ליקוטי הלכות - אור החיים א

ליקוטי הלכות - אור החיים א

מקור הטקסט: אור ברסלב

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ליקוטי-הלכות-אור-החיים-א/
הקובץ נוצר ב־15 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

ליקוטי הלכות אורח חיים 4
הקדמה 4
השכמת הבוקר א 8
השכמת הבוקר ב 24
השכמת הבוקר ג 25
הלכות לבישת בגדים 36
הלכות הנהגת בית הכסא 36
השכמת הבוקר ה 47
נטילת ידים שחרית א 55
נטילת ידים שחרית ב 57
נטילת ידים שחרית ג 71
נטילת ידים שחרית ד 79
ציצית א 90
ציצית ב 93
ציצית ג 97
ציצית ד 119
ציצית ה 120
ציצית ז 140
תפילין א 148
תפילין ב 150
תפילין ג 160
תפילין ד 161
תפילין ה 170
תפילין ו 227
תפילין ז 272
ברכת השחר א 283
ברכת השחר ג 284
ברכת השחר ג 324
ברכת השחר א 363
קריאת שמע א 374
קריאת שמע ב 377
קריאת שמע ג 378
קריאת שמע ד 384
תפלה א 410
תפלה ג 412
תפלה ד 417
תפלה ה 438
תפלה ו 442
תפלה ה 443
נשיאת כפים א 444
נשיאת כפים ב 447
נשיאת כפים ג 451
נשיאת כפים ד 456
נשיאת כפים ה 462
נשיאת כפים ד 489
נשיאת כפים ו 521
קריאת התורה א 533
קריאת התורה ג 537
קריאת התורה ד 542
קריאת התורה ו 547
בית הכנסת א 581
בית הכנסת ב 583
בית הכנסת ג 584
בית הכנסת ד 587
בית הכנסת ה 594
בית הכנסת ו 624

ליקוטי הלכות אורח חיים

הקדמה

הפעם אודה את ה' אשר עד כה עזרני. מה אדבר והוא אמר ועשה. מי כה' אלהינו וכו'. מקים מעפר דל מאשפות ירים אביון כמוני. לקרבני לאור צח ומצוחצח כזה. אור האורות צח הצחצחות. מי יספר שבחו. מי יספר תהלתו. וגם כי ידוע שכל הלשונות של שבח ותהלה. כבר הורגלו העולם לכותבם על מאן דהוא. אך המעיין בספריו הקדושים בעין האמת, ונבון יוסיף לקח לשום עין עיונו בדברי אלה אשר חנני ה' בכחו המבוארים בספרים ההאלה. יבין וישכיל וידע כי כל השבחים והתהלות והגדולות שכתבתי עליו ז"ל עדיין לא הגעתי לקרסולי שבחי תהלתו. כי שבגה מעלתו וגדולתו ותוקפו עד אי סוף ואין תכלי., מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב. ובוחן לבות הוא יודע, שאני ידוע בעצמי מיעוט ערכי עלי. כי מי אנכי כי באתי עד הלום. לחבר ספרים ובפרט דברים כאלו העומדים ברום רומו של עולם. הפותחים שער לכל דופקי בתשובה החפצים לצאת מחשך לאור, להתקרב להשם יתברך לאור באור החיים. ואם אמנם עתה בדורות הללו, חיבור ספרים אינו בכלל גדולה וחשיבות. והלואי שלא יהא לבזיון ללעג ולקלס, כאשר רבוע תה המתלוצים מספרים חדשים, ובטרם יתברבו אליהם להביט בהם אם טוב ואם רע, ויתנכלו אליהם מקודם בנכלי ערמימיות וחבילות חבילות של ליצנות. ומכנים להם שם לגנאי (ומה המכנה שם לחבירו אין לו חלק לעולם הבא, המכנה שם לספסר שמדר דברי תורה דברי אלהים חים וכו' על אחת כמה וכמה. ואין להאריך בזה כאן) על כל פנים אין חיבור ספרים בכלל גדולה וחשיבות בעתים הללו. אך אף על פי כן נמצאים כשרים ותמימים בכל דור ודור. עתה גם עתה. אשר הולכים בתום בטח, ובמושב לצים לא יבו. אשר עליהם תטוף אמרי אמת, כמים קרי על נפש עיפה. יבקשו ככסף וכמטמונים יחפשו דברי אמת וצדק המיוסדים על אדני פז, על דברי רבותינו הקדושים ז"ל. ואני בעניי ידעתי כי לא הגעתי למדה זו לא מיני' ולא מקצתה, לחוות דעי אפילו לפני קל שבקלים והפחות שבפחותם. אך את אודה ולא אבוש, והאמת אגיד ולא אכחד, ובראש הומיות אקרא בפתחי שערים בעיר אמרי אומר, ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש, שכשם שאני קטן בעיני מצד עצמי כאשר בוחן לבות הוא יודע. כן יקרה נפשי מצד מעלת הדרת קדושת שמהפיע עליה חכמה ובינה ודעת, הוא כבוד אדוני מו"ר הרב הקדוש והנורא הרב האמת זצוק"ל. ואם אמרתי אספרה כמו אפס קצה מאת כל אשר עשה לנפש לא תספיק הארץ להכיל את כל דברי. במה אקדם ה' אכף

לאלהי מרום. רבות עשית אתה ה' אלהי נפל~ אותיך ומחשבותיך עלינו. אין ע רוך אליך אגידה ואדברה עצמו מספר:

והנה מהות הספר ומעשהו יראה הרואה בעיניו שכולו מיוסד ומסודר על כל ההלכות שבד' חלקי שולחם ערוך. כי כן צויתי מפיו הקדוש. לחשוב ולעין בכל הלכתא והלכתא עד שיאיר ה' עיני לחדש בהם איזה חידוש. וכל מה שזיכני השם יבתרך לחדש בהם הכל מיוסד על פי ההקדמות והיסודות שקבלתי מרבינו הקדוש והנורא זצוק"ל המבוארים בספריו הקדושים שהם ליקוטי מוהר"ן א' וב'. ולפעמים הוצאתי איזה הקדמות נור~ אות מהמעשיות הנור~ אות שסיפר המבוארים בספר סיפורי מעשיות. כי אם אמנם רמזי המעשיות שגבו מדעתינו, כי גאו המים נחל אשר לא נוכל לעבור, אף על פי כן השם יתברך חונן לאדם דעת. והאיר עיני למצוא בהם לפעמים איזה דברים נפלאים כאשר יראה המעיין בעיניו בהלכות תפילין (הלכה ה') ובהלכות ברכות השחר (הלכה ג') ובהלכות תפלה (הלכה ד') ובשארי מ קומות. ולפעמים לקטתי איזה הקדמות מספר הא"ב. וכל ההקדמות שהוצאתי ספרי רבינו ז"ל וכל מה שעזרני השם יתברך לחדש בהם, בכולם האיר ה' עיני למצוא ~ אותם באר היטב בפסוקי תנ"ך ובמאמר רז"ל בגמרא ומדרשים וספרי הזוהר הקדוש וכתבי האריז"ל, עד שהאיר ה' עיני להכניס ~ אותם בדרך פרד"ס לתוך דיני המצות על פי סדר הלכותיהם המבוארים בד' חלקי שולחן ערוך. וקויתי לה' אשר עיניך תראינה נפל~ אות ברוב המקומות. מה גדלו מעשי ה' מאד עמקו מחשבותיו. כי על פי דברים האלה המבוארים בספרים האלה יוכל כל אדם להבין ולהשכיל מרחוק גדולות נור~ אות ונפל~ אות כל מצוה ומצוה וכל דין ודין מפרטי המצוה. ואפילו הדינים שבין אדם לחבירו המבוארים בח"מ אשר אין איש שם על לב להבין מהם רמזים ודרכים לעבודת השם יתברך. ובחסדי ה' באלו הספרים ירוה את נפשו הצמא לשמוע דברי ה'. כי זה ידוע שכל התורה וכל הדינים וההלכות שבכל חלקי התורה, מכולם צריכין להוציא עצות ודרכים ורמזים להתקרב אליו יתברך באמת. וכמבואר בדברי רבינו ז"ל בהתורה חדי ר"ש בסימן ס"א (ליקוטי א') שמכל הלימודים שהאדם לומד צריכין להוציא משפטי הנהגות ישרות וכו' עיין שם. אבל לאו כל אדם זוכה לזה. ובעזרת ה' וישועתו הנפלאה, באלו הספרים פתחתי שער קצת למצוא דרכים אמתיים בכל לימודי התורה הקדוה. וברוב המקומות אינם בדרך רמז ודרוש לבד, כי אם כך הוא אמתת הענין על פי סוד כוונת המצוה. וביאור דברי אלה, לא יספיקו המון יריעות לבארם. אך המשכיל באמת, יבין מעט דברי אלה כשישים לבו היטב להדברים הנאמרים בספרים אלה ובס והנה אם אמנם ידמה להקורא לפום ריהטא בכמה מקומות,

אשר הארכתי למעניתי וכפלתי ושלשתי הדברים בכמה וכמה מקומות. דע ידידי המעיין כי גם זאת מעם ה' צב~ אות יצאה אשר הפליא עצה הגדיל תושיה כי המשים לב לעיין באמת בדברי רבינו ז"ל העמוקים מכל מיני עמקות שבעולם ורחבה מני ים, אשר אין ערוך אליהם. ואחר כך ישים לב היטב לדברי אלה אר חנני ה' לחדש ולבאר בהם, יחבין היטב כי לפ עוצם העמקות אשר בדברים האלה, עדיין לא יצאתי ידי חובת הביאור אפילו במקומות שהארכתי מאד מכל שכן בשאר מקומות שהייתי מקצר ועולה. כי דע שכל הדברים שגילה רבינו ז"ל הם הקדמות חדשו"ת לגמרי, (אם אמנם כולם בנויים ומיוסדים על כל מצות התורה המקובלות בידינו מכבר, על כל זה הם הקדמות חדשו"ת לגמרי) וכולם הם עצות ודרכים נפלאים להתקרב על ידם להשמי ברך כל אחד ואחד ממקום שהוא. ועיקר הכוונה לקיימם בפשיטות כפי מה שיצאו מפיו בתמימות ופשיטות. אבל מעוצם גשמיית גופניו ועכירת שכלינו, קשה וכבד מאד להכניס בלב האדם תמימות ופשיטות הדברים האלה. כי דעת כל אדם נוטה אחרי חכמות של העולם שרובן מעקמין את הלב מנקודת האמת לאמתו בפשיטות ובתמימות, בפרט כי באמת לאמתו התמימות ובפשיטות של דברי רבינו ז"ל עמוק עמוק מאד מאד, עמוק עמוק מי ימצאנו. ויש בכל דבר ודבר שגילה הוא ז"ל תילי תילין של הלכות, מעיינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר. כי כל דבריו הם כמעין הנובע. כאשר יראה הרואה מעט דמעט במקומות אשר חנני ה' למצוא דברים נפלאים ונוראים וכוונות כמה מצות בדיבור אחד שגילה רבינו ז"ל. כגון בהתורה שון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה (בסימן כ"ג בלקוטי תנינא(שהוא דיבור אחד. לחטוף היגון ואנחה לתוך השמחה כמבואר שם. והשם יתברך ערני והאיר עיני למצוא על פי הקדמה זאת דברים נפלאים הרבה הרבה, כאשר יראה הרואה באה"ע בתחלתו וכן בכמה מקומות. ואף על פי כן עיקר הכונה כפשוטו להתגבר לחטוף היגון ואנחה לתוך השמחה. דהיינו להפוך כל מיני עצבות לשמחה, כמבואר שם במקומו. אבל זה הענין בפשיטות להשתדל להתגבר על כל מיני עצבות ולהפוך הכל לשמחה, קשה וכבד מאד להכניס בלב האדם. והשם יתברך ערני להרחיב הדיבור בזה, ולהר~ אות ולגלות שבזה תלוי קיום כל התורה. כי שמחה היא הנקודה של כל התורה והמצות וכו'. ועל ידי הרחבבת הדרוש בזה, יכולין לר~ אות מרחוק עוצם מעלת השמחה וכמה וכמה צריכין להתחזק להפוך העצבות לשמחה. ותוכן הכוונה הוא לזכו לקיים עצה זו בפשטיות, ולב זכות לזה. וכן בשארי עצות ודרכים נפלאים שגילה הוא ז"ל כמו התורה ואיה השה לעולה בלקוטי תנינא סימן י"ב, שהעצה המבוארת שם עמוקה מאד. היינו שהפשיטות והתמימות שלהעצה והדרך הזה עמוק מאד. וצריכין להרחיב הדיבור בזה

הרבה, ולדבר מזה בכמה לשונות. ובחסדי ה' האיר עיני, ומצאתי שדרך עצה זאת מרומז במקומות הרבה בתורה כמבואר בהלכות גביית חוב מהיתמומים, אשר המשכיל יכול להבין מדעתו דבר מתוך דבר, שכל התורה מליאה מדרך ועצה זאת. וכן בהתורה אזמרה לאלהי בעודי בסימן רפ"ב המובא בספר זה בהלכות השכמת הבקר הלכה א'. וכן בענין הרצון וההשתוקקות להשם יתברך שבכל הדברים האלה צריכין לדבר הרבה, עד שנזכה להכניס ~ אותם בלב הארדם לקיימם בפשיטות ובתמימות כי זה העיקר. כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. הן על כל אלה ההכרח להאריך ברוב המקומות, כדי להסביר העצה בפשיטות כדי שיביא תלמוד זה לידי מעשה. וגם מצד החידושים בעצמם. כי דברי רבינו "ל הם עמוקים ורחבים מאד. ובכל תורה ותורה יש כמה וכמה הקדמות וענינים וחידושים נפלאים ובכל החידושים שהשמיתברך פקח עיני לחדש בהם כולם קשורים ומהודקים בקשרים הרבה בדבריו הנוראים והקדושים. ובכל מקום שמתרחב הדרוש והחידוש שחדשתי בעזרת השם יתברך בכולם צריכין לחזור בכל פעם לכל חלקי התורה שגילה רבינו ז"ל שכלולה מחלקים ופרטים הרבה מאד. וכאשר שמעתי מפיו הקדוש ז"ל שאמר על החידושים שלו שאין מי שיבינם היטב מחמת שצריכין לזכור היטב מאד את דברי תורתו הקדושה ולהיות בקי היטב בכל חדריו ופרטיו ודקדוקיו. ועל כן הוכרחתי בכמה מקומות להאריך ולהרחיב הדיבור ולחזור ענין אחד כמה פעמים, אולי יכנוס בלב המעיין תוכן הכוונה האמתית. לידע החידוש על בוריו. והעיקר שיבוא על ידי זה לידי מעשה להתעורר על ידי זה לקיים דברי רבינו ז"ל בפשיטות, לקיים ההקדמה שהוצאתי מדברי רבינו ז"ל אשר עליה בניתי הבנין ההוא. כי מאד עמקו מחשבותיו:וזה ברור וידוע לכל משכיל, שבכל המקומות שנמצא בספרים קדושים חידושים וביאורים באריכות גדול הן בגמרא ותוספות הן בספרי קבלה ופרד"ס כמו בספרי הש"ך על הח"מ או בספרי שות הבאים בדרך ארוכה מאד, או בספרי האר"י ז"ל, שכל דרוש ודרוש מתרחב והולך מאד. ועל פי רוב הדרוש שבסוך מקושר מאד להדרוש שלפני כמה וכמה דפין. ומי שבקי היטב בכתבי האריז"ל, מבין שכמעט כל הספר עץ חיים ופרי עץ חיים הם דרוש אחד גדול כל כך. בכל מקומות הבאים בארוכה כאלה, חלילה להמעיין להתבהל ולפחוד איך אפשר לתפוס במוח ושכל דרוש ארוך מאד כזה. כי על זה נאמר ועיני כסיל בקצה הארץ כמו שפירש רש"י שם עיין שם. אבל החכם אומר היום אלמוד מעט ומחר מעט וכו' כמבואר שם בפירוש רש"י עיין שם. וזה הענין צריכין בני הנעורים לידע מאד. וחובה על מוריהם ורביהם להודיעם זאת, לבל יתבהלו ויפחדו כלל מדרושף או חידוש ארוך. רק ישימו עיניהם ולבם עליו כסדר מעט מעט. ויקשרו בתחלה ענינאחד עד

שיבינו ~ אותו קצת, ואחר כך ילכו להלן כסדר בהדרגה מחידוש לחידוש ומענין לענין עד שיגמרו עמוד או דף אחד. וכן ילכו כסדר בכל פעם מענין לענין בלי בהלה ובלבלול. ואז וביאו על מקומם בשלום, ויוכלו להבין אפילו דרוש ארוך מאד, אפילו מ י שאינו מופלג ביותר, והוכרחתי להזכיר זאת כאן, מחמת שבספרינו תודה לאל האריכות מצוי בהם מאד בכמה מקומות. על כן באתי להזכיר את המעיין לבל יהבלוהו רעיוניו רק ילך כסדר בהדרגה מענין לענין. ואז ילך לבטח דרכו, ואז אם ישים לבו היטב יבין שכל מה שנראה לאריכות דברים הכל נצרך אל ביאור הענין מאד. כי באמת בכמה מקומות מה שנדמה לאשריכות הוא רק בהשקפה ראשונה קודם שמשימין לב להבין הענין היטב לאשורו. אבל אחר כך כשמסתכלין להלן יותר ויותר ומשימין עיניו ולבו אל הדבירם הנאמרים שם עד שמבינים ~ אותם היטב. אזי רואין כל הדבירם שחזרתי כמה פעמים חססר עדיין הרה מה שהיו צריכין עוד לבאר יותר. כי בעזרת השם יתברך יש בספרים אלו ברוב המקומות דברים עמוקים הרבה. כי יסודותם בהררי קדש על פי ההקדמות הנור~ אות שגילה רבינו הגקדול והקדוש אשר כל דיבור ודיבור שיצא מפיו הקדוש והנורא זצ"ל אין שיעור ואין קץ להעמקות שיש בו עד אין סוף ותכלית כאשר יבין כל חד כפום מה דמשער בלבי' מי שחפץ בהאמת לאמתו (ואין כאן מקומו להאריך בזה, ומעט מבואר במקומות אחרים עיין שם). ועל כן גם אלו החידושים שחנן מחמת שכולם הם כמו פירוש וביאור על דבריו הקדושים ז"ל. אבל באמת ידעתי בנפשי שעדיין לא נגעתי בדבריו אפילו פחות מטפה מן הים:וה' אלהים אמת ינחני בדרך האמת כאשר בוחן לבות ידוע צפון לבי ומחשבתי שכל תשוקתי הוא רק לנקודת האמת. ברוך אלהינו אשר טוב גמלנו ונתן לנו תורת אמת. אלה ואלה יוסף עמנו ויזכור חסדי אבות ויתן ליעקב אמת. ויקוים מהרה אמת מארץ תצמח עד יוכן בחסד כסא דוד, וישב עליו באמת במהרה בימינו אמן כן יהי רצון.

השכמת הבוקר א

אות א

יתגבר כארי לעמוד בוקר לעבודת בוראו שיהא הוא מעורר השכח. הג"ה. שויתי ה' לנגדי תמיד זה כלל גדול בתורה וכו':

כי איתא בדברי רבינו ז"ל (בסימן רפ"ב) שכשאדם מתחיל לחפר עצמו ורואה שהוא רחוק מאד מהשם יתברך. והוא מלא חטאים וטפנמים הרבה. ונדמה לו שהוא רחוק מטוב אזי הוא צריך לחפש ולבקש ולמצוא בעצמו איזה טוב איך אפשר שלא עשה איזה טוב מימיו. ואף שהוא רוה שגם מעט הטוב שעשה הוא מלא פצעים. כי מעורב בפסולת

הרבה. אף על פי כן אי אפשר שאין בו איזה נקוה טובה על כל פנים. וכן יחפש וימצא בעצמו עוד איזה טוקב. ואף שזה הטוב גם כן מעורב בפסולת הרבה. אף על פי כן על כל פנים יש בו איזה נקודה טובה. וכן יחפש וימצא בעצמו עוד איזה נקודות טובות. ועל ידי זה שדם את עצמו לכף זכות ומוצא בעצמו נקודות טובות עדיין. אף על פי שעשה מה שעה ופגם מה שפגם. על ידי זה הוא יוצא באמת מכף חובה ונכנס בכף זכות באמת ועל ידי זה יכול לזכות לתשובה. וזה בחינת (תהלים ל"ז) ועוד מעט ואין רשע וכו'. על ידי ~ אותו העוד מעט שם אינו רשע על ידי זה והתבוננת וכו' עיין שם. ועל ידי זה יכול לשמח את עצמו. ואזי יכול התפלל וזה בחינת (שם קמ"ו) אזמרה לאלקי בעודי. על ידי העוד מעט שמוצא בעצמו על ידי זה יכול לזמר ולהודות לה' ועל ידי זה נעשין נגונים. כי הנגונים נעשין על ידי שמבררין רוח טובה מן רוח נכאה וכו'. וזהו אזמרה דיקיא בחינת נגונים וכו'. וכן צריכין לדון את אחרים לכף זכות אפילו רע גמור צריכין לחפש ולמצוא בו איזה נקודה טובה וכו' וכו'. עיין שם, ומי שיכול זאת למצוא נקודה טובה אפילו בפושעי ישראל הוא יכוללהיות חזן ולהתפלל לפני העמוד וכו' עין שם. ודע שכל אחד מצדיקי הדור בונה משכן שמשם מקבלין תינוקות של בית רבן הבל פיהם שאין בו חטא בשביל זה הם מתחילין מן ויקרא וכו' עיין שם. וזה הצדיק שיכול לקט כל הטוב שנמצא בכל אחד. הוא ידוע כל הבחינות שיש בענין זה של המשכנות הנ"ל שבונין הצדיקים שמשם מקבלין התינוקות הבל פיהם שאין בו חטא וכו' וכו' עיין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת התעוררות השינה. כי כשאדם רואה שרחוק מהשם יתברך וכו' זה בחינתש ינה שהיא אחד מס' במיתה וכשמחפש ומבקש ומוצא בעצמו איזה נקודה טובה עדיין ומחיה ומשמח את עצמו ומועורר את עצמו לעבודת השמיתברך על ידי זה. זה בחינת התעוררות השינה. וזה בחינת תהלים ב') ה' מה רבו צרי רבים וכו'. היינו הצרים של הנפש שהם החטאים והפגמים של כל אחד שזה עיקר צרות האדם וכשהם מתגברים על האדם ח"ו אזי הם רוצים להפיל ~ אותו לגמרי ח"ו כאלו אין לו עוד שום תקוה ח"ו. וזהו (שם) רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו באלקים סלב. ואזי הוא בבחינת שינה כנ"ל וזהו (שם) אני שכבתי ואישנה. כי זה בחינת שינה כנ"ל. אבל באמת האדם אסור לייאש עצמו. וצריך להתגבר לעורר משינתו על ידי עהמעט טוב שמוצא בעצמו עדיין כנ"ל וזהו (שם) הקיצותי כי ה' יסמכני שאני מתגבר ומתעורר משינתי כי איני מייאש עצמי עדיין כי ה' יסמכני. כי הנקודה טובה שאדם מוצא בעצמו זה בחינת אלקות כביכול. כי כל הטוב מאתו יתברך כי אורייתא וישראל וקוב"ה כולא חד נמצא כשיש בישראל איה

נקודה טובה. דהיינו איזה מצוה או דבר טוב. זה הטוב הוא אחדות גמור עמו יתברך כי (תהלים קמ"ה) טוב ה' לכל, וכמו שכתוב (שם ל"ג) טעמו וראו כי טוב ה' כי כל הטוב שנמצא בכל מקום שהוא הוא הכל ממנו יתברך. וזהו (שם ב') הי ה' יסמכני. היינו הנקוה הטובה שאני מוצא בעצמי שהוא בחינת אלקות בחינת טוב ה' לכל. זה הוא סומך ~ אותי ומקיץ ~ אותי מהשינה ואזי (שם ב') לא אירא מרבבות עם אשר סביב שתו עלי כי שוב איני מתייירא מהם אף על פי שהם כמה רבבות פגמים וחטאים שעומדים עלי להפילני ח"ו. כי מאחר שאני מוצא בעצמי עוד איזה נקודה טובה על ידי זה אני תעורר מהשינה. ועל ידי זה אני נכנס באמת לכף זכות ועל ידי זה אזכה לתשובה וכו' כנ"ל. כי כל הרע נדחה מפני מעט הטוב שמוצא בעצמו ומחיה ומרים את עצמו בזה. כי מעט מן האור דוחה הרבה מן החשך כידוע. וזהו בחינת (שם קל"ט) הקיצותי ועודי עמך על ידי העוד מעט וכו' שלי דהיינו הנקוה טובה כנ"ל בחינת אזמרה לאלקי בעודי כנ"ל. וזהו ועודי עמך היינו העוד מעט שלי שהוא עדיין עמך כנ"ל על ידי זה הקיצותי כי זה בחינת התעוררות השינה כנ"ל:

אות ג

וזה בחינת (שם נ"ז)עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר. היינו שצריך האדם להתעורר אתעצמו משינתו ומנפילתו. ועל ידי מה יתעורר את עצמו על ידי הנקודות טובות שמוצא בעצמו עדיין וזהו אעירה שחר כי הנקודה טובה היא בבחינת שחר בבחינת (שיר השירים א') שחורה אני ונאוה בנות ירושלים כי מחמת שזאת הנקודה מעורבת בפסולת הרבה ובפגמים הרבה שפגם זה אדם על ידי זה נדמה שהיא שחורה כי מונחת בקדרות ובשחרות ח"ו אצלו. אבל כשדן את עצמו לכף זכות ומעורר ומוצא בעצמו הנקוה טובה כנ"ל אזי היא אומרת שחורה אניונאוה אל תראוני שאני שחרחורת וכו'כ י אין השחרות משלי וכו' כמו שפירש רש"י שם. כי הנקוה טובה בעצמו שיש אצל האדם אפילו אצל פושעי ישראל היא נאוה ויפה מאד. רק שהשחרות חופה עליה. אבל כשמעוררין ~ אותה היא אומרת שחורה אני ונאוה. אל תראוני שאני שחרחורת כי מצד עצמי אני נאוה עד מאד. וזה בחינת מה שאמרו רז"ל (מדרש שיר השירים א') שחורה ני במעשה העגל ונאוה אני במעשה המשכן. היינו אף על פי שיש לי חטאים הרבה. ונתרחקתי מאד ממנו יתברך. וזה בחינת מעשה העגל שכולל כל החטאים שבעולם. כי (חולין ה') כל המודה בעבודה זרה כאלו כופר בכל התורה כולה. אף על פי כן ונאוה אני במעשה המשכן. היינו בחינת מעט טוב שאני מוצא עצמי עדיין. כי תיכף אחר מעה העגל נצטוו על מלאכת המשכן על ידי שנתרצה השם יתברך לישראל על ידי משה

שמסר נפשו עליהם והתפלל בעדם. כי משה היה יכול זאת למצוא נקודה טובה אפילו בהפחות שבפחותים כמבואר בדברי רבינו ז"ל כמה פעמים (רפ"ב ח"א פ"ב ח"ב) ועל ידי זה היה יכול להתפלל עליהם תמיד אפילו כשפגמו בכל התורה כולה במעשה העגל. אף על פי כן מצא בהם נקודות טובות. ועל כן אמר משה (שמות ל"ב) למה ה' יחרה אפך בעמך וכו'. כי הוא מצא הטוב שבהם ואזי נדחה הרע לגמרי נ"ל ועל כן אמר למה ה' יחרה אפך בעמך. כי הרע אינו נחשב כלל כנגד מעט הטוב שיש בהם עדיין. והשם יתברך נתרצה לו וינחם על הרעה וכו'. ואז מד השם יתברך למשה סדר תפלה וסידר לפניו י"ג מדות של רחמים. וזהו (שם) ויאמר אני אעביר כל טובי וכו' שלמדו וגילה לו כל הטוב שלו יתברך כביכול כדי שידע שהשם יתברך טוב לכל תמיד ויכולין לעורר הטוב בהגרוע שבגרועים ולהכניסו בכף זכות ולהחזירו בתשובה, וזה בחינת י"ג מדות של רחמים בחינת (שם) ה' ה' אל רחום וחנון ארך אפים וכו' שהשם יתברך מלא רחמים וטוב לכל ומאריך אף לצדיקים ולרשעים. כי הוא מטה כלפי חסד ודן את הכל לכף זכות ומוצא נקודה טובה אפילו בפושעי ישראל ועל ידי זה מכריע ~ אותם לכף זכות כנ"ל. וזהו בחינת (שם) נוצר חסד לאלפים. שבחינת החסד דהיינו מה שהוא יתברך מטה כלפי חסד ודן לכף זכות ומוצא נקודה טובה וכו' כנ"ל. זה החסד נוצר וממתיק לאלפים היינו אף על פי שיש כנגד זה אלפים ורבבות פגמים שפגם ~ אותו האדם אף על פי כן מעט הטוב שמוצא על ידי החסד כנ"ל דוחה הכל כנ"ל. ועל ידי זה (שם) נושא עון ופשע וכו'. כי על יד זה נכנס באמת לכף זכות וכו' כנ"ל:

אות ד

ואז כשנתרצה השם יתברך למשה על ידי שמצא טוב בכל ישראל אפילו אחר מעשה העגל כנ"ל, כי משה היה כולו טוב בבחינת (שמות ב') ותרא ~ אותו כי טוב הוא, ועל כן היה לו כח תמיד למצוא הטוב בכל אחד אפילו בהפושעי ישראל כנ"ל. ועל ידי זה נתרצה השם יתברך כנ"ל.ואזי צורה להם על מלאכת המשכן שיביא כל אחד נדבת לבו למלאכת המשכן. כי היה מעורר הטוב שבכל אחד. וכל אחד כפי הטוב שהיה לו הבאי נדברת לבו הטוב למלאכת המשכן. כי המשכן נבנה מכל הטוב שנתברר מכל אחד מישראל שזהו בחינת (שמות כ"ה) זהב וכסף ונחשת ותכלת וארגמן ותולעת שני וכו' שהביא כל אחד ואחד כפי הנקודה טובה שלו כי זהב וכסף ונחשת ותכלת וכו' הם בחינת הגוונין עילאין שהם בחינת הטוב שיש בכל אחד מישראל שזהו בחינת ישראל אשר בך אתפאר שהם כלולים מגוונין סגיאין היינו הנקודות טובות שיש בכל אחד מישראל נקודה טובה אפילו בהפחותים שבהם מה שאין בחבירו כמבואר במקום אחר (ל"ד ח"א) והשם

יתברך מתפאר בהם כנ"ל. וזה בחינת הגוונין היו בבית המקדש והשמשכן בחינת זהב וכסף וכו'. שהביא כל אחד מנדבת לבו הטוב. כי שם היו כלולים כל הנקודות טובות שהם בחינת גוונין עילאין שיש בכל אחד מישראל ועל כן אחר מעשה העגל שאז הוצרך משה לחפש ולמצוא הנקודות טובות שיש בכל אחד מישראל ועל כן אחר מעשה העגל שאז רוצרך משה לחפש ולמצוא הנקודות טובות שיש בכל אחד מישראל כנ"ל. על כן אז דייקא נצטוו על מלאכת המשכן. כי המשכן נבנה מזה מנקודות טובות הנ"ל כנ"ל. והו שחורה אני במעה העגל ונאוה אני במלאכת המשכן היינו בנקודות טובות שאני מוצא בעצמי שהם בחינת מלאכת המשכן כנ"ל.וכן מובן בדברי רבינו הנ"ל שעל ידי הטוב שמוצאין בכל אחד מישראל על ידי זה נבנה המשכן. ועל כן זה שיכול למצוא כל הטוב שיש בישראל שהוא בחינת חזן כנ"ל הוא ידוע כל הבחינות שיש בענין המשכן של כל אחד מהצדיקים הנ"ל עיין שם. כי עיקר בנין המשכן הוא על ידי זה על ידי הטוב הנ"ל. ובזה מקושרים היטב דברי רבינו הנ"ל עיין שם היטב:

אות ה

וזהו תהלים נ"ז) עורה כבודי עורה וכו', ועל ידי מה אוכל להתעורר על ידי אעירה שחר על ידי מה שאני מעורר השחר. היינו הנקודה טובה שהיא חבינת שחר בחינת שחורה אני ונאוה על ידי זה אוכל להתעורר משינתי ונפילתי וכו', כנ"ל. וזהו בחינת עורה הנבל וכו' כי על ידי זה נעשין נגונין בחינת אזמרה לאלקי בעודי כנ"ל:

וזה מרומז בדברי השלחם ערוך יתגבר כארי לעמוד בבקר לעבודת בוראו שהאדם צריך להתגבר ולהתעורר משינתו ונפילתו ועלידי מה יתעורר על ידי שיהא הוא מעורר השחר היינוכ נ"ל. שיעורר הנקודות טובות שהם בחינות שר בחינת אעירה שחר. ועל ידי זה יתעורר משינתו ונפילתו וכו', כנ"ל. וזהו בחינת לעמוד בבקר כי עיקר ההתעוררות מהשינה הנ"ל הוא על ידי בחינת (זוהר מקץ ר"ג) בקר דאברהם איש החסד דהיינו על ידי שמטה כלפי חסד ודן את עצמו לכף זכות כנ"ל. ועל כן היה אברהם מגייר גרים. כי היה מטה כלפי חסד ומצא נקודה טובה בכל אחד. ועל ידי זה קירב הכל להשם יתברך כנ"ל. וזהו שנסמך ההג"ה שויתי ה' לנגדי תמיד היינו שתמיד אני משים ומשוה ה' לנגד עיני כי אף על פי שאני רחוק ממנו יתברך. אף על פי כן ה' לנגדי תמיד בכל מקום כי אני מוצא בעצמי נקודה טובה כנ"ל. וזה פירוש הפסוק (תהלים ט"ז) שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט. היינו שתמיד אני משים ה' לנגדי אפילו במדרגות התחתונות ח"ו. כי (שם) מימיני בל אמוט. כי על ידי בחינת ימין בחינת אברהם בחינת חסד על ידי זה בל אמוט. בבחינת (שם צ"ד) אם אמרתי מטה רגלי חסדך ה' יסעדני. כי על ידי

החסד. היינו שמטה כלפי חסד ודן את עצמו לכף זכות ומוצא בעצמו איזה נקודה טובה עדיין. על ידי ה יכול למצוא השם יתברך תמיד ועל ידי זה לא ימוט לעולם וזהו (שם) ברוב שרעפי בקרבי תנחומיך ישעשעו נפשי היינו כשרוב המחשבות מבלבלין ~ אותי ורוצין להפיל ~ אותי ח"ו על ידי ריבוי הפגמים וכו'. אזי תנחומיך ישעשעו נפשי דהיינו מה שהשם יתברך מנחם ~ אותו במה שעוזר לו למצא איזה נקודה טובה בעצמו. וזהו נחמתו ובזה משעשע נפשו וכו' כנ"ל:

אות ו

נמצא שעיקר בחינת התעוררות השינה הוא על ידי הנקודות טובות שמוצאין בעצמו אפילו כשהוא ח"ו במדריגה התחתונה מאד וכו' כנ"ל. כי בלילה שהוא זמן השינה. אזי השכינה מברכת בירורים כידוע וזה מרמז על הנ"ל שכשמתגבר בחינת השינה על האדם אזי צריך לבקש ולחפש למצוא בעצמו נקודות טובות ועל ידי זה יתעורר משינתו כנ"ל וזה בחינת (שם עז) אזכרה נגינתי בלילה עם לבי אשיחה ויחפש רוחי, שאני מחפש ומבקש הרוח טובה בחינת נקודה טובה. ועל ידי זה נעשין נגונים כנ"ל בחינת אזכרה נגינתי בלילה וכנ"ל. ועל ידי זה שמתגבר להתעורר משינתו על ידי הנקודות טובות שמוצא בעצמו כנ"ל. על ידי זה עיקר תיקון התפלה. כי עיקר התפלה הוא רק כשזוכה למצוא בעצמו הנקודות טובות. בבחינת אזמרה לאלהי בעודי כנ"ל. וזהו בחינת סדר התפלה שבתחלה אומרים קרבנות וקטרת שהם בחינת בירורים שמוצאין ומבררין נקודות טובות אפילו מבחינת בהמיות מתכלית העשיה כידוע. כי זה עיקר בחינת הקרבן להעלות מבהמה לאדם. וזה בחינ קטרת שהיו בהם חלבנה דהיינו שמבררין ומוצאין הטוב אפילו בפושעי ישראל בבחינת חלבנה, וכמו שלמדו רז"ל מזה (כריתות ו' ע"ב) כל תפלה שאין בה מתפלת פושעי ישראל אינה תפלה (א) כי עיקר התפלה בבחינת קטרת על ידי שמבררין ומוצאין נקודותטובות אפילו בפושעי ישראל בבחינת חלבנה כנ"ל. וזה בחינת י"א סמני הקטרת היינו יו"ד סמנים חוץ חלבנה. זה בחינת עשרה מיני זמרה שהם נעשין על ידי שמבררין ומוצאין הטוב שבפושעי ישראל בבחינת חלבנה כנ"ל:

אות ז

וכשאנו אומרים פרשת הקרבנות כאלו הקרבנום כמו שאמרו רז"ל כל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה וכו' (ב) כי עיקר תיקון הקרבנות הוא בבחינת הדיבור להעלות מדומם צומח חי למדבר. כי הנקודות טובות כשעולין ממקום שעולין ממדריגות התחתונות העיקר הוא שיעלו לבחינת דיבור כי מתחלה כשאין נתברר וניכר הטוב מחמת הרע שחופה עליו. אזי הוא בבחינת אלם שאין לו דיבור בבחינת (תהלים ל"ט)

נאלמתי דומיה החשיתי מטוב וכו' וכשמגלין את הטוב כנ"ל אזי עיקר התגלות הטוב ועלייתו הוא בחינת הדיבור וזה בחינת (שיר השירים ב') יונתי בחגוי הלסע בסתר המדריגה זה בחינת הנקודה טובה שהיא בחינת יונה תמה שתמימה עם בן זוגה ואינה מנחת ~ אותו לעולם וכו' כמו שאמרו רז"ל (מדרש שיר השירים ד') כי הנקודה טבוה שיש בכל אחד אפילו בהפחות שבפחותים היא דבוקה תמיד עם השם יתברך לעולם בכל מקום שהיא וכשהיא נולת ח"ו בעמקי הקליפות המקיפין ~ אותה מכל צד בחינת יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה בתכלית ההסתרה. אזי השם יתברך אומר לה (שם) הראיני את מראיך השמיעני את קולך כי קולך ערב ומראך נאוה כי אף על פי שאתה בסתר המדרגה אף על פי כן אתה בעצמך נאוה מאד בבחינת שחורה אני ונאוה כנ"ל ועל כן תגלה את עצמך ותראה את מראיך. כי עדיין אתה נאה כי הנקודה טובה נאוה תמיד ועל כן הראיני את מראיך השמיעני את קולך היינו שתגלה ותמצא מר~ אות יופי הנקודה טובה, ועל ידי זה השמיעני את קולך. כי על ידי זה זוכין לדיבור, כי אז יכולין לדבר להודות ולהלל להשם יתברך. כי מקודם לא היה יכול לדבר כלל כנ"ל. וזהו בחינת (שם ח') היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמעיני. ופירש רש"י היושבת בגנים בין האומות וכו' היינו בחינת הנקודות טובות שהם יושבים ומונחים בין האומות שהם התאוות רעות ופגמים וכו' שהם בחינת או"ה כמובא במקום אחר. (סימן לו ח"א) והשם יתברך מתאוה לקולם. וזהו חברים מקשיבים לקולך השמיעיני. כי השם יתברך מתאוה שיתגלו הנקודות טובות וישמיעו את קום בזמר והלל להשמיתברך כנ"ל וזה בחינת הקרבן שמעלין הנקודות טובו לבחינת מדבר כנ"ל. ועל כן העוסק בתורת עולה כאילו הקריב וכו'. כי עיקר תיקון הקרבן הוא בבחינת הדיבור כנ"ל:

אות ח

וזה בחינת (מגילה ג') כהנים בעבודתם ולוים בדוכנם וישראל במעמדם. כי עיקר תקון הקרבן שהוא למצוא ולברר הנקודה טובה מתוך הפסולת מבחינת הבהמיות הוא על ידי הכהן איש החסד. כי על ידי שמטה כלפי חסד ודן לכף זכות על ידי זה מוצאין נקודות טובות בכל מדריגות התחתונות שזהו בחינת הקרבנות כנ"ל ועל כן כל תיקוני הקרבן נעשין על ידי הכהן איש החסד שהוא בחינת אברהם כמו שכתוב (תהלים ק"י) אתה כהן לעולם וכנ"ל. ועל ידי זה נעשין נגונים כנ"ל. וזה בחינת לוים בדוכנם היו מנצחים בשיר על הדוכן בשעת הקרבת הקרבן. כי על ידי בחינת הנקרבן הנעשה על ידי הכהן איש החסד שזהו בחינת שמבררין ומוצאין טוב על ידי שמטי כלפי חסד. על ידי זה נעשין ניגונים כנ"ל.וישראל במעמדן שהיו עוסדין בתורה. זה בחנית הדיבור שעל ידי

זה היו מעלים הטוב להדבור שזה עיקר עלייתו כנ"ל, ועל כן היו אנשי המעמד קורין בפרשת בראשית (תענית כ"ו) ובפרשת האזינו כי מעה בראשית עיקרו על ידי בירור הטוב בבחינת ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית וה בחינת כי טוב הנאמר בכל ששת ימי בראשית כי קודם תיקון מעשה בראשית נאמר (בראשית א') והארץ היתה תהו ובוהו וחושך זה בחינת התגברות הרע שחופה על הטוב, והתיקון היה על ידי בחינת (שם) ורוח אלהים מרחפת דא רוחו של משח שהוא בחינת הטוב כי כל הנקודות טובות שמוצאין בכל אחד מישראל זה בחינת התנוצצות משיח כי עיקר הטוב הוא משיח בחינת משה בבחינת (רות ג') והיה בבוקר אם יגאלך טוב יגאל. ועל ידי בחינת רוח אלהים רוח טובה בחינת רוחו של משיח על ידי זה עיקר קיום ובנין העולם. ועל ידי זה על ידי הנקודות טובות שמוצאין מתוך תוהו ובוהו וחשך על ידי זה (בראשית א') ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור וכו'. ואזי (שם) ויבדל אלהים בין האור והחושך וכו'. כי על ידי הנקודה טבוה נכנס באמת לכף זכות ואזי נתגלה האור ונבדל ונפשר החשך מן האור הרע מן הטוב וכו' וכנ"ל. נמצא שעיקר מעה בראשית על ידי שמוצאין ומבררין הנקודה טובה כנ"ל וה בחינת (עיין בהקדמת התיקונים) ציורא דמשכנא כציורא דעובדא דבראשית. כי המשכן הוא גם כן מבחינת הטוב שנתברר וכו' כנ"ל. ועל כן היו עוסקים אנשי המעמד שהיו עומדין על הקרבנות במעשה בראשית. כי הקרבן הוא בבחינת מעשה בראשית שהוא בחינת בירור הטוב וכו' כנ"ל. ועל כן היה הקרבן נעשה במשכן או בבית המקדש. כי המשכן והבית המקדש הם גם כן נבנם על ידי בירור הטוב וכו' כנ"ל. וזה בחינת (דברים ג') ההר הטוב הזה הנאמר בבית המקדש. וזה בחינת פרשת האזינו שהיו קורין אנשי המעמד. כי פרשת האזינו היא השירה שהבטיח משה רבינו שעל ידי השירה הזאת לא תשכח התורה כמו שכתוב (שם ל"א) ועתה השירה האת וכו'. שאפילו בתכלית ההסתרה בחינת (שם) ואנכי הסתר אסתיר תהיה השירה לעד. כי השירה מרמזת שאפילו אם ישראל רחוקים מאד מהשם יתברך בתכלית ההסתרה אף על פי כן הם קרובים אליו יתברך כי עדיין נמצאים בהם אילו בהפחותים נקודות טובות וכנ"ל. וזה בחינת (שם ל"ב) כי חלק ה' עמו יעקב וכו'. ימצאהו בארץ מדבר שאפילו בארץ מדבר ובתהו מוצאין חלק ה' עמו. היינו בחינת נקודות טובות שהם בחינת חלק ה' עמו וכן' ועל כן קורין בפרשת האזינו על הקרבנות וכנ"ל. כי על כן נקראת פרשת האזינו שירה כמו שכתוב ועתה השירה וכ' כי מהנקודות טובות הנ"ל שמוצאין בארץ מדבר ובתהו וכו' כנ"ל מזה נעשה שירה וניגון כנ"ל ואחר אמירת הקרבנות וקטרת שהם בחינת שמבררין ומוצאין נקודות טובות אפילו במדריגות התחתונות מאד כנ"ל. אחר כך

אומרים פסוקי דזמרה. כי על יעד הנקודות טובות הנ"ל על ידי זה נעשין נגונים בחינת אזמרה לאלהי בעודי אזמרה דייקא כנ"ל. וזה בחינת פסוקי דזמרה שהם בחינת הזמירות והנגונים שנעשין על ידי שמבררין ומוצאין נקודות טובות שבמדריגות התחתונות כנ"ל ועל כן אומרם בתוך פסוקי דזמרה פסוק אזמרה לאלהי בעודי הנ"ל וכנ"ל:

אות ט

ואחר כך אומרים ברכת קריאת שמע ומברכין להשם יתברך על חידוש מעשה בראשית שמחדש בטובו בכל יום תמיד. זה בחינת מעשה המשכן שנבנה מהטוב הנ"ל כנ"ל. כי ציורא דמשכנא כציורא דעובדא דבראשית כנ"ל. ושם עיקר תיקון התפלה כמו שכתוב (ישעיה נ"ו) כי ביתי ביתי תפהל יקרא לכל העמים נאום ה' אלהים מקבץ נדחי ישראל וכו'. כי עיקר בנין בית המקדש הוא על ידי שהשם יתברך מקבץ נדחי ישראל על ידי שמוצא גם בנהנדחים והאובדים נקודות טובות ומקבץ ~ אותם אל הקדושה. ועלידי ה הטוב שיתקבץ בעת ביאת הגואל במהרה בימינו. על ידי זה יהיה בנין בית המקדש בחינת ההר הטוב הזה כנ"ל. ושם עיקר תיקון התפלה כנ"ל. כי עיקר התפלה הוא רק על ידי זה על ידי הטוב שמוצאין כנ"ל. ועל כן קודם התפלה אומרים קרבנות ופסוקי דזמרה דהיינו שמבררין הנקודות טובות וכו' ומזה נעשה נגונים וזמירות כנ"ל ואחר כך בונין מזה משכן שם עיקר תיקון התפלה. וזה בחינת ברכות קריאת שמע שם בחינת היכלות דקדושה בחינת משכן בחינת בית המקדש שהם הם היכלות דקדושה ועל כן אומרים אז ובטובו מחדש בל יום תמיד מעשה בראשית. כי ציורא דמשכנא כציורא דעובדא דבראשית כנ"ל. ומשם מבחינת המשכן מקבלין התינוקות הבל פיהם שאין בו חטא. וזה בחינת קריאת שמע בחינת (דברים ו') ושננתם לבניך וכו' ולמדתם ~ אותם את בניכם לדבר בם וכו'. כי עיקר בחינת קריאת שמע הוא מבחינת הטב שנתברר כנ"ל. ועל ידי ה נתיחד קוב"ה ושכינתיה על ידי העלאת מ"ן שמתפארת השכינה כביכול חזי במה ברא קאתינא לגבך. וכל זה על ידי מה שמוצאין נקודות טובות אפיל בפושעי ישראל, כי זה בחינת העלאת מ"ן העלות הקדושה מעמקי עמקי הקליפות. ובה מתפארת ביותר ויותר. כי זה עיקר כבוד השם יתברך כמו שכתב רבינו ז"ל כמה פעמים כמו שכתוב בזוהר (יתרו דף ס"ז) כד אתי יתרו דייקא כדין איסתלק ואיתייקר שמא דקוב"ה עילא ותתא כי דייקא כשנתרוממו ונתעלו הנקודות טובות שהיו מונחים למטה מאד בזה דייקא מתפארת השכינה כביכול ביותר. ועל ידי זה נתייחד קוב"ה ושכינתי' בחינת ה' אלהינו ה' אחד כידוע. וזה בחינת (שמות כ"ו) והיה המשכן אחד שנכללין כל הנקודות טובות באחדותו יתברך ואז מתחילין להתפלל התפלה של י"ח ומתחילין אדני שפתי תפתח

וכו'. כי על ידי כל הנ"ל על ידי זה דייקא יכולין להתפלל על ידי שמוצאין הטוב ועושין משכן וכו'כ נ"ל. ואז יכולין לפתוח פה לדבר כי זה עיקר עליית הטוב שיעלה לבחינת דיבור. ועל כן מבקשין על זה אדני שפתי תפתח וכו':

אות י

וזה בחינת לבישת בגדים שצריך לאחוז המלבוש בצד ימין ולעולם יגביר הימין על השמאל כי העיקר תלוי בבחינת ימין דהיינו על ידי שמטה כלפי חסד ומוצא בעצמו איזה נקודות טובות. ועל ידי זה מתעורר מהשינה כנ"ל.ועל ידי זה נעשין לבושין להלביש את נשמתו שהיתה ערומה עד עכשיו כל זמן שלא נתגלה הטוב בעת שהיה בבחינת שינה. וזהו בחינת ברכת מלביש ערומים שמברכין בשחרית כמובא. כי על ידי הנקודות טובות שנתגלין שהם בחינת (ישעיה מ"ט) ישראל אשר בך אתפאר. כי בהם מתפאר השם יתברך כביכול כנ"ל. על ידי ה נעשין לבושין בחינת בגדי פאר בגדי כבוד וזה בחינת ציצית ותפילין שהם בחינת לבושין דנשמתא בחינת (זוהר בראשית כ"ג) כי הוא כסותה לבדה הוא שמלתו לעורו דא ציצית ותפילין שהם נעשין מהנקודות טובות שמתבררין בלילה בבחינת הנ"ל כמובן בספרים. נמצא שעיקר בחינת לבושין בחינת בגדי פאר כלליות הגוונין נעשין מבחינת הנקודות טובות שמתבררין שהם בחינת כלליות הגוונין כנ"ל. ועל כן (סימן ב' ס") צריכין להגביר הימין בשעת לבישה כי כל זה נמשך מבחינת ימין על ידי שמטה כלפי חסד. שעל ידי זה מוצא נקודות טובות וכו'. ועל ידי זה נעשין לבושין כנ"ל:

אות יא

וכל ברכת השחר מרמז על זה שמשבח להשם יתברך שעזרו למצוא בעצמו נקודות טובת כדי שיתעורר משינתו ונפילתו. וזהו בחינת הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה כי הנקודה טובה היא בחינת יום. והרע הוא בחינת לילה וחשך. ועל ידי שמוצא הנקודות טובות ואזי נבדל מהרע ואזי מבדיל בין יום ובין לילה. וה בחינת להבחין בין יום וכו' וזה בחינת שלא עשני גוי וכו'. כי אם לא היה מוצא בעצמו הנקודה טובה היה יכול ליפול לגמרי ח"ו והיה נעשה גוי ח"ו. ועכשיו על ידי שנתעורר ונתחזק על ידי שעזרה השם יתברך למצוא בעצמו נקודה טובה כנ"ל על כן הוא מודה ומשבח להשם יתברך שלא עשני גוי וזה בחינת פוקח עורים מתיר אסורים זוקף כפופים. כי מתחלה בעת שינתו ונפילתו היה בבחינת עור המגשש באפילה. והיה בית האסורים ממש והיה כפוף וכו'. ועכשיו על ידי הנקודה טובה שמצא בעצמו על ידי שפקח ה' את עיניו על ידי זה ניתר מאסוריו ונזקף מכפיפתו וכו'. כי על ידי זהזוכה באמת לצאת מכף חובה לכף זכות ולשוב בתשובה כנ"ל. וכן שאר הברכות כולם מרמזין על זה. וזהו שמסיים

הנותם ליעף כח שנתן לו כח בתוך עיפתו הגדולה שיוכל עדיין להתעורר משינתו. וזהו המעביר שינה מעיני וכו' וכנ"ל. וכל זה על ידי החסד כנ"ל. וזהו שחותם הגומל חסדים טובים. כי הכל על ידי החסד בחינת (זוהר מקץ ר"ג ע"א) בוקר דאברהם על ידי שמטה כלפי חסד כנ"ל:

אות יב

וזה בחינת ד' פרשיות. פרשת שקלים בחינת צדקה. כי צדקה זה בחינת חסד לאברהם שעשה צדקה וחסד עם כל העולם שעל ידי זה יכולין למצוא הנקודות טובות כנ"ל.וה בחינת (ישעיה מ"א) צדק יקראהו לרגלו. שעל ידי צדקה יכולין לקרוא את הטוב שנופל במדריגה התחתונה בחינ רגלין בבחינת (רות ג') ותגל מרגלותיו ותשכב, וכן מרומז בדברי רבינו ז"ל במקום אחר (בסימן י"ז) שעל ידי צדקה מעוררי הטוב שנעלם וסתר במקומו הרחוקים מהשם יתברך. וזה בחינת שקלים של נדבת המשכן.כי המשכן נבנה מבחינת הטוב שנתלקט וכו' כנ"ל:

ואחר כך קורין פרשת זכור בחינת מ לחמ עמלק. כי על ידי זה שמוצאין הטוב כנ"ל. על ידי זה נכנע עמלק שהוא תוקף הסטרא אחרא שמתגבר ח"ו להפיל את החושי כח שבישראל כאלו אין להם תקוה עוד ח"ו. בבחינת (דברים כ"ח) ויזנב בך כל הנחשלים וכו' ואתה עיף ויגע וכו' שרוצה לזנב את הנחשלים דהיינו חלושי כח להפילם למטה ח"ו שזהו בחינת ויזנב בך וכו'. אבל כשזוכין למצוא בעצמו הנקודה טובה אפילו בעת נפילתו ח"ו. על ידי ה נכנע עמלק, ועל כן אחר פרשת שקלם שהוא בחינת התעוררו הטוב כנ"ל קורין פרשת זכור כי על ידי זה מכניעין את עמלק כנ"ל:

ואחר כך קורין פרשת פרה שהוא בחינת תשובה בחינת (מדרש רבה פרשת חוקת) תבא אמו ותקנח על בנה כי על ידי הנקודות טובות שמוצאין על ידי זה נכנע הרע בחינת עמלק. ועל ידי זה זוכנן באמת לתשובה כנ"ל. וזה בחינת (זוהר חוקת דף ק"פ ע"ב) פרה אדומה תמימיה. אדומה דא דינא קשיא. תמיטמה דא דינא רפיא. דיינו כשהוא בבחינתדינא קשיא שמתגבר הרע ח"ו שזה בחינתדינא קשיא ח"ו. אזי צריך לרפות הדין על ידי שמוצא בעצמו איזה נקודה טובה עדיין. וזה בחינת (במדבר י"ט) אש אין בה מום אשר לא עלה עליה עול. כי הנקודה טובה היא בחינ יונה תמה שאין בה שום מום. כי היא נאה ויפה בחינת שחורה אני ונאוה וכו' כנ"ל. וזה בחינת (פיט פרשת פרה) מטהר טמאים ומטמא טהורים. כי זאת הבחיה מה שדן את עצמו לכף זכותומוצא בעצמו נקודות טובות. זאת הבחינה מטהרת טמאים ומטמא טהורים. כי מי שהוא במדריגה התחתונה צריך דוקא למצוא זכות בעצמו כדי שלא יפול לגמרי ח"ו. ועיקר טהרתו

ותשובתו על ידי ה דייקא כנ"ל. אבל מי הוא טהור כשיחזיק עצמו במדריגת הטוב בודאי נפגם על ידי זה כי יפול לגדלות ח"ו. וכמו שאמרו רז"ל אפילו כל העולם כולו אומרים לך צדיק אתה היה בעיניך כרע. על כן אמרו כרע ולא רשע גמור ח"ו. כי אסור להחזיק עצמו לרשע גמור ח"ו רק אדרבא כשנדמה לו שהוא רשע גמור ח"ו ואפילו אם האמת הוא כך ח"ו. אף על פי כן צריך חלחפש ולבקש למצוא בעצמו נקודה טוב לבל יהיה ח"ו רשע גמור כנ"ל. ועל ידי זה נטהר וזוכה לתשוב כנ"ל. וזה בחינת מטהר טמאים ומטמא טהורים כ"ל:

ואחר כך קורין פרשת החדש. כי זה בחינת קידוש החדש בחינת מלוי הלבנה מפגימתה. כי זה ידוע שכישראל הם ח"ו במדריגה פחותה זה בחינת פגם הלבנה קטרוג הירח שמשם באי כל הפגמים והחטאים ח"ו. ועל כן כשאיש ישראל מתעורר ומוצא בעצמו נקודה טובה ועל ידי זה חוזר בתשובה כנ"ל. וזה בחינות מילוי הלבנה מפגימתה בחינת קידוש החדש. כי עיקר קידוש החדש הוא על ידי בחינת הנ"ל. כי בתחלת החדש בעת שרואין את הלבנה לקדש ~ אותה בבית דין אזי היא קטנה ודקה מאד מאד. ואזי היא רק בבחינת נקודה היינו בחינת נקודה טובה הנ"ל שהיא בחינת שחורה אני ונאוה וכו' כנ"ל. היינו כשהלבנה היא בתכלית המיעוט בסוף החדש אזי צריכין כל ישאל לחפשה ולבקשה עד שמוצאין עדי ראיה איזה נקודה קטנה מהלבנה ואזי מקדשין את החדש בבית דין שהוא בחינת תיקון ומילוי הלבנה. כי על ידי בחינת הנקוה לבד בחינתנקוה טוב שזוכין למצוא בתכלית המיעוט על יי זה נתתקנין ונכנסין אמת לכף זכות וכו' כנ"ל. שזהו בחינת תיקון ומילוי הלבנה מפגימתה וכו' כנ"ל. ועל כן אומרים הבית דין וכל ישראל מקודש מקודש. (ר"ה כ"ד) כי על ידי הנקוה לבד נתקדשין וכו' כנ"ל על ידי שדנים לכף זכות. וזה חינת שכולם אומרים מקוד מקודש דהיינו שעל ידי דבריהם מעלין את הלבנה מבחינת פגם ומיעוט לבחינת תיקון ומילוי שזהו קדושתה על ידי הנקודה אור לבד שאראו מהלבנה וזהו בעצו בחינת הנ"ל. כי על ידי קטרוג הירח נתמעטה ואז נתן לה השם יתברך את הכוכבים להפיס דעתה כמו שאמרו רז"ל (מדרש רבה פ"י) ומובא בפירוש רש"י. כי הכוכבים מרמזלין על בחינת הנקודותטובות שנמצאין בכל אחד מישראל שעל ידם נכנסין לכף זכות באמת על ידי שדנים ~ אותם לכף זכות כנ"ל בבחינת (דניאל י"ב) ומצדיקי הרבים ככוכבים וכו'. מצדיקי הרבים היינו צדיקי הדור שדנים את הכל לכף זכות. ועל ידי זה נכנסין אפילו פושעי ישראל באמת לכף זכות כנ"ל. וזהו בחינת כוכבים בחינת ומצדיקי הרבים ככוכבים כנ"ל. כי הכוכבים הם בבחינת נקודות. כי ז הפסוק ומצדיקי הרבים מדבר שם בסוף דניאל לענין הנ"ל כמבואר שם

יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים והרשיעו רשעים וכו'. (שם) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים וכו'. היינו שבעיקבות משיחא בסוף הקץ שאז יתגבר ח"ו הסטרא אחרא כידוע ואז יהיה גודל הבירור והצירוף בחינת יתבררו ויתלבנו ויצרפו רים כו'. ואזי יהיה עיקר היקון על ידי בחינת הנ"ל על ידי מצדיקי הרבם. היינו על ידי הצשיקים שידונותא ת הכל לכף זכות וימצאו נקודות טובותאפילו בהפחותים מאד מאד שזהו עיקר עבודת הצדיקים ועל ידי זה דייקא יבא משיח במהרה ביימינו. כי זה בחינת משיח וכו' כנ"ל וזהו והמשכילים יזהירו וכו' ומצדיקי הרבים ככוכבים וכו' כי עיקר התיקון והגאולה בקץ האחרון יהיה על ידי בחינה זו על ידי בחינת הנקודות טובות הנ"ל. שהם בחינת כוכבים וכו' כנ"ל. וזהו בחינת (תהלים קמ"ח) הללוהו כל כוכבי אור. כי כל ידי הנקודות טובות שהם בחין כוכבים המאירים על ידי זה יכולין להודות ולהלל לה' בחינת אזמרה לאלהי בעודי כ"ל. וזהו בחינת שנתן להלבנה את הכוכבים להפיס דעתה. כי על ידי בחינת הכוכבים שהם בחינת הנקודות טובות כנ"ל על ידי ה נתתקן פגם הלבנה כנ"ל:

והו בחינת קימת חצות. שצריכין לשבר תוקף השינה על ידי הנקודות טובות הנ"ל בבחינת (שם נ"ז) עורה כבודי עורה הנבל וכנור וכו'. וה בחינת (ברכות ג') כנור של דוש שהיה מנגן על ידי רוח צפון בחינת רוח טובה נקוה טובה הצפון וטמיר אפילו בתכלית השינה אפילו במדריגדה פחותה בבחינת (תהלים ל"א) מה רב טוך אשר צפנת ואלו הנקודות טובות מנשבין בכנור של דוד כי על ידי זה נעשין נגונים כנ"ל. ועל כן היה מנגן מאליו על ידי זה כנ"ל. ועל ידי זה מתעוררין מהשינה בחצות הלילה בתוקף השינה וכו' כנ"ל. וזה בחינת יציאת מצרים שנאמר בפרשה (שמות י"ב) החדש הזה לכם וכו'. כי פרשת החדש היינו קידוש החדש היא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל בעת יציאת מצרים. כי עיקר הגאולה של יציאת מצרים היה על ידי בחינת הנ"ל בבחינת (יחזקאל ט"ז) ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך. היינו שישראל היו מלוכלכים. כי היו בבחינת מ"ט שערי טומאה כידוע. והשם יתברך ריחם עליהם ומצא בהם נקודות טובות אפילו בתוקף טומאת מצרים שהתגברה עליהם כמו שאמרו רז"ל (מדרש תהלים קי"ד) בשביל ד' דברים לבד נגאלו. זה בחינת נקודות טובו שמצא בהם השם יתברך אפילו במחרים ועל ידי זה נגאלו. וזהו ואומר לך בדמיך חיי בדמיךחיי אפילו בתוקף הדמים והלכלוכים אף על פי כן חיי כי גם שם יכולין למצוא נקודות טובות כנ"ל. שעל ידי זה נגאלו כנ"ל. ועל כן מצוה ראשונה שנצטוו ישראל היה פרשת החדש. כי זה חינת

קידוש החדש על ידי נקודה לבד כנ"ל. שזה עיקר גאולת מצרים וגאולה אחרונה בחינת קיבוץ נדחי ישרל וכו' כנ"ל. ברוך השם לעולם אמן ואמן:

אות יג

וזה בחינת (שמות י"א) כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים כחצותדייא. כי החצות הלילה אז מתעורר הנקודה טובה בבחינתרוח צפון המנשב בכנור של דוד כנ"ל. ועל כן נמשך הרוח טובה הנקודה טובה מצפון דייקא כי ממצפון פתח הרעה (ירמיה א') ומשם דייקא נמשך הרוח טובה הנקוה טובה מצון דייקא כי מצפון תפתח הרעה (ירמיה א') ומשם דייקא נמשך הרוח צפון רוח טובה המנשב בכנור של דוד ומנגן. כי זה עיקר מעלת הטוב היוצא מתוך תוקף הרע והסטרא אחרא כנ"ל. ועל ידי זהדייקא נעשין נגונים כנ"ל וכמובא בספרים שיתרון האור מן החשך דייקא כידוע. כי בחצות אז השכינה כביכול בתכלית המיעוט כידוע ואז היא בבחינת נקודה לבד. ואז הוא התגברותה שינה ואז דייקא צריך כל אחד מי שנוגע יראת ה' בלבו להתגבר בהתגברות גדול מאד לתעורר מהשינ אז. וה בחינת שמתעוררים מתוקף השינה והסטרא אחרא על ידי נקודה טובה לבד וכו' כנ"ל. ואז הוא בחינת יציאת מצרים כנ"ל. וה בחינת פסח שחמל ודלג השם יתברך על בתי בני ישראל בנגפו את מצרים וזה בחינת שהשם יתברך ברחמיו לקט והציל את הנקודות טובות שהם בחינות ישראל בחינות (שמות ד') בני בכורי ישראל מבין בכורי מצרים מבין תוקף הסטרא אחרא שזה היה עיקר גאולת מצרים כנ"ל ועל כן הראשון שגילה סוד חצות היה אברהם אבינו עליו השלום בעת שנלחם עם המלכים והציל את לוט. כמו שכתוב (בראשית י"ד) ויחלק עליהם לילה וכו'. כי עיקר בחינות חצות דהיינו לשבר תוקף השינה לשבר הלילה והחשך על ידי הנקוה טובה כנ"ל ה נעשה רק על ידי בחינת אברהם איש החסד על ידי שמטה כלפי חסד כנ"ל. כי אברהם רדף אחרי המלכים להציל את לוט בביל הנקודה טובה שהיה בלוט. ועל כן אף על פי שלוט היה רשע מסר אברהם נפשו בשבילו להצילו בשיל הנקוה טובה שהיה בו כי ממנו יצאה רות שיצא ממנה דוד משיח שהוא עקר ושורש הנקודה טובה כנ"ל. ועל כן עיקר כוונת המלכים היה להרוג את לוט.ךכי כ כוונת הסטרא אחרא הוא להתגבר על בחינתהנקוה טובה ח"ו. אבלה ' לא יעזבנה בידם ונתן כח לבחינת אברהם בחינת חסד להציל את לוט על ידי הנקודה טובה שיש בו. ועל ידי זה הרג את המלכים כי על ידי שדנים לכף זכות ומוצאים הנקודה טובה אפילו ברשעים על ידי זה נכנע הסטרא אחרא. כי הרע נדחה מפני מעט הטוב כנ"ל:

אות יד

וזה שכתוב בזוהר חדש היושבת בגנים וכו' לענין קימת חצות עיין שם ומפרש שם היושבת בגנים בגנותא וטנופא דהאי עלמא שפילה וכו' עיין שם היינו כ"ל. שאף על פי שאדם במדריגה התחתונה בגנותא וטנופא. אף על פי כן השם יבתרך והמלאכים ונשמות הצדיקים שבגן עדן מקשיבים לקולו בחינת חברים מקשיבים לקולך שזהוב עצמו בחינת קימת חצות כנ"ל ועיין לעיל שהבאתי פסוק זה היושבת בגנים שנאמר לענין הנקודה שיש בכל אחד שמונחת במקום שמונחת עיין שם. ועתה על פי דברי הזוהר חדש הנ"ל מבואר הענין היטב:

אות טו

וזה בחינת מה שהפליגו רז"ל בענין הידיעה לידע לכווין חצות אימת כדאיתא בברכות. (דף ג') ודוד מי הוה ידע חצות אימת מכדי משה לא ידע וכו'. אא דוד כנור היה תלוי וכו'. היינו כי עיקר הגאולה בכל ובפרטיות גאולת הנפש של כל אחד ואחד תלוי בידיעה והשגה זאת לכווין הטב נקודות חצות לילה. דהיינו כשמתגבר תוקף השינה על נפש הישראלי ורוצה להפילו לגמרי ח"ו על ידי ריבוי עוונותיו וקלקוליו עד שכמעט כמעט יפול לגמרי רחמנא ליצלן. אזי דייקא יאיר השם יתברך עליו בחסדו שיזכיר את עצמו בהנקודות טובות שבו ויחיה את עצמו כנ"ל שזהו בחינת קימת חצות שאז השכינה שהיא כלליות נפשו"ת ישראל בתכלית הקטנות והמיעוט ואז היא צועקת בקול מר להשם יתברך בבחינת (תהלים מ"ב) כאיל תערוג וכו'. בחינת (ירמיה ל"א) קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים וכו'.ואז השם יתברך מעורר רחמיו וממשיך חוט של חסד וכו' כמובן כל זה בכתבים. וכל זה נעשה עם כל אחד מישראל בכל עת. שבכל פעם מתגברת עליו בחינת השינה הנ"ל. עד שכמעט כמעט וכו' רחמנא ליצלן. ואז דייקא צריך לחפש נקודתו הטובה כנ"ל בבחינת (תהלים צ"ד) אם אמרתי מטה רגלי חסדך ה' יסעדני ברוב שרעפי בקרבי תנוחומיך ישעשעו נפשי שכל זה הוא בחינת הלימוד הקדוש של אזמרה הנ"ל. שדייקא כשמגיע בדעתו לקטנות גמור רחמנא ליצלן עד שרוצה לומר מטה רגלי ח"ו אז דייקא חסדי ה' יסעדהו על פי הנ"ל לעוררו משינתו ולהחזירו שזהו בחינת קימת חצות ממש שאז הוא תכלית הקטנות. ואז דייקא הוא בחינת התעוררות השינה שהוא בחינת התעוררות מנפילתו על ידי בחית אזמרה לאלקי בעודי כנ"ל. ובזה תלוי הגאולה בכלל ובפרט כנ"ל. ועל כן היתה גאולה הראשונה בחצות דייקא. וכן גאולה האחרונה שאנו מקוים במהר במימנו תהיה על ידי בחינת חצות על ידי הכשרים והיראים עומדים בכל לילה בחצות שעל ידי זה הם ממשיכים על עצמם בחינת קדושת חצות לילה שאז מתעורר חסד גדול שעל ידי זה זוכין להמשיך עליהם תמיד בחינת התעוררות השינה

שבחצות לילה להמשיך עליהם בחינה זאת תמיד דהיינו שבכל עת שרוצים להפיל עליהם שינה וקטנות גדול מאד. אפילו אם מפילים ~ אותם כמו שמפילים ח"ו אפילו אם עבר עליו מה שעבר. אף על פי כן יתעורר תמיד דייקא מתוך תוקף הקטנות בבחינת קימת חצות הנ"ל. דהיינו על ידי בחינת העוד מעט טוב שמוצא בעצמו וכנ"ל. ועל כן משה לא ידע עדיין לכווין היטב חצות אימת. כי אז היה עדיין קודם מתן תורה ולא היה בעדין אתערותא דלתתא כי לא היה עדיין כל כך צ דיקים שעמדו בחצות ועסקו בתורה מחמת שהיה קודם מתן תורה. ועל כן היה קשה לכווין היטב נקודת חצות. ואפילו מלמאן דאמר שגם משה ידע אבל לא היה יכול לדבר בזה כל כך והיה מתייירא עדיין שמא יטעו וכו'. כי עדיין לא היה יכול להמשיך הארה זאת באיתגליא מחמת שהיה קודם מתן מורה. אבל דוד הוה ידע כי כנור היה תלוי למעלה ממטתו. וכח הכנור נמשך מהתוה כמובא בדברי אדומו"ר ז"ל. כי הכנור של דוד היה של חמש נימין כנגד ה' חומשי תורה והוא היה מעוררו משינתו עד שידע לכווין השעה והנקודה של חצות. כי דוד הוא בחינת משיח שעוסק תמיד בתיקון נפשו"ת ישראל לעוררם משינתם על ידי בחינת הנ"ל על ידי הנקודות טובות שמוצא בכל אחד ומלמד לכל אחד ומאיר בלבו שיוכל לחפש ולבקש ולמצוא בעצמו נקודו טובות תמיד כדי לעוררו משינתו ונפילתו שלא יפול לגמרי ח"ו. והעיקר לכווין בעת שכמעט כמעט יפולם ח"ו, אז דייקא יאיר בו בחסדו להצילו ולעכוררו בבחינת (תהלים ל"ז) כי יפול לא יוטל וכו' בחינת (שם) צופה וכו' ה' לא יעזבנו בידו. בבחינת (דברים ל") כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוק וכו' ואמר וכו' ראו עתה כי אני אני הוא וכו'. וכל זה בכח התורה שכבר קבלנו על ידי משה רבינו ועל ידי כל הצדיקים שהיו עד הנה שפירשו לנו דרכי התורה היטב ועל כן דוד הוה ידע חצות אימת על ידי הכנור הנ"ל כי היה יודע נגן. (שמואל א' ט"ז) כי כל הלימוד הקדוש הנ"ל לחפש הטוב ולהחיות את עצמו על ידי זה. כל זה הוא בחינת נגונים קדושים היוצאים מכנור של דוש בחינת אזמרה דייקא כנ"ל בחינת עורה וכו' הנבל וכנור אעירה שחר כנ"ל. ועל ידי זה זכה דוד לידע לכווין נקודת חצות הנ"ל שבזה תלויה הגאולה האחרונה בכלליות ובפרטיות על כל נפש מישראל. כי דוד הוא משיח שעל ידו תהיה הגאולה האחרונה שהיא גאולה שלימה שאין אחריה גלות. והעיקר על ידי בחינת זמירותונגונים הנ"ל בבחינת (ש"ב כ"ג) משיח אלקי יעקב ונעים זמירות ישראל היינו על ידי בחינת אזמרה הנ"ל. במהרה בימינו אמן. והבן הדבירם היטב כי אי אפשר לבאר הכל רק כל אחד כפי מה שעובר עליו כל ימי חייו בימי נעוריו ובימי זקנותו יכול להחיות אתעצמו

תמיד על פי כל דברינו אלה שמבאים קצת אמיתת העצה והלימוד הקדוש של אזמרה לאלקי בעודי שהזהירנו אדומו"ר ז"ל מאד מאד לילך בו. אשרי שיאחז בו:

השכמת הבוקר ב

הלכה ב

אות א

יתגבר כארי לעמוד בבוקר שיהא וכו' היינו שצריך שיקום בזריזות בלי עצלותוזה בחינת אמונה כמו שאמר רבינו (בספר המדות אותזריזו) שזריזות הוא בחינת אמונה. כי בלילה האמונ בין בקליפות ובבקר נתגדלה ונתעוררה האמונה.על כן צריך לקום מן השינה בזריזות לחזק עצמו באמונה כדי לבנות ולגדל את האמונה. וזהו שיהא הוא מעורר השחר. היינו בח ינת אילת השחר בחינת מלכות בחינתאמונה. וזה בחינת שבירתתאוות ממון שעל ידי זה יכולין להעלות הנפשו"ת ולהמשיך תורה. כמו שכתוב בהתורה אשרי העם השגחה (בסימן י"ג) עיין שם. כי בכל יום ויום צריכין לקבל את התורה חדש כמו שאמרו רז"ל (דברים י') אשר אנכי מצוך היום בכל יום יהיו דומין בעיניך כחדשים (ספרי שם) וקבלת התוה הוא על ידי שמעלין את הנפש ומחדשין מ~ אותה כמבואר שם. וזה נעשה על ידי שבירת תאוותממון כנ"ל שזה בחינת התעורות השינה בזריזות בחינתאמונה כנ"ל. כי תאוותממון הוא בחינת כפירות בחינת לילה בחינת חשך אנפין חשוכין בחינת עצבות ועצלות בחינת מיתה בחינת שינה שהיא אחד מס' במיתה. (ברכות נ"ז) וצריך משיהא לו התגברות לשבר את השינה שהיא בחינת מיתה בחינת תאוות ממון. ואזי יוכל לחדש נפשו ולהעלותולהמשיך תורה. ואזי כשמשבר את השינה את תאוות ממון אזי אדרבא השינה היא טובה לו דייקא. כי על ידי השינה מחדש נפשו בחינת (איכה ג') חדים לבקרים רבה אמונתך. וכן עלידי הממון מחדש נפשו על ידי משא ומתן באמונה שהוא בחינת שינה כמו שכתוב בהתורה אשרי העם זרקא (בסימן ל"ה) וזה פירוש על מ תי עצל תשכב מתי תקום משנתך. הינו עד מתי ת שכב ותישן בעצלות. מתי תשבר את השינה שאז אדרבא על ידי השינה יתחזק מוחו ויתחדש נפשו כנ"ל. וזהו מתי תקום משנתך. היינו שיהיה לך תקומה שיקום ויתרומם נפשך על ידי השינה. וכשזוכה להעלות נפשו על ידי שבירת השינה על ידי זה עושה יחוד קוב"ה ושכינתיה. וזהו שיהא הוא מעורר השחר לעורר אילת השחר לזווג. וזה פירוש יתגבר כארי הוא בחינת ליקוטי הנפשו"ת להעלותם כמו שכתב רבינו בהתורה אשרי העם (סימן י"ג). בחינת אריתיע מורי עם בשמי ועל ידי זה ממשיכין השגחה שלימה על ידי שנתקרבין להכח הר~ אות מעל ידי התורה. וזהו (תהלים ט"ז) שויתי ה' לנגדי תמד הינו שהשגחתו

עלינו תמיד. וזה שכתוב (סימן א' ס"ג) שראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש כי כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה כמו שאמרו רז"ל ב"ב דף ס'. נמצא על ידי שמיצר ודואג על הבית מקדש זה בחינת בנינו. ובנין בית המקדש הוא בחינת בנין הדעת שעל ידי זה יכולין להעלות נפשו"ת כנ"ל. כמבואר בסימן י"ג הנ"ל. עיין שם. וזה בחינת קימת חצות שמשבקין השינה שהוא בחינת תאוות ממון ומתאבלין על ירושלם וחורבן בבית המקדש ועל ידי זה בונין ~ אותו.. ועל ידי בחינת בנין בית המקדש על ידי זה יכולין ללקט הנפשו"ת ולהעלותן. ועל כן חצות ממתיק דינים כי משברין את השינה שהיא בחינת מיתה בחינת כפירות כנ"ל. כי כל זמן שיש עבודה זרה וכו' (ספרי פרשת ראה) ועל ידי קימת חצות מקימין את האמונה וממשיכין חסדים. וזה שאמר רבינו (בסימן קמ"ט) שחצות מסוגל כמו פדיון כמו פדיון דייקא. כי הפדיון הוא בחינת צדקה שמשבר תאוות ממון וממתיק הדינים. וכן חצות הוא שבירת השינה שהוא בחינת תאוות ממון כנ"ל שעל ידי זה מתיקין דינים כנ"ל:

השכמת הבוקר ג

הלכה ג

אות א

יתגבר כארי לעמוד בבקר שיהא הוא מעורר השחר. על פי התורה ויסב אלהים עיין שם (בסימן ס"ב) מבואר שם שיש חילוק בין הקושיות. כי יש קושיא שיכול האדם להבין תירוץ על קושיא זו. על זה נאמר (אבות פ"ב) ודע מה שתשיב וכו'. כי האמת מה שהגביל השם יתברך לשכל האנושי שיוכל להבין הוא מצוה גדולה לחדד השכל להבין הדבר על בוריו. ועל זה נאמר ודע מה שתשיב לאפיקורוס אבליש קושיא שאינו באפשרי לשכל האנושי להבין תירוץ על קושיא כזו רק לעתיד לבא יתגלה התירוץ. אסור לאדם לעיין בהם וכל מי שסומך עשל שכלו ומעיין בה. על זה נאמר (משלי ב') כל באיה לא ישובון. כי ען קושיא כזו אסור לסמוך על שכלו רק להעמיד על אמונה ואפילו אלו הקושיות שיש עליהם תשובה. לפעמים נסתמו שבילי השכל ואינו יודע להשיב ונזרקה בו אפיקורסית וכו'. וזאת האפיקורסית היא לכל אחד לפי בחינתו יכול להבין בין רב למעט. כי צריך לעבוד את ה' בשני יצרין וכו'. ובאמת אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו והקב"ה עומד בשעת התפלה ושומע התפלה. ודאי היה מתפלל בהתלהבות גדול והיה מדקדק מאד לכוין את דבריו ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם. בשביל זה אינו מתלהב כל כך ואינו מדקדק כל כך וכו'. וכל זה נמשך מהסתרת הידיעה. מבחינת מחלוקת בחינת (הושע י') חלק לבם בחינת הקשיות

שבאין על ידי שנסתמו שבילי השכל עד שאינו יודע להשיב על אפיקורסית שבלבו. והתיקון לזה המחלוקת שבלב הוא ללמוד פוסק. שעל ידי זה זוכה לשלום וכו'. ועל ידי זה יזכה לבטול הקשיות שבלבו וזוכה להתפלל בלב שלם בבחינת בכל לבבך בשני יצריך (ברכות נ"ד) וזהו (תהלים קי"ט) אודך ביושר לבב בלמדי משפטי צדקיך וכו' עיין שם. אבל הקושיות שאין עליהם תירוץ. אסור לעיין בהם. רק לחזק את עצמו באמונ. וכשיש לו אמונה בשלימות יוכל להיות על ידי אכילתו יחוד קוב"ה ושכינתיה וכו'. כי הבירור של המאכלים הוא על ידי אמונה וכו'. ועיקר שלימות וקישוטי אמונה היינו לקרב דווקא המרוחקים וכו'. ולזה צריכין להעלות ניצוצי הדיבור. ואז הופך את עצמו הדיבור ומלקט שארי נצוצות הקדושה מן הקליפות וכו' ולהעלות ניצוצי הדיבור צריך לתענית וכו'. כי על ידי ת~ אות אכילה ושתיה שהם ראשי התאוות כשמתגברים ח"ו הם ממשיכין את הדיבור לגלות מצרים וכו'. ואז צריכין לדבק אחורי הקדושה שלא יינקו. ודביקות אחורי הקדושה הוא על ידי התענית וכו'. גם כי עיקר כל הדברים הן ההתחלה. כי כל ההתחלות קשו"ת וכו' וכו'. ואז כשנתדבקין אחורי הקדושה שאי אפשר להקליפותליכנס לשם ולינק. ואז נתגלין הפנים של הקדושה וכו'. כדי להוציא בלעם מפיהם וכו'. ואאז פונהים כל הרחוקים לאומנת ישראל בבחינת (צפניה ג') אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה. אהפוך דייקא. שהשפה ברורה בחינת הדיבור שנתברר מביניהם הוא הופך פניו אל העמים. כדי ללקט מהם שארי ניצוצות הקדושה. ואז נתקיים לקרוא כולם בשם ה' וכו'. וזהו בחינת קישוטי האמונה כנ"ל. וזהו (סבא משפטים) עולימתא שפירתא דלית לה עיינין וכו' נפקת בצפרא ואתכסיא ביממא. כי האמונה מתחדשת אצל האדם בככפרעה. מה פרעה גוזר ואינו מקיים וכו' אף אתה גוזר ואינך מקיים. כי הצדיק מבטל וכו'. עיין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת יתגבר כארי לעמוד בבוקר שיהא הוא מעורר השחר. כי האמונה היא בחינת מלכות שנקראת שחר. בחינת אילת החשר כידוע. כי עיקר שלימות האמונה הוא בבקר. בבחינתחדשים לבקרים רבה אמונתך. שזהוב חנית נפקת בצפרא כמבואר לעיל בהתורה הנ"ל. ובשביל זה נקראת האמונה שחר כנ"ל ועל כן צריך כל אחד להתגבר כארי ולהשתדל מאד שיעמוד בבוקר השכם קודם עלות השחר. כדי שיעסוק בתורה ותפלה. להעלות ולהשלים לגדל את האמונה הקדושה. שזהו בחינת שיהא הוא מעורר השחר, בחינת (תהלים נ"ז) אעירה שחר. היינו שיזכה על ידי עבודתו קודם אור היום לעורר השחר שהוא בחינת האמנונה צריכה להגדילה ולהשלימה עד אור היום שאז

עיקר עלייתה ושלימותה בבחינת חדשים לבקרים וכו'. בחינת נפקת בצפרא כנ"ל. ועיר שלימות העבודה הוא להתגבר מאד לעמוד בכל לילה בחצות הלילה כמבואר בזוהר הקדוש בכמה וכמה מקומות ?נמגודל האזהרה שמחויב כל מי שנגע יראת ה' בלבו לעמוד בחצות לילה דוקא כי עיקר שלימות האמונה הקדושה הוא על ידי שמבטלין ומשברין ומבערין מדעתו שני מיני קשריות וכפירות הנ"ל שהם הקשיות שאי אפשר להשיב עליהם שום תשובה ותירוץ. כי עליהם נאמר כל באיה לא ישובון וצריכין לסמוך רק על אמונה לבד וכנ"ל. ועוד יש קשיות שאפשר ליישבם וכו'. וגם אלו הקשיות לפמעים נסתמו שבילי השכל ואי אפשר ליישבן. ואו הקשיות הם לכל אחד ואחד לפי בחינתו לפי השכל של כל אחד ואחד. והתיקון לזה לזכות לפתוח את הדעת ולגלות שבילי השכל הוא על ידי לימוד פוסקים וכו' כנ"ל. ואז זוכין לשלום ונתבטל המחלוקת שהם בחינת כפירות ואפיקורסית וזוכין לדעת להשיב על אפיקורסית שבלבו וכו' כנ"ל. ובשביל זה צריכין להתגבר לקום בחצות לילה. כי יום ולילה שהם בחינתאור וחשך הם בחינת דעת וכסילות שהוא הסתרת הידיעה כמבואר בדברי רבינו ז"ל בהתורה דרשו וכו' (סימן ל"ז) שהדעת הוא בחינת אור. והכסילות בחינת הסתרת הידיעה הוא בחינ חישך. כי החשך נמשך מחשכת הדעת שהוא הסתרת הידיעה שמשם נמשכין אלו הקשיות הנ"ל. כי איתא בזוהר כד פריש ליליא גדפהא אזי מסתתמין תרעין דגן עדן ונימוסי גרדונין נפקין בעלמא ועלמא איתנהיג על ידא דמטרוניתא היינו כי בלילה אז מתגבר החשך שהוא העדר הדעת שהוא סתימת תרעין דגן עדן שהם בחינת שבילי השכל. ואז נימוסי גרדונין נפקין בעלמא שהם בחינת הדינים והקליפות שעיקר אחיזתם בכפירות וקשיות הנמשכין על ידי הסתלקות הדעת בלילה שהוא בחינת סתימת תרעין דגן עדן כידוע וכנ"ל וכדין עלמא איתנהג על ידא דמטרוניתא שהוא בחינת המלכה הקדושה. שהוא בחינת האמונה הקדושה. כי בלילה בעת החשך הסתלקותה דעת אז צריכין להתחזק רק באמונה לבד שהיא בחינת מלכות בחינת מטרוניתא הנ"ל. וזה בחינת ואמונתך בלילות וכמובא בדברי רבינו ז"ל במקום אחר עיין שם (בסימן ל"ה) וזהו בחינת השינה שבלילה. כי בלילה אז נמשך החשך בעולם. ועיר החשך נמשך מהחשך העליון שהוא בחינת עומק המושג בחינת (תהלים יח) ישת חשך סתרו. שהם בחינת הקשיות שאי אפשר ליישבן. ואי אפשר למצוא עליהסתירוץ בעולם הזה בשום אופן. שאלו הקשיות הם בחינת חשך המסתירין התגלות אלקותו יתברך. וזה החשך אי אפשר לסלק על ידי שום דעת כי אם עלידי אמונה לבד כנ"ל. כי אי אפשר למצוא תירוץ על אלו הקשיות. וצריכין לסמוך רק על אמונה לבד כנ"ל.וזהו בחינת שינה של לילה. כי שינה

הואא בחינת הסתלקות הדעת. ואז בשעת שינה נכנס הדעת לתוך אמונה ונתחדש שם בחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך. כמבואר בדברי רבינוז"ל בהתורה ארשרי העם וכו' (בסימן ל"ה) עיין שם. היינו בשעת חשכת לילה. דהיינו כשמתחילין לשלוט בעולם אלו הקליפות והכפירות והקשיות שאי אפשרה ליישבן שהם בחינת חשכת לילה. אז צריכין לשינה שהיא תיקון ונייחא למוחין. כי אז צריכין לסלק דעתו לגמרי. שזהו בחנית שינה הסתלקות הדעת ולסמוך רק על אמונה לבד. שזהו עיקר בחינת שינה שמסלקין אז הדעת לגמרי וסומכין רק על אמונה, שהוא בחינת קבלת עול מלכות שמים שמקבלין על עצמן קודם השינה על ידי קריאת שמע שעל המטה. שהיא אמונת היחוד. כי בשעת שינה נכנסין המוחין לתוך אמונה. כי כנגד אלו הקשיות שאי אפשר ליישבן שהם בחינת תוקף החשך של לילה. שם צריכין לסלק דעתו לגמרי בבחינת שינה ממש ולסמוך רק על אמונה לבד:

אות ג

וזהו בחינת קימת חצות. כי אף על פי שהשינה הוא תיקון גדול להמוחין כי נתחדשין על ידי האמונה בשעת שינה כנ"ל. אף על פי כן צריכין ליזהר לקום בחצות לילה. כי הלילה שהוא החשך העדר הדעת כלולה משני חלקים שהם חצות לילה הראשון וחצות לילה השני כמובא שהם כנגד שני הקשיות הנ"ל. כי חצות לילה הראשון אז החשך והדין גדול ביותר. כי אז נמשך החשך מבחינת הקשיות שאין עליהם תשובה. שאלו הקשיות הם בחינת תוקף החשך. כי אי אפשר ליישבן. ועל כן אז צריכין שינה שהוא הסתלקות הדעת, כי אז צריכין לסלק דעתו לגמרי ולסמוך רק על אמונה שזהו בחינת שינ כנ"ל אבל בחצות לילה אז נמתק הדין ואז נסתלקין מן הדעת אלו הקשיות הנ"ל. ואז צריכין לקום ולעסוק ב תורה ועבודה. ועל ידי זה ממשיכין הדתע ופותחין שבילי השכל כדי לזכות לדעת שלם ליישב ולהבין תירוץ על אלו הקשיות שאפשר לישבן כנ"ל. וזהו (תהלים קי"ט) חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צ דקך על משפטי צדקך דייקא. כי קימתחצות לעסוק בתורה כדי להמשיך הדעת וכו' כנ"ל. זהו בחינת לימוד הפוסקים הנ"ל. שעל ידי זה ממשיכין הדעת ליישב אלו הקשיות שאפשר ליישבן שזה זוכין על ידי עסק התורה בחצות כנ"ל. וכמבור בזוהר הקדוש ובדברי רבינו ז"ל (סימן קמ"ט) שעל ידי קימת חצות ועל ידי שעוסקין אז בתורה על ידי זה נמשך הדעת היינו כנ"ל. כי אז בחצות לילה השני נמתק הדין ואין החשך נמשך אש רק מבחינת הקשיות אפשר ליישבן. רק שנסתמו שבילי הדעת שזהו בחינת חשכת לילה.ועל כן צריכין אז לעסוק בתורה כדי לפתוח שבילי הדעת כדי לזכותלדעת שלם באור היום כדי להעלות

ולגדל את האמונה בשלימות בעלות השחר שאז היא נשלמת בבחינת נפקת בצפרא שזהו בחינת שיהא הוא מעורר השחר כנ"ל:

אות ד

וזהו שנסמך שם בשלחם ערוך. שויתי ה' לנגדי תמיד זה כלל גדול בתורה כי אין דומה ישיבת האדם ותנועותיו וכו' כמבואר בשלחן ערוך (סימן א' ס"א) היינו שצריכין לידע ולהאמין שמלא כל הארץ כבודו והוא יושב ועומד וכו' תמיד לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה וכו'. כי זה זוכין על ידי שמעוררין השחר על ידי קימת חצות שעל ידי זה ממשיכין הדעת וכו' כנ"ל עד שזוכין לידיעה שלימה שמלא כל הארץ כבודו להתעוררות השחר. כי הא בהא תליא כנ"ל. כי זוכין ולידיעה שלימה בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו על ידי הדעת שממשיכין עלידי קימת חצות שהוא בחינת לימוד הפוסקים. בחינת חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך כנ"ל. וזהו להודות לך. בחינת אודך ביושב לבב בלמדי משפטי צדקך המבואר בהתורה הנ"ל שזה זוכין על ידי חצות כנ"ל וקימת חצות זהו עיקר בחינת התעוררות השחר הנאמר בשלחן ערוך. כי העיק לקום בחצות וגם מי שאינו יכול לעמוד בחצות, כשמתגבר על כל פנים לעמוד קודנ"ל. כי עיקר התעורות השחר הוא בשביל תיקון התלה כדי לזכות להתפלל בשחרית בכוונה גדולה בלב שלם כי על ידי התעוררות השחר שעוסקין אז בתורה ועבודה על ידי זה נפתחין שבילי השכל וזוכין לבטל הקשיות והאפיקורסית. ואז זוכין לדעת שלם שמלא כל הארץ כבודו שזהו בחינת שויתי ה' לנגדי תמיד וכו' כנ"ל. ועל ידי זה שיודעין בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו על ידי זה זוכין להתפלל בכוונה גדולה כי כשיודע שהשם יתברך עומד עליו בעת התפלה ושומע ומאזין ומקשיב כל דיבור ודיבור שיוצא מפיו אזי בוודאי יתלהב מאד בתפלתו וידקדק מאד לכווין דבריו כמבואר לעיל. ולידיעה זו בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו זוכין על ידי קימת חצות שהוא בחינת התעוררות השחר כנ"ל. נמצא שקימת חצות מסוגל לתפלה בכוונה וכן מובן בכוונת האר"י ז"ל שקמת חצות הוא תיקון והכנה לתפלה:

אות ה

ועל כן אסור לאכול קודם התפלה. ובזוהר (ויקהל ד' רט"ו ע"ב) ובכתבים מחמיר מאד מאד. שאפילו כשקם בחצי הליל אסור לאכול ולשתות עד אחר התפלה. וכל האוכל ושותה אז נחשב כעונן ומנחש רחמנא ליצלן עיין שם. לא כאשר רבו עתה המתפרצים בעם לשתות קודם התפלה עד שנעה אצלם כהיתר ותולין עצמן באילן גדול, מה שמצאו קצת צדיקים שהיו חולים גדולים ושתו קודם התפלה כי היו מוכרחים לזה. והם מתדמים אליהם כקוף בפני אדם. ומעקמין את עצמן אחריהם וממלאים כריסם בשתיית

קאווי קודם התפלה עד שנמצא גם קצת שאוכלין גם כן קודם התפלה. אוי להם אוי לנפשם כי הוא איסור חמור מאד. כמבואר בדברי רז"ל (ברכות י') ובפרט בזוהר הקדוש ובכתבים ואין לנו לדמות עצמינו לצדיקים גדולים אשר רוח אחרת אתם. ובפרט שהיו חולים גדולים. וגם כי רוב הצדיקים לא נהגו כך. ורבינו הקדוש ז"ל סיפר שמעולם לא שתה אפילו מים קודם התפלה אף על פי שמדין השלחן ערוך מותר לשתות מים אף על פי כן הוא לא שתה אפילו מים קודם התפלה נחזור לענייניו שעל פי הנ"ל מבואר קצת ענין האיסור לאכול ולשתות קודם התפלה. כי מבואר בהתורה הנ"ל. שתיקון האמונה הוא על ידי שמעלין ניצוצי הדיבור וכו'. שזה זוכין על ידי התעניתוכו' כי על ידי ת~ אות אכילה ושתיה אזי מתגברין הקליפות שהם בחינת שרי פרעה וממשיכין את הדיבור לתוך בחינת מיצר הגרון ואינו יכול לדבר שום דיבור לפני השם יתברך וכו'. והתיקון לזה הוא תענית. שעל ידי שמרעיב את עצמו על ידי זה ממשיך מימי החסדים ללחלח מיצר הגרון לקיים קרא בגרון אל תחשיך וכו', (ישעיה נ"ח) ועל ידי זה נתתקן האמונה בשלימות וכו' כמבואר שם כל זה היטב עיין שם. ועל כן אסור לאכול ולשתות קודם התפלה. כי צריכין להרעיב עצמו קודם התפלה שזהו בחינת תענית שעות שזכל יום מרעיבין עצמן ומתענין קודם התפלה.ועל ידי זה ממשכין הארה מבחינת תענית לדבק אחורי הקדושה כדי להוציא הדיבור ממיצר הגרון כדי לקשט האמונה הקדושה המתחדשת בכל בקר כדי לזכות לדיבור של התפלה בשלימות. כי התפלה היא בחינת אמונה כידוע שהיא נשלמת על ידי תיקון הדיבור. כי עיקר התפלה הוא בדיבור דוקא. ושלימות הדיבור הוא על ידי שמרעיב עצמו בתענית. ומשבת תאוות אכילה כנ"ל. ובשביל זה צריך כל אחד מישראל להתענות ולהרעיב עצמו על כל פנים קודם התפלה שאז איסור גדול מדינא לאכול ולשתות כנ"ל. כי צריכין בכל יום קודם התפלה להרעיב עצמו להמשיך בחינתתענית כדי לתקן הדיבור של התפלה שהוא בחינתתיקון וקישוטי האמונה וכו' כנ"ל כמבואר בהתורה הנ"ל עיין שם. גם כי התענית שמדבק אחורי הקדושה. זהו בחינת כח ההתחלה שחוזרין פניו בכל פעם אל ההתחלה לקבל כח מההתחלה שהוא עיקר. כי כל ההתחלות קשו"ת כמבואר היטב בהתורה הנ"ל. וכמבואר בסופו שם שבשביל זה צריכין להשתדל להתחיל בכל פעם מחדש. ולא תהיה העבודה ישנה אצלו. כי עיק כח העבודה הוא כפי ההתחלה ועל כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש. כי אולי לא היתה התחלתו בתחלה כראוי. על כן צריך להתחיל עתה. וכן בכל יום ובכל פעם עיין שם. ועל כן בכל בקר קודם התפלה צריכין להתענות לבלי לאכול קודם התפלה. כדי להוצאי הדיבור ממטיצר הגרון וכו' כנ"ל. על ידי שחורין אל

ההתחלה שהיא בחינת דביקות אחורי הקדושה שחוזרין בכל פעם אל ה~ אות הראשון כמבואר שם עיין שם. וזה צריכין בבקר. כי בכל יום ויום בבקר צריכין להתחיל לעסוק בעבודת ה' מחדש בבחינת חדשים לבקרים וכו'. כאלו לא התחיל עדיין מעולם כלל. וכמו שאמרור ז"ל (דברים ו' אשר אנכי מצוך היום בכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים (ספרי שם) וכן דרשו על פסוק (דברים כ"ז) הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם וכו. שבכל יום יהיה דומה בעיניך כאו היום באת עמו בברית (פירש רש"י יד וכו':

אות א

על פי התורה מישרא דסכינא וכו' בסימן למ"ד עיין שם כל התורה. והכלל כי צריך כל אדם לבקש ולחפש מאד מאד אחר רבי אמתי הגדול במעלה מופלגת מאד שיוכל להאיר בו השגת אלקות. כי השגות אלקות אי אפשר להשיג כי ע?אם על ידי כמה צמצומים וכו' שהם בחינת סיבובים והקדמות. כמו המלמד שלומד עם התינוק. וכו'. וכל מה שהוא קטן במעלה ביותר וכל מה שהוא חולה ביותר הוא צריך רופא גדול ביותר דהיינו רבי גדול ביותר שיהיה גדול במעלה כל כך עד שיוכל לרפ~ אות ~ אותו גם כן ויוכל לסבב עצמו גם כן עד שיכניס בו השגות אלקות שזה עיקר התכלית וכו'. ומבואר שם שאלו הצמצומים שהם בחינת ההקדמות וכו' שעל ידם באים להשגות אלקות. הם בחינת חכמה תתאה בחינת מלכות בחינת שערות בחינת (תיקון ע') שיעורין דאתוון דאורייתא בחינת (שם קי"ג) שערא אוכמא (שם קי"א) שערא בעיגולא בחינת (שיר השירים א') שחורה אני ונאוה שזהו בחינת אברהם תיקן שחרית וכו' וצריכין להחיות את המ לכות וכו' על ידי אור הפנים המאיר בשלש רקגלים וכו' ולפעמים נופלת המלכות היא בחינת ד' להד' מלכיות שהם חכמות חצוניות. ומי יוכל לסבול את קול הצעקה כשנופלת המלכות ביניהם בחינת (קהלת ט') זעקת מושל בכסילים שהכסיל רוצה להתחכם וכו'. וצריכין לחתכה מהם בבחינת חתכו לד'. וזה על ידי החסד שמתגלה על ידי התוכחה וכו' עיין שם כל זה היטב:

אות ב

וכל זה נעה בכל בוקר שאז בשחריתעולה אילת השחר שהוא בחינת עליות עמוד השחר שהוא בחינת מלכות חכמה תתאה הנ"ל שנקרא שחר. כי הוא מצמצם הר~ אות שכל השגות אלקות על ידה. ועל כן צריכין להתגבר מאד לעמוד בבוקר השכם כדי לעסוק בתורה ועבודה כדי שיגדל ויעלה ויעורר בחינת השחר הנ"ל בחינת חכמה תתאה הנ"ל בבחינת (תהלים נ"ז) עורה כבודי וכו' אעירה שחר. כדי שיזכה לבחינת השגת אלקות להכיר ~ אותו יתברך אשר לכך נוצרנו. כי כל אדם מוכרח שיבא לזה כי רק בשביל זה בא לעולם. וכל העולמות נבראו רק בשביל זה בגין דישתמודעין לי':

וזה בחינת התעוררות השינה. כי עיקר השינה נמשך מחמת שזאת הבחינה שהיא בחינת מלכות השכל התחתון הנ"ל. היא סמוכה לחיצונים. כי היא מדריגה האחרונה של הקדושה כידוע. על כן לפעמים היא נופלת אליהם כנ"ל. דהיינו שנופלת לתוך בחינת הד' מלכיות שהם בחינת חכמות חיצוניות. שהם רוצים להמשיך זה השכל אליהם להתגבר על ידי זה השכל בחכמות חיצוניות שהלם וכו' כמו שכתוב שם.ואזי צריכין שינה. הינו כל זמן שיכולין להשתמש עם זה השכל בקדושה שיוכל לסבב על ידום לבא להשגת אלקות הוא מצוה גדולה להשתמש עמו כפי מה שיוכל כלא חד לפי ערכו. אבל כשהשכל מתחיל ליפול ומתגברים עליו בלבולים שזה נמשך מבחינת הנ"ל שבחינת החכמותח יצוניות שהם הד' מלכיות רוצים להתגבר להמשיך זה השכל אליהם. אז צריכים לישן שהוא הסתלקות הדעת. דהיינו לסלק דעתו לגמרי. ומשם עיקר בחינת השינה. ועל כן בשעת שינה הנשמה שהיא השכל באה בתוך אמונה כמו שכתוב (איכה ג') חדשים לבקרים רבה אמונתיך. כי אז צריכים לסלק השכל לגמרי ולסמוך רק על אמונה לבד ועל כן בעת שינה סטרא דמותה שליט כמובא בזוהר הקדוש (וישב קפד ע"ב) כי אז מסתלק החיים שנמשך מאור הפנים ומתגברם בחינת הד' מלכיות שהם סטרא דמותא. ואז עיקר הקיום. על ידי אמונה על ידי שקורין קריאת שמע שעל המטה בכוונה שהיא בחינת אמונה. כי בעת שחכמות חיצוניות שהם כלל כל מיני בלבולים שיש לכל אדם שבעולם וכלהמחשבות רעות וזרים והרהורים ורעיונים רעים שכולם נמשכין מבחינת הקליפות שהם הד' מלכיות שהם חכמות חיצוניות כשהם מתחילים להתגבר על השכל. אזי צריכין לסלק העת לגמרי ולסמוך על אמונה שזהו בחינת שינה שהוא הסתלקות הדעת שאז באה הנשמה בתוך אמונה כמו שכתוב במקום אחר (ח"א סימן לה). ואף על פי שהשינה היא טובה גדולה אבל צריכין להתגבר שלא יישן יותר מדאי. ועל כן צריכין להתגבר כארי לעמוד בבקר לשבר השינה ולעסוק בתורה ותפלה כדי לחתוך ולהעשלות את המלכות ח"ת מהם כדי לזכות על ידי זה להשגות אלקות כנ"ל. וזה שויתי ה' לנגדי תמיד שיזכה להכיר את השם יתברך דהיינו שישיג אלקותו יתברך עד שישוה אתו יתברך לנגדו תמיד ולא ישכח ~ אותו כרגע:

אות ד

וזה פירוש הפסוק הזה (תהלים טז) שויתי ה' לנגדי תמיד. היינו השגות אלקות כנ"ל. כי מימיני בל אמוט.כי עיקר בנין המלכות חכמה תתאה הנ"ל הוא על ידי בחינת ימים שהוא חסד כמו שכתוב שם. כי על ידי החסד קוצרין ~ אותה מהד' מלכיות ומעלין ~ אותה אל אור הפנים שבשלש רגלים שהוא בחינת שמחת הלב על ידי המצות שעושין

בכל השנהוכו' עיין שם. וזהו כי מימיני בל אמוט. הינו על ידי בחינת ימין שהוא חסד על ידי זה בל אמוט. על ידי זה לא אמוט ולא אפול בשכלי אליהם ח"ו לבחינת חכמת חיצוניות ח"ו. רק אזכה להעלות שכלי עד שאזה על ידו להשגות אלקות שהוא בחינת שויתי ה' לנגדי תמיד כנ"ל. וזהו (שם) לכן שמח לבי ויגל כבודי שמח לבי זה בחינת שמחת הלב של המצות שעושין שזהוב חניתאור הפנם שבשלש רגלים שמשם חיות המלכות שהיא בחינת כבוד בחינת מלך הכבוד. וזהו לכן שמח לבי שהוא אור הפנים של שלש רגלים בחינת לב שמח ייטיב פנים כמו שכתוב שם. ועל ידי זה ויגל כבודי שנמשך שמחה וחיות להמלכות שהוא בחינת כבוד, ועל ידי זה (שם) אף בשרי ישכון לבטח שהוא בשר הגוף. כי בשביל זה נברא האדם שיבטש גופו על ידי עמל ויגיעה בתוה ומצות. כי אדם לעמל יולד זה עמל תורה כמו שאמרו רז"ל (סנהדרין צט) כי צריכין לעמול בתורה ועבודה ולקדש ולטהר עצמו כל כך עד שיזכה להאיר גם בגופו הארות מהשגת אלקותו יתברך. כי הצדיק הגדול האמתי מסבב עצנו בסיבובים נוראים כאלה ובצמצומים נפלאים כאלה עד שיאיר בנו השגת אלגות גם בעודינו בגופניו כדי שיגיע גם להגוף הארה מזה. כי ה עיקר השלימות להודיע גם להגוף מכל ההארות וההשגות שהנשמה משגת כמו שכתוב בהתורה חותם בתוך חותם (סימן כב). וזהו בחינת אף בשרי ישכון לבטח שגם בשר הגוף ישכון לבטח על ידי שיזכה בחייו בעודו בגופו להכיר את בוראו על ידי הצדיק האמת שהאיר בו השגות אלקות וכנ"ל וזהו (שם) כי לא תעזוב נפשי לשאול שלא יפול חלקי המלכות שלי בחינת תלמוד תורה שלי שהוא בחינת נפשי לא תעזוב לשאול ח"ו שהם החכמות חיצוניות שהם הסטרא אחרא והקליפות שחותרים להתגבר בכל עת על נפש האדם שהוא שלו שצריך לבא ת שלא יצטרך לראוולהסתכל לשם בכל עת להעלותינו משם כי אם ח"ו אהיה בשאול ושחת בודאי יהיה הצדיק הרבי האמת מסתכל שם בכל עת בצער גדול כדי להעלותינו משם. כי הוא עוסק בתקוני בכל עת. ועלכן בזכותו וכחו אני בטוח כי לא תעזוב נפשי לאשול כדי שלא תתן חסידך שהוא הצדיק האמת לר~ אות שחת וכנ"ל. וזהו (שם) תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך. שתודיעני האורח והדרך לבא לחים אמתיים להנמשיך חיות להחיות את בחינת המלכות ח"ת הנ"ל. שהוא על ידי אור הפנים שבשלש רגלים שהוא בחינת שמחת הלב בחינת שובע שמחות את פניך וכו' כנ"ל:

אות ה

וזה בחינת קימת חצות שצריכין להתגבר מאד לקום בחצות לילה להתאבל מאד על חורבן בית המקדש ועל ידי זה עיקר עליית המלכות מן החיצונים והקליפות הנ"ל כידוע

בכוונות. כי כשמתאבל על חורבן בית המש כאלו עוסק בבנינו. כי כל המתאבל וכו' זוכה ורואה בשמחתה (תענית ל). ועל ידי זה ממשיך על עצמו קדושת הבית המקדש שם עיקר אור הפנים שממשיכין בשלש רגלים שהיו צריכין לעלות אל הבית המקדש לר~ אות את פני ה ' כדי לקבל אור הפנים כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל. נמצא שעיקר אור הנים בבית המקדש ועל כן צ ריכין לקום בחצות ולהתאבל מאד על חורבן בית המקדש. ועל ידי זה יזכה לפי בחינתו לר~ אות בשמחתה ולהמשיך על עצמו משם חיות מאור הפנים שמאיר שם להחיות בחינת המלוכת בחינת חכמה תתאה כדי לזכות להשגות אלקות וכנ"ל. וה שמזכירין עליית רגלים בתיקון חצות במזמור (תהלים מב) כאיל תערוג כמו שכתוב אה אזכרה וכו' כי אעבור בסך אדדם עד בית אלהים שהוא מ שהיו עולין ברגל לבית המקדש כמו שפירש רש"י שם וזה בחינת ג' פעמים פנים שמזכירין שם כמו שכתוב שם מה תשתוחחי נפשי וכו' כי עוד אודנו ישועתפניו וכו'. וכן שלש פעמים כנגד שלש פעמים בשנה שהם השלש רגלים שהיו עולין בהם לקבל אור הפנים כנ"ל. ועל כן צ ריכין לעסוק בתורה בחצותכי כלאותו~ אות של התורה הקדושה כולם הם שיעורים וצמצומים קדושים להשיג אלקותו יתברך על ידי זה כמו שכתוב שם. ועל ידי התורה שעוסקין אז בלילה נמשך עליו חוט של חסד ביום כמו שאמרו רז"ל (חגיגה יב). ועל ידי החסד הזה קוצרין וחותכין את המלכותובנין ~ אותה בשלימות בעלייתהשחר בבחינת (ישעיה ט"ז) והוכן בחסד כסאו כנ"ל בהתורה הנ"ל וכמובן בכוונות:

אות ו

ועל כן צריכין לזעוק מרה ולצעוק מאד בחצות על חורבן בית המקדש וכו' כדי לשתף עצמוט עם השכינה ועם כל המצטערים בצרתה אשר אי אפשר לסבול קול הזעקה והצעקב שיש שם כשנופלת המלכותביניהם כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל ומי יכול לסבול את קול הצעקה וכו' עיין שם. ועיקר הצעקב צריכין לצעוק ביותר על הסתלקות הצדיקים האמיתים שעסקו להכניס בנו השגת אלקות ונשארנו יתומים ואין אב. כי צריכין לבקש ולחפש מאד אחר צדיק אמת כזה כנ"ל. על כן צריכין לבכות ולזעוק מאד מאד לפני השם יתברך על זה ביותר שיחוס וירחם עלינו ויחזיר לנו העטרה לעיושנה שיחזור וישלח לנו מהרה צדיקי אמת שישתדלו בתקנותינו ויאירו בנו השגות אלקות להביאנו אל התכלית הטוב אשר לכך נוצרנו אשר אי אפשר לזכות לזה כי אם על ידי הצדיק האמת הגדול במעלה מאד מאד שיש לו כח לרפ~ אות חולים מדוכאים בחליי הנפש כמונו היום בעוקבות משיחא כאשר יודע כל אחד בנפשו וכנ"ל:

אות ז

כי צריכין לנדד שינה מעיניו ומעפעפיו תנומה לשוטט לבקש ולהרבות בתפלה ותחנונים שיזכה למצוא הצדיק האמת שיוכל לרפ~ אותו ולהכניס בו השגת אלקות כדי להציל את נפשו מני שחת כמו שצעק על זה שלמה המלך עליו השלום בספר משלי (קפ' ו') כמו שכתוב אל תתן שינה לעיניך ותנומה לעפעפיך. הנצל כצבי מיד וכצפור מיד יקוש וזה על ידי שיבקש עד שימצא את הצדיק המנהיג האמת שיקרבהו להשם יתברך כמו שכתוב שם במקרא בקודם הסמוך לזה. עשה זאת איפא בני והנצל. כי באת בכף רעיך לך התרפס ורהב רעיך ופירש רש"י הרבה רעים שיתפללו עליך לפניו. היינו צדיקי אמת שהם נקראים אחים ורעים להשם יתברך שצריכין להכניע את עצמם כאסקופה הנדרסת ונרפסת לבקשם בכל תמצית כחו. עד שיזכה למוצאם (וכעין שפירש רש"י שם על לך התרפס עיין שם). וזה שכתוב שם בסמוך מעט שנות מעט תנומות מעט חבוק ידים לשכב ובא כמהלך ראשך ומחסורך כאיש מגן. שצריכין למעט בשינה ותנומה כדי לבקש הצדיק האמת שנקרא מהלך ואיש מגן כי הצדיקים נקראים מהלכים עין שם שהולכים מדרגא לדרגא תמדי כמו שכתוב (זכריה ג') ונתתי לך מהלכים בין העומדים וכו'. וגם נקרא הצדיק איש מגן כי הוא מגן לכל החוסים בו. והו מעט שנות מעט תנומות וכו'. עד אשר תזכה שיבא כמהלך ראשך ופירש רש"י דברים שאתה רש מהם ומחסורך יתמלא וכו'. היינו כל הדברם שאתה רש מהם וכל מה שחסר לך בגשמיות ורוחניות הכל יבא לך מהרה כמהלך וכאיש מגן. הינו כפי מעלת הצדיק שתזכה למצוא שנקרא מהלך ואיש מגן. כמו כן יבא לך כל מחסורך וראשך. דהיינו הדברים שאתה רש מהם. כי כל החסרונות נתמלאים על ידי הצדיק. כי הוא ממשיך כל ההשפעות בגשמיות ורוחניות על ידי שמכניס ידיעת אלקותו בהנלווים אליו שעל ידי ה נתמלאים כל החסרונות כמו שכתוב (נדרים מ"א) דעת קנית מה חסרת. ועל כן צריכין לשבר השינה ולקום בחצות לילה לאונן ולקונן ולבכות ולצעוק מאד על חורבן בית המקדש ותוקף מרירות הגלות בגוף ונפש ומכל שכן וכל שכן לבכות ולצעוק מאד מאד על הסתלקות הצדיקים שקשה כפליים כחורבן בית המקדש כמו שאמרו רז"ל. אשר כל הצרות רחמנא ליצלן אנו סובלים על ידי זה. כמו שכתוב (ישעיה נ"ז) הצדיק אבד ואין איש שם על לב כי מפני הרעה נאסף הצדיק. על כן כל מי שחס ל נפשו צריך לצעוק מאד שיזכה גם עתה למצוא רבי ומנהיג אמתי שיוכל להכניס בו ידיעת אלקותו יבתרך שעל ידי זה יתמלאו כל החסרונות ויתבטלו כל הצרות ויתתקן הכל:

הלכות לבישת בגדים

אות ח

וזה בחינתלבישת המנעלים שצריך לנעול של ימין תחלה ולקשור שמאל תחלה (שלחם ערוך סימן ב' ס"ד). ולמדו מתפלין כמו שאמרו רז"ל כתפילין כך מנעלים (שבת ס"א). צריכין לשמור ביותר להעלותן מהחיצונים הסמוכים אליהם. כי הרגלין הם בחינת חכמה תתאה בחינת תכלית הצמצומים הנ"ל שצריכין לחתכן מהד' מלכיות ולהעלותן לבחינת אור הפנים שבשלש רגלים כנ"ל. ומשם נמשכין בחינת מנעלים שהם שומרי את הרגלין מהחיצונים. וזהו כתפילין שהם אור כידוע כך מנעלים כי משם נמשך בחינת המנעלים שהם בחינת שמירה לרגלין. (ועיין כל זה באריכות בהלכות חליצה הלכה ד'). ועל כן צריכין לנעול של ימין תחלה. כי עיקר הוא בחינתימין הוא חסד שעל ידי זה קוצרין ~ אותה מהם ובונין ~ אותה כנ"ל. ועל כן בקשירה שמאל תחלה כמו תפילין שקושר של יד בשמאל תחלה כי קשירת השל יד בשמאל תחלה זה מחמת שאי אפשר לקבל החסד כי אם על ידי תוכחה כמו שכתוב שם עיין שם. ותוכחה הוא בחינת גבורות בחינת שמאל. וזה בחינתיד כהה עיין שם בחינת התוכחה שהיא לפעמים בדרך בזיון שמכהה פניו כמו שכתוב בעלי (שמואל א' ג') שלא הוכיח את בניו ולא כהה בם, כי תפילין הם מוחין הם עיר המכת השגת אלקות הנאמר בהתורה הנ"ל שעיקרה הוא בחינת תפילין כידוע למבין דבריו. כי תפילין של ראש ושל יד הם בחינת חכמה עילאה וחכמה תאה. וזה בחינת שחרות של תפילין בחינת שחרות הנל בתורה הנ"ל. ועל כן צריכן לקשור של יד תחלה בשמאל ביד כהה כדי להמשיך בחינת התוכחה שעל ידי זה נתגלה החסד שעל ידי זה קוצרין את המלכות חכמה תתאה הנ"ל:

הלכות הנהגת בית הכסא

אות ט

ועל כן אסור לקנח בימין (שלחן ערוך סימן ג' ס"י) מפני שקושר בה תפילין כי חכמות חיצוניות שעל ידם נמשכין כפירות הם נקראים קיא צואה בלי מקום. כי המאכל מחיה את האדם ועל ידי זה מאיר פניו כשאוכל בקדושה כמו שכתוב ויאכל וישת וייטב לבו כמו שכתוב במקום אחר (סימן י"ט). ועיקר החיות בחינתהארת פנים שמקבלי עלידי המאכל הוא על ידי רוחניות המאכל שהוא הטב שבמאכל שרק זה מחיה את האדם בבחינתכי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם. אבל גשמיות המאכל שנאחז בו הרע נשה פסולת גמור ונדחה לחוץ. כי הוא בחינת חכמות חיצוניות כפירות שהם קיא צואה כנ"ל.ועל כן (ברכות י"ד) הרוצה לקבל עליו עול

מלכות שמים שלימה שהיא בחינת ח"ת הנ"ל. הוא בחינת מלכות כנ"ל. יפנה ויטול ידיו וכו' יפנה לדחות כמותרות שהם בחינת חכמות חיצוניות כנ"ל; ואחר כך יטול ידיו במימי החסד להמשיך החסד הנ"ל. שעל ידי זה חותכין המלכות ומטהרין ~ אותה מהם. (ועיין מזה בהלכות סוטה הלכה ד') ואחר כך יניח תפילין ויקרא קריאת שמע ויתפלל.כי כל זה הוא בחינת תקוני התפלה שבשחרית שכל התקונים שהם התעורות השינה ויפנה ויטול ידיו וציצית ותפילין וקריאתשמע ותפלה הכל בשביל עליית המלכות כידוע שהוא בחינתכחמה תאה הנ"ל שזהו בחינת אברהם תיקן שחרית כמו שכתוב בהתורה הנ"ל. ועל כן אין מקנחין בימין מפני שקושר בה תפילין שהם אור הפנים שמשם עיקר החיות של המלכות שעולה ונטהרת מהם כנ"ל. ועל כן אסור לפנות מזרח ומערב (סימן ג' ס"ה) מחמת שהוא נגד ירושלים ששם הבית המקדש ששם עיקר אור הפנים וכנ"ל:

אות י

וזה בחינת חנוכה. כי הדלקת נר חנוכה הוא בחינת המשכת השגת אלקות על ידי הצמצומים שמשם עיקר הדלקת כל האורות והנרות דקדושה בחינת לאנהרא שרגין ולאדלקא בוצינון שזהו בחינת תפילין מוחין שהם עיקר השגות אלקות. שאומרים אז ושמן הטוב תריג על שבעה קני המנורה וכו'. כי המכת השגת אלקות על ידי הצמצומים זה בחינת שנמשך שמן הטוב שמן משחת קדש שהו בחינת הדעת הקדוש לתוך כלים וצמצומים שהם השמן והכלי והפתילה שבהם נתלה האור שנמשך מבחינתה שגת אלקות שמשם כל האורות כי הוא אור כל האורות כמו שכתוב (תהלים כ"ז) ה' אורי וישעי. וזהו בחינת תוקף הנס של חנוכה. כי אז עמדה מלכות יון הרשעה להשכיחם תורתך ולהעבירם וכו'. כי מלכותיון הרשעה זה עיקר בחינת חכמות חיצוניות שהם חכמת יון מחמת שהם נעסקו בזה ביותר להמשיך החכמות חיצוניות בעולם כידוע. שזה עיקר התגברות מלכות הרשעה. שהקיוא בחינת הד' מלכיות על מלכות דקדושה כנ"ל. ועל כן היתה אז עת צרה גדולה כי רצו להשכיח התורה לגמרי על ידי התגברות החכמות חיצוניות שהם היפך התורה. כי התורה והמצות הם בחינת שיעורים וכלים להמשיך על ידם השגת אלקות כנ"ל. והם רצו להשכיח התורה והמצות על ידי התברות חכמות חיצוניות שהם בחינת מלכות הרשעה של הד' מלכיות שהתגברו על מלכות דקדושה שהוא חכמה תתאה הנ"ל. כמו עכשיו בעוונותינו הרבים שמתג רים האפיקורסים ורוצים להמשיך חכמות חיצוניות בעולם ולהשכיח התורה לגמרי כמו ששרואין בחוש שכל מי שנמשך אחר דרכיהם הוא פורק עול לגמרי ומגלח זקנו ופ~ אותיו ושותה יין נסך עד שפורג עול לגמרי רחמנא ליצלן. אבל השם יתברך ברחמיו המרובים הקדים

רפואה למכה ועשה עמנו נס גדול ונפלא אז בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול עד אשר לא די שהכניעו והפילו מלכותיון הרשעה מפלה גדולה אף גם על ידי תוקף הנס המשיכו אור נפלא בעולם לדורות שהיהי לנו כח על ידי זה להמשיך אור הנ"ל כל אחד בביתו. דהיינו אור השגות אלקות על ידי הצמצומים הנ"ל שזהוב בחינת תיקון המבואר שם בהתורה הנ"ל שכל מה שהחולה גדול ביותר הוא צריך רבי גדול ביותר שיהיה אומן וחכם כזה שיוכל לעשו"ת צמצומים נפלאים שיאיר גם בו השגת אלקות כנ"ל. ובחינה זאת נמשכת עלינו בחנוכה על ידי הצדיקים הגדולים המופלגים במעלה שתיקנו להדליק נר חנוכה. שעל ידי זה יש כח להמשיך בחינת הארה הנ"ל על כל אחד בביתו אפילו אם הוא כמו שהוא. כי מבואר בכוונות חנוכה שענין חנוכה הוא שממשיכין האור הנפלא שכולל כל היחודים שממשיכין ~ אותו למטה. היינו למטה מעשרה טפחים. כי בבת ויסטבו מדליקין נרות של מצוה. כי אז הוא עיקר עליית המלכות חכמה תתאה הנ"ל שהוא בחינת נר מצוה שאז מחמת קדושת שבת ויום טוב נופלים הקליפות שהם בחינת ד' מלכיות ומכות דקדושה עולה מביניהם. אוז מאירה באור גדול שזהו בחינת הדלקת נרות שבת ויום טוב שמדליקין ~ אותה במקומה בעת עלייתה. אבל בחנוכה ההדלקה הוא בדרך נס נפלא. כי אז אין לה עלייה כל כך כי הם ימי החול. כי אז אין מתבטלים הקליפות שהם הד' מלכיות לגמרי כמו בשבת ויום טוב ואף על פי כן אנו מדליקין הנר הקדוש הזה שכולל כל היחודיסש הוא בחינת המשכת השגת אלקות על ידי הצמצומים היינו בחינת הנ"ל שהצדיקים הגדולים מאד. ממשיכין תקונים נפלאים כאלה עד שמאירין בחינת השגות אלקות על ידי הצמצומים גם למטה בדיוטא התחתונה מאד שהוא בחינת למטה מעשרה טפחים שמעולם לא ירדה השכינה לשם (סוכה ה'). ועתה על ידי תוקף הנס מדליקין שם דייקא הנר חנוכה הקדוש והנורה שהוא בחינת המשכת השגת אלקות על ידי הצמצומים למה למטה להאיר בכל אחד מישראל לכל מי שרוצה לקבל אפילו אם הוא הגרוע שבגרועים אפילו החולה הגדול ביותר בחליי הנפש על ידי ריבוי שעוונותיו להאיר גם בו הארה מהשגת אלקות על ידי גודל כח הצדיקים הגדולים שממשיכין תוקף הנס של חנוכה בעולם שעל ידי זה אפילו בבחינת ימי החול שאין יכולין עדיין להעלות בשלימות בחינת המלכות חכמה תתאה הנ"ל. אף על פי כן ממשיכין האור של השגת אלקות על ידי הצמצומים למטה אפילו במדריגה התחתונה. כי מגודל כחם יכולים להאיר אפילו במדריגה התחתונה כי מגודל כחם יכולים להאיר אפילו בהקטנים במעלה מאד ולרפ~ אות אפילו החולים הגדולים ביותר שזהו בחינת הדלקת נר חנוכה למטה מעשרה טפחים וכנ"ל. וזה בחינת (תהלים כ"ג) גם כי אלך

בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי. בחינת (מיכה ז') כי אשב בחשך ה' אור לי. שממשכיין האור של השגות אלקות למטה בעומק החשך בבחינת גיא צלמות להאיר להנמוכים מאד מאד שיגיע גם אליהם הארה וידיעה מ אלקותו יתברך שמו כדי לרפ~ אותם ולתקנם ולהשיבם אליו:

אות יא

וזה בחינת הפלוגתא שבין בית שמאי ובית הלל (שבת כ"א) שבית שמאי אומרים פוחת והולך וביתהלל אומרים מוסיף והולך. כי בית שמאי לטעמיה. כי אמרו רז"ל (שם ל"א) שמאי היה קפדן. ועל ידי זה היה מרחק הגרים מלהתגייר ודחפם באמת הבנין. אבל הלל על ידי גודל ענוותנותו קירבם ברחמים אף על פי שלא היו הגונים להתקרב ואמרו דברים זרים ושגעון. ללמדם כל התורה כשעומדים על רגל אחת וכו', אף על פי כן לא דחפם וקירבם בחכמתו וענוותנותו הנפלא. ועל כן בית שמאי שהיו תלמידי שמאי שמגול צדקתו וקדושתו לא היה יכול לסבול את הרחוקים המלוכלכים בחטאת נעוריהם וכיוצא בהם. על כן אמרו פוחת והולך. כי בית שמאי ובית הלל שניהם מודים שצריכים להוסיף ולהרבות אור בכל יום שבא אחריו. כי בודאי הנס של ימי חנוכה שדלק הנר שלא היה בו להדליק כל אחד יום אחד ודלק שמונה ימים בוודאי כל יום שבא אחריו הנס גדול ונפלא ביותר. ועל כן בוודאי צריכין אור גדול ביותר בכל יום שבא אחר כך. אך בית שמאי סוברים שמחמת זה בעצמו מחמת גודל האור שנמשך בכל יום ביותר. מחמת זה בעצמו פוחת והולך. כי אין הרשעים והרחוקים כדאי להשתמש עם זה האור. וכעין שאמרו רז"ל (מדרש רבה פי"ב) שראה הקב"ה שאין העולם כדאי להשתמש עם האור של ז' ימי בראשית ועמד וגנזו לצדיקים וכו'. על כן הם סוברים שגם עתה כשהצדיקים משיגים אור גדול צריכים להעלים האור. וכל מה שמשיגים יותר ויותר צריכים להעלים האור יותר ויותר כדי שלא יהנו ממנו הרשעים והרחוקים כנ"ל שזהו בחינת פוחת והולך אבל בית הלל שהם מתלמידי הלל שהיה עוסק לקרב הרחוקים מאד. על כן אזלי לטעמייהו ואשומרים מוסיף והולך. כי אדרבא כל מה שהצדיקים ממשיכין אר גדול ונוסף ביותר ויותר. כמו כן צריכין להאיר בהעולם יותר ויותר להאיר לכל באי עולם כדי לקרב כל הרחוקים מאד מאד להאיר בהקטנים והנמוכים מאד לרפ~ אות כל החולים הגדולים ביותר רחמנא ליצלן. כי כמו שכל מה שהחולה גדול ביותר צריך לבקש לעצמו רבי הגדול ביותר כנ"ל. כמו כן הרבי והצדיק כל מה שמגיע למעלה גדולה יתירה ביותר הוא צריך להאיר גם בהקטנים והנמוכים ביותר. כי זה עיקר מעלתו וגדולתו לק רב הרחוקים ביותר שזהו עיקר גדולת השם יתברך וכבודו כמו שכתוב במקום אחר

(ח"א סימן י'). כי אף על פי שבוודאי צריכים להעלים האור הגדול ובפרט כשמגיעים למעלות והשגות גדולות ועצומות בודאי בהכרח להעלים ולגנוז האור כי אין עולם כדאי להשתמש בהם. אך אף על פי כן הם עושים תחבולות כאלה ומתקנים תקונים כאלה ומלבישים האור בלבושים וצמצומים נפלאים כאלה עד שמאירים גם בהקטנים במעלה מאד כנ"ל.ועל ידי זה הם מוסיפים והולכים ומאירים האור למטה בכל יום ויום יותר ויותר בבחינת מוסיף והולך. כי מעלין בקודש ולא מורידין (ברכות כח). וקשה וכי יעלה על הדעת להוריד הקדושה ח"ו. אך זהו בחינת הנ"ל שיש צדיקים שהם גדולים במעלה באמת אך מעוצם קדושתם אינם יכולים לסבול העולם. ועל כן על ידי תוקף קדושתם הם מרחקין ומורידין ח"ו איזה אנשים מחמת שכועסים עליהם מחמת שאינם יכולים לסבול מעשיהם המגונים. אבל השם יתברך אינו חפץ בזה. כי חפץ חסד הוא ורוצה שהצדיקים ירחמו על ישראל תמיד ויקרבו ~ אותם אפילו אם הם כמו שהם. ואפילו אם הוא עצמו יתברך בכעס גדול עליהם מ חמת מעשיהם הרעים. הוא רוצה שהצדיקים יתפללו עליהם ויקרבם כמו שאמרו רז"ל על פי (שמות ל"ג) ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה. מחמת שחטאו כל כך. אמר השם יתברך אני בכעס ואתה בכעס אם כן מי יקרבם וכו' כמובא בפירוש רש"י שם. וכן מצינו בכמה נביאים וצדיקים שהשם יתברך בעצמו קבל לפניהם וסיפר להם גודל צערו כביכול שיש לו מעוונות ישראל המרובים וכשהם חיזקו דבריו ולא המליצו טוב על ישראל הקפיד עליהם מאד. כמו שמצינו בהושע הנביא (עיין פסחים פ"ז) ובאליהו שאמר (מלכים א' י"ט) קנא קנאתי וכו' שאמר לו ואת אלישע בן שפט תמשה לנביא תחתיך ופירשו רז"ל (יל"ש הובא בפירוש רש"י) שאמר לו אי אפשרי בנבואתך על שאתה מקטרג על ישראל. כי השם יתברך רוצלה רק שימליצו טוב על ישראל וירחמו על ישראל אפילו על הגרועים לקרב כולם אליו יתברך כמו משה רבינו עליו השלום שמסר נפשו על ישראל ואמר (שמות ל"ב) ואם אין מחני נא וכו'. וזה בחינת מעלין בקוד שכל מה שמגיעין ובאין בקודש יותר ויותר ומשיגין השגת אלקות יותר. צריכיות מעלין נפשו"ת יותר ויותר ולא מורידין דהיינו שיזהרו שלא יהיו מורידים הנפשו"ת על ידי גודל קדושתם. דהינו שלא יגיעו לכלל קפידא על ישראל מחמת גודל קדושתם והשגתם את השם יתברך שמחת זה אינם יכולים לסבול את הגרועים עד כועסים עליהם עד שיכולים להוריד ~ אותם ח"ו. שזו בחינת פוחת והולך שאמרו בית שמאי וכנ"ל. כי לא כן הוא כי צריך להיות מעלין בקודש ולא מורידין. כי כל מה שמגיע למעלה יתריה והשגה גדולה ביותר צריך להתחכם ולעשו"ת צמצומים חדשים בתחבולות נפל~ אות עד שיכולם לקרב נפשו"ת

רבות יותר ויותר ולרפ~ אות אפילו הגרועים והחולים מאד מאד כנ"ל שכל זה הוא בחינת נר חנוכה שמדליקין למטה מי' טפחים. ועל כן צריך להית מוסיף והולך כנ"ל:

אות יב

ועל כן היה הנס של חנוכה על ידי הכהנים. כי הכהן הוא בחינת חסד בחינת אברהם שעל ידי זה חותכין את המלכות מהד' מלכיות ומחיין ~ אותה מאור הפנים שמאיר בשלש רגלים כנ"ל. ועל כן נקרא חנוכה על שם חנוכת בית המקדש היה בימים ההם. כי עיקר אור הפנים הוא בבית המקדש שלשם עולן ברגלים לקבל אור הפנים כנ"ל שזהו בחינת חנוכה להחיות המלכות מאור הפנים כדי לזכות על ידי זה להשגת אלקות שזה עיקר הדלקת נר חנוכה כנ"ל:

אות יג

וזה בחינת (משלי ט) כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחת מבוור. כי מבואר שם בהתורה הנ"ל שעל ידי התוכחה מתגלה החסד שעל ידי זה נתתקן המלכות ח"ת. שעל ידי זה זוכין להשגות אלקות עיין שם כי על ידי החסד חותכין ~ אותה מהד' מלכיות ומחיין ~ אותה מאור הפנים וכו' וזהו כי נר מצוה ותורה אור. וזה בחינת השגת אלקות על ידי הצמצומים שמשם כל האורות והדלקת כל הנרות הקדושים כנ"ל. שזהו בחינת נר חנוכה כנ"ל. וזה זוכין על ידי ודרך חיים תוכחת מוסר היינו על ידי תוכחת מוסר בחינת תוכחה הנ"ל שעל ידי זה זוכין לחסד כנ"ל שעל ידי זה יכולין להחיות את המלכות כנ"ל. וזהו ודרך חיים תוכחת מוסר שלעש ידי תוכחת מוסר ממשיכין חיים להחיות המלוכת חכמה תתאה הנ"ל. שעל ידי זה זוכין להשגת אלקות עלידי הצמצומים שהוא בחינת כי נר מצוה ותוה אור כנ"ל. וזהו שמכנה את המצוה בשם נר והתורה בשם אור. כי אף על פי שהתורה והמצוה שניהם הם בחינת צמצומים להשגת אלקות כנ"ל. אבל גם בענין הצמצומים והשכליים יש גם כן כמה וכמה בחינת. כי צריכין להאיר משכל לשכל ומצמצום לצמצום כמובן שם. ועל כן התורה לגבי רמצוה היא בבחינת אור לגבי נר. כי צריכין כמה וכמה צמצומים ושכליים כדי לזכות להשגות אלקות שם בחינת אור ונר שמאירין. אשרי הזוכה להם:

אות יד

וזה בחינת מצות ביקור חולים. כי צריכין לבקר את החולה ולהסביר לו פנים דהיינו מה שבני אדם נכנסין אצלו ומפקחין על עסקיו ועושין לו כל צרכיו כמו שכתוב בשלחן ערוך (יורה דעה סימן של"ה ס"ח). שזהוב חנית הארת פנים. כי אין מסתירים פניהבם ממנו ואינם נטמנים בבתיהם רק באים אליו ועושין לו צרכיו ומדברין על לבו שכל זה בחינת הארת פנים. ועל ידי זה ממשיכין עליו חיות מבחינת הארת פנים שלמעלה שמשם

עיקר החיות להחיות את החולה בבחינת באור פני מלך חיים כמו שכתוב בהתורה הנ"ל ועל כן שכינה למעלה מראשותיו של חולה (שבת י"ב) כמו שכתוב ה' יסעדנו על ערש דוי כל משכבו הפכת וכו'. היינו בחינת הנ"ל שדייקא מחמת הוא חולה. על כן נמשך עליו אור השכינה שהוא בחינת אור הצדיק האמת שמשגיח על כל החולים ביותר שהם בבחינת כל משכבו נהפך בחליו שעליהם מפקח ביותר להמשיך להם רפו~ אות להחיותם בגשמיות ורוחניות באופן שיוכל להאיר בהם השגות אלקות כנ"ל. כי זה עיקר גדולת הצדיק ומעלתו שמשתדל לרפ~ אות החולים ביותר. ועל כן דייקא מחמת שהוא חולה וכל משבו נהפך וכו. מחמת זה דייקא השכינה למעלה מראשותיו שהוא בחינת אור הצדיק כי הצדוקים הם שכינתו של מקום. וזהו בחינת (בראשית י"ח)ויא אליו ה' לבקר את החולה כי דייקא מחמת שהוא חולה וצריכים לבקרו על ידי זה דייקא וירא אליו ה' בחינת השגות אלקות שזוכין החולים על ידי אור הצדיק שהוא השכינה וכנ"ל: וזה בחינת חנוכה ופורים שהם בחינתמצות ביקור חולים. כי הם ימי קדושים וטובים מאד ואף על פי כן הבם בימי החול. כי אינם אסורים במלאכה והם בבחינת הנ"ל בבחינת הארת השגות אלקות על החולים ביותר על ידי גודל כח הצדיק שיכול לעשו"ת כלים וצמצומים נפלאים כאלה וכו' כנ"ל. והוא כמו למשל כשהאדם בריא בודאי אין המלך בא אל האדם להר~ אות לו פניו.רק כל מי שרוצה לקבל פני המלך ולהתעדן מצאור פניו הוא צריך לנקות ולטהר עצמו יפה יפה ולקשט עצמו כראוי ולשקוד על דלתי המלך ולבקש מאת רואי פני המלך שיקבלו רשו"ת שיכנוס ולעשו"ת כל התחבולותהשייכים לזה עד שיזכה לבא לפני המלך כפי מדריגתו אם ליכנוס לחצר המלך או לבית או להיכל וכו' כדי שיאיר בו המלך פניו המאירות. אבל כשאחד מאנשי המלך חולה ומוטל על ערש דוי רחמנא ליצלן. אזי כשנתעוררין רחמי המלך להחיותו מאור פניו. אזי מוכרח המלך לילך אצלו לביתו להאיר בו פניו ולהחיותו. וזה בחינת שכינה למעלה מראשותיו של חולה וכנ"ל. וזה בחינת חנוכה ופורים שהסמועדים קדוים שניתנו לנו להחיותינו כיום הזה בימי הגלות המר שכנסת ישראל נקראת חולה כמו שכתוב בזוהר הקדוש בבחינת סמכוני באשישו"ת רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני. ומעוצם חליינו הכבד אין אנו יכולים לעלות ולר~ אות ולהשתחוות לפניו בשלש פעמי רגלינו ליכנוס לביתו הקדוש שהוא הבית המקדש לקבל אור הפנים. כי מפי חטאינו גלינו מארצינו ונתרחקנו וכו'. ואין אנו יכולים וכו'. עלכן חמל עלינו בעל הרחמים ברחמיו העצומים והוסף לנו שני היים הקדושים האלו שהם חנוכ ופורים שתיקנו לנו הצדיקים הגדולים שהם אנשי כנסת הגדולה. כדי להמשיך לנו אור הפנים לתוך ביתינו בתוקף גלותינו שיזכה כלא

חד בביתו בחנוכה להדליק נר חנוכה שהוא בחינת אור הפנים בחינת (תהלים קד) להצהיל פנים משמן שזהוב חנית השגת אלקות כנ"ל. וכן בפורים כל אחד ממשיך על עצמו בחינתקבלת התורה שמקבלין אז בכל שנה בתוקף הגלות בבחינת (אסתר ט) קימו וקיבלו, ועל כן חנוכה ופורים הם בבחינת רגלין. (כי הם בחינת נו"ה שהם בחיענת רגלין כידוע). וזהו בחינת מצות ביקור חולים שהמצוה ברגלין. היינו בחינת הנ"ל שהשם יתברך מרחם עלינו והולך לבקרינו ומאיר לנו פניו הקדושים בתוקף גלותינו שאנו חולים כאלה כאשר יודע כל אחד בנפשו. והוא ברחמיו מבקרינו ומחיה ~ אותנו באור פניו הקדושים על ידי קדושת הימים הקדושים האלו שנתן לנו שהם חנוכה ופורים שהם מועדים קדושים בימי החול שהם בחינת ימי הגלות שאז אין בנו כח לעלות אליו לבית המקדש לקבל מאור הפנים רק הוא יתברך ממשיך לנו אור הפנים לתוך ביתינו כדי להחיותינו על ידי הצדיקים הגדולים האמתיים שבכל דור שהם עוסקים בתיקונינו שהם משתדלים ביותר להחיות החולים ביותר וכנ"ל:

אות טו

וזה בחינת מה שמסבבין העניים בחנוכה לקבל מעות חנוכה. זה בחינת הארת פנים מלמעלה שהשם יבתרך מאיר פניו לנו לתוך ביתינו כנ"ל.כי אי אפשר לקבל אור פני מלך חיים כי אם על ידי הצדקה כמו שכתוב (תהלים יז) אני בצדר אחזה פניך. ועל כן ברגלים שצריכין לעלות לרגל לביתהמקדש לקבל אור הפנים. על כן צריך איש כמתנת ידו להביא עולת ראיה כמו שכתוב (דברים ט"ז) ולא יראה את פני ה' ריקם וכו'. אבל ברגלים שצריכין לעלות לבית ד' לקבל אור הפנים צריכין להעלות הקרבן שהוא נדבת לבו בחינת צדקה. וצריכין לטרוח בו להעלותו לבית ה'. אבל בחנוכהנ באים הענים לתוך הבית שהם מאנין תבירין דילי' (זוהר יתרו דף פו) שבהם שכינת אור פניו כמו שכתוב (ישעיה נז) אשכון את דכא. ועל כן כשהשם יתברך אוה את אחד ורוצה להאיר לו פניו שולח לו עני לזכות בו כמו שכתוב בזוהר הקדוש (יתרו דף פו) מאן דקוב"ה רחים לי' שדר ליה דורונא מסכנא. ועל כן בחנוכה שאז הוא בחינת שהשם יבתרך מאיר פניו לתוך ביתינו. על כן ברחמיו שולח לנו העניים לתוך ביתינו כדי לקבל על ידם אור הפנים שמאיר אז לתוך ביתינו וכנ"ל:

אות טז

והנה עינן מחלוקת בית שמאי ובית הלל הנ"ל בענין ההתקרבות הנפשו"ת הרחוקות מאד מאד שאין ראוי מן הדין לקרבן שביתש מאי אומרים פוחת והולך להעלים האור מהן שלא יתקרבו. ובית הלל אומרים מוסיף והולך. כי צריכין לעשו"ת כלים וצמצומים כאלה באופן שיוכלו להאיר גם בהם אורו יתברך כדי שיתקרבו גם כהם וכנ"ל. הנה ענין

מחלוקת זאת זהו בחינת כלל המחלוקת שבכל דור על הצדיקים השלימים העוסקים לקבל נפשו"ת הרחוקים להשם יבתרך שרבים מאד קמים עליהם וגם רבים מגדולי הצדיקים חולקים עליהם מחמת שמדת הדין מתלבש בהם. ועל ידי זה נכנס בלבם טינא עד שנדמה להם כאלו אינו מתנהג כראוי וחולקים עליו כאשר כבר היה לעולמים ברוב הדורות. ובפרט בימינו בעקבות משיחא שנתרבה הקטוגריא בין התלמידי חכמים מאד. וביותר על רבינו הגדל והנורא זצוק"ל על אשר מסר נפשו מנגד ועסק כל ימיו לרחם על ישראל על כל הרחוקים לקרבם להשם יבתרך. וזה בחינת מחלוקת של השבטים על יוסף הצדיק. כי יוסף הוא בחינת הצדיק שעוסק לקרב להשם יתברך. וזה בחינת מחלוקת של השבטים עלעיוסף הצדיק. כי יוסף הוא בחינת הצדיק שעוסק לקרב להשם יתברך על ידי שמוסיף והולך האור בכל יום. כי עושה בכל פעם צמצומים וכלים נפלאים באופן שיוכלו להתקרב כל מי שירצה בעולם. ועל שם זה נקרא יוסף בחינת מוסיף והולך כנ"ל והשבטים אף על פי שכולם קדושים כי היו כולם צדיקים גדולים חלקו עליו בשביל זה וכנ"ל. וזה בחינת (בראשית לז) וישב יעקב בארץ מגורי אביו ודרשו רז"ל (מדרש רבה) שהיה מגייר גרים (כמובא בדבריו ז"ל ח"א סימן רכ"ח), וזה (שם) אלה תולדות יעקב יוסף. היינו שיוסף הלך בדרך אביו יעקב והיה עוסק גם כן לגייר גרים ולקרב נפשו"ת הרחוקות. כי כל מה שאירע ליעקב אירע ליוסף שזהו פירוש אלה תולדות יעקב יוסף כמו שפירש רש"י שם. שכל מה שקיבל משם ועבר מסר לו. וכל מה שאירע ליעקב אירע ליוסף וכו'. וכל זה נסמך לפסוק מגורי אביו שהוא מה שהיה יעקב מגייר גרים. ותיכף נסמך אלה תולדות יעקב יוסף שפירושו שמסר לו כל חכמות כנ"ל. היינוכ נ"ל. כמו שיעקב גייר גרים על ידי עוצם חכמתו שהיה יודע לעשו"ת צמצומים כאלה עד שיוכל לרפ~ אות החולים ביותר. כמו כן היה יוסף הצדיק עוסק בזה תמיד. כי יעקב מסר לו כל חכמתו. כי עיקר החכמה הוא להכניס השגות אלקות בעולם להודיע לבני האדם גבורותיו וכו' וזהו בחינת (שם) יוסף בן שבע עשרה שנה היה רועה את אחיו בצאן. רועה צאן זה בחינת מנהיג הדור שנקרא בכל מקום בשם רועה צאן. וזהו בן שבע עשרה שנה היה וכו'. שבע עשהר בגימטריא טוב כמוא. היינו שיוסף היה טוב לכל והיה כולו טוב ועל ידי זה היה יכול לקרב הכל. כי מצא בהגרוע שבגרועים נקודות טובות ועל ידי זה קריבם להשם יתברך. וזהו (שם) והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה וכו'. שהם בני השפחות הם בחינת משפחות הירודות שבישראל שהיה מוריד את עצמו אליהם ביותר כדי לקרבם. ועל שם זה נקראים הרחוקים בני בלהה ובני זלפה. זה רמז שנאחז בהם ביותר בהעל דבר וחיילותיו שזהו בחינתבני בלהה בחינת בלהות אתנך וכו' (יחזקאל

כ"ח) ופירש רש"י שם שדים. היינו חילות היצר הרע שהם שדים וקליפות שה מבהלים ומבלבלים ומרשיעים את האדם. וזה בחינת בני זלפה בחינת זלעפה אחזתני מרשעים (תהלים קי"ט) כי חיילות היצר הרע הם בחינת בלהות וזלעפות וכל הנמשכים אחריהם נקראים בני בלהה ובני זלפה. והצדיק הגדול בחינת יוסף עוסק עמהם ומוריד את עצמו אליהם כדי לקרבם להשם תברך. וזהו והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה וכו' ופירש רש"י שהיה עוסה מעשה נערותוכו'. כי הצדיק האמת בעוצם חכמתו מוריד את עצמו אליהם כל כך עד שנדמה כאלו עושה מעשה נערות. כי מדבר עמהם שיחת חולין ואוכל ושותה עמהם ופעמים מטייל ומשחק עמהם וכל כוונתו כדי לקרבם על ידי זה להשם יתברך. וכמובן בדבריו ז"ל בכמה מקומות (ח"א סימן ס' ח"ב סימן ע"ח) כמה וכמה הצדיק מוריד את עצמו אל העולם שכלזה נחשב אצלו מעשה נערות אבל כוונתו רצויה להשם יבתרך לבד בשביל לקרב הרחוקים מאד להשם בתרך שאי אפשר לקרבם כי אם על ידי זה. וזהו בחינת והא נערי את בני בלהה ואת בני זלפה וכו' וכנ"ל:

אות יז

ועל כן נקרא יוסף. בחינת (בראשית ל) אסף אלקים את חרפתי שמאסף ומבטל כל החרפות ובושו"ת מישראל.כי מחזירם בתשובה ומקרבם להשם יתברך וזה בחינת (שם) יוסף ה' לי בן שעל שם זה נקרא יוסף. היינו שהצדיק עוסק תמיד להוסיף ולקרב נפשו"ת חדשו"ת בכל פעם ומבקש תמיד מהשם יבתרך על זה בחינת יוסף ה' לי בן אחר, שיוסף ה' לו בכל פעם תלמיד חדש שנקרא בן. כי כל המלמד בן חבירו תורה כאלו ילדו (סנהדרין צט). והוא מחפש ומבקש תמיד להוסיף ולקרב חדשים בבחינת יוסף ה' לי בן אחר. ועל כן וישראל אהב את יוסף מכל בניו. כי בן זקונים הוא לו שאהב ~ אותו בשביל זה מאד. כי הוא חפץ בזה לרחם על הכל ולעשו"ת תחבולות לקרב הכל. וזהו כי בן זקונים הוא לו. זקן זה בחינת רחמים גדולים מאד בחינת זקן מלא רחמים בחינת תליסר ת"ד שהם רחמם גדולים מאד. היינו שקיבל ממנו כל השלש עשרה מדות של רחמים שהם בחינת זקן כנ"ל שעל ידי זה הוא מרחם על הכל ומקרב כולם. וזהו שתרגם אונקלוס כי בן זקונים כי בר חכים הוא לי'. בר חכים ודדאי. כי צריכין לזה חכמה גדולה חכמה נפלאה חכמה עמוקה מאד מאד כדי שיוכל לעשו"ת כלים וצמצומים כאלה שיוכל לקרב נפשו"ת רחקות כאלה חולים כאלה ולהכניס בהם השגות אלקות וכנ"ל. וזה (שם) ועשה לו כתונת פסים שפירושו כלי מילת שיש בה גוונין יפים בחינת כרפס ותכלת. היינו מחמת שראטה שעוסק בה לקרב נפשו"ת רחוקות. על כן עשה לו לבושים נפלאים שיש בם גוונין יפים ונפלאים בחינת כתונת פסים. היינו בחינת צמצומים נפלאים שהם בחינת

כלים ולבושים כדי שיוכל להמשיך על ידם השגת אלקות אפילו להרחוקים מאד וכנ"ל. כי בחינת הצמצומים הנ"ל שהם בחינת חכמה תתאה הנ"ל הם כלולים מכל הגונין שהם כלל כל הכלים והלבושין של הקדושה שעל ידם משיגין אלקותו יתברך כמו שכתוב בזוהר הקדוש כמה פעמים דאיהי כלילא מכל הגוונין:

אות יח

וזה שחלם (שם ל"ז) והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה שפירושו קשרים. היינו בחינת צמצומים הנ"ל. שהם בחינת קשרים. כי הצמצום בחינת קשר. היינו שכולם היו עוסקים בזה שהיו מאלמים אלומים ועושים קשרים וצמצומים כדי למשוך על ידם השגת אלקות. אבל הצמצומים והכלים של יוסף הצדיק עלו על כולם בבחינת (שם) והנה קמה אלומתי וגם נצבה וכו'. שהקשר והצמצום שלו קמה וגם נצבה לעד ולנצח. (שם) והנה תסובינה אלומתיכם ותשתחוין לאלומתי. שכולם צריכין לקבל ממנו השגות אלקות על ידי הצמצומים נפלאים שעשה בחכמתו העמוקה על ידי שעסק לקרב נפשו"ת תמיד שעל ידי זה זכה שאפילו הצדיקים הגדולים שעוסקין בזה להשיג השגות אלקות עלידי הצמצומים גם הם צריכין לקבל ממנו כי שלו עולה על כולם בבחינת (משלי ל"א) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על עולנה שנאמר על הצדיק האמת הגדול ביותר העוסק לעשו"ת כלים ולבושים ולהמשיך תורה בחכמה אמתיות כזאת עד שיוכלו להתקרב הכל להשם יתברך שזהו בחינת השבת של אשת חיל וכו' (שם) בחינת דרשה צמר ופשתים שהם בחינת כלים ולבושים להשגת אלקות וכו'. וזהו בחינת היתה כאניות סוחר ממרחק וכו'. ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וכו'. שבתוקף חשכת ליל הגלות של נפשו"ת ישראל היא נותנות להם טרף וכו'. וכן הולך וסובב כל השבח הקדוש הזה וזה בחינת נודע בשערים בעלה. שהם בחינת שיעורין דאתוון דאורייתא היינו בחינת צמצומים הנ"ל שהוא ממשיך בחכמתו. על ידם נודע השם יתברך בעולם בחינת נודע בשערים בעלה וכו'. וזהו פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה. ודרשו רז"ל (סוטה מ"ט) זה הלומד תורה על מנת ללמדה היינו כנ"ל. שמלמד תורתו לאחרים לקרבם להשם יתברך. וזהו צופיה הליכות ביתה שצופה הילוך ביתו איך יתנהג לעולם באופן שלא תכבה נרו לעולם ועד שיהיה נשאר השארת חכמתו לדורי דורות לנצח. כי ולחם עצלות לא תאכל. כי לחמו ותורתו אינו לחם עצלות ח"ו. כי היה זריז מאד מאד בעבודתו יתברך. על כן קמו בניה ויאשרוה הם התלמידים שנקראים בנים שקירבם להשם יתברך. בעלה ויהללה זה השם יתברך. כי השם יתברך מסכים על זה כי חפץ בזה שיקרב כולם אליו כי חפץ חסד הוא. ועל כן רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כולנה וכנ"ל:

אות יט

וזהו (בראשית ל"ז) והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים לי. שמש וירח הם בחינת משפיע ומקבל בחינת שכל עליון ושכל תחתון בחינת הרב והתלמיד. כי הצדיק שהוא הרב נקרא שמש כמו שכתוב (קהלת א') וזרח השמש ובא השמש ודרשו רז"ל (קדושין ע"ב) עד שלא שקעה וכו'. והירח בחינת התלמיד שמקבל האור מרבו כמו הלבנה מהחמה. ואחר עשר כוכבים זה בחינת הנפשו"ת הרחוקות שמקרבים ~ אותם להשם יתברך שהם נפשו"ת קדושו"ת מאד. אך היו תחלה בעמקי הקליפות ועלו משם בבחינת אחד עשר סממני הקטרת שזהו בחינת אחד עשר כוכבים בחינת (דניאל יב) וטמצדיקי הרבים ככוכבים. וכולם משתחוים לי. כי הצדיק הגדול ממשיך שכליות כאלה עד שכל הגדולים והקטנים וכל הרחוקים רוצים להתקרב וכולם צריכים לקבל ממנו כי כבר מבואר לעיל שגם בהצמצומים בעצמן יש בחינת שכל עליון ושכל תחתון. כי יש בהם כמה וכמה מדריגות ויש בהם בחינת רב ותלמיד שמש וירח וכו'. וכולם צריכים להכניע ולהשתחוות ולהתבטל לפני הצדיק הגדול ביותר בחינת יוסף. כי הוא מכניס השגות אלקות בכולם וכנ"ל:

השכמת הבוקר ה

הלכה ה

אות א

יתגבר כארי לעמוד בבקר שיהא הוא מעורר השחר

על פי התורה תקעו תוכחה בליקוטי תנינא סימן ח' עיין שם כל התורה מרישא לסיפא והיוצא לנו משם בקיצור לענינינו. שעיקר התיקון הוא על ידי הצדיק הבעל כח גדול שיכול להתפלל תפלה בבחינת דין כמו פינחס בעת שהיה מעשה זמרי וכו'. כי כל הקלקולים ח"ו הם על ידי בחינת והנחש הינה ערום וכו' שעל ידי זה מתגבר ת~ אות ניאוף שהוא על ידי קלקול המוח. כי הדעת שבמוח שכלול משלשה מוחין הוא בחינת ג' מחיצות פרוסות בפני התאוה הזאת. אך כשהסטרא אחרא יונק מהרחמנות שהוא הדעת וכו'. אזי נקטן הדעת וכו'. ומשם התגברות התאוה הזאת ח"ו. ואז התפלה בבחינת ידין והסטרא אחרא רוצה לבולעה ח"ו. ואזי צריכין בעל כח גדול שיוכל להתפלל תפלה בבחינת דין וכו'. ועל ידי זה נעשין גרים ונתרבה כבודו יתברך שעל ידי זה נמשך נבואה וכו' ועל ידי זה מתברר המדמה שעל ידי זה מתבררת האמונה להאמין בחידוש העולם שעיקרו נתגלה על ידי מתן תורה שאז זכו כל ישראל לרוח נבואה וכו'. ועל ידי אמונה זוכין לחידוש העולם של לעתיד בבחינת (תהלים צ"ב) להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות בחינת (איכה ג') חדשים לבקרים רבה אמונתך. וחידוש העולם הוא בבחינת

ארץ ישראל שהוא לגלות ההשגחה וכו'. ועל ידי זה נמשך השיר חדש של נפל~ אות וכו' שהוא בחינת הקול המשקה את הגן שעל ידי זה מתגבר מזונה דנשמתא שהוא בחינת ריח בחינת יראה על מזונא דגופא וכו' בבחינת (בראשית כ"ה) וידו אוחזת בעקב עשו וכו' עיין שם כל זה היטב היטב כי נורא הוא מאד:

אות ב

וכל זה הוא בחינת התעוררות השינה שהוא בחינת תחיית המתים בחינת חידוש העולם כמו שמברכין בכל יום על התעוררות השינה המחזיר נשמות לפגרים מתים. כי עיקר בחינת התעוררות השינה נמשך בשרשו מכל בחינת התיקונים הנ"ל כי השינה הוא על ידי התמעטות המוחין ובלבולים. שנמשך מבחינת והנחש היה ערום שכרוך אחר המוח על ידי חטא אדם הראשון וכו'. שכל אדם צריך ללחום הרבה עם המחשבות שבמוח לבררם מאחיזת הנחש היה ערום. ומחמת זה צריכין לשינה. שכשהמוח מתבלבל שהוא על ידי מלחמה זאת אזי צריכין לישן שהוא נייחא למוחין ואז סטרא אחרא שריא על ידוהו. כי עיקר התגברותו הוא על ידי הסתלקות המוחין כנ"ל. ואז עיקר התיקון על ידי הבעל כח הנ"ל שיכול להתפלל תפלה בבחינת דין וכו'. שעל ידי זה מוציא כל הדעת והמוחין וכו' מהסטרא אחרא ונתגלו מימי הדעת בחינת כי מלאה הארץ דעה כמים לים מכסים וכו'. שזהו בחינת התעוררות השינה על ידי שהוציאו הדעת מהסטרא אחרא ונתגלו מימי הדעת בבחינת כי מלאה הארץ דעה כמים לים מכסים וכו'. שזהו בחינת התעוררות השינה על ידי שהוציאו הדעת מהסטרא אחרא וחזר למקומו בהתחדשו"ת נפלא בבחינת חדשים לבקרים וכו'. ועל כן עיקר תיקון השינה הוא על ידי קריאת שמע שעל המטה שצריכין לקרותה בכוונה גדולה כמו שכתוב בכוונת האר"י ז"ל. כי קריאת שמע שעל המטה הוא בחינת תפלה בבחינת דין כמו שאמרו רז"ל (ברכות ה') כל הקורא קריאת שמע על מטתו כאלו אוחז חרב פיפיות בידו. והעיקר לקשר עצמו לצדיקי הדור בחינת בעלי כח הנ"ל שיכולים להתפלל תפלה בבחינת דין ועל ידי זה יוכל להתגבר לקום בחצות. כי עיקר קימת חצות הוא על ידי כחה צדיקים הנ"ל שיכולים להתפלל התפלה בבחינת דין שמשם נמשך ההוא שלהובא דאשא דבטש בגדפוהי דתרנגולא וכו' (זוהר ויקרא דף כ"ז) שהוא בחינת גבורות שעל ידי זה קמים בחצות ומקוננים על חורבן בית המקדש. וכל הקינות הם בבחינת תפלה בבחינת דין. כי בכיה וקינות הם בחינת דינים. על כן טוענים שם הרבה עם השם יתברך ועושים פלילות עמו יתברך כמו שכתוב (ישעיה ס"ג) למה תתעינו ה' מדרכיך תקשיח לבינו מיראתך וכו' איה קנאתך וגבורותיך המון מעיך ורחמיך אלי התאפקו וכן הרבה וזה שאומרים אחר כך (תהלים

כ"ד) ויבא מלך הכבוד וכו' כי על ידי התפלה בחינת דין הנ"ל שהוא תיקון המוח בחינת התעוררות השינה כנ"ל. על די זה מוציאין מהסטרא אחרא כל הדעת וכל הרחמנות וכל הנפשו"ת והנצוצות שבלע וכו' עד שעושין בעלי תשובה וגרים וכו'. שזהו בחינת מה שכתוב בכוונות שבחצות לילה הראשון בעת השינה אזי בחינת המלכות יורדת בעולמות התחתונים בעמקי הקליפות לברר ולהעלות משם כל הנפשו"ת והנצוצות שנפלו וירדו לשם וכו'. עד שבחצות לילה היא שואגת כאיל תערוג וכו' היינו כל הנ"ל. כי הכל נעשה על ידי עבודת הצדיקים בעלי כח הנ"ל שהם בבחינת (שם ק"ג) גבורי כח עושי דברו וכו'. ועל ידי אלו הנפשו"ת וכו' שעולין על ידי זה נתרבה כבודו יתברך מאד וכו'. ועל כן אומרים תיכף אחר הקינות שהם בבחינת התפלה בבחינת דין כנ"ל אומרים אחר כך (שם כ"ד) שאו שערים ראשיכם וכו' ויבא מלך הכבוד וכו'. כי אז עיקר התגלות כבודו על ידי שקמים בחצות על ידי ההוא שלהובא דאשא דבטיש בגדפוי דתרנגולא וכו'. ואומרים הקינות על חורבן בית המקדש שכל זה נמשך מהתפלה בבחינת דין של בעל כח הנ"ל שעל ידי כל זה מתרבה ומתגדל כבודו יתברך ועל כן מתפללין אז על זה הרבה ויבא מלך הכבוד כמה פעמים. וזהו מי זה מלך הכבוד וכו' שאין לו פירוש כלל. מהו ענין השאלה הזאת ומי הוא השואל ומי הוא המשיב. אך הכל הוא ענין הנ"ל שהסטרא אחרא בחינת הנחש היה ערום מתגבר בכל פעם מאד להעלים ולהסתיר כבודו יתברך על ידי שרוצה לינק מהדעת ומתגבר בתאוה הנ"ל ומבטל ומבלבל התפלה וכו' שכל זה הוא בחינת העלמת כבודו יתברך. כי כמו שעל ידי התיקון הנ"ל שמוציאין מהסטרא אחרא חיותה וכו' נתרבה ונתגדל כבודו יתברך. כן להיפך ח"ו. כשהיו הם מתגברין היה מתעלם כבודו יתברך. ועל כן אחר חצות שמתחילין לעסוק בתיקון הנ"ל על ידי גבורי כח הנ"ל אזי אומרים שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם שהם השערי והפתחים של הבית המקדש שהם בחינת השערים והפתחים שבדעת האדם שכולם יהיו נפתחין ויבא בהם מלך הכבוד שיתגלה אלקותו וכבודו בעולם בכלל ובפרטיות במוח ובלב כל האדם שכולם יכירו וידעו את כבודו יתברך. ואזי תיכף שואל מי ששואל שהם המחשבות הרעות והזרות שבלבל האדם הנמשכין ממקום שנמשכין מבחינת (בראשית ג') והנחש היה ערום הנ"ל שפיתה לאדם וחוה ולכל הכרוכים אחריו ח"ו. כמו שכתוב בזוהר הקדוש (בראשית דף נב) וי ולחויא קדמאה דקטיל לאדם ולכל דרין דאתין אבתרי' והם שואלים (תהלים כד) מי זה מלך הכבוד. כי נדמה להם שכבר העלימו כבודו לגמרי. עד שאי אפשר לגלותו שיבא בדעתינו ובלבינו ובכל העולם ואז משיבין להם מיד (שם) ה' עזוז וגבור ה' גבור מלחמה, עזוז וגבור דייקא. גבור מלחמה דייקא שמזכירין עתה רק

תוקף גבורתו ועזוזו היינו בחינת גבורות ותוקף התפלה בבחינת דין וגבורה הנ"ל של הבעלי כח כנ"ל שהם מוסיפין כח בגבורה של מעלה כמו שאמרו רז"ל כמו שכתוב (שם קח) באלהים נעשה חיל. היינו שעל ידי עזוז גבורת התפלה הנ"ל על ידי זה עיקר גבורת המלחמה בחינת ד' גבור מלחמה שעל ידי זה מוציאין מהסטרא אחרא כל חיותה כל הנפשו"ת וכו' שעל ידי זה מתרבה ומתגדל ומתגלה כבודו יתברך מאד לעיין כל. ועל כן אומרים תיכף אחר כך עוד הפעם ויבא מלך הכבוד עד שמסיימין בפירוש ה' צב~אות הוא מלך הכבוד סלה. כי בודאי יגמור את שלו ויתגלה כבודו לעין כל והכל על ידי בחינת עזוז וגבור וכו' על ידי התפלה בבחינתדין וגבורה הנ"ל:

אות ג

ועל ידי הכבוד נמשך נבואה שהוא בחינת התורה שכלול מכל העשרה מדריגות של נבואה וכו' שעל ידי זה מתברר המדמה שעל ידי זה עיקר התגלות האמונה הקדושה. וזהו בחינת עסק התורה שצריכין לעסוק אחר חצות שאז עיקר הזמן המובחר לעסוק בתורה כמובא. כי עסק התורה אז זה בחינת המשכת רוח נבואה הנ"ל, כי כל המדריגות של נבואה כלולים בתורה כנ"ל. ועל ידי התורה בחינת נבואה זוכין לאמונת חידוש העולם שעל ידי זה זוכין לבחינת חידוש העולם של לעתיד שהוא בחינת (תהלים צ"ב) להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות בחינת (איכה ג') חדשים לבקרים רבה אמונתך וכו' כמו שכתוב שם. וזה נעשה בכל יום. כי אור הבקר בוקע וזורח בכל יום אחר חשכת לילה על ידי כל התיקונים הנ"ל. כי כמו שהוא בכלליות בענין חידוש העולם שנקרא יום שנמשך על ידי תיקון האמונה בלילה בגלות שדומה ללילה שעל ידי שישראל מחזקין את עצמן באמונה בתוקף חשכת לילה שהוא הגלות. והכל בכח הצדיקי אמת בעלי כח הנ"ל על ידי זה זוכין לחידוש העולם וכו' כנ"ל. וכמו כן נעשה בפרטיות בכל יום שעל ידי התיקונים הנ"ל שממשיכין על ידי קימת חצות ועסק התורה אז וכו', שעל ידי זה מתרבה כבודו וזוכין לאמונה. על ידי זה מאיר אור הבקר שהוא בחינת חידוש העולם הוא בחינת בקר שמשם נמשך אור בקר בכל יום שכל זה הוא בחינת להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות בחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך שנאמר על חידוש העולם וכפשוטו נאמר על לילה ובקר ממש כי שניהם אחד וכנ"ל וכל אחד מישראל כפי מה שזכה להתקרב לצדיק האמת הבעל כח הנ"ל ולעסוק בכחו בתיקונים הנ"ל לקום בחצות וכו' כנ"ל כמו כן יזכה לאור בקר לבחינת חידוש העולם ואז יגיד חסדו וטובו יתברך שגמל עמו וכו' בחינת להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות וכו' כנ"ל:

אות לד

ועל ידי זה נמשך השיר חדש הנ"ל בחינת (תהלים צח) מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפל~ אות עשה וכו'. ומשם כל השירות ותשבחות שאומרים בבקר בתפלת שחרית. כי כל השירות ותשבחות של עכשיו נמשכין מקול השיר שיתער לעתיד. וזה בחינת (איוב לח) ברן יחד כוכבי בקר. בחינת הרינות והתשבחות שנתעוררין בכל יום בבקר שנמשך מהבקר של לעתיד שהוא בחינת חידוש העולם וכו'. שנמשך על ידי התפלה בבחינת דין כנ"ל. וזהו (שם) ויריעו כל בני אלהים. כי כל זה נמשך על ידי בחינת בני אלהים שהוא בחינת דין וגבורה דקדושה היינו על ידי הצדיקים גבורי כח הנ"ל שיכולים להתפלל תפלה בבחינת דין שעל ידי זה נתעורר השיר של לעתיד שמשם הוא בחינת ברן יחד כוכבי בקר וכנ"ל:

אות ה

וזהו יתגבר כארי לעמוד בבקר וכו'. יתגבר דייקא. כי צריך התגברות גדול לזה. כי עיקר התעוררות השינה נמשך מגבורות מבחינת התפלה בחינת דין של הבעל כח כנ"ל. וזה שיהא הוא מעורר השחר בחינת (תהלים נז) עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר. היינו לעורר הניגון הנ"ל שמזמרת אילת השחר בבקר על ידי כח הצדיקים הנ"ל על ידי שהם מגלים כבודו יתברך שהוא בחינת עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר אשרי אשרי מי שיש לו חלק בזה. והעיקר על ידי התקרבות לצדיקי אמת באמת לאמתו בשביל כבודו יתברך לא בשביל כבוד עצמו ח"ו:

אות ו

וזה בחינת נטילת ידים שחרית כשקם משינתו כי המים טהורים של הנטילה נמשכין על ידי בחינת התגלות הדעת שנמשך על ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל שהוא בחינת (ישעיה יא) כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים וכו' ומשם נמשכין המים האלו של הנטילה כשקם משינתו. ועל כן צריך ליטול את הידים דייקא, כי עיקר הכח והחיזוק צריכין ליתן להידים כדי שהם יתגברו על העקב דסטרא אחרא בבחינת וידו אוחזת בעקב עשו. וידו דייקא. כי עיקר התיקון על ידי האמונה בחידוש העולם שהוא בחינת ידים בחינת (ישעיה מח) אף ידי יסדה ארץ וימיני וכו'. ועל כן נקראת האמונה בחינת ידים כמו שכתוב (שמות יז) ויהי ידיו אמונה וכו'. כי עיקר האמונה להאמין בהשם יתברך שברא העולם יש מאין בחינת ידים כמו שכתוב אף ידי יסדה ארץ וימיני וכו'. ולהאמין בהתורה ומצות מעשיות שצריכין לעשו"ת בידים. ועל ידי זה זוכין להניגון הנ"ל שהוא בחינת ידים בחינת (שמואל טז) ונגן בידו וטוב לך. ועל יד כל זה מקבלין כח ידי יעקב להכניע עקב עשו בבחינת וידו אוחזת בעקב עשו וידו דייקא כנ"ל. וכל

זה נמשך על ידי מימי הדעת שנתגלה על ידי התפלה של הבעל כח הנ"ל שבהם אנו מטהרין את הידים אחר השינה. ועל כן מטהרין את הידים דייקא וכו' וכנ"ל:

אות ז

וזה בחינת יאר צייט שהוא היום שמת בו אביו או אמו. שאומרים אז קדיש (שלחן ערוך יורה דעה סימן שע"ו ס"ה ברמ"א) ומתענין בו. (שלחן ערוך אורח חיים סימן תקס"ח ס"ח) כי אז עוסקין הבנים לתקן ולהעלות נפש אביהם ואמם שמתו. והמיתה היא בחינת שינה. וכשמתקנים ומעלין ~ אותם זה בחינת תחיית המתים שהוא בחינת התעוררות השינה בחינת (דניאל י"ב) ורבים מישני אדמת עפר יקיצו בחינת ומקיים אמונתו לישני עפר. ועל כן ברכת מחיה המתים מתחילין אתה גבור לעולם אדני. כי עיקר תחיית המתים הוא בחינת חידוש העולם הוא על ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל שזהו בחינת אתה גבור וכו'. (וכמבואר במקום אחר שבכל התפלות צריכין להמשיך כח התפלה בבחינת דין הנ"ל שהוא ברכת אתה גבור וכו'). ועל כן אומרים אז קדיש כי קדיש הוא שבח נפלא ונורא מאד כמובא. כי תבר כל גזיזין דפרזלא וכו' כמו שכתוב בזוהר הקדוש. (תרומה דף קכט) כי הקדיש נמשך מבחינת השיר שיתער לעתיד. ועל כן מתחילין בו בעלמא די ברא כרעותי' היינו בחינת אמונת חידוש העולם שאנו מאמינים שברא העולם כרצונו. וימליך מלכותי'. שהוא בחינת חידוש העולם של לעתיד שאז יגלה מלכותו לעין כל כמו שכתוב (זכריה י"ב) והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא וכו' וזהו איש"ר מברך לעלם ולעלמי עלמיא יתברך וישתבח וכו'. לעילא מן כל ברכתא ושירתא תושבחתא ונחמתא שכל זה הוא בחינת השיר שיתער לעתיד הנ"ל שהוא לעילא מן כל ברכתא ושירתא וכו' ועל כן אומרים הבנים השבח הנורא הזה בשביל נפש אביהם ואמם להעלותם ולתקנם. כי עיקר תקונם הוא בבחינת תחיית המתים חידוש העולם שזה נתעורר על ידי שבח הנורא של הקדיש שהוא שיר הנ"ל של לעתיד שהוא האושר המקוה. כי אז יכירו ~ אותו יתברך וידעו מה שפעלו ישראל הכשרים והצדיקים בעבודתם אשרי המחכה לזה:

אות ח

ועל כן מתענין ביום היאר צייט. להכניע מזונא דגופא על ידי התענית. כי על ידי כל הנ"ל זוכין להכניע מזונא דגופא לגבי מזונא דנשמתא כמבואר שם בהתורה הנ"ל עיין שם התורה הנ"ל מתחלתו לסופו. ואז תבין דברינו בעזרת השם יתברך:

אות ט

ועל כן נוהגין זאת בכל שנה ביום שמת בו אביו או אמו, כי תקופות השנה שמסבב השם יתברך ומקיף הגלגלים בכל שנה הוא בחינת תקופות הימים. כי כמו שבכל יום יש יום

ולילה ערב ובקר. כמו כן בכלליות השנה יש קיץ וחורף שהם בבחינת יום ולילה ערב ובקר. כמו כן בכלליות השנה יש קיץ וחורף שהם בבחינת יום ולילה. כי בחורף הלילות ארוכים נחשב לגבי קיץ לבחינת לילה. והקיץ שבו הימים ארוכים הוא בבחינת יום לגבי החורף. וכמו שכתוב (תהלים ע"ד) לך יום אף לך לילך וכו' אתה הצבת גבולות ארץ קיץ וחורף אתה יצרתם. וכל סיבוב השנה הוא בבחינת סיבוב היום והלילה ערב ובקר שהוא בחינת חשכת הגלות שדומה ללילה ואור הגאולה שהוא בחינת בקר בחינת כלליות העולם הזה שנקרא לילה כנגד חידוש העולם שהוא בחינת עולם הבא שהוא בחינת אור יום כמובן למשכיל שכל הנ"ל הם בבחינה אחת. ועל כן כשמסבב שנה על נפש המת צריכין הבנים לעסוק בתקונו בגמר השנה שהוא בחינת סיבוב לילה ויום שבהם נעשה בחינת תיקון של חידוש העולם שהוא בחינת אור יום שבא אחר חשכת לילה על ידי שהתחזקו באמונה בכל תוקף החשך של הלילה שהוא בחינת הגלות בחינת העולם הזה שזה המת שהיה בעולם הזה ועכשיו הוא צריך לעלות למקומו לכל הבחינות הנ"ל שהם בחינת אור כנ"ל. ועל כן אז עוסקין הבנים בתיקונו על ידי הקדיש וכו' וכנ"ל. גם בכל שנה ושנה יש ראש השנה שאז עיקר כל התיקונים וכמבואר היטב בהתורה הנ"ל. כי מראש השנה נמשכין התיקונים הנ"ל על כל השנה כולה ועל כן בכל התחלת שנה של נפש המת שהוא ביום היאר ציט צריכין לעסוק בתיקונים הנ"ל וכנ"ל:

אות י

כי על הבנים חל התיקון. כי עיקר הוא הדעת דקדושה שצריכין לתקנו על ידי בחינת הנ"ל. והדעת הוא בחינת רחמנות שנמשך מאב לבן כמו שכתוב שם על מאמר רז"ל (בראשית רבא וירא פרק נ"ד) עד כאן רחמי האב על הבן. וזהו (ישעיה ל"ח) אב לבנים יודיע אל אמתך. כי הדעת והרחמנות הם בחינה אחת כנ"ל. ועל כן הבן דייקא עוסק בתיקון אבותיו כי הוא צריך לתקן הדעת הנמשך מאב לבן שמשם נולד שהכל נתקן על ידי בחינת הנ"ל שעל ידי זה זוכין להניגון והשיר של חידוש העולם שהוא עיקר התיקון שבשביל זה בא האדם לעולם ובשביל זה עיקר החיוב והמצוה להשאיר בנים אחריו. הכל בשביל תיקון הדעת הנ"ל שהוא תיקון האמונה שמתבררת מדור לדור בבחינת (תהלים ק') ועד דור ודור אמונתו בחינת (שם קמה) דור לדור ישבח מעשיך וכו' בחינת (שם קי"ט) לדור ודור אמונתך כוננת ארץ שעיקר קיום העולם מדור לדור בחינת כוננת ארץ ותעמוד הוא רק בשביל בירור האמונה שמתבררת מדור לדור בחינת לדור ודור אמונתך וכנ"ל. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

אות יא

וזהו מה שאמרו רז"ל (ברכות ט"ו) כל הנפנה ונוטל ידיו ומניח תפילין וקורא קריאת שמע ומתפלל כאלו קיבל עול מלכות שמים שלימה. הנפנה ודוחה המותרות זה בחינת הכנעת וביטול מזונא דגופא שמשם כל המותרות. ונוטל ידיו זה בחינת נטילת ידים הנ"ל על ידי מימי הדעת ומניח תפילין זה בחינת דעת ומוחין שזוכין עכשיו על ידי הצדיק הנ"ל שהוציא הדעת מהסטרא אחרא וכו' כנ"ל. וקורא קריאת שמע זה בחינת תיקון האמונה שנעשה על ידי זה כנ"ל, ומתפלל. כי עכשיו הוא תיקון התפלה בשלימות. כי אחר כך שהוכרח להתפלל בבחינת דין כדי להוציא הדעת מהסטרא אחרא כנ"ל. אחר כך מתקן תקון התפלה כתקונו שהוא בחינת רחמים ודעת שזה עיקר תיקון התפלה כנ"ל כי עיקר התפלה להמשיך חסדים לעורר בחינת חידוש העולם בחינת עולם חסד יבנה לעורר השיר של חסד שיתער אז שזהו בחינת ריבוי השירות ותשבחות שאומרים בשעת התפילה וכנ"ל. ואזי הוא מקבל עול מלכות שמים שלימה בוודאי. כי על ידי שממשיך בחינת התיקון של חידוש העולם כנ"ל על ידי זה מתגלה מלכותו וממשלתו וכו' בשלימות. כי עיקר התגלות המלכותו יתברך יהיה אז כמו שכתוב (זכריה י"ד) והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא וכו' וכתיב (תהלים צ"ז) ה' מלך תגל הארץ (שמות ט"ו) ה' ימלוך לעולם ועד וכן הרבה שנאמר על התגלות מלכותו לעתיד, ומשם אנו ממשיכין קבלת עול מלכות שמים שלימה עתה כפי עבודתינו שהכל בשביל זה להמשיך עלינו קדושת חידוש העולם בזה העולם המעשה דייקא שעל ידי זה יזכה כל אחד כפי חלקו להשיר וכו'. של חדוש העולם שהוא חלקו לעולם הבא:

אות יב

ועל כן היה עיקר יציאת מצרים בחצות. כמו שכתוב שם (י"א) כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים, כי עיקר יציאת מצרים היה על ידי מטה משה ואהרן שהם בחינת תפלה בבחינת דין בחינת (שמות ז') והשלך לפני פרעה יהי לתנין וכו' כנ"ל. על כן היה עיקר יציאת מצרים בחצות הלילה כי אז מתעורר כח התפלה בבחינת דין כנ"ל וזה שאמרו רז"ל (ברכות ג') מכדי משה לא ידע חצות אימת דוד היכי ידע. אלא דוד סימנא הוי לי' כי כנור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד וכו'. כי בימי משה עדיין לא נשלם בשלימות התיקון של התפלה בבחינת דין הנ"ל. ועל כן היה עדין אחריה גלות. ועל כן לא היה יודע עדיין לכווין היטב בחינת חצות אימת שנמשך מהתפלה הנ"ל כנ"ל. אבל דוד הוא משיח שהוא יזכה לזאת התפלה בתכלית השלימות שעל ידי זה תהיה הגאולה שלימה שאין אחריה גלות שזהו בחינת (תהלים מ"ה) חגור חרבך על ירך גבור וכו' עד עמים תחתיך יפלו בלב אויבי המלך. וכן הפסוק (שם ק"י) מטה עוזך ישלח ה' מציון וכו' שמביא שם

בהתורה הנ"ל לענין התפלה הנ"ל נאמר עיקרו על דוד משיח שעליו נאמר (שם) נאום ה' לאדוני שב לימיני עד אשית אויביך הדום לרגליך מטה עוזך וכו'. כי הוא יגמור הגאולה בשלימות כי הוא יושב לימין השם יתברך עד ישית אויביו הדום לרגליו וכו'. ועל כן דוד השיג זמן חצות שהוא מתעורר על ידי התפלה הנ"ל כנ"ל, וזהו בעצמו מה שכתוב שם דוד כנור היה תלוי למעלה ממטתו וכיון שהגיע חצות לילה רוח צפונית מנשבת בו והיה מנגן מאליו. היינו בחינת הניגון הנפלא המבואר שם שהוא נמשך על ידי התפלה כמו שכתוב שם. ועל כן הוא מתעורר על ידי רוח צפונית דייקא שהוא בחינת גבורות בחינת התפלה בבחינת דין הנ"ל ומשם היה ידוע דוד חצות אימת. כי עיקר בחינת חצות שהוא בחינת התעוררות השינה שהיא בחינת הגאולה. כי הגלות נקרא שינה חשכת לילה. והגאולה נקרא התעוררות השינה כמו שכתוב (שם ע"ח) ויקץ כישן ה' כל זה נמשך על ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל שזה הכח מתעורר בחצות לילה כנ"ל. שמשם מתעורר קול הניגון הנ"ל בכנור של דוד על ידי רוח צפונית דייקא. ועל כן על ידי זה דוקא היה ידוע חצות אימת והיה קם ועוסק בתורה. כי הכל בחינה אחת כנ"ל.

נטילת ידים שחרית א

הלכות נטילת ידים שחרית

הלכה א

אות א

כשיקום יטול ידיו וכו'. עיין במאמר המתחיל וביום הביכורים (בסימן נ"ו) כי יש בכל אחד מישראל בחינת מלכות וכו' עיין שם. כי בלילה המלכות בגלות. כי עיקר שלימות המלכות על ידי אריכות ימים היינו בחינת דעת בחינת חסדים ובלילה דינים מתגברין ועל כן אז הסתרת הדעת. ועל כן המלכות נתקטנה אז ויורדת בין התחתונים. כי עיקר הדעת מקבלין מהידים בבחינת מחלוקת לשם שמים. בבחינת (איכה ג') נשא לבבינו אל כפים וכו'. ובלילה אין רוח הדופק מנשב כל כך. ותנועת האברים כבדים בלילה. ומחמת זה מתגבר אז העצבות רוח. בבחינת (תהלים ל') בערב ילין בכי. ועיקר ההתגברות הוא על הידים כמבואר שם בחינת עצבון ידים וכו'. ועל כן בבקר שאז מתחדש הרוח וחוזרין ונבראין כל האברים. ואז נתבטל העצבות רוח בבחינת (שם) ולבוקר ר"ן. וחוזר רוח הדופק לילך כסדר בכל האברים והעיקר בהידים. על כן צריך לטהר את הידים דייקא. כי שם התגבר ביותר העצבות רוח כנ"ל. וכן להיפך עתה נמשך לשם הקדושה ביותר. על כן צריך לקדשם ולטהרם. והטהרה הוא במים שהם בחינת חסדים בחינת דעת. ואז על ידי זה יכול לבנות את המלכות. כי עיקר בנין המלכות מהידים. בבחינת (שיר השירים

ב') שמאלו תחת לראשי וימינו וכו'. היינו על ידי רוח הדופק שבלב שנמשך אל הידים עד שיכולים לנשאם אל השמים. ומשם מקבלין דבורים בבחינת מחלוקת לשם שמים כנ"ל שזה בחינת הדעת שעיקר שלימות המלכות על ידי זה כנ"ל. וזה פירוש (ברכות ט"ו) כל הנפנה ונוטל ידיו ומניח תפילין וקורא קריאת שמע כאלו קיבל עול מלכות שמים שלימה. כי עיקר שלימות המלכות על ידי שמכניעין את הרע והקליפות הנאחזין בקדושה וזה שכתב רבינו שם שהעיקר שלימות המלכות להוכיח ולייסר את העם כדי לגרש את הרע והקליפות. וזה בחינת (משלי כ"ה) הגו סיגים מכסף וכו' הגו רשע לפני מלך ויכון בחסד כסאו. בחסד דייקא. כי על ידי זה נמשך הדעת שהוא בחינת חסד כנ"ל. וזה שצריכין ליטול הידים ב' פעמים. קודם הנקיות ואחר כך. כי אי אפשר לגרש את הרע כי אם על ידי הדעת כמבואר שם. ועל כן צריך קודם לטהר את הידים כדי להמשיך דעת בחינת אריכות ימים ועל ידי זה יכולין לגלות ההסתרה. היינו לגרש ולבטל הקליפות המעלימין ומסתירין את הקדושה. ומזה בעצמו נמשך אריכות ימים בחינת דעת כמבואר שם. וזה בחינת נטילת ידים שנית אחר כך כדי להמשיך דעת ואריכות ימים זוכין על ידי שמגרשין ומפנין את הרע כנ"ל. וזה בחינת הנחת תפילין אחר כך. כי על ידי שמטהרין את הידים אזי יכולין לנשאם בבחינת (דברים ל"ב) כי אשא אל שמים ידי בחינת (תהלים קל"ד) שאו ידיכם קדש. ונמשך מהידים דעת לתוך המוחין כנ"ל. ונעשה מזה בחינת תפילין שהם מוחין והם בחינת חיים ואריכות ימים כמו שאמרו רז"ל (מנחות מ"ד) המניח תפילין זוכה לחיים. וזה פירוש (שם כ"ד) מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו היינו מי יכול לזכות לדעת שהוא בחינת הר ה' ומקום קדשו היינו בית המקדש שהוא בחינת דעת. (שם) נקי כפים ובר לבב. כי על ידי בר לבב הוא נקי כפים בחינת (איכה ג') נשא לבבנו אל כפים. ועל ידי זה יוכל לעלות בהר ה' לזכות לדעת בחינת (דברים ל"ב) כי אשא אל שמים ידי. בחינת מחלוקת לשם שמים כנ"ל. וזה בחינת חסד גבורה תפארת שעולה ונעשה ממנו חכמה בינה דעת. וזה שכתוב בשלחן ערוך (סימן ד' סעיף ג') שאסור ליגע קודם הנטילה אל הפה והחוטם והעינים והאזנים הם בחינת שבעת הנרות המקבלין אור הפנים היינו השכל. והקבלה הוא מהידים. כשהידים טמ~אות יכולין לקבל להיפך ח"ו מאחר שקבלתם מהידים כנ"ל. ואחר כך קורין קריאת שמע שהיא קבלת עול מלכות שמים שזוכין על ידי מה שנפנה ונטל ידיו והניח תפילין כנ"ל. וזה בחינת התגלות ההסתרה כמו שכתוב ה' אלקינו ה' אחד שאפילו בכל ההסתרות כולם מקבלין חיות ממנו ולית אתר פנוי מיניי'. וזה שכתוב בזוהר הקדוש (עקב דף רע"ג) וצריך לארכא בד' דאחד הה"ד (דברים י"ז) למען יאריך ימים על ממלכתו. היינו כנ"ל

שעיקר קריאת שמע שהוא ד' דאחד הוא בחינת המשכת אריכות ימים שהוא הדעת לתוך המלכות זה שאמרו רז"ל (ברכות ט"ו) כל הנפנה ונוטל ידיו ומניח תפילין וקורא קריאת שמע כאלו קבל עול מלכות שמים שלמה. כי כל זה הוא בחינת שלימות המלכות כנ"ל. וזה שאמרו רז"ל ומסקו שם שנחשב גם כן כאלו טבל. כי זה בחינת טבילה בחינת מקוה בחינת דעת עליון וחסדים גדולים שזה עיקר שלימות המלכות כנ"ל כמבואר שם עין שם. עיין היטב בהתורה וביום הביכורים הנ"ל ותבין הדברים כי כל זה נכתב בקיצור ואי אפשר להבין היטב הדברים כי אם אחר העיון בהתורה הנ"ל:

נטילת ידים שחרית ב

הלכה ב

אות א

ענין נטילת ידים בשחרית בעת שמתעורר משינתו. על פי מה שאמר רבינו ז"ל (בסימן ר"נ) על שאלת ההוא אובי טמיא (ברכות נ"ט) מאי גוהא בשעה שהקדוש ברוך הוא זוכר את בניו שהן שרויין בצער בין האומות אזי מוריד שני דמעות לים הגדול וקולן נשמע מסוף העולם ועד סופו עיין שם כי עיקר כל היסורים שיש לאדם ח"ו הוא רק מחסרון הדעת כי מי שיש לו דעת ויודע שהכל בהשגחה מהשם יתברך אין לו שום יסורים ואינו מרגיש שום צער וכו'. ועיקר הצער של ישראל בגלות הוא רק ממת שנפלו מהדעת ותולין בטבע ובמזל ח"ו. ומחמת זה יש להם צער וזה מחמת שהם שרויין בין העובדי כוכבים ולמדו מהם וכו'. ובאמת ישראל הם למעלה מהטבע. רק כשהם חוטאים ח"ו אזי וכו'. וכשהקב"ה רוצה להושיע את ישראל מגלותם. אזי ממשיך עליהם השגחה מסוף העולם. כי לעתיד יבטל הטבע לגמרי. ולא יהיה רק השגחה לבד. כמו שכתוב (ישעיה נ"א) כי השמים כעשן נמלחו וכו' היינו שיתבטל הטבע שהוא על פי מערכת המזלות וכו' ואז יהיו ישראל למעלה. ועל כן גם עתה כשהשם יתברך רוצה להפיל את העובדי כוכבים ולהגביה את ישראל למעלה. אזי ממשיך עליהם השגחה מסוף העולם. שאז לא יהיה רק השגחה. ועל ידי זאת ההשגחה נתעלים ישראל ונעשה וכו'. עיין שם כל זה היטב. וזהו בשעה שזוכר וכו' עיין שם:

וכשנסתלק הדעת הנ"ל. דהיינו שאין יודעין ח"ו שהכל מתנהג רק בהשגחה מהשם יתברך לבד. וסוברין שיש טבע ח"ו. זה בחינת שינה שהיא הסתלקות הדעת בחינת לילה וחשך. כי עיקר האור יום הוא בחינת דעת כמובא. היינו כי האור הוא רק השם יתברך כביכול. בבחינת (תהלים כ"ז) ה' אורי וישעי בחינת (שם קי"ח) אל ה' ויאר לנו. וזה עיקר אור השמש בחינת (שם פ"ד) כי שמש ומגן ה' צב~ אות. היינו כשיודעין שהשם

יתברך מנהיג העולם בהשגחה לבד זה עיקר האור. כי עיקר האור בכל מקום שנמצא אור כמו אור השמש וכיוצא הוא רק אור השם יתברך כביכול שמאיר לנו כנ"ל. וכשנופלין ח"ו מזה הדעת ותולין בטבע ח"ו. זה בחינת הסתלקות האור. ואזי היא בחינת לילה וחושך ח"ו. וזה בחינת (ישעיה י"ג) חשך השמש בצאתו וכו'. בחינת (יואל ב') שמש וירח קדרו וכו'. וכיוצא בפסוקים כאלו. וכולן נאמרו על זמן הגלות. היינו כי בגלות נחשב כאלו נחשך אור השמש. כי הגלות נמשל ללילה כמבואר בפירוש רש"י. היינו כי בעת הגלות שנמשך רק מחמת שתולין בטבע ח"ו. ואזי חשך השמש בצאתו. כי תיכף כשתולין בטבע ח"ו. אזי נסתלק האור מהשמש וכאלו נחשך השמש ממש. כי באמת אין להשמש אור כלל רק מהשם יתברך כנ"ל. ועל כן הגלות נמשל ללילה וחשך כי עיקר הגלות הוא רק מחמת שתולין בטבע ח"ו ואזי הוא בחינת לילה וחשך. הסתלקות האור כנ"ל וזה בחינת שינה הסתלקות הדעת. לידע שהכל בהשגחה שזהו עיקר האור וכו' כנ"ל. ועל כן בשעת שינה סטרא דמסאבא שריא על בר נש. והעיקר על הידים כמו שכתוב בזוהר (וישב קפ"ד ע"ב). כי עיקר הסטרא אחרא הם בחינת העובדי כוכבים כידוע שיניקתם רק מבחינת כפירות שזה עיקר שורש היצר הרע שנקרא אל אחר כפירות כמובא היינו כשתולין בטבע ח"ו. שמשם עיקר יניקת העובדי כוכבים והסטרא אחרא. ועל כן בשעת שינה הסתלקות הדעת כנ"ל. ואז מתגבר ח"ו בחינת העובדי כוכבים בחינת תוקף הגלות שנמשך ללילה ושינה שיניקם מבחינת התגברות הטבע כנ"ל. וזהו בחינת סטרא דמסאבא דשריא על בר נש. ועל כן עיק תיקון השינה בקדושה הוא על ידי אמונה כמובא בדברי רבינו ז"ל (סימן ל"ה). היינו בשעת הסתלקות הדעת בחינת שינה. דהיינו כשרואה אדם שדעתו מבולבל ואינו בשלימות. ואינו יכול לידע ולהבין שהכל בהשגחה מהשם יתברך לבד. כמו עכשיו בגלות בין העובדי כוכבים שנדמה ללילה וחשך שמתגברת חכמת הטבע בעולם ח"ו. אזי מחויב כל אחד מישראל להשליך ולסלק דעתו לגמרי ולהתחזק את עצמו באמונה לבד. להאמין באמונה שלמה שהכל בהשגחה לבד. ואין שום טבע בעולם כלל וזהו בחינת תיקון השינה על ידי אמונה. היינו בשעת שינה כנ"ל צריכין ליכנוס לתוך בחינת אמונה לסמוך על אמונה לבד מאחר שנסתלק הדעת. כמו עכשיו בגלות שאנו צריכין תמיד להתחזק באמונה לבד. מאחר שעדיין לא נתגלה הדעת בשלימות לידע באמת שהכל בהשגחה. על כן צריכין לסלק דעתו ולסמוך על אמונה לבד. בבחינת (תהלים צ"ב) ואמונתך בלילות. ומחמת שבלילה בשעת השינה הסתלקות הדעת מתגברת חכמת הטבע ח"ו שהוא בחינת חשך כנ"ל. בבחינת (בראשית ט"ו) ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה וכו' שהראהו תוקף

הגלות היינו בשעת שינה ותרדמה הסתלקות הדעת מתגברין תוקף הגליות שיניקתן מבחינת התגברות הטבע כנ"ל. וזהו סטרא דמסאבא דשריא על בר נש בשעת שינה כנ"ל. על כן תיכף כשמתעורר משינתו צריך ליטול ידיו במים. כי עיקר סטרא דמסאבא שריא על ידיו דבר נש כמו שכתוב בזוהר הקדוש (שם). כי הידים הם בחינת שמים אש ומים יד ימין ויד שמאל. בחינת כי אשא אל שמים ידי כמובא בדברי רבינו במקום אחר (בסימן נ"ו) ושם עיקר אחיזת הסטרא אחרא בחינת חכמת הטבע בחינת ידים. כי הם תולין במערכת השמים שהוא בחינת ידים. ועל כן עיקר התגברות הסטרא אחרא בשעת שינה שהיא בחינת הטבע הוא בידים דייקא כנ"ל. כי הידים הם כ"ח פרקין כנגד כ"ח אתוון שבמעשה בראשית שבהם נבראו שמים וארץ בחינת (ישעיה מ"ח) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים. ועל כן עיקר הכנעת הסטרא אחרא שהם העובדי כוכבים דעלמא בחינת חכמת הטבע שמשם התגברותם כנ"ל עיקר הכנעתם הוא רק על ידי הידים דקדושה כשזוכין להרים ~ אותם אל הדעת. וזה בחינת (שמות י"ז) והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וכו' הנאמר במלחמת עמלק כי עמלק הוא כלליות כל העובדי כוכבים והסטרא אחרא בחינת ראשית גוים עמלק. ועמלק היה כופר בעיקר. ותלה הכל בטבע ח"ו. והיו מחשבין השעתו באיצטרוליגאה שלהם כמו שמובא בפירוש רש"י. וכמובא בדברי רבינו ז"ל. ועל כן עיקר הכנעתו על ידי הרמת הידים שמרימין הידים כ"ח פרקין שבידים אל הראש. בבחינת שאו ידיכם קדש. היינו שמגביהין הידים כ"ח פרקין אל הדעת לידע שהכל בהשגחתו יתברך כי השם יתברך ברא הכל על ידי כ"ח אתוון שבמעשה בראשית שהם בחינת כ"ח פרקין כנ"ל ואזי מגביהין בחינת השמים שהם גם כן בחינת ידים כנ"ל לשרשם שבדעת לבחינת כ"ח אתוון הנ"ל. כי הכל ברא השם יתברך בכ"ח אתוון. והוא מחיה ומקיים השמים וכל צבאם והארץ וכו' בהשגחתו לבד. ואין שום טבע ומערכת השמים כלל. ואזי נכנע עמלק והסטרא אחרא כנ"ל. וזה בחינת (שם) ויהי ידיו אמונה עד בא השמש. כי עיקר הכנעת עמלק על ידי אמונה בהשגחת השם יתברך שנמשך על ידי הרמת הידים כנ"ל. ועל כן בשעת שינה הסתלקות הדעת שאז הוא בחינת התגברות הטבע ח"ו. ואז שורה סטרא אחרא על בר נש. על כן עיקר אחיזתה בידים כנ"ל. ועל כן תיכף כשמתעורר משנתו צריך ליטול ידיו במים שהם בחינת מימי הדעת מימי החסד בבחינת (ישעיה י"א) כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים. היינו שעל ידי הנטילה ממשיכין מים טהורים מימי הדעת מבחינת עלמא דאתי שאז תמלא הארץ דעה כמים לים וכו'. ואז ידעו הכל שהכל רק בהשגחה לבד כי יתבטל הטבע לגמרי. וגם עכשיו בכל עת שצריכין ישועה וטהרה

להנצל מתוקף הסטרא אחרא שיניקתם מבחינת חכמת הטבע. אזי ממשיכין השגחה מסוף עולם כנ"ל במאמר הנ"ל. וזה בחינת מים של הנטילה שממשיכין מימי הדעת מסוף העולם מבחינת עלמא דאתא שתמלא הארץ דעה וכו' וזה בחינת מקוה שהיא בחינת עלמא דאתי כידוע. (כי מקוה בגימטריא קנ"א. בחינת בינה עלמא דאתי כמובא). בחינת (ירמיה י"ד) מקוה ישראל ה' מושיעו בעת צרה. כי כל הצרות והיסורין הם רק מהעדר הדעת מבחינת חכמת הטבע כנ"ל. דהיינו שאין יודעין ח"ו שהכל בהשגחה וכו' וזה עיקר הטומאה כנ"ל. ועל כן הישועה מהצרה והטהרה מהטומאה הוא על ידי מקוה שהוא בחינת עלמא דאתי בחינת מימי הדעת בחינת כי תמלא הארץ דעה כמים וכו' כי על ידי שנכנסין למקוה וסותמין העינים מחיזו דהאי עלמא ונתעלם ונתכסה שם בתוך מימי המקוה שהוא בחינת מימי הדעת בחינת עלמא דאתי על ידי זה הוא נכלל בתוך בחינת הדעת בחינת עלמא דאתי על ידי זה הוא נכלל בתוך בחינת הדעת בבחינת השגחה. כי סותם עיניו מחיזו דהאי עלמא שמתגבר הטעות של חכמת הטבע שמשם באים כל הצרות וכל הטומ~ אות. שעל ידי זה נפגמין העינים ששרשם וחיותם מבחינת עיני ה' שהם בחינת השגחה כמובן במאמר הנ"ל. וכשנופלין מהדעת וסוברין שיש טבע ח"ו זה בחינת פגם העינים. ומזה באין כל הצרות וכו' כנ"ל. ועל כן צריכין לסתום את עיניו לגמרי מחיזו דהאי עלמא ולהיות מתעלם ונכלל בתוך המקוה שהיא בחינת הדעת של עלמא דאתי שאז יתגלה השגחתו יתברך בעולם ויתבטל הטבע לגמרי ועל ידי זה ממשיך השגחה מסוף העולם מבחינת המקוה. ועל ידי זה בא לו ישועה לכל מה שצריך. בחינת מקוה ישראל ה' מושיעו בעת צרה וכו' וזהו בחינת הנטילה של שחרית שממשיך מים טהורים שנמשכין מבחינת מקוה. ועל ידי זה מטהר את ידיו שהם בחינת כ"ח פרקין בחינת כ"ח אתוון של מעשה בראשית שעיקר הפגם של בחינת חכמת הטבע שמתגבר בשינה בלילה וחשך נוגע בהם דייקא כנ"ל. כי על ידי חכמת הטובע פוגם בכ"ח אתוון הנ"ל. ותולה במערכת השמים ח"ו כנ"ל. וזה בחינת הטומאה שנאחז בהידים דייקא, בשעת הסתלקות הדעת. דהיינו בשעת שינה כנ"ל. ועל כן מטהרין ~ אותם על ידי מימי הדעת נמשכין מבחינת עלמא דאתי וכו' כנ"ל.

אות ב

ועל כן קודם הנטילה אסור ליגע בידיו להשבעה נקבים שיש בהראש. דהיינו לשני עיניו ושני נקבי החוטם ולפיו ולשתי אזניו. (סימן ד' סעיף ג') כי הז' נקבים אלו הם בחינת דעת כמובא בדברי רבינו במקום אחר (בסימן כ"א) ואלו הז' נקבי הראש הם בבחינת (זכריה ד') שבעה אלה עיני ה' המה משוטטות בכל הארץ. בחינת דעת בחינת השגחה.

ועל כן אסור ליגע בהם בידיו קודם הנטילה כדי שלא לפגום הדעת הקדוש של בחינת השגחה על ידי הזוהמא של חכמת הטבע הנאחזת בידים בעת שינה כנ"ל. ועל כן עיקר שליטת של חכמת הטבע שמסתכלין רק על מערכת שמים הוא בלילה. כי נקראים חוזים בכוכבים. כי חכמת הטבע הוא בחינת לילה וחשך. כי עיקר האור הוא השגחת השם יתברך לבד כנ"ל:

אות ג

ועל כן צריך לשבר תוקף השינה לשבר בחינת החשך והלילה שהוא בחינת תוקף הגלות שנמשך ללילה. היינו חכמת הטבע שמשם עיקר הגלות והחשך כנ"ל. וצריך כל אחד מישראל להתעורר מהשינה בחצות כדי לשבר ולבטל חכמת הטבע על ידי שמשבר את השינה וכו' כנ"ל. ועל כן כשקמים בחצות אז מתאבלין על הגלות שגלו ישראל מארצם כי עיקר הגלות על ידי חכמת הטבע שהוא בחינת לילה ושינה כנ"ל. ועל כן אז הזמן לתקן זאת:

אות ד

ועל כן הגאולה הראשונה שהיא יציאת מצרים שכולל כל הגאולות כי כל הגליות מכונים בשם מצרים כמו שכתב רבינו ז"ל במקום אחר (בסימן ד') על כן התחילה הגאולה בחצות הלילה. כמו שכתוב (שמות י"א) כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים. כי עיקר כל הגאולות בפרט גאולת מצרים היה על ידי בחינת הנ"ל הנאמר במאמר הנ"ל על ידי בחינת השגחה שהמשיך השם יתברך מסוף העולם מעלמא דאתי. כי אז ביציאת מצרים היה שידוד המערכות וביטול הטבע כי אז גילה השם יתברך השגחתו על ידי המופתים נוראים שעשה אז וביטל הטבע. וכל זה היה על ידי בחינת עלמא דאתי. כי מסטרא דיובלא נפקו. שהוא בחינת חמשים שערי בינה בחינת עלמא דאתי כידוע. ועל כן היתה הגאולה בחצות הלילה דייקא. דהיינו ששיבר את הלילה והחושך שהם בחינת חכמת הטבע וגילה. השגחה בעולם ועל ידי זה היה עיקר הגאולה כנ"ל וזה בחינת (שם) ומת כל בכור בארץ מצרים ופסח ה' וכו' והציל בכורי ישראל. כי בכור הוא ראשית בחינת דעת בחינת (משלי א') ראשית דעת. היינו שהכניע הדעת של הסטרא אחרא שהיא בחינת חכמת הטבע. והגביר את הדעת של הקדושה בחינת הדעת של השגחה שהוא בחינת (שם ד') בני בכורי ישראל. היינו הדעת של אמונת ההשגחה שמשם נמשכין זרע קדוש ישראל. כי ישראל הם למעלה מהטבע כנ"ל כי הם נמשכין משם בבחינת (בראשית ט"ו) הבט נא השמימה וספור הכוכבים. ויאמר לו כה יהיה זרעך וכו' ודרשו רז"ל (מדרש רבה שם) שהגביהו למעלה מן השמים וכו'. נמצא שזרע ישראל נמשכין למעלה מהטבע כי על פי הטבע כפי מערכת השמים לא היה אברהם אבינו עליו השלום

ראוי להוליד רק על ידי שאמר לו השם יתברך צא מאיצטגנינות שלך. והגביהו למעלה מן השמים. היינו למעלה מהטבע על ידי זה זכה להוליד בחינת (שם) כה יהיה זרעך. נמצא שזרע ישראל נמשכים בשרשם מבחינת למעלה מהטבע. וזה בחינת בכורי ישראל שהציל השם יתברך והמית בכורי מצרים בחצות הלילה. להכניע ולשבר ולבטל הדעת של חכמת הטבע ולהגביר הדעת של השגחה שהם בחינת בכורי בני ישראל כנ"ל:

אות ה

וזה בחינת (שם יד) ויחלק עליהם לילה הנאמר באברהם בעת שרדף את המלכים. כי אברהם גילה השגחתו יתברך בעולם ועל כן עיקר קיום תולדת השמים והארץ הוא על ידי אברהם. כמו שכתוב (שם ב) אלה תולדת השמים והארץ בהבראם באברהם (בראשית רבה שם). כי הוא גילה השגחתו יתברך בעולם. שעיקר קיום העולם הוא על ידי זה. ועל כן היה לו כח לאברהם לחלק את הלילה. דהיינו לשבר את הלילה שזה בחינת ביטול הטבע בחינת קימת חצות כנ"ל. ואז הכניע את הד' מלכים שהם בחינת ד' מלכיות כמובא. כי עיקר הכנעתם על ידי ביטול הטבע כנ"ל. ועל כן על ידי שפגם במה שאמר (שם טו) במה אדע כי אירשנה נגזר על ידי זה הגלות. כי פגם בהדעת שהוא בחינת השגחה. כי עיקר הדעת הוא בחינת השגחה והשגחה זה בחינת ארץ ישראל בבחינת (דברים יא) תמיד עיני ה' אלהיך בה כמו שכתב רבינו במקום אחר (בסימן רל"ד) ועל כן על ידי שפם בהדעת ופגם בארץ ישראל שהוא בחינת השגחה על ידי זה (בראשית טו) ותרדמה נפלה על אברהם. והנה אימה חשיכה גדולה נופלת עליו. שהראהו תוקף הגליות שהם בחינת תרדמה בחינת חשך שעיקר התגברותם על ידי חכמת הטבע על ידי פגם השגחה כנ"ל:

אות ו

וזה בחינת אכילת מצה. ואיסור חמץ. כי מצה זה בחינת דעת בחינת מוחין דגדלות בחינת השגחה שזה עיקר הדעת. וחמץ זה בחינת מוחין דקטנות בחינת אלקים בחינת דינין כמובא בכוונות. זה בחינת חכמת הטבע שמשם עיקר הדינים והצרות ח"ו כנ"ל. כי הטבע בגימטריא אלקים כמובא. שמשם אחיזת הדינים כנ"ל. כי חמץ זה בחינת (תהלים ע"ג) כי יתחמץ לבבי וכו'. שזה נאמר על הקשיות שנופלין להאדם על הנהגת השם יתברך שזהו בחינת חכמת הטבע שמשם כל הכפירות והקשיות. אבל מצה זה בחינת דעת בחינת אמונת ההשגחה שזה עיקר הדעת כנ"ל. כי מצה על שם שיצאו בחפזון ולא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ. עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם שנאמר (שמות יב) ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגות מצות כי לא חמץ כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם. כי היה להם אמונה

בהשגחת השם יתברך. ועל כן לא הכינו להם שום צדה ויצאו בחפזון. נמצא שמצה הוא בחינת דעת של אמונת ההשגחה שזה עיקר גדולת דעת כשזוכין להתגלות אלקות לר~ אות ולידע שהכל בהשגחתו יתברך לבד. וזה בחינת חפזון. כי חפזון זה בחינת למעלה מהזמן שדלג על הקץ והוציאם בחפזון גדול בלי שום זמן רק ברגע אחת ובשעה קלה באו מרעמסס לסוכות ונתקבצו יחד בשעה קלה שש מ~ אות אלף מכל ארץ מצרים. כמו שפירש רש"י על פסוק (שם יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים. שכל זה הוא בחינת למעלה מהזמן. היינו כי הגביהם למעלה מהזמן שזהו בחינת השגחה שהוא למעלה מהטבע למעלה מהזמן. ועל ידי זה יצאו בלי שום זמן בלי שום הכנה רק בשעה קלה. כי עיקר הגאולה היה על ידי התגלות ההשגחה שהיא למעלה מהזמן בחינת חפזון. כי חפזון זה בחינת זריזות. שהוא מדה טובה מאד בחינת אמונה בחינת ביטול השינה שבא על ידי עצלות בחינת (משלי י"ט) עצלה תפיל תרדמה. וכמובא במקום אחר בדברי רבינו (לקוטי מוהר"ן סימן קנ"ה, ספר המדותאותזריזות) שזריזות הוא בחינת אמונה עיין שם. וזה בחינת זכרון. בחינת (שם י"ג) זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים וכו'. וכמו שכתוב (דברים ט"ז) למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך וכו'. כי איתא בדברי רבינו בסוף מאמר ואלה המשפטים מדבר מאמונה (בסימן ז') שזכרון הוא בחינת אמונה. כי עיקר השכחה הוא מבחינת הזמן וכו'. וכשיודעין ומאמינים באמת שהכל מתנהג רק על פי השגחת השם יתברך לבד שהוא למעלה מהזמן. אזי אין שייך בחינת שכחה כלל וכו' עיין שם והבן. וזה בחינת זכרון הנאמר אצל יציאת מצרים בחינת זכור את היום וכו' למען תזכור וכו'. כי ביציאת מצרים נתגלה השגחתו יתברך כנ"ל שזה בחינת זכרון למעלה מהזמן למעלה מהטבע בחינת חפזון בחינת זריזות שהוא מחיה המוחין והדעת שעיקר קיומו הוא כשיודעין ומאמינים בהשגחה. וזהו בחינת מצה על שם החפזון וכו' וכו' כנ"ל:

אות ז

וזה בחינת שבת הגדול. שקורין לשבת שלפני פסח שבת הגדול על שם הנס וכו'. כי עיקר הנסים והנפל~ אות שהיו ביציאת מצרים ששידד המערכות וביטל הטבע וגילה השגחתו יתברך בעולם הכל נמשך מבחינת שבת שהוא עלמא דאתי שכולו שבת שמשם ממשיך השם יתברך כביכול ההשגחה מבחינת סוף העולם וכו' בבחינת קץ בא הקץ וכו' כמבואר שם במאמר הנ"ל, נמצא שעיקר יציאת מצרים נמשך מבחינת שבת שהוא בחינת עולם הבא ועל כן גם פסח נקראת שבת. כמו שכתוב (ויקרא כ"ג) וספרתם לכם ממחרת השבת דהינו פסח כמו שאמרו רז"ל (מנחות ס"ה). כי עיקר תוקף הנס של

פסח נמשך משבת כנ"ל. וזהו בחינת השבת שלפני פסח שקורין ~ אותו שבת הגדול על שם הנס. כי כל הנסים של יציאת מצרים נמשך מבחינת שבת כנ"ל. ועל כן נקרא גדול על שם הנסים שנקראו בחינת גדול. כמו שכתוב (מלכים ב' ח') ספרה לי את הגדולות שעשה אלישע. כמו שכתב רבינו שם במאמר הנ"ל על מאמר הנ"ל ומוריד שני דמעות לים הגדול עיין שם:

אות ח

וזה בחינת (פסחים ב') אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר. וקרי התנא לאורתא אור לישנא מעליא וכו'. כי עיקר בדיקת החמץ וביעורו הוא בחינת ביעור בחינת הטבע מהעולם שהוא בחינת חמץ כנ"ל. וכשנתבטל הטבע ונתגלה ההשגחה זה בחינת ביטול החשך והלילה כנ"ל שהם בחינת תוקף הגליות הנמשך מבחינת חכמת הטבע כנ"ל כי כשנתגלה השגחתו יתברך בעולם אזי אין שום חשך כלל. כי עיקר האור הוא השם יתברך כביכול כנ"ל. ואזי לילה כיום יאיר כו' כמו שכתוב (תהלים קל"ט) גם חשך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשכה כאורה כמו שיהיה לעתיד. כמו שכתוב (זכריה י"ד) והיה לעת ערב יהיה אור. כמו שאנו מבקשים (בהגדה של פסח) תאיר כאור יום חשכת לילה. כי עיקר החשך של לילה הוא מבחינת חכמת הטבע שהם הם עיקר החשך. ואמונת ההשגחה זה עיקר האור וכנ"ל, ועל כן הלילה של בדיקת החמץ ביטול הטבע שהוא בחינת החמץ שבודקין ב~ אותו הלילה. שעל ידי זה הלילה בבחינת אור בחינת (תהלים קל"ט) לילה כיום יאיר וכו' כנ"ל ועל כן קרא התנא ~ אותו הלילה אור:

אות ט

וזה בחינת (שמות יב) ליל שמורים שמשומר מן המזיקים, כי עיקר המזיקים הם מבחינת חכמת הטבע שהוא בחינת דינים שהוא בחינת העובדי כוכבים מזיקי עלמא. ואז בליל יציאת מצרים שהיה ביטול הטבע בלילה דייקא כדי לשבר ולבטל בחינת לילה שהוא בחינת חכמת הטבע על כן ~ אותו הלילה הוא משומר מכל המזיקין ומכל הדינים, כי אז נתגלה השגחה שעל ידי זה נתבטלין כל ההיזיקות וכל הדינים כנ"ל:

אות י

וזה בחינת מלוי הלבנה. בחינת (ישעיה ל') והיה אור הלבנה כאור החמה כאור שבעת ימי בראשית וכו' שיהיה לעתיד לבוא כשיתגלה השגחתו יתברך בעולם. כי אז יתבטל חשכת לילה. ואז תתמלא הלבנה מפגימתה כי פגם ומיעוט הלבנה זה בחינת חשכת לילה. שהוא בחינת חכמת הטבע שזה עיקר אחיזתם כי כל אחיזתם הוא מבחינת פגם הלבנה כיודע. ולעתיד תתמלא הלבנה ויתבטל החשך, כי יתבטל הטבע ותתגלה ההשגחה, ואזי לילה כיום יאיר. וזה בחינת והיה אור הלבנה כאור החמה וכו' כנ"ל.

ועל כן פרשת קידוש החדש הוא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל במצרים בשעת הגאולה כי עיקר הגאולה שהוא ביטול הטבע זה בחינת מלוי הלבנה שזה בחינת קידוש החדש וכנ"ל:

אות יא

וזה בחינת (פסחים ה) אין ביעור חמץ אלא שריפה. כי (יחזקאל טו) מהאש יצאו והאש תאכלם. כי ההשגחה והטבע הם בחינת יום ולילה אור וחשך כנ"ל. וזה בחינת מאורי אור ומאורי אש. כי מאורי אש שולטין בשעת הסתלקות מאורי אור דהיינו בלילה וחשך. (וכמבואר מזה במקום אחר בדברי רבינו ז"ל במאמר בראשית לעיני כל ישראל בסימן ס"ז בלקוטי תנינא). כי האש זה בחינת תוקף הדין שנמשך מבחינת הטבע כנ"ל, ועל כן ברא השם יתברך את האש במוצאי שבת על ידי אדם הראשון כמו שאמרו רז"ל (פסחים נד). זה רמז על בחינת הטבע שנתעלם ההשגחה, כי הטבע זה בחינת (דברים ח) כחי ועוצם ידי עשה לי וכו'. כמו האש שעיקר ברייתו היה על ידי מעשה ידי אדם, ועל כן משם עיקר אחיזת הטבע שהוא תוקף הדין ועל כן מבדילין עליו במוצאי שבת כי שם עיקר בחינת ההבדלה והבירור. כי עיקר אחיזת עץ הדעת טוב ורע הוא מבחינת הטבע שהוא בחינת אש כנ"ל. ועל ידי שאנו מבדילין עליו על ידי זה אנו מבררין הטוב ומכניעין הרע הנאחז בהאש בבחינת הטבע ונכלל גם האש שהוא בחינת הטבע בקדושה, כי באמת גם הטבע הוא השגחה. כי השם יתברך בעצמו מנהיג את הטבע כרצונו יתברך. וכשמאמינים ויודעים שהכל בהשגחה וגם הטבע היא השגחה אזי נכלל גם האש בקדושה. וזה בחינת בורא מאורי האש שמברכין במוצאי שבת בשעת הבדלה. שמאמינים שהכל מהשם יתברך וגם האש בחינת הטבע ברא גם כן השם יתברך בעצמו. כי גם הטבע היא השגחה כנ"ל. ואזי נכלל הכל בקדושה. וזה בחינת תיקון עץ הדעת טוב ורע כנ"ל. ואזי על ידי זה דייקא הם נופלים בבחינת מהאש יצאו והאש תאכלם. כי עיקר אחיזתם מבחינת האש בחינת הטבע. וכשנתגלה שגם האש בחינת הטבע הוא מהשם יתברך על ידי זה בעצמו הם נכנעים. וזה בחינת ביעור חמץ על ידי האש. כי אז נתגלה השגחת השם יתברך. ואז יודעים שהכל מאתו יתברך. ואפילו הטבע בחינת האש הכל ברא השם יתברך לבד. ואזי החמץ בחינת חכמת הטבע בחינת אחיזת העובדי כוכבים נכנע ונתבטל על ידי שרשו דייקא. דהיינו על ידי האש. כי מהאש יצאו והאש תאכלם כנ"ל:

אות יב

ועל כן בכל השנה מותר החמץ רק בפסח צריכים לאכול מצה. וחמץ אסור ואיסורו חמור מאד אפילו במשהו. כי בפסח שהוא יציאת מצרים צריכים רק לאכול מצה שהוא

בחינת השגחה ובחינת החמץ שהוא בחינת הטבע צריכים עכשיו לבער לגמרי בבל יראה ובל ימצא כי באמת גם הטבע בעצמה היא גם כן השגחת השם יתברך כנ"ל. אבל מאחר שהתגברו פרעה ומצרים אז עלינו מאד וכפרו בה' ואמרו מי ה' וכו' (שמות ה') על כן אי אפשר לצאת ממצרים כי אם על ידי התגלות ההשגחה מאד מאד. כמו שהיה בשעת יציאת מצרים שגילה השם יתברך השגחתו בעולם בהתגלות גדול מאד כי עשה עמנו ~ אותות נור~ אות ועל כן צריכים אז בפסח לאכול רק מצה ולא חמץ שהוא בחינת הטבע. רק מצה שהוא בחינת השגחה כי מחמת תוקף הגלות שהיה במצרים שכולל כל הגליות אי אפשר לצאת משם כי אם על ידי התגלות ההשגחה לבד. ובחינת הטבע שהוא החמץ צריך לבער לגמרי בבל יראה ובל ימצא. כי על ידי בחינת הטבע הם יכולים להתגבר ולא יהיה אפשר לצאת מחמת גודל אחיזתם שנתאחזו אז מאד בישראל אבל מאחר שאוכלים מצה שהוא בחינת השגחה. שבעת ימים. אזי אחר כך הותר החמץ. כי מאחר שכבר יצאנו ממצרים ונתגלה הדעת של השגחה על ידי אכילת מצה אזי אחר כך יכולים לאכול גם החמץ שהוא בחינת הטבע. כי על ידי גודל התגלות ההשגחה יודעים האמת שגם הטבע הוא השגחה. כי השם יתברך ברא הכל ומנהיג ברצונו הכל על כן יכולים לאכול חמץ גם כן. אבל בתחלה בשעת יציאת מצרים אי אפשר לאכול חמץ כלל. כי אז מחמת גודל אחיזתו כנ"ל אסור להזכיר שם טבע כלל. שלא יתאחזו ביותר ולא יוכלו להגאל ח"ו. אבל אחר כך שכבר יצאנו מהם ונתגלה ההשגחה אזי יודעים שגם החמץ בחינת הטבע הכל בהשגחתו יתברך. ועל כן הותר החמץ אחר הפסח כנ"ל. וזהו בחינת מה שכתוב בזוהר הקדוש שמאחר שקבלנו המצה שהיא אסוותא יכולים אחר כך לאכול החמץ היינו כנ"ל. שאחר שנתגלה ההשגחה יכולים לאכול החמץ גם כן. כי נתגדל הדעת ויודעים שגם הטבע היא השגחה באמת כנ"ל. ועל כן לא הותר החמץ עד אחר קריעת ים מסוף שהיה בשביעי של פסח, כי אז היה עיקר מפלת מצרים. ואז היה ביותר ויותר התגלות ההשגחה מאד מאד על ידי קריעת ים סוף ונסים הרבה שהיו אז. ועל כן אז נכנע ונתבטל חכמת הטבע שמשם אחיזת העובדי כוכבים מאד. כי כולם נבהלו אז מאד על ידי התגלות ההשגחה שהיה אז מאד. כמו שכתוב (שמות טו) אז נבהלו אלופי אדום וכו'. ומגודל התגלות ההשגחה אז נתגלה שגם באמת הטבע היא השגחה. ועל כן אחר שביעי של פסח הותר החמץ וכו' כנ"ל:

אות יג

כי קריעת ים סוף הוא בחינת מה שאמר רבינו ז"ל שם במאמר הנ"ל על מאמר ומוריד שני דמעות לים הגדול. דהיינו שממשיך השגחה להכניע את העובדי כוכבים שהם

בחינת ים. כמו שכתוב (ישעיה נ"ז) והרשעים כים נגרש. ואזי נעשין נסים ונפל~ אות שהם בחינת גדול. כמו שכתוב (מלכים ב' ח') ספרה לי את הגדולות וכו' עיין שם. וזה בחינת קריעת ים סוף שאז היה התגלות ההשגחה מאד כנ"ל. ועל ידי ההשגחה היה הנס. שהמשיך בחינת ההשגחה לבחינת ים שמרמז על העובדי כוכבים. ואז נבקע הים. היינו כי קריעת ים סוף הוא בשני בחינות. ושניהם אחד כי זה תלוי בזה. כי קריעת ים סוף מרמז שנבקע ים החכמה שלמעלה ונתגלה הדעת שהוא בחינת השגחה כי זה עיקר הדעת כנ"ל. ועל ידי זה בעצמו נבקע הים שלמטה. שמרמז על העובדי כוכבים דעלמא שהם כים נגרש. שכולם נבקעו ונשברו ונתבטלו. וישראל עברו בתוך הים ביבשה. כי לא יכלו המים שהם העובדי כוכבים לשלוט על ישראל מאחר שנתגלה ההשגחה כנ"ל. בבחינת ומוריד שני דמעות לים הגדול הנ"ל. (כי פרעה התגבר על ידי ב' ~ אותיות אלו שהם מ'י' ~ אותיות י"ם. ועל כן אמר (שמות ה') מ'י ה' אשר אשמע בקולו כמובא בכתבי האר"י) ועל כן עיקר הכנעתו שנתגלה ההשגחה על ידי קריעת ים סוף בבחינת ומוריד שני דמעות. דהיינו השגחה לים הגדול כנ"ל:

אות יד

וזהו בחינת שאלת הבן. שמצוה שישאל הבן. מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות. כי צריכים אז בליל פסח לישאל דוקא קושיות מה נשתנה כדי להשיב על זה עבדים היינו וכו'. דהינו שהשם יתברך עשה עמנו נסים וגילה השגחתו יתברך בעולם. ועל ידי קשיא זו של מה נשתנה. על ידי זה מכניעין ומבטלין ומתרצין כל הקשיות של חכמת הטבע, כי על ידי זה מגלין ההשגחה כנ"ל ועל כן צריכין דייקא לישראל קשיות מה נשתנה בליל פסח כדי לבטל על ידי קשיא זו כל הקשיות של המחקרים שבאים מחכמת הטבע. כי על ידי קשיא זו נתגלה ההשגחה ונתבטל לגמרי כל הקשיות שלהם. ועל כן דברה תורה כנגד ארבעה בנים ששואלין קושיות מה נשתנה הנ"ל. כי הד' בנים הם כנגד ד' מלכיות כמובא. כי כל הד' מלכיות שהם כלל כל הגליות שכולם מתגברים רק על ידי בחינת חכמת הטבע כנ"ל כמבואר במאמר הנ"ל. וכולם נכנעים ונתבטלים על ידי שאלת הד' בנים שעל ידי זה נתגלה השגחה כנ"ל. ועל ידי זה נתבטלין כל הד' מלכיות שהם כלל כל הגליות כנ"ל. וזהו מה נשתנה הלילה. היינו שהקשיא מה זה היה שבלילה שמרמז על הגליות בחינת הטבע יהיה התגלות ההשגחה כל כך, והתירוץ עבדים היינו וכו'. ולא יכולנו לצאת משם כי אם על ידי התגלות ההשגחה לבד והיה מההכרח לבטל אז הטבע לגמרי. ועל כן היה הנס בלילה דייקא. כדי להכניעם בשרשם להפוך הלילה ליום. כי

ביטל הטבע לגמרי. ואז נתהפך לילה ליום בחינת (תהלים קל"ט) לילה כיום יאיר. וזה עיקר הנס שיתבטל הטבע בחינת לילה לגמרי כנ"ל. על כן היה הנס בלילה דייקא כנ"ל:

אות טו

וזה בחינת טבילת כלים. כי הכלי שיצא מרשו"ת העובדי כוכבים צריכים לטובלן מבמקוה שיהיה ראוי שיאכל בו הישראל (שולחן ערוך יורה דעה סימן ק"כ סעיף א'). כי העובדי כוכבים שהם בחינת הטבע זה עיקר הטומאה כנ"ל וכשהכל ברשותם אינו יכול לצאת לרשו"ת ישראל אל הקדושה כי אם על ידי טבילה במקוה. שהוא בחינת השגחה בחינת דעת בחינת (ישעיה י"א) כי מלאה הארץ דעה כמים וכו' כנ"ל. כי מאכל ישראל צריך להיות בקדושה גדולה מאד. ועיקר קדושת האכילה הוא על ידי הדעת שהוא התגלות ההשגחה. וזה בחינת אכילת מצה בפסח שמגלין ההשגחה על ידי האכילה דייקא על ידי שאוכלין מצה כנ"ל. כי אדם הראשון פגם באכילת עץ הדעת טוב ורע. ועץ הדעת טוב ורע זה בחינת חכמת הטבע ששם מעורב טוב ורע. והוא דעת דסטרא אחרא פגם הדעת דקדושה. ועיקר הפגם היה על ידי האכילה כי עיקר תיקון האכילה הוא על ידי אמונה דייקא בבחינת (תהלים ל"ז) ורעה אמונה כמובא במקום אחר (בסימן ס"ב). כי כשאינו אוכל בקדושה על ידי זה נפגם הדעת שהוא בחינת השגחה ונופל לטעות של חכמת הטבע. כמו שכתוב (דברים ח') פן תאכל ושבעת ורם לבבך ושכחת את ה' אלהיך וכו'. ואמרת בלבבך כחי ועוצם ידי עשה לי וכו' דהיינו שתולה בטבע ח"ו כאילו הפרנסה בכחו ועוצם ידו ואינו מודה בהשגחה. וזה בחינת כחי ועוצם ידי בחינת פגם הידים הנ"ל פגם כ"ח פרקין דידים כ"ח אתוון של מעשה בראשית. וזה (שם) וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנותן לך כ"ח וכו'. היינו כי באמת הכל בהשגחת השם יתברך שברא הכל בכ"ח אתוון של מעשה בראשית כנ"ל. והוא משגיח בכל עת ונותן כ"ח. כ"ח דייקא כנ"ל. כי השם יתברך משגיח ומקיים העולם על ידי כ"ח אתוון של מעשה בראשית כנ"ל. ועל כן צריכין ישראל לקדש את מאכלם מאד. וזה בחינת כמה וכמה מצות התלויים במאכל ומשתה. כי עיקר התגלות ההשגחה תלויה בקדושת המאכלים וכנ"ל. וזהו (שם ח') ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה וכו'. היינו שתברך את ה' אחר האכילה שתדע שהכל מאתו בהשגחתו יתברך. וזהו על הארץ הטובה. כי ארץ ישראל הוא בחינת השגחה כמו שכתוב (שם י"א) תמיד עיני ה' אלקיך בה נ"ל. וזה בחינת אכילת מן. בחינת (שמות ט"ז) הנני מטיר לכם לחם מן השמים. שהיה יורד בהשגחה לבד דבר יום ביומו. וכמה נסים נעשו בו. וכשמאמינים שהפרנסה הכל בא מהשם יתברך בהשגחתו לבד בלי שום דרך הטבע כלל. כי הוא הנותן כ"ח וכו' כנ"ל זה

בחינת אכילת מן. בבחינת לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן ועל כן בתחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים דהיינו בפסח בשעת יציאת מצרים הם צריכים לאכול מצה שהוא בחינת מוחין ודעת בחינת מן. כי על ידי אכילת מצה בפסח נמשך דעת גדול. ויודעין שהכל בהשגחה לבד ועל ידי זה עיקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים וכו' כנ"ל. ועל כן הכלי שהיה ברשו"ת העובדי כוכבים שהם מסטרא דמסאבותא. כי הם תולין בטבע שמשם עיקר אחיזת הדינים והסטרא אחרא. ועל כן אין הכלי ראוי לסעודת ישראל. כי אם על ידי טבילה במקוה. שעל ידי זה יוצא הכלי מבחינת טבע לבחינת דעת בחינת השגחה בחינת עלמא דאתי שזהו בחינת מקוה וכו' כנ"ל. וזה בחינת הכשר כלים. (במדבר ל"א) כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש. כי מהאש יצאו והאר תאכלם וכו' וכנ"ל. כי מאחר שכבר נבלע האיסור שהוא הטומאה בכלי שכל זה נמשך מבחינת הטבע דהיינו כפירות שמשם נמשכין כל הטום~ אות וכל האיסורים. וכשכבר נבלע האיסור בכלי אין לו טהרה כי אם על ידי האש שהוא בחינת שורש הטבע וכו' כנ"ל. כי מהאש יצאו וכו' וכנ"ל. אבל כשעדיין לא נבלע האיסור בכלי רק שיצא מרשו"ת העובדי כוכבים. דהיינו שיצא מדעתו ורשותו כי עיקר בחינת רשותו של אדם הוא הדעת שהוא קונה כל החפצים תחת רשותו. בבחינת (נדרים מ"א) דעת קנית מה חסרת וכו'. כי עיקר האדם הוא הדעת. ועל כן כשיוצא הכלי מרשו"ת העובדי כוכבים היינו מרשו"ת דעת העובדי כוכבים שהוא בחינת הטבע וכו' כנ"ל. אזי די לו בטבילה במקוה שהוא בחינת עלמא דאתי שמשם מקבלין וממשיכין בחינת השגחה לשבר ולבטל בחינת הטבע. שעל ידי זה יוצאין מטומאה לטהרה מרשו"ת העובדי כוכבים לרשו"ת ישראל שהם למעלה מהטבע וכו' כנ"ל:

אות טז

וזה בחינת היין של ד' כוסות. כי היין כלול משני בחינות כמו שאמרו רז"ל (יומא ע"ו). זכה נעשה ראש לא זכה נעשה רש. היינו כשזוכין נתרומם הדעת על ידי היין. ועיקר הדעת הוא התגלות ההשגחה. דהיינו שנתגלה ביותר הדעת של ההשגחה על ידי שתיית היין כשזוכין. בחינת זכה נעשה ראש אבל אם אינו זוכה הוא להיפך. כי נעשה רש ואין עני אלא מן הדעת. ומשם עיקר העניות ממש דהיינו כשאין לו הדעת של השגחה שהוא עיקר הדעת משם בא עניות. בחינת (בראשית ג') בעצבון תאכלנה שהוא בחינת דחקות ועניות שבא על ידי פגם אכילת עץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת חכמת הטבע כנ"ל. כי הטבע הוא בחינת חשך ולילה. בחינת פגם הלבנה כנ"ל שמשם עיקר העניות כידוע. ושני בחינת אלו כלולים ביין. כי היין מביא שינה וזה בחינת הטבע שהוא בחינת לילה

ושינה כנ"ל. ולהיפך כשזוכין אזי היין מעורר מהשינה בבחינת (שיר השירים ז') וחכך כיין הטוב דובב שפתי ישנים. דהיינו שיין הטוב מסטרא דטוב מעורר מהשינה. שזה בחינת הדיבור. כי בשעת שינה אזי נסתלק הדיבור. ועל ידי היין הטוב נתעורר מהשינה ונמשך הדיבור שבא מהדעת כידוע בחינת דובב שפתי ישנים. וזה בחינת השגחה שהוא בחינת התעוררות השינה כנ"ל. ומחמת שהיין כלול משני הבחינות מבחינת דעת בחינת השגחה שזה בחינת יין המשמח בחינת עלמא דאתי בחינת (תהלים ק"ד) ויין ישמח וכו'. וזה כשזוכה כנ"ל. ואם לא זכה הוא בבחינת יין המשכר שמערב הדעת וטועה בחכמת הטבע ח"ו שזה בחינת שינה וכו' כנ"ל. על כן צריכין לשמור את היין מאד ממגע עובדי כוכבים יותר מכל הדברים שבעולם. כי שום דבר אינו נאסר במגע עובדי כוכבים רק היין נעשה נסך על ידי מגע עובדי כוכבים. כי תיכף כשנוגע העובדי כוכבים ביין וסתם נגיעה היא בידים. אזי נמשך היין לבחינת טבע שהוא בחינת עובדי כוכבים דעלמא מחמת שהיין כלול מב' הבחינות כנ"ל על כן העובדי כוכבים שהם בחינת טבע הם יכולין לטמא את היין בנגיעתם ביד. כי נמשך מיד לבחינת טבע ועל כן אינו ראוי לישראל שהם למעלה מהטבע. וכל מאכליהם ומשקיהם צריך להיות קודש. שעל ידי המאכל והמשקה יומשך הדעת של השגחה כנ"ל. ועל כן עיקר הפגם של היין הוא על ידי נגיעתם וסתם נגיעה היא בידים. כי עיקר הפגם הדעת של השגחה היא על ידי פגם הידים פגם כ"ח פרקין דידים שהם כנגד כ"ח אתוון של מעשה בראשית וכו' כנ"ל וידי עובדי כוכבים הם בהיפך מזה והם בבחינת (בראשית כ"ז) הידים ידי עשו. בחינת הטעות של הטבע שהוא בחינת כחי ועוצם ידי כנ"ל. ועל כן היין נפגם על ידי ידי עובדי כוכבים וכנ"ל. ואזי נעשה נסך זה בחינת טעות של חכמת הטבע שהוא בחינת שינה. וזה בחינת נסך בחינת (ישעיה כ"ט) כי נסך ה' רוח תרדמה וכו'. שזה נאמר שם על החוטזים בכוכבים הטועים במערכת השמים וכנ"ל. ועל כן בעת גאולת מצרים שאז נתגלה ההשגחה אז הוא מצוה לשתות ד' כוסות של יין. כי אז היין הוא בחינת זכה נעשה ראש. כי עכשיו בליל פסח נתרומם הדעת ונתגלה ההשגחה ביותר על ידי היין. כי השם יתברך המשיך השגחה ושבר את הלילה והשינה בבחינת (שמות י"א) כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים. ואזי היין בחינת יין המשמח. ויכולין לדבר ולספר ביציאת מצרים בלילה הזה על ידי היין בבחינת דובב שפתי ישנים וכנ"ל. וזה בחינת (ברכות ל"ה) אין אומרים שיר אלא על היין. כי כל השירות הם נמשכין מבחינת עלמא דאתי שאז יתער שיר בעלמא. כמו שכתוב בזוהר הקדוש. בבחינת אז ישיר משה שר לא נאמר אלא ישיר מכאן שעתיד לשיר לעולם הבא. כי עיקר השירה מבחינת עולם הבא שאז ישיר

משה וכו'. כי אז יתער שיר בעלמא ומשם נמשכין כל השירות לעולם הזה שמשוררין ומזמרין על הנסים. כי כל הנסים נעשין על ידי שהשם יתברך ממשיך בחינת השגחה מסוף העולם מעולם הבא לסזה העולם כנ"ל ואזסי כשנעשה הנס אנו ממשיכין גם כן בחינת שירה מעולם הבא לזה העולם. וזה בחינת כל השירות של הנסים. ועל כן אין אומרים שיר אלא על היין כי אז היין נכלל בקדושה בבחינת דעת של השגחה וזה עיקר בחינת השיר שממשיכין בחינת השגחה שזהו בחינת השיר של הנס לזה העולם. ועל כן אומרים השיר על היין וכנ"ל. וזה בחינת ד' כוסות יין של פסח כנגד ד' מלכיות. כי כשנכלל היין בקדושה בבחינת השגחה על ידי זה נכנעין כל הגליות של כל הד' מלכיות שעיקר כחם הוא על ידי הטבע כנ"ל. ועל ידי ההשגחה שנתגלה על ידי הדעת שנמשך על ידי ה' כוסות יין על ידי זה נתבטלים כולם וכו' וכנ"ל:

נטילת ידים שחרית ג

הלכה ג

אות א

ענין נטילת ידים אחר השינה. על פי התורה. כי תצא למלחמה בלקוטי תנינא בסימן פ"ב עיין שם כל התורה:

והכלל לענינינו כי יש בחינת כסדר ושלא כסדר. שהם בחינת (תהלים קלט) אחור וקדם צרתני וכו'. בחינת אדם וחוה. א' ב' ותשר"ק. כי אדם הוא בחינת הוי' במילוי אלפין בגימטריא מ"ה שהוא בחינת כסדר בחינת קדם בחינת א"ב כסדר. וחוה הוא בחינת הדיבור בחינת ולילה ללילה יחוה. בחינת מלכות פה וכו'. בחינת תשר"ק שלא כסדר בחינת אחור וכו' וזה שאנו רואים שלפעמים הולך לאדם שלא כסדר. זה נמשך מבחינת שלא כסדר הנ"ל. על ידי שמחלק בחינת שלא כסדר מבחינת כסדר. ועיקר הפגם הוא על ידי גדלות שאומר אנא אמלוך. שבזה הוא מחלק בחינת חוה מלכות לעצמו. ומפריד ~ אותה מהקדוש ברוך הוא. ואזי אינה בשלימות. כי עיקר חיותה מ"ה. היינו השכל שהוא בחינת כסדר. כי שלימות כל הדברים אינו אלא כשהם מיוחדים ומקושרים בו יתברך. שאז מקבלין ממנו יתברך חיות בשלימות. והחיות הוא המוחין וכו'. בחינת חכמה כ"ח מ"ה שהוא עיקר החיות בחינת החכמה תחיה. בחינת מ"ה חיינו מה כחינו וכו'. ומ"ה הוא אדם וכו'. נמצא זאת הבחינה חוה מלכות. כשהיא מקושרת לאדם לבחינת מ"ה היינו להקדוש ברוך הוא. אזי יש לה שלימות וכו'. וזהו לה' הארץ ומלואה וכו' ואזי הולך לו להאדם כסדר. כי באתר דאית דכר נוקבי' לא אידכר תמן. (זוהר חוקת קפג) נמצא כי בחינת חוה שלא כסדר נתבטלים על ידי האדם כסדר. ובחינת כסדר נקרא

יו"ד. שהמלכות הנקרא דלי"ת לית לה מגרמה כלום. והקב"ה ממשיך לה חיות החכמה הנקרא יו"ד. וזה יוד ואו דלת. וזהו אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפיך. אל תאמר כפיך אלא כפיך היינו יוד גימטריא כף. וכשמחלק את הד' לעצמו וממשיך לעצמו חיות ממנה אזי נעשית לו שלא כסדר וכו'. ועל כן הולך לו שלא סדר. כי הוא בתוך בחינת שלא כסדר. היינו מלכות חוה תשר"ק ועל כן כשרואה אדם שהולך לו שלא כסדר ידע שיש לו גדלות. היינו אנא אמלוך. יעשה תשובה וישפיל את עצמו ויהיה בחינת מ"ה. כמו שכתוב (שמות ט"ז) ונחנו מה. ואזי נחזר חוה לבחינת אדם לבחינת מ"ה ונעשה כסדר וכו'. ועיקר התשובה הוא בחדש אלול וכו' עיין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת נטילת ידים שחרית בקומו משינתו. כי יום ולילה הם בחינת אדם וחוה בחינת כסדר ושלא כסדר וכו'. כי אור יום הוא בחינת אדם שהוא חכמה. כי האור הוא בחינת חכמה ודעת כמבואר בדברי רבינו ז"ל במקום אחר (בסימן ל"ז) וכמו שכתוב (קהלת ב) כיתרון האור מן החשך כן יתרון החכמה וכו' ולילה הוא בחינת חוה מלכות בחינת ולילה ללילה יחוה. וכמבואר בזוהר הקדוש ומובא לעיל בהלכות השכמת הבקר (הלכה ג') שבלילה תרעין דגן עדן סתימין שהוא בחינת הסתלקות הדעת. ועלמא איתנהיג על ידא דמטרוניתא שהיא בחינת מלכות וכנ"ל. ועל כן בלילה דינא שלטא כמבואר בזוהר הקדוש. כי כל הדינים נמשכין מבחינת שלא כסדר שהוא בחינת דינים. שמשם כל היסורים ח"ו שהם שלא כרצון האדם שהוא בחינת שלא כסדר כי שלא כסדר הוא בחינת חשכת לילה. כמו האדם ההולך בחשך שאז הולך שלא כסדר. כי אינו יכול לכוין הדרך הישר. ואז יוכל להכשל באבן וכיוצא אבל באור יום אז רואה הדרך והולך כסדר. נמצא שיום ולילה הם בחינת כסדר ושלא כסדר. בחינת אדם וחוה וכו'. ועל כן בלילה שאז שולט בחינת שלא כסדר. ובחינת כסדר שהוא החכמה שהוא אור יום נסתלק. על כן צריכין אז לישן. והשינה הוא בחינת ביטול. כי כשרואה האדם שהדעת מתבלבל ואין הדעת מיושב כראוי. ואז יכול להתגבר בחינת הדינים הנאחזין בחינת שלא כסדר. כי כשהדעת דקדושה בשלימות אז נתבטל בחינת שלא כסדר לבחינת כסדר כנ"ל. כי באתר דאית דכר נוקבא לא אידכר תמן וכנ"ל. אבל בלילה שאז הדעת מסתלק ואז מתגבר ח"ו בחינת שלא כסדר שמשם אחיזת הדינים ח"ו אזי צריך האדם לסלק דעתו לגמרי כאלו אין לו שום דעת כלל. ויבטל עצמו לגמרי. שזהו בחינת שינה שמוכרחים לישן בלילה בעת שאין הדעת בשלימות כנ"ל שאז יוכל ח"ו להתגבר בחינת שלא כסדר כנ"ל. על כן צריכין לישן לסלק דעתו לגמרי ולבטל עצמו לגמרי. להר~ אות שבחינת שלא כסדר

שהוא בחינת הגוף אין לו שום חיות כי אם על ידי השכל. ועכשיו אנו מסלקין השכל לגמרי ונשאר הגוף כאבן דומם בלי חיות כי אם בצמצום גדול מאד. ואז בשעת השינה נתחדש השכל ונתחזק יותר. ואז כשמתעורר משינתו חוזרים אליו המוחין מחודשים. ואז חוזר ונתחזק גופו. כי עיקר חיות הגוף הוא על ידי הנשמה. והנשמה והגוף הם בחינת כסדר ושלא כסדר. כי גוף ונשמה הם בחינת איש ואשה כידוע. בחינת אדם וחוה בחינת אור וחשך חכמה וסכלות. כמובא בהתורה דרשו ה' ועוזו (בסימן ל"ז) ואין לגוף שום חיות כי אם על ידי הנשמה על כן בלילה שאז אין הדעת בשלימות אז צריכין לסלק הדעת לגמרי, ולבטל עצמו ממש, שזהו בחינת שינה, כדי שלא יתגבר בחינת שלא כסדר כנ"ל:

אות ג

ועל כן כשמתעורר משינתו אז צריך ליטול ידיו במים. כי המים הם בחינת דעת בחינת (ישעיה י"א) כי תמלא הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים. כי אנו צריכין להמשיך מימי הדעת. כדי להמשיך בחינת כסדר כדי לבטל הזוהמא הנאחז בהידים שאחיזתה בבחינת שלא כסדר. כי כל אחיזת הקליפות הוא בבחינת שלא כסדר. כשאינו מקבל חיות בשלימות מבחינת כסדר שזהו בחינת חשכת לילה ושינה שאז נשאר הגוף שהוא בחינת לילה בלי חיות מהשכל שהוא בחינת יום. ואז הסטרא אחרא שאחיזתא משם מבחינת שלא כסדר נאחזת הידים דייקא. כי כל עיקר התיקון הנ"ל. שיהיה נתחבר ונכלל שלא כסדר בבחינת כסדר. זהו נכלל בבחינת יוד שהוא בבחינת כף בחינת ידים. בחינת אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפיך כנ"ל. שזהו בחינת אל תאמר ידיך אלא יודיך. כמובא על פסוק פותח את ידיך. כי כלליות העולם נגד השם יתברך הוא בחינת שלא כסדר. כי השם יתברך הוא מרומם ומנושא מכל הרוחניות. וכל העולמות הם בבחינת שלא כסדר נגדו. כי כל העולמות מתנהגים על ידי בחינת מלכות כמבואר בהתורה הנ"ל. ומלכות הוא בחינת שלא כסדר כנ"ל.וזהו בחינת (ר"ה כ"ז) בתשרי נברא העולם. תשרי הוא בחינת תשר"ק שלא כסדר בחינת מלכות כנ"ל. ועיקר בריאת העולם הוא בגין דישתמודעין ליה. כדי לזכות לדעת שלם. היינו לדעת ~ אותו יתברך. שזהו עיקר אמתת הדעת ורק זה נקרא דעת. כמו שכתוב (דברים ד) וידעת היום והשבות אל לבביך כי ה' הוא האלהים וכו' היינו שעיקר הבריאה היתה. כדי לחבר שלא כסדר בבחינתכסדר להעלות כל העולמות לשרשן. שיחזור ויתבטל בחינת שלא כסדר שהוא בחינת כלליות כל העולמות נגד בחינת כסדר שהוא הדעת. שהוא ידיעת אלקותו, שזהו עיקר התכלית וההשארה שישאר סוף כל סוף. והכל יתבטל נגד זה. אבל לזכות לזה לחבר ולהעלות

כל העולמות שהם בחינת שלא כסדר לשרשן שהוא בחינת כסדר. שהוא החכמה והדעת הנ"ל. זה אי אפשר לזכות כי אם בעולם המעשה הזה על ידי עשיית המצות וקיום התורה. וכלליות התורה נכללת בידים שהם כלי המעשה. בחינת (דברים ז') היום לעשותן. וזהו בחינת (שם ט') ושני לוחות הברית על שתי ידי כי כלליות התורה שהיא בחינת שני לוחות הברית. היא כלולה בשתי ידים. שהם בחינת כלי המעשה. כי הידים מושיטין כל דבר למקום שצריכין ~ אותו. כן בכלליות העולם. על ידי בחינת ידים שהם כלי המעשה בחינת כלליות התורה. על ידי זה לוקחין את כל העולמות שהם בחינת שלא כסדר. ומעלין ~ אותן ומושיטין ~ אותם להשם יתברך. שיהיו נכללין בשרשן בבחינת כסדר. ועל כן איתא בזוהר שבשעת הסתלקות ר' אליעזר הגדול הגביה שתי ידיו ואמר ווי לתרין תורות דיסתלקו מעלמא וכו'. כי שני הידים הם בחינת כלליות התורה בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה וכנ"ל. ועל כן עיקר המשכת הקדושה. הוא על ידי קדושת הידים. וזהו בחינת נטילת ידים שחרית. כי מחמת שבעת השינה נסתלק החיות ואז הסטרא אחרא שאחיזתה בבחינת שלא כסדר. נאחזת בהידים דייקא. כי היא כרוכה אחר הקדושה תמיד. ומחמת שעיקר הקדושה לכלול כל העולמות בשרשן. דהיינו לכלול בחינת שלא כסדר בבחינת כסדר הוא על ידי בחינת הידים כנ"ל. על כן הסטרא אחרא דאזלה בתר פרודא תדיר ורוצה להתגבר תמיד להפריד ח"ו בחינת שלא כסדר מבחינת כסדר. עלכן היא נאחזת בהידים דייקא ששם עיקר הקדושה. והם עיקר הכלים שעל ידם יכולין לקשר ולהעלות בחינת שלא כסדר לבחינת כסדר. על כן הם נאחזים שם ביותר. ועל כן תיכף כשעומד משנתו. צריך ליטול ידיו במים תיכף. להמשיך מימי הדעת כדי להמשיך בחינת כסדר. כדי לגרש את הסטרא אחרא הנאחזת מבחינת שלא כסדר כנ"ל. וזהו שאמרו רז"ל (שבת ק"ט) בת מלך היא ומקפדת וכו'. כי הקליפה נקראת בת מלך בוודאי. מחמת שנאחזת מפגם המלכות. כשחולקין בחינת מלכות לעצמו ואומרים אנא אמלוך שאז נעשה הכל שלא כסדר. שמשם אחיזת הדינים והקליפות וכנ"ל. ועל כן נקראת בת מלך כנ"ל:

אות ד

ועל כן אסור קודם נטילה ליגע בידיו בעיניו ואזניו וכו' (שלחן ערוך סימן ד' סעיף ג'). כי כל אלו הם נקבי הראש והמוח וכל הז' נקבים אלו הם בחינת המשכת הדעת שנמשך דרך ז' נקבים אלו. שהם בחינת שבעת הנרות כמבואר במקום אחר. (סימן כ"א) ועל כן קודם נטילה אסור ליגע בהם בידיו. כדי שלא יתגבר בחינת שאל כסדר על בחינת כסדר שהוא בחינת הדעת בחינת ז' נקבי המוח. על ידי הזוהמה הנאחז בהידים שהם כלי המעשה.

שאחיזתו מבחינת שלא כסדר. ועל כן צריכין לטהר ולקדש תחלה את הידים במים. הם בחינת המשכת מימי הדעת. ואז יכולין לרים הידים לה'. ולכלול הכל בבחינת כסדר. בבחינת (תהלים קל"ד) שאו ידיכם קדש. כי על ידי המשכת הדעת נכלל הכל בבחינת כסדר. שהוא בחינת חכמה ודעת כנ"ל כי החכמה נקרא קדש כידוע. וזהו בחינת קימת חצות או על כל פנים קודם עלות השחר. כדי לחבר לילה ביום בתורה ותפלה. כדי לחבר ולכלול מדת לילה ביום. היינו לכלול בחינת שלא כסדר שהוא בחינת לילה בבחינת כסדר שהוא בחינת יום. שהוא עיקר עבודת האדם להעלות ולכלול כל העולמות בשרשן וכנ"ל וזהו (שם) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות. העומדים וכו' בלילות דייקא. כי עיקר התיקון על ידי זה על ידי שקמים בלילה לעסוק בתורה ותפלה. שעל ידי זה כוללין לילה ביום. שלא כסדר בבחינת כסדר. שזהו עיקר תיקון כל העולמות כנ"ל. וזהו שנסמך שאו ידיכם קדש וברכו את ה'. שאו ידיכם דייקא. כי להעלות ולחבר ולכלול לילה ביום שלא כסדר בבחינת כסדר זה נעשה על ידי הידים דייקא. שהם כלי המעשה. בחינת כלליות התורה. שהם מגביהין כל העולמות לשרשן בבחינת שאו ידיכם קדש וברכו את ה'. בחינת (דברים ל"ב) כי אשא אל שמים ידי. שזהו בחינת הרמת ידים הנאמר בזוהר הקדוש כי כלליות העולמות הם כלולים בידים בבחינת (ישעיה מח) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים. ועל כן עיקר הקדושה בידים. שעל ידי שמקיימין התורה והמצות שכלולים בידים שהם כלי המעשה. על ידי זה מגביהין כל העולמות שהם בחינת שלא כסדר ומעלין ~ אותן ומושיטין ~ אותם לשרשן להשם יתברך לבחינת כסדר שהוא בחינת חכמה שנקרא קדש כידוע. וזהו שאו ידיכם קדש כנ"ל. ועל כן הוא נקשר יפה לפסוק הקודם שהוא הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בלילות וכנ"ל:

אות ה

וזהו בחינת ראש השנה. בחינת תקיעת שופר. שהוא בחינת התעוררות השינה. כמבואר בכוונות שבראש השנה הוא בחינת שינה. ועל ידי השופר הוא בחינת התעורות השינה. כי בתשרי נברא העולם. שזהו בחינת שלא כסדר. בחינת תשר"ק כנ"ל. ואז כשמתעורר בחינת שלא כסדר. אז צריכין בחינת שינה לבטל עצמו לגמרי. שזהו בחינת השינה של לילה כנ"ל. כי אז בראש השנה הוא יום ראשון של עשרת ימי תשובה. ועיקר התשובה הוא לשוב מגדלות ולהפיל עצמו ולהרגיש שפלותו ופחיתותו באמת. כי עיקר התשובה הוא ההכנעה והפשלות. כמו שאמרו רז"ל (ברכות ז') טובה מרדות אח בלבו של אדם יותר ממאה מלקות וכו'. וכמו שכתוב (מיכה ז) ועבוד על פשע לשארית למי שמשים עצמו כשירים (ראש השנה יז). נמצא שעיקר התשובה היא ענוה ושפלות כי כל החטאים

נמשכין מבחינת שלא כסדר כשמחלקין ~ אותה לעצמו. דהיינו על ידי גדלות כי מהם אחיזת כל הדינים. שמשם אחיזתיצר הרע והקליפות שמהם כל החטאים. וכן מבואר בספרים שעל ידי גאוה באין כל החטאים חקו. כי כל המתגאה כאלו עובד עבודה זרה (סוטה ד') וכל המודה בעבודה זרה כאלו כופר בכל התורה (חולין ה). נמצא שעל ידי גדלות באין לכל החטאים ח"ו. כי על ידי גדלות הוא מילק בחינת שלא כסדר מבחינת כסדר כנ"ל. שמשם כל החטאים כנ"ל. ועל כן עיקר התשובה על כל החטאים הוא שפלות שישים עצמו כעפר לדוש. וירגיש שפלותו מוריחוקו מהשם יתברך וישפיל עצמו וישבר לבו לפני השם יתברך שעל ידי זה מוחל לו השם יתברך כמו שכתוב (תהלים נ"א) לב נשבר ונדכה לאלקים לא תבזה. וכמו שכתוב ועובר על פשע לשארית למי שמשים עצמו כשירים.כי על ידי הענוה והשפלות ועושה עצמו כמה. כאין ואפס. על ידי זה הוא חוזר לבחינת כסדר שהוא בחינת מ"ה שעל ידי זה נתבטלין כל הדינים שהם בחינת החטאים כנ"ל. ועל כן בראש השנה שהוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה יום ראשון לבריאת אדם הראשון אז צריכין בחינתשינה. שהוא בחינת ביטולן שמבטלין עצמו לגמרי כאלו אין לו שם דעת. רק צועקין להשם יתברך וממליכין ~ אותו יתברך בתמימות גמור בלי שום חכמות. כי בראש השנה נברא אטדם וחוה. שרשם מבחינת כסדר ושלא כסדר כנ"ל. והם היו צריכין לתקן את כל העולמות על ידי עבודתם. דהיינו לכלול בחינת כלליות כל העולממות שהם בחינת שלא כסדר בבחינתכ סדר. לכלול בחינת חוה באדם. ואז היה נעשה הכל כסדר. והיה מתנכהג כל העולם כסדר בלי שום יסורים ודינים שהם בחינת שלא כסדר כנ"ל. אבל הם פגמו בחטאם. ועל ידי זה הפרידו בחינת שלא כסדר מבחינת כסדר. כי עיקר חטאם היה על ידי בחינת גדלות בחינת אנא אמלוך שזהו העיה עיקר הסתת הנחש הקדמוני. כמו שכתוב (בראשית ב) כי יודע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלקים וכו' וכמו שאמרו רז"ל (בראשית רבא פרק י"ט) שאמר להם כל אומן שונא בני אומנתו. כי מן העץ אכל וברא את העולם וכו'. היינו שהכניס בהם קנאה ותאוה למלוך ולהתג~ אות. כמו שכתוב שם והייתם כלאקים יוצרי עולמות. כאורמ למה לכם להיות נכנעים ובטלים תחתיו. הלא אם תאכלו מעץ הדעת תהיו בעצמכם אלקים ומלך כמותו. שכל זה הוא בחינת אנא אמלוך הנ"ל. שרוצה להמשיך בחינת מלכות לעצמו ח"ו. ועל ידי זה נעשה הכל שלא כסדר. כי הוא בתוך בחינת שלא כסדר ועל כן באמת נקגזר עליהם מיתה לדורות. כי פגמו בבחינתכ סדר שהוא בחינת חכמה שמשם כל החיות בחינת החכמה תחיה. בחינת מ"ה חיינו וכו'. והם פגמו בזה והפרידו עצמן מבחינת כסדר מבחינת חמה מבחינת מ"ה

שהוא עיקר החיות כנ"ל על כן נמשך עליהם מיתה היפך החיים. ועל כן גרמו שנעשה הכל שלא כסדר. שהם בחינת כל הדינים והגזירות שנגזרו על העולם על ידי חטאם. כמו שכתוב שם בעצבון תאכלנה וקוץ ודרדר תצמיח לך וכו'. ופירש רש"י כשתזרענה חטים היא מצמחת לך קוץ ודרדר וכו'. שכל זה הוא בחינת שלא כסדר שגרמו על ידי חטאם שהיה בחינת גדלות בחינת אנא אמלוך. שעל ידי זה נעשה הכל שלא כסדר על ידי שהמשיכו עליהם בחינת שלא כסדר על ידי חטאם וכו' כנ"ל. ולא די שלא תקנו את העולם ולא העלו ובירורו את העולם מבחינת הדינים הנאחזין בבחינת שלא כסדר ולכלול הכל בבחינת כסדר. שזה היו צריכין לעשו"ת ולתקן ביום הזה שנבראו בו. כי בשביל זה נברא אדם וחוה כדי להרים כל העולם לשרשו לכלול כלליות העולם הוא בחינת שלא כסדר בבחינת כסדר כנ"ל ולא די שלא תיקנו זאת. אף גם קליקלו בזה מאד על ידי חטאם וכו' כנ"ל. ועל כן עיקר הסתת הנחש. היה מתחלה לחוה. כי חוה היא בחינת שלא כסדר שמשם משתלשל אחיזת הקליפות. ועיקר התיקון הוא שיתבטל בחינת שלא כסדר לבחינת כסדר שיהי הנכלל ונתבטל בחינת חוה לאדם והוא התגבר על חוה בחינת שלא כסדר. להסיתה כדי להפריד ח"ו בחינת חוה מאדם. שיתגבר ח"ו בחינת חוה בחינת שלא כסדר על בחינת אדם כסדר. עד שהאטדם יעשה רצון חוה כדי להגביר בחינת שלא כסדר ח"ו וכנ"ל. אבל אחר כך עשו תשובה מיד והתחילו לתקן הכל אבל התיקון לא יוקמר עד הסוף, עד שיבא משיח צדקינו כמובא. ובכל שנה ושנה אנו צריכין לתקן זאת בראש השנה. כי אז נבראו והיו צריכין לתקן זאת וקילקלו בו כנ"ל ועל כן אנו עוסקים בעבודתינו בראש השנה ויום הכפור לתקן זאת כמובא בכוונות. נמצא שעיקר התיקון בראש השנה הוא להשתדל לחזור ולתקן שיהיה הכל כסדר לעשו"ת תשובה על כל חטאיו שנמשכין מבחינת שלא כסדר מבחינת גדלות. ולבטל עצמו להשם יתברך בבטול גמור. כדי להרים כל עולם שנברא אז זהשהוא בחינת שלא כסדר לחזור ולכוללו בבחינת כסדר וכנ"ל. וזהו הבחינה השינה של ראש השנה המבוא בכוונות דאפיל דורמיט עליה וכו' כי השינה הוא בחינת ביטול כי יש בחינת כסדר ושלא כסדר. שהם בחינת חכמה ומלכות אדם וחוה. וצריכין לבטל בחינתחוה לבחינת אדם לידע שכל העולם המתנהג על ידי בחינתמלכות בחינת חוה. הכל נמשך ממנו יתבר לבד. כי לה' המלוכה והכל כאין ואפס נגדו יתברך וכל דיירי ארעא כלא חשיבין וכו'. וזה הדעת מצוה גדולה לידע ולהודיע ולהתוודע כי זה עיקר חיותהאדם וכל העולמות כולם. ועל ידי זה חוזר הכל כסדר כנ"ל. אבל בעת שרוצה להתגבר בחינת שלא כסדר שהוא בחינת דינים. דהיינו בראש השנה שאז נברא העולם. שהוא בחינת שלא כסדר. ובו

חטאו אדם וחוה וכו' נקל שעל ידי זה גרמו בחינת שלא כסדר שיתגבר ח"ו. על כן צריכין אז לבטל עצו לגמרי בבחינת שינה דהיינו לסלק ולבטל דעתו לגמרי כאלו אין לו שום דעת כלל. רק להמליך ~ אותו יתברך באמונה ובתמימות גמור בלי שום חכמות. שכל זה עיקר עבודתינו בראש השנה ויום הכפורים שאנו עוסקין רק לגלות מלכותו בלי שום חכמה. כי אנו מסלקין דעתינו לגמרי.ומבטלין עצמינו לגמרי שזהו עיקר עבודתינו באלו הימם הנוראים. שאז עוסקין כל ישראל בתפלות ותחנונים ובשירותותשבחות של ספר תהלים ושארי מ יני בקשו"ת ותחינות וסליחותופיוטים וכו'. שכל זה הוא בחינת תמימות ופשיטות בלי חכמות כלל. כי אנו מגלין מלכותו יתברך בתמימות לבד בלי שום חכמות וזהו בחינת השינה של ראש השנה שנעשה אז כמבואר בכוונות. ומבואר שם שהשימה היא שמסתלקין המוחין מ ז"א למעלה וכו' ואז נמכין המוחין והחיות לבחינת מלכות שלא על ידי ז"א. כי אם על ידי בינה אימא עילאה בעצמה וכו'. ואחר כך על ידי השופר נמשכין לו מוחין חדשים שנתחדשו על ידי השינה. אז נתעורר מהשינה ואז ננסרת המלכות וכו' עיין שם. היינו שהשינה הוא בחינת הסתלקות המוחין. שמסלקין המוחין בכוונה. שלא יתאחז בהם בחינת שלא כסדר בחינת גדלות. שהעיקר הפגם בהמוחין כמובא בכתבי האר"י ז"ל. שפגם הגדלות הוא במוחין. ועל כן גאוה בגימטריא י"ה שהם המוחין עיין שם. כי עיקר פגם הגאוה הוא שאומר אנא אמלוך. ובאמת עיקר חיות המלכות הוא על ידי החכמה כי החכמה תחיה וכו' כמבואר שם בהתורה הנ"ל. וצריכין להעלות המלכות לשרשה בבחינת והיתה לה' המלוה. לידע שכל העולמות וכל אשר בהם הם בחינת מלכות כנ"ל. הכל נברא ומתנהג רק על ידי מלכותו יתברך לבד אשר בכל משלה. ועל כן צריכיןלבטל עצמו נגדו יתברך ולהיות בעיניו עצמו כלא ממש. בבחינתונחנו מקה. כי עיקר החיות הוא בחינת מ"ה. בחינת מ"ה חיינו כנ"ל. אבל כשיש לו גדלות ואונמר אנא אמלוך. ורוה להמשיך המלכות לעמצמו. וכל זה מחמת שמתגא בדעתו. ונדמה לו שכבר השיג איזה שכל הוהוא למדן או מקובל וצדיק, עד שראוי לו למלוך ולהשתרר. נמצא שרוצה להפוך את הסדר לחלוק המלכות לעצמו כאלו יש לו כח ודעת להחיותאת המלכות שעיקר חיותו מהחכמה ורוצה להמשיך בחינת החכמה לתוך בחינת שלא כסדר. ולהגביר בחינת שלא כסדר על כסדר ח "ו כי בודאי אי אפשר לו להמשיך בחינת מלכות לעצמו כי אם על ידי חכמה שהוא חיות המלכות. ועל כן זה שמתגאה ואומר אנא אמלוך הוא פוגם בהמוח והחכמה שרוצה להמשיך המוח לתוך מלכות דסטרא אחרא שהוא ג~ אות. ועל כן בעת שלא נמתק עדיין בחינת שלא כסדר. דהיינו בראש השנה בתחלתו. צריכין לבטל ולסלק המוח לגמרי כדי שלא יתאחז בו

בחינת שלא כסדר בחינת דינים וכו' כנ"ל ועל כן מבטלין עצמן לגמרי. ובשעת הביטול שהוא בחינת שינה. דהיינו שאין אנו משתמשין בשום חכמה. אזי אנו נכלין למעלה מחכמת אדם. כי על ידי תמימות ופשיטות ואמונה עולין למעלה מהמוח והחכמה כמבואר במקום אחר בדברינו. ואז אנו ממליכין ~ אותו יתברך בתמימות בלי שום חכמות. שזהו בחינת שנמשכין המוחין והחיות להמלות שלא על ידי ז"א שהוא בחינת חכמת אדם. כי עיקר האדם הוא בחינת ז"א כידוע. כי עכשיו אנו מגלין מלכותו בלי שום חכמות כי אם על ידי הביטול לבד. שאז נכללין למעלה למעלה בבחינת בימינה אימא עילאה. שהוא כלליות של שלש ראשונות. ומשם נתגלה מלכותו יתברך. ואחר כך על ידי השופר נמשכין מוחין חדשים ונתעוררין מהשינה. כי על ידי השינה והביטול על ידי זה זוכי אחר כך למוחין גדולים ואז ננסבר המלכות ונעשה פרצוף שלם וכו'. כי אחר כך כשזוכין למוחין דקדושה אז נתגלה מלכותו יתברך לעין כל בדעת שלם. כי זוכין להמשיך כל המוחין רק בשביל התגלות מלכותו יתברך לידע ולהודיע ולהוודע שהוא היוצר הוא הבורא וכו'. ואז נמתק בחינת שלא כסדר ונכלל בבחינת כסדר. בבחינת באתר דאית דרר נוקבא לא אידכר תמן. כי היא בטילה אצלו. כעי בעת שהמוחין בשלימות בקדושה אין מתיראין מבחינת שלא כסדר מאחר שיודעין הכל מאתו יתברך לבד שאז נתבטל בחינתשלא כסדר לגמרי ועל כן עיקר התעוררות השינה הוא על ידי קול שופר. כי הקול הוא בחינת מ"ה הוי' בחינת כסדר כמו שכתוב בתיקונים הוי' בקול ודיבור באדם. שהם בחינת כסדר ושלא כסדר. כי קול מעורר הכונה שהם המוחין. וזהו שאמרו רז"ל (ראש השנה כט) ת קיעת שופר חכמה ואינה מלאכה כי קול שופר הוא בחינת חכמה בחינת מה בחינת קול מעורר הכוונה שבמוח. כי הקול אין בו תפיסא ואין יכולין להבין מחבירו שום דבר על ידי הקול לבד. כי הקול הוא בחינת מ"ה בחינת כח החכמה לבד. כי עכשיו אנו ממשיכין רק בחינת הקול לבד. שהוא בחינת מה כסדר. כדי להגביר בחינת כסדר ואחר כך על ידי הקול נבנה הדיבור שזהו בחינת התפלה בחינת מלכיותוזכרונות ושופרות שאומרים בראש השנה אחר תקיעת שופר. ועוד היה לי כמה דברים בזה. ולא נכתב בזמנו ונשכח. חבל על דאבדין. השם יתברך יזכנו לחזור ולמצוא כל האבידות. ולא נאבד עוד שום דבר ודיבור. כבור סיד שאינו מאבד טפה אמן כן יהי רצון:

נטילת ידים שחרית ד

הלכה ד

אות א

על פי התורה ויאמר בועז אל רות (בסימן ס"ה) עיין שם כל התורה היטב. והכלל שהאדם צריך תמיד להסתכל על התכלית שהוא כולו טוב כולו אחד. ששם מתבטלין כל היסורים וכל הצרות שבעולם. כי הכל לטובה. אך אי אפשר להסתכל על התכלית הזה כי אם בסתימות דעיינין מחיזו סהאי עלמא לגמרי וכו'. ועל כן מ וטבע בנפש האדם כשיש לו יסורין גדולים ח"ו. הוא סותם ועוצם עיניו בחזקה מאד וכו'. כדי לברוח אל התכלית וכו' עיין שם כל זה היטב. אך אחר כך כששב מהביטול חוזרים ומתגברים היסורים ביותר מבתחלה. כמו שני אנשים שנלחמים זה עם זה שכשאחד רואה וכו'. אך אחר כך מקררין ומנבטלין היסורים על ידי התורה ששואבין על ידי היסורים על ידי שנתבטל אל התכלית שעל ידי זה מאיר הזריחה של הרשימו לתוך המוחין ומקבל תורה על ידי השמחה שהוא כלי לקבלת התורה שעל ידי ה מכבין צמאון הנפש שהוא בחינת יסורים בבחינת (ישעיה נ"ה) הוי כל צמא לכו למים וכו' עיין שם כל זה באר היטב. ואז יכולין להתפלל כראוי ולעשו"ת אחד מכל התפלה וכו' וכו' עיין שם היטב:

אות ב

וזה בחינת נטילת ידים שחרית כי השינה הוא בחינת ביטול אל התכלית בסמימא דעיינין ומשם שורש השינה (כמובא בהתורה ויהי מקץ זכרון סימן נ"ד) שבשעת שינה מתדבקין בעלמא דאתי שהוא בחינת ביטול וכן בהתורה כי מרחמם ינהגם סימן ז' על מאמר רז"ל והיה ר"א ישן, מובן ם גם כן ששינה הוא בחינת ביטול בחינת עין לא ראתה עיין שם כי עיקר השינה שהשם יתברך מפיל על האדם הוא בשביל בחינת הנ"ל המבואר בתורה הנ"ל. דהיינו כדי לברוח בכל פעם מהדינים והיסורים שכולם נמשכין מבחינת בלבול הדעת כמובא בדברינו במקום אחר. ומחמת שהאדם בא לזה העולם רק בשביל המלחמה ללחום מלחמת ה' עם התאוות והבלבולים ולדבק מחשבתו בהשם יתברך תמיד. על ידי זה המוחין מתייגעים. בכל פעם. ועל כן הטביע השם יתברך בנפש אדם שכשהבלבולים מתגברין ביותר והמוחין מתייגעים שיפול מעליו שינה שהוא סתימות העינים וביטול המוחין. היינו שיסתוך עיניו ויבטל מוחו ודעתו לגמרי שזהו בחינת ביטל הנ"ל. היינו ביטול אל התכלית הטוב ושם מתבטלין כל הבלבולים שהם בחינת כלל כל הדינים והצרות והיסורים והמניעות. כי כולם מתבטלים על ידי הביטול אל התכלית כנ"ל. ומשם נטבע השינה על כל אדם ועל כל הברואים. ועל כן באמת מי שזוכה יכול להשיג בשעת שינה דברים גבוהים מאד מחמת שאה הוא בבחינת ביטול אל אור יתברך שמו. ועל ידי זה משיג מה שמשיג כמובא בזוהר הקדוש (פרשת ויקהל דף קצ"ה) על פסוק מי יעלה בהר ה' וכו'. ועל כן כשקמים מהשינה צריכין ליטול ידיוף במים. כי

כשקם מהשינה זה בחינת שחוזר מהביטול. ואזי רוצים הדינים שהם הבלבולים שמהם כל הטומ~ אות הם רוצים להתגבר יותר ויותר כמבואר בהתורה הנ"ל. ואז צריכים להתגבר יותר ויותר כמבואר בהתורה הנ"ל. ואז צריכים להתגבר ביותר לבטלם על ידי התורה שממשיכין מהרשימו וכו'. שהוא בחינת מים כנ"ל.וזהו בחינת נטילת ידים במים תיכף כשקמם מהשינה. כי אז כשקמי מהשינה שהוא בחינת שחוזרים מהביטול אז צריכים תיכף ומיד להמשיך מימי התטורה כדי לגרש רוח הטומאה השורה על הגוף. ועיק על הידים דהיינו כחות הדין והבלבולים העומדים ואורבים ושורים על הגוף בשעת הביטול. שתיכף כשיחזור הדעת מהביטול יהיו נאחזים בו יותר וכנ"ל. ועל כן צ ריכין ליזהר לגרשם תיכף כשעומדים מהשינה על ידי הטהרה במים שעל ידי זה ממשיכין טהרה וקדושה מימי התורה שנמשכין מהרשימו של הביטול שמבטלין היסורם והדינים כששבין מהביטול וכנ"ל. וזהו בחינת התחדשו"ת התורה שצריכין לקבל בכל יום ויום שהוא התחדשו"ת המוחין שנמשכין בכל יום בבחינת חדשים לבקרים וכמו שאמרו רז"ל (דברים ו') אשר אנכי מצוך היום שיהיו דברי תורה בכל יום בעיניך כחדשים. (ספרי שם) נמצא שבכל יום צריכין להמשיך על עצמו קבלת התורה מחדש היינו כנ"ל. כי על ידי השינה הוא בחינת ביטול ומשם צריכין לקבל התחדשו"ת התורה כדי לבטל הדינים והטומ~ אות וכו' הרוצים להתגרות אז דייקא ביותר וכנה"ל.ומי שזוכה לזה בשלימות לחדש בתורה חידושים אמתיים בכל יום אשרי לו. אך אפילו שאר בעיני העולם שאינם זוכין לזה. צת ריכין על כל פנים להתגבר לעסוק בתורה בקר בהקיצו משנתו כמבואר בכל סרים לעמוד באשמורת לעסוק בתורה כדי לכבות על ידי זה צמאון הנפש דהיינו לגרש כל היסורים והדינים והסטרא אחרא וכל מיני בלבולים על ידי התורה שמקבלין מהרשימו. ועל כן באמת אפילו מי שאינו זוכה לחדש בתורה ממש. צריך על כל פנים להתגבר בכל יום ויום לעסוק בתורה בחשק חדש וחיות חדש. ויהיה בעיניו כחדשם ממש. כי זהו גם כן בחינת התחדשו"ת התורה כמבואר במקום אחר היינו כנ"ל. וזהו כל בחינת ציצית ותפילין וקריאת שמע ותפלה שכולם הם בחינת התחדשו"ת המוחין שנמשכין על כל אחד מישראל בכל יום שכל זה נמשך מבחינת הזריחה והרשימה של הביטול אל התכלית שהוא בחינת שינה וכנ"ל:

אות ג

וזה בחינת תוקף הנס של חנוכה עד שזכינו למצוה חדשה להדליק נר חנוכה בביתינו בכל שנה. כי הדלקת נר חנוכה מדליקין מ הזריחה של הרשימו הקדושה של הביטול אל התכלית שמשם כל קבלת התורה והמצות. שהם בחינתכ לל כל האורות הקדושו"ת

בחינת כי נר מצוה ותורה אטור. של ידי זה מבטלין כל הצרות והסטרא אחרא שמהם יניקת מלכות עובדי כוכסים כי מלכות עובדי כוכסים עמדה על ישראל להשכיחם תורתך וכו'. כי ידעו שעיקר ההתגברות כנגדם הוא על ידי התורה כנ"ל. על כן רצו להכח התורה ח"ו. בל הצדיקים שב~ אותו הדור שהם מתתיהו כהן גדולובניו ביטלו עצמם התכלית הביטול אלה שם יתברך והשליכו נפשם מנגד ומסרו נפשם בשביל ישראל שזהו בחינת ביטול. כי זהו עיקר העצה הגדולה האמתיית בכל הצרות ח"ו שעוברין על ישראל בכלליות או מה שעובר על כל אדם בפרטיות רחמנא ליצלן שאין שום עצה נכונמה לברוח מהם כי אם על ידי הביטול אל התכלית. דהיינו לסתום עיניו בחזקה ולעשו"ת עצמו כישן ולבטל עצמו בתכליתה ביטולן כאלו אין בו שום הרגשה כלל. רק לדבר ולבטל מחשבתו אל אור האין סוף יתברך.וזה יכול כל אדם לעשו"ת כאשר שמעתי מפיו הקדוש. כי אף על פי שאינו יכול לזכות לביטול בשלימות כמו גדולי הצדיקים השלימים. אף על פי כן יכול כל אדם לבטל עצמו איזה שעה אם ירצה באמת. ועל ידי הביטול יתבטלו ממנוף היסורים והצרות. אך אחר כך יכול להיות שיתגברו יותר ח"ו. וצריך להתגבר לבטלם על ידי חידושי התורה. או על ידי עסק התורה בחשק חדש וכנ"ל:

אות ד

ועל כן עיקר קבלת התורה היה על ידי בחינה זאת. על ידי שהיה תחלה בצרה גדולה במצרים. עד שבא משה רבינו וביטל עצמו בתכלית הביטל. כמו שכתוב (במדבר י"ב) והאיש משה עניו מאד וכו'. שזהו בחינת תכלית הביטול שהוטא בחינת ענוה אמתיית. ועל ידי הביטולן הזה ביטל כל הצרות וגאל ~ אותנו מצרים ומכל הטום~ אות והסטרא אחרא. ומבחינת הביטול הזה המשיך לנו אש התורה לגרש הסטרא אחרא והקליפות שלא יתגברו ביותר אחר כך כנ"ל. ועל כן הוכרחו לברוח ממצרים מחמתש היה קודם קבלת התורה. ובמצרים לא היה אפשר ליתן התורה. כי היה מליאה גילולים. על כן באמת היה קשה וכבד מאד לצאת ממצרים. כי בכל פעם שביל משה את עצמו והאיר על ישראל בחינת ביטל כי הודיע להם שמו יתברך. והאיר עליהם או האיסן סוף ולמדם להתדבר ולהתבטל אליו יתברך. אך כל מה שביטל את עצמו ביותר התגברו המצריים ביותר והכבידו את לבם ביותר. מחמת הביטול צריך להיות ברצוא ושוב וכו' כנ"ל. כי אז היה קשה המשיך תורה בכל פעם. אך בחמלת ה' עשה עמנו נסים ונפל~ אות גדולות ונור~ אות עד שהאיר על ישראל הארה גדולה ועצומה מאד בליל שמורים. כמו שכתוב (שמות י"ב) ועברתי בארץ מצרים וכו' ותרגומו ואתגליתי וכמובא בהכוונות. עד שמגודל ההארה נפלו ומתו כל בכורי מצרים שהיו אורבים להתגרות ולהתגבר על ידי זה דייקא.

כי לא היו יכולים לסבול אפילו מרחוק התנוצצות האור הגדול הזה. כי אז בחמלתו האיר עלינו אור גדול מאד כל הלילה הקדושה הזאת שהוא ליל שמורים. עד שנתבטל כח הסטרא אחרא שהוא בחינת מלכות מצרים אז מאד וכנ"ל. ואז ברחו ישראל תיכף. כיהוכרחוט לברוח מחמת שבהכרח שישובו מהביטול אף על פי שנמשך הרבה. ואז יוכלו המצרים להתגבר ביותר כנ"ל. ועל כן הוכרחו לברוח מחמת שלא היה באפשר אז עדיין להמשיך תורה אחר כך לבטלם על ידי התורה כנ"ל. ועל כן באמת רדפו מצרים אחר כך כשהוגד לפרעה כי ברח העם. כי אף על פי שנתבטל ונכנעו פרעה ומצרים ב~ אותו הלילה מאד. אף על פי כן אחר כך התגבר מחדש מאחר שלא היה עדיין קבלת התורה לבטלו בשלימות על ידי התורה. כי עיקר היטלם לגמרי בשלימות הוא על ידי התורה שממשיכין אחר כך מהרשימו של הביטוטל וכנ"ל. ואז לא היה אפשר עדיין לקבל התורה. על כן התגבר והכביד לבו ורדף אחריהם עד הים. על כן היו אז באמת בסכנה גדולה מחמת שהתגבר אז ביורת ויותר ולקח את כל חילו שש מ~ אות רכב בחור שהם כלל כל הכחות של הסטרא אחרא והדינים רחמנא ליצלן כמובא. כי אז אחר הביטול מתגברין יותר ויותר כנ"ל. אבל השם יתברך בחמלתו חמל עלינו בזכות אבות ובכחו של משה ובקע מים מפניהם בזכות קבלת התורה שעתידין לקבל שיא בחינת מים כנ"ל. ועל ידי זה ברחו המים הגשמים מפניהם ועברו בתוך הים ביבשה. והמצרים נטבעו בהם. והכל בכח התורה שעתידין קלבל שהיא בחינת מים וכנ"ל:

אות ה

ועכשיו בגלותינו הארוך המר הזה שהוא קשה יותר מגלות מצרים ומכל הגליות כמובא. כי על הגלות הזה נאמר (איכה א') ותרד פלאים. וכן בכל מקום שמדברים הפסוקים וחז"ל מזה הגלות כולם מפליגים בעוצם אריכות ומרירות זה הגלות כמבואר במדרשים. ולפי אריכת מרירת הגלות לא היה אפשר לסובלו לולא ה' שהיה לנו שהקים רפואה למכה שכבר זכיהו לקבלת התורה במעמדהר סיני וגם עכשיו אין דור יתום. והשם יתברך שולח לנו צדיקים גדולים ונוראים שממשיכין עלינו בחינת הארת אור האין סוף ומלמדים ~ אותנו להתבטל אליו יתברך בכל פעם ובפרט בעת צרה רחמנא ליצלן. והעיקר מה שממשיכין לנו חידושי תורה נפלאים מאד שבזה הם מחיין ~ אותנו ונותנין לנו כח לעמוד כנגדם ולבטלם כשמתגברים ומתגרים אחר כך ביורת ויותר. כי בכל פעם מבטלין ~ אותם על ידי התורה הקדושה שכבר זכינו לקבלה על ידי משה רבינו עליו השלום. ועל ידי החידושים הנפלאשים שחידשו הצדיקם הגדולים שבכל דור בבחינת (תהלים קי"ט) זאת נחמתי בעניי כי אמרתך חייתני וכנ"ל)

אות ו

וזה בחינת הדלקת נר חנוכה שמתתיהו ובניו וכל הצדיקים שב~ אותו הדור זכו לביטול הנ"ל בשלימות עד שהמשיכו אחר כך הארה גדולה מהרשימו הנ"ל שהוא בחינת קבלת התורה שעל ידי זה התגברו על מלכות עובדי כוכבים הרשעה וכנ"ל. ומגודל ההארה הזאת זכו להמשיך לדורות הארה גדולה בכל שנה בימים ההם בזמן הזה וקבעו לנו שמונת ימי חנוכה אלו ותיקנו להדליק בהם נר חנוה שזאת ההדלקה הקדושה הוא בחינת המשכ האור והזריחה של הרשימו מהביטול שמשם קבלת התורה. שעל ידי זה מתגברין כנגד כל הקמים עלינו שמתגברין ביורת ויותר בכל פעם כדרך שני אנשם הנלחמים זה בזה כנ"ל. אבל על ידי בחינת קבלת התורה מאור הרשימו הנ"ל. שהוא בחינת הדלקת נר חנוכה על ידי זה מתגברים עליהם כנ"ל. ועל כן הם שמונת ימי חנוכה. כדי להמשיך הארת קבלת התורה משרשה שהוא בחינת יום השמיני שהוא בחינת בינה שכלול מג' ראשונות ששם נאחז ונתפס אור הזריחה של הרשימו. כי בינה לבא שהוא בחינת שמחה בחינת (תהלים ד') נתת שמחה בלבי שהוא כלי לקבלת התורה שנמשך לתוך ז' ימי הבנין שהם בחינת הז' מדות שהם בחינת כלל התורה בחינת (משלי ט') חצבה עמודיה שבעה כידוע:

אות ז

וזה בחינת חלום פרעה שתיקונו על ידי יוסף שפתר ~ אותו שקורין זאת הפרשה בימי חנוכה. כי פרעה ראה בעת שינה שנמשך מבחינת ביטול כנ"ל. ראה אז איך שבע פרות הרעות בולעים שבע פרות הטובות.וכו'. שהוא בחינת התגברות הרע על הטוב. היינו התגברות הז' מדות רעות על ז' המדות הטובות עד אשר (בראשית מ"א) ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה. כי כל כך מתגברת הסטרא אחרא בכל עם עד שרוצה להשכיח את האדם בכל פעם כאלו לא ראה טוב מעולם אף על פי שבתחלה בעת הביטול ראה רק את הטוב שהם בחינת ז' פרות הטובות. אך ראה שתיכף אחר כך סמוך להקיצו דהיינו כשמתחיל לשוב מהביטול חוזרים ומתגברים אחר כך שבע פרות הרעות. שהם הרע שאורב ומתגרה ומתגבר ביותר אחר כך וכנ"ל וזה שנסמך התגברות הפרות רעות להקיצו כמו שכתוב שם ומראיהן רע וכו' ואיקק. וכן בכל הפרשה. היינו כנ"ל. ותיקונו על ידי יוסף שזכה לתכלית הביטולן בשלימות כראוי בבחינת (שם מ"ט) בן פורת יוסף בן פורת עלי עין עולה עין. שיוסף בחינת הצדיק האמת עולה על העין. כי הוא סותם עיניו מחיזו דהאי עלמא לגמרי ואין לו שום הסתכלות בזה העולם אפילו ?כהרף עין ועל כן נקרא עולה עין. כי הוא עולה על העין ומושל עליו.כ י מי שיש לו הסתכלות בזה העולם. כפי הסתכלותו כן הוא תחת העין. כי העין מושל עליו מאחר שנמשך אחר

עיניו כמו שאמרו רז"ל (סוטה ט') על כמה שהלך אחר עיניו. שזהו בחינת (במדבר ט"ו.) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם שלא תהיה העין רואה והלב חומד שולטין עליו. רק הוא יתגבר עלי העין והלב ויעלה עליהם וימשול בהם בבחינת עולי עין. שלא יהיו לו שום הסתכלות בזה העלום שזהו בחינת יוסף שנקרא עול עין. ועל כן הוא מבטל כל החרפות והבושו"ת שהם כלל התאוות שוהסטרא אחרא בבחינת (בראשית ל') אסף אלקים את חרפתי. ועל כן זכה יוסף לתכלית הביטול בשלימות. ועל ידי זה פתר ותיקן חלום פרעה והגביר הטוב על הרע שבע שני השבע על שבע שני הרעב. וזה בחינת (שם מ"ו+) ויוסף ישית ידו על עיניך. ידו דייקא בחינת קבלת התורה שמקבלין מהרשימו שעיקר הקבלה על ידי בחינת ידים בבחינת (דברים ט') ושני לוחות הברית על שתי ידי. בחינת כתובים באצבע אלקים הנאמר בהתורה הנ"ל על מאמר רז"ל (תענית ל"א) וכל אחד מראה באצבעו. כי עיקר התיקון הוא על ידי התורה שמקבלין אחר כך כנ"ל. והתורה מגינה על העינים שאפילו כשחוזרין מהביטול לא יתגברו הסטרא אחרא כי נופלת על ידי התורה בבחינת (תהלים י"ט) מצות ה' ברה מאירת עינים. וזהו ויוסף ישית ידו על עיניסך. ידו דייקא עיניך דיקיא וכנ"ל היינו שאפילו כשחורין מהביטול שהוטא בחינת פתיחת העינים אף על פי כן לא יהיה להם כח להתגבר עוד. כי יתבטלו על ידי התורה וכנ"ל. כי הצדיקים והכשרים אפילו כשחוזרים מהביטול ופותחין את העינים אינם מסתכלים ח"ו על הבלי עולם הזה. רק שומרים עיניהם על ידי התורה שמקבלין מהביטול כנ"ל. ועל ידי זה מתבטלין כל הדינים והצרות וכל הסטרא אחרא וזהו בחינת ויוסף ישית ידו על עיניך וכנ"ל:

אות ח

וזה בחינת ציצית שהם תיקון הלבושין שהם בחינת הכלים של המוחין. כי צריכין תחלה לתקן ולזכך מאד את הכלים שהם הלבושים כדי שיוכלו לקבל אור הזריחה של הרשימו מהביטול אל האין סוף. ולא תעבור ולא תשכח מהם. כי כל אחד מישראל בפנימיות נפשו הוא משתוקק ובוער מאד מאד להשם יתברך מחמת שבפנימיות הוא מסתכל בכל עת אל התכלית שהוא אור האין סוף שמשם שורשו ורוצה להדבר ולהכלל שם. אך מחמת שבחינה זאת הוא תמיד בבחינת והחיות רצוא ושוב. וכשהוא בחינת ושוב אין הכלים של המוחין שהם בחינת הלבושין יכולים לקבל אור הזריחה משם. ועל כן אין לו במה לקרר הצמאון שלו. ואז על פי רוב נשכח ממנו לגמרי. ועל כן היצר הרע וחיילותיו מתרין בישראל ביותר מחמת שרואין שרוצה לברוח בכל פעם אל התכלית בפרט בהתלמידי חכמים הכשרים החפצים ומשתוקקים ביותר אל התכלית

שבהם מתגרה ביותר כמו שאמרו רז"ל (סוכה נ"ב). היינו מחמת בחינת הנל כנ"ל. כי יש בענין זה של בחינת ביטול והסתכלות אל התכלית כמה וכמה אלפים ורבי רבבות בחינות ומדריגות בין כל אדם ואדם. ואפילו באדם אחד בעצמו יש כמה שינויין בין כל זמן ועת. ועל כן ציצית הוא מצוה ראשונה בבוקר שתיכף בוקר בהקיצו משנתו שהוא בחינת ביטול אל התכלית. תיכף צריכין להתלבש בציצית להמשיך אור הציצית לתקן בחינת המלבושים שהם בחינת הכלים כדי שיוכל לקבל אור הזריחה של הרשימו מן הביטול כנ"ל. וזה בחינת (במדבר ט"ו) וראיתם ~ אותו וזכרם את כל מצות ה' וכו'. כי אור הציצית בשרשם נמשך מבחינת הסתכלות אל התכלית שמשם שורש כל התורה כנ"ל. וזה בחינת תכלת שבציצית. כי תכליתבחינת התכלית כמבואר (בסין י"ח) ועל זה נאמר וראיתם ~ אותו שעיקרו נאמר על התכלית. היינו שצריכין לר~ אות ולהסתכל מאד על התכלת שהוא בחינת התכלית כיתכלת דומה לים וכו' עד כסא הכבוד ששם שורה כבודו יתברך בחינתאור האין סוף שהוא בחינת התכלית. וזהו (שם) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר את זונים אחריהם. דהיינו שלא יסתכל מן הצד על הבלי עולם הזה. רק יכווין ראייתו והסתכלותו אל התכלית לבד שהוא בחינת תכלת כנ"ל. ועל ידי זה ממשיכין אור מהתכלית לתקן בחינת המלבושים שהם הכלים כדי שיוכלו לקבל אור הרשימו כנ"ל שמשם כל התורה כנ"ל. וזה וראיתם ~ אותו וזכרתם את כל מצות ה'. כי כל המצות שהם כלל התורה נמשכין מאור הרשימו הנ"ל:

אות ט

ועל כן הוקשו כל התורה לתפילין כמו שכתוב (שמות י"ג) ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת ה' בפיך כמו שדרשו רז"ל (קדושין ל"ה). כי אור הרשימו מן הביטול הנ"ל הוא בחינת תפילין שהם עיקר הדביקות להשם יתברך שהם עיקר אור הזריחה של הרשימוט כמובן בכמה מקומות. וזה בחינת כל התורה והצות שנמשכין משם כמבואר בהתורה הנ"ל על מאמר רז"ל וכל אחד מראה בעצבעו וכו' עיין שם. וציצית הוא בחינת תקון הלבושין שהם הכלים כדי שיהיו הכלים זכים ויוכלו לקבל אור הרשימו ולא תעבור מהם כי אם היה האדם זוכר היטב אור הזריחה של הרשימו הזאת שמאירה בכל אדם בכל יום לכל אחד לפי מדריגתו בוודאי היה דבוק בהשם יתברך תמיד אך מחמת גשמיות ועכירת הכלים אינו יכול לקבל אפילו אור הרשימו. ועל ידי זה עוברת ונשכחת ממנו. על כן צותה עלינו התורה להתלבש בציצית בכל יום כדי לזכך הכלים והלבושים כדי שיוכלו לקבל אור הרשימו שהיא כלל מצות התורה וזהו וראיתם ~ אותו וזכרתם את כל מצות ה' וכו'. כי על ידי ציצית שהם בחינת תיקון כלי המוחין על ידי זה נקשרת היטב

הזריחה של הרשמו במוח וזוכרין ~ אותו יתברך היטב שזהו בחינת כלל מצות התורה שיוצאין משם כנ"ל.ו זהו בחינת סמיכת ציצית ותפילין שישראל לובשין בכל יום טלית ותפילין. כי תפילין הם בחינתאור הזריחה של הרשימו כנ"ל. וציצית הם בבחינת תיקון הכים והלבושין כדי שתהיה הרשימו קשרת בהם ולא תעבור מהם בבחינת למען תזכרו בחינת וראיתם ~ אותו וזכרתם וכו' כנ"ל.ועל כן ציצית קודם לתפילין כי תחלה צרשיכין לתקן ולזכך הכלים כדי שיוכלו לקבל אור הזריחה של הרשיו. ואחר כך ממשיכין הזריחה של הרשימו שהם בחינת תפילין שהם עיקר הדביקות בו יתברך שנמשך מאור הזריחה הנ"ל. ועל כן מצות תפילין גם כן בעינים כמו שכתוב (שמות יג) ולטוטפת בין עיניך. כי עיקר אור התפילין נמשך על ידי תיקון העינים על ידי הסתכלות העינים אל התכלית שמשם ממשיכין אור הזריחה של הרשימו הנשאר משם שמשם אור הגדול של התפילין וכנ"ל:

אות י

ועל כן המצוה בתכלת שהוא התחברות שחור ולבן כידוע וכמו שכתוב במקום אחר (סימן י"ח). היינו בחינת כלל התורה שהיא בחינת אש שחורה על גבי אש לבנה. כי כל התרוה נמשך משם מבחינת הסתכלות אל התכלית שהיא בחינת לתכלית שמצוה לר~ אותו תמיד כמו שכתוב וראיתם ~ אותו וזכרתם וכנ"ל:

אות יא

וזה לשון מצוה שהוא לשון התחברות. מלשון צוותא וחיבור. כי על ידי כל מצוה ומצוה ממצות התורה מצוותין ומקשרין ומחברין אור הזריחה של הרשימו אל כלי המוחין. שעל ידי זה מקושרין בו יתברך ולהיפך עבירה ח"ו הוא לשון חלף ועבר שעל ידי העבירה ח"ו חולף ועובר ממנו אור הרשימו הזאת. ועל כן מצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה. כי על ידי המצוה מקשרין ומחברין לעצמו אור הזריחה של הרשימו הנ"ל. שעל ידי זה נתקשר ונתדבק להשם יתברך. ועל ידי זה נמשכין עליו בכל פעם אור קדושת שאר המצות וזוכין לקיימן כי כל המצות נמשכין משם. וכן להיפך בעבירה ח"ו. כי עיקר קדושת ישראל הוא לזכות להתכלית הנ"ל. היינו להתקשר ולהכלל באור האין סוף על ידי קדושת התורה והמצות שנמשכין מהזריחה הנמשך משם. אשרי המשתדל בכל עת להמשיך על עצמו אור הזריחה הזאת אשרי לו והבחירה חפשיית בכל אדם. כי בכל אדם מאיר בו אור הזריחה הזאת. כי אפילו במדריגות התחתונות מאיר אור האין סוף. כי אורו האין סוף אינו נפסק לעולם וכמובן בכתבי האריז"ל שאפילו בתכלית העשיה מלובש בחינתקו המאורהנמשך מאין סוף עיין שם. רק שהוא בהעלם גדול ובלבושים רבים מאד. אבל כל מי שרוצה לדבק את עצמו בהשם יתברך יכול לדבק את עצמו מ"מ

שהוא כמו שאמר אדומו"ר ז"ל בכמה וכמה לשונות בכמה וכמה מקומות ועל זה נאמר אשרי איש שלא ישכחך ובן אדם יתאמץ בך כי צריכין התאמצות והתחזקות גדול מאד לזה וכל מי שהוא במדריגה נמוכה ביורת צריך להתחזק ולהתאמץ בזה יותר ויותר. כי גם בתוקף החשך בגיא צלמות יכולין להמשיך על עצמו אור האין סוף על ידי שיסתום עיניו ויבלה עצמו איזה שעה בבחינה הנ"ל. ועל זה נאמר (תהלים כ"ג) גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי וכתיב (שם קל"ט) גם חשך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשכה כאורה וכתיב (מיכה ז') אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי כי אשב בחשך ה' אור לי. והבן היטב למעשה:

אות יב

וזה בחינת צמר ופשתים. שעיקר הבגדים הם של צמר ופשתים. (עיין מנחות ל"ט) ומהם עיקר הציצית. כי עיקר הבגדים נעשו אחר חטא אדם הראשון. כי מקודם כתיב (בראשית ב') ויהיו שניהם ערומים וכו'. ואחר כך (שם ג') ויעשה ה' לאדם ולאשתו כתנות עור ויולבישם. ומשם נמשכין כל המלבושים שבעולם כי מקודם היו יכולים לכלול ולהתבטל באור האין סוף בכל עת בנקל ולהמשיך האור משם בלי לבושים עבים רק בלבושים זכים וצחים מאד בבחינת כתנור אור. כי קודם החטא הושיבו השם יתברך בגן עדן לעבדה ולשמרה שיזכה שם להתענג על ה' לחזור בנועם ה' להכלל באורו האין סוף ברצוא ושוב בכל עת בלי יגיעה ולהמשיך האור משם על ידי לבושים זכים מאד בחינת כתנות אור, כי זה היה עיקר ישיבתו שם בגן עדן. כי שם מתענגים על ה' כי גן עדן הוא בחינת ביטול הנ"ל. ומשם ממשיכין האור ונרשם בבחינת הגן שהוא מקום זך מאד ששם יכולין לקבל בקלות אור הזריחה של הביטול הנ"ל וכמבואר בסוף התורה הנ"ל שזה בחינת גן עדן בחינת משה ואהרן עיין שם. כי הגן עדן הוא בחינת השדה הקדושה המבוארת בתחלת התורה הנ"ל. ששם גדלים כל הנשמו וכו' שזה שייך לענין ביטול הכתוב שם. כי הגן עדן הוא השדה אשר ברכו ה' כמו שאמרו רז"ל (זוהר בראשית דף קכ"ח). כי עיקר תיקון הנשמות שבשדה הוא שיזכו להכלל באור אין סוף ולהתענג על ה' שזה עיקר תכליתינו עיקר תענוג עולם הבא שהוא שעשוע גן עדן שהוא עולם הנשמות. ומתחלה קודם החטא היה יכול לזכות לזה בחיים חיותו. ובשביל זה הושיבו השם יתברך שם לעבדה ולשמרה בפקודין דל"ת. (זוהר בראשית דף כ"ז) דהינו שהיה צריך רק לקיים ולשמור את התורה שעל ידי זה היה יכול להכלל באין סוף ולהמשיך האור משם בלי התעבות הלבושים רק בבחינת כתנות אור כנ"ל. אך על ידי החטא אדם ביקר בל ילין (תהלים מ"ט) ונתגרש מגן עדן (בראשית ג') וישם ה' את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך

עץ החיים. שהם בחינת נטורי תרעא שאין מניחין לכלול בקלות באטור האין סוף ששם עיקר החיים הנצחיים. כי מבלבלין המחשבה בכמה מיני הסתות ובלבולים שנמשכין מבחינת הלהט החרב המתהפכת וכו'. ואז צריכין יגיעה גדולה קודם שנכללין שם ואי אפשר לקבל האור משם כי אם על ידי התלבשו"ת בכמה לבושים וצמצומים בבחינת כתנות עור שמהם נשתלשלו ונתהוו הלבושים גשמיים. והם עיקר התיקון. כי בלי תיקון הלבושים אי אפשר לקבל שום אור כידוע. ועל כן הסטרא אחרא והקליפות כרוכים ביותר אחר המלבושים כמו שאמרו רז"ל (ברכות ו') הני מאניה דרבנן דבלו מינייהו מחמת שעל ידם עיק המשכת האור על כן הם כרוכם שם כי הם כרוכים תמיד לקלקל ח"ו בחינת התיקון שעל ידו נמשך ונתגלה אורו יתברך. וגם כי הלבושים סמוכים אליהסף. כי הלבושים הם חוץ לאדם והם בבחינת החשמ"ל שסמוך לבחינת נוגה כידוע כי הלבושים הם המפסיקין בין הקדושה ובין הקליפה.ה על כן הם כרוכים אחריהם. על כן צריכין לשמור המלבושים מאד מאד. וזה בחינת ציצית שהם תיקון המלבושים שעל ידי זה עיקר קבלת האור מהרשימו מהביטול וכנ"ל. וזה בחינת צמר ופשתים שאסור לחברם יחדיו שלא במקום מצוה כמו שכתוב (ויקרא י"ט) לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו גדילים תעשה לךוכו'. כי צמר שרשו נמשך מבחינת הביטול הנ"ל המבואר בהתורה הנ"ל דהיינו כשיש לאדם יסורין וצרות ח"ו. אזי סותם עיניו וכו' שזהו בחינת ביטול אל התכלית ששם כולו טוב ושם מתבטלין כל היסורים והדינים וכו' וזהו בחינת צמר שהוא בחינת תקוני דיקנא בחינת (תהלים קי"ח) מן המצר קראתי יה. וזהו (שם) חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך היינו שלפי עוצם ההתלהבות והתשובה הגדולה הזאת היה אפשר שיתגרו יותר ויותר ח"ו וירצו להפיל ~ אותי ח"ו על ידי זה וכנ"ל.על כן אמר חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך. שאני מחשב דרכי בכל עת ובכל יום ובכל שעה מה שהתכלית מכל העולם הזה. והבליו. ולפי חשבוני ומחשבתי בוודאי אני מתלהב בכל עת לבטל עצמ לגמרי אך חלילה וחלילה שאפול מזה נפילה כל שהוא ח"ו כשאני רואה שאינו עולה בידי. רק ואשיבה רגלי אל עדותיך. לנחם ולהחיות עצמי על ידי העדות שהוא התורה שקבלנו ולהזהר לבלי לצאתעל כל פנים ח"ו מדרכי התורה בפשיטות וכנ"לן. וזהו (שם) חשתי ולא התמהמהתי לשמור מצותיך. שתיכף אני מזרז עצמ בזריזות גדול מאד לשמור מצותיך בפשיטות שעל כל פנים. כי מחמת שהם מתגרים אז ביותר כנ"ל. על כן צריכין להתגבר להזדרז מאד בזריזות גדול נגדם לשמור מצותיו יתברך וכנ"ל. וזהו (שם) חבלי רשעים עודוני תורתך לא שכחתי. כאן מפרש ומבאר בהיטב כל ענין הנ"ל שהם מתוועדין עליו ומתגרים בו ביותר מחמת בחינת גודל

ההשתוקקות בחינת ביטול הנ"ל שהוא בחינת חלקי ה' שאמרתי וכו' כנ"ל וזהו חבלי רשעים עודוני. שהרשעים שהם הסטרא אחרא והקליפות מתוועדין ומתגרים בי ביותר מחמת הנ"ל. אבל אני תורתך לא שכחתי. כי אני מחליה עצמי בכל עתעל ידי ה תורה שמקררת הצמאון ומשברת ומבטל ~ אותם כנ"ל. וזהו (שם) חצות לילה אקום להודות לך על משפט צדקך. כי כל דברינו המבוארים בכל ההלכה הזאת הכל סובב והולך על ענין קימת חצות שאז הוא התעוררות השינה שנמשך בשרשו מבחינת ששבין וחוזרין מהביטול וכנ"ל. ואז הסטרא אחרא רוצה להתגבר בשינה גשמיית שהיא סטרא דמותא שהוא בחינת סטרא דמסאבא דשריא על ודוי כנ"ל. ואזי צריכין להתגבר להתעורר מהשינה בזריזות ולקום בחצות ולעסוק בתורה. ועל ידי זה ממשיכין כח התורה שנמשך מאור הזריחה של הרשימו ועל ידי זה עומדים כנגדם ומכניעים ~ אותם כנ"ל וזה בחינת חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך שנסמך לפסוקים אלו המתחילים חלקי ה' שמדברים מענין התנוצצות של הביטול הנ"ל שצריכין להחיות עצמו רק על ידי התורה שזה בחינת חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך כנ"ל. הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ה' נכלל בהלכות השכמת הבקר הלכה ה':

ציצית א

הלכות ציצית

הלכה א

אות א

ציציתח של צמר ופשתים פוטרין בכל מיני בגדים חוץ משל צמר לפשתים ופשתים לצמר בזמן הזה דליכא תכלת משום כלאים. ויש אומרים שאין לעשו"ת ציצית של פשתן כלל והכי נהוג (שולחן ערוך אורח חיים סימן ט' סעיף ב'). עיין מאמר המתחיל מאי חזא דאזיל להיכא דמיידלי' מיני' (בסימן כ"ט) עיין מה שכתוב שם שצריך לשמור מאד את הבגדים מכתם ולכלוך ושיהיו נקיים. כמו שכתוב (קהלת ט) בכל עת יהיו בגדיך לבנים. כי הבגדים הם בחינת מלכות בחינת (תהלים כד) מלך הכבוד וכו'. ואזי השכינה בבחינת (ישעיה ס"ג) מדוע אדום ללבושיך בחינת דם נדות. וזה בחינת פגם העבירות הבאים משס"ה גידין. ולתקן אותתן צריך לתקן דוקא תיקון הכללי בחינת ברית בחינת כנשר יעיר קנו. שמעורר המוחין ונמשך משם לבנונית לכל השס"ה גידין וכו'. ונתלבנין העונות בבחינת (שם א') אם יהיו חטאשיכם כשנים כשלג ילבינו ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו בחינת לשון של זהורית שמלבין העונות כו' עיין שם היטב:

וזה בחינת ציצית. כי הכלל שצריך לשמור מאד את הבגדים שלא יתאחזו בהם החיצונים. כי דרכן להאחז בהבגדים. כמו שאמרו רז"ל (ברכות ו') הני מאני דרבנן דבלו מינייהו. כי הם מדריגה התחתונה והחיצונה של הקדושה ושם דרכן להאחז. ועל כן נכרים ונרשמים בהם כל הפגמים של כל העוונות ח"ו. וכן להיפך כל המצות הם נרשמים גם כן בהבגדים. כי על ידי המצות נעה מהם חלוקא דרבנן שהם לבושים וכיסויים להנשמה שלא יתאחזו בה כי כשהלבושים נקיים הם שמירה גדולה כמבואר במקום אחר (סימן קכ"ז) ועל כן צריך לשמור מאד את הבגדים כנ"ל. ועל כן צותה התורה על ציצית שהם תלוים בהבגדים. כי ציצית הם שמירה להבגדים שלא יתאחזו בהם החיצונים. ועל ידי זה נשמר כל התורה כולה הן מצות עשה הן מצוות לא תעשה, כי בה נרשם הכל כנ"ל. וזה שכתוב (במדבר ט"ו) וראיתם ~ אותו וזכרתם את כל מצות ה' כנ"ל. כי על ידי הציצית מרים המוחין ונמשך מהם לבנונית לכל השס"ה גידין בבחינת (קהלת ט') בכל עת יהיו בגדיך לבנים בגידיך דיקיא. כמו שכתוב שם. כי ציצית הם בחינת תיקון הכללי בחינת (דברים לב) כנשר יעיר קנו נשרא דא רוחא זה בחינת ציצית בחינת מארבע הרוחות בואי הרוח שהם בחינת ד' ציצית כמו שכתב רבינו (בסימן ח') וזה שכתב רבינו (בסימן ז') שצירצית הם שמירה לניאוף. וה שאמרו רז"ל (שבת קנ"ג) בכל עת יהיו בגדיך לבנים זה ציצית וכנפי הציצית הם בחינת כנפי נשרים בחינת (שמות י"ט) ואשא אתכם על כנפי נרים. ועל ידם מעיר המוחין ונמשך מ הם לבנונית אל השס"ה גידין. וזה בחינת ל"ב חוטין של הציצית הם בחינת המשכת הלבנונית הנשמך מן הלב לכל השס"ה גידין. כי כל הגידין תלוין בלב ויונקים משם. ועל ידי שמרים את המוחין על ידי זה נמשך הלבנונית מן המוח אל הלב ושם נעכר הדם ונעשה חלב. כי הלב הוא בחינת בינה לבא שהיא אם לבינה והוא מקום החזה ומשם נמשך הלבנונית בחינת נעכר ונעשה חלב. ומשם הציצית בחינת ל"ב חוטין דייקא לבנים ואז נעשה בחינת בגדים לבנים כנ"ל בחינת טלית לבן. וזה בחינת (ישעיה א') אם יאדימו כתולע כצמר יהיו כצמר דייקא בחינת ציצית של צ מר, וזה בחינת תכלית הוא מרמז שהדם נעכר ונעשה חלב. כי תכלת הוא התחברות שחר ולבן. ושחור הוא בחינת דם נדות כמו שאמרו רז"ל (נדה כ) האי שחור אדום הוא כו' והתכלת מורה שכבר נתעכר הדם ונתהפך השחרות ללובן. וזה בחינת ציצית של צמר ופשתים. כי הבגדים הם בחינת מלכות. ועיקר בניינה ותיקונה על ידי חסד ודין. וה בחינת ציצית של צמר ופשתים. כי צמר הוא בחינת חסד בחינת לשון של זהורית שמלבין ענונות. ופשתים הוא בחינת גבורות כמו שכתוב (יחזקאל ט') וגבריאל לבוש בדים (עיין שבת נ"ה) ועל כן סתם בגדים האמורים בתורה הם צמר

ופשתים (מנחות ל"ט), כי עיקר בנין ותיקון הבגדים שהם בחינת מלכות הם מצמר ופשתים דוקא שהם חסדים וגבורות כנ"ל. וזה בחינת איסור שעטנז צמר ופשתים יחדיו. כי עיקר התיקון הוא כשיש הכרעה ושלום. דהיינו כשיש כח להמתיק הגבורות ולהפכן לחסדים בבחינת דם נעכר וכו'. ואזי נעשה מהם בחינת דעת [וזה שאמר רבינו (חלק א' סימן נ"ו) שהשלום תלוי בדעת. כי הדעת הוא בחינת התחברות שני הפכים שהם חסד וגבורה] שעל ידו עיקר בנין ותיקון הבגדים שהם בחינת מלכות כנ"ל, וזה נעשה על ידי ציצית שעל ידם נתרומם המוחין ונמשל לבנונית לתוך הגידין להמתיק הגבורות והעיקר על ידי תכלת, כי עיקר הכח להמתיקם על ידי תכלת. כי צריך להמתיקן בשרשן והוא בחינת תכלת שהם כורסייא דדינא, ועל ידה המתקתן שהיא גם כן בחינת תכלת שהוא התחברות שחור ולבן היינו הכרעה ושלום בין חד לדין. ועל כן כשיש תכלת של ציצית אזי יש הכרעה ושלם בין חסד ודין בין צמר ופשתין. ואזי נשלמין הבגדים על ידן. אבל כשאין תכלת של ציצית אסור לבוש צמר ופשתים יחדיו כי החיצוטנים נאחזים בהבגדים. ועיקר כחם ויניקתם כשאין שלום ויש מחלוקת כמו שאמר רבינו (חלק א' סימן ס"ב) שעיקר יניקתם ממחלוקת שהוא בחינת עכירת הדעת היפך השלום. וזהו איסור שעטנז. אבל כשיש ציצית מותר שעטנז כנ"ל. וזה דוקא כשיש תכלת שהוא בחינת ההכרעה אז מותר שעטנז בציצית כנ"ל. אבל בזמן הזה דליכא תכלת כי אין בנו כח בזמן הגלות להפך הגבורות לחסדים להלבין האדמימיות, ועיקר הציצית שלנו הם רק ציצית לבנים שהם בחינת שמירה שלא יתאחזו בנו יותר. על כן בזמן הזה שאין תכלת אסור כלאים בציצית. כי אין בנו כח להכריע ולעשו"ת שלום מחמת שאין תכלת מחמת שאנחנו בגלות כנ"ל. ועל כן עיקר הציצית שלנו הם רק של צמר כמו שמסיק הרמ"א (סימן ט' סעיף ב') כי די לנו להפקיע עצמנו להמשיך לבנונית לעצמינו שלא יתאחזו יותר. אבל אין בנו כח עדיין להפוך את הגבורות לחסרים. כי ציצית של פשתן אינו נוהג רק בזמן שהיה תכלת שאז יש הכרעה ושלום כנ"ל:

וזה בחינת ה' קשרים כפולים שיש בהציצית הם בחינת ה' חסדים וה' גבורות שמהם נבנים הבגדים שהם בחינת מלכות. והנה היוצא מכל הנ"ל שציצית הם בחינת תיקון הכללי בחינת שמירת הברית, וזה שאמר רבינו במקום אחר (חלק א' סימן ז') גם כן שציצית הם שמירה לניאוף, ועל כן יש בהם ל"ט כריכות זה בחינת שמירת הברית שהוא בחינת וא"ו בחינת תוספת קדושה, כמו שאמר רבינו במאמר אני ה' הוא שמי (בסימן י"א) וזה שכתוב בציצית (במדבר טו) והייתם קדושים לאלקיכם. והוא"ו הוא בחינת טל אורות כמו שכתוב שם. והם בחינת הל"ט כריכות. והי"ג חוליות הם בחינת

הוא"ו. ושיעור האורך הוא י"ב אצבעות רמז שעל ידי זה שזכה לתיקון הכללי נכלל נשמתו בי"ב שבטי י"ה שזה הוא על ידי תיקון הכללי. כמו שכתב רבינו (בסימן ל"ו) ועל ידי ציצית שהם תיקון הבגדים בחינת תיקון הכללי. אז הדיבור מותר ואז יכולין לדבר דיבור המתקבל. ועל כן עיקר התפלה בעטיפת ציצית, ועל כן למד הקב"ה את משה סדר התפלה בעטיפת ציצית, כמו שאמרו רז"ל (ראש השנה י"ז) מלמד שנתעטף הקב" בטלית ולמדו למשה י"ג מדות כי י"ג מדות הם בחינת תיקוני דיקנא בחינת צמר בחינת מן המצר קראתי בחינת טלית של צמר וזה פירוש (תהלים ק"ב) תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו. היינו על ידי עטיפת ציצית שהוא לבוש השכינה שהיה עניה בגלותא כמו שכתוב בזוהר הקדוש, על ידי זה לפני ה' ישפוך שיחו בתפלה, כי על ידי זה יכולין לדבר כנ"ל:

ועל כן צריך לדקדק ביותר שיהיו הבגדים נקיים בשעת התפלה. כי כשהבגדים נקיים הוא בחינת תיקון הכללי. ואז יוכל לדבר דיבור המתקבל וזה שכתוב בספרים שמי שלבוש שעטנז אין תפלתו עולה. כי שעטנז הוא בחינת פגם הבגדים ואזי אין יכול לדבר דיבור המתקבל כנ"ל.

ציצית ב

הלכה ב

אות א

ענין ציצית על פי מה שאמר רבינו נ"י (בלקוטי תנינא סימן י"ב) על י ואיה השה לעולה, עיין שם היטב.

והכלל שגם מקומות המטונפים ובתי עבודה זרה גם הם מקבלים חיות מהבורא יתברך שמו ואף על פי שכבודו יתברך שמו רחוק משם, בבחינת (ישעיה מ ב) וכבודי לאחר לא אתן על כל זה הם מקבלים חיות מבחינת מאמר סתום שהוא בראשית שהוא בחינת כבוד עליון שהוא סתום ונעלם התכלית ההסתרה, ומשם הם מקבלים חיות. וכשאדם נופל לשם ח"ו, אזי כשמתחיל לבקש ולחפש איה מקום כבודו זהו ת שובתו ותיקונו כי חוזר ועולה אל הכבוש העליון הנ"ל שהוא איה מקום כבודו שמשם המקומות הנ"ל מקבלין חיות מגודל ההסתרה. ועכשיו הוא חור ומדבק עצמו לקדוש זו ומקבל חיות משם ועולה על ידי זה. עייחן שם היטב, וזה נחשב לקרבן עולה שמכפר על הרהור הלב שהוא בחינת לבי סחרחר על ידי קליפת נוגה וכו'. ועל ידי בחינת איה מקום כבודו הנ"ל שמבקש ומחפש שם במקומות אלו על ידי זה נתתקן ונתכפר כנ"ל. ונעה מזה בחינת קרבן עולה, בבחינת ואיה השה לעולה, וזה בחינת (סוף התקונים ב) בראשית ברא תיש

היינו השה לעולה שנעשה מבחינת בראית שהוא מאמר סתום בחינת איה וכו' כנ"ל. עיין שם כל זה היטב.

אות ב

וזה בחינת ציצית שהם תיקון הבגדים, שמירה מן הקליפות כמובא. היינו כי הבגדים הם בחינת הכבוד. כי ר' יוחנן קרה למאני' מכבדותא (שבת ק"ג). וכמו שאמר רבינו נ"י במקום אחר (חלק א' סימן ב'). וכל בחינת הכבוד של כל היו"ד מאמרות כולם מ קבלים מבחינת מאמר העליון שהוא בראשית מאמר סתום שמשם נמשך חיות אפילו למקומות החיצונים כנ"ל, ועל כן מתקנים הבגדים שהם בבחינת כבוד על ידי הציצית שהם בחינת הכבוד עליון בחינת בראשית מאמר סתום שזה בחינת ציצית של צמר כבשים שהם יוצאים מבחינת ואיה השה לעולה כי צמר כבש ושה הם יוצאים מבחינת גבוה מאד כמובא בכתבים בבחינת (דניאל ז) ושעה ראשיה כעמר נקי, ובחינה זו היא בחינת איה כנודע ושמם בחינת הציצית הנעשין מצמר שהם בחינת שערות בחינת ושער ראשי' כו' כנ"ל. היינו שה בבחינת מאמר העליון הנ"ל, ומחמת שהוא בחינת מאמר סתום על כן הארתם רק בבחינת שערות שהם סתומים, והארתם בצמצום גדול מאד בחינת מאמר סתום. ואלו הציצית מתקנין הבגדי כבוד, כי כל בחינת הכבוד מקבלין משם כנ"ל והם שמירה מן הקליפותו מתקנין הרהור הלב כמו שכתוב (במדבר טו) וראיתם ~ אותו וגו' ולא תתורו אחרי לבבכם וכו'. כי עיקר תיקון הרהור הלב הוא על ידי בחינת איה שמשם הם מקבלין חיות, ועל ידי זה בעצמו נתתקנין, וזהו בחינת ציצית הם בבחינת ואיה השה לעולה כנ"ל. וזה שכתוב וראיתם ~ אותו וזכרתם אל כל מצות ה' וגו'. כי כל המצות כולם תלוין בזה. כי הציצית הם בבחינת מאמר העליון בראשית שהוא כולל כל המאמרות שהם כלליות כל התורה כולה, וזהו בחינת שהציצית הם סביב האדם בד' רוחותיו לתקן בחינת ונוגה לו סביב, כמו שמובא בדברי רבינו נ"י הנ"ל (גם איתא שציצית כנגד נוגה). גם הם בד' רוחות זה רמז על בחינת איה וכו' שכשנופל האדם ח"ו למקומות כאלו רחמנא לצלן שאז הוא מחפש ומבקש איה וכו'. וזהו תיקונו כנ"ל, וזהו בחינת הד' רוחות שבהם הציצית שהוא בחינת שמחפש ומבקש בכל צד מד' רוחות העולם איה מקום כבודו יתברך. כי הציצית הם בבחינת איה שעל ידי זה בעצמו נתקנן כנ"ל וזהו רמז הציצית בד' רוות שבכל צד שפונה מוצא שם השם יתברך על ידי הציצית שהם בחינת איה, כי בחינת איה הוא תיקונו. ובזה בעצמו נמצא אליו השם יתברך כנ"ל.

אות ג

ועל כן מותר ליכנס בציצית לבית הכסא (שולחן ערוך סימן כא סעיף ג') ואיתא שזה בחינת ומלכותו בכל משלה היינו כנ"ל כי הציצית הם בבחינת הכבוד עליון בחינת איה

כנ"ל שמשם נמשך חיות אפילו למקומות המטונפים ועל ידי זה בעצמו נכנעין כנ"ל. כי על ידי בחינת ציצית שהם זכרון וסימן לזכור בהבורא יתברך שמו. ושגם במקומות הנ"ל מושלת מלכותו יתברך. כי אין להם חיות אלא ממנו יתברך. ועל כן מחפשין ומבקשין בכל צד איה מקום כבודו כנ"ל. שזהו בעצמו בחינת ציצית בחינת בראשית מאמר סתום שמשם חיותם כנ"ל. נמצא שחוזרים ומדבקין עצמן בעצם הקדושה שמשם היו מקבלים חיות. וזהו הכנעתם כי חיותם הוא רק מהסתרת הקדושה והעלמתה בתכלית ההסתרה אבל תיכף כשיודעין שיש שם קדושה ומחפשין ומבקשין איה וכו' כנ"ל. אזי תיכף חוזרין אל הקדושה והם נכנעין. וזהו שמובא בספרים על הדין שמותר ליכנס בציצית להית הכסא שהוא בחינת ומלכותו בכל משלה. כי על ידי הציצית שמשם נמשך חיות אפילו למקומות הנ"ל. ועל כן מותר ליכנס בהם לשם כנ"ל. על ידי זה בעצמו נכנעין כי מלכותו בכל משלה כנ"ל. על כן ציצית היא מצוה שאין בגופה קדושה (מגליה נעלמת ונסתרת שם כנ"ל:

אות ד

וזהו בחינת ציצית של צמר ופשתן שהם עיקר הציצית כי עיקר הציצית הם של צמר שהוא בחינת איה השה לעולה כנ"ל. כי צמר כבשים הם עלינוה מאד. כנ"ל. ופשתן הוא להיפך. כי פשתן הוא בחינת מדריגה התחתונה מאד. כמו שכתוב בקין שהביא מן הגרוע דהיינו פשתן. ומחמת זה בעצמו נעשה מפשתן גם כן ציצית. כי בפשתן שהוא מדריגה התחתונה שמשם יניקת החיצונים בחינת קין, שם דייקא מלובש חיות גבוה מבחינה העליונה. דהיינו בחינת מאמר סתום כנ"ל. נמצא שגם פשתן מ קבלחיות מבחינת צמר שהוא בחינת מאמר סתום כנ"ל. ועלכ ן נעשה מ הם גם כן ציצית שהם בחינת מאמר סתום כנ"ל. וזהו בחינת אסור שעטנז צמר ופשתן יחדיו. כי אף על פי שבאמת גם פשתן שמשם יניקת החיצונים גם הם מקבלין חיותמבחינת צמר כנ"ל על כל זה עיקר קבלתם הוא מן ההסתרה והעלמה שהקדושה נעלמת ונסתרת שם בבחינת מאמר סתום כנ"ל. אבל אסור לגלות הקדושה שם שלא ליתן להם יניקה יותר מאד ח"ו. ועל כן אסור לחבר צמר עם פשתן. כי צריך שיהיה חיות של בחינת פשתן שמקבל מבחינת צמר בהסתרה והעלמה כנ"ל. אבל בציצית מותר כלאים. כי אדרבה על ידי ציצית נכנעין החיצונים ונתגלה הקדושה שגם בהחיצונים היה חיות גבוה מאד. ועל כן מותר שם לערב צמר ופשתן יחדיו. כי באמת שניהם אחד שחיותם מבחינת מאמר סתום שהוא בחינת ציצית כנ"ל. רק שלא במקום מצות ציצית כנ"ל שאז אין הכנעתם ויש להם שליטה עדיין. על כן צריך שלא לחסבר צמר עם פשתן כנ". כדי שלא ליתן להם חיות יותר מדאי. כי צריך

שיהיה חיותם בבחינת מאמר סתום. דהיינו שבחינת מצמר שהוא בחינת איה, יהיה סתום ונעלם ונסתר מבחינת פשתן שמשם יניקת החיצונים אבל במקום מצות ציצית שאז נכנעין החיצונים כנ"ל. אזי חוזר פשתן עם הצמר ונתחבקין יחדיו. כי שניהם בחינה אחת כנ"ל.

אות ה

וזהו בחינת שמתעטפין ביום הכפור בטלית מבעוד יום. (שלחם ערוך סימן יח סעיף א' ברמ"א) כי כפרת יום הכפורים הוא בחינת ציצית. שהם בחינת איה מקום כבודו שאומרים ביום הכפורים בכל הקדושות. כי יום הכפורים שהוא בחינת כתר בחינת איה בחינת בראשית מאמר סתום שכולל כל היו"ד מאמרות. כי יום הכפורים כלליות יו"ד ימי תשובה שהם בחינת יו"ד מאמרות. וזהו בעצמו בחינת התשובה והכפרה של יום הכפורים על ידי בחינת איה שעל ידי בחינה זו יוצאין ועולין מכל הקליות ונתכפרין כל העונות בבחינת איה השה לעולה כנ"ל שנתגלה ביום הכפורים שאז נראה אפרו של יצחק לפני השם יתברך כמובא. דהיינו בחינת ואיה השה לעולה כנ"ל. ועל כן אז מתעטפין בציצית כל היום כולו. כי כל זה הוא בחינת ציצית שהם בחינת איה השה לעולה כנ"ל. וזהו בחינת טלית של רצון שנתעטף השם יתברך וסידר י"ג מדות של רחמים לפני משה (ראש השנה יז). כי הציצית הם בחינת איה ששם רחמים ורצון וכפרה כמובא וכנ"ל:

אות ו

וזהו בחינת שקבעו פרשת ציצית בקריאת שמע. (עיין ברכות יב) וגם לוקחין הציצית בשעת קריעת שמע (שלחן ערוך סימן כד סעיף ב') כי זה עיקר הקריאת שמע. להודיע ולגלות כבוד מלכותו יתברך. וזה בחינת שמע ישראל וכו' ובאחד ממליכין ~ אותו למעלה ולמטה ובד' רוחות שזה בחינת מלא כל הארץ כבודו. ואנו מאריכין בד' דאחד שלא תדמה לריש ח"ו. כי כבודי לאחר לא אתן והה מאחר שמגלין שהשם אחד הוא ולא אחר. מעתה יפלא מאין מקבלין חיות בתי העבודה זרה וכדומר על כן אנו אומרים תיכף ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. לומר שמלכותו בכל משלה ומבורך שם כבודו לעולם ועד אפילו בתחתית מדור הקליפות. רק שהם מקבלין מבחינתם אמר סתום כנ"ל ועל כן אומרים בחשאי. כי בוודאי זהו סוד גדול מאד. ואסור להרהר בזה הרבה מכל שכן לדבר. כי זהו דבר נעלם ונסתר מאד כמובא שם בדברי רבינו נ"י וזהו בחינת ציקי קדירה תאמר יש לה גנאי לא תאמר וכו' (פסחים נו). היינו שמרגישין קדושה גבוהה במקומות החיצונים בחינת ציקי קדירה שהוא מאכל מבושם. אך שהוא אצל אנשים נמוכים וזהו תאמר יש לה גנאי לא תאמר יש לה צער. כי אי אפשר לדבר בזה. כי בודאי הוא גנאי

לומר לשיש שם קדושה ואם לא תאמר יש לה צער. כי בודאי באמת גם הן מקבלין חיות מהקדושה כנ"ל. ועל כן הביאו לה בחשאי שבסוד מגלין שגם הם מקבלין חיות ממנו יתברך רק הוא בבחינת סוד בבחינת מאמר סתום כנ"ל. וזהו שמובא שאומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בחשאי כדי שלא יתגברו בנו הם. כי באמת זה בעצמו הכנעתם מה שאנו יודעין שהם מקבלין חיות ממנו יתברך כנ"ל. ועל כן אנו צריכין לשמור מהם שלא יתגברו בנו מאחר שזה הכנעתם (וזהו שמובא שברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כנגד בחינת נוגה היינמו כנ"ל), ועל כן ביום הכפור אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם. כי אז נתגלה בחינת איה. ואז הוא באמת הכנעתם. כי כוי שתא אית ליה רשו בר מיום הכפורים. ואז נתכפרין כל העונות ונתבטלין כל הקליפות ועל כן אזי מפרסמין בקול רם ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. דהיינו שקדושתו יתברך מבורך לעולם. אפילו במדור הקליפות כי גם הם היו מקבלים חיות ממנו יתברך. כי עכשיו אין זה גנאי כלל מאחר שנכנעו עתה. כי בכל השנה הוא גנאי קצת כביכול לדבר מזה כנ"ל. אבל עכשיו שנכנעו מפרסמין בקול רם ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. דהיינו שגם שם מבורך שם כבודו יתברך כנ"ל. ועל כן שייך ציצית לקריאת שמע. כי כל זה הוא בחינת ציצית כנל:ליקוטי הלכות אבן העזר

ציצית ג

הלכה ג

אות א

ענין ציצית על פי המאמר תקעו בחדש שופר וכו' המתחיל בתחלת ספר ליקוטי מוהר"ן תנינא. על שם כל המאמיר מתחילתו לסופו וקצת הקדמות היוצאים משם בקיצור הם. כי איש הישראלי נברא שיהיה לו ממשלה על המלאכים וכו'. וצריך שיהיה לו כח לעמוד בממשלה זו שלא יתקנאו המלאכים וירצו לדוחפו ח"ו. והעצה עלזה לאחוז בכסא כבודו יתברך. שהוא בחינת שרשי נשמות ישראל בבחינת מאחז פני כסא וכו'. ועיקר הם המפורסמים שהם עיקר שרשי נשמו ישראל וכו' ויש מפורסמים של שקר שעיקר גדולתם הוא רק על ידי עזות וכו'. ולזה צריכין לבחינת בנין ירושלים דהיינו לתקן שלימות היראה שבלב. וזה על ידי שמתקנין ג' התאוות. שהם ת~ אות ממון ואכילה ומשגל שהם בחינת ג' משמרותצ הוי הלילה וכו'. שכל אלו הג' תאוות מקלקלים היראה שבלב. והתיקון שלהם הוא על ידי הדעת שנמשך בשלש רגלים. שעל ידי זה הדעת זוכין לתקן ולצאת מפגם ג' תאוות אלו. וזה בחינת קרואי ועד אנשי שם. כי ג' התאוות הנ"ל הם בחינת אנשי שם. וכו'. שטועל ידי זה שמתקנין ג' תאוות אלו על ידי השלש רגלים

שעל ידי זה נשלם היראה שבלב. על ידי זה נברא מלאך שמשפיע נבואה. בחינת המלאך הגואל וכו'. ועל ידי זה נגאלת ונפדית התפלה מן הגלות וזוכין לתפלה בשלימות שהיא בחינת דבר ה'. ואזי זוכין לרפואה בלי שום דאקטורים רק על ידי דבר ה' יכולין להתרפ~ אות בכל דבר שבעולם אפילו על ידי לחם ומים וכו'. וזה בחינת התנוצצות משיח וכו'. אך שיש ג' עבודות רעות המפסידין עבודת התפלה והם עבודה זרה דהיינו פגם אמונה, וגילוי עריות. ושפיכות דמים דהיינו כשמבזין בני אדם ועוברין על אל תהי בז לכל אדם (אבות פ"ד). וכשיוצאין מג' עבודות אלו זוכין לתפלה. ואז כל המלאכים וכל הכוכסים תחתיו וכו' וכו' ועל ידי זה יכול לאחוז עצמו בשורש נשמות ישראל שהם יוצאים מכסא הכבוד וכו' כנ"ל. ואזי כשאוחזים בבחינת כסא הכבוד אזי יכולין לעשו"ת ראש השנה. כי מי שמדבר מחבירו זה בחינת ראש השנה שהוא יומא דדינא. כי הוא דן את חבירו. וצריך ליזהר מזה מאד. כי המשפט לאלהים הוא. כי רק הוא לבדו יתברך יכול לדון ~ אותנו. כי הוא יתברך דן את הכל לכף זכות. כי אמרו רז"ל (שם פ"ב) אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו ומי הוא שיכול להגיע למקום חבירו. כי אם הוא יתברך לבדו שהוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו. וכל אחד ואחד יש לו מקום אצלו יתברך ועל כן הוא לבדו יכול לדון את העולם לכף זכות. כי הוא יתברך מלא רחמים. ואנו רואין רחמנותו יתברך במה שקבע את ראש השנה יום הדין בראש חדש שאז השם יתברך בעצמו מתחרט כביכול ואמר הביאו עלי כפרה על שמיעטתי את הירח ועל ידי זה יש לנו אז פתחון פה לבא לפניו בחטאינו ולהתחרט מהם וכו', וזה (תהלים צג) לביתך נאוה קדש ה' לאורך ימים, כי השם יתברך מלא רחמים. כי הוא מקומו של עולם ויודע מקום של כל אחד ואחד. כי אף על פי שמצינו במקומות שהיה בהם השראת השכינה כגון בבית המקדש אין הכוונה שנתצמצם שם אלקותו יתברך ח"ו. כמו שאמר שלמה (מלכים-א, ח') הן השמים ושמי השמים לא יכלכלוך וגו'. רק מחמת שהיו שם דברים שהיו שם דברים נאים. כי בבית המקדש היה ציורא דעובדא דבראשית וציורא דגן עדן על כן המשיך לשם קדושתו יתברך אבל הוא יתברך אין העולם מקומו. רק הוא מקומו של עולם. ועל כן הוא יתברך יכול לעשו"ת ראש השנה שהוא יום הדין, כי הוא מקיים אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו כנ"ל. וזה בחינת לביתך נאוה קדש היינו שהשם יתברך המשיך רק קדושתו לבית המקדש מחמת שהיו שם דברים נאים אבל הוא יתברך בעצמו אין העולם מקומו רק הוא מקומו של עולם. ועל כן ה' לאורך ימים. היינו שהוא יבתרך יכול לעשו"ת ראש השנה שהוא יומא אריכתא כנ"ל. ומי שאוחז בבחינת כסא הכבוד בבחינת שרשי הנשמות הוא גם כן בחינת מקומו של עולם. בבחינת (שמואל

א ב) וכסא כבוד ינחילם כי לה' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל. היינו על ידי בחינת כסא הכבוד על ידי זה הוא מקומו של עולם בחינת וישת עליהם תבל ועל כן הוא יכול לעשו"ת ראש השנה כנ"ל. ועיין שם היטב כל זה.

וזה בחינת ציצית, כי ציצית הם בבחינת כסא הכבוד שרשי הנשמות כמו שאמרו רז"ל (מנחות מ"ג) תכלת דומה לים וים דומה לכסא הכבוד וכו'. כי הנשמות ישראל כסא הכבוד הם בבחינת לבושין דמלכא כביכול. כי כסא הכבוד ובחינת לבושין הם בחינה אחת כמובא. כי ר' יוחנן קרא למאני' מכבדותא (שבת קיג) וזה בחינת כסא הכבוד שמכסין על כבודו יתברך שזה בחינת כלליות העולמות שכלולין בנשמות ישראל שהם בחינת לבושין דמלכא בחינת כסא הכבוד כנ"ל. ועל כן ציצית היא כלליות התורה. כמו שכתוב (במדבר ט) למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי, כי כל התרי"ג מצות כלולין בה כמו שאמרו רז"ל (מנחות מג). כי זה עיקר כלל כל התורה כולה כדי שעל ידי המצוות נוכל לבא לפני כסא כבודו יתברך דהיינו להתאחז בכסא בודו כדי שיהיה לנו ממשלה על המלאכים כנ"ל, וזה כלול במצות ציצית שהוא חלוקא דרבנן בחינת לבושין דמלכא שהם בחינת כסא הכבוד כנ"ל. ועל כן התחלת העבודה בכל יום היא מתחלת ממצות ציצית שמקיימים מיד בקומו בבקר, וכן תחלת חינוך הקטן מתחיל מציצית כי תיכף מחנכין הקטן במצות ציצית קודם לשאר מצוות מעשיות. כי האדם כשמתחיל בעבודת ה' שעיקר הכוונה לבא להתכלית, דהיינו שיהיה לו ממשלה על המלאכים שבשבילן זה נברא האדם כנ"ל ועל כן מתחילין מציצית שעל ידי זה אוחזין בכסא כבודו יתברך. וזה בחינת אחיזת הציצית בחינת מאחז פני כסא כנ"ל. ועל ידי זה יש לנו כח לעסוק בעבודת ה' עד שנזכה שיהיה לנו ממשלה על המלאכים. כי אין להם כח לדוחפו מאחר שכבר נאחז בכסא כבודו יתברך על ידי ציצית כנ"ל.

אות ב

ולאחוז בכסא כבודו יתברך צריכין לשמור היראה שבלב שהוא בחינת בנין ירושלים. וזה נעשה על ידי תיקון ג' תאוות הנ"ל שהם בחינת ג' משמרות של הלילה שנתתקנין על ידי הדעת שנמשך בג' רגלים, וזה בחינת ציצית שהוא בחינת תיקון היראה שבלב. בבחינת (במדבר טו) ולא תתורו אחרי לבבכם, וזה בחינת הל"ב חוטין שבציצית כי הם מתקנין את היראה שבלב. כי על ידי הציצית נשמר הלב מפגם התאוות הנ"ל. בבחינת ולא תתורו אחרי לבבכם וגו'. ועל ידי זה נשמר היראה שבלב כנ"ל, כי על ידי חוטי הציצית נמשך הדעת שבג' רגלים לתקן ג' תאוות הנ"ל התלויים בלב שזהו בחינת ציצית כנ"ל. ועל כן אין ציצית נוהגין בלילה אלא ביום (מנחות מג). כי הלילה זה בחינת חשך

בחינת פגם ג' התאוות הנ"ל שהם בחינת ג' משמרות של הלילה כנ"ל ובכל יום ויום צריכין להמשיך הדעת משלש רגלים הנ"ל לתקן ג' משמרות של הלילה בחינת ג' תאוות הנ"ל. וזה בחינת אור יום שהוא בחינת אור הדעת שנמשך בכל יום מג' רגלים כנ"ל. כי הרגלים נקראים יום טוב. ועיקר אור יום הוא בחינת טוב בבחינת וירא אלהים את האור כי טוב, כי האור הוא בחינת חסד בחינת דעת שנמשך מבחינת ג' רגלים מבחינת יום טוב שמתקן ג' תאוות הנ"ל. שעל ידי זה מאיר היום ונדחה החשך של לילה שהוא בחינת פגם ג' תאוות הנ"ל. וזה זוכין בכל יום על ידי שעוסקים בתורה בלילה דהיינו על ידי שקמים בחצות לילה ועוסקים בתורה. כי כל אחד צריך לקום בחצות לילה כדי לשבר את הלילה. לשבר ג' משמרות הנ"ל. כי חצות הוא בחינת נקודה האמצעית של הלילה תוקף חשכת לילה. וכשמשברין את הלילה וקמים בחצות על ידי זה משברין ומבטלין כל בחינת הג' משמרות הנ"ל שהם בחינת ג' התאוות כנ"ל. ועל כן עוסקים אז בתורה כדי להמשיך הדעת לתקן ג' תאוות הנ"ל. ועל כן אז בחצות מתאבלין על חורבן בית המקדש כי עיקר הדעת נמשך מבית המקדש. כמו שאמרו רז"ל (ברכות לג) כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו. וכמובא בדברי רבינו ז"ל כמה פעמים. ועל כן בשלש רגלים צריכין לעלות לבית המקדש. כדי להמשיך משם הדעת לתקן ג' תאוות הנ"ל, ועל כן בחצות הלילה שהוא כלליות הלילה ואז עוסקים לתקן ג' תאוות הנ"ל שהם בחינת ג' משמרות של הלילה. על כן עוסקים אז בבנין בית המקדש. כי מתאבלין אז על חורבן בית המקדש. ועל ידי זה זוכין לר~ אות בבנינו, כמו שאמרו רז"ל (תענית ל'). נמצא שעל ידי שמתאבלין על חורבן בית המקדש על ידי זה עוסקים בבנינו. ועל ידי זה ממשיכין אז הדעת לתקן ג' משמרות בחינת ג' מדות הנ"ל. ועל ידי זה זוכין בבקר לאור יום שנמשך מאור הדעת שנמשך בכל יום מג' רגלים כנ"ל בבחינת (חגיגה י"ב) כל העוסק בתורה בלילה מושכין עליו חוט של חסד ביום וחסד הוא הדעת. כמובא במקום אחר כמה פעמים. כי זוכין בבקר לאור יום הוא אור הדעת הנמשך מבחינת יום טב משלש רגלים על ידי שקמים בחצות ומשברין שלש משמרות הנ"ל שהם בחינת ג' מדות כנ"ל. ועל כן תיכף בבקר ממשיכין זה האור של הדעת על ידי חוטי הציצית שהם בחינת חוט של חסד הנ"ל שנמשך בבקר על ידי עסק התורה בלילה על ידי ששוברין את הלילה שהוא בחינת ג' מדות הנ"ל ועוסקין בתורה בלילה להמשיך הדעת מבית המקדש על ידי זה זוכין בבקר לחוט של חסד בחינת חוטי הציצית שעל ידם מקבלין אור הדעת משלש רגלים כנ"ל. כי ציצית הם בבחינת רגלים בבחינת (תהלים פה) צדק לפניו יהלך שזהו בחינת ג' רגלים שאז הולכן לעלות לרגל. כמו שכתוב (שמות כג) שלש פעמים

בשנה יראה וגו'. שזה בחינת צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו כמובא במקום אחר. וזה בחינת ציצית בחינת (איוב כט) צדק לבשתי וילבשני. וזה בחינת שמנה חוטים שיש בכל אחד מהציצית. וכל חוט צריך להיות שזור. ואין שזירה פחות משתים כמו שלמדו רז"ל (מנחות לח) מפסוק הכנף פתיל וכו', נמצא שבכל אחד מהציצית יש י"ו חוטים. דהיינו שמנה חוטים שזוכים. כנגד הימים שיש בשלש רגלים שהם י"ו ימים. כי פסח שבעה ימים ושבועות יום אחד וח' ימי הח ג בבחינת (קהלת יא) תן חלק לשבעה וגם לשמנה שדרשו רז"ל (עירובין מ) על רגלים ועל כן עיק הציצית הם שמנה חוטים כנגד שמונת ימי חג הסוכות שהוא המספר המרובה ביותר של ימי הרגלים ונכלל בתוכו גם כן שבעת ימי הפסח ויום השבועות. גם שמונת ימי הסוכות הם האחרון שברגלים. כנגד יעקב שכלול מכל האבות. כי אז בסוכות נשלם הארת של כל הג' רגלים. והוא כלול מ כולם ועל כן יש שמונה חוטים בהציצית וכנ"ל:

אות ג

וזה בחינת יציאת מצרים שנזכר בפרשת ציצית זה בחינת השלש רגלים שהם כולם זכר ליציאת מצרים כי עיקר יציאת מצרים הוא על ידי בחינת חצות. בבחינת (שמות יא) כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים. דהיינו על ידי שמשברין הג' משמרות ג' מדות רעות הנ"ל שהם בחינת חשכת לילה שהם עיקר גלות מצרים שהוא גלות של הסטרא אחרא שמתגבר על האדם בג' מדות הנ"ל שהם כלל כל התאוות. ועל ידי בחינתחצות שמשברין את כלילה על ידי זה יוצאין מגלות מצרים מגלות ג' מדות הנ"ל בבחינת כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים כנ"ל וזוכין לבחינת שלש רגלם שהם זכר ליציאת מצרים. ועל ידי זה זוכין לאור הציצית שהם לבושין דמכסיין על האדם להצילו ולשומרו מג' מדות הנ"ל שהם בחינת פגם הלבושין בבחינת (יחזקאל טז) ואת ערום ועריה הנאמר בגלות מצרים דהיינו כשמונחין ח"ו בפגם ג' מדות הנ"ל שזה בחינת גלות מצרים כנ"ל אז הנשמה ערומה ח"ו בחינת ואת ערום ועריה. בבחינת כי היא כסותו לבדה היא שמלתו לעורו דא ציצית ותפילין במה ישכב בגלותא. כמו שכתוב בזוהר הקדוש (תיקונים דף צא(היינו כששוכבין בגלות ח"ו דהינו פגם הג' מדות הנ"ל אז נאמר במה ישכב בגלותא כי אז הוא בבחינת ערום ועריה כנ"ל. כי ג' מדות אלו הם בבחינת פגם הכבוד שהוא בחינת לבושין כי ר' יוחנן קרא למאני' מכבדותא (שבת קיג) כי הג' מדות אלו הם נקראים אנשי שם כמו שכתוב במאמר הנ"ל והשם הוא הכבוד בבחינת (תהלים עב) וברוך שם כבוד ובחינת (שם כט) הבו לה' כבוד שמו. ואלו התאוות הנ"ל הם פוגמין ח"ו השם והכבוד, כי נקראים אנשי שם כנ"ל כי הממון נקרא כבוד, כמו שכתוב (בראשית לא)

ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה. בבחינת (עירובין פו) רבי מכבד עשירים, נמצא ששורש ממון בכבוד. וכמובא בדברי רבינו ז"ל במקום אחר (בסימן נט) ועל כן על ידי תאוות ממון פוגמין בכבוד, וכן תאוות ניאוף בכבוד, כי אין בשת אלא במקום עריין ועיקר הכבוד על ידי שמירת הברית כמובא במקום אחר (סימן יא) וכן תאוות אכילה פוגם בכבוד בבחינת שלחן מלכים מלך הכבוד. כמובא גם כן במקום אחר כל זה (סימן ס"ז) ועל כן הם פוגמין בהלבושין שהם בחינת כבוד כנ"ל, ועל כן נאמר בגלות מצרים שהוא בחינת כבוד כנ"ל, ועל כן נאמר בגלות מצרים שהוא בחינת הג' תאוות כנ"ל היפך הג' רגלים שהם בחינת יציאת מצרים כנ"ל, על כן נאמר אז ואת ערום ועריה בחינת במה ישכב בגלותא כנ"ל ועל כן בבקר שאז מאיר יום בחינת אור הדעת של ג' רגלים בחינת יציאת מצרים שמאיר בכל יום, על כן אז זוכין ללבושין דקדושה שהם לבושי הציצית שהם מכסין על פגם התאוות הנ"ל כי הם בחינת האור הנמשך משלש רגלים כנ"ל:

אות ד

ועל ידי השלש רגלים שמתקנין היראה שבלב על ידי זה נברא המלאך המשפיע נבואה, בחינת המלאכך הגואל ~ אותי מכל רע וכו' ועל ידי זה זוכין לתפילה שהוא דבר ה' וכו' עיין שם. שלש רגלים שמאיריכן לתפלה זה בחינת תלת גוונין דעינא ובת עין כי ג' רגלים הם כנגד שלשה אבות שהם בחינת תלת גוונין דעינא והתפילה היא בחינת מלכות דוד שהוא ברגל רביעי שהיא בחינת בת עין כמובא. זהו בעצמו בחינת המלאך הגואל שנמשך מהג' רגלים כנ"ל, כי המלאכך הוא בחינת השכינה כמו שאמר רבינו ז"ל שם בסוף המאמר הנ"ל שהיא בחינת מלכות. ועל כן על ידי בחינת זה המלאך עיקר תיקון התפלה שהיא גם כן בחינת מלכות כנ"ל, וזהו בחינת הד' ציצית בחינת תלת גוונין דעינא ובת עין בחית וראיתם ~ אותו הנאמר בציצית, כי עיקר הארת הג' רגלים הוא להאיר בבת עין בבחינת מלכות שהיא בחינת ד' שעיקר עלייתה היא בג' רגלים, כמו שאמר רבינו במקום אחר (בסימן למ"ד) וזה בחינת הד' ציצית כי על ידי השלש רגלים שהם תלת גוונין דעינא המאירין בבת עין על ידי זה יוצאין ד' ציצית שהם בחינת מלכות בחינת ד' כמובא וכנ"ל:

אות ה

ועל כן עיקר תקון התפלה הוא בציצית כי הציצית נמשכין מהג' רגלים שמאירין בבת עין בבחינת תפלה כנ"ל, ועל כן על ידי זה דייקא יכולין לאחוז בכסא הכבוד כמבואר במאמר הנ"ל, כי תלת גוונין דעינא ובת עין שהם בחינת ג' רגלים שמתקנין את התפוּלה שזהו בחינת ד' ציצית כנ"ל הם בחינת שלה אבת ודוד. שהם בחינת ד' רגלי הכסא כמו שאמרו רז"ל, על כן על ידי זה אוחזין בכסא כבודו כנ"ל:

אות ו

גם ציצית מתקנין ג' עבודות שמפסידין עבודת התפלה שהם עבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים כמו שדרשו רז"ל (תדא"ר פרק כ"ו) לדרתם לדור תם, תם מן העבודה זרה תם משפיכות דמים, וזה בחינת ולא תתורו אחרי לבבכם זו מינות היינו עבודה זרה. ואחרי עיניכם זה זנות היינו גילוי עריות, נמצא שציצית מציל מעבודה זרה וגילוי עריות, וכן מצילין גם כן הציצית שהם תיקון הלבושין משפיכות דמים התצלוים בפגם הבגדים, שהם בחינת טלית אדום הנאמר בעשו שהיה שופך דמים שנאמר בו (בראשית כה) ויצא הראשון אדמוני כולו כאדרת שער ופירש רש"י כטלית וכנזכר זה לענין אחר בדברי רבינו ז"ל (בסימן ח') ועל כן הפוגם בציצית נאמר עליו (ירמיה ב') גם בכפניך נמצאו דם נפשו"ת אביונים נקיים. כמובא בדברי רז"ל (שבת לב) כי פגם הציצית פגם הבגדים הוא בבחינת שפיכות דמים בבחינת (ישעיה סג) מדוע אדום ללבושיך. וכמובא בדברי רבינו ז"ל במקום אחר (בסימן ח') אבל ציצית הוא תיקון הבגדים בחינת טלית לבן היפך טלית אדום של עשו הנ"ל. ועל כן ציצית מציל משפיכות דמים. כי אז אינו עובר על אל תהי בז לכל אדם (אבות פ"ד) שזהו בחינת שפיכות דמים כנ"ל. בבחינת (שם) איזהו מכובד המכבד את הבריות. ועל כן ציצית שהם עיקר תיקון הלבושין שהם בחינת כבוד כנ"ל. ואזי הוא מכובד ואזי הוא בוודאי מכבד את הבריות וניצול מלעבור על אל תהי בז לכל אדם. נמצא שציצית מצילין מג' עבירות הנ"ל, כי ציצית הם תיקון התפלה, ועל כן ציצית מסוגל לרפואה כמו שאמר רבינו ז"ל במקום אחר (בסימן ז') כמרומז בפרשה (בראשית מח) הנה בנך יוסף בא אליך שזה בחינת הציצית כמבואר בפרי עץ חיים ועל ידי זה ויתחזק ישראל. כי על ידי הציצית זוכין לתפלה שהיא בחינת דבר ה' כנ"ל. ועל ידי דבר ה' זוכין לרפואה מן השמים על ידי כל דבר שבעולם אפילו על ידי לחם ומים בבחינת (שמות כג) וברך את לחמך וגו' והסירותי מחלה וכו'. בחינת בכל מתרפאין חוץ וכו'. כמבואר כל זה במאמר הנ"ל עיין שם.

אות ז

נמצא שעל ידי ציצית נמשך האור מג' רגלים לתקן ג' מדות הנ"ל שזה בחינת יציאת מצרים ועל ידי זה זוכין לתפלה לדבר ה' ועל ידי זה יכולין לאחוז בכסא כבודו שרשי נשמות ישראל שזה בחינת צ יצית וכו' כנ"ל, ואזי כשזוכין לאחוז בכסא כבודו אזי יכולין לעשו"ת ראש השנה שהוא יומא דדינא, דהיינו לדון את כל העולם ברחמים לכף זכות, כמו השם יתברך שדן את הכל ברחמים מחמת שהוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו וכו' כמבואר היטב במאמר הנ"ל עיין שם היטב. וכמובא כל זה למעלה. וזה עיקר בחינת הציצית שהם תיקון הלבושין כדי לזכות לאחוז בבחינת כסא הכבוד כנ"ל

כדי לדון את כל העולם ברחמים לכף זכות וכו' כנ"ל. כי המלבושים הם הם דנים את האדם בבחינת (תהלים צג) ה' מלך גֵּאוּת לבש וכו' הנאר על יום ראש הנה כשהקב"ה יושב על כסאו לדון את העולם. כמו שכתוב שם נכון כסאך מאז וכמובא שזה המקרא נאמר על ראש השנה יומא דדינא. שאז לובש השם יתברך לבושי גאוותו לדון את כל העולם, כי הלבושין הם בבחינת דינים והם דנים את כל באי עולם. כמובא בדברי רבינו ז"ל במקום אחר (סימן כט) בבחינת צדק לבשתי וצדק הוא דינא דלמכותא וכו' עיין שם. וכפי תוקף הדין ח"ו של בחינת הלבושין היו יכולים ליקוד עלמא ח"ו, כי לא יצדק לפניך כל ח י. ועל כן אנו צריכין לתקן המלבושין על ידי הציצית שהם בבחינת כסא הכבוד כנ"ל שעל ידי זה נעשין בבחינת מקומו של עולם. כי מי שאוחז בבחינת כסא הכבוד הוא בבחינתמקומו של עולם כמבואר היטב שם במאמר הנ"ל, ואז יכולין לדון את הכל ברחמים לכף זכות בבחינת (אבות פרק ב') אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו וכו' כמו השם יתברך כשלובש לבושי גאוותו בראש השנה לדון את העולם בראש השנה הוא דן את ישראל ברחמים גדולים. כי ראש השנה הוא חסד גדול שקבע יום הדין בראש חדש בעת שהשם יתברך בעצמו אומר הביאו עלי כפרה וכו' עיין שם כל זה היטב. כי הוא יתברך מקומו של עולם ואין העולם מקומו ויודע מקום של כל אחד ואחד. ועל כן דן את כל ישראל ברחמים גדולים וכו' עיין שם, וזה בחינת ציצית שתולין בבגדים שעל ידי זה אוחזין בבחינת כסא הכבוד כנ"ל, ואזי הם בבחינת מקומו של עולם ויכולין לדון את הכל לכף זכות כמו השם יתברך כביכול, כי ציצית הם בבחינת מקומו של עולם כי הם תלויים בד' כנפות כנגד ד' רוחות העולם, היינו שכל הארבע רוחות העולם שהם כל המקום של העולם כולו, כולם יוצאים מבחינת ציצית שהם בחינת מקומו של עולם כי הם בבחינת כסא הכבוד כנ"ל וזה עיקר בחינת ציצית. שהם מעלין ומקבצין ומקשרין את בחינת המקום של כל אחד ואחד לבחינת למעלה מן המקום שהוא בחינת מקומו של עולם. ששם שורש המקום של כל אחד ואחד ועל ידי זה דנים את הכל לכף זכות מחמת שיודעין את מקומו.

אות ח

כי איתא בדברי רבינו ז"ל בהמעשה נוראה של הז' בעטלירש המובא בספר המעשיות ומובא שם בסיפור המעשה של הבעטליר החמישי שהיה בעל חטוטרות מענין מועט מחזיק את המרובה והמובן שם קצת כי בחינת מועט מחזיק את המרובה הוא קרוב לבחינת למעלה מן המקום, ויש כמה בחינות בענין מועט מחזיק את המרובה זה למעלה מזה. וכל בחינת מועט מחזיקאת המרובה הוא עדיין במקום, אבל הוא סמוך

קצת לבחינת למעלה מן המקום עד שיש בחינת מועט מחזיק את המרובה והוא סמוך מאד לבחינת למעלה מן המקום עד ששם יוצאין לגמרי מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום, ועל ידי בחינה זו יכולין לבא להאילן אשר תחותוהי תטלל כל חיוות ברא ובענפוהי וכו' אשר זה האילן עומד למעלה מן המקום לגמרי עיין שם היטב כל זה הענין הנפלא והנורא מאד, וציצית הם בבחינת מועט מחזיק את המרובה, ומעלין את האדם מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום לבחינת כסא הכבוד בחינת מקומו של עולם ששם נמתק הכל ברחמים כנ"ל. בבחינת (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי, כנפי נשרים דא כנפי מצוה בחינת (דברים לב) כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף שאנו אומרים קודם עטיפת הציצית ועל ידי זה על ידי כנפי נשרים כנפי מצוה ואביא אתכם אלי, שקירבם אליו השם יתברך מבחינת מקום לבחינת מקומו של עולם בחינת למעלה מן המקום, כי רבותינו ז"ל דרשו על פסוק זה ואשא אתכם וכו' שזה נאמר על יציאת מצרים ביום שבאו מרעמסס לסוכות היו מאה ועשרים מיל ובאו ביום אחד. וזה בחינת למעלה מן המקום שזהו בחינת קפיצת הארץ, בחינת ויפגע במקום הנאמר ביעקב שדלג על המקום, ועל כן פגע במקום ביום אחד, כי יעקב היה יכול לעלות לבחינת למעלה מן המקום, וזהו בחינת קפיצת הארץ, וזה בחינת ואשא אתכם על וגו' הנ"ל שהגביהם למעלה מן המקום, ועל כן באו ביום אחד מרעמסס לסוכות. וזה נעשה על ידי בחינת ציצית בבחינתו אשא אתכם על כנפי נשרים ואביא וגו' שהם כנפי מצות כנ"ל.

אות ט

ועל כן ציצית מקבץ נדחים מארבע כנפות הארץ מכל המקומות אשר נדחו לשם, כי כל אחד מהנדחים נדחה ונפל למקום שנפל מחמת מקומו. כי מקומו גרם לו בבחינת (אבות פרק ב') אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו כנ"ל. והשם יתברך שהוא מקומו של עולם כנ"ל ויודע מקום כל אחד ואחד הוא דן את הכל לכף זכות כי יודע שמקומו גרם לו ואזי כשהשם יתברך רוצה לרחם עליו ברחמו המרובים הוא מעלה ~ אותו מן המקום ההוא לבחינת למעלה מן המקום ושם נמתק ונתתקן הכל כמובא לעיל, וזה בחינת תשובה כי תשובה קדמה לעולם, כי תשובה היא בבחינת למעלה מן המקום בבחינת כסא הכבוד שהוא בחינת מקומו של עולם בבחינת (יומא פז) גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד כי המקום של כל אחד ואחד גורם לו התרחקותו מהשם יתברך כי המקום הוא בחינת תוקף העשיה תוקף הצמצום שמשם עיקר אחיזתם כידוע. ומי שרוצה להתקרב להשם יתברך צריך תמיד לבקש את ה' בכל המקום אשר הוא שם. ולקשר

ולהעלות בחינת המקום אשר הוא שם לבחינת למעלה מן המקום למקומו של עולם דהיינו להשם יתברך ואז זוכה לעבוד ה' באמת. ואין שום מקום שימנענו. וכמובא זה במקום אחר בדברי רבינו ז"ל (סימן לג). ואפילו מי שנפל לאיזה מקום לא טוב בחטאיו ואפילו אם נפל למקום שנפל למקום נמוך ומגושם ומלוכלך מאד ח"ו רחמנא ליצלן, אף על פי כן צריך שיזכור בהשם יתברך שהוא מקומו של עולם ששם יש מקום של כל אחד ואחד, ועל כן אין שום נפילה בעולם כלל כי גם משם יוכל לחזור להשם יתברך שהוא מקומו של עולם, מכל המקומות אשר נדח לשם בבחינת (דברים ד') ובקשת משם את ה' אלהיך, משם דייקא ממקום אשר הוא שם כמובא בשם הבעל שם טוב ז"ל, וזהו בחינת ציצית שהם בבחינת למעלה מן המקום בחינת כסא הכבוד בחינת מקומו של עולם, היינו שציצית בשרשם הם בבחינת למעלה מ ן המקום וכנ"ל, ועל כן גם למטה הציצית הם בבחינת מועט מחזיק את המרובה, כמו שכתוב (זכריה ח) והחזיקו עשרה אנשים מכל לשונות הגוים בכנף איש יהודי ואמרו לכו ונלכה עמכם וכו' ודרשו רז"ל (שבת לב) שעתידין שיאחזו שבע מ~ אות אנשים בכנף אחד מהד' כנפשו"ת של ציצית, נמצא שהוא בבחינת מועט מחזיק את המרובה, ועלכ ן דייקא בהכנף יוקכלו להתאחז שבע מ~ אות אנשים שהוא בחינת מועט מחזיק את המרובה. ועל ידי זה דייקא יאמרו לכו ונלכה עמכם להתקרב לה', כי על ידי ציצית שהוא בחינת מועט מחזיק את המרובה כשאוחזין בהם יכולין לעלות מהמקום לבחינת למעלה מן המקום שעל ידי זה נתקרבין להשם יתברך לבחינת מקומו של עולם וכונ' כנ"ל, בבחינת (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי וכו' וכנ"ל, ועל כן הציצית מקבץ הנדחים מארבע כנפות הארץ בבחינת והביאנו לשלום מארבע כנפות וגו' שאז אוחזין בהציצית כי הציצית שהם בבחינת כסא הכבוד בחינת מקומו של עולם הם דנים את הכל לכף זכות אפילו הנדחים מאד בעונותיהם הרבים, ואזי הם מרימים ומקבצים כל הנדחים ממקומם שנדחו לשם לבחינת למעלה מן המקום לבחינת מקומו של עולם שם יש מקום של כל אחד ואחד אפילו של הנדחים. ושם נמתק ונתקן הכל כי שם דנים הכל לכף זכות כנ"ל.

אות י

וזה בחינת יציאת מצרים, שאז נשאם השם יתברך על כנפי נשרים וקירבם אליו דהיינו שהגביהם למעלה מן המקום כי זה עיקר בחינת יציאת מצרים לצאת מן המיצר והדחוק שזה בחינת המקום הוא תכלית הצמצום ששם הוא בחינת מיצר ודוחק כי בבחינת למעלה מן המקום אין שיך שום מיצר ודוחק כלל, רק למטה בבחינת מקום שם שייך מיצר ודוחק, ועל כן כל היסורין מכונים בשם צרות רחמנא ליצלן כי עיקר היסורים

באים מבחינת הצמצום שהוא בחינת המקום ששם שייך מיצר ודוחק שמשם באים כל היסורים, כי כולם באים מבחינת צמצומים שהם בחינת דינים כידוע ועל כן כשיוצאין מהצרה והיסורים נקרא הרחבה. כמו שנאמר (תהלים ד) בצר הרחבת לי. וכמו שאמר (שם קיח) מן המצר קראתי וגו' ענני במרחב, כי עיקר הישועה על ידי המתקת הדין היא בחינת הרחבת הצמצום, הוא בחינתשיוצאין מן המקום שהוא בחינת צמצום לבחינת למעלה מן המקום ששם בחינת הרחבה, כי אין שייך שם שום דוחק כלל בחינת המקום מאחר שאין שם שום מקום כלל. רק הוא למעלה מן המקום כנ"ל. וזה בחינת יציאת מצרים, כי מצרים היא ערות הארץ מקום טמא מאד, נמצא שזה המקום של מצרים גורם לחוטא, ועל כן נקרא מצרים כי הוא בחינת מיצר ודוחק, כי כל מקום שהוא רחוק ביותר מן הקדושה הוא בחינת צמצום יותר בבחינת מקום בבחינת עשיה ביותר. כי המקום שיש בו קדושה הוא סמוך לבחינת למעלה מן המקום לבחינת מקומו של עולם שהוא השם יתברך וכל מקום שהוא מגושם ביותר שם בחינת מיצר ודוחק ביותר. כי כל מה שנתרחק ביותר מבחינת מקומו של עולם. נתרחק ביורת מבחינת מועט מחזיק את המרובה. ונגבר יותר ויותר בשם מקום ועשיה. ושם שייך מיצר ודוחק ביותר. ושם אחיזת הסטרא אחרא ביותר. שאחיזתם בבחינת גבול המקום בחינת עשיה. שם עיקר המיצר והדוחק כנ"ל. וזה בחינת מצרים שהוא מקום טמא ערות הארץ וכנ"ל, ועל כן נקרא בשם מצרים לשון מיצר ודוחק כנ"ל. ועל כן כשהוציאם השם יתברך ממצרים נשא ~ אותם על כנפי נשרים מרעמסס לסוכות ביום אחד שזה בחינת שהגביהם למעלה מן המקום כנ"ל. כי זה העיקר יציאת מצרים כי על ידי שהגביהם למעלה מן המקום על ידי זה יצאו מגלות מצרים שהוא תוקף המקום הנגבל ביותר בגבול וצמצום תוקף העשיה כנ"ל. ועל ידי זה דייקא נתקרבו אליו יתברך בבחינת ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי. כי עיקר התקרבות אליו יתברך כשזוכין לצאת מבחינת מקום לבחינת כסא הכבוד לבחינת מקומו של עולם שהוא למעלה מן המקום ששם נמתק ונתקן הכל וכנ"ל:

אות יא

וזה בחינת ספירת העומר שמביאין עומר שעורים תיכף ביום שני של פסח. ואחר כך סופרין שבע שבתות מ"ט ימים כדי לצאת על ידי זה מטומאת מצרים, כי הנפת העומר שעורים בכל הששה קצוות למעלה ולמטה ובד' רוחות שהם כלל גבול המקום זה בחינת שמעלין ומקשרין בחינת המקום בחינת הו' קצוות להשם יתברך לבחינת למעלה מן המקום למקומו של עולם, כי שעורים זה בחינתהצמצום של כל הדינים כמובא בכתבים, וזה בחינת עומר שעורים לשון מדה וצמצום וזה בחינת מקום שהוא

בחינת צמצום כנ"ל, ועל ידי הנפת העומר שעורים בכל ה' קצוות בבית המקדש על יד זה מקשרין ומעלין את המקום את בחינת הו' קצוות ואת כל הצמצומים לבחינת למעלה מן המקום, כי זה בחינת כל מעשה הקרבנות שהיה בבית המקדש כי הבית המקדש הוא בבחינת מועט מחזיק את המרובה שרשו מבחינת למעלה מן המקום, כמו שאמרו רז"ל (אבות פרק ה') עומדים צפופים ומשתחוים רווחים ולא אמר אדם לחבירו צר לי המקום שאלין בירושלין, כי ארץ ישראל וירושלים ובית המקדש וקדש הקדשים ששם כל העשר קדושו"ת הם סמוכים ביותר לבחינת למעלה מן המקום, ועל כן הם בבחינת מועט מחזיק את המרובה, ועל כן אין שום מקום צר בירושלים וכנ"ל והבית המקדש שקדוש ביותר שם היה ביותר בחינת מועט מחזיק את המרובה בחינת עומדים צפופים ומשתחוים רווחים, ובין שני בדי הארון היה עוד יותר ויותר בחינת מועט מחזיק את המרובה, כי כל ישראל עמדו בין שני בדי הארון כמו שאמרו רז"ל על פסוק גשו הנה (יהושע ג') ופירש רש"י צמצם את כולן בין שני בדי הארון זה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את המרובה:

אות יב

כי אבן שתיה שהיה בבית המקדש משם הושתת העולם ומשם נתפשט המקום של כל העולם כולו, והנקודה של האבן שתיה הוא בתכלית המעלה של בחינת מועט מחזיק את המרובה, כי שם ב~ אותו הנקודה כלול המקום של כל העולם כולו כי האבן שתיה סמוך לבחינת למעלה מן המקום שמשם יצא נקודות האבן שתיה שהיא נקודות מקום העולם בחינת (שמואל א ב) וישת עליהם תבל היינו האבן שתיה שמשם הושתת העולם, ועל כן יעקב כשהלך לחרן פגע במקום ההוא שהוא במקום נקודת האבן שתיה מקום קדש קדשים כמו שאמרו רז"ל (סנהדרין צה) שהיה לו קפיצת הארץ שם דייקא שה בחינת למעלה מן המקום כנ"ל ושם נכללו י"ב אבנים באבן אחת כששכב במקום ההוא שזהו בחינת מועט מחזיק את המרובה. נמצא שבית המקדש הוא בבחינת למעלה מן המקום בבחינת מועט מחזיק את המרובה. ועל כן שם בבית המקדש היתה סנהדרין גדולה יושבת ודנה את כל העולם כולו. כי הם היו יכולים לדון את כל העולם לכף זכות כמו שנצטוו הסנהדרין על זה, כמו שכתוב והצילו העדה כמו שאמרו רז"ל ועל כן עיקר מקום המשפט היה שם בלשכת הגזית. כי שם בבית המקדש יכולים לעלות לבחינת מקומו של עולם על ידי נקודת האבן שתיה כנ"ל. שעל ידי זה יכולין לדון את הכל לכף זכות כנ"ל. ועל כן צותה התורה (דברים יז) לא תסור מן הדבר אשר ידידו לך וכו' מן המקום ההוא. מן המקום ההוא דייקא. כי המקום גורם בבחינת (שם יב) והיה המקום

אשר יבחר ה' כי זה המקום דייקא בחר ה'. כי הוא סמוך לבחינת למעלה מן המקום ושם עיקר המשפט והדין. כי אין מי שראוי לדון את העולם כי אם מי שיכול לעלות ולהתקשר לבחינת מקומו של עולם ששם דנין הכל לכף זכות וכו' כנ"ל. וזה היה דייקא בבית המקדש וכו' כנ"ל:

אות יג

וזה בחינת הקרבנות. כי עיקר בחינת המקום הוא מחמת חסרון הדעת. וכל מי שיש לו דעה ביותר הוא סמוך ביותר לבחינת למעלה מן המקום. כמובן בדברי רבינו ז"ל (בלקותי תנינא ס"א) על פסוק אני היום ילדתיך עיין שם. ועל כן כשאדם חוטא חס ושלום שאז נכנס בו רוח שטות כמו שאמרו רז"ל (סוטה ג') ועל כן אז נופל ביותר תחת המקום הגשמי. ועל כן תיקונו היה בבית המקדש על ידי שהיה מביא בהמה לקרבן, כי הבהמה היא העדר הדעת, וזה בחינת מקום ובבית המקדש היו מעלין את הבהמה שהיא בחינת העדר הדעת בחינת דין וצמצום בחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום, כי בבית המקדש יכולים לעלות מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום כנ"ל, ועל כן בית המקדש היה גבוה מכל הארצות (דברים יז) כמו שכתוב וקמת ועלית אל המקו וגו' כי הבית המקדש הוא בבחינת מקומו של העולם בבחינת למעלה מן המקום, וכל הארצות מקומם שם בבית המקדש, כי כולם יוצאים משם מנקודת האבן שתיה כנ"ל, כי אדם על ידי שלימות דעתו שזה עיקר גדר האדם יכול לעלות לבחינת למעלה מן המקום, וזה היה עיקר בריאת אדם הראשון שנברא ממקום הבית המקדש והכניסו לגן עדן בחייו והגן עדן שם עומד עץ החיים אשר מזון לכולא בי' תחותוהי תטלל וגו' ובענפוהי ידורון וגו', שזה האילן הקדוש הוא בבחינת למעלה מן המקום, ודרך שם עולין ממקום לבחינת למעלה מן המקום כמובא במעשה הנ"ל, ועל כן כל הנשמות עולין אל כסא הכבוד שהוא בחינת מקומו של עולם כנ"ל דרך העץ חיים כמובא וכנ"ל, ואדם הראשון כשנברא שהיה מעלתו גבוה היה נכנס בגן עדן בחייו ואם לא היה חוטא לא היה מיתה בעולם, והיה יכול לעלות אל כסא הכבוד שהוא למעלה מן המקום מקומו של עולם בחייו דרך עץ החיים שעומד שם בגן עדן וכנ"ל, נמצא שאדם הראשון היה יכול לעלות לבחינת למעלה מן המקום, וזה גדר האדם שהוא הדעת וכנ"ל, ועל ידי חטאו אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו (תהלים מט), ונתרחק מהגן עדן ונפל מן הדעת הזה ואז נפל תחת המקום וזה גדר הבהמה שהיא העדר הדעת שזה עיקר גבול המקום וכנ"ל ומשם באין כל החטאים כי המקום גורם לכל אחד כנ"ל, כי כל אחד צריך להתנסות ולהצטרף ולעמוד בנסיון במקום אשר הוא שם ואם אינו מתגבר חס ושלום

לטהר ולקדש את מקומו ומדריגתו באשר הוא שם אזי יוכל לבא לידי חטאים על ידי מקומו וכו' וכנ"ל, ועל כן עיקר התיקון על ידי תשובה שמגעת עד כסא הכבוד שהוא בחינת למעלה מן המקום כנ"ל, וזה בחינת הקרבן בהמה שמקריבין בבית המקדש שעל ידי זה מעלין את הבהמה שהיא העדר הדעת בחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום למקומו של עולם להשם יתברך וזה עיקר התיקון וכנ"ל, כי עיקר בחינת הקרבן להעלות מבחינת בהמה לבחינת אדם בבחית (ויקרא א) אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה וכו', כמובא במקום אחר, דהיינו להעלות מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום שם נמתק ונתכפר הכל כנ"ל.

אות יד

ואזי כשהאדם חוטא חס ושלום ואזי הוא נופל תחת המקום כנ"ל, אזי אין לו מקום בעולם כלל, כי צר לו המקום, כמו שכתוב בקין (בראשית ד) הן גרשת ~ אותי היום מ על פני האדמה והייתי נע ונד בארץ וכו', כי נופל חס ושלום בבחינת צמצום שהוא בחינת מקום ושם המיצר והדוחק בחינת גלות מצרים שהיה על חטא אדם הראשון כי נפילתו אחר החטא חס ושלום הוא מהיפך אל היפך, כי קודם החטא היה בבחינת למעלה מן המקום והיה בבחינת מקומו של עולם, נמצא שכל מקומות העולם היו כולם אצלו ועכשיו אחר שחטא שאז נופל אל תחת המקום, אזי אין לו מקום בעולם כלל, כי נופל אל תחת בחינת המיצר והדוחק כנ"ל, כי האדם אין לו מקום בזה העולם כלל, וכל החיות והבהמות וכו' כולם יש להם מקום לכל אחד ואחד בעולם הזה הגשמי. והאדם אין לו מקום כלל בעולם, כי הוא בבחינת למעלה מן המקום כנ"ל, ואם זוכה ועומד במדריגה זו על ידי מעשיו הטובים אזי הוא בחינת מקומו של עולם ואין העולם מקומו, ואזי כל המקומות משועבדים תחתיו, וכל המקומות תאבין אליו שיהיה אצלם, כי הוא יכול להעלות כל המקומות לבחינת למעלה מן המקום שזה עיקר התכלית, אבל כשהאדם חוטא חס ושלום אזי כולם מגרשין ~ אותו ממקומם בבחינת הן גרשת ~ אותי וכו', כי אין לו מקום אצלם כלל כנ"ל רק השזם יתברך מקיים את האדם בעולם ברחמיו עד שישוב בתשובה שהוטא בחינת למעלה מ ן המקום כנ"ל, שאה חוזר למעלתו וכו' כנ"ל וזה בחינת מה שאמרו רז"ל (קידושין פב) לא ראית שועל חנוני וכו' והם מתפרנסין שלא בצער ואני שנבראתי לשמש את קוני וכו' אלא שהרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי, היינו שכל החיות והעופות יש להם מקום דירה ופרנסה בעולם שלא בצער, והאדם הוא נע ונד בעולם ויש לו צער גדול וקשה לו למצוא מקום פרנסה ודירה בעולם, וכל זה מחמת שהרעותי את מעשי וכו' שעל ידי זה צר לו המקום וכו' וכנ"ל.

אות טו

נמצא שעיקר הקרבן בבית המקדש הוא שעל ידי זה מגביהין ומעלין מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום וכו' כנ"ל, וזה בחינת הנפת העומר בו' קצוות שהיה בבית המקדש כנ"ל, כי שעורים הוא מאכל בהמה שהוא העדר הדעת בחינת מקום, כי שעורים הם בחינת כל הצמצומים שזה עיקר בחינת מקום כנ"ל, ועל כן על ידי שמניפין עומר שעורים בכל הו' קצוות בבית המקדש עם הקרבנות שהיו מקריבין אז בשעת הנפת העומר על ידי זה מעלין את כל בחינת המקום לבחינת למעלה מן המקום כנ"ל ועל כן על ידי זה דייקא יוצאין מטומאת מצרים כי עיקר זוהמת מצרים היה מחמת המקום כנ"ל, כי שם במצרים הוא בחינת תוקף העשה גשמיות המקום המגושם והנמוך ביותר כנ"ל, ועל כן מקום מצרים בעצמו הוא טמא כנ"ל ועל כן נקרא מצרים כנ"ל, ועל ידי הנפת העומר מגביהין כל המקומות לבחינת למעלה מן המקום כנ"ל, ועל ידי זה יוצאין מטומאת מצרים שבא מחמת המקום וכו' כנ"ל:

וזה בחינת ספירת העומר, שסופרין הימים לעומר כדי לצאת על ידי זה מזמהמת מצרים, כי כל מעשה אדם הם בזמן ובמקום, ושם עיקר אחיזת הסטרא אחרא, אבל השם יתברך הוא כביכול למעלה מהמקום למעלה מהזמן ושם בבחינת למעלה מהמקום למעלה מהזמן הוא כולו טוב ואין שם אחיזת הסטרא אחרא כלל ושם נמתק הכל, וזה שכתב (תהלים קלט) אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך אשא כנפי שחר וכו' אנה אלך מ רוחך ואנה מפשיך אברח וכו' היינו שדוש המלך עליו השלום סיפר בשבח גדולת הבורא יתברך, ואמר שאין שום מקום לברוח ולהתייאש ח"ו מהשם יתברך כי אין שום מקום שלא יימצא בו השם יתברך ח"ו כי הוא יתברך מקומו של עולם, וכל המקומות שבעולם הם אצלו, ועל כן בכל מקומות שבסעולם ובכל המדריגות התחתונות יכולין למצאו יתברך, כי המקום בכללו הוא מ השם יתברך שהוא מקומו של עולם ומחיה את כל המקומות והמדריגות שבעולם, ואחר כך הזכיר מבחינת למעלה מהזמן ואמר (שם) גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו ימים יוצאו ולו אחד בהם, היינו שכל הימים שנוצרו הם אצלו יתברך אחד, וזהו ולו אחד בהם, היינו שכל הימים שנוצרו הם אצלו יתברך אחד, וזהו ולו אחד בהם שאצלו יתברך כולם אחד, כי הוא יתברך כביכול למעלה מזהמן ושם כולו חד בחינת יום שכולו ארוך שכולו טוב, וזה ולו אחד בהם זה יום הכפור (תדא"ר פ"א) כי איתא בדברי רבינו ז"ל בספר הא"ב החדש (~ אות ת' תשובה סימן א') שיום שהאדם עושה תשובה הוא למעלה מהזמן וכן יום הכפורים הוא מהזמן על כן, וזהו ולו אחד בהם בחינת למעלה מהזמן שכל הימים הם אחד, וזה בחינת יום הכפור

שהוא למעלה מהזמן כנ"ל, כי תזובה הוא בחינת למעלה מהמקום בבחינת כסא הכבוד כנ"ל ולמעלה מהזמן כנ"ל ועל כן אחר הנפת העומר שהוא בחינת שמעלין ומקשרין בחינת המקום לבחינת למעלה מן המקום אז מתחילין לספור הימים, כי למעלה מהזמן אין שייך מנין וספירה ועל כן כשברא השם יתברך את העולם, ואז ברא מקום וזמן אז ספר את הימים, כמו שכתוב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד ויהי ערב וגו' יום שני וגו' כי אי אפשר להיותב ריאת העולם כי אם בזמן ובמקום, שזה בחינת ספירה, כי שם שייך ספירה ומנין, כי למעלה מ הזמן והמקום כולו חד, (וכמו שכתוב מזה קצת במקום אחר), ועל כן סופרין הימים לעומר, כדי להעלות ולקשר בחינת הזמן שהוא בחינת ספירה ומנין כנ"ל לבחינת למעלה מהזמן למעלה מהמקום, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו ועל כן על ידי עומר שעורים שהוא בחינת כל הצמצומים בחינת מקום כנ"ל על ידיזה מעלין את הזמן לבחינת למעלה מהזמן, ועל כן סופרין את הימים לעומר, כי עיקר הוא הנפת העומר שהוא בחינת שמגביהין את המקום לבחינת מקומו של עול כנ"ל, כי זהו העיקר לטהר את המקום, כי המקום הוא תוקף העשיה כנ"ל כי הזמן היא בדקות יותר מן המקום, כי הזמן אינוט נתפס, ועל כן העיקר הוא המקום שהוא בחינת עשיה ביותר שזה גורם לוטוא ח"ו כשאינו זוכה לעמוד בנסיון במקומו כנ"ל, ועלן כן כשמטהרין את בחינת המקום על ידי הנפת העומר ועל ידי זה עולין לבחינת למעלה מן המקום על ידי זה ממילא עולין ונתקשרין כל הימים לבחינת למעלה מן הזמן, ועל כן סופרין הימים לעומר, כי טהרת הימים דהיינו לקשרם לבחינת למעלה מן הזמן, הוא על ידי הנפת העומר שעל ידי זה נתקשרין לבחינת מקומו של עולם ששם עיקר התיקון כנ"ל, כי עיקר לטהר את המקום לקשרו לבחינת מקומו של עולם וכו' כנ"ל, על ידי זה עולין הימים גם כן כנ"ל:

אות טז

וזה מרומז בדברי רבינו ז"ל במאמר הנ"ל במה שאמר על פסוק (תהלים צג) לביתך נאוה קדש ה' לאורך ימים, שהשם יתברך הוא מקומו של עולם ומה שצמצם שכינתו בבית המקדש הוא רק מחמת שהיו שם דברים נאים בבית המקדש, כי ציורא דמקדשא כציורא דמעשה בראשית וכציורא דגן עדן (עיין הקדמת התיקונים) על ידי זה המשיך לשם קדושתו, אבל השם יתברך הוא מקומו של עולם וכו' ועל ידי זה ה' לאורך ימים, כי על ידי זה הוא יכול לדון את העולם ברחמים, ועל כן הוא יתברך יכול לעשו"ת ראש השנה שהוא יומא אריכתא וכו' עיין שם, כי ראש השנה הוא יומא אריכתא זה בחינת למעלה מהזמן שהוא בחינת יום שכולו ארוך, ועל כן נעשה בראש השנה משני ימים

יום אחד בחינת יומא אריכתא שזה בחינת למעלה מהזמן כי בראש השנה שאז דן את העולם ברחמים כי הוא מקומו של עולם ויודע מקום כל אחד ואחד, ואזי מעלה כל אחד ממקום המיצר לו לבחינת הרחבה לבחינת למעלה מהמקום בבחינת מן המיצר קראתי וכו' עניי במרחב שזה אומרים בראש השנה קודם תקיעת שופר, כי זה עיקר הרחמנות להרחיב לכל אחד ממקום המיצר לו שזה בחינת שעולין מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום וכו' כנ"ל, ואז נעשה יומא אריכתא בחינת למעלה מהזמן כי כשמעלין בחינת המקום למעלה מן המקום ממילא עולה הזמן למעלה מהזמן, כי המקום נמוך יותר, כנ"ל:

אות יז

ועל כן סופרין מ"ט ימים זה בחינת מילוי הלבנה מפגימתה, בחינת (ישעיה ל) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים וכו' שהוא שבעה פעמים שבעה מ"ט, כי פגם הירח היה על הקטרוג שאמר אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד ועל כן אמר לה לכי ומעטי וכו' אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד (חולין ס) זה בחינת מיעוט וצמצום המקום כאילו המקום צר להחזיק שני מלכים בכתר אחד כי למעלה מהמקום אין שייך שום דוחק כנ"ל, ושם יש מקום לכל אחד ועל כן אמר לה לכי ומעטי את עצמך, כי מאחר שמקטרגת ומעוררת בחינת צמצום המקום כנ"ל על כל בהכרח שתתמעט כי בבחינת מקום צריכים להתמעט, כי שם יש מיצר ודוחק, אבל קודם הקטרוג היו שני המאורות הגדולים זה בחינת למעלה מהמקום שם יכולים להיות שניהם גדולים, כי אין שם צמצום המקום וכנ"ל, ועל ידי מיעוט הירח שהוא בחינת התגברות בחינת מקום משם אחיזת הסטרא אחרא וכו' ומשם עיקר חשכת לילה על ידי מיעוט הירח כי קודם מיעוטה היה (תהלים קלט) לילה כיום יאיר, וחשכת לילה זה עיקר פגם הנאחז בבחינת הזמן, כי העולם הזה שהוא בזמן נמשל ללילה, והעולם הבא שהוא יום שכולו ארוך למעלה מהזמן הוא נמשל ליום, נמצא שעל ידי מיעוט הירח נמשך אחיזת הסטרא אחרא שאחיזתם במקום ובזמן, היינו שנתמעט הדעת שאין מבינים לקשר ולהעלות המקום והזמן לבחינת למעלה מהמקום והזמן כמו שהיה קודם המיעוט שהיה כולו חד, ועל כן בימי העומר שאז מעלין ומקשרין המקום והזמן למעלה וכו' כנ"ל שעל ידי זה יוצאין מטומאת מצרים אז ממלאין פגימת הלבנה, ועל כן סופרין מ"ט ימים שזה בחינת מילוי הלבנה וכו' וכנ"ל:

אות יח

וזה בחינת שבע שבתות, כדי שכל יום מז' ימי בראשית יהיה נכלל בשבת. כי שבת הוא בבחינת למעלה מהזמן למעלה מהמקום, בבחינת וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמניסך, ששבת הוא מבורך ומרומם למעלה מכל הימים והזמים, ועל כן דרשו

רז"ל פסוק (תהלים קלט) ולו אחד בהם על שבת גסכ ן כמובא בפירוש רש"י שם. שזה בחינת למעלה מהזמן כנ"ל, וכן שבת הוא בבחינת למעלה מהמקום, ואז מקשרין ומעלין כל המקומות לבחינת למעלה מהמקום, בבחינת (שמות יז) אל יצא איש ממקומו ביום השביעי, כי כל אחד קונה שביתה במקום ששבת, כי המקום שעומד בו כשמגיע יום השבת נתקדש בקדושת שבת בבחינת (שם ג) כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא, כי המקום נתקדש ועולה ונתקשר בבחינת למעלה מן המקום, כי בשבת עולין כל העולמות ממקומן למעלה למעלה, וזה בחינת (שבת קיח) כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, זה בחינת למעלה מן המקום שאין שם שום מיצר ודוחק כנ"ל, שזה בחינת נחלת יעקב שנאמר בו (בראשית כח) ופרצת ימה וקדמה וכו', כי היה למעלה מהמקום בבחינת (שם) ויפגע במקום כנ"ל, וכן היה למעלה מהזמן בבחינת (שם) וילן שם כי בא השמש שלא בעונתה זה בחינת למעלה מהזמן כמו שאמר רבינו ז"ל במקום אחר (בלקותי תנינא סימן עט) כי יעקב היה בבחינת למעלה מהזמן, וזה בחינת שבת כנ"ל.

אות יט

וזה בחינת סעודה שלישית של שבת שהיא בשעת המנחה, שהיא כנגד בחינת יעקב, שעל ידי זה זוכין לנחלה בלי מצרים שהוא נחלת יעקב שהוא בחינת למעלה מהמקום כנ"ל, ועל כן אז הוא הסתלקות משה רבינו עליו השלום. ואז מתגלה רעוא דרעווין, כי משה רבינו ויעקב אבינו הם בחינה אחת כמו שכתוב בזוהר הקדוש, כי זה בחינת קבורת משה עליו השלום שהיה בבחינת למעלה מהמקום בבחינת (דברים לד) ולא ידע איש את קבורתו, כי הוא למעלה מהמקום, כמו שאמרו רז"ל (ספרי שם) על קבורת משה עליונים נדמה להם למטה תחתונים נדמה להם למעלה שזהו בחינת למעלה מן המקום, ועל כן לא נודע מקומו איה, ועל כן אז הוא עת רצון גדול בשבת במנחה, כי למעלה מהמקום בחינת מקומו של עולם שם הוא רצון גדול ורחמים גדולים, כי דנים את הכל ברחמים לכף זכות וכו' כנ"ל, ועל כן אז בשבת במנחה כשאומרים ואני תפלתי וכו' עת רצון אז מתעטפים בציצית, כי ציצית הם בבחינת למעלה מהמקום שעל ידי זה נמשך רצון גדול כנ"ל, וזה בחינת ציצית של צמר שהם מרמזים על רחמים גדולים ורצון גדול מאד בחינת טלית לבן שנתעטף בו הקב"ה וסידר לפני משה י"ג מדות של רחמים (ברכות יז). וזה בחינת (דניאל ז') לבושיה כתלג חוור ושער ראשיה כעמר נקא שמשם נמשכין אורות הציצית כמובא, שהם בחינת רחמים גדולים, כי ציצית הם בבחינת כסא הכבוד מקומו של עולם שעל ידי זה נמשך רחמים ורצון גדול כנ"ל, וזה בחינת (שם) חזה

הוית עד די כרסוון רמיו ועתיק יומין יתיב לבושיה כתלג חוור וכו', כי הציצית תיקון הלבושין הם בבחינת כסא הכבוד והם דנים הכל לכף זכות ברחמים גדולים כנ"ל וזה בחינת (ישעיה א) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו בחינת חוט של תכלת המלבין עוונות ביום הכפורים, כי הציצית הם בבחינת מקומו של עולם ודנים את הכל לכף זכות, ועל ידי זה נמחלין כל העוונות וכו' כנ"ל.

אות כ

ועל כן בתחלת יום הכפור מתעטפים בציצית תיכף, כי עיקר החסד והרחמים של מחילת עוונות הוא על ידי הציצית ששם מקום כל אחד. ועל ידי זה דנים הכל לכף זכות ומוחלין עוונותיהם וכו' כנ"ל. וזה בחינת י"ג חוליות שבציצית. כנגד שלש עשרה מדות של רחמים כנ"ל, וזה בחינת (שמות לג) הנה מקום אתי הנאמר בעת שרצה השם יתברך להתעטף בציצית לסדר לפני משה י"ג מדות של רחמים, ומזה הפסול הנה מקום אתי למדו רז"ל (בראשית רבא פרק ס"ח) מכאן שהקב"ה מקומו של עולם ואין העולם מקומו כי הא בהא תליא, כי על ידי שהוא יתברך כביכול מקומו של עולם על ידי זה נמשכין כל המדות של רחמים מחמת שיודע מקום כל אחד ואחד כנ"ל, וזה בחינת עטיפת ציצית שהם בבחינת מקומו של עולם וכו' כנ"ל.

אות כא

וזה בחינת הקשרים והכריכות של הציצית. כדי לסתור ולשבר ולהמתיק כל הקשרים של הסטרא אחרא כי המקום שהוא בחינת עשיה בחינת צמצום בחינת חומר גשמי זה בחינת קשר שנתקשר הדבר ונתצמצם כל כך עד שנעשה חומר גמור. ועל כן חומר לשון קשר. כמו שכתוב ר"ש היה דורש מקרא זה כמין חומר ופירש רש"י כמין קשר כמובא כי החומר שהוא בחינת המקום הוא בבחינת קשר. ומשם מבחינת המקום בחינת צמצום בחינת קשר משם נמשכין כל הקשרים של הסטרא אחרא שמי שאינו נשמר מהם הוא נלכד ח"ו בקשריהם אשר הם קושרים עליו בכל יום, בבחינת (תהלים קמ) וחבלים פרשו רשת וכו', כי בכל מקום שהאדם נלכד ח"ו, באיזה חטא או מכשול. זה בחינת קשר, בבחינת אסירי עני וברזל, וזה בחינת איסור, שכל העבירות נקראים איסור לשון קשר, כי על ידי זה נתקשר ח"ו כצפרים האחוזות בפח רחמנא ליצלן, וצריך לבקש מהשם יתברך לצאת מקשריהם, וזה בחינת הקשרים והכריכות של ציצית שיש בהם כמה קשרים כפולים וכריכות על כריכות, כדי לסתור ולחהמתיק ולבטל על ידי זה כל הקשרים והכריכות שלהם, כי ציצית הוא בבחינת מקומו של עולם, ושם כל המקומות של העולם שהם בבחינת קשרים בחינת חומר כנ"ל, ועל כן שם נמתק הכל וכנ"ל, וכל מי שנלכד ח"ו באיזה מקום שהוא אפילו במדריגה התחתונה מאד ששם נתקשר ח"ו בכמה מיני

קשרים עד שנדמה לו שאי אפשר לצאת משם מחמת ריבוי הקשרים שנתקשר ונכרך שם מאד רחמנא ליצלן, אף על פי כן על ידי הציצית שהם מקומו של עולם ושם כל השרשים של כל הקשרים שבעולם שהם בבחינת מקום בחינת חומר כנ"ל, וזה בחינת ריבוי הקשרים והכריכות שיש בציצית, ועל כן שם נמתק הכל כל מיני קשרים וכריכות של הסטרא אחרא שבעולם הכל נמתק ונתבטל על ידי הכריכות והקשרים של הציצית שהם בבחינת מקומו של עולם כי אין הדין נמתק אלא בשרשו וכו' וכנ"ל, ועל כן הם כריכות, בחינת מט"ל אורות היוצאים משלש ~ אותיות ראשונות של השם, שהם בחינת ג' אבות בחינת שלשל רגלים כמובא שמשם יוצאין הציצית כנ"ל, כי ט"ל מאורות הם בחינת קדושת שבת היפך ל"ט מלאכות של ימי החול שהם זוהמת הנחש כמובן בדברי רבינו ז"ל במקום אחר (חלק א' סימן יא) כי ל"ט מלאכות המבחינת זוהמת הנחש שמשם נמשכין כל החטאים שהם בבחינת קשרים של הסטרא אחרא כנ"ל כי כל הל"ט מלאכות הם בבחינת קשרים כי המלאכה היא בחינת קשר וצמצום, בבחינת (נחמיה ג') ותקשר כל החומה עד חציה, ושבת היא בחינת למעלה מהמקום כנ"ל, ואז נתבטלין כל הל"ט נמלאכות שהם בחינת קשרים בחינות צמצום בחינת גשמיות המקום כנ"ל, ועל כן ל"ט מלאכות ממשכן גמרינן (שבת מט) ששם היו כל הל"ט מלאכות, כי ל"ט מלאכות שהיו במשכן היו בבחינת ט"ל אורות הנ"ל כמו שכתב רבינו ז"ל במקום אחר (סימן יא) ועל ידי ל"ט מלאכות המשכן נמתקו ונתבטלו כל הל"ט מלחאכות שהם זוטהמת הנחש שהם בחינת צימצומים בחינת מקום כי המשכן שהוא בחינת הבית במקדש היה בחינת למעלה מן המקום, בבחינת מועט מחזיק את המרובה כנ"ל, כי שם במשכן היה הארון שהוא בבחינת מועט מחזיק את המרובה כנ"ל, וזה בחינת ל"ט כריכות שבציצית כדי לבטל כל הכריכות והקשרים שלהם על ידי ל"ט כריכות שבציצית שהם בחינת ט"ל אורות שהם בחינת מקומו של עולם כנ"ל, וזה בחינת מה שאמרו רז"ל (ויקרא פרשת כא) עשה אדם חבילות חבילות של מצות, כי העבירות ח"ו הם בחינת חבילות וקשרים מוצריכין לעשו"ת כנגדן חבילות של מצות כדי לסתור קשריהם לעשו"ת כנגדן חבילות של מצות כדי לסתור קשריהם על ידי החבילות והקשרים שבקדושה וזה בחינת הכריכות והקשרים של הציצית כנ"ל.

אות כב

ואין חוליא פחות מג', כי עיקר הקשר של הקדושה הוא בחינת יעקב שהוא בחינת (קהלת ד) והחוט המשולש לא במהרה ינתק, והוא כלול מכל הג' אבות שהם בחינת שלש רגלים, והוא בחינת ענף עץ עבות אין עבות פחות מג', וזה בחינת סוכות שהוא

הרגל השלישי בחינת יעקב שאז נוטלין ד' מינים, ואוגדין וקושרים ג' מינין ביחד, ושזה בחינת שלשה אבות בחינת יעקב כנ"ל, והם מאירין להאתרוג שהוא בחינת בת עין שעל ידי זה נשלמין הד' מינים וזה בחינת ד' ציצית שיש בהם חוליות וכל חוליה היא ג' כריכות וכנ"ל, ול"ט כריכות וה' קשרים כפולים שהם עשר קשרים, וכולם ביחד הם עולין מ"ט כנגד מ"ט ימי העומר שהם בחינת מילוי הלבנה על ידי שמעלין ומקשרין המקום והזמן למעלה כנ"ל, שזה בחינת ציצית וכו' כנ"ל.

אות כג

וזה בחינת ציצית של פשתן, כי פשתן הוא בחינת דינים בבחינת (יחזקאל ט) והאיש גבריאל לבוש בדים שהוא פשתים, והוא בחינת קין שהביא מפרי האדמה שוא זרע פשתן שביא מ ן הגרוע שראה חוב לכל אחד, נמצא שפשתן הוא בבחינת דן לכף חוב בחינת דינים, ועל ידי מצות ציצית על ידי של צמר שהוא שהוא החוט של תכלת שהוא בחינת כסא הכבוד בחינת מקומו של עולם על ידי זה נמתק גם בחינת הפשתים לדון את הכל לכף זכות על ידי שיודעים מקום של כל אחד כנ"ל.

אות כד

שייך לעיל, ציצית הם על ידי בחינת השלש רגלים שמאירים בבחינת המלאך וכו' כי ציצית הם בבחינת מלאך שהוא בחינת יצירה כמובא, בבחינת (תהלים לד) חונה מלאך ה' סביב ליריאיו ויחלצם, שזה בחינת ציצית שהם סביב האדם כמובא, כי הם בבחינת מלאך שנעשה על ידי היראה שנשלם על ידי שלש רגלים שעל ידי זה עיקר שלימות התפילה וכו' כנ"ל, וזה בחינת נוי ציצית שליש גדיל וב' שלישים ענף (שלחן ערוך סימן יא סעיף יא), כי יש בהציצית ג' שלישים כנגד שלשה אבות שהם בחינת שלש רגלים שמשם מאירין הציצית כנ"ל, ועל כן שליש גדיל וב' שלישים ענף, כי עיקר הקשרים והכריכות שהם גדיל הם בבחינת יעקב כנ"ל, שהוא שלישי לאבות וכו', כי עיקר הקשר של הקדושה הוא בבחינת שלשה בבחינת ענף עץ עבות וכו' וכנ"ל.

אות כה

והפשתה והשעורה נוכתה כי השעורה אביב וכו' (שמות ט), פשתן ושעורים הם בחינה אחת בחינת דינים כנ"ל בחינת מקום, כי עיקר בחינת המקום הגשמי הוא בחינת צמצומים ודינים כנ"ל, ועל כן הפשתה והשעורה נוכתה זה בחינת דינים כנ"ל, בחינת צמצומים בחינת מקום כנ"ל כי עיקר בחינת המקום יוצא מבחינת הכאת האורות זה בזה כידוע וכמובא בכתבים כנ"ל, וזה בחינת נוכתה בחינת הכאת האורות שזה בחינת מקום שהוא בחינת שם הויה בהכאה שעולה מקום כידוע, בחינת צמצומים ודינים כנ"ל, נמצא שפשתן ושעורים הם בבחינת מקום וכו' כנ"ל, ועל ידי הנפת עומר שעורים

ועל ידי ספירת העומר על ידי זה מרימין בחינת המקום והזמן לשרשו לבחינת למעלה מהמקום למהלה מהזמן ושם נמתק הכל וכו' כנ"ל, עד שזוכין על ידי זה ליוסהחמשים שהוא חג השבועות זמן מן תורתנו שאז ישראל למעלה מהמלאכים על ידי קבלת התורה חמדה גנוזה שלא ניתנה למלאכים כי אם לנו, כמו שכתוב (תהלים ח) מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים וכו' ואז אנו אוחזין עצמנו בבחינת כסא הכבוד שרשי הנשמות מקומו של עולם שזה בחינת יום החמשים בחינת חמשים שערי בינה בחינת יובל עלמא דאתי שהיא בחינת אם לבינה ואמא מקננא בכורסיא, ואז בשבועות עולין עד הדיקנא עד בחינת עתיק כידוע, כי אז מאירין תליסר ת"ד שהם בחינת י"ג מדות התורה כידוע שמשם נמשכין אור הציצית שעל ידי זה אנו אוחזין בכסא הכבוד ויש לנו כח לעמוד בממשלה זו על המלאכים שאנו זוכין בשבועות על ידי קבלת התורה, ועל ידי מצות ציצית שהם בד' כנפות שהם בבחינת שערות בבחינת (דניאל ז) ושער רישי' כעמר נקא, בבחינת כסא הכבוד בחינת תכלת וכו' כנ"ל, על ידי זה נמתקו בחינת דינים הנאחזין בהבגדים בבחינת פשתן, כי עולין ונתקשרין לבחינת מקומו של עולם שזה בחינת כסא הכבוד שעל ידי זה נמתק הכל וכו' וכנ"ל, נמצא שבשבועות שאז נמתק בחינת עומר שעורים בשלימות וכן אז עיקר המשכת אור הציצית שהוא כלל קיום התורה כנ"ל, נמצא שנמתק אז הפשתה והשעורה שנמתק בחינת והפשתה והשעורה נוכתה שמרמז על כלל הדינים הנאחזים בזמן ובמקום שהוא בחינת צמצומים, כי על ידי שבועות שהוא קבלת התורה בחינת ציצית על ידי זה זוכין לבחינת למעלה מ המקום למעלה מהזמן וכנ"ל, כי בפסוק והפשתה והשעורה הנ"ל מרמז על מצות עומר שעורים, כמו שדרשו רז"ל (מנחות סח) מפסוק זה שהעומר בא משעורים נאמר כאן אביב קלוי באש וכו' ונאמר להלן כי השעורה אביב וכו'.

אות כו

שייך לעיל מילוי פגימת הלבנה הוא בחינת תיקון המקום להעלות בחינת המקום לבחינת למעלה מן המקום וכו' כנ"ל, וזה שכתב שם בהתורה הנ"ל שהשם יתבר שהוא מקומו של עולם ויודע מקום כל אחד ואחד על כן קבע ברחמיו יום הדין של ראש השנה בראש חדש שהוא תיקון פגימת הלבנה וכו' עיין שם היטב, כי דייקא בראש חדש שאז השם יתבר מתחרט על שמיעט את הלבנה ועל ידי זה נמשך תיקון בכל ראש חדש לפגימת הלבנה, ותיקון פגימת הלבנה הוא בחינת תיקון המקום לעלות לבחינת למעלה מן המקום כנ"ל, נמצא שבראש חדש שהוא תיקון פגימת הלבנה מאיר השם יתברך בחינת למעלה מן המקום שהוא בחינת תשובה בחינת תיקון לכל החטאים וכו' כנ"ל

באריכות, ועל כן הוא חסד גדול שקבע יום הדין בראש חדש בעת תיקון פגימת הלבנה כי אז מאיר בחינת למעלה מן המקום כנ"ל שעל ידי זה עיקר התיקון כנ"ל, כי על ידי זה השם יתבר דן את הכל ברחמים כפסי מקומו בבחינת אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו וכנ"ל כי הוא יתברך מקומו של עולם וכו', כי גם תיקון פגימת הלבנה הוא על ידי בחינת למעלה מן המקום וכנ"ל.

ציצית ד

הלכה ד

אות א

מה שמתעטפין בציצית כעטיפת הישמעאלים, הוא על פי המאמר ראיתי מנורת זהב (בסימן ח') מבואר שם שציצית הם בחינת רוח חי הנמשך על ידי אנחה, שזהו בחינת ההוא טייעא שהוא סוחר ישמעאל בחינת כי שמע ה' אל ענייך שממנו תוצ~ אות הרוח החיים בחינת ד' ציצית שזהו בחינת סוחר בחינת (קהלת א) סובב סובב הולך הרוח וכו' עיין שם, ועל כן צריכין להתעטף בציצית כעטיפת הישמעאלים דיקא, כי ציצית הם בבחינת הרוח חיים שהוא בחינת סוחר ישמעאל כנ"ל, ועל כן נמכר יוסף לישמעאלים, כי יוסף הוא בחינת ציצית כמובא בפרי עץ חיים על פסוק הנה בנך יוסף בא אליך שהוא סוד ציצית עיין שם, ועל כן צריכין לפרוד החוטין, כי הציצית הם בחינת הרוח חיים הנמשך מארבע רוחות שמשם השתלשלות הד' יסודות שמהם אחיזת כל המדות, ששם נאחזין כל הרשעים בהרע של המדות, ועל ידי קדושת מצות ציצית זוכין לשורש הד' יסודות שבקדושה שהם ד' ~ אותיות הוי"ה, ומפרידין הרע מהד' יסודות, ועל ידי זה משפילין הרשעים עדי ארץ, כמבואר שם במאמר הנ"ל, וזה בחינת מה שמפרידין החוטין של הציצית כדי שעל ידי זה יתפרדו כל פועלי און כל הרשעים הנאחזים בהרע של הד' יסודות, שהם בחינת עשו איש שעיר כמו שכתוב שם, וזהו שאמרו רז"ל (מנחות מב) שצריך לפורדן כי צוציתא דארמאי ופירש רש"י כשערות של נכרים וכו', כי הציצית הם בחינת שערות ומכניעין עשו איש שעי ר שהוא כולו כאדרת שער כטלית וכו' כמו שכתוב שם, ועל כן על ידי שמפרידין הציצית כי צוציתא דארמאי מפרידין אחיזת עשו איש שעיר שאחיזתו בשערות כנ"ל, שמשם אחיזת כל הרשעים, כי על ידי הציצית נפרדין הרשעים ונופלים בבחינת (תהלים צב) כי הנה אויביך יאבדו יתפרדו כל פועלי און בבחינת משפיל רשעים עדי ארץ ראשי תיבות ארמ"ע וכו' כמו שכתוב שם במאמר הנ"ל עיין שם.

ציצית ה

הלכה ה

אות א

ענין ציצית על פי התורה תקעו ג' בליקוטי תנינא בסימן ח' עיין שם כל התורה היטב מתחלתה לסופה.

וזה בחינת ציצית, כי ציצית הוא בחינת החוט של חסד שנקלע ונשזר מן הע"ב נימין שעליהם יתנגן השיר של חסד שיתער לעתיד, שזהו הקול המשקה את הגן, ששם גדילים כל היר~ אות וכל הריחות, שעל ידי הקול הזה דייקא יכול המוכיח להוכיח את ישראל ולא יקלקל בתוכחתו אדרבא יתן ויוסיף ריח טוב בנשמתם על ידי תוכחתו בקול הזה, שזהו בחינת התוכחה של משה שהוכיחן על מעשה העגל שעל ידי תוכחתו הוסיף ונתן בהם ריח טוב, בבחינת (שיר השירים א) נרדי נתן ריחו עזב לא נאמר אלא נתן וכו' (שבת פח) עיין שם כל זה היטב ומחוט של חסד הזה נמשך אור חוטי הציצית הקדושים, כי חוטי הציצית בכללם עולים ע"ב כמובא כי הם ל"ב חטין שכל חטוט כפול משנים, כי צריכין להיות שזורין, ושני פעמים ל"ב, הוא ס"ד, והשמונה חוטים בעצמם ס"ה עולה ע"ב כמנין חסד הנ"ל, שנקלע ונשזר מע"ב נימין שהם בחינת (הסטריניס) שעליהם יתנגן השיר של חסד של לעתיד כנ"ל, וכמבואר בהתורה הנ"ל עיין שם, כי ציצית הם בבחינת תוכחה שמוכיחין את האדם שיקיים מצותיו יתברך ולא יתור אחר ת~ אות לבו ועיניו כמו שכתוב בציצית וראיתם ~ אותו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם ~ אותם ולא תתורו אחרי לבבכם וכו' (במדבר טו). וכמו שאמרו רז"ל (מנחות מג) לפי שתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד וכו', נמצא שהציצית נתנו כדי להזכיר ולהוכיח את האדם שלא יתור אחר לבו ועיניו, רק יקיים את כל מצות ה' וכו' היינו כנ"ל, כי חוטי הציצית הם בבחינת החוט של חסד הנ"ל, שהוא בחינת קול המוכיח, שעל ידי זה דייקא יכול להוכיח ולהוסיף ריח טוב בהנשמות וכו' כנ"ל.

אות ב

כי ציצית הם בבחינת כנור של דוד כמובא בזוהר הקדוש ובתיקונים תיקון יו"ד, וזהו בחינת מכנף הארץ זמירות שמענו, כמובא בדברי רבינו ז"ל (סימן ח' ליקוטי א') מכנף הארץ דייקא שהם בחינת כנפי הציצית משם דייקא הם כל הזמירות והשירות בחינת זמירות שמענו, כי חוטי הציצית הם בחינת החוט של חסד הנ"ל, שעליהם יתנגן השיר הנ"ל, שמשם נמשכין כל הזמירות והשירות כי גם כל הזמירות והשירות והנגונים של עכשיו כולם נמשכין מהשיר הנ"ל, שהוא שיר שלעתיד שיתנגן על החוט של ע"ב נימין הנ"ל, שהוא בחינת חוט של ציצית כנ"ל.

אות ג

וזהו בחינת תכלת שבציצית, כי תכלת כורסייא דדינא כמו שכתוב בזוהר הקדוש, כי עיקר החוט של חסד הנ"ל, שהוא חבחינת קול הניגון שלעתיד כנ"ל, שהוא בחינת חוט של ציצית כנ"ל נמשך מבחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח, כמבואר היטב בהתורה הנ"ל, וזהו בחינת תכלת שבציצית שהוא כורסייא דדינא בחינת התפלה בבחינת דין הנ"ל, שמשם עיקר הציצית, שהם בחינת החו של חסד הנ"ל כנ"ל, וזה בחינת (משלי לא) עוז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון, עוז והדר לבושה זה בחינת ציצית שנמשכין על ידי התפלה בבחינת דין שנקראת מטה עוז שעל ידי זה נגדל כבודו והדרו יתברך כמו שכתוב שם, וזהו עוז והדר לבושה דהיינו ציצית כנ"ל, על ידי זה ותשחק ליום אחרון, זה רמז על בחינת הניגון הנ"ל שיתער לעתיד ביום אחרון שאז ימלא שחוק פינו ולשוננו ר"ן, וזה הנגון הוא בחינת ציצית-ועל כן על ידי ציצית בחינת עוז והדר לבושה,על ידי זה ותשחק ליום אחרון כי יזכה להשיר שלעתיד שהוא בחינת שחוק ושמחה, בחינת (תהלים קכו) אז י מלא שחוק פינו וכו' כנ"ל, וזה בחינת (שם צג) ה' מלך ג~ אות לבש לבש ה' עוז וכו'. לבוש עוז זה בחינת ציצית שנמנשך על ידי המטה עוז כנ"ל, ועיקר אור הלבוש הזה יתגלה לעתיד כשיתגלה מלכותו, בחינת ה' מלך ג~ אות לבש לבש ה' עוז, כי אז במלכו לעתיד יתער השיר הזה שהוא בחינת לבוש עוז בחינת ציצית בחינת חוט של חסד הנ"ל כנ"ל.

אות ד

ועיקר הציצית הם לתקן הבגדים, כי שורש הציצית שהוא בחינת הניגון הנ"ל, בחינת החוט של חסד הנ"ל, נמשך מבחינת התפלה בבחינת דין הנ"ל, שעל ידי זה זוכין לרוח נבואה ועל ידי זה מתקנים ומבררים המדמה, ועל ידי זה זוכין לאמונה שלמה, ועל ידי האמונה נתגלה חידוש העולם, כי חידוש העולם אי אפשר להבין בשכל כי אם באמונה לבד וכו', ועל ידי האמונה יהיה חידוש העולם לעתיד, ואז יתער השיר הזה, שהוא שיר של נפל~ אות שהוא בחינת חוט של חסד הנ"ל שהוא שורש הציצית כנ"ל, ועל כן על ידי חוט הזה שהוא חוטי הציצית שנמשכין בשורשן מבירור ותיקון המדמה, על ידי זה מתקנים את הגדים והלבושים, כי כל הבגדים והמלבושים, נמשכין מבחינת המדמה שהוא בחינת לבוש השכל, ועל כן כמו שהאדם יכול להתדמות לאדם אחר על ידי שינוי מלבושיו, עד שיטעו בו ולא יכירוהו, כן יכולין על ידי המדמה לטעות לשנות את השכל, להפוך את השכל מסברת האמת לסברא של שקר עד שאין מכירין את עצם אמתת השכל האמת, כי המדמה כשאינו מבורר הוא מלביש ומסתיר את השכל, עד שאין מכירים את עצם השכל האמת- כי המדמה הוא לבוש השכל כנ"ל, ועל כן צריכין להתגבר מאד

לברר את המדמה כי עיקר שלימות האמונה הקדושה הוא על ידי ברור המדמה כמבואר היטב בהתורה הנ"ל, ועל כן צריכין להשתדל מאד לחפש ולבקש מהשם יתברך לזכות להתקרב לצדיק אמתי שיש לו בחינת רוח הקדש, כדי שיזכה על ידו לאמונה שלימה שהוא יסוד הכל, כי עיקר בירור המדמה שעל ידו זוכין לאמונה שלימה הוא על ידי בחינת רוח הקדש רוח נבואה כמו שכתוב שם עיין שם, שכל זה נמשך מבחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח כמו שכתוב שם עיין שם, וכשזוכין לבירור המדמה שעל ידי זה זוכין לאמונה, על ידי זה זוכין לשיר של חסד הנ"ל, שמשם נמשכין הציצית כנ"ל, ועל כן תולין הציצית בבגדים לתקן את הבגדים, כי הבגדים הם בבחינת כח המדמה שהוטא לבוש השכל כנ"ל.

אות ה

כי מבואר בסוף התורה הנ"ל על פסוק ליום חגינו, שכל התארים והשבחים שאנו משבחין ומפארין ~ אותו יתברך הם בבחינת המדמה, כי בפנימיות השכל הוא יתברך מרומם ונעלה מכל התארים והשבחים ועיקר כל השבחים והתארים הם רק בבחינת המדמה וכו' עיין שם וכל התארים והשבחים שהם בבחינת המדמה, כולם הם בבחינת לבושין דמלכא, בחינת (תהלים קד) הוד והדר לבשת, שכל התארים והשבחים שמשבחיוומפארין ומכבדין ומגדלין את שמו יתברך, שזהו בחינת הוד והדר, זהו בחינת לבושין, בחינת הוד והדר לבשת, כי ר' יוחנן קרא למאני' מכבדותא (שבת קיג) נמצא שהלבושין הם בחינת כבוד, היינו בחינת הכבוד וההדר והשבח שמכבדין ומשבחין ומפארין ~ אותו יתברך בשבחים ותארים, שכל זה הוא בבחינת כח המדמה, כל זה הוא בחינת לבושין שהם נקראים כבוד כנ"ל, ועל כן על ידי השבחים והתארים שהם בבחינת המדמה, מעלין את כל העולמות, כי כלליות כל העולמות הם בחינת לבושין בחינת לבוש השכל כנ"ל, וכל הבגדים הגשמיים נמשכין מבחינת המדמה שהוא לבוש השכל כנ"ל, ועל כן על ידי אור הציצית שנמשך מבחינת הצדיק האמת שהוא בהעל כח גדול, שעל ידי תפלתו בבחינת דין מברר המדמה, שעל ידי זה זוכה לשיר של חסד הנ"ל, שמשם שורש הציצית כנ"ל, על כן על ידי הציצית הללו אנו מתקנין את הבגדים שנמשכין מבחינת המדמה, כדי שנזכה בכח הזה לברר גם אצלינו את בחינת כח המדמה, שהוא בחינת הבגדים, כדי שנזכה לאמונה שלימה, כדי שנזכה להאמין בשלימות ביחודו ואחדותו יתברך ובחידוש העולם וכו' שזהו יסוד הכל וכמבואר במקום אחר בדברי רבינו ז"ל (סימן ז') שציצית מסוגל לאמונה עיין שם, וכן מבואר בתיקונים תיקון יוד ה' קשרים לקבל שמע ישראל לקבל ה' נימין דכנור דוד וכו', ועל כן קבעו פרשת ציצית בקריאת

שמע (עיין ברכות יב), ועל כן לוקחין הציצית בשעת קריאת שמע (שלחן ערוך סימן כד סעיף ב') כי ציצית תיקון הבגדים תקון המדמה, הם בחינת אמונה, כי עיקר שלימות האמונה הוא על ידי בירור המדמה כנ"ל, ועל כן כל התורה כולה תלויה בציצית, כמו שכתוב (במדבר טו) וראיתם ~ אותו וזכרתם את כל מצות ה' וכו', כי עיקר קיום כל התורה תלויה באמונה שהוא יסוד הכל כמו שכתוב (תהלים קיט) כל מצותך אמונה, וכמו שאמרו רז"ל (מכות כד) בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה

אות ו

ועל כן עיקר התחלת קבלת עול תורה ומצות הוא על ידי ציצית, כי התנוק כשמתחילין לחנכו במצות, המצוה ראשונה שמחנכין ~ אותו היא מצות ציצית, וכן בכל יום בבקר כשקמים משנתו המצוה ראשונה שמתחילין לקיים היא ציצית, כי ציצית הוא בחינת תיקון ובירור המדמה שהוא בחינת תיקון הבגדים, שעל ידי זה נתבררה האמונה הקדושה, שהיא יסוד ושורש כל התורה והמצות כנ"ל, כי בכל יום בבקר יוצאין אור הציצית, שהם בחינת החוט של חסד הנ"ל, שהוא בחינת (תהלים צב) להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות, כמבואר בהתורה הנ"ל, וכל זה נמשך על ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח כנ"ל, וזהו בחינת קימת חצות לילה לאונן ולקונן על חורבן בית המקדש ולהתגבר לעסוק בתורה, כי קימת חצות להתאבל על חורבן בית המקדש, זה בחינת התפלה בבחינת דין הנ"ל של הבעל כח, כי אלו הקמים בחצות נקראים גבורי כח עושי דברו וכו', כי עיקר התעוררות השינה בחצות לילה, נמשך מבחינת גבורות, שהוא בחינת קול התרנגון שנקרא גבר, שנמשך מההוא שלהובא דאשא דבטיש ב גדפוהי כידוע, שכל זה נמשך מהתפלה בבחינת דין של הבעל כח, שעל ידי זה זוכה לקול השיר הנ"ל. ועל כן בחצות לילה נמשך הארה מקול השיר הזה שנמשך מהתפלה בבחינת דין, שזהו בחינת כנור של דוד שמנגן מאליו בחצות על ידי רוח צפונית שמנשב בו (ברכות ג), רוח צפונית זה בחינת גבורות משם מנגן מאליו כנור של דוד כי עיקר השיר של כנור של דוד נמשך מהשיר הנ"ל שנמשך מהתפלה בבחינת דין שהוא בחינת רוח צפונית וכנ"ל, ועל כן על ידי זה נתעוררין מן השינה בחצות לילה. כי השיר הזה נמשך מתקון ובירור המדמה שהוא בחינת שינה, ועל כן יש לו כח לעורר ולהקיץ מן השינה. כי עיקר התגברות השינה, הוא רק מחמת המדמה, שאינו מזוכך ומבורר כראוי, אבל מי שזוכה לברר המדמה כראוי, אין צריך להרבות בשינה וגם מעט השינה שלו הוא בקדושה גדולה ועל כן על ידי כנור של דוד שמנגן מאליו על ידי רוח צפונית כנ"ל, שכל זה הוא בחינת בירור המדמה על ידי זה נתעוררין מהשינה, כי על ידי בירור המדמה נתבטל השינה,

ואז עומדין משינתן, ומקוננין על חורבן בית המקדש, ועל ידי הקינות על חורבן בית המקדש מקבלין כח מהתפלה של הבעל כח שהוא בבחינת דין, כי הקינות על חורבן בית המקדש, זהו בחינת תפלה בבחינת דין, כי האבילות והקינות הם בחינת דין כידוע, וגם כל לשון של הקינות הוא בדרך וויכוח ותרעומות כביכול על שהכה ~ אותנו כל כך והחריב את בית מקדשינו והגלינו בין העובדי כוכבים וכו', כמו שאנו אומרים שם איה קנאתך וגבורתך וכו', למה תתעינו ה' מדרכיך וכו', המאס מאסת את יהודה וכו', מדוע הכיתנו וכו', למה לנצח תשכחינו, זכור ה' מה היה לנו, וכיוצא בזה הרבה שכל לשונות כאלו הם בחינת תפלה בבחינת דין, שהיא בחינת תפלת פנחס שעשה פלילות עם קונו, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל, כי אנו צריכין להתאבל על חורבן בית המקדש וחורבן בית המקדש זהו בחנת פגם וחורבן הדעת, כי כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו כמו שאמרו רז"ל (ברכות לג) וכמובא בדברי רבינו ז"ל כמה פעמים, כי מחיצות הבית המקדש הם בחינת מחיצות הדעת, בחינת מחיצות פרוסות של המוחין המגינים בפני תאוות ניאוף, ובעוונותינו הרבים התגברה הסטרא אחרא בחינת והנחש היה ערום וכו', עד שגרמה חורבן בית המקדש שהוא פגם הדעת, ועל כן צריכין לזה תפלה של הבעל כח שהיא בבחינת דין, ועל כן צריכין קום בחצות להתאבל ולקונן על חורבן בית המקדש כי הקינות הם בחינת תפלה בבחינת דין, כדי לקבל מהתפלה של הבעל כח הנ"ל שהיא בבחינת דין, כדי להוציא מהסטרא אחרא כל החיות שבלעה, בבחינת (איוב כ) חיל בלע ויקיאנו וכו', כדי לתקן הדעת וכו', ואז עוסקין בתורה כי התורה היא בחינת רוח נבואה, כי כלליות התורה כלולה בי' הדברות, שהם בחינת י' מדריגות של נבואה כמו שכתוב שם, כי על ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, זוכין לבחינת רוח נבואה, שהוא בחינת עסק התורה אחר חצות לילה, וכל זה כדי לברר המדמה כנ"ל, ועל כן הוא דבר גדול לעסוק בתורה בלילה דייקא, כמו שאמרו רז"ל אין אדם זוכה לכתרה של תורה אלא בלילה, וכמו שכתוב (איכה ב') קומי רוני בלילה, כי עיקר עסק התורה הוא בשביל בירור המדמה כי התורה היא בחינת עשרת הדברות בחינת רוח נבואה, שעל ידי זה מבררין המדמה כנ"ל, ועל כן עיקר עסק התורה הוא בלילה, כי לילה היא בחינת מדמה שהוא בחינת שינה, ואז צריכין לברר המדמה על ידי התורה שהיא בחינת רוח נבואה כנ"ל, ועיקר הוא אחר חצות לילה שאז נתעורר כנור של דוד על ידי הרוח צפונית, שהוא בחינת השיר הנ"ל, שנמשך על ידי התפלה בבחינת דין וכו' כנ"ל, שזהו עיקר בחינת בירור המדמה כנ"ל, ועל כן אז הזמן לעסוק בתורה, כדי לברר המדמה, כדי לזכות לאמונה שלימה, בחינת ואמונתך בלילות כנ"ל, ועל ידי זה זוכין

שיהיה נמשך החוט של חסד, בבחינת להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות כמו שכתוב שם, ועתה מה נמלצו דברי רז"ל שאמרו כל העוסק בתורה בלילה מושכין עליו חוט של חסד ביום שנאמר יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי (חגיגה יב), כי על ידי עסק התורה בלילה שהוא בחינת רוח נבואה שהוא כלליות התורה כנ"ל, על ידי זה נתברר המדמה שהוא בירור האמונה, שעל ידי זה זוכין לשיר הנ"ל שהוא בחינת חוט של חסד, שעליו יתנגן השיר הזה כנ"ל, שזהו בחינת החוט של חסד שזוכה המוכיח ההגון כמו שכתוב שם, וזהו החוט של חסד שנמשך ביום על ידי עסק התורה בלילה זהו בחינת אור חוטי הציצית הם תיקון הבגדים שהם בבחינת המדמה, היינו בירור המדמה שהוא בירור האמונה, שהוא יסוד כל התורה כולה כנ"ל.

אות ז

כי כל התורה כולה כלולה בבחינת בגדים, כמו שכתוב (קהלת ט') בכל עת יהיו בגדיך לבנים, שזה נאמר על כלליות קיום התורה והמצות שעל ידי זה זוכין לבחינת בגדים לבנים, בחינת חלוקא דרבנן, שהוא לבוש הנשמה שזוכה כל אחד בעולם הבא כפי התורה והמצות שזכה לסגל בעולם הזה ועיקר תיקון הבגדים הוא על ידי ציצית, וזהו שאמרו רז"ל (שבת קנג) בכל עת יהיו בגדיך לבנים אלו ציצית, כי ציצית הוא כלליות קיום התורה והמצות, שהם בחינת בגדים לבנים, כמו שכתוב למען תזכרו וכו' כנ"ל, כי על ידי ציצית שהם בחינת החוט של חסד הנ"ל, על ידי זה נמשך על האדם בחינת התוכחה של המוכיח האמת שעל ידי זה הוא נותן ריח טוב בהנשמות, שאפילו כשמוכיחן על העבירות שעשו, אינו מעורר הריח רע של העבירות, אדרבא הוא זוכה על ידי קול תוכחתו שגם העבירות יתהפכו לזכיות ויתנו ויוסיפו ריח טוב בהנשמות, בבחינת (שבת פח) נרדי נתן ריחו עזב לא נאמר אלא נתן כנ"ל, וזהו בחינת ציציטת שהם בחינת התוכחה הבנ"ל, בבחינת וראיתם ~ אותו וזכרתם וכו', ולא תורו וכו', שהציצית מוכיחין את האדם שיעשה מצות השם ולא יתור אחר תאוות לבו וכו', אבל על ידי ת וכחה יכולין לפעמים ליפול יותר ח"ו, כי יכולין לעורר ח"ו על ידי זה הריח רע של המעשים רעים שעשה שעל ידי זה נחלשת הנשמה ביותר כמבואר בתחלת התורה הנ"ל, וכן אנו רואין בחוש שלפעמים כשאדם מוכיח את עצמו ומתחיל להזכיר את עצ מו מעשים הרעים שעשה שאזי שכיח הרבה שנופל עוד יותר ויותר כי נופל בדעתו מאד ויש שנפלו מאד על ידי זה, וכל זה נמשך מבחינת התוכחה שאינה כראוי שמחלשת כח הנשמה, על ידי שמעוררין הריח רע של העונות כמבואר שם, ועל כן אין מי שיוכל להוכיח לא את עצמו ומכל שכן אחרים, כי אם כשיקשר עצמו לצדיקי הדור האמתיים,

שהם בבחינת משה, שיכולים להוכיח בקול התוכחה של משה, שהוא קול השיר הנ"ל, שעל יד זה מוסיפין ונותנין ריח טוב בהנשמות כנ"ל, כי עיקר התוכחה צריכה להיות בבחינת השיר של חסד הנ"ל, דהיינו להטות כלפי חסד שהוא בחינת אזמרה לאלהי בעודי הנאמר בדברי רבינו ז"ל (בסימן רפ"ב) עיין שם כל הענין, שצריך האדם למצוא בעצמו איזה זכות ונקודה טובה, וכן בחבירו, בחינת ועוד מעט ואין רשע וכו', שענל ידי זה הוא נכנס באמת בכף זכות ויכול לזכות לתשובה, על כן כל מי שרוצה להוכיח אפילו את עצמו צריך לדקדק מאד שלא יפיל את עצמו ח"ו יותר על ידי תוכחתו, שלא יחליש את דעתו ונשמתו, על ידי שיזכו רק את מעשיו הרעים עד שיוכל ליפול לגמרי ח"ו, על כן צריך לדקדק להטות כלפי חסד לחפש למצוא בעצמו על כל פנים איזה נקודות טובות והתוכחה תהיה בדרך חסד, לחזק את עצמו בהשם יתברך ולבטוח ברחמיו העצומים שיש אצלו חסד כזה שגם כל מעשיו הראים יכולין להתהפך לזכיות אפילו אם הרבה לפשוע מאד מאד ימים ושנים הרבה, אף על פי כן חסדי ה' כי לא תמנו ולא כלו רחמיו לעולם, כי עם ה' החסד והרבה עמו פדות וכו', והכלל שעיקר התוכחה תהיה באופן שיחזק את עצמו שיזכה להתעורר להשם יתברך להתחיל מעתה להתקרב אליו יתברך ולא שיקלקל ח"ו יותר על ידי תוכחתו שיפול ח"ו יתר, שזה נמשך מחמת שנחלשת נשמתו וכו' כנ"ל ותוכחה כזאת אין זוכין כי אם על ידי צדיקי הדור שהם בבחינת משה שזוכין לבחינת שיר של חסד הנ"ל כנ"ל. וזהו בחינת ציצית הקדושים שזיכנו השם יתברך, כדי לזכור מצותיו וששלא נתור אחר לבנו וכו', שזהו בחינת תוכחה כנ"ל, כי על ידי ציצית שהוא בחינת חוט של חסד הנ"ל על ידי זה זוכין לבחינת התוכחה של הצדיקי אמת שהם בבחינת משה שעל ידי תוכחתם נותנין ריח טוב בהנשמות בבחינת נרדי נתן ריחו שאפילו המעשים רעים נתהפכין לזכיות ונותנין ריח טוב כנ"ל, ועיקר רי הטוב של התורה ומצות נרגש בהבגדים, שהם בחינת לבושין של הנשמה, בחינת חלוקא דרבנן, ועל כן על ידי העבירות ח"ו נעשים בגדים צואים ח"ו ובגדים צואים זה בחינת ריח רע של המעשים רעים שהריח נמשך בהבגדים דייקא, כי כפי עבודתו של אדם כן הלבושים שלו לטוב או להיפך, ועיקר הוא הריח כנ"ל שעל ידי מעשים רעים ח"ו הלבושין שלו מעלין ריח רע, בחינת בגדים צואים כנ"ל ולהיפך על ידי מצות ציצית שהם תיקון הבגדים, על ידי זה זוכין לבחינת תוכחה הראויה הנ"ל שעל ידי זה הבגדים והלבושין מעלין ריח טוב בבחינת (שיר השירים ד) וריח שלמותיך כריח לבנון, וזה שדרשו רז"ל (תנחומה ב' מ') וריח שלמותיך ריח המצות התלויות בבגדים כגון ציצית וכו', כי ציצית הוא בבחינת תוכחה הטובה הנ"ל, שעל ידי זה מעלה ריח טוב, ועיקר הריח בבגדים שהם הלבושין

הנעשין כפי עבודתו כנ"ל, שזהו בחינת וריח שלמותיך דייקא כנ"ל, וזהו (תהלים מה) מור ואהלות קציעות כל בגדותיך, בגדותיך דייקא, כי הבגדים מעלין ריח טוב על ידי התורה והמצות כנ"ל. וזהו שדרשו רז"ל (במדרש רבא פרק י') אל תקרי בגדותיך אלא בגידותיך כל הבגידות שלך מעלין ריח טוב, היינו כנ"ל, זהו בחינת (שיר השירים א') נרדי נתן ריחו עזב לא נאמר אלא נתן (שבת פ"ח ועיין שם בתורה) שגם המעשים רעים והבגידות מעלין ריח טוב כנ"ל, וזהו אל תאמר בגדותיך ובגידותיך שניהם אחד, כי דייק על ידי בחינת ריח הטוב של בגדותיך, שזהו על ידי בחינת ציצית שהוא עיקר תיקון הבגדים, על ידי זה דייקא גם כל הבגידות מעלין ריח טוב כי הציצית הם בחינת החוט של חסד הנ"ל, שעל ידי זה העונות נתהפכין לזכיות, וזוכין לבחינת נרדי נתן ריחו, שגם המעשים רעים יעלו ריח טוב כנ"ל, וזהו בחינת חוט של צמר שהיה מלבין עונות ישראל ביום הכפורים כמו שאמרו רז"ל (יומא לט). חוט דייקא, כי הוא בחינת חוטי הציצית בחינת חוט של חסד הנ"ל, שעל ידי זה העונות נתהפכין לזכיות, בבחינת נרדי נתן ריחו כנ"ל, וזהו (ישעיה א') לכו נא ונוכחה יאמר ה' אם יהיו חטאיכם וכו', ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו, שמשם למדו רז"ל שהיו תולין חוט ביום הכפורים וכו', וזהו לכו נא ונוכחה דייקא. ונוכחה זהו בחינת תוכחה, כי רק השם יתברך יכול להוכיח ~ אותנו ברחמים, כי הוא מוכיח ~ אותנו בבחינת התוכחה של משה הנ"ל, שעל ידי זה זוכין לתשובה שלימה, עד שהעונות נתהפכין לזכויות, בבחינת חוט של חסד הנ"ל, שזהו בחינת ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו שהוא בחינת חוטי הציצית כנ"ל וכן הצדיקים המתדבקים במדותיו, ויודעים חסדי השם יתברך הם לבד יכולים להוכיח כי הם מוכיחים בבחינת התוכחה הנ"ל שעל ידי זה מוסיפין ריח טוב וכו' כנ"ל.

אות ח

וזהו מה שאמרו רז"ל (ראש השנה יז) מלמד שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור וסידר לפני משה י"ג מדות של רחמים וכו' כי י"ג מדות של רחמים שגילה השם יתברך למשה אחר חטא העגל זהו בחינת שגילה לו השם יתברך דרכי טובו ורחמיו וחסדיו המרובים שהוא מוחל עונות ברחמיו וחסדיו, בחינת נושא עון ופשע וכו', ועל כן גילה לו מעוטף בציצית, כי חוט של ציצית הוא בחינת חוט של חסד הנ"ל, שעל ידו מחילת כל העונות, עד שהעונות נתהפכין לזכיות ונותנין ריח טוב כנ"ל, וזהו שמתעטפין בציצית ביום הכפורים בכניסתו, כי עיקר סליחת עונות הוא על ידי בחינת ציצית שהוא בחינת חוט של חסד הנ"ל.

אות ט

נמצא שציצית הוא בחינת חוט של חסד, שהוא בחינת הקול המשקה את הגן ששם גדילים כל הריחות שזהו בחינת (בראשית כז) הקול קול יעקב, ועל כן נאמר ביעקב (שם) ראה ריח בני כריח שדה וכו' כמבואר בהתורה הנ"ל, ועתה בוא וראה נפל~ אות ה', כי שם במקומו בהפרשה הנ"ל, מבואר בביאור שהריח הטוב שנתגלה על ידי קול יעקב הנ"ל, זה הריח נתגלה בבגדים דייקא, שזהו בחינת ציצית שהם תיקון הבגדים על ידי החוט הנ"ל כנ"ל, וזהו שכתב שם אחר שאמר הקול קול יעקב וכו' נאמר וירח את ריח בגדיו וכו' ריח בגדיו דייקא, כי עיקר הריח שנתגלה על ידי בחינת קול יעקב הוא בבגדים, בבחינת וריח שלמותיך וכו', כי קול יעקב הוא בחינת חוט של חסד שהוא חוט של ציצית, שהוא תיקון הבגדים שהם בחינת חלוקא דרבנן לבושין דנשמתא, ששנותן בהם ריח טוב וכו' כנ"ל.

אות י

כי הבגדים שלבש יעקב אז הם היו בגדי אדם הראשון שעשה להם השם יתברך אחר החטא (עיין פדר"א פרק כד), כמו שכתוב (בראשית ג) ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, ומאלו הבגדים שעשה השם יתברך לאדם, משם נמשכין כל הבגדים שבעולם, וכל הבגדים שבעולם כלולים במצות ציצית שתלויה בבגדים, שהוא חיות ושורש ותיקון כל הבגדים שבעולם, כי אחר החטא עשה להם השם יתברך בגדים שהם בחינת ציצית, שהם כלליות הבגדים דקדושה כי עיקר תקונם על ידי בחינת הבגדים שהוא בחינת ציצית, כי אדם הראשון פגם באכילת עץ הדעת, שעל ידי זה הגביר מזונא דגופא, שכל זה נמשך על ידי בחינת (שם) והנחש היה ערום, שהתיקון לזה הוא על ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח שעל ידי זה נמשך קול הנ"ל המשקה את הגן, שהוא בחינת את קולך שמעתי בגן ואירא הנאמר שם, וזהו שמדוקדק עתה היטב סיום הפסוק (שם) כי ערום אנכי ואחבא היינו שאמר אדם הראשון כי ערום אנכי עתה, כי עכשיו אחר החטא הרגיש שהוא ערום כמו שכתוב (שם) וידעו כי ערומים הם, כי מקודם לא היו צריכין למלבושים כלל, כמו שכתוב (שם ב) ויהיו שניהם ערומים וכו' כי קודם החטא שעדיין לא נפגם הדעת היו יכולים להכיר את בוראם יתברך בפנימיות הדעת, ולא היו צריכין להתקרב להשם יתברך על ידי לבושים דייקא, שהוא בחינת שבחים ותארים הבאים על ידי המדמה, כי היו מכירים ~ אותו יתברך עין בעין, כמו שיהיה לעתיד וכו' שיקויים והיו עיניך רו~ אות את מוריך ולא יכנף עוד מוריך (ישעיה ל') שלא יצטרך להתלבש כביכול בכנפי הלבושים, אבל אחר החטא שפגמו בדעת ונתגרשו מגן עדן, ואין יודעין דרך עץ החיים, עתה עיקר התיקון על ידי בחינת מלבושים, שצריכין להתקרב

אליו יתברך דרך כמה לבושין, שהם בחינת השבחים והתארים, שצריכין דייקא לסלק הדעת ולהתחזק באמונה שלימה, ולהרבות בדיבורי אמונה, שם כל השירות ותשבחות ותפלות ובקשו"ת שאנו אומרים, כי עכשיו אי אפשר להתקרב להשם יתברך כי אם על ידי אמונה, שהוא על ידי בירור המדמה שהוא בחינת לבושין כנ"ל, ואלו הלבושין נתתקנין על ידי הציצית שהם בחינת הקול המשקה את הגן כנ"ל, וזהו (בראשית ג') את קולך שמעתי בגן זה בחינת ציצית כנ"ל, וזהו שסיים כי ערום אנכי, ערום דייקא, כי עכשיו אני צריך לבושים כנ"ל, על כן חמלת עלי בחסדיך והמשכת עלי אור הציצית שהוא בחינת הקול הנ"ל, בחינת את קולך שמעתי בגן וכו', ואז אחר החטא שעסק השם יתברך לתקנם, עשה להם לבושים בחינת ויעש ה' אלקים וכו' וטילביעשם, היינו שהמשיך עליהם אור הציצית שהם עיקר תיקון הלבושים דקדושה, כי עיקר תקונם על ידי ציצית שהוא בחינת הקול המשקה את הגן שעל ידי זה נמשך הריח הטוב, ונכנע מזונא דגופא שהוא בחינת עקב עשו, ואלו הבגדים לבש יעקב אז, כי יעקב תיקן חטא אדם הראשון, כי שופריה דיעקב מעין שופריה דאדם הראשון (בבא מציעא פד), כי הוא המשיך הקול הנ"ל, בבחינת הקול קול יעקב שעל ידי זה העלו הבגדים ריח טוב, בחינת וירח את ריח בגדיו וכו', ועל ידי זה הכניע וביטול את מאכלי עשו, שהם בחינת מזונא דגופא, והביא הוא מטעמים לאביו כאשר אהב מפיקודין דעשה ולא כאשר שנא מפיקודין דלא תעשה, כי מאכלי יעקב הם בחינת מזונא דנשמתא שהגביר אז על מזונא דגופא, כי יעקב זכה להגביר הריח הטוב, על ידי הקול קול יעקב, בחינת ראה ריח בני כריח שדה וכו', כנ"ל.

אות יא

וזה בחינת (בראשית ט) ויקח שם ויפת את השמלה וישימו על שכם שניהם דא ציצית כמו שאמרו רז"ל (תיקונים יח) וכמובא בדברי רבינו ז"ל (סימן ז') כי נח שתה מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה (שם), ואיתא בזוהר הקדוש שפגם נח היה בבחינת הפגם של חטא אדם הראשון, כי חטא אדם הראשון היה בחינת הפגם המבואר בהתורה הנ"ל, שלפעמים הסטרא אחרא יונקת מן הרחמנות והדעת, שזהו בחינת והנחש היה ערום וכו' עיין שם, שזהו בחינת חטא אדם הראשון שהיה על ידי והנחש היה ערום כמבואר בתורה שאז מתגבר מזונא דגופא, כי כשמכניעין ומבטלין מהדעת אחיזת הסטרא אחרא בחינת והנחש היה ערום, על ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח, נתתקן הכל עד שזוכין להניגטון הנ"ל, שהוא בחינת חוט של ציצית, שעל ידי זה זוכין לריח הבגדים בחינת מזונא דנשמתא וכנ"ל, ולהיפך כשאין זוכין לתקן ולהכניע בחינת אחיזת והנחש

היה ערום, אז מתגבר ח"ו מזונא דגופא, שהוא בחינת אכילת עץ הדעת טוב ורע, ואז כשאין זוכין לתקן זאת על ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח, אזי המדמה אינו מבורר, שזהו בחינת זוהמת הנחש שהוא בחינת בלבול המדמה כמבואר בהתורה הנ"ל, ונח אף על פי שהיה צדיק גדול, אף על פי כן עדיין לא זכה לתקן חטא אדם הראשון, כי איתא שנח לא התפלל כראוי על בני דורו, כמבואר בזוהר הקדוש מענין נח ואברהם ומשה, שנח לא התפלל כלל, ואברהם התפלל על דורו, אבל לא כמשה שמסר נפשו בשביל ישראל וכו' עיין שם, ועיקר התפלה של הצדיק הגדול שעל ידי זה מתקן הכל, היא התפלה בבחינת דין הנ"ל, שעל ידי זה הוא מוציא מהסטרא אחרא כל חיותה וכו', עד שנתתקן הכל כנ"ל, שלזאת התפלה צריך הצדיק מסירת נפש מאד, ועל כן נקרא זה הצדיק ציר נאמר לשולחיו על שהוא מוסר נפשו בשביל ישראל כמו שכתוב שם, ונח לא מסר נפשו כמשה, ולא זכה להתפלה בבחינת דין הנ"ל על כן לא הציל את בני דורו, ולא הוציא מימי הדעת מהסטרא אחרא על ידי זה בא מבול ושטף את העולם, כי להכניע ולבטל מים הזדונים שהוא הסטרא אחרא הרוצה לשטוף את העולם ח"ו, ולהוציא משם מימי הדעת, זה נעשה על ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח, שהוא בחינת מטה עוז, שעל ידי זה הוא קריעת ים סוף, בחינת (תהלים עד) אתה פוררת בעזך ים שברת ראשי תנינים על המים וכו' כמו שכתוב שם עיין שם, ומחמת שנח לא מסר נפשו ולא התפלל התפלה בבחינת דין, על ידי זה לא תיקן בשלימות הכח המדמה כנ"ל, ועל כן היה הפגם שלו על ידי היין ששתה ונשתכר בו.

אות יב

כי יין מביא שינה שהוא בחינת כח המדמה, ועל כן יין יש בו שני כחות, בחינת זכה משמחו לא זכה משממו (יומא עו) בחינת יין המשמח ויין המשכר. כי השכרות של יין זה בחינת בלבול המדמה. שעל ידי זה מדבר דברי שטות ושגעון שזהו נמשך מהמדמה שהוא מבולבל כידוע. ועל כן יש בהיין שני כחות הנ"ל בחינת זכה וכו' כנ"ל. והעיקר כפי תיקון הברית כמובא בדברי רבינו ז"ל במקום אחר. ועיקר תיקון הברית הוא על ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל של הבעל כח, שעל ידי זה מוציא מהסטרא אחרא כל חיותה כל הדעת וכו' שבלעה. וחוזרים ונתתקנים המוחין שהם המחיצות פרוסות בפני פגם הברית. ועל ידי זה זוכה לתקון הברית כמו שכתוב שם. ואז על ידי התפלה הנ"ל שהוא בחינת תקון הברית. על ידי זה המדמה מבורר ומתוקן, ואז כששותה יין הוא בבחינת זכה נעשה ראש זכה משמחו בחינת יין המשמח. כי נתרומם דעתו עלח ידי היין וזוכה לשמחה שהוא בחינת השיר והניגון הנ"ל. שנמשך על ידי בירור המדמה שמשם כל

השמחות. בחינת (תהלים צ"ב) עלי עשור ועלי נבל וכו' כי שמחתני ה' בפעליך וכו'. ועל כן אין אומרים שיר אלא על היין (ברכות ל"ה) והכלל כי היין הוא בבחינת שינה בחינת כח המדמה. כי טבע היין שמביא שינה ומתגבר כח המדמה שזהו בחינת השכרות. שנסתלק דעתו על ידי שתיית היין כמו בשעת שינה ונשאר רק המדמה. ועל ידי זה מדבר דברי שטות על ידי בלבול המדמה. כי ברוב בני אדם המדמה אינו מבורר. ועל ידי זה מדבר דברי שטות ושגעון בשעת השכרות כמו האדם בשעת שינה. שמבלבל ~ אותו המדמה בבלבולים. שהם החלומות המבולבלים של רוב בני אדם. שהם באים מבלבול המדמה בשעת שינה. אבל הצדיק שזוכה לתקן המדמה כנ"ל. אזי גם החלומות שלו ברורים צודקים ואמתיים. בבחינת חלום על ידי מלאך. כי הוא זוכה לרוח הקודש בחינת רוח נבואה שמברר המדמה. ועל כן בשעת השינה בעצמו הוא מקבל בחינת רוח הקדש. שזהו בחינת חלום על ידי מלאך. כי החלום הוא בחינת נבואה כמו שאמרו רז"ל (ברכות נז) בחינת (במדבר י"ב) בחלום אדבר בו ולהיפך מי שאינו זוכה לברר המדמה נאחזים כמה בלבולים בהמדמה. ועל ידי זה מבלבלים הסטרא אחרא והקליפות ~ אותו בשעת שינה בחלומות מבולבלים. בבחינת חלום על ידי שד. שנמשך על ידי בלבול המדמה שהוא בחינת זוהמת הנחש וכו' כמו שכתוב שם. ועל כן היין שמביא שינה ודמיון יש בו שני בחינות אלו שמי שזוכה לברר המדמה אזי היין בקדושה בבחינת בירור המדמה. שהוא בחינת יין המשמח. כי על ידי בירור המדמה זוכין לאמונה. שעל ידי זה זוכין להניגון הנ"ל שהוא בחינת שמחה בחינת עלי עשור ועלי נבל וכו' כי שמחתני ה' כי משם כל השמחות כנ"ל. אבל כשאין המדמה מבורר אזי היין בבחינת בלבול המדמה. שהוא שכרות ממש בחינתיין המשכר כנ"ל. וזהו בחינת (ישעיה י"ט) כהתעות שכור בקיאו. כי טבע השכור שנותן הק~ אות. מכי כשהיין בקדושה שהוא נמשך מהתפלה בבחינת דין של הבעל כח אזי הסטרא אחרא מוכרחת ליתן הק~ אות בבחינת (איוב כ') חיל בלע ויקיאנו. להקיא כל הדעת וכל הקדושו"ת שבלעה וכו' כמו שכתוב שם. אבל כשאין היין בקדושה אז הוא בעצמו מוכרח ליתן הק~ אות.

אות יג

ועל כן נח שלא זכה להתפלל בבחינת דין כנ"ל, על כן כשבא אל היין נשתכר בו. כי לא נתברר המדמה בשלימות שעל ידי זה היין בבחינת יין המשכר. כי שכרות הוא בלבול המדמה כנ"ל, וטעל כן היה התיקון על ידי בחינת ציצית כמו שכתוב ויקחו שם ויפת את השמלה דא ציצית כנ"ל. כי ציצית הוא בחינת חוט של חסד שהוא בחינת השיר והניגון הנ"ל שנמשך מבירור המדמה כנ"ל, ועל כן על ידי זה תקנו פגם נח שפגם בהמדמה על

ידי השכרות. כי הם המשיכו בחינת תיקון המדמה על ידי הציצית שנמשכין מבחינת תיקון המדמה כנ"ל.

אות יד

וזהו בחינתיין של נסכים שעליהם אומרים שיר. כי אין אומרים שיר אלא על היין. כי כל הקרבנות הם בחינת בירור המדמה. כי הקרבנות באים מבהמות ועופות. שהם בחינת המדמה. כי הבהמה יש לה כח המדמה שהוא כח הבההמיות כמובא בדברי רבינו ז"ל במקום אחר (סימן נ"ד) ועל כן מביאין בהמה לקרבן כדי לבר המדמה. כי מבחינת המדמה משם נמשכין כל העונות כמבואר במקום אחר. ועל כן צריכין להביא בהמות לקרבנות כדי לתקן ולברר המדמה ועל כן מביאין אז יין לנסכים ואומרים עליהם שי ר. כי היין הוא בבחינת שינה בחינת מדמה. ועל היין לנסכים שהוא יין דקדושה. על ידי זה נתתקנן המדמה בשלימות. שעל ידי זה זוכין לשעיר שלעתיד כנ"ל. שמשם נמשכין כל השירות כנ"ל. שזהו בחינת השיר שאומרים על היין דייקא. כי עיקר השיר על ידי בירור המדמה שהוא בחינת יין כנ"ל.

אות טו

וזהו בחינת כוס יין של קידוש ושל ברכת המזון ושל הבדלה. שכל זה הוא בחינת אין אומרים שיר אלא על היין כמו שאמרו רז"ל (ברכות לה) כי עיקר קדושת שבת ויום טוב הוא על ידי התגלות האמונה שנתגלה אז בתוספות אור גדול. כי שבת הוא בחינת אמונה בחידוש העולם. שזהו עיקר הקידוש שאומרים ויכולו שמעידין שהשם יתברך ברא את העולם בששת ימי המעשה ושבת בשבת. וכן יום טוב הוא גם כן בחינת שבת שמעיד על חידוש העולם. כי כל הימים. טובים הם זכר ליציאת מצרים ואז בשעת יציאת מצרים נתגלה אמונת חידוש העולם לכל באי עולם. על ידי הנסים והנפל~ אות וה~ אותות נור~ אות מאד אשר לא נשמעו ולא נראו מעולם אשר עשה השם יתברך עמנו בשעת יציאת מצרים וקריעת ים סוף ומתן תורה וכו' וכו'. נמצא ששבת ויום טוב מורים על חידוש העולם. שזה עיקר האמונה שבזה תלוי עיקר היהדות עיקר קדושת ישראל. ומי שכופר בזה ח"ו כל שהוא. הוא אפיקורס גמור ואין לו חלק באלהי ישראל. ולא בתורת משה. (ואין להאריך בזה כאן מגודל גנותם של העוסקים בספרים שיסודם בנוי על פסוק סברת האפיקורסים והכופרים המפורסמים שכופרים בזה ימח שמו וזכרם (כמו אריסטו היון הכופר המפורסם וחביריו ימח שמם) ואיך יעלה על הדעת לעסוק בספרים המביאים סברותיו הרעות והזרות מאחר שהוא הוא האפיקורוס והכופר הגמור הכופר בתורת משה ובהשם יתברך לגמרי. ועל כן באמת כל אלו העוסקים באלו הספרים יוצאים מן הדת לגמרי. בריך רחמנא דשיזבין) ועל כן בשבת ויום טוב שעיקר קדושתם על ידי

התגלות האמונה שנתגלה אז שזה עיקר הקדושה, על כן אז אומרים שיר על היין שהוא בחינת הקידוש. כי בשבת ויום טוב נדחה זוהמת הנחש. ואז המדמה מבורר ומתוקן ואז היין בקדושה בבחינת יין המשמח. ואז נמשך על ידי היין שהוא בחינת מדמה. בחינת אמונה שלמה. שזה עיקר המשכת קדושת שבת ויום טוב. ועל ידי האמונה זוכין לשיר הנ"ל שהוא בחינת הקידוש שהוא גם כן בבחינת השיר שאומרים על היין דייקא כנ"ל.

אות טז

וזהו בחינת כוס של ברכת המזון כי אנו צריכין להעלות ולברר אכילתנו שיהיה בבחינת מזונא דנשמתא. שזה זוכין על ידי השיר הנ"ל כנ"ל. ועל כן עיקר ברכת המזון הוא על ידי ארץ ישראל. כמו שכתוב (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה וכו'. כי ארץ ישראל הוא על ידי כח מעשיו בחינת בראשית ברא אלקים וכו' אמר ר' יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה וכו'. כמבואר כל זה שם בהתורה הנ"ל עיין שם. ומבואר שם שארץ ישראל וחידוש העולם לעתיד הם בחינה אחת שמשם נתעורר השיר הנ"ל. שעל ידי זה מתגבר מזונא דנשמתא ועל כן אחר האכילה שאנו צריכין לברר האכילה שתהיה בבחינת מזונא דנשמתא. על כן אנו מברכין ~ אותו יתברך על הארץ הטובה שהוא ארץ ישראל. ועל ידי זה אנו ממשיכין עלינו קדושת ארץ ישראל. ועל ידי זה נתעורר השיר שיתער לעתיד. כשיחדש את עולמו בבחינת ארץ ישראל כמו שכתוב שם, ועל ידי התעוררות השיר הזה זוכין להגביר מזונא דנשמתא על מזונא דגופא. ועל כן צריכין לברך ברכת המזון על כוס יין. בבחינת אין אומרים שיר אלא על היין, כי אי אפשר לעורר השיר הנ"ל כדי לזכות לבחינת מזונא דנשמתאר. כי אם על ידי היין דקדושה. שהוא בחינת ברור המדמה שעל ידי זה זוכין לאמונה. ועל ידי זה נתעורר השיר הנ"ל כנ"ל.

אות יז

ועל כן יעקב אבינו כשהביא המטעמים לאביו שרצה להגביר בחינת מזונא דנשמתא בחינת ריח כנ"ל. על כן כתיב (בראשית כז) ויבא לו יין וישת. ואז דייקא (שם) וירח את ריח בגדיו. כי על ידי היין דייקא נתעורר השיר הנ"ל בבחינת אין אומרים שיר אלא על היין. שעל ידי זה נתעורר הריח טוב שהוא מזונא דנשמתא כנ"ל.

אות יח

ועל כן חם שקלקל בשעת השכרות של נח. כי חם הוא בחינת היצר הרע זוהמת הנחש שרוצה להתגבר בשעת השכרות דייקא בשעת בלבול המדמה שהוא זוהמת הנחש שמשם עיק אחיזתו על כן כשהקיץ נח מיינו. וידע את אשר עשה לו בנו הקטן. כי ידע כל כוונתו. עד היכן הדבר מגיע שכל כוונת הסטרא אחרא כדי להגביר זוהמת הנחש בלבול

המדמה, שעל ידי זה ח"ו נתבלבלה האמונה הקדושה כדי להתגבר על ארץ ישראל שהוא בחינת אמונת חידוש העולם. ועל כן באמת היתה ארץ ישראל כבושה תחת יד כנען כמה וכמה שנים. שהוא מזרעו של חם על כן נח שהבין כל זאת בחינת (שם ט') וידע את אשר עשה לו בנו הקטן, על כן קלל את חם (שם) ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו. עבד דייקא שהוא בחינת התגברות השינה הבא מבלבול המדמה. כי עשרה קבין שינה ירדו לעולם ט' נטלו עבדים (קדושין נט). היינו שנח קיילל ~ אותו במה שקלקל ופגם. שיהיה נמשך עליו העבדות שהוא בחינת השינה בחינת בלבול המדמה שנמשך מזוהמת הנחש שנתקלל ארור אתה. שזהו בחינת ארור כנען. כמו שכתוב בזוהר הקדוש שהם בחינה אחת עיין שם, וזהו (שם) ברוך ה' אלהי שם ויהי כנען עבד למו. ברוך ה' אלהי שם, שמנו יצאו ישראל שהם מייחדים שמו תמיד, ומגלין אלקותו יתברך. ומאמינים בחידוש העולם שזהו עיקר קדושת ארץ ישראל. ועל כן להם מגיע ארץ ישראל, ועל כן ויהי כנען עבד למו, שכנען יכנע ויתבטל לפניהם. היינו שהתנבא שעתידין ישראל בני שם לכבוש את ארץ ישראל מתחת יד כנען. וכנען יפול לפניהם ויהיה עבד להם שכל זה היפך כוונת חם שרצה להגביר המדמה המבולבל. כדי להתגבר ח"ו על קדושת ארץ ישראל, שהוא בחינת אמונת חידוש העולם שנמשך מבירור המדמה כנ"ל. ועל כן קללו במה שפגם שבו בעצמו תדבק הזוהמא. בחינת עבדות ושינה. וישראל יכבשו את ארץ ישראל מידו ויגלו אלקותו לכל באי עולם. בחינת ברוך ה' אלהי שם. כמו שפירש רש"י שם שעתיד לשמור הבטחתו לזרעו לתת להם את ארץ כנען וכו', היינו כנ"ל. כי קדושת ארץ ישראל היא בחינת בירור המדמה שהוא היפך זוהמת חם וכנען שהם בחינת עבדות ושינה הרבה הבא מבלבול המדמה הנ"ל. היינו שהתנבא שלא תתקיים מחשבתו הרעה של חם שהוא היצר הרע והסטרא אחרא. כי עתידין ישראל בכח משה רבינו לכבוש ארץ ישראל. ויגלו האמונה הקדושה לכל באי עולם וכנ"ל.

אות יט

וזה בחינת העשרה קשרים שבכל אחד מהציצית שהם כנגד העשרה הדברות שהם בחינת עשרה מדריגות של נבואה שהוא בירור המדמה. שעל ידי זה נתתקנין הבגדים שזהו עיקר בחינת הציצית כנ"ל.

אות כ

וזה שאיתא בזוהר ובכתבים שציצית הם כנגד פסוקי דזמרא, עיין שם שחושב איך מתקנין ומעלין הד' עולמות בעובדא ובמלולא, ומבואר שם שציצית כנגד עולם היצירה, שהוא בחינת פסוקי דזמרה וכו' עיין שם כי ציצית הם בחינת החוט של חסד הנ"ל

שעליו יתנגן השיר והניגון שלעתיד שמשם כל הזמירות והשירות וכו' כנ"ל שזהו בחינת פסוקי דזמרה.

אות כא

ועל כן הם ארבע ציציות כנגד ארבע ~ אותיות הויה, שהוא בחינת שיר פשוט כפול משולש מרובע שעולה ע"ב שהוא בחינת השיר שלעתיד שהוא בחינת חוט של חסד שהוא בחינת חוטי הציצית כנ"ל, כי מצות ציצית הוא בבחינת פשוט כפול משולש מרובע כי מתחלה לוקחין ד' חוטין פשוטים, זה בחינת שיר פשוט, ואחר כך מכניסין ~ אותו לתוך הכנף וכופלין ~ אותן, זה בחינת שיר כפול, אחר כך קושרין ~ אותן וכורחין ~ אותן ואזי הם משולשין בחינת שליש גדיל וב' שלישי ענף, וזהו בחינת שיר משולש, וכן צריכין לעשו"ת בכל הארבע כנפות, ועל ידי הארבע ציציות שבארבע כנפות, נמשך בחינת שיר מרובע, נמצא שבמצות ציצית מרומז בחינת שיר פשוט כפול משולש מרובע, כי משם שורש הציצית כנ"ל.

אות כב

וזה בחינת הט"ל כריכות שהם עולין ה' אחד כמובא, כי עיקר הציצית הוא בשביל להמשיך שלימות האמונה שהוא בחינת ה' אחד כי זה עיקר האמונה, וכמובא בתקונים שציצית הוא בחינת אמונת היחוד בחינת שמע ישראל וכו' כנ"ל.

אות כג

ועל כן הציצית הם ל"ב חוטין, זה בחינת כלליות התורה שמתחלת בכ' דבראשית ומסיימת בלמ"ד כי ציצית הוא בחינת אמונה שהוא כלליות התורה מבראשית עד לעיני כל ישראל, ועל כן מתחלת התורה בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ להודיע שעיקר התחלת ויסוד קיום כל התורה הוא על ידי האמונה בחידוש העולם שמאמינים שהשם יתברך ברא את השמים ואת הארץ יש מאין המוחלט שזהו יסוד כל התורה כולה בחינת (מכות כד) בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה, בחינת (תהלים קיט) כל מצותך אמונה כנ"ל, ולזה זוכין על ידי הציצית כנ"ל, ועל כן הם ל"ב חוטים כנגד כליות התורה מב' דבראשית עד ל' דלעיני כל ישראל וכנ"ל.

אות כד

והנה מבואר לעיל, שעל ידי ציצית ממשיכין בחינת תוכחה הטובה של המוכיח הראוי וכו' כנ"ל וזה בחינת (בראשית כ') הנה הוא לך כסות עינים וכו' ואת כל ונוכחת, כסות עינים זה ציצית, שהוא תיקון המלבוש והכסות, בחינת כי הוא כסותא לבדה דא ציצית כמו שכתוב בזוהר הקדוש (תיקונים צא). וזהו כסות עינים, כי ציצית הם בחינת עינים, כי על שם זה נקראים ציצית לשון מציץ מן החרכים כמו שפירש רש"י שם בפרשת ציצית

וכמבואר בהתורה ואלא המשפטים אמונה (בסימן ז') עיין שם, וזהו הנה היא לך כסות עינים זה ציצית כנ"ל, על ידי זה ואת כל ונוכחת, זה בחינת תוכחה כי על ידי ציצית זוכין לתוכחה הטובה של המוכיח הראוי כנ"ל, וזהו (שם) ולשרה אמר הנה נתתי אלף כסף לאחיך הנה הוא לך כסות עינים וכו', כי לקיחת שרה לבית פרעה ולבית אבימלך זה סוד בחינת התפלה של הבעל כח שהוא בבחינת דין שהסטרא אחרא רוצה לבלוע ~ אותה, אבל על ידי כוחו הגדול של הבעל כח, על ידי זה התפלה עומדת בצוארה של הסטרא אחרא ואזי מוכרחת הסטרא אחרא ליתן הק~ אות להקיא ולהוציא כל חיותה שבלעה מן הקדושה, בבחינת (איוב כ') חיל בלע ויקיאנו מבטנו יורישנו אל וכו', כמבואר שם היטב בהתורה הנ"ל, וזה בחינת לקיחת שרה לבית פרעה ואבימלך שהוא מקום הסטרא אחרא, שרצו לכבוש לעצמן את האשה יראת ה' שהוא בחינת התפלה, וכל זה היה מחמת תאוות ניאוף שהתגברה בהם שנמשך מזוהמת הנחש עד שרצו לשלוט גם על הצדקת שרה אשר יראת ה' להטיל בה זוהמא ח"ו, אבל שרה היתה צדקת גדולה מאד והיתה בעלת כח גדול, עד שאפילו כששלטו בה הדינים עד שנלקחה לביתם אף על פי כן התגברה בכחה הגדול עד שלא יכלו לשלוט בה כלל, אדרבה היא שלטה בהם והביא עליהם מכות גדולות, כמו שכתוב (שם) וינגע ה ' וכו', והוציאה מהם ניצוצות קדושו"ת הרבה שבלעו מקודם מהקדושה, בבחינת (קהלת ט') עת אשר שלט האדם באדם לרע לו כמובא, שכל זה הוא בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח, שהוא גם כן בחינה זו ממש, שהם רוצים לבלעה, אבל על ידי גודל כחו של הבעל כח אין יכולים לינק ממנה, אדרבה הם מוציאים מהסטרא אחרא על ידי זה כל נצוצות הקדושה שבלעו וכו' כנ"ל, כי התפלה היא בחינת אשה יראת ה', כמו שכתוב (משלי לא) אשה יראת ה היא תתהלל, [וכמבואר בהתורה ויסב אלקים (בסימן ס"ב) מקרא זה על ענין שרה שנלקחה לבית פרעה, שעל ידי זה הוציאה משם כל ניצוצות הקדושה, בחינת תנו לה מפרי ידיה וכו' עיין שם] וזהו הנה נתתי אלף כסף לאחיך, זה בחינת הנצוצות הקדושים שהוכרחו להוציא ולהחזיר אל הקדושה, ליתן לאברהם כסף ורכוש והון רב, שכל זה הוא בחינת ניצוצות הקדושים שהוכרחו להקיא ולהוציא ולהחזיק את הקדושה על ידי זה דייקא שרצו לשלוט בשרה וכו' כנ"ל, כי היא בבחינת התפלה של הבעל כח שמוציאה מהסטרא אחרא כל ניצוצות הקדושה וכו' כנ"ל, ועתה מחובר ומיושב המקרא היטב סופו לראשו, כי על פי פשוטו אין מיושב כלל פירוש המקרא הזה, כי מה שייכות יש ענין כסות עינים להאלף כסף, וגם רש"י ז"ל בעצמו דחק עצמו מאד בפרוש המקרא הזה כמבואר למעיין שם, אבל עתה על פי הנ"ל מבואר היטב קשר המקרא הזה

כי על ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח שהיא מוציאה הקדושה מהסטרא אחרא שהיא בחינת לקיחת שרה לבית אבימלך שעל ידי זה הוציאה כל ניצוצות הקדושה משם, על ידי זה זוכין לבחינת חוט של חסד הנ"ל, שהוא בחינת ציצית, שעל ידי זה יכולין להוכיח כנ"ל, וזהו ולשרה אמר הנה נתתי אלף כסף לאחיך שהוכרחתי להוציא הנצוצות הקדושים הכלולים בכסף וזהב (כמבואר בדברי רבינו ז"ל במקום אחר סימן נ"ו) ולהחזירם אל הקדושה לאברהם, הנה הוא לך כסות עינים, זה ציצית, כי על ידי זה נמשך בחינת החוט של חסד הנ"ל שהוא בחינת ציצית כנ"ל, וזהו ואת כל ונוכחת, כי על ידי זה זוכין לבחינת התוכחה הטובה שהוא בחינת התוכחה של משה וכו' כנ"ל:

אות כה

וזה בחינת (אסתר ח') והעיר שושן צהלה ושמחה. ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור וכו'. כי גדולת מרדכי שהוא הנס הגדול והנורא מאד של פורים. הכל היה על ידי בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח, שעל ידי זה מכניעין את עמלק שהוא המן הרשע ימח שמו, כמבואר שם בהתורה הנ"ל, שזהו בחינת קריעת ים סוף ומלחמת עמלק וכו' עיין שם, ועל כן היה עיקר הנס על ידי שנלקחה אסתר לבית המלך כי לקיחת אסתר לבית אחשורוש, זהו בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח הנ"ל, שזהו בחינת לקיחת שרה לבית אבימלך ופרעה כנ"ל, רק שם היה רק לפי שעה קלה, כי אז לא היה קטרוג ודין גדול כל כך כמו בימי אחשורוש בקום עלינו אדם בליעל המן הרשע ימח שמו שהוא עמלק שהוא זוהמת הנחש בעצמו, אשר השם יתברך בעצמו לוחם עמו תמיד בשביל ישראל, כמו שכתוב (שמות יז) מלחמה לה' בעמלק מדור דור, ומחמת תוקף הדין שהתגברה זוהמת הנחש מאד שהוא המן הרשע ימח שמו כנ"ל, על כן הוכרחה אסתר שתהיה נתפסת לבית המלך, וגם הוא לא נגע בה כמובא בתיקונים, ובגודל כחה הוציאה מהסטרא אחרא כל הקדושו"ת והניצוצות הקדושות, עד שהסטרא אחרא שהוא המן וביתו נפלו במפלה שאין לה תקומה, ונתן כל ביתו ורכושו למרדכי היהודי שכל זה היה על ידי הצדקת אסתר המלכה, כמו שכתוב (אסתר ח') ותשם אסתר את מרדכי על בית המן, ועל ידי זה עלו כל ניצוצות הקדושים המלובשים בהעשירות שהיה כבוש אצל הסטרא אחרא אצל המן וביתו ימח שמם כולם חזרו ועלו אל הקדושה למרדכי היהודי, שכל זה נעשה על ידי בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח שעמדה בבית הבליעה שלהם, שעל ידי זה הוא מפלת המן עמלק כנ"ל, שזהו בחינת לקיחת אסתר לבית המלך כנ"ל לענין שרה, ועל כן היה הנס על ידי נידוד השינה, כמו שכתוב (שם ו') בלילה ההוא נדדה שנת המלך, שאז התחיל עיקר תוקף הנס, כי נידוד השינה

זה בחינת בירור המדמה כי כשהמדמה מבורר היטב אין צריכין לישן, כי עיקר השינה הוא בשביל לברר המדמה, אבל כשהמדמה מבורר אין צריך שינה, ועל ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, שהוא בחינת לקיחת אסתר לשם כנ"ל, על ידי זה נתברר המדמה כמבואר בתורה הנ"ל כנ"ל, ועל כן היה אז נידוד השינה, שזה נמשך מבירור המדמה כנ"ל ועל ידי זה היה תוקף הנס כי עיקר הנס של פורים הוא להכניע עמלק שהוא עיקר הכפירות והאפיקורסות כמבואר במקום אחר (ליקוטי תנינא סימן יט), ולגלות אמונת חידוש העולם כמבואר בדברי רבינו ז"ל (שם) על פסוק ויהי ידיו אמונה הנאמר במלחמת עמלק, שעיקר מפלת עמלק הוא על ידי התגלות האמונה הקדושה, ועל כן היה עיקר מפלת המן עמלק על ידי נידוד השינה, שהוא בחינת בירור המדמה, שעל ידי זה נתגלה האמונה הקדושה כנ"ל שזהו עיקר מפלת עמלק והמן כנ"ל, ועל ידי כל זה זוכין לאור הציצית כנ"ל, וזהו (שם ט) ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת, זה בחינת ציצית שיש בהן תכלת שהם עיקר תיקון ונוי כל המלבושי כבוד, היינו שאז נתגלה על מרדכי אור הציצית שהוא בחינת לבוש מלכות תכלת וחור וכו', כי על ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, על ידי זה הוא מפלת המן, ונתגלה האמונה הקדושה וכו', עד שזוכין לחוט של חסד הנ"ל שהוא בחינת אור הציצית שהוא בחינת לבוש מלכות תכלת וחור וכו' כנ"ל וזהו (שם) ליהודים היתה אורה ושמחה וכו', והעיר שושן צ הלה ושמחה, בחינת תוקף השמחה של הפורים, כי עיקר השמחה נמשך מבחינת חוט של חסד הנ"ל, שהוא בחינת לבוש מלכות תכלת וכו', בחינת ציצית כי החוט של חסד הנ"ל הוא בחינת הניגון שלעתיד, שמשם כל השמחות כנ"ל, וזהו שאמרו רז"ל (מגילה יג) אסתר חוט של חסד משוך עליהם, כי זכתה לחוט של חסד הנ"ל כנ"ל:

אות כו

וזהו בחינת סעודת פורים, שאז מצוה לאכול ולהרבות בסעודה, כי על ידי בחינת חוט של חסד הנ"ל נתתקנן האכילה בקדושה, כי זוכין שתהיה האכילה בבחינת מזונא דנשמת' על ידי הריח הטוב שנמשך על ידי הניגון שהוא בחינת חוט של חסד הנ"ל כנ"ל, וזה בחינת מרדכי כי על שם זה נקרא מרדכי על שם ריח הטוב, בחינת מר דרור שהוא ראש לכל הבשמים והריחות, כמו שכתוב (שמות ל') ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור, וכן אסתר נקראת הדסה, בחינת הדס שמעלה ריח טוב, כי הם זכו להמשיך בחינת החוט של חסד הנ"ל, שהוא קול הניגון הנ"ל המשקה את הגן, שמשם כל הריחות כנ"ל כי על ידי הקול המשקה את הגן נכנע המן עמלק שהוא זוהמת הנחש, בחינת עקב עשו, כי אמרו רז"ל (חולין קלט) המן מן התורה מנין שנאמר המן העץ וכו', נמצא שהוא עיקר זוהמת

הנחש שנמשך על ידי אכילת עץ הדעת טוב ורע, והכנעתו ומפלתו על ידי הקול הנ"ל המשקה את הגן שזהו בחינת פסוק את קולך שמעתי בגן ואירא, שנסמך בפרשה לפסוק המן העץ כמבואר שם, כי בחינת את קולך שמעתי וכו', שהוא בחינת הקול הנ"ל הוא תיקון אכילת עץ הדעת, ועל ידי זה נופל המן שאחיזתו משם שהוא בחינת מזונא דגופא, וזוכין לבחינת מזונא דנשמתא, שנמשך על ידי הקול הנ"ל שמשם גדילים כל הריחות כנ"ל, שנמשך על ידי מרדכי ואסתר היא הדסה שנקראין על שם הריח הטוב כנ"ל:

אות כז

וזהו בחינת (אסתר ט') ורבים מעמי הארץ מתיהדים וכו', דהיינו שנתגיירו גרים הרבה, כי כל זה נעשה על ידי בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח הנ"ל, שעל ידי זה נעשין גרים כמו שכתוב שם עיין שם:

אות כח

ועל כן הגרים שמתגיירין הם באים תחת כנפי השכינה שהוא בחינת כנפי מצוה דהיינו ציצית, כי ציצית הם בחינת החוט של חסד הנמשך מהתפלה של הבעל כח הנ"ל שמשם הגרים וכנ"ל בהתורה הנ"ל עיין שם:

אות כט

וזה בחינת הסמיכות של כל סדר שלח לך ששם כתובה פרשת ציצית בסופה, כי המרגלים פגמו בארץ ישראל שהוא בחינת חידוש העולם שמשם עיקר הניגון הנ"ל אבל משה רבינו בגודל כחו הנ"ל זכה לפעול אצל השם יתברך עד שמחל להם כמו שכתוב שם ויאמר ה' סלחתי כדברך ואזי חוזר ונמשך בחינת הניגון הנ"ל שהוא בחינת נרדי נתן ריחו בחינת סליחת עונות נ"ל, ועל כן נסמך מיד לזה פרשת נסכים דהיינו לנסך יין על הקרבנות ואז עיקר השיר כי אין אומרים שיר אלא על היין שזהו בחינת המשכת השיר והניגון הנ"ל שאומרים ~ אותו על היין דייקא שהוא בחינת תיקון ובירור המדמה בחינת יין המשמח כנ"ל, ועל כן נסמך לזה פרשת חלה שהוא בחינת ביאת ארץ ישראל כמו שכתוב (במדבר טו) בבואכם אל הארץ וכו' שנתחייבו תיכף בכניסתם לארץ ישראל כמו שפירש רש"י שם, כי עיקר הניגון הנ"ל נמשך על ידי בחינת ארץ ישראל כנ"ל שהוא תיקון המאכל והמזון להכניע מזונא דגופא וכו' כנ"ל שזהו בחינת חלה לתקן המאכל לתקן חטא אדם הראשון שחטא באכילה והגביר בחינת מזונא דגופא והתיקון על ידי חלה שחייבין בכניסתן לארץ ישראל דייקא שמשם הניגון הנ"ל וכמו שאמרו רז"ל (ילקוט שמעוני סימן לב) היא קלקלה חלתו של עולם לפיכך תפריש ח לה, נמצא שחלה הוא תיקון חטא אדם הראשון היינו תיקון פגם האכילה פגם מזונא דגופא וכנ"ל, כי על ידי שמפרישין חלה זוכין שיהיה הלחם שהוא המזון בבחינת מזונא דנשמתא בבחינת

אכילת הצדיקים בחינת (משלי יג) צדיק אוכל לשובע נפשו, ועל כן נסמך אחר כך פרשת קרבן עבודה זרה שהוא תיקון פגם האמונה כי עיקר הניגון הנ"ל נמשך על ידי תיקון האמונהנ הקדושה כנ"ל ואחר כך נסמך פרשת מקושש מענין קדושת שבת קדש וכלול מכל הימים והזמנים המקודשים שכולם בבחינת המשכת האמונה הקדושה וכנ"ל ואחר כך נסמך פרשת ציצית כי כל זה כלול במצות ציצית נ"ל. וזה שכתב אדומו"ר ז"ל בסימן קע"ז לקוטי מוהר"ן א' שויאמר ה' סלחתי כדבריך ראשי תיבות כוסי כי הצדיקים יכולין לסלוח עונות על ידי שתייתם יין עיין שם היינו כנ"ל כי הוא ממשיך על ידי שתיית יין בחינת תיקון ובירור המדמה שעל ידי זה נמשך הניגון הנ"ל שעל ידי זה נמשך סליחת עונות וכנ"ל ועל כן נסמך אחר פרשה זאת פרשת נסכי יין וכנ"ל:

הלכות ציצית הלכה ו' נכלל בהלכות נטילת ידים שחרית הלכה ד':

ציצית ז

הלכה ז

אות א

על פי התורה תקעו תוכחה הנ"ל (בה' השכמת הבוקר הלכה ה') יתבאר ענין ציצית. והנה כבר בארנו קצת ענין ציצית על פי התורה הנ"ל בהלכות ציצית הלכה ה' ושם מבואר גם כן ענין התעוררות השינה וקימת חצות על פי זה, וכאן נאמרו ונשנו בשביל דברים שנתחדשו בהם, והנה מבואר שם שציצית הם בחינת החוט של חסד שנמשך על ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח וכו' עיין משם באריכות, עתה עיינתי ומצאתי בחסדו יתברך בענין ציצית על פי התורה הנ"ל עוד כמה דברים כהמה:

אות ב

כי מבואר שם בהתורה הנ"ל ב~ אות וא"ו שענין התקונים הנעשים על ידי התפלה בבחינת דין וכו' הם בחינת רפואה שנמשך על ידי סליחת עונות וכו' שזוכין על ידי התפלה השלימה שמתפללין הקיבוץ הקדוש של ישראל בתוספות שכנים הרבה, כי על ידי שנתוסף אל הקיבוץ עוד שכן מישראל שמתפלל עמהם על ידי זה מתרבין הבתים הקדושים של התפלה עד אין קץ וכו', כי ג' אבנים בונות שה בנתים ד' כ"ד ה' ק"כ וכו' וכו' עד מה שאין הפה יכול לדבר וכו' עיין שם היטב היטב מה שכתוב שם בזה על פסוק ובל יאמר שכן חליתי וכו', נמצא שהתפלה בתוספות שכנים שמתרבין על ידה בתים הרבה בלי שיעור היא בחינה אחת עם התפלה בבחינת דין של הבעל כח הנ"ל כמובן למעיין שם, ויש לבאר קצת בזה, כי מבואר שם שעל ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח הוא מוציא מהסטרא רחארא כל הדעת וכל התפלות וכל הניצוצות והנפשו"ת וכו' שבלעה הסטרא רחאה תחלה בבחינת חיל בלע ויקיאנו וכו', ועתה נוכל לומר

שאלו הנפשו"ת שהוציא הבעל כח הזה מהסטרא אחרא הם הם הנפשו"ת הנתוספים אל הקיבוץ הקדוש בבחינת תוספות שכנים הנ"ל שעל ידיהם נתרבין ונתגדלין הבתים של הקדושה מאד מאד, כי התחלה כשהיו אלו הנפשו"ת נבלעין בין הסטרא אחרא בוודאי היו רחוקים מתפלה, ועכשיו כשהוציא ~ אותם הבעל כח הנ"ל מהסטרא אחרא, אזי הם מתקרבים אל הקדושה ונתוספים אל הקיבוץ הקדוש של ישראל העוסקים בתפלה בכוונה ונעשים שכנים אליהם שעל ידי זה מתרבין הבתים עד אין חקר וכו' עד שעל ידי זה נכנסין ונתכנסין לתוך אלו הבתים כל שאר הנפשו"ת הנדחים הרחוקים מאד מאד שהם בחינת (איכה ד) תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות וכו' כמבואר בדברינו בזה כמה פעמים עיין שם, וכל זה הוא בחינת ציצית, כי ציצית הוא בחינת קיבוץ נדחים בחינת (ישעיה יא) ונפוצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ שבשביל זה מקבצין הציצית ולוקחין ~ אותם בידים אצל והביאנו לשלום מארבע כנפות הארץ, היינו כי קדושת מצות ציצית נמשכת מהבעל כח הנ"ל שיכול להתפלל תפלה בבחינת דין שעל ידי זה ממשיך כל התיקונים הנאמרים שם שזהו בעצמו בחינת התפלה בתוספת שכנים הרבה שעל ידי זה מתקבצין כל הנדחים לתוך ריבוי הבתים מאד שנעשין על ידי אלו השכנים בבחינת (תהלים קמז) בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס וכנ"ל, כי כל הנדחים מתכנסין לתוך ריבוי הבתים הנ"ל שמהם נבנית ירושלים עיר הקודש (וכמבואר בדברינו מזה במקום אחר):

אות ג

כי על ידי קיבוץ הנפשו"ת הנ"ל אל הקדושה נעשין לבושין קדושים בבחינת (ישעיה ס) שאי סביב עיניך וראי כולם נקבצו באו לך חי אני נאום ה' כי כולם כעדי תלבשי וכו', היינו בחינת ציצית שמקבץ נדחים שהם עיקר הלבושין הקדושים, וזהו בחינת (שם נב) עורי עורי לבשי עוזך ציון כי הלבושים קדושים בחינת ציצית נעשין על ידי המטה עוז שהוא התפלה בבחינת דין של הבעל כח שהוא בעצמו בחינת התפלה בתוספות שכנים שעל ידי זה מתקבצים כל הנדחים שזהו בחינת ציצית כנ"ל, ועל כן באמת אמרו רז"ל (שבת לב) על פסוק והחזיקו עשרה אנשים מכל לשונות הגוים בכנף איש יהודי וכו' שעל ידי מצות ציצית זוכין שיתאחזו בו מכל הע' לשונות להתקרב להשם יתברך, כי ציצית הוא בחינת קיבוץ נדחים שהוא בחינת הנפשו"ת של בעלי תשובה והגרים שמתגיירין על ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל כמו שכתוב שם על פסוק מבטנו יורישנו אל וכו' עיין שם, וזה שנסמך מקרא אשר יחזיקו עשרה אנשים וכו' בכנף וכו' למקר~ אות שלמעלה שדברים שם שהגרים יתוספו על קיבוץ ישראל להתפלל עמם יחד כמו

שכתוב שם בזכריה סימן ח' ואשר יבואו עמים וכו' והלכו יושבי אחת אל אחת לאמור נלכה הלוך לחלות את פני ה' ולבקש את ה' צב~ אות אלכה גם אני וכו' ואחר כך נסמך מיד בימים ההמה אשר יחזיקו עשרה אנשים וכו' בכנף וכו', היינו כנ"ל כי תוספות גרים בחינת שכנים אל הקיבוץ הקדוש להתפלל ולחלות עמהם את פני ה' הוא בחינת ציצית שהוא בחינת אשר יחזיקו מכל לשונות הגוים בכנף וכו' כנ"ל, ועל כן נסמכו זה לזה וכנ"ל:

אות ד

ועיין מה שכתבתי בהלכות פריה ורביה הלכה ו' על פי ענין הנורא הזה של תוספת השכנים אל הקיבוץ הקדוש עיין שם ב~ אות י"ב י"ג מבואר שם שעל ידי זה יכולין לצאת ריבוי הבריתות שהתחייב כל אחד מישראל, כי אין לך מצוה שלא נכרתו עליה מ"ח בריתות שהוא ברוך בכלל וברוך בפרט וכו' ללמוד וללמד לשמור ולעשו"ת כמבואר בסוטה בפרשת אלו נאמרים בדף ל"ז ע"ב, עד שמסקו שם שכל אחד מישראל התחייב את עצמו מצד הערבות בעד ת"ר אלפים וכו' מישראל אלפי אלפים אלפים ורבי רבבות בריתות כמבואר שם בסוף הסוגיא ערבא וערבא דערבא איכא בינייהו, ועיין שם בתוספות ובהגהות רש"ל עוצם ריבוי רבבות הבריתות, ובארנו בהלכות פריה ורביה הנ"ל, שכל זה זוכין לקיים ולצאת ידי חובות הערבות על ידי שמקרבין נפש שהוא בחינת שכן אל הקיבוץ הקדוש שעל ידי זה מתרבים הבתים עד אין חקר יותר ויותר מעוצם ריבוי הבריתות הנ"ל, וכל זה זוכין על ידי ציצית שהוא בחינת קיבוץ נדחים בחינת תוספת השכנים הנ"ל, וזהו בחינת ד' חוטין שבכל אחד מהציצית שכופלין ~ אותם ונעשין ח', וכל אחד מהחוטין צריך שיהיה שזוב ועל כן הם י"ו (כמבואר בכוונות מזה), וכל זה הוא בחינת הבריתות הנ"ל כמבואר בהגמרא הנ"ל בענין הבריתות, וזה לשונו, ת"ר ברוך בכלל ברוך בפרט וכו' ללמוד וללמד לשמור ולעשו"ת הרי כאן ד', ד' וד' הרי כאן ח', ח' וח' הרי ט"ז וכן בסיני וכו', וכל זה מרומז במצות ציצית שהוא בחינת קיבוץ נדחים מארבע כנפות הארץ על ידי הד' ציציות שבארבע כנפות הטלית כנ"ל, כי בכל אחד מהציצית מרומז בחינת הבריתות הנ"ל, שבתחלה הם ד', בחינת ד' חוטין שבציצית, ד' וד' הרי כאן ח', בחינת כפילות הד' חוטין שנעשין ח', ח' וח' הרי י"ו בחינת שזירת החוטין שנעשין י"ו כנ"ל, וגם הציצית הם משולשין בכמה בחינות, כי צריכין שיהיה שליש גדיל וב' שלישי ענף, וכן בכל חוליא הוא ג' כריכות, וכן צריכין לתלותם בתוך שלש אצבעות, כל זה הוא בחינת מה שאמרו רז"ל שם שכל אלו הי"ו בריתות נשנו בסיני וכן בערבות מואב וכו' נמצא מ"ח בריתות על כל מצוה ומצוה וכו',

נמצא שי"ו בריתות הנ"ל הם משולשין כנ"ל, וזהו בחינת מה שהציצית שהם י"ו כנ"ל הם משולשין בכמה בחינת כנ"ל, וזהו בחינת מה שציצית עולה ת"ר כנגד ת"ר אלף נפשו"ת ישראל כמו שכתוב בכוונות וכן הם כנגד תרי"ג עם החוליות והקשרים כמבואר בדברי רז"ל (מנחות מג), כי כל זה הוא ענין הנ"ל של הערבות שמסקו שם שכל אחד מישראל התחייב באלפים ורבבות בריתות כמספר תרי"ג פעמים ת"ר אלף וג' אלפים וחמש מ~ אות וחמשים וצריכין לכפול עוד מ"ח פעמים כל הנ"ל ולמ"ד ערבא דערבא צריכין לכפול עוד ת"ר אלף וכו' בכל הנ"ל, ועיין שם בהלכות פריה ורביה הנ"ל שם בארנו קצת בענין זה, וכל זה אי אפשר לצאת כי אם על ידי תוספות שכנים קדושים הנ"ל שהם בחינת קיבוץ נדחים שזה נעשה על ידי הציצית הקדושים כנ"ל, ועל כן הם תרי"ג כנגד תרי"ג מצות וכנגד ת"ר אלף מישראל וג' אלפים וחמש מ~ אות וחמשים שעולים גם כן תרי"ג, כי ג' אלפים וחמש מ~ אות וחמשים עולים בדרך כלל י"ג, ות"ר אלף הם בבחינת ת"ר, סכום הכל עולה תרי"ג, כי תרי"ג מצות שהם כלל התורה הם בחינת כלל נפשו"ת ישראל שכולם מושרשים בתורה כידוע, וכל זה כלול במצות ציצית שעולה תרי"ג כנגד כל הבחינות הנ"ל, כי הם כלולים מכל הבריתות הנ"ל שנכפלים ד' וד' ח' וח' וכו' ומשולשין וכו' ועולין תרי"ג עד שכלולין מכל האלפים ורבבות רבבות בריתות הנ"ל שיוצאין י"ח על ידי תוספות שכנים כנ"ל שהוא בחינת קיבוץ נדחים מארבע כנפות הארץ שזוכין על ידי מצות ציצית כנ"ל:

אות ה

וזה בחינת טלית קטן וטלית גדול. כי בתחלת היום לובשים בביתו טלית קטן שהוא בשביל עצמו לזכות על ידי אלו הציצית של הטלית קטן לקשר עצמו להשם יתברך ולתורתו הקדושה ולכל נפשו"ת ישראל שזהו עיקר מצות ציצית כמו שכתוב (במדבר טו)וראיתם ~ אותו וזכרתם את כל מצות ה' וכו' למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי וכו', ועל ידי זה זוכה שהוא בעצמו יוכל להיות שכן אל הקיבוץ הקדוש של ישראל שמתכנסין ומתקבצין בכל יום בבתי כנסיות ובתי מדרשו"ת לייחד שמו יתברך ולהתפלל כראוי, ואחר כך הולך להית הכנסת ולבית המדרש וזוכה להיות שכן אליהם, ועל ידי זה מתעטף שם בטלית גדול שמתפללין בו, כי אז זוכה בכלל הקיבוץ הקדוש לעורר רחוקים מאד לעבודתו יתברך שזהו בחינת קיבוץ נדחים מארבע כנפות הארץ שזהו בחינת מה שמקבצין הציצית בידים בשעת התפלה אצל והביאנו לשלום כנ"ל, היינו כי בתחלה על ידי הטלית קטן קירב את עצמו אל הקיבוץ הקדוש שיזכה להתוסף עליהם בחינת שכן טוב כנ"ל, ואחר כך בבית הכנסת כשכבר נעשה שכן טוב אליהם זוכה בכלל הקיבוץ

לקבץ ולקרב עוד כמה רחוקים שיהיו נעשים שכנים לצאת ידי חובת הערבות לקיים ללמוד וללמד לשמור ולעשו"ת וכו' נ"ל, שכל זה זוכין על ידי הטלית גדול שמעוטפין בו בבית הכנסת בשעת התפלה שאז עיקר בחינת קיבוץ נדחים בחינת והביאנו לשלום מארבע כנפות הארץ שמקבצין אז הציצית מהטלית גדול היינו כנ"ל:

אות ו

וזהו (תהלים קה) לאמר לך אתן את ארץ כנען חבל נחלתכם, כי עיקר קיבוץ כל הנדחים הוא לארץ ישראל ולירושלים כמו שכתוב (דברים ל') אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך וכו' והביאך אל הארץ הטובה וכו' וכן אנו מבקשים בכל יום וקבצנו יחד מארבע כנפות הארץ לארצנו והעיקר לירושלים שכל בנינה מבחינת ריבוי הבתים הנ"ל (כמבואר במקום אחר ומובא לעיל מזה) שלשם מתכנסים כל הנדחים בבחינת (תהלים קמז) בונה ירושלים ה' נדחי שיראל יכנס, ועיקר הקיבוץ לשם הוא על ידי בחינת ציצית כנ"ל, כי ציצית קלועים ושזורים שהם בחינת חבל דקדושה, בחינת יעקב חבל נחלתו, כי הם כלולים מכל תרי"ג מצות שהם בחינת כלליות נפשו"ת ישראל כנ"ל, וזהו בחינת לאמר לך אתן את ארץ כנען חלב נחלתכם, חבל דייקא, כי חבל נחלת ארץ ישראל ניתן ליעקב חבל נחלתו על ידי מצות ציצית שהוא בחינת חבלים דקדושה שעל ידי זה מתקבצין כולם לארץ ישראל בחינת והביאנו לשלום מארבע כנפות הארץ ותוליכנו מהרה קוממיות לארצנו שאוחזין אז הציצית וכנ"ל:

אות ז

ועל כן קרח שהיה שכן רע כי עליו אמרו רז"ל (במדרש רבא פרק יח) אוי לרשע אוי לשכנו כי חלק על משה והקיבוץ הקדוש שלו ורצה לחלוק מהם בחינת ויקח קרח ואיתפליג קרח, ופגם מאד בבחינת תיקון הנפלא הנעשה על ידי תוספת שכנים נ"ל (כמבואר מזה במקום אחר ולעיל בהלכות פריה ורביה הנ"ל על פסוק בסודם וכו' ובקהלם וכו' עיין שם), על כן פגם במצות ציצית דייקא, כי הלבישן בטליתות שכולן תכלת וכו' (במדרש רבא שם) כי כל פגמו היה בענין זה של תיקון הציצית שהוא להוסיף שכנים טובים על הקיבוץ הקדוש לקשר יחד החבל הקדוש של ישראל, והוא פגם בזה כנ"ל על כן חלק על מצות ציצית דייקא וכנ"ל:

אות ח

וזה בחינת פרשת שקלים, כי תשא את ראש בני ישראל וכו', והדבר תמוה מאחר שהמנין מסוכן שיוכל לשלוט הנגף על ידי זה כמו שאמרו רז"ל, למה צוה למנותם ושיתנו שקלים כופר נפשם, לא יכתוב לא ה' ולא ו', לא ימנה ~ אותם כלל, וכבר הרגישו בזה המפרשים בזה, אך עיקר המנין של ישראל הוא בבחינה הנ"ל בשביל להרבות ולהגדיל בחינת

התפלה עד אין קץ וחקר, על ידי תוספת נפש על נפש שנתוספין על ידי המנין שעל ידי זה מתרבין הבתים הקדושים בכל פעם בלי שיעור כנ"ל, על כן הזהירם למנותם על ידי השקלים דייקא, ולא ימנה ~ אותם כך כפשוטו שלא יהיה בהם נגף ששולט על ידי המנין, כי ישראל עם קדוש הם למעלה מהמנין כי הם נכללין כולם במקור האחדות, כמו שכתוב אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, ועיקר המנין והחשבון הוא אצל העובדי כוכבים שהם בבחינת ריבוי בבחינת (קהלת ז') בקשו חשבונות רבים, וכמו שפירש רש"י עשו היה לו ששה נפשו"ת ונקראים נפשו"ת לשון רבים ויעקב היה לו שבעים נפש ונקראים כולם נפש אחד, אבל באמת מחמת זה שכל נפשו"ת ישראל חשובים נפש אחד מחמת זה דייקא צריכין שישראל יתרבו אמד כחול הים, כי כל מה שישראל מתרבין יותר מתגדל כבודו ושמו יתברך יותר בבחינת (משלי יד) ברוב עם הדרת מלך ונכללין יותר באחדותו יתברך, ובשביל זה צוה למנותם לגלות ריבוי מספר נפשו"ת ישראל שהם ת"ר אלף ויותר כדי להגדיל שמו וכבודו יתברך על ידי זה לפרסם ולהודיע לבני האדם גבורותיו שנמצאים ת"ר אלפים נפשו"ת המייחדים שמו תמיד ונכללין באחדותו יתברך, אבל תיכף כשמונים את ישראל יכול להתעורר קטרוג והתגרות הסטרא אחרא ח"ו שאחיזתם בבחינת ריבוי ומנין וחשבון בבחינת בקשו חשבונות רבים עד שאפשר שתתגבר סטרא דמותא ח"ו, כי יאמרו מה אתם מתפארים בריבוי החשבון שלכם, הלא אנו מרובים יותר בכפלי כפלים, כי כל אומה ואומה מהם מרובה יותר במספר הפשוט מישראל כמו שכתוב (דברים ז') כי אתם המעט מכל העמים, ועל כן יש חשש שהם יתגברו ח"ו על ידי הריבוי שלהם ויתגרו במנין של ישראל ויקטרגו עליהם על ידי זה עד שתוכל לשלוט הנגף שהוא סטרא דמותא ששם אחיזתם, על כן צוה שלא למנות את ישראל כי אם על ידי השקלים כופר נפשם שצוה שיתנו בשביל המשכן שהוא בית התפלה בחינת (ישעיה נה) כי ביתי בית תפלה, וגם כי עיקר השקלים ניתנו בשביל האדנים שהיו מאה שהם בחינת מאה ברכות כמובא שהם בחינת כלל התפלה, היינו כי על ידי זה שמונין ~ אותם על ידי השקלים שנותנין בשביל הקמת המשכן שהוא בחינת הקמת התפלה שכל הבתים המרובים מאד הנבנין על ידי תוספת נפשו"ת ישראל כנ"ל, כולם כלולים במשכן ובית המקדש שכלול מכל בתי התפלה הנ"ל (וכמבואר בזה במקום אחר), על ידי זה נעשה על ידי המנין תיקון נפלא מאד עד שהסטרא אחרא אינם יכולים להתגרות ולקטרג ולהתגבר על ישראל מחמת עוצם רבויים שהם מרובים הרבה ממנין ישראל בפשיטות, כי עתה על ידי השקלים שנתנו בשביל המשכן שהוא בית התפלה על ידי זה כל הנפשו"ת מתייחדין ונצטרפין

יחד בבחינת רבוי הצירופים הנ"ל שכל מה שנתוסף נפש נתרבין הצירופים בלי שיעור (כמבואר לעיל ובהלכות פריה ורביה הנ"ל ביאור ענין זה עיין שם), עד שהצירופים של ת"ר אלף נפשו"ת אין הפה יכול לדבר והלב לחשוב כמובן למעיין בחשבון הנ"ל, ואז בוודאי כל הע' עובדי כוכבים מתבטלין בביטול גמור כנגד רבוי הבתים הנעשין על ידי נפשו"ת ישראל שמצטרפין בצירופים הנ"ל על ידי השקלים שנתנו בשביל תיקון בתי התפלה כנ"ל, ועל כן אין להם שום כח לקטרג, כי כל רבויים של העובדי כוכבים נחשבים כאין וכאפס נגד עצם ריבוי הבתים של ישראל הנ"ל בבחינת (ישעיה מ') כל הגוים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו, כי העובדי כוכבים הם בבחינת עלמא דפרודא ואין להם שום יחוד וצירוף ועל כן הם נקראים נפשו"ת רבים כנ"ל, אבל ישראל גוי אחד כל מה שהם מתרבין הם מתייחדין ומצטרפין בצירופים הרבה מאד הנ"ל ונכללין יותר במקור האחדות ששם מקור החיים כמו שכתוב (תהלים לו) כי עמך מקור חיים, ועל ידי זה הם ניצולין מסטרא דמותא בבחינת (שמות ל') ולא יהיה בהם נגף בפקוד ~ אותם, כי אין הריבוי של העובדי כוכבים יכול להתגבר על מנין של ישראל שהוא מעט נגדם, כי על ידי ריבוי הצרופים הנ"ל שנעשין על ידי השקלים שניתנו בשביל בתי התפלה וכו' כנ"ל על ידי זה כל רבויים של העובדי כוכבים נתבטלין כאין וכאפס נגדם וכנ"ל:

אות ט

ועל כן צריכין ליתן מחצית השקל דייקא ולא שקל שלם, להורות שכל אחד מישראל צריך לחבירו להצטרף עמו בצירופים הנ"ל כי כל אחד מישראל בעצמו הוא רק בחינת מחצית ואין לו שלימות כי אם על ידי שנצטרף לחבירו שעל ידי זה נעשין רבוי הצירופים הנ"ל שהם תיקון המנין כנ"ל, גם מחצית השקל הוא עשרה גרה כי עשרים גרה השקל, כי אין קדושה פחותה מעשרה וכל אחד מישראל כלול מעשה קדושו"ת שבארץ ישראל שהם בחינת אין עדה פחותה מעשרה (מגילה כג) שעל כן אין אומרים דבר שבקדושה בפחות מעשרה כי הקדושה היא תמיד בבחינת עשרה כידוע ועל ידי זה עיקר בחינת קדושת הצירופים הקדושים הנ"ל כי עיקר התחלת הצירופים של בתי התפלה צריך להתחיל לפחות מעשרה כדי שיוכלו לומר דבר שבקדושה כי אכל בי עשרה שכינתא שריא, ואחר כך כשנתוסף עוד נפש אחת וכל נפש כלול מעשר אזי נכלל עשר בעשר ועשר בעשר, ועל ידי זה נעשין עוצם רבוי הצירופים הנ"ל כי כל כח הצירוף לצרף הנפשו"ת שמתפללין בכוונה לצרפם בצירופים הנ"ל הוא על ידי כח העשר קדושו"ת שמשם נמשכין כל הצירופים הקדושים וזהו בחינת מחצית השקל שהואט עשרה גרה וצריכין תמיד לצרפו לחבירו כנ"ל ונעשה בחינת עשרים גרה השקל שהם בבחינת עשרה

עשרה הכף בספרי קבלה שהם עשרה קדושו"ת מתתא לעילא ועשרה מעילא לתתא שעל ידי כל הקדושו"ת האלו מתייחדין ומצטרפין נפשו"ת ישראל בצירופים הרבים הנ"ל וכל זה נמשך בכח הבעל כח הגדול שמתפלל תפלה בבחינת דין שהוא בבחינה אחת עם התפלה של רבוי הנפשו"ת וכו' הנ"ל וזה מרומז בסוד בתיבת גר"ה שהוא בגימטריא יצחק שהוא בגימטריא פינחס כמובא כי יצחק הוא בחינת גבורות שהוא בחינת התפלה בבחינת דין הנ"ל שעיקרה נעשה בראש השנה שהוא בחינת פחד יצחק כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל וזה בעצמו בחינת פנחס בחינת ויעמוד פינחס ויפלל כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל.

אות י

וזה בחינת מה שאמרו רז"ל (שם יג) שעל ידי השקלים מפילין המן עמלק כי כבר קדמו שקליהם לשקליך כי עיקר מפלת המן עמלק הוא על ידי התפלה בבחינת דין שהוא בחינת התפלה הנ"ל של רבוי נפשו"ת שהוא בחינת תיקון השקלים כמו שכתוב בהתורה הנ"ל שעל ידי המטה עוז בחינת קריעת ים סוף שהיא בחינת התפלה בבחינת דין על ידי זה היה מלחמת עמלק עיין שם, כי כל התגברות עמלק היה לגרש ולרחק ח"ו מהקיבוץ הקדוש את הנפשו"ת החלושו"ת שבישראל בבחינת (דברים כה) ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע וכו', וכמו שאמרו רז"ל (תנחומא תצא אותי') שכל מלמתו היה על ~ אותן שהיה הענן פולטן ועל כן הכנעתו ומפלתו היה על ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל שעל ידי זה מוציאין הנפשו"ת מהסטרא אחרא ומוסיפין ~ אותם על הקיבוץ הקדוש וכו' כנ"ל שכל זה הוא בחינת שקלים כנ"ל ועל כן היה מפלתו על ידי השקלים וכנ"ל:

אות יא

וזה שדקדקה אסתר ואמרה לך כנוס את כל היהודים וכו' (אסתר ד') כנוס דייקא וכן אחר כך כתיב כמה פעמים לשון כניסה וקיבוץ כמו שכתוב (שם ח') להקהל ולעמוד על נפשם וכתיב (שם) נקהלו היהודים וכו' וכן אמרו רז"ל (מגילה ב') זמן קהלה לכל הוא כי עיקר הנס של פורים שהוא מפלת המן עמלק היה על ידי הכניסה והקיבוץ שעל ידי זה נתרבין הבתים של התפלה עד אין חקר עד שנתכנסו לתוכם כל הרחוקים וכל הנדחים כנ"ל שכל ז הוא היפך מחשבתו הרעה כנ"ל ועל כן נפל מאד על ידי זה וכנ"ל, וזה בחינת (שם) ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וכו' בחינת תכלת שבציצית שעל ידי זה הוא קיבוץ נדחים הוא בחינת תפלה הנ"ל שעל ידי זה היה מפלת המן עמלק כנ"ל, ועל כן כשרצה המן להתגבר על ישראל אמר (שם ד') ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים וכו' מפוזר ומפורד דיקא שישראל הם מפוזרים ומפורדים בין העים ואי אפשר

לקבצם ועל ידי זה רצה להתגבר על ישראל ח"ו כי עיקר מפלתו על ידי הקיבוץ כנ"ל ועל כן אמרה אסתר לך כנוס את כל היהודים וכו' כנוס דייקא וכנ"ל:

אות יב

וזה שכתוב בשלחן ערוך סימן תר"צ שמצוה לחזור אחר רוב עם בקראית המגילה ואפילו אם יש לו מאה אנשים וכו', כי עיקר תוקף הנס של פורים שהוא מפלת המן עמלק הוא על ידי הקיבוץ הקדוש של ישראל וכו' כנ"ל, ועל כן כל מה שמתקבצין ונתוספין אנשים רבים יותר בשעת קריאת המגילה שהוא פרסום ניסא מתגדל הנס ביותר ונמשך מפלת המן עמלק ביותר ויותר וכו' כי זה ידוע שעיקר קריאת המגילה ופרסומי ניסא וכל המצות של פורים הוא שנזכה על ידי זה להפיך את קליפת המן עמלק בכל דור ודור בכל שנה ושנה בכל אדם בפרטיות, וכמו שכתוב במדילה בפירוש (שם ט') והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיקר וכו', ועל כן מצוה רבה להשתדל לשמוע המגילה מהקיבוץ של ישראל היותר גדול וכנ"ל.

תפילין א

הלכות תפילין

הלכה א

אות א

הקלף של תפילין צריך להיות מעור בהמה חיה ועוף הטהורים כמו שכתוב למען וכו' ממין המותר לפיך וכו' על פי התורה האי מאן דאזיל למינסב איתתא (בסימן כ"ט) עיין שם כל התורה ועל פי התורה תפלה לחבקוק (בסימן י"ט) עיין שם כי התפילין הם תיקון הדעת כי הם בחינת מוחין והם בחינת תיקון הכללי היינו תיקון הברית, כי תיקון הדעת הוא תיקון הברית ועל כן עיקר התפילין הם זכירת יציאת מצרים כי יציאת מצרים הם בחינת תיקון הברית תיקון הדעת, כי במצרים היה בחינת פגם הברית פגם הדעת כמבואר כמה פעמים ועל כן נאמר כשהיה בגלות מצרים (יחזקאל ט"ז) ואעבור עליך וגו' ואת ערום ועריה, כי היו ערומים בלי בגדים מחמת שלא היה אז תיקון הכללי שהוא תיקון הבגדים וזה שכתוב שם בסמוך ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך, כי זה תלוי בזה כי מחמת זה היתה ערום ועריה מחמת שהיה מתבוססת בדמיך שהוא בחינת דם נדות בחינת אדום ללבושך שהוא קלקול הבגדים ועל כן כשרצה הקדוש ברוך הוא לתקנם ולגאלם נאמר (שם) ואומר לך בדמיך חיי כו' היינו בחינת (נדה ט') דם נעכר ונעשה חלב שהיא בחינת חיים, כי הוא חיי התינוק בחינת (משלי כז) ודי חלב עזים ללחמך כו' וחיים לנערותיך. כי הם נתלבנו על ידי שמרים המוחין, והמוחין הם החיים כמו שכתוב (קהלת ז') החכמה תחיה וכו' היפך קלקול הבגדים על ידי כתמים בחינת

דם נדות שהוא סטרא דמותא כמו שאמרו רז"ל (שבת קיג) תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה כי הם באים משס"ה גידין שהם השס"ה לא תעשה שמשם סטרא דמותא, ועל כן נאמר שם תיכף אחר הפסוק בדמיך חיי הנ"ל ואלבשך ואנעלך וכו' כי על ידי שנעכר הדם ונעשה חלב נתתקן הלבושים כנ"ל ועל כן שותין בליל יציאת מצרים ארבע כוסות של יין בבחינת (יומא עו) זכה נעשה ראש כמבואר שם (סימן כט) עיין שם והם ארבע כוסות כנגד ד' בגדי לבן שכהן גדול לובש ביום הכפור שאז הדם נעכר ונעשה חלב בבחינת לשון של זהורית שמלבין עוונות עיין שם כי הבגדים לבנים הם ד' להורות שנתתקן המוחין שהם ד' דהיינו חכמה ובינה והדעת נחלק לשתים שהם חו"ג ואז נעשה מהדעת דיבור שהוא כלול מחו"ג מאש ומים וזה שכתוב שם שעל ידי תיקון הכללי שהוא תיקון הדעת יכולים לדבר וכנגד זה הם ד' פרשיות של תפילין כנגד ד' בגדי לבן הנ"ל כי התפילין הם תיקון הכללי כנ"ל וזה בחינת שין של ג' ראשין ושין של ד' ראשין כי כשיצאו ישראל ממצרים מבחינת פגם הברית הוצרכו לספור ז' שבועות כנגד ז' ימים נקיים של נדה, כי יצאו מבחינת דם נדות כנ"ל, ועל כן הם ז' כנגד ז' נקבי המוח שהם בחינת שבעת הנרות שצריכין לתקן ~ אותן אחר כך כשמרימין את המוחין כנ"ל וכנגד זה הם שבעת ימי אבילות רחמנא ליצלן כדי להמשיך המוחין שנסתלקו בשעת מיתה כי עיקר המיתה הוא הסתלקות המוחין כי החכמה תחיה כנ"ל, וזה בחינת שבעה ימים שצריך לספור הטמא מת כנ"ל וזה בחינת הז' ראשין של השינין שין של ג' ראשין ושין של ד' כנגד ז' נקיים כדי לתקן המוחין כנ"ל ועל כן הם נחלקין לג' ולד' כי כך הם נחלקין המוחין כי מתחלה קודם שנכנסין לפנים הם ג' ואחר כך כשנכנסין לפנים אזי הדעת נתחלק לשנים ונעשין ד' וזה שמצינו שנחלקין גם כן הז' ימי אבילות לג' ולד' כי ג' ימים הראשונים יש להם דינים חמורים יותר (יורדה דעה סימן שצ"ג סעיף א'), וכן ז' ימים של מת צריכין הזאה שלישי ושביעי וכו' ז' יחמים נקיים של נדה ג' ימים הראשונים חמורים יותר לענין כתם (שם סימן קצו סעיף י') כי המוחין נחלקין גם כן כנ"ל, ועל כן בג' ימים הראשונים הדין של כל אחד מהנ"ל חמור ביותר, כי אז עדיין לא התחילו המוחין להתתקן כלל אבל אחר כך כבר נמשכו המוחין בהג' ימים והם קרובים ליכנס על כן אחר כך אינו חמור כל כך:

והנה מכל הנ"ל שתפילין הם בחינת תיקון הכללי שהוא תיקון הברית ועיקר תיקון הברית הוא על ידי שלימות לשון הקדש כמו שאמר רבינו (סימן י"ט), וכן על ידי התפילין נתתקן הדיבור של לשון הקדש כמו שאמר רבינו, וכמו שפירש רש"י והיו לטוטפות

כתרגומו ויהון לשנונין שכל הרואה ~ אותם מדבר בהנס, נמצא שעל ידם נתתקן הדיבור שמודים ומשבחין להשם יתברך שזה בחינת שלימות לשון הקדש:
ועל כן עיקר תיקון התפילין הוא על ידי עור, כי הקלף הוא של עור וכן הבתים הם של עור ואם עשאם מ זהב פסולים, כי עיקר שלימות לשון הקדש הוא על ידי לשון תרגום על ידי שמעלין הטוב שבתרגום, וזה בחינת עור, כי העור הוא בחינת נוגה, כי הוא מעורב טוב ורע שהוא בחינת תרגום כנ"ל, כי תרגום הוא גם כן בחינת נוגה כמבואר שם, ועל כן צריך לכתוב תפילין על העור וכן לתקנם על ידי עור כדי להעלות הטוב שבנוגה ללשון הקדש, כדי להשלים הלשון הקדש לקיים והיו לטוטפת ותרגומו ויהון לשנונין כנ"ל, ועל כן צריך לכתבם ולתקנם במין המותר דוקא, כי מין המותר הוא בחינת תרגום בחינת נוגה שמשם מעלין הטוב ללשון הקדש, אבל מינים האסורים הם בחינת הרע של הע' לשונות שצריך להכניעם דייקא כמבואר שם בבחינת ימוטו עליהם גחלים עיין שם, וזה שדקדקו רז"ל ותלאו הדין שצריך להיות ממין המותר לפיך, המותר לפיך דייקא כי זה בחינת אכילה דקדושה שצריך להעלות ולהאיר ה~ אותיות שבדבר ההוא על ידי האכילה, שזהו בחינת שלימות לשון הקדש כמבואר שם בהתורה תפלה לחבקוק, ועל כן אסרה התורה לאכול דברים האסורים כי הם בחינת הרע של ע' לשון כנ"ל שם אין יכולין להאיר ולהתנוצץ ה~ אותיות, רק הדברים שהתירה תורה שהם בחינת תרגום הם נתתקנים ומאירין ה~ אותיות שבהם על ידי האכילה שמעלין הטוב שבהם כנ"ל, ועל כן צריכין התפילין גם כן להיות ממין המותר לפיך דייקא כנ"ל, ועיין בהתורה תפלה לחבקוק מענין שלימות לשון הקדש על ידי לשון תרגום, שם מבואר שעל ידי זה שזוכין לשלימות לשון הקדש על ידי זה זוכין שתהיה אכילתו ותענוגיו רק מהתנוצצות ה~ אותיות שיש בדבר שאוכל וזה עיקר תיקון האכילה בקדושה עיין שם:

תפילין ב

הלכה ב

אות א

מצות תפילין על פי המאמר ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש וכו' עיין שם בסימן ל"ד היטב כל המאמר והכלל שעל ידי הנקודה הקדושה שהיא אור האהבה הקדושה השורה בבחינת צדיק בבחינת יסוד שנתגלה ומאירה על ידי הפה, בבחינת פי ידבר חכמות, על ידי זה מאירה אל האהבות הנפולות הבאין משבירת כלי החסד שנפלו אל בחינת הלב ומשברין את הלב, ועל ידי אור הנקודה הנ"ל, נתקשרין וחוזרין אל הקדושה, ונתבטלין כל האהבות הנפולות, וזאת הנקודה צריכין לקבל בג' בחינות, מיניה וביה,

דהיינו על ידי שמדברין בינו לבין קונו, וגם צריכין לקבל כל אחד מחבירו, בבחינת ומקבלין דין מן דין, כי יש אצל כל אחד מישראל בחינת נקודה טובה שאין החבירו, והיא בחינת צדיק נגד חבירו, וצריך לקבל ממנה, וכל אלו הנקודות צריכין לקבל מנקודה הכללית שהיא אצל צדיק הדור הוא שורש נשמת ישראל, עיין שם היטב, והנקודה הנ"ל היא בבחינת מלאפום, שהוא בחינת יסוד, והיא בחינת הרחב פיך ואמלאהו והיא בכמה בחינות שהם יו"ד וי"ו, דהיינו מלאפום, דהיינו הצדיק וכלל ישראל, וכן בחינת פי ידבר וכו' והגות לבי תבונות הם גם כן בחינת י"ו וכן כלליות התורה וכו' עיין שם.

אות ב

וזה בחינת תפילין שמצוותן כנגד הלב לשעבד בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו דהיינו לבטל כל אהבות הנפולות והשבורות על ידי אור התפילין שהם בחינת אור הנקודה הקדושה השורה אצל ברית שלום, כי תפילין נקראין ~ אות, כמו שכתוב (דברים ו') וקשרתם ל~ אות על ידך וכו', דהיינו בחינת ברית שם אור הנקודה הנ"ל, וזהו בחינת קשירת התפילין, קשירה ממש, שמקשרין התפילין שהם בחינת אור הנקודה אל הזרוע שמאל שהוא כנגד הלב, ושמאל הוא בחינת גבורות שמשם אחיזת הסטרא אחרא, דהיינו החרפות והאהבות השבורות השורין על הלב, כי שבירתן היה מחמת רוב הגבורות שהיה בהם, ועל ידי שמקשרין ~ אותן אל אור הנקודה נתתקנין כנ"ל ועל כן קשירתן בימין שם אור האהבה הקדושה נשרשת, ועל כן נתנו רז"ל עיקר חשיבות של התפילין לימין כמו שאמרו (ברכות סב) שימין יש לה חשיבות מפני שקושר בה תפילין, כי עיקר התפילין הם בבחינת ימין בבחינת חסד בחינת אור האהבה הקדושה השורה אצל בחינת ברית שהוא בחית תפילין כנ"ל, כי עיקר התפילין נעשין על ידי בחינת הנקודה העולה באור היום על ידי עסק התורה ותפלה בלילה כמובא בכוונות עיין שם, היינו כי אמרו רז"ל (חגיגה י"ב) כל העוסק בתורה בלילה חוט של חסד נמשך עליו ביום, והחסד הזה זהו בעצמו אור הנקודה הנ"ל ועל ידי זה נעשה בחינת תפילין כנ"ל, וזהו בחינת קשר של יד שהוא יוד, דהיינו בחינת הנקודה הנ"ל, שהוא בחינת יוד כנ"ל, כי יוד של הקשר הנ"ל, יוצאת על ידי הארת בחינת היסוד ששם אור הנקודה כנ"ל, וזאת היוד היא סמוכה אל הלב ביותר, כי עיקר הארת התפילין שמאירין אל הלב היא רק בבחינת זאת הנקודה שהיא קשר של יוד, כי באמת אורות התפילין הם אורות גדולים מאד מוחין גדולים, אך מהם משתלשל ומתצמצם משכל עליון לשכל תחתון בכמה בחינות, עד שנתצמצם אור הנקודה בבחינת יוד שהיא קשר של יד שמאיר אל הלב כנ"ל, וזהו בחינת שחרות של תפילין בבחינת נקודה שחורה כמובא כי עיקר

תיקון בחינת הנשברים על ידי צמצום האור כמובא כי שבירתן היה על ידי בחינת ריבוי אור, ועל כן התפילין שהם בחינת אותבחינת יסוד שהוא בחינת האור המתקן הכלים הנשברים כידוע, ועל כן תחלת יציאת התפילין הוא במצח, ששם יוצא האור המתקן בחינת השבירה כידוע, ועל כן עיקר יציאתן מבחינת שערות כמובא שם בכוונות, שהם בחינת צמצום האור שזה עיקר התיקון כנ"ל וכמובא, ועל כן הם שחורים כי שחרות הוא בחינת צמצום האור, בחינת שערות שחורות, שזהו בחינת אור הנקודה שהוא בחינת שכל תחתון בחינת נקודה שחורה שמאירה על ידי הארת המוח שאז מאירה הנקודה הנ"ל, שהוא בחינת דיבור, בבחינת פי ידבר חכמות, ואזי מאירה אל הלב כנ"ל, וזהו בחינת תפילן כנ"ל:

אות ג

וזהו בחינת תפילין של עור בהמה וחיה ועוף, כי האהבות הנפולות הנ"ל הם בחינת אהבות הבהמיות שגם הם יש להם תאוות אלו ועל כן מהם דייקא עושין תפילין, דהיינו שמעלין ~ אותן ומקדשין ~ אותן בקדושת תפילין כי צריכין עיבוד לשמה, וצריך שיאמר בפה שעושה לשם קדושת תפילין, ועל ידי זה אור הנקודה הקדושה מאיר אל בחינת האהבות הנפולות שהם בחינת בהמיות דהיינו להעור הנ"ל ואזי חוזרין אל הקדושה, ואזי נעשה מעור בהמה וחיה תפילין שהם קדש, כי חוזרין אל הנקודה הקדושה שהיא בחינת קדש, ועיקר קדושתם על ידי הכתב, כי ~ אותיות הכתב הם בחינת ~ אותיות הדיבור, שעל ידם נתגלה אור הנקודה כנ"ל בבחינת פי ידבר וכו', כי תפילין הם בבחינת עובדא, ושם צריכין לקבל בחינת הנקודה בעובדא, דהיינו על ידי ~ אותיות הכתב, כמו שמקבלין אור הנקודה בבחינת מילולא על ידי ~ אותיות הדיבור של תורה ותפלה ויראת שמים כמו שכתוב שם, כי הכתב שכותבין על הקלף זהו בעצמו בבחינת נקודה שמאירה לבחינת שלמטה ממנה, כמו אור הנקודה שהיא בחינת צדיק ורבי שמאירה אל בחינת שתחתיו, דהיינו אל לב חבירו אור ללבו, כי איתא בדברי רבינו ז"ל שהכתב שכותבין בדיו על הקלף שהוא בחינת אש שחוה על גבי אש לבנה, הוא בחינת רב ותלמיד, שמה שהוא בחינת שחרות דהיינו מדריגה התחתונה אצל בחינת הרב, דהיינו אצל מדריגה העליונה, הוא בחינת התחלת המוחין בחינת לבנונית אצל מדריגה הב' שלמטה הימנה עיין שם (בסימן קצ"ב), וזהו בחינת כתיבת התפילין שעל ידי אור הנקודה שהם ~ אותיות הכתב, ועל כן הם שחורות כנ"ל, על ידי זה מאיר הקלף שהוא היה מתחלה בהמיות בחינת אהבות הנפולות, ועכשיו נתקשר לאור הנקודה ונעשה קדש, דהיינו תפילין שהוא מצוה שיש בגופה קדושה, ועיקר הקדושה על ידי

~ אותיות הכתב כנל, ובכלל הפרשיות בכללן הם בחינת מוחין, וצריכין לגונזן בבתים לקבל אורסן בבחינת כמה צמצומים, ומשם מקבלין אור הנקודה בבחינת יוד כנ"ל, וזה בחינת השערות שמוציאין מן התפילין להורות שאין יוצא אור התפילין לחוץ רק בבחינת שערות, שהם בחינת צמצומים, כמו שתחלת אור התפילין ממקום שהם יוצאין הם יוצאין על ידי בחינת שערות כנ"ל, כמו כן אין אנו יכולין לקבל הארתן כי אם בחינת שערות בחינת צמצום האור כנ"ל, שזה עיקר התיקון כנ"ל, וזהו בעצמו בחינת כריכת הפרשיות בשערות, כנ"ל:

אות ד

וזה בחינת תפילין של ראש ותפילין של יד והם בחינת ג' מיני תפילין דהיינו של ראש וקשר של דלית שהוא גם כן בחינת תפילין כמובן בכוונות האר"י ותפילין של יד והם כנגד ג' בחינות הנקודות הנ"ל כי הנקודות הם ג'ד היינו נקודה הכללית של צדיק הדור ונקודה שמקבלין ישראל בכללן זה מזה בבחינת ומקבלין דין מן דין, ונקודה שמקבלין כל אחד ואחד מיניה וביה, וזהו בחינת ג' מיני תפילין הנ"ל כי של ראש זהו בחינת הצדיק ונקודת הצדיק בערך הג' נקודות הנ"ל הוא בחינת ראש ומוחין וכולם מקבלין ממנו, והוא נקרא "ראש "בני "ישראל בחינת רבי כי עיקר בחינת רבי שנמקרא צדיק הדור הוא בבחינת הנקודה הנ"ל שכולם מקבלין ממנו וזהו בחינת תפילין של ראש כנ"ל ומשם יוצא הארה ומאיר נקודה הנ"ל שהוא בחינת קשר של ד' שהיא בחינת מלכות בחינתכ לל ישראל שמתקשרים ומאירין זה בזה, ועל כן זאת הנקודה מאירה בבחינת קשר. כי עיקר הארתה על ידי התקשרות שמתקשרין כלל ישראל ומאירין זה לזה כנ"ל וזהו בחינת ד' מחנות ישראל עיקר הד' היא היוד שהיא קוצו של דלי"ת שהיא בחינת נקודה הנ"ל כמובא, ויש לרמז כי הד' היא יו"ד וב' ווין, היינו בחינת נקודה הב' הנ"ל שמקבלין הארה זה מזה, נמצא שזאת הנקודה הב' שבכלל ישראל מאירה בבח' בחינות, כי כל אחד צריך להאיר בלבבו שזה בחינת יו"ד ווי"ו כמו שכתוב שם במאמר הנ"ל, וגם צריך להאיר בלב חבירו שהוא גם כן בחינת וי"ו ועל כן מרומז נקודה הזאת בבחינת ד' שהיא יו"ד וב' ווין כנ"ל דהיינו שמאירה בב' לבבות ללבו וללב חבירו כנ"ל אבל נקודת צדיק הדור הדור הנ"ל שהיא בבחינה של ראש מאירה בבחינת שין של תפילין שיש לה ג' ראשין כנגד ג' הנקודות הנ"ל, כי צדיק הדור הוא כלול מכולם מכל ג' הנקודות הנ"ל ואחר כך נמשך הארת נקודה הג' שמקבל כל אחד מיניה וביה וזהו בחינת תפילין של יד שמשם מאיר הנקודה בבחינת יוד שהוא קשר של יד שהיא מאירה ללבו כי היא כנגד הלב ועל כן היא כנגד כנ"ל וכלליות אלו הג' נקודות הם שם שי"ן דל"ת יו"ד שזה השם

ביסוד שם שורה הנקודה כנ"ל, כי אלו הג' נקודות הנ"ל שאנו צריכין לקבל מכולם בכלל גם הם מקבלין זה מזה כנ"ל ומשתלשל הארתם מזה לזה כנ"ל, וגם בפרטיות בכל נקודה יש בחינת ג' הנקודות הנ"ל כי הנקודה המאירה למה שלמטה דהיינו אל הלב לבחינת בינה דבריאה היא בחינת נקודה התחתונה במדריגה העליונה כנ"ל כי כך הוא סדר כל ההארות כידוע והיא בחינת חכמה תתאה שצריכה לקבל מבחינת שורש הנקודה דהיינו חכמה עילאה בבחינת פי ידבר חכמות ב' חכמות עלאה ותתאה כנ"ל נמצא שהנקודה שהיא בחינת יו"ד כלולה משנים דהיינו מב' יודין יו"ד עילאה ויו"ד תתאה כנ"ל והמשכת ההארה שנמשך מיו"ד עלאה ליו"ד תתאה מנקודה העליונה תחתונה זהו בחינת נקודה האמצעית כי זה ידוע שכלליות המדרגות הם ג' בחינת ראש תוך סוף שהם בחינת ב' יודין הנ"ל ובאמצע ו' המשכת ההארה הנ"ל וזהו בחינת ג' הנקודות הנ"ל כי נקודת צדיק הדור הנ"ל היא בחינת ראש מוחין כנ"ל בחינת נקודה העליונה הנ"ל ונקודה שכל אחד מקבל מיניה וביה זה בחינת נקודה התחתונה שהיא סמוכה אל הלב ומאירה לשם והמשכת ההארה מנקודה עליונה לתחתונה נעשה על ידי כלליות ישראל על ידי שנקשרין ונכללין זה בזה ומאירין זה לזה על ידי זה יכול לקבל הארה נקודה התחתונה מנקודה העליונה דהיינו שהנקודה שאצל כל אחד ואחד בפרטיות מקבלת מנקודה העליונה שהיא אצל צדיק הדור כי בודאי כל אחד ואחד בפרט הוא רחוק מאד מצדיק הדור ואי אפשר לקבל ממנו רק על ידי כלליות ישראל על ידי זה נמשכת ההארה ואז יכול לקבל כל אחד ואחד בפרט גם כן וזהו בחינת המעלה שיש כשנמצאים רוב עם ישראל אצל הצדיק שאז עיקר הקבלה מן הצדיק שדורש ברבים, ברבים דייקא כי על ידי רבים יש להם כח לקבל הארתו הגדולה ואז יכול גם כל אחד ואחד לקבל כי נשתלשלה ההארה על ידי כלליות ישראל, וזהו בחינת ג' מיני תפילין הנ"ל שהם תפילין של ראש ותפילין של יד שהם בחינת יו"ד עילאה ויו"ד תתאה נקודה העליונה ונקודה התחתונה כנ"ל ובאמצע נמשכת ההארה על ידי רצועות של ראש, שהם בחינת המשכת האור משל ראש לשל יד כמובן בכוונות, ויש בהם קשר של ראש, שהוא בחינת התקשרות וכלליות ישראל שמאירין זה לזה שעל ידי זה נמשך ההארה מנקודה עילאה לנקודה תתאה כנ"ל, ועל כן עיקר התפילין הם רק נקודה עילאה ותתאה שהם בחינת ב' יודין נ"ל, ונקודה האמצעית הוא רק המשכת האור מזה לזה כנ"ל, ועל כן אין בה פרשיות שהם בחינת מוחין כי עיקר המוחין רמוזין בב' היודי"ן הנ"ל שהם בחינת חכמה עילאה וחכמה תתאה כנ"ל, וכן בענין הנאמר במאמר הנ"ל, העיקר הוא ב' הנקודות הנ"ל, דהיינו לדבר עם צדיק הדור, וכן לדבר בינו לבין קונו שזה עיקר השלימות, וגם צריכין

לדבר עם כל אחד מישראל ביראת שמים כדי להכלל בכולם כנ"ל, שעל ידי זה נמשך האור אבל העיקר הוא ב' הנקודות הנ"ל, ועל כן אין מרומז מוחין דהיינו פרשיות בנקודה האמצעית, כי מה שמקבלין זה מזה הוא רק הארה בעלמא כי הנקודה הזאת מקבלין אפילו ממי שהוא למטה ממנו במדריגה רק שאף על פי כן צריך לקבל מנקודתו כמובן שם, וגם יכולין לקבל הארה מחבירו אף על פי שאין חבירו מכוין ומעורר מוחו להאיר בו רק מהנקודה בעצמה שמתעוררת ממקום שהיא אצל חבירו ומאירה בו, מאחר שהוא רוצה לקבל ועל כן הוא רק בחינת הארה לבד בלי מוחין גמורים, אבל עיקר קבלת אור הנקודה בבחינת מוחין הוא בב' הנקודות הנ"ל שמקבל מצדיק הדור שהוא ראש ומוח הדור, וכן מה שמקבל מיניה וביה שעיקר הקבלה כשמכוין דעתו ומעורר מוחו ומדבר בהתעוררות שאז מאיר בו הנקודה בשלימות:

אות ה

וזהו בחינת שין של ג' ראשים שין של ד' ראשים כי הנקודה הנ"ל כלולה מב' נקודות הנ"ל, וגם נקודה הכללית של צדיק הדור שכוללת כל הג' נקודות כנ"ל, היא גם כן כלולה מב' כי בוודאי גם זאת הנקודה יש לה שורש למעלה בחינת נקודה עליונה כנ"ל. כי אפילו נקודה הכללית של צדיק היא רק בחינת נקודה התחתונה בערך הצדיק, כי הלואי שנהיה יכולים לקבל ממנה אבל מבחינת מוח של הצדיק בחינת נקודה העליונה אי אפשר לקבל נמצא שיש להצדיק בחינת ד' נקודות דהיינו נקודה העליונה שבו, ונקודה התחתונה שכלולה מג' נקודות שמאירין לישראל כנ"ל, וזהו בחינת שין של ד' ראשין בערך ישראל שמקבלין אור ג' הנקודות הנ"ל:

אות ו

ועל כן תפילין של ראש בגלוי ותפילין של יד בהצנע תחת הבגדים, כי תפילין של ראש הוא בחינת זה שמדברין עם הצדיק שכל דבריו באתגליא ודורש ברבים, אבל תפילין של יד הוא בחינת זה שמדברין בינו לבין קונו שזה נעשה בסתר ובהצנע:

אות ז

וכלליות ב' השינין הם ז' ראשין בחינת יסוד שהוא בחינת שבת שהוא יום השביעי כמובא שזה בחינת מלאפום ששם הנקודה כנ"ל שהוא יוד על ויו בחינת זיין בחינת זכור את יום השבת וכו' כמובא ועל כן שבת לאו זמן תפילין (מנחות לו) כי שבת ויום טוב הם עצמן ~ אות, כי דייקא בחינת ברית ששם הנקודה, ובשבת ויום טוב מאירה הנקודה מעצמה מחמת קדושת הימים בעצמן כי זה עיקר קדושת שבת בבחינת הנקודה הקדושה כמובא, וגם יום טוב מקבל משבת כמו שכתוב בזוהר הקדוש, ועל כן בשבת עולין כל העולמות אל הקדושה בכניסת שבת, שזה נעשה על ידי הארת הנקודה הנ"ל,

שהיא בחינת שבת שעל ידי זה נתקשרין כל השבירות אל שורש נקודתם ונתתקנין, וזה בחינת עונג שבת, כי אז נתבטלין אהבות הנפולות וזוכין לעונג שבת, בחינת אהבות הקדושו"ת בחינת אז תתענג על ה' ועל כן שבת לאו זמן ת פילין כנ"ל, וזה בחינת ג' סעודות של שבת כנגד ג' נקודות הנ"ל:

אות ח

ועל כן תפילין צריך לנהוג בהם קדושה ואסור לכנוב בהן לבית הכסא (שלחן ערוך סימן ל"ז סעיף ג') ואסור לנהוג בהם קלות ראש וצריכין גוף נקי דוקא שלא יפיח בהן (שם סעיף ה') כי תפילין הוא בחינת אור הנקודה הקדושה כנ"ל שהיא בחינת שבת כנ"ל, ושבת קביעא וקיימא, היינו שבחינת שבת בחינת נקודה הקדושה הנ"ל היא קביעא וקיימא בקדושתה תמיד ואינה משתניתואינה יוצאת לחוץ לעולם, ועל כן אסור לצאת בהן לחוץ דהיינו למקומות שאינם נקיים וכיוצא, כי הם בחינת אור הנקודה הקדושה בעצמה שהיא קבועה בקדושה לעולם בבחינת שבת, בחינת שביתה וקביעות ואינה יוצאת לחוץ לעולם, בבחינת (שמות טז) אל יצא איש ממקומו ביום השביעי, ועל כן לילה לאו זמן תפילין, כי זאת הנקודה השורה אצל ברית המתגלה בבחינת תפילין כנ"ל, אינה מאירה לחוץ כי אם על ידי בחינת מלכות דהיינו על ידי הדיבור בבחינת (תהלים מט) פי ידבר חכמות, כמו שכתוב שם במאמר הנ"ל, כי עיקר הארת הנקודה לתקן הכלים הנשברים כמבואר שם ותיקונם על ידי בחינת כלים חדשים, וזה נעשה על ידי הדיבור דייקא שהוא בחינת מלכות פה, כי הדיבור הוא בחינת כלי השפע כמו שכתוב שם היינו בחינת כלים לתקן הנשברים כנ"ל, ועל כן בלילה שאז בחינת מכלות דקדושה בעולמות התחתונים לברר בירורים כמובא על כן אי אפשר שיאיר אז הארת התפילי דהיינו אור הנקודה הנ"ל, כי הנקודה אינה יוצאת לחוץ כנ"ל, רק ביום שאז עולה המלכות עם כל הבירורים אל הקדושה ואזי מאיר אור הנקודה ונעשין תפילין כנ"ל, כי אור הנקודה מאירה רק על ידי בחינת המלכות בבחינת פי ידבר חכמות ומלכות פה כנ"ל:

אות ט

וזה בחינת ג' תפלות שמתפללין בכל יום, דהיינו שחרית מנחה ערבית, כנגד בחינת ג' הנקודות הנ"ל, כי הנקודות מאירין על ידי בחינת תפלה בבחינת פי ידבר וכו' כמובא שם, כי ג' הנקודות הנ"ל הם בחינת נקודה עילאה ונקודה תתאה ונקודה האמצעית הממשכת ההארה מעליונה לתחתונה, וזהו בחינת שחרית מנחה וערבית כי שחרית וערבית הם בחינת נקודה עליונה ותחתונה שהם בחינת יום ולילה תפילין של ראש ותפילין של יד כמובא, ומנחה היא בחינת נקודה האמצעית הפותחת וממשכת ההארה מעילאה לתתאה כמובא בהלכות תפילת המנחה שמנחה הוא בחינת פתח שהוא

באמצע בין ב' הנקודות כנ"ל, ועל כן אין קריאת שמע במנחה רק בשחרית וערבית, כי עיקר הנקודות הם רק ב' עילאה ותתאה, שהם בחינת תפילין של ראש ותפילין של יד, ועל כן יש בהם פרשיות בחינת מוחין, וזהו בחינת שחרית וערבית שהם בחינת נקודה עילאה ותתאה, ועל כן יש בהם קריאת שמע בחינת מוחין, אבל מנחה הוא רק בחינת המשכת ההארה שזה בחינת קשר של תפילין, שהוא בחינת נקודה האמצעית שאין שם פרשיות כנ"ל ועלכ ן אין במנחה קריאת שמע גם כן כנ"ל לענין קשר של תפילין, כי מנחה היא בבחינת קשר של תפילין שהוא בחינת לאה שהיא בחינת דינים, כי יצחק תיקן תפלת המנחה שהוא בחינת דינים בחינת (בראשית כז) ותכהין עיניו מר~ אות, שזה בחינת לאה בחינת (שם כט) ועיני לאה רכות, כי תוקפא דדינא דמנחה הוא בחינת אחיזת עשו, בבחינת וישלח לעשו מנחה, כמו שכתוב בליקוטי תורה, ולאה היה בה מבחינת דין הקשה של עשו, כמו שאמרו רז"ל (בראשית רבא פרק ע) שלאה היתה ראויה לעשו אלא שעל ידי בכייתה ניצלה ממנו, נמצא שלאה שהיא בחינת קשר של תפילין היא בחינת תפילת המנחה, שזה בחינת נקודה האמצעית כנ"ל ועל כן כל תיקוני התפלה בשחרית כי שחרית הוא בחינת נקודה העליונה שהוא העיקר כי כל הג' נקודות כלולות בה כנ"ל, כי אברהם תיקן שחרית, ואברהם הוא בעצמו בחינת אור הנקודה הקדושה שהיא בחינת חסד בחינת אברהם בחינת (תהלים קי) אתה כהן לעולם כמו שכתוב שם, ועל כן עיקר תיקוני התפלה בשחרית שאז מתפללין בתפילין ומאריכין ביותר בתפלה, כי עיקר הנקודה מאיר בשחרית שהוא בחינת חסד לאברהם, כי הנקודה הוא אור החסד כנ"ל:

אות י

וזה בחינת תפלה בצבור שעיקר התפלה הוא בציבור דוקא כי אין ציבור פחות מיו"ד. וכשיש יו"ד אז מאיר אור הנקודה הקדושה שהיא בחינת יו"ד כמו שכתוב שם, ועל כן אז אומרים קדושה, כי אין דבר שבקדושה בפחות מיו"ד (מגילה כג) כי הנקודה נקראת קדש כמו שכתוב שם על פי וגוי קדוש, והוא בחינת יו"ד. ועל כן אין דבר שבקדושה בפחות מיו"ד, וזהו בחינת ג' קדושו"ת קדוש קדוש קדוש בחינת ג' הנקודות הנ"ל שהם נקראין קדוש כנ"ל, וזה בחינת חזרת התפלה על ידי השליח צבור, כי השליח צבור הוא בבחינת צדיק הדור שהוא כלול מכל הציבור, והוא בבחינת נקודה הכללית שכל הנקודות מקבלין ממנו וכמובא בדברי רבינו ז"ל (חלק א' סימן רפ"ב) שהשליח צבור כלול מכל הנקודות טובות שיש בכל הציבור, ועל כן מתחלה מתפללין בלחש כל אחד בפני עצמו, כדי שכל אחד יקבל מיניה וביה, ועל ידי שמתפללין בציבור נכללין זה בזה

ומקבלין דין מן דין, וכולם כאחד מקבלין מבחינת נקודה הכללית דהיינו חזרת התפלה על ידי השליח צבור שהוא בחינת נקודה הכללית, ועל כן חוזר התפלה, כדי שיאיר לכל הנקודות, כי נקודה הכללית צריכה להאיר לכל הנקודות, וכולם צריכין לקבל ממנה כמו שכתוב שם, ואזי בחזרת התפלה אומרין קדושה ג' פעמים קדוש קדוש קדוש, דהיינו כליות כל הג' נקודות כנ"ל:

אות יא

וזהו בחינת איסור החמור של הוצאת זרע לבטלה ח"ו, על פי מה שכתוב לעיל שהנקודה השורה אצל הברית שלום היא קבועה בקדושה תמיד, ואינה יוצאה לחוץ, וגם אינה מאירה למטה כי אם על ידי בחינת מלכות פה כמו שכתוב לעיל, ועל כן הטפה הקדושה שיוצאת מן היסוד שהיא בחינת אור הנקודה הקדושה הנ"ל, אסור להוציאה לחוץ, כי אם על ידי בחינת מלכות דהיינו בת זוגו ואז נעשה מזה תיקון גדול, דהיינו תיקון השבירות כנ"ל, כי כל הזווגים הקדושים לברר ולתקן בחינת הכלים הנשברים כמובא, ועל כן עיקר הזווג בשבת שאז מאירה הנקודה כנ"ל, אבל כשח"ו מוציא הטפה לבטלה ח"ו, נמצא שח"ו ממשיך אור הנקודה שביסוד לחוץ, וכאילו מחריב את העולם שנותן להם יניקה ח"ו מבחינת אור הנקודה בעצמה שנמשכת לחוץ, והוא מחדש שבירת כלים, כמובא בכתבי האריז"ל, כי לא די שאינו מתקן הכלים הנשברים על ידי אור הנקודה הקדושה כי אם אדרבה שחוזר וממשיך אור הנקודה לחוץ, וחוזרים הכלים להשתבר, מאחר שאין כלים לקבל האור, ועל כן אמרו שהוא כאלו עוקר מזלו ח"ו, כי ח"ו עוקר הנקודה שהיא עיקר שורש חיותו, ועל כן אמרו שאין מועיל לו תשובה, כי אי אפשר לו לשוב, כי להיכן ישוב מאחר שפגם בהנקודה בעצמה, כי כל זמן שנשארה הנקודה קיימת מועיל תשובה, אבל זה שפגם בהנקודה בעצמה וכאלו עוקר נקודתו ח"ו, להיכן ישוב, אבל באמת אף על פי כן אין דבר שעומד בפני התשובה, וכמובא בכל הספרים שאף על פי כן אם יעשה תשובה יתכפר לו בוודאי, אך עיקר תשובתו הוא רק על ידי צדיק הדור שהוא בחינת נקודה הכללית שמשם מקבלין כל הנקודות, וזה מאחר שפגם בנקודה שלו בעצמה על כן מוכרח לקבל אור הנקודה מחדש, וזה אי אפשר כי אם על ידי צדיק הדור שהוא שורש כל הנקודות ועל כן יש לו כח להאיר לו הנקודה מחדש, כי שם שורש כולם כנ"ל, וכן מובן בדברי רבינו במאמר בחצוצרות (סימן ה') על פסוק אוזן שומעת תוכחת חיים, שעיקר תיקון ענין זה הוא על ידי צדיק הדור עיין שם, והנה מאחר שמן הדין אין מועיל לו תשובה, ואף על פי כן יש לו תקנה אם הוא מתחרט ומתחנן לפני המקום ברוך הוא כנ"ל וכמובא, הנה זה הוא רק חסד חנם מלפניו יתברך

שיקבל בתשובה מי שאין ראוי לקבל, וזהו בעצמו תיקונו, כי כשזוכה לעורר רחמי השם יתברך עליו לקבלו בתשובה, נמצא שהוא מעורר ומגלה חסד חדש לגמרי מה שלא היה מעולם, כי החסד אשר מעולם אינו ניתן לכפר לו מאחר שאין מועיל לו תשובה, כי מה שמועיל תשובה לכל החטאים הוא רק מצד החסד כמו שאמרו רז"ל (ילקוט שמעוני ב' שנח) שאלו למדת הדין וכו', ומאחר שלזה אין מועיל תשובה נמצא שהחסד אשר מעולם שהוא מחייב שיועיל תשובה לכל החטאים, אינו מועיל לו מאחר שאמרו שאין מועיל לו תשובה ובאמת כך ראוי לו מאחר שפגם בהנקודה, והנקודה הוא אור החסד ומאחר שפגם באור החסד אין לו תשובה, כי שם פגם, על כן כשהשם יתברך רוצה לרקחם עליו הוא עושה עמו חסד חדש שלא היה מעולם, כי עתה הוא יתברך מחדש חסדו לתקן ולמחול אפילו על זה העון גם כן, וזה הוא עיקר תקונו, מאחר שעתה בהכרח נמשך חסד חדש כנ"ל, ועל ידי זה נתתקן, כי חוזר לקבל נקודה חדשה על ידי החסד החדש, כי הנקודה הוא חסד כנ"ל, ומאחר שנמשך עתה חסד חדש, על ידי זה בעצמו מקבל אור הנקודה שהיא חסד, וזהו תיקונו, והבן:

אות יב

ועיקר זה בתיקון בשלימות הוא רק על ידי משיח שיבא במהרה בימינו, כי משיח יבא לתקן זה החטא ביותר כמובא בספרים, בבחינת (ישעיה יב) ונפוצות יהודה יקבץ, שיקבץ כל הנדחים והנפזרים בארבע כנפות הארץ, שזהו תיקון ענין זה כמובא בספרים, בבחינת (ישעיה יב) ונפוצות יהודה יקבץ, שיקבץ כל הנדחים והנפזרים בארבע כנפות הארץ, שזהו תיקון ענין זה כמובא, כי משיח הוא בחינת אור החס החדש המתקן הכל, בבחינת (תהלים יח) ועושה חסד למשיחו, וזה בחינת (ישעיה נט) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב, ולשבי פשע דייקא, שהם השבים על חטא הנ"ל שנקרא (שם נז) ילדי פשע זרע שקר וכמו שכתוב בכוונות שמקרא זה מדבר בתיקון ענין זה, ולהם דייקא יבא הגואל צדק, כי כל תיקונם על ידו דייקא כנ"ל, וכשיבא ויתקנם אז יחזור ויאיר בהם הנקודה שהיא כלולה מג' נקודות כנ"ל, וזהו (שם נט) ואני זאת בריתי ~ אותם וכו' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך, כי הוא מתגלה בפה כנ"ל, לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך וכו', היינו בחינת ג' נקודות שהם בחינת ראש תוך סוף כנ"ל, שהם בחינת ג' מדריגות מאב לבן ולבן הבן, שכל אחד מקבל מן העליון ועליון מעליון וכנ"ל, שכל הג' נקודות קשורות זו בזו כנ"ל, וכולם יאירו ויתגלו על ידי משיח כנ"ל, וזהו אמר ה' מעתה ועד עולם, כי גאולה האחרונה היא לעולם ועד, וזה שאומרים אחר כך קדושה דסידרא, דהיינו ג' קדושות, שהם גם כן בחינת הנקודה שכלולה מג' נקודות כנ"ל:

תפילין ג

הלכה ג

אות א

ענין תפילין על פי המאמר המתחיל ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וכו' המדבר מהעלאת היראה (סימן ט"ו) המתחיל מי שרוצה לטעום טעם אור הגנוז הוא צריך להעלות היראה לשרשה דהיינו לדעת, ובמה מעלין על ידי משפט שישפוט את עצמו וכו' וכשזוכין לדעת זוכין לבחינת תורה שבנגלה זוכין לפלה שהיא בחינת חסד לאברהם, ועל ידי תפלה במסירת נפש זוכין לתורה שבנסתר שהוא אור הגנוז משבעת ימי בראשית עיין שם כל זה היטב:

וכל זה הוא בחינת תפילין כי עיקר התפילין הוא להעלות היראה לשרשה כי תפילין הם בחינת יראה כידוע כמו שאמרו רז"ל (מנחות לה) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך אלו תפילין וכו' גם תפילין הם בחינת מוחין ודעת היינו להעלות היראה לשרשה שבדעת וזה בחינת תפילין של יד ותפילין של ראש כי תפילה של יד היא בחינת יראה בחינת יד כהה, ותפילין שבראש היא בחינת שורש היראה שבדעת בחינת ראש ומוחין והדעת הנ"ל הוא בחינת תורה כנ"ל וזה בחינת הפרשיות של תפילין שהם תורה וזה בחינת קריאת שמע שאומרים בתפילין שהוא תורה, ועל ידי זה זוכין לתפלה וזהו שמתפללין בתפילין, ועל ידי זה זוכין לאור הגנוז זה בחינת אורות המקיפין שנתגלין על ידי התפילין שהם בחינת תורה שבנסתר בחינת אור הגנוז, וזה בחינת שין של ג' ראשין שין של ד' ראשין זה בחינת אור הגנוז שהיא אור שבעת הימים בחינת ז' ראשין הנ"ל:

כי רוב המאמרים של רבינו ז"ל שנאמרו ב~ אותן הזמנים כולם נאמרו על תפילין כך נשמע מפיו הקדוש בפירוש ואף על פי שכל מאמר כלול מכל התורה כולה אף על פי כן ביחוד היתה כוונתו בכמה וכמה מאמרים שנאמרו אז על מצות תפילין:

ועיקר אור התפילין זוכין על ידי קימת חצות ועוסקין בתורה, ועל ידי זה חוט של חסד נמשך ביום (חגיגה יב) ועל ידי זה זוכין לתפילין כמובן בכוונות, קימת חצות זה בחינת העלאת היראה לשרשה על ידי בחינת משפט כי קודם חצות אומרים ווידוי על החטאים זה בחינת משפט ששופט את עצמו על כל מה שעשה, ואחר כך מתאבלין על חורבן בית המקדש שזהו בחינת תיקון המשפט כי חורבן בית המקדש הוא פגם המשפט כי מקום המשפט היה בבית המקדש וכשנחרב נאמר (קהלת ג) מקום המשפט שמה הרשע כמו שאמרו רז"ל (ויקרא רבא פרק ד'), כי בית המקדש היה כלול מכל הבחינות הנ"ל כי שם מקום היראה בחינת ירושלים יראה שלם (בראשית רבה פרק נ'), וגם הוא בחינת דעת

כמו שאמרור ז"ל (ברכות לג) היינו העלאת היראה לדעת על ידי המשפט שהיה שם בבית המקדש בלשכת הגזית שהיו יושבין שם בית דין הגדול לעשו"ת משפט למטה לבטל הדין של מעלה ושם מקום התורה כמו שכתוב (דברים יז) על פי התורה אשר יורוך:

תפילין ד

הלכה ד

אות א

על פי המאמר בחצוצרות וקול שופר בספר ליקוטי מוהר"ן הראשון (בסימן ה') עיין שם כל המאמר כולו, כי חייב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם וכו' (סנהדרין לז). ואיך יודעין בין קודם גזר דין לאחר גזר דין על ידי המצות שאנו עושין בשמחה, ודווקא כשעושין ~ אותן בשמחה גדולה כל כך עד שאין רוצין שום שכר עולם הבא בשבילם אלא הוא רוצה שיזמין לו הקדוש ברוך הוא מצוה אחרת בשכר מצוה זאת, בבחינת (אבות פרק ד') ששכר מצוה מצוה, כי הוא נהנה מהמצוה בעצמה, וזהו החילוק שבין נבואת משה רבינו לבין נבואת שאר נביאים וכו', כי זה שעושה המצוה בשביל עולם הבא הוא בבחינת נביא באספקלריא שאינה מאירה וכו', אבל זה שעושה המצוה בשמחה מהמצוה בעצמה שאינו רוצה בשום שכר עולם הבא רק שעולם הבא שלו בהמצוה בעצמה זה בחינת אספקלריא המאירה וכו', וזה בחינת (דברים כד) ביומו תן שכרו שיהא שכרו מהמצות בעצמן וכו', וזהו (מכילתא) זכרהו מאחד בשבת, היינו שמחת ותענוג עולם הבא שהוא בחינת שבת ירגיש בששת ימי המעשה שהם בחינת מעשה המצות שבהם נבראו עולם שנה נפש וכו', ועיקר השמחה הוא בלב, ואי אפשר ללב לשמוח אלא עד שיסיר עקמימיות שבלבו שיהא לו ישרות לב, ואז יזכה לשמחה כמו שכתוב (תהלים צז) ולישרי לב שמחה, ועקמימיות שבלב מפשיטין על ידי רעמים, כמו שאמרו רז"ל (ברכות נט) לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמימיות שבלב, ורעמים הואר בחינת קול שאדם מוציא בכח בתפלתו, ומזה נעשה רעמים, כי איתא בזוהר (פנחס רלה) כד נפיק האי קלא ואערא בעבי מיטרא אשתמע קלא לברייתא וטדא אינון רעמים ועיקר הרעמים הם מגבורות, כמו שכתוב (איוב כו) ורעם גבורותיו מי יתבונן והגבורות הם בחינת כח וגבורה שאדם מוציא הקול בכח גדול, והקול הזה פוגע בעבי מיטרא היינו בחינת מוחין שמשם יורדין טיפין טיפין, כמו שכתוב בזוהר (שם) באר מים חיים ונוזלים‌מן לבנון מן לבונא דמוחא, וכשפוגע בעבי מטרא אזי אשתמע קלא לברייתא היינו בחינת רעמים וכו', וזה בחינת קול מעורר הכוונה, וזהו בחינת קול השופר דא שופר של איל אילו של יצחק בחינת ורעם גבורותיו, וזהו (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה וכו', שיפגע

הקול במוח בחינת עבי מטרא וכו', אבל צריך לפנות את המוחין מחכמות חיצוניות וממחשבות זרות מחמץ שלא יחמיץ את חכמתו בחכמות חיצוניות ובתאוות כדי וכו', גם ישמור יראתו וכו', וזהו (שבת נו) ירד גבריאל ונעץ קנה בים וכו', ועיקר לשמור מוחו שלא יחמיץ, וזהו (תהלים סח) גער חית קנה כדאיתא בזוהר (פנחס ר"ן) קנה חית תשבר ותעשה ממנה הא, ותעשה מחמץ מצה היינו שלא תחמיץ חכמתך, וזהו גער לשון מריבה, דצדיקיא עבדין מצותא וכו', היינו כשתשמור את חכמתך שלא יכנוס בו חכמות חיצוניות שלא תהרהר בהרהורים רעים שהם בחינת קנה דסטרא אחרא, כנגד קנה חכמה קנה בינה דקדושה על ידי זה תנצל מחמץ שהוא סטרא דמותא וכו', ותאמין שכל מצותא ומריבה שיש בין הצדיקים השלימים אין זה אלא כדי שיגרשו סטרין אחרנין, וזה פירוש (משלי טו) אוזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין לשון תלונה ומריבה, כשאתה שומע מריבות שבין הצדיקים תדע שזה משמיעין ~ אותך תוכחה על שפגמת בטפי מוחך שעל זה נאמר (שם ב) כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים, שאתה דבוק בסטרא דמותא בחינת חמץ וכו', ובוודאי אם לא היה נפגם מוחך לא היה נשמע לך מריבות שבין הצדיקים, ואין המריבה אלא בשבילך כדי שתשוב ממות לחיים מחמץ למצה וכו' וכו', עיין שם כל זה היטב, ותדע שצריך לשתף הגבורות בחסדים שמאלא בימינא וכו', איהו בזקיפו ואנן בשיפולי זה בחינת ישמח ה' במעשיו ישמח ישראל בעושיו וכו' עיין שם כל זה היטב, (וכבר שמעתי בפירוש מפי רבינו ז"ל שזה המאמר עם כמה מאמרים הסמוכים שנאמרו ב~ אותן הזמנים כולם מדברים מסוד כוונות תפילין על כן חובה עלינו לחתור ולבקש למצוא בו איזה רמזים מבחינת תפילין, וה' הטוב ירחם להאיר עינינו בתורתו הקדושה ויצילנו משגי~ אות וישים בלבנו דברי אמת):

אות ב

כי תפילין הם בבחינת רעמים בחינת תיקון המוחין וכו' שעל ידי זה נפשט עקמימיות שבלב וזוכין לשמחה כנ"ל, וזה בחינת השמחה של תפילין כמו שאמרו רז"ל (ברכות לה) רבה הוה חדי כולה יומא אמר תפילין קא מנחנא, כי תפילין הם בבחינת שמחה כנ"ל, ועל כן הם כנגד הלה בחינת (שיר השירים ח') שימני כחותם על לבך וכו' כדי לפשט עקמימיות שבלב כדי לזכות לשמחה בחינת ולישרי לב שמחה כנ"ל, כי התפילין הם בבחינת רעמים בחינת כד נפיק האי קלא ואערא בעבי מטרא כדין אשתמע קלא לברייתא ודא אינון רעמים וכו', כי עיקר התפילין נעשין על ידי התורה שעוסקין בלילה דהיינו על ידי שקמים בחצות לילה ועוסקים בתורה וכו', כמובא בכתבים, וקימת חצות זה בחינת רעמים בחינת קול שופר בחינת רעם גבורותיו מי יתבונן שזה בחינת (זוהר

ויקרא כג) האי שלהובא דאשא דבטיש בגדפוהי דתרנגולא וכדין קארי וכו', וזה בחינת (איוב לח) מי מתן לשכוי בינה וכו', נמצא שקול התרנגול שעל ידי זה קמים בחצות הוא בחינת קול הנ"ל היוצא מגבורות בחינת רעם גבורותיו מי יתבונן בחינת מי נתן לשכוי בינה כנ"ל, ועל ידי זה קמים בחצות ועוסקים בתורה, וזה בחינת כד נפיק האי קלא ואערא בעבי מטרא שהם המוחין, כי אז בחצות אזי הוא עיקר תיקון המוח כמובא שאז עיקר הזמן המסוגל להשיג סודות התורה, וזה בחינת קול השופר, כי שופר הוא בחינת התעוררות השינה בחינת עורו ישינים מתרדמתכם כמובא, שזה בחינת קימת חצות שמתעוררים מהשינה על ידי קול התרנגול ששרשו מגבורות בחינת האי שלהובא דאשא שזה בחינת קול השופר שהוא גם כן בחינת התעוררות השינה שזה בחינת רעמים בחינת רעם גבורותיו מי יתבונן בחינת מי נתן לשכוי בינה וכו' כנ"ל ואזי נפיק האי קלא ואערא בעבי מטרא היינו במוחין כי אז המוח זך וצלול, ואז עוסקים בתורה ובבנין בית המקדש שזה בחינת דעת כמובא במקום אחר, כי אז עיקר תיקון המוחין בחינת עבי מטרא, כי עבי מטרא זה בחינת הגן עדן, כמו שכתוב בישעיה (קפיטיל ה') על העבים אצוה מהמטיר עליו מטר, ופירש רש"י תרכתיו מגן עדן עיין שם, נמצא שעיקר בחינת עבי מטרא הם בגן עדן, כי שם עיקר תיקון המוחין הם בחינת (בראשית ב') נהר היוצא מעדן וכו', וכשעומדים בחצות אזי נחשב כאלו יושב בגן עדן כמובא בזוהר שאז נחית קודשא בריך הוא לאשתעשע עם צדיקיא בגנתא דעדן וכו', ומי שעומד אז ועוסק בתורה מתחבר עם ~ אותן הנשמות שבגן עדן כמו שכתוב שם בזוהר הקדוש, (ויקרא יג) ואזי זוכה לבחינת עבי מטרא בחינת מוחין שהם מאירין בגן עדן דייקא בחינת ועל העבים אצוה וכו' הנאמר על אדם הראשון כשנתגרש מגן עדן וכו' כנ"ל, נמצא כשקמים בחצות על ידי קול התרנגול זה בחינת רעמים בחינת כד נפיק האי קלא ואערא בעבי מטרא וכו', ועל ידי זה יוצא אור התפילין בבקר כמובא, כי עיקר התפילין הם על ידי בחינת חצות, שאז הרג ה' כל בכור בארץ מצרים, ועל ידי זה נתקדשו בכורי ישראל שזה עיקר בחינת תפילין בחינת (שמות יג) קדש לי כל בכור וכו', כי בכור הוא ראשית בחינת דעת בחינת ראשית דעת, ועל ידי שהכה השם יתברך בכורי מצרים הכניע הדעת דסטרקא אחרא בבחינת גער חית קנה, חית קנה זה בחינת עשו חזיר היער כמו שאמרור ז"ל (בראשית רבא פרק סה) שהוא בחינת בכור דסטרקא אחרא כי שרו של עשו היה שרו של מצרים כמובא, ועל כן השתדל יעקב ליקח הבכורה מעשו כדי להכניע הדעת דסטרא אחרא שהוא בחינת בכור בחינת ראשית דעת כנ"ל ועל ידי שהכה ה' כל בכורי מצרים והכניע הדעת דסטרא אחרא, ואזי נתגבר הדעת דקדושה בחינת בכורי ישראל בחינת (שמות ד')

בני בכורי ישראל ואזי נתקיים גער חית קנה כנ"ל, ואזי יצאו ישראל מחמץ למצה בחינת קנה חית תשבר כנ"ל, וזה בחינת ולא יראה לך חמץ וכו' הנאמר בפרשת קדש לי כל בכור שהיא פרשה ראשונה שבתפילין זה בחינת גער חית קנה כנ"ל שזה בעצמו בחינת הריגת בכורי מצרים שהם בחינת בכור דסטרא אחרא בחינת עשו וכו' ואזי נתקדשו בכורי ישראל בחינת דעת דקדושה שזה בחינת קדש לי כל בכור בחינת תפילין כנ"ל, וכל זה היה בחצות הלילה, כמו שכתוב (שם יא) כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים ומת כל בכור בארץ מצרים וכו', כי עיקר בחינת תפילין נעשין על ידי בחינת חצות וכו' כנ"ל:

אות ג

כי תפילין הם בבחינת קול הנ"ל שהוא יוצא מגבורות מבחינת יראה וכו', וזה בחינת (בראשית כז) קול קול יעקב, כי יעקב הוא בחינת תפילין כמובא, כי יעקב כלול מחסדים וגבורות, וזה בחינות קול הנ"ל שהוא יוצא מגבורות וצריך לשתף הגבורות בחסדים כנ"ל, וזה בחינת קול יעקב שהוא זרע יצחק שהוא כלול מחסדים וגבורות כידוע, ועל כן בתחלה מניחין תפלה של יד ואחר כך של ראש כי תפלה של יד מניחין בזרוע שמאל שהוא בחינת גבורות שמשם יוצא הקול בחינת רעם גבורותיו כנ"ל, והאי קלא אערא בעבי מטרא שזה עיקר בחינת תפילין בחינת מוחין בחינת בטאר מים חיים ונוזלים מן לבנון מן לבונא דמוחא, שזה עיקר בחינת תפילין כידוע, ועל כן נזכר ולא יראה לך חמץ בתפילין, זה בחינת גער חית קנה שזה בחינת תיקון המוחין שזה עיקר בחינת תפילין כנ"ל, וזה בחינת ד' פרשיות שבתפילין, כי צריך לתקן המוח בחינת עבי מטרא, גם צריך לשמור את היראה וכו', ומוחא חכמה, ויראה הוא דבר המסור ללב כמובא במקום אחר (ליקוטי תנינא סימן א'), ובינה לבא ומשם יוצא הקול שכלול מחסדים וגבורות, כי צריך לשתף הגבורות בחסדים, וזה בחינת ד' פרשיות שבתפילין שהם בחינת חכמה ובינה חסד וגבורה, היינו כנ"ל:

אות ד

ועיקר לשמור מוחו מחמץ, בחינת גער חית קנה, לגעור במחשבות רעות וכו' ולעשו"ת מריבה עמהם לגרשם, שלא יתקרבו למשכנא דקדושה, וצריך להאמין שכל המריבות שבין הצדיקים השלימים אין זה אלא בשבילך וכו', שזה משמיעין ~ אותך תוכחה על שפגמת בטפי מוחך, ובוודאי אלו לא היה נפגם מוחך לא היה נשמע לך המריבה שבין הצדיקים ואין המריבה אלא בשבילך כדי שתשוב ממות לחיים מחמץ למצה וכו', וזהו אוזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין וכו' כנ"ל במאמר הנ"ל, וזה עיקר בחינת תפילין שהם תיקון המוח לזכות לחיים על ידי מצות תפילין שהם תיקון המוח לזכות

לחיים על ידי מצות תפילין כמו שאמרו רז"ל (מנחות מ"ד) המניח תפילין זוכה לחיים שנאמר ה' עליהם יחיו, כי תפילין הם בחינת תיקון המוחין לזכות לידע ולהאמין כי אלו ואלו דברי אלהים חיים, היינו לבלי לשמוע כלל המריבות והמחלוקת שיש בין הצדיקים האמתיים, כי מאמינים כי אלו ואלו דברי אלהים חיים, אף על פי שאי אפשר להבין זאת בשכלנו, כי זה אוסר וזה מתיר וכן שאר מיני מחלוקת אף על פי כן מאמינים כי באמת אלו ואלו דברי אלהים חיים, וזה בחינת תפילין שהם שכל גבוה מאד מאד בחינת מקיפים שזה בחינת השכל של המחלוקת דקדושה שיש בין צדיקי אמת שהוא בחינת אלו ואלו דברי אלהים חיים, שאי אפשר להשיג זה השכל, וזה בחינת שי"ן של ג' ראשין שי"ן של ד' ראשים, זה בחינת שכולו חד ואלו ואלו דברי אלהים חיים, כי שי"ן של ד' ראשים זה בחינת שהחסדים וגבורות הם נתחלקין לשני מוחין, ושין של ג' ראשים זה בחינת שהחסד וגבורה הם נכללין יחד ונעשה מהם דעת בחינת מוח אחד, וכל המחלוקת הם מבחינת חסדים וגבורות כידוע, נמצא שבתפילין על ידי השי"ן של ג' ראשים ושי"ן של ד' ראשים כנ"ל, הם באמת מוח אחד, שזה בחינת שי"ן של ג' ראשין כנ"ל רק שאי אפשר להשיג זאת, כי שי"ן של ד' ראשין הוא בבחינת מקיפין קודם שנכנסין המוחין לפנים כמובא בכתבים, היינו שזה המוח והדעת של בחינת מחלוקת דקדושה שזה בחינת שי"ן של ד' ראשין כנ"ל הוא בבחינת מקיפין, כי אי אפשר להשיג זה הדעת, כי הוא דרכי ה' כמו שאמר רבינו ז"ל במקום אחר (בסימן נ"ו) וזה בחינת רעמים וכו' עיין שם והצדיקים הגדולים האמתיים צריכים להשתמש עם זה הדעת הגבוה מאד שהוא בחינת מחלוקת דקדושה כנ"ל בשביל לגרש סטרין אחרנין וכו' כמו שאמר רבינו במאמר הנ"ל כדי לקרב הרחוקים מאד מאד שפגמו בטפי המוח שעליהם נאמר כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים כי פגמו בטפי המוח שהוא בחינת חיים, ועל כן קשה להם לשוב לאורחות חיים אבל השם יתברך מלא רחמים וחושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח, ועל כן שולח לנו צדיקים גדולים ונוראים מאד ועל ידי הדעת הגבוה של בחינת מחלוקת דקדושה שהוא בחינת מקיפין על ידי זה דייקא הם מתקנין ומחזירים בתשובה אפילו אלו הרחוקים שפגמו בטפי המוח כמבואר בפירוש במאמר הנ"ל ואין המריבה אלא בשבילך כדי שתשוב ממות לחיים וכו', כי לכאורה הם יכולין להתרחק על ידי זה על ידי המחלוקת שבין הצדיקים, כי אין יודעין איך להתקרב וקשה להם קשיות על ידי המחלוקת נמצא שיכולין ח"ו להתרחק יותר על ידי המחלוקת אבל באמת המחלוקת דקדושה זה דייקא תיקונם, כי באמת ראוי להם להרחיקם מלשוב בתשובה כי עליהם נאמר כל באיה לא ישובון אבל תיכף כשמרגישין זאת, ורואין ומבינים שמרחקים

~ אותם, וכמו שכתב רבינו ז"ל שם ובוודאי אלו לא היה נפגם מוחך לא היה נשמע לך המריבות שבין הצדיקים ואין המריבה אלא בשבילך, ובזה משמיעין ~ אותך תוכחה על שפגמת בטפי מוחך, שעל זה נאמר כל באיה לא ישובון וכו' עיין שם, נמצא שבזה בעצמו משמיעין ~ אותך תוכחה, כי דייקא על ידי זה הוא תיקונם, כשרואין בעצמן שנשמע לאזניהם המחלוקת שבין הצדיקים השלימים, ואזי הם מבינים שמרחקין ~ אותם מהקדושה, ואזי הם מתחילים לרחם על עצמן מסתכלים בעצמן היכן הם בעולם, שפגמו כל כך עד שמרחיקין ~ אותן ואזי ההתרחקות הוא תכלית ההתקרבות, כי באמת לאמתו אין שום דבר יעמוד בפנים התשובה, ואף על פי שכתוב כל באיה לא ישובון וכו' ואיתא בזוהר שאין מועיל תשובה על פגם טפי המוח אף על פי כן באמת לאמתו מועיל תשובה וכמובא בכל ספרי מוסר, וכמו ששמעתי מפי רבינו ז"ל בפירוש, רק מחמת שפגם כל כך על כן הוא צריך להתנסות ולהצטרף ולזעמוד בנסיון הזה של התרחקות הזאת, דהיינו שירחיק ~ אותו כל כך בכל מיני התרחקות, דהיינו שכותבין עליו שאין מועיל תשובה, וכו', וכשהוא פתי וסכל ואינו מרחם על עצמו שלא לאבד את עולמו ח"ו, אזי מוצא פטור לעצמו להתרחק מן התשובה מאחר שכבר נכתב עליו שאין מועיל לו תשובה ח"ו, אבל מי שחושב באמת על התכלית שלו ויש לו רחמנות על עצמו, אזי אף על פי שרואה כל מיני התרחקות שבעולם ואף על פי שכתוב עליו שאין מועיל לו תשובה אף על פי כן אין מסתכל על זה כלל, אדרבא יש לו רחמנות יותר על עצמו כי אף על פי כן מה יהא בסופו ומה יעשה ליום פקודה, ומי שאינו רוצה להטעות את עצמו שלא לאבד את עולמו ח"ו, כל מה שמוצא ורואה שמרחקין ~ אותו יותר, הוא מרחם על עצמו יותר, וצועק אל ה' יותר ויותר מעומקא דלבא, עד ישקיף וירא ה' משמים, כי באמת השם יתברך חפץ חסד הוא, ואין שום דבר שיעמוד בפני התשובה וכמו שמצינו כבר בכמה וכמה רשעים גדולים שפגמו בטפי המוח וכפרו בעיקר ואף על פי כן נתקבלו בתשובה, ואזי כשזוכה לעמוד בנסיון הזה ושב בתשובה שלימה אף על פי שנדמה לו שמרחיקין ~ אותו כנ"ל, אזי השם יתברך מרחם עליו ונתקרב על ידי זה דייקא על ידי שעמד בנסיון הזה של התרחקות כנ"ל והבן, וזהו בעצמו בחינת מחלוקת דקדושה הנ"ל שיש בין הצדיקים האמתיים שבאמת לאמתו על ידי זה הדעת דייקא הם מקרבין ומשיבין ממות לחיים את אלו שפגמו בטפי המוח כנ"ל במאמר הנ"ל, אך מי שהוא פתי וסכל כסוד כפרד אין הבין, אזי מתרחק יותר על ידי זה על ידי שרואה מחלוקת שבין הצדיקים האמתיים כנ"ל, אבל מי שיש לו מוח בקדקדו אזי שומע תוכחת חיים על ידי זה ששומע המריבות שבין הצ דיקים האמתיים כמו שכתוב במאמר הנ"ל בחינת אוזן

שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין וכו' כנ"ל, כי רואה על ידי זה גודל התרחקותו מהשם יתברך, שנתרחק כל כך עד שנשמע לאזניו המריבות שבין הצדיקים, ונזכר על ידי זה גודל הפגם שפגם בטפי המוח, כי אם לא היה נפגם מוחו לא היה שומע המריבות וכו' כנ"ל, ואזי מתחיל לרחם על עצמו מאחר שרואה ומבין גודל התרחקותו מהקדושה ואזי נתקרב על ידי זה דייקא, כי באמת המחלוקת שבין הצדיקים האמתיים הוא באמת רק בשביל לקרב ולהשיב את הרחוקים ממות לחיים וכו' כמו שאמר רבינו שם ואין המריבה אלא בשבילך, כדי שתשוב ממות לחיים וכו':

אות ה

ואזי כשמאמין זאת שבאמת אלו ואלו דברי אלקים חיים ואין המריבה אלא בשבילו וכו' כנ"ל שזה בחינת תקון המוח ועל ידי זה דייקא נעשין רעמים כמובן במאמר הנ"ל אזי נפשט על ידי זה עקמימיות שבלב כי כל העקמימיות שבלב ובפרט מי שפגם ח"ו בטפי המוח שאזי נפגם מוחו ואזי נתעקם לבו בכמה מיני עקמימיות בלי שעור וערך שנתעקם ונפתל לבו בכמה מיני פתולים ועקמימיות וכל אלו העקמימיות שבלב בחינת לבי סחרחר הם בחינת מחלוקת דסטרא אחרא בחינת (הושע י') חלק לבם, כי הסטרא אחרא היא בבחינת מחלוקת כמובא במקום אחר (ליקוטי הלכות א' סימן ס"ב) וזה המחלוקת של הסטרא אחרא בחינת עקמימיות שבלב שרשו בכמה מיני השתלשלות מבחינת מחלוקת שבקדושה וכשמאמין שמחלוקת שבקדושה שיש בין הצדיקים האמתיים כולו חד כי אלו ואלו דברי אלקים חיים אזי נמתק ונתבטל כל מיני מחלוקת של הסטרא אחרא ששרשו ממחלוקת שבקדושה ואזי שומע תוכחת חיים מכל מיני עקמימיות שבלב שהם רוצים להרחיקו מהקדושה והוא מבין על ידי זה בעצמו גודל הפגם שלו ושב בתשובה שלימה ומרחם על עצמו מאד מאד על ידי זה דייקא על ידי העקמימיות שבלב כי כל מה שמעקמין לבו יותר בעקמימיות יותר הוא רואה ומבין על ידי זה ביותר גודל הפגם שלו שפגם כל כך עד שנתעקם לבו כל כך ואזי מרחם על עצמו ביותר ונתקרב על ידי זה דייקא להשם יתברך כי כמו שמאמין שכל המחלוקת של הצדיקים האמתיים הכל בשביל תקונו, כי באמת אלו ואלו דברי אלקים חיים והמריבה היא רק בשבילו כמו כן צריכין להאמין שכל מיני עקמימיות שבלבל בוודאי יש לו שורש בקדושה כי שרשו במחלוקת שבקדושה כנ"ל ובוודאי העקמימיות שבלב שהיא התרחקות כאלו רוצים להרחיקו ח"ו באמת הוא תכלית ההתקרבות כי ההתרחקות הוא תכלית ההתקרבות, כי על ידי זה דייקא יתקרב להשם יתברך על ידי שרואה על ידי זה גודל התרחקותו מהשם יתברך וכל מה שרואה יעותר עקמימיות שבלב הוא שומע בכל פעם על ידי זה תוכחת

חיים שמשמיעין ~ אותו על ידי זה תוכחה על שפגם בטפי המוח כי אם לאו לא היו לו כל כך עקמימיות ואזי שב בתשובה על ידי זה דייקא כי מכל מיני עקמימיות שבלב שומע תוכחת חיים וכו' כנ"ל ואזי נפשט על ידי זה עקמימיות שבלב על ידי בחינת רעמים כנ"ל דהיינו על ידי שיודע שהמחלוקת שבין הצדיקים האמתיים הוא בשבילו וכו' שעל ידי זה זוכה להבין שכל העקמימיות הוא כדי להזכירו ולהר~ אות לו גודל הפגם שלו, כדי שיזכה לשוב על ידי זה וכו' כנ"ל, וזה בחינת תפילין בחינת שין של ג' ראשים שין של ד' ראשים שזה בחינת אלו ואלו דברי אלקים חיים וכו' כנ"ל:

אות ו

וכל בחינת תפילין על עור בהמה, זה בחינת (תהלים סח) גער חית קנה, חית קנה זה בחינת בהמיות ועל ידי שלוקחין עור בהמה ומעבדין ~ אותו לשם תפילין וכותבין עליו פרשיות של תפילין על ידי זה מכניעין בחינת בהמיות בחינת חית קנה על ידי קנה חכמה קנה בינה דקדושה שזה בחינת הקנה שכותבין בו בתפילין שהוא בחינת קנה חכמה וכו' דקדושה וזה בחינת הכתב שהיא בחינת (ילקוט שמעוני רפ) אש שחורה על גבי אש לבנה, זה בחינת כד נפיק האי קלא ואערא בעבי מטרא שהם לבונא דמוחא וזה בחינת אש שחורה על גבי אש לבנה כי הקול היוצא מגבורות זה בחינת אש שחורה שהוא בחינת גבורות כידוע והקול היוצא מגבורות שהוא בחינת אש שחורה פוגע בעבי מטרא שהם לבונא דמוחא וזה בחינת אש שחורה על גבי אש לבנה ואזי נעשין התפילין הנעשין מעור בהמה בבחינת כתנות אור באלף שזה בחינת תפילין שהם בחינת אור הפנים בחינת (בבא מציעא פרק ד') שופריה דיעקב כעין שופריה דאדם שהיה קודם החטא שאז היה מאיר אור הגנוז מז' הימים שזה בחינת כתנות אור באלף וזה בחינת הדעת של מחלוקת דקדושה הנ"ל בחינת אלו ואלו דברי אלקים חיים וזה בחינת תוכתו של ר' מאיר שהיה כתוב בה כתנות אור באלף כמו שאמרו רז"ל (בראשית רבא פרק ט') כי ר' אמרי היה מאיר עיני חכמים בהלכה, ומפני מה לא קבעו הלכה כמותו שלא עמדו חביריו על סוף דעתו שהיה אומר על טמא טהור ומראה לו פנים והיה מטהר את השרץ בק"ן טעמים (עירובין יג) נמצא שר' מאיר היה לו הדעת והשגה של בחינת מחלוקת דקדושה בחינת אלו ואלו דברי אלקים חיים אף על פי שזה מטמא וזה מטהר וכו' ועל כן היה אומר על טמא טהור וכו' ועל כן באמת לא עמדו על סוף דעתו, כי אי אפשר להשיג זה הדעת כלל ומחמת זה בעצמו היה כתוב בתורתו כתנות אור באלף, כי כתנות עור זה בחינת מחלוקת כידוע שנמשך מבחינת עץ הדעת טוב ורע כי כתנות עור זה בחינת הבדלה כידוע שזה בחינת מחלוקת, אבל על ידי הדעת של בחינת מחלוקת שבקדושה

שיודעים ומאמינים שאלו ואלו דברי אלקים חיים אזי נמתק כל מיני מחלוקת ואזי נעשה בחינת כתנות אור באלף כי זה הדעת הוא בחינת אור הגנוז מז' ימי בראשית שזה בחינת שין של ג' ראשין ושל ד' ראשין שהם ז' ראשין בחינת שבעת ימי בראשית שאי אפשר להשיג זה הדעת כלל, כי הוא צפון וגנוז לצדיקים וכו' כנ"ל, ועל כן ר' מאיר שזכה לזה הדעת של בחינת מחלוקת שבקדושה כנ"ל על כן היה כתוב בתורתו כתנות אור באלף כנ"ל וזה בחינת תפילין על גבי עור שעושין מבחינת כתנות עור בחינת כתנור אור וכו' כנ"ל ועיקר התפילין נעשין על ידי עור בהמה דייקא, כי תפילין הם מוחין גבוהים מאד בחינת אור הגנוז בחינת מחלוקת שבקדושה כנ"ל, ומי שרוצה ח"ו ליכנס להבין זה הדעת בוודאי לא ישוב ולא ישיג אורחות חיים כי יהיה נכשל מאד, כי על זה נאמר במופלא ממך אל תדרוש וכו' כי אי אפשר להשיג זה הדעת כנ"ל וצריך לסמוך על אמונה להאמין בצדיקי אמת אף על פי שיש ביניהם מריבה ומחלוקת כי באמת אלו ואלו דברי אלקים חיים וכו' כנ"ל, ועל כן תפילין נכתבין על גבי עור בהמה דייקא זה בחינת בני אדם שערומים בדעת ומשימין עצמן כבהמה, צשצריכין לשום עצמו כבהמה לסלק דעתו לגמרי כאלו אין לו שום דעת כלל ולסמוך רק על אמונה כנ"ל ואזי נזדכך מוחו על ידי זה וזוכה לבחינת תפילין שהם נעשין מעור בהמה דייקא ואזי נפשט עקמימיות שבלבו, כי כשרואה אדם שיש לו עקמימיות שבלבו בפרט כשיש לו ח"ו עקמימיות הרבה בלבו אזי הוא צריך לסלק דעתו לגמרי כאלו אין לו שום דעת כלל, וילך רק בתמימות ופשיטות לבד, ואזי זוכה אחר כך לדעת גדול מאד, וזה בחינת תפילין שהם מוחין גבוהים מאד שנכתבין על עור בהמה דייקא ועל ידם נפשט עקמימיות שבלב וכו' כנ"ל:

אות ז

ואזי כשנפשט עקמימיות שבלבו על ידי תפילין שהם בחינת רעמים אזי זוכה לשמחה כנ"ל. וזה בחינת השמחה של תפילין כנ"ל. וזה בחינת זכרהו מאחד בשבת שמרגישין תענוג עולם הבא שהוא בחינת שבת בהמצוה בעצמה בששת ימי המעשה דהיינו בעולם הזה במעשה המצות וכו' כנ"ל וזה בחינת תפילין כי תפילין הוא בשביל להמשיך הקדושה של שבת בששת ימי המעשה כי תפילין הם נקראים אותבחינת שבת כי בשבת אין מניחין תפילין כי הם עצמן אותרק בחול שאנו צריכין להתקדש בקדושת שבת אזי אנו מניחין תפילין. ואזי ממשיכין ומקבלין הקדוש של שבת גם בימי החול. וזה בחינת הנ"ל היינו כי על ידי התפילין זוכין לשמחה כנ"ל ואזי הוא בחינת זכרהו מאחד בשבת שממשיכין תענוג עולם הבא בחינת שבת גם בששת ימי החול על ידי השמחה של המצוה בעצמה שזוכין על ידי התפילין וכו' כנ"ל. שין של ג' ראשים שין של ד' ראשים

שהם ז' ראשין הם בחינת ז' קולות שאמר דוד על המים. שהם בחינת עבי מטרא שזה בחינת תפילין וכו' כנ"ל. וזה בחינת קול ה' חוצב להבות אש ודרשו רז"ל מזה שהיה הקול נחקק באש שחורה על גבי אש לבנה, כי הקול פוגע במוח שזה בחינת אש שחורה על גבי אש לבנה כנ"ל:

תפילין ה

הלכה ה

אות א

ענין מצות תפילין של יד ושל ראש. וצריכין להיות של עור בהמה טהורה דייקא. ולכותבן על הקלף, וענין הרצועות והמעברתא ושאר פרטיהם הקדושים ונוראים מאד. וענין תפילין דרש"י ורבינו תם:

על פי המעשה הנוראה מאד של השבעה בעטלירש הנדפס בספר ספורי מעשיות עיין שם בדף צ"ו, מענין הבעטליר הראשון שהיה עור שבא אצל החתן והכלה על החתונה אחר החופה ואמר להם שנותן להם מתנה לדרשה שתהיו זקנים כמוני וכו' שתחיו חיים ארוכים כמוני, ואתם סוברים שאני עור, באמת אין אני עור כלל, רק שכל העולם כולו אינו עולה אצלי כהרף עין וכו' כי אני זקן מ אד, ואני עדיין יניק לגמרי (היינו יונג) ולא התחלתי עדיין לחיות כלל, ואף על פי כן אני זקן מאד וכו', ויש לי הסכמה על זה מהנשר הגדול וכו' עיין שם כל זה היטב היטב, ואם עיני שכל לך, תבין מרחוק מה מאד עמקו מחשבותיו, ואי אפשר להאריך בזה כלל והחפץ באמת יראה ויבין משם גדולת השם יתברך וגדולת הצדיקים האמתיים הגדולים גודל מעלתם שזכה כל אחד ואחד כפי מה שהתפאר בעצמו שם, כי כל מה שמבואר שם שסיפר כל אחד הוא ענין ההתפארות של איזה צדיק גדול ונורא מאד מאד שהתפאר בעולמות עליונים במקום שהתפאר שזכה בזה העולם למה שזכה, אשרי לו אשרי חלקו, למשל בענין שיתבאר לפנינו, שהתפארו הזקנים, וכל אחד בסיפר מה שזכר מזכרון הראשון וכו' הקטן שבכולם גבוה מאד מאד מה שאי אפשר להכניס במוח עוצם גדולתו ותוקף קדושתו, כגון שאחד התפאר שזוכר מה שנעשה עמו בעת שחתכו את טיבורו, ראה והבן והבט, הנמצא כזה אפילו חד בדרא שיוכל להתפאר כזה שיזכך ויקדש גופו וחומרו כל כך כל עד שיזכה לזכור מה שנעשה עמו אז בתחלת הלידה כשיצא לאויר העולם בעת שחתכו את טיבורו, וזה הקטן שבכולם, וממנו תראה מעלת קדושת הזקן הקדוש השני שהיה בעיניו לשחוק מעלת הזקן הראשון ואמר כמתמיה, זאת היא מעשה ישנה אני זוכר זאת המעשה אבל אני זוכר גם כשהיה הנר דולק, ופירשה הנשר הגדול אחר כך שזהו שזוכה גם מה שנעשה עמו

בעת שהיה בבטן אמו שהיה נר דלוק על ראשו כמבואר שם, והנה מעלת זה השני על הראשון יכולין להבין קצת מרחוק אף על פי שאנו רחוקים מזה מאד מאד, כי החילוק הגדול שיש להאדם בין קודם שיצא לאויר העולם בין אחר כך מבואר בדברי רז"ל בגמרא (נדה ל') ומדרשים ובזוהר הקדוש כי בעת העיבור כשהוא במעי אמו אז נר דולק על ראשון וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו וכיון שיצא לאויר העולם מיד בא מלאך וסטרו על פיו ושוכח הכל, ועל זה אמר איוב (איוב כט) מי יתנני כירחי קדם כימי אלקי ישמרני וכו' כמבואר בדברי רז"ל (שם), וכל עבודת האדם שיזכה לידע ולהשיג מה שידע מתחלה בעת שהיה נר דלוק על ראשון שאז היה מסתכל באור הגנוז משבעת ימי בראשית, שבו היה האדם צופה מסוף העולם ועד סופו כמובא, ועתה ראה והבן והבט כמה גדלה מעלת הזקן השני על הראשון כגבוה שמים על הארץ וכו' וכן הג' על הב' וכן כולם שהקטן שבהם גבוה מאד מאד עד שאין נמצא כמותו כי אם יחיד בכמה דורות, ואף על פי כן כנגד הב' הגבוה ממנו נחשב כנקודה, וכן הב' נגד הג' וכו' וכו', וכן להלן להלן, עד זה שהתפאר שהיה תינוק אז לגמרי, שהוא הבעטליר העור בעצמו שאמר שזוכר כל אלו המעשיות והוא אינו זוכר כלום וכו' עיין שם, כי זה כלל גדול ומבואר ומובן בדברי רז"ל ובכתבי האר"י ז"ל שאפילו המדריגה הגבוה עוד יותר נחשב הכל כנקודה בעלמא כנגדה, כמו שכתוב בזוהר הקדוש (תיקונים ע' ד' קכג) אפילו כ"ע אוכמא הוא קדם עילת העילות וכו', וכל אלו הגדולות והנפל~ אות מבוארים במעשה של יום א', וכן בכל יום ויום מבוארים כמה וכמה דברים נפלאים שהתפאר כל אחד, כגון ביום הב' בענין החיים טובים וכן בשאר הימים, בענין מועט מחזק את המרובה, ובענין הזוג צפרים הקדושים שהוא יכול לחברם יחד וכו' וכו', פקח עיניך וראה למה האדם יוכל לזכות בזה העולם שילודי אשר יוכלו לזכות לדברים גבוהים כאלה שהשם יתברך בעצמו מתפאר בהם, (ועיין עוד בדברינו באה"ע הלכות אישו"ת שם דברנו גם כן קצת מענין המעשה הקדושה של יום הששי מענין כח הידים עיין שם) ורבינו הנורא ז"ל ידע מכולם וידע לספר המעשה הנעשה במקום שנעשה מכולם, ובאמת אמר על עצמו בעת שסיפר המעשה הזאת שאם לא היה יודע בעולם כי אם זאת המעשה היה גם כן חידוש גדול מאד, ואין להאריך יותר בזה כאן, (עיין למטה בסוף הדרוש מה שהובא שם מהירושלמי כתובות לענין נפל~ אות הזכרון של הזקנים הנ"ל)

אות ב

נחזור לענינינו, והנה מבואר שם שאמרו שכל אחד יספר מעשה ישנה מה שהוא זוכר מזכרון הראשון וכו' וסיפר הזקן הראשון שביניהם שהוא זוכר גם כשחתכו התפוח מן

הענף דהיינו בעת שחתכו את טיבורו וכו', והב' סיפר שזוכר גם כשהיה הנר דולק, דהיינו מה שנעשה עצמו בעת העיבור שהיה נר דולק על ראשו וכו', והג' סיפר שזוכר גם בעת שהתחיל להתרקם הגוף וכו', והד' סיפר שזוכר גם בעת שהיה מוליכין הגרעין לנטוע הפרי, דהיינו כשנמשכה הטפה בעת הזווג, והה' סיפר שזוכר גם את החכמים שהיו ממציאים את הגרעין דהיינו שזוכר גם כשהיה עדיין במוח וכו', והו' והז' והח' זכרו גם את המראה והטעם והריח קודם שנמשך על הפרי שהוא בחינת נפש רוח נשמה וכו', והתינוק שהוא הבעטליר העור בעצמו שמספר כל זה אמר שזוכר לאו כלום, כי הוא למעלה מן הכל וזוכר אפילו מה שהוא קודם מנפש רוח נשמה שהוא בחינת אין וכו' וכו' עיין שם כל זה היטב, ואם תרצה להביט בעין האמת, תראה מרחוק פל~ אות ה', אשר לא נשמע ולא נראה כזאת מימות עולם:

אות ג

וזה בחינת תפילין, כי תפילין הם בחינת זכרון, כמו שכתוב (שמות יג) ולזכרון בין עיניך, ולזכרון בין עיניך דייקא, כי עיקר הזכרון הוא תלוי בתיקון העינים דייקא כמובן בהמעשה הנ"ל שזה העור שהיה עור לגמרי מחיזו דהאי עלמא שלא היה לו שום הסתכלות כלל בזה העולם עד שזכה שכל העולם לא היה עולה בעיניו אפילו כהרף עין שזה עיקר תיקון העינים זכה לתכלית שלימות הזכרון שאין שלימות אחריו כמבואר לעיל שזה העור היה זוכר יותר מכולם וכו' כמו שכתוב שם בהמעשה הנ"ל, נמצא שעיקר הזכרון תלוי בעינים, וכן מבואר בהתורה ויהי מקץ זכרון (סימן נ"ד) שהעיקר הזכרון תלוי בעינים עיין שם ומביא שם זה הפסוק ולזכרון בין עיניך עיין שם, כי תפילין הם בחינת מוחין דגדלות שזהו בחינת זכרון דקדושה, כי הזכרון הוא בחינת דעת ומוחין כמבואר בהתורה דרשו ה' (בסימן ל"ז) וזה בחינת תפילין של ראש ושל יד שיש בשניהם שמונה פרשיות ד' בשל ראש וד' בשל יד, כנגד השמונה זקנים קדושים הנ"ל שהם בעלי הזכרון שהוא בחינת תפילין ולזכרון בין עיניך כנ"ל, כי ידוע בכוונות שתפילין של ראש הם בבחינת דכורא ותפילין של יד הם בבחינת נוקבא, וכלליות התפילין הם בבחינת מוחין דעיבור ב' דגדלות וזהו בחינת הזקנים הקדושים הנ"ל שזכו למוחין גדולים כל כך עד שכל אחד זכה לזכור ולהשיג יותר את ההתחלה מה שנעשה עמו מקודם בההתחלה וכל מה שהשיג יותר היה זוכר ומשיג התחלה קדומה יותר ויותר כמבואר לעיל, והנה הם ח' זקנים ונחלקים לשתי פעמים ד', כנגד שתי פעמים ד' פרשיות שבשל יד ושל ראש, כי ד' זקנים הראשונים שהתפארו תחלה בזכרון שלהם כל ענינם היה מה שנעשה עם הולד במעי אמו מעת יציאת הטפה עד חתיכת הטבור כשיוצא לאויר העולם דהיינו

שאחד התפאר שזוכר בעת שהוליכו את הגרעין ליטע הפרי שהוא הולכת הטפה וכו', והב' זכר התחלת ריקום הפרי והג' זכר בעת שהיה נר דולק שהם כל ימי העיבור והד' שהוא האחרון זכר עיקר גמר הולד שהוא חתיכת טבורו שאז התחלת ביאתו לזה העולם, (אלו הד' נכתבו בכאן ממעלה למטה, בהיפך ממה שנכתב בספר המעשיות וזה מחמת שהוכרחתי עתה להתחיל מן הרביעי, על כן על פי רהיטת הלשון נתהפך הסדר, והכוונה אחת), נמצא שכל אלו הד' סיפורים הוא בנפל~ אות גדולות הבורא יתברך שמו מה שנעשה עם הולד אצל אמו, ועל כן אלו המוחין וההשגות אלו שהשיגו הד' זקנים אלו הם בבחינת מוחין דנוקבא, שהוא בחינת ד' פרשיות של תפילין של יד שהם מוחין דנוקבא כנ"ל, ואלו הבחינות שסיפרו אלו הזקנים הד' הם בחינת אור מים רקיע הנאמר בזוהר הקדוש ובכוונות, כי בתחילת יציאת הטפה שהוא בחינת זה שסיפר שזוכר בעת שהוליכו הגרעין וכו', זה בחינת אור, כי עדיין אין לה שום ציור, ואחר כך בעת שהתחיל להתרקם בעשת התחלתו הוא בחינת מים ואחר כך כשנתהוה הולד בכל ימי העיבור זה בחינת רקיע כידוע, ואז כשנגמר בחינת רקיע הוא יוצא לאויר העולם ונולד, וכל זה הוא בחינת תפילין שהם בחינת עיבור ולידה שזהו בחינת יציאת מצרים כידוע, והד' זקנים הראשונים כל סיפורם הוא מה שנעשה מקודם שירדה הטפה במעי אמו כי הם סיפרו שזוכרים כשהיה הטפה עדיין במוח האב, והמראה טעם וריח שהם בחינת נפש רוח נשמה, שמשם התחלת המשכת המחשבה שנמשכת ממקום שנמשכת מעילה לעלול מעולם לעולם משכל לשכל שהם בחינת נשמה ורוח ונפש עד שנתהוה המחשבה שעל ידה התהוות הטפה הקדושה של הולד, וכל אלו הד' בחינות כולם אצל האב אצל בחינת דכורא כנ"ל, על כן הם בבחינת תפילין של ראש שהוא מוחין דדכורא כנ"ל, כי התפילין נמשכין מבחינת תיקוני דיקנא כידוע, שזהו בחינת זקנים שבקדושה הנ"ל שכולם הם בבחינת תקוני דיקנא קדישא, שמשם עיקר הזקנה דקדושה, בחינת הדרת פני זקן כידוע ועיקר קדושת המוחין של התפילין, ממשיכין מהזקן העליון והגדול שבכולם שהוא היניק שבכולם שהוא הבעטליר העור שהיה תינוק לגמרי וכו' כנ"ל, כי ממנו עיקר קדושת הזקנה וכל הח' זקנים שהם בחינת הח' פרשיות שבתפילין כולם מקבלים מזה הזקן העליון שהוא העור הנ"ל אבל בחינת המוחין שלו בעצמו אי אפשר להתלבש אפילו בפרשיות שבתפילין, ועל כן אין שום פרשה כנגדו כי הוא גבוה מהכל ושורש הכל, שממנו מקבלין כל המוחין של התפילין שהם בחינת כל הזקנים שבקדושה כנ"ל, כי הוא נכלל באין סוף כנ"ל, ועל כן מוח שלו אינו נקרא בשם זכרון כלל שהוא בחינת תפילין כנ"ל, כי הוא אמר שזוכר כל זה ואינו זוכר כלל, היינו שאף על פי שזוכר

הכל כל מה שהם זוכרים, כי הוא כלול מכולם וכלולם מקבלים מוח וזכרון שלהם רק ממנו, אף על פי כן מוח שלו אי אפשר לכנותו בשם זכרון כלל, כי הוא גבוה מזכרון ושורש הזכרון, כי נכלל באין סוף כמו שכתוב שם ועל כן אינו מרומז בשום פרשה, כי הוא גבוה מהכל ושורש הכל כנ"ל:

אות ד

ועיקר המוחין של התפילין הם בחינת חיות דקדושה שזוכין על ידי התפילין, כי המוחין הם החיים כמו שכתוב (קהלת ז') החכמה תחיה, וכמו שאמרו רז"ל (מנחות מד) המניח תפילין זוכה לחיים שנאמר ה' עליהם יחיו וכמובא בכוונות שתפילין הם בחינת ג' שמות אהיה הויה אהיה שעולים חיים שהם המוחין עיין שם, כי המוחין של התפילין נמשכין מבחינת תקוני דיקנא קדישא כמובא בכוונות שהם כלליות הזקנים הקדושים הנ"ל ששרשם מהזקן העליון הנ"ל, שהוא העור הנ"ל שהתפאר שהוא חי חיים ארוכים באמת כי הוא זקן מאד ועדיין הוא יניק מאד ולא התחיל עדיין לחיות כלל ואף על פי כן הוא זקן מאד וכל זמן העולם אינו עולה אצלו כהרף עין וכו', והנה האמנם דברים אלו הם דברים שכיסם עתיק יומין ולית מחשבה תפיסא בהם כלל, ולא איתא אינש על יבשתא די יכול למשפר פשרא דנא ורזא דנא להחוויא, אף על פי כן מאחר שבחמלת ה' על עמו כבר יצאו דבריו אלו מפיו הקדוש ונצטיירו בכתב ונדפסו בספר, ראוי לנו לחתור למצוא בהם איזה רמז הנוגע למעשה באופן שנזכה להתעורר משינתינו אשר זה היתה כוונתו הקדושה באלו המעשיות שסיפר כדי לעורר מהשינה את כל באי אדם שישנים את ימיהם וכו', כמבואר בהתורה פתח ר' שמעון (בסימן ס') ושם תראה ותבין גדולות נור~ אות ספורי מעשיות הללו, כי הם בחינת מעשיות של שנים קדמוניות, בחינת עתיק בחינת הדרת פנים שכל השבעים פנים של תורה נמשכין מהם וכו' עיין שם היטב:

אות ה

והנה עיקר כונת דברים הנ"ל לענין מעשה, הוא מה שראיתי ושמעתי מפי רבינו ז"ל בעצמו כמה פעמים, שהיה חי חיות חדש בכל פעם, כאשר שמעתי ממנו כמה פעמים שאמר אני חייתי היום חיים שלא חייתי מעולם חיים כאלו, וכן שמעתי עוד פעמים אחרים שדיבר הרבה מענין החיים שהכל נקרא חיים אצל העולם וכו', וגם בענין חיי צער יש חילוקים הרבה וכו', עיין שם בהשיחות, אבל באמת עיקר החיים הוא חיים ארוכים אמתיים שהוא בחינת החיים ארוכים של העור הנ"ל, שהוא חי חיים ארוכים באמת, כי התפאר שהוא זקן מאד ועדיין הוא יניק מאד ולא התחיל עדיין לחיות כלל, כי זה עיקר החיים כשמתחילין לעבוד את ה' בכל פעם מחדש כאלו לא התחיל עדיין בעבודתו כלל, וכמו שכתוב (דברים ו') אשר אנכי מצוך היום, ודרשו רז"ל (ספרי שם) בכל יום

יהיו בעיניך כחדשים, שלא יהיו בעיניך כדיוטגמא ישנה שאין אדם סופנה אלא בכל יום יהיו כחדשים, וכמו שכתוב (שם כז) הסכת ושמע ישראל היום הזה נהייתה לעם לה' אלקיך ודרשו רז"ל (הובא בפירוש רש"י) בכל יום יהיו בעיניך כאלו היום נכנסת עמו בברית, וכמו שראיתי מרבינו ז"ל פעמים אין מספר שאף על פי שבשעה הקודמת התפאר עצמו בגדולותונור~ אות וגילה תורה נפלאה אשר לא נשמע כזאת כדרכו, ואחר כך בשעה שאחריה ראינו ~ אותו שרוי בצער גדול וכמה פעמים פירש צערו ושיחתו לפנינו מעומק הלב, שהוא מצטער מאד איך זוכין להיות יהודי, כמי שלא הריח מעולם ריח עבודת ה', ומי שלא ראה זאת אי אפשר לצייר לו בכתב ענין זה, וכבר מבואר מזה מעט בשבחיו הנדפסים, ובכל פעם היה רגיל לומר שעכשיו אינו יודע כלל, כלל כלל לא וכו' אף על פי שבשעה הקודמת גילה מה שגילה והתפאר שהשיג מה שהשיג מה שאי אפשר לגלות, אף על פי כן תיכף אחר כך היה אומר שאינו יודע כלום, הכלל שמעולם לא עמד על מדריגה אחת, רק היה הולך בזריזות בכל פעם מדרגא לדרגא ברום מדריגות העליונות והגבוהות, ואפילו כשהגיע למה שהגיע וכו' עדיין לא נתקררה דעתו בזה וכו', ואין להאריך בזה כאן ויתבאר במקום אחר, וזה עיקר החיות באמת כשזוכין להתחיל בכל פעם מחדש בעבודת ה' שהוא עיקר החיים באמת, כמו שכתוב (דברים ל') כי הוא חייך, והעיקר עבודת ה' שיהיה עבודתו בכל פעם מחדש ולא יפול לזקנה של הסטרא אחרא שלא תזקן עבודתו אצלו ח"ו, וכמו שהזהיר רבינו ז"ל על זה ואמר שאסור להיות זקן, הן צדיק זקן הן חסיד זקן, זקן אינו טוב וכו' כמבואר בהשיחות הקדושו"ת שנדפסו אצל הספורי מעשיות היינו כי צריכים להתחיל בכל פעם מחדש, וזהו עיקר החיים ארוכים של הזקן דקדושה שהוא העור הנ"ל, כי היה זקן מ אד ויניק מאד, היינו שכל מה שנזקן ביותר ונכלל בזקנה דקדושה ביותר שהוא בחינת עתיק דעתיקין, כל מה שנכלל שם יותר היה יניק יותר כי השיג בכל פעם שעדיין הוא רחוק מאד מהשם יתברך כי לגדולתו אין חקר, ועל כן כל מה שנכלל בזקנה דקדושה יותר,ראה והשיג שעדיין לא התחיל לחיות כלל, עד שזכה לחיים ארוכים הנ"ל ששם נכלל הזקנה והינקות יחד שאי אפשר להשיג זאת כלל, וזה בחינת תפילין שנמשכין מהזקן הנ"ל, שהוא שורש התפילין מוחין כנ"ל, שהם בחינת חיים כנ"ל, בחינת (שם ד') ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום, שנאמר על תפילין כידוע, כי זה עיקר התפילין מוחין כדי לזכות על ידי מצות תפילין לחיות חיות חדש דקדושה, לחדש כנשר ימיו להתחיל בעבודתו יתברך בכל פעם מחדש ולא יפול לזקנה דסטרא אחרא שלא תהיה עבודתו בעיניו כישנה, אלא חדש ממש כאלו לא התחיל מעולם כלל, כי באמת אפילו מי שהוא צדיק גדול מאד

וטרח ויגע שנים הרבה בעבודתו יתברך אף על פי כן לפי חידוש מעשה בראשית שבכל יום עדיין לא התחיל כלל, כי השם יתברך עושה חדשו"ת בכל עת, כמו שכתוב ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית ואין יום דומה לחבירו, כי הוא יתברך מחדש נפל~ אות חדשו"ת בכל עת ובכל שעה, וכמבואר בכתבי האר"י ז"ל, שאין יום דומה לחבירו ואין שעה דומה לחברתה, ובכל רגע ורגע נשתנים עליית העולמות וסדרן ומעמדן והנהגתם בשינויים נפלאים ונוראים עד אין חקר, וכל המכת חיותם הוא כפי עבודת האדם בעולם הזה שבו תלוי הכל מראש ועד סוף, ועל כן צריך בכל פעם לעבוד את השם יתברך מחדש, כפי חידוש מעשה בראשית שבכל העולמות שצריכין עכשיו, וכפי התגלות גדולת הבורא יתברך שצריכין לגלות עכשיו, כי יום ליום יביע אשומר ולילה ללילה יחוה דעת, שבכל יום ובכל לילה ובכל עת ובכל שעה נתגלה גדולתו יתברך בדרך הכרה וידיעה חדשה שלא היה מעולם, ועל כן צריכין להתחיל בכל פעם בעבודתו מחדש בבחינת בכל יום יהיו בעיניך כחדשים, וזה עיקר החיות, בחינת חיים ארוכים הנ"ל וכמבואר בדברי רבינו ז"ל, שעיקר אריכת ימים בחינת חיים ארוכים הוא שצריכין לר~ אות בכל יום ויום שבא אחר כך להאריך את היום בתוספת קדושה ודעת כי היום בתחלתו כשבא להאדם הוא קצר מאד וצריכין לר~ אות להרחיבו ולהאריכו בתוספת קדושה בכל פעם וכן בכל יום ויום צריכין לר~ אות שכל יום יהיה ארוך יותר מחבירו בתוספת קדושה וטהרה וכו' (כמבואר בהתורה פתח ר' שמעון בסימן ס' ליקוטי הלכות א') וזה עיקר אריכת ימים בחינת ימים ארוכים, היינו להתחיל בכל פעם מחדש בעבודה חדשה בתוספת מרובה, כי כל עבודה שעבד עד הנה צריכין לשכוח לגמרי ולהתחיל עתה מחדש כנ"ל ועל ידי תפילין זוכין לזה כנ"ל. וזה עיקר מצות תפילין שמניחין בכל יום כדי לזכות לחיים בחינת ואתם הדבקים כנ"ל, היינו לזכות לחיים ארוכים הנ"ל לחדש חיותו דקדושה בכל עת, להתחיל בכל פעם מחדש, וזה עיקר המוחין והחיים הנמשכין מהזקן העליון הנ"ל שמשם שורש התפילין כנ"ל, שחי חיים ארוכים הנ"ל ששם נכלל הזקנה והינקות יחד שזה בחינת (תהלים קג) תתחדש כנשר נעוריכי, כמו שאמרו רז"ל (מובא בפירוש רש"י שם) הנשר הזה כשמזקין וכו', היינו שכל מה שמזקין יותר הוא מחדש חיותו יותר ומתחיל בכל פעם מחדש ביותר, ומתחיל לחיות בכל פעם מחדש, ועל כן היה לו הסכמה מן הנשר הגדול דייקא כי חיות כזה הוא בחינת תתחדש כנשר כנ"ל, ומשם בחינת התפילין, שהם בחינת החיים הנ"ל כנ"ל:

אות ו

כי עיקר התפילין הם התנוצצות המוחין בפנים שהוא בחינת אור הפנים שנמשך מבחינת תיקוני דיקנא קדישא, שהוא עיקר הדעת פנים כידוע שהוא בחינת זקן דקדושה הנ"ל כנ"ל, ותיקוני דיקנא הם בחינת י"ג מדות של רחמים, ועיקרם הוא בחינת כבישת כעס להמתיק הדין והחרון אף שזהו בחינת ארך אפים שזה העיקר, ועל כן אמרו רז"ל (סנהדרין קיא) על פסוק וימהר משה ויקד ארצה וכו', מה ראה ארך אפים ראה, כי עיקרן של הי"ג מדות שהם תליסר ת"ד שגילה לו השם יתברך אז, העיקר הוא בחינת אריכת אפים, שהוא בחינת כבישת פנים, ועל כן נתלהב משה על ידי זו דייקא וכמבואר בענין מעלת אריכת אפים בדברי רבינו ז"ל (בסימן קנ"ה עיין שם) במאמר המתחיל עצבות היא מדה רעה מאד וכו' עיין שם כל הענין עד הסוף, כי הוא דרך נפלא לעבודת הבורא, ואם תסתכל ותעיין שם היטב, תוכל לקבל משם עצות נפל~ אות והתחזקות גדול מאד בלי שעור לעבודתו יתברך, והכלל שאדם צריך להתדבק במדותיו של השם יתברך כמבואר בדברי רז"ל ובכל הספרים, ועל כן צריך לר~ אות שיהיה לו מדת אריכת אפים, דהיינו שיאריך אפו על כל דבר ולא יכעוס ולא יקפיד על שום דבר ולא יסתכל על שום מניעה ובלבול בעבודתו, הן מניעות ובלבולים ועיכובים ויסורים שיש לו מבני העולם, כגון מאביו וחותנו ואשתו וקרוביו או משאר בני העולם, כאשר ידוע ורואין בחוש, שבכל פעם שאיזה אדם כל שהוא רוצה ליכנס בעבודת ה' להתחיל להתפלל בכונה וכו' וכיוצא בזה, תיכף יש לו מניעות רבות בלי שיעור, וצריך כל אחד להיות עז כנמר וכו' וגבור כארי לעשו"ת רצון אביו שבשמים להתגבר כנגד כל המניעות ולעבור עליהם, ולבלי להסתכל עליהם כלל, ולהתחזק מאד לעשו"ת את שלו, לעסוק בתורה ותפלה בכוונה ובכח וכו', וזה בחינת אריכת אפים לבל יהיה לו קוצר רוח ח"ו, להפסיק עבודתו ח"ו על ידי המניעות והיסורים שיש לו מהם, רק יחזק עצמו ויאריך אפו על כל דבר, ולא יסתכל על שום מניעה כלל, וכן אפילו הבלבולים שיש לו מעצמו מה שהתאוות והמחשבות רעות וזרות רודפין ~ אותו בכל עת ובפרט בשעת התפלה ויש לו יסורים גדולים מהם, העיקר הוא בחינת אריכת אפים הנ"ל שהוא בחינת אמונה כמבואר שם שעיקר בחינת אריכת אפים זוכין על ידי אמונה, היינו שיהיה לו אמונה שלימה בהשם יתברך ובצדיקים וכשרים אמתיים, ויתחזק בעבודתו ולא יפול משום דבר ולא יכפת לי' ולא תקצר רוחו משום בלבול מה שהבעל דבר מכניס בדעתו בלבולים וחלישו"ת הדעת כאלו אפס תקוה ח"ו מחמת המעשים רעים והפגמים שפגם עד הנה, כי צריך לבלי להסתכל על כל זה כלל כמבואר בדברי רבינו ז"ל ובדברינו כמה וכמה פעמים

בענין זה עד היכן האדם צריך להתחזק, כי אין שום יאוש בעולם כלל, ואיך שהוא אף על פי שכבר נפל נפילה זאת בעצמו כמה פעמים בלי שיעור אף על פי כן אין יאוש בעולם כלל, וכל הימים אשר הוא חי על פני האדמה הוא צריך להתחזק להתחיל בכל פעם מחדש ואל יפול לזקנה דסטרא אחרא כלל, כי כל הנפילות שבעולם הם מבחינת זקנה דסטרא אחרא שנדמה בעיניו שכבר נזקן בחטאיו ובמעשיו שרגיל בהם, עד שאי אפשר לו לצאת מהם בשום אופן ח"ו ובאמת הוא צריך לידע ולהאמין שבכל יום ובכל עת ובכל שעה יש כח ביד האדם להתחדש ולהיות נעשה בריה חדשה ממש, כי השם יתברך עושה חדשו"ת בכל עת ואין יום ואין שעה דומה לחבירו וכו' כנ"ל על כן צריך להתחזק בכל פעם מחדש ולהתחיל בכל יום מחדש, ולפעמים גם ביום אחד צריכין להתחיל כמה פעמים כמבואר במקום אחר, ואפילו אם יהיה כך זמן ארוך יהיה איך שיהיה, בכל עת ובכל שעה צריך להזכיר את עצמו בהשם יתברך ולשכוח לגמרי כל מה שעבר עד הנה ולהתחיל מעתה מחדש ממש כל מה שיוכל, ואל יסתכל על שום בלבול וחלישת הדעת כלל, וכל זה הוא בחינת אריכת אפים שצריך להאריך רוחו לעבור על כל הבלבולים והמניעות ולבלי להסתכל על שום דבר ולא יכפת לי' שום דבר, ואל ירך לבבו ולא תקצר רוחו מכל מה שעובר עליו, רק יתחזק בהשם יתברך בכל מה שיוכל כי השם יתברך מלא רחמים בכל עת, וחסדי ה' לא תמנו ולא כלו רחמיו לעולם, וכבר דברנו מענין זה כמה פעמים, אבל ענין כזה צריכין לחזור כמה פעמים בלי שיעור, כי הוא חייך, כי כל התרחקות רוב העולם מהשם יבתרך ואובדים מה שאובדים, חיים נצחיים ואמתיים, רובם ככולם הוא רק מחמת חלישת הדעת מה שנופלין בדעתם, מחמת שרובם התנסו כמה פעמים שהתחילו קצת בעבודת ה' ואחר כך נפלו למה שנפלו, כל אחד לפי נפילתח רחמנא ליצלן, ועל ידי זה התייאשו עצמן מלהתחיל עוד, וקצתם נתעוררו קצת עוד הפעם והתחילו מחדש או פעמים, אבל אחר כך כשראו שאף על פי כן נפלו אחר כך, על כן נתייאשו בעצמן, מאחר שראו שזה כמה שרצו להתנסות ולכנוס בעבודת ה' ונפלו למה שנפלו רחמנא ליצלן, על כן נדמה בעיניהם שנשתה גבורתם להתחיל עוד מעתה, אבל באמת כל זה הוא מעשה הבעל דבר בעצמו, שהוא בחינת זקן דסטרא אחרא כי נקרא מלך זקן וכסיל (קהלת ד') שהוא רוצה להפיל את האדם לידי זקנה ותשו"ת כח ח"ו כאלו כבר נזקן בחטאיו ובמעשיו עד שאי אפשר להשתנות עוד, ובאמת לא כן הוא, כי בכל יום האדם הוא בריה חדשה וכמו שאנו מברכין בכל יום על נטילת ידים ושאר הברכות שלא עשני גוי ועבד ואשה וכו' שכתבו הפוסקים הטעם שהוא מחמת שהאדם נעשה בכל יום כבריה חדשה, כמבואר בשלחן ערוך, וכן ברכת הנותן ליעף כח

מברכין על התחדשו"ת המוחין והחיות בכל יום כמובא בכוונות, ועל כן האדם צריך ליזהר מאד לבלי ליפול לזקנה דסטרא אחרא הנ"ל, רק להתחזק להתחדש בכל עת כנ"ל, ויהיה דומה בעיניו בכל יום ובכל שעה כאילו היום נולד, וכאלו היום מקבל התורה מחדש, כמו שאמרו רז"ל בכל יום יהיו בעיניך כחדשים כנ"ל שכל זה הוא בחינת ארך אפים שמאריך אפו על כל דבר מניעה ובלבול שבעולם ועובר על הכל ומתחזק בכל פעם בעבודתו וכו' כנ"ל, ומדה זאת של ארך אפים הוא עיקר בחינת ת"ד שהוא בחינת זקן שבקדושה שהוא זקן באמת, כי הוא חי חיים ארוכים באמת, כי הוא מתחיל לחיות בכל פעם מחדש, ורק זה הוא בחינת זקנה דקדושה בחינת חיים ארוכים כנ"ל, כי כשנופל לזקנה דסטרא אחרא דהינו שנזקן עבודתו אצלו, ומכל שכן כשנופל מעבודתו ח"ו מחמת שנדמה לו שנזקן בחטאיו כל כך עד שאי אפשר לו לשוב ח"ו, זקנה כזאת רחמנא ליצלן הוא עיקר קיצור ימים כמבואר בדברי רבינו ז"ל שזקנים כאלו שאינם מוסיפים חיות ותוספת עבודה וכו' בכל עת, נקראים קצר ימים שבע רוגז וכו', (עיין בהתורה וביום הביכורים בל"ת סימן ד'):

אות ז

הכלל שכל אדם שרוצה לחשוב על תכליתו האחרון צריך ליזהר מאד לבלי להיות זקן כלל. דהיינו שהלא יפול לזקנה דסטרא אחרא ח"ו, הן צדיק הן חסיד הן שאר כל אדם אפילו הפחות שבפחותים כפי מה שהוא צריך ליזהר מליפול לזקנה הנ"ל, כי אפילו צדיק גדול אסור לו להיות זקן בעבודתו אף על פי שזכה לעבודה שלימה במדריגה גבוה, אף על פי כן צריך להתחזק לעלות מדרגא לדרגא ולהתחיל בכל פעם מחדש, כי זה עיקר היהדות להתחזק לעלות בכל פעם מדרגא לדרגא, כמו ששמעתי מפי רבינו ז"ל בעת שהתחיל לומר התורה ט' תיקונין יקירין אתמסרו לדיקנא (בסימן כ' ליקוטי הלכות א') שאמר אז בזה הלשון מי שרוצה להיות איש ישראלי, דהיינו שילך מדרגא לדרגא אי אפשר לו כי אם על ידי ארץ ישראל ומכלל דבריו אנו שומעין שאין נקרא איש ישראלי באמת, כי אם כשהולכין מדרגא לדרגא וזה זוכין על ידי ארץ ישראל וכו' עיין שם בהתורה ט' תיקונין יקירין הנ"ל, וזה עיקר חיים ארוכים בחינת התורה שנקראת חיים כשמתחילין בכל פעם מחדש וכו' כנ"ל וכן להיפך אפילו מי שעשה מה שעשה ועבר מה שעבר, אף על פי כן אסור לו להיות זקן ח"ו והוא צריך ליזהר ביותר ויותר מבחינת זקנה הנ"ל, שלא יבא לידי שום יאוש ח"ו שלא יאמר בלבו שכבר נזקן ח"ו במעשיו וכו', עד שאי אפשר לו להשתנותח"ו, רק יתחזק להתחיל בכל מה דאפשר, ויעשה מה שיוכל דבר קטן או דבר גדול, אפילו אם לא יוכל לומר כי אם דיבור אחד ממש בתפלה

או בהתבודדות או ללמוד מעט דמעט, על כל פנים יעשה מה שיוכל ויתחזק ויחיה את עצמו במעט דמעט שזוכה עדיין ליגע בקדושת ישראל כי על כל פנים איך שהוא בוודאי הוא עושה כמה מצות בכל יום, כי אפילו פושעי ישראל מלאים מצות כרמון, וצריך למצוא בעצמו נקודות טובות ולהחיות את עצמו בכל פעם וכמבואר בתורה אזמרה לאלהי בעודי (בסימן רפ"ב) כמובא בדברינו כמה פעמים ולהתחזק להתחיל בכל פעם מחדש ואל יאבד את עצמו לגמרי ח"ו וכל אשר תמצא ידך לעשו"ת בכחך עשה, והעיקר הוא בחינת אריכת אפים הנ"ל, שיהיה לו אריכות אפים הרבה מאד בלי שיעור שהוא בחינת אריכת הרוח, היינו להאריך רוחו להמתין ולייחל לישועת ה' ולבלי להסתכל על שום בלבול ומניעה כנ"ל:

אות ח

וזהו בחינת ארך אפים לצדיקים ולרשעים (ב"ק נ') שהצדיקים צריכים למדה זו של ארך אפים, שהוא בחינת זקנה דקדושה בחינת אריכת ימים ושנים בחינת חיים ארוכים הנ"ל דהיינו שלא ליפול לזקנה דסטרא אחרא ח"ו שלא תהיה עבודתו זקינה וחלושה אצלו, רק לחדש כנשר נעוריו בכל פעם, ובכל יום יתחיל מחדש בתוספת קדושה ועבודה ולא ייעף ולא יגע לעולם, ולא יתבלבל משום דבר, שזהו בחינת אריכת אפים, כי לפעמים נתייגע העובד את ה' מחמת שכבר סבל כמה יסורים וכו', ועל ידי זה יכול ליפול לבחינת זקנה דסטרא אחרא ותשו"ת כח ח"ו, על כן צריך להתחזק מאד במדת ארך אפים הנ"ל כל ימי חייו להאריך אפו ורוחו על כל היגיעות והכבידות ולהתחיל בכל פעם מחדש, וזה בחינת ארך אפים לצדיקים, וכן יש בחינת ארך אפים לרשעים, שגם הרשעים השם יבתרך מאריך להם אפו כל ימי חייהם כדי שישובו, כמו שכתוב עד יום מותו תחכה לו אם ישוב וכו', על כן צריכים גם הרשעים בעצמן להתחזק במדה זאת של ארך אפים שלא יבלבל ~ אותם רשעותם מלשוב להשם יתברך, ולא ירך לבבם ולא יהיה נחלש דעתם מריבוי העונות שלהם, בפרט אם התחילו כבר איזה פעמים ונפלו מזה וכו', אף על פי כן יבטחו בחסדו הגדול ויאריכו אפם ורוחם על כל מה שעובר עליהם ויתחזקו בכל פעם להתחיל מעתה מחדש. אולי יזכה מעתה לרחם על עצמו. לעזוק דרכו ומחשבותיו שמקודם ולא יהיה זקן וחלוש כח בעיני עצמו לעולם. כי עיקר התשובה הוא בבחינת התחדשו"ת החיות בכל עת שצריך לחדש ימיו שעברו בחשך. בבחינת (איכה ה') השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם. נמצא שהכל צריכין בחינת מדת ארך אפים הנ"ל. וזהו ארץ אפים לצדיקים וארך אפים לרשעים כנ"ל. ושאר כל המדרגות של כל

שאר בני אדם שבעולם כולם נכללים בהם כי כל קיום עבודתם וחיותם הוא על ידי מדה זאת של אריכת אפים הנ"ל כנ"ל:

אות ט

וכל זה מקבלים כח מבחינת הזקן דקדושה שהוא העור הנ"ל שהוא בחינת זקן שבזקנים סבא דסבין שזכה לזקנה דקדושה כזה עד שאמר שהוא זקן מאד ויניק מאד וכו' וכנ"ל. שממנו מקבלים כל הצדיקים כח להתחזק בעבודתם לחדש כחם ועבודתם בכל פעם. ועל ידי אלו הצדיקים הגדולים שמתחילין בכל פעם מחדש ואפילו כשמגיעים למדרגה הגבוה שבמדרגות אפילו למדרגת בני עליה הגדולים. אף על פי כן אינם מסתפקין עצמם בזה. רק הם אומרים מי יודע מה שיש עוד להשיג. ומתחילין בכל פעם מחדש. וכמו שמעתי מרבינו ז"ל הרבה בענין זה כמבואר במקום אחר. עד שבאים בכל פעם להשגות חדשו"ת נפל~ אות ונור~ אות וכו' וכו'. על כן בכח הצדיקים כאלו בכל הזה יכולין להתחדש בכל פעם אלו הנופלים. כמו ששכיח עתה הרבה בחשך הגלות הזה שהתגברה הסטרא אחרא והבעל דבר מאד על כל הרוצה להתחיל לעסוק בעבודת ה'. ומפילים ~ אותו בכל פעם כל אחד ואחד כפי מה שמפילים ~ אותו ח"ו רחמנא ליצלן וצריכים לחזק ~ אותם ולהחיותם בכל פעם בשבעה משיבי טעם שלא יתייאשו עצמן לעולם ויתחילו בכל פעם מחדש כנ"ל. וכל זה הכח מקבלין מצדיקים הנ"ל. כי כל מה שהחולה גדול ביותר צריך רופא גדול ביותר כמבואר במקום אחר (סימן ל') כי מחמת עוצם כחם והשגתם של אלו הצדיקים הנ"ל. שהתחילו בכל פעם מחדש והשיגו בכל פעם יותר ויותר גדולת חסדי ה'. איך הוא יתברך חושב מחשבות בכל עת לבל ידח ממנו נדח וכו'. על ידי זה יש להם כח להמשיך חיות והתחזקות חדש לכל הנופלים לחזקם ולעוררם בכל פעם שלא יפלו משום דבר לעולם. רק יאריכו אפם ורוחם על הכל ויאמינו בה' ובכח הצדיקים אמתיים כי לא אפסו חסדיו לעולם ויתחזקו להתחיל להתקרב להשם יתברך מחדש בכל פעם בכל מה שיכול וכו' וכנ"ל. כי בכח אלו הצדיקים שהתחילו בכל פעם מחדש שאפילו כשהגיעו למדריגה הגבוה שבמדרגות שנדמה שאין מעלה גדולה מזו ואשר באמת הוא מעלה ומדריגה נפלאה ונוראה מאד שכמה צדיקים גדולים ונפלאים לא זכו לזה והם אף על פי שהגיעו לזה ויותר ויותר וכו' וכו'. אף על פי כן לעולם לא היו מסתפקים בזה וחשבו מחשבות בכל פעם להתחיל מחדש אף על פי שלא היו יודעים עוד שום שם של מדרגה הגבוה יותר. אף על פי כן היו אומרים מי יודע מה שיש עוד וכו'. וכמו ששמעתי מרבינו ז"ל. שפעם אחת היה מצטער מאד לפני ואמר איך זוכין להיות יהודי וכו' והיה בעיני לפלא גדול מחמת שזה סמוך גילה נפל~ אות ונור~ אות

וכו'. ענה ואמר מי יודע מה שיש עוד להשיג וכו'. כי הלא מעולם לא עלה על דעתי לבקש ולכסוף להגיע להשגה כזאת ולמדריגה כזו. על כן מי יודע גם עתה מה שיש עוד וכו' מוכן היה דרכו לעולם כל ימי חייו וכו'. ואי אפשר להאריך ולספר מזה כאן. נמצא שיש צדיקים גדולים כל כך שאפילו כשמגיעים למדריגה הגבוה שבמדריגות שנדמה שאין מדריגה גבוה מזו. אף על פי כן הם מתגעגעים ומבקשים ומחפשים ומתחילים מחדש לגמרי. כי מי יודע מה שיש עוד. אף על פי שהשגתם ומדריגתם של עתה באמת גבוה מאד. אף על פי כן הם אומרים הלא השם יתברך אין סוף. ומי יודע מה שיכולים בזה העולם להשיג עוד. על כן הם מתחילים בכל פעם מחדש עד שבאמת באים למדריגה גבוה עוד יותר. ואחר כך אומרים מי יודע מה שיש עוד ומתחילים עוד מחדש וכו' וכן לעולם. על כן בכח הצדיקים אלו יש תקוה לכל הנופלים. ואין שום יאוש בעולם כלל. כי אף על פי שנדמה לו שמירידה כזאת אי אפשר לו לעלות ח"ו אף על פי כן מי יודע גדולת חסדי ה'. כי יש חסד כזה אצלו יתברך שגם משם יכולין לעלות. וכן אפילו אם ח"ו נפל עוד כמה וכמה פעמים בלי שיעור. אף על פי כן כל תנועה שהוא רוצה לנש~ אות עצמו בכל פעם לעלות מנפילתו. וכל צ עקה וצעקה שצועק אפילו בשאול תחתיות גם כן אינו נאבד לעולם. וכמו שאמר רבינו ז"ל שאפילו קול צעקה משאול תחתיות אינו נאבד יהיה איך שיהיה אחר כך. כי השם יתברך ותורתו הוא אין סוף ואין תכלית. וכמוט שאין עליה בעולם לפי גדולתו כי גבוה מעל גבוה וכו' וגבוהים עליהם וכו' וכנ"ל כמו כן אין ירידה בעולם כי בכל הירידות ח"ו יש ירידה גרוע יותר. ומאחר שיש ירידה גרוע מזו ח"ו צריך להתחזק לבלי ליפול יותר ח"ו. ועיקר התחזקות הוא בכח הצדיקים הנ"ל שלא עמדו לעולם ועלו בכל פעם יותר וכו' כנ"ל כי זכו להשיג. שכמו שאין עליה לעולם. כמו כן אין ירידה לעולם שלא יוכלו לעלות משם. כי באמת הכל אחד כי כל מה שהצדיק עולה למדריגה גבוה יותר הוא משיג יותר חסדי ה' שזהו עיקר גדולת השם יתברך. כי מדה של חסד נקרא גדולה כידוע. כמו שכתוב לך ה' הגדולה שהוא חסד כידוע. נמצא שמדת חסד נקרא גדולה. על כן כל מה שמשיגים מיותר גדולת השם יתברך משיגים יותר חסדיו יתברך כי חסדיו יתברך זהו עיקר גדולתו כנ"ל ועל כן אלו הצדיקים שאינם עומדים לעולם ועולין בכל פעם יותר ויותר. ומשיגים בכל פעם ביותר גדולתו יתברך היינו גודל חסדיו. על ידי זה זוכין להשיג שאין שום ירידה ונפילה בעולם ואין שום יאוש בעולם כלל. כי משיגים בכל פעם ח סדים כאלו. שהם עיקר גדולת הבורא שעל ידי זה הכל יכולין לעלות. וזה שאמר רזינו ז"ל בהתורה מישרא דסכינא (בסימן ל') שצריכים דייקא צדיק הגדול במעלה מאד מאד. כי כל מה שהחולה גדול

ביותר. הוא צריך רופא גדול ודאקטיר גדול ביותר. היינו כנ"ל. כי כל מה שהצדיק גדול ביותר הוא יכול להגביה ביותר אפילו הנופלים מאד עד שבכח הצדיקים הנ"ל אין שום נפילה וירידה שלא יוכלו לעלות משם בכחם אם יזכה להאמין ולהתקרב אליהם וכנ"ל. וכל זה הוא בחינת אריכת אפים הנ"ל בחינת ארך אפים לצדיקים וארך אפים לרשעים. שאלו הגדולים במעלה בחינת צדיקים צריכים להאריך רוחם שלא תקצרק רוחם ולא תופסק תוספת רוחם וחיותם. מחמת גודל עליתם ומדריגתם הגבוה שזכו כי אף על פי כן צריכים להאריך רוחם עוד. ולהסתכל להגיע למדריגה גבוה עוד יותר ויותר ולהתחיל מחדש וכו' כנ"ל. ואלו הקטנים במעלה ואפילו הרשעים הנופלים לרשעת גמור ח"ו. אף על פי כן כל זמן שהנשמה בקרבו. כל זמן שיכול לזוז עוד באבר אחד צריך להאריך אפו ורוחו לצפות לישועה תמיד ולהתגבר להתחיל בכל פעם מחדש בכל מה שיוכל יהיה איך שיהיה כי אין שום תנועה של קדושה ולא שום אנחה וצעקה וכיסופין דקדושה וכו' נאבד כלל לעולם. כי לא יזנח לעולם ה'.

אות י

וכל זה הוא בחינת תפילין שהם בחינת אריכת אפים הנ"ל שהוא בחינת המוחין והחיים חדשים שממשיכין על ידי מצות תפילין מהזקנים שבקדושה שמקבלים מהזקן העליון שהוא העור הנ"ל:

אות י

וזהו בחינת מעברתא של תפילין ששם עוברים הרצועות שהוא בחינת מעבר יב"ק כמובא בכוונות כי הרצועות הם בחינת המשכת המוחין של התפילין שהוא בחינת אור הפנים שהוא בחינת י"ג תקוני דיקנא בחינת ארך אפים הנ"ל ועל כן רצועה בגימטריא ש"ע בחינת ש"ע נהורין של אור הפנים כמובא. היינו כי הרצועות הם אריכות זה בחינת ארך אפים שממשיכין על עצמן בחינת אריכת הרוח. שהוא בחינת ארך אפים שהוא אור הפנים שממשיכין על ידי הרצועות ועל ידי זה נמתק ונתבטל בחינת רצועה בישא שהוא רצועה לאלקאה חייביא שמשם כל היסורים והדינים ח"ו. ועל ידי בחינת ארך אפים שממשיכין על ידי אריכת הרצועות הנמשכין מאור הפנים שהם התפילין מוחין. על ידי זה עוברים על כל היסורים וממתיקין ~ אותם. ואין להם כח לבטל ולמנוע מעבודת הבורא יתברך כי זוכין לבחינת אריכת אפים הנ"ל. דהיינו להאריך רוחו על כל דבר ולא תקצר רוחו משום יסורים ומניעות שבעולם כלל. רק הוא עושה את שלו ועוסק בתורה ועבודה וכו' כנ"ל. עד שזוכה לעבור עליהם ולבטלם כי על ידי בחינת אריכת אפים שאינו מסתכל עליהם כלל. על ידי זה נתבטלים ממילא. כי כל היסורים והמניעות אינם באים כי אם בשביל נסיון וכשהוא חזק בדעתו ומאריך רוחו ואינו מסתכל עליהם כלל. על ידי

זה נתבטלים ממילא לפניו. ועל כן אריכת הרצועה שהוא בחינת המשכת אור הפנים בחינת אריכת אפים הנ"ל על ידי זה נתבטל חינת רצועה בישא שמשם כל היסורים כי הכל נמתק ונתבטל על ידי בחינת אריכת אפים הנ"ל שהוא בחינת המתקת הדינים בחינת כבישת כעס ודין כנ"ל. וזה בחינת מעברת של תפילין ששם עוברים הרצועות שהוא בחינת מעבר יב"ק כנ"ל כי יב"ק הוא בגימטריא הוי' אלקים כמובא. זה בחינת ב' אהלל דבר באלהים אהלל דבר שהוא בבחינה הנ"ל שצריכין להכיר ~ אותו יתברך ולההתקרב אליו תמיד בין בטובו בין בעקו ח"ו. בין בעליה בין בירידה. שזה בחינת בה' אהלל וכו' באלהים אהלל וכו' כמובא בהתורה מי האיש החפץ חיים וכו' (בסימן ל"ג). וזהו בעצמו בחינת בק"י בהלכה המבוא בהתורה קרא את יהושע (בסימן ו') עיין שם שכתב שם שכל מי שרוצה לעשו"ת תשובה צריך להיות בקי בהלכה בקי ברצוא בקי בשוב בקי בעייל בקי בנפיק בחינת אם אסק שמים אתה ואציעה שאול הנך וכו' עיין שם היינו שצריכים לר~ אות להתקרב להשם יתברך תמיד בכל מקום שהוא. בין בעליה בין בירידה. ואפילו אם הוא בשאול תחתיות גם משם יכול להתקרב אליו יתברך בבחינת ואציעה שאול הנך. וכל זה הוא בחינת אריכת אפים הנ"ל. להאריך רוחו תמיד כל ימי חייו יהיה איך שיהיה לא יפול משום דבר שבעולם ויתחיל תמיד להתקרב אליו כנ"ל וכן לא ייעף ולא יגע לעולם. אפילו אם זכה לעליה גדולה למדריגה גבוה. אף על פי כן ידע שגם בשמים נמצא השם יתברך בבחינת אם אסק שמים שם אתה. שאף על פי שנדמה לו שעלה לשמים. עדיין הוא צריך לבקש את השם יתברך ולהתחיל מחדש. כי גם בשמים נמצא השם יתברך כמו שאמר רבינו בהתורה כי תצא למלחמה (בלקוטי תנינא סימן פ"ב) וכו' שכל זה הוא בחינת אריכת אפים הנ"ל שזוכין על ידי מצות תפילין כנ"ל. וזהו בחינת מעברתא בחינת מעבר יב"קכי יב"ק הוא ~ אותיות בק"י בחינת בקי ברצוא בקי בשוב וכו'. כמו שאמר שם רבינו ז"ל בעצמו שבחינת בקי הנ"ל. הוא בחינת יב"ק עיין שם בסוף. וגם יבק בגימטריא הוי' אלהים בחינת בה' אהלל באלהים אהלל וכו' כנ"ל היינו בין במדת הרחמים ובין במדת הדין. בין בטובו בין בעקו. בין בעליה בין בירידה. תמיד צריכין לעבוד את השם יתברך ולהאריך רוחו לבל יפול ולא ייגע ולא יתבטל מתשוקתו להשם יתברך משום דבר שבעולם וכל זה זוכין על ידי התפילין שהוא בחינת אריכת אפים הנ"ל שמאריך רוחו על הכל וכו' כנ"ל. שזהו בחינת הרצועות ארוכות העוברים במעברתא שעל ידי זה עוברים על הכל על כל היסורים והמניעות והבלבולים הנמשכין מרצועה בישא כנ"ל ונתבטל הכל כנגדו על ידי בחינת אריכת אפים הנ"ל. וזהו בחינת (שמות ל"ד) ויעבור ה' על פניו שזהו בחינת מעברתא כי אז

כשעבר ה' על פניו. אז גילה לו השם יתברך י"ג מדות של רחמים שהם תליסר ת"ד. ושם נאמר וימהר משה וכו' שראה ארך אפים שזהו בחינת תפילין כנ"ל. שעל ידי זה עוברין על הכל וזוכין להתקרב עליו יתברך. וזהו בחינת מעברתא בחינת ויעבור כנ"ל. כי אז כשעבר ה' על פניו וגילה לו י"ג מדות של רחמים שהם תליסר ת"ד. אז גילה לו בחינת אור התפילין. כמו שכתוב שם בפרשה זאת. אני אעביר כל טובי וכו' וראית את אחורי ודרשו רז"ל (ברכות ז') זה קשר של תפילין כי עיקר התפילין נמשכין משם מבחינת ת"ד שהם י"ג מדות הנ"ל שהוא בחינת ארך אפים הנ"ל כנ"ל:

אות יב

ועיקר אריכת אפים זוכין על ידי ארץ ישראל שהוא בחינת אמונה. כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל על פסוק וימהר משה וכו' עיין שם (בסימן קנ"ה) וזהו בחינת תפילין כי פרשיות שבתפילין מדברים, מארץ ישראל ואמונה, כי עיקר שתי פרשיות הראשונות הוא מענין יציאת מצרים וביאת ארץ ישראל כמו שכתוב שם (שמות י"ג) זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים וכו' והיה כי יביאך ה' אל ארץ וכו'. וכן פרשה שניה מתחלת (שם) והיה כי יביאך וכו'. כי עיקר התפילין הם בחינת אריכת אפים שזוכין על ידי ארץ ישראל כנ"ל. שהוא היפך מצרים שהיא מלאה גילולים ועבודה זרה שהוא היפך אמונה ועל כן כשהיו במצרים נאמר בהם (שם ו') ולא שמעו אל משה מקוצר רוח שלא יכלו להתקרב להצדיק שהוא בחינת משה ולשמוע אליו מחמת קוצר רוח שהוא היפך אריכת אפים הנ"ל שעל ידי זה עיקר ההתקרבות להשם יתברך ולצדיקים אמתיים כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל וכנ"ל כי עיקר אריכת אפים זוכים על ידי אמונה שהיא בחינת ארץ ישראל כנ"ל. שזהו בחינת תפילין כנ"ל. ועל כן ב' פרשיות שניות מדברים מאמונה שהוא שמע ישראל שהוא אמונת היחוד. ופרשת והיה אם שמוע שמדברת גם כן מקבלת עול מצות וביטול העבודה זרה שהוא בחינת חרון אף היפך אריכת אפים כמו שכתוב שם (דברים י"א) השמרו לכם וכו' וסרתם ועבדתם אלהים אחרים וחרה אף. נמצא שכל הד' פרשיות של תפילין מדברים מיציאת מצרים שהוא בחינת עבודה זרה בחינת חרון אף קוצר רוח לזכות לצאת משם ולבא לארץ ישראל שהוא בחינת אמונה בחינת אריכת אפים. כי זה עיקר בחינת התפילין כנ"ל. ועל כן סיום פרשה אחרונה שבתפילין הוא (שם) למען ירבו ימיכם וימי בניכם. היינו אריכת ימים שהוא בחינת חיים ארוכים שזוכין על ידי התפילין שהם בחינת ארך אפים אריכת הרוח שמשם אריכת ימים, כי עיקר החיים על ידי רוח הנשימה על ידי בחינת אריכת רוח בחינת ארך אפים. וכמבואר לעיל שארך אפים הוא בחינת זקן דקדושה בחינת חיים ארוכים כנ"ל. ועל כן אמרו רז"ל

(פסחים קי"י) הרתחן חייו אינם חיים. כי הרתחן שהוא בחינת קוצר רוח היפך אריכת אפים על כן חייו אינם חיים, כי עיקר החיים מבחינת אריכת הרוח שהוא בחינת ארך אפים כנ"ל:

אות יג

ועל כן צריכין לקשור התפילין ביד שמאל שהוא בחינת יד כהה כמו שאמרו רז"ל. כי זה עיקר התפילין שהם בחינת ארך אפים להמתיק ולבטל בחינת יד כהה שמשם כל היסורים והמניעות ח"ו שצריך להאריך רוחו בבחינת אריכת אפים הנ"ל ולעבור על הכל כנ"ל שלא יהיה לו קוצר רוח ח"ו. שהוא בחינת רוח נכאה מי ישאנה (משלי י"ח) רק יאריך רוחו על הכל שזהו בחינת תפילין בחינת אריכת אפים על ידי זה נמתק בחינת יד כהה כנ"ל:

אות יד

וזהו (בראשית י"ב) ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ וכו' היינו לארץ ישראל שנסמך לפסוק וימת תרח בחרן. כי רש"י פירש שם עד כאן חרון אף של מקום. ועל כן נסמך לזה מה שצוהו השם יתברך לאברהם שילך לארץ ישראל. כי על ידי זה ימתיקויבטל החרון אף כי על ידי ארץ ישראל זוכין לבחינת ארך אפים. שהוא היפך החרון אף כנ"ל. כי אברהם ראש למאמינים ועל כן הוא היה הראשון שנתגלה לו קדושת ארץ ישראל כמובא בזוהר הקדוש תקיל בתיקלא עד דאתגלי' ליה. כי ארץ ישראל היא בחינת אמונה בחינת אריכת אפים כנ"ל:

אות טו

וזהו בחינת (שמות י"ג) קדש לי כל בכור פטר כל רחם בבני ישראל שהוא התחלת פרשה ראשונה שבתפילין. כי עיקר התפילין נמשכין מבחינת קדושת בכורים שהוא הולדה הראשונה שהוא בחינת יציאת מצרים שהוא בחינת הולדה כידוע שמחמת זה צריכין לקדש הולדה הראשונה שהוא הבכור. כמו שכתוב שם ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו וכו'. על כן אנו זובח וכו' וכל זה כדי להמשיך על עצמו קדושת הולדת המוחין שהוא עיקר ההולדה. דהיינו שיזכה לחדש חיותו ומוחו בכל עת כאלו היום נולד כנ"ל שזהו עיקר בחינת חיים ארוכים שהם בחינת תפילין כנ"ל. ועל כן צריכין ליתן הבכור לכהן או לפדותו ממנו כי הכהן הוא בחינת זקן דקדושה בבחינת (תהלים קל"ג) כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן וכו' בחינת תמניא תקוני דיקנא דכהנא רבא כידוע. וזהו שאמרו רז"ל (שבת קנ"א) ושמו על ראשך אל יחסר אלו תפילין שבראש. כי עיקר התפילין נמשכין מבחינת כשמן הטוב על הראש וכו' זסקן אהרן וכו' כנ"ל. ועל כן על ידי שנותנים הבכור שהוא הולדה הראשונה לכהן. על ידי זה ממשיכין קדושת הולדת

המוחין והחיות שיזכר להתחדש בכל עת כאלו היום נולד שזהו עיקר בחינת תפילין שהם בחינת המוחין וחיים ארוכים שמקבלים מהזקן דקדושה הנ"ל. שאמר שהוא זקן מאד ועדיין לא התחילן לחיות כלל כאלו נולד היום. כי צריך להתחיל בכל פעם מחדש כנ"ל, וזה בחינת משיח שנאמר בו (תהלים ב') אני היום ילדתיך. כי משיח יזכה לבחינה זאת בשלימות שהוא בחינת חיים ארוכים הנ"ל שבכל עת יתחיל לחיות מחדש כאלו נולד היום בחינת אני היום ילדתיך. כי משיח ישיג בחינת למעלה מהזמן כמבואר בדברי רבינו ז"ל על פסוק זה אני היום ילדתיך עיין שם. כי בחינה זאת שהתפאר העור הנ"ל שהוא זקן ויניק וכו' וכל העולם אינו עולה אצלו כהרף עין וכו'. כל זה היא בחינת למעלה מהזמן שזהו בחינת חיים ארוכים שיזכה משיח בחינת (תהלים כ"א) חיים שאל ממך נתת לו שהוא בחינת דוד מלך ישראל חי וקים. כי דוד הוא משיח. וזהו בחינת תפילין שם שורש נשמת משיח כמובא ששורש מלכות משיח הוא בבחינת קשר שלתפילין וכמו שאמר רבינו ז"ל (סימן נ"ד) שזהו בחינת (שמואל א' כה.) והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים הנאמר בדוד שהוא משיח. צרור החיים זה בחינתקשר של תפילין שהם בחינת חיים כנ"ל בחינת חיים ארוכים הנ"ל כנ"ל:

אות טז

וזהו בחינת רצועה של ראש שיורדת מהקשר עד הטבור. כי קדושת התפילין הוא מבחינת הזקנים שזכו לקדש מוחם כל כך עד שזכרו מה שנעשה עמם מתחלת ההולדה בעת שחתכו את הטבור כנ"ל. כי עיקר גמר ההולדה. שהוא בחינת תפילין בחינת קדש לי כל בכור פטר כל רחם וכו' הוא חתיכת הטבור ועל כן נאמר ביציאת מצרים (ביחזקאל ט"ז) ומולדותיך ביום הולדת ~ אותך לא כרת שרך וכו'. היינו שקודם שיצאו היו דומים לולד אשר במעי אמו. ולא כרת טבורו וכו' עיין שם (קפיטיל ט"ז) כי עיקר התפילין הוא בחינת יציאת מצרים בחינת הולדה שהוא בחינת חתיכת הטבור כנ"ל. כי אף על פי ששאר הזקנים זכרו עוד יותר ויותר כנ"ל. אף על פי כן אי אפשר לגלות עלינו הקדושה בחוץ. כי אם קדושת מוח הזקן שזכר תחלת ההולדה שהוא חתיכת הטבור שהוא עיקר בחינת התפילין שמדברים מההולדה. בחינת קדש לי כל בכור וכו' כנ"ל. והלואי שנזכה לקבל קדושתו אבל קדושת שאר המוחין של שאר הזקנים אינם מתגלין לחוץ כלל. רק כל אורם נעלמים רק בהפרשיות שגונזים בפנים בתוך הבתים. ומשם מקבלים קדושתם בדרך העלמה והסתר כי קדושת הזכרון שלהם מאד נעלה מאתנו כמובן למשכיל:

אות יז

ורצועה אחת נמשכת עד הלב. כי הרצועה הוא בחינת האור שממשיכין מבחינת אריכת אפים הנ"ל. ועל כן צריכין להמשיכה עד הלב להכניס בחינת אריכת אפים שהוא כבישת

כעס בתוך הלב שלא יקפיד כלל אפילו בלבו. שזה עיקר בחינת אריכת אפים כמו שאמר רבינו ז"ל על עצמו שזכה לבחינה זאת בארץ ישראל שיהיה לו אריכת אפים כזה שלא יהיה בלבו שום צד כעס וקפידא אפילו על השונא הגדול שלו שעושה לו כל היסורים. אף על פי כן אין לו בלבו עליו שום שנאה וקפידא. וזה עיקר בחינת אריכת אפים. ועל כן צריכין להמשיך הרצועה עד הלב להכניס בחינת אריכת אפים בלב כנ"ל. דהיינו שלא יקפיד ולא יכפת ליה שום דבר אפילו בלבו כנ"ל:

אות יח

וזה בחינת מה שמשבח השם יתברך את כנסת ישראל (שיר השירים ז') שררך אגן הסהר אל יחסר המזג ודרשו רז"ל (סנהדרין לז) על השבעים סנהדרין שהיו יושבין בעיגול כלבנה וכו'. שררך זה בחינת רצועה של תפילין שיורדת מהקשר של ראש עד הטבור שנמשכת מבחינת מלכות דוד משיח שהוא חי וקים שהוא בחינת קשר של ראש כנ"ל. שמשם נמשכת הרצועה עד הטבור שהוא בחינת שררך אגן הסהר בחינת שבעים סנהדרין שהם כנגד שבעים פנים לתורה שדוש יושב בראשם כמו שדרשו רז"ל (מובא בפירוש רש"י) על פסוק יושב בשבת תחכמוני ראש וכו' (שמואל ב' קפיטיל כ"ג) כי כל השבעים סנהדרין שהם בחינת שבעים פנים לתורה כולם מקבלים מדוד משיח. שכל חיותו מבחינת הזקנים הנ"ל שהם בחינת תיקוני דיקנא קדישא. בחינת הדרת פנים בחינת סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שכל השבעים פנים של תורה נמשכין מהם כמבואר בהתורה פתח ר' שמעון (סימן ס') עיין שם. שעל ידי זה נתעוררין מהשינה שהוא הסתלקות המוחין. ועל ידי בחינת הזקנים הנ"ל. בחינת סיפורי מעשיות הנ"ל. על ידי זה נמשכין כל השבעים פנים של תורה ונתעוררין מהשינה. שזהו בחינת השבעים שנים שחי דוד המלך עליו השלום. ועל כן היה ממעט בשינה מאד כמו שאמרו רז"ל (סוכה כ"ו) שמעולם לא ישן דוד שיתין נשמי. כי היכי דלא ליטעום טעמא דמותא. כי השינה היא אחד מששים במיתה שנמשכה על ידי חטא אדם הראשון. על ידי שאכל מעץ הדעת טוב ורע ופגם בעץ החיים שהוא בחינת אור התפילין כמובא כי תפילין הם בחינת חיים בחינת עץ החיים שנאמר בו (בראשית ג') ואכל וחי לעולם. ועל ידי שפגם בזה נגזר עליו מיתה לדורות. ובאמת אחר החטא. המיתה והשינה הם טובה גדולה. כי אם לא חטא אדם היה זוכה לחיים אמתיים שהוא חיים נצחיים חיים ארוכים בעודו בגוף דהיינו שבעודו בגוף היה יכול להיות נכלל באין סוף לעולם ברצוא ושוב ולחיות חיים ארוכים. דהיינו לחדש חיותו לעולם בבחינת התחדשו"ת החיות של הזקן העליון שהוא העור הנ"ל. שחי חיים ארוכים שהוא זקן תמיד ויניק תמיד וכו' כנ"ל. אבל אחר

שחטא ואכל מעץ הדעת טוב ורע ונטרד מגן עדן ונתאחז בגופו זוהמת הנחש בחינת משכא דחויא. על כן אי אפשר לו לחיות בגופו חיים ארוכים לעולם. ואי אפשר לזכות לחיים נצחיים כי אם על ידי המיתה שהיא טובה גדולה כמו שכתוב (שם א') והנה טוב מאד זה המות. (בראשית רבא פ"ט) כי על ידי המיתה שהיא שינה יתחדש מוחו. ואז יזדכך ויתחדש גופו וחיותו. ואז יקום בתחיה בגוף זך וצח שנזדכך ונתברר לגמרי מזוהמת הנחש. ואז יזכה לקבל מוחין חדשים בבחינת תפילין עץ החיים. שהם בחינת חיים ארוכים שיזכה אז. דהיחינו שיזכה אז לחיות לעולם חיים כאלו. שבכל עת יתוספו לו חיים ומוחין. עד שכל מה שיזקין יותר יזכה להתחיל לחיות מחדש יותר. שזהו בחינת החיים של הזקן העור הנ"ל שזה עיקר בחינת חיים נצחיים שיזכו מי שיזכו לעתיד לבא. כי תענוג תמידי אינו תענוג ואינו נקרא חיים באמת. כי אם כשזוכין לחיות חיות חדש בכל עת וזה עיקר בחינת חיים ארוכים חיים נצחיים שיזכו הצדיקים לעתיד אחר תחית המתים היינו בחינת הנ"ל. שיזכו לחד חיותם בכל עת שזהו בחינת תפילין כנ"ל:

אות יט

וגם עכשיו בעולם הזה שזוכין הצדיקים עובדי ה' באמת להמשיך עליהם חיים נצחיים הנ"ל על ידי תורה ותפלה ומעשים טובים. אף על פי שכל מגמתם לחיות תמיד חיים ארוכים הנ"ל. לחדש חיותם בתוספת קדושה. במוחין חדשים וחיות חדש בכל עת כנ"ל, אף על פי כן הוא מן הנמנע ובלתי אפשר לחיות בעולם הזה חיים ארוכים הנל בלי הפסק כי בהכרח שיתייגע המוח, ועל כן מוכרחים לישן. והשינה היא טובה גדולה. כי על ידי שמסלקין את מוחם לגמרי בעת ההכרח וישנים מעט. על ידי זה נותנים נייחא להמוחין. ועל ידי זה חוזרים ונתחדשים בבקר, וזוכה לקבל בבקר מוחין חדשים. להתחיל לחיות מחדש. שזהו בחינת תפילין שזוכין בבקר אחר השינה דייקא כמובא בכוונות שעל ידי השינה של לילה ועל ידי התעוררות השינה בחצות לילה שעוסקים בתורה על ידי זה יוצאים בבקר אורות התפילין. שהם הרשימו של המוחין של אתמול. שנתחדשו בלילה בעת השינה ועל ידי זה מקבלין אחר כך בעת התפלה מוחין גמורים חדשים לגמרי. שהוא עיקר החיים בחינת חיים ארוכים. ועיין בכוונות והבן מאד. כי כל כוונות התפילין כלולים בדברינו בדרך נפלא. באופן שיזכה כל אחד לקבל מהם התעוררות חדשה. ותשוקה נפלאה ועצות גדולות אמתיות ונכונות בכל עת לעבודת הבורא יתברך. לכל אדם ואדם לפי מדריגתו ולפי מקומו ושעתו. באופן שאפילו הפחות שבפחותים יוכל להזכיר את עצמו בהשם יתברך בכל עת בכל מקום שהוא יהיה איך שיהיה. וכבר הארכנו קצת בזה לעיל. אבל תן לחכם ויחכם עוד. כי אי אפשר לבאר הכל

בכתב. והמשכיל החפץ באמת לרחם על עצמו ולבלי להטעות את עצמו. יוכל לקבל מדברינו כל טוב אמתי ונצחי. ונחזור לדברינו. כי עתה אי אפשר לזכות לחיים ארוכים הנ"ל. לחדש מוחו וחיותו בכל עת כי אם על ידי השינה. אבל הצדיקים ממעטים בשינה מאד כל אחד כפי ההכרח לבד. להתחדשו"ת המוחין כנ"ל. ועל כן (סוכה כ"ו) דוד לא נם מעולם שיתין נשמי כנ"ל. כי הוא חי חיים ארוכים הנ"ל. חיים חדשים בכל עת ושעה. ואינו יכול לישן. כי אם מעט דמעט המוכרח בשביל חיים ארוכים כנ"ל. ועל כן נמשלה מלכות דוד ללבנה שהיא מתחדשת בכל עת שמרמז על כנסת ישראל בחינת מלכות דוד שכלול מהם. שצריכין להתחדש בעבודתם בכל עת כדי שיזכו להתחדש לעתיד. ולחיות חיים ארוכים הנ"ל. כמו שאנו אומרים וללבנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן שהם עתידים להתחדש כמותה. ולפאר ליוצרם על שם כבוד מלכותו. ואז אומרים דוד מלך ישראל חי וקים. כי זה עיקר החיות כשמתחדשים בכל עת כנ"ל. ועל כן ישראל מונין ללבנה שממנה החדשים (חולין ס'). רמז שאנו צריכין להתחדש בכל עת לחיות בכל יום ובכל עת חיות חדש בעבודת הבורא יתברך. כי אין אנו נזקנים לעולם ח"ו. אפילו אם נחיה אלף שנים. (תהלים צ') כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול וכו'. כי כל ימינו נמנים לעולם לחדשים. נמצא שכל ימינו נקראים חדש. כי אנו מברכין ומקדשין החדש בכל ראש חדש ונקרא על שם זה ראש חדש על שם החידוש שאנו מחדשין ימינו בכל עת. בבחינת חידוש הלבנה כנ"ל. בחינת מחדש חדשים מחדש דייקא כנ"ל. וכן כל הימים שבחודש נמנין לחודש. כי זה היום הוא ב' בחודש וזה היום ג' בחודש. וכן להלן עד שנשלם החודש, ואחר כך מתחיל חודש שני. וכן לעולם. נמצא שכל ימינו נמנים לחודש דייקא. כי כל ימיהם של ישראל עם קדוש שקיבלו את התורה שהיא בחינת חיים נצחיים כמו שכתוב (דברים ל') כי הוא חייך וכו'. כל ימיהם הוא בבחינת חדש דייקא, בחינת חיות חדש בכל עת שזה עיקר בחינת חיים ארוכים ונצחיים כנ"ל:

אות כ

וכל זה זוכין על ידי התפילין שהם בחינת הנ"ל. ועל כן שם נקשר בחינת מלכות דוד בקשר של תפילין כנ"ל. ועל כן יורד משם רצועה קדושה עד הטבור שהוא בחינת תחלת חיות והולדת האדם כשיוצא לאויר העולם. שהתחלת פרידתו ממעי אמו להתחיל לחיות בעצמו בעולם. הוא בעת כריתת הטבור. שאז נפרד ממעי אמו ומתחיל לחיות חיים חדשים שמתחיל עתה לקבל בעצמו. ועיקר הארת התפילין שנמשך עלינו על ידי הרצועות נמשך על ידי מוח הזקן שזוכר כל זה. שממנו מקבלין כח לחדש חיותו בכל עת כאלו היום נולד ונחתך טבורו שאז התחלת חיותו כנ"ל. ומשם נמשך בחינת חיות

האדם שכלולים בשבעים שנים שהם ימי חיי האדם כמו שכתוב (תהלים צ') ימי שנותינו בהם שבעים שנה שהם בחינת שנותיו של דוד המלך עליו השלום שחי שבעים שנים שהם כנגד שבעים פנים לתורה כמבואר בהתורה פתח ר' שמעון (סימן ס') עיין שם כי כל השבעים פנים שהם החיות השבעים שנים נמשך מהזקנים הנ"ל. שהם בחינת סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שנמשך הארתם עלינו על ידי הזקן הקטן שבכולם. שממשיך התחדשו"ת החיות על ידי בחינת המוח הגדול מאד שזוכר גם חתיכת הטבור כנ"ל. כי מוח שאר הזקנים שגבוהים עוד יותר. אי אפשר להתגלות בחוץ כנ"ל. וזהו שררך אגן הסהר שהיא הלבנה המתחדשת בכל עת שזהו בעצמו בחינת השבעים סנהדרין שדרשו רז"ל בפסוק זה כנ"ל. כי השבעים סנהדרין הם בחינת השבעים פנים שבעים שנים שמקבלין על ידי התפילין על ידי הזקנים הנ"ל. על ידי הרצועה שיורדת עד הטבור שעל ידי זה זוכין לחדש חיותו בכל עת שזכהו עיקר החיות של כל השבעים שנים. כי אם אינו מחדש חיותו בכל עת. אינו חי שבעים שנים. כי עיקר החיות הוא עבודת הבורא יתברך. כי הוא חייך. וכשאינו מוסיף קדושה ודעת בכל יום הוא קצר ימים. ומי יודע אם יעלו כל שבעים שנותיו ליום אחר. ועל כן הרשעים גמורים שאינם מקיימין את התורה לגמרי נקראים בחייהם מתים. כי בוודאי הם מתים ממש. מאחר שאינם מקיימין את התורה שהיא עיקר החיים באמת כמו שכתוב כי הוא חייך. ואפילו מי שעובד את ה' קצת אינו נמנה בימי חייו כי אם כפי מעט העבודה ומעשים טובים שזכה לעשו"ת בחייו. ועל כן יכול להיות שכל חיותו לא יעלה כי אם יום אחד כנ"ל אבל עיקר החיים באמת הוא בחינת חיים של דוש המלך עליו השלום שהוא זכה לחיות שבעים שנים שלימים באמת. כי זכה לחיים הנ"ל. שהם בחינת חיים ארוכים הנ"ל. שממשיכין על ידי התפילין וכו' כנ"ל. שהוא בחינת חיים חדשים בכל עת. וזהו שאומרים בקידוש הלבנה לענין התחדשו"ת החיות שהוא עיקר בחינת חידוש הלבנה שהיא בחינת כנסת ישראל ומלכות דוד כנ"ל. אומרים אז וללבנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן שהם עתידים להתחדש כמותה וכו' עטרת תפארת דייקא זה בחינת תפילין שנקראים עטרת תפארת כידוע. וכמובא לענין ברכת עוטר ישראל בתפארה. שמרמז על התפילין. כי הם בחינת עטרת תפארת שעל ידי זה עיקר התחדשו"ת החיות כנ"ל. שהוא בחינת חידוש הלבנה כנ"ל. וזהו בחינת קדושת הבכור שהוא התחלת פרשה ראשונה שבתפילין, בחינת קדש לי כל בכור וכו' כנ"ל. שצריכין לפדותו מן הכהן. בשביל להמשיך על ידי זה בחינת התחדשו"ת החיות והמוחין כנ"ל. וזהו שעיקר פדיון בכור הוא מבן חדש. כמו שכתוב (במדבר י"ח) ופדויו מן חדש תפדה. מן חדש דייקא. כי

עיקר הפדיון הוא בשביל התחדשו"ת החיות. שהוא בחינת חדש בחינת מחדש חדשים כנ"ל:

אות כא

כי דוד לא היה לו חיות כלל. כי היה ראוי להיות נפל. רק אדם הראשון נתן לו משנותיו שבעים שנה כמו שאמרו רז"ל. כי חיות של אדם הראשון נמשך מבחינת אריך אנפין שהוא בחינת אריכת אפים בחינת ספורי מעשיות הנ"ל של שנים קדמוניות וכו'. וכמובא בכתבים שחיות דורות הראשונים היה משם מבחינת א"א. ועל כן היו חיים הרבה מאד. וכל המעשיות שהתורה מספרת מדורות הראשונים כולם הם בחינת סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שהם בחינת הדרת פנים שכל השבעים פנים של תורה מקבלין מהם. ועל כן התחילה התורה מאלו המעשיות הקדושים קודם שמבארת מצות התורה. כי כל מצות התורה שכלולים בבחינת שבעים פנים לתורה צריכין לקבכל מבחינת הדרת פנים בחינת שופריה דאדם. בחינת סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות ועיקר החיות דקדושה שממשיכין משם. הוא לחדש חיותו בכל עת. להתחיל בכל פעם לחיות מחדש שזהו בחינת (תהלים ב') אני היום ילדתיך הנאמר בדוד משיח. היינו שדוש זכה שנתהפך לו לטובה מהיפך אל היפך. כי כמו שמתחלה לא היה לו חיות כלל והיה ראוי להיות נפל ממש. נתהפך הדבר וזרכה לחיות שבעים שנים משנותיו של אדם הראשון וזכה לחיות כל השבעים שנים בבחינת חיות חדש בכל עת כאלו עדיין לא חי כלל רק היום נולד. והוא בכל עת כמו נפל הנולד עכשיו. שאין לו שום חיות וצריך לקבל בחסדי השם יתברך חיות חדש. וכן בכל עת ורגע. וכן חי כל שבעים שנותיו שזה עיקר החיים כנ"ל. עד שזכה על ידי עבודתו ויגיעתו בבחינה זו שטרח ויגע כל ימיו לבלי לישן את ימיו רק להוסיף קדושה ודעת בכל עת לחדש חיותו בכל שעה. עד שזכה על ידי זה לחייות חיים ארוכים ונצחיים לעולם ועד בבחינת דוד מלך ישראל חי וקים כנ"ל. וזה בחינת תפילין כנ"ל. כי תפילין לשון (שמות ל"ג) ונפלינו אני ועמך הנאמר בעת שגילה לו השם יתברך י"ג מדות של רחמים שהם בחינת אור התפילין. שהוא בחינת וראית את אחורי הנאמר שם שהוא קשר של תפילין (ברכות ז') ששם שורש נשמת דוד משיח כנ"ל. שהיה ראוי להיות נפל כנ"ל. ועכשיו זכה שנתהפך הדבר וחי חיים חדשים בכל עת כאלו היום נולד שזה בחינת תפילין. בחינת ונפלינו אני ועמך, כי נתהפך הדבר כנ"ל. ונעשה מבחינת נפל בחינת ונפלינו. שהוא בחינת תפילין שהוא בחינת חיים ארוכים הנ"ל של דוש כנ"ל. ועל כן נקרא משיח בר נפלי. כי משיח יזכה לחיים הנ"ל. שהוא בחינת אני היום ילדתיך הנאמר במשיח וכנ"ל:

אות כב

וזהו (תהלים קמה) סומך ה' לכל הנופלים וכו'. שהם הנופלים מעבודת ה' והשם יתברך סומכם ומעוררם משינתם על ידי צדיקי הדור הנ"ל. שהם בחינת דוד משיח שזכה להפוך מבחינת נפל לבחינת חיים ארוכים להתחיל לחיות בכל פעם מחדש שזהו בחינת תפילין בחינת ונפלינו כנ"ל. ועל ידי זה הם מחיין ומקימין כל הנופלים שלא יפלו בדעתן ולא יתייאשו מגאולת נפשם כנ"ל. עד שזוכין לשוב אל ה' ואז הנפילה והירידה תכלית העליה. כי עיקר הנפילה הוא דייקא מחמת זה כדי שיתחילו לחיות מחדש כמבואר במקום אחר. דהיינו שיחזור ויתחיל ויחדש חיותו ומוחו שזהו בחינת תפילין בחינת ונפלינו וכו' כנ"ל. נמצא שסמיכת הנופלים מעבודת ה' לבל יתייאשו. רק יתגברו להתחיל בכל פעם מחדש זהו בעצמו בחינת דוד משיח שזכה שנתהפך לו מבחינת נפל לבחינת חיים ארוכים שיזכה להתחיל לחיות בכל פעם מחדש כנ"ל. כי כן גם אצלם הנפילה והירידה הוא תכלית העליה. כמו שאמר רבינו ז"ל במקום אחר בלקוטי א' (סימן רס"א) שמה שהאדם נופל מעבודתו הוא מן השמים כי ההתרחקות תחלת ההתקרבות. על כן נפל כדי שיתעורר יותר להתקרב להשם יתברך. ועצתו שיתחיל מחדש ליכנוס בעבודת ה' כאלו לא התחיל עדיין כלל מעולם וזה כלל גדול בעבודת ה' שצריכין ממש בכל יום להתחיל מחדש עד כאן לשונו. נמצא שדייקא על ידי הנפילה הם מתחילים לחיות מחדש שהוא בחינת תפילין כנ"ל. שהוא בחינת חיים ארוכים של דוש שנתהפך מנפל לחיים ארוכים וכו' כנ"ל. כי כל סמיכת הנופלים הוא על ידי הצדיקים הגדולים הנ"ל שהם בחינת דוד משיח שחיים חיים חדשים בכל עת. שעל ידי זה הם מחיין כל הנופלים להתחיל מעתה מחדש וכמבואר לעיל. וזה בחינת הגאולה שתהיה על ידי דוד משיח שיבא במהרה בימינו ואז תקום כנסת ישראל מנפילתה כמו שדרשו רז"ל (ברכות ה') על פסוק זה שבשביל זה אין נון בתהלה לדוד וכו' ואפ"ה חזר דוד וסמכה ברוח הקדש שנאמר סומך ה' לכל הנופלים וכו' במערבא מתרצי לה הכי נפלה ולא תוסיף ליפול עוד. קום וכו' כי כל נפילת כנסת ישראל הוא מה שישראל נופלים מעבודתם ח"ו שבזה תלויה הגאולה. כי אין הגאולה תלויה אלא בתשובה כמו שאמרו רז"ל (יומא פ'), ועל כן עיקר סמיכת הנפילה הוא על ידי דוד דייקא שחי חיים ארוכים הנ"ל כנ"ל. שעל ידי זה הוא מחיה ומחזק וסומך לכל הנופלים שלא יתייאשו כי ה' עמם וקרוב אצלם. בבחינת אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי כי אשב בחשך ה' אור לי (מיכה ז') ואז הנפילה והירידה הוא תכלית העליה וכנ"ל. וזהו שהתפלל הכהן גדול בבית המקדש ביום הכפורים. ולא תפיל אשה פרי בטנה ולא יעדי עביד שולטן מדבית יהודה. כי הכל

אחד. שלא יהיה שום נפל ממש ח"ו או בחינת נפילה הנ"ל ח"ו. וכל זה זוכין על ידי מלכות דוד שיתקיים לעולם שהוא בחינת ולא יעדי עביד שולטן מדבית יהודה. כי הוא זכה להפוך מבחינת נפל לבחינת חיים ארוכים דייקא כנ"ל, ועל כן היה הכהן גדול מתפלל ביום הכפורים תפלה זאת דייקא. כי יום הכפורים הוא עיקר התשובה ועיקר התשובה היא לעלות מנפילתו שהוא בחינת נפל כנ"ל. להתגבר לחדש ימיו בבחינת (איכה ה') השיבנו וכו' חדש ימינו וכו' כנ"ל שזה בחינת מלכות דוד משיח כנ"ל. על כן אחר יום הכפורים הוא סוכות שהוא בחינת אקים את סוכת דוד הנופלת. לבטל בחינת הפלת נפלים ח"ו רק להקימם ולהחיותם בבחינת סומך ה' לכל הנופלים וכו כנ"ל. ועל כן אחר סוכות הוא שמיני עצרת. שהוא בחינת מלכות דוד. כמו שכתוב (שמואל א' ט') זה יעצור בעמי כמו שאמר רבינו ז"ל במקום אחר (ליקוטי א' סימן מ"ח). שאז הנוקבא עוצרת הטפה שלא תפיל כמו שכתוב בכונות היינו כנ"ל:

אות כג

וזה בחינת ראש השנה. כי ראש השנה הוא בחינת תפילין שהם בחינת התחדשו"ת שזוכין בכל יום על ידי השינה שאז נתחדשים המוחין בתוך האמונה וכו' שזהו בחינת ראש השנה. כמובא בדברי רבינו ז"ל בהתורה אשרי העם (בסימן ל"ה) עיין שם. כי ראש השנה הוא בחינת קדושת ארץ ישראל. כמו שכתוב תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה שזהו בחינת תפילין שהם בחינת קדושת ארץ ישראל. בחינת והיה כי יביאך הנאמר בפרשיות התפילין כנ"ל. כי עיקר קדושת ראש השנה הוא שנזכה לתשובה שלימה כי הוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה. היינו שנזכה לחדש ימינו שעברו בחשך ולהוסיף מעתה תוספת קדושה ועבודה מחדש. שזהו בחינת חדש עלינו שנה טובה שאנו מבקשין בראש השנה. חדש דייקא שנזכה לשנה חדשה דייקא. כי כל שנה הוא פנים מיוחד משבעים פנים של תורה כנ"ל. על כן צריכין בכל שנה לזכות לפנים חדשו"ת לגמרי. לחיות מעתה חיים חדשים. שזהו בחינת חיים ארוכים כנ"ל. וזהו בחינת מה שמרבין לבקש ולהתפלל בראש השנה על חיים כמה וכמה פעמים בכל תפלה. כמו שאומרים זכרנו לחיים וכו' וכתוב לחיים וכו'. זוכר יצוריו לחיים ברחמים וכו' וכיוצא בזה הרבה. כי עיקר בחינת חיים הוא בחינת חיים ארוכים הנ"ל של הזקן העור הנ"ל שזכה לתכלית הזכרון בשלימות כנ"ל שממנו נמשך קדושת ראש השנה שהוא בחינת קדושת התפילין שהם בחינת ולזכרון בין עיניך כנ"ל. ועל כן נקרא ראש השנה יום הזכרון. כי עיקר קדושתו מבחינת הזכרון הנ"ל של הזקן הנ"ל. וכל בקשתינו

בראש השנה על החיים כונתינו על חיים אמתיים ונצחיים היינו בחינת חיים ארוכים הנ"ל. דהיינו לחדש חיותו בכל עת בחינת חדש עלינו שנה טובה חדש דייקא כנ"ל:

אות כד

וזהו החסד שעשה השם יתברך עמנו שקבע ראש השנה בראש חדש שהוא חסד גדול. כמו שמבואר בהתורה תקעו א' (בלקוטי תנינא). וכן שמענו יותר בהמעשה נוראה השייכה לזה מענין הכסא וכו' שלא נדפסה עדיין. כי אנו צריכין שיחדש השם יתברך עלינו את השנה. בבחינת ראש חדש שהוא בחינת התחדשו"ת החיות בכל עת שזהו בחינת מלכות דוד משיח כנ"ל. שאנו מרבין לבקש בראש השנה שיתגלה מלכותו שהוא מלכות דקדושה שאנו מבקשין בראש השנה שיתגלה וכמו שאנו אומרים בראש השנה כמה פעמים ותמלוך וכו' ומלוך וכו'. ועריכת נר לבן ישי משיחך וצמיחת קרן לדוד עבדך במהרה בימינו. כי מלכות משיח הוא בחינת חיים ארוכים הנ"ל שאנו מבקשין עליהם בראש השנה. שזהו בחינת קידוש החדש כנ"ל. ועל כן קבע לנו ברחמיו ראש השנה בראש חדש כנ"ל. וזהו בחינת מה שאמרור ז"ל לענין ראש השנה שהוא ברא חדש. זכרון אחד עולה לכאן ולכאן. זכרון דייקא. כי קדושת ראש השנה שהוא בבחינת ראש חדש, דהיינו לחדש השנה בבחינת חיות חדש שהוא בחינת ראש חדש בחינת חיים ארוכים הנ"ל כנ"ל. כל זה הוא בחינת זכרון כנ"ל. וכן מבואר בדברי רבינו ז"ל (בלקוטי תנינא סימן מ') המתחיל מי שיודע מארץ ישראל עיין שם מבואר שם שתפילין וארץ ישראל וראש השנה הם בחינה אחת עיין שם היינו כנ"ל:

אות כה

והנה כלל התפלין הם בחינת מוחין חיים. דהיינו להתחיל לחיות בכל פעם מחדש בין צדיק בין בינוני בין רשע. כל זמן ששם ישראל נקרא עליו צריך בכל יום להתחיל מחדש וכו' וכנ"ל. וזהו בחינת (דברים ד') ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום הנאמר על התפילין הקדושים כידוע. חיים כולכם היום דייקא כי צריך לחדש החיות בכל יום ויום כאלו הוא מתחיל לחיות היום וזהו חיים כולכם היום. היום דייקא כנ"ל. וזהו בחינת תפילין של יד ותפילין של ראש. ואיתא בכוונות שתפילין של ראש הם בחינת ג' שמות אלו אקי"ק הוי' אקי"ק שהם בגימטריא חיים בחינת מוחין. ותפילין של יד הם בחינת מוחי המלכות. ועל כן הם ג' שמות אלו אקי"ק הוי' אדנ"י שעולים יב"ק וכו' עיין שם. ומבואר שם שאור התפילין יוצאים על ידי השינה שישנים בלילה. שאז נתחדשים המוחין בתוך האמונה. שהוא בחינת מלכות. ועל ידי שקמים בחצות ומתאבלין על חורבן בית המקדש ועוסקים בתורה. על ידי זה מעלין את בחינת נקודת המלכות אמונה שירדה בכל הלילה לכל העולמות התחתונים לברר משם ניצוצות הקדושים. (שהם

הנשמות שנפלו בעונותיהם. להכניס בהם הרהורי תשובה להגביהם ולהשיבם להשם יתברך וכו') והצדיקים והיראים על ידי קימת חצות ועסק התורה בלילה. הם מעלים נקודת המלכות עד שהיא עולה באור היום ויושבת בזרוע שמאלי כי שם מקומה וכו'. ואז מאיר בה הז"א הרשימו של המוחין שלה שנשארו בלבו. כי עיקר המוחין דגדלות ממש הם רק בשעת התפילה. ואחר התפילה נסתלקין המוחין רק שנשאר רש"ימו מהם. שזהו בחינת אור התפילין. שהם בחינת הרשימו של המוחין שנשארין כל היום. רק העיקר הוא בשעת התפלה וכו'. ואחר כך בלילה מסתלק גם הרשימו. ועל כן אין תפילין בלילה. וגם רש"ימו של המוחין של המלכות נסתלק בלילה. רק שזאת הרשימו של המלכות אינו מסתלק לגמרי רק שנשארה בלבו שזהו בחינת שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך וכו' ואחר כך בבקר הוא מאיר בה הרשימו בזרוע שמאל שהוא בחינת תפלה של יד. ואזי כשרואה הז"א שכבר יש לה התפילין רש"ימו של המוחין אזי הוא מתקנא בה. שזהו בחינת קשה כשאול קנאה. ואז חוזר ולוקח לעצמו גם כן המוחין שלו היינו הרשימו שנתחדשה בלילה. וזהו בחינת תפילין של ראש וכו'. עיין שם בכוונות באריכות. נמצא כי תפילין של ראש הם בחינת התנוצצות המוחין של הדעת שהוא בחינת ז"א. ותפילין של יד הם בחינת התנוצצות המוחין של המלכות. שהוא בחינת אמונה כנ"ל. ועיקר התפילין והמוחין והחיות נמשכין על ידי צדיקי הדור האמתיים. שהם המוחין והחיות של כל העולם. כי כל צדיק הדור הוא בחינת משה משיח. כמו שכתוב (שבת ק"א) משה שפיר קאמרת. ומשה הוא הדעת. בחינת תפילין מוחין. כמו שאמר רבינו ז"ל במקום אחר. (ליקוטי א' סימן ל"ח) כי הצדיק האמת הוא בחינת נהר היוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים. שהם בחינת ד' פרישו"ת שבתפילין כידוע. שהם המוחין של התפילין שנמשכין על ידי הנהר היוצא מעדן. שהוא הצדיק האמת כידוע. וזהו תפילין של ראש ותפילין של יד זה בחינת צדיק שהוא בחינת ז"א כידוע. וכנסת ישראל שהוא בחינת מלכות וכנ"ל. היינו המוחין של הצדיק בעצמו זה בחינת תפילין של ראש. ומוחין של כלל ישראל שהצדיק מאיר בהם ומקרבם להשם יתברך. זה בחינת תפילין של יד. שעיקרם הם בבחינת אמונה. שהוא העיקר והיסוד שהכל תלוי בו. כמו שכתוב (מכות כ"ד בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה. היינו שהצדיק מוכרח לסלק את המוחין שלו. ואפילו הרשימו נסתלקת בשעת שינה. ולא נשאר אצלו כי אם הרשימו של מוחי האמונה שנשארה בלבו, בבחינת כחותם על לבך כנ"ל. ואז בשעת השינה האמונה נתצמצמה ונתקטנה בסוד נקודה ויורדת לכל העולמות התחתונים לברר ניצוצות משם כנ"ל. היינו שהצדיק מוכרח להפיך את עצמו לתוך

בחינת שינה ולסלק המוחין שלו. ואז הוא מברר על ידי בחינת האמונה שלו נצוצות רבות מעמקי הקליפות שהם כמה וכמה נשמות של ~ אותן שנפלו בעונותיהם ונתרחקו מהשם יתברך כל אחד כפי מה שנתרחק בעונותיו רחמנא ליצלן. שבשבילם מוכרח הצדיק להוריד את עצמו אליהם ולסלק את דעתו כדי להכניס בהם אמונה שלימה כדי לקרבם אל האמונה הקדושה להחזיקם להשם יתברך. שכל זה הוא בחינת שינה של הצדיק כמובן בדברי רבינו ז"ל במקום אחר. שמה שעוסק לדבר עם העולם שיחת חולין וסיפורי מעשיות. כל זה הוא בחינת שינה אצלו. והכל הוא בשביל להגביה ולהרים את העולם לקרבם להשם יתברך. כי מעצם המוח של הצדיק אי אפשר לקבל. על כן הוא מוכרח לסלק דעתו ולהקטין את עצמו בסוד נקודה ולבררם ולהעלותם על ידי נקודת האמונה לבד ואחר כך כשנתעורר מהשינה עם כל הנצוצות והנשמות שהגביהם ועוררם להשם יתברך צריכין לעסוק בתורה ותפילה ועבודת השם יתברך עד שזוכים לעלות למקומם בסוד תפלה של יד שהוא בחינת כנסת ישראל שיושבת בזרוע שמאל כנ"ל. ואז כל הרשימו של כל המוחין של כלל ישראל שנסתלקו מהם שכולם נשארו בלב הצדיק בחינת כחותם על לבך. הוא מאיר הכל ב~ אותה נקודת האמונה שלו שעלתה עם כל הברורים שהם נשמות הבעלי תשובה שהגביהם והחזירם להשם יתברך היינו שמאיר בהם דעת ושכל כדי לחזקם באמונה שלימה כדי שיתחזקו בעבודתם. ולא יסתכלו על מניעה והסתה של הבעל דבר ושאר המונעים רק יעברו על הכל על ידי חוזק אמונתם שנתחזקה ביותר על ידי הדעת שהאיר בהם בסוד תפילין של יד כנ"ל. ועל ידי זה נמתק יד כהה שהם בחינת כל המניעות וההסתות וכו' שנמשכין הכל על ידי בחינת גבורות ודינים בחינת יד כהה כנ"ל. כי על ידי חוזק האמונה עוברים על הכל כנ"ל. עד שאין יכול להפיל ~ אותם שום דבר. כי הוא מאיר בהם הדעת של האמונה הקדושה. שידעו שהשם יתברך בכל מקום ואין שום מניעה בעולם שלא יוכלו לשברה. ואין שום יאוש בעולם כי אין ירידה בעולם שלא יוכלו לעלות משם וכו' כנ"ל. ועל ידי זה מחזקם ומעוררם באמונה עד שעוברים על כל המניעות והבלבולים שבעולם ונתקרבים להשם יתברך ומתחילין בכל פעם מחדש. כי הוא מכניס בהם אמונה שלימה שהוא בחינת אריכת אפים לעבור על כל המעכבים והמונעים והבלבולים שבעולם כנ"ל. שזהו בחינת תפילין כנ"לואזי כשהצדיק רואה שבחינת נקודת האמונה הצליחה וגם עשה פרי שכבר קבלה המוחין והדעת שהוא בחינת תפילין של יד. דהיינו שהוא רואה שכבר עלתה בידו. והועילה יגיעתו וטרחתו כי זכה להאיר הדעת בהנפשו"ת שהעלם וקירבם להשם יתברך עד שהם חזקים באמונתם לעמוד על עמדם ולעבור על כל המניעות שבעולם וכו' כנ"ל. אזי הצדיק

בעצמו מתקנא בתלמידיו שרואה שקיבלו מוחין ודעת אמתי ממנו אזי הוא מתקנא בהם. בבחינת ומתלמידי יותר מכולם שעל ידי התלמידים שהאיר בהם המוח והדעת של האמונה הקדושה שהיא בחינת כנסת ישראל בחינת תפילין של יד כנ"ל. על ידי זה הוא מתקנא בהם. ונזכר בעצמו היכן המוחין שלו. ואזי מחזיר לעצמו הרשימו של המוחין שלו שנסתלקו בשעת השינה. ואזי מקבל הרשימו זאת שנתחדשה בחידוש נפלא שזהו בחינת תפילין של ראש כנ"ל. וכן מבואר בדברי רבינו ז"ל במקום אחר שבתחלה מוריד הצדיק את עצמו כדי לקרב נפשות. ואחר כך חוזר למעלתו בתוספת הארה וכו'. היינו כנ"ל. ומשני בחינות אלו שהם המוחין של הצדיק בעצמו והמוחין של האמונה שמכניס בכנסתי שראל שהם הנפשו"ת שמקרבן להשם יתברך. משם נמשכין בחינת תפילין של ראש ותפילין של יד לכל אחד ואחד. כי כל בחינה כלולה מכל הבחינות כידוע. וזה בחינת (תהלים ע') למנצח לדוד להזכיר. להזכיר את עצמו כמו שפירש רש"י שם משל למלך שכעס על צאנו וכו' אחר זמן החזיר את הצאן וכו' עיין שם היינו כנ"ל. שבתחלה מזכיר הצדיק את ישראל שיחזרו להשם יתברך. ואחר כך כשרואה שהועילה תפלתו ויגיעתו והחזיר את ישראל להשם יתברך אזי מזכיר את עצמו כנ"ל. שזהו בחינת תפילין של ראש שהם בחינת זכרון כנ"ל:

אות כו

ועל כן המוחין של תפילין של ראש הם בחינת אהיה הוי' אהיה שעולים חיים כנ"ל. כי אהיה הוא בחינת עיבור כמבואר בכוונות. כי מבואר בדברי רבינו ז"ל בהתורה קרא את יהושע (בסימן ו') שאהיה הוא בחינתתשובה בחינת אנא זמין למיהוי. כי קודם התשובה עדיין אין לו הויה כלל. רק כשמתחיל לעשו"ת תשובה. אז הוא בבחינת אהיה בחינת אנא זמין למיהוי. כי אז הוא מתחיל להזמין ולהכין את עצמו שיהיה לו הויה בעולם עיין שם. ואיתא שם שצריכין לעשו"ת תשובה על תשובה וכו' עיין שם. ואפילו הצדיק שכבר עשה תשובה שלימה אף על פי כן צריך לעשו"ת תשובה בכל עת על ההשגה הראשונה. כי בכל עת הוא בא על השגה חדשה. ואזי הוא עושה תשובה שהוא בחינת אהי"ה על ההשגה של אתמול שהתגשם את רוממות אלקותו וכו' שזהו בחינת שבת. בחינת עולם הבא שהוא כולו שבת כולו תשובה וכו' עיין שם. נמצא שהצדיק האמת הוא תמיד בבחינת אהיה. כי בכל פעם ופעם הוא בא על מוחין חדשים. ומתחיל להשיג את השם יתברך בהשגה חדשה ומוחין חדשים. שזהו בחינת חיים ארוכים הנ"ל. בחינת חיים חדשים שמתחיל לחיות בכל פעם. שכל זה הוא בחינת אהיה. כי בכל יום הוא בבחינת אהיה בחינת אנא זמין למיהוי. כאילו עדיין לא התחיל לחיות כלל. ולא היה

לו עדיין שום הויה בעולם כלל. רק עתה הוא מתחיל לחיות ולהכין את עצמו שיהיה לו הויה בעולם. שזהו בחינת אהיה כנ"ל. ועל כן התפילין שהם בבחינת חיים ארוכים הנ"ל של הצדיק שמתחיל בכל פעם לחיות מחדש במוחין חדשים כנ"ל. על כן הם בבחינת אהיה הוי' אהיה שעולה חיים. הינו שבכל יום הוא בבחינת אהיה בחינת עיבור בחינת אנא זמין למיהוי. שמתחיל לחיות מחדש במוחין וחיות חדש. כאלו עדיין לא היה לו הויה וחיות כלל כנ"ל. ואחר כך נמשכין לו על ידי זה מוחין חדשים גמורים, שהם בחינת הוי' שהם בחינת המוחין כמבואר בכוונות עיין שם. ותיכף כשזוכה לקבל אלו המוחין החדשים שהם החיים. אחר כך הוא חוזר ומסלק אלו המוחין ולא נשאר לו רק הרשימו. ואזי הוא חוזר ומתחיל להתדבק להשם יתברך ולהתגעגע אליו שיזכה עוד למוחין חדשים גדולם עוד יותר ויותר שזה בחינת אקי' ב'. בחינת אנא זמין למיהוי וכו' כנ"ל. וזהו אקי' הוי' אקי'. כי הוא נשאר תמיד בבחינת אקי' בחינת אנא זמין למיהוי כי תיכף שמקבל המוחין שהם בחינת הוי' תיכף הוא חוזר ומתחיל להתגעגע להשם יתברך בבחינת אקי' אנא זמין למיהוי. כאלו עדיין לא היה לו הוי' כלל. וכן לעולם כנ"ל. ועל כן אלו הג' שמות אקי' הוי' אקי' עולים חיים. כי זה עיקר החיים בחינת חיים ארוכים הנ"ל, דהיינו שמתחיל לחיות בכל פעם וכנ"ל באריכות. אבל המוחין של כנסת ישראל שהם בחינת תפילין של יד הם בבחינת אקי' הוי' אדנ'. כי הם צריכים גם כן בכל יום להתחיל מחדש בבחינת אקי' אנא זמין למיהוי כנ"ל. ואחר כך מקבלין המוחין שלהם שהם בחינת הוי' כ"ל. אבל אחר כך כשנסתלקין המוחין שלהם. נשארין בבחינת אדנ' שהוא בחינת מלכות אמונה. שמאמינים בהשם יתברך שהוא אדון כל. כי זאת הבחינה של אדנ' שהיא בחינת האמונה צריכה לישאר תמיד. כי זאת הנקודה אינה נסתלקת לעולם. כי בהכרח שישאר בחינת רש"ימו של מוחי האמונה. כדי שיוכלו להתחזק בעבודתם כנ"ל. כי עיקר התחדשו"ת המוחין של ההמון עם הוא כדי שישארו באמונה חזקה שזה עיקר חיותם. כי הוא יסוד הכל. ועל כן הרשימו שלהם נשארת בבחינת אדנ' שהיא בחינת אמונה שמאמינים באדון כל. ועל ידי זה נתחדשים המוחין שלהם וזוכין לעבור על כל המניעות וכו' כנ"ל. אבל המוחין של בחינת תפילין של ראש שהם בחינת המוחין של הצדיק הם נשארים בבחינת אקי'. כי הוא זוכה באמת לחיים ארוכים הנ"ל שמתחיל בכל פעם לחיות מחדש וכנ"ל. וזה בחינת אקי' אשר אקי'. זהו בחינת תשובה על תשובה הנ"ל. שבכל פעם מתחיל לחיות מחדש בבחינת אקי' הנ"ל. וזהו אקי' אשר אקי'. אקי' דא אנא זמין למיהוי שמתחיל לחיות ולקבל מוחין חדשים בחינת תפילין כנ"ל. וזהו אש"ר ~ אותיות רא"ש. שהם המוחין בחינת הוי' כנ"ל. ואחר כך

הוא חוזר להיות בבחינת אקי'. כי מתחיל להשתוקק לחזור ולקבל חיות ומוחין חדשים עוד יותר. וזהו בחינת אהיה ב' הנ"ל כנ"ל. נמצא שאהיה אשר אהיה הוא בחינת אהיה הוי' אהיה הנ"ל. שהוא בחינת תפילין. כי זה השם אהיה אשר אהיה גילה השם יתברך למשה בשעת יציאת מצרים שהוא בחינת תפילין כנ"ל. וכן אצל כל אדם בעצמו צריך להמשיך על עצמו ב' בחינות מוחין הנ"ל. שהם בחינת תפילין של יד ותפילין של ראש כי כשהמוחין נסתלקין ממנו. אזי על ידי הרשימוט של האמונה שנשארה בלבו. על ידי זה הוא חוזר וממשיך דעת ומוחין לעצמו להתחזק באמונה יתירה לחזור ולהתחיל בעבודת ה' שזהו בחינת תפילין של יד שהוא בחינת אמונה מלכות כנ"ל. שהשמות עולים יב"ק שהוא בחינת בק"י בחינת מעבר יב"ק הנ"ל שעוברים על כל המניעות וכנ"ל. ואחר כך כשזוכה לבחינת תפילין של יד. דהיינו להתחזק באמונה ולבלי להניח להפיל את עצמו ח"ו. אחר כך הוא מתקנא בעצמו וחוזר וממשיך לעצמו מוחין גדולים ממש להתחזק לעלות מדרגא לדרגא. לחיות בכל פעם חיות חדש שזהו בחינת תפלה של ראש שהשמות הם אהיה הוי' אהיה בחינת חיים וכנ"ל והבן היטב:

אות כז

וזה בחינת תפילין דרש"י ותפילין דרבינו תם ומבואר בכוונות שתפילין דרבינו תם הם מוחין גדולים ביותר ושם הגבורות יוצאין קודם החסדים שזהו בחינת הצירוף של התפילין דרבינו תם שהם בחינת יקק"ו בחינת קדש והיה כי יביאך והיה אם שמע וכו' ותפילין דרש"י הם בחינת הוי' כסדר בחינת חסדים קודם לגבורות וכו' עיין שם. כי בתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין. ראה שאין העולם מתקיים והקדים מדת הרחמים ושיתפו למדת הדין. הה"ד (בראשית ב') אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשו"ת ה' אלהים ארץ ושמים. וזה ידוע שעיקר היצר הרע והסטרא אח רא נמשך מבחינת גבורות ודינים שנמשכין מתחלת הצמצום של החלל הפנוי. ושבירת היצר הרע נמשך מבחינת מדת הרחמים ששיתפו למדת הדין. שעל ידי זה יש כח לשבר היצר הרע ולהפכו אל הקדושה שזהו בחינת מה שהצדיקים מהפכים מדת הדין למדת הרחמים. ועל כן בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין לבד כי רצה שיתגבר האדם בעבודתו כל כך עד שיהיה לו כח לשבר היצר הרע בעצמו שבא ממדת הדין בלי סיוע דלעילא. אבל השם יתברך ראה כי אי אפשר להעולם להתקיים בזה. על כן הקדים מדת הרחמים למדת הדין שמזה נמשך מה שהשם יתברך ברחמיו מרחם על העולם בכל עת ושולח להם הרהורי תשובה ומסייע ~ אותם לשבר את היצר הרע שהוא מבחינת מדת הדין. כמו שאמרו רז"ל (קידושין ל') בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו

ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו היה נופל בידו. בכליום יצרו של אדם מתגבר עליו זה נמשך מבחינת בתחלה עלה במחשבה לברוא במדת הדין. שזה הדין מתעורר בכל יום ורוצה ח"ו לנהוג העולם בבחינה זאת. ומשם מתעורר ומתגבר היצר הרע שנמשך משם בכל יום ויום. אך אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו וכו'. כי השם יתברך מרחם תיכף ומקדים מדת הרחמים למדת הדין. שזהו בחינת העזר והסיוע שמסייע להאדם בכל יום לשבר את היצר הרע שהוא ממדת הדין כנ"ל. כי העזר והסיוע נמשך מבחינת ראה שאין העולם מתקיים עמד והקדים מדת הרחמים למדת הדין כנ"ל. אבל יש צדיקים גדולים כל כך שאין צריכין סיוע מלעילא והקדוש ברוך הוא מתנהג עמהם בתחלה במדת הדין. והם עומדים בכל הנסיונות וסובלים כל מיני יסורים וצרות הנמשכין ממדת הדין. ונשארים על עמדם. עד שזוכין למה שזוכין. כמו שכתוב באברהם והאבות האלהים אשר התהלכו אבותי לפניו (בראשית מ"ח) האלהים דייקא. שהוא בחינת מדת הדין שהלך מעצמו בלי סיוע דלעילא. כמו שפירש רש"י בפרשת נח. וזהו בחינת כל היסורים שהצדיקים סובלים כמו שכתוב (תהלים י"א) ה' צדיק יבחן כפשתני הזה כל מה שיודע שפשתנו יפה הוא מקיש עליה ביותר כמו שאמרו רז"ל (בראשית רבא פרק ל"ב) וכמו שכתוב (משלי ג') כי את אשר יאהב ה' יוכיח וכו'. כי הם ממתיקים הדין בשרשו בתחילת המחשבה הנ"ל כי הם מאמינים ויודעים שהיסורים והדינים בעצמן הם טובות גדולות. ועל ידי זה באמת הם זוכים לעלות ולכלול בתחלת המחשבה. שזהו בחינת ר' עקיבא שסרקו את בשרו במסריקות של ברזל ושאל משה רבינו עליו השלום זו תורה וזו שכרה, והשיב לו השם יתברך שתוק כך עלה במחשבה. כי יסורים של צדיקים כאלו בחינת ר' עקיבא וחביריו הם נמשכין מתחלת המחשבה שרצה השם יתברך לברוא את העולם במדת הדין כדי שיזכו לעמוד בנסיון בלי סיוע דלעילא כנ"ל. כדי שיזכו הכל לכלול בתחלת המחשבה. אבל ראה שאין העולם מתקיים על כן הקדים מדת הרחמים וכו'. ואז יש כח לכל לשבר היצר הרע על ידי סיוע דלעילא הוא בחינת מדת הרחמים כנ"ל. אבל הצדיקים גדולים כמו ר' עקיבא וחביריו כנ"ל. הם עובדים השם יתברך כמו שעלה בתחלת המחשבה. דהיינו במדת הדין לבד דהיינו שסובלים כל מיני יסורים ועומדים בכל הנסיונות והקטרוגים שהכל נמשך ממדת הדין. והם משברין הכל בעצמן כנ"ל ועל ידי זה זוכין באמת לעלות ולכלות בתחלת המחשבה שזהו בחינת שתוק כך עלה במחשבה כנ"ל:

אות כח

כי עיקר הדין נמשך מתחלת הצמצום של החלל הפנוי וכו' כידוע. ומבואר בדברי רבינו ז"ל בהתורה בא אל פרעה (בסימן ס"ד) שחלל הפנוי הם בחינת הקשיות שאי אפשר לתרצם וכו' עיין שם כל זה היטב. אבל הצדיק הגדול בחינת משה יכול ליכנוס גם באלו הקשיות שהם בחינת חלל הפנוי וכו' עיין שם. וזהו בחינת הנ"ל שהצדיק עולה בתחלת המחשבה שהוא תחלת הצמצום של חלל הפנוי שמשם שורש הדין. וזוכה לעמוד שם בנסיון ולסבול כל היסורים והדינים ועל ידי זה הוא זוכה להשיג סוד חלל הפנוי לידע שגם שם נעלם ונסתר השם יתברך בדרך נפלא ונורא שאי אפשר להשיג וכו' כמו שכתוב שם. עיין שם בהתורה בא אל פרעה הנ"ל. וזהו בחינת תפילין דרבינו תם שהם בחינת מוחין גבוהים יותר ששם הגבורות קודמין לחסדים שנמשכין מבחינת הצדיקים הגבורים הנ"ל. שהשם יתברך מתנהג עמהם כמו שעלה בתחלת המחשבה. ועל כן הם זוכים באמת לכלול בתחלת המחשבה ולהמתיק הכל בשרשו וכנ"ל. וזהו בחינת שהגבורות קודמין לחסדים כי הם יכולים לקבל הגבורות בעצמן קודם החסדים. שזהו בחינת ההנהגה שעלה במחשבה תחלה כנ"ל. כי הם זוכים אפילו על ידי מדת הדין בעצמו כי סבלו יסורים גדולים ונבחנו. עד שהם זוכים גם על פי מדת הדין בעצמן וכנ"ל. אבל תפילין דרש"י החסדים קודמין לגבורות. זהו בחינת הקדים מדת הרחמים ושיתף למדת הדין שזהו עיקר ההנהגה של כל העולם כנ"ל. ועל כן עיקר התפילין הם של רש"י שמניחין ~ אותם רוב העולם כי עיקר הנהגת העולם וקיומו הוא על ידי בחינה זו לבד כנ"ל. רק מי שרוצה לקדש את עצמו בתוספת קדושה הוא צריך להניח גם תפילין דרבינו תם כדי לקבל הארה גם מהצדיקים הגבוהים הנ"ל. שזכו לעלות לתחלת המחשבה ולהמתיק כל הדינים בשרשם ממש וכו' כנ"ל. כי מהם אנו יכולין לקבל קדושה יתירה. ועל כן כל מי שרוצה לקרב את עצמו להשם יתברך להמשיך על עצמו תוספת קדושה צריך להניח תפילין דרבינו תם כמו שהזהיר רבינו ז"ל את אנשיו להניח תפילין דרבינו תם. כי כל ההתרחקות מהשם יתברך נמשך מהיצר הרע ששרשו ממדת הדין שנמשך מחלל הפנוי הנ"ל. ועל כן עיקר תוספת קדושה נמשך על האדם על ידי תפילין דרבינו תם שנמשכין מבחינת הצדיקים הנ"ל העולים לשם לבחינת שורש הדין של בחינת חלל הפנוי וממתיקין הכל בשרשם שעל ידי זה נמשך כח על כל הרחוקים לשבר ולבטל היצר הרע שנמשך משם כנ"ל:

אות כט

ועל כן עכשיו בעקבות משיחא בסוף הגלות צריכים ליזהר מאד להניח תפילין דרבינו תם כמו שהזהירו כל הצדיקים אמתיים שהיו בימינו כי עכשיו התגבר הבעל דבר מאד מאד

מחמת שרואה שקרוב לבא קצו. על כן הוא מתגבר מאד. כמו שני בני אדם הנלחמים זה עם זה כשרואה שמתגבר כנגדו וכמעט שיפול. אזי הוא מתגבר בכל כחו להפיל את שכנגדו. וכמו שאמר החכם אין גבור כמתייאש, כי הגלות הוא בחינת עיבור וכשיוצאין מן הגלות זהו בחינת לידה כמו גאולת מצרים שנקראת לידה כמו שכתוב (יחזקאל טז) ומולדתיך ביום הולדת ~ אותך וכו'. וכן בגאולה אחרונה כתיב (ישעיה ס') כי חלה גם ילדה ציון את בניה. וכמו שכתוב (שם) האני אשביר ולא אוליד. ועל כן בסוף הגלות מתגבר הגלות ביותר. כמו שהיה במצרים. כמו שכתוב (שמות ה') ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה וכו'. וכמו שכתוב (שם) תכבד העבודה וכו'. זה בחינת קישוי הולדה. בחינת (שם י"ג) ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו וכן כל היסורים והצרות שסובלים עכשיו בסוף הגלות האחרון הזה הם בחינת חבלי לידה כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבליה וכו'. ועיקר התגברות הגלות שמתגבר עכשיו ח"ו. הוא מה שהבעל דבר מתגבר מאד על נפשו"ת ישראל לרחקם מהשם יתברך. שזהו עיקר גלות וצרות הנפש. כי חוץ מזה הכל הבל וכמבואר במקום אחר. ועיקר הצרה מה שמתגבר הבעל דבר להכניס כפירות ואפיקורסות בעולם ח"ו וכמו שאמר רבינו ז"ל שהולך אפיקורסות גדול בעולם. וכמו שרואין בחוש. שלא היתה כזאת מימי עולם אפיקורסות כזאת בישראל כמו עכשיו בעוונותינו הרבים שרבו המתפרצים בעם למד את נערי בני ישראל חכמותיהם ולשונותיהם וכו' וכבר דברנו מ זה סבמקום אחר.וכל התגברות הבעל דבר שמתגבר עכשיו זהו בחינת חבלי של משיח בחינת חבלי לידה כנ"ל. וכל כחו נמשך משורש הדין של בחינת חלל הפנוי כנ"ל. ועל כן עכשיו אין כח לעמוד כנגדו כי אם בכח הצדיקים אמתיים הגדולים מאד הנ"ל. שיכולים ליכנוס לשם לתוך בחינת חלל הפנוי ולהמתיק הדין שם בשרשו. שעל ידי זה נתבטל כל כח היצר הרע של כל באי עולם שנמשך משם. על כן צריך כל אחד ליזהר להניח תפילין דרבינו תם שהם נמשכין מבחינת מוחין של הצדיקים הגדולים הנ"ל. כדי לקבל כח מהם לשבר את היצר הרע שמתגבר עכשיו מאד שנמשך משם וכנ"ל:

אות ל

כי עיקר קישוי הולדה נמשך מבחינת עמלק כמובן בדברי רבינו ז"ל (סימן קל"ה) על פסוק וישסף שמואל את אגג וכו'. עיין שם מה שכתוב שם על פירוש רש"י חתכו לד' וכו'. על ידי זה נפתח רחמה של המקשה לילד וכו' עיין שם שהוא בחינת הכפירות והאפיקורסות הנמשך מחלל הפנוי ועל כן נקרא ראשית. כמו שכתוב (במדבר כ"ד) ראשית גוים עמלק כי חלל הפנוי קדשם לעולם. כי בלא זה לא היה מקום לבריאת

העולם כמבואר היטב כל הענין בהתורה בא אל פרעה (בסימן ס"ד) עיין שם היטב. ומשם מבחינת חלל הפנוי נמשך הקליפה הקודמת לפרי ועל כן נקרא עמלק ראשית מחמת שכחו נמשך מחלל הפנוי שהיא ראשית וקודם לעולם שמשם בחינת הקליפה הקודמת לפרי כנ"ל. וזהו בחינת הבכורה של עשו שהוא עמלק היינו כנ"ל. כי נמשך מבחינת הקליפות הנמשכין מחלל הפנוי שקדם להעולם. ועל כן השתדל יעקב ליקח הבכורה משו. כי באמת השם יתברך קדם לכל. כי הוא יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין והוא יתברך בעצמו ברא את החלל הפנוי, כדי שיהיה מקום לבריאת העולם כנ"ל. ועל כן ישראל על ידי אמונתם בהשם יתברך שקדם לכל. הם עוברים על כל החכמות והכפירות והאפיקורסות הבאים מחלל הפנוי כי הם מאמינים שגם בהחלל הפנוי בעצמו נעלם השם יתברך. כי הוא יתברך קדם לכל וכמבואר בהתורה הנ"ל שעל כן נקראים ישראל עבריים על שעל ידי אמונתם באלקי העבריים הם עוברים על כל החכמות הבאים מחלל הפנוי. ועל כן באמת ישראל הם בכורים באמת. כמו שכתוב (שמות ד') בני בכורי ישראל. כי עוברים על ידי אמונתם על החלל הפנוי. ומאמינים בהשם יתברך בעצמו שהוא ראשון וקודם לכל כנל. ועל כן לקח יעקב הבכורה מעשו כי מתחלה בהכרח היה שתהיה הבכורה אצל עשו. כי הקליפה קדמה לפרי. כי הבכורה שלו נמשך מחלל הפנוי שקדם לעולם. אבלי עקב על ידי אמונתו זכה לעבור את החלל הפנוי ולהאמין ולכלול בהשם יתברך שקדם לכל. ועל כן אחר כך ביטל את הבכורה של עשו. שהוא בחינת ראשית גוים עמלק וזכה ליקח הבכורה לעצמו. עד שזכה שזרעו יהיו נקראים כולם בכורים כמו שכתוב בני בכורי ישראל וכנ"ל. וזהו בחינת מכת בכורות דייקא בשעת יציאת מצרים ואז נתקדשו בכורי ישראל. כי זה עיקר יציאת מצרים. כי כל הגליות שכלולים בגלות מצרים נמשכין על ידי זוהמת עמלק שהוא עיקר זוהמת הנחש שהוא ראשית גוים עמלק שממנו מקבלים כל הד' מלכיות שהם כל הגליות כמו שאמר רבינו ז"ל בהתורה מישרא דסכינא (בסימן ל') וגם שרו של מצרים הוא אדום שהוא עשו כמובא. וכל עיקר קשיות וכבידות לב של פרעה שלא רצה להניח את ישראל לצאת נמשך מבחינת האפיקורסות והכפירות שנדבק בו הנמשך מחלל הפנוי שהוא בחינת עמלק. וכמו שכתוב שם רבינו ז"ל על פסוק בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו. שפרעה הוא בחינת חלל הפנוי שמשם נמשך כבדות לבו. בחינת (שמות י"ג) ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו וכו' בחינת קישוי הולדה כנ"ל. על כן ויהרוג ה' כל בכור בארץ מצרים כדי להכניע בכור דסטרא אחרא הנמשך מבכורה של עשו בבחינת ראשית גוים עמלק. מבחינת הכפירות הנמשכין מחלל הפנוי שקדם לעולם. כדי להכניע כל זה

ולהגביר בכורי ישראל שהם מקבלין מהבכורה של יעקב שזכה על ידי אמונתו לעבור על החלל הפנוי לעבור על כל הקשיות והחקירות הנמשך משם. ולדבק את עצמו בהשם יתברך שהוא ראשון וקודם לכל שמשם הבכורה דקדושה וכנ"ל. ועל ידי זה יצאו ישראל ממצרים שהוא בחינת לידה ואז נתקדשו הבכורות ליתנם לכהן שהוא מקבל קדושתו מבחינת זקן דקדושה בחינת זקן אהרן וכו' כנ"ל שהוא בחינת ת"ד הנמשכין על ידי העור הנ"ל שנכלל באין סוף שקדם לכל ששם כל העולם אינו עולה כהרף עין וכו' כנ"ל. כדי לקדש הבכור שהוא הולדה ראשונה להמשיך עליו קדושת הבכורה של ישראל שהיא בחינת האמונה. שעל ידי זה עוברין על כל החכמות ומאמינים בהשם יתברך שקדם לכל. וזהו בחינת (שם) והעברת כל פטר רחם לה'. והעברת דייקא כי על ידי קדושת בכור זוכין להתגבר על בחינת הבכורה דסטרא אחרא שהוא בחינת חלל הפנוי וכו' כנ"ל. כי על ידי קדושת בכור לכהן ממשיכין אמונה שלימה שעל ידי זה עוברין על כל החכמות וכו' כנ"ל. ועל כן עיקר התפילין הם מדברים מיציאת מצרים וקדושת בכורים ואמונה. כי הכל אחד כי על ידי אמונה עוברים על כל החכמות הנמשכין מחלל הפנוי שזהו בחינת יציאת מצרים בחינת קדושת בכורים כנ"ל. ומשם עיקר התפילין שהם התחדשו"ת המוחין והחיות, כי עיקר התחדשו"ת המוחין והחיות מקבלין על ידי אמונה שהוא עיקר החיים. כמו שכתוב (משלי ט"ז) באור פני מלך חיים כמובא בדברי רבינו ז"ל וכנ"ל. כי על ידי אמונה שמאמינים בחידוש העולם שהשם יתברך ברא הכל כרצונו יש מאין המוחלט אחר העדר הגמור. וכמו שהוא יתברך חידש את העולם יש מאין המוחלט כמו כן הוא מחדש גם עתה בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית ועיקר חידוש מעשה בראשית בכל יום הוא על ידי החכמה כמו שכתוב (תהלים ק"ה) כולם בחכמה עשית שהם המוחין חדשים הנמשכין בכל יום להכיר ארותו בכל יום מחדש בידיעה והכרה חדשה שעל ידי זה נתחדשין מעשה בראשית בכל יום בבחינת ובטובו מחדש וכו' אין טוב אלא תורה אין טוב אלא צדיק היינו הצדיק האמת זוכה להשגת התורה והדעת מחדש בכל יום שעל ידי זה נתחדשין מעשה בראשית ומשם עיקר התפילין כנ"ל: כי באמת הכל אחד. כי הולדת נפש מישראלולבטל הקישוי הולדה ממש. הוא ממש בחינת יציאת מצרים שהוא בחינת הולדה כנ"ל. אחר שביטל השם יתברך בחינת הקישוי הולדה על ידי הריגת בכורי מצרים. שזהו בחינת ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו ויהרוג ה' כל בכור בארץ מצרים וכו' כנ"ל, כי בשעת יציאת מצרים שהוא בחינת הולדה. אז נתגלה האמונה הקדושה בחינת אמונת חידוש העולם שזה העיקר שנתגלה אז. על ידי כל ה~ אותות והמופתים נוראים מאד שעשה השם יתברך עמנו אז. ועל כן פרעה

מלך מצרים שיניקתו מאדום עמלק שהם הכפירות של חלל הפנוי רצו לעכב את ישראל בגלות שזהו בחינת קישוי הולדה בחינת ויהי כי הקשה פרעה כנ"ל. ועיקר התגרותם היה על גודל התגלות האמונה שגילה משה אז שהוא אמונת חידוש העולם כנ"ל. על כן הכה ה' כל בכוריהם שנמשכין מבחינת בכור דסטרא אחרא שהם הכפירות הנמשכין מחלל הפנוי כנ"ל. וכן בשעת הולדה ממש. כשצריכין להוליד נפש מישראל. וכל נפש מישראל הוא התגלות חדש ודעת חדש להכיר את מי שאמר והיה העולם. כי זה כלל שאין הקדוש ברוך הוא עושה שתי פעמים דבר אחד. כמו שאמר רבינו ז"ל שאפילו נשמות המגולגלים אין ~ אותה הנשמה בעצמה באה בפעם שניה כמו בראשונה. כי אין הקדוש ברוך הוא עושה שתי פעמים דבר אחד ואין מתגלגלת ~ אותה הנשמה בעצמה כמו בראשונה. רק נשמה זאת עם רוח זה או נפש זה עם רוח זה וכו' וכיוצא בזה נמצא שהוא ענין אחר ודבר חדש לגמרי וכו' כמבואר בדברי רבינו ז"ל. נמצא שבכל פעם שנולד נפש מישראל נולד שכל חדש. כי עיקר החיות והנפש הוא השכל שהוא הנשמה והחיות בחינת נשמת שדי תבינם וכו' כמו שאמר רבינו ז"ל (בסימן ל"ה). היינו שנולד ונמשך נפש חדש בעולם שהוא בחינת שכל חדש כדי לזכות להכיר ~ אותו יתברך בידיעה והכרה חדשה. כיע בכל דור ודור נתגלה אלקותו יתברך בידיעה חדשה והכרה חדשה. כפי הבירורים של הנשמות שנתבררים בכל דור. כי בשביל זה השם יתברך מטריח את עצמו כביכול בכל דור ודור לקיים ולהנהיג את עולמו מדור לדור כדי לברר הנשמות ביותר מזוהמת הנחש כדי שיכירו ~ אותו בכל דור ודור בתוספת הכרהוידיעה חדשה כפי תוספת הבירור שנתברר בכל דור ודור כנ"ל. שזהו בחינת (שמות ג') זה שמי לעלם וזה זכרי לדור דור בחינת לדור ודור נגיד גדלך וכו'. ועל כן בכל עת שבא נפש חדש שהוא בחינת שכל חדש ויקידיעה חדשה להכיר ~ אותו יתברך לגלות אמונתו יתברך יותר בעולם בבחינת (תהלים קמ"ה) דור לדור ישבח מעשיך וכו'. אזי מתגרה בזה זוהמת עמלק שהוא זוהמת הנחש. ורוצה לעכב ח"ו ההולדה שמזה בא ח"ו בחינת קישוי הולדה. כי עיקר קישוי הולדה הוא על ידי זוהמת הנחש שהוא חטא אדם הראשון. שאז נגזר בעצב תלדי בנים וכו' וזה שאמר רבינו ז"ל שמזמור לתודה מסוגל למקשה לילד לומר ~ אותו בשבילה. כי מזמור לתודה מדבר מאמונה. כמו שכתוב (שם ק') דעו כי ה' הוא אלקים וכו'. ומסיים ועד דור ודור אמונתו. כי עיקר האמונה נתחדשה ונתחזקה מדור לדור על ידי התחדשו"ת הנשמות שהם בחינת שכליים חדשים בהכרת אלקותו יתברך. על כן על ידי זה מבטלין קישוי הולדה. כי עיקר ביטול קישוי הולדה היא על ידי אמונה. ועל כן העיקר הוא תפלה כמו שנוהגין כל ישראל להרבות בתפלה בשביל

מקשה לילד. כי התפלה היא בחינת אמונה. שעל ידי זה נתבטל קישוי הולדה שבא מעמלק שהוא בחינת כפירות שרוצה למנוע ח"ו הולדת נפש חדשה שעל ידי זה יתגלה יותר אמונת חידוש העולם וכו' וכנ"ל.וזהו בחינת קדושת בכורים. כי עיקר הוא הולדה ראשונה שאז עיקר ההחדשו"ת שאז מתגרה ביותר. על כן צריכין לק דש הבכור ליתנו לכהן וכו' כנ"ל. שעל ידי זה מכניעין בכור דסטרא אחרא שהוא בחינת עמלק כנ"ל. וזהו (שמות י"ז) מלחמה לה' בעמלק מדור דור. מדור דור דייקא. כי הוא מתגבר בכל דור דייקא. כי הוא מלך זקן וכסיל ואינו רוצה בהתחדשו"ת המוחין והחיות שנמשך על ידי התחדשו"ת הנשמות שמתחדשין מדור לדור. כי הוא כופר בחידוש העולם שמשם כל ההתחדשו"ת של כל המוחין שהוא בחינת ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית כנ"ל. ועל כן פרשיות התפילין מתחילין מהולדה בחינת קדש לי כל בכור כי ההולדה הוא בחינת התחדשו"ת המוחין והחיות כנ"ל שזהו בחינת תפילין לחדש מוחו וחיותו בכל יום להתחיל בעבודת ה' בכל יום מחדש וכו' כנ"ל:

אות לב

ועל כן עכשיו בסוף הגלות שאז מתגבר הבעל דבר ביותר שהוא בחינת זוהמת הנחש. בחינת קליפת המן עמלק שזהו בחינת חבלי משיח שהם בחינת חבלי לידה ממש כנ"ל. בחינת קישוי הולדה כנ"ל. כי עכשיו החבלי לידה וקישוי הולדה כבידים הרבה יותר מאד מקישוי הולדה של גאולת מצרים, מחמת שעכשיו תהיה הגאולה אחרונה שהיא גאולה שלימה שאין אחריה גלות עוד. שאז יתבטל לגמרי זוהמת הנחש ממש וכל ישראל ישובו אל ה' באמת לעולם. עד שנזכה לתחיית המתים שאז יהיה חידוש העולם. ואז יתקיים (ישעיה כ"ה) בלע המות לנצח וכו' ואז נחיה חיים ארוכים חיים נצחיים הנ"ל שהם בחינת תפילין בחינת עץ החיים כנ"ל. ומחמת שרואה שקרוב לבא קצו וסופו. על כן מתגבר מאד מאד ביותר כנ"ל. ועיקר התגברותו הוא שרוצה להפיל את ישראל ח"ו לידי זקנה ותשו"ת כח ח"ו. כאלו כבר ח"ו נזקנו בהגלות זה זמן רב כל כך כמה וכמה מ~ אות שנים עד שח"ו אפס תקוה ח"ו. וכן הוא מפיל את כל אחד בפרטיות לבחינת זקנה כנ"ל. כאלו כבר נזקן ח"ו במעשיו עד שאי אפשר לו לשוב. שעיקר הגאולה תלויה בזה. כמו שכתוב בזוהר הקדוש ולית מלתא דא תליא אלא בתיובתא וכו'. ועל זה אנו מתפללים (תהלים ע"א) אל תשליכנו לעת זקנה ככלות כחנו אל תעזבנו. וכמובא בספנים שאנו מתפללים שלא נפול לידי זקנה דסטרא אחרא הנ"ל ח"ו. כי הבעל דבר בחינת המן עמלק נקרא זקן וכסיל כנ"ל. כי הוא כופר בחידוש העולם שמשם מבחינת כפירה זאת ח"ו עיקר בחינת הזקנה דסטרא אחרא בחינת זקן וכסיל הנ"ל. כאלו ח"ו

העולם הגשמי הזה הוא ישן וזקן מכבר רחמנא ליצלן מהאי דעתא שבשתא העוקרת את האדן לגמרי משני עולמות עדי אובד רחמנא לישזבן. כי עמלק הוא זוהמת הנחש שאמר לחוה מן העץ אכל וברא את העולם כמו שפירש רש"י שם (בראשית ג') שזה בחינת כפירה בחידוש העולם. ועל כן על ידי זה נגזר מיתה שהן היפך החיים בחינת חיים ארוכים הנ"ל כנ"ל. ועל כן אלו הזקנים שאין בהם שלימות שאין מוסיפין קדושה ודעת בכל יום הם נותנים כח ח"ו לאלו הכפירות שהם בחינת מצח הנחש כמבואר בהתורה וביום הביכורים ואת העורבים. עיין שם בלקוטי תנינא (סימן ד'). כי הם בחינה אחת. כי מאחר שאין מוסיפין קדושה ונותנים אחיזה לזקנה דסטרא אחרא ח"ו. על ידי זה ח"ו מתגברים כפירות הנ"ל של מצח הנחש שכופרים בחידוש העולם שהוא בחינת זקנה דסטרא אחרא כנ"ל. וכל אלו הכפירות הנ"ל. שמשם עיקר כח היצר הרע שמתגבר עכשיו מאד בסוף הגלות וכו' כ"ל. כל זה נמשך מבחינת חלל הפנוי הנ"ל שמשם נמשכין כל הקשיות של המחקרים והפילוסופים שאי אפשר לתרצם שמשם כל האפיקורסות והכפירות שלהם. ומשם נמשך כל בחינת היצרים רעים של כל בני אדם. כי שורש כל היצרים רעים הוא בחינת אל אחר כפירות כמבואר בדברי רבוני ז"ל. היינו הכפירות של חלל הפנוי שמשם עיקר אחיזת כל היצר הרע שבעולם שמתגבר עכשיו ביותר. על כן צריכין ליזהר להניח תפילין דרבינו תם. שהם המוחין שנמשכין מהצדיקים שיכולין ליכנוס לשם לתוך לחלת הצמצום של חלל הפנוי ולהמתיק הדין שם. ולגלות אלקותו. להודיע לבני האדם גבורותיו שגם החלל הפנוי וכל הקשיות והכפירות בעצמן נמשכין ממנו יתברך בעצמו כי הוא מחיה את כולם כידוע. כי אי אפשר לידע ממנו יתברך כי אם על ידי העדר הידיעה שקדמה לידיעה שהם הקשיות הנ"ל שהם בחינת חלל הפנוי בחינת הסתלקות הדעת שהוא בחינת אורו יתברך שסילק משם מבחינת חלל הפנוי כדי שיהיה מקום לבריאת העולם כדי שיוכל לגלות ידיעת אלקותו בעולם. כמבואר היטב בהתורה בא אל פרעה הנ"ל. עיין שם היטב. ועל כן צריכין להקדים האמונה לעולם שהוא העיקר שעל ידי זה משברין הקליפה הקודמת לפרי שהוא בחינת חלל הפנוי שקדם לעולם. כי על ידי האמונה עוברים על הכל כנ"ל. וזהו גם כן בחינת מעברתא של תפילין. כי על ידי התפילין שהם שהתחדשו"ת המוחין שזוכין על ידי אמונה על ידי זה עוברין על הכל כנ"ל.וכשהוא חזק באמונתו ימים ושנים הרבה ועובד את ה' באמונה לבד. זוכה אחר כך לדעת ולהשיג ~ אותו יתברך בידיעה נפלאה הבאה על ידי אמונה. בבחינת מטי ולא מטי. שזהו בחינת לחזור בנועם ה' ולבקר בהיכלו. שביקש דוד המלך עליו השלום כל ימיו. כמוש כתוב (תהלים כ"ז) אחת שאלתי מאת ה' ~ אותה אבקש

וגו'. ועל כן עיקר תקוותינו עכשיו לצאת מהגלות המר הזה ולבטל הקישוי הולדה של הגאולה שמתגבר עכשיו מאד בכלליות ישראל ובפרטיות אצל כל אחד ואחד שרוצה ליכנוס בדרך הקודש. עיקר תקוותינו הוא על ידי כח הצדיקים הנ"ל. שהם בחינת המוחין של תפילין דרבינו תם. שהם מוחין גדולים ביותר כנ"ל. על כן צריכין עכשיו ליזהר ביותר להניח תפילין דרבינו תם כנ"ל. כדי לקרב הגאולה בכלל ובפרט במהרה בימינו שיזכה כל אחד לגאולת נפשו להוציאה מהגלות המר של הבלי עולם הזה שנלכד בהם כל אחד לפי בחינתו שצריכין לסבול חבלי לידה ממש ולסבול קישוי הולדה ממש. ובפרט בהתחלה. ולצעוק כמה וכמה קלין וצעקות וגניחות של אח ואבוי וכו' וכמה כפילות והטיות וכו' קודם שזוכין להוליד קדושת נפשו לשגאול ~ אותה מן גלותה שהוא בחינת הולדה כנ"ל. וכמבואר באר היטב בתחלת התורה וביום הביכורים ואת העורבים הנ"ל. ועל ידי זה נזכה לגאולה שלימה בכלליות. ויקויים במהרה בימינו (ישעיה נ"ד) ר"ן עקרב לא ילדה וגו' וכתיב (שם ס"ו) האני אשביר ולא אוליד וגו' כי חלה גם ילדה ציון את בניה במהרה בימינו אמן:

אות לג

וזה שנסמך ובא ליצון גואל למזמור יענך. כי מבואר בכוונות שמזמור יענך אומרים כדי להוליד המוחין והשפע להמשכים לזה העולם. ועל כן יש במזמור יענך שבעים תיבין כנגד שבעים קלין שהיולדת צריכה לצעוק לפחות קודם הלידה וכו' היינו כנ"ל. כי הגאולה הוא בחינת הולדה שבאה אחר החבלי לידה שהם בחינת חבלי של משיח כנ"ל. ועל כן חבלי לידה הם שבעים קלין. כי עיקר ההולדה הוא הולדת המוחין לזכות להתחדש בעבודתו מחדש ולהתעורר מהשינה שהיא בחינת עיבור כידוע. ועל כן הם שבעים קלין כנגד השבעים פנים לתורה שהם בחינת כלליות המוחין שצריכין להוליד ולהמשיך כדי להתעורר משינתו ונפילתו. ולהחזיק לעצמו כל השבעים פנים לתורה שאבד ולחזור ולהתחיל לחיות מחדש. שזה עיקר בחינת הגאולה בפרט ובכלל כנ"ל. בחינת (שם נ"ט) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב. ולשבי פשע דייקא. שהם בעלי התשובה המחדשים ימיהם שעברו בחשך. שהוא בחינת התחדשו"ת החיות בחינת השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם כנ"ל. ועל כן אחר מזמור יענך שהוא בחינת חבלי לידה אומרים ובא לציון גואל כנ"ל במהרה בימינו אמן:

אות לד

ועל כן צריכין לכתוב תפילין על גבי עור בהמה טהורה דייקא (שלחן ערוך סימן ל"ב סעיף י"ב). כי העור הוא בחינת המדמה שהיא חיצוניות השכל בחינת לבוש השכל. כי יש נפש רוח נשמה שהם בחינת הג' אורות פנימים. שהם בחינת תלת מוחין וכנגדן יש

ג' כלים. שהם בשר וגידין ועצמות. ועל גביהם יש העור החופה שהוא בחינת חיצוניות דחיצוניות בחינת קטנות דקטנות. (כמבואר בעץ חיים בשער החשמ"ל באריכות בענין העור והחשמ"ל. ובחינת נוגה בחינת עץ הדעת טוב ורע. כי כולם בחינה אחת ויונקים זה מזה. ושם עיקר העבודה של הבירור. לברר ולזכך העור מבחינת אחיזת הקליפות שיונקים משם. כי עיקר הוא בבחינת קליפת נוגה. היא בחינת עץ הדעת טוב ורע. שזהו בחינת העור שהוא לבוש כל הגוף. שבירורו על ידי בחינת חשמ"ל. לעשו"ת מבחינת כתנות עור. בחינת כתנות אור באלף וכו' עיין שם והבן). וזה העור שהוא בחינת כלי החיצון של הגוף. הוא כנגד בחינת כח המדמה שהוא כח החציון של השכל בחינת לבוש השכל וחיצוניותו. מכי כח המדמה הוא בחינת כח הבהמיות. בחינת כח החי שבאדם כמובא. שהוא חיצוניות השכל. ושם בבחינת המדמה שם עיקר הבירור. כי המדמה הוא בחינת נוגה הנ"ל. בחינת העור. בחינת עץ הדעת טוב ורע ששם עיקר הבירור כנ"ל וכפי בירור המדמה כן זוכין לאמונה שהוא עיקר שלימות תיקון המדמה כמבואר בהתורה תקעו ג' (בלקוטי תנינא סימן ח') ומובא לעיל בהלכות ציצית שעיקר האמונה הוא בכח המדמה. וזה בחינת דוד ברגל רביעי של המרכבה שהוא בחינת אותרביעי שבשם. בחינת שין של שלשה ראשים ושין של ד' ראשים. כי ג' ~ אותיות הראשונות הם בחינת תלת אבהן תלת מוחין הנ"ל, בחינת שין של ג' ראשין. ודוד הוא בחינת אותאחרונה שבשם שהיא בחינת מלכות אמונה שהוא כנגד תיקון המדמה שהוא בחינת אמונה שזהו בחינת שין של ד' ראשין. ועיקר בלבול המדמה שהם כלל כל המחשבות זרות והרהורים רעים וחקירות וקשיות וכפירות ואפיקורסות ושאר מיני מחשבות המבלבלין ומעקמין את האדם מהשם יתברך ומצדיקי אמת. שכל זה נמשך מהמדמה שאינו מבורר. כל זה נמשך מבחינת חלל הפנוי שמשם השתלשלות אחיזת כל הקליפות. שעיקר אחיזתם בבחינת המדמה שהוא בחינת עץ הדעת וכו' כנ"ל. ועל כן עיקר כתיבת ספרי תורה תפילין ומזוזות הוא על גבי עור דייקא כי עיקר הוא לברר המדמה שהוא בחינת העור. כדי לזכות לאמונה שלימה שזוכין על ידי בירור המדמה שהוא העיקר וכנ"ל. כי עיקר בירור המדמה הוא על ידי רוח נבואה שהוא בחינת כלליות התורה כמו שכתוב בהתורה תקעו הנ"ל. שהוא בחינת כלליות כתיבת סת"ם שהם פרשיות התורה. בחינת רוח נבואה שעל ידי זה עיקר בירור המדמה שהוא בחינת עור. על כן צריכין לכותבן על גבי עור דייקא. ועל כן צריכין לכותבן על גבי עור בהמה טהורה דייא. כי הבהמה בעצמה היא בבחינת המדמה. ועור של בהמה שהיא תכלית חיצוניות דחיצוניות של כלי המדמה שהיא בחינת בהמה. על כן שם עיקר הבירור. שממשיכין על ידי כת יבת

התפילין או ספרי תורה וכו'. כי התפילין הם מוחין גדולים כל כך שיש להם כח לברר ולתקן תכלית חיצוניות דחיצוניות. קטנות דקטנות של המדמה. שזה עיקר התיקון. כי כל מה שהצדיק גדול ביותר יש לו כח לברר ולתקן קטנות וחיצוניות יותר. ועל ידי זה נתתקנים כל העולמות ועולין כל הניצוצות וכל הנשמות הנפילות. על ידי שמברים ומזככין תכלית הקטנות והחיצוניות שמשם היה עיקר אחיזתם של הקליפות. ועכשיו נתברר ונתבטל הכל על ידי הצדיק מכנ"ל. וזהו בחינת הצדיקים הזקנים הנ"ל שהקטן שבכולם זכר חתיכת טיבורו. שהוא בחינת תחלת הקטנות וחתיכת הטבור כשזוכין לזכך בשלימות עד שיכול לזכור מה שנעשה אז. וזה בחינת תיקון וזיכוך העור שהוא הקשר שבין האם להולד שמקושר בהטבור שהוא רק עור לבד. כי השתלשלות כל העולמות מעולם לעולם. הוא רק מהטבור ולמטה כמבואר היטב בעץ חיים בשער הנקודים ובכמה מקומות. שהתחלת עולם התחתון עום העליון הוא מבחינת טיבורא ולמטה ששם מתחיל בחינת נה"י בחינת רגלין של עולם העליון שמשם עיקר החיות של עולם התחתון ממנו. וכן מעולם לעולם ומדרגא לדרגא. ועל כן ברא השם יתברך שהולד נקשר גם בגשמיות בטבור אמו. כי ההשתלשלות מדור לדור מאב ואם לבן ובת. הוא מתחיל מטבורא ולמטה. ועל כן עיקר המשכת המוחין של הזקנים הקדושים הנ"ל עלינו. הוא על ידי הזקן הקטן שבכולם שהוא הזקן הראשון ממטה למעלה שסיפר שזוכר חתיכת הטבור כנ"ל. כי משם עיקר התגלות המוחין והשתלשלות העולמות מטבורא ולמטה כנ"ל. שזהו בחינת שהמשכת אור התפילין נמשכין עד הטבור שהם בחינת הרצועות שנמשכין עד הטבור כנ"ל. אבל באמת אף על פי שאין אנו מקבלין האור אלא מבחינת הטבור ולמטה על ידי הזקן האחרון שבכולם ממעלה למטה שזכר חתיכת הטבור כנ"ל. אף על פי כן כל החיות המוחין שמקבלין משם נמשכין רק בכח הזקנן העליון הראשון במעלה שבכולם. שהוא בחינת העור הנ"ל. שהוא התינוק הנ"ל. כי אי אפשר לעשו"ת כלים לקבל האור למטה. כי אם בכח קדושה עליונה מאד. ואור עליון מאד. שכל זה הוא בחינת מה שאמר רבינו ז"ל בהתורה מישרא דסכינא (בסימן ל') שהשגת אלקות אי אפשר לקבל כי אם דרך כמה צמצומים מעילה לעלול משכל עליון לשכל תחתון וכו'. וכל מה שהאדם קטן במעלה ביותר והוא חולה בחולי הנפש יותר ויותר הוא צריך רבי גדול ביותר. שיהיה אומן ודאקטיר כזה שיוכל לעשו"ת כלים להכניס בו השגות אלקות ולתקן גם ~ אותו וכו' עיין שם. וכל זה תבין היטב בעץ חיים בשער הנקודים ובכמה מקומות. שאור הכלים נמשכות דייקא ממקום גבוה מאד. וכל מה שהכלים קיבלו האור ממקום גבוה ועליון ביותר נתמעטה השבירה בהם ביותר. כי כל מה שהאור עליון וגבוה

יותר הוא יכול לצמצם עצמו ולהסתיר את עצמו להכניס האור בהדרגה ובמדה. שלא יהיה ריבוי אור ח"ו. ואף על פי כן יכניס בהם השגות אלקות בבחינת מטי ולא מטי בבחינת רצוא ושוב בדרך נפלא ונורא מאד שהוא בחינת עולם התיקון הנמשך מבחינת עתיק. שמשם אחיזת כל הזקנים הנ"ל. ועל כן הזקן הראשון במעלה מכולם היה עור דהיינו שלא היה לו שום הסתכלות בזה העולם כלל. שהוא בחינת תיקון העינים כנ"ל. ומשם אחיזת כל הזקנים הנ"ל. שהם בחינת הח' פ' שבתפילין. עד הזקן האחרון במעלה שזוכר חתיכת הטבור שעל ידו עיקר המשכת אורות התפילין עלינו כנ"ל. כי כן מבואר בעץ חיים בשער הנקודים שאור העינים נתגלה מהטבור ולמטה שהוא בחינת אורות הנקודים שירדו מהעינים וקיבלו אורות אחר כך משבולת הזקן וכו' ונתגלה מהטבור ולמטה שמשם עיקר התחלת התהוות הכלים עיין שם היטב והבן. ועיקר התהוות הכלים הוא לעושת כלים וצמצומים להשיג אלקותו יתברך וכו' היינו כנ"ל. והבן. ועל כן על ידי זה הזקן העליון הנ"ל. שלא היה לו שום הסתכלות בזה העולם על ידי תיקון בחינת פגם העינים הוא בחינת פגם כל החטאים שבתורה שהם בחינת שבירת כלים כידוע. כי כל החטאים הם על ידי פגם העינים כמו שכתוב (במדבר טו) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וכמו שאמרו רז"ל (ירושלמי ברכות א') לבא ועינא תרי סרסורי דעבירה. ועל כן זה הזקן שקידש את עיניו וסתמם מחיזו דהאי עלמא לגמרי וכו' כנ"ל. על כן עיקר תיקון שבירת כלים שבא על ידי פגם העינים יהיה על ידו כי הוא קידש את עיניו ביותר כנ"ל. ועל כן הוא בחינת זקן העליון הנ"ל. כי זקן הוא בחינת עתיק שעל ידו עיקר התיקון כידוע. ועל כן עיקר התפילין הוא על העור. כי העור הוא בחינת חיצוניות דחיצוניות. בחינת תכלית המחיצה והמסך המבדיל בין נברא לנברא ובין עולם לעולם. ודרך שם בוקע האור ויוצא דרך נקבי העור מעולם לעולם. ועל כן אנו כותבין פרשיות הקדושו"ת של התפילין שהם שמות הקדושים והנוראים מ"ב אזכרות וכו' על גבי עור גשמי של בהמהכ. כי אנו ממשיכין האור מגבוה מעל גבוה עד תכלית גשמיות הכלים שהם בבחינת חיצוניות דחיצוניות הוא בחינת העור כנ"ל ועל ידי זה דייקא ארנו יכולים לקבל אור השגת אלקות בהדרגה ובמדה על ידי שנתתקן בחינת חיצוניות דחיצוניות. שהוא בחינת המדמה הגשמי שיוכלו להכניס גם בו אמונה שלימה. שזה עיקר בחינת קדושת התפילין שמקבלין מהזקן העליון הנ"ל. שכולל כל הזקנים וכל המוחין של התפילין. שהוא מתקן הכל כנ"ל:

אות לה

ועל כן צריך שיהיה העור של בהמה וחיה טהורה דייקא ממין המותר לפיך ואפילו מנבילות וטריפות שלהם. ובלבד שלא יהיה ממין בהמה וחיה טמאה. וגם צריך שיהיה העור מעובד לשמה. לשם קדושת לתפילין. כי אי אפשר לקבל אור קדושת המוחין של התפילין כי אם כשמעבדין את עור הגוף לגמרי שלא יהיה בו שום אחיזה ושום שמץ משום תאוה שבעולם, אפילו ריח בעלמא מהם לא יהיה נשאר בו. וזה שדקדק רבינו הנורא ז"ל בלשונו הקדוש בשיחותיו הקדושים ואמר. שצריכין לעבוד את הגוף כמו עור שמעבדין ~ אותו היטב עד שיהיה יכולין להפכו ולר~ אות לעינים שהוא נקי לגמרי, גם אמר שיש גדולים ששברו את תאוות הגוף אבל הוא עדיין כמו עור המעובד שיש לו עדיין איזה ריח רע רק צריכין לזכך ולעבד את הגוף כל כך עד שלא ישאר לו שום ריח משום תאוה. היינו כנ"ל. כי זיכוך הגוף הוא בחינת עיבוד העור. שהוא בחינת המדמה בחינת נוגה וכו' שמשם כל התאוות כנ"ל. ועל ידי זה הם זוכין למוחין שלימים ולאמונה שלימה בתכלית השלימות אשרי להם. והמון עם שאין זוכין לזה לזכך הגוף כל כך כי אפילו צדיקים גמורים לאו כל אחד זוכה לזיכוך כזה כנ"ל. על כן עיקר תיקון שלהם הוא על ידי קרבת הצדיקים אמתיים שזכו על ידי זיכוך גופם בבחינה הנ"ל למוחין גדולים אמתיים ולרוח נבואה רוח הקודש אמתי. ועל ידי זה הם יכולים לברר המדמה של כל העולם גם כן כדי שיזכו כולם לאמונה שלימה בתכלית כנ"ל, אבל צריך שיהיה להם על כל פנים איזה אתערותא דלתתא כידוע שבלא אתערותא דלתתא אי אפשר להוציאם ממקום שהם בעל כרחם. ועיקר אתערותא דלתתא שלהם הוא שיפשיטו את דעתם ויסלקו את חכמתם ושכלם לגמרי כאלו אין להם שום שכל כלל רק יטו אזנם ולבבם היטב לקול דברי הצדיק האמת. וימסרו לבם ושכלם אליו לגמרי. כמו שאמר רבינו ז"ל שכל זמן שנשאר להאדם שום שכל עצמו אינו מקורב כלל כמבואר על פסוק (דברים ל"ב) עם נבל ולא חכם עמא דקבילו אורייתא ולא ח כימו (בסימן קכ"ג) שעיקר קבלת התורה היה רק על ידי זה על ידי שסילקו את חכמתם לגמרי. כי אם היו מעמידים על חכמתם ושכלם לא היו יכולים לקבל את התורה וכו' עיין שם. כי כל השכל של כל העולם. אפילו של היראים והכשרים כל זמן שלא זכו לשבר תאוות לבם לגמרי לגמרי בבחינה הנ"ל כמו עור המעובד ממש בלי שום שמץ ריח בעלמא כנ"ל עדיין אין להם שום שכל כלל וכל שכלם הוא רק בבחינת המדמה שהוא כח הגוף כח הבהמיות. מאחר שלא פשטו את גופם עדיין לגמרי מהבהמיות. וגם המדמה שלהם אינו מבורר עדיין לגמרי כ"ל. על כן עיקר תיקונם להתקרב להשם יתברך הוא על ידי אמונת חכמים בחינת (שמות י"ד)

ויאמינו בה' ובמשה עבדו. דהיינו להתקרב לצדיקים אמתיים ולהאמין בם ולבטל דעתו נגדם לגמרי כאלו אין לו שום שכל כלל. וזהו בחינת שמותר לכתוב ספרי תורה תפילין ומזוזות אפילו על גבי עור נבילה וטריפה. ובלבד שיהיה ממין טהור. להורות שהכל יכולין להתתקן והכל יכולין לקבל אור המוחין של התפילין. ובלבד שיהיה בבחינת עור בהמה טהורה המעובד לשמה לשם קדושת סת"ם. דהיינו שמפשיטין ומעבדין את מוחם ושכלם ודעתם מכל דעותיהם וסברותיהם ועקמימיות שבלבם שהיה להם עד הנה. רק מכינים דעתם וכחם וכל גופם לקבל קדושת התפילין וכו' שהוא בחינת קדושת המוחין של הצדיקים על כל אשר יאמרו כי הוא זה. ולבלי לסור מדבריהם ודעתם ימין ושמאל. ואז אף על פי שקלקל כל כך עד שהוא בבחינת עור נבילה וטריפה אף על פי כן הוא יכול להתתקן ולקבל אור קדושת התפילין. ובלבד שלא יהיה בבחינת מין טמא. דהיינו שלא יבא להצדיק עם חכמות וחקירות לחקרו ולנסותו. ולא יהיה טינא בלבו. שכל זה הוא בחינת מין טמא. כי עיקר הטומאה הוא בחינת חקירות וכפירות. שכהם בחינת חיות רעות הדורסים וטורפים. כמבואר במקום אחר. אבל כשאינו בבחינת מין טמא רק עושה עצמו כבהמה טהורה ומכין ומעבד עצמו ודעתו לשם קדושת תפילין. דהיינו לקבל הארת המוח של הצדיק האמתי על כל אשר יאמר כי הוא זה. אז אף על פי שקלקל כל כך עד שהוא בבחינת נבילה וטריפה הוא גם הוא יכול לקבל אור קדושת מוחו. שהוא בחינת קדושת התפילין שנכתבים על גבי עור בהמה טהורה אפילו על נבילות וטריפות שלהן. ובלבד שיהיה ממין המותר לפיך כנ"ל. וכן מבואר בהתורה פתח ר' שמעון (בסימן ס') שכתיבת תפילין על גבי העור הוא בחינת הארת הרב בלב התלמיד וכו' ומבואר שם שתלמיד הגון הוא בחינת מין המותר לפיך וכו' עיין שם:

אות לו

וזהו (שמות א') ויהי כי יראו המילדות את האלקים ויעש להם בתים. זה בחינת הבתים של התפילין. כי המילדות שהם בחינת אם הבנים הם ממשיכין אור התפילין שהם בחינת אמא על ברא. שהם בחינת הולדת המוחין בחינת (שם י"ג) קדש לי כל בכור פטר כל רחם כנ"ל. וזהו ויהי כי יראו דייקא. כי תפילין הם בחינת יראה כמו שכתוב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך. ודרשו רז"ל אלו תפילין שבראש. כי המילדות הם אם אהרן ומשה. ומרים אחותם שהיא מילדת שניה. שממנה יצא המלכות כמו שפירש רש"י שם. כי משה ואהרן הם עיקר התפילין. אהרן הכהן הגדול הוא בחינת תמניא ת"ד דכהנא רבא. שהם בחינת השמונה זקנים הנ"ל בחינת שמונה פרשיות של התפילין של ראש ושל יד כנ"ל. משה רבינו הוא בחינת הזקן העליון הנ"ל. שהתפאר

שהוא זקן מאד ועדיין הוא נער ויניק לגמרי וכו' וכל העולם אינו עולה אצלו כהרף עין וכו'. וזה בחינת משה רבינו עליו השלום שהוא בחינת (שם ב') והנה נער בוכה שאף על פי שהגיע למה שהגיע לבחינת זקנה דקדושה בשלימות. אף על פי כן עדיין היה בבחינת נער ויניק לגמרי. בבחינת (תהלים ל"ז) נער הייתי גם זקנתי שאף על פי שזקנתי מאד. אף על פי כן עדיין אני נער ויניק לגמרי. שזהו בחינת ההתפארות של הזקן הראשון במעלה שהוא העור כנ"ל. ועל כן זכה משה שכתוב בו (דברים ל"ד) לא כהתה עינו ולא נס ליחה אף במותו. כי לא קפצה עליו שום זקנה כלל. אפילו בשעת מיתתו שהיה בן מאה ועשרים שנה. כי זכה בתכלית הזקנה להיות עדיין יניק לגמרי. כאלו לא התחיל עדיין לחיות כלל. כמו שכתוב (שם ג') אתה החילות להר~ אות וגו'. שבסוף ימיו אמר להשם יתברך אתה החילות להר~ אות וגו' דהיינו שעדיין לא השיג כל. רק השם יתברך התחיל להר~ אות לו את גדלו וכו'. שכל זה הוא בחינת הנ"ל שמתחילין בכל עת מחדש כנ"ל. כי משה הוא בחינת מן כידוע. שנאמר בו (שמות ט"ז) כי לא ידעו מה הוא. אי אפשר לידע כלל מה הוא שילוד אשה יזכה למה שזכה הוא. וזה ~ אותיות משה שי"ן מ"ה. שין תלת אבהן שהם כלליות המוחין כלליות התפילין. אבל הכל נמשך מבחינת מה. בחינת כי לא ידעו מה הוא שזה עיקר בחינת משה שהוא בחינת הזקן הנ"ל. שהיה זקן ותינוק וכו' כנ"ל. שהוא שורש הכל ולמעלה מן הכל כנ"ל. כמו שכתוב (במדבר י"ב) והאיש משה עניו מאד וכו' שהוא בחינת (תהלים קל"א) כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי שאמר דוד. וזה שכתוב בזוהר לענין משה שאצל הסבין הוא סבא ואצל הינוקות הוא ינוקא. היינו כנ"ל. שהוא זקן ויניק וכו' כנ"ל. וזהו שאמר (דברים ל"א) בן מאה ועשרים שנה אנכי היום. היום מלאו ימי ושנותי כי אשינו יכול לילך יותר כמו שאמרו רז"ל (סוטה י"ג) מלמד שנסתמו ממנו וכו'. כי הוא צריך לחיות חיים ארוכים הנ"ל לילך בכל פעם יותר ויותר וכשאינו יכול לילך יותר מוכרח להסתלק כמובן בשיחות הקדושו"ת של רבינו ז"ל. ועל כן (שם ל"ד) ולא ידע איש את קבורתו כי לא ידעו מה הוא כנ"ל. נמצא שמשה הוא בחינת הזקן העליון הנ"ל. שהוא שורש התפילין שהם בחינת קירון עור הפנים שזכה משה שהם בחינת אור התפילין כמו שאמר רבינו ז"ל בהתורה מרכבות פרעה וכו' (בסימן ל"ח). ואהרן הוא בחינת ח' ת"ד הנ"ל, שהם בחינת הח' פרשיות של תפילין שנמשכין מבחינת משה מבחינת הזקן הנ"ל. וזהו ויעש להם בתים. בתי כהונה ומלכות (שמ"ר א') בתי כהונה הם בחינת התפילין. שהם בחינת קדושת הכהונה כנ"ל. בחינת קדושת הבכור ליתנו לכהן כנ"ל. ובתי מלכות זה בחינת מלכות דוד משיח בחינת אמונה שכל זה הם בחינת תפילין כנ"ל. ועיקר קדושת התפילין הוא

בחינת השגות אלקות שהצדיקים אמתיים שהם מבחינת משה ממשיכין עלינו דרך כמה צמצומים שזה העיקר שהם זוכים להשגה גבוה ועצומה כזו עד שהם יכולין לצמצם ולהלבביש ההשגה בכמה צמצומים ולבושים עד שגם אנחנו נוכל לזכות להשגת אלקות כנ"ל. וזהו בחינת בתים של התפילין. כי אי אפשר לנו לקבל אור הפרשיות בעצמן כי אם דרך בתים ורצועות שהם בחינת צמצומים וכלים קדושים של עולם התיקון לקבל האור בהדרגה ובמדה. כי הם יכולין ליכנוס לתוך בחינת חלל הפנוי ולגלות אלקותו שם. ולעשו"ת על ידי זה כלים קדושים. כי עיקר התהוות הכלים הם על ידי תיקון חלל הפנוי שהוא תחלת הצמצום שהוא שורש כל הכלים והמסכים שנתהוו מהתעבות האור והתרחקו מהמאציל. כי אם לא היה חלל הפנוי לא היה שייך שום התעבות האור והתרחקותו וכו'. כמבואר ומובן בכתבים. נמצא שעיקר התהוות הכלים נמשך מבחינת חלל הפנוי. אבל על ידי חטא אדם הראשון נתאחז בהכלים שעיקרם הם בבחינת העור. שהוא תכלית הכלים חיצוניות דחיצוניות הכלים ששם נאחזים ביותר כנ"ל. שזהו בחינת משכא דחויא. שמשם אחיזת כל הקליפות ח"ו. ועל כן עיקר התיקון על ידי זיכוך ועיבוד העור בקדושה שהוא בחינת תיקון המדמה תיקון חלל הפנוי. שזוכין הצדיקים הגדולים הנ"ל לתקן עד שעושין ממנו דייקא בחינת כלים קדושים לקבל האור בהדרגא ובמדה. שזהו בחינת עור בהמה טהורה, שעיקר כתיבת כל התורה ותפלין הוא על העור דייקא וכנ"ל. וזהו בחינת הבתים של עור. כי צריכים לקבל האור דרך כמה צמצומים וכלים הנעשין על ידי תיקון הכלל הפנוי שהוא בחינת תיקון המדמה, שהוא בחינת עור כנ"ל. וזהו בחינת (בראשית ג') ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. כתנות עור דייקא. כי עיקר התיקון לתקן העור וכו' כנ"ל. כי כתנות עור הם בחינת טלית ותפילין שהם יוצאין מן העור ומן השערות הגדלים על העור כמבואר בעץ חיים. שזהו בחינת כי הוא כסותה לבדה דא ציצית, היא שמלתו לעורו דא תפילין (תיקונים ס"ט). שהם פנימיים וגבוהים יותר מציצית כמו שכתוב שם. וכל זה הוא בחינת תיקון המדמה שהוא תיקון חלל הפנוי שעיקר התיקון על ידי אמונה כנ"ל. וזהו ויהי כי יראו המילדות את האלקים, יראו דייקא. כי יראה קדושה הוא בחינת תיקון הצמצום והדין של חלל הפנוי. שנמתק בשרשו על ידי יראה קדושה שהוא בחינת דינא קדישא כידוע. על כן על ידי בחינת יראה על ידי זה נעשין בחינת בתים שהם בחינת תיקון הכלים והצמצומים לקבל אור התפילין בהדרגה ובמדה כנ"ל. וזהו ויהי כי יראו וכו' ויעש להם בתים כנ"ל:

אות לז

וגם צריכין לתופרן בגידין דייקא. כי אפילו כשמניחין הפרשיות לתוך הבתים אי אפשר לקבל האור, עד שתופרין ~ אותן בגידין דייקא. כדי להסתיר האור שלא יצא חוץ מהמדה ח"ו. כי שס"ה גידין הם כנגד שס"ה לאו תעשה. הם בחינת דינים וצמצומים. ועל כן בהשס"ה גידין, בהם מרוצת הדמים, שהם דייקא החיות של האדם וכל מין חי. כי עיקר המשכת החיות הוא על ידי הגבלת האור כמבואר בהתורה וביום הביכורים הסתרה (סימן נ"ו) שהחיות נמשך תמיד מחי החיים. ועיקר התיקון הוא, שעל ידי התורה שהיא שמא דקודשא בריך הוא ממשיכין החיות לתוך הכלים והמדות עיין שם. וזה בחינת מה שהחיות הוא על ידי הדמים דייקא שבשס"ה גידין שהם בחינת צמצומים. כי עיקר החיות על ידי תיקון הכלים והצמצומים כנ"ל. וזהו בחינת שמי עם י"ה שס"ה. כי השם הוא החיות בחינת נפש חיה הוא שמו. וכמו שבהאדם נגבל כל חיותו בשמו וכו' כן כביכול אורייתא שמא דקודשא בריך הוא. שעל ידי התורה קורין את השם יתברך בשמו וממשיכין החיות ממנו לתוך הכלים, שהם ~ אותיות התורה, שהם בחינת שמא דקודשא בריך הוא וכו'. כמבואר שם בהתורה וביום הבכורים הנ"ל. ועל כן שמי עם י"ה שס"ה. כי עיקר השם שהוא בבחינת הגבלת החיות מחי החיים שזהו העיקר כנ"ל. כל זה הוא בחינת שס"ה לא תעשה שבתורה בחינת שס"ה גידין. שהם בחינת הצמצומים והכלים לקבל האור במדה כנ"ל. וזהו בחינת שס"ה ימים בשנה. כי עיקר חיות כל ימות השנה הם על ידי בחינת שס"ה הנ"ל. שהם בחינת הצמצומים. שעל ידי זה עיקר הגבלת החיים, זהו עיקר החיים כנ"ל. ועל כן התפילין שהם בחינת חיים כנ"ל, בחינת שם ה' כמו שכתוב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך אלו תפילין, על כן צריכין לתופרן בגידין דייקא. כדי לצמצם האור שזהו עיקר התיקון של המוחין שהם החיים כנ"ל. וזהו שמי עם י"ה דייקא שס"ה. זכרי עם ו"ה רמ"ח, שאף על פי שרמ"ח מצוות עשה הם נמשכין מבחינת ימימן, ושס"ה לא תעשה מבחינת שמאל דקדושה, אף על פי כן מרומז בחינת שס"ה בשתי ~ אותיות הראשונות של השם שהם גבוהים יותר. וזהו בחינת הנ"ל. שתיקון הכלים צריכין להמשיך מאור הגבוה יותר. כי צריכין מוח גדול ביותר כדי לעשו"ת הכלים הם בחינת שס"ה. שהם בחינת שם ה' כנ"ל. כדי להודיע גדולתו לכל באי עולם. להגדיל שמו יתברך בפי כל למען ספר שמו בכל הארץ, שזהו בחינת תיקון התפילין שנמשכין ממוח גבוה מאד מאד דרך כמה צמצומים. עד שגם אנחנו ואפילו כל באי עולם ידעו משמו וגבורתו. בחינת וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך אלו תפילין כנ"ל:

אות לח

וזהו (בראשית כ"ג) ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה. ד' פעמים שנה כנגד ד' פרשיות שבתפילין שהם עיקר חיות השנים שחי האדם כנ"ל. וזהו שדרשו רז"ל (בראשית רבא נ"ח) בת ק' כבת כ' ובת כ' כבת ז'. היינו כנ"ל. כי זהו עיקר השלימות שיתחיל לחיות בכל פעם. שאפילו כשמגיע לימי הזקנה יהיה בעיניו עדיין יניק לגמרי כאלו לא התחיל לחיות ולעבוד ה' כלל ויתחיל לחיות בעבודתו יתברך בכל פעם מחדש כנ"ל. וזהו בחינת בת ק' כבת כ' בת כ' כבת ז' שני חיי שרה כולן שווין לטובה. כי כל מה שמזקין הצדיק הוא עדיין יניק בעיניו כאלו הוא תינוק עדיין וכו' כנ"ל. ועל ידי זה מוסיף בעבודתו בכל פעם, וזוכה לחיים ארוכים באמת, שכל ימיו ושנותיו הם שנות חיים באמת. כי אינו אובד שום יום מימי חייו בלי תוספת קדושה וחיות וכנ"ל. וזהו בחינת שני חיי שרה כולן שווין לטובה. שזהו בחינת חיים ארוכים הנ"ל, שהם בחינת תפילין כנ"ל. כי שרה היא בחינת מלכות אמונה בחינת ששרה על כל העולם. בחינת (זכריה י"ד) והיה ה' למלך על כל הארץ, שזה עיקר בחינת התפילין. כי עיקר המשכת המוחין של התפילן הם על ידי הרשימו של האמונה שבלב כנ"ל. ועל ידי שממשיכין המוחין של התפילין על ידי זה מאירה האמונה אחר כך באור גדול ובשלימות גדול ביותר. כי הא בהא תליא. על ידי אמונה מקבלין המוחין. וכפי התחדשו"ת המוחין שמקבלין על ידי האמונה, כן נשלם ונתגדל ונתחזק האמונה יותר ויותר וכן לעולם. כי יש שלימות באמונה למעלה משלימות, עד שיכולין לזכות לאמונה עליונה, שהוא בחינת ראש אמונה שהוא למעלה מכל המוחין, שזהו בחינת תפילין של ראש. כי תפילין של יד הם בבחינת ויהי ידיו אמונה ותפילין של ראש הם בבחינת ראש אמונה שזוכין אחר כל השגת המוחין שהוא למעלה מכל המוחין. כי זה כלל בכתבים שמלכות שוהא בחינת מדריגה אחרונה של עולם העליון היא למעלה והיא שורש של בחינת עתיק שהוא מדריגה העליונה שבעולם התחתון ממנו. וכן מעולם לעולם. ומלכות היא בחינת אמונה. ועתיק שהוא למעלה ושורש של כל המוחין שב~ אותו העולם, הוא בחינת דביקות הנפלא והנורא להשם יתברך. בחינת רעוא דרעוין רצון שברצונות השתוקקות שבהשתוקקות שהוא בחינת עריבת נעימת הדביקות הנפלא והנורא להשם יתברך בחינת (תהלים ס"ג) צמאה לך נפשי כמה לך בשרי וכו'. בחינת (שם עג) כלה שארי ולבבי צור לבבי וחלקי אלקים לעולם, בחינת (שם פ"ד) נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' לבי ובשרי ירננו אל אל חי. שעל זה התפלל דוד המלך עליו השלום כל ימיו. בחינת (שם כז) אחת שאלתי מאת ה' ~ אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי

לחזור בנועם ה' ולבקר בהיכלו שזהו בחינת הדביקות של התפילין. בחינת (דברים ד') ואתם הדבקים וכו' בחינת (שיר השירים ח') שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך כי עזה כמות אהבה קשה כשאול קנאה, רשפיה רשפי אש שלהבת י"ק מים רבים לא יכלו לכבות וכו'. אשרי הזוכה לזה. אבל יש בחינת דביקות שהוא למטה מבחינת אמונה של מדריגה הגבוה יותר. כי עתיק דעשיה הוא למטה ממלכות דיצירה שהיא בחינת אמונה,[מכל שכן ממלכות אמונה שבעולמות העליונים יותר. וכן מעולם לעולם. על כן עיקר ההתחלה היא אמונה והסוף היא אמונה ודביקות, כי באמת הכל אחד. כי בחינת הדביקות של כל עולם ומדריגה שהוא נכסף ומשתוקק ומתגעגע לעלות לעמלה שהוא בחינת עתיק בחינת רעוא דרעוין, זהו בעצמו בחינת הארת האמונה שהוא מדריגה האחרונה של העולם שלמעלה ממנו. כי מלכות שהיא בחינת אמונה של עולם העליון הוא שורש החיות של בחינת עתיק, שהוא בחינת רעוא דרעוין של עולם ומדריגה התחתונה מנו וכן לעולם כנ"ל והבן הדברים. כי על פי הדברים האלה והיוצא בהם המבוארים בדברינו, תוכל לעשו"ת לך דרך להבין מעט מזער בדרכי הקבלה של הזוהר הקדוש והאריז"ל להוציא מהם דרכים ועצות למעלה. על פי הקדמות נור~ אות ועצות אמתיות של דברי תורתו של רבינו ז"ל, שכל תורה ותורה וכל מעשה ומעשה היא פותחת שערים רבים של השגת אלקות. שעל ידי זה יכולין להבין גם כל דרכי הקבלה. אם תזכה לשקוד על תורתו הקדושה יום יום בשקידה רבה. נמצא שעיקר המוחין והחיות של התפילין הם בחינת הארת האמונה שנשלמת ונגדלת ביותר כנ"ל. ועל כן התפילין הם בחינת חי שרה חיי המלכות אמונה שהיא בחינת שרה ששרה על כל העולם. בחינת התגלות אמונתו ומלכותו לכל באי עולם בחינת והיה ה' למלך על כל הארץ כנ"ל:

אות לט

וזה בחינת מערת המכפלה שכפולה בזוגות אדם וחוה אברהם ושרה וכו' (עירובין נ"ג). שעל זם זה נקראת העיר קרית ארבע על שם ד' זוגות וכו'. ד' זוגות הם בחינת תפילין של ראש ותפילין של יד כי ד' פרשיות של ראש הם בחינת ד' מוחין דכורא. וד' פרשיות של יד הם בחינת ד' מוחין דנוקבא וזהו בחינת ד' זוגות הנ"ל. כי קרית ארבע הם בחינת ד' שמות של התפילין כידוע. ועל כן נקראת מערת המכפלה על שם חיים ארוכים של הצדיקים שקדושתם וחיותם כפולה תמיד. כי בכל פעם מוסיפין קדושה על קדושה תשובה על תשובה שזה עיקר קיום התורה בחינת (איוב י"א) כי כפלים לתושיה, בחינת (משלי ל"א) כי כל ביתה לבוש שנים פתוח תפתח העניק תעניק נתן תתן וכו' כמו שאמרו רז"ל. בחינת משנה תורה להרמב"ם להרמב"ם להרמבם להרמב"ם להרמב"ם בחינת (ישעיה

ס"א) לכן בארצם משנה יירשו, שכל זה הוא בחינת חיים ארוכים חיים נצחיים שזוכין הצדיקים על ידי שמוסיפין וכופלין קדושתם בכל יום ובכל עת כנ"ל:

אות מ

ועל כן קנה מערת המכפלה מעפרון. עפרון הוא בחינת עפר בחינת הרע הנאחז ביסוד העפר שהוא בחינת (ישעיה ס"ה) ונחש עפר לחמו בחינת (בראשית ג') ועפר תאכל וכו' שהוא בחינת עצבות ועצלות וכבידות הנמשך מהרע שביסוד העפר שהוא עיקר נשיכת הנחש כמו שאמר רבינו ז"ל על ה הפסוק ונחש עפר לחמו (סימן קפ"ט) עיין שם והכנעתו על ידי יסוד העפר שבקדושה, שהוא בחינת אמונה שהוא בחינת (תהלים ל"ז) שכן ארץ ורעה אמונה. בחינת עפר מאנא דכולהי. שעל ידי אמונה בחינת עפר דקדושה מקבלין וממשיכין כל החיות וכל הקדושו"ת וזוכין לבחינת כח הגודל וכח הצומח ליגדל וליצמח בעבודתו ולעבור ולדלג על כל המניעות והעכובים. ולבלי להסתכל על שום דבר. כי אמונה הוא בחינת כח הגודל וכח הצומח וכו', כמבואר היטב בהתורה הנ"ל של אריכת אפים שאנו עוסקין בה, שהוא בחינת תפילין כנ"ל. ועל כן קנה אברהם את מערת המכפלה מעפרון דייקא, כי הקליפה קדמה לפרי, ועל כן מערת המכפלה שהיא בחינת חיים ארוכים הנ"ל, בחינת אמונה בחינת כח הגודל והצומח וכו' כנ"ל, שכל זה היפך בחינת עפרון שהוא סטרא דמותא היפך החיים. כי הוא בחינת זוהמת הנחש עצבות ועצלות וכו' כנ"ל. כי את זה לעומת זה עשה אלקים. ואברהם שהוא ראש למאמינים, זכה להוציא הקדושה הגבוה הזאת שהיא מערת המכפלה מעפרון. כי אברהם זכה לזקנה דקדושה שהיא בחינת חיים ארוכים הנ"ל, בחינת (בראשית כ"ד) ואברהם זקן בא בימים וכו'. כי אברהם הוא הראשון שהשיג קדושת ארץ ישראל, שהיא בחינת אמונה שעל ידי זה זוכין לכל הנ"ל. ועל כן נחלה ראשונה שזכה בארץ ישראל היתה מערת המכפלה. כי שם זוכין לבחינת חיים ארוכים הנ"ל. שהם בחינת תפילין שזוכין על ידי אמונה שזהו עיקר קדושת ארץ ישראל כנ"ל:

אות מא

וזה בחינת תיתורא של תפילין שפירושו לשון גשר. ומשם יוצא המעברתא. וזה העיקר מה שמונח על הגוף. כי מהתפילין אין נוגעין בעור הראש והיד כי אם התיתורא והמעברתא. כי זה העיקר מה שאנו צריכין לקבל מאור התפילין הקדושים להמשיך מהם בחינת תיתורא וגשר לעבור עליהם זה העולם בשלום. לעבור על כל המניעות והבלבולים וכו' וכו' ולהתקרב להשם יתברך באמת. כי תיתורא של תפילין שהוא בחינת גשר שמשם יוצא המעברתא, זה בחינת מה שנאמר ביעקב (בראשית ל"ב) ויעבור את מעבר יב"ק ויעבר את אשר לו. ופירש רש"י עשה עצמו כגשר וכו'. זה בחינת מעברתא

ותיתורא של תפילין. כי מעבר יב"ק זה בחינת מעברתא כנ"ל באריכות. ויעבר את אשר לו שעשה עצמו כגשר, זה בחינת תיתורא שהוא גשר. כי יעקב הוא בחינת אמת, כמו שכתוב (מיכה ז') תתן אמת ליעקב. שהוא בחינת תפילין כמובא בדברי רבינו ז"ל (בסימן מ"ז). כי עיקר התפילין הם על ידי בחינת אמונה שהיא בחינת אמת, בבחינת צדק כד אתחברת באמת אתעבידת אמונה כמבואר במקום אחר (סימן ז' ליקוטי א'). וזהו בחינת מה שהביא רבינו ז"ל בהתורה של אריכת אפים דברי רבינו ז"ל שאמרו (סנהדרין קי"א) על פסוק ויקד ארצה מה ראה ארך אפים ראה וחד אמר אמת ראה ומא"ח ומא"ח ולא פליגי, כי אמת ואמונה כחדא חשיבי כנ"ל. וזה בחינת התיתורא של תפילין שהוא בחינת גשר. כי עיקר הגשר לעבור עליו בזה העולם הוא אמת. כי איתא בדברי רבינו ז"ל (בסימן נ"א ליקוטי תנינא) שהאדם צריך לעבור בזה העולם על גשר צר, והעיקר שלא יתפחד כלל. ולזכות לזה לעבור על הגשר של זה העולם. הוא על ידי בחינת גשר של תפילין, שהם בחינת אמת כמו אומרים העולם שעם אמת יכולין לעבור כל העולם. כי עיקר הוא האמת. כי חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת. ובו נחתמו שמים וארץ. כמו שכתוב בראשית ברא אלקים סופי תיבות אמת שעל זה עומד כל העולם ומלואו. וכל הבלבולים והמניעות שיש להאדם מעבודת ה', שהעיקר הוא מניעות המוח. העיקר העצה לעבור עליהם הוא אמת. שהוא מורה דרך להאדם לעבור על הכל בבחינת (תהלים מ"ג) שלח אורך ואמתך המה ינחוני וכו', וכמו שכתוב (שם פ"ו) אהלך באמתך וכו'. כי האמת הוא הגשר דקדושה. בבחינת מה שנאמר ביעקב שהוא בחינת אמת שעשה עצמו כגשר. זה רמז שהאמת הוא הגשר כנ"ל. כי יעקב עשה עצמו כגשר להציל את כל אשר לו מפחד הלילה ומפחדו של עשו שהלך לקראתו, שכל זה הוא בחינת כלליות הפחדים והיסורים והמניעות וכו' שיש לאדם מכל השונאים והמעכבים שמתלבש בהם היצר הרע, שהוא בבחינת עשו כידוע. ועל כן יעקב סימן לבניו שאי אפשר לעבור על כל הפחדים האלה כי אם על ידי אמת שהוא בחינת יעקב שעשה עצמו כגשר שהוא בחינת תיתורא של תפילין. שבכח הזה יכולן לעבור בזה העולם כל ימי חייו על הגשר הצר שצריכין לעבור עליו בלי פחד כנ"ל. וזה בחינת קריעת ים סוף שהפך ים ליבשה עד שקפאו תהומות בלב ים ועשה להם השם יתברך בנס נפלא בחינת גשר לעבור הים בשלום. והכל היה על ידי בחינת יעקב שהוא בחינת אמת. כמו שכתוב (שם קי"ד) מה לך הים כי תנוס וכו' מלפני אלוקי יעקב. שהוא בחינת אמת כנ"ל. כי אמת הוא בחינת גשר שעל ידו יכולין לעבור אפילו באמצע הים. בבחינת (ישעיה מ"ג) כה אמר בוראך יעקב וכו'. אל תירא וכו' כי תעבור במים אתך אני וכו'. בוראך יעקב דייקא שהוא

בחינת אמת, שעל ידי זה אל תירא כי תעבור במים וכו'. כי על ידי האמת עוברין על הכל וניצולין בשלום כנ"ל. וזה בחינת שביום השלישי לבריאה אמר השם יתברך יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה. כי יום השלישי הוא בחינת יעקב כידוע שהוא בחינת אמת. שהוא בחינת גשר שעל ידו עוברים בתוך כל המים השוטפים וניצול מכולם כנ"ל, שזהוב חינת היבשה שנעשה בשעת הבריאה בעצמע המים. שהוא בחינת הגשר בכלליות העולם שנעשה. ביום השלישי דייקא. שהוא בחינת יעקב, בחינת אמת. כי עיקר הגשר לעבור עליו כל העולם הוא אמת כנ"ל. שזהו בחינת תיתורא של תפילין כנ"ל:

אות מב

וזה בחינת ג' כריכות על אצבע האמצעי כי הוא בדרגא דיעקב ומשה שהוא בחינת הבריח התיכון בתוך הקרשים, מבריח מן הקצה אל הקצה (כמבואר בהינוקא פרשת בלק). ועל כן שם סיום קשירות התפילין כנ"ל. ועל כן אומרים אז (הושע ב') וארשתיך לי באמונה וידעת את ה'. כי אמונה ודעת תלוים בזה בזה כנ"ל. ועיקר הוא האמונה בחינת וארשתיך לי באמונה דייקא והדר וידעת את ה' וכנ"ל. ועל כן נקשר באצבע אמצעי דייקא, שהוא בחינת יעקב כנ"ל, שהוא בחינת אמת, כי אמונה תלויה באמת כנ"ל. וזהו וארשתיך לי לעולם, בחינת חיים ארוכים הנ"ל. חיים נצחיים לעולמי עד ולנצח נצחים. וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים. הם בחינת עטרת תפארת של התפילין שהם ד' פרשיות וד' בתים. כנגד ד' בחינות אלו שהם צדק ומשפט חסד ורחמים, וכמו שפירש רש"י על זה הפסוק בהושע, שהקדוש ברוך הוא עושה עטרה מארבעתן בראש ישראל וכו' היינו בחינת תפילין שהם עיקר העטרה של ישראל. וזהו וארשתיך לי באמונה וכו', כי עיקר תכלית כל השלימות הוא אמונה כנ"ל:

אות מג

וזה בחינת קשר של יוד שאצל השל יד. זה בחינת סמיכת הנופלים שמקבלים מוחם וחיותם להחיות עצמן לבל יפלו לגמרי על ידי בחינת תפילין של יד וכמבואר לעיל. וזה בחינת קשר של יוד אצל השל יד שהוא בחינת הארת צדיק יסוד עולם לבחינת מלכות שהוא בחינת כנסת ישראל כמובן בכוונות. שעל כן צריכין לד קדק מאד שיהיה זה הקשר סמוך מאד להתפילין של יד. כי עיקר הארת המוחין של ההמון עם שהשכינה מחיה ~ אותם מנפילתם, הוא על ידי הצדיק יסוד עולם שזכה להשגה גבוה כזו עד שיכול להחיות ולסמוך כל הנופלים וכו' כנ"ל. ועיקר הארת התפילין זוכין לקבל ביותר בשעת התפלה. כי אז זוכין למוחין גמורים דגדלות כמו שכתוב בכוונות. כי עיקר המוחין של התפילין שהם בחינת דביקות, הוא בחינת תפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו.

שזהו עיקר הדביקות להשם יתברך כמו שאמר רבינו ז"ל שעיקר הדביקות הוא תפלה. ועל שם זה נקראין תפילין לשון תפלה, בחינת (בראשית ל') נפתולי אלקים נפתלתי. ועיין מה שפירש רש"י שם על זה הפסוק. שהוא לשון עקש ופתלתול נתעקשתי והפצרתי פצירות ונפתולים הרבה למקום להיות שוה עם אחותי. גם יכולתי שהסכים על ידי עיין שם. ובבחינה זו צריך להרבות בתפלה והתבודדות מאד מאד כל ימי חייו שזה העיקר. וצריך להיות עקשן גדול בזה מאד מאד. שאף על פי שנדמה לו שדבריו אינם מועילים כלל. והוא רחוק מדבריו מאד. כי זה ימים ושנים שעוסק בזה ועדיין לא פעל כלל. אף על פי כן צריך להיות עקשן גדול בזה כמו העקשן ממש שעושה הדבר בלי שום טעם. כן צריכין בעבודת ה', כמו שאמר רבינו ז"ל (בסימן נ"א בליקוטי תנינא) שצריכין להיות עקשן גדול בעבודת ה'. בכל עובדא ועובדא ובכל עצה ועצה. אבל עיקר העקשנות ביותר צריכין בתפלה ותחנונים. והעיקר בשיחות של ההתבודדות כמבואר בדברינו כמה פעמים. וכמו שפירוש רש"י הנ"ל על נפתולי אלקים נפתלתי לשון עקש פתלתול נתעקשתי והפצרתי פצירות ונפתולים הרבה למקום וכו'. והבן הדברים היטב אם תרצה לחיות חיי עולם כי אי אפשר לבאר הכל בכתב. ותפרש לך בלשון לועזית פירוש המלות של נפתולי אלקים נפתלתי על פי פירוש רש"י הנ"ל. לשון עקש ופתלתול וכו'. ואז תבין עד היכן צריכין להתחזק בהתבודדות ושיחות בינו לבין קונו. אף על פי שתהיה בדרך עקש ופתלתול כמה פעמים בלי טעם וריח. כי לא בזה ולא שיקץ ענות עני אף על פי שראוי לבזותן ולשקצן. כי הוא יתברך מלא רחמים בכל עת. כי יש ג' תפלות תפלה למשה תפלה לדוד ותפלה לעני כמבואר בזוהר כ(פרשת בלק ד' קצ"ה). ואלו הג' תפלות הם ג' בחינות תפילין. כי תפילין של ראש הם בחינת תפלה למשה שהוא הדעת שהוא בחינת תפילין של ראש בחינת ראש ומוחין. כי הם עיקר המוחין. תפלה לדוד זה בחינת קשר של ראש כעין ד' שכלול גם כן מד' פרשיות כמו שכתוב בכוונות. וזהו בחינת תפלה לדוד שהוא בחינת מלכות משיח שקשרו בקשר של ד' שבשל ראש כנ"ל. תפלה לעני זה בחינת תפילין של יד שהוא בחינת מלכות בחינת כנסת ישראל. שנקראת עניה כמובא. היינו כנ"ל שתפלה של יד הוא בבחינת המוחין והדעת שמאירין בכלל ישראל והעיקר להחיות את כל אחד מנפילתו שלא יפול בדעתו לעולם וכו' כנ"ל. וזהו בחינת תפלה לעני שהיא יקרה מכולם. כמו שכתוב בזוהר הנ"ל. עיין שם באריכות שמפליג מאד במעלת תפלת העני שהוא מאנין תבירין דקודשא בריך הוא דאיהו עביד תדיר קטטה בקודשא בריך הוא. וקודשא בריך הוא אצית ושמע מלוי. כיון דצלי צלותיה פתח כל כוי רקיעי וכל שאר צלותין דסלקין לעילא דחי לון האי מסכנא תביר לבא דכתיב תפלה לעני

כי יעטוף וכו' וקודשא בריך הוא אמר יתעטפון כל צלותין דעלמא, וצלותא דא תיעולן לגבאי. לא בעינא הכא בי דינא דידונין ביננא. קמאי ליהוי תרעומין דיליה ואנא והוא בלחודנא. וקודשא בריך הוא אתייחד בלחודוי באינון תורעמין בההוא צלותא. דכתיב ולפני ה'ישפוך שיחו. לפני ה' ודאי כל חילי שמיא שאלין אלין לאלין קודשא בריך הוא במאי אתעסק, במאי אשתדל. אמרין אתיחדא בתאובתא במאנין דיליה. כולהי לא ידעי מה אתעביד מההוא צלותא דמסכנא ומכל אנון תורעמין דיליה. דלית תיאובתא למסכנא אלא כד שפיך דמעוי בתורעמא קמי מלכא קדישא ולית תיאובתא לקודשא בריך הוא אלא כד מקבל לון ואושדי קמי' ודא איהו צלותא דעביד עטופא לכל צלותין דעלמא וכו'. עיין שם שמאריך עוד בזה. וכל זה נאמר אפילו בעני סתם שמתפלל על צרכיו על דוחקו ועניותו בגשמיות. מכל שכן וכל שכן כשמתחיל האדם לרחם על עצמו ומרגיש עניותו ודחוחקו במעשים טובים וטוען עם השם יתברך ומתקוטט עמו ומתרעם עליו יתברך על שאינו מקרבו אליו ושופך שיחו ולבו לפניו עד שנתעורר בבכיה וכו'. כמה וכמה יקרה תפלה זו בעיני השם יתברך. והיא יקרה מכל התפלות שבעולם כי באמת זה עיקר העניות והדחקות כמו שאמרו רז"ל (נדרים מא) אין עני אלא מן הדעת. כי חוץ מזה הכל הבל. כי ימינו כצל עובר ואין צרה כצרת הנפש. ואין עניות כעניות מתורה ומעשים טובים. מכל שכן וכל שכן כשהוא בעל חוב גדול ח"ו שחייב להשם יתברך חובות רבים שחב כנגדו יתברך על ידי חטאיו ופשעיו. ואין לו במה לסלק כלל. כי אם בתפלה ותחנונים. כשזה האדם זוכה להתעורר עצמו להרגיש עניותו ודוחקו. ועומד לפני השם יתברך כרש ואביון השואל על הפתחים ומבקש מלפניו בשברון לב על נפשו להצילה מני שחת, לבל יאבד שני עולמות ח"ו. וכמו שאמר דוד (תהלים ל') מה בצע בדמי ברדתי אל שחת וכו' (שם כ"ב) הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי וכו' וכיוצא בזה הרבה שבודאי תפלה זאת יקרה בעיני השם יתברך מכל התפלות שבעולם. ותדקדק היטב בכל דיבור ודיבור של דברי הזוהר הקדוש הנ"ל. ותבין היטב כמה יקר דברי התבודדות ששופכין שיחתו לפני השם יתברך ואף על פי שזה כמה שמתפלל ומתבודד ונדמה לו שעדיין לא פעל כלל אף על פי כן כל דיבור ודיבור אינו נאבד רק כולם מנוים וספורים וגנוזים באוצרותיו וגם כי אי אפשר להאדם לידע כלל בזה הגוף אם פעל בעבודת ה' אם לאו. כי אפילו אם לא פעל כי אם כחוט השערה אחת פעם אחת כל ימי חייו גם זה יקר מכל חיי עולם הזה. כי אפילו כשנעתקים איזה תנועה להתקרב מעט יותר להשם יתברך אפילו פחות מחוט השערה. על ידי זה רצים והולכים גם כן אלפים ורבבות פרס~ אות בעולמות עליונים. כמו שאמר רבינו ז"ל בהמעשה שסיפר מהצדיק שפעם מאח ת נפל

עליו עצבות גדול וכו' עיין שם. ועל כן צריכין להתחזק בזה מאד בלי שיעור. וכשיהיה חזק כל כך בבחינת נפתולי אלקים נפתלתי הנ"ל. אז סוף כל סוף בוודאי יזכה לפעול בקשתו להתקרב להשם יתברך להיות שוה עם אחיו הכשרים והצדיקים. וכמו שמסיים שם הפסוק גם יכולתי. הסכים על ידי שנתעקשתי כל כך להפציר הרבה למקום אף על פי שנדמה לי כמה פעמים ששוב לא יועילו דברי ח"ו וכו'. אף על פי כן נתעקשתי עצמי בעקשנות גדול בלי שיעור וסוף כל סוף גם יכולתי שהסכים על ידי להיות שוה לאחי להתקרב להשם יתברך באמת אמן ואמן:

אות מד

וזה בחינת יאר צייט. שמתענין אז ביום שמת בו אביו או אמו. ואומרים קדיש ומדליקין נר. והכל כדי להעלות נשמת המת. כי צריכין להעלות את נפש אבותיו ואמו לבחינת חיים ארוכים הנ"ל. שהם בחינת חיים נצחיים. שזוכין הצדיקים לעולם הבא. וזה עושים בכל שנה ביום שנפטר. כי ביום שנפטר האדם אז עיקר התחלת חיותו באמת. כל אחד ואחד כפי מה שזכה על ידי קדושת יהדותו. כי העולם הזה הוא צל עובר וחייו אינם חיים כלל. כי הוא עובר כהרף עין. ועיקר הוא חיים נצחיים שזוכה כל אחד כפי עבודתו לאחר מותו. ועיקר בחינת חיים ארוכים הוא לחדש חיותו בכל עת. ובפרט בכל שנה שזהו בחינת ראש השנה בראש חדש כנ"ל. ועל כן עוסקין בתקון הנפטר בכל שנה ושנה ביום שנפטר בו שהוא התחלת חיותו כנ"ל. שהוא בחינת ראש השנה שלו, ועיקר תיקונו על ידי בניו. כי הבנים טובים הם רפואה גדולה לאבות כמו שאמר רבינו ז"ל. (בהא"ב אותב' בנים סימן מ"ב). כי עיקר עבודת האדם בעולם הזה הוא לגלות אלקותו בעולם. וכשמגיע זמנו להסתלק צריך שישאר אחריו ברכה זרע ישראל כשרים שימלאו מקומו ויודיעו גדולתו בעולם. כי כל נשמה ונשמה יש לה כח מיוחד לגלות איזה בחינה מהתגלות אמונתו בעולם וכמבואר לעיל. וזהו (תהלים ק') ועד דור ודור אמונתו ועד דור ודור דייקא בחינת (שם קמ"ה) דור לדור ישבח מעשיך. בחינת (שמות ג') זה זכרי לדור דור וכנ"ל. וכל זה הוא בחינת תפילין שהם בחינת התחדשו"ת המוחין שנתחדשין על ידי הולדה. שזהו בחינת התחדשו"ת הדורות. שעל ידי זה נתחדש התגלות אלקותו יתברך בכל דור ודור כנ"ל. שזהו בחינת (שם י"ג) קדש לי כל בכור פטר כל רחם וכו' כנ"ל. ועל כן מדליקין נר להמשיך אור להנשמה שתזכה לאור באור החיים בחינת חיים נצחיים וארוכים הנ"ל. שנקראים אור. כמו שכתוב (תהלים נ"ז) להתהלך לפני אלקים באור החיים. וזהו בחינת הקדיש שאומרים אז. כי הקדיש נתתקן בלשון תרגום. כי הקדיש למעלה מכל הקדושות. והוא תבר כל גזיזין דפרזלא כמו שכתוב בזוהר הקדוש. שזהו

בחינת בריך הוא לעילא מן כל ברכתא ושירתא וכו' ועל כן נתתקן בלשון תרגום שהוא בחינת נוגה בחינת עץ הדעת בחינת מדמה וכו' כמבואר במקום אחר, כי אי אפשר לזכך ולברר המדמה וכו' שהוא בחינת תרגום כי אם על ידי בחינת הקדושה העליונה על הכל. שהוא בחינת קדיש בלשון תרגום. כי כל מה שהצדיק והקדושה גבוה יותר יש לו כח לתקן ולברר הקדושה מעמקי הקליפות ביותר. ולהפוך בחינת נוגה בחינת תרגום בחינת מדמה אל הקדושה. שעל ידי זה עיקר עליית הקדושה כידוע. ועל כן הקדיש מתבר כל גזיזין דפרזלא. כי הוא קדושה גבוה כל כך שמשבר כל סטרין אחרנין וכו' ומהפך הכל אל הקדושה. שזהו בחינת קדושת התפילין. שנכתבין על העור דייקא וכנ"ל. ועיין בתיקונים מה שכתוב בענין תפילין לצדיקים וכו'. לרשעיסן אינון קשורין לכל מקטרגין דלהון וכו' היינו כנ"ל. שתפילין הם מוחין ודעת גדולים כל כך שמועילין לכל. אפילו לכל הנופלים וכו'. כי נמשכין ממוח גדול כל כך שיכולין לגלות כלל כי ה' עמם וכו'. ויש תקוה לאחריתם. אמן ואמן:

אות מה

כלל הדרוש הזה סובב והולך על יסוד ההקדמה הנבנית על פי המעשה של הבעטליר הראשון מהז' בעטלירש שהוא העוור שנתן להזוג מתנה לדרשה חיים ארוכים. כמו שביאר רבינו ז"ל בעצמו בפיו הקדוש. אחר שסיפר המעשה של יום השני שמדבר מהחרש. אז אמר אחר כך שהראשון נתן להם חיים ארוכים וזה וכו'. כי עיקר בחינת תפילין הוא לזכות לחיים ארוכים הנל. דהיינו להתחיל לחיות בכל פעם מחדש. חיים אמתיים בעבודת ה' וכו'. וכמבואר למעלה היטב באריכות. ועל כן אומרים קודם התפילין בהלשם יחוד ומשפע מצות תפילין יתמשך עלי להיות לי חיים ארוים וכו'. כי זה עיקר בחינת תפילין לזכות לחיים ארוכים כנ"ל:

(שייך לעיל) לענין המעשה הנ"ל שכל אחד התפאר בהזכרון שלו וכו' ודיבר אז הוא ז"ל שנמצא בדברי רז"ל איזה רמז מעין זה ששמואל זכר וכו'. ולא ביאר לנו היטב וקצת נשכח מזה. עתה מצאתי בירושלמי כתובות פר' אעפ"י. שמואל אמר חכים אנא לחייתא דילדין לי. ריב"ל אמר חכים אנא לגזיר' דגזרין לי. ר' יוחנן אמר חכים אנא לנשיא דצבתין עם אימא. ובוודאי אלו ההתפארות של הזכרון של אלו גדולי הצדיקים הנוראים שהם גדולי גדולי האמוראים. הוא חידושים נפלאים מאד. אבל כל אלו ההתפארות הם לאחר שיצא לאויר העולם. והוא מעין ההתפארות של הזקן הראשון הקטן שבכולם שהתפאר שזכר חתיכת הטבור. אבל מה שנעשה קודם לזה כגון בעת שהיה הנר דולק וכו'. וכל שכן וכל שכן קו דם יותר עדיין לא נמצא רמז. ומי יודע על מי מהצדיקים הקדמונים

אבות העולם הוא מרמז. ובאמת אמר בעת שעסק בסיפור המעשה נוראה הזאת. ש? זאת המעשה מדברת מכמה צדיקים קדמונים וכו'. שים לבך לעיין היטב בהמעשה הנ"ל ותבין מרחוק גדולת הצדיקים המרומזים שם ודגדולת המספרה. ומכל זה יכולין להבין כל חד כפום מה דמשער בלבי' גדולת הבורא יתברך שמו שברא את העולם בחכמה עמוקה כזאת שיוכל הילוד אשה לזכות לגדולות ונור~ אות כאלה. כגון בענין הזכרון הנ"ל ובענין חיים טובים וכ'. ובענין מיעוט מחזיק את המרובה ובענין הכח שבידים שיכול להוציא החיצים אחר שזרקם וכו' וכו' עיין שם היטב ותבין:

תפילין ו

הלכה ו

אות א

על פי התורה חיים נצחיים בל"ת (סימן ע"ב) עיין שם היטב כל התורה כולה מראשה לסופה. והכלל שעל ידי הראיה לבד שרואין פני הצדיק מתנוצץ מוחו. ועל ידי זה מקבל גדולה בחינת מלכות כל אחד לפי מדריגתו בבחינת (שמות י"ח) שרי אלפים שרי מ~ אות שרי חמישם שרי עשרות. כי הגדולה והמלכות תלויה בהתנוצצות המוחין בבחינת מלך אסור ברהטים ברהיטי מוחין שבחינת המלכות והגדולה אסור ומקושר ברהיטי מוחין וכו'. והתנוצצות המוחין זה בחינת בנין בית המקדש שהוא הדעת כמו שאמרו רז"ל (ברכות ל"ג) וכו'. וזה בחינת (משלי כ"ב) חזית איש מהיר במלאכתו וכו'. ואזי כשמקבל כל אחד גדולה ומלכות כפי מדריגת מוחו על ידי המנהיג האמת בחינת משה וכו' על ידי בחינת ואתה תחזה וכו' ושמת עליהם שרי אלפים וכו' אזי יודע כל אחד לחדש חידושי וביאורי התורה כפי מדריגתו. על ידי רוח אלקים שמקבל מבחינת משה שהוא המנהיג הכולל שהוא חכם הכולל רוח הכולל. כי הוא איש אשר רוח אלקים בו וכו'. שמאיר בכל אחד רוח אלקים שהוא בחינת התנוצצות המוחין בחינת (שמות ל"א) ואמלא ~ אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעתובכל מלאכה וכו' שעל ידי זה מחדשין בתורה בבחינת (בראשית א') ורוח אלקים מרחפת וכו'. אבל זה המנהיג צריך שיהיה פרוש וקדוש גדול בקדושת הברית וכו' ולהמשיך גם על כל אחד מישראל בחינת קדושת הברית ופרישו"ת וכו'. ועל ידי זה נמשך יראה שהוא הבושה כמו בשעת מתן תרוה וכו'. כי צריכין להתבייש אפילו לעשו"ת מצוה וכו', והבושה הוא בחינת תשובה ועל ידי תשובה זוכים לחיים בחינת חיים נצחיים היינו שנחיה וקם בתחיה ענוה והשפלות של משה רבינו עליו השלום שמלובש אצל כל אחד מישראל בכל אבר ואבר שזה עיקר תחית המתים שהשפלות והענוה של כל אחד יהיה נחיה ויקום בתחיה

ויחיה חיים נצחיים שהם כל שעשוע עולם הבא בחינת עונג שבת בחינת טועמיה חיים זכו בחינת נחלה בלי מצרים. כי תענוג עולם הבא הוא בלתי גבול ואי אפשר לקבלו ולציירו בהגוף שהוא בגבול רק כשהוא אין ממש דהיינו שזוכה לענוה אמתיית של משה רבינו שזה בחינת תחית המתים כי השפלות והענוה של משה רבינו מלובש אצל כל אחד מישראל בכל אבר ואבר. אבל זאת הענוה היא בבחינת מיתה אצלו. כי אינו מרגיש הענוה המלובשת אצלו. אבל על ידי הסתכלות פני הצ דיק שעל ידי זה מתנוצץ מחו וזוכה לקבל גדולה בחינת מלכות. ועל ידי זה זוכה לחדש בתורה כראוי לו לפי מדריגתו ועל ידי זה נופל עליו יראה זו הבושה כמו בשעת מתן תורה. והבושה היא תשובה שהיא בחינת חיים בחינת (יחזקאל י"ח)והשיבו וחייו. ועל ידי זה נחיה אצלו וקם בתחיה השפלות והענוה של משה רבינו שהיה אצלו בבחינת מיתה ועכשיו נחיה וקם בבחינת תחית המתים בבחינת (ישעיה כ"ו) הקיצו וררננו שוכני עפר וכו' וכו' עיין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת תפילין. כי תפילין הם התנוצצות המוחין כידוע וכמבואר בדבריו ז"ל במקום אחר (סימן ל"ח). שעל ידי זה זוכין לגדולה בחינת מלכות בבחינת מלך אסור ברהטים. ברהיטי מוחין שזהו כל בחינת תפילין כמבואר בדברי רז"ל שמקרא זה נאמר על תפילין שהם בחינת רהיטי מוחין התנוצצות המוחין שבהם אסור וקשור וצרור בחינת המלכות שזהו בחינת והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים שנאמר על מלכות דוד שהיא קשורה וצרורה בצרור החיים שהם התפילין שזהו בחינת קשר של תפילין כמבואר במקום אחר (סימן נ"ד). היינו שהשם יתברך ברחמיו צונו להניח תפילין בכל יום שהם התנוצצות המוחין שהם בחינת אור הפנים כדי להמשיך עלינו על ידי זה קדושת אור פני הצדיקים האמתיים שעל ידי הסתכלותם עיקר התנוצצות המוחין עד שזוכין לכל הבחינות הנ"ל עד שזוכין לחיים נצחיים שהם ענוה ושפלות אמתי של משה רבינו שהם בחינת תחית המתים וכנ"ל. וכל זה מקבלין על ידי הסתכלות פני הצדיקים. אבל לאו כל אדם זוכה לזה. כי לאו כל אדם זוכה לידע היכן משה שרוי היכן אהרן שרוי. היינו שהרוב אינם יודעים היכן הם הצדיקים האמתיים הגדולים במעלה הזאת שיכולין על ידי הסתכלותם לבד לזכות את ישראל בכל הבחינות הנ"ל. עד שיזכה לבחינת תחיית המתים שהוא חיים נצחיים שהוא עיקר האושר והמקוה עיקר התכלית האמתי עיקר תקוותינו לנצח. ואפילו מי שזוכה לזה להתקרב לזה הצדיק ולהסתכל בו ולהתעדן באור פניו הקדושים בוודאי גם הוא אי אפשר שיסתכל בו בכל יום ובכל עת ובכל שעה. על כן השם יתברך

ברחמיו חמל עלינו ונתן לנו מצוה הקדושה והנוראה הזאת להניח תפילין בכל יום. כי התפילין הם קדושים בקדושה גדולה כל כך. שעל ידי זה יכול כל אחד מישראל להמשיך על עצמו קדושת התנוצצות המוחין הנמשכין מהסתכלות פני הצדיקים. כי תפילין הם אור הפנים כנ"ל. ועל כן אמרו רז"ל (מנחות מ) המניח תפילין זוכה לחיים כמו שכתוב (ישעיה ל"ח) ה' עליהם יחיו. היינו בחינת חיים נצחיים הנ"ל שהם בחינת תחיית המתים שהוא בחינת ענוה ושפלות אמתי של משה רבינו כנ"ל וזה בחינת השמחה של תפילין כמו שאמרו רז"ל (ברכות) דהוי חדי כולה יומא ואמר תפילין קא מנחנא. כי חיים הנ"ל הם עיקר השמחה הנצחיית כמו שכתוב (תהלים ט"ז) תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך. שזה זוכין על ידי תפילין שהם בחינת אור הפנים כנ"ל. וזה בחינת קשר של יוד שהזהירו רז"ל מאד שלא יתרחק ח"ו מן התפילין כי יוד הוא בחינת עולם הבא כמו שאמרו רז"ל (מנחות כ"ט) היינו בחינת חיים נצחיים של עולם הבא שהוא ענוה ושפלות אמתי שזהו גם כן בחינת יוד שהוא קטנה שב~ אותיות. היינו בחינת ענוה אמתיית. וזה שאמרו רז"ל שהעולם הבא נברא ביוד על שם שהצדיקים שיהיו אז מועטים ולכאורה תמוה הלא כל ישראל יהיו שם כמו שאמרו רז"ל (אבות א') כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא שנאטמר (ישעיה ס') ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ וכו'. אך מה שאמרו נרז"ל שהצדיקים שיהיו שם הם מועטים הוא בבחינת מה שאמרו רז"ל על פסוק (דברים ז') כי אתם המעט מכל העמים ופירש רש"י על ענוה ושפלות שאתם ממעטים עצמיכם וזה שהצדיקים שיהיו שם בעולם הבא הם מועטים. מועטים ודאי כי לא יהיה שם רק מי שהוא בבחינת כי אתם המעט מכל העמים. דהיינו שהוא ממעט ומקטין עצמו. כי חיים נצחיים של עולם הבא אין מי שיוכל לקבל כי אם השפלות והענוה של כל אחד וכו' וכנ"ל:

אות ג

וזה שהפליגו רז"ל (ראש השנה י"ז) בעונש מי שאינו מניח תפילין וקראו ~ אותו פושעי ישראל בגופו שהוא קרקפתא דלא מנח תפילין שהוא נידון במיתה עולמית היינו כנ"ל. כי אי אפשר לזכות לחיי עולם שהם חיי עולם בא כי אם על ידי תפילין כנ"ל:

אות ד

ועל כן שבת לאו זמן תפילין. כי שבת הוא בעצמו בחינת חיי עולם הבא בחינת חיים נצחיים הנ"ל. בבחינת טועמיה חיים זכו כמו שכתוב בהתורה הנ"ל בתחלתה. על כן בוודאי אין צריכין אז תפלין להכניע סטרא דמותא להמשיך חיים נצחיים. כי קדושת שבת בעצמו הוא בחינת חיים נצחיים כנ"ל. וכן ביום טוב וחול המועד אסור להניח תפילין כי הם בעצמם אותכמו שאמרו רז"ל (מנחות ל"ו). כי הם כולם מקבלים קדושת

שבת קדש שהוא תחלה למקראי קדש. שכל הימים טובים מקראי קדש מקבלים קדושתם משבת. על כן אין שייך בהם הנחת תפילין כנ"ל. כי כל הימים טובים הם זכר ליצירת מצרים. ועיקר התפילין הם בחינת זכירת יציאת מצרים שהם הפרשיות של תפילין שנזכר בהם הרבה יציאת מצרים. כי עיקר התפילין הם לזכות לחיים נצחיים חיי עולם הבא כנ"ל שהם בחינת נחלה בלי מצרים בלי גבול כמבואר שם בהתורה הנ"ל בתחלתה עיין שם. וזה עיקר בחינת יציאת מצרים שאז זכינו לקבל את התורה שעל ידי זה נזכה לחיי עולם הבא לבחינת נחלה בלי מצרים בלי גבול היפך בחינת מצרים שנקרא על שם זה מצרים לשון מצרים וגבול. כי כל מקום הרחוק מהקדושה ביותר הוא בבחינת גשמיות ביותר ויש שם בחינת מצרים וגבול ביותר. ועל כן כל הגליות מכונים על שם מ צרים על שם שהם מצירים לישראל כמו שאמרו רז"ל. כי עיקר כל הגליות הוא גלות הנפש מה שמונעים את ישראל מכמה מצות וקדושת ישראל על ידי מרירת הגלות בגשמיות ורוחניות וכל מה שרחוקים מהקדושה, כן הוא בבחינת גבול ומיצר ביותר. ועל כן נקראים הגליות על שם מצרים לשון מיצר וגבול כי הם מצירים לישראל לכובשם ח"ו בבחינת מיצר וגבול היפך נחלה בלי מצרים הנ"ל. וזה בחינת (איכה א') כל רודפיה השיגוה בין המצרים וכנ"ל. אבל על ידי מצות תפילין אנו ממשיכין על עצמינו בחינת קדושת יציאת מצרים שהוא בחינת קדושת הגאולה העתידה שיגאלנו השם יתברך מכל הגליות כמו שכתוב (מיכה ז') כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפל~ אות כי אנו ממשיכין עלינו על ידי התפילין קדושת אור פני הצדיקים האמתיים שעל ידי זה זוכין לנחלה בלי מצרים שזהו בחינת יציאת מצרים שנזכר בתפילין וכנ"ל. ועל כן בכל הימים טובים שהם בעצמם זכר ליציאת מצרים בוודאי אין להניח בהם תפילין. כי זוכין לבחינת יציאת מצרים שהוא בחינת נחלה בלי מצרים שהוא חיים נצחיים של עולם הבא. זוכין לזה על ידי קדושת הימים טובים בעצמן שהם עצמן ~ אות. כי הם בעצמן בבחינת יציאת מצרים וכנ"ל. ועל כן הוא איסור להניח בהם תפילין. ועל כן איתא בזוהר הקדוש שחייב מיתה המניח בהם תפילין. כי עיקר התפילין הוא להכניע סטרא דמותא ששולט בימי החול. שעל ידי זה אין מרגישין השפלות והענוה של משה רבינו שבכל אבר שהוא בבחינת מיתה אצלו מחמת שאז יש אחיזה לסטרא דמותא שהמשיך אדם הראשון על ידי אכילת עץ הדעת טוב ורע שעיקר הפגם היה על ידי גדלות כמו שכתוב (בראשית ג') והייתם כאלקים יוצרי עולמות כמותו וכו' כמו שאמרו רז"ל (בראשית רבא פרק י"ט). היינו שהנחש הכניס בהם קנאה וגדלות להתקנא בו יתברך ולהתאוות להתגדל כמותו לברוא עולמות כמותו. ועל ידי זה נתגרש מגן עדן ונגזר עליו

מיתה לדורות. כי אם לא היה חוטא היה זוכה בגופו לחיות חיים נצחיים הנ"ל. היינו שהיה זוכה בעודו בגופו בחיים חיותו היה זוכה להענוה של משה רבינו באמת בכל האברים שהם חיים נצחיים, ולא היה צריך למות כלל. אבל מחמת שפגם בזה כנ"ל על ידי זה נתגרש מגן עדן (שם) וישכן וכו' את הכרובים וכו' לשמור את דרך עץ החיים. על כן עתה אי אפשר להאדם לזכות בשלימות בתכלית לבחינת חיים נצחיים הנ"ל. כי אם על ידי המיתה שבהכרח שימות תחלה וישוב אל העפר כשהיה כמו שכתוב (שם) כי עפר אתה ואל עפר תשוב. היינו שאי אפשר לו לזכות לענוה אמתיית שהוא בחינת עפר כי אם על ידי המיתה שישוב את העפר ממש. ואז יתבלה בעפר לגמרי ויתבלה זוהמת הגוף שהוא בחינת גשמיית וישוב לעפר. ואז דייקא יזכה אחר כך לפי מעשיו לקום בתחית המתים שיהיה נחיה שפלותו האמתי ויחיה חיים נצחיים וכנ"ל.ואפילו הצדיקים הגדולים מאד. ואפילו משה רבינו בעצמו הוכרח למות אף על פי שזכה בחיים חיותו לענוה אמתיות אבל הוכרח למות בשביל טובת ישראל כדי שיכול להקיץ ולעורר ולהקים בתחיה כל ישראל שמלובש בהם ענוונתתו שהוא בבחינת מיתה אצלם שצריכין להחיותם בבחינת תחית המתים וכנ"ל. ובשביל זה הוכרח משה למות כמובא בדברי רז"ל (א"ר פ' ל') המשל למי שאבד וכו'. ועל כן עיקר התפילין הם בימי החול ששולט אז ל"ט מלאכות זוהמת הנחש שהוא סטרא דמותא. על כן אי אפשר להכניעם כי אם על ידי קדושת התפילין הקדושים שהם בחינת חיים נצחיים היפך סטרא דמותא. אבל בשת ויום טוב וחול המועד שהם עצמם ~ אות. כי מאיר בעצמם ממילא קדושת שבת שהוא חיי עולם הבא חיים נצחיים הנ"ל. על כן בוודאי אסור להניח בהם תפילין וחייב מיתה המניח בהם תפילין. כי מראה כאלו יש בהם שליטה ח"ו לסטרא דמותא עד שצריך להניח תפילין ועל כן חייב מיתה. כי באמת באלו הימים נכנע סטרא דמותא על ידי קדושת עיצומו של יום כנ"ל:

אות ה

ועל כן אבל אסור להניח תפילין ביום הראשון. כי מחמת האבילות שהתגבר אז סטרא דמותא ח"ו. על כן אי אפשר אז להכניעה על ידי הנחת תפילין. ועל כן אסור אז להניח תפילין ועל כן צריך האבל לישב על הארץ להמתיק הדין בשרשו להשפיל עצמו עד לעפר ממש. כדי להמשיך על עצמו חיים נצחיים שהם בחינת ענוה אמתיית שמשים עצמו כעפר בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר. כי באמת מי שמבטל עצמו בתכלית עד שזוכה לחיים הנ"ל באמת שהם ענוה אמתיית הוא אינו צריך להשפיל עצמו לעפר ממש. אדרא הוא יכול למלוך ולהשתרר ולהתפאר עצמו בכל מיני התפארות. ואף על פי כן

הוא עניו באמת. כמו שמצינו בגדולי הצדיקים שהתפארו את עצמם בכמה התפארות. כמו רבי שמעון בר יוחאי שאמר באידרא אסהדנא עלי וכו'. וכן אמר ראיתי בני עליה וכו'. אם שנים הם אני וכו' (סוכה מה). וכן בכמה וכמה גדולי התנאים ואמוראים שהיו מתפארים עצמם בכמה התפארות (עיין סוף סוטה). ולכאורה נדמה שהוא נגד דרכי הענוה. אאבל באמת זהו עיקר תכלית שלימות הענוה האמתיית כאשר שמעתי והבנתי ממנו ז"ל. כי עיקר הנוה שיוכל לכתוב על עצמו והאיש משה עניו מאד וכו' כמובא בדברינו במקום אחר וכמרומז בסוף התורה הנ"ל. שאין שלימות הענוה להיות עצל וכו' (שקורין שלימזלניק) וכו' עיין שם. וזה בחינת (שיר השירים א') שחורה אני ונאוה שנאמר בשבח הצדיקים הענוים באמת שהם בבחינת יוד שהוא עולם הבא שאין בה ציור כלל. רק שחרות כמובא בזוהר הקדוש. וזהו שחורה אני ונאוה שאני שחור בתכלית השחרות כמו יוד הקטנה שב~ אותיות שאין בה רק שחרות היינו בחינת ענוה בתכלית שמחזיק עצמו בתכלית תכלית השחרות. ואף על פי כן ונאוה. ואף על פי כן נאה הוא מאד. כי הוא זוכה לביטול כל ההרגשו"ת עד שיכול להתפאר בנוי ויופי שלו. כי זה עיקר שלימות הענוה כנ"ל. אבל לאו כל אדם זוכה לזה בשלימות בפרט בעת שיש שליטה ח"ו לסטרא דמותא דהיינו בעת האבילות ח"ו על כן אז עיקר ההמתקה על ידי ישיבה לארץ ממש. ועל ידי זה ממשיך על עצמו חיים נצחיים שנמשך מבחינת עפר מבחינת ענוה אמתיית. ועל ידי זה מכניע ומבטל סטרא דמותא שלא תשלוט עליו. וזהו בעצמו תקון הקבורה בעפר כמו שכתוב (קהלת י"ב) וישוב העפר על הארץ כשהיה. ואז והרוח תשוב אל האלקים. כי מחמת חטא אדם הראשון מחמת חטאי הדורות אי אפשר לזכות לחיים נצחים כנ"ל שהם ענוה אמתיית. כי אם על ידי שישוב אל העפר ממש ויתבלה זוהמתו בעפר. בעפר דייקא שהוא בחינת ענוה שמשים עצמו כעפר. ואז יזכה לקום בתחיה לחיות חיים נצחיים והעיקר כפי מה שזכה להשים עצמו כעפר בחייו בבחינת הקיצו וררנו שוכני עפר מי שנעשה שכן לעפר בחיו וכנ"ל:

אות ו

ועל כן עיקר אור התפילין יוצאין על ידי התעוררות השינה בחצות לילה לעסוק בתורה כמובא בכתבי האריז"ל באריכות שמשם יוצאין אור התפילין עיין שם. כי שינה אחד מששים במיתה. ועל ידי התעוררות השינה מכניעין סטרא דמותא וממשיכין על עצמו אור הפנים על ידי שמתאבלין על חורבן בית המקדש שהם עיקר אור פני ה' כמו שכתוב (דברים ט"ז) שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' וכו. ועל ידי שמתאבלין על חורבנות זוכין להמשיך על עצמו קדושת בנינו כמו שאמרו רז"ל (תענית ל') כל המתאבל

על ירושלים זוכה וכו', ועל ידי זה ממשיך על עצמו בחינת התנוצצות המוחין שהוא בחינת בנין בית המקדש כנ"ל בהתורה הנ"ל. ואחר כך עוסקין בתורה. כי משם נמשך ביאורי התורה כנ"ל, ועל ידי זה יוצאין אור התפילין שהם בחינת חיים נצחיים שכלולין מכל הבחינות הנ"ל כנ"ל:

אות ז

ועל כן עיקר התפילין תלויים בעינים כמו שכתוב (דברים ו') והיו לטוטפות בין עיניך. כי עיקר התפילין נמשכין על ידי הסתכלות העינים על ידי שזוכין לר~ אות את עצמו עם הצדיקים האמתיים כנ"ל:

אות ח

וזה בחינת שם שדי של תפילין. כי שדי על שם שיש די באלקותו לכל בריה שזהו היפך הגדלות כמבואר בהתורה אני ה' הוא שמי עיין שם. ולהמתיק הענין יותר. כי באמת תכלית האדם שיבא לתכלית הביטול באמת עד שיהיה אין ממש. דהיינו שיזכה לשבר הגדלות לגמרי עד שיזכה לענוה אמתיית של משה רבינו עליו השלום שמלובש בכל אבר ואבר. ואז זוכה לחיות חיים נצחיים להיות נכלל בו יתברך להתענג על ה' שהוא האושר המקווה אשר עין לא ראתה וכו. וזהו בחינת שדי שיש די באלקותו לכל בריה. היינו שאינך צריך עוד שום דבר אחר. כי אינך צריך שיהיה לך שום תענוג ואחיזה באיזה גשמיות וישו"ת כאלו צריך לך עוד ח"ו איזה דבר אחר חוץ מאלקותו ח"ו. חלילה לך מזה. כי באמת יש די באלקותו לכל בריה. ואינך צריך עוד שום דבר אחר כלל. כי מי שיש לו עדיין איזה אחיזה באיזה גסות שהוא בחינת גשמיות וישו"ת שהוא רחוק מהשם יתברך. כי תועבת ה' כל גבה לב נמצא נחשב כאלו בוחר לו איזה דבר אחר חוץ מאלקותו יתברך ועל כן באמת אמרו רז"ל (סוטה ד') כל המתגאה כאלו עובד עבודה זרה ועל כן ההיפך מזה שהוא ענוה אמתיית הוא בחינת שם שדי שיש די באלקותו לכל בריה. כי כשאין בו שום גסות.והוא מבטל כל ההרגשו"ת בתכלית הביטל כאלו הוא אין ממש ואין לו שם תענוג וחיות כי אם חיות השם יתברך בעצמו וזה די לו ואין צריך יותר. כי יש די באלקותו לכל בריה שיש די עונג ושמחה וחיות אמתי ונצחי באלקותו לבד יתברך ואין צריכין שום דבר אחר כלל. רק להיות אין ממש. ולהתענג על ה' לבד כנ"ל. אשרי הזוכה לזה. וזה בחינת (תהלים ל"ד) בה' תתהלל נפשי ישמעו ענוים וישמחו. שדוד המלך עליו השלום התפאר בה' תתהלל נפשי שאין לי שום שבח והילול כי אם בה' לבד כנ"ל. וזהו ישמעו ענוים וישמחו. כי זה אין זוכין כי אם ענוים באמת שהם זוכין לחיים נצחיים הוא בחינת שובע שמחות כמו שכתוב (שם ט"ז) תודיעני אורח חייםשובע שמחות את פניך וכו' שזהו בחניתתפילין שהם אור הפנים כנ"ל. שזהוב חינת שדי של תפילין שיש

די באלקותו לכל בריה ואין צריכין דבר אחר כלל וכנ"ל. וזהו שיש די באלקותו לכל בריה. היינו שכל בריה שבגעולם עיקר סוף תכליתה האחרון לבא לזה שלא יהיה לה שום תאוה ותענוג וחיות אחר כי אם באלקותו לבד. כי יש די באלקותו לכל בריה. כי כל בריה שבעולם יש לה די ועונג לחיות באלקותו יתברך לבד וכנ"ל. וכבר מרומז מענין זה בסוף התורה אמר ר' עקיבא (בסימן נ"א) שאף על פי שתכלית עולם הבא לכלול בו יתברך שיהיה נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שזהו בחינת עין לא ראתה וכו'. שלא יהיה עין שיראה כי יוכלל הכל בבחינת קודם הבריאה. אף על פי כן יהיה חילוקים רבים בין כל אחד ואחד שכל אחד יקבל שכרו כפי עבודתו ולפום צערא אגרא. אך אי אפשר להבין זאת כלל כמו שכתוב שם עיין שם. וזהו שיש די באלקותו לכל בריה שאף על פי שבוודאי יהיה חילוקים גדולים בענין זה שהוא להתענג על ה' לבד כנ"ל. אף על פי כן אפיל הבריאה הפחותה שבפחותים יש לה די באלקותו לבד. כי עונג וחיות ידיעות וכלליות באלקותו יתברך שתרגיש הבריאה הפחותה שבפחותים יש בו די והותר לחיות חיים נצחיים לעולם ועד. כי אף על פי שבוודאי לא יזכה הקטן במעלה לידע ולחיות חים נצחיים כמו הצדיק הגדול ויהיה חילוקים לאין מספר בין מדריגת כל אחד ואחד. אף על פי כן אפילו החיות והעונג שיקבל הקטן שבקטנים מאלקותו יתברך לבד בלי שום דבר אחר יהיה בו די והותר לחיות לעולם ועד. כי יש די באלקותו לכל בריה אפילו להקטן שבקטנים וכנ"ל. והעיקר מי שחותר ומשתדל לזכות לזה בחיים חיותו. ועל זאת יתפלל כל החפץ בחיים אמתיים שיזכה לבא לזה בחייו שיהיה לו די באלקותו לבד ולא ירצה שום דבר אחר רק השם יתברך ותורתו ומצותיו שהם אחדותו יתברך. אשרי המשתדל עד שזוכה לזה. וזה בחינת (מלאכי ג') והריקותי לכם ברכה עד בלי די. ודרשו רז"ל (תענית ט') עד שיבלו שפתותיכם מלומר די. וקשה לי תמיד מה ברכה היא זאת שיצטרכו שפתותיכם לבלות מלומר די. אך באמת קבלת שכר הצדיקים והכשרים יש בו מדריגות למעלה ממדריגות גבוה מעל גבוה עד אין חקר. ועל כן אף על פי שבסוף יזכה כל בריה לזה שיהיה לו די באלקותו לבד כנ"ל. שזהו בחינת שם שדי כנ"ל. אבל מעלה יתירה יזכו ישראל שיגיעו לביטול כזה עד שיפסקו מלומר די. כי די הוא בחינת צמצום. ומי שישאר בו עוד איזה בחינת צמצום אף על פי שיזדכך בתכלית הזיכוך יאמר די כי בוודאי יהיה לו די באלקותו לבד וכנ"ל. אבל ישראל ממשלותיו יעלו למעלה למעלה מזה שהשם יתברך יריק להם ברכה עד בלי די עד שיבלו שפתותיהם מלומר די שישפיע להם כל כך ברכה וטוב ועונג שהשגות אלקותו יתברך עד שיגיעו לביטול עליון כזה עד ששפתותיהם שהם כלי הדיבור יבלו ויתבטלו ולא יאמרו עוד די. כי יעלו למעלה

למעלה מכל הצמצומים הקדושים שבעולם. ועל זה נאמר (ישעיה ס"ד) עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחכה לו. ואי אפשר לדבר יותר בזה כלל. רק כל חד כפום מה דמשער בלבי' יוכל להתנוצץ לו מעט מעלת הצדיקים והכשרים הנלוים להם אשרי כל חוסי בם:

אות ט

וזה בחינת (שמות י"ג) קדש לי כל בכור וכו' שהיא פרשה ראשונה של תפילין, וכן פרשת שניה והיה כי יביאך מדבר מקדושת בכורים. כי קדושת בכורים הוא בחינת קדושת הברית על ידי שמקדשין ההולדה הראשונה ונותנין ~ אותה לכהן כי כל בחינת הנ"ל שזוכין על ידי ראיית הצדיק לבחינות תחית המתים שהוא ענוה אמתיית העיקר על ידי קדושת הברית של הצדיק האמת שהוא ממשיך בחינת קדושתו ופרישתו על כל ישראל כמו בשעת מתן תורה כמו שכתוב בהותרה הנ"ל. ועיקר קדושת הבכורים הוא ליתנם לכהן. כי קדושת הכהונה התחילה מאהרן שזכה לזה על ידי ראיית פני הצדיק משה אחיו באמת בלי קנאה רק בענוה אמתיית. ועל ידי זה דייקא זכה למעלה גדולה ונוראה כזאת שהוא כתר הכהונה שיהיה הוא ובניו כהנים לעמוד לפני ה' לשרתו ולברך בשמו. כי בזה שראה וקיבל פני משה אחיו בשמחה בזה היה תלוי כל יציאת מצרים וקבלת התורה. על כן זכה על ידי זה לכהונה. וכמבואר בפרשה של שליחות משה להוציא ישראל ממצרים שמיאן משה בשליחותו כמה פעמים. כי לא רצה ליטול גדולה על אחיו אהרן כמו שדרשו רז"ל (תנחומא שמות כ"ז) עד שאמר לו השם יתברך (שמות ד') הלא אהרן אחיך הלוי וכו' הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבו ועל ידי זה זכה לכהונה כמו שאמרו רז"ל (שבת קל"ט) שבזכות זה זכה לחשן המשפט הנתון על הלב. נמצא שעיקר הכהונה זכה אהרן על ידי וראך וכו' וזהו וראך דייקא. שעל ידי שיראה ~ אותך ויקבל פניך ושמח בלבו שזה בחינת חיים נצחיים שהוא ענוה אמתיית זוכין על ידי ראיית פני הצדיקים שם עיקר השמחה כנ"ל. בחינת תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך בחינת ישמעו ענוים וישמחו. על ידי זה תוציא את ישראל ממצרים שהוא בחינת ביטול המצרים והגבולים שהם בחינת ג~ אות כנ"ל. ועל כן זכה לכהונה לעבוד עבודתו בבית המקדש ששם עיקר התנוצצות המוחין שהם מלאכת המשכן והבית המקדש בחינת חזית איש מהיר במלאכתו. מהיר דייקא בחינת הכהנים העובדים בבית המקדש שהם מהירים וזריזים בעבודתם בחינת (שבת כ') כהנים זריזים הן. ועל כן פרשיות התפילין מדברים מקדושת הבכור שהוא בחינת קדושת הכהן כי עיקר הכהונה נמשכת מראיית פני הצדיק מבחינת וראך ושמח בבו שמשם עיקר קדושת התפילין כנ"ל:

אות י

ועל כן עיקר תחיית המתים יהיה על ידי זרע אהרן הכהן כמו שאמרו רז"ל (סוף סוטה) ותחיית המתים בא על ידיע אליה זכור לטוב. אליהו זה פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. כי תחיית המתים שהוא ענוה אמתיית נמשך על ידי קדושת אהרן שזכה לכהונה על ידי ראיית פני הצדיק באמת בשמחה שעל ידי זה עיקר תחיית המתים כנ"ל:

אות יא

וזה שמסיימת פרשה אחרונה שבתפילין בענין תחיית המתים שהם חי ארוכים חיים נצחיים כמו שכתוב (דברים י"א) למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע ה' לאבותיכם לתת להם וכו' ודרשו רז"ל (סנהדרין צ') לענין תחיית המתים כמו שכתוב לכם לא כתיב אלא להם מכאן לתחיית המתים מן התור היינו כנ"ל. כי עיקר התפילין שהם אור הפנים הוא לזכות לתחיית המתים שהוא ענוה אמתיית בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר כנ"ל. ועל כן מדברים כל הפרשיות של תפילין מארץ ישראל כי עיקר תחיית המתים יהיה בארץ ישראל כמו שאמרו רז"ל (כתובות קי"א) וזהו למען ירבו ימיכם וכו'. על האדמה דיקא שהוא ארץ ישראל ששם עיקר תחיית המתים. כי תחיית המתים הוא ענוה אמתיית שמשים עצמו כעפר וכאדמה בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר מי שנעשה שכן לעפר בחייו. וזה זוכין דייקא על ידי עפר ארץ ישראל. כי אף על פי שבחינת עפר הוא מעלה גדולה דהיינו לשום עצמו כעפר להיות עניו באמת שהוא גדול מהכל. כי ענוה גדולה מכולם אף על פי כן כבר מבואר בהתורה הנ"ל שאף על פי כן אסור להיות עצל (ושלימזלניק) וכו'. כי הענוה הוא עיקר החיות וכו'. כי יש להיפך _ בחינת עפר דסטרא אחרא שעיקר אחיזת הסטרא אחרא ונשיכת הנחש הוא שם שהוא בחינת ונחש עפר לחמו שהוא בחינת עצבות ועצלות כמו שכתוב במקום אחר שהוא היפך מבחינת חזית איש מהיר במלאכתו. וזה בחינת עפר של חוץ לארץ שהוא עפר טמא כמו שאמרו רז"ל שבזמן שישראל שרויין על אדמתן אסור לכהן לצאת לחוץ לארץ מחשש ריבוי המתים הנקברים שם כי שם נאחז ביותר סטרא דמותא שהוא בחינת עצבות עצלות שהוא בחינת ענוה פסולה שבאמת היא בחינת גדלות. ועל כן צריך כל אחד לקדש את עצמו בבחינת קדושת עפר ארץ ישראל שם עיקר תחיית המתים שהוא ענוה אמתיית כנ"ל. ועל כן מדברים הפרשיות של תפילין מארץ ישראל כי שם עיקר תחיית המתים שהוא בחינת תפילין כנ"ל. ועל כן נקראת ארץ ישראל ארץ החיים. כי שם עיקר התחיה בחינת חיים נצחיים כנ"ל וזהו ארץ החיים היינו ששם הארץ והעפר דהיינו בחינת הענוה והשפלות בבחינת חיים, דהיינו ענוה אמתיית שהיא עיקר החיים מה שאין כן ארץ העמים הוא בחינת ארץ ועפר טמא ששם סטרא דמותא היינו בחינת ענוה פסולה שאינו חי חיים

אמתיים על ידי העפר דהיינו השפלות. רק נופל על ידי זה עד לעפר ח"ו שזהו בחינת עצבות ועצלות בחינתונחש עפר לחמו וכנ"ל. כי עיקר מעלת הענוה שתהיה בבחינת חיים בחינת תחיית המתים שעיקרו בארץ ישראל שהיא ארץ החים וכנ"ל. על כן צריכין באמת לבקש הרבה הרבה מהם יתברך שיזכה לענוה אמתיית שהיא עיקר החיים של כל אבר כמבואר שם בסוף התורה הנ"ל:

אות יב

וזה בחינת מצות אכילת מצה ואיסור חמץ בפסח שנאמר בפרשת תפילין כמו שכתוב (שמות י"ג) שבעת ימים תאכל מצות וכו' מצות יאכל וכו' ולא יראה לך חמץ וכו'. כי צריכין לקדש את אכילתו מאד. כי עיקר המיתה נגזרה על ידי חטא האכילה דהיינו על ידי שאכל אדם הראשון מעץ הדעת ועיקר המיתה הוא בחינת התגברות הישו"ת והגשמיות של החומר עד שנתעלם הענוה בבחינת מיתה כנ"ל. שעיקר החיים האמתיים היא הענוה של משה רבינו שבכל אבר ולהיפך המיתה היא התעלמות הענוה שהוא בחינת אין על ידי התגברות הישו"ת של החומר שהוא בחינת גי~ אות וכנ"ל וגם בגשמיות עיקר המיתה על ידי התגברות הגוף על הנפש החומר על הצורה שהוא בחינת התגברות הישובת על האין עד שמוכרחת הנפש לצאת ולהתעלם בתכלית ההעלם, וכל זה נמשך על ידי אכילת עץ הדעת טוב ורע. כי עיקר החיות נמשך להאדם על ידי האכילה כנראה בחוש. על כן צריכין שתהיה האכילה בקדושה על פי התורה. ואז נמשך על ידי האכילה החיות מהתורה שהוא בחינת חיים נצחיים של עולם הבא הוא ענוה אמתיית ועל כן באמת משה רבינו עליו השלום שזכה לענוה בתכלית השלימות בחיים חיותו. על כן לא היה צריך לאכילה כלל והיה הר ג' פעמים ארבעים יום לחם לא אכל וכו'. כי כל חיותו היה חיים אמתיים שהם חיים נצחיים של לעתיד שהם ענוה אמתיית וכנ"ל, אבל שאר בני העולם צריכין לאכול כי להמשיך חיות. ועיקר החיות הנמשך על ידי האכילה נמשך משורש החיים שהם חיים נצחיים של לעתיד שהם ענוה אמתיית שהוא בחינת אין. כי האכילה הוא שמכלה המאכל לגמרי ועל ידי זה מברר ממנו פנימיות חיותו שהם הנצוצות הקדושים שבתוכו שהם רוחנים לגמרי שהם בבחינת אין. כי באמת אין האדם ניזון מגשמיות המאכל כלל, כי הגשמיות נעשה ממנו פסולת גמור ונדחה לחוץ לגמרי. רק עיקר חיותו הוא מחיות המאכל שהוא בחינת אין בחינת ענוה שהוא בחינת חיים נצחיים שמשם שורש החיים. ומי שאוכל בבחינה זאת בלי שום תערובות פסולת בוודאי הוא חי לעולם בבחינת (בראשית ג') ואכל וחי לעולם שהם הצדיקים האמתים שהם חיים וקיימים תמיד לעולם ואינם מתים כלל כמו שאמרו רז"ל (תענית ה') יעקב אבינו

לא מת וכו'. אבל על ידי חטא אדם הראשון נתערבו כל הדברים. ומחמת התערובות שיש בהאכילה. על כן אי אפשר ליזון מהחיות דקדושה שבו שהוא בחינת ענוה ואין כ"א על פי התורה קהקדושה שמבררת כל הדברים כמו שכתוב ותורתך בתוך מעי. ועל ידי ברכה תחלה וסוף. וגם על כל זה אי אפשר לחיות לעולם וצריכין למות כי אי אפשר לברר בשלימות בחייו כי אם על ידי שישוב אל העפר וכנ"ל. אבל על כל פנים בוודאי יש חילוק גדול בין האכילה. כי האכילה שהיא בקדושה על פי התורה היא עיקר החיים כי ממשיך החיות משרשו מבחינת ענוה שהיא בחינת חיים נצחיים וכנ"ל. וזה שהזהכיער אדמו"ר ז"ל לענין אכילה דייקא הענין בושה עיין שם מה שאמר על פסוק משם חפר אוכל (איוב ל"ט) שראוי שיהיה לאדם בושה להושיט המאכל לפיו וכו' עיין שם כי בודאי צריכין להמשיך על עצמו בושה גדולה בשעת האכילה. כדי לזכות אז דייקא לחיים נצחיים שהוא ענוה שנמשך על ידי הבושה שהוא בחינת תשובה כמו שכתוב שם כדי להמשיך חיות דקדושה וכנ"ל. ועל כן הזהירה תורה ביותר שלא יבא לידי גסות על ידי האכילה כמו שכתוב (דברים ח') פן ת אכל ושבעת וכו' ורם לבבך וכו'. כי כשאינו אוכל בקדושה על פי התורה אזי אינו מעורר וממשיך חיים נצחים הנ"ל. רק חיותו הוא מהפסולת שהוא בחינת גי~ אות ורם לבב שהוא חיות דסטרא אחרא שהוא באמת מיתה. כי משם עיקר המיתה כנ"ל. שזהו בחינת (ברכות יח) רשעים בחייהם קרויים מתים על אכילה כזאת נאמר כי ביום אכלך ממנו מות צמות רחמנא ליצלן. ועל כן צריכין בשעת האכילה ליזהר ביותר להמשיך על עצמו בושה הנ"ל שעל ידי זה נחיה השפלות שהוא בחינת חיים נצחיים כנ"ל. כדי להמשיך על ידי האכילה חיים נצחיים האלה שהם חיים אמתיים שהם ענוה ושפלות כנ"ל (ועיין מזה בהלכות ערלה הלכה ב'). וזה בחינת אכילת מצה ואיסור חמץ בעת יציאת מצרים שהוא ביטול הגבולים והמצרים בחינת חיים נצחיים כנ"ל. כי חמץ יש בו אחיזת הגי~ אות ביותר. כי חמץ עולה בנפיחה שהוא בחינת גי~ אות שמעלה ומרומם עצמו על ידי רוח גבוה שבקרבו. ומחמת שבפסח עדיין קודם קבלת התורה אי אפשר להכניע הרוח גבוה הזה. כי עיקר ביטולו על ידי התורה שנמשכת על ידי איש אשר רוח בו שהוא בחינת רוח אלקים שהם התנוצצות המוחין בחינת (שמות ל"ד) ואמלא ~ אותו רוח אלקים וכו' בחינת ורוח אלקים מרחפת על פני המים. ועל ידי זה מכניעים ומבטלין הגי~ אות שהוא רוח גבוה רוח רעה רוח שטות רוח הטומאה וזוכין לענוה אמתיית כמבואר בהתורה הנ"ל. שעל ידי חידושי תתורה שהם בחינת קבלת התורה נמשך בושה ונחיה השפלות והענוה וכו' כנ"ל. אבל בפסח בשעת יציאת מצרים שאס עדיין לא זכינו לקבלת התורה. על כן צריכין אז ליזהר מאד מחמץ

שיש בו אחיזת הרוח והאויר של עולם הזה ביותר שעל ידי זה עולה בנפיחה. כי אז נאחז בהחמץ הרוח רעה הנ"ל שהוא רוח גבוה שהוא רוח הטומאה מחמת שעדיין לא קבלנו התורה שהיא הכנעתו כנ"ל. על כן צריכין לאכול מצה שהיא נאפת בחפזון קודם שמתחיל לשלוט ולהתאחז בהעיסה הרוח והאויר של זה העולם כי מצה נמשכת ממקום גבוה מאד מבחינת התנוצצות המוחין המאירין אז בליל שימורים בהארה גדולה מאד על ידי ראיית פני הצדיק לבד אף על פי שעדיין לא קבלנו ממנו התורה. כי עיקר יציאת מצרים היה בזכות ראיית פני הצדיק בחינת (שמות ד') וראך ושמח בלבו כנ"ל. וכן כל ישראל ראו פני משה והאמינו בו כמו שכתוב (שם) ויאמן העם כי עיקר הראיה הוא כשהוא באמת ובאמונה שאז נקרא ראיה כמו שאמר אדמו"ר ז"ל במקום אחר שהאמונה בחינת ראיה. כי כשרואה פני הצדיק ואינו מאמין אין זה נקרא ראיה כלל. כי באמת אינו רואה את הצדיק כלל מאחר שלפי דעתו אינו צדיק כי אינו מאמין בו נמצא שאינו רואה את הצדיק כלל. אבל ישראל ראו את משה והאמינו בו שזה עיקר ראיית פני הצדיק ועל ידי זה נמשך עליהם התנוצצות המוחין. ועל ידי זה נגאלו ממצרים בליל שמורים מאיר עליהם אז הארה גדולה משם שלא כסדר כידוע בכוונות. ומשם נמשך קדושת המצה של פסח שנמשך קדושת המוחין קודם קבלת התורה ומחמת זה אסור לאכול חמץ. כי להכניע ולברר רוח שבחמץ אי אפשר כי אם על ידי התורה כנ"ל ועל כן הותר החמץ אחר ששביעי של פסח שהוא קריעת ים סוף. כי בקריעת ים סוף התחיל להיות נמשך בחינת קבלת התורה ועל כן תיכף נצטוו כמה מצות ודינים כמו שכתוב (שם ט"ו) ם שם לו חוק ומשפט וכו' כי קריעת ים סוף עיקרו נמשך על ידי רוח אלקים הנ"ל. בחינת ורוח אלקים מרחפת על פני המים שהוא בחינת קבלת התורה. ועל כן באמת זכו אז כל אחד להשגות גדולות כמו שאמרו רז"ל (מכילתא בשלח פרק ג') ראתה שפחה על הים וכו' שכל זה נמשך מחמת שאז נבקעו מעינות החכמה של ימי התורה מבחינת ורוח אלקים מרחפת על פני המים שעל זה היה הנס של קריעת ים סוף גם בגשמיות שהיה על ידי הרוח כמו שכתוב (שם י"ד) ויולך ה' את הים ברוח קדים וכו' כמו שכתוב (שם ט"ו) נשפת ברוחך כסמו ים וכו' כי הכל היה על ידי רוח אלקים המרחף על פני המים. שעל ידי זה הוביש את הים לפני בני ישראל ואחר כך השיב המים על מצרים ועל ידי זה גילה לכל שהוא אדון יחיד מנהיג ומשגיח. כי המים מתנהגים רק ברוחו שהוא רוח אלקים המרחף על פני המים שהוא בחינת התורה שמנהגת ומקיימת כל הדברים. וברצונו הוא מנהיג הרוח לבקוע הים ולייבשו לפני ישראל ואחר כך להשיבו על מצרים נמצא שבקריעת ים סוף התחיל להיות נמשך בחינת קבלת התורה. על כן אז הותר החמץ. כי

אז דייקא יכולין להכניע הרוח גבוהה ולברר רוח זה העולם הנאחז בחמץ לבררו מרוח גבוהה הזה ולזכות שתהיה האכילה בבחינת חיים אמתיים בבחינת ענוה שהוא עיקר החיים וכנ"ל. אבל בפסח קודם קבלת התורה שאי אפשר לבררו צריכין לאכול מצה לברוח מרוח זה העולם לגמרי שלא יתאחז בהאכילה וכנ"ל. ועל כן נזכר מצוה זאת של מצה בתפילין כי תפילין הם בבחינה זאת של מצה בתפילין כי תפילין הם בבחינה זאת להכניע סטרא דמותא שהוא בחינת חמץ כמובא ולהמשיך חיים נצחים שהוא בחינת ענוה שזהו בחינת מצה שהוא בחינת מוחין דגדלות כמובא שהם עיקר החיים. היינו גדלות המוחין דקדושה שהוא עיקר ענוה בחינת (מגילה ל"א) במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו. ועל כן נקראת המצה לחם עוני דייקא בחינת הכנעה וענוה שהוא עיקר החיים שזהו בחינת מצה כנ"ל:

אות יג

וזה שאמרו רז"ל (שבת מ"ט) תפילין צריכין גוף נקי שלא יפיח בהן. כי הנפיחה הוא מפסולת המאכל שהוא בחינת גסות הרוח שהוא עבודה זרה שהוא קיא צואה ומשם יוצא הרוח של הנפיחה שכל זה היפך קדושת התפילין שהם בחינת רוח חיים אמתיים בחינת רוח אלקים שהוא ביאורי התורה שהוא בחינת ענוה אמתיית כנ"ל. וזה שהוכיח הנביא את חירם מלך צור על גודל גי~ אותו כמו שכתוב (ביחזקאל כ"ח) יען גבה לבך וכו'. ואמר לו אז בתוכחתו מלאכת תופיך ונקביך ביום הבראך כוננו ופיחרש רש"י אף על פי שנתתי לך הכבוד הזה יודע הייתי שתתגאה ועשיתי בך מלאכת תופים ונקבים המוציאין רוח כקול זמר כתוף. ובם היה לך להתבונן עד כאן לשון רש"י ז"ל. כי עיקר מלאכת תופים ונקבים שמשם רוח הנפיחה נמשך מגי~ אות שהוא רוח גבוהה קיא צואה עבודה זרה כנ"ל. והשם יתברך יצר את האדם בחכמה נפלאה שיהיה נעשה מהישו"ת והפסולת סירחון וטינוף כזה ריח רע כזה כדי שהאדם יבין ויראה שפלותו אם יש לו במה להתג~ אות מאחר שיוצא ממנו סירחון כזה וכמו שפירש רשקי שם עוד בהענין הנ"ל על פסוק מלאכת תופיך הנ"ל. וזה לשונו בזאת השויתיך לו ולא באחרת ובך נסתכלתי ובראתי תופים ונקבים באדם הראשון. נמצא שעיקר ענין זה נמשך מגסות הרוח. על כן תפילין שהם ההיפך מז כנ"ל, על כן צריכין גוף נקי וכו' וכנ"ל. וזה שבסוף הנבואה הנ"ל על צור וצידון שמוכיח ~ אותו על גאוה כמבואר שם בענין מסיים שם בישועת ישראל וישבו על אדמתם אשר נתתי לעבדי ליעקב ופירש רש"י כמו שנתנה ליעקב נחלה בלי מצרים היינו כנ"ל. כי בחינת נחלה בלי מצרים הוא בחינת חיים נצחיים בחינת תחיית המתים שהוא ענוה ושפלות היפך הגאוה. ועל כן נסמכו זה לזה וכנ"ל:

אות יד

וזה בחינת תפילין של ראש ומשם יוצא האור שהוא בחינת קשר של דל"ת שמחובר בשל ראש ואחר כך יוצא משם אור התפילין של יד. ומשם יוצא אור הקשר של יד שהוא יוד שצריך ליזהר שיהיה סמוך להתפילין ולא יזח משם כמבואר בכוונות רק שבהנחה צריך להניח תחלה השל יד וכו' כמו שכתוב שם בכוונות. כי תפילין של ראש שהם במצח כנגד הפנים זה בחינת אור הפנים היינו בחינת התנוצצות המוחין שמקבלין מהסתכלות פני הצדיק כנ"ל. ועל ידי זה מקבלין גדולה בחינת מלכו. כי המלכות מקושזר בהמוחין בבחינת מלך אסור ברהטים כמו שכתוב שם. וזה בחינת הקשר של ד' שמקושר בשל ראש זה בחינת מלך אסור ברהטים ברהיטי מוחין. כי המלכות בחינת ד' כידוע. כי קשר של ד' שבשל ראש זה בחינת מלכות משיח כידוע שזהוא כולל כל הגדולה והמלכות שמקבל כל אחד מהסתכלות פני הצדיק שהוא בחינת משה משיח. ועל ידי המלכות והגדולה שמקבל כל אחד כראוי לו, על ידי זה זוכין לחידושי וביאורי התורה. וזה בחינת התפילין של יד ששם יש פרשיות שהם מוחין גמורים זה בחינת ביאורי התורה בחינת באר הנ"ל. דהיינו באר חפרוה שרים כמו שכתוב שם. ועל כן תפילין של יד כנגד הלב בבחינת קשרם על לבך תמיד בחינת וידעת היום והשבות אל לבבך שהעיק לקשר הדעת אל הלב וזה נעשה על ידי ביאורי וחידושי התורה על ידי שמצמצמין התנוצצות המוחין בשכל גדול במלאכה גדולה בבחינת בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה. עד שבונין מהם החידוש והביאור שמגלין. ועל כן של יד בבית אחד. כי כשרוצין להמשיך ביאורי התורה מהתנוצצות המוחין, עיקר החידוש והביאור הוא מה שמכניסין התנוצצות המוחין לתוך בית אחד. דהיינו לתוך דרוש אחד. כי דברי תורה עניים במקומם ועשירים במקום אחר. והעיקר הביאור והדרוש הוא מה שמחברין חכמות התורה מכמה וכמה מקומות רחוקים ומחברין ~ אותן יחד לתוך דרוש וביאור אחד שהוא בית אחד. כי בתחלה התנוצצות המוחין הם בהרבה בתים. כי כל מוח ומוח נמשך לתוך בית מיוחד שבכללם הם ד' בחינת ד' בתים של ראש. כי מגודל התנוצצותם והארתם אי אפשר לקבלם בבית אחד כי אם בארבע בתים אבל אחר כך כשמתצמצמים לבחינת המלכות והגדולה שמקבל כל אחד עד שזוכין על ידי זה לביאורי התורה אז מצמצמין ~ אותן לתוך בית אחד לתוך דרוש אחד. כי זה עיקר ענין הביאור והדרוש כנ"ל. וזה בחינת בבית אחד יאכל שאי אפשר לאכול וליזון מחכמות התורה בבחינת אכלו רעים כי אם כשמכניסין המוחין לתוך בית אחד כנ"ל. שזהו בחינת תפילין של יד שהוא בחינת באר כנ"ל. שהוא בבית אחד כנ"ל. ועל ידי ביאורי התורה נמשך בושה

גדולה כנ"ל. וזה בחינת יד כהה ששם הנחת תפלה של יד. יד כהה זה בחינת בושה שנכהה פניו מחמת בושה כמו שכתוב ולא כהה בם שנאמר על שלא גער בהם ולא ביישם על מעשיהם. וזה ופשתה כהה לא יכבנה שנאמר על הצדיקים שנקראים פשתה כהה על שם שהם ביישנים ומדת הבושה על פניהם. ועל ידי הבושה זוכין לחיים נצחיים הנ"ל דהיינו שנחיה הענוה וכו' כנ"ל. וזה בחינת קשר של יוד שמקושר בשל יד שהוא בחינת ענוה בחינת חיי עולם הבא כמבואר לעיל היטב עיין שם. ועל כן קוטשרין ~ אותו בשמאל להכניע סטרא דמותא שנאחז בסטרא דשמאלא כידוע. כי זה עיקר תכלית כוונת התפילין להכניע ולבטל סטרא דמותא ולהעלות ממות לחיים דהיינו לזכות לבחינת חיים נצחיים שהוא בחינת ענוה וכנ"ל:

אות טו

ועל כן התפילין הם בחינת יראה כמו שאמרו רז"ל (ברכות ו'). כי על ידי התנוצצות המוחין שעל ידי זה מקבלין גדולה כל אחד כראוי שעל ידי זה זוכין לביאורי התורה. על ידי זה נמשך יראה גדולה כמו בשעת מתן תורה כמו שכתוב שם שכל זה הוא בחינת תפילין כנ"ל. ועל כן הוקשה כל התורה לתפילין כמו שכתוב (שמות י"ג) למען תהיה תורת ה' בפיך (עיין קידושין ל"ה). כי התפילין הם בחינת קבלת התורה בכל יום היינו בחינת ביאורי התורה שנמשכין מהתנוצצות המוחין שנמשכין מהסתכלות פני הצדיק וכו' כנ"ל. ועל כן הצדיקים והכשרים הנלוים אליהם הם בחינת התפילין של כל ישראל. כי הם הפאר של ישראל. כי הצדיק הוא פאר הדור שזהו בחינת תפילין שנקראין פאר (וכמבואר מזה בשיחתו הקדושה ז"ל מה שאמר על הגאון הצדיק הרב מברדיטשוב זצ"ל שהוא בחינת תפילין כי הוא פאר הדור עיין שם). וכל המקורבים להם הנלוים אליהם מקבלין עיקר ההתפארות מהם. וכן תלמידיהם ותלמידי תלמידיהם וכו' וכו' כולם מקבלין ההתפארות מהם שהוא בחינת אור התפילין שנמשכין מהסתכלות פני הצדיק וכנ"ל. ומהם מקבלין כל ישראל אור קדושת התפילין בכל יום וכנ"ל:

אות טז

וזה בחינת תפילין דרש"י ותפילין דרבינו תם שהם מחמת ספק איך להניח הפרשיות בבתים. ובאמת שניהם אמת וצריכין שניהם. זה בחינת מה שכתוב שם בסוף התורה הנ"ל. שאמר אז אדמו"ר ז"ל אחר התורה הנ"ל שבאמת אין אנו יודעין מהו שפלות, כי בוודאי אין הכוונה להיות עצל ורוע מזל וכוט' דהיינו שלימזליק וכו' עיין שם.. וצריכין לבקש הרבה מהשם יתברך לזכות לענוה אמתית. ובענין זה יש הרבה לדבר וכבר מבואר מזה קצת לעיל ובמקום אחר. כי באמת מי שרוצה להיות יהודי באמת צריך להיות גבור חיל ולהיות חזק מאד שיהיה לו עזות דקדושה לעמוד כנגד כל מיני מונעים ומסיתים

ומעכבים הן מניעות מבחוץ מבני אדם אחרים קרובים ורחחוקים. הן מניעות מצד עצמו מה שמחשבותיו מבלבלין ~ אותו הרבה הרבה בכל יום ובכל עת ומחלישים דעתו הרבה ורוצים להפילו בכל עת וצריך להיות חזק הרבה לעמוד כנגד כולם על פי הדרכים והעצות והתחזקות הנאמרים בספריו הקדושים המשיבין את הנפש בשבעה משיבי טעם בכל מיני ירידות שבעולם רחמנא ליצלן. נמצא שצריכין עזות והתחזקות הרבה לבלי להניח את עצמו ליפול בשום אופן שום נפילה בעלמא ואפילו שלא להחליש דעתו רק להיות שמח בכל עת בחסדי ה' וטובו וכו' כמבואר במקום אחר הרבה. וזה בחינת ויגבה לבו בדרכי ה' שזה צריך כל אדם. ואף על פי כן גי~ אות וגסות הוא איסור גדול והוא תועבת ה' וכו'. על כן צריכין רק לבקש מהשם יתברך לזכות לענוה אמתיית כנ"ל. ששם הענוה והגדלות דקדושה הכל אחד לגמרי כמו שכתוב במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו. וזה בחינת תפילין דרש"י ורבינו תם שהם מחמת ספק שאין יודעין מהו ענוה כנ"ל. כי תפילין דרש"י הם בחינת שם הוי' כסדר ששם החסדים יוצאין תחלה. ותפילין דרבינו תם הם בחינת שינוי צירוף הראשון של שם הוי' ששם הה' קודמת להו' שהוא בחינת גבורות קודמין לחסדים כמבואר בכוונות. היינו כי חדים וגבורות הם בחינת שורש הענוה והגדלות. כי ענוה זה בחינת אין בחינת חסדים. וגדלות זה בחינת דינים וגבורות בחינת ישו"ת כמבואר במקום אחר. ובאמת בשרשם בקדושה שניהם צריכין כי שניהם אחד כנ"ל. אבל למטה יש ספק איזה בחינה צריכין להמשיך תחלה על עצמו. כי קשה לעמוד על הדבר כנ"ל. על כן צריכין להניח שניהם. כי באמת צריכין שניהם כנ"ל. וזהו (עיבורין צ"ה) מקום יש בראש להניח בו שני תפילין שמרמז על תפילין דרש"י ודרבינו תם כמובא. היינו שבאמת יש מקום בהראש והמוח להניח שני תפילין. היינו להמשיך על עצמו שני הבחינות הנ"ל. דהיינו להיות עניו באמת ולא יהיה בלבו שום צד גי~ אות וגסות כלל. ואף על פי כן יהיה איש חיל וגבור גדול ולא יהיה עצל ונבזה (שקורין שלימזליק) כלל וכנ"ל שזהו בחינת שני התפילין דרש"י ודרבינו תם כנ"ל. על כן צריכין להניח שניהם דייקא וכנ"ל:

הלכות ברכת השחר

אות יז

וזה בחינת ברכת השחר. כי כשקמים מהשינה צריכין ליטול ידיו במים ולברך על נטילת ידים. כי התעוררות השינה זה בחינת תחיית המתים הנ"ל כמו שאנו מברכין על זה המחזיר נשמות לפגרים מתים. ועיקר תחיית המתים הוא שנחיה השפלות והענוה וכו' כנ"ל, שזה נמשך מביאורי התורה שנמשכין מהתנוצצות המוחין וכו' כנ"ל. וזהו

בחינת המים של נטילה שצריכין ליטול ידיו בשחרית. זה בחינת מימי התורה שנמשכין מבחינת ורוח אלקים מרחפת על פני המים כמו שכתוב שם ומשם נמשכין אלו המים שבהם נוטלין ומטהרין הידיים מסטרא דמותא שנאחז בשעת שינה. כי על ידי המים שהם בחינת ביאורי התורה זוכין לתחיית המתים דהיינו שנחיה השפלות והענוה. נמצא שנתבטל על ידי זה סטרא דמותא. ועל כן צריכין לטהר בהם ידיו כשקמים מהשינה וכנ"ל:

אות יח

וזה בחינת ברכת אשר יצר שמברכין בבקר על הנקבים. כי גי~ אות דסבטרא אחרא הוא בחינעת עבודה זרה קיא צואה. כי נמשך מפסולת גמור של גשמיות העשיה שהוא מותרות גמור שזה בחינת גי~ אות הוא מותרות כמו שכתוב (תהלים ל"א) ומשלם על יתר עושה גאוה. וכמבואר לעיל שזהו בחינת מלאכת תופיך ונקביך ביום הבראך כוננו. על כן כשמתעוררים מהשינה שהוא בחינת תחיית המתים בחינת ענוה צריכין לברך אשר יצר על הנקבים מה שהשם יתברך מפליא לעשו"ת ויצר את האדם בחכמה שיהיה לו כח לדחות הפסולת והמותרות שהם בחינת גאוה שזה הכח נמשך מהתנוצצות המוחין שעל ידי זה מכניעין סטרא דמותא שהוא בחית גאוה. ועל כן מתחילין אשר יצר את האדם בחכמה. בחכמה דייקא כי היא חכמה גדולה לברר הטוב מתוך הפסולת שהוא חיי האדם שנמשך מחיים הנ"ל. ולדחות הפסולת לגמרי. ועל כן באמת מברכין על זה ומפליא לעשות. כי הוא פלא גדול מאד הפלא ופלא. וכמו כן צריך האדם להתחכם מאד בחכמה אמתיית לברר החיות שהוא הענוה האמתיית מתוך הגי~ אות הוא פסולת גמור שזהו בירור הטוב מתוך הרע שלא יהיה נכשל בענוה פסולה או בגי~ אות גמור ח"ו וכנ"ל. ועל כן יתרו שאמר למשה ואתה תחזה, שעל ידי זה נמשך בחינת תחיית המתים שהוא בחינת (דניאל י"ב) ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו סופי תיבות יתרו כמו שכתוב שם. על כן היה נקרא בשם יתרו, כי זכה לתקן בחינת יתר שהוא בחינת מותרות שהוא בחינת יתר עושי גאוה כנ"ל. כי זכה לתקן זאת על ידי שיתר פרשה אחת בתורה שהוא ואתה תחזה שעל ידי זה עיקר תחיית המתים בחינת ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו סופי תיבות יתרו וכנ"ל. וזה בחינת ברכת אלקי נשמה שמסיימין המחזיר נשמות לפגרים מתים שמברכין על התעוררות השינה שהוא בחינת תחיית המתים וכנ"ל:

אות יט

וזה בחינת ברכת הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה. כי לילה סטרא דמותא שלטא שנמשך מחטא אדם הראטשון מפגם הענוה וכנ"ל. ואור יום זה בחינת התעוררות השינה בחינת תחיית המתים שנחיה הענוה והשפלות כנ"ל. אבל צריכין הבחנה גדולה

שלא יטעה בין יום ללילה שלא יהפוך האמת. כי צריכין לשמור את עצמו מענוה פסולה שלא יהיה עצל וכו' כנ"ל. וכן להיפך לפעמים נמצא אחד שמשתרר ומתגדל את עצמו על ישראל ואמר שכוונתו לשמים. ובאמת הוא נלכד בגי~ אות. על כן צריכין הבחנה להבחין בין יום ללילה בין אור לחשך בין מות לחיים. לידע איך להתנהג בזה באמת, וכמו שאמר אדמו"ר ז"ל שצריכין לבקש הרבה את השם יתברך על זה וכנ"ל:

אות כ

ועל כן קרח שפגם בגי~ אות כי כל מחלוקת שלו על משה ואהרן היה רק על ידי גודל גי~ אותו שהתקנא בגדולת אהרן ובנשיאת אליצפן וכו'. על כן אמר לו משה בקר ויודע ה' את אשר לו (במדבר ט"ז). ופירש רש"י גבולות חלק הקדוש ברוך הוא בעולמות יכולים אתם להפוך ערב לבקר וכו'. היינו שאמר לו שרוצה להפוך ערב לבקר. כי באמת כל מחלקותו הוא רק גי~ אות אבל קרח אמר שכוונתו לשמים. כי הפך האמת ואמר שמקנא קנאת ה' צב~ אות כמבואר בפרשה שאמר כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'. כאלו הוא מקנא בשביל ישראל עם קדוש ואינו חושש על כבוד עצמו כלל. אדרבא אמר שמשה ואהרן הם גוונתים ח"ו וחפצים בכבוד והתנש~ אות כמו שכתוב ומדוע תתנשאו על קהל ה'. על כן אמר לו משה בקר ויודע ה' וכו'. היינו שבדברי כזב שלכם שאתם רוצים לרמות את ישראל אתם רוצים להפוך ערב לבקר וכנ"ל. וזהו שפירש רש"י שם שכמו שהבדיל ה' בין אור לחושך כך ויבדל אהרן להקדישו. כי קדושת אהרן נמשך מענוה אמתיית שהוא בחינת וראך ושמח בלבו וכנ"ל. שזהו בחינת הבדלה בין אור לחשך בין מות לחיים. כי ענוה אמתיית הוא בחינת חיים בחינת התעוררות השינה שהוא בחינת אור יום וכנ"ל:

אות כא

כי באמת עיקר המיתה נמשך מחמת שפגם אדם הראשון בחטא עץ הדעת טוב ורע שפגם בגי~ אות שמשם המיתה כנ"ל. ועיקר סטרא דמותא הוא שנפרדת הנפש מהגוף שזה נמשך מפגם הנ"ל. דהיינו שאין זוכין לענוה אמתיית שהיא עיקר החיים של כל האברים. היינו כי עיקר הענוה בשלימות הוא שיהיה אין ממש. ואף על פי כן יהיה חזק ואמיץ וגבור חיל מאד לעמוד כנגד כל המונעים מעבודת ה' בבחינת ויגבה לבו בדרכי ה' וכנ"ל. כי באמת בהשורש הכל אחד. כי ג~ אות דקדושה באמת הוא ענוה אמתיית בבחינת במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו וכנ"ל. ואם לא היה חוטא אדם הראשון היה זוכה לבחינה זאת בחיים חיותו והיה חי לעולם. כי עיקר החים הוא חיבור הנפש והגוף. ושורש הנפש והגוף נמשכים מבחינת ענוה וגי~ אות שבשרשם העליון שניהם אחד בחינת במקום גדולתו וכו' כנ"ל. כי הנפש היא בחינת אין בחינת ענוה. כי עיקר

הנפש שהוא חיות האדם הוא החכמה בחינת (קהלת ז') החכמה תחיה בחינת (איוב ל"ב) ונשמת שדי תבינם כמו שאמר אדמו"ר ז"ל כמה פעמים. והחכמה היא בחינת אין כמו שכתוב והחכמה מאין תמצא והגוף שהוא ישו"ת וגשמיות נמשך מבחינת גי~ אות וגדלות שמשם כל הישו"ת שבעולם שהם בחינת הגדולה וריבוי. אבל בשורשם שניהם אחד. כי שורש הגדלות שמשם הישו"ת הוא הענוה בבחינת בכל מקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו וכנ"ל. רק שעתה אחר החטא אי אפשר לנו להשיג זאת בדעתנו. ועל כן מוכרח האדם למות שיפרד הנפש מהגוף וישוב העפר על הארץ כשהיה וכו' כדי שיזדכך בעפר כנ"ל. עד שיזכה לתחית המתים שאז יזכה לבחינה זאת בשלימות דהיינו שיזכה לענוה אמתיית שהיא החיים של כל האברים ששם הגי~ אות דקדושה והענוה הכל אחד כנ"ל. שזהו עיקר החיים באמת שיהיה גוף צח וזך מאד מאד שיהיה נכלל עם הנפש בתכלית האחדות. אבל אנו צריכין להמשיך על עצמינו בחינה זאת בכל יום. כי כל עבודתינו כל ימי חיינו הוא לזכות לתחית המתים שאז יהיה עיקר הקיבול שכר. על כן אנו צריכין להמשיך עלינו בחינה זאת בכל יום. וזה כל ענין ברכת השחר שמברכין בבקר על כל דבר ודבר בפרטיות שהוא פוקח עורים ומתיר אסורים וזוקף כפופים וכו'. כדי לעורר החיות של כל אבר ואבר על ידי הברכה שעיקר החיות הוא הענוה והשפלות של משה רבינו עליו השלום שמלובש בכל אבר ואבר כנ"ל. כי כל הברכות וההוד~ אות נמשכין מהצדיק האמת שעל ידו נמשכין חיים נצחיים הנ"ל. כי הוא מקור הברכה. כי עיקר החיים נצחיים הוא שאז נזכה תמיד להודות ולהלל ולברך לשמו הגדול והקדוש שזהו עיקר תכלית חיי עולם הבא כמו שכתוב בהתורה ימי חנוכה (בסימן ב' בלקוטי תנינא). ועל כן על ידי הברכות שאנו מברכין בבקר על חיות של כל האברים בפרטיות. על ידי זה אנו ממשיכין על עצמינו בחינת חיים נצחיים של לעתיד שהוא בחינת ענוה אמתיית של משה רבינו שמלובש בכל אבר ואבר שהוא עיקר החיות האמתי של כל אבר ואבר וכנ"ל. שעיקר החיות הוא לברך ולהודות לשמו יתברך תמיד כמו שכתוב (חבקוק ל"ב) חי חי הוא יודוך וכמו שכתוב (תהלים קט"ו) לא המתים יהללו י"ה שהם הרשעים שקרויים בחייהם מתים אבל שאני הני דאקרון חיים כמו שכתוב בזוהר הקדוש באדר"ז שעליהם נאמר ואנחנו נברך י"ה וכו'. וזהו שאומרים בבקר בברכת המחזיר נשמות וכו' כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך וכו'. כי זה עיקר חיות הנשמה שניתנה לאדם להודות ולהלל לשמו יתברך תמיד. כי זה עיקר החיים כנ"ל:

אות כב

וזה בחינת ברכת מלביש ערומים. כי עיקר תחיית המתים שאז יחיה חיים נצחיים יזכה כל אחד כפי הלבושים שזכה לתקן בחייו על ידי תורה ומעשים טובים שעל ידי זה נעשה בחינת חלוקא דרבנן שעל ידי זה יהיה עיקר הקיבול שכר כידוע. וזה בחינת (איוב ל"ח) תתהפך כחומר חותם ויתיצבו כמו לבוש הנאמר על תחית המתים. היינו שיקומו ויתיצבו בתחיית המתים כמו לבוש היינו כמו שתיקון הלבושים שהוא בחינת חלוקי דרבנן וכנ"ל. כי קודם החטא לא היו צריכין ללבושים כלל. כי לא היה עדיין בושה כלל מחמת שלא נכשלו בשום חטא כמו שכתוב (בראשית ב') ויהיו שניהם ערומים וכו' ולא יתבוששו. אבל אחר שחטא אז נאמר (שם) ואירא כי ערום אנכי. יראה זו הבושה. כי אז נמשך בושה מאחר שכבר חטא ופגם. ואזי הבושה היא מידה טובה. כי זה עיקר התשובה כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל. וכמו שאמרו רז"ל (ברכות י"ב) העובר עבירה ומתבייש בה מוחלין לו כל עונותיו. ומאחר שנמשך בושה חמל עליו השם יתברך ועשה לו כתנות עור ולבישם. כי הלבושים הם תיקון הבושה כי ר' יוחנן קרי למאני מכבדותא (שבת קי"ג). ועל כן עתה אחר החטא שכבר נגזר מיתה עיקר התיקון לזכות לתחיית המתים לבטל סטרא דמותא הוא על ידי הבושה שהוא עיקר התשובה שעל ידי זה יהיה עיקר תחיית המתים כמבואר בהתורה הנ"ל. ואז יחיה כל אחד חיי עולם הבא כפי תיקון הלבושים שתיקן בחייו שהם מכסים על הבושה וכנ"ל. מברכין מלביש ערומים. כי עיקר תחיית המתים הוא כפי בחינת תיקון הלבושים בבחינת תתהפך כחומר חותם ויתיצבו כמו לבוש כנ"ל. כי תיקון הלבושים הוא בחינת תיקון הגי~ אות. היינו לבטל הגי~ אות מעצמו התלויים בלבושים שדרך האדם לבתג~ אות בהם ולהעלות הגי~ אות לשרשו לה' בבחינת (תהלים צ"ג) ה' מלך ג~ אות לבש וכו'. וזה בחינת טלית ותפילין. כי תפילין הם בחינת התנוצצות המוחין שעל ידי זה נמשך בושה וכו'. שעל ידי זה נמשכין חיים נצחיים כנ"ל. על כן מקדימין ללבוש טלית של מצוה שהוא מכסה על הבושה. כי לא היה כח לסבול הבושה וכמבואר שם בהתורה הנ"ל גודל הבושה שצריך האדם להתבייש אפילו לעשו"ת מצוה וכו' עיין שם. על כן בחמלתו יתברך צוה עלינו לה קדם להתלבש בטלית של מצוה שהוא בחינת חלוקא דרבנן שהוא מכסה על הבושה. כי הבגדים הם תיקון הבושה כנ"ל. וזהו (שם ל"ו) מה יקר חסדך אלקים בני אדם בצל כנפך יחסיון. היינו מה מאד יקר חסדו יתברך שחמל עלינו ונתן לנו כנפי הטלית הקדוש לחסות ולהתחבא בצל כנפיו מגודל בשתינו וכלמתינו כנ"ל:

אות כג

וזה בחינת פורים שהוא להכניע ולהפיל את המן הרשע ימח שמו. כי המן בחינת גי~ אות כי היה מתגאה מאד ורצה שהכל יכרעו וישתחוו לו ובשביל זה התקנא במרדכי ועל כן עשה עצמו עבודה זרה. כי גי~ אות הוא עבודה זרה. ועל כן ביקש להשמיד להרוג ולאבד וכו'. כי עיקר סטרא דמותא נמשך מגי~ אות שהיא בחינת חטא אדם הראשון שעל ידי זה נגזר מיתה על העולם. ומשם נמשך קליפת המן ימח שמו כמו שאמרו רז"ל (חולין קל"ט) המן מן התורה מנין שנאמר המן העץ וכו'. ועל כן עיקר התגברותו היה על ידי שנהנו מסעודה של ~ אותו רשע (עיין מגילה י"ב) כי פגם האכילה הוא פגם הגי~ אות שהוא בחינת מותרות ופסולת וכנ"ל וזהו על שהשתחוו לצלם שהוא עבודה זרה שהוא גם כן בחינת גי~ אות כנ"ל. וזהו שאמרו רז"ל (עיין מגילה ט"ו) בבבל נכשלו בנשים נכריות דהיינו פגם הברית. כי אי אפשר לזכות לענוה אמתיית כי אם על ידי שממשיכין על עצמו פרישו"ת וקדושת הברית הנמשך מפרישו"ת וקדושת משה כמו שכתוב שם עיין שם. ועיקר כח המן היה שהיה מזרע אגג שהחיה שאול כי חמל עליו. כי בזה פגם שאול בענוה פסולה שביטל עת עצמו נגד עצת דואג ולא התגבר את עצמו כגבור חיל לקיים דברי שמואל. ובזה פגם בענוה דהיינו שהיה לו ענוה פסולה כי פגם ענוה פסולה הוא בחינת פגם הגי~ אות. כי עיקר הענוה לזכות לענוה של משה שהיא בחינת חיים נצחיים בחינת החיות של כל האברים וכו' וכנ"ל. כי כשיש לו ענוה פסולה נותן כח להגי~ אות מאחר שמבטל עצמו נגד הבעלי גאוה הרוצים להרחיקו מדרכי אמת ומצדיקי אמת כמו שאול שביטל עצמו נגד דעת דואג לעבור על דברי שמואל הנביא. והחיה את אגג שממנו יצא המן שהוא בחינת גי~ אות. וזה שאמר שמואל לשאול כשהוכיחו על שהחיה את אגג הלא אם קטן אתה בעיניך ראש שבטי ישראל אתה (שמואל א' ט"ו), היינו שהוכיחו ואמר לו שעיקר הפגם שלו בא על ידי ענוה פסולה שהקטין את עצמו במקום שאין צריכין להקטין את עצמו וכנ"ל, וכן בתחלת מלכותו פגם בזה כמו שכתוב (שם א' י') ויבזוהו ולא הביאו לו מנחה ויהי כמחריש שעל ידי זה לא נתקיימה מלכותו כמו שאמרו רז"ל (יומא כ"ב). ועל כן לא רצה מרדכי להשתחוות למהן. כי מרדכי היה עניו בשלימות. כי אף על פי שהיה בבחינת אין בעיני עצמו אף על פי כן לא רצה להכניע את עצמו נגד הבעלי גאוה שהם בחינת המן. וזה שאמר מרדכי שאינו רוצה להשתחוות להמן מחמת שגם זקינו בנימין לא השתחוה לעשו. כי איתא שיעקב אבינו אף על פי שנהג בחכמה גדולה נגד עשו. אף על פי כן שגה קצת בזה במה שהשתחווה לעשו. ועיקר הפגם היה בענין הנ"ל בענין פגם ענוה פסולה. כי יש בענין זה משקל גדול ודק

מאד שצריכין להיות עניו מאד להיות בבחינת מה ואין ממש. ואף על פי כן יהיה גבור חיל וחזק מאד נגד כל הרשעים והמונעים. ועל כן דוד זכה למלוכה אחר שאול כי זכה לענוה בשלימות כי היה עדני' העצני כשהיה עוסק בתורה היה מתקשר כתולעתוכשיצא למלחמה היה מתקשה כעץ היינו עזות דקדושה וענוה שזה עיקר השלימות. ועל כן נקרא פורים על שם הור שהוא הגורל. ואיתא שפורים בבחינת יום כפורים. כי המן רצה לפגום בהגורל של יום הכפורים שאז נכנס הכהן גדול לפני ולפנים ששם עיקר הביטול. ועל כן הוזהר וכל אדם לא יהיה באהל מועד וכו'. כי נכנס לנקודת האבן שתיה שהוא בחינת סלע ישכון ויתלונן כמו שאמרו רז"ל שזהו בחינת ענוה הנ"ל. כמבואר בהתורה הנ"ל. על פסוק זה עיין שם. אבל הכהן גדול לא היה יכול ליכנוס לשם כי אם עלידי הגורל שנתן על שני השעירים גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל. כי ביום הכפורים צריכין לתשובה שעל ידי זה זוכין לחיים נצחיים שהם בחינת ענוה כנ"ל. ועל ידיזה נתכפרין כל עונות שהם בחינת גי~ אות סטרא דמותא כמו שאמרו רז"ל (ראש השנה י"ז) ועובר על פשע לשארית למי שמשים עצמו כשריים. ועל כן היה צריך הכהן גדול ליכנוס לפני ולפנים שם עיקר הביטול כנ"ל. אבל כשרוצין לזכות לענוה צריכין ליזהר מענוה פסולה. דהיינו שלא יהיה עצל ורוע מזל וכו'. רק יהיה לו עזות דקדושה במקום שצריכין עזות אך יש בזה משקל גדול כנ"ל. ועל כן צריכין להתפלל הרבה להשם יתברך שהוא ברחמיו יורהו האמת לאמתו וכמבואר בהתורה הנ"ל. וזהו בחינת הגורל שהיה צריך להטיל על שני השעירי עיזים שהם שני מיני עזות. עזות דקדושה העולה לה' בחינת גורל אחד לה'. ועזות דסטרא אחרא שהוא בחינת גי~ אות עבודה זרה שמשם כל העונות שצריכין לטרדו ולגרשו לעזאזל בחינת וגורל אחד לעזאזל, כי אי אפשר לכוון נקודת אמת בזה כי אם על ידי גורך שהוא מאת ה' לבד כמו שכתוב אתה תומיך גורלי. כי רק השם יתברך צריך להיות בעזרו לכוון בזה נקודת האמת לאמתו וכמבואר בהתורה הנ"ל שאמר רבינו ז"ל שצריכין רק לבקש מהשם יתברך לזכות לענוה אמתיית וכו' עיין שם. וזה שאמרו רז"ל (יומא ס"ב) שני שעירי יום הכפור שוין בקומתן וכו'. היינו ששני מיני עזות הנ"ל שניהם נראין כשרוין בכל הבחינות. אך זה לה' וזה לעזאזל. כי זה כוונתו בעזותו לה' וזה להיפך. וצריכין לבקש הרבה מהשם יתברך שיזכהו לכוין האמת בזה שזהו בחינת גורל שהוא מאת ה' לבד. ובזאת יבא אהרן אל הקודש. כי אז זכה לבא פני ולפנים ששם עיקר הביטול. מאחר שזכה לענוה בשלימות שהוא עיקר החיים. כי ניצול מענוה פסולה על ידי הגורל כנ"ל. והמן ימח שמו שהוא בחינת גי~ אות רצה לפגום בזה הגורל. ועל כן הפיל פור הוא הגורל.ועל שם זה נקרא פורים על שם הפור. כי זכו

להכניע ולהפיל את המן ולהמשיך קדושת יום הכפורים שהיא גורל דקדושה שעל ידי זה זוכין לענוה אמתיית כנ"ל. וזה בחינת מה שצריכין להתענות ביום הכפורים להכניע פגם הג~ אות שנמשך על ידי מותרות האכילה כנ"ל. ומחמת שביום הכפורים צריכין לכפר כל העונות שנמשך משם כנ"ל. כי כולם נמשכין מחטא אדם הראשון שהפגם שלו היה על ידי אכילה שאכל מעץ הדעת. על כן צריכין להתענות ביום הכפורים לתקן זאת ולזכות לתכלית הענוה והביטול על ידי הכהן גדול שנכנס לפני ולפנים לנקודת האבן שתיה וכנ"ל:

אות כד

וזה בחינת פרשת שקלים שקורין סמוך לפורים. ועל ידי זה היה הכנעת המן עמלק ימח שמו כמו שאמרו רז"ל (מגילה י"ג) רשע כבר קדמו שקליהם לשקליך וכו'. כי שקלים הם בחינת צדקה שנצטוו במחרת יום הכפורים ליתן לצורך המשכן שהוא בחינת הבית המקדש שהוא בחינת התנוצצות המוחין בחינת ואמלא ~ אותו רוח אלקים בחכמה וכו' ובכל מלאכה וכו' כמו שכתוב שם בהתורה כנ"ל. כי צדקה נדבת לב הוא בחינת אור הפנים בבחינת (תהלים י"ז) אני בצדק אחזה פניך. ועל כן בשבת פרשת שקלים מבקשין הרבה על אור הפנים כמו שכתוב כמה פעמים אור פניך עלינו אדון נשא וכו'. כי עיקר השקלים שהם בחינת צדקה לבנין המשכן הוא להמשיך אור הפנים שעל ידי זה התנוצצות המוחין שהם בחינת בנין המשכן והבית המקדש ועל כן עיקר אור הפנים היה מאיר בבית המקדש אשר בשביל זה נצטוויו לעלות לשם לרגל כדי לקבל אור הפנים כמו שכתוב (דברים ט"ז שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלקיך במקום אשר יבחר.ה'. נמצא של ידי שקליהם נמשך בחינת אור הפנים שהוא בחינת הסתכלות פני הצדיק שעל ידי זה מתנוצצין המוחין שהם בחינת בנין הבית המקדש שעל ידי זה זוכין לכל הבחינה הנ"ל. עד שזוכין לבחינת תחיית המתים של כל האברים וכו' כנ"ל. ועל כן נקראים שקלים כי יש בזה משקל גדול כנ"ל. כי צריכין להיות עניו בתכלית הענוה להיות אין ממש בלי שום טעות ופניה כלל. ואף על פי כן יהיה חזק ואמיץ מאד ולבלי להניח להפיל את עצמו בשום דבר וכו'. וזה בחינת (שמות ל') מחצית השקל תרומה לה'. כי הוא בבחינת מחצית השקל כי הוא משקל גדול כמו המשקל שעומד במחציתו ובאמצע שאין יכולין להכריע לכאן ולכאן. ועל כן באמת נתקשה משה על השקלים עד שאמר לו הקדוש ברוך הוא זה יתנו כמו שפירש רש"י. כי היה קשה לו מאד איך יכולין לזכות את כל ישראל לבא לזה להיות ענוים באמת בתכלית ואף על פי כן יהיה כל אחד חזר ואמיץ מאד בעזות דקדושה כראוי וכנ"ל. וזה בחינת מה

שנצטוו בשקלים. (שמות ל') העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט. דהיינו בחינת הנ"ל. שיזהר כל אחד שלא יבא לידי גי~ אות הוא רבוי וגדלות בחינת העשיר לא ירבה וכן להיפך שלא יבא לידי ענוה פסולה שהוא בחינת מוחין דקטנות ממש שזהו בחינת והדל לא ימעיט. כי דרך העשיר להתג~ אות כמו שכתוב (משלי י"ח) עשיר יענה עזות, וכמו שכתוב (ירמיה ט') אל יתהלל גבור ועשיר וכו' וכו'. נמצא שעשירות הוא מהדברים שדרך להתגדל בהם. ודלות ועניות הוא בבחינת ענוה כמו שאמר דוד (תהלים פ"ו) כי עני ואביון אנכי. וזה עיקר מצות צדקה שצריך העשיר לרחם על העני ולהשתתף בצערו וליתן לו די מחסרו אשר יחסר לו שזהו בחינת ענוה בשלימות. כי זה העשיר שאינו נותן צדקה זהו מחמת גסותו. שאינו נותן דעתו כלל על דחקות הני ועל רבוי עשירותו ואינו משים אל לבו כלל מדוע מגיע לו כל כך עשירות. וכלי כסף ומרגליות וכו'. והעני יש לו דחקות כזה ובביתו אין לחם ושמלה. כי אם היה משים לב לזה באמת בוודאי היה נותן לו בשפע גדול ובלב טוב, רק מחמת גסותו אינוף נותן לב לזה כלל.ונדמה לו כאלו מגיע לו כל מה שיש לו וחפץ עוד יותר ויותר. ונדמה לו שהעני הוא גזלן ורוצח מה שמבקש ממנו נדבה. על כן צריך כל אדם שחננו ה' באיזה עשירות בין רב בין מעט מכל שכן וכל שכן העשירים הגדולים שיש להם אלפים ורבבות ובתיהם מלאים כל טוב בגדים ותכשיטין ואבנים טובות ומרגליות שישימו אל לבם היטב שפלותם באמת. ויזכרו את עצמם היטב שיכול להיות שהעני הוא טוב וכשר יותר ממנו וישתתף עצמו בצערו של העני ודחקו. ואז בוודאי יתן צדקה בשתי ידים בהרחבה גדולה כפי ערכו ויותר. ועל כן על ידי צדקה זוכין לענוה (וכמו שכתוב בספר הא"ב). כי עיקר הצדקה הוא בבחינת ענוה כנ"ל. כי על ידי הצדקה מחיה את העני והאביון שהוא בבחינת ענוה כנ"ל. אבל הענוה של העני אינו בשלימות. כי מחמת גודל עניותו בא לידי ענוה פסולה שהוא נבזה ועצל וכו' ח"ו במקום שאין צריכין להקטין את עצמו וכנ"ל. אבל על ידי שהעשיר משפיע לו נדבת לבו ומחיה ~ אותו על ידי זה מגביה את העני ומרים ~ אותו מבחינת מוחין דקטנות שהיא ענוה פסולה. וכן העשיר שמגודל עשירותו היה יכול לבא לידי גי~ אות גמור. אבל על ידי שמחסר ממונו ונותן צדקה לעני. על ידי זה משפיל את עצמו וממעט גסותו. ועל ידי זה על ידי גודל המצוה של צדקה שקולה ככל התורה נתתקנין שניהם בחינת הענוה והגדלות שיהיו שניהם נכללים בקדושה. כי בשרשם שניהם אחד בבחינת במקום גדולתו וכו' כנ"ל. וכן אמר אדמו"ר ז"ל במקום אחר (סימן ב') שצדקה היא בבחינת זה ישפיל וזה ירים שהנותן משפיל את עצמו ומרים את העני היינו כנ"ל. שמתקן את עצמו ומוציא את עצמו מגי~ אות דסטרא אחרא על ידי שמשפיל את עצמו

ונותן לבו על צרות העני ודחקותו ונותן לו ממונו וכן מתקן את העני על ידי שנותן לו שמרים ~ אותו מבחינת מוחין דקטנות הוא בחינת ענוה פסולה כנ"ל. ועל ידי זה נכלל הענוה והגדלות דקדושה יחד כנ"ל. שזה עיקר שלימות הענוה בתכלית כנ"ל. וזה בחינת מצות שקלים שהואצדקה כנ"ל שעיקר המצוה לזכות על ידי זה לבחינת העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט שהעשיר לא ירבה היינו שלא יבא לידי גי~ אות שהוא בחינת רבוי והדל לא ימעיט שלא יבא לידי מוחין דקטנות וכנ"ל.וזה שנאמר בשקלים (שמות ל') ולא יהיה בהם נגף על ידי המנין שהוא בחינת רבוי שמשם אחיזת הגי~ אות שמשם עיקר סטרא דמותא שהוא היפך חיים נצחיים. אבל על ידי מצות שקלים הוא בחינת ענוה אמתיית על ידי זה יכולין למנות את ישראל ולא יהיה בהם נגף על ידי המנין שהוא בחינת רבוי כיאדרבא על ידי רבוי המנין זוכין לענוה יתירה יותר ויותר בבחינת במקום גדולתו שם את מוצא ענותנותו וכמבואר במקום אחר (בהמעשה של המלך על פסוק חזה ציון וכו') שדרך העניו שכל מה שמגדלין ~ אותו יותר בא לענוה יתירה ביותר ועל כן מצוה גדולה שיתרבו ישראליותר ויותר. כי כל מה שנתרבין ישראל יותר ויותר אינם באים לידי גי~ אות על ידי זה ח"ו רק אדרבא כל מה שנתרבין יותר עובדין את השם יתברך ביותר ומכירין את בוראם ביותר. ועל ידי זה באין לידי ענוה יתירה כנ"ל. כי עליהם נאמר (דברים ז') כי אתם המעט וכו' שממעטין עצמן וכו' (חולין פ"ט) כנ"ל. וזה בחינת מצות שקלים שהוא בעת שרוצין למנות את ישראל שלא יתעורר על ידי המנין בחינת הנגף שהוא סטרא דמותא שנאחז ברבוי וגי~ אות רק אדרבא על ידי המנין יזכו לנשיאת ראש בחינת כי תשא את ראש בני ישראל. היינו התנוצצות המוחין שהוא בחינת ענוה אמתיית שהוא עיקר החיים בחינת תחיית המתים שכל זה זוכין על ידי השקלים שהם בחינת צדקה שעל ידי זה זוכין לאור הפנים שהוא התנוצצות המוחין שעל ידי זה זוכין לענוה אמתיית בשלימות ששם כל זה שנתגדלין ונתרבין יותר זוכין לענוה יתירה ביותר בבחינת במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו שזה עיקר החיים האמתיים והנצחיים של כל אבר ואבר וכנ"ל:

אות כה

וזה בחינת מרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור וכו'. על ידי זה ליהודים היתה אורה זוך תורה וכו' כמו שאמרו רז"ל (מגילה ט"ז), ומרדכי יצא וכו' בלבוש מלכות וכו' זה בחינת התגלות הארת פני הצדיק בכמה גונין ולבושין נהורין שזהו עיקר בחינת הסתכלות פני הצדיק. כי צריכין להשתדל להסתכל בו בעת יופיו והדרו בבחינת (ישעיה ל"ג) מלך ביפיו תחזינה עיניך כמבואר במקום אחר (סימן מ' בלקוטי תנינא) ועל ידי זה

ליהודים היתה אורה זו תורה. כי עיקר התגלות ביאורי התורה הוא על ידי הארת פני הצדיק כמבואר בהתורה הנ"ל. וזהו ושמחה זה יום טוב כמו שדרשו שם במסכת מגילה כל המקרא הזה עיין שם. כי יום טוב כעיקר קדושתו מהצדיק. וכשמקבל קדושת יום טוב מקבל פני הצדיק. ועל כן חייב אדם להקביל פני רבו ברגל (סוכה כ"ה) כמבואר כל זה בהתורה כי אקח מועד (בסימן קל"ה) עיין שם. היינו כי אז נמשך עליהם קדושת הארת פני הצדיק שעל ידי זה עיקר קבלת התורה בחינת ליהודים היתה אורה זו תורה ושמחה זה יום טוב שהוא בחינת קבלת פני רבו שחייבים לקבל ביום טוב וכנה"ל. וזהו וששון זה מילה בחינת שמירת הברית שזוכין על ידי הצדיק שהוא בחינת משה שהיה פרוש בקדושה גדולה וכנ"ל בהתורה הנ"ל. וזהו ויקר אלו תפילין היינו כנ"ל. כי כל בחינת אלו כלולין בתפילין שהם בחינת חיים נצחיים שזוכין על ידי ראיית פני הצדיק כנ"ל:

אות כו

כי הסטרא אחרא שהיא זוהמת הנחש בחינת קליפת המן עמלק שמשם נמשך מדת הגי~ אות שבעולם הם מתגברים ביותר על זה להרחיק מהצדיק האמת שעל ידו זוכין לענוה אמתיית שהוא עיקר החיים נצחיים בחינת תחיית המתים. והם רוצים תמיד לעשו"ת פירוד בין הדבקים להפריד המלכות שהיא צרורה ודבוקה תמדי בהמוחין בבחינת (שיר השירים ז') מלך אסור ברהטים. והם רוצים להפריד ח"ו בין המלכות ובין המוחין שזה עיקר בחינת פירוד בין קודשא בריך הוא ושכינתיה שהיא בחינת מלכות כידוע ומובן בכתבים. וכל התגברותם על ידי מדת הגי~ אות שמשם נמשך כל המחלוקת על צדיקי אמת ועל ידי זה הם מרחקים נפשו"ת ישראל מלהתקרב לצדיקי אמת. ואז המוחין בהעלם והסתר כי אינם מתנוצצים כי אם על ידי ראיית פני הצדיק כנ"ל ואז המלכות ח"ו נפרדה מדודה שהם המוחין הקדושים. ועל ידי זה השכינה בגלות ח"ו וניטלה המלכות והממשלה מישראל וניתנה להעובדי כוכבים והרשעים שמקבלין המלכות ומושלין עלינו ח"ו שכל זה נמשך על ידי המחלוקת על צדיקי אמת שעל ידי זה פוגמין בכבודם שעל ידי זה עיקר הגלות כמו שכתוב (דברים הימים ב' ט"ז) ויהיו מלעיבים במלאכי אלהים וכו'. וזהו בחינת לקיחת שרה לבית פרעה ולקיחת אסתר לבית אחשורוש כי שרה ואסתר הן בחינה אחת כמו שאמרו רז"ל (בראשית רבא פרשת נח) למה זכתה אסתר לקכ"ז מדינות וכו'. כי שרה ואסתר הם בחינת מלכות דקדושה שהסטרא אחרא התגברה ורצו להפריד שרה בחינת מלכות דקדושה מאברהם שהוא בחינת המוחין הקדושים וללקחה לבית פרעה הרשע. אבל ה' לא יעזבנה בידו אדרבא על ידי זה דייקא הכניעה ~ אותו מאד בבחינת עת אשר שלט האדם באדם לרע לי כי הוציאה ממנו עשירות

גדול לאברהם שהוא בחינת ניצוצות הקדושים והכניעה והפילה את פרעה מאד בבחינת (בראשית י"ב) וינגע ה' את פרעה נגעים גדולים וכו'. ועל ידי זה היה כח למשה ולישראל להכות את פרעה אחר כך ולהוציא את ישראל מרשותו וכמובא. ואסתר מחמת שאז בתוקף הגלות התגברה הסטרא אחרא יותר ויותר. בפרט שהתגברה קליפת המן עמלק שכלול מכל העובדי כוכבים מכל הסטרא אחרא והקליפות על כן היה ההכרח שתלקח אסתר לבית המלך לגמרי ולא תחזור מיד. כי כל מה שהקליפה קשה וחזקה ביותר בהכרח שתרד הקדושה הגבוה לשם יותר ויותר ותהיה שם בגלות יותר עד שתתגבר בגודל כחה על ידי זה דייקא ותכניע ~ אותה ותשפילה כמו שהפילה אסתר את המן הרשע ימח שמו וסס"ייעתו דייקא על ידי זה שנלקחה לבית אחשורוש שכל זה הוא בחינת עת אשר שלט וכו' כנ"ל:

אות כז

וזה בחינת קריאת המגילה שהיא מצוה גדולה ורבה מאד ואמרו רז"ל (מגילה ג') מבטלין תלמוד תורה לשמוע מקרא מגילה כהנים בעבודתם ולוים בדוכנם וישראל במעמדן הכל מבטלין ובאין לשמוע מקרא מגילה. כי איתא בדבריו ז"ל (לקוטי א' סימן קצ"ב) שדיבור אמת של צדיק האמת הוא בחינת פניו ושכלו ונשמתו וכו'. ואיתא שם שבכל ספר של צדיק יש בו בחינת פניו וכו' עיין שם וזה בחינתמקרא מגילה שהוא בחינת הארת פני מרדכי ואסתר. כי הם דברי אמת שלהם כמו שכתוב (מגילת אסתר ט') דברי שלום ואמת כי כשקורין את המגילה ומפרסמין תוקף הנס שנעשה על ידי מרדכי ואסתר על ידי מעשיהם והנהגותיהם שנהגו אז בחכמה נפלאה ובצדקות נורא ובקדושה גדולה בזה מראין ומאירין אור פניהם הקדושים שהוא גנוז בתוך המגילה הקדושה שהוא ספר שלהם הקדוש על כן על ידי זה מאיר עלינו הארת פניהם הקדושים שעל ידי זה היה תוקף הנס כי עיקר הנס בכל שנה ושנה ובכל אדם ואדם הוא להכניע קליפת המן עמלק שהוא מדת הגי~ אות לבטל סטרא דמותא בחינת (שם ג') להשמיד להרוג וכו' שנמשך משם ולהמשיך בחינת חיים נצחיים שהוא בחינת ענוה אמתיית כנ"ל שכל זה זוכין על ידי ראיית פני הצדיק כנ"ל זהו בחינת מקרא מגילה כנ"ל ועל כן מבטלין תלמוד תורה בשביל זה. כי כל התורה נמשך רק על ידי ראיית פני הצדיק כנ"ל. על כן בוודאי כדאי לבטל תלמוד תורה בשבכיל זה היינו בשביל לר~ אות פני הצדיק שהוא בחינת מקרא מגילה כ"ל. וכן כהנים בעבודתם וכו'. כי כל בחינות אלו נמשכין מראיית פני הצדיק שהוא בחינת מקרא מגילה. כי כהנים בעבודתם כל קדושתם נמשך מאהרן הכהן שזכה לכהונה רק על ידי ראיית פני הצדיק בחינת וראך ושמח בלבו וכנ"ל. ולוים בדוכנם הם

בחינת יראה כי לוי בחינת יראה כידוע שזה נמשך על ידי בחינת קבלת התורה שזוכין על ידי ראיית פני הצדיק בחינת ולבעבור תהיה יראתו על פניכם וכו' כנ"ל. וישראל במעמדן זה בחינתתחיית המתים שאז עיקר המעמד באמת. כי בעולם הזה אין מעמד מאחר שסופו לשכוב ולמות אבל תחיית המתים נקרא בשם עמידה בדברי רז"ל בכל מקום. וכמו שכתוב (דברים ל"א) הנך שוכב עם אבותיך וקם שנאמר על תחיית המתים כי אז עיקר הקיום והעמידה לנצח מאחר שלא יחזרו לשכוב על העפר עוד. כי צדיקים שעתיד הקדוש ברוך הוא להעמיד אינם חוזרים לעפרם. וזה בחינת ישראל במעמדן שהיו עוסקין בעת עבודת הכהנים בתורה כדי להמשיך בחינת תחיית המתים שנמשך על ידי המשכת התורה כנ"ל. וכולם מבטלין לשמוע מקרא מגילה שהואבחינת ראיית פני הצדיק שמשם נמשך כל זה כנ"ל:

אות כח

וזה בחינת שמחת פורים. וזה בחינת (מגילה ז') חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. כי בפורים שמפילין ומבטלין את הגי~ אות שהוא בחינת קליפת המן עמלק. ואז נחיה השפלות של משה רבינו עליו השלום שבכל אבר שהוא בחינת קדושת מרדכי שנתגלה אז בהארה גדולה ועצומה מאד אפילו בתוקף העשיה שעל ידי זה עיקר תוקף הנס. כי אם לאו היה כליה ח"ו כמבואר בכתבי האריז"ל. היינו בחינת הארת קדושת אור פני הצדיק שעל ידי זה נמשך בחינת ענוה בחינת חיים נצחיים שמבטל הגי~ אות שהוא בחינת המן שהוא בחינת סטרא דמותא כנ"ל. ועל כן אז השמחה גדולה מאד בבחינת שובע שמחות בחינת (תהלים ט"ז) תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך. כי חיים נצחיים הנ"ל הם עצם השמחה נפלאה וכנ"ל. ועיקר הענוה הוא לזכות לתכלית הביטול באמת לבחינת ענוה של משה שהוא בחינת חיים של כל אבר עד שיוכל להגביה לבו בדרכי ה' ואף על פי כן יהיה עניו באמת כנ"ל. כי שם הכל אחד בבחינת במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו. וזה בחינת חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. עד שיגיע לביטול כזה ששם אין חילוק בין ענוה לגדלות כי שניהם אחד בחינת במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו כנ"ל כי ארור המן זה בחינת ביטול הגי~ אות שהוא בחינת המן כנ"ל. וברוך מרדכי זה בחינת לברך ולהאיר מדת הענוה שהוא בחינת מרדכי הצדיק שהוא בחינת משה וצריכין בפורים להתבסם כל כך עד שיגיע לשמחה כזאת שהוא בחינת חיים נצחיים הנ"ל שהוא בחינת תכלית הביטול ששם הגדלות והענוה שניהם אחד בחינת במקום גדולתו וכו' כנ"ל. וזה זוכין על ידי שתיית היין בפורים שהוא בחינת יין המשמח שהואט

בבחינת תחיית המתים שאז נזכה לשתות מיין המשומר. כי יין יש בו שני בחינות כמו שאמרו רז"ל (יומא ע"ו). היינו כשאין זוכין לשתותו בקדודשה אזי נמשך סטרא דמותא ח"ו כמו שכתוב (משלי כ"ד) אל תרא יין כי יתאדם וכו' אחריתו כנחש ישך וכצפעוני יפריש ופירש רש"י שמפרישו מן החיים. ועל כן היין מביא שינה שהוא אחד מששים במיתה. כי עיקר פגם עץ הדעת היה על ידי היין כמו שאמרו רז"ל (בראשית רבא פרק י"ט) סחטא ענבים ונתנה לו שעל ידי זה נמשך זוהמת הנחש ונגזר מיתה על העולם. אבל כל אחד צצריך לתקן חטא אדם הראשון ולהמשיך בחינת תחיית המתים, ואז היין בקדושה בבחינת התעוררות השינה בבחינת (שיר השירים ז') וחכך כיין הטוב וכו' דובב שפתי ישנים בבחינת (שבת ס"ז) חמרא וחיי לפום רבנן. כי נמשך על ידו בחינת שמחה שהוא עיקר החיים כנ"ל שזהו בחינת (תהלים ק"ד) ויין ישמח לבב. ועל כן בפורים שאז נמ שך הארת מרדכי שעל ידי זה נמשך בחינת תחיית המתים אז היין בקדושה בבחינת יין המשמח שהוא בחינתתחיית המתים שהוא בחינת תכלית הענוה והביטול שהוא בחינת עד דלא ידע כנ"ל:

אות כט

וזה בחינת שנסמך פסוק ויבא עמלק לפסוק ועל נסותם את ה' לאמר היש ה' בקרבנו אם אין (שמות י"ז). כי הם פגמו בגיאו. כי כל המחלוקת שחלקו על משה הכל היה על ידי גי~ אות של דתן ואבירם שהתקנאו במשה וחלקו עליו עד שנמשכו אחריהם עוד כמה אנשים. כי זה שידע שפלותו וביטל את עצמו באמת נגד משה ואהרן בוודאי לא היה חולק עליו בכל מה שעבר עליו. ועל כן ברוב המחלוקת אמר משה ונחנו מה כי תלינו עלינו. היינו שביטל עצמו בתכלית הביטול להכניע מדת הגי~ אות שעל ידי זה הם רוצים לחלוק עליו כי הא בהא תלי'. כי על ידי שיש לו גי~ אות אינו תקרב להצדיק האמת ויש שמתגרה בו הגעל דבר עד שחולק עליו ועל ידי שאינו מקורב להצדיק מכל שכן כשח"ו חולק עליו על ידי זה מתגבר בו ביותר מדת הגי~ אות. כי עיקר ביטול הגי~ אות זוכין על ידי התקרבות להצדיק על ידי ראיית פניו הקדושים ונ"ל. ומחמת שהם פגמו אז בזה על כן נסו את ה' ונפלו לספיקות היש ה' בקרבם אם אין. ואיתא בזוהר הקדוש (פרשת בשלח ס"ד) שהיו מסופקים אם הבחינה הנקרא יש הוא בקרבם אם הבחינת הנקרא אין עיין שם היינו שהפגם שלהם היה שעשו פירוד בין גי~ אות דקדושה שהוא בחינת יש ובין ענוה שהוא בחינת אין. כי באמת שניהם אחד וזה עיקר תכלית שלימות הענוה בחינת במקום גדולתו וכו' כנ"ל. ומחמת שהם חלקו על משה ופגמו בענוה היה עיקר הפג שעשו פירוד הנ"ל. עד שנסתפקו איזה בחינה בקרבם. ועל ידי זה

ויבא עמלק. כי עמלק הוא זוהמת הנחש שעיקר התגברותו על ידי פגם ענוה וכנ"ל. ועל כן היה עיקר הכנעתו על ידי יהושע כמו שכתוב ויאמר משה ליהושע צא הלחם בעמלק וכו'. כי יהושע היה תלמיד משה אשר לא ימוש מתוך האהל שהיה משתדל כל ימיו לר~ אות פני משה רבו בכל עת עד שזכה על ידי זה שיתנוצץ מוחו ולקבל כל התורה על ידי זה. אשר על ידי זה זוכין לענוה אמתיית שהוא הכנעת המן עמלק וכנ"ל:

אות ל

וזה בחינת סעוד פורים ומשלוח מנות בפורים כי צריכין לזכות על ידי בחינת הנ"ל לבושה עד שיתבייש להושיט המאכל לפיו בחינת משם חפר אוכל וכו' כמו שכתוב שם, אבל כשזוכין לבושה כזאת באמת שעל ידי זה זוכין לתשובה, על ידי זה נמשך חיים נצחים הנ"ל. ואזי השם יתברך מרחם עליו ומוחל עונותיו ומעביר חרפתו ובשתו כמו שכתוב (צפניה ג') ביום ההוא לא תבושי מכל עלילותיך וכו'. ואז השם יתברך בעצמו מבקש את ישראל שיאכלו וישתו ולא יתביישו עוד שזהו בחינת ההבטחה (יואל ב') ואכלתם אכול ושבוע והללתם את שם ה' אלקיכם אשר עשה עמכם להפליא ולא יבושו עמי לעולם. וזה זוכין בפורים שאז זוכין להמשיך בחינת חיים נצחיים כנ"ל. וזה בחינת (שיר השירים ה') באתי לגני אחותי כלה אריתי מורי עם בשמי. מורי עם בשמי זה בחינת מרדכי ואסתר. מורי זה בחינת מרדכי מר דרור. עם בשמי זה בחינת אסתר שנקראת הדסה. אכלתי יערי עם דבשי פירש רש"י שקיבל מה שאינו ראוי עם הראוי זה בחינת שמחת פורים שהשם יתברך מקבל באהבה כל מה שעושין ישראל מחמת שמחת פורים. אף על פי שיש בהם עניני צחוק ודרך שטות שנראה כאינו ראוי. אף על פי כן השם יבתרך מקבל הכל באהבה מחמת שעושין זאת מחמת שמחת פורים הגדולה מאד. ואז אומר השם יתברך (שם) אכלו רעים שתו ושכרו דודים. כי השם יתברך כביכול בעצמו מבקש את ישראל שיאכלו וישתו בשמחה ולא יתביישו עוד וכנ"ל. וזה בחינת מה שקודם פורים מתענין תנית אסתר. כי התענית בשביל תשובה. היינו שממשיכין על עצמן בושה הנ"ל עד שמתבישין להושיט המאכל לפיו כנ"ל. וזה בחינת התענית של כל הבעלי תשובה כי עיקר התשובה היא הבושה שאז מתביישין לאכול על כן מ תענין. וזה בחינת תענית אסתר קודם פורים. ועל ידי זה זוכין לתשובה שלימה שעל ידי זה זוכין לבחינת חיים נצחיים הנ"ל שהוא בחינת חיי עולם הבא שאז נאמר ואכלתם אכול ושבוע וכו' ולא יבושו עמי לעולם כנ"ל. וזה בחינת אכלו רעים וכו' כנ"ל. וזה בחינת משלוח מנות איש לרעהו. שאנו מדבקין במדותיו יתברך וממשיכין הארה זאת בפורים. דהיינו שכל אחד שולח לחבירו מנות ומאכלים לשמחו ולחזקו שיאכל וישתה סעודת

פורים ולא יתבייש עוד. כי גם השם יבתרך מזהיר ומבקש אז את ישראל שיאכלו וישתו ולא יתביישו וכנ"ל. כי זה ידוע שכל מצוה ומצוה זאנו מעושין בכל זמן וזמן היא כפי ההארה שצריכין עתה להמשיך מלמעלה כפי הזמן כי באתערותא דלתתא וכו'. ועל כן בפורים על ידי מצות משלוח מנות שאחד שולח לחבירו שאיכל וישתה על ידי זה נמשך הארת פורים שהוא בחינת אכלו רעים השם יתברך מבקש את ישראל שיאכלו וישתו ולא יתביישו בחינת ואכלתם וכו' ולא יבושו עמי לעולם וכנ"ל. ומתנות לאביונים שהוא צדקה. כי צדקה בחינת שלימות הענוה בחינת אור הפנים וכו' וכמבואר היטב לעיל בענין פרשת שקלים שקורין קודם פורים:

אות לא

וזה בחינת פסח בחינת איסור חמץ ומצות אכילת מצה וכבר מבואר לעיל מזה עיין שם. ולבאר יותר. כי מבואר בכונות פסח ונמובא בלדברינו שכלל כונת פסח שהוא יציאת מצרים הוא שאז בשעת יציאת מצרים האיר השם יבתרך עלינו בחסדו אור גדול ונפלא מאד שלא בהדרגה שלא כסדר. ובלא זה לא היה אפשר להגאל מחמת שהיה נאחז בהם זוהמת מצרים מאד ועל יד אם היה הארת המוחין נכנסין כסדר כדרכן תמיד שנכנסין תחלה מוחין דקטנות ואחר כך מוחין דגדלות וכו' לא היה אפשר להגאל כלל. כי היו הקליפות נאחזין במוחיין דקטנות שמשם אחיזתם. כי היה זוהמת מצרים נאחז בהם הרבה. על כן לא היה אפשר להגאל כי אם על ידי שחמל עלינו השם יתברך והאיר עלינו בחסדו הגדול אור גדול ועצום מאד שלא בהדרגה וסדר. ועל ידי גודל האור הנפלא נגאלו מיד וכו'. זה כלל הכונות ועיין שם. ועל פי התורה הנ"ל נוכל לבאר מעט בחסדו הגדול יתברך. כי כבר ביארנו לעיל שיציאת מצרים הוא בחינת תחיית המתים הוא בחינת ענוה אמתיית שהיא חיי עולם הבא שהוא בחינת בלי גבול בחינת עונג שבת שהוא בחינת נחלה בלי מצרים היפך גלות מצרים שהוא בחינת מצרים וגבול וכו' כנ"ל. ועל כן היה פרעה בעל גאוה ביותר כמו שכתוב (יחזקאל כ"ט) אשר אמר לי יאורי ואני עשיתינו וכו'. ועל כן אמר (שמות ה') מי ה' וכו'. כי שם במצרים אחיזת הגאוה ביותר שהוא בחינת ישו"ת בחינת מצרים שהם מצירים לישראל וכנ"ל. ועל כן לא היה אפשר להם להגאל כי אם על ידי בחינת תחיית המתים שהוא בחינת ענוה אמתיית שהוא חיי עולם הבא שהיא היפך הגאוה וכנ"ל. כי עיקר תכלית הגאולה הוא לעבוד ~ אותו יתברך ולהכיר ~ אותו יתברך שזה עיקר תכלית הגאולה כמו שכתוב (שם ג') בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים וכו'. ולהכיר ~ אותו יתברך אי אפשר כי אם על ידי ענוה אמתיית שהוא בחינת בלי גבול שעל ידי זה יכולין להמשיך השגות אלקות שהם בחינת

חיי עולם הבא שאלו החיים אמתיים ונצחיים שהם בחינת בלי גבול כנ"ל. וזה שאיתא בזוהר הקדוש מסטרא דיובלא דהיא בינה עלמא דאתי נפקו ישראל ממצרים. כי עיקר הגאולה היה מבחינת עולם הבא שהיא בחינת בינה וכו'. שהוא בחינת תחיית המתים שמשם כל הגאולות. כי הגלות בחינת מיתה והגאולה בחינת חיים בחינת תחיית המתים כמו שאנו אומרי בברכת אמת ואמונה שמדבר מגאולת מצרים, השם נפשנו בחיים וכו' וכמו שכתוב (יחזקאל ט"ז) וארך מתבוססת בדמיך ואיתא שהוא בחינת מת בוססת ואמר לך בדמיך חיי וכו' היינו בחינת תחיית המתים. נמצא שעיקר הגאולה אי אפשר כי אם על ידי בחינת תחיית המתים שהוא בחינת ענוה אמתיית שנמשכת מבחינת מוחין דגדלות בבחינת במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו. אבל לענוה אמתיית בחינת תחיית המתים אי אפשר לזכות כי אם על ידי קבלת התורה כמו שכתוב בהתורה הנ"ל שדייקא על ידי חידושי וביאורי התורה שהם בחינת מתן תורה זוכין ליראה זו הבושה עד שמתביישין אפילו לעשו"ת מצוה וכו'. ואפילו להושיט המאכל לפיו. ועל ידי הבושה בחינת תשובה זוכין לחיים נצחיים של עולם הבא שהיא בחינת ענוה אמתיית וכו' כנ"ל. ואז בשעת יציאת מצרים עדיין לא זכינו לקבל את התורה. כי במצרים לא היה אפשר ליתן את התורה מתוקף זוהמת מצרים על כן היתה הגאולה קשה מאד מחמת שאי אפשר להגאל כי אם על ידי בחינת תחיית המתים ותחית המתים אי אפשר כי אם על ידי קבלת התורה. וקבלת התורה אי אפשר כי אם אחר יציאת מצרים. על כן באמת היה הדבר קשה וכבד מאד רק שהשם יתברך ברחמיו חמל עלינו והאיר הארה נפלאה שלא כסדר שזכו להתנוצצות מוחין גדולים מאד רק על ידי בחינת ראיית פני הצדיק שהוא משה רבינו עליו השלום. כי בשעת יציאת מצרים שעדיין לא קיבלו את התורה ממשה רק שקיבלו הארת הדעת והתנוצצות המוחין על ידי ראיית פניו הקדושים לבד. ועל ידי זה לבד דלג הקדוש ברוך הוא על הקץ וגאלם מיד אף על פי שלא זכו עדיין לקבל את התורה הנמשכת מראיית פני הצדיק שעל ידי זה עיקר הבושה והתשובה שעל ידי זה עיקר תחיית המתים שעל ידי זה עיקר הגאולה כנ"ל. אבל אז היה בלתי אפשר להמתין על זה כנ"ל. על כן האיר עליהם הארה נפלאה שלא כסדר שאף על פי שעדיין לא קיבלו את התורה אף על פי כן גאל ~ אותם על ידי גודל ההארה העצומה שנמשך עליהם אז שלא כסדר שעל ידי זה המשיך עליהם הארה מבחינת תחיית המתים מבחינת חיי עולם הבא שעל ידי זה היתה הגאולה כנ"ל ועל כן אסור לאכול חמץ והוא בבל יראה ובל ימצא ומחויבים לאכול מצה. כי חמץ הוא בחינת עץ הדעת טוב ורע ואי אפשר לבררו ולתקנו כי אם על ידי בחינת תיקון הברית שעל ידי זה עיקר קבלת התורה שנמשך מראיית

פני הצדיק כמבואר בהתורה הנ"ל. כי חמץ בחינת מוחין דקטנות כמבואר בכוונות. ועתה בפסח בשעת יציאת מצרים צריכין לשמור עצמינו מאד ממוחין דקטנות שבהם אחיזת הסטרא אחרא כמו שכתוב שם בכוונות. והענין על פי דרכינו. כי עיקר תיקון האכילה הוא על ידי קבלת התורה בבחינת ותורתך בתוך מעי כי על ידי קבלת התורה זוכין לבושה עד שמתביישין אפילו להושיט המאכל לפיו וכו'. ועל ידי זה זוכין לתחיה וכו' כנ"ל. שזה עיקר תיקון האכילה עיקר תיקון אכילת עץ הדעת טוב ורע שהביא מיתה לעולם. כי על ידי אכילה כזאת נמשך חיים נצחיים וכו' כנ"ל (וכמבואר לעיל מזה) עיין שם. ואז נתתקן החמץ. כי חמץ הוא באיחור זמן. היינו כשנותנין מים בעיסה ושוהה העיסה שיעור חימוץ עד שנאחז ושולט בו הרוח והאויר של העולם על ידי זה נתחמצה. ועל כן חמץ בפסח אסור ואיסורו חמור מאד כי אז עדיין לא נתתקנן ונזדכך הרוח והאויר מבחינת רוח רעה רוח גבוהה של פרעה ומצרים. ועל כן כשנאחז האויר והרוח בהעיסה אחר שנתנו עליה מים עד שנתחמצה אסורה באיסור חמור. כי נאחז בה הרבה הרוח גסה של זוהמת פרעה ומצרים הוא בחינת גסות הרוח בחינת אל אחר שהוא סטרא דמותא שהוא בחינת מחמצת תמן מת וכנ"ל. ועל כן עיקר האיסור אחר שנתנו מים בעיסה. כי הרוח שורה על פני המים ובקדושה שורה הרוח דקדושה בחינת רוחו של משיח על פני המים בבחינת ורוח אלים מרחפת על פני המים וכו' דא רוחו של משיח שמרחף על אנפי אורייתא שמשם כל החידושי תורה בחינת קבלת התורה כמבואר שם בהתורה הנ"ל. אבל במצרים שעדיין לא זכינו לקבלת התורה, על כן אז בפסח כשנאחז ח"ו הרוח שעל פני המים בהעיסה עד שנתחמצה כשנאחז בה הרוח רעה השורה על פני המים הרעים המים הזידונים שהם מיין מסאבין הנמשכין מפגם הברית שהוא היפך קבלת התורה. כי עיקר קבלת התורה על ידי פרישו"ת וקדושת הברית שנמשך עליהם אז על ידי משה כמו שכתוב שם. ואזי בפסח שהחמץ פגום מאד כנ"ל אזי מתגברים על ידו ח"ו בחינת המוחין דקטנות שנאחז בהם הסטרא אחרא הבה שהוא פגם הענוה האמתיית שהיא עיקר החיים. ועל כן החמץ אסור עד שביעי של פסח שאז נתגלה בחינת קדושת יוסף שהוא בחינת קדושת הברית. ועל כן אז מתחיל להתמשך על ישראל בחינת קדושת קבלת התורה. ואזי אחר כך הותר החמץ. כי על ידי בחינת קבלת התורה נמשך בושה עד שמתביישין אפילו להושיט המאכל לפיו וכן אפילו לעשו"ת מצוה מתביישין הרבה וכו' כנ"ל. ומשם נמשל תיקון החמץ. כי נתתקן רוח העולם על ידי התורה שהוא בחינת רוח אלקים המרחפת על פני המים דקדושה שמשם היה הנס של קריעת ים סוף. ואזי הרוח הנאחז בהמים שעל ידי העיסה מתחמצץ הוא מסטרא דקדושה כי נתברר על ידי

התורה שהוא בחינת רוח אלקים המרחפת על פני המים כנ"ל. כי עיקר חימוץ העיסה שמטעים העיסה ביורת נמשך בשרשו שבקדושה מבחינת הבושה הנ"ל. מחמת שעיקר תיקון האכילה הוא על ידי בחינת קבלת התורה שעל ידי זה זוכין לבושה עד שמתביישין אפילו להושיט המאכל לפיו וכו' עד שזוכין לבחינת תחיית המתים וכו' כנ"ל. ומשם נמשך גם בגשמיות בחינת חימוץ העיסה שאין אוכלין תיכף העיסה רק מתינין מלוש בצק עד חומצתו. כי כן הדבר בקדושה שאי אפשר לאכול מיד. רק צריכין להמתין ולהתבייש הרבה קודם שאוכלין. ועל ידי זה נמשך בחינת תחיה בחינת רוח החיים השורה על פני המים דקדושה ועל ידי זה נתחמצה העיסה בקדושה על ידי רוח ומים דקדושה שנתבררו על ידי בחינת קבלת התורה וכנ"ל. אבל בשעת יציאת מצרים שלא זכינו עדיין לקבלת התורה אזי הרוח ומים הנאחזין בהעיסה עד שנתחמצה הם מתוקף הסטרא אחרא והקליפות מסטרא דמותא מבחינת גי~ אות שהוא רוח רעה רוח גבוהה כנ"ל ואזי אין נמשך חימוץ העיסה מבחינת בושה דקדוש הנ"ל. רק אדרבא נאחז שם בחינת מוחין דקטנות שבהם אחיזת סטרא אחרא ואזי נתעקם הלב ביותר מהשם יתברך. כי מוחין דקטנות אינם ענוה כלל רק מעקמין הלב מהשם יתברך. ומזה צריכין ליזהר מאד מאד בשעת יציאת מצרים. וכן כל אדם כשרוצה להתקרב להשם יתברך שהוא בחינת יציאת מצרים. כי באמת עיקר הגאולה היא רק בחסדו הגדול כנ"ל ולפעמים מתנכל הבעל דבר והסטרא אחרא ומעקם לבו בבחינת קטנות הנמשך ממוחין דקטנות ונדמה לו כאלו הוא ענוה. ורוצה לרחקו על ידי זה מהשם יתברך. דהיינו שאומר בלבו וכי ראוי אני שיעשה השם יתברך לי נסים כאלה הלא אני יודע חטאי ופשעי המרובים ומחמנת זה אינו מאמין בדברי הצדיק הרוצה לגאלו ולהשיבו באמת להשם יתברך. וכמו שמצינו כמה וכמה שנתרחקו על ידי זה מחמת שהם יודעים לכלוכם וטינופם בעונות רחמנא ליצלן אינם מאמינים בכח הצדיק בכח הצדיק שאפשר לגואלם. ובפרט כשבא עליהם איזה יסורים ומרירותומניעות בגוף ונפש וכו'. הם אומרים בנפזם הלא אני רואה שאין השם יתברך רוצה לקרבני כי בוודאי אי אפשר לקרב פגום כמוני. נמצא שבתחלה מתחיל הבעל דבר בדרכי הענוה. אבל הוא מהפך דברי אלקים חיים ורוצה להכשילו על ידי בחינת מוחין דקטנות לעקם לבו על ידי זה יותר מהשם יתברך כנ"ל. כי כך דרך הבעל דבר שמתלבש באיזה אמת לפנים ואחר כך מהפך השורה ח"ו. על כן צריכין להמשר מאד מזה שלא יפול ויתרחק על ידי ענוה רעה כזאת. כי באמת בוודאי צריך האדם לידע חסרונו שאינו ראוי לגאולה ולהתבייש בעצמו הרבה. אבל לא שיתרחק על ידי זה ח"ו רק אדרבא יאמר בלבו בוודאי אני רחוק מאד מאד מגאולה וישועה לפי מעשי הרעים

אבל אני בטוח בחדו גדול והנפלא ובכח וזכות הצדיקי אמת שהשם יתברך יעזור לי ויעשה עמי חסד תמיד כאשר עד הנה עזרנו הרבה ואני מחויב להאמין בדברי הצדיקים שגילו לנו טובו וחסדו הגדול יתברך שבוודאי יגמור עמנו כרצונו ויגאלנו גאולה שלימה כאשר הבטיחנו אף על פי שאיני כדאי כלל. אבל בשעת יציאת מצרים שאז לא זכינו עדיין לקבלת התורה על כן אז צריכין שמירה ביותר מאלו הרעיונים שהם בחינת מוחין דקטנות הנאחזין בחמץ שבהם עיקר אחיזת הסטרא אחרא המעקמין הלב מהשם יתברך וכנ"ל. ועל כן הסימן של חמץ כל שהכסיפו פניו כמו שכתוב במשנה (פסחים מ"ה). הכסיפו פניו בחינת בושה שמשם נמשך החמץ כנ"ל ובכל השנה החמץ מתוקן על ידי בושה דקדושה שנמשך מקבלת התורה כנ"ל. אבל בשעת יציאת מצרים קודם קבלת התורה נאחז בהבושה מוחין דקטנות הנ"ל המעקמין את הלב מהשם יתברך. על כן אז החמץ אסור בבל יראה ובל ימצא כנ"ל. ובאמת עיקר כל הנסיונות שנסו אבותינו את הקדוש ברוך הוא נמשכו מבחינה זאת. כי דור דעה בוודאי האמינו בהשם יתברך שיכול להשפיע להם כל דבר. אך הבעל דבר עיקם לבם על ידי בחינת מוחין דקטנות עד שאמרו בלבם וכי אנו ראויים שיתן לנו לחם ומים במדבר בדרך נסים כאלה ובפרט בעת שראו שבאמת יש להם יסורים גדולים וחסרונות כגון כשהלכו ג' ימים בלי מים שאמרו הלא אנו רואים בעינינו שאין אנו ראויים לגאולה שלימה ומחמת זה נמצאו קצת שלא האמינו בדברי משה ואמרו המבלי אין וכו' ואמרו מי יתן מותנו בארץ מצרים וכו' מחמת שלגודל חסרונם שידעו בעצמם אמרו שאינם ראויים לנסים כאלה. ובאמת שגו בזה מאד. כי זהו קטנות דסטרא אחרא. כי בוודאי צריכין להכיר חסרונו ואף על פי כן יבטח בה' ובצדיקי האמת כי השם יתברך יעזור לו בחסדו הגדול וכנ"ל. וכן מבואר בילקוט ראובני על פסוק (שמות ו') ולא שמעו אל משה מקוצר רוח כלומר משום דחזו דלא הוי בהון עובדין דכשרין וטבין וכו' עיין שם. וכן מבואר עוד במקום אחר היינו כנ"ל. שעיקרר פגם האמונה שלהם היה מחמת ענוה פסולה הנ"ל שהוא בחינת מוחין דקטנות כנ"ל. ועל כן באו לפגם גדוטל כל כך שלא שמעו אל משה היינו כנ"ל:

(שייך לעיל) וזה שמפטירין בפסח בשבת חול המועד בתחיית המתים של יחזקאל, כי עיקר הגאולה בבחינת תחיית המתים כנ"ל:

אות לב

וזה בחינת ספירת העומר ושבועות שהוא מתן תורה. כי מבואר שם בהתורה הנ"ל שעל ידי בחינת רוח אלקים שמקבלין על ידי שרואין את עצמו עם הצדיק וכו'. על ידי זה זוכין להמשיך חידושי וביאורי התורה שהוא בחינת קבלת התורה וכו' עיין שם. אך כל זה אי

אפשר לזכות כי אם על ידי הצדיק הגדול שהוא קדוש גדול מאד בקדושת הברית בבחינת קדושת ופרישו"ת משה. וצריך כל אחד מישראל להמשיך על עצמו מקדושתו ופרישתו כמו בשעת מתן תורה שהמשיך על כולם בחינת פרישו"ת כמו שכתוב (שמות י"ט) היו נכונים לשלשת ימים וכו'. ואז דייקא זוכין להמשיך כל אחד ביאור התורה כראוי שהוא בחינת קבלת התורה שעל ידי זה זוכין ליראה זו הבושה בחינת ולבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו וכו'. והבושה היא בחינת תשובה שהוא בחינת חיים נצחיים היינו שזוכין לחיים נצחיים של עולם הבא שהוא בחינת ענוה אמתיית שנחיה בחינת השפלות והענוה של משה שנעלם אצל כל אחד ואחד וכו' כמבואר שם היטב עיין שם. וכבר מבואר שעיקר גאולת מצרים וכן כל הגאולות אי אפשר כי אם על ידי בחינת תחיית המתים שזה אי אפשר כי אם על ידי קבלת התורה כנ"ל. ומחמת שבמצרים היה בלתי אפשר לקבל את התורה מריבוי זוהמתם, על כן היתה קשה הגאולה מאד רק שהשם יתברך בחמלתו ונפל~ אותיו הגדולים דלג על הקץ והאיר עליהם הארה עצומה שלא בהדרגה ושלא כסדר. דהיינו שאף על פי שלא זכו עדיין לתקון הברית כראוי ולא נטהרו עדיין מזוהמת מצרים ולא קיבלו את התרוה אף על פי כן האיר עליהם מוחיןגדולים מאד אף על פי שלא היו ראוים להם שעל ידי זה נגאלו. שזהו בחינת פסח שהוא לשון דילוג וקפיצה. דהיינו שהארת הדעת בא להם בהארה עצומה שלא בהדרגה וסדר. ועל כן אסור אז החמץ וכנ"ל. והנה אחר הפסח מתחילין תיכף להמשיך על עצמן המוחין והדעת בהדרגה ובמדה מיום אל יום על ידי מצות ספירת העומר כמבואר בכוונות. והעיקר כי אז בימי הספירה אנו מטהרין עצמינו מזוהמת וטומאת מצרים. וכמו כן ממשיכין על עצמן הארת הדעת והמוחין הקדושים בכל יום ויום בהדרגה ובמדה כפי הספירה עד שזוכין על ידי זה לקבל את התורה בשבועות שעל ידי זה נמשך יראה וכו' היינו כי עיקר זוהמת מצרים הוא פגם הברית כי הם מבני חם דמחמים גופי' דבר נש בעבירה. ועל כן היו שטופי זמה כידוע. וזה היה עיקר גלות מצרים שנזדככו שם כמו בכור הברזל כמו שכתוב ואוציא אתכם מכור הברזל. והכל היה לתקן נצוצי קרי של אדם הראשון כידוע. היינו שהוכרחו לבא בגלות המר של מצרים ושיעבור עליהם מה שעבר שרצו הסטרא אחרא והקליפות לבלוע ~ אותם ח"ו בזוהמתם הגדולה. והם צעקו בכל פעם אל ה' עד שזכו לגאולה אף על פי שלא היו כדאי. וכן עובר על כל אדם. שכל ההרהורים והבלבולים העצומים והגדולים שעוברים עליו ורוצים לבלעו לגמרי ח"ו הכל לטובתו כדי שעל ידי זה דייקא יזדכך ויצטרף ויתלבן כמבואר בהתורה רציצא וכו' מהיכא נפיק רוחי' בהיינו דעאל וכו' עיין שם (לקוטי א' סימן כ"ז). על כן תיכף במחרתו של פסח

שצריכין להתחיל לזכך עצמו מזוהמת מצרים ולהמשיך הדעת הקדוש על עצמו לזכות לקבלת התורה בשבועות. על כן צריכין להביא עומר שעורים ולהניפו ולהתחיל ימי הספירה מ~ אותו היום. כי עיקר הטהרה מזוהמת מצרים הוא לטהר עצמינו מפגם הברית שהוא פגם הדעת ולהמשיך על עצמינו קדושת ופרישו"ת משה רבינו שהוא קדושת הדעת וכו' כנ"ל. וזה בחינת עומר שעורים. כי עיקר הטהרה מפגם הברית הוא על ידי טהרת המחשבה שכל אדם אפילו אם הוא כמו שהוא צריך לשמור את עצמו מעתה על כל פנים לבל תצא מחשבתו לחוץ כלל כי צריך לזכור היטב היטב ולידע שהמחשבה ביד האדם להטותה כרצונו. ואל כל אשר יחפוץ יטה ~ אותה. ואפילו אם כבר הורגלה מחשבתו לצאת לחוץ הרבה, אף על פי כן בידו להטותה בכל פעם לדרך הישר. והוא כמו סוס שיצא מהדרך שיכולין לתופסו באפסר בעל כרחו להטותו לדרך הישר. כי אי אפשר שיהיו שני מחשבות יחד בשום אופן ועל כן אם יחשוב מחשבה אחרת לטוב בהכרח שתדחה מחשבתו החיצונה וכל הרהורין. כי אי אפשר שיהיו שני מחשבות ביחד בשום אופן כמבואר כל זה היטב בדברי רבינו ז"ל (בלקוטי תנינא סימן נ'). אבל צריכין לחזור זאת ולזכור זאת היטב היטב בכל פעם בכל יום ובעל עת. כי הרבה בני הנעורים נלכדו בזה שבאים למה שבאים רחמנא ליצלן מחמת שנדמה להם כאלו אין מחשבתם בידם ח"ו. ובאמת לא כן הוא כי המחשבה ביד האדם תמיד כנ"ל. וזה מרמז מצות ספירת העומר שהוא לטהר המחשבה שבמוח מפגם הברית ולהמשיך על עצמו קדושת הדעת וכו' כנ"ל. כי צריכין להביא עומר שעורים דייקא שהוא מאכל בהמה שהוא בחינת כח המדמה שמשם כל הבלבולים וכל ההרהורים וכל הדמיונות. ועל ידי מצות עומר שעורים מבררין המדמה ונמשך על האדם קדושה שיוכל להתחזק עצמו כנגד כל ההרהורים והדמיונות הבאין מכח המדמה כי באמת אפילו תוקף בלבול המדמה אפילו אם נתבלבל מאד מאד רחמנא ליצלן, אף על פי כן יכולין לבררו בקל בשב ואל תעשה. דהיינו שישמור את עצמו מעתה על כל פנים לתפוס מחשבתו לבל תצא לחוץ אפילו כחוט השערה. ואפילו אם לפעמים יוצאת לחוץ ח"ו ואפילו אם יוצאת כמו שיוצאת יתפוס ~ אותה מיד שיזכור ויחזירנה אל מקומה למחשבה נקיה וכשרה. כי המחשבה ביד האדם תמיד כנ"ל. כי אי אפשר שיכנוס במוחו שני מחשבות בשום אופן כנ"ל וזה בחינת עומר שעורים היינו שבחינת שעורים שהוא בחינת כח המדמה כנ"ל שמשם כל הנסיונות הבאים על האדם כפי המחשבות שחושב. וכל אלו המחשבות הם בחינת שערות מותרי מוחין כידוע. וזה בחינת שעורים לשון שערות. וכל אלו השערות הם המותרי מוחין שמהם כל ההרהורים והבלבולים הבאין מהמדמה שהוא בחינת

שעורים כולם הם בבחינת עומר ומדה. וזהו בחינת עומר שעורים שצריכין לידע שהמוח יש לו מדה וגבול. ואין יכול ליכנס בו יותר ממחשבה אחת בשום אופן כמו כלי שמחזקת מ דה אחת ויותר מזה אי אפשר ליכנוס בה כמו כן המוח הוא כלי שאי אפשר ליכנוס בו כי אם שערה אחת שהא מחשבה אחת ויותר מזה אי אפשר ליכנוס בו בבת אחת. כי אינו יכול לקבל כי אם מחשבה אחת. רק מחמת רהיטת המוחין כי המוח רץ מאד ואינו נח לעולם והוא כמו האינו נח (שקורין אום רוא שבזייגיר) על כן המחשבות רודפין מאד מחשבה אחר מחשבה מחמת זה טועים הרבה כאלו אין המחשבה בידם. אבל באמת לא כן הא כי אין יכול ליכנוס בהמחשבה ב' מחשבות ביחד. וכשיחשו מחשבה אחרת בוודאי תדחה המחשבה הראשונה בלי מלחמה רק בשב ואל תעשה. וזה בחינת עומר שעורים שהמחשבות שהם בחינת שערות הם במוח בבחינת עומר ומדה ואי אפשר ליכנוס שתי מחשבות בפעם אחת בשום אופן כנ"ל. וזה עיקר הטהרה מזוהמת מצרים שהוא להטהר מפגם הברית שבא על ידי פגם המחשבה כי עיקר הטהרה על ידי ששומרין המוח כחוט השערה לבל לצא חוץ לגבול.ואפילו אם כבר יצא כמו שיצא בקל יכולין להחזירו על ידי חוט השערה דהיינו על ידי ששומרין מעתה להתחיל לחשוב מחשבה אחרת. כי תיכף כשיתחיל כחוט השערה לחשוב מחשבה אחרת כשרה, תהיה נדחה המחשבה הראשונה ממילא כנ"ל. ועל כן מתחילין מיד לספור הימים לעומר. כי הימים הם החיות של האדם. כי כל חיותו נכלל בימים ובזמן שהם כל ימי חייו. ועיקר החיות הוא החכמה שבמוח כמו שכתוב (קהלת ז') החכמה תחיה וכו' ועלכ ן בכל יום יש בו חכמה ושכל שהוא חיותו וכמבואר כל זה בדבריו ז"ל במקום אחר. על כן צריכין לספור הימים לעומר שתיכף כשבא היום צריכין לסופרו ולמנותו לעומר. לידע שהיום שהוא החיות שהוא החכמה שבמוח שמשם כל המחשבות הם בבחינת עומר ומדה בבחינת עומר שעורים שאין שני שערות שהם שני מחשבות יכולין ליכנוס בפעם אחת כמו שכתוב (איוב ל"ח) מי פלג לשטף תעלה וכו'. וזה שבע שבתות תמימות תהיינה שצריכין לספור מתחלת היום כדי שיהיו תמימות היינו שצריכין ליזהר מתחלת היום שיהיה תמים כולו על ידי שסופרו לעומר שעל ידי זה ממשיך על עצמו קדושת העומר והמה של המחשבה שעל ידי זה יכול לדחות כל המחשבות רעות כנ"ל שעל ידי זה עיקר קדושת המוחין שהם קדושת הברית שממשיכין בימי הספירה וכנ"ל. וצריכין ליזהר בזה מאד מתחלת היום לבלי להתחיל להניח לכנוס במוח מחשבה רעה ח"ו. ואם כבר נכנסה ח"ו ידחה ~ אותה כנ"ל. וזה בחינת שבע שבתות תמימות וכו' כנ"ל:

אות לג

וזה שתלתה התורה מצות הספירה בשבת כמו שכתוב (ויקרא כ"ג) וספרתם לכם ממחרת השבת וכו' עד ממחרת השבת וכו' שבע שבתות תמימותוכו' כי עיקר כח קדושת הדעת והמחשבה שהוא בחינת מצות ספירה הוא נמשך משבת, כי ששת ימי המעשה הם ימי מלאכה כמו שכתוב (שמות כ') ששת ימים תעשה מלאכתך ויום השביעי שבת לה'. ועיקר המלאכה של האדם בזה העולם הוא בלרר בירורים. ועיקר כל הבירורים הם על ידי בירור המחשבה. דהיינו על ידי בחינת הנ"ל. על ידי ששומרין המחשבה כחוט השערה ממחשבות חוץ והרהורים שזהו עיקר בירור כל הנצוצות הקדושו"ת בבחינת כולהו במחשבה איתברירו. וזה בחינת (שם ל"א) ואמלא ~ אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה שהם בחינת הד' מוחין כמבואר בהתורה הנ"ל. נמצא שקורא המוח הד' כל מלאכה. כי שם עיקר המלאכה והאומנות של האדם בזה העולם. כי כלל המוחין הם ג' שהם חכמה בינה דעת. אך לפעמים נקראים ד' מוחין מחמת הדעת כלול משתים שהם בחינת חסדים וגבורות. ואלו המוחין מבוארין בפסוק הנ"ל. ואמלא ~ אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה שהם חכמה ובינה.ובדעת ובכל מלאכה זה בחינת מוח הדעת שכלול משתים שזהו בחינת ובדעת שהוא בחינת החסדים שבדעת שהם בחינת דעת סתם כי הם עיקר הדעת. ובכל מלאכה זה בחינת המוח הרביעי שהוא מוח הגבורות שבדעת שהוא בחינת ובכל מלאכה. כי שם עיקר האומנות והמלאכה של כל אדם. כי זה ידוע שעיקר אחיזת הסטרא אחרא הוא בבחינת גבורות ודינים. ועל כן שם בבחינת מוח הגבורות שם נאחזים המחשבות זרות של הסטרא אחרא ששם עיקר הבירור ושם עיקר המלחמה, ועל כן נקראים ובכל מלאכה. כי שם עיקר המלאכה והאומנות של האדם להזהר במחשבתו לנקותה ולטהרה מפסולת. כמו הבעל מלאכה שמזכך ומטהר את הכלי וחותך ומנסר סביב הכלי כל המותרות והפסולת כדי להוציא כלי למעשהו. כמו כן צריכין לזכך את המחשבה ולגרש המותרות והפסולת שבמחשבה כדי שיהיה כלי מוכן לקבל נפש רוח ונשמה דקדושה וכו' כמו שמבקשין על זה בכמה תפלות. וזה בחינת כל מלאכת מעשה בראשית שהיו בשת ימי המעשה וכן כל המלאכות שהאדם עושה בכל יום ששת ימי המעשה. כי כולם הם בחינת בירורים לברר נצוצות מעמקי הקליפות כידוע ועיקר הבירור על ידי קדושת המחשבה על ידי ששומר את המחשבה כחוט השערה. וזה עיקר מלאכתו של האדם בחינת ואמלא ~ אותו וכו'ובכל מלאכה וכו'. וזה בחינת מה שכתוב ביוסף הצדיק כשבא לידי נסיון (בראשית ל"ט) ויבא הביתה לעשו"ת מלאכתו. כי עיקר המלא כה והאומנות של האדם בזה העולם הוא

לעמוד בנסיון. והעיקר בתאוה הזאת. והעיקר על ידי שמירת המחשבה כחוט השערה בכל פעם כנ"ל. ועיקר הכח להצליח במלאכתו בגשמיות ורוחניות בכל ששת ימי המעשה צריכין לקבל משבת קדש. כי מיני' מתברכין כל שיתא יומין. היינו כי שבת הוא בחינת שביתה ונייחא בחינת מנוחת המחשבה בחינת יישוב הדעת בחינת (תהלים כ"ג) על מי מנוחות ינהלנו. בחינת הצדיק האמת הזקן שבקדושה שדעתו מיושבת תמיד ואינו צריך עוד שום מלחמה עם המחשבות בחינת בסבי דעתא שקיט ושכיך. ומשם צריך כל אחד להמשיך על עצמו קדושת המחשבה לעמוד כנגד כל המחשבות רעות בשב ואל תעשה כי מי שמסתכל על הצדיק האמת. ואפילו אם אינו זוכה רק להסתכל בספריו הקדושים בעין האמת הוא יכול להביא התבוננות אמתי בלבו להמשיך על עצמו קדושת המחשבה על ידי עצותיו הקדושים שיזהר לקיימם באמת ובפשיטות עד שיזכה לבחינת קבלת התורה בשבועות שהוא להמשיך ביאורי התורה. שעל ידי זה יזכה לבחינת תחיית המתים בחייו וכנ"ל. וזה (ויקרא כ"ג) וספרתם לכם ממחרת השבת שהוא פסח שכל קדושתו נמשך רק מראיית פני הצדיק. כי אז לא קיבלו עדיין את התורה. ועל כן אז בפסח עיקר הקדושה עיקר התנוצצות המוחין הגדולים שקיבלו אז. הכל היה רק על ידי בחינת ראיית פני הצדיק וכנ"ל. ומשם מתחלת הספירה שהוא זיכוך וטהרת המוחין. עד ממחרת השבת השביעית שהוא שבועות שהוא קבלת התורה. כי על ידי זה זוכין לקבלת התורה בשבועות שהוא בחינת ביאורי וחידושי התורה שממשיכין בכח הצדיק וכנ"ל:

אות לד

וזה בחינת מה שהעומר היה מנופה בשלש עשרה נפה. כי צריכין לזכך ולטהר ולנפות את המוח בכמה וכמה בירורים עד שיזדכך היטב. וזיכוך המוח בשלימות נקרא בשם נפה. כמו שכתוב במשנה (אבות פרק ה') ארבע מדות ביושבים לפני חכמים ספוג ומשפך משמרת ונפה. נפה שמוציאה את הקמח וקולטת את הסולת ומבואר בפירוש רש"י ושאר מפרשים שבחינת נפה היא המעולה שבארבע מדות הנ"ל עיין שם כי זה העיקר לקלוט בהמוח את הטוב והזך שהוא בחינת סולת ולדחות השאר לחוץ. ועל כן היה מנופה בשלש עשרה נפה (מנחות ס"ו) כנגד שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהם שהם כלל התורה שצריכין לקבל בשבועות על ידי מצות העומר. כי כל הי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן הם בכל אדם ובכל זמן. כי עיקר התורה הוא המעשה כמו שכתוב (אבת פרק א') לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. ועל כן צריכין למעשה דהיינו קיום התורה כל הי"ג מדות. כי צריכין כמה וכמה עצות לעמוד כנגד מה שצריכין לעמוד. וכל העצות האמתיות והתמימות שנמשכין מדברי הצדיקים האמתיים כולם

כלולים בשלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן. שהם נמשכין מבחינת י"ג מדות של רחמים שהם בחינת תליסר תקונא דיקנא שגילה רבי שמעון בר יוחאי ז"ל שהם שערות קדושו"ת דדיקנא ששם כולה רחמים וחסד והם כופין ומכניעין כל הדינים הנאחזין בשארי השערות. היינו שהשם יתברך משפיע עלינו על ידי הצדיקי אמת שהם בבחינת דיקנא קדישא בחינת זקן מלא רחמים הוא משפיע עלינו על ידם עצות קדושו"ת ונפל~ אות הנמשכין משערות קדושו"ת עליונות מבחינת שערות הזקן שאלו העצות כלולים בי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן שעל ידם זוכין לאכפיא דינין שבשערות. דהיינו לגרש ולבער כל המחשבות רעות הנאחזין בהשערות להכניעם ולבטלם ולהכריח המוח שישוב למחשבות כשרות וטהורות על ידי כח השערות הקדושו"ת של הדיקנא קדישא. שמשם כח כל העצות האמתיותוהתמימות לעמוד כנגדם בשב ואל תעשה וכנ"ל:

אות לה

וזה בחינת ל"ג בעומר שהוא בחינת (בראשית ל"א) עד הגל הזה כמובא בכונות. היינו כי יעקב שהוא בחינת קדושת כלל ישראל צריך לעשו"ת ג"ל ומצבה שיהיו מחיצות מפסיקות במוחו בפני המחשבות רעות והרהורים הבאים מהסטרא אחרא מבחינת לבן הארמי. כי הסטרא אחרא היא בחינת לבן הארמי שבא ברמ~ אות גדול ובתחבולות הרבה לתופסו במצודתם ח"ו. והעיקר בענין המשחבות שבמוח שהם מתנכלים על האדם בכמה וכמה גניסות ורמ~ אות וערמימיות עד שפתאום יוצא מצוחו חוץ לשיטין וחושב מחשבות חוץ מה שחושב רחמנא ליצלן כאשר יודע האדם בנפשו בפרט מי שהוא בעלם חשבה שהוא מדה רעה מאד מאד. כי הוא מהכ"ד דברים המכעכבים את התשובה כמובא בשלחן ערוך. וכל אלו המחשבות רעות נקראים בחינת לבן הארמי שמלובן ברשע כמו שכתוב במדרש שעל שם זה נקרא לבן היינו שהוא מלבין הרשעות כל כך כאלו כבר נקבע בזה כאלו אין שום דרך להמלט משם ח"ו כאשר נדמה ח"ו לבני הנעורים בפרט להבעלי מחשבות שאי אפשר להם לעמוד כנגד המחשבות רעות והרהורים רעים. אבל באמת לא כן הוא כי המחשבה ביד האדם תמיד. ובחוט השערה יכול להנצל בשב ואל תעשה מכל מיני מחשבות רעות והרהורים על ידי שיטהדעתו למחשבה כשרה וכנ"ל. וזה בחינת יעקב שהולך בערמה עם לבן הארמי כי אחיו הוא ברמ~ אות כמו שאמרו רז"ל (מגילה י"ג) היינו שבחינת יעקב שהוא קדושת ישראל בורח מלבן הארמי דהיינו שממחשבות רעות רק בשב ואל תעשה בלי שום מלחמה. וזה בחינת (בראשת ל"א) ויגנוב יעקב את לב לבן הארמי על בלי הגיד לו כי בורח הוא. זהו בחינת מה שאמר רבינו ז"ל שכשבורחין מהמחשבות רעות ילך לדרכו במה שהוא

חושב מחשבות כשרות ולא יסתכל לאחוריו כלל וכלל וכו' (כמו שכתוב בלקוטי א' סימן ע"ב) וזהו בחינת ויגנוב יעקב וכו' על בלי הגיד לו וכו'. כי זה שטוען עם המחשבות זרות ונכנס עמהם בטוען ונטען ורוצה שיניחו ~ אותו לצאת מהם. זהו כמו מי שמגיד להרודף שרוצה לברוח ממנו ואזי הוא רודפו יותר. אבל באמת עיקר העצה לברוח מהם ולילך לדרכו ולבלי להסתכל לאחוריו כלל ולבלי לטעון עמהם כלל שזהו בחינת ויברח יעקב וכו ויגנוב יעקב את לב לבן הארמי שהם המחשבות עות על בלי הגיד לו כי בורח הוא שאינו מגיד להם שבורח מהם רק בורח לתומו לדרכו. ועל ידי זה דייקא ניצול מהם. גם ויגנוב וכו' מרומז שלפעמים מתגברים ההרהורים והמחשבות כל כך עד שקשה לברוח מהם לתוך תורה ותפלה ודברים שבקדושה בשום אופן וההכרח לעסוק במילי דשטותא בעניני צחוק וכיוצא כדי לפקח דעתו לפי שעה עד יעבור זעם השטף של המחשבות. כי אי היצר הרע מצוי אלא לשעתו, ואזי אין הסטרא אחרא מבינה כלל שהוא בורח מהם מאחר שעוסק במילי דשטותא וזהו בחינת ויגנוב וכו' על בלי הגיד לו וכו'. אבל אחר כך רוצה הסטרא אחרא להתגבר עוד ולרדוף אחר בחינת יעקב שהוא בחינת וירדוף אחריו הנאמר שם. ואז השם יתברך עומד בעזרו ומזהיר את בחינת לבן השמר לך מדבר עם יעקב מטוב וכו' (בראשית ל"א). כי טובתן של רשעים רעה היא אצל הצדיקים. היינו שהשם יתברך מרחם עליו מאחר שכבר סבל כל כך והוא מזהיר הסטרא אחרא שיסורו ממנו ולא ידברו עמו מטוב וכו'. וזה בחינת עשיית הג"ל שאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים וכו'ויעשו ג"ל. זה בחינת מה שמעתי מפי אדמו"ר ז"ל שכל מה שהאדם מנתק עצמו ממחשבות רעות למחשבות טובות, וכל העתקה והזזה ותנועה שהאדם מזיז ומניע ומעתיק עצמו מרע לטוב, הכל מתקבץ בעת הצרה והדוחק ועוזר להאדם וכו' כמבואר בדבריו ז"ל (ליקוטי תנינא סימן מ"ח) וזה בחינת לקטו אבנים בחינת אבני קדש שהם בחינת הניצוצות הקדושים המתבררים על ידי כל הזזה ותנועה מה שמנתקים עצמן מרע לטוב. כי הניצוצות הקדושים שנפלו הם בבחינת תשתפכנה אבני קדש כידוע. ובירורם הוא בבחינת לקטו אבנים ועיקר בירורם ועלייתם הוא על ידי שמירת המחשבה בבחינת הנ"ל על ידי שמנתק מחשבתו בכל פעם מרע לטוב. ואף על פי שיש להאדם יסורים גדולים מזה ונדמה לו שכבר קשה לו לעמוד כנגדם מחמת שזה ימים רבים שיש לו יסורים מהם ועדיין לא נשקט מהם, אבל צריך לידע כי אין שום תנועה טובה נאבדת כנ"ל. וזה בחינת מה שאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים שיקבצו וילקטו יחדיו כל האבניי קדש שהם הניצוצות הקדושים שנתבררו על ידי כל מה שהיו מנתקים עצמן בכל פעם ממחשבות רעות לטובות. ועל ידי כל ההעתקות והזזות שנתקו עצמם

מרע לטוב ממחשבות רעות למחשבות טובות שעל ידי זה נתבררו ניצוצות הקדושים נעשה מהם גל ומחיצה להפסיק בינו לבין לבן שהוא בחינת המחשבות רעות כנ"ל רק יעמוד על מקומו לעסוק בתורה ותפלה וכו' כי כולם מתקבצים ועוזרים להאדם בעת הדוחק כנ"ל היינו בתוקף התגברות הבעל דבר והסטרא אחרא ח"ו. וזה בחינת הגל שנעשה בין יעקב ללבן. וזה בחינת ל"ג בעומר. כי כל ימי הספירה מבררין בירורים על ידי קדושת המחשבה בבחינת הנ"ל שזה עיקר קדושת ימי הספירה שהוא הכנה לקבלת התורה לשמור מחשבתו אז ביותר מאד מאד כי קדושת המחשבה היא עיקר הקדושה ועיקר ההכנה לקבלת התורה שתלויה בתיקון הברית שתלויה במחשבה וכנ"ל. וביום ל"ג בעומר כבר זוכין כלל ישראל לברר בירורין הרבה עד שנעשה בחינת הגל הנ"ל בח ינת עד הגל הזה וכו' שמפסיק בין קדושת יעקב לבין טומאת המחשבות רעות של בחינת לבן הארמי וכנ"ל. כי עיקר הבירור הוא בבחינת הז' מדות שמהם כל המחשבות שבראש שהם בחינת (שופטים ט"ז) שבע מחלפות ראשו. כי המחשבות חולפין ועוברין על האדם כפי המדות וכמבואר בסוף סימן כ"ט (ליקוטי א'). אך עיקר המדות הם ה' מחסד עד הוד. ויסוד ומלכות הם בחינת כלליות וכלליות דכלליות כמובא בכוונות. נמצא שביום ה' משבוע ה' שהוא ל"ג בעומר. כבר נגמר הבירור של בחינת הוד הן בבחינת השבועות הן בבחינת הימים. ועל כן אז הוא הוד שבהוד ששם נחשב כאלו נגמר הבירור. מאחר שעיקר המדות עד הוד כנ"ל. ועל כן אז נעשה בחינת הגל הנ"ל שהוא מפסיק במחשבה בין הקדושה והסטרא אחרא שלא תקרב עוד בערמימותה ורמ~ אותה להכניס מחשבות רעות ח"ו בהמוח. וכל זה בכח הצדיקים הגדולים שהם בחינת התנוצצות משיח שזהו בחינת רבי שמעון בר יוחאי זצ"ל שזכה להסתלק אז כי הוא התחיל להמשיך תיקונא דיקנא שהם תיקוני השערות הקדושו"ת שמהם נמשכין עצות קדושו"ת בלב לעמוד כנגד המחשבות רעות שהם בחינת שערות דסטרא אחרא בחינת עשו איש שעיר. כי בחוט השערה ניצולין מהם כנ"ל:

אות לו

וזה בחינת מה שהקדמונים נתנו סימן פ'ל'ג שביום שחל פורים יהיה ל"ג בעומר כמו שכתוב בשלחן ערוך זה בחינת (איוב ל"ח) מי פלג לשטף תעלה הנ"ל. כי המחשבות הם בחינת שערות ונקראים שטף כמו שפירש רש"י שם שכל שערה יש לה גומא בפני עצמה. ואלמלי שתי שערות יוצ~ אות מגומא אחת מחשיכין מאור עיניו של אדם.וכמו כן הוא במחשבות שבמוח, שאי אפשר שיכנסו שתי מחשבות בפעם אחת בשום אופן כנ"ל. כי אין המוח מחזיק כי אם מחשבה אחת כנ"ל. וזה בחינת פורים שנקרא על שם

הפור שממשיכין אז בחינת תיקון הגורל של הכהן גדול ביום הכפורים. כי פורים בבחינת יום כפורים כמו שכתוב בתיקונים. כי פורים הוא הכנעת המן עמלק שהוא בחינת פגם הברית בחינת (דברים כ"ה) אשר קרך בדרך שעיקר אחיזתו על ידי פגם המחשבה שבראש ח"ו בבחינת ראשית גוים עמלק כמבואר במקום אחר. ובפורים מכניעין ~ אותו. כי נמשך אז בחינת תיקון הפור שהוא הגורל של יום הכפורים שנתן הכהן גדול על שני השעירים גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל שמרמז על בחינת הנ"ל שכל הקדושה שהוא קדושת המחשבה תלויה בחוט השערה. כי השעירים מרמזים על השערות בחינת הן עשו אחי איש שעיר. אבל ביום הכפורים מבררים ~ אותם על ידי הגורל שמעלין שעיר אחד לה' ושעיר אחד מגרשין לעזאזל ובזה תלוי עיקר תיקון התשובה שצריכין להמשיך ביום הכפורים שצריכין ליזהר מאד במחשבתו כחוט השערה. כי המחשבות טובות ומחשבות רעות שהם בחינת שערות הם בבחינת שני השעירים שצריכין להעלות גורל אחד לה' שהם המחשבות טובות וגורל אחד לעזאזל שהם המחשבות רעות לגרשם ממנו לע זאזל ולא יבואו אליו עוד. וזהו בחינת ל"ג בעומר שאז הוא בחינת תיקון המחשבה שעוסקין בספירה כנ"ל וזה בחינת פלג בחינת מי פלג לשטף תעלה וכנ"ל. ועל כן נקראים השערות שהם המחשבות שטף. כי מחמת רדיפת המחשבה נדמה כאלו הם שוטפים ואי אפשר לעמוד נגדם אבל באמת כל מחשבה ומחשבה יוצאים בזה אחר זה מהמוח ואי אפשר לשני מחשבות שיהיו ביחד בשום אופן כנ"ל. ועל כן תיכף כשיתחיל כחוט השערה מחשבה אחרת יהיה ניצול מהמחשבה רעה. רק שלא יטעון עמה ולא יסתכל לאחריו כלל. רק יעשה עצמו כלא ידע בבחינת (בראשית ל"א) ויגנוב יעקב על בלי הגיד לו וכנ"ל:

אות לז

ועל ידי זה זוכי לשבועות שהוא בין יום הביכורים שאז קורין בווידוי ביכורים ארמי אובד אבי וכו' שהוא לבן הארמי שביקש לעקר את הכל על ידי מחשבותיו הרעות כי עיקר פגם הברית שהוא יסוד ועיקר כל התורה הוא על ידי פגם המחשבות. ועל ידי זה מודין ומשבחין להשם יתברך שהכניסנו בגלות מצרים והוציאנו משם על ידי כח הצדיק בחינת משה רבינו, שנותן עצות ומחזק לב ישראל בכל פעם לברוח ולהמלט ממנו אף אם כבר עבר מה שעבר. נמצא ששבועות שהוא יום הביכורים שהוא זמן מתן תורתינו עיקר קדושתו על ידי הכנעת קליפת לבן הארמי. והארה זאת מתחיל בל"ג בעומר בבחינת עד הנ"ל הזה שנעשה בין יעקב ללבן וכנ"ל:

תפילין ז

הלכה ז

אות א

על פי התורה בראשית לעיני כל ישראל (בלקוטי תנינא סימן ס"ז) עיין שם כל התורה מרישא לסיפא:

וזה בחינת תפילין. כי ענין תפילין מבואר שם כמו שכתוב שם על פסוק (שמות ל"א) ואמלא ~ אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה שהם בחינת ד' מוחין שנמשכין מהראש בית שזהו בחינת תפילין שהם בחינת ד' מוחין שממלאין את הבתים שזהו בחינת ראש בית שהראש מאיר לתוך הבית וכו' עיין שם. וכן כל הבחינות הנאמרים שם הם בחינת תפילין. כי מבואר שם שעיקר הוא הצדיק האמת שהוא בחינת צדיק יסוד עולם שהוא בחינת הפאר והחן והיופי של כל העולם וכו' והוא בחינת שם ה' כי שמו משותף בשמנו וכו'. ומשם נמשכין ד' מוחין מד' ~ אותיות השם והם בחינת תלת גוונין דעינא ובת עין. ומשם נמשכין הד' יסודות שמהם כל המדות. וזה בחינת שבת שהוא בחינת שין בת תלת גוונין דעינא ובת עין. כי שבת שמא דקודשא בריך הוא והוא בחינת שם הצדיק בחינת אנת שבת דכולהו יומי והוא מאיר לבית המקדש. וכל זה הוא בחינת מאורי אור שכשהם מתגברין נכנעין מאורי אש. ואז יש בעל הבית להעולם בחינת בראשית ראש בית שהראש מאיר לבית שזהו בחינת תפילין כנ"ל. וכל מי שנכלל בזה הראש בית שנכלל בשמו הקדוש בהפאר והחן והיופי האמת שלו נפתחין עיניו ומתחיל להסתכל על עצמו איך הוא אוחז בכל המדות וכו' וכו. בל כשנתעלם זה האור שהוא אור הצדיק הנ"ל שהוא בחינת שם ה' וכל בחינות הנ"ל אזי מתגברין ח"ו המאורי אש וכו' שהם ההיפך מכל הנ"ל ומהם חורבן בית המקדש וכו'. והעבר עבר אך עתה שהשם יתברך מצפה בכל יום לשוב אצלינו. עיקר התיקון שנשוב אליו על ידי קימת חצות שצריכין להתעורר לפקח על תיקון נפשו ולקום בחצותלילה ולהתאבל מאד על חורבן בית המקדש והעיקר להתאבל ולבכות הרבה על פגם מעשיו שגרמו חורבן בית המקדש או עיכוב בניינו וכו' ועל ידי זה זוכה שיחזור ויתגלה אצלו ההעלמה הנ"ל ויאיר עליו כל הבחינות הנ"ל בחינת לשום לאבילי ציון פאר תחת אפר פאר דייקא בחינת כלליות הגוונין הנ"ל בחינת שם ה' בחינת ד' מוחין הנ"ל שהם שורש ותיקון הד' יסודות וכו'. כי הכל נתהפך לטובה בבחינת פאר תחת אפר דייקא וכו' עיין שם היטב כל זה במקומו בסימן הנ"ל ובכמה מקומות בדברינו שדברנו בזה בחסדו יתברך ושים לבך לזה היטב עד שתבאו לידי מעשה לקום בחצות לילה להתאבל על מעשיך שמעכבים בנין

בית המקדש שנחשב כאלו אתה מחריבו ומאריך הגלות כל כך עד שתתחיל להסתכל על עצמיך בעין האמת עד שיארו עליך כל התיקונים הנ"ל וכו' וכו':

אות ב

וכל זה הוא בחינת תפילין כי מובן בכוונות האר"י ז"ל שאור התפילין יוצא על ידי התיקונים הנעשין על ידי קימת חצות עיין שם היינו כנ"ל. כי על ידי הצדיקים והכשרים שקמים בחצות לילה ומתאבלין על חורבן בית המקדש על ידי זה חוזרין ונתתקנין כל הבחינות הנ"ל וחוזרים ומתגברים בחינת המאורי אור ומאיר אור הראש בית שהוא בחינת ד' מוחין בחינת פאר תלת גוונין דעינא וטבת עין שכל זה הוא בחינת שם ה' שהוא ד' ~ אותיות וכו'. וכל זה הוא בחינת תפילין מוחלין כי תפילין הם בחינת שם ה' כמו שכתוב (דברים כ"ח) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך ואמרו רז"ל (ברכות ו') אלו תפלין שבראש וכו' והם בחינת פאר כלליות הגוונין דעינא כי תפילין נקראים פאר כמו שכתוב (יחזקאל כ"ד) פארך חבוש עליך כמו שאמרו רז"ל (מו"ק ט"ו) והם בחינת גוונין דעינא בחינת ולטוטפת בין עיניך והם בחינת ראש בית בחינת הפרשיות שהם המוחין ממלאין את הבתים וכו' כנ"ל. וכל זה זוכין עכל ידי קימת חצות כנ"ל ואפילו מי שאינו זוכה לקום בחצות אף על פי כן כל אור קדושת התפילין מוחין של כל ישראל נמשכין על ידי הצדיקי אמת שהם בחינת ראש בית וכו' הנ"ל שאורם נמשך על כל ישראל על ידי הקמים בחצות וכמובן בכתבי האריז"ל. והוא על פי הדברים הנ"ל. כי עיקר הפאר והחן והיופי של ישראל בכלל ובפרט הם התפילין הקדושים שמניח כל אחד בכל יום שהם בחינת אור הפנים שאנו ממשיכין עלינו אור הדעת והתנוצצות המוחין האמתיים להכיר את בוראנו יתברך שמו. להיות נכלל בשם ה' ואנו מתפארין בו יתברך והוא מתאפר בנו שהם בחינת התפילין של השם יבתרך שמתעוררין כשאנו מתעטרין בעטרת תפארת התפילין שלנו. שאזי גם השם יתברך מניח תפילין שכתוב בהם התפארותו בנו בחינת (דברים ד') כי מי גוי גדול וכו' ומי גוי גדול וכו' כמו שאמרו רז"ל במסכת ברכות (דף ו') וכל זה זוכין על ידי הצדיק יסוד עולם שעל ידו כל התקרבות ישראל להשם יתברך וכנ"ל. אבל בעוונותינו הרבים הוא נעלם מאד כנ"ל. כי עכשיו על ידי חורבן בית המקדש ואריכת הגלות שמתפשט ומתגבר הסטרא אחרא מאד להעלים אור הצדיק שזהו בחינת קשה סילוקן של צדיקים כפלים כחורבן בית המקדש כמו שכתוב (ישעיה כ"ט) לכן הנני יוסיף להפליא את העם הזה הפלא ופלא ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבוניו תסתתר וכו' כמו שאמרו רז"ל (עיין מדרש איכה פרק א') על כן עיקר התיקון על ידי קימת חצות כנ"ל. כי מי שרוצה לחוס על עצמו כשרואה

עוצם מרירת גלות נפשו וכו' צריך לבכות מאד על עוותם ההעלמה הזאת שנתתעלם אור הצדיקי אמת בעוונותינו הרבים ונתרבה המחלוקת מאד וכו' שזהו בחינת חבלי של משיח שהוא הקטגוריא שבין תלמיד חכם כמו שאמרו רז"ל (סוף כתובות) שעל ידי זה אריכת הגלות בעוונותינו הרבים. וזה עיקר חורבן בית המקדש וכנ"ל. וכל זה גורם כל אחד על ידי חטאיו ועוונותיו כי כל מה שמרבה לפגום ח"ו כן מתגבר ההעלמה ח"ו. ולהיפך כל מה שמשים אל לבו לבכות על זה ולשוב לבקש מהשם יתברך שיתקן כל זה על ידי זה מתגלה ההעלמה וזוכה שיאיר לו אור הצדיק שהיא בחינת הראש בית בחינת פאר וכו'. ועל ידי זה יוצאין בבקר אור התפילין וכו' וכנ"ל:

אות ג

וזה בחינת תפילי של ראש ותפילין של יד. כי מבואר שם שכלל כל התיקונים הנ"ל הוא להגביר בחינת מאורי אור על מאורי אש. כי מאורי אור הם בחינת שם ה' שהוא בחינת שם הצדיק וכו' ולהיפך מאורי אש הם ההיפך. כי הם בחינת ההעלמה. בחינת שם דסטרא אחרא שמתגבר להעלים שם ה' שמשותף בשם הצדיק וכו' כמו שכתוב שם עיין שם. ועל כן צריכי לר~ אות להגביר בחינת המאורי אור על המאורי אש. ומבואר ומובן שם שזה כלל כל עבודת האדם בזה העולם כי כלל האדם הוא ד' יסודות שמהם כל המדות טובות ורעות. ובשרשם הם כולם קדש בחינת ד' ~ אותיות השם. אך למטה הם מעורבים טוב ורע וזה כל עבודת האדם ומלחמתו בזה העולם לשבר התאוות והמדות רעות הנמשכין מהרע שבד' יסודות ולהגביר הטוב שבד' יסוד‍ות עד שיהיו נכללין כל הד' יסודות בד' ~ אותיות השם שהם בחינת מאורי אור בחינת מוחין וכו' כנ"ל. וכל זה זוכין על ידי שנכללין בהשם הטוב ובהפאר של הצדיק האמת שזה זוכין על ידי קימת חצות וכנ"ל. שעל ידי זהשכין עליו התנוצצות המוחין שהם בחינת מאורי אור וכו' בחינת תפילין כנ"ל. ואזי כשמתגברין בחינת המאורי אור על המאורי אש, אזי עיקר התיקון הוא שגם בחינת המאורי אש יתתקנו ויתהפכו ויכללו בתוך בחינת המאורי אור שזה עיקר התיקון. כי באמת גם המאורי אש מקבלין מהמאורי אור. ועל כן יש ד' גוונין באש כמו שכתוב בזוהר הקדוש. כי שרשם מד' גוונין הנ"ל. אך עיקר הפגם הוא כשמתגבר ח"ו הרע שבד' יסודות שהוא בחינת אש בחינת הרע שבמאורי אש הנ"ל שמשם כל התאוות ומדות רעות. כי כולם בחינת אש בחינת חמימות הלב הוא נור דלוק. וצריכין להתגבר עליו ולהכניעו על ידי המאורי אור שהוא בחינת שם הצדיק שמשם כח האש דקדושה ששורף ומבער האש הרע הזה בבחינת (יחזקאל ט"ו) מהאש יצאו והאש תכלם. היינו שבכח הצדיק זוכין להתגבר להפוך אש חמימותהלב אל

הקדושה שזה עיקר השלימות כמו שכתוב במקום אחר (ליקוטי תנינא סימן מ"ט). היינו להתגבר על האש התאוות והמדות דסטרא אחרא רק להמשיך עצמו אל ההיפך לעורר לבו שיתלהב להשם יתברך ולתורתו ולעבודתו יתברך להתפלל וללמוד בהתלהבות אש דקדושה בבחינת (תהלים ל"ט) חם לבי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני בבחינת (שיר השירים ח') רשפיה רשפי אש שלהבת יה עד שיזכה שהמאורי אש יתהפכו ויכללו בשרשם העליון שבקדושה שהוא בחינת מאורי אור. וזה וזכין על ידי קימת חצות כנ"ל שעל ידי זה זוכין לפאר תחת אפר כנ"ל. היינו שבחינת אפר בחינת מ אורי אש יתהפך לבחינת פאר שהוא בחינת מאורי אור כנ"ל. היינו שהמאורי אש בעצמן יתתקנו ויתהפכו ויוכללו באש דקדושה ששרשו מהמאורי אור כנ"ל. וזהו בחינת תפילין של יד שמניחין תחלה ואחר כך תפילין של ראש כי תפילין של ראש ותפילין של יד בדרך כלל הם בחינת מאורי אור בעצמן שהם בחינת תפילין של ראש ותיקון המאורי אש כנ"ל שזהו בחינת תפילין של יד שזהו בחינת יום ולילה. צדיק וכנסת ישראל. כי תיקון בחינת המאורי אש כנ"ל זהו בחינת תיקון מדת לילה שאז בחינת שליטת המאורי אש כמו שכתוב (במדבר ט') ובערב יהיה וכו' כמראה אש וכו'. עד שזוכין שלילה כיום יאיר שגם המאורי אש יתתקנו ויוכללו בבחינת מאורי אור שזה זוכין על ידי הבכיה בחצות. שזהו בחינת אין הדין נמתק אלא בשרשו. כי על ידי הדמעות נפגמין ח"ו בחינת המאורי אורכמו שכתוב שם שזהו בחינת רחל מבכה על בניה שזה בחינת חורבן בית המקדש. ואזי דייקא על ידי הבכיה ממשיכין על עצמו קדושת הבית המקדש בחינת פאר הנ"ל ונתהפכין המאורי אש שמשם הדמעות וכו' נתהפך הכל לבחינת מאורי אור בבחינת (ישעיה ל"ח) ראיתי את דמעותיך. וכל זה הוא בחינת תפלה של יד שהיא בבחינת כנסת ישראל שתקון אור זה יוצא תחלה בבקר על ידי התיקון של קימת חצות. שעל ידי זה לילה כיום יאיר שמתהפכין בחינת המאורי אש ששולטין בלילה ונכללין באור יום שהוא בחינת מאורי אור. ועל כן תפלה של יד הוא כנגד הלב לשעבד בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו. היינו כנ"ל להפוך כל חמימות האש שבלב לעבודתו יתברך שמו לחמימות והתלהבות דקדושה כנ"ל שזה בחינת התפילין של כלל ישראל שעוסקין עדיין במלחמה זאת לשכך ולבטל המדות ותאוות רעות שהם הרע שבד' יסודות ולברר הטוב שיהיה נכלל בהד' מוחין וכו' בבחינת מאורי אור וכל זה הוא בחינת תפלה של יד שהוא כנגד הלב. והוא בחינתיד כהה בחינת רחל (סבא משפטים דף צ"ה) עולימתא שפירתא דלית לה עיינין כי אם מה שמאירין לה מהמאורי אור על ידי הכובשין את יצרם וממשיכין כח הצדיק בחינת מאורי אור שעל ידי זה נמשכין המוחין בחינת אור העינים גם לשם

לבחינת רחל וכו' כידוע ומובן כל זה. ואחר כך מניחין תפילין של ראש שהוא בחינת אור הצדיק בעצמו שהוא בחינת עצם המאורי אור בחינת עצם הפאר והתגלות הגוונין בחינת ראש בית וכו' כנ"ל:

אות ד

וזה בחינת בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובו וחשך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת וכו'. בראשית ראש בית בחינת שם ה' וכו' שהוא שורש התפילין מוחין כנ"ל. שהם בחינת מאורי אור ותיקון המאורי אש שהם בחינת תפילין של יד ותפילין של ראש כנ"ל. וזהו בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. שמים וארץ הם בחינת צדיק וכנסת ישראל בחינת שורש מדת יום ומדת לילה שהם בחינת מ אורי אור ומאורי אש דקדושה כידוע ומובן כל זה שהם בחינת תפילין של יד ותפילין של ראש שנמשכין מבחינת הראש בית שהוא בחינת בראשית כנ"ל. וזהו והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום. בהו ובהו וחשך ותהום הם בחינת הרע שבד' יסודות שהם בחינת הרע שבמאורי אש שמשם כל הצרות וחורבן בית המקדש וכל אריכת הגלות שהוא על ידי שהתגברו הד' מלכיות דסטרא אחרא שהם בחינת תהו ובהו וכו'. כמו שדרשו רז"ל פסוק זה על הגליות של הד' מלכיות כמו שכתוב במדרש רבא תהו זה גלות בבל וכו'. והתיקון על ידי שממשיכין מהצדיק האמת קדושת התפילין שהם ד' פרשיות ד' מוחין בחינת מאורי אור שעל ידי זה זוכין להתגבר על הרע שבד' יחסודות שהם בחינת תהו ובהו וחשך ותהום שהם בחינת כלל כל התאוות ומדות רעות של האדם שממררין חיי האדם שעל ידי זה האדם כמו תועה במדבר ממש במקום תהו ובהו וחשך על פני תהום. כאשר יכול כל אחד להבין בעצמו. וכל זה אי אפשר לתקן כי אם על ידי הצדיק יסוד עולם שהוא בחינת רוחו של משיח. כי כל צדיק הוא בחינת משה משיח כמבואר כמה פעמים. וזהו ורוח אלקים מרחפת על פני המים. ודרשו רז"ל (זוהר ויחי דף רמ) זה רוחו של משיח שמרחף על פני המים על אנפי אורייתא. היינו בחינת התורה שעוסקין בה היראים והכשרים שבדור שעיקר התיקון הוא עסק התורה בלילה בחצות כמו שאמרו רז"ל. היינו על ידי קימת חצות לבכות על חורבן בית המקדש ואחר כך מתנחמין בבחינת פאר תחת אפר ועוסקין בתורה להקים את השכינה מגלותה ושם רוחו של משיח מרחף בבחינתורוח אלהים מרחפת על פני המים כנ"ל. כי מים מרמזים על על ריבוי הדמעות שבוכין בחצות ומפרשין שיחתן לפני השם יתברך ושופכין לבן כמים בבחינת (איכה ב') שפכי כמים לבך נוכח פני ה'. בחינת (שם א') עיני עיני יורדה מים וכו'. וזהו (שם) כי רחק ממני מנחם שהוא הצדיק האמת שהוא מנחם

הכל בבחינת (בראשית ה') זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון ידינו וכו'. היינו בחינתההעמה הנ"ל שנתעלם מאד אור הצדיק עד שהוא רחוק ממנו מאד בעונותינו הרבים. וזהו כי רחק ממני מנחם משיב נפשי שהוא הצדיק האמת שהוא מנחם ומשיב נפשי בשבעה משיבי טעם ובעונותינו נתעלם אתנו ורחוק מאתנו מאד ועל ידי זה היו בני שוממים כי גבר אויב. בני זה בחינת המעשים טובים של כל אחד מישראל שנקראים בנים. כי עיקר תולדותיהן של צדיקים הם מעשים טובים כמו שאמרו רז"ל. וזהו היו בני שוממים שעל ידי שרחק ממני מנחם שהוא אור הצדיק הנ"ל על ידי זה היו בני שוממים שאפילו מעט המעשים טוביםש לנו הם שוממים ומבולבלים מאד. כי גבר אויב שהתגבר האויב והשונא הגדול שהוא היצר הרע שהוא בחינת הרע שבד' יסודות שקשה מאד להתגבר עליהם מחמת תוקף ההעלמה הנ"ל בחינת כי רחק ממני מנחם וכו' כנ"ל. ועל אלה אני בוכיה עיני עיני יורדה מים וכו' כנ"ל. ועל ידי זה בעצמו שבוכה במר נפש על כל זה ושופך לבו כמים, על ידי זה זוכה לפי בחינתו שינחמו השם יתברך וימשיך עליו פאר תחת אפר עד שזוכה לעסוק בתורה שהיא בחינת מימי הדעת ושם רוחו של משיח מרחפת בבחינת ורוח אלקים מרחפת על פני המים וכנ"ל. ועל ידי זה ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור בחינת מאורי אור הנ"ל שנמשכין ומאירין על ידי זה כנ"ל. וזהו וירא אלקים את האור כי טוב ופירש רש"י ואין נאה לו שישתמש האור והחשך יחד על כן ויבדל אלקים בין האור ובין החושך וכו'. היינו בחינת סוד הבדלה. כי עיקר התגברות הרע שבמאורי אש שהם עיקר החשך הוא על ידי תערובות כשיונקים ח"ו יותר מדאי מהמאורי אור וכו' כידוע. אבל על ידי רוח אלקים הנ"ל שעל ידי זה התגברו מאורי אורבחינת יהי אור וכו' על ידי זה ויבדל שהבדיל בין האור ובין החשך בין מאורי אור ובין הרע שבמאורי אש. שזהו בחינת הבדלה במוצאי שבת שאז מברכין על האש להבדיל ולהפריש הרע שבמאורי אש עד שיוכללו המאורי אש במאורי אור על ידי הברכה בורא מאורי אש. וזהו ויקרא אלקים לאור יום וכו' ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד. כי על ידי ההבדלה שהבדיל החשך מן האור. הרע שבמאורי אש מן הטוב. על ידי זה נכלל מדת לילה במדת יום. ולילה כיום יאיר שזהו בחינת כלליות והתחברות תפלה של יד בתפלה של ראש שאסור להפריד ביניהם ח"ו בשום הפסד ושיחה כי צריכין לכוללם יחד שזהו בחינת ויהי ערב ויהי בקר יום אחד וכנ"ל:

אות ה

וזה בחינת תפילין מן העור. לתקן ולברר בחינת כתנות עור שהם בחינת צפרנים כמו שאמרו רז"ל (בראשית רבא פרק כ"א) חלקים כצפורן הלבישן וכו' שזהו בחינת מה

שמסתכלין על הצפרנים כשמברכין על האש במוצאי שבת בשעת הבדלה. כי שם צריכין עיקר ההבדלה והבירור לברר המאורי אש שהם בחינת צפרנים בחינת כתנות עור לברר הטוב מהרע עד שיתהפכו כתנות עור לבחינת כתנות אור באלף (שם) שהם בחינת מאורי אור. ועל כן כל תיקון התפילין הוא על ידי העור כי נכתבין על גבי העור. וגם הבתים ורצועות הם מן העור. כי עיקר תציקון התפילין להגביר בחינת המאורי אור על מאורי אש שהוא בחינת תיקון כתנות עור להפכם לבחינת כתנות אור בחינת מאורי אורי כנ"ל:

אות ו

וזה בחינת מה שהזהיר בכל הד' פרשיות של תפילין להגיד ולהודיע האמונה הקדושה לבנינו אחרינו. כמו שכתוב בפרשת קדש (שמות י"ג) והגדת לבנך ביום ההוא לאמר וכו' וכן בפרשה שניה (שם) והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת ואמרת אליו בחוזק יד הוציאנו ה' ממצרים ובפרשת שמע והיה אם שמע הזהיר ביותר (דברים ו') ושננתם לבניך וכו'. ולמדתם ~ אותם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך וכו'. כי עיקר קדושת התפילין הוא להגדיל שם ה' שהוא בח ינת מאורי אור וכו' כנ"ל. ועיקר הגדלת שם ה' הוא שבכל דור ודור ידברו וישיחו בנפל~ אות נור~ אות גדולת מעשיו ונסיו ומופתיו שעשה עמנו מעולם ואשר הוא עושה עמנו בכל דור ולספר כל זאת לבנינו ולבני בנינו אחרינו מדור לדור לעולם בבחינת (שמות ג') זה שמי לעלם וזה זכרי לדור דור וכתיב (תהלים קל"ה) ה' שמך לעולם ה' זכרך לדור ודור. וכמו שכתוב (שם קמ"ה) דור לדור ישבח מעשיך וגבורותיך יגידו וכתיב (שם ק') הודו לו ברכו שמו כי טוב ה' לעולם חסדו ועד דור ודור אמונתו. כי בכל דור ודור חייב אדם לר~ אות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים וכו'. שזה עיקר בחינת נור~ אות קדושת התפילין שאנו מחוייבים להניח בכל יום ויום על הראש והזרוע כדי לזכור בכל יום היטב היטב במוחו ולבו כי ה' הוציא ~ אותנו ממצרים בנסים נפלאים ונוראים כאלה כדי לגלות שמו ומלכותו וממשלתו בכל העולם כמו שכתוב (שמות ט') ולמען ספר שמי בכל הארץ. כי מכל זה מדברים ב' פרשיות הראשונות קדש והיה כי יביאך מענין יציאת מצרים. ואחר כך שמע והיה אם שמע לקבל עלינו עול מלכותו ואמונתו ועול מצות. וכל זה צריכים לקבל בכל יום מחדש ממש כמו שהזהיר (דברים ו') והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך ודרשו רז"ל (ספרי שם) בכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים כי מי שמשים לבו להתבונן על דרכי ה' והנהגותיו ונפל~ אותיו שעושה עמנו בכל דור חסדים נפלאים ונוראים על ידי הצדיקי אמת שמודיעים לנו אלקותו יתברך בחידושי תורתם

שמחדשים בדרכים נפלאים בכל דור ובריבוי הנסים והטובות והנפל~ אות שעושה עם כל אחד בפרטיות כמו שאומרים ג' פעמים בכל יום ועל נסיך שבכל יום עמנו ועלנפל~ אותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים וכו'. הוא יכול לקיים באמת מה שהזהירו רז"ל בכל דור ודור חייב אדם לר~ אות את עצמו כאלה הוא יצא ממצרים. וחובה על כל אחד לשיח ולספר בזה כל ימיו כמו שכתוב (תהלים ק"ה) שיחו בכל נפל~ אותיו ולספר ולהודיע זאת לבנינו ולבני בנינו מדור לדור לעולם כמו שכתוב (דברים ד') והודעתם לבניך ולבני בניך וכמו שכתוב (תהלים ע"ח) לא נכחד מבניהם לדור אחרון מספרים תהלות ה' ועזוזו ונפל~ אותיו אשר עשה ויקם עדות ביעקב וכו' אשר צוה את אבותינו להודיעם לבניהם למען ידעו דור אחרון בנים יולדו יקומו ויספרו לבניהם וכו'. וכל זה הוא בחינת תפילין שהם בחינת שם ה' שנמשך על ידי הצדיק האמת שהוא בחינת הפאר והחן והיופי של כל העולם שאנו ממשיכין עלינו הפאר הקדוש הזה שהוא בחינת שם ה' על ידי התפילין הקדושים כנ"ל. וזה הפאר וההידור נמשך מדור לדור בבחינת (ישעיה מ"א) קורא הדורות מראש שכל הדורות נמשכין מזה הראש בית. וכן פירש שם הדורות בחינת הידור האתרוג. והשני הפרישוים אחד. כי הידור האתרוג שהוא בחינת כנסת ישראל שהוא בחינת כבוד הדר מלכותו צריכין לספר בכל דור ודור ולהודיע זאת מדור לדור כמו שכתוב שם בתהלה לדוד בכל המזמור דור לדור ישבח מעשיך וגבורותיך וכו'. עד להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו וכו':

אות ז

ועל כן אי אפשר לידע ולהודיע ולהגדיל שם ה' כי אם על ידי הצדיק האמת כי הצדיק האמת הוא בחינת צדיק יסוד עולם שעיקר גדולתו הוא על ידי שמירת הברית בתכלית הקדושה שאין קדושה אחריה כמו שכתוב בזוהר הקדוש צדיק הוא מאן דנטיר ברית ומשם בבחינת ברית יוצאין כל הדורות. אבל את זה לעומת זה עשר אלקים. כי הסטרא אחרא והקליפה שנמשך מזוהמת הנחש מתגברת שם דייקא ביותר. ועל כן זעירין אינון זוכין לקדושת הברית בשלימות. כי אפילו הכשרים אינם זוכין לקדושה זאת כראוי. אך אף על פי כן אשרי למי שאינו פוגם על כל פנים גמים גמורים ח"ו. אבל בעוונותינו הרבים שכיח הרבה מה ששכיח שפוגמים מאד וכו' רחמנא ליצלן כידוע בדורות הללו. ומשם כל הערבוביא שבעולם שאין יודעין היכן הצדיקי אמת וכו'.וזה בחינת מלחמת עמלק שבכל דור כי עמלק הוא זוהמת הנחש שכלול מכל הרעות שבכל הד' יסודות הם בחינת כלל כל הגליות בבחינת (במדבר כ"ד) ראשית גוים עמלק והוא מעולם רצועהמרדות לישראל. כי בכל דור ודור הוא אורב על הכלל ועל הפרט כל יום כי

הוא השטן הוא סמסית וכו'. כי בתחלה מסית את כל אחד בתאוותיו ומדותיו הרעים למה שמסיתו ומחטיאו בנעוריו ובילדותו בפגם הברית כמו שמחטיאו ואחר כך מסיתו לרדוף אחר גדולות היות להוט אחר הממון וכו' ולרדוף אחר הכבוד וכו'. כי כל הקנאה והתאוה והכבוד וכו' וכל במדות רעות הכל נמשך מקליפת עמלק. ולא די לו בכל זה. אף גם עושה ערבוביה גדולה עד שנעשה קטגוריא גדולה בין התלמידי חכמים ומרבה ומגדיל השקר בעולם עד שמכניס דעות זרות וכפירות הרבה בעולם ומקים מהם ראשים שאומרים שרוצים בתקנת ישראל וכו' כידוע כל ה. ואיא פשר להאריך בזה כאן. וכל זה הוא בחינת מלחמת עמלק שבכל דור וכל עיקר קנאתו והתגרותו של קליפת עמלק הוא להעלים ולהסתיר אור הצדיקי אמת שהם בחינת שם ה'. ועל כן נשבע השם יתברך שאין שמו שלם עד שימחה זכר עמלק כמו שאמרו רז"ל (ומובא בפירוש רש"י). כי השם יתברך בעצמו כביכול צרך ללחום עמו בכל דור ודור כמו שכתוב (שמות י"ז) מלחמה לה' בעמלק מדור דור. כי על זה עיקר התגברותו שרוצה להעלים אור הצדיק הוא בחינת שם ה' שלא להודיעו ח"ו מדור לדור ורוצה להתגבר בכל זה על ידי פגם הברית שממשיך בזוהמתו שמשם המשכת הדורות על כן סובר שיוכל להעלים השם הקדוש על ידי זה. אבל איש בער לא ידע שהצדיק האמת קידש את עצמו בקדושת הברית בקדושה נוראה כל כך עד שקדושתו עולה על הכל כי על ידי תוקף קדושתו המשיך דעת עליון ונשגב כזה שאי אפשר להעלימו בשום אופן. שעל ידי זה הכל יכולין להמשיך הדעת הקדוש האמתי מדור לדור. כי הוא דעת התורה הקדושה שקבלנו על ידי משה רבינו עליו השלום שהבטיח לו השם יתברך (שמות י"ט) וגם בך יאמינו לעולם. שכל הצדיקים הממשיכין חידושי תורה על פי הדעת הקדוש הזה לחזק ולקיים בלב כל ישראל עצות עמוקות אמתיים לקיים על ידי זה את כל דברי התורה הזאת. אי אפשר להעלים אורם בשום אופן כי שפת אמת תכון לעד.וגם כי כל ישראל הם בכלל שומרי הברית על ידי מצות מילה הקדושה כמו שמעתי מפיו הקדוש. כי כל זה הוא בחינת מצות מילה שהוא לחתוך ולהעביר הערלה שהיא בחינת קליפת עמלק. וזה בחינת חיתוך ופריעה שהם כנגד תרין עננין שמכסיין על עינא שהם רומטי רבתא ורומי זררתא שמשם חורבן בית המקדש שמזה התחיל התורה בראשית הנ"ל ותרין עננין אלו הם בחינת קליפת עמלק שחופין על הברית קד שמעבירין ~ אותם על ידי מצות חיתוך ופריעה:

אות ח

וזה בחינת השם שנותנין להתינוק בשעת המילה. כי על ידי שחותכין ומעבירין הערלה שהיא בחינת קליפת עמלק שהיא בחינת ההעלמה וההסתרה הנ"ל שעל ידה היה נעלם

ונסתר אור הצדיק יסוד עולם וכו' כנ"ל. ועכשיו שהעבירו וביטלו ההעלמה אזי חוזר ונתגלה בחינת שם ה' שהוא בחינת אור הצדיק וכו' כנ"ל ומשם נמשך שם התינוק הנימול שנקרא בשם ישראל בשם שמברכין ~ אותו. כי כל שמות בני ישראל הם בחינת שם ה' שם הצדיק כי שמו משותף בשמנו. ועל כן אברהם אבינו שהוא ראש לנימולים כשצוה ~ אותו השם יתברך על המילה. אז הגדיל שמו כמו שכתוב (בראשית י"ז) אני הנה בריתי אתך וכו' ולא יקרא עוד את שמך אברם והיה שמך אברהם היינו כנ"ל. כי מצות מילה שעל ידה מבטלין בחינת ההעלמה הנ"ל על ידי זה נגדל שם הצדיק בחינת ולא יקרא עוד את שמך אברהם כי אם אברהם היינו שהגדיל שמו שהוא בחינת הגדלת שם ה' כנ"ל שזה זוכין על ידי שביטלו ההעלמה על ידי מצות מילה כנ"ל. ומשם ממשיכין שהתינוק הנימול שיהיה נקרא בשם ישראל שהוא בחינת שם ה' שם הצדיק שנגדל עתה על ידי מצו מילה כ"ל:

אות ט

וכל זה הוא בחינת פורים ופרשת זכור שקורין מלפניו הוא הכנעת קליפת עמלק שהוא עיקר קליפת הערלה החופה על ברית קדש שמשם עיקר ההעלמה שהמתגר תמיד להעלים אור הצדיק יסוד עולם על ידי פגם הברית הוא בחינת ערלה כנ"ל שזהו בחינת אשר קרך בדרך שהוא בחינת פגם הברית כמובא. והוא מתגבר על חלושי כח להפרידם ח"ו מהצדיק האמת בבחינת (דברים כ"ה) ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים. שהם החלושי כח שבישראל שרוצה להתגבר עליהם ביותר בתקף ההעלמה ולהפרידם לגמרי ח"ו מהצדיק האמת שמשם כל חיותם ותקותם לנצח. וזה בחינת המן ימח שמו שרצה להתגבר בעת שנלקחה אסתר למשכב הערל כי סבר שאשה יראת ה' נכבשה תחתם, כי כל המאורי אש יניקתם מבחינת אשרה וכו' כידוע. על כן שם עיקר המלחמה. אבל בתוקף קדושתו של מרדכי וגם אסתר היתה צדקת גדולה שמר ~ אותה שלא תהיה נלכדת ביניהם כמו שכתוב בת"ז בגין דאח נטיר לה. אדרבא הוציאה מביניהם כל ניצוצות הקדושה בבחינת (קהלת ח') עת אשר שלט האדם באדם לרע לו וכו' שזהו בחינת מה שכתוב לעיל שבשורש הקדושה נכללין המאורי אש בבחינת מאורי אור כנ"ל. אבל המן סבר שעכשיו יתגבר על ידי זה שעל ידי שנלקחה אסתר וכו' יהיה לו כח להגביר מ אד את המאורי אש עד שיכלה וישרוף ח"ו הכל שזהו בחינת מה שרצה להשמיד להרוג ולאבד וכו'. והעיקר על ידי שנכשלו בבבל בנשים הנכריות בפגם הברית כל כך שעל ידי זה מתגבר ההעלמה וההסתרה כנ"ל. כי מתגברין מאורי אש כנ"ל ומגודל התגברותם אז רצה לכלות לגמרי ח"ו. ובאמת היתה אז עת צרה גדולה וכו' כמובא. אבל

הכנעתו ומפלתו היה על ידי מרדכי שיצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה וילבש שק ואפר וכן בכל מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע אבל גדול ליהודים וצום ובכי ומספד שק ואפר יוצע לרבים (אסתר ד') שכל זה הוא בחינת הבכיה וההספד של חצות הנ"ל שעיקר הבכיה וההספד הוא על העלמה הנ"ל שעל ידי זה עיקר חורבן בית המקדש כנ"ל. כי גם אז עיקר התגרות המן וחחלותיו היה על שראה שרוצים לחזור ולבנות את הבית המקדש כמו שאמרו רז"ל. ומחמת זה התגרו בהם להגביר ח"ו המאורי אש על ידי הפגמים הנ"ל לכלותם לגמרי ח"ו. אבל מרדכי וישראל המשכיו תיקון הנ"ל של בחינת חצות הנ"ל על האבילות והבכיה וההספד שבכו והספידו על הצרה הגדולה הזאת שהוא בחינת הספד על העלמת הצדיק וכו'. וזהו בחינת שק ואפר אפר דייקא שבכו והתפלשו באפר על שראו תוקף התגברו המאורי אש שהם בחינת אפר כנ"ל, ועל ידי זה באמת זכו אחר כך שנתהפך מהיפך אל היפך בבחינת לשום לאבילי ציון פאר תחת אפר, פאר תחת אפר דייקא בחינת שנתהפכו המאורי אש בחינת אפר שיניקתם מבחינת אשה אסתר ונכללו בשורש קדושתם בבחינת פאר ויופי והידור הצדיק שהוא בחינת מאורי אור שזהו בחינת (שם ח') ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור וכו' שכל זה הוא בחינת פאר ויופי והידור הצדיק האמת בחינת כלליות הגוונין שהם בחינת תכלת וחור וכו' ותכריך בוץ וארגמן וכו'. כי התגברו בחסדו בחינת המאורי אור מאד בבחינת פאר תחת אפר כנ"ל, כי מרדכי הוא בחינת הרא בית הנ"ל. בחינת (שמות ל') ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור שהוא בחינת מרדכי מן התורה כמו שאמרו רז"ל (מגילה י'). כי הראש דקדושה בחינת מוחין הנ"ל הם בחינת בשמים בחינת ריח טוב שהוא חיות הנשמה שהיא בחינת המוחין בחינת (איוב ל"ב) ונשמת שדי תבינם. ועל כן על ידי הבשמים ראש האלו נמשח המשכן וכל כליו ונתקדשו בקדושתם. כי כל קדושת המשכן והבית המקדש הוא על ידי הצדיק הראש בית הנ"ל שהוא בחינת שבת שמאיר לבית המקדש וכמבואר בהתורה הנ"ל:

אות י

וזהו ליהודים היתה אורה וששמחה וששון ויקר שהם בחינת פאר כלליות הגוונין בחינת ד' מוחין שמשם כל השמחות בבחינת (תהלים פ"ט) בשמך יגילון כל היום וכו' כי תפארת עוזמו אתה וכו'. וזהו בחינת מהש דרשו רז"ל (מגילה ט"ז) אורה זו תורה בחינת קדושת המוחין הנ"ל הם בחינת קדושת התורה. כי כל חכמות המוחין הוא רק חכמת התורה ולא שום חכמה אחרת ח"ו כמו שכתוב אני חכמה וכו' לי בינה וכו'. וזהו (שם) ושמחה זה יום טוב שאז מאיר אור הפנים שבשביל זה נצטוו לעלות לרגל ביום טוב

כמו שכתוב (שמות כ"ג) שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלהיך לקבל אור הפנים המאיר בבית המקדש שהוא בחינת פאר הנ"ל שהוא עיקר קדושת הבית המקדש כנ"ל. וזהו (שם) וששון זו מילה היינו הכנעת וביטול ההעלמה הנ"ל על ידי העברת הערלה שהיא בחינת קליפת עמלק שחותכין ומעבירין ~ אותה על ידי מצות מילה כנ"ל וזהו (שם) ויקר אלו תפילין כי כל זה הוא בחינת תפילין כנ"ל:

אות יא

ועיין בהלכות שבת הלכה ד' שם מבואר גם כן ענין פרשת זכור וכו' על פי התורה הזאת. אך התורה היא ארוכה מארץ מדה וכו'. ומה שחסר זה גילה זה וכו'. ועדיין צריכין למודעי.כי עדיין יש בזה הרבה לדבר ולבאר בבחינת הנגלות לנו ולבנינו וכו'. מלבד הנסתרות לה' אלקינו שיש בזה שהוא סתום ונעלם מעין כל. השם יתברך יאיר עיניו בתורתו תמיד אמן כן יהי רצון:

אות יב

והנה על פי כל הנ"ל מבואר שתפילין הם בחינת פאר בחינת מוחין המאירין לבית המקדש שזוה בחינת שבת כנ"ל ועתה ממילא מובן מה ששבת לאו זמן תפילין. כי בשבת מאירין המוחין בחינת פאר הנ"ל בחינת אור הצדיק וכו' ממילא על ידי קדושת עיצומו של יום שהוא שבת שהוא בחינת אור הצדיק וכו' כנ"ל וכן יום טוב גם כן מאיר בו אור הפנים שהוא בחינת פאר כנ"ל על ידי קדושת יום טוב בעצמו ועל כן הוא גם כן לאו זמן תפילין וכנ"ל:

אות יג

וזהו שכתב בזוהר הקדוש פרשת חיי שרה שרזא דתפילין הוא כי הם בבחינת ועשו לי מקדש וכו' וכמו שכתוב שם כגוונא דמקדש דכתיב ועשה כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה. ועלייהו דיורא דמלכא בארבא אתוון. וכהן גדול לבא ומוחא עלייהו מדורין דקודשא בריך הוא בארבא פרשיין וכו' עיין שם. כי על פי כל הנ"ל מבואר שתפילין הם בחינת שבת בחינת אור הצדיק שהוא בחינת המוחין המאירין לבית המקדש, היינו ככל דברי הזוהר הנ"ל שתפילין הם בבחינת ועשו לי מקדש כנ"ל:

ברכת השחר א

הלכות ברכת השחר

הלכה א

אות א

כד שמע קול תרנגולא יברך הנותן לשכוי בינה וכו'. על פי מה שכתב רבינו בהתורה וביום הביכורים המדבר מהתנגלות ההסתרה וכו' (בסימן נ"ו) עיין שם שעיקר תיקון המלכות

על ידי שממשיכין לתוכה אריכות ימים שהוא בחינת הדעת ואז יוכל לגלות ההסתרה שבתוך ההסתרה ואזי נעשה מההסתרה דעת ואז אורייתא מכרזת קמייהו עד מתי פתיים כו' וזה בחינת קריאת קול התרנגול. כי בלילה מתגברת ההסתרה כי היא בחינת דינים ועל כן אז המלכות בגלות ועל כן אז השינה שהואט אחד מששים במיתה היפך חיים ואריכת ימים שהוא על ידי הדעת כנ"ל ובחצות הלילה אז מתחיל להאריר הדעת בהמלכות ואזי מתחיל תיקון המלכות ועל כן נעשה אז מההסתרה שהיא בחינת דינים וגבורות נעש מהם דייקא דעת ומכריזין ואומרים עד מתי פתיים תאהבו פתי בבחינת אורייתא מכרזת כנ"ל וזה הוא בחינת קריאת התרנגול שהוא מ כריז ומעורר העולם לעבודת הבורא כמבואר בזוהר והוא בא מהשתלשלות הגבורות דייקא כי הגבורות שהם ההסתרות נתהפכו ונעשו מהם דעת ומכריזין ומעוררין עד מתי פתיים כו' עורו ישינים מתרדמתכם ועל כן מברכין אז הנותן לשכוי בינה. שעל ידי הארת הבינה שהם המוחין לתוך הגבורות על ידי זה הם נתהפכין ונעשה מהם דעת כנ"ל וזהו להבחין בין יום ובין לילה היפך הסתרות שמהפכין אור לחשך וחשך לאור אבל על ידי התגלות הדעת מבחין בין יום ללילה בין חשך לאור בין רע לטוב וזהו הנותן לשכוי בינה בינה דייקא. כי עיקר המתקת הגבורות שנמתקין ונתהפכין לדעת שהוא בחינת חסד כנ"ל הוא על ידי הבינה כי משם דינין מתערין ועל ידה נמתקין וזה בחינת (תהלים פ"ט) מי גבר יחיה וכו'. מי זה בחינת בינה כמו שכתוב (איוב ל"ח) מי נתן לשכוי בינה כמו שכתוב בזוהר הקדוש כי ה' צב~ אות יעץ ומי יפר היינו כשממשיך הארת הבינה לתוך הגבורות שזה בחינת חיים ואריכות ימים כנ"ל וזה מי גבר יחי'. על ידי זה ימלט נפשו מיד שאול סלה, כי על ידי זה נתהפכה ההסתרה לדעת ואורייתא מכרזת קמייהו לשוב בתשובה ועל ידי זה ממלט נפשו מיד שאול על ידי התשובה כנ"ל:

הלכות ברכת השחר הלכה ב' נכללת בהלכות השכמת הבקר על פי אזמרה לאלקי בעודי הלכה א'

ברכת השחר ג

הלכה ג

אות א

כד שמע קול תרנגולא מברך הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה וכו', וענין ברכת שלא עשני גוי ועבד ואשה וכו'. וענין ברכת התורה. וענין פרשת התמיד ושאר קרבנות. וענין פסוקי דזמרה:

על פי המעשה של הבן מלך שנחלף בבן השפחה וכו'. עיין שם כל המעשה כולה מראשה לסופה והוא פלא. כמו שאמר רבינו ז"ל אחר שסיפר מעשה זאת. בזה הלשון. המעשה הזאת הוא כולה הפלא וכו'. ואין להאריך כאן בשבח גדולת המעשיות. כי גבהו מדעתינו וכו'. רק מה שאפשר למצוא בהם איזה רמז בעלמא אנו מחוייבים לחתור ולמצוא בחסדי ה'. כי שמעתי גילוי דעתו הקדושה מפיו הקדוש שרצונו שנחתור לבקש ולחפש בהם מה שאפרש למצוא וגם אמר שיכולין למצוא הרבה מהענינים המבוארים בהמעשיות מי שבקי ומבין בספרים קדושים. רק גוף המעשה בעצם מי ומה ואימת זה אי אפשר להבין וכו'. ואין כאן מקומו להאריך בזה:

אות ב

והנה ענין המעשה נוראה הנ"ל של הבן מלך שנחלף. ועל ידי זה התגבר עליו האכזר הבן השפחה באמת וגירשו ממקומו. ועל ידי זה נפל בן המלך האמת בדעתו עד שבא לידי רעות וכו' וכו'. כל ענין הזה מבואר ומובן היטב למבין מעט שזה סוד כל ענין גלות ישראל שהם מגורשים מארצם וממקומם. והם כצפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו ומפוזרים בין הדוים. והמלכות והממשלה היא אצלם. וישראל נחשבים בעוונותינו הרבים כעבדים ושפחות. שכל זה נמשך מבחינת החליפין הנ"ל של הבן מלך שנחלף וכו'. שזה סוד בחינת היכלי התמורות ששם נחלפין לפעמים הנשמות. כאשר שמענו מפיו הקדוש בפירוש קודם שסיפר המעשה הנ"ל. שדיבר מקודם מענין היכלי התמורות שם נחלפין הנשמות ח"ו. ואחר כך על ענין זה סיפר המעשה הנ"ל. ואמר שכבר פעם אחת היה מעשה כזאת והתחיל לספר כל המעשה הנ"ל עד שגמרה. נמצא שהמעשה הנ"ל של הבן מלך שנחלף. זה נמשך מבחינת היכלי התמורות וכו'. וזה סוד כל גלות וצרות ישראל בכלליות ובפרטיות מה שעובר על כל אחד ואחר. ועיקר הוא גלות וצרות הנפש. מה שגלינו בין העמים ואנו רחוקים מאבינו שבשמים וכו'. שכל זה נמשך מבחינת החליפין הנ"ל של הבן מלך שנחלף. שהוא בחינת היכלי התמורות שזה נמשך מחטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע שעל ידי זה גרם להתגבר ח"ו בחינת להט החרב המתהפכות, שהוא בחינת היכלי התמורות שהוא בחינ התהפכות ממטה לנחש ומנחש למטה. שהוא בחינת נשמות העשוקות בטיקלא בקליפת נוגה המתגלגלין בגלגולא וכו'. ומשם נמשכין בחינת החליפין והתמורות שבעולם שמשם עיקר אחיזת הסטרא אחרא ח"ו ומשם עיקר הגלות של ישראל בכלל ובפרט. כי באמת עיקר המלוכה שייכה רק לישראל כי כל ישראל בני מלכים הם. כי כל העולם ומלואו לא נברא אלא בשביל ישראל כמו שכתוב בראשית וכו' בשביל ישראל שנקראו ראשית

וכו'. והכל שייך ומשועבד להם. וכמו שהיה קצת בימי דוד ושלמה שהיה עיקר המלוכה אצל ישראל. וכמו שיהיה לעתיד כשיבא משיח צדקינו. שאז תשיב המלוכה לישראל. וכולם יהיו משועבדים תחת ישראל. כמו שכתוב (ישעיה מ"ט) והיה מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך אפים ארץ ישתחוו לך וכו'. אבל עכשיו בגלות בעוונותינו הרבים נחלף הדבר. שהעובדי כוכבים הם מלכים ומושלים. וישראל הם ח"ו כעבדים. שכל זה נמשך מבחינת היכלי התמורות שנמשך מחטא אדם הראשון וחטאי הדורות שאחריו שהוא בחינת בן המלך שנחלף כנ"ל. שעל ידי זה נתגברה הסטרא אחרא דמחשיך אנפי ברייתא. עד שנחלפה המלוכה להם בעוונותינו הרבים. ונדמה שהם בחינת בן המלך וישראל בגלות תחתם. כאלו היה בן בעבד ח"ו. שזה בחינת תחת שלש רגזה ארץ תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה. בחינת (קהלת י') ראיתי עבדים על סוסים ושרים הולכים כעבדים וכו'. ובעוונותינו הרבים הגברה בן האמה על בן המלך עד שגירשו מארצו, שזה בחינת גלות ישראל מארץ ישראל שהיא ארץ אבותם אשר נתן להם השם יתברך ומחמת שנתגרשו מארצם ונחשבו כעבדים. והם ללעג ולקלס. ונחשבו בגוים כצאן לטבח יובל וכו' רחמנא ליצלן. על ידי זה נפלו בדעתם. ומשם נמשכין כל הגשמיות והעונות והפגמים של ישראל כל אחד ואחד לפי בחינתו שזה עיקר גלות וצרת ישראל כי עיקר הגלות והצרה הוא שמחמת תוקף הגלות והתגברות הסטרא אחרא עכשיו בעת הגלות. על ידי זה מתגברת הסטרא אחרא מאד על נפשו"ת ישראל הקדושים. ומטמאת ~ אותם בעונות ופשעים ושאר פגמים ח"ו. כמו שכתוב (תהלים ק"ו) ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם. כי באמת ישראל רחוקים לגמרי מעון. ואין עון שייך להם כלל כמבואר במקום אחר (בלקוטי תנינא סימן ז'). ועיקר עונות ישראל נמשכין רק מתוקף הגלות כנ"ל. שנמשך מבחינת החליפין הנ"ל. שהוא בחינת היכלי התמורות כנ"ל:

אות ג

וזה סוד יצחק וישמעאל יעקב ועשו שמחמת בחינת ההיכלי התמורות. שנמשך שהוכרח אברהם ליקח שפחה להוציא תחלה הפסולת שהיה בו מחטא אדם הראשון שהוא העיקר שהתחיל לתקנו. שמזה הפסולת שנמשך מזוהמת הנחש נולד ישמעאל בן האמה. ומחמת החליפין של היכלי התמורות לא ניכר בעולם מי בן האמה ומי בן המלכה. שהיא בחינת שרה שנקראת על שם המלכות שרה על כל העולם. ועל כן התפאר ישמעאל שהוא העיקר זרע אברהם והממשלה בחינת מלכות שייך לו. שזהו בחינת המחלוקת היא בין ישמעאל ויצחק. כמו שכתוב (בראשית כ"א) ותרא שרה את בן הגר וכו' מצחק. וכמו שפירש רש"י מתשובת שרה כי לא יירש בן האמה עם בני אתה למד שהיה מריב

עם יצחק על הירושה ואומר אני בכור וכו'. וזהו גם כן בחינת יעקב ועשו. כי שם היה בחינת אחיזת החליפין של היכלי התמורות בבטן אחת בחינת (שם כ"ה) שני גויים בבטנך ושני לאומים ממעיך יפרדו ולאום מלאום יאמץ ורב יעבוד צעיר. כי החליפין של היכלי התמורות משתנים בכל פעם בכמה בחינות שונות בלי שיעור. וגם אצל כל אדם בפרטיות בפני עצמו נתרבים השינויים והתמורות בלי שיעור וערך ומספר שזהו בחינת כל העליות והירידות העוברים על כל אדם כל ימי חייו מיום היותו עד יום מותו. וכל הגלגולים שמתגלגלת נשמתו במקום שמתגלגלת מדור לדור עד הסוף שהכל נמשך מסוד היכלי התמורות שמשם נמשך סוד גלגול הנשמות שמטריח הקדוש ברוך הוא את עצמו לגלגל הנשמות בכמה וכמה גלגולים שונים כדי לבררם מבחינת היכלי התמורות מחטא אדם הראשון שמשם כל החטאים ח"ו וכנ"ל. כי מבואר בכתבי האריז"ל בענין שרואין שלפעמים צדיק גדול ועובד ה' נופל מעבודתו ולפעמים נופל לעבירות גמורות רחמנא ליצלן. עד שיש שנפלו מאד. שנעשו רשעים גדולים מאד רחמנא ליצלן. שהחטיאו את הרבים. ומתחלה היו צדיקים גדולים כמו ירבעם בן נבט ואחר. וכיוצא בהם בשאר הדורות. וכל זה נמשך מצד גלגולי הנשמות. שלפעמים נתעבר באדם נשמת אדם בליעל וכו' ועל ידי זה יכול פתאום ח"ו להתהפך לאיש אחר ח"ו. וכן להיפך שלפעמים נתעבר ברשע נשמה קדושה שעל ידי זה מתעורר בתשובה. שזה סוד בחינת כ(קהלת ח') יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשי הרשעים ויש רעשים שמגיע עליהם כמעשה הצדיקים וכמובא מזה בדברי רבינו ז"ל בהתורה של כיסופין (סימן ל"א). ובאמת ההאדם בעל בחירה. והכל כפי בחירתו וכפי כסופיו וכפי אמתת התחזקותו ואמונותו בהשם יתברך וכו' וכו'. כמו כן השם יתברך מתגלגל עמו ברחמיו. כי צדיק ה' וישר משפטיו. ועל כן צריך האדם להרבות בתפלה תמיד שיזכה להנצל מלהט החרב המתהפכת הזאת. שהוא בחינת היכלי התמורות כנ"ל. שלא יתגברו ח"ו לעשוק ולגזול ולהחליף ח"ו מעט הטוב של נפשו שיש בו עדיין שעל זה התפלל דוד המלך עליו השלום (תהלים קי"ט) ערוב עבדך לטוב אל יעשקוני זדים. שלא יעשקוהו הזדים שהם הסטרא אחרא והקליפות העושקים את הנפשו"ת ח"ו בתוך הטיקלא זה בחינת דמעת העשוקים ומיד עושקיהם כח ואין להם מנחם כידוע. וזה בחינת (שם) פדני מעושק אדם ואשמרה פקודיך. וכמו שפירש רש"י שם פדני מעושק אדם מיצר הרע העושק את הבריות וזה בחינת העושק של נשמות העשוקות בטיקלא הנ"ל. שהוא בחינת היכלי התמורות שחשודים להחליף ולקלקל. שזה בחינת בן המלך הנ"ל שנחלף כנ"ל. וזה בחינת (שם ק"מ) חלצני ה' מאדם רע מאיש חמסים תנצרני וכו'. וזה בחינת

(שם כ"ב) יחלקו בגדי להם ועל לבושי יפילו גורך ואתה ה' אל תרחק וכו' הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי וכו'. שכל זה הרבה דוד להתפלל להשם יתברך להנצל מהעושק והגזילה והחמס של הקליפות הם היצר הרע וחיילותיו העושקים ח"ו את הנפשו"ת בעונותיהם ומפשטים מהם בגדיהם ולבושיהם הקדושים עד שנשתנין פניהם. ואין מכירים את יקר דולת תפארתם. ומחליפין ומיירין טוב ברע ורע בטוב ח"ו. שכל זה הוא בחינת היכלי התמורות כנ"ל. וזה בחינת (שם ל"א) בידך אפקיד רוחי פדיתה ~ אותי ה' אל אמת. שצריך האדם תמיד להפקיד רוחו ונפשו ונשמתו בידו יתברך כדי שיהיה הוא יתברך בעל הפקדון, כדי שיפדה ~ אותו מן העושק והחליפין ח"ו. וזהו פדיתה ~ אותי ה' אל אמת. אמת דייקא היפך התמורות והעושק הנ"ל. שהם בחינת שקר שמשקר בנפשו ומחליפה באחרת ח"ו. וזהו פדיתה דייקא בחינת (דברים י"ג) הפודך מבית עבדים היינו שהשם יתברך פודה נפשו מבחינת עבדות שהוא בחינת שקר כמו שכתוב לקמן. וזה בחינת (תהלים כ"ה) אליך ה' נפשי אשא וזה (שם קמ"ג) כי אליך נשאתי נפשי הצילני מאויבי ה' וכו' כי צריכין תמיד למסור נפשו עם כל תנועותיו וחיותו להשם יתברך שעל ידי זה השם יתברך מצילו מהאויבים והשונאים הרוצים לגזול ולעשוק את הנפש ולהחליפה ח"ו בהיכלי התמורות כנ"ל. כי אי אפשר להנצל מכל זה כי אם על ידי תפלה ותחנונים הרבה הרבה. כי כמה נפשו"ת שקעו על ידי זה רחמנא ליצלן כנ"ל. כי הם אורבים על נפש האדם תמיד. וצריך רחמים רבים והתגברות גדול להנצל מהם. כמו שכתוב (שם י') יארוב במסתר כאריה בסכה יארוב לחטוף עני יחטוף עני במשכו ברשתו ידכה ישוח ונפל בעצומיו חלכאים. וזה בחינת מה שהתפלל דוד (שם ז') בך חסיתי הושיעני מכל רודפי והצילני פן יטרוף כאריה נפשי פורק ואין מציל וכו'. וכיוצא בזה הרבה. וזה בחינת (שם קט"ז) שובי נפשי למנוחיכי היפך בחינת העושק של התמורות שם בחינת הטלטול והגלות ח"ו וזה בחינת (שם כ"ג) נפשי ישובב וכו'. כי דוד המלך עליו השלום בטח בריבוי תפלותיו באמת להשם יתברך שהשם יתברך יציל נפשו מכל התמורות הנ"ל. וישוב נפשו למקומה ולמנוחתה:

אות ד

ועל כן דוד המלך עליו השלום הרבה להתפלל על זה הרבה יותר משאר הצדיקים. כי עיקר תיקון היכלי התמורות הוא על ידי דוד שעסק בתיקון זה ביותר. והוא יגמור זה התיקון בשלימות בימי משיח צדקנו שהוא בחינת דוד שאז יוגמר זה התיקון בשלימות כידוע. כי שם בבחינת היכלי התמורות נתפסו על ידי חטא אדם הראשון נפשו"ת קדושו"ת ויקרות מאד מאד שהם בחינת נפש אברהם. שמחמת זה הוכרח לצאת מתרח.

וכן נפשו"ת כמה צדיקים גבוהים ונוראים וכו' כמובא בכתבים. וזה בחינת נפש דוד שהוא בחינת משיח שנתפסה שם גם כן. ועליו התגברו ביותר ביותר בלי שיעור ועל כן כמה גלגולין עביד קודשא בריך הוא עד שהוציא נפשו משם בדרך גניבה וערמה. כי עם עקש תתפתל כתיב כמבואר זה בכתבי האר"י. שמחמת זה הוכרחה נפש דוד לצאת תחלה על ידי בנות לוט על ידי מעש משונה ודבר זר כזה. וכן ענין יהודה ותמר וכו' וכו'. שכל זה היה להוציא נפשו בדרך גניבה מהסטרא אחרא שעשקה ~ אותו. ולא רצתה להניח לצאת כי אם בדרך גניבה. כמבואר בכתבים. (עיין בליקוטי תורה על איוב ועוד בכמה מקומות). כי דוד היה ראוי להיות נפשל ולא היה לו חיים כי אם מה שנתנו לו אדם הראשון והאבות כידוע. ועל כן באמת היה כל ימיו בסכנה גדול מהסטרא אחרא שהתגברה עליו בכל עת, כמו שכתוב (תהלים צ"ד) לולא ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי וזהו סוד כפשע ביני ובין המות. ומזה יכול כל אדם ליקח מוסר לעצמו. כשרואה שהיצר הרע והתאוות וכו' מתגברים עליו מאד מאד. ונדמה לו שקשה לשברם. צריך לידע שבוודאי אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עמו. ובוודאי אם לא היה לו כח לשבר לא היה השם יתברך מגרה בו יצר הרע כזה. רק אדרבא ידע בנפשו כשרואה שיש לו יצר הרע גדול כזה. שבוודאי נפשו היא נפש יקרא וקדושה מאד מאד בשרשו. ועל כן מתגברים עליו כל כך. כי כל מה שהנפש יקרה וגבוה ביותר. מתגבר עליו היצר הרע ביותר. וכמו שאמרו רז"ל (סוכה נ"ב) כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו. וכמו שאמרו עוד שהיצר הרע מניח כל העובדי כוכבים ואינו מתגרה אלא בישראל ולא עוד אלא שמניח כל ישראל ואינו מתגרה אלא בתלמידי חכמים. כמו שכתוב כי הגדיל לעשו"ת שפשט ידו בגדולים דייקא שזהו בחינת דוד המלך עליו השלום שהיה כל ימיו בסכנה גדולה כנ"ל. וכמו שכתוב (תהלים קט"ז) אפפוני חבלי מות ומצרי שאול מצאוני וכו'. (שם ס"ט) טבעתי ביון מצולה ואין מעמד וכו'. הצילני מטיט ואל אטבעה וכו'. וכן כל ספר תהלים שנתייסד מהתפלות שהרבה להתפלל להנצל מהיצר הרע וחיילותיו לבל יאבד נפשו ח"ו, ובדרך זה צריך כל אדך לילך כי אין שום עצה ותקנה להנצל מכל זה כי אם על ידי ריבוי תפלות ותחנונים בלי שיעור כל ימי חייו כמו דוד המלך עליו השלום כנ"ל וכמבואר אצלינו כמה פעמים:

אות ה

כי אין זה דרך הענוה האמתיית שיחזיק את עצמו לרשע גמור ח"ו. ולהקטין מעלת נפשו הקדושה. רק אדרבא צריך לידע ולהאמין שנפשו בשרשה היא גדולה ויקרה וגבוה מאד מאד ואלפי אלפים ורבי רבבות עולמות בלי שיעור תלויים בה וכמו שאמר רבינו ז"ל

שאם היו מהפכין את האדם היו רואין שבכל גיד וגיד מגידי האדם תלויים אלפי אלפים ורבי רבבות עולמות. וכמבואר בשאר ספ-רים מגודל מעלת האדם שהוא בחינתצ לם אלקים. ואפילו נפש הפחות שבפחותים של ישראל גם כן גבוה מאד מאד מכל שכן וכל שכן נפשו"ת של בני תורה. ובפרט ~ אותן שיש להם שכל גדול. כי כל מה שהשכל גדול ביותר הנשמה גבוה יותר. כמו שאמר רבינו ז"ל כי הנשמה היא השכל כמו שכתוב (איוב ל"ב) ונשמת שדי תבינם. על כן האדם הבר שכל כשרואה שמתגבר עליו הבעל דבר ביותר. צריך לידע שבוודאי יש לו נפש גבוה מאד מאד. וצריך להתגבר לרחם על עצמו לבל יאבד אוצרות וסגולות יקרות וחמודות כאלה התלויים בנפשו אשר עין לא ראתה וכו'. ויתגבר בכל עוז להציל את נפשו מני שחת להצילה מן העושק והתמורה ח"ו. והעיקר על ידי ריבוי תפלות ובקשו"ת וכו' כנ"ל. וזה בחינת (דברי הימים ב' י"ז) ויגבה לבו בדרכי ה' שצריכין להגביה לבו ודעתו בדרכי ה' ולורמ בנפשו שאין נאה לי לעשו"ת מעשים כאלה מעשה בהמה ח"ו. כי נפשי גבוה מאד נפש ישראל שכולם בני מלכים וראוי לי להתנהג בנימוסי המלכות דקדושה, כמו שראוי לנפשו"ת ישראל שנקראים (דברים י"ד) בנים אתם לה' אלקיכם. וזה בחינת מה ששכתוב בהתורה ויהי הם מריקים שקיהם (בסימן י"ז) על מאמר רז"ל (ב"ב ע"ד) אנא בריה קלה שבים וכו' עיין שם מה שהטוב של נפש ישראל זוכר מעלתו שהוא נמשך מנפשו"ת ישראל שעלו במחשבה תחלה ובהם נמלך ונתייעץ בבריאת עולמות וכו'. ועתה ח"ו תהיה משוקעת במקומות כאלה רחמנא ליצלן. ועל ידי זה מרחם על עצמו וחוזר למעלתו וכו' עיין שם:

אות ו

ובאמת ענין זה בעצמו מה שרוב בני אדם טועים בעצמם. וסוברים שנפשם אינה קדושה משרשה, וקשה להם לשוב לה' ולהיות איש צדיק או איש כשר באמת כמו שאר הצדיקים והכשרים. כמו שמרגלא בפומא דאינשי לומר כששומעין שמספרין מאיזה צדיק או איש כשר וירא באמת ומתחיל להתעורר בהם הרהור תשובה להתחיל גם כן להתקרב להשם יתברך כי כל ישראל מלאים מחשבות של תשובה והתקרבות להשם יתברך תמיד. אך אחר כך תיכף אומרים מי יכול להתדמות אליו לזה האיש הצדיק וכו'. י היה נשמה קדושה מנעוריו. כי כך הורגלו עצמם לומר. שצדקת הצדיקים והכשרים הוא מצד הנשמה הקדושה שיש להם מתולדתם. ובאמת אמר רבינו ז"ל בפירוש שאינו כן. וזה עיקר החסרון של העולם שאומרים כך. ומחמת זה אינם מתעוררים ומתגברים להשוות עצמן לצדיקים. אבל באמת אינו כן, כי עיקר צדקת הצדיק והכשר הוא רק על ידי התגברותו והתחזקותו ויגיעתו וטרחו בעבודת ה' שיגע וטרח כל כך ימים ושנים

הרבה ולא הניח עצמו ליפול בשום אופן בעולם. והרבה בתפלה ותחנונים עד שזכה למה שזכה כי אם כפי ערכו אשרי להם. וכל אדם יכול להיות כמותם. כי הבחירה חפשיית לכל, וכתר שם טוב מונח, ומי שרוצה זוכה בו, כמו שאמרו רז"ל (יומא ע"ב) כתר כהונה זכה אהרן ונטלו. כתר מלכות זכה דוד ונטלו. כתר שם טוב מונח וכל הרוצה זכוה בו. ובאמת זה הענין בעצמו שבני האדם טועים בעצמם וסוברים שנפשם אינה יקרה וקדושה. ומחמת זה אינם מתגברים לעשו"ת כמעשה הצדיקים כנ"ל, כל זה נמשך מבחינת היכלי התמורות הנ"ל, שמשם בחינת המעשה של הבן מלך הנ"ל שנחלף. שמשם באים אלו המחשבות על האדם. כמו הבן מלך הנ"ל שנחלף ונתגרש ממקומו שמחמת זה נפל למקום שנפל ולקח את עצמו אל השכרות וכו'. עד שהיה כמסופק בעצמו אם הוא בן המלך האמת או בן השפחה ח"ו כמבואר שם בהמעשה הנ"ל שבכל עת שבא לו הרהורי תשובה היה מיישב את עצמו ממה נפשך אם אני בן המלך וכו'. עיין שם שמבואר שם שנפל כל כך עד שהיה מסופק בעצמו אם הוא בן המלך האמת. כמו כן הוא בכל אדם הרחוק מהשם יתברך, בפרט בתוקף סוף הגלות המר הזה שהוא חבלי של משיח שמתגבר בעתים הללו שהתגבר הבעל דבר ביותר על נפשו"ת ישראל כידוע בחוש, עד שכמה בני אדם מייאשין עצמן כאילו נפשם אינה מסוגלת כלל לעבודת ה' וכל זה הוא רק פיתוי ומחשבות היצר הרע שמחליש דעתו ומכניס בלבו חלישת וקטנות דסטרא אחרא. שזה נמשך מבחינת היכלי התמורות מבחינת החילוף של הבן מלך הנ"ל. שנפל כל כך עד שלא ידע בעצמו אם הוא בן המלך האמת. אבל באמת צריך האדם לידע ולהאמין שנפש כל אחד מישראל גבוה ויקרה מאד מאד וכולם הם בחינת בני מלכים ויכולים לזכות למדריגות גבוהות וקדושו"ת מאד כמו כל הצדיקים והכשרים. כי גם על כל הצדיקים והכשרים עברו מחשבות וחלישו"ת כאלה וכאלה. אך היו משכילים לבלי להניח להטעות ~ אותם, והתגברו והתחזקו מאד עד שזכו למה שזכו. וזה שאמר דוד (תהלים פ"ו) שמרה נפשי כי חסיד אני כמו שאמרו רז"ל (ברכות ד'). וכן איתא בזוהר הקדוש פרשת בלק שדוד קרא לנפשי' חסיד בגין דאיצטרך לי' לבר נש דלא לשוואה גרמי' רשע וכו'. היינו כנ"ל שזה בחינת ויגבה לבו בדרכי ה' כמבוא בדברי רבינו ז"ל (בסימן קכ"ה בלקוטי תנינא). כי צריך לידע מעלת נפשו בשרשה בחינת אנא ברי' קלה שבים הנ"ל. לידע שהוא משורש הנפש של הבן הלך האמת כדי שיתגבר לחזור למעלתו כנ"ל:

אות ז

ועל כן השתדל דוד על זה ביותר. כי הוא היה צריך לזכות למלוכה דקדושה על ישראל. ועל כן התגבר עליו הבעל דבר ביותר כי הוא רוצה תמיד להחליף בחינת בן המלך לבחינת בן השפחה. ובפרט על נפש בן המלך בעצמו שהוא דוד שהוא המלך באמת על ישראל. על כן רצה להתגבר עליו ח"ו ביותר. אבל הוא בגודל כחו וריבוי תפלותיו זכה לבטל מנפשו כל בחינת הזוהמא של בחינת עבדות עד שזכה למלוכה דקדושה של בן המלך האמת להיות מלך על כל ישראל לעולם. ועל כן אמר כמה פעמים (תהלים פ"ו) הושע עבדך וכו', (שם קט"ז) אנא ה' כי אני עבדך אני עבדך בן אמתך פתחת למוסרי. כדי להכניע ולבטל בחינת עבדות בשרשו, כי זה כלל שאין הדין נמתק אלא בשרשו. ועל כן עשה עצמו כעבד להשם יתברך כדי לבטל העבדות דסטרא אחרא. בחינת אני עבדך בן אמתך פתחת למוסרי. פתחת למוסרי זה בחינת העבדות של הסטרא אחרא שביטל השם יתברך ממנו. ועל כן זכה למלוכה שהוא בחינת בן המלך האמת בחינת ה' אמר אלי בני אתה וכו':

אות ח

ועל כן השתדל יעקב אבינו עליו השלום ליקח הבכורה מעשו כי הבכורה היא בחינת מלכות כמו שאמר רבינו במקום אחר (סימן נ"ו) בחינת (שם פ"ט) אף אני בכור אתנהו. כי יעקב הוא בחינת בן המלך האמת. ועשו נשמתו הוא בחינת בן השפחה, שרצה לרמות את אביו. ורצה להמשיך הברכה והממשלה לעצמו. אבל השם יתברך עזר ליעקב ולקח ממנו הבכורה והברכה שהוא בחינת מלכות דקדושה כי מעשה הנ"ל של בן מלך שנחלף כוללת כל התורה כולה. וכל מה שעבר מתחלה ועד סוף. מתחלת חטא אדם הראשון שנתגרש מהגען עדן מחטאו שמרומז בהמעשה הנ"ל כמבואר בסופו שם, עד הגמר עד שיבא משיח צדקינו ויטול המלוכה, ותשוב המלוכה לבן המלך האמת. אך בכל דור ודור ובכל מקום וזמן משתנה ענין המעשה הזאת בכמה מבחינות שונות. כי אבכהם אבינו עליו השלום שהוא התחלת התיקון היה לו מלחמה עם נמרוד ואני דורו שאמרו עליו שהוא מין וכופר, על שהיה מקרב בני אדם להאמין בהשם יתברך. והיה נראה כאלו נמרוד ואנשיו להם מגיע המלוכה. ולאברהם אבינו עשו כל היסורים והשליכוהו לכבשן האש וכו' וכל מה שעבר עליו. ויצחק היה לו מלחמה וויכוח עם אחיו בן השפחה. ויעקב נולד בבטן אחד עם אשו שהיה נפשו מבחינת בן השפחה וכו' כי החילוף הנ"ל של בן המלך נמשך מבחינת היכלי התמורות שם יש שינויים רבים בלי שעור וערך:

אות ט

עד שנמכין השינויים והחילופים בין ישראל בעצמן. שהעולם מתנהג בהיפך מן האמת. כמו שכתוב (ישעיה ג') ירהבו הנער בזקן והנקלה בנכבד. שהיראים והכשרים באמת מבוזים מאד. והקלים והפחותים מתגברים למשול עליהם. וכיוצא בזה הרבה היפוכים בלי שיעור שמתנהג בעולם שלא כראוי באמת. וגם בימי התנאים ואמוראים היה מתנהג מעין זה קצת. כמו שכתוב (ב"כ י') עולם הפוך ראיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה וכו'. מכל שכן עכשיו שהתגבר השקר ביותר בלי שיעור כמו שכתוב ותשלך אמת ארצה. וכמו שאמרו רז"ל (סוטה מ"ט) בעוקבת משיחא חוצפא יסגא והאמת תהיה נעדרת שנעשה האמת עדרים עדרים. וכל אחד אומר שאצלו האמת וכו'.וכל זה נמשך מבחינת החילוף של בן המלך הנ"ל שלקח בן השפחה המלוכה לעצמו. ואת בן המלך גורש וכו'. שמשם נמשך בחינת חילוף המלוכה עכשיו בכלליות שהעובדי כוכבים יש להם כל המלוכה והממשלה וישראל מבוזים ושפלים בגלות ועבדות ומגורשים מארצם כנ"ל. וגם בין ישראל בעצמן הרשעים והאפיקורסים יש להם ממשלה ועשירות גדול. ובני ישראל השרים עניים ודלים ומבוזים ומכבידים עליהם עול הנתינות, והם ללעג ולקלס וכמו שכתוב בזוהר הקדוש ובגלותא בתראה אינון ערב רב אינון רישא עמא ויראי חטא ימאסו וחשובים ככלבים בעיניהם. עיין שם בר"מ וכו'. ואפילו בין בני ישראל הכשרים בעצמן יש מחלוקת וערבוביא גדולה. עד שאין יודעין היכן האמת כמו שאמר רבינו ז"ל (בלקוטי תנינא סימן ע"ח) שהבעל דבר הניח עצמו על זה מאד עכשיו לבלבל את העולם וכו'. והכניס מחלוקת בין הצדיקים והקים בעולם מפורסמים הרבה של שקר. וגם בין הצדיקים האמתיים הכניס מחלוקת גדול עד שאין אחד יודע היכן האמת. על כן צריכין לבקש מאד מהשם יתברך לזכות להתקרב לצדיקים אמתיים וכו' עיין שם. וכל זה נמשך ונשתלשל מבחינת החילוף הנ"ל. שמשם כל החילופים והשינויים שבעולם שרוצים להחליף האמת לשקר ח"ו והשקר לאמת ועיין בזוהר (ויחי ד' רכ"א) על פסוק שושנת העמקים מענין להט החרב המתהפכת שמשם כל השינויים שבעולם שמהפכין האמת לשקר ושקר לאמת. בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות בכל מקום ובכל זמן:

אות י

וזה בחינת ברכת השחר. בחינת ברכת שלא עשני גוי ועבד ואשה שמברכין בכל בקר על שלא נחלפה נשמתו בנשמת גוי ועבד ואשה. כמבואר בכתבי האריז"ל. נמצא שעיקר אלו הברכות הוא על שניצול נפשו מבחינת החליפין הנ"ל. שנמשכין מהיכלי התמורות שהם בחינת החליפין של בן המלך הנ"ל שנחלף כנ"ל:

אות יא

וזה בחינת ברכת הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה. דהיינו להבחין בין האור ובין החשך שהוא בחינת הבחנה בין האמת ובין השקר. כי איתא בדברי רבינו ז"ל בהשיחות שאצל המעשיות. שיש שני מיני פלטין באחד דר מלך. ובהשני דר עבד. ושניהם דומים זה לזה לגמרי וקשה מאד להבחין ביניהם כי יש כמה נפשו"ת שמתקשרין וכו'. עד שנעשה מהם בית ופלטין שם דר אמת שהוא בחינת מלך. וכל מי שרוצה למצוא אמת ימצא בבית ופלטין זה של אלו הנפשו"ת וכו'. ויש כנגד זה שמתקשרין כמה נפשו"ת ונעשה מהם בית ששם דיקרת השקר שהוא בחינת עבד וכו' עיין שם. נמצא שאמת ושקר הם בחינת מלך ועבד הנ"ל שמחמת התגברות השקר נחלף בן המלך בבן העבד עד שהתגבר השקר עד שסברו שבן העבד הוא בן המלך באמת.ועל בן המלך סברו שהוא בן העבד ח"ו שזה השקר הוא בחינת חשך דמחשיך אנפי ברייתא על ידי השקר עד שטועין ומחליפין אמת בשקר ושקר באמת ומחליפין וממירין רע בטוב וטוב ברע. ושמים חשך לאור ואור לחשך שמים מתוק למר ומר למתוק כמו שכתוב (ישעיה ה') הוי אומרים לרע טוב ולטוב רע וכו'. שכל אלו החילופים והבלבולים נמשכין מבחינת היכלי התמורות, שהם בחינת החליפין של בן המלך שנחלף הנ"ל. שמשם נמשכין כל הבלבולים והחילופים שבעולם כמו עכשיו בדור הזה שנתקיים ותשלך אמת ארצה והאמת נעדרת ונעשה עדרים עדרים של אמת עד שקשה מאד להבחין בין האמתוהשקר כי אם כל חד כפום מה דמשער בלבי' יכול להבחין מעט האמת לאמתו אם ירצה לבלי להטעות את עצמו ולהסתכל על האמת באמת. כמו שאמר רבינו ז"ל שכל מה שמגלין איזה אמת יש כנגדו שקר. כי גם הרחוקים מאת אומרים גם כן כך, לשונות כאלו. על כן אי אפשר לברר האמת כי אם כל חד כפום מה דמשער בלבי' יכול להבחין מעט החילוק שבין האמת הברור לזולתו. וזהו בחינת הבחנה בין יום ובין לילה, בין אור וחושך. כמו שאמר רבינו ז"ל (סימן רל"ד) שכנגד כל מעשה שמספרין מצדיקים יש כנגדו מעשה מרשעים שמספרין מהם גם כן כך וכו'. ועל כן מי שיודע להבדיל בין האור ובין החשך, הוא דייקא יכול לספר מעשיות מצדיקים ולזכך המוח על ידי זה וכו'. וזהו מה שאמרו רז"ל במדרש (בראשית רבא פרק ג') ולהבדיל בין האור ובין החשך. אור אלו מעשיהם של צדיקיסוחשך אלו מעשיהם של רשעים כי מעשיות שמספרין מצדיקים הם בחינת אור. ומעשיות של רשעים הם בחינת חשך עיין שם בלקוטי א' סימן ה"ל. וזהו בחינת ברכת הנותן לשכוי בינה וכו'. שמברכין בבקר שעיקר הברכה על ההבחנה שזוכין להבחין בין אמת והשקר שזהוב חנית הבחנה בין אור וחשך כנ"ל. בחינת להבחין בין יום ובין

לילה. דהיינו מה שישראל הכשרים זוכין להנצל מבחינת הטעות והשקר של החילוף של בן המלך שנחלף הנ"ל. שמשם כל הטעותים והבלבולים כנ"ל. וזהו הנותן לשכוי בינה. שכוי זה הלב שסוכה וכו' כמו שאמרו רז"ל כי עיקר ההבחנה בין אור וחשך שהוא בחינת הבחנה בין אמת ושקר הוא רק בלב לכל חד כפום מה דמשער בלבי'. כי אי אפשר לברר ולהוכי האמתעל ידי ראיות בשום אופן. כי הכל יכולין לסתור מחמת נצחון ולספר כנגד זה מעשיות של שקר והוכחות של שקר לסתור ולהעלים האמת ח"ו. אבל עיקר ההבחנה הוא בלב לכל חד כפום מה דמשער בלבי' הוא יכול להבחין בין יום ובין לילה בין אור וחשך שהוא בחינת הבחנה בין אמת ושקר שהם בחינת מלךועבד להבחין מי בן המלך ומי בן העבד. מי מסטרא דא ומי מסטרא דא. לברר ולתקן בחינת החליפין הנ"ל שזהו כל עבודתינו לברר נשמותינו וכל הנצוצות התלויים בנו לבררם מבחינת היכלי התמורות שהם בחינת החליפין הנ"ל כנ"ל:

אות יב

ועיקר ברכת הנותן לשכוי בינה הוא על קריאת התרנגול בחצות לילה שעל ידי זה מבחינים בין חצות לילה הראשון שהוא תוקף חשכת הלילה ובין חצות לילה השני שאז מתחיל להתנוצץ ולהתעורר בחינת אור יום כדוע. כי עיקר חידוש ההבחנה הוא בלילה בעת החשך שאז עיקר ברבותא להבחין. כי ביום הין ההבחנה חידוש כל כך. היינו כי הגאולה שתבא במהרה בימינו על ידי משיח צדקינו נקראת אור יום כמו שכתוב (תהלים צ"ב) להגיד בבקר חסדך. דהיינו בעת הגאולה וכו'. וכמו שפירש רש"י בכמה מקומות. כי הגלות נמשל ללילה, והגאולה נמשל לאור יום. ואז כשיאיר בוקרן של ישראל ויבא משיח צדקינו, ויגלה האמת בעולם. אז לא תהיה ההבחנה חידוש כי הכל ידעו האמת אז. ועיקר החידוש הוא מי שזוכה עכשיו בתוקף חשכת הגלות שדומה ללילה, להבחין בין האמת ובין שאינו אמת. שזהו בחינת להבחין בין יום ולילה שבין אור וחשך כנ"ל. כי בעבודתינו לא עזבנו אלקינו. ויט עלינו חסד בתוקף הגלות הזה ששולח לנו בכל דור ודור צדיקים אמתיים לחיותנו כיום הזה כי אין דור יתום. והם מחיין ~ אותנו בתוקף חשכת ללה שהוא בחינת חשכת הגלות המר הה והם מקיימין בנו בחינת (משלי ל"א) ותקם בעוד לילה ותן טרף לביתה וחוק לנערותיה. דהיינו שהצדיקים אמתיים שבכל דור בימי הגלות הם כמו מי שקם קודם אור היום ועסק בתורה עם תלמידים שזהו יקר מאד בעיני השם יתברך כידוע. שזהו בחינת ותקם בעוד לילה וכו'. כמו כן בכלליות העולם. הם מתעוררים קודם אור בוקרן של ישראל וקמים בעוד לילה בעוד התגברות חשכת הגלות שדומה ללילה. ונותנים טרף לביתם וחוק וכו'. דהיינו שלומדין עם תלמידיהם ומגלים

להם אלקותו יתברך ומעוררים ~ אותם לתשובה ומקרבין ~ אותם לאביהם שבשמים. ואז קודם אור היום דהיינו קודם ביאת משיח, אז עיקר הרבותא מי שזוכה להבחין עתה בין יום ובין לילה. דהיינו בין הצדיקים האמתיים שהם בחינת אור יום כי כל צדיק אמת הוא בחינת משה משיח בחינת אור יום שהוא בחינת אור האמת. ובין השקר שהוא בחינת חשכת לילה בחינת עבד בחינת שינה. כי י' קבין שינה ירדו לעולם ט' נטלו עבדים (קידושין מ"ט) שהם בחינת ארור כנען בחינת זוהמת הנחש סטרא דמותא שהוא בחינת שקר. וכמבואר בדבריר ז"ל על הענין שקשה לישן במוצאי שבת (סימן קי"ז) עיין שם. ועל זה מרמז בחינת הברכה הנ"ל הנותן לשכוי בינה שעיקרה על ההבחנה שבחצות הלילה שאז מתחיל להצנוצ אור היום. אבל עדיין לא בא אור יום שזהו ממש בחינת הצדיקים שבזמן הגלות שהם בחינת התנוצצות משיח. כי כל צדיק אמת הוא בחינת משיח כמבואר בדברי רז"ל כמה פעמים. אבל עדיין לא האיר היום ממש. כי עדיין לא בא משיח ממש שהוא עיקר אור יום הנ"ל. ועל כן עכשיו עיקר הרבותא של ההבחנה בין האמת ובין השקר כי אי אפשר להבחין כי אם בלב כל חד כפום מה דמשער בלבי' בחינת הנותן לשכוי בינה לבחין וכו'. לשכוי דייקא זה הלב שסוכה וצופה כל חד כפום מה דמשער בלבי' יכול לידע ולהבחין אם ירצה. בין יום ובין לילה בין אור וחשך בין האמת והשקר כי האמת עד לעצמו וכנ"ל:

אות יג

וזה בחינת ברכת המעביר שינה מעיני וכו'. כי ביטול השינה הוא בחינת הכנעת בחינת עבד שהוא בחינת שינה. כי עשרה קבין שינה וכו'. ט' נטלו עבדים וכו' כנ"ל. וזה חבינת ברכת מתיר אסורים כי בשעת שינה הוא כאסור בשביה ועבדות כמו שפירש רש"י שם על ברכה זו היינו כנ"ל כי בשעת שינה וחשך אז הוא בחינת אחיזת העבדות שהוא בחינת שינה וחשך כנ"ל. ועל כן בהקיצו משנתו מבחינת עבדות מברכין מתיר אסורים כנ"ל. כי שינה אחד מששים במתיה. והמיתה נמשכת מזוהמת הנחש שהוא בחינת עבדות בחינת ארור כנען שזהו בחינת ארור אתה הנאמר בנחש הקדמוני. וכמבואר בדברי רבינו ז"ל (לקוטי מוהר"ן סימן ז') ועל כן בעת שנתקלל האדם במיתה אז נתקלל בשדעת אפך תאכל לחם שהוא בחינת עדות. כי הכל בחינה אחת כנ"ל. ומשם בחינת השינה שהוא אחד מששים במיתה כנ"ל. ואז התגבר בחינת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים. שמשם כל השינויים והחילופים שהם בחינת החילוף של בן המלך הנ"ל כנ"ל. ועל כן בהקיצו משנתו צריך לברך כל הברכות הנ"ל. כדי לברר נפשו מבחינת החילוף הנ"ל. מבחינת היכלי התמורות להוציא נפשו מבחינת עבד מבחינת

שינה ומיתה לזכות להתקרב ולכלול בבחינת הצדיקים אמתיים שהם בחינת בן המלך האמת שעל ידי זה עיקר תיקון נפשו וכנ"ל:

אות יד

וזה בחינת מלביש ערומים זה בחינת המלבוש שמקבלת הלבנה מהחמה בלילה בעת חדתותי דסיהרא שמשם נמשכין כל המלבושים כמבואר במעשה הנ"ל מענין המלבוש של הלבנה עיין שם שכל זה שייך לתיקון בן המלך כמובן בהמעשה הנ"ל. ולכן מברכין על זה בכל בקר שאז צריכין לברר הנפשו"ת מבחינת החילוף הנ"ל כנ"ל:

אות טו

וזה בחינת ברכת התורה. כי התורה היא בחינת ארון העדות שכשהניחוהו על הפרות התחילו לשורר, שכל זה שייך לתיקון ובירור נפשו מבחינת החילוף הנ"ל כמובן בהמעשה הנ"ל. כי כל אלו הדברים שהודיעו לו אז מענין המלבוש של הלבנה וכו'. ומענין הכלי נפלאה שהוא בחינת הארון וכו' כמבואר בסוף המעשה. כל זה היה תיקונו של בן המלך כי על ידי כל זה זכה לחזור למעלתו עיין שם במעשה הנ"ל והבן:

אות טז

וזה בחינת נר חנוכה. כי נר חנוכה הוא להדליק ולהאיר אור האמת בעולם שיזכו הכל לידע היכן האמת. בבחינת (תהלים מ"ג) שלח אורך ואמתך כמו שאמר רבינו ז"ל בהתורה ימי חנוכה הם ימי הודאה (בלקוטי תנינא סימן ב') וכו' היינו שעל ידי מצות נר חנוכה ממשיכין הארת האמת בעולם שנזכה לידע ולהכיר ולהבחין בין בחינת בן המלך ובין בחינת בן השפחה ולברר נשמותינו מבחינת השקר של היכלי התמורות שמשם כל הבלבולים של האדם מה שמסופק על פי רוב ואינו יודע האמת בכלליות ובפרטיות. ועל ידי מצות נר חנוכה אנו זוכין להמשיך הארת האמת שיזכהכל אחד להבחין בין האמת להההיפך בכלל ובפרט. וכן מבואר בכוונות האר"י ז"ל שעל ידי נר חנוכה ממשיכין הארת האמת שזהו בחינת ח' ימי חנוכה שהם כנגד ח' פעמים אמת שבאמת ויציב היינו כנ"ל. כי עיקר התגלות האמת הוא לברר האמת בבירור גמור עד שנזכה לברר נשמותינו מבחינת עבד מבחינת בן השפחה, על ידי שנזכה להתקרב לצדיקי אמת שהם בחינת בן המלך וזהו בחינת ח' פעמים אמת שבאמת ויציב שמגלין אמתת אלקותו ותורתו בכמה לשונות וחוזרין ושונין ומשלשין וכו' לגלות האמת פעם אחר פעם עד ח' פעמים כמו שאנו אומרין אמת ויציב ונכון וקיים וכו' אמת אלקי עולם וכו' אמת ואמונה וכו'. ואחר כך בפעם הח' אומרים אמת ממצרים גאלתנו ה' אלקינו ומבית עבדים פדיתנו וכו'. היינו שזכינו לצאת מעבדות לחירות שזכינו לברר נשמותינו מבחינת עבד מבחינת עבדות של מצרים וזכינו לקבל את התורה שהיא בחינת מלכות כמו שכתוב (משלי ח')

בי מלכים ימלוכו. היינו שתחזור נשמותינו למעלתה לבחינת בן המלך כנ"ל. כי זה עיקר הבירור שזוכין על ידי התגלות האמת שהם בחינת ח' פעמים אמת שבאמת ויציב וכו'. כי עיקר התגלות האמת בשלימות הוא כשזוכין על ידי התגלות האמת לצאת מבחינת בן השפחה לבחינת בן המלך שזהו בחינת אמת ממצרים גאלתנו ומבית עבדים פדיתנו שיצאנו מבחינת עבד וכו' כנ"ל. וזהו בחינת ח' ימי חנוכה שהם עכנגד ח' פעמים אמת הנ"ל. כי זה עיקר הנס של חנוכה שנכנע מלכות הרשעה שהוא בחינת שקר בחינת עבד שהוא זוהמת הנחש כנ"ל, ונתגבר ונתעלה מלכות דקדושה של ישראל הם בחינת בן המלך בחינת אמת כמבואר לעיל שאמת הוא בחינת מלך, ושקר הוא בחינת עבד וכו' כנ"ל:

אות יז

וזה בחינת מכירת יוסף בחינת (תהלים ק"ה) לעבד נמכר יוסף שאנו קורין בפרשיות של מכירת יוסף וגדולתו אחר כך בימי החנוכה. שאז קורין על פי רוב פרשת מקץ ולפעמים פרשת וישב. שאלו הפרשיות מדברים מענין יוסף. כי כל ענין מכירת יוסף הוא נמשך מסוד המעשה הנ"ל של בן המלך שנחלף וכו'. שמשם כל הבלבולים והמחלוקת שבעולם מה שהרשעים עומדים כנגד הצדיקים, והעובדי כוכבים כנגד כלל ישראל. וכל אלו החולקים על האמת נדמה להם ולהעולם שהם העיקר, והאלו להם מגיע ח"ו המלוכה והממשלה מן השמים ומתגאים ומשתררים על עם דל הכשרים בחנם, ורוצים לגרשם מן העול ח"ו וה' לא יעזבנו בידם. וכל זה נמשך מבחינת החילוף הנ"ל, שהוא בחינת היכלי התמורות שעל ידי זה העולם הפוך עליונים למטה ותחתונים למעלה. וכל כך נתגלבל העולם עד שאפילו ביזה צדיקים המתיים והכשרים בעצמן נפל מחלוקת ובלבול גדול. כמו שכתוב דור שבן דוד בא קטגוריא בין תלמידי חכמים. שזו בחינת מלחלוקת שבין יוסף ואחיו שכולם הי צדיקים גדולים, ואף על פי כן היה ביניהם מחלוקת גדול עד שמכרו את יוסף לעבד. כי אמרו שאינו איש אמת ולא האמינו לחלומותיו ולדבריו. כי סברו שהוא שקר ח"ו. ועל כל מכרוהו לעבד שהוא בחינת שקר כנ"ל. והחליפו השיטה כאלו ח"ו נשמתו הוא מבחינת עבד ח"ו. ועל ידי זה נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים והיו שם עבדים לפרעה במצרים. שכל זה היה לברר נשמתם מבחינת עבדות שנאחז בהם על ידי בחינת היכלי התמורות. על ידי בחינת החילוף הנ"ל שנאחז בהם על ידי חטא אדם הראשון שעיקר גלות מצרים היה בשביל זה כידוע. כי המעשה הנ"ל היא כוללת כל התורה כולה וכל הדורות כולם. כל מה שעבר מיום ברוא אלקים אדם על הארץ וחטא ואכל מעץ הדעת טוב ורע וגרם התגברות הלהט החרב המתהפכת. בחינת

היכלי התמורות כנ"ל שמשם נמשך כל הגליות שמתגבר בכל פעם בן השפחה על בן המלך כנ"ל. עד שגם בין ישראל בעצמן, ואפילו בין התלמידי חכמים בעצמן נעשה מחלוקת שזהו בחינת המחלוקת שבין יוסף ואחיו ובין שאול ודוד וכיוצא בהם. כי אין יודעין בבירור היכן נקודת האמת. כי בכל דור יש כמה צדיקים אמתיים. אבל יש אמת למעלה מאמת כי בוודאי אין מדריגות כל הצדיקים שווין. וכל מה שמדריגת הצדיק גדול יותר האמת שלו גדול ומבורר יותר, כי עיקר הוא האמת. עד שיש בכל דור צדיק אמתי שהוא בחינת נקודת האמת שבין הצדיקים. אבל מחמת מרירת הגלות והתגברות הסטרא אחרא. שמתגבר בחינת החילוף והשקר של היכלי התמורות הנ"ל. על ידי זה קשה מאד מאד לידע היכן נקודת האמת. עד שעל פי רוב הבעל דבר מתגרה בהצדיקים בעצמן ומכניס ביניהם בעצמן מחלוקת גדול כי הוא מכניס בלב שאר הצדיקים כאלו ח"ו זה הצדיק האמת שהוא בחינת נקודת האמת כאלו הוא נוטה ח"ו מדרך האמת. עד שמסית ~ אותם שיחלוקו עליו לשם שמים. כמו שמצינו בכמה דורות. כמו שאול שרדף את דוד בחנם. וכן אחי יוסף שחלקו עליו כל כך עד שהתירו את דמו. ובוודאי כוונתם היה לשם שמים כי סברו שאינו איש אמת ומוציא דבה וכו'. וכמו כן היה בדורות שלפנינו. ובפרט בדורות הללו בעוקבא דמשיחא שהתגבר השקר מאד עד שגם בין הצדיקים והכשרים בעצמן נפל מחלוקת גדול ואין יודעים היכן נקודת האמת. וצריכין להתפלל להשם יתברך שיזכה למצוא האמת לאמתו. וזה צריכין לכווין בהדלקת נר חנוכה שנזכה על ידי מצות נר חנוכה להמשיך הארת האמת בחינת שלח אורך ואמתך. שנזכה להתקרב לנקודת האמת תמיד:

אות יח

וזה בחינת מה שמזכירין שם האם דייקא כשמתפלל על החולה. כי כל החולאת של האדם נמשך מבחינת החילוף הנ"ל של בן המל, שמתגבר ח"ו בן העבד על בן המלך. כי כל החולאת הם בחינת מיתה שהוא הסתלקות הכחות והחיות. ועיקר המיתה נמשכת מבחינת זוהמת הנחש שהוא בחינת זוהמת העבד שמתגבר על הבן מלך על ידי חטא אדם הראשון. כי זוהמת הנחש וזוהמת העבד הם בחינה אחת בחינת ארור כנען עבד עבדים כמובא. ובמחינת זוהמא זאת שהיא זוהמת העבד שהיא זוהמת הנחש משם נמשכת המיתה כמבואר בתורה כשהטיל נחש זוהמא בחוה אז נגזר מיתה על העולם. כי עיק גזירת המיתה הוא על ידי בחינת החילוף הנ"ל על ידי שרוצה להתגבר בחינת בן העבד על בחינת בן המלך. כי גוף ונפש הם בחינת בן העבד ובן המלך. כי הנשמה היא חלק אלוה ממעל. בחינת בן המלך בחינת (שמות ד') בני בכורי ישראל, בחינת (שבת

קי"א) כל ישראל בני מלכים הם. בחינת (תהלים ב') ה' אמר אלי בני אתה וכו'. בחינת בן הנמשך ממוח האב כידוע כמו שכתוב (ישעיה מ"ו) הנשואים מני רחם העמוסים מני בטן. כמו שכתוב (בראשית ב') ויפח באפיו נשמת חיים. ואיתא בזוהר הקדוש מאן דנפח מתוכו נפח. כי הם חלק אלוק ממש שהוא בחינת בן, והגוף הוא בחינת עבד. כי הגוף הוא בחינת עשיה גשמיית שהוא בחינת עבד שהוא בחינת עשיה ועבדות. והשם יתברך ברא את האדם כדי שיבטל ויכניע את הגוף לגבי הנשמה העבד לגבי הבן. כי כמו שהעבד מחויב לעבוד את רבו ולעשו"ת רצונו, כמו כן הגוף מחויב לעבוד את הנשמה ולבטל עצמו לגבי הנשמה ולעשו"ת רק רצון הנשמה. ואם לא היה חוטא האדם היה מתבטל בחינת העבדות לגמרי. כי עיקר העבדות נמשך ממה שעוברין על דברי תורה ח"ו בבחינת (אבות פרק ג') כל הפורק ממנו עול תורה נותנין עליו עול מלכות ועול דרך ארץ שהם בחינת עבדות. אבל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות וכו'. כי אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה וכו' (שם פרק ו'). והכלל שעיקר בחינת עבדות הוא מסטרא דגופא. ועיקר בחינת חירות ומלכות הוא מסטרא דנשמה. והאדם נברא כדי שיבטל הגוף לגבי הנשמה והעבד לגבי הבן. וצריךלבטל הגוף כל כך עד שיתהפך לטבע הנשמה ממש שיתהפך מגוף לנפש מעבד לבן. כי גם בעבודת השם יתברך יש שני בחינות יש מי שעובד השם יתברך בבחינת עבד ויש שהוא בבחינת בן כמובא. היינו כי האדם צריך לעבוד את השם יתברך בכל כחו שהגוף יעשה רק רצון הנשמה. אבל כל זמן שיש להגוף איזה ריח מתאוות הגוף, רק שמשבר תאוותו בשביל רצון הנשמה שהוא רצון השם יתברך ועובד ~ אותו יתברך תמיד. אף על פי שזה טוב מאד אשרי לו, אף על פי כן עדיין עבודתו בבחינת עבד דקדושה. כי בוודאי הוא בבחינת עבד, כי עבודת ה' נחשב לו לעבודה ויגיעה. כי רצון הגוף אינו נוטה לזה רק שמשבר רצון הגוף בשביל רצון הבורא. על כן הוא עדיין בבחינת עבד. אבל מי שזוכה לשבר הגוף לגמרי בתכלית הביטול עד שהגוף נתהפך לנפש ממש. והוא מקיים ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך וכו' בשני יצריך שגם הגוף אוהב את ה'. ועושה רצונו מאהבה כי אין לו שום תאוה אחרת ואינו רוצה שום רצון רק מה שהוא רצון הבורא יתברך, אזי נקרא בחינת בן. כי כל עבודתו את השם יתברך אינו נקרא בשם עבדות כלל. כי אין זה עבדות אצלו כלל כי הוא עושה רצון השם יתברך באהבה שלימה ברצון הגוף והנפש כי הגוף נתהפך לנפש כנ"ל. ועל כן בוודאי אין שייך לקרותו בשם עבד כלל. כי עבדות אינו נקרא רק מה שהוא כנגד רצון האדם. אבל מה שהוא רצון האדם אינו נקרא בשם עבדות כלל. למשל אכילה ושתיה ושאר תאוות הגוף אינו נקרא אצל האדם עבודה ויגיעה כלל מאחר שעושה זאת

מרצונו. רק כשצריך להגביה איזה משאוי כבד וכיוצא נקרא אצלו עבודה. וכן עבודת השם יתברך מחמת שהגוף אינו מורגל בזה נקרא אצלו עבודה. אבל כשזוכה להפוך הגוף לנפש ממש אזי כל עבודת ה' אינו נקרא אצלו בשם עבודה כלל. אדרבא זהו עיקר חיותו ותענוגיו ושעשועיו. ואין לו שם תענוג ושמחה אחרת בגוף ונפש כי אם כשזוכה לעשו"ת רצון בוראו יתברך:

אות יט

ובאמת מה שאצל רוב בני האדם הדבר בהיפך שאכילה ושתיה ושאר תאוות הגוף אינו נקרא אצלו עבודה. ומצות ומעישם טובים נקרא אצלם עבודה ויגיעה, זהו בעצמו בחינת החילוף הנ"ל שנתהפך בן המלך בבן השפחה עד שסברו שבן המלך הוא עבד ח"ו, ובן השפח הוא מלך ח"ו. כמו כן נהפך האמת אצל העולם שמצות ומעשים טובים שהם רצון השם יתברך רצון הנשמה שהוא בחינת בן מלך זה נקרא אצלם עבדות. ורצון הגוף שהוא ת~ אות הגוף אינו נקרא אצלם עבדות כלל, כאלו היה הגוף מלך ח"ו על הנשמה. ובאמת הדבר בהיפך ממש, כי הנשמה היא המלך באמת והגוף הוא עבד. וכל מה שהוא רצון הנשמה שהם תורה ומצות ומעשים טובים זה הוא בחינת מלך בחינת (משלי ח') בי מלכים ימלוכו, ואין זה נקרא בשם עבדות כלל כנ"ל. ומה שהוא רצון הגוף שהם ת~ אות הגוף זהו עיקר בחינת עבדות שהוא בחינת עשהי גשמיית ששם אחיזת ת~ אות הגוף שנמשכין מזוהמת העבד שהוא זוהמת הנחש כידוע. וצריכין לבטל הגוף לגבי הנשמה, לשבר ת~ אות הגוף שהם בחינת עבדות ולבטלם לגמרי עד שיתהפך הגוף לנפש ממש, עד שהגוף יעשה רצון הנשמה שהוא רצון הבורא יתברך ברצון טוב ולא יהיה נחשב אצלו לעבודה כלל, ואז נתבטל בחינת העבדות לגמרי וזוכה להיות בבחינת בן זה עיקר השלימות כידוע:

אות כ

ואם לא היה חוטא אדם הראשון היה אדם זוכה למדריגה זאת בחיים חיותו שיתהפך הגוף לנפש ממש, עד שלא תהיה עבודתו את השם יתברך בבחינת עבד כלל רק בבחינת בן כנ"ל. אבל מחמת חטא אדם הראשון שעל ידי זה נתאחז בו זוהמת הנחש שהוא בחינת זוהמת העבד כנ"ל. על ידי זה נתגשם הגוף עד שצריך עבודה ויגיעה גדולה עד שישבר תאוות הגוף. ואז אפילו כשעובד השם יתברך אזי עבודתו עדיין בבחינת עבד. כי נחשב אצלו עבודה מאחר שצריך להכריח עצמו לשבר גופו שלא נזדכך עדיין להתהפך למהות הנפש ממש כנ"ל. ועל כן נגזר מיתה בשביל זה כדי לזכך ולבטל בחינת העבדות. כי עיקר גזירת המיתה הוא מחמת זוהמת הנחש שהוא זוהמת העבד כנ"ל. היינו שעכשיו אחר חטא אדם הראשון אי אפשר לזכות לבחינת בן בשלימות שיתהפך הגוף לנפש

ממש כי אם אחר המיתה שיתבלה הגוף בעפר ויקום בתחיה בגוף זך וצח. שאז יהיה בבחינת בן בגוף ונפש. כי הגוף יתהפך לבחינת הנפש ויהיה נכלל באין סוף בגוף ונפש ברצוא ושוב כפי מה שיזכה כל אחד. כי עכשיו בגוף שלנו אי אפשר לזכות לבחינת בן בשלימות ולבטל בחינת העבדות ואפילו צדיקים גדולים מאד שזכו לזכך גופם לגמר לגמרי אף על פי כן צריכין למות בעטיו של נחש בשביל תיקון העולם לתקן חטא אדם הראשון לבטל בחינת העבדות מן העולם:

אות כא

נמצא שעיקר בחינת המיתה הוא על ידי התגברות העבד על הבן הגוף על הנפש שהוא בחינת חטא אדם הראשון שעל ידי זה נגזר מיתה על העולם וכנ"ל. ומשם נמשך כל החולאת שהם בחינת מיתה הסתלקות החיות והכחות כנ"ל שנמשך מהתגברות הגוף על הנפש. כי עיקר החולאת והמיתה הוא ממחלוקת שבין הנפש והגוף שאינם מתנהגים במזג השוה עד שמתגברים הד' יסודות ח"ו עד שאין הנפש יכול לדור עמם יחד ומתחיל להסתלק מהם. וכל זה נמשך מבחינת המחלוקת של העבד על הבן הנ"ל שנחלפו וכו' נ"ל. כי הד' יסודות הם בחינת עבדים כמו שכתוב בהתורה אנכי בסופה (בסימן ד' לקוטי א' עיין שם):

אות כב

ובשביל זה כשמתפללין על החולה מזכירין שם אמו דייקא. כי עיקר החיות של האדם ושל כל הנבראים והנוצרים והנעשים הוא על ידי השם בבחינת נפש חיה הוא שמו. כי על ידי השם של כל דבר נמשך החיות לתוכו מחי החיים. וגם מחי החיים אי אפשר להמשיך החיות כי אם על ידי שמו יתברך כביכול כמבואר בהתורה וביום הביכורים הסתרה וכו' (סימן נ"ו) שאי אפשר למשוך החיות מחי החיים כי אם כשקורין ~ אותו בשמו שהוא התורה עיין שם. כי השם יתברך לית מחשבה תפיסא בי' כלל ואין אנו יודעין ממנו יתברך כי אם על ידי שמו יתברך לבד. כמו מלך גדול שהוא נסתר מבני מדינתו ואין רואין ~ אותו רק יודעין ~ אותו על ידי השם לבד. כמו כן לית דידע בך כלל, רק שאנו יודעין ~ אותו יתברך על ידי השם לבד. כי השם יתברך מצד רחמיו צמצם עצמו בכמה צמצומים עד שעשה לעצמו שם. בבחינת ותעש לך שם כהיום הזה עד שיכולין לידע ממנו על ידי שמו לבד. שיודעין ~ אותו על ידי שמו שיש אדון מושל ומנהיג אחד יחיד ומיוחד וכו. ומבחינת השם הנכבד והנורא הזה נמשך החיות לכל הברואים שבעולם על ידי שמם דייקא. כי כל דבר מקבל חיותו על ידי שמו שיש לו משם ה' המחיה את כולם כנ"ל:

אות כג

והנה כתיב (שמות ג') זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור. ודרשו רז"ל (פסחים נ') זה שמי לעילום. כי לא כשאני נכתב אני נקרא. כי נכתב בהוי' ונקרא באד'. אבל לעתיד לבא יתקיים ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. שיהיה נקרא בהוי' כמו שהוא נכתב. אבל עכשיו צריכין להעלים עיקר עצם השם שהוא שם הוי' ברוך הוא. ואינו נקרא רק באד'. ומסוד שני שמות אלו נשתלשלין ונמשכין בחינת שם האב ושם האם שמשם נמשך בחינת נפש וגוף שהם בחינת איש ואשה. כי עיקר התהוות הגוף הוא מהאם. ועיקר הנפש הוא מהאב אשר שרשם העליון הם בחינת שני השמות הנ"ל. הם בחינת חמה ולבנה יום ולילה וכו' כידוע ומובן בספרים. ואם לא היה חוטא אדם הראשון והיה זוכה להפוך הגוף לנפש עבד לבן. היה זוכה בחיים חיותו להשיג שם הוי' ברוך הוא והיה זוכה לקרותו כמו שהוא נכתב כמו שיהיה תעתיד. אבל עכשיו אחר החטא ששולט העבד ח"ו בחינת זוהמת הנחש שנאחז בגוף. על כן צריכין להעלים שם העצם. כי אי אפשר לקבלו בזה הגוף ואי אפשר לקרותו ולהשיגו עתה כי אם בשם הכינוי שהוא שם אד' שנקרא בו עתה. ובשביל זה מוכרח האדם למות כדי שיזדכך הגוף בעפר. ואז יקום בתחיה בגוף זך שיהיה הגוף בבחינת נפש ויתבטל זוהמת העבד לגמרי ואז נוכל לקרותו בשם העצם יתברך. ועל כן באמת המיתה טובה גדולה כמו שכתוב (בראשית רבא פרק ט') והנה טוב מאד זה המות וכו'. כדי שיזכה האדם על ידי זה להכיר ~ אותו יתברך בבחינת שם העצם שעתה אי אפשר לקרותו יתברך בזה השם כנ"ל. ועל כן קודם הסתלקות של האדם נתוסף בו חיות הנפש ועל ידי זה נסתלק כמו שכתוב (תהלים ק"ד) תוסף רוחם יגועון. כי השם יתברך מראה לנו בזה שהמיתה טובה גדולה כי אז מתחיל שלימות תיקונו שצריך לזכות לעתיד להכירו בתוספת הכרה חדשה בבחינת שם העצם יתברך. ומשם נמשך בחינת תוסף רוחם קודם ההסתלקות, ועל ידי זה בעצמו נסתלק האדם. כי עכשיו בגוף הזה תיכף כשנמשך תוספות החיות הנמשך משם העצם הוא צריך להסתלק. כי אי אפשר לקבל בחינת החיות הנמשך משם העצם בגוף הזה של עכשיו כנ"ל:

אות כד

ועל כן כשהאדם הוא חולה שהוא התחלת המיתה שמתחיל הנפש להסתלק שזה נמשך מבחינת תוסף רוחם יגועון. כדי שיזכה לקבל לעתיד השגת שם העצם וכו' כנ"ל. וכשאנו רוצין להתפלל עליו שיחזור לו כחו ויחיה עוד בעולם הזה כי צריכין לו עוד בזה העולם כדי שיזכך גופו יותר בזה העולם. כי היום לעשותן כתיב. ועל כן צריכין רחמים שיאריך האדם שנותיו בה העול כדי שיסגל מעשים טובים די שיוכל לזכות אחר כך לעתיד למה

שיזכה וכו'. שהכל כפי מה שטרח בערב שבת בזה העולם. על כן כשאנו צריכין לבקש על החולה אנו מזכירין רק שם האם לבד ומעלימין שם האב. כי שם האב לגבי שם האם שהוא בבחינת שם העצם לגבי שם הכינוי. ועכשיו אנו צריכין להעלים שם האב בבחינת זה שמי לעילום כדי שלא יסתלק ח"ו על ידי ריבוי האור על ידי בחינת תוסף רוחם הנמשך משם העצם שמשם עיקר ההסתלקות כנ"ל. כי אנו רוצים שיתצמצם האור עוד ויקבל החיות בדרך העלמה וצמצום בהדרגה ובמדה על ידי שם הכינוי שמשם נמשך ונשתלשל שם האם כדי שיוכל לחיות עוד ולא יסתלק על ידי בחינת תוסף רוחם וכו' כנ"ל. ועל כן מזכירין שם האדם דייקא כנ"ל:

אות כה

כי כל זמן שאדם בברי~ אותו ויש שלום בין הנפש והגוף שהם בחינת שם האב ושם האם אזי העיקר הוא שם האב כי הבן נקרא על שם האב דייקא. כי באתר דאית דכורא נוקבא לא אידכר תמן. כי עיקר החיות משם האב דייקא. אבל עתה כשהאדם חולה ח"ו שהוא בחינת מיתה כנ"ל שנמשך מבחינת תוסף רוחם שזאת הבחינה של תוסף רוחם שנמשך מבחינת שם העצם נמשכת ונאחזת בשם האב ביותר. כי שם האב בשרשו העליון נמשך ונשתלשל משם כנ"ל. על כן עתה אין להזכיר שם האב כדי שלא יתעורר בחינת תוסף רוחם ח"ו שמשם ההסתלקות ח"וכ נ"ל. על כן עתה צריכין להעלים דייקא שם האב ולבלי להזכיר רק שם האם כדי שיהיה נמשך לו החיות לתוך הגוף שיחיה עוד בזה העולם שמקבל החיות מהעלמת שם העצם דייקא כנ"ל. כי באמת כלליות השמות של כל העולם שהוא החיות שלהם נמשך רק מבחינת שם הכנוי הנ"ל. כי משם העצם אי אפשר עכשיו לקבל החיות באיתגליא כי אם בהעלם גדול. ועל כן שם האב ושם האם שניהבם יחד מקבלין חיות משם הכינוי הנ"ל. ר שזה ידוע שכל בחינה כלולה מכל הבחינות כמבואר בכתבי האריז"ל כמה פעמים שכל שם וכל בחינה וכל ספירה וכו' כלולה מכל השמות ומכל הבחינות. ועל כן גם שם הכינוי בעצמו כלול מבחינת שם העצם ושם הכינוי. ועל כן שם האב ושם האם הנמשכין שניכם מבחינת שם הכינוי הם בבחינת שם העצם ושם הכינוי כי שם האב לגבי שם האם הוא בבחינת שם העצם לגבי שם הכינוי. ותמיד העיקר הוא שם האב שהוא עיקר החיות וכו' כנ"ל. אבל בעת החולאת שנתעורר בחינת תוסף רוחם של לעתיד שזאת הבחינה נמשכת ביותר על ידי בחינת שם האב שהוא מקבל תמיד שהחיות משם העצם בדרך העלם והסתר גדול, ועכשיו נמשך עליו בחינת התלות בחינת תוסף רוחם של לעתיד שאז יהיה עיקר החיות משם. אבל בזה העולם צריכין להסתלק על ידי זה. כי אי אפשר לקבל זה האור באתגליא בעולם

הזה כנ"ל. על כן כשרוצין להתפלל על החולה צריכין להעלים שם האב לגמרי. כי אנו רוצין שיחיה עוד בזה העולם. ועל כן אנו צריכין להעלים שם האב ששרשו מבחינת שם העצם שמשם בחינת תוסף רוחם שעל ידי זה היה מסתלק ח"ו. ועל כן אין מזכירין רק שם האם שרשו מבחינת שם הכינוי כדי להמשיך עליו חיות בהדרגה ובמדה בלי תוספת רוח כדי שיחיה ויאריך ימים ושנים עוד בזה העולם כדי לתקן עוד מה שצריך לתקן אמן ואמן:

אות כו

וזה בחינת מה שמצאנו בכל ספר מלכים שבכל מלכי בית דוד מזכיר תמיד שם אמו של המלך. כי המלכות הוא בחינת שם כמו שכתוב (שמואל ב' ח') ויעש דוד שם. כי עיקר מלכות בית דוד שמהם יצא משיח הוא לגלות שם כבוד מלכותו יתברך. כי מלכו דוד משיח הוא מלכות דקדושה שהוא מלכותו יתברך שהוא בחינת שמויתברך כי מלכות הוא בחינת שם כנ"ל. ועל כן נזכר בכל אלו המלכים שם אמם דייקא עכי עיקר התגלות שם כבוד מלכותו תברך בזה עולם עתה וא על ידי בחינת שם הכינוי דייקא שהוא בחינת שם האם כנ"ל:

אות כז

וזה בחינת פרשת התמיד ושאר קרבנות שאומרים בבקר. כי כל הקרבנות בשביל לברר רוח האדם מרוח הבהמה בבחינת (קהלת ג') מי יודע רוח בני האדם העולה הוא למעלה ורוח הבהמה היורדת וכו'. וזה סוד מה שכתוב במעשה הנ"ל שבן המלך שנחלף היה עונשו ותיקונו על ידי שהלך אחרי הבהמות שנתן לו האדם הסוחר להנהיג ולרעות שנתעו אצלו שני בהמיות והלך לבקשם עד שרדך אחריהם לתוך עמוק עובי היער וכו', עד שהוכרח ללון שם וכו' עד שבא אליו אדם אחד ואמר לו חדל לך לרדוף אחרי העונות. כי אלו אינם בהמות כלל רק שהעונות שלך מוליכין ~ אותך כך וכו' עיין שם. וזה סוד כל הקרבנות, כי כל עונות של אדם הם בחינת בהמות. בחינת רוח הבהמיות שמשם כל התאוות שהם תאוות הבהמיות כמו שכתוב בסוטה (סוטה ט"ו) היא עשתה מעשה בהמה וכו'. ובשביל זה צריך להביא קרבן בהמה לכפר. כי על ידי החטא שהיה כרוך אחר מעשה בהמה אחר רוח הבהמיות תאוות הבהמיות על ידי זה נתערב רוח האדם ברוח הבהמה שזה עיקר בחינת עירוב טוב ברע שהוא בחינת פגם חטא עץ הדעת טוב ורע שכולל כל החטאים שבעולם. ועל כן צריך להביא בהמה לקרבן. ועל ידי הקרבן מבררין רוח האדם מרוח הבהמה שזהו סוד כל הקרבנות כולם כידוע. ועל כן אמר לבן המלך שנחלף הנ"ל שמה שרדף אחר הבהמות זהו העוונות שלו כנ"ל. כי העוונות שלו נתלבשו בבהמות וציערו ~ אותו כל כך. כי העונות הם בחינתרוח הבהמה כנ"ל. כי

באמת חילוף בן המלך בבן העבד זהו בעצמו בחינת תערובת רוח האדם ברוח הבהמה כי רוח הבהמה זהו בחינת תאוות הגוף שהוא בחינת עבד כנ"ל. שהוא בחינת בהמה כמו שאמרו רז"ל שעבדים נמשלו לבהמה כמו שדרשו על פסוק (בראשית כ"ב)שבו לכם פה עם החמור, עם הדומה לחמור (קידושין ס"ח). כי על ידי העונות גורמין ח"ו שנתערב ונחלף רוח האדם ברוח הבהמה. בחינת בן המלך בבחינת בן העבד שזהו בחינת היכלי התמורות שמתגברין ח"ו על ידי עונות האדם כידוע. ועל כן היה עונש בן המלך שנחלף שהלך אחר תאוותיו, על כן היה עונשו לבקש ולרדוף את הבהמות וכנ"ל. וזה סוד כל הקרבנות כולם. שהם בשביל לברר מהחילוף של היכל התמורות הנל לברר רוח האדם מרוח הבהמה שהוא בחינת בירור בן המלך מבן העבד כנ"ל. ואולי זהו בחינת זני כבשים שמקריבין בכל יום לתמידין שהם כנגד שני הבהמות של בן המלך הנ"ל שהלכו מאצלו. שהוכרח לרדוף אחריהם כמו שכתוב שם בהמעשה הנ"ל. וכנגד אלו הב' בהמות צריכין להביא בכל יום שני בהמות לתמידין כדי לברר ולתקן זאת. וזהו בחינת משנת איזהו מקומן שאומרים בכל יום שעל ידי שמבררין מקומן של זבחים על ייד זה מבררין ומגלין רוח האדם שנפל ונתערב בין רוח הבהמיות שבשביל זה הוכרח בן המלך הנ"ל לבקשם. כי כל אחד כפי מה שמערב על ידי עוונותיו רוח האדם ברוח הבהמה כשאינו זוכה לתקן בחייו. אזי הוא צריך לקבל עונשו להיות נע ונד בתוך כף הקלע ולבקש הנצוצות ורוח האדם שאבד והפיל התוך רוח הבהמה שזהו בחינת בקשת הבהמות הנ"ל עד שמקבל עונשו בשלימות ואז יתתקן. כי העונש הוא התיקון כידוע. ובשביל זה אנו אומרים פרשת הקרבנות בכל יום בשביל בירור זה כנ"ל. וזהו בחינת משנת איזהו מקומן של זבחים שמבררין המקומות של כל הזבחים שהם הקרבנות שעל ידם נתברר רוח האדם מרוח הבהמה ומבררין כל המקומות שלהם. ועל ידי שמזכירין הקרבנות והמקומות של הזבחים נחשב כאלו הקריב אלו הקרבנות באלו המקומות. ועל ידי זה זוכה לברר כל בחינת רוח האדם מרוח הבהמה מכל המקומות שנלו לשם. כי אם אינו זוכה לתקן על ידי קרבנות ותשובה אזי צריך לבקש הרבה מקומות שלהם שזהו בחינת העונש של בן המלך הנ"ל. שהיה צריך לבקש את הבהמות שזה לו עונש על שלא השתדל למצוא הנצוצות ורוח האדם שאבד והחליף ברוח הבהמה. שבשביל זה הוכרח לעונש זה לבקש את הבהמות. אבל על ידי אמירת הקרבנות שאומרים ~ אותן בשביל תשובה וכפרה אזי על ידי שאומרים פרשת הקרבנות ומבררין ואומרים איזהו מקומן של זבחים. על ידי זה מבררין כל המקומות שנפלו ונתערבו שם רוח האדם ורוח הבהמה ומתקנין ומעלין ~ אותם משם וכנ"ל:

אות כח

וה בחינת פסוקי דזמרה שאומרים אחר פרשת הקרבנות זה סוד בחינת אדם היער שלקח את בן המלך והוליכו לביתו ושם שמע קול הניגון הנפלא של כל החיות והבהמות והעופות וכו'. שעשו ניגון נפלא לכבוד הלבנה וכו'. ואחר כך נתן לו זה האדם הכלי הנפלאה שכשמניחין ~ אותה על איזה מין חיה ובהמה שבעולם אזי היא מתחלת לנגן זה הניגון הנפלא וכו'. עיין שם. וכל זה הוא בחינת פסוקי דזמרה שאומרין אחר פרשת הקרבנות שזהו בחינת כהנים בעבודתם ולויים לשירם ולזמרם כי על ידי הקרבנות מבררין רוח האדם מרוח הבהמה ואחר כך צריכין לומר שירות ותשבחות ופסוקי דזמרה כי עיקר שלימות הבירור של רוח האדם מרוח הבהמה הוא על ידי ניגון ושיר. כמבואר בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות. ועיין בהתורה על פסוק קחו מזמרת הארץ בכליכם וכו' (סימן ס"ג בלקוטי תנינא) ועל כן עיקר תיקון בן המלך אחר שקיבל עונשו על ידי הבהמות. אחר כך כשרצה לתקנו אז זכה לשמוע קול הניגון הנ"ל. וגם נתן לו הכלי הנ"ל שמעוררות ניגון מכל החיות והבהמות כשמניחין ~ אותה עליהם. כי זאת הכלי יש לה זה הכח שתיכף כשמניחים ~ אותה על איזה בהמה מיד מתחיל להתברר ולהתעורר רוח האדם הנעלם ומעורב בתורה. ועל ידי זה נעשה הניגון הנפלא הזה כי עיקר כל הניגונים הם על ידי בירור רוח האדם מרוחהבהמה שזהו בחינת שירות וניגוני הלויים בשעת הקרבנות כנ"ל. וזהו בחין פסוקי דזמרה אחר פרשת הקרבנות. כי עיקר שלימות הבירור הוא על ידי הניגון בחינת פסוקי דזמרה כנ"ל:

אות כט

ואחר כך כשקיבל זאת הכלי של ניגון. שכנגד זה אומרים פסוקי דזמרה אחר כך נעשה מבין דבר מתוך דבר כמבואר בהמעשה הנ"ל עיין שם זה בחינת קריאת שמע שאומרים אחר כך שאז מקבלין התבוננות המוחין כידוע בכוונות שעיקר קבלת המוחין בשעת קריאת שמע. זה בחינת מה שזכה אחר כך להיות מבין דבר מתוך דבר היינו בחינת מוחין שמקבלין בשעת קריאת שמע כנ"ל. ואחר כך קיבל בן המלך האמת את המלוכה כמו שכתוב שם, זה בחינת תפלת שמונה עשרה שאז עיקר בנין המלכות כידוע. כי עיקר בחינת מלכות זוכין על ידי תפלה שהיא בחינת מלכות כידוע. כי על ידי תפלה מושלין בכל העומות ומנהיגין כל העולמות כרצונו בבחינת צדיק מושל יראת אלקים כמו שאמרו רז"ל (מ"ק ט"ז) הקדוש ברוך הוא גוזר גזירה והצדיק מבטל. והכל על ידיתפלה שעל ידי זה עיקר המלוכה והממשלה של הצדיק האמת שהוא בחינת בן המלך האמת:

אות ל

וזה בחינת מה שכל האבות היו רועי בהמות הכל בשביל לברר החילוף הנ"ל שהוא בחינת תערובת וחילוף רוח האדם ברוח הבהמה וכו' כנ"ל. וזה בחינת דוד המלך שהיה רועה בהמות. וכתיב ביה מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו וכו'. כי דוד היה עוסק בזה ביותר לברר רוח האדם מרוח הבהמה לברר בחינת בן המלך מבן השפחה וכו' כנ"ל. ועל כן זכה דוד למלוכה כנ"ל, ועל כן היה רועה בהמות בקדושה גדולה. ועל ידי זה זכה לברר רוח האדם מרוח הבהמה הוא בחינת בירור בן המלך מבן השפחה כנ"ל. ועל כן על ידי זה דייקא זכה למלוכה בחינת מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו וכו' כנ"ל:

אות לא

וזה בחינת יעקב שהיה רועה בהמות בשביל לברר נשמת זווגו כמו שכתוב (הושע י"ב) ויעבוד ישראל באשה וכו'. כמו שכתוב (בראשית כ"ט) ואעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה. כי עיקר אחיזת העבדות שהוא זוהמת הנחש נאחז בהאשה ביותר. כי נחש הטיל זוהמה בחוה דייקא כידוע ועל כן מברכין בקר שלא עשני אשה. כי זוהמת העבדות סמוכה להאשה ביותר ושם צריכין בירור יותר. ועל כן נגזר על האשה והוא ימשול בך. שהוא בחינת עבדות שצריכה לעשו"ת לבעלה כל המלאכות שהעבד עושה לרבו. ועל כן יעקב מחמת שהיה צריך להעמיד י"ב שבטי י"ק מטה שלימה. על כן הוכרח להפיל עצמו לעבדות ולהיות רועה בהמות אצל לבם. כי אין הדין נמתק אלא בשרשו על כן אמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה כי על ידי העבדות שלו בקדושה גדולה יזכה לברר הטוב מהרע ולהכניע זוהמת העבדות ויברר רוח האדם מרוח הבהמה על ידי שיהיה רועה אצלו. וכל זה בשביל לברר מלבן הארמי נשמת זווגו שהוא נשמת רחל כדי להעמיד שבטי י"ק. ומחמת שידע שלבן הוא רמאי גדול והוא נאחז ביותר בבחינת היכלי התמורות הנ"ל שמשם עיקר הרמ~ אות של כל הרמאים שחשודין להחליף. על כן כפל יעקב תנאו ואמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה כמו שפירש רש"י שם שדקדק עמו על כך כדי שלא יחליף לו לאה ברחל. וכל זה חשש יעקב מחמת שידע שעדיין לא נתתקן חטא אדם הראשון שמשם אחיזת היכלי התמורות שזה גורם שנשמת האבות והאמהות יהיו מעורבין בין רשעים כאלה שהם לבן וכו' וכנ"ל. וידע שלבן הוא רמעי ביותר ונאחז ביותר בבחינת היכלי התמורות הנ"ל. על כן הוא חשוד ביותר על החילוף. על כן כפל תנאו עמו ביותר ואמר אעבדך וכו' ברחל בתך הקטנה כמו שפירש רש"י שם ואף על פי כן לבסוף לא הועיל שהרי רמהו. כי כל כך התגבר הרמ~ אות של לבן שהוא בחינת היכלי התמורות עד שרימה את יעקב והחליף לו לאה ברחל שחילוף זה גרם המחלוקת שבין השבטים וחלוקת מלכות בית דוד ומכירת יוסף. כי אם היה

נושא את רחל תחלה היה יוסף יוצא תחלה והיה בכור ממש, לא היו מקנאין בו אחיו כל כך כי היו הכל רואין גדולתו ואמתיתו. רק מחמת החילוף הנ"ל טעו בו אחיו וסברו שאינו איש אמתונתקנאו בו על שאביו מחבבו ומקרבו ביותר. וגרם המחלוקת כל כך עד שמכרוהו לעבד שעל ידי זה נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים וכו'. ומזה נשתלשל אחר כך חלוקת מלכות בית דוד כידוע. שעל ידי זה נחרב הבית המקדש וגלינו מארצנו וכו' וכמובא בספרים מה שגרם לבן הארמי על ידי החילוף הנ"ל. והכלל שכל הצרות של ישראל נמשכין מבחינת החילוף של היכלי התמורות הנ"ל שהוא בחינת החילוף של בן המלך ה"ל שהוא בחינת כל החילופים והשינויים שיש בכל דור ודור עד שיבא משיח צדקינו במהה בימינו ויברר הכל וכל אחד על מקומו יבא בשלום אמן:

אות לב

נחזור לענין חנוכה. כי כל זה הוא בחינת חנוכה. כי מצות חנוכה שהוא להמשיך אור האמת בעולם הכל הוא בשביל להגדיל שמו וכבודו יתברך. כי כל הבריאה כולה מראש ועד סוף הכל היה בשביל שמו יתברך שהוא כבודו כמו שכתוב (ישעיה מ"ב) אני ה' הוא שמי וכבודי וכו'. וכתיב וברוך שם כבודו וכו' וכן הרבה. ובשביל זה ברא כל העולם בשביל לגלות שמו וכבודו כמו שאמרו רז"ל כל מה שברא הקדוש ברוך הוא לא ברא אלא לכבודו, שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו והכבוד הוא השם כנ"ל. וכמבואר גם בפסוק זה בעצמו שהביאו רז"ל כל הנקרא בשמי ולכבודי וכו'. כי השם יתברך ברא הכל בגין דישתמודעין לי' כמו שכתוב בזוהר הקדוש. היינו לדעת ולהכיר את שמו יתברך. כי בו יתברך בעצמו כביכול לית מחשבה תפיסא בי' כלל. ואי אפשר לדעת מנו יתברך כי אם על ידי שמו יתברך כביכול שצמצם עצמו בכמה צמצומם וברא את כל הבריאה כולה מראש ועד סוף. וחנן ~ אותנו דעה והשכל עד שיש לנו כח לידע ולהאמין בשמו יתברך לידע ולהודיע ולהוודע שיש רב ושליט עקרא ושרשא דכל עלמין יחיד קדמון מנהיג ומושל הוא היוצר הוא הבורא וכו'. שכל זה הוא בחינת שמו יתברך שיודעין ~ אותו על שמו לבד. ובאמת ה' אחד ושמו אחד. כי שמו הוא אחדותו יתברך כמו שכתוב אני ה' הוא שמי וכו'. כי גם באדם התחתון ובכל דבר שבעולם, שם כל דסר אינו דבר נפרל מהדבר רק השם הוא קשור עם כל דבר באחדות גמור כל ימי היותו. מכל שכן למעלה למעלה שמו הגדול יתברך הוא אחדותו יתברך בחינת ה' אחד ושמו אחד בחינת אני ה' הוא שמי וכו', בחינת כי כשמך כן תהלתך. רק החילוק הוא אצל המקבלים כמו למשל בגשמיות כשאנו קוראין איזה דבר או איזה אדם בשמו, אף על פי שלא ראינו ~ אותו כגון כשמספרים מאיזה מלך וקיסר וכיוצא שאין אנו רואין ~

אותו רק ששומעין את שמו, זה השם של המלך הוא המלך בעצמו רק שאף על פי כן אין אנו רואין את המלך בעצמו רק כשמספרין שמו אנו יודעין שיש אדם כזה שהוא יש לו ממשלה זאת או חכמה זאת וכיוצא, ויש חילוק אצלינו בין אם היינו רואין את המלך בעצמו בין כשאנו יודעין ~ אותו על שמו. אבל אף על פי כן כשמזכירין את שם המלך בזה השם כלול כלענין המלך. כי השם כולל כל ענין הדבר כפי מה שהוא. נמצא שמצד הדבר שיש לו זה השם המה בתכלית האחדות. כי אין השם דבר נפרד מהדבר כנ"ל, רק מצד המקבל שמקבל בדעתו ידיעת זה הדבר יש אצלו חילוק בין ראיית הדבר בעצמו ובין כשיודע ~ אותו על שמו אף על פי שבאמת במקומו ועצמו של ~ אותו הדבר הכל אחד. כי השם הוא הצורה של הדבר, רק שאצל הנבראים אין האחדות בעצם. כי הם מורכבים ועל כן יכולין להשתנות משם לשם כפי ענינם. למשל חתיכת כסף כשעושין ממנו קערה נקרא קערת כסף. ואז בזמנו שם הקערה עם הקערה בעצמה הם באחדות גמור מצד הרכבתם. אבל כשמשנין ועושין מהקערה כפות כסף נשתנה שמם. וכן בכל הדברים שבעולם בכל הדצח"ם ששם הוא אחדותם. אבל אין האחדות בעצם רק מצד הרכבתם. ועל כן יש בהם שינויים רבים בחינת שינוי השם. אבל להבדיל באלף אלפי אלפים ורבי רבבות הבדלות למעלה למעלה אצלו יתברך כתיב ה' שמך לעולם. כי שמו הוא אחדותו בעצם לעולם ועד יתברך שמו לעולם, רק אצלינו בה הגוף העכור יש חילוק בדעתינו. שאין אנו יכולין לתפוס בדעתינו רק שמו יתברך לבד.שיודעין ומאמינין שיש אדון מנהיג ומושל יתברך. אבל עצות אלקותו יתברך לית מחשבה תפיסא בי' כלל כנ"ל. אבל באמת הכל אחד, כי ה' אחד ושמו אחד וכנ"ל:

אות לג

והכלל שעיקר הבריאה הוא בשביל לגלות שמו יתברך בעולם. וכל העבודות שבעולם שאנו עובדין ~ אותו יתברך הכל הוא בשביל לגלות שמו יתברך בעולם בבחינת בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי. לשמי דייקא. דהיינו לגלות שמו יתברך בעולם. וכל התפלות וכל הברכות וההוד~ אות כול הם לברך ולקדש ופרסם שמם כבודו בעולם בבחינת יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם. וכתיב וברוך שם כבודו לעולם ויברכו שם כבודך. הודו לו ברכו שמו. להודות לשם קדשך וכו' וכיוצא בזה הרבה שמבואר בכל הפסוקים שעיקר העבודה והברכה וההודאה הוא לגדל ולפרסם שמו יתברך בעולם:

אות לד

ובאמת בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי. ואיני זוכה להבין מה שראיתי כתוב בכמה ספרי קבלה לשונות שאינם מתוקנים לפני. מה שמחלקים ואומרים בענין שמותיו הקדושים יתברך. ובפרט לשון הסידור של מוהרי"ק ז"ל הנקרא קול יעקב שכתב

בהקדמתו וזה לשונו. לכך אין לנו אצל בעלהרצון ישתבח שמו בפי כל ברואיו. אלא בכל הברכות וההוד~ אותובכל העיונים והכוונות מוקטר ומוגש לשמו. לשמו דייקא וכו' עיין שם. הרי רצה לתקן ולהורות לנו דרך הכוונה שנכוין בתפלתינו ועבודתינו. ובאמת כפי פשטות הלשון קלקל הרבה וגרם מכשול למעיינים הנוגע ביסוד האמונה הקדושה שהוא עיקר הכל. כי חלילה לומר כן לעשו"ת שום חילוק ח"ו בינו ובין שמו יתברך. ואדרבא בכל עבודתינו ותפלתינו ובכל הברכות והוד~ אות וכו' אנו צריכין לכוון שאנו עובדין ומתפללין אליו יתברך לבד לבעל הרצון לבד אליו דייקא. ולא למדותיו שהם שמותיו יתברך. וכמ שאמרו רז"ל בספרי. מי כה' אלקינו בכל קראינו אליו אליו ולא למדותיו. כי שמו הוא אחדותו ועצמותו יתברך כביכול ואין כוונתינו בכל העבודות וההוד~ אות וכו' כי אם אליו יתברך לבד. למי שנעלה על הכל, אשר צמצם את עצמו וקרא את עצמו בשמות האלו ונתן לנו רשו"ת לקרותו בהם. אף על פי שהוא מרומם ונשא מהם. אבל סוף כל סוף כשאנו שקוראין ~ אותו בשמותיו יתברך כוונתינו אליו לבדו יברך בבחינת ויברכו שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה. היינו כשאנו מברכין שם כבודו כוונתינו למי שהוא מרומם על כל ברכה ותהלה. כיבוודאי השם יתברך בעצמו כביכול מרומם ונשא מכל השמות והכנויים ומכל הברכות וההוד~ אות ומכל העבודות שבעולם. רק שבאמת זה אי אפשר להשיג. רש שנתן לנו רשו"ת לקרותו בשמותיו יתברך שמסר לנו על ידי משה בינו עליו השלום. שכשאנו קורין ~ אותו באלו השמות אנו מגיעין עדיו יתברך בעצמו כביכול. כמו ממש כשקורין איזה אדם בשמו ומדבריו ממנו שאין אנו מדברין מהשם בעצמו של האדם. רק כוונתינו בדיבורינו לזה האדם שאנו מדברים ממנו. שהוא נקרא בזה השם רק שאי אפשר לדבר מהאדם ומשום דבר כי אם על ידי השם שקורין ~ אותו שעל ידי זה אנו יודעין ממי אנו מדברים אם מראובן אם משמעון אם מאדם אם מבהמה וחיה וכו' וכיומצא בזה. כי באמת השמות של כל הדברים שבעולם. הם מפלאי פל~ אותיו יתברך. כמו שכתוב (תהלים מ"ו) לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ ודרשו רז"ל (ברכות ז') אשל ת קרי שמות אלא שמות. כי השם של כל דבר הוא פלא גדול הפלא ופלא. למי שיש לו מוח בקדקדו להבין פל~ אות הבורא יתברך. כי רק על ידי השמות דייקא של כל הדברים אנו יכולים לדבר מכל הדברים ולספר אחד לחבירו רצונו וחפצו ולעשו"ת משא ומתן לקנות ולמכור וכל צרכי העולם. כי אם לא היה שם לכל דבר היו הכל כאלמים וכחרשים. ולא היה שום משא ומתן. ולא שום עסק נגמר בין שני בני אדם. כי כל העסקים הנגמרים על ידי הדיבור שמדבר אחד עם חבירו במשא ומתן וחכמות וכיוצא הכל על ידי השמות של כל הדברים. כי כל הדיבור כולו

הוא מהשמות של כל הדברים. כי כל דבר שבעולם וכל ענין שבעולם יש לו שם בבחינת שם דבר ועל ידי זה עיקר הדיבור. ועל ידי זה נגמרין כל הפעולות וכל העסקים שבעולם כנ"ל. כי עיקר החיות של כל הדברים הם על ידי השם כנ"ל. אבל עיקר השם כשאנו קוראין איזה דבר בם אנו מכוונין לעצם הדבר בעצמו שאי אפשר לדבר ממנו כי אם על ידי השם נ"ל. כמו כן להבדיל כשאנו קורין את הבורא יתברך בשמו. אנו מכוונין לבורא הכל לבדו בעצמו יתברך לא זולתו. שהוא יתברך ראשון ואין ראשית לראשיתו. יחיד קדמון בלי ראשית בלי תכלית וכו' ולו לבד. לו דייקא אנו עובדים ומתפללין. ואף על פי שהוא אינו צריך לעבודתינו והוא מרומם מכל השמות ומכל הברכות וההוד~ אות זה הדבר באמת אי אפשר להשיג ולהבין בשכלנו רק שאנו צריכין להאמין בה' ובמשה עבדו. אשר במקום גדולתו שם אנו מוצאין ענותנותו אשר מרוב אהבתו את ישראל ברא את כל העולמות וצונו לעבדו באלו המצות לשרותו ולברך בשמו כדי שנזכה להכיר ~ אותו יתברך אל על כל פנים כל כוונתינו בתפלתינו אליו יתברך. אליו לבד ולא לשמותיו ומדותיו רק שהוא יתברך קרא באלו השמות. והם אחדותו יתברך. כי ה' אחד ושמו אחד. ומי שמפריד במחשבתו שמו מעצמותו יתברך, הוא נרגן מפריד אלוף וכופר בעיקר. ועל כן משה רבינו עליו השלום מסר לנו האמונה הקדושה בפשיטות כמו שכתוב שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. כי ה' אחד ושמו אחד כנ"ל:

וכל זה מבואר ומפורש בדברי אליהו ז"ל למי שיש לו עינים אמתיים. כמו שכתוב שם ואנת לית לך שם יעוד דאנת הוא ממלא כל שמהן ואנת הוא שלימו דכל'. וכד אנת תסתלק מנייהו אשתארין כולהו שמהן כגופא בלא נשמתא וכו' היינו כנ"ל שבוודאי מי שמסלק במחשבתו ח"ו עצמותו יתברך מהשמות הקדושים שמזכיר, הוא נרגן מפריד אלוף שמפריד אלופו של עולם משמותיו יתברך והוא פורש מן החיים. כי כשאין מכוין בקריאת שמותיו יתברך אליו בעצמו, הוא בחינת וכד אנת תסתלק מינייהו אשתארין כולהון שמהן כגופא בלא נשמתא. כי עיקר מילוי השמות ושלימותן וחיותם הוא הקדוש ברוך הוא בעצמו ובכבודו בעל הרצון העליון כמו שכתוב שם דאנת הוא ממלא כל שמהן ואנת הוא משלימא דכולהו ואף על פי כן הוא יתברך בעצמו אין לוש שם ידוע כי הוא יתברך מצד עצמו הוא מרקומם על כל ברכה ותהלה ואין לו שם כלל. כי אחר שמזכירין ~ אותו בכל השמות והשבחים האמתיים שקבלנו מאבותינו הקדושים אף על פי כן עדיין מהותו ועצמותו נעלם מאתנו בתכלית ההעלם כי השם יתברך נעלם מצד עצמו ונגלה מצד פעולתיו ומצד עצמו נאמר ואנת לית לך שם ידוע וכו'. כי לית מחשבה תפיסה בך כלל. אבל מצד פעולותיו הוא נקרא בכל השמות והשבחים והתהלות כי

כל השמות מורים על פעולותיו שהוא מהוה כל העולמות ושלט ומושל בכל וכו'. אבל באמת הכל אחד, כי כל פעולתיו נמשכין ממנו בעצמו יתברך, כי הוא פעל ועשה הכל מראש ועד סוף ומחיה ומקיים הכל ברצונו. ועל כן בכל השמות אנו קוראין ~ אותו בעצמו. כי הוא בעצמו פעל ועשה הכל רק שעצמות הפועל יתברך אי אפשר לכנות ולקרות בשום שם וכינוי אבל הוא בעצמו תברך שהוא סתום ונעלם בתכלית ההעלם ולית שום מחשבה תפיסא בעצמותו כלל הוא בעצמו פעל ועשה הכל ומחמת זה כשאנו מזכירין שמותיו יתברך שהם על שם פעולותיו אנו קרואין ~ אותו בעצמו על ידם כי הוא בעצמו פעל ועשה הכל כנ"ל. כי הוא ממלא כל שמהן וכו' כנ"ל. ואפילו בהאדם הגשמי רואין זאת. כי כל פעולות הגוף הם על ידי הנפש. כי הנפש מראה פעולותיה בגוף. ואף על פי כן מהות הנפש אי אפשר להשיג ולהבין ואף על פי כן אנו יודעין שכל הפעולות הם מהנפש. וכשאנו מדברים מהנפש אנו מכוונין על הנפש בעצמה אף על פי שאין אנו מבינים מהותה ועצמותה מכל שכן להבדיל אי אפשר ק"ו הבורא יתברך בעצמו. שבוודאי הוא בעצמו מרומם ונשגב מאד על כל הרוחניות ולית מחשבה תפיסא בעצמותו כלל. כמו שכתוב שם אליהו ולית דידע בך כלל בחינת מה חמית מה פשפשת מה ידעת. כי מצד עצמותו הוא מרומם על כל השמות. אבל אף על פי כן בכל השמות והברכות והשבחים אנו מכוונין אשליו יתברך בעצמו. כי זה הנעלם בעצמו הוא פועל הכל ברצונו כנ"ל. על כל פנים מבור בדברי אליהו שבכל השמות צריכין לכוין אליו יתברך בעצמו כמו שכתוב וכד אנת תסתלק מינייהו אשתארין כולהו שמהן כגופא בלא נשמתא וכנ"ל. וכמו שאמרו רז"ל מי כה' אלקינו בכל קראינו אליו. אליו ולא למדותיו כמבואר כל זה לעיל. וזה בחינת לבד בך נזכיר שמך. והבן היטב:

אות לה

ובאמת ידעתי כי גם הרב הנ"ל. וכל שאר הספרים שכתוב בהם לשונות כאלה וכוונתם כמו שכתבתי רק במחילה מכבודם לפי עניות דעתי קלקלו הלשון שיוכל לגרום ח"ו מכשול לקורא בספריהם. והיה טוב להם השתיקה מלכתוב לשונות כאלה. אך מאחר שכבר כתבו כנ"ל. הוכרחתי להאריך קצת לברר האמת. ועל כן באמת סוף כל סוף צריכין רק לחזור להאמונה הפשוטה של כל ישראל בלי שום חקירות אפילו של דרכי הקבלה. כי דרכי הקבלה צריכין לקבל רק בדרך אמונה להאמין שהעולמות נשתלשלו בדרך זה. והשמות השייכים לכל ספירה ולכל מדה ולכל פרצוף וכו'. ושאר כל דרכי חכמת האמת וכו'. כפי אשר מסרו לנו רבי שמעון בר יוחאי ז"ל והאריז"ל. והעיקר להאמין שאין אנו מבינים דבריהם כלל. כי בוודאי למעלה אין שום גשמיות וכו' כאשר

האריכו בזה כל הספרים. אבל מי שרוצה ליכנוס באיזה חקירה על פי קבלה וליישב איזה קשיה של המחקרים על פי קהלה הוא מקלקל מאד. כי באמת הקשיות כאלו אי אפשר ליישבם כלל רק לסמוך על אמונה לבד. כי העיקר הוא רק האמונה הפשוטה כנ"ל להאמין בה' ובמשה עבדו בפשיט' שה' אחד ברא הכל יש מאין המוחלט ונתן לנו את תורתו ומצותיו הקדושים למען נזכה ונחיה וכו'. ואף על פי שיש בכל זה כמה חקירות וקשיות איך שייך עבודה אליו יתברך וכו'. על כלאלו הקשיות אין שום תירוץ בעולם רק עיקר התירוץ הוא שבאמת אין אנו יכולים להבין זאת רק שאנו צריכין לסמוך על האמונה לבד כמבואר בדברי רבינו ז"ל פעמים אין מספר שאסור לחקור בהשכל כלל. רק לסמוך על אמונת אבותינו לבד:

אות לו

ובאמת כל אלו המכשלות הנמצאים להמעיינים בכמה ספרים הוא מחמת שנמצאים כמה ספרים שרוצים ליישב כמה קושיות עמוקות בדרכי הנהגותיו יתברך. ובאמת התירוצים אינם כלום למבין מעט. על כן יכולים להכשל על ידי התירוצים יותר. אבל באמת על כל הקשיות כאלו שבדרכי הנהגותיו יתברך וכו' אין שום תירוץ בזה העולם רק לעתיד יתגלה כל התירוצים. אבל בזה העולם אסור לחקור כלל, רק לסמוך על אמונה לבד וכמו שהאריך רבינו ז"ל בזה הרבה בכמה מקומות. ועל כן רבינו ז"ל בגודל עמקות חכמתו העולה על הכל אינו מיישב שום קושיא רק בגודל חכמתו גילה לנו תורות נפל~ אות עמוקות ורחבות. גילה לנו בהם והסביר לנו על ידם שקשיות כאלו אי אפשר ליישב בשום אופן רק לסמוך על אמונה. והכניס בנו דעת להבין שאי אפשר ליישב אלו הקשיות. כי הוא בגודל עוצם השגתו גילה לנו מאין ומהיכן נמשכין אלו הקשיות. שנמשכין ממקום גבוה כזה שאי אפשר ליישבן בזה העולם בזה הגוף בשום אופן. כמו בהתורה על פרקא רביעאה דספרא דצניעתא (בסימן כ"א) על מאמר רז"ל (ברכות י"ז) לעתיד לבא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם. שגילה וביאר לנו שם דרך נפלא והסביר לנו שם שקשיות כאלו שנבוכין בהם נמשכין משכליים המקיפים שאי אפשר להשיגם בזה העולם בשום אופן. ואמר שם תורה נפלאה על זה בהתגלות נפלא. וכן בהתורה בא אל פרעה (סימן ס"ד) שגילה שם שקשיות כאלו נמשכין מסוד הצמצום של החלל הפנוי וכו'. שאי אפשר להשיג זאת כי אם ל עתיד לבא. וכן בהתורה כי מרחמם ינהגם (בלקוטי תנינא סימן ז') ביאר שם שיש קשיות שהם נמשכין ממקיפים שהם למעלה מהזמן שאין הזמן מספיק לבאר הקשיות והתירוצים שיש שם וכו'. עיין שם בכל אלו המקומות ובשאר מקומות כאלה בדברי רבינו נז"ל. ואם בעל שכל אמת

אתה, תראה ותבין ותשכיל מן מוצא דבר. מה מאד עמקו מחשבותיו והשגותיו האמתיות שהוא השיג האמת שאי אפשר ליישב אלו הקשיות כלל. רק בחכמתו העמוקה והשגתו העצומה גילה לנו בדרך שכל נפלא ונורא מאד שאי אפשר לנו ליישב כלל לבל נהרוס לעלות אל ה' לרצות לחקור בזה ח"ו. כי אי אפשר ליישבם כל. רק לסמוך על אמונה לבד שהוא יסוד הכל. אבל כל מי שרוצה ליישב איזה קשיא מאלו הקשיות של המחקרים. אפילו כשרוצה ליישבם על פי דרכי הקבלה. אינו עולה בידו שום תירוץ כלל. ואזי יכול לגרום מכשלו יותר ח"ו להמעיין שירצה שיתיישב אצלו הדבר. ובאמת עדיין אינו מיושב כלל. ובקל יכולין לסתור התירוץ והדרא קושיא לדוכתה ביתר עוז. על כן אין צריכין להתחיל ליישב קשיות כאלו. כי גבהו מדעתינו כנ"ל. וכמו שכתוב (ישעיה נ"ה) כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממחשבותיכם. (ועיין עוד במקום אחר מזה):

אות לז

נחזור לעניניו שעיקר הוא השם. ועיקר הבריאה היתה למען שמו יתברך כנ"ל. כדי לגלות שמו יתברך בעולם כנ"ל. ועיקר התגלות שמו הוא על ידי התורה שנתן לנו משה רבינו. כי אורייתא שמא דקודשא בריך הוא ואין אנו יכולין לידע משמו יתברך, כי אם על ידי התורה והמצות כשאנו מקיימין ~ אותם בפשיטות כאשר צונו על ידי משה עבדו. כי על ידי יציאת מצרים מתן תורה אז נתגלה אלקותו בעולם ונתפרסם שמו לכל באי עולם. כמו שכתוב (נחמיה ט') ותעש לך שם כהיום הזה. וכמו שכתוב (שמות ט') ולמען ספר שמי בכל הארץ. ומלכות יון הרשעה עמדה על ישראל להשכיחם תורתו ולהעבירם על חוקי רצונו להעלים שמו יתברך ח"ו מן העולם. כי הם רצו להתגבר רק על השם לבד דייקא, שהוא התורה שהוא שמא דקודשא בריך הוא. כי העיקר הוא השם כנ"ל. כי אמרו כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל. כי רצו להתגבר דייקא להעביר מהם שם ה' ח"ו שהוא התורה כנ"ל. על כן היה הנס על ידי שמן של המנורה, שהיא בחינת שם כמו שכתוב (קהלת ז') טוב שם משמן טוב וכמו שכתוב (שיר השירים א') לריח שמנים טובים שמן תורק שמך. כי השם הוא הכבוד כנ"ל. והכבוד הוא עיקר אור המאיר כמו שכתוב (יחזקאל מ"ג) והארץ האירה מכבודו. וזהו בחינת אור הנס של חנוכה שהוא בחינת אור השם והכבוד שממשיכין ומגלין על ידי פרסום הנס שאז נתגדל שמו וכבודו יתברך. כמו שכתוב ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך. כי עיקר אור הנר של מצוה שהוא בחינת נר חנוכה הוא אור התורה שהוא בחינת השם הקדוש. כי אורייתא שמא דקודשא בריך הוא כנ"ל בבחינת כי נר מצוה ותורה אור. כי עיקר

האור הוא השם שהוא הכבוד שלו יתברך שמאיר בכל העולמות וכנ"ל. וזה שאמרו רז"ל על נרות המנורה הוא עדות שהשכינה שורה בישראל וכו'. כי אור הנר של מצוה הוא בחינת אור התגלות שמו וכבודו יתברך שהוא בחינת השראת השכינה. ועל כן היה הנס של חנוכה בנירות המנורה דייקא. הכל בשביל הגדלת שמו יתברך כנ"ל. כי היוונים רצו להשכיח שמו יתברך ח"ו על ידי שגזרו לבטל את התורה שהיא שמו יתברך כנ"ל. על כן היה הנס על ידי נרות המנורה דייקא, שהם בחינת הגדלת שמו וכבודו יתברך כנ"ל:

אות לח

וכן מבואר בסוף המעשה הנ"ל שהשם הוא בחינת אור הנר כמבואר שם בסוף. שהלבנה אוחזת בידה נר והיא אומרת להחמה, מפני מה כשאתה בא אין לי שם. כי שרגא בטיהרא מאי מהני עיין שם. נמצא שהנר הוא בחינת שם:

אות לט

כי כל בחינת החילוף הנ"ל של בן המלך שנחלף בעבד שהוא בחינת שקר כנ"ל. שהוא בחינת היכלי התמורות, שמשם נמשכין כל החילופין והשקרים שבעולם שמחליפין האמת בשקר ואומרים לצדיק רשע ולרשע צדיק וכו'. כל בחינת השקר והחילוף הזה הוא רק בבחינת השם שמשקרין ומחליפין את השם מזה לזה. כמו בהמעשה בעצמה הנ"ל שהחליפה המילדת את הוולדות והניחה את בן המלך אצל השפחה ובן השפחה אצל המלכה. ועל ידי זה טעו העולם וסברו שבן השפחה הוא בן המלך ובן המלך האמת הוא בן השפחה. הנה עיקר החילוף היה רק בהשם. כי בוודאי גוף הוולדות אי אפשר להחליף. כי בן המלך בכל מקום שהוא הוא בן המלך באמת וכן להיפך בן השפחה בכל מקום שהוא הוא בן השפחה. רק עיקר השקר והחילוף הוא בהשם. שעל ידי החילוף גרמה שקר~ אות לבן השפחה שם של שקר. כי קראו ~ אותו בשם בן מלך, וכן להיפך את בן המלך קראו שם בן השפחה. וכן בכל החילופים והשקרים שבעולם. מה שיש אחד שמפורסם בשם צדיק בשקר או להיפך שחולקין על איזה צדיק אמת ואומרים עליו שקרים כאלו היה רשע. או שניהם צדיקים אבל אחד גדול מחבירו אלפים ורבבות מדריגות בלי שיעור. ואצל העולם הוא בהיפך שהקטן במעלה הוא גדול ומפורסם אצלם מאד. והגדול במעלה קטן אצלם וכיוצא בזה שאר השינויים והחילופים שיש בעולם. בכלליות העולם ובפרטיות בכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר. כל אלו החילופים והשינויים הם רק בבחינת השם. כי הצדיק האמת בכל מקום שהוא הוא צדיק אמתי. ו~ אותו בעצמו בוודאי אינם יכולים להחליף ח"ו. רק עיקר החילוף הוא בשם שקורין לו שם של שקר. שאומרים עליו שקרים שאינו צדיק וכיוצא בזה. וכן כשרשע או קטן במעלה מפורסם בשם צדיק גדול מאד. באמת אף על פי כן זה המפורסם בכל

מקום שהוא הוא כמו שהוא רק עיקר השקר והחילוף הוא בשם שקורין לו שם של צדיק גדול בשקר. וכל זה מבואר ומובן היטב בהתורה על בראשית לעיני כל ישראל (בליקוטי תנינא בסימן ס"ז) מבואר שם שיש מאורי אור ומאורי אש. עיין שם היטב מבואר שם ששם הצדיקים אמתיים הם בחינת שם ה'. כי שמו משותף בשמינו. וכל מה שהצדיק האמת מפורסם יותר שיש לו שם גדול בעולם יותר נגדל ביותר שם ה' וכו'. ולהיפך ח"ו כשנעלם שם הצדיק האמת, ונתגדלין ונתפרסמין בעולם שם מפורסמים של שקר. אזי נתעלם ח"ו שם ה' ומתגבר שם הטומאה ח"ו. שהוא בחינת מאורי אש ח"ו. כי שם הצדיק שהוא בחינת שם ה' הוא בבחינת מאורי אור. ולהיפך שם של שקר שם הטומאה הוא בחינת מאורי אש וכו' עיין שם. ומובן שם שעיקר החילוף והטעות והשקר שבעולם הוא בבחינת השם דייק כנ"ל. וכל זה הוא בחינת הדלקת נר חנוכה שהוא להמשיך אור האמת בעולם כנ"ל. שהוא בעצמו בחינת שם ה', שהוא בחינת שם ישראל עם קדוש בכלליות. בחינת שם הצדיקים האמתיים, שזה עיקר האמת בחינת (תהלים קי"ז) ואמת ה' לעולם. וקודשא בריך הוא ואורייתא וישראל כולא חד. כי שמו משותף בשמינו כנ"ל. כי עיקר התגלות האמת הוא בבחינת השם שלא יחליף את השם כנ"ל. וכן בעיקר האמונה בהשם יתברך עיקר הפגם של עובדי כוכבים שהוא בחינת כפירות. הוא רק בבחינת השם הקדוש כמו שכתוב (בראשית ד') אז הוחל לקרוא בשם ה'. ופירש רש"י שהתחילו לקרות את שם העצבים בשם ה'. לעשו"ת אלילים ולקרותם בשם אלהים. וזהו בחינת (שמות כ"ג) ושם אלהים אחרים לא תזכירו וכו'. וכמו שכתוב (ישעיה כ"ו) לבד בך נזכיר שמך, ופירש רש"י שלא נזכיר שמך ח"ו על שמות האלילים ח"ו רק בך לבד נזכיר שמך. וזה בחינת חטא דור הפלגה שאמרו ונעשה לנו שם, שרצו להמשיך שם ה' על עניני עבודה זרה שלהם. ועל כל כל העונות שנמשכין מהיצר הרע ששרשו מבחינת אל אחר כפירות. על כן כל העונות נקראין פוגם בשמו יתברך ח"ו. כמו שכתוב בזוהר הקדוש כמה פעמים דמשקר בשמא דמלכא. וכמו שאנו מבקשין בתפלה ותמלא כל השמות שפגמתי בשמך הגדול. ועל ידי נר חנוכה ממשיכין או האמת בעולם. שהוא בחינת אמתת השם דקדושה. שלא להחליף שם ה' ח"ו בשם אלהים אחרים, שהם הכפירות והחקירות של הפילוסופים, שמחפין על השם יתברך דברים אשר לא כן. ועיקר הכפירות שלהם הוא בשם ה' דייקא דהיינו בהתורה הקדושה שהיא שמה דקודשא בריך הוא. ובענין הנהגותיו יתברך והשגחתו הפרטיות על כל דבר שכל זה הוא בחינת שם ה' שעיקר הנהגות כל העולמות וחיותם נמשך על ידי שם ה' המחיה את כולם כנ"ל. והם רוצים לשקר בשמא דמלכא קדישא ובודים מלבם על פי סברתם

כפירות גדולות בדרכי השגחתו והנהגתו ומופתיו הנוראים וכופרים בתורה וכו'. שכל זה הוא בחינת שם ה' כנ"ל. שזהו בחינת מלכות יון הרשעה. שהם חכמת יון. שאז היה עיקר חכמות חיצוניות ואפיקורסות אצלם. על כן עמדו על ישראל להשכיחם תורתו ומצותיו וכו'. שהם בחינת שמא דקודשא בריך הוא כנ"ל. כי הם רצו להתגבר דייקא על שם ישראל דייקא. שהוא התורה שהוא שמו יתברך המשותף בשמינו וכנ"ל.ועל כן עשה השם יתברך הנס דייקא על ידי נרות המנורה שהם בחינת אור השם הקדוש וכבודו יתברך בחינת אור האמת כנ"ל. וזהו בחינת הדלקת נר חנוכה כנ"ל. שנתן לנו השם יתברך מצוה הקדושה הזאת לחיותינו כהיום הזה בעומק הגלות המר הזה. שמתגבר השקר ביותר. כי אז כשהיה הנס של חנוכה כבר היה בחינת גלות. כי אף על פי שהיה בתחילת בית שני, אף על פי כן גאולה שניה לא היתה גאולה שלימה. כי היו משועבדים תחת מלכי פרס ויון. וכמבואר בדברי רז"ל. על כן צפה השם יתברך שהעובדי כוכבים מתגברים על ישראל, וישראל יהיו בגלות זמן רב מאד, ומתגבר בן העבד על בן המלך ח"ו עד שגם בין ישראל בעצמן מתגבר השקר על האמת, והאמת תהיה נעדרת ואין יודעין היכן האמת. על כן נתן לנו מצוה הקדושה הזאת של חנוכה שעל ידי זה יש לנו כח להמשיך אור האמת בכל שנה ושנה. כדי להמשיך ולהגדיל שם האמת בעולם לבטל זוהמת העבד שהוא השקר ולהגדיל שם בחינת בן מהמלך האמת. שהם שם ישראל בכלל ושם הצדיקים האמתיים שהם בחינת שם ה' כנ"ל:

אות מ

וה בחינת נר של שבת כי שבת הוא מלך בחינת שבת מלכותא ושת ימי החול הם בחינת עבדות. כי בהם עושין מלאכה ועבדות בחינת ששת ימים תעבוד ועשית וכו'. ובשבת יתפרדו כל פועלי און ונתבטל בחינת העבדות שהם בחינת עובדין דחול בחינת ל"ט מלאכות שבהם נאחז זוהמת הנחש שהוא בחינת עבדות כנ"ל, שכל זה הוא בחינת שקר כנ"ל. ועל כן בשבת הוא בחינת אמת, כמו שאמרו רז"ל אפילו עם הארץ ירא לשקר בשבת. כי שבת שמא דקודשא בריך הוא שהוא בחינת אמת ועל כן הצדיקים אמתיים נקראים שבת. כמו שכתוב ברבי שמעון בר יוחאי (זוהר במדבר דף קמ"ד) אנת הוא שבת דכולהו יומא. וכמובא זאת בהתורה בראשית הנ"ל. ועל כן בכניסת שבת מדליקין נר של שבת שהוא התחלת קבלת קדושת שבת כי נר של מצוה הוא בחינת אור האמת בחינת הגדלת אור השם דקדושה כנ"ל. כי עיקר אחיזת השקר שהוא בחינת העבד הנ"ל שהוא בחינת שם של שקר הוא בבחינת מאורי אש כנ"ל. ובשבת נתבטלין הקליפות הנאחזין במאורי אש. ואז נמשך האש דקדושה בבחינת רשפיה רשפי אש שלהבת י"ק.

ומהאש דקדושה הזאת מדליקין נר של שבת. וכן נרות המנורה ונר חנוכה וכל הנרות של מצוה. ועל ידי זה דייקא נכנעין ונתבטלין בחינת הקליפות שנאחזין במאורי אש. כי אין הדין נמתק אלא בשרשו כי מהאש יצאו והאש תאכלם. וזהו בחינת נר של שבת כנ"ל. אבל בכל השנה אין זוכין להמשיך התגלות האמת בשלימות כי אם בשבת שמרמז על לעתיד לבא שאז יתגלה האמת בשלימות כמו שכתוב (משלי י"ב) שפת אמת תכון לעד כוננת לא כתיב וכו' (זוהר תשא דף קפ"ח). אבל על ידי תוקף הנס של חנוכה אנו זוכין להמשיך הארת האמת הגדלת שם ה' שם דקדושה אפילו בימי החול. ומכניעין ומבטלין זוהמת העבד במקומו בעצמו שהוא בששת ימי החול. שאז יש אחיזה לעובדין דחול שהוא בחינת עבד ואף על פי כן אנו ממשיכין אז בחינת הקדושה של שבת על ידי הדלקת נר חנוכה לגלות אור האמת בעולם. לבטל החילוף של העבד שנחלף בבן המלך שנזכה גם עתה לברר אמתת השם. לידע מי ראוי לקרותו באמת בבחינת שם בן העבד ומי ראוי לקרותו באמת בשם בן המלך וכנ"ל. וזהו בחינת (משלי ל"א) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וכו' המבואר לעיל ב~ אות י"ב היינו שגם בחשכת לילה מגלין אור האמת שזה בחינת נר חנוכה שממשיכין האור הקדוש אור האמת גם בימי החול ולמטה מי' טפחים. וכעין המבואר בכוונות עיין שם והבן היטב:

אות מא

וזה בחינת הכסא שסידר כראוי שעל ידי זה היה תיקונו של בן המלך האמת שחזר למלכותו על ידי זה כמו שכתוב שם עיין שם. כי כתיב (שמות י"ז) על כס י"ק וכו' אין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה זכר עמלק (פסיקתא הובא בפירוש רש"י) שהוא זוהמת הנחש שהוא בחינת עבד. כי כל זמן שיש אלו השינויים והחילופים בעולם, גם הכסא כביכול אינו שלם. שזהו בחינת מה שלא היה מסודר יפה הציורים של הכסא. שהם בחינת שרשי הנשמות שכולם חצובים מתחת כסא הכבוד וכו' וגם שמו אינו שלם. כי לא כשהוא נכתב הוא נקרא, כי זה שמי לעילום כתיב. כי מחמת השינויים והחילופים של היכלי התמורות שרוצים להתגבר על ידי חטא עץ הדעת טוב ורע. על ידי זה כביכול בכמה לבושים שונים בכל עת ומסתתר את עצמו בהם, זהו בחינת כל השמות והכינויים שאנו קוראין ~ אותו עתה בהם, שהם בחינת לבושיו אבל שם העצם נעלם ונסתר עתה. כי אין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה זכר עמלק, שהוא זוהמת הנחש, שהוא בחינת זוהמת העבד שנחלף ורוצה להתגבר בשקר על בן המלך ח"ו, ומחמת החילוף והשקר הה גם השמיתברך בעצמו כביכול משנה שמו וכסאו עד שימחה זכרו. כי מחמת שנתאחז זוהמת הנחש בהגוף על ידי חטא אדם הראשון על ידי החילוף של היכלי

התמורות כנ"ל. על ידי זה עתה היא טובה גדולה מאד מהש השם יתברך העלים שמו העצם, כי אי אפשר לקבלו עתה מחמת ריבוי אור כנ"ל. ועל כן עתה אי אפשר לנו לידע ממנו יתברך כי אם על ידי העלמת שם העצם דייקא. נמצא שאין לנו עתה כח לקבל ידיעת האמונה הקדושה בשמו יתברך, כי אם על ידי שהעלים שמו יתברך והלביש את עצמו בהשמות והכינויים שנקרא בהם עכשיו, שזה בחינת אין שמו שלם וכו', שעל ידי זה דייקא יש בנו כח לידע משמו יתברך כנ"ל. כי בלא זה לא היה אפשר לקבל עכשיו מחמת ריבוי אור כנ"ל. וכל מה שאנו זוכין לידע משמו יתברך ולהאמין בו יתברך כמו כן נכנע ונעקר ונתבטל ונמחה זכר עמלק מן העולם, שהם הכפירות והחקירות הבאים מריבוי אור מה שחוקרים במה שאין להם רשות, שהוא בחינת מה לפנים מה לאחור מה למעלה מה למטה וכו'. שכל הקשיות והכפירות של המחקרים נמשכין משם שהם בחינת זוהמת הנחש שהם הקליפות והסטרא אחרא הנמשכין מריבוי אור שגרם מיתה ושבירה ח"ו. כי העלמת האור ומיעוטו וצמצומו זה עיקר התיקון כידוע בכתבי האר"י ז"ל. נמצא שדייקא על ידי שאין שמו שלם כביכול על ידי זה דייא נכנע ונתבטל הסטרא אחרא שהוא בחינת עמלק כנ"ל. ואז כשימחה זכרו על ידי התגברות האמונה הקדושה שמתגברין ישראל להאמין בו יתברך באמונה לבד, בבחינת העלמת שם העצם דייקא. כי אינם רוצים לחקור כלל בפנימיות ידיעת רצונו והנהגותיו להבין דרכי ה'. רק הם מאמינים בפשיטות שהוא היוצר הוא הבורא מנהיג ומשגיח וכו'. ובמה שאין להם רשו"ת לחקור אינם חוקרים כלל, כי יודעים שאי אפשר להשיג עכשיו כנ"ל. על ידי שלימת האמונה הזאת נזכה לעתיד שיתגלה לנו שם העצם. כי אז השם יקרא ככתיבתו. ואז יתמלא פגימת הלבנה ויהיה אור הלבנה כאור החמה. כי כל בחינה הנ"ל של החילוף הנ"ל זה נמשך מבחינת פגימת הלבנה שאמרה אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, ופגמה במלכות דקדושה. ואז אמר לה השם יתברך לכי ומעטי את עצמך. וזה גרם אחיזת הקליפות כידוע שמשם נמשך כח מלכות דסטרא אחרא, שהוא בחינת (משלי ל') תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה וכו' כידוע. ועל כן מבואר בהמעשה הנ"ל הרבה מענין חדתותי דסיהרא שהוא בחינת תיקון פגימת הלבנה, כמו שכתוב שם, ששמע בלילה הניגון שעשו לכבוד הלבנה שהחמה עשה לה מלבוש חדש. שהוא בחינת חדתותי דסיהרא כמבואר שם ברמז בסוף המעשה הנ"ל עיין שם. וכן הענין שהלבנה טוענת עם החמה מדוע כשאתה בא אין לי שם וכו' כיין שם. כי כל ענין החילוף הנ"ל שהוא בחינת שקר כנ"ל. זה בחינת חשכת לילה כנ"ל שנמשך מבחינת מיעוט הירח. ועל כן עיקר התיקון על ידי בחינת חדתותי דסיהרא. שהוא בחינת מילוי פגימת הלבנה.

כי הכל בחינה אחת וקשור זה בזה. כי כפי תיקון פגימת הלבנה כמו כן נדחה זוהמת הנחש והעבד כנ"ל. ונתבטל השקר של החילוף הנ"ל, ונתגלה האמת העולם. עד שנזכה שיבא משיח צדקינו שהוא הבן מלך האמת. ויגלה האמת בשלימות בעולם, ויסדר הכסא כסדר, כי ידע כל שרשי הנשמות בשלימות היכן מקומה ותיקונה של כל נשמה ונשמה. ויתקן כל תקוני השכינה שהם בחינת מטה ושלחן כסא ומנורה, ויסדר הכל כראוי. ואז יהיה השם שלם וכסאו שלם. והיה אור הלבנה כאור החמה ויתקיים מקרא שכתוב ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו להכניע ולבטל את ממשלת בחינת העבד, שהוא בחינת עשו עמלק. ותחזור המלוכה למקומה בבחינת והיתה לה' המלוכה, שהוא בחינת מלכות משיח שהוא מלכות דקדושה, שכל מלכותו יהיה רק לגלות האמת בעולם. להודיע לכל באי עולם כי ה' הוא האלקים אין עוד. ואז יתקיים והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד במהרה בימינו אמן:

אות מב

שייך לעיל. ועל כן הם ח' ימי חנוכה כנגד ח' מלכים דקדושה של ישראל. שהם כנגד ח' מלכים של אדום שמלכו לפני מלוך מלך לבני ישראל. כמו שפירש רש"י במלכים ב' קפיטיל ח' על פסוק כי בימיו פשע אדום מתחת יד יהודה וימליכו עליהם מלך וכו' שפירש רש"י שם, שמונה מלכים מלכו באדום וכו' המנויים בספר ראשית, כנגדם מלכו בישראל שמונה מלכים וכו' עיין שם. כי חנוכה הוא בחינת המשכת אור האמת לדחות השקר שהוא בחינת מלוכת העבד שבא על ידי החילוף הנ"ל שהוא בחינת היכלי התמורות הנמשכין מבחינת שבירת כלים מיתת המלכים כידוע, שמשם אחיזת הח' מלכים שמלכו בארץ אדום לפני מלוך מלך לבני ישראל כידוע. ועל ידי קדושת ח' ימי חנוכה ממשיכין אור האמת להגביר ח' מלכי ישראל על ח' מלכי אדום, להכניע השקר שהוא העבד ולהגביר האמת שהוא בחינת מלכות דקדושה של בן המלך האמת שהוא בחינת מלכות ישראל כנ"ל:

אות מג

וזה בחינת ההלל שאומרים בח' ימי חנוכה בחינת (תהלים קי"ג) הללו עבדי ה' הללו את שם ה', כי על ידי עבודת ה' בחינת עבדי ה', על ידי זה נכנע זוהמת העבד דסטרא אחרא. כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, על כן עתה צריכין לעבוד את ה' בעבודות דייקא, אף על פי שבאמת אין זה עבודה כלל כנ"ל. ועיקר השלימות שיזכה להגיע לבחינת בן שלא יהיה נקרא עבודת ה' בשם עבדות כלל כנ"ל. אבל אף על פי כן מחמת אחיזת זוהמת העבד, צריכין עבדות דייקא. כדי להכניע הדין בשרשו, לבטל בחינת עבדות דסטרא אחרא על ידי עבודת ה'. ואז כשנכנע בחינת העבדות דסטרא אחרא, אז נגדל שם ה' כנ"ל.

וזהו הללו עבדי ה' הללו את שם ה', כי על ידי עבדי ה' שעובדין את השם יתברך, על ידי זה נתבטל עבדות דסטרא אחרא ואז נגדל שם ה' כנ"ל. וזהו (שם) יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם, כי על ידי ביטול העבדות דסטרא אחרא שהוא בחינת השקר, על ידי זה יתגדל ויתברך שמו יתברך עד עולם, כי נזכה אחר כך שיתגלה לנו שם העצם יתברך שם עיקר החיים נצחיים שנזכה לגדל ולברך שמו לעולם ועד. וזהו (שם) ממזרח שמש עד מבואו מהולל שם ה', כי אחר ביאת השמש אז הוא חשכת לילה, ששם עיקר אחיזת העבד שהוא בחינת חושך שקר וכו' כנ"ל שיניקתו מפגם הלבנה כנ"ל, אבל כשמכניעין זוהמת העבד על ידי עבודת ה' כנ"ל אז הוא בחינת מילוי פגימת הלבנה ונתבטל החשך והשקר כנ"ל, ואז לילה כיום יאיר כחשיכה כאורה, כי גם בבחינת חשכת לילה מכירין האמת שהוא בחינת שם ה', ומברין שמו לעולם בבחינת ברוך ה' ביום ברוך ה' בלילה. וזהו ממזרח שמש עד מבואו, שהוא מקצה עד קצה מקצה העליון עד קצה התחתון מיום עד לילה מן תכלית האור עד תכלית החשך מהולל שם ה'. כי על ידי עבדי ה' האמתיים שהם הצדיקים האמתיים, על ידי זה הם דוחין השקר והזוהמא של בחינת העבד, עד שמכירין שם ה' שהוא בחינת האמת בכל מקום, עד שכולם חוזרים בתשובה ושבין אליו יתברך להודות ולהלל שם ה' באמת תמיד. וזהו שסיים המזמור אם הבנים שמחה הללויה. פתח בעבד הללו עבדי ה', וסיים בבן אם הבנים שמחה. כי כן הדבר שבתחלה צריכין לעובדו יתברך בבחינת עבדות. כי מחמת גשמיות הגוף נקרא בשם עבדות וכו' כנ"ל. ועל ידי זה מכניעין ומבטלין בדות דסטרא אחרא. ואחר כ זוכין לשבר ולבטל הגוף לגמרי עד שנקראין בבחינת בן כנ"ל. וזהו בחינת אם הבנים שמחה הללויה. עיין לעיל מענין עבד ובן, והבן:

אות מד

ועל כן ישראל נקראים פעמים בשם עבדים להשם יתברך ופעמים בשם בנים כמו שכתוב (ויקרא כ"ה) כי לי בני ישראל עבדים עבדי ה' אשר הוצאתי ~ אותם מארץ מצרים (שם) לא ימכרו ממכרת עבד. כי בחינת עבד ממש אין אחיזה בהם, בחינת לא ימכרו ממכרת עבד כי הם עבדים דקדושה עבדי ה' אשר הוציאם מארץ מצרים מבית עבדים. מבחינת בדות שזה היה עיקר הגלות על ידי התגברות עבדות דסטרא אחרא וכו' כנ"ל. ופעמים נקראים בשם בנים כמו שכתוב (שמות ד') בני בכורי ישראל. וכמו שכתוב (דברים י"ד) בנים אתם לה' אלקיכם לא תתגודדו וכו'. כי צריכין שני בחינת הנ"ל. בתחלה בהכרח שתהיה העבודה בבחינת עבדות וכנ"ל ואחר כך זוכין לבחינת בן כנ"ל

אות מה

וזהו בנים אתם לה' אלקיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם על מת סמך אצל מצוה זאת דייקא לקרותם בשם בנים. כי הא בהא תליא והוא טעמו של מצוה זאת. כי השם יתברך אומר ישראל בנים אתם וכו' ועל כן אסור להתגודד ולעשו"ת קרחה על מת. כי צריכין להאמין שבאמת המיתה טובה גדולה מאד כדי לזכות על ידה דייקא להגיע לבחינת בן כמבואר לעיל שעיקר גזירת המיתה הוא כדי לבטל ולבלות בעפר זוהמת בחינת העבד, כדי שנזכה לעתיד לקום בתחיה בגוף זך ואז נזכה להיות בחינת בן כמו בן המחפש בגנזי אביו כי אז נזכה להכירו יתברך בבחינת שם העצם כנ"ל, ועל כן מקושר היטב מקרא ה"ל בקשר נפלא, כי דייקא מחמת שישראל נקראים באמת בנים בחינת בנים אתם לה' אלקיכם על כן לא תתגודדו וכו' כי המיתה טובה גדולה כדי לזכות להגיע על ידי זה לבחינת בן בשלימות כנ"ל:

אות מו

ועל כן נקרא חנוכה על שם חנוכת הבית המקדש שנתחנך אז כמו שאמרו רז"ל. כי אז בחנוכה ממשיכין בחינת קדושת הבית המקדש, ששם היה כל עבודת הקרבנות שזה נקרא ביותר בשם עבודה יותר משאר כל המצות שבתורה. כמו שכתוב והשב את העבודה לדביר ביתך והשב כהנים לעבודתם וכן הרבה, כי הקרבנות הם מבהמות שעל ידי זה מכניעין רוח הבהמיות הוא בחינת זוהמת העבד כנ"ל. ועל כן נקרא בשם עבודה כי על ידי עבודה דקדושה שהם הקרבנות של בהמות שמכניעין רוח הבהמיות על ידי זה נכנע העבדות דסטרא אחרא כנ"ל, וכל זה הוא בחינת חנוכה כנ"ל:

אות מז

ועתה אם תחזור ותעיין בדרוש הזה מראשו לסופו תבין ותשכיל היטב איך כל העננים המבוארים כאן מקושרין ומחוברין היטב זה בזה. אף על פי שבתחלה נראה לכאורה שאינם מקושרים זה לזה כל כך אבל אם תעיין היטב תבין קישורם וחיבורם היטב איך כל הענינים נעוצים ומקושרים זה בזה בקשר נפלא ומזה תוכל להבין ולהשכיל קצת גדולת רבינו הקדוש והנורא ז"ל וגדולת המעשיות שלו שסיפר כי השם יתברך יודע שאני יודע בעצמי שבכל מה שכתבתי וכל מה שנשאר עדיין במוחי שאי אפשר לבאר בכתב על כל זה עדיין לא נגעתי אפילו חלק מאלף ורבבה מטפה מן הים מאפס קצה מסוד אחד מסודות נור~ אות הרמוזים במעשה נוראה הנ"ל הטה אזניך ושמע פקח עיניך וראה גדולת השם יתברך וגדולת תורתו הקדושה וגדולת הצדיקים האמתיים. מה ילוד אשה יכול לזכות בזה העולם אם ירצה. השם יתברך יאיר עיניו במאור תורתו ויגלה האמת בעולם במהרה בימינו אמן:

הלכה ד' נכללת בהלכות תפילין הלכה ו':

ברכת השחר ג

הלכה ג

אות א

כד שמע קול תרנגולא מברך הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה וכו', וענין ברכת שלא עשני גוי ועבד ואשה וכו'. וענין ברכת התורה. וענין פרשת התמיד ושאר קרבנות. וענין פסוקי דזמרה:

על פי המעשה של הבן מלך שנחלף בבן השפחה וכו'. עיין שם כל המעשה כולה מראשה לסופה והוא פלא. כמו שאמר רבינו ז"ל אחר שסיפר מעשה זאת. בזה הלשון. המעשה הזאת הוא כולה הפלא וכו'. ואין להאריך כאן בשבח גדולת המעשיות. כי גבהו מדעתינו וכו'. רק מה שאפשר למצוא בהם איזה רמז בעלמא אנו מחוייבים לחתור ולמצוא בחסדי ה'. כי שמעתי גילוי דעתו הקדושה מפיו הקדוש שרצונו שנחתור לבקש ולחפש בהם מה שאפרש למצוא וגם אמר שיכולין למצוא הרבה מהענינים המבוארים בהמעשיות מי שבקי ומבין בספרים קדושים. רק גוף המעשה בעצם מי ומה ואימת זה אי אפשר להבין וכו'. ואין כאן מקומו להאריך בזה:

אות ב

והנה ענין המעשה נוראה הנ"ל של הבן מלך שנחלף. ועל ידי זה התגבר עליו האכזר הבן השפחה באמת וגירשו ממקומו. ועל ידי זה נפל בן המלך האמת בדעתו עד שבא לידי רעות וכו' וכו'. כל ענין הזה מבואר ומובן היטב למבין מעט שזה סוד כל ענין גלות ישראל שהם מגורשים מארצם וממקומם. והם כצפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו ומפוזרים בין הדוים. והמלכות והממשלה היא אצלם. וישראל נחשבים בעוונותינו הרבים כעבדים ושפחות. שכל זה נמשך מבחינת החליפין הנ"ל של הבן מלך שנחלף וכו'. שזה סוד בחינת היכלי התמורות ששם נחלפין לפעמים הנשמות. כאשר שמענו מפיו הקדוש בפירוש קודם שסיפר המעשה הנ"ל. שדיבר מקודם מענין היכלי התמורות שם נחלפין הנשמות ח"ו. ואחר כך על ענין זה סיפר המעשה הנ"ל. ואמר שכבר פעם אחת היה מעשה כזאת והתחיל לספר כל המעשה הנ"ל עד שגמרה. נמצא שהמעשה הנ"ל של הבן מלך שנחלף. זה נמשך מבחינת היכלי התמורות וכו'. וזה סוד כל גלות וצרות ישראל בכלליות ובפרטיות מה שעובר על כל אחד ואחר. ועיקר הוא גלות וצרות הנפש. מה שגלינו בין העמים ואנו רחוקים מאבינו שבשמים וכו'. שכל זה נמשך מבחינת החליפין הנ"ל של הבן מלך שנחלף. שהוא בחינת היכלי התמורות שזה נמשך מחטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע שעל ידי זה גרם להתגבר ח"ו

בחינת להט החרב המתהפכות, שהוא בחינת היכלי התמורות שהוא בחינ התהפכות ממטה לנחש ומנחש למטה. שהוא בחינת נשמות העשוקות בטיקלא בקליפת נוגה המתגלגלין בגלגולא וכו'. ומשם נמשכין בחינת החליפין והתמורות שבעולם שמשם עיקר אחיזת הסטרא אחרא ח"ו ומשם עיקר הגלות של ישראל בכלל ובפרט. כי באמת עיקר המלוכה שייכה רק לישראל כי כל ישראל בני מלכים הם. כי כל העולם ומלואו לא נברא אלא בשביל ישראל כמו שכתוב בראשית וכו' בשביל ישראל שנקראו ראשית וכו'. והכל שייך ומשועבד להם. וכמו שהיה קצת בימי דוד ושלמה שהיה עיקר המלוכה אצל ישראל. וכמו שיהיה לעתיד כשיבא משיח צדקינו. שאז תשיב המלוכה לישראל. וכולם יהיו משועבדים תחת ישראל. כמו שכתוב (ישעיה מ"ט) והיה מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך אפים ארץ ישתחוו לך וכו'. אבל עכשיו בגלות בעוונותינו הרבים נחלף הדבר. שהעובדי כוכבים הם מלכים ומושלים. וישראל הם ח"ו כעבדים. שכל זה נמשך מבחינת היכלי התמורות שנמשך מחטא אדם הראשון וחטאי הדורות שאחריו שהוא בחינת בן המלך שנחלף כנ"ל. שעל ידי זה נתגברה הסטרא אחרא דמחשיך אנפי ברייתא. עד שנחלפה המלוכה להם בעוונותינו הרבים. ונדמה שהם בחינת בן המלך וישראל בגלות תחתם. כאלו היה בן בעבד ח"ו. שזה בחינת תחת שלש רגזה ארץ תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה. בחינת (קהלת י') ראיתי עבדים על סוסים ושרים הולכים כעבדים וכו'. ובעוונותינו הרבים הגברה בן האמה על בן המלך עד שגירשו מארצו, שזה בחינת גלות ישראל מארץ ישראל שהיא ארץ אבותם אשר נתן להם השם יתברך ומחמת שנתגרשו מארצם ונחשבו כעבדים. והם ללעג ולקלס. ונחשבו בגוים כצאן לטבח יובל וכו' רחמנא ליצלן. על ידי זה נפלו בדעתם. ומשם נמשכין כל הגשמיות והעונות והפגמים של ישראל כל אחד ואחד לפי בחינתו שזה עיקר גלות וצרת ישראל כי עיקר הגלות והצרה הוא שמחמת תוקף הגלות והתגברות הסטרא אחרא עכשיו בעת הגלות. על ידי זה מתגברת הסטרא אחרא מאד על נפשו"ת ישראל הקדושים. ומטמאת ~ אותם בעונות ופשעים ושאר פגמים ח"ו. כמו שכתוב (תהלים ק"ו) ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם. כי באמת ישראל רחוקים לגמרי מעון. ואין עון שייך להם כלל כמבואר במקום אחר (בלקוטי תנינא סימן ז'). ועיקר עונות ישראל נמשכין רק מתוקף הגלות כנ"ל. שנמשך מבחינת החליפין הנ"ל. שהוא בחינת היכלי התמורות כנ"ל:

אות ג

וזה סוד יצחק וישמעאל יעקב ועשו שמחמת בחינת ההיכלי התמורות. שנמשך שהוכרח אברהם ליקח שפחה להוציא תחלה הפסולת שהיה בו מחטא אדם הראשון שהוא

העיקר שהתחיל לתקנו. שמזה הפסולת שנמשך מזוהמת הנחש נולד ישמעאל בן האמה. ומחמת החליפין של היכלי התמורות לא ניכר בעולם מי בן האמה ומי בן המלכה. שהיא בחינת שרה שנקראת על שם המלכות שרה על כל העולם. ועל כן התפאר ישמעאל שהוא העיקר זרע אברהם והממשלה בחינת מלכות שייך לו. שזהו בחינת המחלוקת היא בין ישמעאל ויצחק. כמו שכתוב (בראשית כ"א) ותרא שרה את בן הגר וכו' מצחק. וכמו שפירש רש"י מתשובת שרה כי לא יירש בן האמה עם בני אתה למד שהיה מריב עם יצחק על הירושה ואומר אני בכור וכו'. וזהו גם כן בחינת יעקב ועשו. כי שם היה בחינת אחיזת החליפין של היכלי התמורות בבטן אחת בחינת (שם כ"ה) שני גויים בבטנך ושני לאומים ממעיך יפרדו ולאום מלאום יאמץ ורב יעבוד צעיר. כי החליפין של היכלי התמורות משתנים בכל פעם בכמה בחינות שונות בלי שיעור. וגם אצל כל אדם בפרטיות בפני עצמו נתרבים השינויים והתמורות בלי שיעור וערך ומספר שזהו בחינת כל העליות והירידות העוברים על כל אדם כל ימי חייו מיום היותו עד יום מותו. וכל הגלגולים שמתגלגלת נשמתו במקום שמתגלגלת מדור לדור עד הסוף שהכל נמשך מסוד היכלי התמורות שמשם נמשך סוד גלגול הנשמות שמטריח הקדוש ברוך הוא את עצמו לגלגל הנשמות בכמה וכמה גלגולים שונים כדי לברר מבחינת היכלי התמורות מחטא אדם הראשון שמשם כל החטאים ח"ו וכנ"ל. כי מבואר בכתבי האריז"ל בענין שרואין שלפעמים צדיק גדול ועובד ה' נופל מעבודתו ולפעמים נופל לעבירות גמורות רחמנא ליצלן. עד שיש שנפלו מאד. שנעשו רשעים גדולים מאד רחמנא ליצלן. שהחטיאו את הרבים. ומתחלה היו צדיקים גדולים כמו ירבעם בן נבט ואחר. וכיוצא בהם בשאר הדורות. וכל זה נמשך מצד גלגולי הנשמות. שלפעמים נתעבר באדם נשמת אדם בליעל וכו' ועל ידי זה יכול פתאום ח"ו להתהפך לאיש אחר ח"ו. וכן להיפך שלפעמים נתעבר ברשע נשמה קדושה שעל ידי זה מתעורר בתשובה. שזה סוד בחינת כ(קהלת ח') יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשי הרשעים ויש רעשים שמגיע עליהם כמעשה הצדיקים וכמובא מזה בדברי רבינו ז"ל בהתורה של כיסופין (סימן ל"א). ובאמת ההאדם בעל בחירה. והכל כפי בחירתו וכפי כסופיו וכפי אמתת התחזקותו ואמונותו בהשם יתברך וכו' וכו'. כמו כן השם יתברך מתגלגל עמו ברחמיו. כי צדיק ה' וישר משפטיו. ועל כן צריך האדם להרבות בתפלה תמיד שיזכה להנצל מלהט החרב המתהפכת הזאת. שהוא בחינת היכלי התמורות כנ"ל. שלא יתגברו ח"ו לעשוק ולגזול ולהחליף ח"ו מעט הטוב של נפשו שיש בו עדיין שעל זה התפלל דוד המלך עליו השלום (תהלים קי"ט) ערוב עבדך לטוב אל יעשקוני זדים. שלא יעשקוהו

הזדים שהם הסטרא אחרא והקליפות העושקים את הנפשו"ת ח"ו בתוך הטיקלא זה בחינת דמעת העשוקים ומיד עושקיהם כח ואין להם מנחם כידוע. וזה בחינת (שם) פדני מעושק אדם ואשמרה פקודיך. וכמו שפירש רש"י שם פדני מעושק אדם מיצר הרע העושק את הבריות זזה בחינת העושק של נשמות העשוקות בטיקלא הנ"ל. שהוא בחינת היכלי התמורות שחשודים להחליף ולקלקל. שזה בחינת בן המלך הנ"ל שנחלף כנ"ל. וזה בחינת (שם ק"מ) חלצני ה' מאדם רע מאיש חמסים תנצרני וכו'. וזה בחינת (שם כ"ב) יחלקו בגדי להם ועל לבושי יפילו גורך ואתה ה' אל תרחק וכו' הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי וכו'. שכל זה הרבה דוד להתפלל להשם יתברך להנצל מהעושק והגזילה והחמס של הקליפות הם היצר הרע וחיילותיו העושקים ח"ו את הנפשו"ת בעונותיהם ומפשטים מהם בגדיהם ולבושיהם הקדושים עד שנשתנין פניהם. ואין מכירים את יקר דולת תפארתם. ומחליפין ומיירין טוב ברע ורע בטוב ח"ו. שכל זה הוא בחינת היכלי התמורות כנ"ל. וזה בחינת (שם ל"א) בידך אפקיד רוחי פדיתה ~ אותי ה' אל אמת. שצריך האדם תמיד להפקיד רוחו ונפשו ונשמתו בידו יתברך כדי שיהיה הוא יתברך בעל הפקדון, כדי שיפדה ~ אותו מן העושק והחליפין ח"ו. וזהו פדיתה ~ אותי ה' אל אמת. אמת דייקא היפך התמורות והעושק הנ"ל. שהם בחינת שקר שמשקר בנפשו ומחליפה באחרת ח"ו. וזהו פדיתה דייקא בחינת (דברים י"ג) הפודך מבית עבדים היינו שהשם יתברך פודה נפשו מבחינת עבדות שהוא בחינת שקר כמו שכתוב לקמן. וזה בחינת (תהלים כ"ה) אליך ה' נפשי אשא וזה (שם קמ"ג) כי אליך נשאתי נפשי הצילני מאויבי ה' וכו' כי צריכין תמיד למסור נפשו עם כל תנועותיו וחיותו להשם יתברך שעל ידי זה השם יתברך מצילו מהאויבים והשונאים הרוצים לגזול ולעשוק את הנפש ולהחליפה ח"ו בהיכלי התמורות כנ"ל. כי אי אפשר להנצל מכל זה כי אם על ידי תפלה ותחנונים הרבה הרבה. כי כמה נפשו"ת שקעו על ידי זה רחמנא ליצלן כנ"ל. כי הם אורבים על נפש האדם תמיד. וצריך רחמים רבים והתגברות גדול להנצל מהם. כמו שכתוב (שם י') יארוב במסתר כאריה בסכה יארוב לחטוף עני יחטוף עני במשכו ברשתו ידכה ישוח ונפל בעצומיו חלכאים. וזה בחינת מה שהתפלל דוד (שם ז') בך חסיתי הושיעני מכל רודפי והצילני פן יטרוף כאריה נפשי פורק ואין מציל וכו'. וכיוצא בזה הרבה. וזה בחינת (שם קט"ז) שובי נפשי למנוחיכי היפך בחינת העושק של התמורות שם בחינת הטלטול והגלות ח"ו וזה בחינת (שם כ"ג) נפשי ישובב וכו'. כי דוד המלך עליו השלום בטח בריבוי תפלותיו באמת להשם יתברך שהשם יתברך יציל נפשו מכל התמורות הנ"ל. וישוב נפשו למקומה ולמנוחתה:

אות ד

ועל כן דוד המלך עליו השלום הרבה להתפלל על זה הרבה יותר משאר הצדיקים. כי עיקר תיקון היכלי התמורות הוא על ידי דוד שעסק בתיקון זה ביותר. והוא יגמור זה התיקון בשלימות בימי משיח צדקנו שהוא בחינת דוד שאז יוגמר זה התיקון בשלימות כידוע. כי שם בבחינת היכלי התמורות נתפסו על ידי חטא אדם הראשון נפשו"ת קדושו"ת ויקרות מאד מאד שהם בחינת נפש אברהם. שמחמת זה הוכרח לצאת מתרח. וכן נפשו"ת כמה צדיקים גבוהים ונוראים וכו' כמובא בכתבים. וזה בחינת נפש דוד שהוא בחינת משיח שנתפסה שם גם כן. ועליו התגברו ביותר ביותר בלי שיעור ועל כן כמה גלגולין עביד קודשא בריך הוא עד שהוציא נפשו משם בדרך גניבה וערמה. כי עם עקש תתפתל כתיב כמבואר זה בכתבי האר"י. שמחמת זה הוכרחה נפש דוד לצאת תחלה על ידי בנות לוט על ידי מעש משונה ודבר זר כזה. וכן ענין יהודה ותמר וכו' וכו'. שכל זה היה להוציא נפשו בדרך גניבה מהסטרא אחרא שעשקה ~ אותו. ולא רצתה להניח לצאת כי אם בדרך גניבה. כמבואר בכתבים. (עיין בליקוטי תורה על איוב ועוד בכמה מקומות). כי דוד היה ראוי להיות נפשל ולא היה לו חיים כי אם מה שנתנו לו אדם הראשון והאבות כידוע. ועל כן באמת היה כל ימיו בסכנה גדול מהסטרא אחרא שהתגברה עליו בכל עת, כמו שכתוב (תהלים צ"ד) לולא ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי וזהו סוד כפשע ביני ובין המות. ומזה יכול כל אדם ליקח מוסר לעצמו. כשרואה שהיצר הרע והתאוות וכו' מתגברים עליו מאד מאד. ונדמה לו שקשה לשברם. צריך לידע שבוודאי אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עמו. ובוודאי אם לא היה לו כח לשבר לא היה השם יתברך מגרה בו יצר הרע כזה. רק אדרבא ידע בנפשו כשרואה שיש לו יצר הרע גדול כזה. שבוודאי נפשו היא נפש יקרא וקדושה מאד מאד בשרשו. ועל כן מתגברים עליו כל כך. כי כל מה שהנפש יקרה וגבוה ביותר. מתגבר עליו היצר הרע ביותר. וכמו שאמרו רז"ל (סוכה נ"ב) כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו. וכמו שאמרו עוד שהיצר הרע מניח כל העובדי כוכבים ואינו מתגרה אלא בישראל ולא עוד אלא שמניח כל ישראל ואינו מתגרה אלא בתלמידי חכמים. כמו שכתוב כי הגדיל לעשו"ת שפשט ידו בגדולים דייקא שזהו בחינת דוד המלך עליו השלום שהיה כל ימיו בסכנה גדולה כנ"ל. וכמו שכתוב (תהלים קט"ז) אפפוני חבלי מות ומצרי שאול מצאוני וכו'. (שם ס"ט) טבעתי ביון מצולה ואין מעמד וכו'. הצילני מטיט ואל אטבעה וכו'. וכן כל ספר תהלים שנתייסד מהתפלות שהרבה להתפלל להנצל מהיצר הרע וחיילותיו לבל יאבד נפשו ח"ו, ובדרך זה צריך כל אדך לילך כי אין שום עצה ותקנה להנצל מכל זה כי

אם על ידי ריבוי תפלות ותחנונים בלי שיעור כל ימי חייו כמו דוד המלך עליו השלום כנ"ל וכמבואר אצלינו כמה פעמים:

אות ה

כי אין זה דרך הענוה האמתיית שיחזיק את עצמו לרשע גמור ח"ו. ולהקטין מעלת נפשו הקדושה. רק אדרבא צריך לידע ולהאמין שנפשו בשרשה היא גדולה ויקרה וגבוה מאד מאד ואלפי אלפים ורבי רבבות עולמות בלי שיעור תלויים בה וכמו שאמר רבינו ז"ל שאם היו מהפכין את האדם היו רואין שבכל גיד וגיד מגידי האדם תלויים אלפי אלפים ורבי רבבות עולמות. וכמבואר בשאר ספ-רים מגודל מעלת האדם שהוא בחינתצ לם אלקים. ואפילו נפש הפחות שבפחותים של ישראל גם כן גבוה מאד מאד מכל שכן וכל שכן נפשו"ת של בני תורה. ובפרט ~ אותן שיש להם שכל גדול. כי כל מה שהשכל גדול ביותר הנשמה גבוה יותר. כמו שאמר רבינו ז"ל כי הנשמה היא השכל כמו שכתוב (איוב ל"ב) ונשמת שדי תבינם. על כן האדם הבר שכל כשרואה שמתגבר עליו הבעל דבר ביותר. צריך לידע שבוודאי יש לו נפש גבוה מאד מאד. וצריך להתגבר לרחם על עצמו לבל יאבד אוצרות וסגולות יקרות וחמודות כאלה התלויים בנפשו אשר עין לא ראתה וכו'. ויתגבר בכל עוז להציל את נפשו מני שחת להצילה מן העושק והתמורה ח"ו. והעיקר על ידי ריבוי תפלות ובקשו"ת וכו' כנ"ל. וזה בחינת (דברי הימים ב' י"ז) ויגבה לבו בדרכי ה' שצריכין להגביה לבו ודעתו בדרכי ה' ולורמ בנפשו שאין נאה לי לעשו"ת מעשים כאלה מעשה בהמה ח"ו. כי נפשי גבוה מאד נפש ישראל שכולם בני מלכים וראוי לי להתנהג בנימוסי המלכות דקדושה, כמו שראוי לנפשו"ת ישראל שנקראים (דברים י"ד) בנים אתם לה' אלקיכם. וזה בחינת מה ששכתוב בהתורה ויהי הם מריקים שקיהם (בסימן י"ז) על מאמר רז"ל (ב"ב ע"ד) אנא בריה קלה שבים וכו' עיין שם מה שהטוב של נפש ישראל זוכר מעלתו שהוא נמשך מנפשו"ת ישראל שעלו במחשבה תחלה ובהם נמלך ונתייעץ בבריאת עולמות וכו'. ועתה ח"ו תהיה משוקעת במקומות כאלה רחמנא ליצלן. ועל ידי זה מרחם על עצמו וחוזר למעלתו וכו' עיין שם:

אות ו

ובאמת ענין זה בעצמו מה שרוב בני אדם טועים בעצמם. וסוברים שנפשם אינה קדושה משרשה, וקשה להם לשוב לה' ולהיות איש צדיק או איש כשר באמת כמו שאר הצדיקים והכשרים. כמו שמרגלא בפומא דאינשי לומר כששומעין שמספרין מאיזה צדיק או איש כשר וירא באמת ומתחיל להתעורר בהם הרהור תשובה להתחיל גם כן להתקרב להשם יתברך כי כל ישראל מלאים מחשבות של תשובה והתקרבות להשם יתברך תמיד. אך אחר כך תיכף אומרים מי יכול להתדמות אליו לזה האיש הצדיק וכו'.

י היה נשמה קדושה מנעוריו. כי כך הורגלו עצמם לומר. שצדקת הצדיקים והכשרים הוא מצד הנשמה הקדושה שיש להם מתולדתם. ובאמת אמר רבינו ז"ל בפירוש שאינו כן. וזה עיקר החסרון של העולם שאומרים כך. ומחמת זה אינם מתעוררים ומתגברים להשוות עצמן לצדיקים. אבל באמת אינו כן, כי עיקר צדקת הצדיק והכשר הוא רק על ידי התגברותו והתחזקותו ויגיעתו וטרחו בעבודת ה' שיגע וטרח כל כך ימים ושנים הרבה ולא הניח עצמו ליפול בשום אופן בעולם. והרבה בתפלה ותחנונים עד שזכה למה שזכה כי אם כפי ערכו אשרי להם. וכל אדם יכול להיות כמותם. כי הבחירה חפשיית לכל, וכתר שם טוב מונח, ומי שרוצה זוכה בו, כמו שאמרו רז"ל (יומא ע"ב) כתר כהונה זכה אהרן ונטלו. כתר מלכות זכה דוד ונטלו. כתר שם טוב מונח וכל הרוצה זכוה בו. ובאמת זה הענין בעצמו שבני האדם טועים בעצמם וסוברים שנפשם אינה יקרה וקדושה. ומחמת זה אינם מתגברים לעשו"ת כמעשה הצדיקים כנ"ל, כל זה נמשך מבחינת היכלי התמורות הנ"ל, שמשם בחינת המעשה של הבן מלך הנ"ל שנחלף. שמשם באים אלו המחשבות על האדם. כמו הבן מלך הנ"ל שנחלף ונתגרש ממקומו שמחמת זה נפל למקום שנפל ולקח את עצמו אל השכרות וכו'. עד שהיה כמסופק בעצמו אם הוא בן המלך האמת או בן השפחה ח"ו כמבואר שם בהמעשה הנ"ל שבכל עת שבא לו הרהורי תשובה היה מיישב את עצמו ממה נפשך אם אני בן המלך וכו'. עיין שם שמבואר שם שנפל כל כך עד שהיה מסופק בעצמו אם הוא בן המלך האמת. כמו כן הוא בכל אדם הרחוק מהשם יתברך, בפרט בתוקף סוף הגלות המר הזה שהוא חבלי של משיח שמתגבר בעתים הללו שהתגבר הבעל דבר ביותר על נפשו"ת ישראל כידוע בחוש, עד שכמה בני אדם מייאשין עצמן כאילו נפשם אינה מסוגלת כלל לעבודת ה' וכל זה הוא רק פיתוי ומחשבות היצר הרע שמחליש דעתו ומכניס בלבו חלישת וקטנות דסטרא אחרא. שזה נמשך מבחינת היכלי התמורות מבחינת החילוף של הבן מלך הנ"ל. שנפל כל כך עד שלא ידע בעצמו אם הוא בן המלך האמת. אבל באמת צריך האדם לידע ולהאמין שנפש כל אחד מישראל גבוה ויקרה מאד מאד וכולם הם בחינת בני מלכים ויכולים לזכות למדריגות גבוהות וקדושו"ת מאד כמו כל הצדיקים והכשרים. כי גם על כל הצדיקים והכשרים עברו מחשבות וחלישו"ת כאלה וכאלה. אך היו משכילים לבלי להניח להטעות ~ אותם, והתגברו והתחזקו מאד עד שזכו למה שזכו. וזה שאמר דוד (תהלים פ"ו) שמרה נפשי כי חסיד אני כמו שאמרו רז"ל (ברכות ד'). וכן איתא בזוהר הקדוש פרשת בלק שדוד קרא לנפשי' חסיד בגין דאיצטרך לי' לבר נש דלא לשוואה גרמי' רשע וכו'. היינו כנ"ל שזה בחינת ויגבה לבו בדרכי ה' כמבוא

בדברי רבינו ז"ל (בסימן קכ"ה בלקוטי תנינא). כי צריך לידע מעלת נפשו בשרשה בחינת אנא ברי' קלה שבים הנ"ל. לידע שהוא משורש הנפש של הבן הלך האמת כדי שיתגבר לחזור למעלתו כנ"ל:

אות ז

ועל כן השתדל דוד על זה ביותר. כי הוא היה צריך לזכות למלוכה דקדושה על ישראל. ועל כן התגבר עליו הבעל דבר ביותר כי הוא רוצה תמיד להחליף בחינת בן המלך לבחינת בן השפחה. ובפרט על נפש בן המלך בעצמו שהוא דוד שהוא המלך באמת על ישראל. על כן רצה להתגבר עליו ח"ו ביותר. אבל הוא בגודל כחו וריבוי תפלותיו זכה לבטל מנפשו כל בחינת הזוהמא של בחינת עבדות עד שזכה למלוכה דקדושה של בן המלך האמת להיות מלך על כל ישראל לעולם. ועל כן אמר כמה פעמים (תהלים פ"ו) הושע עבדך וכו', (שם קט"ז) אנא ה' כי אני עבדך אני עבדך בן אמתך פתחת למוסרי. כדי להכניע ולבטל בחינת עבדות בשרשו, כי זה כלל שאין הדין נמתק אלא בשרשו. ועל כן עשה עצמו כעבד להשם יתברך כדי לבטל העבדות דסטרא אחרא. בחינת אני עבדך בן אמתך פתחת למוסרי. פתחת למוסרי זה בחינת העבדות של הסטרא אחרא שביטל השם יתברך ממנו. ועל כן זכה למלוכה שהוא בחינת בן המלך האמת בחינת ה' אמר אלי בני אתה וכו':

אות ח

ועל כן השתדל יעקב אבינו עליו השלום ליקח הבכורה מעשו כי הבכורה היא בחינת מלכות כמו שאמר רבינו במקום אחר (סימן נ"ו) בחינת (שם פ"ט) אף אני בכור אתנהו. כי יעקב הוא בחינת בן המלך האמת. ועשו נשמתו הוא בחינת בן השפחה, שרצה לרמות את אביו. ורצה להמשיך הברכה והממשלה לעצמו. אבל השם יתברך עזר ליעקב ולקח ממנו הבכורה והברכה שהוא בחינת מלכות דקדושה כי מעשה הנ"ל של בן מלך שנחלף כוללת כל התורה כולה. וכל מה שעבר מתחלה ועד סוף. מתחלת חטא אדם הראשון שנתגרש מהגען עדן מחטאו שמרומז בהמעשה הנ"ל כמבואר בסופו שם, עד הגמר עד שיבא משיח צדקינו ויטול המלוכה, ותשוב המלוכה לבן המלך האמת. אך בכל דור ודור ובכל מקום וזמן משתנה ענין המעשה הזאת בכמה מבחינות שונות. כי אבכהם אבינו עליו השלום שהוא התחלת התיקון היה לו מלחמה עם נמרוד ואני דורו שאמרו עליו שהוא מין וכופר, על שהיה מקרב בני אדם להאמין בהשם יתברך. והיה נראה כאלו נמרוד ואנשיו להם מגיע המלוכה. ולאברהם אבינו עשו כל היסורים והשליכוהו לכבשן האש וכו' וכל מה שעבר עליו. ויצחק היה לו מלחמה וויכוח עם אחיו בן השפחה.

ויעקב נולד בבטן אחד עם אשו שהיה נפשו מבחינת בן השפחה וכו' כי החילוף הנ"ל של בן המלך נמשך מבחינת היכלי התמורות שם יש שינויים רבים בלי שעור וערך:

אות ט

עד שנמכין השינויים והחילופים בין ישראל בעצמן. שהעולם מתנהג בהיפך מן האמת. כמו שכתוב (ישעיה ג') ירהבו הנער בזקן והנקלה בנכבד. שהיראים והכשרים באמת מבוזים מאד. והקלים והפחותים מתגברים למשול עליהם. וכיוצא בזה הרבה היפוכים בלי שיעור שמתנהג בעולם שלא כראוי באמת. וגם בימי התנאים ואמוראים היה מתנהג מעין זה קצת. כמו שכתוב (ב"כ י') עולם הפוך ראיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה וכו'. מכל שכן עכשיו שהתגבר השקר ביותר בלי שיעור כמו שכתוב ותשלך אמת ארצה. וכמו שאמרו רז"ל (סוטה מ"ט) בעוקבת משיחא חוצפא יסגא והאמת תהיה נעדרת שנעשה האמת עדרים עדרים. וכל אחד אומר שאצלו האמת וכו'.וכל זה נמשך מבחינת החילוף של בן המלך הנ"ל שלקח בן השפחה המלוכה לעצמו. ואת בן המלך גורש וכו'. שמשם נמשך בחינת חילוף המלוכה עכשיו בכלליות שהעובדי כוכבים יש להם כל המלוכה והממשלה וישראל מבוזים ושפלים בגלות ועבדות ומגורשים מארצם כנ"ל. וגם בין ישראל בעצמן הרשעים והאפיקורסים יש להם ממשלה ועשירות גדול. ובני ישראל השרים עניים ודלים ומבוזים ומכבידים עליהם עול הנתינות, והם ללעג ולקלס וכמו שכתוב בזוהר הקדוש ובגלותא בתראה אינון ערב רב אינון רישא עמא ויראי חטא ימאסו וחשובים ככלבים בעיניהם. עיין שם בר"מ וכו'. ואפילו בין בני ישראל הכשרים בעצמן יש מחלוקת וערבוביא גדולה. עד שאין יודעין היכן האמת כמו שאמר רבינו ז"ל (בלקוטי תנינא סימן ע"ח) שהבעל דבר הניח עצמו על זה מאד עכשיו לבלבל את העולם וכו'. והכניס מחלוקת בין הצדיקים והקים בעולם מפורסמים הרבה של שקר. וגם בין הצדיקים האמתיים הכניס מחלוקת גדול עד שאין אחד יודע היכן האמת. על כן צריכין לבקש מאד מהשם יתברך לזכות להתקרב לצדיקים אמתיים וכו' עיין שם. וכל זה נמשך ונשתלשל מבחינת החילוף הנ"ל. שמשם כל החילופים והשינויים שבעולם שרוצים להחליף האמת לשקר ח"ו והשקר לאמת ועיין בזוהר (ויחי ד' רכ"א) על פסוק שושנת העמקים מענין להט החרב המתהפכת שמשם כל השינויים שבעולם שמהפכין האמת לשקר ושקר לאמת. בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות בכל מקום ובכל זמן:

אות י

וזה בחינת ברכת השחר. בחינת ברכת שלא עשני גוי ועבד ואשה שמברכין בכל בקר על שלא נחלפה נשמתו בנשמת גוי ועבד ואשה. כמבואר בכתבי האריז"ל. נמצא שעיקר

אלו הברכות הוא על שניצול נפשו מבחינת החליפין הנ"ל. שנמשכין מהיכלי התמורות שהם בחינת החליפין של בן המלך הנ"ל שנחלף כנ"ל:

אות יא

וזה בחינת ברכת הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה. דהיינו להבחין בין האור ובין החשך שהוא בחינת הבחנה בין האמת ובין השקר. כי איתא בדברי רבינו ז"ל בהשיחות שאצל המעשיות. שיש שני מיני פלטין באחד דר מלך. ובהשני דר עבד. ושניהם דומים זה לזה לגמרי וקשה מאד להבחין ביניהם כי יש כמה נפשו"ת שמתקשרין וכו'. עד שנעשה מהם בית ופלטין שם דר אמת שהוא בחינת מלך. וכל מי שרוצה למצוא אמת ימצא בבית ופלטין זה של אלו הנפשו"ת וכו'. ויש כנגד זה שמתקשרין כמה נפשו"ת ונעשה מהם בית ששם דיקרת השקר שהוא בחינת עבד וכו' עיין שם. נמצא שאמת ושקר הם בחינת מלך ועבד הנ"ל שמחמת התגברות השקר נחלף בן המלך בבן העבד עד שהתגבר השקר עד שסברו שבן העבד הוא בן המלך באמת.ועל בן המלך סברו שהוא בן העבד ח"ו שזה השקר הוא בחינת חשך דמחשיך אנפי ברייתא על ידי השקר עד שטועין ומחליפין אמת בשקר ושקר באמת ומחליפין וממירין רע בטוב וטוב ברע. ושמים חשך לאור ואור לחשך שמים מתוק למר ומר למתוק כמו שכתוב (ישעיה ה') הוי אומרים לרע טוב ולטוב רע וכו'. שכל אלו החילופים והבלבולים נמשכין מבחינת היכלי התמורות, שהם בחינת החליפין של בן המלך שנחלף הנ"ל. שמשם נמשכין כל הבלבולים והחילופים שבעולם כמו עכשיו בדור הזה שנתקיים ותשלך אמת ארצה והאמת נעדרת ונעשה עדרים עדרים של אמת עד שקשה מאד להבחין בין האמתוהשקר כי אם כל חד כפום מה דמשער בלבי' יכול להבחין מעט האמת לאמתו אם ירצה לבלי להטעות את עצמו ולהסתכל על האמת באמת. כמו שאמר רבינו ז"ל שכל מה שמגלין איזה אמת יש כנגדו שקר. כי גם הרחוקים מאת אומרים גם כן כך, לשונות כאלו. על כן אי אפשר לברר האמת כי אם כל חד כפום מה דמשער בלבי' יכול להבחין מעט החילוק שבין האמת הברור לזולתו. וזהו בחינת הבחנה בין יום ובין לילה, בין אור וחושך. כמו שאמר רבינו ז"ל (סימן רל"ד) שכנגד כל מעשה שמספרין מצדיקים יש כנגדו מעשה מרשעים שמספרין מהם גם כן כך וכו'. ועל כן מי שיודע להבדיל בין האור ובין החשך, הוא דייקא יכול לספר מעשיות מצדיקים ולזכך המוח על ידי זה וכו'. וזהו מה שאמרו רז"ל במדרש (בראשית רבא פרק ג') ולהבדיל בין האור ובין החשך. אור אלו מעשיהם של צדיקיםוחשך אלו מעשיהם של רשעים כי מעשיות שמספרין מצדיקים הם בחינת אור. ומעשיות של רשעים הם בחינת חשך עיין שם בלקוטי א' סימן ה"ל. וזהו בחינת ברכת

הנותן לשכוי בינה וכו'. שמברכין בבקר שעיקר הברכה על ההבחנה שזוכין להבחין בין אמת והשקר שזהוב חנית הבחנה בין אור וחשך כנ"ל. בחינת להבחין בין יום ובין לילה. דהיינו מה שישראל הכשרים זוכין להנצל מבחינת הטעות והשקר של החילוף של בן המלך שנחלף הנ"ל. שמשם כל הטעותים והבלבולים כנ"ל. וזהו הנותן לשכוי בינה. שכוי זה הלב שסוכה וכו' כמו שאמרו רז"ל כי עיקר ההבחנה בין אור וחשך שהוא בחינת הבחנה בין אמת ושקר הוא רק בלב לכל חד כפום מה דמשער בלבי'. כי אי אפשר לברר ולהוכי האמתעל ידי ראיות בשום אופן. כי הכל יכולין לסתור מחמת נצחון ולספר כנגד זה מעשיות של שקר והוכחות של שקר לסתור ולהעלים האמת ח"ו. אבל עיקר ההבחנה הוא בלב לכל חד כפום מה דמשער בלבי' הוא יכול להבחין בין יום ובין לילה בין אור וחשך שהוא בחינת הבחנה בין אמת ושקר שהם בחינת מלךועבד להבחין מי בן המלך ומי בן העבד. מי מסטרא דא ומי מסטרא דא. לברר ולתקן בחינת החליפין הנ"ל שזהו כל עבודתינו לברר נשמותינו וכל הנצוצות התלויים בנו לבררם מבחינת היכלי התמורות שהם בחינת החליפין הנ"ל כנ"ל:

אות יב

ועיקר ברכת הנותן לשכוי בינה הוא על קריאת התרנגול בחצות לילה שעל ידי זה מבחינים בין חצות לילה הראשון שהוא תוקף חשכת הלילה ובין חצות לילה השני שאז מתחיל להתנוצץ ולהתעורר בחינת אור יום כדוע. כי עיקר חידוש ההבחנה הוא בלילה בעת החשך שאז עיקר ברבותא להבחין. כי ביום הין ההבחנה חידוש כל כך. היינו כי הגאולה שתבא במהרה בימינו על ידי משיח צדקינו נקראת אור יום כמו שכתוב (תהלים צ"ב) להגיד בבקר חסדך. דהיינו בעת הגאולה וכו'. וכמו שפירש רש"י בכמה מקומות. כי הגלות נמשל ללילה, והגאולה נמשל לאור יום. ואז כשיאיר בוקרן של ישראל ויבא משיח צדקינו, ויגלה האמת בעולם. אז לא תהיה ההבחנה חידוש כי הכל ידעו האמת אז. ועיקר החידוש הוא מי שזוכה עכשיו בתוקף חשכת הגלות שדומה ללילה, להבחין בין האמת ובין שאינו אמת. שזהו בחינת להבחין בין יום ולילה שבין אור וחשך כנ"ל. כי בעבודתינו לא עזבנו אלקינו. ויט עלינו חסד בתוקף הגלות הזה ששולח לנו בכל דור ודור צדיקים אמתיים לחיותנו כיום הזה כי אין דור יתום. והם מחיין ~ אותנו בתוקף חשכת ללה שהוא בחינת חשכת הגלות המר הה והם מקיימין בנו בחינת (משלי ל"א) ותקם בעוד לילה ותן טרף לביתה וחוק לנערותיה. דהיינו שהצדיקים אמתיים שבכל דור בימי הגלות הם כמו מי שקם קודם אור היום ועסק בתורה עם תלמידים שזהו יקר מאד בעיני השם יתברך כידוע. שזהו בחינת ותקם בעוד לילה וכו'. כמו כן בכלליות העולם. הם

מתעוררים קודם אור בוקרן של ישראל וקמים בעוד לילה בעוד התגברות חשכת הגלות שדומה ללילה. ונותנים טרף לביתם וחוק וכו'. דהיינו שלומדין עם תלמידיהם ומגלים להם אלקותו יתברך ומעוררים ~ אותם לתשובה ומקרבין ~ אותם לאביהם שבשמים. ואז קודם אור היום דהיינו קודם ביאת משיח, אז עיקר הרבותא מי שזוכה להבחין עתה בין יום ובין לילה. דהיינו בין הצדיקים האמתיים שהם בחינת אור יום כי כל צדיק אמת הוא בחינת משה משיח בחינת אור יום שהוא בחינת אור האמת. ובין השקר שהוא בחינת חשכת לילה בחינת עבד בחינת שינה. כי י' קבין שינה ירדו לעולם ט' נטלו עבדים (קידושין מ"ט) שהם בחינת ארור כנען בחינת זוהמת הנחש סטרא דמותא שהוא בחינת שקר. וכמבואר בדבריר ז"ל על הענין שקשה לישן במוצאי שבת (סימן קי"ז) עיין שם. ועל זה מרמז בחינת הברכה הנ"ל הנותן לשכוי בינה שעיקרה על ההבחנה שבחצות הלילה שאז מתחיל להצנוצ אור היום. אבל עדיין לא בא אור יום שזהו ממש בחינת הצדיקים שבזמן הגלות שהם בחינת התנוצצות משיח. כי כל צדיק אמת הוא בחינת משיח כמבואר בדברי רז"ל כמה פעמים. אבל עדיין לא האיר היום ממש. כי עדיין לא בא משיח ממש שהוא עיקר אור יום הנ"ל. ועל כן עכשיו עיקר הרבותא של ההבחנה בין האמת ובין השקר כי אי אפשר להבחין כי אם בלב כל חד כפום מה דמשער בלבי' בחינת הנותן לשכוי בינה לבחין וכו'. לשכוי דייקא זה הלב שסוכה וצופה כל חד כפום מה דמשער בלבי' יכול לידע ולהבחין אם ירצה. בין יום ובין לילה בין אור וחשך בין האמת והשקר כי האמת עד לעצמו וכנ"ל:

אות יג

וזה בחינת ברכת המעביר שינה מעיני וכו'. כי ביטול השינה הוא בחינת הכנעת בחינת עבד שהוא בחינת שינה. כי עשרה קבין שינה וכו'. ט' נטלו עבדים וכו' כנ"ל. וזה חבינת ברכת מתיר אסורים כי בשעת שינה הוא כאסור בשביה ועבדות כמו שפירש רש"י שם על ברכה זו היינו כנ"ל כי בשעת שינה וחשך אז הוא בחינת אחיזת העבדות שהוא בחינת שינה וחשך כנ"ל. ועל כן בהקיצו משנתו מבחינת עבדות מברכין מתיר אסורים כנ"ל. כי שינה אחד מששים במתיה. והמיתה נמשכת מזוהמת הנחש שהוא בחינת עבדות בחינת ארור כנען שזהו בחינת ארור אתה הנאמר בנחש הקדמוני. וכמבואר בדברי רבינו ז"ל (לקוטי מוהר"ן סימן ז') ועל כן בעת שנתקלל האדם במיתה אז נתקלל בשדעת אפך תאכל לחם שהוא בחינת עדות. כי הכל בחינה אחת כנ"ל. ומשם בחינת השינה שהוא אחד מששים במיתה כנ"ל. ואז התגבר בחינת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים. שמשם כל השינויים והחילופים שהם בחינת החילוף של בן

המלך הנ"ל כנ"ל. ועל כן בהקיצו משנתו צריך לברך כל הברכות הנ"ל. כדי לברר נפשו מבחינת החילוף הנ"ל. מבחינת היכלי התמורות להוציא נפשו מבחינת עבד מבחינת שינה ומיתה לזכות להתקרב ולכלול בבחינת הצדיקים אמתיים שהם בחינת בן המלך האמת שעל ידי זה עיקר תיקון נפשו וכנ"ל:

אות יד

וזה בחינת מלביש ערומים זה בחינת המלבוש שמקבלת הלבנה מהחמה בלילה בעת חדתותי דסיהרא שמשם נמשכין כל המלבושים כמבואר במעשה הנ"ל מענין המלבוש של הלבנה עיין שם שכל זה שייך לתיקון בן המלך כמובן בהמעשה הנ"ל. ולכן מברכין על זה בכל בקר שאז צריכין לברר הנפשו"ת מבחינת החילוף הנ"ל כנ"ל:

אות טו

וזה בחינת ברכת התורה. כי התורה היא בחינת ארון העדות שכשהניחוהו על הפרות התחילו לשורר, שכל זה שייך לתיקון ובירור נפשו מבחינת החילוף הנ"ל כמובן בהמעשה הנ"ל. כי כל אלו הדברים שהודיעו לו אז מענין המלבוש של הלבנה וכו'. ומענין הכלי נפלאה שהוא בחינת הארון וכו' כמבואר בסוף המעשה. כל זה היה תיקונו של בן המלך כי על ידי כל זה זכה לחזור למעלתו עיין שם במעשה הנ"ל והבן:

אות טז

וזה בחינת נר חנוכה. כי נר חנוכה הוא להדליק ולהאיר אור האמת בעולם שיזכו הכל לידע היכן האמת. בבחינת (תהלים מ"ג) שלח אורך ואמתך כמו שאמר רבינו ז"ל בהתורה ימי חנוכה הם ימי הודאה (בלקוטי תנינא סימן ב') וכו' היינו שעל ידי מצות נר חנוכה ממשיכין הארת האמת בעולם שנזכה לידע ולהכיר ולהבחין בין בחינת בן המלך ובין בחינת בן השפחה ולברר נשמותינו מבחינת השקר של היכלי התמורות שמשם כל הבלבולים של האדם מה שמסופק על פי רוב ואינו יודע האמת בכלליות ובפרטיות. ועל ידי מצות נר חנוכה אנו זוכין להמשיך הארת האמת שיזכהכל אחד להבחין בין האמת להההיפך בכלל ובפרט. וכן מבואר בכוונות האר"י ז"ל שעל ידי נר חנוכה ממשיכין הארת האמת שזהו בחינת ח' ימי חנוכה שהם כנגד ח' פעמים אמת שבאמת ויציב היינו כנ"ל. כי עיקר התגלות האמת הוא לברר האמת בבירור גמור עד שנזכה לברר נשמותינו מבחינת עבד מבחינת בן השפחה, על ידי שנזכה להתקרב לצדיקי אמת שהם בחינת בן המלך וזהו בחינת ח' פעמים אמת שבאמת ויציב שמגלין אמתת אלקותו ותורתו בכמה לשונות וחוזרין ושונין ומשלשין וכו' לגלות האמת פעם אחר פעם עד ח' פעמים כמו שאנו אומרין אמת ויציב ונכון וקיים וכו' אמת אלקי עולם וכו' אמת ואמונה וכו'. ואחר כך בפעם הח' אומרים אמת ממצרים גאלתנו ה' אלקינו ומבית עבדים פדדיתנו

וכו'. היינו שזכינו לצאת מעבדות לחירות שזכינו לברר נשמותינו מבחינת עבד מבחינת עבדות של מצרים וזכינו לקבל את התורה שהיא בחינת מלכות כמו שכתוב (משלי ח') בי מלכים ימלוכו. היינו שתחזור נשמותינו למעלתה לבחינת בן המלך כנ"ל. כי זה עיקר הבירור שזוכין על ידי התגלות האמת שהם בחינת ח' פעמים אמת שבאמת ויציב וכו'. כי עיקר התגלות האמת בשלימות הוא כשזוכין על ידי התגלות האמת לצאת מבחינת בן השפחה לבחינת בן המלך שזהו בחינת אמת ממצרים גאלתנו ומבית עבדים פדיתנו שיצאנו מבחינת עבד וכו' כנ"ל. וזהו בחינת ח' ימי חנוכה שהם עכנגד ח' פעמים אמת הנ"ל. כי זה עיקר הנס של חנוכה שנכנע מלכות הרשעה שהוא בחינת שקר בחינת עבד שהוא זוהמת הנחש כנ"ל, ונתגבר ונתעלה מלכות דקדושה של ישראל הם בחינת בן המלך בחינת אמת כמבואר לעיל שאמת הוא בחינת מלך, ושקר הוא בחינת עבד וכו' כנ"ל:

אות יז

וזה בחינת מכירת יוסף בחינת (תהלים ק"ה) לעבד נמכר יוסף שאנו קורין בפרשיות של מכירת יוסף וגדולתו אחר כך בימי החנוכה. שאז קורין על פי רוב פרשת מקץ ולפעמים פרשת וישב. שאלו הפרשיות מדברים מענין יוסף. כי כל ענין מכירת יוסף הוא נמשך מסוד המעשה הנ"ל של בן המלך שנחלף וכו'. שמשם כל הבלבולים והמחלוקת שבעולם מה שהרשעים עומדים כנגד הצדיקים, והעובדי כוכבים כנגד כלל ישראל. וכל אלו החולקים על האמת נדמה להם ולהעולם שהם העיקר, והאלו להם מגיע ח"ו המלוכה והממשלה מן השמים ומתגאים ומשתררים על עם דל הכשרים בחנם, ורוצים לגרשם מן העול ח"ו וה' לא יעזבנו בידם. וכל זה נמשך מבחינת החילוף הנ"ל, שהוא בחינת היכלי התמורות שעל ידי זה העולם הפוך עליונים למטה ותחתונים למעלה. וכל כך נתגלבל העולם עד שאפילו ביזה צדיקים המתיים והכשרים בעצמן נפל מחלוקת ובלבול גדול. כמו שכתוב דור שבן דוד בא קטגוריא בין תלמידי חכמים. שזו בחינת מלחלוקת שבין יוסף ואחיו שכולם הי צדיקים גדולים, ואף על פי כן היה ביניהם מחלוקת גדול עד שמכרו את יוסף לעבד. כי אמרו שאינו איש אמת ולא האמינו לחלומותיו ולדבריו. כי סברו שהוא שקר ח"ו. ועל כל מכרוהו לעבד שהוא בחינת שקר כנ"ל. והחליפו השיטה כאלו ח"ו נשמתו הוא מבחינת עבד ח"ו. ועל ידי זה נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים והיו שם עבדים לפרעה במצרים. שכל זה היה לברר נשמתם מבחינת עבדות שנאחז בהם על ידי בחינת היכלי התמורות. על ידי בחינת החילוף הנ"ל שנאחז בהם על ידי חטא אדם הראשון שעיקר גלות מצרים היה בשביל זה כידוע. כי המעשה הנ"ל היא

כוללת כל התורה כולה וכל הדורות כולם. כל מה שעבר מיום ברוא אלקים אדם על הארץ וחטא ואכל מעץ הדעת טוב ורע וגרם התגברות הלהט החרב המתהפכת. בחינת היכלי התמורות כנ"ל שמשם נמשך כל הגליות שמתגבר בכל פעם בן השפחה על בן המלך כנ"ל. עד שגם בין ישראל בעצמן, ואפילו בין התלמידי חכמים בעצמן נעשה מחלוקת שזהו בחינת המחלוקת שבין יוסף ואחיו ובין שאול ודוד וכיוצא בהם. כי אין יודעין בבירור היכן נקודת האמת. כי בכל דור יש כמה צדיקים אמתיים. אבל יש אמת למעלה מאמת כי בוודאי אין מדריגות כל הצדיקים שווין. וכל מה שמדריגת הצדיק גדול יותר האמת שלו גדול ומבורר יותר, כי עיקר הוא האמת. עד שיש בכל דור צדיק אמתי שהוא בחינת נקודת האמת שבין הצדיקים. אבל מחמת מרירת הגלות והתגברות הסטרא אחרא. שמתגבר בחינת החילוף והשקר של היכלי התמורות הנ"ל. על ידי זה קשה מאד מאד לידע היכן נקודת האמת. עד שעל פי רוב הבעל דבר מתגרה בהצדיקים בעצמן ומכניס ביניהם בעצמן מחלוקת גדול כי הוא מכניס בלב שאר הצדיקים כאלו ח"ו זה הצדיק האמת שהוא בחינת נקודת האמת כאלו הוא נוטה ח"ו מדרך האמת. עד שמסית ~ אותם שיחלוקו עליו לשם שמים. כמו שמצינו בכמה דורות. כמו שאול שרדף את דוד בחנם. וכן אחי יוסף שחלקו עליו כל כך עד שהתירו את דמו. ובוודאי כוונתם היה לשם שמים כי סברו שאינו איש אמת ומוציא דבה וכו'. וכמו כן היה בדורות שלפנינו. ובפרט בדורות הללו בעוקבא דמשיחא שהתגבר השקר מאד עד שגם בין הצדיקים והכשרים בעצמן נפל מחלוקת גדול ואין יודעים היכן נקודת האמת. וצריכין להתפלל להשם יתברך שיזכה למצוא האמת לאמתו. וזה צריכין לכווין בהדלקת נר חנוכה שנזכה על ידי מצות נר חנוכה להמשיך הארת האמת בחינת שלח אורך ואמתך. שנזכה להתקרב לנקודת האמת תמיד:

אות יח

וזה בחינת מה שמזכירין שם האם דייקא כשמתפלל על החולה. כי כל החולאת של האדם נמשך מבחינת החילוף הנ"ל של בן המל, שמתגבר ח"ו בן העבד על בן המלך. כי כל החולאת הם בחינת מיתה שהוא הסתלקות הכחות והחיות. ועיקר המיתה נמשכת מבחינת זוהמת הנחש שהוא בחינת זוהמת העבד שמתגבר על הבן מלך על ידי חטא אדם הראשון. כי זוהמת הנחש וזוהמת העבד הם בחינה אחת בחינת ארור כנען עבד עבדים כמובא. ובמחינת זוהמא זאת שהיא זוהמת העבד שהיא זוהמת הנחש משם נמשכת המיתה כמבואר בתורה כשהטיל נחש זוהמא בחוה אז נגזר מיתה על העולם. כי עיק גזירת המיתה הוא על ידי בחינת החילוף הנ"ל על ידי שרוצה להתגבר בחינת בן

העבד על בחינת בן המלך. כי גוף ונפש הם בחינת בן העבד ובן המלך. כי הנשמה היא חלק אלוה ממעל. בחינת בן המלך בחינת (שמות ד') בני בכורי ישראל, בחינת (שבת קי"א) כל ישראל בני מלכים הם. בחינת (תהלים ב') ה' אמר אלי בני אתה וכו'. בחינת בן הנמשך ממוח האב כידוע כמו שכתוב (ישעיה מ"ו) הנשואים מני רחם העמוסים מני בטן. כמו שכתוב (בראשית ב') ויפח באפיו נשמת חיים. ואיתא בזוהר הקדוש מאן דנפח מתוכו נפח. כי הם חלק אלוק ממש שהוא בחינת בן, והגוף הוא בחינת עבד. כי הגוף הוא בחינת עשיה גשמיית שהוא בחינת עבד שהוא בחינת עשיה ועבדות. והשם יתברך ברא את האדם כדי שיבטל ויכניע את הגוף לגבי הנשמה העבד לגבי הבן. כי כמו שהעבד מחויב לעבוד את רבו ולעשו"ת רצונו, כמו כן הגוף מחויב לעבוד את הנשמה ולבטל עצמו לגבי הנשמה ולעשו"ת רק רצון הנשמה. ואם לא היה חוטא האדם היה מתבטל בחינת העבדות לגמרי. כי עיקר העבדות נמשך ממה שעוברין על דברי תורה ח"ו בבחינת (אבות פרק ג') כל הפורק ממנו עול תורה נותנין עליו עול מלכות ועול דרך ארץ שהם בחינת עבדות. אבל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות וכו'. כי אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה וכו' (שם פרק ו'). והכלל שעיקר בחינת עבדות הוא מסטרא דגופא. ועיקר בחינת חירות ומלכות הוא מסטרא דנשמה. והאדם נברא כדי שיבטל הגוף לגבי הנשמה והעבד לגבי הבן. וצרילבטל הגוף כל כך עד שיתהפך לטבע הנשמה ממש שיתהפך מגוף לנפש מעבד לבן. כי גם בעבודת השם יתברך יש שני בחינות יש מי שעובד השם יתברך בבחינת עבד ויש שהוא בבחינת בן כמובא. היינו כי האדם צריך לעבוד את השם יתברך בכל כחו שהגוף יעשה רק רצון הנשמה. אבל כל זמן שיש להגוף איזה ריח מתאוות הגוף, רק שמשבר תאוותו בשביל רצון הנשמה שהוא רצון השם יתברך ועובד ~ אותו יתברך תמיד. אף על פי שזה טוב מאד אשרי לו, אף על פי כן עדיין עבודתו בבחינת עבד דקדושה. כי בוודאי הוא בבחינת עבד, כי עבודת ה' נחשב לו לעבודה ויגיעה. כי רצון הגוף אינו נוטה לזה רק שמשבר רצון הגוף בשביל רצון הבורא. על כן הוא עדיין בבחינת עבד. אבל מי שזוכה לשבר הגוף לגמרי בתכלית הביטול עד שהגוף נתהפך לנפש ממש. והוא מקיים ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך וכו' בשני יצריך שגם הגוף אוהב את ה'. ועושה רצונו מאהבה כי אין לו שום תאוה אחרת ואינו רוצה שום רצון רק מה שהוא רצון הבורא יתברך, אזי נקרא בחינת בן. כי כל עבודתו את השם יתברך אינו נקרא בשם עבדות כלל. כי אין זה עבדות אצלו כלל כי הוא עושה רצון השם יתברך באהבה שלימה ברצון הגוף והנפש כי הגוף נתהפך לנפש כנ"ל. ועל כן בוודאי אין שייך לקרותו בשם עבד כלל. כי עבדות אינו נקרא רק מה שהוא

כנגד רצון האדם. אבל מה שהוא רצון האדם אינו נקרא בשם עבדות כלל. למשל אכילה ושתיה ושאר תאוות הגוף אינו נקרא אצל האדם עבודה ויגיעה כלל מאחר שעושה זאת מרצונו. רק כשצריך להגביה איזה משאוי כבד וכיוצא נקרא אצלו עבודה. וכן עבודת השם יתברך מחמת שהגוף אינו מורגל בזה נקרא אצלו עבודה. אבל כשזוכה להפוך הגוף לנפש ממש אזי כל עבודת ה' אינו נקרא אצלו בשם עבודה כלל. אדרבא זהו עיקר חיותו ותענוגיו ושעשועיו. ואין לו שם תענוג ושמחה אחרת בגוף ונפש כי אם כשזוכה לעשו"ת רצון בוראו יתברך:

אות יט

ובאמת מה שאצל רוב בני האדם הדבר בהיפך שאכילה ושתיה ושאר תאוות הגוף אינו נקרא אצלו עבודה. ומצות ומעישם טובים נקרא אצלם עבודה ויגיעה, זהו בעצמו בחינת החילוף הנ"ל שנתהפך בן המלך בבן השפחה עד שסברו שבן המלך הוא עבד ח"ו, ובן השפח הוא מלך ח"ו. כמו כן נהפך האמת אצל העולם שמצות ומעשים טובים שהם רצון השם יתברך רצון הנשמה שהוא בחינת בן מלך זה נקרא אצלם עבדות. ורצון הגוף שהוא ת~ אות הגוף אינו נקרא אצלם עבדות כלל, כאלו היה הגוף מלך ח"ו על הנשמה. ובאמת הדבר בהיפך ממש, כי הנשמה היא המלך באמת והגוף הוא עבד. וכל מה שהוא רצון הנשמה שהם תורה ומצות ומעשים טובים זה הוא בחינת מלך בחינת (משלי ח') בי מלכים ימלוכו, ואין זה נקרא בשם עבדות כלל כנ"ל. ומה שהוא רצון הגוף שהם ת~ אות הגוף זהו עיקר בחינת עבדות שהוא בחינת עשהי גשמיית ששם אחיזת ת~ אות הגוף שנמשכין מזוהמת העבד שהוא זוהמת הנחש כידוע. וצריכין לבטל הגוף לגבי הנשמה, לשבר ת~ אות הגוף שהם בחינת עבדות ולבטלם לגמרי עד שיתהפך הגוף לנפש ממש, עד שהגוף יעשה רצון הנשמה שהוא רצון הבורא יתברך ברצון טוב ולא יהיה נחשב אצלו לעבודה כלל, ואז נתבטל בחינת העבדות לגמרי וזוכה להיות בבחינת בן זה עיקר השלימות כידוע:

אות כ

ואם לא היה חוטא אדם הראשון היה אדם זוכה למדריגה זאת בחיים חיותו שיתהפך הגוף לנפש ממש, עד שלא תהיה עבודתו את השם יתברך בבחינת עבד כלל רק בבחינת בן כנ"ל. אבל מחמת חטא אדם הראשון שעל ידי זה נתאחז בו זוהמת הנחש שהוא בחינת זוהמת העבד כנ"ל. על ידי זה נתגשם הגוף עד שצריך עבודה ויגיעה גדולה עד שישבר תאוות הגוף. ואז אפילו כשעובד השם יתברך אזי עבודתו עדיין בבחינת עבד. כי נחשב אצלו עבודה מאחר שצריך להכריח עצמו לשבר גופו שלא נזדכך עדיין להתהפך למהות הנפש ממש כנ"ל. ועל כן נגזר מיתה בשביל זה כדי לזכך ולבטל בחינת העבדות.

כי עיקר גזירת המיתה הוא מחמת זוהמת הנחש שהוא זוהמת העבד כנ"ל. היינו שעכשיו אחר חטא אדם הראשון אי אפשר לזכות לבחינת בן בשלימות שיתהפך הגוף לנפש ממש כי אם אחר המיתה שיתבלה הגוף בעפר ויקום בתחיה בגוף זך וצח. שאז יהיה בבחינת בן בגוף ונפש. כי הגוף יתהפך לבחינת הנפש ויהיה נכלל באין סוף בגוף ונפש ברצוא ושוב כפי מה שיזכה כל אחד. כי עכשיו בגוף שלנו אי אפשר לזכות לבחינת בן בשלימות ולבטל בחינת העבדות ואפילו צדיקים גדולים מאד שזכו לזכך גופם לגמר לגמרי אף על פי כן צריכין למות בעטיו של נחש בשביל תיקון העולם לתקן חטא אדם הראשון לבטל בחינת העבדות מן העולם:

אות כא

נמצא שעיקר בחינת המיתה הוא על ידי התגברות העבד על הבן הגוף על הנפש שהוא בחינת חטא אדם הראשון שעל ידי זה נגזר מיתה על העולם וכנ"ל. ומשם נמשך כל החולאת שהם בחינת מיתה הסתלקות החיות והכחות כנ"ל שנמשך מהתגברות הגוף על הנפש. כי עיקר החולאת והמיתה הוא ממחלוקת שבין הנפש והגוף שאינם מתנהגים במזג השוה עד שמתגברים הד' יסודות ח"ו עד שאין הנפש יכול לדור עמם יחד ומתחיל להסתלק מהם. וכל זה נמשך מבחינת המחלוקת של העבד על הבן הנ"ל שנחלפו וכו' נ"ל. כי הד' יסודות הם בחינת עבדים כמו שכתוב בהתורה אנכי בסופה (בסימן ד' לקוטי א' עיין שם):

אות כב

ובשביל זה כשמתפללין על החולה מזכירין שם אמו דייקא. כי עיקר החיות של האדם ושל כל הנבראים והנוצרים והנעשים הוא על ידי השם בבחינת נפש חיה הוא שמו. כי על ידי השם של כל דבר נמשך החיות לתוכו מחי החיים. וגם מחי החיים אי אפשר להמשיך החיות כי אם על ידי שמו יתברך כביכול כמבואר בהתורה וביום הביכורים הסתרה וכו' (סימן נ"ו) שאי אפשר למשוך החיות מחי החיים כי אם כשקורין ~ אותו בשמו שהוא התורה עיין שם. כי השם יתברך לית מחשבה תפיסא בי' כלל ואין אנו יודעין ממנו יתברך כי אם על ידי שמו יתברך לבד. כמו מלך גדול שהוא נסתר מבני מדינתו ואין רואין ~ אותו רק יודעין ~ אותו על ידי השם לבד. כמו כן לית דידע בך כלל, רק שאנו יודעין ~ אותו יתברך על ידי השם לבד. כי השם יתברך מצד רחמיו צמצם עצמו בכמה צמצומים עד שעשה לעצמו שם. בבחינת ותעש לך שם כהיום הזה עד שיכולין לידע ממנו על ידי שמו לבד. שיודעין ~ אותו על ידי שמו שיש אדון מושל ומנהיג אחד יחיד ומיוחד וכו. ומבחינת השם הנכבד והנורא הזה נמשך החיות לכל

הברואים שבעולם על ידי שמם דייקא. כי כל דבר מקבל חיותו על ידי שמו שיש לו משם ה' המחיה את כולם כנ"ל:

אות כג

והנה כתיב (שמות ג') זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור. ודרשו רז"ל (פסחים נ') זה שמי לעילום. כי לא כשאני נכתב אני נקרא. כי נכתב בהוי' ונקרא באד'. אבל לעתיד לבא יתקיים ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. שיהיה נקרא בהוי' כמו שהוא נכתב. אבל עכשיו צריכין להעלים עיקר עצם השם שהוא שם הוי' ברוך הוא. ואינו נקרא רק באד'. ומסוד שני שמות אלו נשתלשלין ונמשכין בחינת שם האב ושם האם שמשם נמשך בחינת נפש וגוף שהם בחינת איש ואשה. כי עיקר התהוות הגוף הוא מהאם. ועיקר הנפש הוא מהאב אשר שרשם העליון הם בחינת שני השמות הנ"ל. הם בחינת חמה ולבנה יום ולילה וכו' כידוע ומובן בספרים. ואם לא היה חוטא אדם הראשון והיה זוכה להפוך הגוף לנפש עבד לבן. היה זוכה בחיים חיותו להשיג שם הוי' ברוך הוא והיה זוכה לקרותו כמו שהוא נכתב כמו שיהיה תעתיד. אבל עכשיו אחר החטא ששולט העבד ח"ו בחינת זוהמת הנחש שנאחז בגוף. על כן צריכין להעלים שם העצם. כי אי אפשר לקבלו בזה הגוף ואי אפשר לקרותו ולהשיגו עתה כי אם בשם הכינוי שהוא שם אד' שנקרא בו עתה. ובשביל זה מוכרח האדם למות כדי שיזדכך הגוף בעפר. ואז יקום בתחיה בגוף זך שיהיה הגוף בבחינת נפש ויתבטל זוהמת העבד לגמרי ואז נוכל לקרותו בשם העצם יתברך. ועל כן באמת המיתה טובה גדולה כמו שכתוב (בראשית רבא פרק ט') והנה טוב מאד זה המות וכו'. כדי שיזכה האדם על ידי זה להכיר ~ אותו יתברך בבחינת שם העצם שעתה אי אפשר לקרותו יתברך בזה השם כנ"ל. ועל כן קודם הסתלקות של האדם נתוסף בו חיות הנפש ועל ידי זה נסתלק כמו שכתוב (תהלים ק"ד) תוסף רוחם יגועון. כי השם יתברך מראה לנו בזה שהמיתה טובה גדולה כי אז מתחיל שלימות תיקונו שצריך לזכות לעתיד להכירו בתוספת הכרה חדשה בבחינת שם העצם יתברך. ומשם נמשך בחינת תוסף רוחם קודם ההסתלקות, ועל ידי זה בעצמו נסתלק האדם. כי עכשיו בגוף הזה תיכף כשנמשך תוספות החיות הנמשך משם העצם הוא צריך להסתלק. כי אי אפשר לקבל בחינת החיות הנמשך משם העצם בגוף הזה של עכשיו כנ"ל:

אות כד

ועל כן כשהאדם הוא חולה שהוא התחלת המיתה שמתחיל הנפש להסתלק שזה נמשך מבחינת תוסף רוחם יגועון. כדי שיזכה לקבל לעתיד השגת שם העצם וכו' כנ"ל. וכשאנו רוצין להתפלל עליו שיחזור לו כחו ויחיה עוד בעולם הזה כי צריכין לו עוד בזה העולם

כדי שיזכך גופו יותר בזה העולם. כי היום לעשותן כתיב. ועל כן צריכין רחמים שיאריך האדם שנותיו בה העול כדי שיסגל מעשים טובים די שיוכל לזכות אחר כך לעתיד למה שיזכה וכו'. שהכל כפי מה שטרח בערב שבת בזה העולם. על כן כשאנו צריכין לבקש על החולה אנו מזכירין רק שם האם לבד ומעלימין שם האב. כי שם האב לגבי שם האם שהוא בבחינת שם העצם לגבי שם הכינוי. ועכשיו אנו צריכין להעלים שם האב בבחינת זה שמי לעילום כדי שלא יסתלק ח"ו על ידי ריבוי האור על ידי בחינת תוסף רוחם הנמשך משם העצם שמשם עיקר ההסתלקות כנ"ל. כי אנו רוצים שיתצמצם האור עוד ויקבל החיות בדרך העלמה וצמצום בהדרגה ובמדה על ידי שם הכינוי שמשם נמשך ונשתלשל שם האם כדי שיוכל לחיות עוד ולא יסתלק על ידי בחינת תוסף רוחם וכו' כנ"ל. ועל כן מזכירין שם האדם דייקא כנ"ל:

אות כה

כי כל זמן שאדם בברי~ אותו ויש שלום בין הנפש והגוף שהם בחינת שם האב ושם האם אזי העיקר הוא שם האב כי הבן נקרא על שם האב דייקא. כי באתר דאית דכורא נוקבא לא אידכר תמן. כי עיקר החיות משם האב דייקא. אבל עתה כשהאדם חולה ח"ו שהוא בחינת מיתה כנ"ל שנמשך מבחינת תוסף רוחם שזאת הבחינה של תוסף רוחם שנמשך מבחינת שם העצם נמשכת ונאחזת בשם האב ביותר. כי שם האב בשרשו העליון נמשך ונשתלשל משם כנ"ל. על כן עתה אין להזכיר שם האב כדי שלא יתעורר בחינת תוסף רוחם ח"ו שמשם ההסתלקות ח"וכ נ"ל. על כן עתה צריכין להעלים דייקא שם האב ולבלי להזכיר רק שם האם כדי שיהיה נמשך לו החיות לתוך הגוף שיחיה עוד בזה העולם שמקבל החיות מהעלמת שם העצם דייקא כנ"ל. כי באמת כלליות השמות של כל העולם שהוא החיות שלהם נמשך רק מבחינת שם הכנוי הנ"ל. כי משם העצם אי אפשר עכשיו לקבל החיות באיתגליא כי אם בהעלם גדול. ועל כן שם האב ושם האם שניהבם יחד מקבלין חיות משם הכינוי הנ"ל. ר שזה ידוע שכל בחינה כלולה מכל הבחינות כמבואר בכתבי האריז"ל כמה פעמים שכל שם וכל בחינה וכל ספירה וכו' כלולה מכל השמות ומכל הבחינות. ועל כן גם שם הכינוי בעצמו כלול מבחינת שם העצם ושם הכינוי. ועל כן שם האב ושם האם הנמשכין שניכם מבחינת שם הכינוי הם בבחינת שם העצם ושם הכינוי כי שם האב לגבי שם האם הוא בבחינת שם העצם לגבי שם הכינוי. ותמיד העיקר הוא שם האב שהוא עיקר החיות וכו' כנ"ל. אבל בעת החולאת שנתעורר בחינת תוסף רוחם של לעתיד שזאת הבחינה נמשכת ביותר על ידי בחינת שם האב שהוא מקבל תמיד שהחיות משם העצם בדרך העלם והסתר גדול, ועכשיו נמשך

עליו בחינת התלות בחינת תוסף רוחם של לעתיד שאז יהיה עיקר החיות משם. אבל בזה העולם צריכין להסתלק על ידי זה. כי אי אפשר לקבל זה האור באתגליא בעולם הזה כנ"ל. על כן כשרוצין להתפלל על החולה צריכין להעלים שם האב לגמרי. כי אנו רוצין שיחיה עוד בזה העולם. ועל כן אנו צריכין להעלים שם האב ששרשו מבחינת שם העצם שמשם בחינת תוסף רוחם שעל ידי זה היה מסתלק ח"ו. ועל כן אין מזכירין רק שם האם שרשו מבחינת שם הכינוי כדי להמשיך עליו חיות בהדרגה ובמדה בלי תוספת רוח כדי שיחיה ויאריך ימים ושנים עוד בזה העולם כדי לתקן עוד מה שצריך לתקן אמן ואמן:

אות כו

וזה בחינת מה שמצאנו בכל ספר מלכים שבכל מלכי בית דוד מזכיר תמיד שם אמו של המלך. כי המלכות הוא בחינת שם כמו שכתוב (שמואל ב' ח') ויעש דוד שם. כי עיקר מלכות בית דוד שמהם יצא משיח הוא לגלות שם כבוד מלכותו יתברך. כי מלכו דוד משיח הוא מלכות דקדושה שהוא מלכותו יתברך שהוא בחינת שמויתברך כי מלכות הוא בחינת שם כנ"ל. ועל כן נזכר בכל אלו המלכים שם אמם דייקא עכי עיקר התגלות שם כבוד מלכותו תברך בזה עולם עתה וא על ידי בחינת שם הכינוי דייקא שהוא בחינת שם האם כנ"ל:

אות כז

וזה בחינת פרשת התמיד ושאר קרבנות שאומרים בבקר. כי כל הקרבנות בשביל לברר רוח האדם מרוח הבהמה בבחינת (קהלת ג') מי יודע רוח בני האדם העולה הוא למעלה ורוח הבהמה היורדת וכו'. וזה סוד מה שכתוב במעשה הנ"ל שבן המלך שנחלף היה עונשו ותיקונו על ידי שהלך אחרי הבהמות שנתן לו האדם הסוחר להנהיג ולרעות שנתעו אצלו שני בהמיות והלך לבקשם עד שרדך אחריהם לתוך עמוק עובי היער וכו', עד שהוכרח ללון שם וכו' עד שבא אליו אדם אחד ואמר לו חדל לך לרדוף אחרי העונות. כי אלו אינם בהמות כלל רק שהעונות שלך מוליכין ~ אותך כך וכו' עיין שם. וזה סוד כל הקרבנות, כי כל עונות של אדם הם בחינת בהמות. בחינת רוח הבהמיות שמשם כל התאוות שהם תאוות הבהמיות כמו שכתוב בסוטה (סוטה ט"ו) היא עשתה מעשה בהמה וכו'. ובשביל זה צריך להביא קרבן בהמה לכפר. כי על ידי החטא שהיה כרוך אחר מעשה בהמה אחר רוח הבהמיות תאוות הבהמיות על ידי זה נתערב רוח האדם ברוח הבהמה שזה עיקר בחינת עירוב טוב ברע שהוא בחינת פגם חטא עץ הדעת טוב ורע שכולל כל החטאים שבעולם. ועל כן צריך להביא בהמה לקרבן. ועל ידי הקרבן מבררין רוח האדם מרוח הבהמה שזהו סוד כל הקרבנות כולם כידוע. ועל כן אמר לבן

המלך שנחלף הנ"ל שמה שרדף אחר הבהמות זהו העוונות שלו כנ"ל. כי העוונות שלו נתלבשו בבהמות וציערו ~ אותו כל כך. כי העונות הם בחינתרוח הבהמה כנ"ל. כי באמת חילוף בן המלך בבן העבד זהו בעצמו בחינת תערובת רוח האדם ברוח הבהמה כי רוח הבהמה זהו בחינת תאוות הגוף שהוא בחינת עבד כנ"ל. שהוא בחינת בהמה כמו שאמרו רז"ל שעבדים נמשלו לבהמה כמו שדרשו על פסוק (בראשית כ"ב)שבו לכם פה עם החמור, עם הדומה לחמור (קידושין ס"ח). כי על ידי העונות גורמין ח"ו שנתערב ונחלף רוח האדם ברוח הבהמה. בחינת בן המלך בבחינת בן העבד שזהו בחינת היכלי התמורות שמתגברין ח"ו על ידי עונות האדם כידוע. ועל כן היה עונש בן המלך שנחלף שהלך אחר תאוותיו, על כן היה עונשו לבקש ולרדוף את הבהמות וכנ"ל. וזה סוד כל הקרבנות כולם. שהם בשביל לברר מהחילוף של היכל התמורות הנל לברר רוח האדם מרוח הבהמה שהוא בחינת בירור בן המלך מבן העבד כנ"ל. ואולי זהו בחינת זני כבשים שמקריבין בכל יום לתמידין שהם כנגד שני הבהמות של בן המלך הנ"ל שהלכו מאצלו. שהוכרח לרדוף אחריהם כמו שכתוב שם בהמעשה הנ"ל. וכנגד אלו הב' בהמות צריכין להביא בכל יום שני בהמות לתמידין כדי לברר ולתקן זאת. וזהו בחינת משנת איזהו מקומן שאומרים בכל יום שעל ידי שמבררין מקומן של זבחים על ייד זה מבררין ומגלין רוח האדם שנפל ונתערב בין רוח הבהמיות שבשביל זה הוכרח בן המלך הנ"ל לבקשם. כי כל אחד כפי מה שמערב על ידי עוונותיו רוח האדם ברוח הבהמה כשאינו זוכה לתקן בחייו. אזי הוא צריך לקבל עונשו להיות נע ונד בתוך כף הקלע ולבקש הנצוצות ורוח האדם שאבד והפיל התוך רוח הבהמה שזהו בחינת בקשת הבהמות הנ"ל עד שמקבל עונשו בשלימות ואז יתתקן. כי העונש הוא התיקון כידוע. ובשביל זה אנו אומרים פרשת הקרבנות בכל יום בשביל בירור זה כנ"ל. וזהו בחינת משנת איזהו מקומן של זבחים שמבררין המקומות של כל הזבחים שהם הקרבנות שעל ידם נתברר רוח האדם מרוח הבהמה ומבררין כל המקומות שלהם. ועל ידי שמזכירין הקרבנות והמקומות של הזבחים נחשב כאלו הקריב אלו הקרבנות באלו המקומות. ועל ידי זה זוכה לברר כל בחינת רוח האדם מרוח הבהמה מכל המקומות שנלו לשם. כי אם אינו זוכה לתקן על ידי קרבנות ותשובה אזי צריך לבקש הרבה מקומות שלהם שזהו בחינת העונש של בן המלך הנ"ל. שהיה צריך לבקש את הבהמות שזה לו עונש על שלא השתדל למצוא הנצוצות ורוח האדם שאבד והחליף ברוח הבהמה. שבשביל זה הוכרח לעונש זה לבקש את הבהמות. אבל על ידי אמירת הקרבנות שאומרים ~ אותן בשביל תשובה וכפרה אזי על ידי שאומרים פרשת הקרבנות ומבררין ואומרים איזהו מקומן

של זבחים. על ידי זה מבררין כל המקומות שנפלו ונתערבו שם רוח האדם ורוח הבהמה ומתקנין ומעלין ~ אותם משם וכנ"ל:

אות כח

וה בחינת פסוקי דזמרה שאומרים אחר פרשת הקרבנות זה סוד בחינת אדם היער שלקח את בן המלך והוליכו לביתו ושם שמע קול הניגון הנפלא של כל החיות והבהמות והעופות וכו'. שעשו ניגון נפלא לכבוד הלבנה וכו'. ואחר כך נתן לו זה האדם הכלי הנפלאה שכשמניחין ~ אותה על איזה מין חיה ובהמה שבעולם אזי היא מתחלת לנגן זה הניגון הנפלא וכו'. עיין שם. וכל זה הוא בחינת פסוקי דזמרה שאומרין אחר פרשת הקרבנות שזהו בחינת כהנים בעבודתם ולויים לשירם ולזמרם כי על ידי הקרבנות מבררין רוח האדם מרוח הבהמה ואחר כך צריכין לומר שירות ותשבחות ופסוקי דזמרה כי עיקר שלימות הבירור של רוח האדם מרוח הבהמה הוא על ידי ניגון ושיר. כמבואר בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות. ועיין בהתורה על פסוק קחו מזמרת הארץ בכליכם וכו' (סימן ס"ג בלקוטי תנינא) ועל כן עיקר תיקון בן המלך אחר שקיבל עונשו על ידי הבהמות. אחר כך כשרצה לתקנו אז זכה לשמוע קול הניגון הנ"ל. וגם נתן לו הכלי הנ"ל שמעוררות ניגון מכל החיות והבהמות כשמניחין ~ אותה עליהם. כי זאת הכלי יש לה זה הכח שתיכף כשמניחים ~ אותה על איזה בהמה מיד מתחיל להתברר ולהתעורר רוח האדם הנעלם ומעורב בתורה. ועל ידי זה נעשה הניגון הנפלא הזה כי עיקר כל הניגונים הם על ידי בירור רוח האדם מרוחהבהמה שזהו בחינת שירות וניגוני הלויים בשעת הקרבנות כנ"ל. וזהו בחינ פסוקי דזמרה אחר פרשת הקרבנות. כי עיקר שלימות הבירור הוא על ידי הניגון בחינת פסוקי דזמרה כנ"ל:

אות כט

ואחר כך כשקיבל זאת הכלי של ניגון. שכנגד זה אומרים פסוקי דזמרה אחר כך נעשה מבין דבר מתוך דבר כמבואר בהמעשה הנ"ל עיין שם זה בחינת קריאת שמע שאומרים אחר כך שאז מקבלין התבוננות המוחין כידוע בכוונות שעיקר קבלת המוחין בשעת קריאת שמע. זה בחינת מה שזכה אחר כך להיות מבין דבר מתוך דבר היינו בחינת מוחין שמקבלין בשעת קריאת שמע כנ"ל. ואחר כך קיבל בן המלך האמת את המלוכה כמו שכתוב שם, זה בחינת תפלת שמונה עשרה שאז עיקר בנין המלכות כידוע. כי עיקר בחינת מלכות זוכין על ידי תפלה שהיא בחינת מלכות כידוע. כי על ידי תפלה מושלין בכל העומות ומנהיגין כל העולמות כרצונו בבחינת צדיק מושל יראת אלקים כמו שאמרו רז"ל (מ"ק ט"ז) הקדוש ברוך הוא גוזר גזירה והצדיק מבטל. והכל על ידיתפלה שעל ידי זה עיקר המלוכה והממשלה של הצדיק האמת שהוא בחינת בן המלך האמת:

אות ל

וזה בחינת מה שכל האבות היו רועי בהמות הכל בשביל לברר החילוף הנ"ל שהוא בחינת תערובת וחילוף רוח האדם ברוח הבהמה וכו' כנ"ל. וזה בחינת דוד המלך שהיה רועה בהמות. וכתיב ביה מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו וכו'. כי דוד היה עוסק בזה ביותר לברר רוח האדם מרוח הבהמה לברר בחינת בן המלך מבן השפחה וכו' כנ"ל. ועל כן זכה דוד למלוכה כנ"ל, ועל כן היה רועה בהמות בקדושה גדולה. ועל ידי זה זכה לברר רוח האדם מרוח הבהמה הוא בחינת בירור בן המלך מבן השפחה כנ"ל. ועל כן על ידי זה דייקא זכה למלוכה בחינת מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו וכו' כנ"ל:

אות לא

וזה בחינת יעקב שהיה רועה בהמות בשביל לברר נשמת זווגו כמו שכתוב (הושע י"ב) ויעבוד ישראל באשה וכו'. כמו שכתוב (בראשית כ"ט) ואעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה. כי עיקר אחיזת העבדות שהוא זוהמת הנחש נאחז בהאשה ביותר. כי נחש הטיל זוהמה בחוה דייקא כידוע ועל כן מברכין בקר שלא עשני אשה. כי זוהמת העבדות סמוכה להאשה ביותר ושם צריכין בירור יותר. ועל כן נגזר על האשה והוא ימשול בך. שהוא בחינת עבדות שצריכה לעשו"ת לבעלה כל המלאכות שהעבד עושה לרבו. ועל כן יעקב מחמת שהיה צריך להעמיד י"ב שבטי י"ק מטה שלימה. על כן הוכרח להפיל עצמו לעבדות ולהיות רועה בהמות אצל לבם. כי אין הדין נמתק אלא בשרשו על כן אמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה כי על ידי העבדות שלו בקדושה גדולה יזכה לברר הטוב מהרע ולהכניע זוהמת העבדות ויברר רוח האדם מרוח הבהמה על ידי שיהיה רועה אצלו. וכל זה בשביל לברר מלבן הארמי נשמת זווגו שהוא נשמת רחל כדי להעמיד שבטי י"ק. ומחמת שידע שלבן הוא רמאי גדול והוא נאחז ביותר בבחינת היכלי התמורות הנ"ל שמשם עיקר הרמ~ אות של כל הרמאים שחשודין להחליף. על כן כפל יעקב תנאו ואמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה כמו שפירש רש"י שם שדקדק עמו על כך כדי שלא יחליף לו לאה ברחל. וכל זה חשש יעקב מחמת שידע שעדיין לא נתתקן חטא אדם הראשון שמשם אחיזת היכלי התמורות שזה גורם שנשמת האבות והאמהות יהיו מעורבין בין רשעים כאלה שהם לבן וכו' וכנ"ל. וידע שלבן הוא רמעי ביותר ונאחז ביותר בבחינת היכלי התמורות הנ"ל. על כן הוא חשוד ביותר על החילוף. על כן כפל תנאו עמו ביותר ואמר אעבדך וכו' ברחל בתך הקטנה כמו שפירש רש"י שם ואף על פי כן לבסוף לא הועיל שהרי רמהו. כי כל כך התגבר הרמ~ אות של לבן שהוא בחינת היכלי התמורות עד שרימה את יעקב והחליף לו לאה ברחל שחילוף זה גרם המחלוקת שבין השבטים וחלוקת מלכות בית דוד ומכירת יוסף. כי אם היה

נושא את רחל תחלה היה יוסף יוצא תחלה והיה בכור ממש, לא היו מקנאין בו אחיו כל כך כי היו הכל רואין גדולתו ואמתיתו. רק מחמת החילוף הנ"ל טעו בו אחיו וסברו שאינו איש אמתונתקנאו בו על שאביו מחבבו ומקרבו ביותר. וגרם המחלוקת כל כך עד שמכרוהו לעבד שעל ידי זה נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים וכו'. ומזה נשתלשל אחר כך חלוקת מלכות בית דוד כידוע. שעל ידי זה נחרב הבית המקדש וגלינו מארצנו וכו' וכמובא בספרים מה שגרם לבן הארמי על ידי החילוף הנ"ל. והכלל שכל הצרות של ישראל נמשכין מבחינת החילוף של היכלי התמורות הנ"ל שהוא בחינת החילוף של בן המלך ה"ל שהוא בחינת כל החילופים והשינויים שיש בכל דור ודור עד שיבא משיח צדקינו במהה בימינו ויברר הכל וכל אחד על מקומו יבא בשלום אמן:

אות לב

נחזור לענין חנוכה. כי כל זה הוא בחינת חנוכה. כי מצות חנוכה שהוא להמשיך אור האמת בעולם הכל הוא בשביל להגדיל שמו וכבודו יתברך. כי כל הבריאה כולה מראש ועד סוף הכל היה בשביל שמו יתברך שהוא כבודו כמו שכתוב (ישעיה מ"ב) אני ה' הוא שמי וכבודי וכו'. וכתיב וברוך שם כבודו וכו' וכן הרבה. ובשביל זה ברא כל העולם בשביל לגלות שמו וכבודו כמו שאמרו רז"ל כל מה שברא הקדוש ברוך הוא לא ברא אלא לכבודו, שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו והכבוד הוא השם כנ"ל. וכמבואר גם בפסוק זה בעצמו שהביאו רז"ל כל הנקרא בשמי ולכבודי וכו'. כי השם יתברך ברא הכל בגין דישתמודעין לי' כמו שכתוב בזוהר הקדוש. היינו לדעת ולהכיר את שמו יתברך. כי בו יתברך בעצמו כביכול לית מחשבה תפיסא בי' כלל. ואי אפשר לדעת מנו יתברך כי אם על ידי שמו יתברך כביכול שצמצם עצמו בכמה צמצומם וברא את כל הבריאה כולה מראש ועד סוף. וחנן ~ אותנו דעה והשכל עד שיש לנו כח לידע ולהאמין בשמו יתברך לידע ולהודיע ולהוודע שיש רב ושליט עקרא ושרשא דכל עלמין יחיד קדמון מנהיג ומושל הוא היוצר הוא הבורא וכו'. שכל זה הוא בחינת שמו יתברך שיודעין ~ אותו על שמו לבד. ובאמת ה' אחד ושמו אחד. כי שמו הוא אחדותו יתברך כמו שכתוב אני ה' הוא שמי וכו'. כי גם באדם התחתון ובכל דבר שבעולם, שם כל דסר אינו דבר נפרל מהדבר רק השם הוא קשור עם כל דבר באחדות גמור כל ימי היותו. מכל שכן למעלה למעלה שמו הגדול יתברך הוא אחדותו יתברך בחינת ה' אחד ושמו אחד בחינת אני ה' הוא שמי וכו', בחינת כי כשמך כן תהלתך. רק החילוק הוא אצל המקבלים כמו למשל בגשמיות כשאנו קוראין איזה דבר או איזה אדם בשמו, אף על פי שלא ראינו ~ אותו כגון כשמספרים מאיזה מלך וקיסר וכיוצא שאין אנו רואין ~

אותו רק ששומעין את שמו, זה השם של המלך הוא המלך בעצמו רק שאף על פי כן אין אנו רואין את המלך בעצמו רק כשמספרין שמו אנו יודעין שיש אדם כזה שהוא יש לו ממשלה זאת או חכמה זאת וכיוצא, ויש חילוק אצלינו בין אם היינו רואין את המלך בעצמו בין כשאנו יודעין ~ אותו על שמו. אבל אף על פי כן כשמזכירין את שם המלך בזה השם כלול כלענין המלך. כי השם כולל כל ענין הדבר כפי מה שהוא. נמצא שמצד הדבר שיש לו זה השם המה בתכלית האחדות. כי אין השם דבר נפרד מהדבר כנ"ל, רק מצד המקבל שמקבל בדעתו ידיעת זה הדבר יש אצלו חילוק בין ראיית הדבר בעצמו ובין כשיודע ~ אותו על שמו אף על פי שבאמת במקומו ועצמו של ~ אותו הדבר הכל אחד. כי השם הוא הצורה של הדבר, רק שאצל הנבראים אין האחדות בעצם. כי הם מורכבים ועל כן יכולין להשתנות משם לשם כפי ענינם. למשל חתיכת כסף כשעושין ממנו קערה נקרא קערת כסף. ואז בזמנו שם הקערה עם הקערה בעצמה הם באחדות גמור מצד הרכבתם. אבל כשמשנין ועושין מהקערה כפות כסף נשתנה שמם. וכן בכל הדברים שבעולם בכל הדצח"ם ששם הוא אחדותם. אבל אין האחדות בעצם רק מצד הרכבתם. ועל כן יש בהם שינויים רבים בחינת שינוי השם. אבל להבדיל באלף אלפי אלפים ורבי רבבות הבדלות למעלה למעלה אצלו יתברך כתיב ה' שמך לעולם. כי שמו הוא אחדותו בעצם לעולם ועד יתברך שמו לעולם, רק אצלינו בה הגוף העכור יש חילוק בדעתינו. שאין אנו יכולין לתפוס בדעתינו רק שמו יתברך לבד.שיודעין ומאמינין שיש אדון מנהיג ומושל יתברך. אבל עצות אלקותו יתברך לית מחשבה תפיסא בי' כלל כנ"ל. אבל באמת הכל אחד, כי ה' אחד ושמו אחד וכנ"ל:

אות לג

והכלל שעיקר הבריאה הוא בשביל לגלות שמו יתברך בעולם. וכל העבודות שבעולם שאנו עובדין ~ אותו יתברך הכל הוא בשביל לגלות שמו יתברך בעולם בבחינת בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי. לשמי דייקא. דהיינו לגלות שמו יתברך בעולם. וכל התפלות וכל הברכות וההוד~ אות כול הם לברך ולקדש ופרסם שמם כבודו בעולם בבחינת יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם. וכתיב וברוך שם כבודו לעולם ויברכו שם כבודך. הודו לו ברכו שמו. להודות לשם קדשך וכו' וכיוצא בזה הרבה שמבואר בכל הפסוקים שעיקר העבודה והברכה וההודאה הוא לגדל ולפרסם שמו יתברך בעולם:

אות לד

ובאמת בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי. ואיני זוכה להבין מה שראיתי כתוב בכמה ספרי קבלה לשונות שאינם מתוקנים לפני. מה שמחלקים ואומרים בענין שמותיו הקדושים יתברך. ובפרט לשון הסידור של מוהרי"ק ז"ל הנקרא קול יעקב שכתב

בהקדמתו וזה לשונו. לכך אין לנו אצל בעלהרצון ישתבח שמו בפי כל ברואיו. אלא בכל הברכות וההוד~ אותובכל העיונים והכוונות מוקטר ומוגש לשמו. לשמו דייקא וכו' עיין שם. הרי רצה לתקן ולהורות לנו דרך הכוונה שנכוין בתפלתינו ועבודתינו. ובאמת כפי פשטות הלשון קלקל הרבה וגרם מכשול למעיינים הנוגע ביסוד האמונה הקדושה שהוא עיקר הכל. כי חלילה לומר כן לעשו"ת שום חילוק ח"ו בינו ובין שמו יתברך. ואדרבא בכל עבודתינו ותפלתינו ובכל הברכות והוד~ אות וכו' אנו צריכין לכוון שאנו עובדין ומתפללין אליו יתברך לבד לבעל הרצון לבד אליו דייקא. ולא למדותיו שהם שמותיו יתברך. וכמ שאמרו רז"ל בספרי. מי כה' אלקינו בכל קראינו אליו אליו ולא למדותיו. כי שמו הוא אחדותו ועצמותו יתברך כביכול ואין כוונתינו בכל העבודות וההוד~ אות וכו' כי אם אליו יתברך לבד. למי שנעלה על הכל, אשר צמצם את עצמו וקרא את עצמו בשמות האלו ונתן לנו רשו"ת לקרותו בהם. אף על פי שהוא מרומם ונשא מהם. אבל סוף כל סוף כשאנו שקוראין ~ אותו בשמותיו יתברך כוונתינו אליו לבדו יברך בבחינת ויברכו שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה. היינו כשאנו מברכין שם כבודו כוונתינו למי שהוא מרומם על כל ברכה ותהלה. כיבוודאי השם יתברך בעצמו כביכול מרומם ונשא מכל השמות והכנויים ומכל הברכות וההוד~ אות ומכל העבודות שבעולם. רק שבאמת זה אי אפשר להשיג. רש שנתן לנו רשו"ת לקרותו בשמותיו יתברך שמסר לנו על ידי משה בינו עליו השלום. שכשאנו קורין ~ אותו באלו השמות אנו מגיעין עדיו יתברך בעצמו כביכול. כמו ממש כשקורין איזה אדם בשמו ומדבריו ממנו שאין אנו מדברין מהשם בעצמו של האדם. רק כוונתינו בדיבורינו לזה האדם שאנו מדברים ממנו. שהוא נקרא בזה השם רק שאי אפשר לדבר מהאדם ומשום דבר כי אם על ידי השם שקורין ~ אותו שעל ידי זה אנו יודעין ממי אנו מדברים אם מראובן אם משמעון אם מאדם אם מבהמה וחיה וכו' וכיומצא בזה. כי באמת השמות של כל הדברים שבעולם. הם מפלאי פל~ אותיו יתברך. כמו שכתוב (תהלים מ"ו) לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ ודרשו רז"ל (ברכות ז') אשל ת קרי שמות אלא שמות. כי השם של כל דבר הוא פלא גדול הפלא ופלא. למי שיש לו מוח בקדקדו להבין פל~ אות הבורא יתברך. כי רק על ידי השמות דייקא של כל הדברים אנו יכולים לדבר מכל הדברים ולספר אחד לחבירו רצונו וחפצו ולעשו"ת משא ומתן לקנות ולמכור וכל צרכי העולם. כי אם לא היה שם לכל דבר היו הכל כאלמים וכחרשים. ולא היה שום משא ומתן. ולא שום עסק נגמר בין שני בני אדם. כי כל העסקים הנגמרים על ידי הדיבור שמדבר אחד עם חבירו במשא ומתן וחכמות וכיוצא הכל על ידי השמות של כל הדברים. כי כל הדיבור כולו

הוא מהשמות של כל הדברים. כי כל דבר שבעולם וכל ענין שבעולם יש לו שם בבחינת שם דבר ועל ידי זה עיקר הדיבור. ועל ידי זה נגמרין כל הפעולות וכל העסקים שבעולם כנ"ל. כי עיקר החיות של כל הדברים הם על ידי השם כנ"ל. אבל עיקר השם כשאנו קוראין איזה דבר בם אנו מכוונין לעצם הדבר בעצמו שאי אפשר לדבר ממנו כי אם על ידי השם נ"ל. כמו כן להבדיל כשאנו קורין את הבורא יתברך בשמו. אנו מכוונין לבורא הכל לבדו בעצמו יתברך לא זולתו. שהוא יתברך ראשון ואין ראשית לראשיתו. יחיד קדמון בלי ראשית בלי תכלית וכו' ולו לבד. לו דייקא אנו עובדים ומתפללין. ואף על פי שהוא אינו צריך לעבודתינו והוא מרומם מכל השמות ומכל הברכות וההוד~ אות זה הדבר באמת אי אפשר להשיג ולהבין בשכלנו רק שאנו צריכין להאמין בה' ובמשה עבדו. אשר במקום גדולתו שם אנו מוצאין ענותנותו אשר מרוב אהבתו את ישראל ברא את כל העולמות וצונו לעבדו באלו המצות לשרותו ולברך בשמו כדי שנזכה להכיר ~ אותו יתברך אל על כל פנים כל כוונתינו בתפלתינו אליו יתברך. אליו לבד ולא לשמותיו ומדותיו רק שהוא יתברך קרא באלו השמות. והם אחדותו יתברך. כי ה' אחד ושמו אחד. ומי שמפריד במחשבתו שמו מעצמותו יתברך, הוא נרגן מפריד אלוף וכופר בעיקר. ועל כן משה רבינו עליו השלום מסר לנו האמונה הקדושה בפשיטות כמו שכתוב שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. כי ה' אחד ושמו אחד כנ"ל:

וכל זה מבואר ומפורש בדברי אליהו ז"ל למי שיש לו עינים אמתיים. כמו שכתוב שם ואנת לית לך שם יעוד דאנת הוא ממלא כל שמהן ואנת הוא שלימו דכל'. וכד אנת תסתלק מנייהו אשתארין כולהו שמהן כגופא בלא נשמתא וכו' היינו כנ"ל שבוודאי מי שמסלק במחשבתו ח"ו עצמותו יתברך מהשמות הקדושים שמזכיר, הוא נרגן מפריד אלוף שמפריד אלופו של עולם משמותיו יתברך והוא פורש מן החיים. כי כשאין מכוין בקריאת שמותיו יתברך אליו בעצמו, הוא בחינת וכד אנת תסתלק מינייהו אשתארין כולהון שמהן כגופא בלא נשמתא. כי עיקר מילוי השמות ושלימותן וחיותם הוא הקדוש ברוך הוא בעצמו ובכבודו בעל הרצון העליון כמו שכתוב שם דאנת הוא ממלא כל שמהן ואנת הוא משלימא דכולהו ואף על פי כן הוא יתברך בעצמו אין לוש שם ידוע כי הוא יתברך מצד עצמו הוא מרקומם על כל ברכה ותהלה ואין לו שם כלל. כי אחר שמזכירין ~ אותו בכל השמות והשבחים האמתיים שקבלנו מאבותינו הקדושים אף על פי כן עדיין מהותו ועצמותו נעלם מאתנו בתכלית ההעלם כי השם יתברך נעלם מצד עצמו ונגלה מצד פעולתיו ומצד עצמו נאמר ואנת לית לך שם ידוע וכו'. כי לית מחשבה תפיסה בך כלל. אבל מצד פעולותיו הוא נקרא בכל השמות והשבחים והתהלות כי

כל השמות מורים על פעולותיו שהוא מהוה כל העולמות ושלט ומושל בכל וכו'. אבל באמת הכל אחד, כי כל פעולתיו נמשכין ממנו בעצמו יתברך, כי הוא פעל ועשה הכל מראש ועד סוף ומחיה ומקיים הכל ברצונו. ועל כן בכל השמות אנו קוראין ~ אותו בעצמו. כי הוא בעצמו פעל ועשה הכל רק שעצמות הפועל יתברך אי אפשר לכנות ולקרות בשום שם וכינוי אבל הוא בעצמו תברך שהוא סתום ונעלם בתכלית ההעלם ולית שום מחשבה תפיסא בעצמותו כלל הוא בעצמו פעל ועשה הכל ומחמת זה כשאנו מזכירין שמותיו יתברך שהם על שם פעולותיו אנו קרואין ~ אותו בעצמו על ידם כי הוא בעצמו פעל ועשה הכל כנ"ל. כי הוא ממלא כל שמהן וכו' כנ"ל. ואפילו בהאדם הגשמי רואין זאת. כי כל פעולות הגוף הם על ידי הנפש. כי הנפש מראה פעולותיה בגוף. ואף על פי כן מהות הנפש אי אפשר להשיג ולהבין ואף על פי כן אנו יודעין שכל הפעולות הם מהנפש. וכשאנו מדברים מהנפש אנו מכוונין על הנפש בעצמה אף על פי שאין אנו מבינים מהותה ועצמותה מכל שכן להבדיל אי אפשר ק"ו הבורא יתברך בעצמו. שבוודאי הוא בעצמו מרומם ונשגב מאד על כל הרוחניות ולית מחשבה תפיסא בעצמותו כלל. כמו שכתוב שם אליהו ולית דידע בך כלל בחינת מה חמית מה פשפשת מה ידעת. כי מצד עצמותו הוא מרומם על כל השמות. אבל אף על פי כן בכל השמות והברכות והשבחים אנו מכוונין אשליו יתברך בעצמו. כי זה הנעלם בעצמו הוא פועל הכל ברצונו כנ"ל. על כל פנים מבור בדברי אליהו שבכל השמות צריכין לכוין אליו יתברך בעצמו כמו שכתוב וכד אנת תסתלק מינייהו אשתארין כולהו שמהן כגופא בלא נשמתא וכנ"ל. וכמו שאמרו רז"ל מי כה' אלקינו בכל קראינו אליו. אליו ולא למדותיו כמבואר כל זה לעיל. וזה בחינת לבד בך נזכיר שמך. והבן היטב:

אות לה

ובאמת ידעתי כי גם הרב הנ"ל. וכל שאר הספרים שכתוב בהם לשונות כאלה וכוונתם כמו שכתבתי רק במחילה מכבודם לפי עניות דעתי קלקלו הלשון שיוכל לגרום ח"ו מכשול לקורא בספריהם. והיה טוב להם השתיקה מלכתוב לשונות כאלה. אך מאחר שכבר כתבו כנ"ל. הוכרחתי להאריך קצת לברר האמת. ועל כן באמת סוף כל סוף צריכין רק לחזור להאמונה הפשוטה של כל ישראל בלי שום חקירות אפילו של דרכי הקבלה. כי דרכי הקבלה צריכין לקבל רק בדרך אמונה להאמין שהעולמות נשתלשלו בדרך זה. והשמות השייכים לכל ספירה ולכל מדה ולכל פרצוף וכו'. ושאר כל דרכי חכמת האמת וכו'. כפי אשר מסרו לנו רבי שמעון בר יוחאי ז"ל והאריז"ל. והעיקר להאמין שאין אנו מבינים דבריהם כלל. כי בוודאי למעלה אין שום גשמיות וכו' כאשר

האריכו בזה כל הספרים. אבל מי שרוצה ליכנוס באיזה חקירה על פי קבלה וליישב איזה קשיה של המחקרים על פי קהלה הוא מקלקל מאד. כי באמת הקשיות כאלו אי אפשר ליישבם כלל רק לסמוך על אמונה לבד. כי העיקר הוא רק האמונה הפשוטה כנ"ל להאמין בה' ובמשה עבדו בפשיט' שה' אחד ברא הכל יש מאין המוחלט ונתן לנו את תורתו ומצותיו הקדושים למען נזכה ונחיה וכו'. ואף על פי שיש בכל זה כמה חקירות וקשיות איך שייך עבודה אליו יתברך וכו'. על כלאלו הקשיות אין שום תירוץ בעולם רק עיקר התירוץ הוא שבאמת אין אנו יכולים להבין זאת רק שאנו צריכין לסמוך על האמונה לבד כמבואר בדברי רבינו ז"ל פעמים אין מספר שאסור לחקור בהשכל כלל. רק לסמוך על אמונת אבותינו לבד:

אות לו

ובאמת כל אלו המכשלות הנמצאים להמעיינים בכמה ספרים הוא מחמת שנמצאים כמה ספרים שרוצים ליישב כמה קושיות עמוקות בדרכי הנהגותיו יתברך. ובאמת התירוצים אינם כלום למבין מעט. על כן יכולים להכשל על ידי התירוצים יותר. אבל באמת על כל הקשיות כאלו שבדרכי הנהגותיו יתברך וכו' אין שום תירוץ בזה העולם רק לעתיד יתגלה כל התירוצים. אבל בזה העולם אסור לחקור כלל, רק לסמוך על אמונה לבד וכמו שהאריך רבינו ז"ל בזה הרבה בכמה מקומות. ועל כן רבינו ז"ל בגודל עמקות חכמתו העולה על הכל אינו מיישב שום קושיא רק בגודל חכמתו גילה לנו תורות נפל~ אות עמוקות ורחבות. גילה לנו בהם והסביר לנו על ידם שקשיות כאלו אי אפשר ליישב בשום אופן רק לסמוך על אמונה. והכניס בנו דעת להבין שאי אפשר ליישב אלו הקשיות. כי הוא בגודל עוצם השגתו גילה לנו מאין ומהיכן נמשכין אלו הקשיות. שנמשכין ממקום גבוה כזה שאי אפשר ליישבן בזה העולם בזה הגוף בשום אופן. כמו בהתורה על פרקא רביעאה דספרא דצניעתא (בסימן כ"א) על מאמר רז"ל (ברכות י"ז) לעתיד לבא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם. שגילה וביאר לנו שם דרך נפלא והסביר לנו שם שקשיות כאלו שנבוכין בהם נמשכין משכליים המקיפים שאי אפשר להשיגם בזה העולם בשום אופן. ואמר שם תורה נפלאה על זה בהתגלות נפלא. וכן בהתורה בא אל פרעה (סימן ס"ד) שגילה שם שקשיות כאלו נמשכין מסוד הצמצום של החלל הפנוי וכו'. שאי אפשר להשיג זאת כי אם ל עתיד לבא. וכן בהתורה כי מרחמם ינהגם (בלקוטי תנינא סימן ז') ביאר שם שיש קשיות שהם נמשכין ממקיפים שהם למעלה מהזמן שאין הזמן מספיק לבאר הקשיות והתירוצים שיש שם וכו'. עיין שם בכל אלו המקומות ובשאר מקומות כאלה בדברי רבינו נז"ל. ואם בעל שכל אמת

אתה, תראה ותבין ותשכיל מן מוצא דבר. מה מאד עמקו מחשבותיו והשגותיו האמתיות שהוא השיג האמת שאי אפשר ליישב אלו הקשיות כלל. רק בחכמתו העמוקה והשגתו העצומה גילה לנו בדרך שכל נפלא ונורא מאד שאי אפשר לנו ליישב כלל לבל נהרוס לעלות אל ה' לרצות לחקור בזה ח"ו. כי אי אפשר ליישבם כל. רק לסמוך על אמונה לבד שהוא יסוד הכל. אבל כל מי שרוצה ליישב איזה קשיא מאלו הקשיות של המחקרים. אפילו כשרוצה ליישבם על פי דרכי הקבלה. אינו עולה בידו שום תירוץ כלל. ואזי יכול לגרום מכשלו יותר ח"ו להמעיין שירצה שיתיישב אצלו הדבר. ובאמת עדיין אינו מיושב כלל. ובקל יכולין לסתור התירוץ והדרא קושיא לדוכתה ביתר עוז. על כן אין צריכין להתחיל ליישב קשיות כאלו. כי גבהו מדעתינו כנ"ל. וכמו שכתוב (ישעיה נ"ה) כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממחשבותיכם. (ועיין עוד במקום אחר מזה):

אות לז

נחזור לעניניו שעיקר הוא השם. ועיקר הבריאה היתה למען שמו יתברך כנ"ל. כדי לגלות שמו יתברך בעולם כנ"ל. ועיקר התגלות שמו הוא על ידי התורה שנתן לנו משה רבינו. כי אורייתא שמא דקודשא בריך הוא ואין אנו יכולין לידע משמו יתברך, כי אם על ידי התורה והמצות כשאנו מקיימין ~ אותם בפשיטות כאשר צונו על ידי משה עבדו. כי על ידי יציאת מצרים מתן תורה אז נתגלה אלקותו בעולם ונתפרסם שמו לכל באי עולם. כמו שכתוב (נחמיה ט') ותעש לך שם כהיום הזה. וכמו שכתוב (שמות ט') ולמען ספר שמי בכל הארץ. ומלכות יון הרשעה עמדה על ישראל להשכיחם תורתו ולהעבירם על חוקי רצונו להעלים שמו יתברך ח"ו מן העולם. כי הם רצו להתגבר רק על השם לבד דייקא, שהוא התורה שהוא שמא דקודשא בריך הוא. כי העיקר הוא השם כנ"ל. כי אמרו כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל. כי רצו להתגבר דייקא להעביר מהם שם ה' ח"ו שהוא התורה כנ"ל. על כן היה הנס על ידי שמן של המנורה, שהיא בחינת שם כמו שכתוב (קהלת ז') טוב שם משמן טוב וכמו שכתוב (שיר השירים א') לריח שמנים טובים שמן תורק שמך. כי השם הוא הכבוד כנ"ל. והכבוד הוא עיקר אור המאיר כמו שכתוב (יחזקאל מ"ג) והארץ האירה מכבודו. וזהו בחינת אור הנס של חנוכה שהוא בחינת אור השם והכבוד שממשיכין ומגלין על ידי פרסום הנס שאז נתגדל שמו וכבודו יתברך. כמו שכתוב ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך. כי עיקר אור הנר של מצוה שהוא בחינת נר חנוכה הוא אור התורה שהוא בחינת השם הקדוש. כי אורייתא שמא דקודשא בריך הוא כנ"ל בבחינת כי נר מצוה ותורה אור. כי עיקר

האור הוא השם שהוא הכבוד שלו יתברך שמאיר בכל העולמות וכנ"ל. וזה שאמרו רז"ל על נרות המנורה הוא עדות שהשכינה שורה בישראל וכו'. כי אור הנר של מצוה הוא בחינת אור התגלות שמו וכבודו יתברך שהוא בחינת השראת השכינה. ועל כן היה הנס של חנוכה בנירות המנורה דייקא. הכל בשביל הגדלת שמו יתברך כנ"ל. כי היוונים רצו להשכיח שמו יתברך ח"ו על ידי שגזרו לבטל את התורה שהיא שמו יתברך כנ"ל. על כן היה הנס על ידי נרות המנורה דייקא, שהם בחינת הגדלת שמו וכבודו יתברך כנ"ל:

אות לח

וכן מבואר בסוף המעשה הנ"ל שהשם הוא בחינת אור הנר כמבואר שם בסוף. שהלבנה אוחזת בידה נר והיא אומרת להחמה, מפני מה כשאתה בא אין לי שם. כי שרגא בטיהרא מאי מהני עיין שם. נמצא שהנר הוא בחינת שם:

אות לט

כי כל בחינת החילוף הנ"ל של בן המלך שנחלף בעבד שהוא בחינת שקר כנ"ל. שהוא בחינת היכלי התמורות, שמשם נמשכין כל החילופין והשקרים שבעולם שמחליפין האמת בשקר ואומרים לצדיק רשע ולרשע צדיק וכו'. כל בחינת השקר והחילוף הזה הוא רק בבחינת השם שמשקרין ומחליפין את השם מזה לזה. כמו בהמעשה בעצמה הנ"ל שהחליפה המילדת את הוולדות והניחה את בן המלך אצל השפחה ובן השפחה אצל המלכה. ועל ידי זה טעו העולם וסברו שבן השפחה הוא בן המלך ובן המלך האמת הוא בן השפחה. הנה עיקר החילוף היה רק בהשם. כי בוודאי גוף הוולדות אי אפשר להחליף. כי בן המלך בכל מקום שהוא הוא בן המלך באמת וכן להיפך בן השפחה בכל מקום שהוא הוא בן השפחה. רק עיקר השקר והחילוף הוא בהשם. שעל ידי החילוף גרמה שקר~ אות לבן השפחה שם של שקר. כי קראו ~ אותו בשם בן מלך, וכן להיפך את בן המלך קראו שם בן השפחה. וכן בכל החילופים והשקרים שבעולם. מה שיש אחד שמפורסם בשם צדיק בשקר או להיפך שחולקין על איזה צדיק אמת ואומרים עליו שקרים כאלו היה רשע. או שניהם צדיקים אבל אחד גדול מחבירו אלפים ורבבות מדריגות בלי שיעור. ואצל העולם הוא בהיפך שהקטן במעלה הוא גדול ומפורסם אצלם מאד. והגדול במעלה קטן אצלם וכיוצא בזה שאר השינויים והחילופים שיש בעולם. בכלליות העולם ובפרטיות בכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר. כל אלו החילופים והשינויים הם רק בבחינת השם. כי הצדיק האמת בכל מקום שהוא הוא צדיק אמתי. ו~ אותו בעצמו בוודאי אינם יכולים להחליף ח"ו. רק עיקר החילוף הוא בשם שקורין לו שם של שקר. שאומרים עליו שקרים שאינו צדיק וכיוצא בזה. וכן כשרשע או קטן במעלה מפורסם בשם צדיק גדול מאד. באמת אף על פי כן זה המפורסם בכל

מקום שהוא הוא כמו שהוא רק עיקר השקר והחילוף הוא בשם שקורין לו שם של צדיק גדול בשקר. וכל זה מבואר ומובן היטב בהתורה על בראשית לעיני כל ישראל (בליקוטי תנינא בסימן ס"ז) מבואר שם שיש מאורי אור ומאורי אש. עיין שם היטב מבואר שם ששם הצדיקים אמתיים הם בחינת שם ה'. כי שמו משותף בשמינו. וכל מה שהצדיק האמת מפורסם יותר שיש לו שם גדול בעולם יותר נגדל ביותר שם ה' וכו'. ולהיפך ח"ו כשנעלם שם הצדיק האמת, ונתגדלין ונתפרסמין בעולם שם מפורסמים של שקר. אזי נתעלם ח"ו שם ה' ומתגבר שם הטומאה ח"ו. שהוא בחינת מאורי אש ח"ו. כי שם הצדיק שהוא בחינת שם ה' הוא בבחינת מאורי אור. ולהיפך שם של שקר שם הטומאה הוא בחינת מאורי אש וכו' עיין שם. ומובן שם שעיקר החילוף והטעות והשקר שבעולם הוא בבחינת השם דייק כנ"ל. וכל זה הוא בחינת הדלקת נר חנוכה שהוא להמשיך אור האמת בעולם כנ"ל. שהוא בעצמו בחינת שם ה', שהוא בחינת שם ישראל עם קדוש בכלליות. בחינת שם הצדיקים האמתיים, שזה עיקר האמת בחינת (תהלים קי"ז) ואמת ה' לעולם. וקודשא בריך הוא ואורייתא וישראל כולא חד. כי שמו משותף בשמינו כנ"ל. כי עיקר התגלות האמת הוא בבחינת השם שלא יחליף את השם כנ"ל. וכן בעיקר האמונה בהשם יתברך עיקר הפגם של עובדי כוכבים שהוא בחינת כפירות. הוא רק בבחינת השם הקדוש כמו שכתוב (בראשית ד') אז הוחל לקרוא בשם ה'. ופירש רש"י שהתחילו לקרות את שם העצבים בשם ה'. לעשו"ת אלילים ולקרותם בשם אלהים. וזהו בחינת (שמות כ"ג) ושם אלהים אחרים לא תזכירו וכו'. וכמו שכתוב (ישעיה כ"ו) לבד בך נזכיר שמך, ופירש רש"י שלא נזכיר שמך ח"ו על שמות האלילים ח"ו רק בך לבד נזכיר שמך. וזה בחינת חטא דור הפלגה שאמרו ונעשה לנו שם, שרצו להמשיך שם ה' על עניני עבודה זרה שלהם. ועל כל כל העונות שנמשכין מהיצר הרע ששרשו מבחינת אל אחר כפירות. על כן כל העונות נקראין פוגם בשמו יתברך ח"ו. כמו שכתוב בזוהר הקדוש כמה פעמים דמשקר בשמא דמלכא. וכמו שאנו מבקשין בתפלה ותמלא כל השמות שפגמתי בשמך הגדול. ועל ידי נר חנוכה ממשיכין או האמת בעולם. שהוא בחינת אמתת השם דקדושה. שלא להחליף שם ה' ח"ו בשם אלהים אחרים, שהם הכפירות והחקירות של הפילוסופים, שמחפין על השם יתברך דברים אשר לא כן. ועיקר הכפירות שלהם הוא בשם ה' דייקא דהיינו בהתורה הקדושה שהיא שמה דקודשא בריך הוא. ובענין הנהגותיו יתברך והשגחתו הפרטיות על כל דבר שכל זה הוא בחינת שם ה' שעיקר הנהגות כל העולמות וחיותם נמשך על ידי שם ה' המחיה את כולם כנ"ל. והם רוצים לשקר בשמא דמלכא קדישא ובודים מלבם על פי סברתם

כפירות גדולות בדרכי השגחתו והנהגתו ומופתיו הנוראים וכופרים בתורה וכו'. שכל זה הוא בחינת שם ה' כנ"ל. שזהו בחינת מלכות יון הרשעה. שהם חכמת יון. שאז היה עיקר חכמות חיצוניות ואפיקורסות אצלם. על כן עמדו על ישראל להשכיחם תורתו ומצותיו וכו'. שהם בחינת שמא דקודשא בריך הוא כנ"ל. כי הם רצו להתגבר דייקא על שם ישראל דייקא. שהוא התורה שהוא שמו יתברך המשותף בשמינו וכנ"ל.ועל כן עשה השם יתברך הנס דייקא על ידי נרות המנורה שהם בחינת אור השם הקדוש וכבודו יתברך בחינת אור האמת כנ"ל. וזהו בחינת הדלקת נר חנוכה כנ"ל. שנתן לנו השם יתברך מצוה הקדושה הזאת לחיותינו כהיום הזה בעומק הגלות המר הזה. שמתגבר השקר ביותר. כי אז כשהיה הנס של חנוכה כבר היה בחינת גלות. כי אף על פי שהיה בתחילת בית שני, אף על פי כן גאולה שניה לא היתה גאולה שלימה. כי היו משועבדים תחת מלכי פרס ויון. וכמבואר בדברי רז"ל. על כן צפה השם יתברך שהעובדי כוכבים מתגברים על ישראל, וישראל יהיו בגלות זמן רב מאד, ומתגבר בן העבד על בן המלך ח"ו עד שגם בין ישראל בעצמן מתגבר השקר על האמת, והאמת תהיה נעדרת ואין יודעין היכן האמת. על כן נתן לנו מצוה הקדושה הזאת של חנוכה שעל ידי זה יש לנו כח להמשיך אור האמת בכל שנה ושנה. כדי להמשיך ולהגדיל שם האמת בעולם לבטל זוהמת העבד שהוא השקר ולהגדיל שם בחינת בן מהמלך האמת. שהם שם ישראל בכלל ושם הצדיקים האמתיים שהם בחינת שם ה' כנ"ל:

אות מ

וה בחינת נר של שבת כי שבת הוא מלך בחינת שבת מלכותא ושת ימי החול הם בחינת עבדות. כי בהם עושין מלאכה ועבדות בחינת ששת ימים תעבוד ועשית וכו'. ובשבת יתפרדו כל פועלי און ונתבטל בחינת העבדות שהם בחינת עובדין דחול בחינת ל"ט מלאכות שבהם נאחז זוהמת הנחש שהוא בחינת עבדות כנ"ל, שכל זה הוא בחינת שקר כנ"ל. ועל כן בשבת הוא בחינת אמת, כמו שאמרו רז"ל אפילו עם הארץ ירא לשקר בשבת. כי שבת שמא דקודשא בריך הוא שהוא בחינת אמת ועל כן הצדיקים אמתיים נקראים שבת. כמו שכתוב ברבי שמעון בר יוחאי (זוהר במדבר דף קמ"ד) אנת הוא שבת דכולהו יומא. וכמובא זאת בהתורה בראשית הנ"ל. ועל כן בכניסת שבת מדליקין נר של שבת שהוא התחלת קבלת קדושת שבת כי נר של מצוה הוא בחינת אור האמת בחינת הגדלת אור השם דקדושה כנ"ל. כי עיקר אחיזת השקר שהוא בחינת העבד הנ"ל שהוא בחינת שם של שקר הוא בבחינת מאורי אש כנ"ל. ובשבת נתבטלין הקליפות הנאחזין במאורי אש. ואז נמשך האש דקדושה בבחינת רשפיה רשפי אש שלהבת י"ק.

ומהאש דקדושה הזאת מדליקין נר של שבת. וכן נרות המנורה ונר חנוכה וכל הנרות של מצוה. ועל ידי זה דייקא נכנעין ונתבטלין בחינת הקליפות שנאחזין במאורי אש. כי אין הדין נמתק אלא בשרשו כי מהאש יצאו והאש תאכלם. וזהו בחינת נר של שבת כנ"ל. אבל בכל השנה אין זוכין להמשיך התגלות האמת בשלימות כי אם בשבת שמרמז על לעתיד לבא שאז יתגלה האמת בשלימות כמו שכתוב (משלי י"ב) שפת אמת תכון לעד כוננת לא כתיב וכו' (זוהר תשא דף קפ"ח). אבל על ידי תוקף הנס של חנוכה אנו זוכין להמשיך הארת האמת הגדלת שם ה' שם דקדושה אפילו בימי החול. ומכניעין ומבטלין זוהמת העבד במקומו בעצמו שהוא בששת ימי החול. שאז יש אחיזה לעובדין דחול שהוא בחינת עבד ואף על פי כן אנו ממשיכין אז בחינת הקדושה של שבת על ידי הדלקת נר חנוכה לגלות אור האמת בעולם. לבטל החילוף של העבד שנחלף בבן המלך שנזכה גם עתה לברר אמתת השם. לידע מי ראוי לקרותו באמת בבחינת שם בן העבד ומי ראוי לקרותו באמת בשם בן המלך וכנ"ל. וזהו בחינת (משלי ל"א) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וכו' המבואר לעיל ב~ אות י"ב היינו שגם בחשכת לילה מגלין אור האמת שזה בחינת נר חנוכה שממשיכין האור הקדוש אור האמת גם בימי החול ולמטה מי' טפחים. וכעין המבואר בכוונות עיין שם והבן היטב:

אות מא

וזה בחינת הכסא שסידר כראוי שעל ידי זה היה תיקונו של בן המלך האמת שחזר למלכותו על ידי זה כמו שכתוב שם עיין שם. כי כתיב (שמות י"ז) על כס י"ק וכו' אין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה זכר עמלק (פסיקתא הובא בפירוש רש"י) שהוא זוהמת הנחש שהוא בחינת עבד. כי כל זמן שיש אלו השינויים והחילופים בעולם, גם הכסא כביכול אינו שלם. שזהו בחינת מה שלא היה מסודר יפה הציורים של הכסא. שהם בחינת שרשי הנשמות שכולם חצובים מתחת כסא הכבוד וכו' וגם שמו אינו שלם. כי לא כשהוא נכתב הוא נקרא, כי זה שמי לעילום כתיב. כי מחמת השינויים והחילופים של היכלי התמורות שרוצים להתגבר על ידי חטא עץ הדעת טוב ורע. על ידי זה כביכול בכמה לבושים שונים בכל עת ומסתתר את עצמו בהם, זהו בחינת כל השמות והכינויים שאנו קוראין ~ אותו עתה בהם, שהם בחינת לבושיו אבל שם העצם נעלם ונסתר עתה. כי אין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה זכר עמלק, שהוא זוהמת הנחש, שהוא בחינת זוהמת העבד שנחלף ורוצה להתגבר בשקר על בן המלך ח"ו, ומחמת החילוף והשקר הה גם השמיתברך בעצמו כביכול משנה שמו וכסאו עד שימחה זכרו. כי מחמת שנתאחז זוהמת הנחש בהגוף על ידי חטא אדם הראשון על ידי החילוף של היכלי

התמורות כנ"ל. על ידי זה עתה היא טובה גדולה מאד מהש השם יתברך העלים שמו העצם, כי אי אפשר לקבלו עתה מחמת ריבוי אור כנ"ל. ועל כן עתה אי אפשר לנו לידע ממנו יתברך כי אם על ידי העלמת שם העצם דייקא. נמצא שאין לנו עתה כח לקבל ידיעת האמונה הקדושה בשמו יתברך, כי אם על ידי שהעלים שמו יתברך והלביש את עצמו בהשמות והכינויים שנקרא בהם עכשיו, שזה בחינת אין שמו שלם וכו', שעל ידי זה דייקא יש בנו כח לידע משמו יתברך כנ"ל. כי בלא זה לא היה אפשר לקבל עכשיו מחמת ריבוי אור כנ"ל. וכל מה שאנו זוכין לידע משמו יתברך ולהאמין בו יתברך כמו כן נכנע ונעקר ונתבטל ונמחה זכר עמלק מן העולם, שהם הכפירות והחקירות הבאים מריבוי אור מה שחוקרים במה שאין להם רשות, שהוא בחינת מה לפנים מה לאחור מה למעלה מה למטה וכו'. שכל הקשיות והכפירות של המחקרים נמשכין משם שהם בחינת זוהמת הנחש שהם הקליפות והסטרא אחרא הנמשכין מריבוי אור שגרם מיתה ושבירה ח"ו. כי העלמת האור ומיעוטו וצמצומו זה עיקר התיקון כידוע בכתבי האר"י ז"ל. נמצא שדייקא על ידי שאין שמו שלם כביכול על ידי זה דייא נכנע ונתבטל הסטרא אחרא שהוא בחינת עמלק כנ"ל. ואז כשימחה זכרו על ידי התגברות האמונה הקדושה שמתגברין ישראל להאמין בו יתברך באמונה לבד, בבחינת העלמת שם העצם דייקא. כי אינם רוצים לחקור כלל בפנימיות ידיעת רצונו והנהגותיו להבין דרכי ה'. רק הם מאמינים בפשיטות שהוא היוצר הוא הבורא מנהיג ומשגיח וכו'. ובמה שאין להם רשו"ת לחקור אינם חוקרים כלל, כי יודעים שאי אפשר להשיג עכשיו כנ"ל. על ידי שלימת האמונה הזאת נזכה לעתיד שיתגלה לנו שם העצם. כי אז השם יקרא ככתיבתו. ואז יתמלא פגימת הלבנה ויהיה אור הלבנה כאור החמה. כי כל בחינה הנ"ל של החילוף הנ"ל זה נמשך מבחינת פגימת הלבנה שאמרה אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, ופגמה במלכות דקדושה. ואז אמר לה השם יתברך לכי ומעטי את עצמך. וזה גרם אחיזת הקליפות כידוע שמשם נמשך כח מלכות דסטרא אחרא, שהוא בחינת (משלי ל') תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה וכו' כידוע. ועל כן מבואר בהמעשה הנ"ל הרבה מענין חדתותי דסיהרא שהוא בחינת תיקון פגימת הלבנה, כמו שכתוב שם, ששמע בלילה הניגון שעשו לכבוד הלבנה שהחמה עשה לה מלבוש חדש. שהוא בחינת חדתותי דסיהרא כמבואר שם ברמז בסוף המעשה הנ"ל עיין שם. וכן הענין שהלבנה טוענת עם החמה מדוע כשאתה בא אין לי שם וכו' כיין שם. כי כל ענין החילוף הנ"ל שהוא בחינת שקר כנ"ל. זה בחינת חשכת לילה כנ"ל שנמשך מבחינת מיעוט הירח. ועל כן עיקר התיקון על ידי בחינת חדתותי דסיהרא. שהוא בחינת מילוי פגימת הלבנה.

כי הכל בחינה אחת וקשור זה בזה. כי כפי תיקון פגימת הלבנה כמו כן נדחה זוהמת הנחש והעבד כנ"ל. ונתבטל השקר של החילוף הנ"ל, ונתגלה האמת העולם. עד שנזכה שיבא משיח צדקינו שהוא הבן מלך האמת. ויגלה האמת בשלימות בעולם, ויסדר הכסא כסדר, כי ידע כל שרשי הנשמות בשלימות היכן מקומה ותיקונה של כל נשמה ונשמה. ויתקן כל תקוני השכינה שהם בחינת מטה ושלחן כסא ומנורה, ויסדר הכל כראוי. ואז יהיה השם שלם וכסאו שלם. והיה אור הלבנה כאור החמה ויתקיים מקרא שכתוב ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו להכניע ולבטל את ממשלת בחינת העבד, שהוא בחינת עשו עמלק. ותחזור המלוכה למקומה בבחינת והיתה לה' המלוכה, שהוא בחינת מלכות משיח שהוא מלכות דקדושה, שכל מלכותו יהיה רק לגלות האמת בעולם. להודיע לכל באי עולם כי ה' הוא האלקים אין עוד. ואז יתקיים והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד במהרה בימינו אמן:

אות מב

שייך לעיל. ועל כן הם ח' ימי חנוכה כנגד ח' מלכים דקדושה של ישראל. שהם כנגד ח' מלכים של אדום שמלכו לפני מלוך מלך לבני ישראל. כמו שפירש רש"י במלכים ב' קפיטיל ח' על פסוק כי בימיו פשע אדום מתחת יד יהודה וימליכו עליהם מלך וכו' שפירש רש"י שם, שמונה מלכים מלכו באדום וכו' המנויים בספר ראשית, כנגדם מלכו בישראל שמונה מלכים וכו' עיין שם. כי חנוכה הוא בחינת המשכת אור האמת לדחות השקר שהוא בחינת מלוכת העבד שבא על ידי החילוף הנ"ל שהוא בחינת היכלי התמורות הנמשכין מבחינת שבירת כלים מיתת המלכים כידוע, שמשם אחיזת הח' מלכים שמלכו בארץ אדום לפני מלוך מלך לבני ישראל כידוע. ועל ידי קדושת ח' ימי חנוכה ממשיכין אור האמת להגביר ח' מלכי ישראל על ח' מלכי אדום, להכניע השקר שהוא העבד ולהגביר האמת שהוא בחינת מלכות דקדושה של בן המלך האמת שהוא בחינת מלכות ישראל כנ"ל:

אות מג

וזה בחינת ההלל שאומרים בח' ימי חנוכה בחינת (תהלים קי"ג) הללו עבדי ה' הללו את שם ה', כי על ידי עבודת ה' בחינת עבדי ה', על ידי זה נכנע זוהמת העבד דסטרא אחרא. כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, על כן עתה צריכין לעבוד את ה' בעבודות דייקא, אף על פי שבאמת אין זה עבודה כלל כנ"ל. ועיקר השלימות שיזכה להגיע לבחינת בן שלא יהיה נקרא עבודת ה' בשם עבדות כלל כנ"ל. אבל אף על פי כן מחמת אחיזת זוהמת העבד, צריכין עבדות דייקא. כדי להכניע הדין בשרשו, לבטל בחינת עבדות דסטרא אחרא על ידי עבודת ה'. ואז כשנכנע בחינת העבדות דסטרא אחרא, אז נגדל שם ה' כנ"ל.

וזהו הללו עבדי ה' הללו את שם ה', כי על ידי עבדי ה' שעובדין את השם יתברך, על ידי זה נתבטל עבדות דסטרא אחרא ואז נגדל שם ה' כנ"ל. וזהו (שם) יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם, כי על ידי ביטול העבדות דסטרא אחרא שהוא בחינת השקר, על ידי זה יתגדל ויתברך שמו יתברך עד עולם, כי נזכה אחר כך שיתגלה לנו שם העצם יתברך שם עיקר החיים נצחיים שנזכה לגדל ולברך שמו לעולם ועד. וזהו (שם) ממזרח שמש עד מבואו מהולל שם ה', כי אחר ביאת השמש אז הוא חשכת לילה, ששם עיקר אחיזת העבד שהוא בחינת חושך שקר וכו' כנ"ל שיניקתו מפגם הלבנה כנ"ל, אבל כשמכניעין זוהמת העבד על ידי עבודת ה' כנ"ל אז הוא בחינת מילוי פגימת הלבנה ונתבטל החשך והשקר כנ"ל, ואז לילה כיום יאיר כחשיכה כאורה, כי גם בבחינת חשכת לילה מכירין האמת שהוא בחינת שם ה', ומברין שמו לעולם בבחינת ברוך ה' ביום ברוך ה' בלילה. וזהו ממזרח שמש עד מבואו, שהוא מקצה עד קצה מקצה העליון עד קצה התחתון מיום עד לילה מן תכלית האור עד תכלית החשך מהולל שם ה'. כי על ידי עבדי ה' האמתיים שהם הצדיקים האמתיים, על ידי זה הם דוחין השקר והזוהמא של בחינת העבד, עד שמכירין שם ה' שהוא בחינת האמת בכל מקום, עד שכולם חוזרים בתשובה ושבין אליו יתברך להודות ולהלל שם ה' באמת תמיד. וזהו שסיים המזמור אם הבנים שמחה הללויה. פתח בעבד הללו עבדי ה', וסיים בבן אם הבנים שמחה. כי כן הדבר שבתחלה צריכין לעובדו יתברך בבחינת עבדות. כי מחמת גשמיות הגוף נקרא בשם עבדות וכו' כנ"ל. ועל ידי זה מכניעין ומבטלין בדות דסטרא אחרא. ואחר כ זוכין לשבר ולבטל הגוף לגמרי עד שנקראין בבחינת בן כנ"ל. וזהו בחינת אם הבנים שמחה הללויה. עיין לעיל מענין עבד ובן, והבן:

אות מד

ועל כן ישראל נקראים פעמים בשם עבדים להשם יתברך ופעמים בשם בנים כמו שכתוב (ויקרא כ"ה) כי לי בני ישראל עבדים עבדי ה' אשר הוצאתי ~ אותם מארץ מצרים (שם) לא ימכרו ממכרת עבד. כי בחינת עבד ממש אין אחיזה בהם, בחינת לא ימכרו ממכרת עבד כי הם עבדים דקדושה עבדי ה' אשר הוציאם מארץ מצרים מבית עבדים. מבחינת בדות שזה היה עיקר הגלות על ידי התגברות עבדות דסטרא אחרא וכו' כנ"ל. ופעמים נקראים בשם בנים כמו שכתוב (שמות ד') בני בכורי ישראל. וכמו שכתוב (דברים י"ד) בנים אתם לה' אלקיכם לא תתגודדו וכו'. כי צריכין שני בחינת הנ"ל. בתחלה בהכרח שתהיה העבודה בבחינת עבדות וכנ"ל ואחר כך זוכין לבחינת בן כנ"ל

אות מה

וזהו בנים אתם לה' אלקיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם על מת סמך אצל מצוה זאת דייקא לקרותם בשם בנים. כי הא בהא תליא והוא טעמו של מצוה זאת. כי השם יתברך אומר ישראל בנים אתם וכו' ועל כן אסור להתגודד ולעשו"ת קרחה על מת. כי צריכין להאמין שבאמת המיתה טובה גדולה מאד כדי לזכות על ידה דייקא להגיע לבחינת בן כמבואר לעיל שעיקר גזירת המיתה הוא כדי לבטל ולבלות בעפר זוהמת בחינת העבד, כדי שנזכה לעתיד לקום בתחיה בגוף זך ואז נזכה להיות בחינת בן כמו בן המחפש בגנזי אביו כי אז נזכה להכירו יתברך בבחינת שם העצם כנ"ל, ועל כן מקושר היטב מקרא ה"ל בקשר נפלא, כי דייקא מחמת שישראל נקראים באמת בנים בחינת בנים אתם לה' אלקיכם על כן לא תתגודדו וכו' כי המיתה טובה גדולה כדי לזכות להגיע על ידי זה לבחינת בן בשלימות כנ"ל:

אות מו

ועל כן נקרא חנוכה על שם חנוכת הבית המקדש שנתחנך אז כמו שאמרו רז"ל. כי אז בחנוכה ממשיכין בחינת קדושת הבית המקדש, ששם היה כל עבודת הקרבנות שזה נקרא ביותר בשם עבודה יותר משאר כל המצות שבתורה. כמו שכתוב והשב את העבודה לדביר ביתך והשב כהנים לעבודתם וכן הרבה, כי הקרבנות הם מבהמות שעל ידי זה מכניעין רוח הבהמיות הוא בחינת זוהמת העבד כנ"ל. ועל כן נקרא בשם עבודה כי על ידי עבודה דקדושה שהם הקרבנות של בהמות שמכניעין רוח הבהמיות על ידי זה נכנע העבדות דסטרא אחרא כנ"ל, וכל זה הוא בחינת חנוכה כנ"ל:

אות מז

ועתה אם תחזור ותעיין בדרוש הזה מראשו לסופו תבין ותשכיל היטב איך כל העננים המבוארים כאן מקושרין ומחוברין היטב זה בזה. אף על פי שבתחלה נראה לכאורה שאינם מקושרים זה לזה כל כך אבל אם תעיין היטב תבין קישורם וחיבורם היטב איך כל הענינים נעוצים ומקושרים זה בזה בקשר נפלא ומזה תוכל להבין ולהשכיל קצת גדולת רבינו הקדוש והנורא ז"ל וגדולת המעשיות שלו שסיפר כי השם יתברך יודע שאני יודע בעצמי שבכל מה שכתבתי וכל מה שנשאר עדיין במוחי שאי אפשר לבאר בכתב על כל זה עדיין לא נגעתי אפילו חלק מאלף ורבבה מטפה מן הים מאפס קצה מסוד אחד מסודות נור~ אות הרמוזים במעשה נוראה הנ"ל הטה אזניך ושמע פקח עיניך וראה גדולת השם יתברך וגדולת תורתו הקדושה וגדולת הצדיקים האמתיים. מה ילוד אשה יכול לזכות בזה העולם אם ירצה. השם יתברך יאיר עיניו במאור תורתו ויגלה האמת בעולם במהרה בימינו אמן:

הלכה ד' נכללת בהלכות תפילין הלכה ו':
הלכות ברכת התורה

ברכת השחר א

הלכה א

אות א

על פי המאמר בקרוב עלי מרעים וכו' (בסימן ל"ו) עיין שם. והכלל שכל אחד מישראל צריך להתנסות ולהצטרף בגלות של שבעים אומין דהיינו ?בתאוותיהן קודם שיש לו התגלות בתורה ועיקר היא תאוות ניאוף שהיא בחינת רע הכולל של הכל השבעים אומין. וצריכין להתנסות ולהצטרף מקודם בתאוה הזאת. וכשזוכה לעמוד בנסיון ולשבר תאוה זו זוכה להתגלות התורה. ואז נמשך על ידי זה נשמות חדשו"ת וכו' וכל אחד מקבל את התורה כפי הכלי שלו כפי תפיסת המוחין שלו, שהוא כפי מה שזוכה לבחינת שמירת הברית. כי מפי עליון לא תצא כי אם אור פשוט רק כל אחד מצייר האור לפי בחינתו. וזה בחינת (יומא ע"ב) ושמתם זכה נעשה לו סם חיים לא זכה וכו'. וזה בחינת הנה ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה וכו' עיין שם היטב כל זה. וכבר מובא זה המאמר בכרך אחר בהלכות פסח עיין שם היטב:

וזה בחינת ברכת התורה שצריכין לברך בכל יום על התורה כדי לזכות להמשיך אור התורה בבחינת ברכה בבחינת זכה נעשה לו סם חיים וכו'. כי בהתורה יש שני כחות זכה נעשה לו סם חיים לא זכה וכו'. ועל כן צריכין דייקא לברך על התורה כדי להמשיך אור התורה שהוא בבחינת אור פשוט הנ"ל לציירו בבחינת ברכה בבחינת זכה נעשה לו סם חיים כנ"ל. וזה שמברכין אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו כי אנו מזכירין בברכה זו אשר בחר בנו מכל העמים. דהיינו שבחר בנו מהם והוציא ~ אותנו מהם דהיינו ממדותיהן ומתאוותיהן הרעות ועל ידי זה דייקא שבחר בנו מכל העמים כי עמך ישראל כולם צדיקים וכולם בכלל שומרי הברית כמובא במקום אחר (בלקוטי א' סימן כ"ג) ועל ידי זה אנו מובחרים מכל העמים, דהיינו מכל השבעים אומין מתאוותיהן הרעות והעיקר מתאוה הכלליות שכוללת כל השבעין אומין כנ"ל. ועל ידי זה דייקא ונתן לנו את תורתו. כי עיקר קבלת התורה הוא על ידי זה דייקא על ידי שאנו בבחינת מובחרים מכל העמים דהיינו בבחינת קדושת הברית ומכניעין ומשברין התאוה הכלליות שהיא בחינת כלליות השבעים עמים על ידי זה דייקא נתן לנו את תורתו. כי על ידי זה דייקא יכולים לקבל את התורה בבחינת ברכה בבחינת סם חיים כנ"ל. וזה בחינת הערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך בפינו וכו' שאנו מבקשים שתהיה התורה

מתוקה ועריבה בפינו דהיינו שנזכה לקבל את התורה בבחינת אור מלא בבחינת ברכה בבחינת סם חים שזה בחינת מיין מתוקין בחינת שמירת הברית. כי להיפך ח"ו לא זכה וכו' אז הוא בבחינת מיין מרורין בחינת (שמות ט"ו) ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם וכו'. ועל כן בכל יום קודם שמתחילין ללמוד ולקרות בתורה אנו צריכין לברך דייקא ברכת התורה כדי לזכות להמשיך אור התורה בבחינת ברכה בבחינת סם חיים שזה בחינת מיין מתוקין בחינת הערב נא וכו' וכנ"ל. ועל כן נוהגין לומר תיכף אחר ברכת התורה פרשת ברכת כהנים. כי ברכת כהנים זה בחינת שהכהנים מציירין האור שהוא קמיץ וסתים בחינת (ויקרא ה') וקמץ הכהן וכו' הם מציירין ~ אותו לברכה על ידי ברכתם. כי הכהנים הם בבחינת שמירת הברית וכמבואר כל זה היטב בהלכות פסח הנ"ל. ועל כן סמך פרשת ברכת כהבנים אחר ברכת התורה. כי עיקר ברכת התורה כדי לצייר האור לברכה שזה בחינת ברכת כהנים כנ"ל. וזה שהחמירו רז"ל (נדרים פרק א') מאד בברכת התורה כמו שדרשו על פסוק (ירמיה ט') על מה אבדה הארץ דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים וכו' ולא פירשוה עד שפירשה הקדוש ברוך הוא בעצמו שנאמר על עזבם את תורתי ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה. היינו ולא שמעו בקולי היינו ולא הלכו בה, אמר רב שלא ברכו בתורה תחלה כי זה עיקר הפגם מה שלא ברכו בתורה תחלה. כי תחלה צריך לברך על התורה כדי להמשיך האור מתחלת המחשבה שהוא בחינת קמיץ וסתים בבחינת ברכה וכו' כנ"ל. ומחמת שפגמו בזה ולא המשיכו האור בחינת ברכה על ידי זה אבדה הארץ. כי זה עיקר הפגם כשאין זוכין להמשיך אור התורה בבחינת ברכה סם חיים וכו' כנ"ל. ואז לא יכלה התורה להגין עליהם מאחר שלא ברכו בתורה תחלה ולא המשיכו האור בבחינת ברכה וכנ"ל, ועל כן אבדה הארץ. כי ארץ ישראל היא בחינת מלכות דקדושה כידוע שעומדת על י"ב בקר כנגד י"ב שבטי יה כמבואר במאמר הנ"ל. כי ארץ ישראל נתחלקה לשנים עשר גבולין לי"ב שבטים, שזה בחינת שמירת הברית כמבואר שם במאמר הנ"ל. ועל ידי שלא ברכו בתורה תחלה ולא המשיכו האור בבחינת ברכה שזה בחינת פגם הברית, כי עיקר המשכת האור בבחינת ברכה הוא על ידי תיקון הברית כנ"ל. ועל כן על ידי שפגמו בזה על ידי זה אבדה הארץ שעיקר קיומה דייקא על ידי בחינת שמירת הברית כמובא וכנ"ל. ועל כן על ידי שפגמו בזה על ידי זה אבדה הארץ שעיקר קיומה דייקא על ידי בחינת שמירת הברית כמובא וכנ"ל, כמו שכתוב (תהלים ל"ז) צדיקים ירשו ארץ וצדיק הוא מאן דנטיר ברית והם דייקא יורשים ארץ ישראל הקדושה שנתחלקה לי"ב שבטי י"ק וכנ"ל.ועל כן צריכים לברך על התורה בכל יום. כי בכל יום מקבלין את התרוה מחדש כמו שכתוב (דברים ו')

אשר אנכי מצוך היום בכל יום יהיו בעיניך כחדשים (ספרי שם). ועל כן צריכין לברך תחלה כדי להמשיך אור התורה בבחינת ברכה כנ"ל. ועל כן עיקר ברכת התורה הוא אחר השינה בלילה כמובא בשלחן ערוך. כי תאוה הכלליות הנ"ל שהיא תאוות ניאוף היא בחינת שינה בחינת חשך של לילה כמו שכתוב (תהלים ט"ז) בחנת לבי פקדתי לילה וכו'. כי עיקר שורשה מבחינת שינה תרדמה על האדם ויישן ויקח אחת מצלעותיו וכו'. כי השינה היא שנסתם אור העיינין כמו שכתוב המפיל חבלי שינה על עיני, ומשם אחיזת התאוה הנ"ל שהיא בחינת פגם העיינין בחינתת אוה הכלליות של שבעים אומין וכו' כמבואר במאמר הנ"ל. ועל כן אחר השינה בלילה צריך לקבל בכל יום התורה מחדש. דהיינו להמשיך אור התורה בבחינת ברכה להכניע תאוה הכלליות של השבעים אומין כי אנו מזכירין אשר בחר בנו מכל העמים, ועל ידי זה אנו ממשיכין עלינו קדושת ישראל שהם מובחרים מכל העמים. כי הם קדושים וטהורים ומקדשין עצמן מתאוה זו כנ"ל וכמו שכתוב ועמך ישראל כולם צדיקים ועל ידי זה דייקא ונתן לנו את תורתו וכו' כנ"ל. וזה בחינת קבלת התורה בשבועות על ידי שמקדשין עצמן מקודם ומפרישין עצמן מתאוה זאת כמו שכתוב (שמות י"ט) היו נכונים לשלשת ימים וכו'. ועל ידי זה דייקא זוכין לקבל התורה בשבועות על ידי משה רבינו עליו השלום שהיה קדוש ופרוש לגמרי כמבואר במאמר הנ"ל. כי כל אחד מישראל זוכה לקבל התורה על ידי משה רבינו, על ידי שנתקדשו כולם בפרישו"ת תאוה זו בג' ימים הנ"ל, ואזי מקבלין כולם האור בבחינת ברכה כנ"ל. וזה בחינת (שם כ') דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות. כי ישראל היו חפצים יותר לשמוע מפי משה מלשמוע מפיו יתברך בעצמו. כי כששומעין מפי השם יתברך עצמו והאור היוצא מפי עליון הוא ארור פשוט מאד בתכלית הפשיטות בחינת קמץ וסתים, ואז היו צריכם להיות קדושים וטהורים מאד כדי לצייר האור בבחינת ברכה. ועל כן ישראל חששו שמא אין להם עדיין זה הכח להמשיך האור הבא מהשם יתברך בעצמו בבחינת ברכה. אבל כשיהיה נמשך על ידי משה שהיה קדוש ופרוש גדול מאד, ועל כן בודאי ימשיך האור מפי עליון בבחינת ברכה. ומאחר שכבר נצטייר האור קצת מאחר שכבר נשתלשל קצת ונמשך מפי השם יתברך לפה משה אזי כבר הם יכולם יותר לקבל האור בבחינת ברכה אף על פי שאין קדושתם גבוה כל כך. כי אף על פי שגם כששומעין מפי הצדיק האמת אי אפשר גם כן לקבל דבריו בבחינת ברכה בחינת סם חים כי אם על ידי שמירת הברית כמבואר במאמר הנ"ל כי גם דברי הצדיק בערך ההמון עם הם בבחינת אור פשוט, אף על פי כן כבר הוא בנקל יותר לקבל האור בבחינת ברכה על ידי קצת קדושה מאחר שאף על

פי כן כבר נצטייר האור קצת בפי הצדיק הקדוש שקבל האור מפי עליון וציירו לטובה ולברהכה על ידי קדושתו הגבוה. ועל כן אמרו ישראל דבר אתה וכו' ואל ידבר וכו' פן נמות. כי אולי לא נזכה לקבל האור בבחינת ברכה ואזי לא זכה נעשה לו סם מות ח"ו. כי אל היו מחזיקים עצמן בקדושים כל כך שיוכלו לקבל מהשם יתברך בעצמו האור ולציירו לברכה. אבל על ידי הצדיק בחינת משה בנקל יותר לצייר האור לברכה על ידי קדושה קצת מחמת שכבר נצטייר בפה הצדיק כנ"ל. ועל כן צריכין לנסוע לצדיק האמת ולשמוע מפיו דייקא. כי אז יכול לקבל האור בבחינת ברכה מאחר שכבר נצטייר קצת בפי הצדיק כנ"ל. וזה בחינת (אבות פרק א') עשה לך רב והסתלק מן הספק, כי כל זמן שלא נצטייר האור העליון הוא בבחינת ספק, כי עדיין אין יודעין בו כלל ואין בו שום תפיסה. ועל ידי הרב האמת נצטייר האור בבחינת ברכה כנ"ל. וזהו עשה לך רב והסתלק מן הספק כנ"ל. וזהו (שם) ואל תרבה לעשר אומדות, כי מעשר ללוי זה בחינת ציור האור לברכה כמובא בהלכות פסח הנ"ל, כי תרומה אין לה שיעור וניתנת לכהן, זה בחינת אור העליון שהוא קמיץ וסתים בחינת וקמץ הכהן ועל כן אין לה שיעור. כי עדיין אין שם בחינת ציור שהוא בחינת שיעור וצמצום. ומעשר ללוי הוא בחינת צירי ועל כן יש לה שיעור, כי שם נצטייר האור. ועל כן צריכין ליתן המעשר במדידה דייקא ולא מאומד כדי לצייר האור לברכה על ידי המדידה שהיא בחינת ציור אבל מאומד הוא רחוק יותר ועליון מבחינת ציור על ידי מדידה. ועל כן צריכין לעשר במדידה דייקא כדי לצייר האור לברכה. וזהו שנסמך ואל תרבה לעשר אודמות לעשה לך רב והסתלק מן הספק כי הכל אחד כנ"ל:

כי עיקר בחינת שבועות הוא על ידי בחינת הנ"ל על ידי שיוצאין מגלות מצרים שהיא ערות הארץ תאוה הכלליות הנ"ל. כי מקדשין עצמן במ"ט ימי הספירה, ועל ידי זה נכללין במ"ט ~ אותיות שיש בשמות השבטים שזה בחינת קדושת הברית כמבואר במאמר הנ"ל וכמבואר כל זה בהלכות פסח הנ"ל. וזה בחינת מה שמנדדים שינה מעינים בליל שבועות כדי לשבר ולהכניע בחינת שבעים אומין שהם נאחזים בבחינת שינה על העינים כנ"ל. ואזי זוכין לקבלת התורה שהוא בחינת שבעים פנים לתורה וכנ"ל. וזה בחינת מאכלי חלב בשבועות בבחינת דם נעכר ונעשה חלב כמובא שזה בחינת קדושת הברית כמבוא. וזה בחינת (שיר השירים ה') עיניו כיונים על אפיקי מים רוחצות בחלב וכו' עיניו כיונים וכו' זה בחינת שבעים פנים לתורה. וזה על אפיקי מים היינו מימי התורה. וזה זוכין דייקא על ידי קדושת הברית שהוא בחינת דם נעכר ונעשה חלב כנ"ל וזהו רוחצות בחלב כנ"ל. וזהו (שם) יושבת על מלאת זה בחינת אור מלא, כי אז מקבלין

את התורה בבחינת אור מלא בבחינת ברכה כנ"ל. וזהו (שם) לחייו כערוגת הבושם וכו' ופירש רשקי פנים מסבירות להלכה. היינו בחינת אנפין נהירין בחינת שבעים פנים לתורה הנ"ל שזוכין לקבל על ידי קדושת הברית כנ"ל:

(שייך לעיל)וזהו ולא הלכו בה ודרשו רז"ל על זה שלא ברכו בתורה תחלה. דהיינו שלא המשיכו האור בבחינת ברכה על ידי ברכת התורה כנ"ל. וזהו מרומז בפסוק ולא הלכו בה הנ"ל. כי כשזוכין לקבל אור התורה בבחינת ברכה בחינת סם חיים זה בחינת הליכה שהולכין על ידי התורה בדרכי ה' בחינת צדיקים ילכו בם, ילכו דייקא שזהו בחינת סם חיים כנ"ל. ועל כן ולא הלכו בה מרמז שלא ברכו בתורה תחלה ולא המשיכו האור בבחינת ברכה סם חיים שזהו בחינת הליכה בחינת צדיקים ילכו וכו' כ"ל:

(ושאר הלכות על ברכת התורה נכללת כל אחת בהלכות ברכת השחר):

ענין קדישעל פיהמאמר וביום הביכורים ואת העורבים צויתי לכלכך (בלקוטי תנינא סימן ד') עיין שם כל המאמר והובא קצת בכרך אחר בהלכות תפלת המנחה. וקצת הקדמות היוצא משם בקיצור:

כי על ידי צדקה זוכין שאין צריכין לעשו"ת שום עסק ושום מלאכה. כי אף על פי שכל העסקים והמשא ומתן הם בחינת אתערותא דלתתא, כי נמשכין מל"ט מלאכות המשכן שהם כנגד עובדא דבראשית וכו' אף על פי כן אם היה שופע חסדו יתברך לא היינו צריכין לשום עסק, כי היה מתקיים העולם בחסדו. ואפילו ההכרחיות היו נעשין על ידי אחרים, בבחינת (ישעיה ס"א) ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וכרמיכם ואתם כהני ה' תקראו בחינת חסד שהוא בחינת כהן וכו'. ולקבל החסד צריכין כלי וצנור ועל כן צריכין יראה סטרא דלוי שהוא בחינת כלי לקבל שפע החסד. ויראה נעשה על ידי רצון על ידי שנתגלה שהכל מתנהג על ידי רצונו יתברך לבד ואין שום חיוב הטבע כלל. וזה נתגלה על ידי השלש רגלים שהם בחינת מקרא קדש. כי קדושת יום טוב קורא ומגלה הרצון שהכל רק על ידי רצונו לבד. כי בכל הימים טובים עשה השם יבתרך ~ אותות נור~ אות שעל ידי זה נתגלה הרצון, אך יש קול שאנת החיות רעות הם חכמי הטבע שהם רוצים להתגבר על קול הקריאה של יום טוב שמגלה את הרצון. והכנעתם הוא על ידי חכם שבקדושה שיודע לקשר כל הרצונות לשורש הרצון שהוא בחינת מצח הרצון בחינת רעוא דרעוין. אך יש מצח הנחש שורש חכמת הטבע ויניקתו מזקני הדור שאין בהם שלימות שאין מוסיפין קדושה ודעת בכל יום וכו' עיין שם. ועל ידי צדקה מעלין אלו הימים הנפולים ועלידי זה נכנע מצח הנחש ומתגבר ומתגלה מצח הרצון ועל ידי זה נשמע קול הקריאה של יום טוב שמגלה הרצון ועל ידי זה נעשה יראה. ועל ידי

היראה נשפע החסד ואזי אין צריכין לשום עסק, כי נתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו' עיין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת תפלה שהיא התגלות הרצון. כי התפלה מגלה הרצון ומכניע ומבטל חכמת הטבע כי הטבע מחייב כך והתפלה משנה הטבע וכמבואר בדברי רבינו ז"ל כמה פעמים. ועל כן הם ג' תפלות ביום כנגד שלשה אבות שהם בחינת שלשה רגלים כמובא. כי ג' תפלות הם בחינת ג' רגלים שמגלין הרצון כנ"ל וכמבואר כל זה היטב בהלכות תפלת המנחה על פי מאמר הנ"ל. וזה בחינת סדר התפלה בשחרית, שבתחלה מסדרין ואומרים סדר הקרבנות לתקן ולברר עולם העשיה כידוע, זה בחינת מלאכת מעשה בראשית שהם בחינת מעשה המשכן שמשם נמשכין כל המלאכות וכל העשיות וכל המשא ומתן והעסקים שהם כלולים בל"ט מלאכות זה בחינת עשיה. בחינת ומעשה ידינו כוננה עלינו וכו' שברכם משה בגמר מלאכת המשכן יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם. וזה בחינת הקרבנות שמסדרין. כי כל הקרבנות היו במשכן שעל ידם מבררין בחינת עשיה שהוא בחינת כל העשיות וכל המשא ומתן והמלאכות שהם כלולים במלאכת המשכן כנ"ל. והם נתבררים על ידי סדר הקרבנות שהם בחינת מעשה המשכן ששם קריבין כל הקרבנות. וזה עיקר מעשה המשכן להקריב שם קרבנות:

אות ג

ואחר כך אומרים פסוקי דזמרה שהם בחינת יראה סטרא דלוי. כי כל הזמירות והניגונים הם מסטרא דלוי כידוע. כי אנו מעלין כל העולמות על ידי סדר התפלה מתתא לעילא כידוע. ועל כן אנו מעלין כל העשיות והעסקים על ידיסדר הקרבנות לבחינת יראה שמשם נמשך החיות להם על ידי החסד הנשפע על ידי היראה שמחיה ומקיים כל העולם כנ"ל. והיראה נעשה על ידי הרצון. ועל כן אחר פסוקי דזמרה שהם בחינת יראה סטרא דלוי, אחר כך אומרים ברכת קריאת שמע שהם בחינת התגלות הרצון. כי בקריאת שמע אנו מעידין על יחודו יתברך שהוא יתברך לבדו יחיד בעולמו והוא לבדו מנהיג העולם ברצונו לבד, כמו שאמרו רז"ל (ברכות י"ג) שצריך להאריך בד' דאחד כדי שימליכהו למעלה ולמטה ובד' רוחות, דהיינו שהוא יתברך לבדו מושל בעולמו. כי הוא לבדו יתברך מנהיג העולם ברצונו לבד. וזה בחינת ברכת קריאת שמע שאומרים יוצר אור ובורא חשך וכו' יוצר המאורות. ובזה אנו מגלין ומפרסמין שאין שום מערכת השמים כלל, ומכניעין ומבטלין חכמת הטבע שהיא חכמת הכוכבים ומזלות. כי אנו מודים ומעידין שהשם יתברך ברא את המאורות שבשמים והוא מנהיג ומחיה ~ אותם את כל המאורות ומחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית ואין שום טבע כלל רק הכל ברצונו. וזה בחינת

יום טוב שמגלה את הרצון בחינת וירא אלקים את האור כי טוב ויקרא אלקים לאור יום. כי כשיודעין שהשם תברך מנהיג הכל ברצונו לבד והוא לבדו יצר המאורות שבשמים זה עיקר אור יום. כי להיפך חכמת הטבע הוא בחינת חשך בחינת חשך השמש בצאתו וירח לא יגיה אורו וכמובא לעיל מזה בהלכות נטילת ידים שחרית. כי עיקר האור הוא השם יתברך לבד. וכשמגלין שהכל על ידי רצונו לבדו זה בחינת יום טוב בחינת אור יום שהוא בחינת טוב בחינת ובטובו מחדש וכו' בחינת וירא אלקים את האור כי טוב ויקרא אלקים לאור יום וכו' כנ"ל. ועל ידי שביום טוב נתגלה הרצון כנ"ל על כן נקרא יום טוב, כי אז דייקא מאיר אור יום שהוא בחינת טוב כנ"ל. וכן בכל יום ויום אנו ממשיכין קדושת יום טוב שהוא התגלות הרצון שמגלין בברכת המאורות שהוא ברכת קריאת שמע שאז מעידין השהשם יתברך ברא כל המאורות שבשמים וכל הכוכבים ומזלות כולם הוא לבדו יתברך בראם ואין שום טבע כלל. וזה עיקר אור יום וכו' בחינת יום טוב וכו' כנ"ל:

וזה בחינת סדר קדושה שאומרים בברכת יוצר המאורות. זה בחינת מקרא קדש שהקודש קורא ומגלה את הרצון כי בכל מקום שיש קדושה נתגלה הרצון בבחינת מקרא קדש כנ"ל. כי קודש היא בחינת חכמה כידוע, היינו בחינת החכמים שבקדושה שהם בחינת קדש שהם מגלין את הרצון. ועל כן עיקר קדושת יום טוב תלוי בחכמי הדור שהם קובעים את השנים והחדשים וכל הימים טובים תלויים בהם, כמו שכתוב (ויקרא כ"ג) אלה מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קודש כמו שדרשו רז"ל (ראש השנה כ"ד). כי עיקר בחינת מקראי קודש דהיינו לקרות ולגלות את הרצון הוא על ידי חכמי הדור שעל ידם נשמע קול הקריאה של יום טוב על ידי שהם מקשרים כל הרצונות לשורש הרצון כנ"ל. וזה בחינת סדר קדושה שבברכת המאורות שהם בחינת התגלות הרצון כי על ידי בחינת קדושה נתגלה הרצון בבחינת מקרא קודש כנ"ל. נמצא שעל ידי קריאת שמע וברכותיה נתגלה הרצון. ואחר כך מתפללין התפלה בלחש ואז עולין למקום שעולין. ואז מתקשרין לבחינת רצון שברצונות רעוא דרעוין שזה עיקר בחינת התפלה בבחינת ואני תפלתי לך ה' עת רצון:

אות ד

וזה בחינת קדיש שאומרין בין עולם לעולם והוא בחינת העמוד שבין עולם לעולם שדרך שם עולין מעולם לחעולם כמבואר בכוונות. כי מעלת הקדיש גבוה מאד מאד כמו שאמרו רז"ל וכמו שכתוב בזוהר הקדוש. כי הוא מתבר כל שלשלאין דפרזלא. כי הקדיש הוא בחינת התגלות הרצון בבחינת בעלמא די ברא כרעותי' וימליך מלכותי'. ומעלין

ומקשין הרצון לשורש הרצון שהוא בחינת רעוא דרעוין בבחינת מה שאומרין בקדיש יתברך וישתבח וכו' לעילא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא וכו' דאמירן בעלמא וכו'. כי כל השירות והתשבחות שאומרין כולם הם בחינת התגלות הרצון שמודים ומשבחין להשם יתברך שברא הכל ברצונו. ובקדיש אומרים לעילא מן כל ברכתא ושירתא וכו' זה בחינת למעלה מבחינת התגלות הרצון בזה העולם. היינו בחינת רצון שברצונות בחינת רעוא דרעוין ששם מתקשרין כל הרצונות בחינת שורש הרצון. כי בקדיש עולים ומתקשרים לבחינת שורש הרצון הנ"ל. ועל כן הקדיש הוא גבוה מכל הקדושו"ת שהם בחינת התגלות הרצון כנ"ל כי הקדיש הוא בחינת שורש הרצון כנ"ל.ועל כן נתתקן בלשון תרגום כי לשון תרגום משם עיקר יניקת חכמי הטבע. כי התרגום הוא בחינת עץ הדעת טוב ורע כמו שאמר רבינו ז"ל במקום אחר. וזה בחינת הטבע שם מעורב טוב ורע ושם עיקר בחינת הבחירה. כי כשמאמינים שהטבע בעצמה מתנהגת ברצונו לבד זה בחינת הטוב שבטבע. ואז הטבע נכלל בהשגחה ורצון. ולהיפך כשמתגברים ח"ו חכמי הטבע שמפרידין הטבע מהשגחה זה בחינת הרע שבטבע. נמצא שהטבע הוא בבחינת עץ הדעת טוב ורע שהיא בחינת לשון תרגום. ועל כן הקדיש שהוא עיקר התגלות הרצון על ידי שעולין ומתקשרן לשורש הרצון כנמ"ל על כן נתתקהן בלשון תרגום. כי זה עיקר שלימות התגלות הרצון כשמהפכין חכמת הטבע לרצון כמו שאמר רבינו ז"ל, כי מיניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא. כי התרגום הוא בחין הטבע בחינת עץ הדעת טוב ורע שעיקר יניקת חכמי הטבע הוא משם מבחינת תרגום כנ"ל. וזה בחינת (דברים כ"ו) ארמי אבד אבי וירד מצרימה. כי לבן הארמי הוא בחינת מצח הנחש שורש חכמת הטבע שמתגבר אפילו כנגד בחינת שורש הרצון בחינת מצח הרצון ועל כן נקרא לבן לשון לבנונית. כי מצח הרצון שמתגלה על ידי זקני הדור שבקדושה שיש בהם שלימות כמבואר במאמר הנ"ל זה בחינת לובן העליון כידוע שהוא בחינת זקנה ושיבה שבקדושה שהוא תכלית הרחמים בחינת לבנונית הזקן שבזקנים. ועל כן לבן הארמי שהוא בחינת מצח הנחש נקרא לבן בחינת לובן שבקליפה.ץ כי את זה לעומת זה וכו'. ועל כן לבן בקש לעקור את הכל. כי רצה להטיל פגם ח"ו בשורש הרצון ששם עיקר החיאת ישראל שהם בבחינת רצון. כי ישראל הם למעלה מהטבע לגמרי. כי יעקב אבינו הוא בחינת זקן שבקדושה בחינת זקן נשוא פנים בחינת מבקשי פניך יעקב סלה. ועל כן כשברח יעקב מפני עשו ברח אצל לבן. כי עשו הוא בחינת חזיר היער כמו שאמרו רז"ל (בראשית רבה פרק ס"ה). בחינת חיות רעות הדורסים וטורפים בחינת חכמי הטבע שהם בחינת אומות העולם שכולם כלולים בעשו שהוא עיקר מלכות הרשעה בבחינת ראשית גוים עמלק שהוא

מזרעו של עשו. וכל החיות רעות שהם אומות העולם חכמי הטבע שכולם כלולים בעשו עמלק. מקבלין כח מבחינת מצח הנחש שהוא בחינת לבן הארמי. ועל כן יעקב כשראה שעשו מתגבר כנגדו שזה בחינת שחכמת הטבע מתגבר כנגד התגלות הרצון כנ"ל על כן ברח אצל לבן דייקא. כי ראה שאי אפשר להכניע את עשו כי אם על ידי שיכניע תחלה את שרשו שהוא לבן הארמי שהוא בחינת מצח הנחש שהוא שורש חכמת הטבע. כי כשיתגבר כנגד לבן שהוא בחינת מצח הנחש, כשל עוזר ונפל עזור. כי ממילא יתבטל כח של עשו היינו בחינת חכמת הטבע על ידי שיבטל חכמת הטבע בשרשו על ידי שיכניע ויתגבר על לבן וכו' כנ"ל. ועל כן כשיצא מבית לבן וזכה להכניע ולבטלו ולצאת ממנו, על כן שלח אל עשו עם לבן גרתי וכו'. היינו שהודיעו שכבר זכה לעמוד כנגד לבן שהוא שורש חכמת הטבע, ועל כן ממילא אין כח לעשו בחינת חכמת הטבע כי כבר הכניעו בשרשו כנ"ל. ותרגום הוא לשון הארמי, כי משם עיק יניקת חכמת הטבע בחינת מצח הנחש לבן הארמי וכנ"ל:

אות ה

וזה בחינת (במדבר כ"ג) מן ארם ינחני בלק וכו'. כי בלק ובלעם רצו להתגבר על ישראל ולקללם ח"ו על ידי בחינת ארמי, דהיינו לשון ארמי לשון תרגום שמשם יניקת חכמת הטבע, שעל ידי זה אין יכולין לקבל החסד כ"ל. וכשנשפע החסד שהוא בחינת כהן בחינת ואת כהני ה' תקראו זה בחינת ברכה בחינת ברכת כהנים. כי עיקר כל הברכות הם בבחינת כהן איש החסד. ועל כן עשו בחינת חכמת הטבע היה מתקנא ביעקב על שקיבל הברכות מיצחק שהם בבחינת (ישעיה ס"א) ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו' בחינת (בראשית כ"ז) ויתן לך האלקים מל השמים וכו' יעבדוך עמים וכו'. כי עשו חכמת הטבע הוא היפך הברכות הבאים על ידי בחינת חסד כנ"ל, כי עיקר החסד נמשך רק על ידי התגלות הרצון וכו' כנ"ל. וכמו שכתוב בעשו (תהלים ק"ט) ויאהב קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה. כי עשו חכמת הטבע הוא ההיפך מברכה שהוא בחינת חסד כנ"ל. ועל כן היה מתקנא ביעקב על הברכות כי עשו בחינת חכמת הטבע מתגבר תמיד להעלים בחינת הרצון ולבטל הברכות ח"ו. עד שהלך יעקב לבית לבן והכניע חכמת הטבע בשרשו כנ"ל. ואז נתבטל ממילא כח עשו כח חכמת הטבע כנ"ל. ואז הודה לו על הברכות כמו שאמרו רז"ל (בראשית רבה פרק ע"ח) על פסוק יהי לך אשר לך כאן הודה לו על הברכות וכנ"ל. ועל כן בלעם ובלק שרצו לקלל את ישראל נאמר שם מן ארם ינחני בלק וכו'. כי דייקא על ידי בחינת ארם היינו לשון ארמי לשון תרגום על ידי זה רצה להתגבר על ידי חכמת הטבע שיניקתה מבחינת לשון ארמי כ"ל שעל ידי זה אין יכולין

לקבל ברכה ח"ו כשמתבר חכמת הטבע כנ"ל אבל לא היה להם כח לגמור מחשבתם הרעה ח"ו כי באמת ישראל היה להם אמונה גדולה בה' ובמשה. ו~ אותו הדור גילה הרצון בעולם שהכל ברצונו יתברך לבד. כי עיניהם הרו~ אות את כל מעה ה' הגדול אשר עשה את כל ה~ אותות והמופתים אשר עשה משה לעיני כל ישראל כי משה הוא בחינת רעוא דרעוין כי שם נסתלק משה. ועל כן היה לו כח לקשר כל הרצונות לבחינת שורש הרצון ולא היה כח לבלעם לקלל חיו. רק אדרבה נתהפך הקללה לברכה על ידי גודל התגלות הרצון שהיה אז בדורו של משה כנ"ל:

אות ו

נמצא שתרגום הוא בחינת עץ הדעת טוב ורע שמשם עיקר יניקת מצח הנחש שורש חכמת הטבע. ועל כן אין מלאכי השרת נזקקין ללשון ארמי (סוטה ל"ג) מחמת שם עיקר בחינת הבחירה והם אין להם בחירה כי נקראים עומדים. ועל כן התרגום שהוא בחינת עץ הדעת ששם עיקר בחינת הבחירה אין מלאכי השרת נזקקין. כי הם אין להם בחירה ואינם רוצים להזדקק כלל לבחינת הבחירה שהיא בחינת תרגום כנ"ל. כי עיקר התגלות הקדושה שהוא התגלות הרצון הוא רק על ידי לשון הקודש כי לשון הקודש הוא קורא ומגלה את הרצון בבחינת מקרא קודש שבחינת קדש קורא ומגלה את הרצון. וזה בחינת לשון קדש כי בכל מקום שיש קדושה הוא קורא ומגלה את הרצון בחינת מקרא קדש כנ"ל. כי עיקר הקריאה דהיינו לקרות ולגלות את הרצון הוא על ידי הדיבור כי הדיבור של קדושה קורא ומגלה את הרצון. ועיקר שלימות הדיבור שבקדושה הוא בחינת לשון הקדש. ועל כן כל הברכות והקדושו"ת ושירות ותשבחות כולם נתקנו בלשון הקדש. כי כל הברכות והקדושו"ת כולם הם בחינת התגלות הרצון ועל כן נתקנו בלשון הקדש. כי עיקר התגלות הרצון הוא על ידי לשון הקדש שהוא עיקר שלימות שקורא ומגלה את הרצון כנ"ל. כי לשו הקדש שהוא שלימות הדיבור הוא בבחינת זקן שבקדושה דהיינו שמוסיפין חכמה ודעת בכל יום ויום. ועל ידי שלימות הדעת נשלם הדיבור כי הדיבור הוא התגלות הדעת. וכל מה שנשלם הדעת יותר על ידי הזקנים שבקדושה שמוסיפין קדושה ודעת בכל יום נשלם הדיבור ביותר. כי הדיבור הוא התגלות הדעת כמו שכתוב (משלי ב') מפיו דעת ותבונה. ושלימות הדיבור הוא לשון הקדש. כי כל לשונות העמים הם חסרים ונקראים לשון עלגים ואין שלימות כי אם ללשון הקדש. נמצא שלשון הקדש שהוא עיקר שלימות הדיבור יניקתו מזקני הדור שבקדושה כנ"ל:

אות ז

כי אין זקנה ושיבה פחותה משבעים. ושבעים שנה הם בחינת שבעים פנים לתורה כמו שאמר רבינו ז"ל במקום אחר (בסימן ס'). וכנגד שבעים פנים לתורה שהם שבעים אנפין

נהירין יש שבעים אנפין חשוכים שהם שבעים אומות שבעים לשונות שהם חכמי הטבע. ועל כן עיקר יניקתן מפגם זקני הדור כשאין בהם שלימות ואין זוכין כל זמן שמזקינים לבחינת שבעם פנים לתורה שזה עיקר בחינת הזקנה. אזי על ידי זה מתגבר בחינת שבעים לשונות שהם כנגד שבעים פנים הנ"ל. ולשון הקדש שהוא ההיפך משבעים לשונות העמים הוא בבחינת שבעים פנים לתורה. כי התורה ניתנה בלשון הקדש וכל השבעים פנים שבעים אנפין נהירין כלולין בלשון הקדש. נמצא שלשון הקדש הוא בבחינת זקני הדור שיש בהם שלימות שמוסיפין דעת בכל יום שהם בבחינת שבעים פנים לתורה, שזה בחינת לשון הקדש שהוא בחינת שלימות הדיבור שלימות הדעת כנ"ל. וזה בחינת (איוב ל"ב) ימים ידברו ורוב שנים יודיעו חכמה, כי כל מה שמוסיפין ימים נשלם הדיבור יותר שהוא בחינת לשון הקדש על ידי שמוסיפין חכמה בכל יום ויום שמזקינים יותר. וזהו ימים ידברו ורוב שנים יודיעו חכמה, כשזוכין ברוב שנים לידיעת חכמה אזי הימים ידברו. כי על ידי החכמה נשלם הדיבור ביותר כנ"ל שהוא בחינת לשון הקדש כנ"ל. נמצא שלשון הקדש יניקתו מזקני הדור שבקדושה שעל ידי זה עיקר התגלות הרצון. ועל כן כל הקדושו"ת והברכות וכו' שכולם הם בחינת התגלות הרצון כולם הם בלשון הקדש כי עיקר התגלות הרצון הוא על ידי לשון הקדש כנ"ל. אבל הקדיש שהוא קדושה גבוה מאד למעלה מכל הקדושו"ת כמו שכתוב בזוהר הקדוש והוא מתבר כל שלשלאין דפרזלא, דהיינו שעולים לשורש הרצון ומקשרין כל הרצונות לשם עד שמתגבר התגלות הרצון מאד עד שנתהפך חכמת הטבע להתגלות הרצון. וזה בחינת קדיש בלשון תרגום, כי עכשיו קוראין ומגלין את הרצון על ידי תרגום דייקא. כי אנו מהפכין על ידי קדושה זו הרוגז לרצון דהיטינו חכמת הבטע שיניקתה מלשון תרגום מתהפך וקרוא ומגלה את הרצון, ומניה וביה אבא ליזיל בי' נרגא שזה עיקר שלימות התגלות הרצון כמובן במאמר הנ"ל. דהיינו שלשו תרגום דייקא שדרך שם יניקתם של חכמי הטבע על ידו דייקא יתגלה הרצו ואז נכנע חכמת הטבע לגמרי. ועל כן הקדיש בלשון תרגום מתבר כל שלשאלאין דפרזלא כי כולם מתבטלין לגמרי על ידי שהתרגום בעצמו מגלה את הרצון וכו' כנ"ל:

אות ח

ועל כן הקדיש הוא בחינת העמוד שבין עולם לעולם, שדרך בו עולים מעולם לעולם. כי עיקר עליית העולמות מעולם לעולם הוא רק על ידי בחינת רצון שברצונות שהוא בחינת המדריגה העליונה תכלית המעלה שב~ אותו העולם שנמשך מעולם הגבוה יותר. ועיקר העליה מדרגא לדרגא ומעולם לעולם העיקר הוא על ידי שלימות הרצון כשזוכין לבטל

הכל עד שבאים לשלימות הרצון בחינת רצון שברצונות אז עולים לעולם גבוה יותר, כי משם נמשך בחינה זו בזה העולם כמובן בכוונות. ועל כן הקדיש שמתקשרים על ידו לבחינת שורש הרצון רצון שברצונות עד שנתהפך הכל לרצון. ואפילו חכמת הטבע שיניקתה מבחינת לשון תרגום נתהפך הכל לבחינת רצון. על כן על ידי זה עולים מעולם לעולם. כי עיקר העליה על ידי בחינת שורש הרצון כנ"ל:

אות ט

וזה בחינת ברכו שאומרים בין ישתבח ליוצר. כי ברכה מסטרא דכהני. בחינת כה תברכו. ועל ידי פסוקי דזמרה שעל ידי זה מעלין את היראה. ואזי נמשך חסד בבחינת (במדבר י"ז) והנה פרח מטה אהרן לבית לוי. כמו שכתב רבינו ז"ל שם במאמר הנ"ל. ועל כן על ידי זה זוכין לבחינת ברכה שהוא בחינת כהן כנ"ל. וזה בחינת ברכו בחינת ברכה בחינת ואתם כהני ה' תקראו כנ"ל:

אות י

וזה בחינת אקדמות שאומרים בשבועות שהוא שבח גדול ונורא מאד. ונתתקן בלשון תרגום דייקא. כי שבועות הוא בחינת זקן שבקדושה בחינת שורש הרצון הנ"ל כמו שאמר רבינו ז"ל במאמר הנ"ל שנאמר בשבועות. כי בשבועות נתגלה השם יתברך כזקן מלא רחמים. ועל כן אז יש לנו כח לשבר חכמת הטבע ולהפכה לרצון על ידי התגברות התגלות הרצון שמתגלה אז וכו' כנ"ל. ועל כן אז אומרים שבח גדול ונורא שהוא אקדמות בלשון תרגום דייקא. שזה עיקר שלימות התגלות הרצון כשלשון תרגום נכלל בקדושה. ולשון תרגום דייקא שמשם יניקתם מגלה ומפרסם את הרצון כנ"ל. ומיני ובי' בא ליזיל בי' נרגא. וזה עיקר שלימות התגלות הרצון שמתגלה בשבועות שאז נתגלה שורש הרצון כנ"ל ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

אות יא

ועל כן צריכין ליתן צדקה קודם התפלה. כדי לזכות לבחינת עת רצון בשעת התפלה כי עיקר התגלות מצח הרצון שהוא בחינת עת רצון הוא על ידי הצדקה כמבואר במאמר הנ"ל. וכבר מובא זה בהלכות תפלת המנחה:

קריאת שמע א

הלכות קריאת שמע

הלכה א

אות א

על פי התורה ויאמר בועז אל רות וכו' (בסימן ס"ה) עיין שם כל התורה. כי קריאת שמע הוא בחינת הביטול אל התכלית כמו שכתוב ה' אלהינו ה' אחד שהוא בחינת ביום

ההוא וכו' כמו שפירש רש"י והוא בחינת כולו טוב בחינת ה' הוא האלקים. כמו שכתוב (תהלים נ"ו) בה' אהלל כו' באלקי אהלל כו'. וזהו ה' אלהינו ה' אחד שכולו אחד כולו טוב. וזה פירוש שמע ישראל היינו השמע לאזניך כו' כמו שדרשו רז"ל (ברכות ט"ו) ואם כן יצרטך לישאר ב~ אות ראשונה. על כן התיקון לזה להסתכל על התכלית וזהו ה' אלהינו כו' כנ"ל. וזה שדרשו רז"ל (שם י"ג) גם כן מפסוק זה שקריאת שמע נאמרת בכל לשון כי שמע בכל לשון שאתה שומע כי מאחר שצריך להתבטל אל התכלית ושם כולו אחד כולו טוב ואין שם שום רע כלל. על כן הרע של הלשונות נופל ונתבטל ונשאר רק הטוב המלובש ב~ אותו הלשון כי בוודאי בכל הלשונות יש שם טוב הנסתר שם רק שהרע מכסה עליו ועל כן מהראוי שלא לומר דבר שבקדושה בשאר לשונות. אבל קריאת שמע שהיא בחינת ביטול שהוא כולו טוב וכו' כנ"ל ועל כן מותר לקרותה בכל לשון. כי הרע נופל ונתבטל ונשאר רק הטוב כנ"ל. ועל כן מרומז בקריאת שמע דייקא שיש טוב בכל הלשונות כמו שכתוב והיו לטטפת בין עיניך ודרשו רז"ל (מנחות ל"ד) טט בכתפי שתים פת באפריקי שתים שזה בחינת הטוב של לשון הקדש שמלובש בלשונות העמים כמו שאמר רבינו (סימן ל"ג). להורות שעל ידי קריאת שמע שהוא בחינת הביטול כנ"ל. על ידי זה נתגלה הטוב היינו ה~ אותיות של לשון הקדש המלובש בשאר לשונות העמים כנ"ל. ובזה נתיישב הדין שהקשו הפוסקים מה ראו רז"ל לדרוש ובשכבך ובקומך שקריאת שמע של לילה זמנה כל הלילה כל זמן שכיבה וקריאת שמע של יום הוא רק בזמן קימה דהיינו בתחילת היום אבל לא כל היום. כי עיקר קריאת שמע שהיא בחינת ביטול הוא רק בלילה. כי היא בחינת סתימו דעיינין כי אז בני אדם נחים ואינם רודפים כל כך אחר העולם הזה וכמו שאמר רבינו במקום אחר (בסימן נ"ב) שעיקר הביטול הוא בלילה. גם לילה הוא דינים שהם בחינת יסורים שעל ידי זה באים לבחינת ביטול כמו שאמר רבינו שם. וזה בחינת (מיכה ז') כי אשב בחשך ה' אור לי כי אשב בחשך ידיקא אז ה' אור לי בחינת (קהלת ב') כיתרון האור מן החשך. מן החשך דייקא. כי דייקא בעת שמתגבר ח"ו החשך והדינים והיסורין ח"ו הן בעבודת ה' הן בגשמיות אז דייקא עיקר העצה לסתום עיניו ולבטל עצמו אל התכלית שהוא כולו טוב. שעל ידי זה נתבטלין כל היסורין כנ"ל. וזה בחינת השינה שהיא בלילה דייקא. כי השינה הוא בחינת ביטול בחינת בידך אפקיד רוחי כמובא. והיא בסתימו דעיינין כנ"ל. כי עיקר הביטול הוא בסתימו דעיינין. ועל כן עיקר השינה בלילה. כי מחמת הדינים כנ"ל סותמין עיניהם ומבטלין עצמן אל התכלית שזה בחינת שינה כנ"ל. ועל כן קורין מקודם קריאת שמע שעל המטה. כי קריאת שמע היא בחינת ביטול כנ"ל. ועל כן עיקר

קריאת שמע בלילה. ועל כן זמנה כל הלילה. כי אז הוא בחינת הביטול כנ"ל אבל ביום אין זמן קריאת שמע כי אם עד זמן קימה דהיינו קודם שנתפשט העולם לרדוף אחר העולם הזה שזה בחינת סתימו דעיינין. אבל אחר כך אין זמן קריאת שמע כנ"ל ועל כן נתנו חז"ל (ברכות ט') הזמן כל זמן שיש עדיין בני אדם בעולם שישינים עדיין דהיינו עד שעה שבני מלכים עומדים ממטותיהם ועל כן עדיין לא נתעורר כל העולם והעולם נח עדיין מרדיפת העולם הזה אבל אחר ג' שעות שכבר קמו כולם אין זמן קריאת שמע כנ"ל: ועל כן צריך להפריד בין הדבקים. כי אף שעיקר הוא הביטול אל התכלית שהוא כולו אחד ושיהיו כל הדיבורים נכללין באחד על כל זה עיקר השלימות לשוב מבחינת ביטול ולצמצם האור לתקן המדות והכלים. כי זה עיקר השלימות כמו שכתוב ואבית תהלה מגושי עפר כמו שאמר רבינו. וזה בחינת חידושי תורה שנעשה אחר הביטול כי התורה היא בחינת מדות וכלים כמו שאמר רבינו. ועל כן צריך להמשיך האור בהדרגה ובצמצום כדי שיוכלו הכלים לקבלו שלא יהיה ריבוי אור גורם שבירת כלים. ועל כן צריך להפריד בין הדבקים כדי לתת גבול ומדה וצמצום לכל כלי כדי שיוכל להמשיך האור לכל אחד לפי מדתו ושיעורו ולא להוציאם מהצמצום ולדבקם יחד וחלבר ולעשו"ת אחד מהם. כי זה בחינת ריבוי אור גורם שבירת כלים וכן כתוב בכתבים שתחילת שבירת הכלים היה מחמת שהיו מחוברין ומעורבין עדיין ולא נתחלקו כראוי בבחינת קוין עיין שם וזה שאמרו רז"ל (ברכות ט"ו) כל המפריד בין הדבקים מצננין לו גיהנם. כי הרשעים שהולכין אחר תאוות לבן מוהולכים אחר הסטרא אחרא שנתהוה מריבוי אור ועל כן הם נכוין בגיהנם שנתהוה מזיעתן של חיות. כי החיות רצוא ושוב. כי הם מגביהים עצמם להסתכל למעלה מן הרקיע שעל ראשן ומנחמת אימה שבים כמו שפירש רש"י שם. ועל כן היא יורדת על ראש רשעים והם נכווים ב~ אותה הזיעה. כי הם היום היפך מזה כי לא שבו תאוותם ורדפו ומלאו תאוותיהן שזה בחינת ריבוי אור שמזה התגברות הסטרא אחרא כי כל התאוות מלובש בהם טוב שנשתלשל מהטוב העליון רק מחמת ריבוי אור שגרם שבירת כלים שמזה נתהוו הקליפות. ועל כן הוא מלובש בתוך הקליפות. ועל כן מי שמפריד בין הדבקים שזה בחינת צמצום האור כראוי בתוך המדות כנ"ל מצננין לו גיהנם. כי אינו נכוה מהגיהנם שהוא זיעת החיות כי הוא גם כן בבחינת רצוא ושוב כנ"ל. כי מצמצם האור כראוי ואינו הורס לעלות אל ה' לפנים ממחיצתו כמו החיות שרצים ושבים מחמת פחד שמתייראין לעלות לפנים ממחיצתם וכנ"ל:

הלכות קריאת שמע ותפלה

קריאת שמע ב

הלכה ב

אות א

על פי מה שאמר רבינו נ"י (בלקוטי תנינא סימן כ"ג) על פסוק (ישעיה ל"ה) שון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה והכלל ששלימות השמחה הוא להשיג ולתפוס את היגו ואנחה דייקא שגם היגון ואנחה יהיה שמח ולהפוך ~ אותם לשמחה. כדי שיהיה נעשה מהם מרכבה לקדושה עיין שם. עוד כתב שהשמחה הוא רפואה לכל החול~ אות. כי כל החול~ אות באין מקלקול השמחה. כי עשרה מיני נגינה באין בתוך עשרה מיני דפיקין ועל כן כשנתקלקלה השמחה שהיא בחינת עשרה מיני נגינה על ידי זה נתקלקל ין יו"ד מיני דפיקין ובאין חול~ אות ח"ו וכו' עיין שם:

ועל פי זה יש טעם למה שאמרו רז"ל (כריתות ו') כל תפלה שאין בה צירוף פושעי ישראל וכו' כי צריך דייקא לצרף פושעי ישראל בתפלתינו כדי להכניס את בחינת היגון ואנחה בתוך השמחה. כי התפלה היא בחינת שמחה כי צריך להתפלל בשמחה כמובא. כמו שכתוב (תהלים ק') עבדו את ה' בשמחה ותפלה היא עבודה שבלב ושם השמחה, כמו שכתוב (שם ד') נתת שמחה בלבי. וזה שאמרו רז"ל (ברכות ל"א) אין עומדין להתפלל אלא מתוך שמחה של מצוה. נמצא שהתפלה שבלבל היא בחינת שמחה, ועל כן צריך דיקיא לצרף את הפושעי ישראל שהוא בחינת יגון ואנחה כדי להכניס את היגון ואנחה בתוך השמחה שזהו שלימות מעלת השמחה כנ"ל. ועל כן עיקר התפלה ביו"ד, כי אזי מתעוררין כל עשרה מיני נגינה שהם השמחה. ועל כן כל יחיד מחויב להשתדל להתפלל בצבור, כי אזי בקל ינצל מבחינת יגון ואנחה. כי הציבור על ידי ריבוי השמחה מריבוי עם ובפרט מנין עשרה שהם כנגד ערה מיני זמרה כנ"ל, על ידי זה יש להם כח להפוך יגון ואנחה לשמחה כנ"ל. על כן אפילו אם יש בו אחיזת היגון ואנחה ח"ו יתהפך לשמחה על ידי הציבור כנ"ל. ועל כן התפלה היא רפואה לכל. כי כל הרפו~ אות על ידי שהמחה כנ"ל. וזה שסומכין קריאת שמע עם ברכת גאל ישראל לתפלה. כי קריאת שמע היא אמונה ואמונה היא עיקר השמחה כי זהו תכלית השמחה בחינת (תהלים ק"ד) אנכי אשמח בה', וכמו שאמר רבינו נ"י שאמונה היא בחינת אנפין נהורין דהיינו שמחה. כי אמונה היא כשנתחבר בה אמת עיין שם. וקריאת שמע דהיינו ה' אחד הוא בחינת התחברות אמת ואמונה שזהו תכלית היחוד ועל ידי זה מתעורר שמחה כנ"ל. וזהו בחינת רמ"ח תיבין שבקריאת שמע כנגד רמ"ח איבירים שהם בחינת רמ"ח מצוות עשה. כי אי תא בדברי רבינו נ"י שכשאדם שמח צריך לשמוח ולילך כל קומת השמחה

כי השמחה היא קומה שלימה. עיין שם בפסוק ששון ושמחה ימצא בה תודה וכו'. ועל כן אחר פסוק ראשון שהוא אמונה בחינת שמחה אנו אומרים רמ"ח תיבין כנגד רמ"ח איברים וכו'. כדי להמשיך השמחה בכל הקומה כדי שיושלם כל קומת השמחה ברמ"ח אברים שהם בחינת רמ"ח מצוות עשה. ואחר כך אומרים תיכף גאולה ועיקר הגאולה על ידי שמחה כמו שכתוב כי בשמחה תצאו וכו' וכמו שאמר רבינו נ"י. ואזי כשנתעורר השמחה אזי מתפללין תיכף. כי עיקר התפלה בשמחה כנ"ל. וזה שאמרו רז"ל (ברכות ט') כל הסומך גאולה לתפלה אינו ניזוק כל היום וכו'. כי על ידי סמיכות גאולה לתפלה אזי התפלה מתוך שמחה וכמו שפירש רש"י בגמרא שם שבשביל זה אנו עומדין להתפלל סמוך לגאולה כדי לעמוד בתפלה מתוך שמחה. ועל כן שוב אינו ניזוק וכו'. כי כל ההיזיקות על ידי קלקול השמחה. וכשהתפלה מתוך שמחה היא רפואה לכל וישועה לכל. ועל כן הסומך גאולה לתפלה אינו ניזוק. כי סמיכות גאולה לתפלה היא תיקון השמחה כנ"ל. וזהו גם כן בחינת קטרת. שהיה שם חלבנה. שמשם למדו רז"ל צירוף פושעי ישראל בתפלה. כי קטרת ישמח לב והיו מצרפין חלבנה דייקא כדי להכניס את בחינת היגון ואנחה שעל זה מרמז חלבנה שריחה רע, בתוך הקטרת שהם בחינת שמחה כנ"ל. כי היו יו"ד סמני קטרת מלבד חלבנה כנגד יו"ד מיני נגינה כנ"ל. והחלבנה מצטרפת גם כן זהו בחינת היגון ואנחה שנכנס גם כן בתוך השמחה כנ"ל. ועל כן כל סדר התפלה כדי לעורר ולתקן השמחה בכל עולם ועולם. כי בעולם העשיה אומרים קטרת שהם בחינת שמחה כנ"ל. ואחר כך פסוקי דזמרה עשרה הללויה בחינת יו"ד מיני נגינה. ואחר כך קריאת שמע שהיא אמונה שמחה כנ"ל וכן גאולה כנ"ל. ואזי כשנתעורר השמחה אז עומדין להתפלל ואזי היא תכלית השמחה. דהיינו דביקות בהשם יתברך שזהו תכלית השמחה לשמוח בו יתברך. כי התפלה היא בחינת דביקות כידוע. וזה שאמרו רז"ל (ערכין ט"ז) קטרת מכפר על לשון הרע. כי עיקר פגם לשון הרע שמוצא מום בישראל ומקטרג עליו ועל ידי זה יכול להרחיקו מן הקדושה. ועל כן החטא גדול מאד רחמנא ליצלן. כי השם יתברך חפץ חסד ורוצה לקרב אפילו פושעי ישראל ולא לרחק. כי אדרבא אנו צריכין דייקא להכניס בחינת העצבות בתוך השמחה כנ"ל. שזה בחינת לקרב דוקא הפושעי ישראל בתוך הקדושה כנ"ל. ועל כן קטרת מכפר כי קטרת עם חלבנה מרמז על צירוף וקרבת פושעי ישראל כנ"ל ועל כן הוא מכפר על לשון הרע כנ"ל. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

קריאת שמע ג

הלכה ג

אות א

ענין קריאת שמע בפה דייקא. שצריכין להוציא בפה דייקא פעמים בכל יום אמונת היחוד דהיינו שמע וברוך שם, ואין די במחשב שבלב לבד. כי אף על פי שמאמין באמת בו יתברך כראוי אף על פי כן אין יוצא בזה ידי קריאת שמע כלל עד שיוציא בשפתיו שמע וברוך שם וכו'. וכמו שאמרו רז"ל (ברכות ט"ו) השמע לאזנך מה שאתה מוציא מפיך:

על פי מה שאמר רבינו ז"ל במאמר ויהי מקץ כי מרחמם ינהגם (בלקוטי תנינא סימן ז') והובא כבר כמה פעמים שעיקר הרחמנות הוא להוציא ישראל עם קדוש מעוונות כי זה עיקר הרחמנות. דהיינו להאיר בהם הדעת לדעת כי ה' הוא האלקים. כי על ידי הדעת לדעת כי ה' הוא האלקים. כי על ידי הדעת הזה ניצולין מעוונות. כי אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות וכו' עיין שם. וכל אדם צריך לעסוק בזה להאיר זה הדעת בעולם ואפילו כשמסתלק למעלה למעלה אין זה שלימות שיהיה למעלה לבד רק עיקר השלימות הוא כשהוא למעלה למעלה שיוכל להאיר גם למטה בעולם הגשמי השפל. כי זה עיקר שעשועיו יתברך כשעולה למעלה העבודה של עולם הזה השפל, כמו שכתוב ואבית תהלה מגושי עפר מקרוצי חומר וכו'. ועל כן צריכין להניח בן ותלמיד כדי שישאר דעתו בעולם וכו'. ועל ידי זה זוכין למקיפים שהם למעלה מהזמן. ושם עיקר סדר הזמנים הוא בבחינת מקיפים. שיש מקיפים שהם בחינת ימים, ויש מקיפים שהם בחינת שנים, בחינת תקופות הימים תקופות השנים וזה בחינת שפע הכתר וכו'. וצריך שיהיה לו בחינת כל שיוכל להאיר בדרי מעלה ובדרי מטה. בבחינת (דברי הימים א' כ"ט) כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא וארעא וכו'. להר~ אות לדרי מעלה שאין יודעין כלל בהשגתו יתברך בחינת מה חמית וכו'. ולהיפך לדרי מטה המונחים למטה מאד להר~ אות להם שה' עמם ואצלם וכו' כי מלא כל הארץ כבודו וכו' בחינת (ישעיה כ"ו) הקיצו ורננו שוכני עפר וכו'. וזה בחינת השגת בן ותלמיד, בחינת אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה. וצריך לכלול העולמות עליון בתחתון ותחתון בעליון כדי שיהיה להם יראה וכו'. ועל ידי כלליות בן ותלמיד על ידי זה זוכה להארת הרצון בשעת אכילה בחינת (במדבר כ"ג) כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל וכו'וכו'. כי המלכות מקבלת הפרנסה מהידים שיש בים החכמה וכו' עיין שם כל זה היטב היטב:

אות ב

וזה בחינת קריאת שמע בפה דייקא שצריכין לפרסם אמונתינו הקדושה בפה דייקא על ידי אמירת קריאת שמע פעמים בכל יום, זה בחינת ואבית תהלה מגושי עפר מקרוצי חומר וכו'. שעיקר תענוגיו ושעשועיו יתברך כשיודעין ממנו יתברך בזה העולם השפל.

ועל כן צריכין לומר קריאת שמע בפה דייקא כדי לפרסם אלקותו בעולם השפל. כי על ידי הדיבור קוראין ומפרסמין אלקותו יתברך אפילו בפני דרי מטה שידעו כולם כי ה' הוא האלקים. כי הדיבור הוא בבחינת כל הנ"ל דאחיד בשמיא ואעא כמו שאמר רבינו ז"ל במקום אחר (בסימן י"א) שהדיבור נקרא ציפרת' דקאי בין שמיא לארעא, זה בחינת כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא וארעא כי כל הנ"ל זה בחינת צדיק כידוע וכמבואר במאמר הנ"ל. ואיתא בזוהר הקדוש ומבוא בדברי רבינו ז"ל (בסימן י"ב) פה אתקריאת מסטרא דצדיק נמצא שהדיבור הוא בבחינת צדיק שהוא בחינת כל הנ"ל דאחיד בשמיא וארעא, שמאיר בדרי מעלה ודרי מטה כנ"ל. וזהו בחינת קריאת שמע בפה כדי להאיר הדעת הזה של התגלות אלקותו יתברך בכל העולמות בדרי מעלה ודרי מטה כנ"ל. והעיקר להאיר בדרי מטה שזה עיקר שעשועיו כנ"ל. כי על ידי הדיבור מפרסמין ומגלין אלקותו יתברך בעולם הזה השפל גם כן שזה עיקר תענוגיו יתברך כנ"ל. כי הדיבור זה בחינת (תהלים ע"א) ימלא פי תהלתך בחינת (בראשית א') ומלאו את הארץ בחינת מלא כל הארץ כבודו. דיהינו שמגלין אלקותו יתברך בעולם הזה שאז העולם ממולא מבני אדם כמו שכתוב במאמר הנ"ל:

אות ג

וזה בחינת שמע וברוך שם שהם יחודא עילאה ויחודא תתאה. כמובא בדברי רבינו ז"ל (בסימן י"א) זה בחינת השגת דרי מעלה שהוא בחינת יחודא עילאה שהוא שמע ישראל וכו' ה' אחד. כי אחדותו יתברך נעלם מעין כל דלית מחשבה תפיסא בי' כלל. וזה בחינת השגת דרי מעלה בחינת איה מקום כבודו בחינת מה חמית וכו'.וברוך שם זה בחינת יחודא תתאה בחינת דרי מטה בחינת מלא כל הארץ כבודו שזה בחינת מלכות כידוע. בחינת ברוך שם כבוד מלכותו. כי מצד הנהגת מלכותו אנו משיגין ~ אותו יתברך ויודעין ממנו יתברך. כי יודעין שהוא יתברך מלך מנהיג ומושל. וזה בחינת מלא כל הארץ כבודו בחינת השגת דרי מטה שזה בחינת ברוך שם וכו' כנ"ל. וצריך לכלול העולמות עליון בתחתון ותחתון בעליון. וזה בחינת שצריך לארכא בד' דאחד כדי שימליכהו למעלה ולמטה ובד' רוחות. זה בחינת מלא כל הארץ כבודו. היינו בחינת כלליות תחתון בעליון תלמיד בבן. שיהיה נכלל השגת דרי מעלה יחודא עילאה מבחינת השגת דרי מטה בחינת מלא כל הארץ כבודו. וכלליות עליון התחתון דהיינו שיהיה נכלל השגת דרי מטה בחינת מלא כל הארץ כבודו שזה בחינת ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד מבחינת דרי מעלה מבחינת מה וכו'. זה בחינת מה שאומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בלחש. זה בחינת שתיקה. בחינת השגת דרי מעלה. בחינת מה.

שהוא בחינת שתיקה בחינת שתוק כך עלה במחשבה בחינת דיחזי לן סתרי' דאתאמר בלחישא היינו בחינת השגה עליונה בחינת מה. שזאת ההשגה נסתרת ונעלמת והיא בבחינת שתיקה שזה בחינת בלחש שסמוך לשתיקה בבחינת דאתאמר בלחישא. וכנ"ל:

אות ד

וזה בחינת רמ"ח תיבין שבקריאת שמע. כי זה עיקרת הרחמנות לזכות לדעת מאלקותו יתברך. וזה בחינת רמ"ח מצוות עשה שבתורה כדי להשיג ולדעת על ידם את הבורא יתברך שמו. ועל כן רח"ם ~ אותיות רמ"ח. כי רמ"ח מצוות עשה זה עיקר הרחמנות כנ"ל. ואז כשמקיימין את רמ"ח מצות התורה אז נקראין אדם כמו שכתוב (במדבר י"ט) זאת התרוה אדם. כי אם לאו ח"ו הור רק חיה בדמות אדם. וזה עיקר הרחמנות לה שתדל הישיה העולם מיושב מבני אדם כמבואר במאמר הנ"ל ועל כן קריאת שמע שהיא התגלות אלקותו שזה עיקר רחמנות כנ"ל. על כן יש בה רמ"ח תיבין כנגד רמ"ח מצות שהם בחינת רמ"ח אברים, כי זה עיקר הרחמנות כנ"ל. ועל כן אנו מבקשין קודם קריאת שמע אבינו אב הרחמן המרחם רחם עלינו וכו'. כי זה עיקר הרחמנות לדעת ממנו יתברך ולקיים מצוותיו כנ"ל. וזה שאומרים רחם עלינו ותן בלבינו בינה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור וכו'. היינון בחינת הארת בן ותלמיד דהיינו ללמוד וללמד לגלות הדעת בעולם. שזה עיקר הרחמנות וזה בחינת קריאת שמע כנ"ל:

אות ה

ועל כן צריכין לומר קריאת שמע בכל יו. כי על ידי קריאת שמע שהיא התגלות אלקותו יתברך שזה בחינת הארת בן ותלמיד כנ"ל על ידי זה נמשכין המקיפין שהם למעלה מהזמן בחינת תקופות הימים תקופות השנים. וזה עיקר עבודתינו לקשר בחינת הזמן דהיינו הימים והשנים לבחינת למעלה מהזמן. על כן צריכין לומר קריאת שמע בכל יום. כדי שיומשך בכל יום בחינת תקופות הימים הנזל כדי להעלות ולקשר היום לבחינת למעלה מהזמן לבחינת תקופות הימים כנ"ל. וזה בחינת מה שאומרים קריאת שמע ביום הכיפורים לעת ערב אחר נעילה כי יום הכיפורים אז מוחלין העוונת שזה עיקר הרחמנות הנ"ל כשמשליכין המשאוי של עוונות מישראל. ואז מאיר הדעת הנ"ל. בחינת הארת בן ותלמיד כמובן במאמר הנ"ל בענין חנוכה עיין שם. ואז זוכין למקיפין שהם בחינת שפע הכתר כנ"ל. וזה בחינת יום הכפורים בחינת כתר כידוע. ועל כן אז אומרים קריאת שמע מלבד הקריאת שמע של כל יום זה בחינת תקופות השנים שמקבלין ביום הכפורים המקיפין כנ"ל. נמצא שאנו אומרים קריאת שמע בכל יום ובכל שנה דהיינו ביום הכפורים כדי לקבל על ידי זה בחינת תקופות הימים תקופות השנים כנ"ל. כי קריאת שמע היא בחינת הארת הדעת בחינת הארת בן ותלמיד כנ"ל וזה בחינת ושננתם

לבניך וכו' ולמדתם אתם וכו' הנאמר בקריאת שמע. בחינת הארת בן ותלמיד. כי גם התלמידם קרויים בנים כמו שפירש רש"י שם:

אות ו

ועל ידי קריאת שמע שהיא בחינת הארת בן ותלמיד על ידי זה מאיר הרצון על ידי הפרנסה. וזה בחינת אמת ויציב שאומרים אחר קריאת שמע שאז מאיר הרצון בחינת היכל הרצון הוא בחינת אמת ויציב וכו' כמובא בכוונות כי על ידי קריאת שמע שהיא בחינת הארת בן ותלמיד משם מקבל המלכות הפרנסה. וזה בחינת ונתתי עשב וכו' ואכלת ושבעת הנאמר בקריעת שמע. כי משם נמשך הפרנסה כמו שכתוב במאמר הנ"ל. ועל ידי הפרנסה מאיר הרצון וזה בחינת היכל הרצון שהוא בחינת ברכת אמת ויציב שאומרים אחר קריאת שמע כנ"ל. וזה בחינת קריעת ים סוף שמזכרין ברכת אמת ויציב שהוא בחינת רצון כנ"ל. בחינת קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף. כי הפרנסה נמשך מים החכמה שמשם מקבלת המלכות הפרנסה כנ"ל במאמר הנ"ל. ועל כן אמרו רז"ל (פסחי קי"ח) קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף כי התגלות ים החכמה זה בחינת קריעת ים סוף. שאז נבקעו כל מעיינות החכמה כמו שאמרו רז"ל (מכילתא בשלח) ראתה שפחה על הים וכו'. עוללים ויונקים אמרו זה אלי וכו' (סוטה ל') כי אז נתגלה אלקותו מאד מאד. וכל המים הזדונים נתגרשו ולא יכלו לשלוט על ישראל. היינו כל החטאים ועוונות הם בחינת מים הזדונים נכנעו ונתבטלו אז ולא היה להם שום שליטה על ישראל וזה בחינת רחמנות הנ"ל להציל ישראל מעונות ולהאיר בהם הדעת של השגת אלקותו יתברך כנ"ל. וזה ממש בחינת קריעת ים סוף. שנתגרשו המים הזדונים שהם כל החטאם כנ"ל. ונבקע ים החכמה ונתגלה הדעת כי ה' הוא האלהים בחינת זה אלי וכו' כנ"ל. וזה בחינת ים החכמה שנזכר במאמר ה"ל. בחינת זה הים גדול ורחב ידים שמשם מקבלת המלכות את הפרנסה וזה בחינת קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף. כי משם מקבלת המלכות הפרנסה כנ"ל. ועלכ ן אחר קריאת שמע אומרים אמת ויציב שהוא בחינת רצון כנ"ל. ואז מזכירין קריעת ים סוף כמו שכתוב וים סוף להם בקעת וכו' לך ענו שירה וכו'. זה בחינת הארת הרצון שמאיר על ידי הפרנסה שנמשך מבחינת הארת בן ותלמיד שהוא בחינת קריעת שמע כנ"ל:

אות ז

וזה שנתן התנא סימן (ברכות ב') מאימתי קורין את שמע בערבית משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן ונתן הסימן לזמן קריאת שמע משעת אכילה. כי קריעת שמה הוא בחינת הארת בן ותלמיד שעל ידי זה מאיר הרצון בשעת אכילה כנ"ל. וזה בחינת לאכול בתרומתן דייקא כי אכילת תרומה זה בחינת הארת הרצון בשעת אכילה שהוא

בחינת מה כנ"ל. שזה בחינת תרומה שאין לה שיעור. בחינת מ"ה בחינת תרומה. ומחמת שאנו צריכין שיהיה אכילתינו בבחינה זו שמאיר בשעת האכילה הארת הרצון על כן אנו צריכין לפרוש קודם האכילה תרומה וחלה לכהן שהם בחינת מ"ה. כי אין להם שיעור. כדי שיאיר בהאכילה הארת הרצון כנ"ל. ועל כן נתן התנא סימן לקריאת שמע משעת אכילת תרומה שהוא בחינת הרצון שמתגלה בשעת אכילה וכו' כ"ל. וכן בברייתא שאר התנאים רובם נתנו סימן משעת אכילה משעה שהעני אוכל פתו וכו' (שם). כי קריאת שמע הוא בחינת הארת בן ותלמיד שעל ידי זה מאיר הרצון בשעת אכילה כנ"ל:

אות ח

ועל כן צריכין לקרות קריאת שמע בלילה וביום. כמו שכתוב ובשכבך ובקומך כי יום ולילה זה בחינת אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה. שהם בחינת השגת בן ותלמיד שזהו בחינת קריאת שמע כנקל. ועל כן זמן קריאת שמע של לילה זמנה כל הלילה. אבל קריאת שמע של יום אין זמנה רק בשעה מיוחדת עד רביע היום, כי הלילה שהיא בחינת אספקלריא שאינ המאירה בחינת השגת דרי מעלה בחינת איה מקום כבודו בחינת מ"ה. ועלכ ן שם דייקא אין נתגלה אלקותו יתברך כל כך. ועל כן אין זמנה כל היום כמו בלילה רק בשעה מיוחדת. כי אז הוא בבחינת איה. ואין נתגלה אלקותו כל כך בבחינת מלא כל הארץ כבודו רק בבחינת איה שהוא השגת דרי מעלה. ועל כן אין זמנה כי אם מעט. אבל בליהל בחינת דרי מטה הוא בחינת מלא כל הארץ כבודו ועל כן בכל הלילה כולה היא זמן קריאת שמע. כי דייקא בבחינת דרי מטה מגלין אלקותו יתברך בחינת מלא כל הארץ כבודו כנ"ל:

אות ט

כי עיקר קריאת שמע הוא בשביל בחינת דרי מטה כנ"ל. כדי לעורר מהשינה שוכני עפר בבחינת קיצו ורננו שוכני עפר כנ"ל במאמר הנ"ל. ועלכ ן בנה התורה הסימן של זמן קריאת שמע בשכבך ובקומך. כי זה עיקר בחינת קריאת שמע להתעורר מהשינה כנ"ל. ועל כן עיקר זמן קריאת שמע של לילה ושל יום זמן שניהם הוא מתחלת השכינה עד הסוף. דהיינו עד זמן קימה ביום שהוא בסוף שלש שעות ביום שכן דרך בני מ לכים לעמוד בשלש שעות ביום (שם ט'). נמצא שכל זמן קריאת שמע של לילה ויום הוא רק מתחלת השכיבה עד הסוף. כי זה עיקר בחינת קריאת שמע. כדי לעורר דרי מטה מבחינת שינה לגלות הלם כי ה' עמם בבחינת הקיצו ורננו שורכני עפר כי מלא כל הארץ כבודו. וזה בחינת קריאת שמע בפה דוקא כנ"ל:

אות י

וזה שאמרו רז"ל ולמדו שני לימודים מתיבת שמע. כי דרשו שמע השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיך (ברכות ט"ו) וגם דרשו שמע בכל לשון שאתה שומע (שם י"ג). שמותר לומר קריאת שמע בכל שבעים לשונות. כי שניהם אחד כי קריאת שמע בפה בחינת השמע לאזניך הוא כדי לפרסם אלקותו בפני כל דרי מטה כנ"ל. וזהו בעצמו בחינת שמע בכל לשון וכו'. דהיינו שיכולין לגלות אלקותו יתברך אפילו בכל לשונות הגוים. כי מלא כל הארץ כבודו, וזהו בעצמו בחינת הנ"ל בחינת השגת דרי מטה בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר. שלא יהיו מייאשין עצמן כמו שכתוב שם במאמר הנ"ל. כי אפילו כשנופל למקום שנופל ח"ו שזה בחינת לשונות הגוים שהם בחינת כל הת~ אות רעות וכו'. ואף על פי כן יכולין לגלות אלקותו גם שם בבחינת הקיצו ורננו שוכני עפר על ידי בחינת כל. שהוא בחינת קריאת שמע בפה כנ"ל בחינת השמע לאזניך וכו. וזהו בעצמו בחינת שמע בכל לשון כי מלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיניה וכו' כנ"ל ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

קריאת שמע ד

הלכה ד

אות א

ענין קריאת שמע בזמנה דוקא. וזמן קריאת שמע של לילה הוא כל הלילה. וזמן קריאת שמע של שחרית הוא רק עד שלש שעות. וענין מה שקבעו ברכת המאורות בקריאת שמע:

על פי התורה בקרוב עלי מרעים וכו' בלקוטי הראשון (בסימן ל"ו). עיין שם כל התורה מרישא לסיפא והובאה לעיל בהלכות ברכות התורה והלכות פסח. והנה בהתורה הנ"ל מבואר ששני הפסוקים של קריאת שמע שם שמע וברוך שם מסוגלים לבטל על ידם הרהורי ניאוף עיין שם. ועל ידי התורה נמשכין נשמות חדשו"ת לכל אחד מהשומעין וכו'. אך כל אחד מקבל את התורה כפי הכלי שלו. כפי תפיסת המוחין שלו. שהוא כפי תיקון הברית. דזה הוא כלל גדול. שאי אפשר לשום אדם להשיג ולתפוס בדיבורו של הצדיק אם לא שתיקן תחלה אותברית קדש כראוי וכו'. ואזי המוחין שלו בשלימות, ויכול להבין דיבורו של הצדיק וכו'. כי מפי עליון לא תצא כי אם אור פשוט. אך לפי בחינת הכלי המקבל את האור כך נצטייר האור בתוכו. אם הכלי היא בשלימות אזי נצטייר האור לברכה ומקבל האור בבחינת מאורות מלא וכו'. ולהיפך להיפך ח"ו וכו'. כי האור הפשוט הבא מלעיל הוא בחינת קמיץ וסתים. אך לפי בחינת הכלי המקבלים הוא בחינת צירי שנצטייר האור לפי בחינת הכלי. ועל כן כתיב בבלעם (במדבר כ"ג) הנה

ברך לקחתי בקמץ וברך ולא אשיבנה בצירי. כי אפילו הלקיחה שהוא אז בבחינת קמיץ וסתים הוא בבחינת בירך. ראיה לזה כי הוא היה רוצה להצטייר לפי בחינת הכלי שלו הוא בחינת קללה, ואל היה יכול להשיב ולצרף ולהצטייר כלל לפי בחינתו. וזה וברך ולא אשיבנה. ומפי שהיה בשעת לקיחה בבחינת בירך. ומפי מה לפי שהעיד עליהם הכתוב שבטייה בחינת שמירת הברית וכו'. עיין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת קריאת שמע בעונתה שהיא יסוד כל התורה כולה. כי עיקר יסוד כל התורה כולה הי האמונה הקדושה שהיא מצות קריאת שמע כמו שכוב (תהלים קי"ט) כל מצותיך אמונה. וכמו שכתוב (מכות כ"ד) בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמותו יחיה. כי מבואר לעיל בהתורה הנ"ל, שאין לנו שום תפיסה בהתורה הקדושה כיאם כפי תיקון הברית, שהוא תיקון כלי המוחין. שאז מקבל האור בבחינת ברכה, בבחינת סם חיים בבחינת צדיקים ילכו בם. אבל להיפך כשלא תיקן הברית עדיין אז ח"ו אינו יכול לקבל האור בבחינת ברכה, ונצטייר האור להיפך ח"ו. ולכאורה לא שבקת חיי לכל בריה. כי אם כן מה יעשו המון עם שרובם אינם בכל תיקון הברית בשלימות כי זעירין אינון בכל דור שזוכין לתיקון הברית בשלימות. ואם כן זה שלא זה עדיין לתיקון הברית. אם כן ח"ו אפס תקוה כי אינו יכול לקבל שום עצה מהתורה הקדושה, מאחר שהמוחין שלו אינם מתוקנים על ידי פגם הברית שפגם. ואדרבא לא זכה נעשה לו סם מות ח"ו. כי נצטייר אצלו האור בהיפוך לפי פגם הכלים של המוחין שלו. ואם כן מה יפעול בעסק התורה. וכן אפילו כשיבא להצסיק והצדיק יגלה ל תורה ומוסר מה יועיל לו. אדרבא יוכל לקלקל לו יותר ח"ו מחמת שתפיסת המוחין שלו הם פוגמים על ידי פגם הברית ואזי אינו יכול לתפוס דיבורו של הצדיק, רק אדרבא נצטייר אצלו להיפך, בחינת לא זכה וכו' כמבואר שם היטב בהתורה הנ"ל. ואם כן נפל פיתא בבירא ומה הועילו חכמים בתקנתן שעוסקין כל ימיהם לתקן נפשו"ת ישראל על ידי התגלות תורתם הקדושה. ועיקר תיקון נפשו"ת ישראל הוא להוציאם מפגם הברית, שזו יסוד כל התורה כולה כידוע. ואיך אפשר לתקן על ידי התורה את ~ אותן שפגמו בברית קדש, מאחר שאין להם יכולת לתפוס דיבורו של הצדיק וכו'. אדרבא נצטייר אצלם אור התורה של הצדיק להיפך ח"ו בבחינת לא זכה וכו' כ"ל:

אות ג

אך באמת יש בענין זה דברים גנוזים הרבה. וכאשר הבננו מפיו הקדוש כמבואר בדבריו. שבשביל זה צריך הצדיק לפעמים להלביש תורתו בכמה בחינות. לפעמים מלביש תורתו בסיפורי מעשיות ושיחות חולין. ולפעמים מלביש זאת התורה בתורה אחרת וכו'. הכל

באופן כדי שיוכלו גם הפגומים לקבל בדרך נפלא התגלות העצות איך לזכות להתקרב אליו יתברך ממקום שהם שם:

אות ד

ועיקר העצה לכל זה עיקר הוא האמונה הקדושה. שהוא בחינת שמע ישראל וברוך שם. כי על ידי אמירת שמע ישראל וברוך שם זוכין להנצל מהרהורי ניאוף כנ"ל. נמצא ששמע ישראל וכו' הוא בחינת תיקון הברית. שהוא תיקון המוחין שהם הכלים לצייר האור לברכה וכו' כנ"ל (וכ מבואר בכוונותשעיקר המוחין נמשכין על ידי קריאת שמע. היינו כנ"ל כי קריאת שמע הוא תיקון המוחין). ועל כן על ידי האמונה הקדושה שהיא קריאת שמע על ידי זה יכולים לצייר האור לברכה. ואז יכולים לעסוק בתורה ולקבל עצות מתורתו של הצדיק האמת. כי נצטייר האור לטובה ולברכה על ידי האמונה הקדושה שהוא שמע וברוך שם, שהם בחינת תיקון הברית כנ"ל:

אות ה

כי עיקר הוא האמונה כ"ל. הן בכלליות התורה והן בפרטיות בכל דור ודור שצריכין להתקרב להצדיק האמת שבכל דור ודור, העיקר הוא האמונה. שצרי לבטל דעתו לגמרי כאלו אין לו שום דעת עצמו כלל ויסתכל רק על האמת לאמתו. וימשך עצמו רק אל האמת שהוא בחינת אמונה ולא יטעה את עצמו. ואז בוודאי יזכה לקבל עצות קדושו"ת ותיקון גדול מהצדירק ותורתו אף על י שלא תיקן בריתו עדיין ואין המוח שלו בשלימות. והעיקר שיכיר את מקומו וידע זאת בעצמו. איך המוח שלו אינו מתוקן כראוי מחמת פגם הברית שלו כפי מה שיודע בנפשו. ועל כן הוא צריך לבטל דעת עצמו לגמרי. וכשבא אל הצדיק יטה דעתו רק על האמת לאמתו וכן כשעוסק בתורה יבטל בכלפעם הערמטמיות שנכנס בתוכו. ויבקש מהשמיתברך שיגלה לו נקודת האמת בכל פעם שידע תמיד בכל עת איך להתנהג באמת לאמתו. ואם יבא על דעתו איזה קשיא על הצדיק או על התרוה או על השם יתברך יבטל דעתו. ויאמר בלבו מי אני ומה דעתי וחכמתי שיהיה קשה לי איזה קשיא על השל בעדעת. כי הלא אני יודע בעצמי שדעתי עכורה ופגומר מאד על ידי פגם הברית שלא זכיתי עדיין לתקן. ויבטל דעתו לגמרי ויסמוך עצמו רק על אמונה. וימסור לבו להשם יתברך ולצדיקי אמת ולתורתם הקדושה שיוליכו ~ אותו בדרך האמת כרצונם. ואז יזכה שי איר לו האמת בכל עת. ויזכה צייר ולקבל אור תורתם בבחינת ברכה. אף על פי שלא זכה עדיין לתיקון הברית. כי אמונה עולה על הכל. כי עלידי האמונה הוא נכלל בהשם יבתרך ובהצדיקים שמאמין בהם ובתורתם ואז הם בעצמם מציירים לו האור לברכה. וממשיכין לו אור מתוקן ומצוייר בבחינת ברכה מלמעלה

קודם שיורד אליו. ואז אין הכלים פגומים שלו יכולים לקלקל האור ח"ו לציירו בהיפך. כי כבר נצטייר האור למעלה בבחינת ברכה:

אות ו

וזה בחינת מה שכתוב שם בהתור הנ"ל על פסוק הנה ברך לקחת וברך ולא אשיבנה. שבלעם היה רוצה לצייר האור לפי בחינתו לקללה ח"ו (דברים כ"ג) ולא אבא ה' אלקיך לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' אלקיך לך את הקלל ה לברכה כי נצטייר האור מלמעלה בשעת הלקיחה בבחינתב רכה כמבואר שם. וכל זה זוכין על ידי אמונה שהיא בחינת קריאת שמע. כי על ידי קריאת שמע אמונה שמאמינים בו יתברך ואומרים שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד וכו' ועל ידי זה נכללים באחדותו יתברך וכשנכלל למעלה בו יתברך אז זוכה לצייר האור למעלה בבחינת ברכה קודם שירד למטה. שזוה בחינת ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שאומרים תיכף אחר קריאת שמע. כדי לצייר האור בבחינת ברוך תיכף ומיד אחר שנכללים באחדותו יתברך. כי אז זוכין לצייר האור למעלה תיכף ומיד. כשנמשך מהשם יתברך בעצמו קודם שיתחיל לירד לכל העולמות, לציירו שם בבחינת ברוך. ואז כשנצטייר למעלה בבחינת ברוך אז אין כלי המוחין שלמטה אף על פי שהם פגומי אין יכולים לקלקל האור לציירו להיפך ח"ו. כי כבר נצטייר למעלה בחינת ברכה כנ"ל. שזהוב חינת מה שבלעם לא היה יכול לשנות לצייר האור מלקללה ח"ו. אף על פי שכליו היו פגומים מאד מאד. כי היה משוקע בתאוות ניאוף מאד מאד. אף על פי כן לא היה יכול לשנות לצייר האור להיפך ח"ו. מחמת שהלקיחה בעצמה היה בבחינת ברך כנ"ל. שזהוב חינת הנה ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה. כי נצטייר האור למעלה במקום הלקיחה בבחינת ברך כנ"ל. וזה היה תוקף הנס שעשה השם יתברך אז בימי בלעם הרשע שהיו אז ישראל בסכנה גדולה מאד כידוע. וכמו כן בכל אדם כשיודע בעצמו שמוחו אינו בשלימות. כי לא זכה לתיקון הברית עדיין. וכל מה שירצה לילך על פי חכמתו יוכל לקלקל יותר ח"ו כנ"ל. עלכ ן עיקר העצה היא האמונה. שעל ידי האמונה עוברים על כל החכמות ונכללים בהאמת בעצם דהיינו בהשם יתברך ובצדיקים אמתיים שמאמין בהם ובתורתם האמתיית. ואז על ידי תוקף האמונה שלו שעל ידי זה נכלל בהם. על ידי זה נצטייר אצלו האור לברכה למעלה עד שאינו יכול להתקלקלן למטה ח"ו על ידי פגם כלי המוחין שלו על ידי פגם הברית כנ"ל. אלא אדרבא על ידי שממשיך האור מצוייר מלמעלה בבחינת ברכה כנ"ל. אז זה האור המצוייר מלמעלה בבחינת ברכה מברר ומתקן ומזכך הכלים שלו דהיינו המוחין. וזוכה על ידי זה לתיקון הברית וזה בעצמו בחינת מה שאמר רבינו ז"ל בהתורה הנ"ל שאמירת שמע וברוך

שם הם מסוגלים לתיקון הברית היינו כנ"ל. כי שמע וברוך שם שהוא עיקר באמונה הקדושה. על ידי זה נכללים בו יתברך. ומציירים האור למעלה בבחינת ברוך וכו' כ"ל. ואז על ידי זה נתברך הכלי המוחין שלו ונזדככים וזוכים לקבל עצות קדושו"ת אמתיות ונתתקנים על ידי זה שזהו בחינת תיקון הברית שהוא תיקון המוחין כנ"ל:

אות ז

וזהו בחינת זמן קריאת שמע שצריכין לקרות קריאת שמע בעונתה דייקא. וזמן קריאת שמע של לילה הוא כל הלילה וזמן קריאת שמע של יום הוא רק עד ג' שעות. כי כתיב (ישעיה מ"ה) יוצר אור ובואר חושך עושה שלום וכו'. ואיתא בכוונות שיצירה נקרא אור ובריאה שהוא למעלה יותר הוא בחינת חשך מחמת עומק המושג. מחמת שבריאה גבוה יורת ואין לנו השגה שם על כן נקרא בריאה חשך אצלינו. בחינת ובורא חשך אבל יצירה מושג לנו יותר על כן נקרא אור בחינת יוצר אור. וכשאין יכולין להשיג האור דהיינו בבחינת בריאה שהוא בחינת חשך עדיין האור בבחינת קמץ בחינת קמץ וסתים. כי אין לנו בו שום תפיסה. ואחר כך כשיורד האור ונצטייר למטה בבחינת צירי. זה בחינת עיקר האור בחינת יוצר אור כנ"ל. כי ענין הנ"ל של בחינת קמץ וצירי דהיינו מה שהאור שלמעלה הוא בבחינת קמץ וסתים. ולמטה נצטייר האור כנ"ל. זאת הבחינה הוא בכל העולמות ובכל המדריגו. כי אור העולם והמדריגה שלמעלה היא בבחינת קמץ וסתים לגבי העולם והמריגה שלמטה ממנו. וכשרוצין להמשיך האור מ~ אותו העולם והמדריגה שלמעלה, לעולם ומדקיגה שתחתיו. צריכין לציירו לפי העולם שתחתיו. כי האור שבעולם הגבוה ממנו הוא בבחינת קמץ וסתים נגדו. אף על פי ששם מקומו בעולם שלמעלה הוא מצוייר בבחינת ציור. ועל כן בריאה נגד יצירה הוא בבחינת חשך מחמת שאין משיגין ~ אותו האור שיש שם, שזהו בחינת קמץ וסתים נגד יצירה. ועיקר חשכת לילה ממש נמשך מבחינת החשך הזה מבחינת האור שאין יכולין להשיגו שהוא בחינת קמץ וסתים. כי על חשכת לילה אנו מברכין ובורא חשך. כי משם נמשך החשך היינו כי הלילה קדמה ליום בסדר בריאה כמו שכתוב (בראשית א') ויהי ערב ויהי בוקר. על כן בכניסת הלילה אז כשמתחיל האור והשפע השייך ל~ אותו היום לירד ממקום שיורד, אז האור עדיין בלי ציור שצריך להצטייר בזה העולם. ומחמת זה אין יכולין ל קבלו ולר~ אותו ומזה נמשך חשכת לילה. אבל ביום אז הוא עיקר כניסת המוחין, ואז נצטייר האור בבחינת הציור של האור השייך לזה העולם, ומזה מאיר היום. נמצא שחשכת לילה הוא עדיין בבחינת קודם הציור של האור שזה הוא בחינת קמץ וסתים, ועל כן זמן קריאתש מע של לילה כל הלילה. כי עיקר קרישת שמע הוא לתקן כלי

המוחין. לצייר האור לברכה. וזה נמשך כל הלילה. כי כל הלילה צריכין לצייר האור למעלה בבחינת ברכה כי בלילה האור עדיין בלי ציור השייך למטה כנ"ל. אבל ביום אין זמן קריאת שמע רק בתחלת היום בעת שמתחיל להאיר היום. דהיינו עד הנץ החמה לר' יהושע ולחכמים יותר קצת (ברכות ט'). היינו שאין זמן קריאת שמע של יום כי אם בכניסתו שאז נכנס אור יום ומתחיל להצטייר למטה. אז צריכין לקרות קריאת שמע כדי לצייר האור למעלה בבחינת ברכה קודם שירד למטה כנ"ל. אבל אחר כך כשכבר נשלם אור יום לירד למטה. דהיינו אחר ג' שעות שכבר האיר היום בשלימות. אז אין זמן קריאת שמע כל. כי כבר נצטייר האור למטה ומאי דהוה הוה. ועל כן כבר עבר זמן קריאת שמע. כי עיקר קריאת שמע הוא לצייר האור קודם שנגמר לירד ולהצטייר למטה. שזהו כל הלילה שאז הוא בחינת חשך שנמיחשך מבחינת קמיץ מקודם הציור כנ"ל. וכן בכניסת היו. שאז מתחיל להאיר היום ועדין לא נגמר אור היום בשלימות. כנראה בחוש שאור יום הולך ואור עד איזה שעות על היום. כמו שכתוב (משלי ד') ואורח צדיקים כאור נוגה הול ואור וכו'. וכל אלו השעות דהיינו ג' שעות שהם זמן קריאתש מע אז עדיין האור של יום יורד ומצטייר. על כן אז הוא זמן קריאת שמע עדיין לצייר האור למעלה בבחינת ברכה קודם שנצטייר לגמרי למטה. אבל אחר כך שכבר נגמר להצטייר למטה. כבר עבר זמן קריאת שמע. כי מאי דהוה הוה כנ"ל:

אות ח

וזהו הקורא מכאן ואליך לא הפסיד כאדם הקורא בתורה היינו אף על פי שאין לו שכר קריאת שמע בעונותה. על כל פנים שכר עסק התורה אינו מפסיד כמו שאמרו רז"ל (שם). היינו אף על פי שהתיקון של קריאת שמע כבר עבר. דהיינו לצייר האור למעלה קודם שירד למטה כדי שיהיה מובטח שהאור יצויר בבחינת ברכה כנ"ל. זה נעשה על ידי קריאת שמע כנ"ל. אבל על כל פנים כקרוא בתורה לא הפסיד. היינו שאחר זמן קריאת שמע שאז כבר נצטייר האור אז כשקורא את שמע הוא רק כמו קורא בתורה ממש. היינו כמו מי שקורא ועוסק בתורה. שיש בזה שני כחו זכה נעשה סם חיים לא זכה וכו'. כפי מה שזוכה לצייר האור לפי בחינת הכלים שלו כמו כן נעשה עכשיו על ידי קריאת שמע שלא בעונתה שהוא רק כקורא בתורה. שצריך זכיר שיצטייר האור לברכה אבל הקורא קריאת שמע בעונתה מרוויח הרבה מאד שזוכה לצייר אור למעלה קודם שירד למטה. שעל ידי זה נצטייר האור מלמעלה בבחינת ברכה עד שאין הכלים פגומים של זה העולם יכולים לקלקו כנ"ל שזהו יסוד כל התורה כולה. כי על ידי זה זוכה לקבל תמיד אור התוה בבחינת ברכה. על ידי שכבר תיקון כלי המוחין על ידי הקריאת שמע

על ידי שירד האור מלמעלה בבחינת ברכה כנ"ל. ועל כן קבעו ברכת יוצר המאורות בקריאת שמע. כי עיקר קריאת שמע הוא בחינת ציור האור שמשם כל המאורות כ"ל:

אות ט

ועל כן זמן קריאת שמע של שחרית נמשך עד שלש שעות. כנגד תלת מוחין שהם בחינת הכלים שבהם נצטייר האור כנ"ל. ועל כן כשנמשך אור יום להצטייר למטה נמשך הציור ג' שעות כנגד ג' מוחין שעל ידים הציור כנ"ל. ועל כן כל ~ אותן ג' שעות אז הוא זמן קריאת שמע של שחרית כדי לזכות על ידי הקריאת שמע לצייר האור למעלה בבחינת ברכה. כדי לתקן על ידי זה כלי המוחין. עד שיהיה האור נמשך ונצטייר תמיד בבחינת ברכה כנ"ל. וזה בחינת קדושה משולשת שאומרים בברכת יוצר יוצר אור. קדושה משולשת היא כנגד תלת מוחין חב"ד כידוע. כי המוח נקרא קדש. ועל ידי קדושה משולת מקדשין התלת מוחין שיהיה בבחינת תיקון הברית שנקרא קדושה. כי כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה (ויקרא רבה פרק כ"ה) ועל ידי זה זוכין לצייר האור לברכה. שזהו בחינת קריאת שמע כנ"ל. וזהו בחינת לעומתם משבחים ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו. מקומו דא כתר כידוע. וכמובא בדברי רבינו ז"ל בהתורה אמצעיתא דעלמא וכו' (בסימן כ"ד). כי אנו ממשיכין האור משרשו העליון ממקום שהוא קמיץ וסתים. ולצירו שם מיד בבחינת ברכה בג' בחינות הציור שצריכין לציירו על ידי השלש מוחין שזהו בחינת שלש קדושו"ת כנ"ל. כי עיקר הציור בג' העולמות שהם בריאה יצירה עשיה. כי אצילות שם עיקר בחינת קמיץ וסתים ושם נאמר לא יגורך רע. כי אין להקליפות אחיזה שם כלל. כי שם כולו אלקות גמור. כי תמן איהו וגרמוי חד בהון וכו' כידוע ועל כן אין שייך שם ציור האור לפי הכלי כלל. רק כשמתחיל האור לירד לבריאה יצירה עשיה שם מצטייר האור כי עיקר התחלת הציור הוא מבריאה שהיא בחינת בינה דמקננא בכרסיא שהיא בריאה כידוע. ובינה היא בחינת נקודת צירי כידוע. אבל אף על פי שהאור הוא בבחינת ציור בעולם הבריאה. אף על פי כן כנגד עולם היצירה הוא בבחינת קמיץ וסתים. בחינת חשך שאין בו שום תפיסה. שזהו בחינת וברא חשך כנ"ל. וכשיורד לי צירה שם מצטייר יותר בבחינת אור. עד שיורד ובא למטה בעולם העשיה ששם גמר הציור. נמצא שעיקר הציור הוא בגף עולמות בריאה יצירה עשיה. כי הציור הוא בג' בחינת. בחינת אור מים רקיע כידוע. וכנגד כל זה הם בחינת השלש שעות ראשונות של היו שהם זמן קריאת שמע. כי בהם נצטייר האור. כי הם שלש שעות כנגד כל השלש בחינת הנ"ל. וגם למטה צריכין שיצטייר האור בג' בחינות שהם מקום וציור זמן כמבואר בדברי רבינו ז"ל במקום אחר (סימן ס"ו). ועל כן הם שלש

שעות כנ"ל. וזהו שאנו מבקשין הושענות. הושענא שלש שעות. שלש שעות דייקא. כי בהם צריכין ישועה גדולה כדי לצייר האור לברכה כנ"ל:

אות י

וזה בחינת עסק התורה של השם יתברך. שהוא עוסק בתורה בשלש שעות הראשונות של היום כמו שאמרו רז"ל (בעבודה זרה ד' ד'). ולכאורה תמוה הענין מאד איך שייך אצלו יתברך עסק התורה. הלא כל התורה מאתו תצא. והוא יתברך יודע כל התורה בידיעה אחת ברגע אחת. אך כל זה הוא בחינת הנ"ל כי מצד רחמיו המרובים על ישראל על כן הוא יתברך בעצמו עוסק בתורה ג' שעות כדי להמשיך אור התורה בבחינת ציור לטובה ולברכה מלמעלה קודם שירד למטה. וזהו בחינת עסק בתורה של השם יתברך. כמו שלמטה צריכים לעסוק בתורה. כי לסרר הדין וההלכה. כי מקודם הבירור עדיין האור התורה קמיץ וסתים מנו. וכפי מה שזוכה לברר הדין כן מצייר האור לפי בחינתו. כמו כן השם יתברך בעצמו כביכול עוסק בתורה לטובת ישראל. לברר ולצייר אור העליון מאד. שהוא בחינת קמיץ וסתים מכל העולמו. והקדוש ברוך הוא יושב ועוסק בתרוה ג' שעות ומצייר האור לברכה. ועל כן צריך משך זמן דייקא. כי הציור הוא בזמן דוקא. כי מעלה מהזמן אין משיגין הציור. ועל כן נמשך הזמן ג' שעות ראשונות דייקא. כי אלו הג' שעות ראשונות של היום הם זמן קריאת שמע. שבהם מציירין ישראל האור לברכה למעלה קודם שירד למטה על ידי מצות קריאת שמע בעונתה כנ"ל. ועל כן גם הקדוש ברוך הוא יושב אז ועוסק בתורה. כדי לצייר האור לברכה ולטובה קודם שירד למטה כדי שיהיה בנקל להם לי שראל לצייר האור לברכה גם כשירד למטה. וזה בחינת אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים וכו'. כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה. היינו, אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים שהם מציירין האור שלמעלה להיפך שמשם נמשכין עצות רעות של רשעים והדרך של החטאים וכו'. כי זהו בחינת לא זכה נעשית לו סם מות בחינת (הושע י"ד) ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם. וצריכין לשמור מזה מאד. לבלי לילדם בדרך עצתם שמהפכין האמת. ופוגמין באור התורה על ידי כליהם הרעים והפגומים שעל ידי זה נתהפך להם אור התורה לעצות רעות בחינת עצת רשעים. כי לא זכה וכו' כנ"ל. וזהו כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו וכו'. שצריך האדם שיהיה כל חפצו ומגמת נפשו לזכות לתורת ה'. שיצטייר האור לטובה ולברכה כפי האמת כרצונו יתברך באמת. שזהו בחינת תורת ה' מה שהשם יתברך בעצמו עוסק בתורה ומצייר האור לטובה ולברכה. וזהו ובתורתו יהגה בתחלה היא תורת ה' ואחר כך נעשית תורתו כמו שאמרו רז"ל (קידושין ל"ב). דהיינו שיהיה

נעשה תורתו מתורת ה'. דהיינו שאפילו כשנעשית תורתו, דהיינו כשהוא מצייר האור למטה, יהיה תורתו נעשית מתורת ה'. שיהיה הציור של תורתו כמו הציור של תורת ה' שהוא בחינת עסק התורה של הקדוש ברוך הוא בעצמו. שהוא יתברך בעצמו מצייר האור בוודאי לטובה ולברכה כנ"ל. וזהו שסיים והיה כעץ שתול וכו' וכל אשר יעשה יצליח. כי יזכה שיצטייר האור תמיד לברכה. ועל כן כל אשר יעשה יצליח בוודאי לא כן הרשעים וכו'. כי הם מציירי האור להיפך וכו' כנ"ל. וזהו כי יודע ה' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד. דרך דייקא. בחינת ישראים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם. שזהו בחינת ושמתן זכה נעשית לו סם חיים וכו'. שזהו בחינת הנ"ל כפי מה שמצייר האור כפי מה שזוכה לתקן כלי המוחין שלו על ידי אמונה ותיקון הברית כנ"ל. וזה שאנו מבקשין קודם קריאת שמע והאר עיניו בתורתך שנזכה שיאיר עינינו בתורתו. שנזכה לכוון האמת תמיד להוציא מכל לימודי התורה הקדושה עצות ודרכים ישרים לעבודתו יתברך, ולא יצטייר אור התורה אצלינו להיפך ח"ו ובבחית לא זכה וכו'. וזהו והאר עיניו, עיניו דייקא. כי העיקר תלוי בתיקון העינים שהם בחינת שבעים פנים לתורה שזוכין כפי מה שמשברין תאוות ניאוף התלוי בעינים שהיא תאוה רעה שכולל הרע של כל השבעים אומין כמבאור בהתורה הנ"ל. ועל כן עיקר הבקשה שנזכה לתיקון העינים לשבר תאוה הנ"ל ולשכות לשבעים פנים של תרוה בחינת והאר עיניו בתורתך כנ"ל. וזה שאומרים קודם קריאת שמע של ערבית ונשמח בדברי תורתך וכו' כי הם חיינו וכו'. חיינו דייקא. בחינת כי היא חייך וכו'. היינו שאנו רוצים לקבל התורה בבחינת חיים, בבחינת זכה נעשית לו סם חיים ולא להיפך ח"ו. כי אנו עוסקים עכשיו לומר קריאת שמע וליחד שמך ולכלול באחדותך, שעל ידי זה נזכה שיצטייר האור למעלה בבחינת ברכה וחיים וכו' כנ"ל עד שנזכה לקבלו גם למטה בבחינת ברכה, בבחינת זה נעשית לתו סם חיים כנ"ל:

אות יא

וזה בחינת ותן טל ומטר לברכה. שזה זוכין על ידי אמונה על ידי קריאת שמע. כמו שכתוב בקריאת שמע השמרו לכם וכו' וסרתם ועבדתם אלהים אחרים וכו' ועצר את השמים ולא יהיה מטה וכו' היינו כשפוגמין באמונה אין מציירין האור לברכה, ומשם נמשכין כל הקללות ח"ו שנתקללה האדמה בעבור האדם שפגמה באמונה כמו שאמרו רז"ל. ואז נעצר המטר כי אין הגשמים יורדין אלא בזכות האמונה כמו שאמרו רז"ל (תענית ח') שעל ידי זה נצטייר האור לברכה, בחינת גשמי ברכה, בחינת ותן טל ומטר לברכה. וזה בחינת הזכרת גשמים ושאלת גשמים ובין ההזכרה והשאלה נמשך השמך

זמן. כי מתחילין לזכור הגשמים בשמיני עצרת והשאלה היא ס' יום אחר התקופה. כי בתחלה מזכירין הגשמים לבד ואין מבקשין עליהם. ואז ממשיכין אור השפע של בחינת הגשמים בבחינת קמץ וסתים שזהו בחינת הזכרה שמזכירין רק גבורותיו שהוא יתברך יכול להוריד גשמים. אבל אין מציירין עדיין האור שיוכל לירד למטה. כי אין מבקשין עדיין עליהם שירדו ויצטיירו עד השאלה. שאז מבקשין שירדו הגשמים, דהיינו שיצטייר האור למטה בבחינת גשמי ברכה, בחינת ותן טל ומטר לברכה. ועל כן נמשך זמן בין ההזכרה והשאלה כי ציור האור צריך המשך זמן כנ"ל. וזה בחינת ס' יום אחר התקופה שאז השאלה כנגד ס' ~ אותיות שבברכת כהנים שעל ידי זה נצטייר האור לברכה כדלקמן:

אות יב

וזהו בחינת עשרה בטבת. בחינת הג' צרות שאירעו בטבת שחושב שם בהסליחות שמת עזרא הסופר ונכתבה התורה יוונית בימי תלמי המלך והתחיל חורבן בית המקדש. כי כולם הם בחינה אחת, בחינת פגם הנ"ל. כהיינו שקשה לצייר האור לברכה מחמת הג' צרות הנ"ל. כי מת עזרא הסופר שהיה כותב ספר תורה. והוא הגודל קדושתו היה כותב הספר תורה בקדושה גדולה והיה מצייר האור לברכה בודאי. ועכשיו מי יקום בעדנו. ואיך מוצאין סופר כזה שיכתוב ויצייר לנו ~ אותיות התורה הקדושה בבחינת ברכה. עד שכל העוסקים בספר תורה כזאת יאיר עיניהם בהתורה. ובנקל יציירו האור לברכה. כי כבר נצטייר לטובה על ידי הסופר ההגון. ולא די שאבדנו סופר כזה שהוא עזרא הסופר שהיה מצייר בכתיבתו ה~ אותיות של התורה לברכה, אף גם בעוונותינו הרבים נכתבה התורה יוונית. שהוא ההיפך ממש מכתיבת ספר תורה של עזרא הסופר מהיפך אל היפך. כי הם בודאי מציירים אור התורה להיפך על ידי כתיבתם והעתקתם. שמזה נמשך כל האפיקורסות והכפירות של המחקרים והפללוסופים שמהפכים דברי אלהים חיים. ומהפכים דברי התורה הקדושה לאפיקורסות וכפירות שלהם רחמנא ליצלן. ועל כן הם רוצים לחנך את הבנים בלימוד מקרא לבד. בלי פירוש רז"ל שבגמרא ומדרשים ואגדות. כי הם רוצים לצייר ח"ו אור התורה כפי כליהם הרעות. כפי מוחיהם הפגומים והמקולקלים מאד מאד על ידי ריבוי תאוות ניאוף שהם משוקעים בה מאד כמפורסם וכאשר הם יודעים בעצמם ועל כן אינם רוצים שיעסקו בניהם בגמרא ומדרשים של רז"ל שכבר התחילו לצייר אור התורה קצת ולפרשה לטובה. וזה בחינת חורבן בית המקדש. כי בבית המקדש היו כהנים עוסקים בעבודתם. ועל ידי זה היו ממשיכין כל ההשפעות והברכות. כי היו מציירים האור לברכה. כי הכהנים הם מבחינת קמץ בחינת וקמץ

הכהן. ויש להם כח על ידי עבודתם להמשיך האור מבחינת קמץ לצירי לציירו בבחינת ברכה, שזהו בחינת ברכת כהנים שמסרה התורה להם לברך את ישראל. כי הם יכולים להמשיך האור מקמץ לצירי לציירו לברכה כנ"ל. וכמבואר מזה לעיל בהלכות ברכת התורה ובהלכות פסח עיין שם:

אות יג

וזה בחינת קרבונת שאומרים קודם התפלה. ואז אומרים קריאת שמע. וזה בחינת מה שצריכין לר~ אות ולהשתדל להתקרב לצדיק הגדול ביותר מאד וכל מה שהוא חולה בנפשו ופגום יורת ויותר הוא צריך צדיק גדול יותר שיוכל לתקן גם נפשו הפגומה מאד. כמבואר מזה בהתורה מישרא דסכינא (בסימן ל'). היינו על פי המבואר למעלה כי הצדיק צריך אומנות גדולה וחכמה יתירה לתקן נפשו"ת הפגומים כי אי אפשר לומר להם תורה בפשיטות כפי מה שהם צריכים. מחמת שכליהם פוגמים מאד. וכל מה שיאמר להם יהיה נפגם ונתקלקל אצלם על ידי כליהם הפגומים על ידי פגם הברית שלהם. כי אין יכולין לתפוס דיבורי של הצדיק. כי אם כפי תיקון הברית שהוא תיקון המוחין שהם הכלים לתפוס ולקבל אור התורה והאמת של הצדיק. ומאחר שכליהם פגומים מאד אם כן מאין יבא עזרם. על כן צריך הצדיק לתחבולות רבות מאד להמשיך אור התורה והעצות הקדושו"ת בדרך נפלא ונורא מאד. עד שיגיע לאזנם עד שיבינו פשיטות העצה באמת לאמתוט איך לצאת מאפילה לאורה.וכל זה הוא בחינת הנ"ל היינו שהצדיק בגודל קדושתו ותוקף מעלתו הרמה למעלה למעלה. במקום שאין יד שכל אנושי מגיע לשם. זה הצדיק יכול לצייר האור גם למעלה למעלה במקום שאין יד הקליפות והסטרא אחרא שולטין שם ואזי יכול להמשיך האור מתוקן ומצוייר לטובה למטה עד שלא יוכלו פגם כליהם לקלקל האור ולציירו להיפך. אדרבה זה האור המתוקן והמצוייר לטובה יתקן ויזכך כליהם. כי יזכו על ידי האור הזה לתיקון הברית שהוא בחינת תיקון הכלים של האור שהם בחינת המוחין כנ"ל והעיקר אם יזכו להאמין בו באמונה שלימה שעל ידי זה הם נכללין בו ומקבלים ממנו האור כפי מה שציירו הוא מלמעלה עד למטה למטה לטובה ולברכה. כי כבר מבואר לעיל קצת שמה שהוא בחינת קמיץ וסתים למטה, למעלה במדריגה הגבוה יורת הוא בבחינת צירי בבחינת ציור וכו' כנ"ל. ועל כן הצדיק שהוא גבוה מאד במדריגה גבוה מאד הוא יכול לצייר כל האורות שלמעלה במקומותיהם העליונים שנחשבים אצלינו לבחינת קמיץ וסתים כי מדריגתו גבוה מאד. ועל כן כל מה שהוא פגום יותר הוא צריך צדיק גדול ביותר שיעסוק בתיקון נפשו. היינו שצריך צדיק גדול ביותר שיוכל לצייר האור למעלה למעלה יותר.

ולהמשיכו בבחינת ציור ותקון לטובה למטה למטה יותר, ולא יוכלו ליגע בו ידי זרים. כי האדם על ידי חטאו הוא יורד למטה, ופוגם למעלה. שמסלק האור מהעולמות השייכים לשורש נשמתו. והכל כפי הפגם כן יורד למטה למטה וכן פוגם למעלה למעלה. למשל כשח"ו פוגם בעבירה אחת, אזי כפי הפגם כן מסלק האור מאיזה עולם. כגון שיש אינו פוגם בחטאו כי אם בעולם היצירה. ואז גם ירידתו למטה אינו ירידה גדולה כל כך. וכשח"ו פוגם יותר אזי מגיע הפגם ח"וט בעולם גבוה יורת וגורם אחיזת הקליפות וסטרא אחרא גם שם. ואזי ירידתו גם כן עמוקה יותר ח"ו וכן להלן ח"ו. נמצאזה שפגם בעולם היצירה וגרם אחיזת הסטרא אחרא שם. אזי אם יהיה נמשך האור שקמיקוסתים מבריאה ליצירה כדי שיצטייר ביצירה כנהוג תיד. לא היה נשאר לו לקבל שום עצה ולשוב אל ה'. כי כשיצטרך לצייר האור ביצירה יצטייר להיפך ח"ו על ידי הסטרא אחרא והקליפות שגרם להתאחז שם. על כן בהכרח שיתקרב לצדיק גדול כזה שיש לו כח לעלות לעולם הבריאה שגבוה יותר. ולצייר שם האור לטובה ולברכה ולהמשיך זה האור בבחינת ציור לברכה עד מקומו שנפל לשם על ידי חטאו באופן שלא יגעו בו ידי זרים. שהם הקליפות והסטרא אחרא הנאחזין בו כדי שלא יוכלו להפוך דעתו מן האמת. שלא יוכלו לצייר האור להיפך ח"ו. וכן כשפוגם יותר. ופוגם בעולם גבוה יותר. הוא צריך צדיק גדול וגבוה יותר שיוכל לעלות לעולם גבוה עוד יורת ויותר לצייר שם האור לברכה ולהורידו למטה למטה יפותר למקום שנפל לשם ח"ו וכן להלן ח"ו. עד שיש שנפלו כל כך ופגמו כל כך עד שפגמו בכל העולמות שלמעלה עד למעלה למעלה עד אור העליון שהוא בחינת קמיץ וסתים ממש ששם עיקר בחינת קמיץ. כי הוא קמיץ וסתים מכל העולמות שלמעלה. וכשפגמו כל כך. גם ירידתם עמוקה מאד מאד. עד שיש שנפלו לשאול תחתיות ומתחתיו רחמנא ליצלן. ואז אי אפשר לתקנם כי אם על ידי הצדיק הגדול במעלה מאד מאד. שיכול לעלות לעמלה מעלה עד אין סוף ולירד עד אין תכלית. והוא יכול לצייר האור גם למעלה מעלה. כי הוא ממשיך האור מבחינת הקמץ העליון שאין למעלה ממנו. שהוא בחינת כתר עליון. ומשם הוא ממשיך האור ומציירו שם בחינת ברכה. כי בגודל כחוו וחכמתו יש לו כח לצייר האור גם שם. והוא ממשיך האור בגודל כחו דרך הכל העולמות. ומציירו בכל עולם ועולם לטובה ולברכה. עד שממשיך עצות טובות בחינת אור מצוייר לברכה למטה למטה. עד שמגיע הארה ותיקון אפילו לאלו הנפשו"ת שנפלו למטה למטה מאד למקום שהם שם. כי כל מה שהצדיק עולה למעלה יורת ומצייר האור למעלה יותר. הוא יכול המשיכו למטה למטה יותר. כמובן כל זה בדברי רבינו ז"ל. ועל כן כל מה שהוא חולה בנפשו יותר ויותר הוא צריך רבי גדול שהוא צדיק גדול ביותר כנ"ל. וזה בחינת

קרבנות וקטורת. כי איתא שסלוקא דקרבנין עד אין סוף. ואף על פי כן אנו אומרים קרבנות לתקן עולם העשיה שהוא עולם התחתון ביותר כידוע. היינו כנ"ל. כי קורבנות יש להם זה הכח לעלות למעלה למעלה ולתקן וצייר האור שם במקום שאין יד הקליפות יכולה להגיע לשם על ידי שום פגם שבעולם יהיה איך שיהיה. כי הקבנות עולין עד אין סוף שהוא למעלה מן הכל והם ממשיכין האור משם ומציירין האור שם למעלה למעלה. ומשברין כח הקליפות עד שמורידין האור למטה למטה. ומבטלין ומשברין כל הקליפות והסטרא אחרא הנאחזין אפילו בעולם העשיה ששם אחיזתם ביותר. גם ~ אותן מבטלין הקרבנות על ידי גודל כחם עלידי עוצם האור שהמשיכו מלמעלה מעלה בבחינת ציור לברכה כנ"ל. וזה בחינת קטרת שהוא המובחר מכל הקרבנות. כי קטרת עולה למעלה מכל הקרבנות עד שמצייר האור לטובה למעלה למעלה עד שמכניע בו ומבטל עמקי עמקי הקליפות ומוציא כל הנפשו"ת וכל נצוצות הקדושה משם שזהו סוד י"א סמני הקטרת. היינו כנ"ל שכל מה שעולין מעלה יותר יכולין לתקן הקדושה שנפלה לעמקי הקליפות ביותר שבשביל זה צריכין להתקרב להצדיק הגדול ביותר כנ"ל. וזהו בחינת יום הכפורים שאז נכנס הכהן גדול לפני ולפנים עם קטרת לכפר על בני ישראל. היינו כנ"ל שכל מה שצריכין להמשיך כפרה ותקון להנצוצות שבעמקי הקליפות יותר צריכין לעלות למעלה יתירה יותר. ועל כן ביום הכפורים שהיה צריך הכהן גדול לכפר על כל בני ישראל על כל החטאים והעונות והפשעים שגרמו לירד לעמקי הקליפות ח"ו. על כן היא צריך לעלות למעלה למעלה יותר שזהו בחינתמה שנכנס לפני ולפנים. שאז נכנס למקום שנכנס לקדושה עליונה וגבוה מאד מאד למעלה מכל העולמות כמו שכתוב (ויקרא ט"ז) וכל אדם לא יהיה באהן מועד בבואו לכפר בקדש וכו' ואמרור "ל (ירושלמי ברכות פרק א') וכל אדם העליון וכו'. והבן היטב להיכן נכנס הכהן גדול. וכל זה כדי לכפר על כל החטאים כדי לתקן ~ אותם שנפלו לעמקי הקליפות כנ"ל. והצדיק האמת הוא גדול יורת אפילו מוה כהן גדול שנכנס לפני ולפנים כמו שאמרו רז"ל (סוטה ד') יקרה היא מפנינים מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים. כי יש עבירות שגם הכהן גדול אינו יכול לכפר עליהם ביום הכפורים כמו שאמרו רז"ל (יומא פרק ו') שיש עבירות שיום הכפורים תולה ומתיה מכפרת אבל התלמיד חכם האמת יכול ליכנוס עוד לפנים יותר ויותר, ולהמשיך כפרה ותיקון גם להם וכנ"ל. וזה (משלי ט"ז) חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה. היינו שיש עוונות שגורמים חמת מלך ח"ו עד שאין מועיל להם אפילו הכפרה של הכהן גדול ביום הכפורים כי אם מלאכי מות. שאין נגמר כפרתו עד המיתה. בחינת יום הכפורים תולה ומיתה מכפרת. אבל ואיש חכם יכפרנה.

כי החכם האמת שהוא בחינת הצדיקים אמתים יכולים לתקן הכל אם יזכה להאמין בהם באמת כנ"ל:

אות יד

ועלכ ן אומרים קריאת שמע קודם פרשת הקרבנות. כי עיקר התיקון של הקרבנות וקטרת שיש להם כח לעלות למעלה למעלה ולצייר שם האור לברכה וכו'. כל זה זוכין על ידי קריאת שמע שהיא אמונה שזהו העיקר שעל ידי זה נכללין בו יתברך ובצדיקיו האמתיים ובתורתם הקדושה. וזוכין להמשיך האור בבחינת ציור מלמעלה לטובה ולברכה שעל ידי זה זוכין אחר כך שיתתקן הכל. כי זוכין אחר כך לקבל עצות נכונות, עד שיזכה לתשובה שלימה שזהו בחינת קרבנות שמכפרין שאומרין אחר הקריאת שמע. כי הקרבנות הם בחינת תשובה כמו שכתוב (ויקרא ט"ז) והתודה עליו וכו'. כי עיקר בחנית תיקון הקרבנות שהוא בחינת כפרת עוונות שזהו בחינת תקון התשובה. זה זוכין רק על ידי אמונה שהיא בחינת קריאת שמע כנ"ל:

אות טו

והנה מבואר בהתורה הנ"ל. שקריאת שמע עם דמעות מכניעין תאוות ניאוף לגמרי. ועל כן זה שרגיל בהרהורים ח"ו צריך לבכות בשעת קריאת שמע וכו' עיין שם. וזה סוד (בראשית מ"ו) ויבך על צואריו עוד הנאמר ביוסף כשבא ליעקב. ואמרו רז"ל שיעקב היה אז קורא את שמע. זה בחינת סוד הנ"ל. בחינת בכיר בשעת קריאת שמע כדי לבטל תאוות ניאוף שהוא רע הכולל מכלל ישראל שהיו תלויים בהם. כי יעקב ויוסף כחדא חשיבי. ועל כן הבכיה של יוסף וקריאת שמע של יעקב נחשב לאחד. וכל זה היה בשעת כניסת יעקב עם השבעים נפשו"ת לגלות מצרים. שעיקר הגלות היה בחינת הנ"ל. מה שצריכים הנפשו"ת של בית יעקב להצטרף ולהתנסות בגלות של שבעים אומות ובתאוותיהן. שהעיקר הוא תאוה הכלליות שהוא רע הכולל כנ"ל. שזהו בחינת גלות מצרים (וכמבואר בהלכות פסח). ועל כן אז בעת כניסתן לשם קרא יעקב את שמע. כי על ידי קריאת שמע מכניעין זאת התאוה. ויוסף הוסיף לבכות על צואריו אז כדי להשלים התיקון הנעשה על ידי הבכיר בשעת קריאת שמע. כי יוסף ידע שהזוהמא של מצרים גדולה כל כך עד שאין די לבטל זוהמת מצרים שהוא רע הכולל הנ"ל על ידי קריאת שמע לבד. רק צריכין גם לבכות בשעת קריאת שמע, וכנ"ל. כי עיקר הבכיר שהוא לגרש המרה שחורה שפחה בישא וכו', שמשם תאוות ניאוף. זה נעשה על ידי יוסף דייקא. כי הוא היה לו הנסיון עם השפחה בישא נשג"ז וכבש יצרו. נמצא שעיקר המלחמה עם השפחה בישא הוא על ידי יוסף הצדיק. ועל כן הוא דייקא בכה. לגרש בחינת השפחה בישא אמא דע"ר שהוא טחול מרה שחורה. לגרשה על ידי הדמעות. ויעקב קיבל אז

עול מלכות שמים בקריאת שמע. שבכח הזה מגרש יוסף הצדיק השפחה בישא על ידי הדמעות. כי עיקר בחינת קריאת שמע נמשך מבחינת יעקב ישראל בבחינת שמע ישראל. ישראל סבא. שהוא נכלל באחדותו יתברך. בבחינת ה' אלקינו ה' אחד. ובכחו יש לנו בני ישראל כח לקבל עלינו עול מלכות שמים וליחד שמו יתברך בקריאת שמע בכל יום. כי יעקב ויוסף כחדא חשיבי. ועיקר תיקון נפשו"ת שיראל זכות לעמוד בנסיון בגלות מצרים שהוא בחינת הצירוף של התאוה הנ"ל, הוא על ידי שניהם דייקא. כי למחיה שלחו אלקים לפניהם. כי על ידי שעמד בנסיון על ידי זה הכניע זוהמת מצרים. ועל ידי זה יש כח לישראל לעמוד בנסיון של תאוה זאת. ועיקר כחו לעמוד בנסיון היה על ידי יעקב כמו שאמרו רז"ל (סוטה לו) דמות דיוקנו של יעקב נזדמנה לו. כי שניהם יעקב ויוסף כחדא חשיבי. אך עיקר בחינת המלחמה הוא בבחינת יוסף כנ"ל. ועיקר קבלת עול מלכות שמים שעל ידי זה יש לו כח להלחם הוא בחינת יעקב. ועל כן שניהם נכללו יחד בשעת קריאת שמע. ויוסף בכה אז שעל ידי זה גירש השפחה בישא רע הכולל הנ"ל בכח הקריאת שמע של יעקב שקרא אז. שזהו בחינת בכיה בשעת קריאת שמע הנ"ל. שעל ידי זה מבטלין לגמרי תאוה הנ"ל. וכל זה היה בשביל כלל ישראל כדי שיוכלו לעמוד בנסיון בתאוה זאת. ולזכות לשבעים פנים של תורה. שהוא בחינת קבלת התורה אחר יציאת מצרים. וכמבואר מזה בהלכות פסח:

אות טז

וזה שמבואר שם בהתורה הנ"ל. שי"ב תיבות שבשמע וברוך שם הם כנגד י"ב שבטי י"ה. כי עיקר קריאת שמע נתגלה על ידי שנים עשר שבטי י"ה עם יעקב אביהם שכלול מכולם. כמו שאמרו רז"ל (בראשית רבה פרק צ"ח) על פסוק (בראשית מ"ט) ויקרא יעקב לבניו וכו' שבקש לגלות את הקץ וכו'. אמר שמא יש בכם וכו'. פתחו ואמרו שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד. כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבינו אלא אחד. פתח יעקב ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. נמצא שעיקר קריאת שמע נתגלה על ידי יעקב ובניו שכלול מהם. שהם י"ב שבטי י"ה. היינו כנ"ל. כי י"ב תיבות שבק"ש הם כנגד י"ב שבטי י"ה. כי עיקר הקריאת שמע נתגלה על ידם כנ"ל. ועל ידי זה הכניעו זוהמת מצרים. עד שזכו ישראל לעמוד בנסיון בצירוף בהתאוה הזאת ולצאת משם בשלום. ולקבל את התורה בשבועות. בחינת שבעים פנים לתורה וכנ"ל:

אות ח

כי התגלות האור הוא בחינת נבואה בחינת ואראה את ה' בחינת בשם ה' אלהינו נזכיר ראשי תיבות נבי"א המובא בהא"ב ועיקר הנבואה ביום כמו שדרשור ז"ל על פסוק ביום צוותו וכו'. ועל כן לנביאי אומות העלם אינו נגלה אלא בלילה כמו שאמרו רז"ל (במדרש

רבה פרק כ'). כי אצלם מגיע הנבואה בודאי רק בבחינת אתערותא דלעילא כי הם אינם ראויים בודאי על כן באה עליהם הנבואה בלילה דייקא. גם אפילו בנביאי ישראל הצדיקים נמצא שלפעמים שנגלה עיה בלילה. וזה כשקיבלו הנבואה בעת שעדיין לא היו כדאי וראוים להתגלות הזאת. כי בענין אתערותא דלעילא ואתערותא דלתתא יש כמה בחינת. כי אפילו כשמקבל האור על ידי אתערותא דלתתא. אבל אין ההתעוררות ראוי ל~ אותו ההתגלות נחשב בחינת אתערותא דלעילא. וזה היה שלימות משה שזכה לנבואת פנים בפנים יותר מכל הנביאים מחמת שהיה קדוש ופרוש כל כך ויגע כל כך בשביל השם יתברך עד שזכה לקבל התגלות הנבואה רק בבחינת אתערותא דלתתא שזה עיקר שלימות האור כנ"ל. וזה שהוכיח ~ אותם השם יתברך (במדבר י"ב) אם יהיה נביאכם ה'. נביאכם דייקא. שהשם יתברך הוא נביא שלהם דהיינו שממשיך עליהם הנבואה מלמעלה בבחינת אתערותא דלעילא. ועל כן בחלום אדבר בו כנ"ל. לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא וכו' ותמונת ה' יביט. יביט דייקא שהוא בעצמו מביט בתמונת ה' בבחינת אתערותא דלתתא בשלימות שזוכה על ידי קדושתו ופרישותו. כי הם אף על פי שהיו צדיקים נוראים ובודאי קיבלו הנבואה בקדושה על ידי הכנתם בחינת אתערותא דלתתא אבל כנגד משה נחשב קבלת נבואתם בבחינת אתערותא דלעילא בבחינת אם יהיה נביאכם ה' וכנ"לך. ועל כן פירש שם רש"י שוהם צועקים מים מים דהיינו שלא היתה הכנתם בשלימות וכנ"ל:

אות ט

נמצא שעיקר התנוצצות האור בבקר שאז הוא בחינת אתערותא דלתתא שנשלם על ידי התשוקה של כל הלילה. אבל בלילה שהוא בחינת תחלת הבריאה תחלת היום. אז לא נשלם אתערותא דלתתא ואז האור מגיע רק בבחינת אתערותא דלעילא בבחינת (שיר השירים ה') אני ישנה ולבי ער קול דודי דופק וכו'. בבחינת (שם) דודי שלח ידו מן החור ומעי המו עליו. כי השם יתברך מאיר להאדם שהוא במדריגה התחתונה בבחינ חשכת לילה בבחינת גלות ומאיר עליו התנוצצות גדול בלבו ודעתו והכל כדי שיהיה נמשך אחריו בבחינת (שם א') משכני אחריך נרוצה. ועל כן אחר כך מיד נעלם ועובר ממנו ההתנוצצות וההארה הזאת כי ההתנוצצות היה רק לרמז לו נעימות האור כדי שירדוך אחיו. וזה עיקר בחינת הכרוז שקורין להאדם בכל פעם שישוב אליו יתברך. וזה בחינת פסח שאז מגיע ההארה שלא בהדרגה קודם הקץ אף על פי שאינו כדאי ואחר כך מיד ביום ב' נסתלק כי ההארה לא היתה כי אם לרמז שנרדוך אחריו וכנ"ל וכמובא מזה בספרים בשם הבעל שם טוב ז"ל ובדברינו במקום אחר. ועל כן צריכין אחרק כך לספור

מ"ט ימי הספירה כדי לטהרינו וכו' כי אחר כך צריכין להתחיל להכין עצמינו בבחינת אתערותא דלתתא כדי שנזכה לקבל התורה בשבועות שהוא כלל הנבואה שאז זכו כולם להתגלות אלקות באור גדול בבחינת אתערותא דלתתא ועל כן בלילה כל הלילה ראוי לקריאת שמע מחמת שאז הוא רק בבחינת אתערותא דלעילא ברחמיו שלא על ידי הכנתינו בשלימות על כן כל הלילה כשרה לזה מאחר שעיקר הארת הדעת שלא על ידינו. אבל בבקר שנעשה על ידינו בבחינת אתערותא דלתתא על כן אז צריכין זמן קבוע דהיינו בבקר בעת בקיעת האור דייקא שנמשך עד רביע היום שנחשב הארת האור כבוקע ומאיר מחדש. ואז עיקר זמן קריאת שמע על ידינו בבחינת אתערותא דלתתא כי מה שנעשה על ידינו צריך שיהיה בזמן קבוע. כי אנחנו בזמן והשם יתברך למעלה מהזמן. אך זה עיקר השלימות שיעלה ההתעוררות מלמטה על ידי מעשה התחתונים שהם בזמן כידוע:

אות י

וזה עיקר התשובה שנזכה אנחנו לשוב אליו יתברך על ידי ההתעוררות שלנו. כי זה הויכוח בין השם יתברך ובין ישראל שהשם יתברך צועק אלינו (מלאכי ג') שובו אלי ואשובה אליכם שאנחנו נשוב תחלה. וישראל אומרים (איכה ה') השיבנו ה' אליך ונשובה וכו' שהוא ישיבנו אליו וכמובא בספרים. ועל ידי תהלים שכולל כל מ"ט שערי תשובה שהם בחינת מקט ~ אותיות השבטים מ"ט ימי הספירה. מ"ט ~ אותיות שבשמע וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד על ידי זה נתתקן הכל. כי תהלים נאמר על ידי דוד מלך ישראל שהוא בחינת משיח שיזכה להשיג שער החמשים שכולל הכל, שהוא שכל נלא שזוכין על ידי זה להכניס בלב ישראל שיצעקו תמיד להשם יתברך שישיבנו אליו. ועל ידי זה בעצמו יהיה נחשב להתעוררות שלנו כאלו אנו שבים אליו מעצנו. כי באמת כל צעקתו יתברך שצועק אלינו שובו אלי וכו'. כוונתו זה בעצמו שאנחנו נצעוק אליו תמיד השבנו ה' אליך וכו'. נמצא שבאמת לאמתו אין מ חלוקת וחילוק כלל בין כנסת ישראל ובין השם יתברך רק שאין כל אחד מבין כוונתו הקדושה. וכל זה מחמ שלא נתגלה עדיין שער הנ". אבל על ידי התהלים נמשך הארת שער הנ' שכולל הכל מתתא לעילא ומעילא לתתא עד שנזכה לצעוק אליו תמיד איך שיהיה ועל ידי זה יתתקן הכל וכנ"ל:

אות יא

וזה בחינת עשרה מיני נגינה שבהם נאמר ספר תהלים.כי אתא בדברי אדומו"ר ז"ל בסימן רל"ז שעיקר ההתחברות עלידי נגינה בבחינת (בראשית כ"ט) הפעם ילוה אישי אלי הנאמר כשנולד לוי שעוסקין בשיר על הדוכן וכו' עיין שם. היינו כי שיר וניגון בחינת

תהלים על ידי זה עיקר ההתחברות של כנסת ישראל עם דודה כי עיקר הריחוק ח"ו הוא מחמת הויכוח ה"ל. שישראל רוצים שהשם יתברך יעוררם תחלה וישיבם אליו. והוא יתברך רוצה שכנסת ישראל תתעורר תחלה. אבל על ידי אמירת תהלים שכולל כל העשרה מיני נגינה מעילא לתתא ומתתא לעילא בבחינת מזמור לדוד לדוד מזמור. ואמרו רז"ל שלפעמים אומר שירה ואחר כך שורה עליו רוח הקדש ולפעמים להיפך ששורה עליו רוח הקדש ואחר כך אומר שורה היינו כ"ל שמזמורי תהלים כלול משני הבחינות מאתערותא דלתתא קודם ומאתערותא דלעילא קודם כנ"ל. על כן על ידי תהלים עיקר ההתחברות וההתקרבות של ישראל לאביהם שבשמים. מאחר שעל ידי זה נכללין יחד שני ההתעוררות. כי תהלים מעורר לב ישראל להשתוקק להשם יתברך. וזה נחשב להתעוררות שלנוט אף על פי שבאמת הכל מאתו יתברך וכנ"ל. וזה בחינת תכין לבם תקשיב אזניך. שהשם יתברך בעצמו מכין לבבינו להתפלל אליו. ואחר כך הוא מקשיב אזניו לשמוע דיבורינו כאלו הם יוצאים מאתנו בעצמינו. רק שאנו מחויבים על כל פנים להתעורר לזה בעצמו להשתוקק ולהתלל להשם יתברך על זה שיכין לבבינו אליו. שזהו בעצמו בחינת התפלה תכין לבם תקשיב אזניך. וכן מתפלל דוד בספר תהלים הרבה על זה כמו שכתוב (תהלים נא) אדני שפתי תפתחי וכו'. כי תהלים הוא בחינת התבודדות ושיחה בינו לבין קונו על ידי זה יכולין לפרש שיחתו על הכל ולבקש להשם יתברך על זה בעצמו שנוכל לבקשו השיבנו ה' אליך וכו' באמת. נמצא שהכל מאתו יתברך ואף על פי כן נחשב להתעוררות שלנו מאחר שאנו מתעוררים על כל פנים לבקש על זה וכנ"ל והבן היטב. כי בודאי בלי שום התעוררות כלל אי אפשר להתקרב:

אות יב

וזה מרומז שם בפסוקים (בשמואל ב' סימן כ"ג) שהביא משם אדומו"ר ז"ל בלקוטי תנינא סימן ע"ג לענין מעלת אמירת תהלים שהם ונאום הגבר הוקם על שהוקם עולה של תשובה כמו שדרשו רז"ל (מ"ק ט"ז) על ידי שהוא משיח אלהי יעקב ונעים זמירות ישראל שהוא ספר תהלים שיסד שנמשך מבחינת משיח שמשיג שער החמשים שכוטלל שני ההתעוררות יחד. שעל ידי העיקר ההתקרבות של ישראל לאביהם שבשמים מכל מקום שהם. וזהו (שם) לי דבר צור ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת אלקים. מושל באדם זה בחינת אתערותא דלעילא בחינת והוא ימשל בך וכמו שפירש רש"י שם. צדיק מושל זה אתערותא דלתתא היינו כלליות שני ההתעוררות יחד. וזה זוכין על ידי בחינת יראת אלקים היינו בחינת תהלים בחינת (משלי ל"א) יראת ה' היא תתהלל:

אות יג

ועל כן אין אומרים עיקר קריאת שמע ברכותיה בשחרית עד שאומרים תחלה מזמורי תהלים שהם פסוקי דזמרה שתקנו להו לומר קודם קריאת שמע וברכותיה. כי עיקר קבלת היחוד שעל ידי זה כנסת ישראל מתחברין בהשם יתברך אי אפשר כי אם על ידי פסוקי דזמרה שהם מזמורי תהלים שכלולים משזני ההתעוררות שעל ידי זה עיקר היחוד וכנ"ל. ועל כן אומרים המזמורים האחרונים שבסוף תהלים הם העשרה הלליות שאמר בסוף תהלים שכלולים מכל ספר תהלים שנאמר בעשרה מיני נגינה שכנגדם הם הערה הללויות שבסוף תהלים. ומזמור האחרון הוא כלליות דכלליות שכולל בזה המזמור בעצמו כל היוד הילולים וסיים כל הנשמה תהלל י"ק הללויה. כי אמרו רז"ל (פסחים קי"ז) בעשרה לשונות נאמר ספר תהלים וגדול מכולם הללויה שכולל שם ושבח בבת אחת. היינו בחינת הנ"ל. כי הללויה הוא עיקר בחינת כלליות ספר תהלים שכול שם ושבח בבת אחת. היינו בחינת אתערותא דלעילא ואתערותא דלתתא כולל יחד שזהו בחינת הללויה. שההלל שאנו רומאים והשם יתברך בעצמו הם שניהם אחד בבחינת (דברים י') הוא תהלתך והוא אלקיך שזהו עיקר שלימנות התפלה והתהלה כמובא (במקום אחר סימן י"ט בל"ת) וזהו הללויה בראש הללויה בסוף. וכן תקנו לשלשולי הללויה בתר הללויה כי נעוץ ראשו בסופו וסופו בראשו. וכן נעוצים ומחוברים המזמורים זה זה. כי הכל אחד הראש והסוף ההתעוררות עליון והתעוררות תחתון. וזהו בחינת כל הנשמה תהלל י"ק הללויה שהוא סיום ספר תהלים הוא כולל כל תהלים. היינו כמו שדרשור ז"ל (מדרש רבה דברים פרק ב') על כל נשימה ונשימה תהלל י"ק. וזה העיקר לידע שכל נשימה ונשימה מאתו יתברך ולהלל שמו יתברך על כל נשימה ונשימה. ואחר כך צריכין מיד להללו על זה בעצמו שאנו זוכין להלל שמו שזהו בעצמו הנשימה. כי עקר הנשימה שהוא הנשמה הוא להל שמו יתברך כמו שכתוב בזה הפסוק בעצמו כפשוטו כל הנשמה תהלל י"ק וכו'. נמצא שלעולם צריכין להלל שמו יתברך בבחינת ואנחנו נברך "ק מעתה ועד עולם הללויה. כי כל מה שמהללים שמו יתברך צריכין להללו על זה בעצמו שאנו זוכים להל שמו. כי באמת הכל מאתו יתברך בבחינת הוא תהלתך והוא אלהיך וכו'. וזהו בחינת כפילת הפסוק כל הנשמה תהלל י"ק כל הנשמה תהלל י"ק שכופלין בסוף ההללויות להודות על בחינת הנ"ל שאחר כך צריכין לומר כל הנשמה תהלל י"ק להללו על זה בעצמו שאנו אומרים כל הנשמה תהלל י"ק וכן לעולם. כי ההילול שנרא כאלו הוא מאתנו חושמו יתברך שניהם אחד כ"ל. שזהו בחינת הללויה שסיים בסוף ספר תהלים שכולל שם ושבח ביחד. שהוא בחינת כלליות

אתערותא דלעילא ~ אותערותא דלתתא יחד שעל ידי זה עיקר התחברות ישראל לאביהם שבשמים שזהו עיקר בחינת היחדוש זהוב חנית קריאת שמע בחינת ה' אלהינו ה' אחד. היינו ה' אלהינו שהוא בחינת החיות אלקות שלנו המלובש בנו בכל אחד ואחד בכל מקום שהוא, וה' בעצמו כביכול אחד. כי הכל אחד בתכלית האחדות. שזה עיקר שלימות האמונה לחבר וליד חלקי הנפש רוח נשמה שלו שהם חלק אלקי ממעל לחברם ולייחם עמו יתברך בבחינת (תהלים ק') הוא ענשנו ולו אנחנו. כי הכל אחד בתכלית האחדות רק שהשם יתברך כביכול מ סתיר עצמו מאתנו כדי שנתעורר מעצמינו אליו כדי שיהיה אתערותא דלתתא שעיקר הבריאה היתה רק בשביל זה כדי שיהיה אתערותא דלתתא כדי שלא תאכל הנשמה נהמא דכסופא כידוע. אבל מעוצם גשמיות העולם קשה לנו מאד להתעורר מעצמינו כראוי. כי בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו וכו' (קידושין ל'). ומחמת זה הוה מה דהוה שנתרחקנו בעוונותינו מו שנתרחקנו ונחרב בית ראשון ובית ני. ועדיין מרקקד בינו ועל ידי זה מתארך הגלות בעוונותינו הרבים. ועל כן עיקר התיקון על ידי אמירת תהלים בכוונה שכולל שני ההתעוררות יחד וכנ"ל. שעל ידי זה עיקר קבלת אמונת היחוד שאנו מקבלין עליו בכל יום שעל ידי זה נזכה להתקרב אליו יתברך ולהתחבר ולהכלל בו יתברך תמיד מכל המקומות שבעולם עד שנזכה לגאולה שלימה על ידי משיח צדקינו שיזכה להשיג ולגלות השער החמשים שעל ידי זה הכל ילכו בדרך זה לעסוק באמירת תהלים והתבודדות הרבה הרבה עד שנזכה לתקן הכל בחסדו הגדול יתברך:

אות יד

וזהו בחינת תהלה לדוד שאומרים מקודם ואמרו רז"ל (ברכות ד') כל האומר תהלה לדוד ג' פעמים בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא. מ"ט אילימא משום דאית בי' א"ב לימא תמניא אפי אלא משום דאית בי' פרנסה לימא הלל הגדול. אלא משום דאית בי' תרתי. והדברים תמוהים לכאורה מה קול הרש הזה שבשביל שיש בו א"ב על ידי זה מובטח לו שהוא בן עולם הבא. וגם הטעם הב' תמוה ביותר שבשביל שנזכר בו פרנסה יהיה מובטח כל כך. וגם התירוץ קשה לכאורה שמשני משום דאית בי' תרתי. אם כן יתקנו לומר תמניא אפי והלל הגדול. וצריכין לומר שכוונת התרצן הוא שמעלה גדולה מה שכלולים שניהם במזמור א' א"ב ופרנסה. ואם כן יתפלא האד מה קשה יש פרנסה עם הא"ב שבשביל זה תהלה לדוד יקר כל כך משום דאית ביה תרתי יחד עד שכל האומרו מטבטח לו שהוא בן עולם הבא. אך הענין כי על ידי שני הבחינות האלו יחד שהם השבח הגדול של זה המזמו תהלה לדוש שנאמר באלפא ביתא ויש בו הזכרת הפרנסה שהוא

מאתו יתברך על ידי אלו השני בחינות נזכה לשוב אליו יתברך בודאי. ועל כן מובטח לו שהוא בן עולם הבא. מאחר שעל ידי זה יזכה בודאי לתשובה. כי עיקר התשובה על ידי הדיבור כמו שכתוב (הושע י"ד) קחו עמכם דברים ושובו אל ה' כמו שאמרו רז"ל (יומא פרק ו') איי מבקש מכם אלא דברים. והוא בחינת הנ"ל שעיקר התשובה זוכין על ידי אמירת תהלים שהוא כולו דיבורים קדושים של צעקות ותחנות ובקשו"ת ושירות ותשבחות אליו יתברך שעל ידי זה זוכין לתשובה כנ"ל. וזה בחינת מעלת האלפא ביתא שנאמר בו תהלה לדוד. כי הא"ב הם כלל כל הכ"ב אתוון שבהם כלולים כל הדיבורים שבעולם שכולם הם צירופי ~ אותיות מהא"ב. ועיקר כל הפגמים של כל החטאים שבעולם הם בבחינת הכ"ב אתוון שממשיך ח"ו ה~ אותיות שיש ב~ אותו הדבר שעובר עליו למקום שממשיך ח"ו להסטרא אחרא וכו' רחמנא ליצלן. כי עיקר החיות של כל הדברים הם ה~ אותיות שיש ב~ אותו דבר שבו נברא כמו שכתוב תהלים ל"ג) בדברי ה' שמים נעשו וכו'. ועל ידי העבירה ח"ו ממשיך אלו ה~ אותיות למקום שממשיך רחמנא ליצלן. ועל כן עיקר התיקון על ידי הדיבור שעל ידי זה חוזר ומצרף ~ אותיות הדיבור לטוב שעל ידי זה נתקן פגם העון שהיה עיקר הפגם בהדיבור. וכמובן כל זה בדברי אדמו"ר ז"ל בכמה מקומות. ועל כן על ידי תהלה לדוד שיש בו א"ב שהם כלל כל הדיבורים שבעולם שכולם הם צירופים של הא"ב. על ידי זה יכולין לתקן הכל. כי על ידי זה ימשיך על עצמו קדושה שיקדש הדיבור מאד שיאמר תמיד שירות ותשבחות הרבה עם הדיבור שכלול מהא"ב מכ"ב אתוון וימשיך על עצמו רחמנותו וטובו יתברך כנכר בזה המזמור הקדוש גדולת הבורא יתברך עד אין חקר רמיו על כל מעשיות וטובו הרב וחסדו הגדול וכו'. ושהוא קרוב לכל קוראיו וכו'. וסיים תהלת ה' ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד שכל בשר יברך שם קדשו לעולם ועד שעל ידי זה בוודאי יתתקן הכל על ידי שיהפוך כל הצירופים שהם כלל הדיבורים שבעולם יהפוך ~ אותם ויכלול ~ אותם בתוך הא"ב הקדוש שהם דברי התבודדות ושירות ותשבחות להשם יתברך וכנ"ל. ובוודאי היא עצה גדולה וקלה שהכל יכולין לקימה. כי יכולין לזכות לתשובה ולחיי עולם הבא על ידי הדיבור לבד. אך יש על זה מניעה גדולה ועצומה והיא מניעת הפרנסה שכל אדם טרוד בפרנסתו מאד ועל כן אינו עוסק בשלימות אפילו בעצה קלה הזאת לשוב להשם יבתרך על ידי הדיבור הקדוש של הכ"ב ~ אותיות שבאלפא ביא. אבל באמת גם זה אינו מניעה כלל. כי צריכין להזכיר את עצמו האמת שאי אפשר בשום אופן להמשיך לעצמו פרנסתו על ידי יגיעתו וטרחתו. כי הו כפירה ח"וט לומר כחי ועוצם ידי עשה לי וכו' ח"ו רחמנא ליצלן. רק צריכין להאמין בהשם יתברך כי כל הפרנסה

הוא מאתו יתברך לבד כמו שכתוב (דברים ח') וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשו"ת חיל וכמו שכתוב במזמור זה עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו פותח וכו' ומשביע וכו'. וזהו מעל זה המזמור דאית בי' תרתי יחד שנאמר בא"ב ונזכר בו פרנסה שהיא מאתו יתברך. ועל כן על ידי זה מובטח לו שהוא בן עולם הבא. כי מי שילך בדרך זה בוודאי יזכה לעולם הבא. כי על ידי זה עיקר התשובה וההתקרבות אליו יתברך מכל מקום שהוא. דהיינו אף על פי שאינו זוכה להתייגע ולטרוח בעבודתו יתברך כמו הצדיקים והכשרים והחסידים שלפנינו שאפילו הקטנים שבהם יגעו וטרחו מאד מאד בתעניתים רבים ובסיגופים קשים ועצומים רבים ממאד. ואם אינו זוכה לזה אף על פי שאיודע בנפשו שהיה צריך לזה לפי עוונותיו ופגמיו המרובים. ואפילו אם יודע בעצמו שגם עתה עובר עליו מה שעובר בכל עת וכו'. אף על פי כן אם לא יניח את עצמו ליול לעוטלם ויחזק את עצמו לדבר דיבורים על כל פנים תמיד לפני השם יתברך בצעקות ותחנות ובקשו"ת הרבה להשם יתברך בוודאי סוף כל סוף ישוב להשם יתברך וכנ"ל. ואפילו אם הוא בעל משא ומתן או מלאכה, אף על פי כן ידע האמת כי לא בכח יגבר איש. ואם יעשה מה שיעשה אינו יכול לקבל פרנסתו על ידי יגיעתו וטרחתו לבד כי אם בישועת ה' וחסדו. כאשר יודע כל אחד בעצמו שעיקר הפרנסה כשהשם יתברך מזמין לו איזה ריוח וכיוצא. ומכל שכן הטרדות והדאגות שאינם מועילים כלל אדרבא מזיקים הרבה לפרנסה. על כן אפילו הבעל משא ומתן ומלאכה יכול למצוא לנפשו כמה שעות ביום שיעסוק בהם באמירת תהלים והתבודדות וכו' לקדש הדיבור של הא"ב ועל ידי זה ישוב בוודאי השם יתברך. נמצא שעל ידי האלו תרתי שכלל המזמור מהם שהם הא"ב שהוא כלל הדיבור הקדוש והזכרת שבח פרנסה שהוא מאתו יתברך על ידי זה בוודאי נשוב להשם יתברך. ועל כן זוכין על ידי מזמור זה לחיי עולם הבא. מאחר שעל ידו שבין להשם יתברך וכנ"ל:

אות טו

וכל זה זוכין על ידי השכל הקדוש הנמשך משער החמשים שהוא בחינת שבועות בחינת המקוה של שבועות שהוא מקוה של שער החמשים שמטהר מכל הטומ~ אות והגילולים שבעולם ומושיע מכל הצרות. שאז ממשיכין על עצמו קדוש זאת לזכות לילך בזה באמת ולא יטעה את עצמו ולא יאבד את עולמו לנצח בחנם ח"ו. כי עכשיו כל תקוותינו הוא רק על ידי אמתיות העצות הקדושו"ת התמימות הנמשכין מההתנוצצות משיח שהתחיל להצנוצץ מימי האריז"ל. וכל מה שמתקרבין יותר לביאת משיח. אף על פי שהצרות הנפש מתגברין ותר. אבל ברחמיו גם התנוצצות משיח מתנוצץ בכל פעם

יותר. וכמו שמספרים ענין זה בשם הרב הקדוש מברדיטשוב זצוק"ל. ועיקר אלו העצות האמתיות נמשכין מבחינת שער החמשים שיגלה משיח צדקינו. וכלל העצות כלולים בספר תהלים שהם חסדי דוד הנאמנים שהם בחינת נו"ה בחינת עצות קדושו"ת ונפל~ אות מאד (כידוע שחסדי דוד הם בחינת נו"ה בחינ עצות) היינו לצעוק תמיד להשם יתברך יהיה איך שיהיה וכנ"ל. כי הגלות של עכשיו נמשך מבחינת שער החמשים של הטומאה רחמנא ליצלן שמשם אי אפשר לצאת כי אם בישועת ה' וחסדו הנפלא. ועל כן זה הגלות האחרון הכביד מאד מאד ומתארך מאד בעוונינו הריבם ועליו נאמר (איכה א') ותרד פלאים אין מנחם לה וכתיב (דניאל י"ב) עד מתי קץ הפל~ אות. ועיקר הוא גלות הנפש מה שאנו רחוקים כל כך כל כך מאבינו ששבשמים ואין לנו שום עצה ותקוה כי אם על ידי הדיבור לדבר ולצעוק הרבה להשם יתברך ולומר תחנות ובקשו"ת וכו' הרבה להשם יתברך בכל יום ויום וללמוד תורה הרבה. אך המניעה הגדולה על זה היא הפרנסה. והוא חסרון אמונה שאינו מתחזק להאמין שהפרנסה רק מאתו יתברך. ועל זה הניח את עצמו הבעל דבר עתה מאד על כל אחד ואחר להטרידו כל ימי חייו בטרדת הפרנסה עד שאינו מניחו אפילו לצעוק להשם יתברך כראוי. וזה נמשך משער החמשים של הטומאה משם הגלות הזה שמשם קשה מאד מאד לצאת. והוא בחינת מה שאמר אדמו"ר ז"ל במעה של הבעל תפלה שמכל התאוות ומדות רעות יכולין לצאת. אבל מתאוות ממון אי אפשר להוציא כי אם על ידי הדרך וכו':

אות טז

וזה שאמרו רז"ל (ברכות ד') מפני מה לא נאמר נון באשרי מפני שיש בה מפלתן של שונאי ישראל שנאמר נפלה וכו'. ואפ"ה חזר דוד וסמכה ברוח הקד שנאמר סומך ה' לכל הנופלים וכו'. והיינו כי לא רצה להזכיר הנון בפירוש שמרמז על שער החמשים של הקדושה שעל ידי זה עיקר התקוה. מפי שיש בה מפלה לכנת ישראל. כי גם עיקר הנפילה של כנסת ישראל הוא על ידי שער החמשים של הטומאה ועל כן אי אפשר להזכיר הנון דקדושה בפירוש. כי יתגבר המתנגד מאד. רק ברמז רמזה בפסוד שאחריו שהוא סומך ה' לכל הנופלים וכו'. וזה על ידי שישליך יהבו על ה' ויבטח שהשם יתברך יפרנסו בוודאי. אפילו אם יעסוק כמה שעות ביום בהדיבור הקדוש של תפלה ותורה ושירות וכו'. וזה על ידי שישליך יהבו על ה' ויבטח שהשם מיתברך יפרנסו בוודאי. אפילו אם יעסוק כמה שעות ביום בדיבור הקדוש של תפלה ותורה ושירות וכו. כי כל הפרנסה אפילו של הבעל משא ומתן ומלאכה מאתו יתברך כמו שכתוב שם יתברך אחר סומך ה' לכל הנופלים וכו' עיני כל אליך ישברו וכו' פותח ומשביע וכו'. ומה שאנו

רואים שיש לזה הרבה עשירות מאד ולזה ענית ודחקות גדול וכיוצא צאר השינויים רבים שבפרנסה הכל מאתו יתברך. והוא יודע מה שעושה לפי ענין הבחירה של כל אחד שהבחירה של זה הוא דייקא על ידי עשירות. ושל זה דייקא על ידי עניות וכיוצא בזה שאר השינויים הרבים. כי צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו. שכל מה שעושה עם האדם הכל חסד גדול מאתו יתברך. כי אילו מי שאין לו כי אם לחם צר ומים לחץ הכל הוא חסד גדול מאתו יתברך. ועיקר התקון של האדם הוא לזכות לחיים נצחיים של עולם הבא. כי כל העולם זה הבל וריק כצל עובר כאשר אנו רואים בעיניו. אך על ידי מה זוכים לחיים נצחיים, זה על ידי קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת. לכל אשר יקראוהו דייקא יהיה מי שיהיה. נמצא שמדבר המזמור הקדוש הזה שצריכין לצעוק ולדבר דיבורים קדושים תמיד להשם תברך ושהפרנסה לא תבלבלו מזה כי יבטח שהוא יתברך נותן לכל אחד את אכלו בעתו וכו' ועל כן על ידי זה מובטח שהוא בן עולם הבא. כי על ידי זה יזכה בוודאי לשוב ולהתקרב להש יתברך וכנל. (וקצת מזה מבואר בדברינו בהלכות שלוחין הלכה ד אותה):

אות יז

וזה שאומרים רות בשבועות כי עיקר קדושת שבועות שהוא יום החמשים זוכין על ידי מ"ט ימי הספירה שהם בחינת מ"ט ~ אותיות השבטים בחינת מ"ט שערי תשובה בחינת מ"ט ~ אותיות שבקריאת שמע וכו'. שכל זה כולל ספר תהלים כמבואר בהתורה הנ"ל בסימן ע"ג וכנ"ל. ועל כן אומרים רות שמדבר משלשלת היוחסין מתחלת הולדת דוד המלך שהוא משיח שחיבר ספר תהלים שכולל כל הנון שערים שהוא בחינת קדושת שבועות כנ"ל. אשר על שם זה נקראת בשם רות עיין שם שיצא ממנה דוד שחיבר ספר תהלים שריוה להקדוש ברוך הוא בשירות ותשבחות כמו שאמרו רז"ל (ברכות ל"ז). כי עיקר קדושת שבועות שהוא יום החמשים שהוא בחינת קבלת התורה מחדש בכל שנה ושנה הוא על ידי בחינת דוד שהוא חינת משיח שהוא בחינת ספר תהלים שעל ידי זה נזכה לשוב להשם יתברך ולקיים את כל דברי התורה שזהו עיקר קבלת התורה בכל שנה. כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה שהוא קיום התורה שזוכין על ידי אמירת תהלים וכנ"ל:

אות יח

כלל הדברים שעיקר ההתרחקות מהתשובה הוא מחמת שצריכין אנו נתעורר לשוב אעליו וההתעוררות כראוי קשה מאד. ובפרט למי שכבר נתרחק ועשה מה שעשה. ואף על פי כן הכל חפצים ליראה שמו יתברך אך קשה וכבד להם להתעורר וכולם רוצים שהשם יתברך יעורר ~ אותם ויחזירם למוטב. אבל כשיודעים ומאמינים בהאמת שהשם

יתברך בוחר בזה בעצמו שיהיה רצונינו וחפצינו תמיד להתקרב אליו. ושאין אנו צריכין רק ליקח דברים ולשוב אליו כמו שכתוב (הושע י"ד) קחו עמכם דברים ושובו אל ה'. ודרשו רז"ל איני מבקש מכם אלא דברים. ובאמת גם הדיבורים בעצמו ממנו יתברך רק שאנו צריכין להשתדל ליקח ~ אותם עמנו ולדבר בהם לפניו יתברך. וזהו קחו עמכם דברים. קחו דייקא. היינו שהדברים כבר מוכנים מאתו יתברך והשם יבתרך מבקש שניקח ~ אותם עמנו לשוב אליו על ידי זה. וכמו שמפרש ומלמד ~ אותנו שם איך נאמר לפניוכמו שכתוב שם אמרו אליו כל תשא עון וכו'. ומי שידע כל זאת באמת בוודאי בקל י שוב להשם יתברך מכל מקום שהוא אפילו אם יעבור עליו מה. כי תמיד יוכל ליקח דיבורים מאתו יתברך אם ירצה עד אשר סוף כל סוף ישוב אליו וירחמנו. וזהו בחינת גודל אמירת תהלים שגילה הוא ז"ל שעל ידי זה בוודאי נזכה לתשובה. ועל ידי זה תהיה הגאולה שלימה במהרה בימינו כל זמן שנעסוק באמירת תהלים בכוונה להשמיע אזנו ולבו למה אומר, בוודאי ישוב להשם יתברך. כי באמת הכל מאתו יתברך ואין השם יתברך חפץ רק הרצון וההתעוררות וההשתדלות אחר האמת כי בלי שום התעוררות כלל אי אפשר. אבל באמת הכל מאתו יתברך:

אות יט

וזה בחינת מעשה המנורה שהוא בחינת התורה כמו שכתוב (משלי י') כי נר מצוה ותורה אור וכמובא. וזה בחינת נר המערבי שהוא עדות לכל ישראל. כי ממנו היה מתחיל ובו היה מסיים (מנחו פרק ו'). כי כל בחינת התעוררות שלנו הוא רק כמדליק נר שאינו עושה כלום רק שלוקח נר ומדליק בו נרות אחרים לאלפים ורבבות כמו שירצה ובאמת אם לא היה לו אלו הנרות או הדברים שמדליקין, בוודאי לא היה אפשר לו להדליק אבנים ועפר. וכן אם לא היה לו נר להדליק מנו או איזה דבר להוציא ממנו אש, בוודאי גם כן לא היה אפשר לו להדליק. נמצא שהכל מאתו יתברך האש והנר והשמן והפתילה המדליק והנדלק הכל מאתו יתברך. ואף על פי כן אם לא יעשה האדם המעשה כל שהוא ליקח הנר ולהדליק בו אחרים בוודאי לא יהיו נדלקים מעצמם. כי כך ברא השם יתברך הבריאה שהכין הכל כאשר לכל בחכמתו. ואף על פי כן רוצה דוקא שאנחנו נעשה ונגמור על ידי התעוררותנו מלמטה. אף על פי שבאמת הכל מאתו יתברך כנ"ל כי כל עבודת האדם את השם יתברך הוא בבחינת הדלקת והארת אור הנשמה כמו שכתוב בזוהר הקדוש אעא דלא סליק בי' נורא מבטשין ליה גופא דלא סליק בי' נהורא דנשמתא וכו'. וזה בחינת נר המערבי שהוא עדות שהשכינה שורה בישראל. כי ממנו היה מתחיל ובו היה מסיים היינו שההתחלה והסיום הכל ממנו יתברך לבד. כי נר המערבי היה

דולק בנס כמו שאמרו רז"ל (יומא ל"ט). ועל כן בוודאי היה יכול הוא יתברך להדליק בעצמו את כל נרות המנורה. וכמו שאמרו רז"ל (מנחות פרק ו') וכי לאורה הוא צריך וכו'. אך צור לנו והזהיר מאד על הדלקת נרות המנורה להורות שאף על פי שהכל מאתו יברך כנ"ל. אף על פי כן אנו מחויבים על כל פנים להדליק את נרות המנורה. וזה יהיה נחשב להתעוררות שלנו אף על פי שבאמת הכל מאתו יתברך. כי ממנו הוא מתחיל ובו היה מסיים. וזהו בחינת מעשה המנורה שהיה כולה מקשה עד ירכה עד פרחה מקשה היא, דהיינו שכולה נעשית מעשהת אחת מראשה עד סופה עם כל הכפתורים והפרחים וכו', הכל נעשה מחתיכה אחת. עד שנתקשה משה הרבה איך לעשותה ואמר לו השם יתברך הטל את העשת לתוך האש ותצמא המנורה, היינו שכל המנורה שהיא כלל הארת התורה הוא רק מחתיכה אחת מיני' ובי' שבאמת נעשית מאלי'. כי היה בלתי אפשר לאדם לעשותה. כי קשה וכבד להאדם שיתעורר ויאיר מעצמו. ואף על פי כן צריכין לעשו"ת המנורה למטה דייקא. ועל כן באמת נתקשה משה הרבה על זה. כי סוד זה נוגע בשער החמשים כ"ל שבאמת הכל כאשר לכל ממנו יתברך ואף על פי כן צריכין רק התעוררות ורצון ותשוקה אל האמת. וזה נחשב להתעוררות שלנו כנ"ל. ועל כן כל הקרבת הקטרת היה בשעת הדלקת המנורה והטבתה כמו שכתוב כ(שמות ל"ג) בהיטיבו את הנרות יקטירנה. ובהעלות אהרן את הנרות וכו'. כי קטרת שהיא עיקר בחינת תשובה כידוע כי י"א סמני הקטרת מכניעין סטרא דמותא, כל הסטרין אוחרנין ומעלין הקדושה מעמקי עמקי הקליפות כידוע שזהו עיקר בחינתתשובה וכמו שכתוב בכתבי האר"י ז"ל שיזהר לומר קטרת בכוונה גדולה ויועיל לו לחזור בתשובה. נמצא שקטרת בבחינת תשובה. אבל עיקר התשובה זוכין בבחינת המנורה שהוא בחינת אמירת תהלים שכולל יוחד אתערותא דלתתא ואתערותא דלעילא בקשר נפלא מה שאי אפשר להבין ולהשיג כלל וכנ"ל. וזהו בחינת מה שראה זכריה סוד הגאולה שלימה על ידי המנורה שראה כמבואר שם בהפטרת בהעלותך ושבת חנוכה שהוא (זכריה ד') ראיתי מנורת זהב כולה וגולה על ראשה וכו'. וכלל הענין שהשמן היה נמשך מאליו כמו ממעין כמו שכתוב וגולה על ראשה. וכמו שפירש רשזי שם. וסיים שם לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי וכו' היינו כל ענין הנ"לל. שעיקר התשובה שהיא עיקר הגאולה הוא לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי וכו' כי הכל מאתו יתברך. והעיקר תלוי בבחינת ה"ל שנזכה שיהיה נמשך בחינת הארת שער החמשים כנ"ל ששם כלולים יחד בקשר אחד אתערותא דלעילא ואתערותא דלתתא שזה זוכין על ידי אמירת תהלים והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו יתברך תמיד יהיה איך שיהיה. ואז אף על פי שיודע בעצמו

שבוודאי אינו יוצא י"ח כלל. אף על פי כן באמת זהו סוד נפלא שאי אפשר להשיג כי נמשך משער החמשים שנמשך על שבעה קני המנורה שהם כלולים כל אחד משבעה בחינת שבעה ושבעה מוצקות וכו' שכל זה סוד שבע שבתות תמימות שסופרין קודם יום החמשים שהוא שבועות שכל זה כלול באמירת תהלים שכולל כל החמשים שערי תשובה שם תשובתינו אליו ותשובתו אלינו, כולל כולם יחד כי הכל אחד כנ"ל. ועל ידי זה תהיה הגאולה על ידי משיח צדקנו שהוא דוד וכנל. ועל כן רמז הגאולה במעשה המנורה וכנ"ל:

(הלכות קריאת שמע הלכה ו' נכללת בהלכות ברכות השחר הלכה ה'

תפלה א

הלכות תפלה

הלכה א

אות א

בקי אומרים מוריד הטל ובחורף מוריד הגשם ואם לא אמר גשם מחזירין ~ אותו ובטל אין מחזירין ~ אותו. כי טל וגשם נעשין על ידי לימוד התורה בבחינת (דברים ל"ב) יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתיט. והעיקר תלוי בהתפלה. כי כל לימוד התורה תלוי בהתפלה כמו שאמר רבינו (סימן ח') בבחינת (יואל ד') ומעין מבית ה' יצא עיין שם. וזה יערוף כמטר וכו' כי שם ה' אקרא היינו בחינת תפלה שעל ידי זה זוכין לשכל ללמוד תורה שעל ידי זה נעשה טל ומטר כנ"ל. כי איתא בדברי רבינו (בסימן קנ"ט) שעל ידי לימוד התורה אזי כשזוכה שתורתו עולה להשכינה נעשה מזה שפע רוחניות ושפע גשמיות וזה ימין ושמאל שיש בהתורה עיין שם. אבל מי שאין תורתו עולה להשכינה ומטבע התורה להתעלות ובתוך כך נעשה לילה ומכין עליו הגרדיני נימוסין ונעשה מזה ט"ל תורה או להיפך עיין שם וזה בחינת ימין ושמאל וכו' עיין שם היטב. וזה בחינת טל וגשם כי שפע גשמיות הוא בחינת גשם כי כל ההשפעות מכונין בשם גשם. כי כשהלימוד עולה להשכינה והשכינה היא בחינת אמונה על כן נעשה מזה בחינת גשמים שהם בחינת אמונה כמו שאמר רבינו במקום אחר (לקוטי תנינא סימן ה'). ועל כן בורף שעיקר לימוד התורה בלילה כי אז נאמר לא איברי ליליא אלא לגירסא והלילה הוא בחינת אמונה כמו שכתוב (תהלים צ"ב) ואמונתך בלילות ועל כן הלימדו שלומדין אז היא עולה להשכינה שהיא בחינת אמונה. כי הלימדו שלומדין בלילה הוא קרוב יותר לעלות אל השכינה הן מצד האדם הן מצד השכינה כביכול. כי האדם יכול לבטל עצמו ולדבק עצמו בו יתברך יותר בלילה מביום מחמת שאז נחים העולם מרדיפת העולם הזה

כמו שאמר רבינו (סימן נ"ב) וגם השכינה היא סמוכה להאדם הלומד בלילה ומקשבת לקולו כמו שכתוב (איכה ב') קומי רוני בלילה לראש אשמורות שפכי כמים לבך נוכח פני ה'. נוכח פני ה' דייקא כי השכינה קרובה אליו והוא נוכח פני ה' ממש. כי בלילה השכינה היא בעולמות התחתונים. ואז כביכול ולא מצאה היונה מנוח וכו'. ועיקר מנוחתה אצל האדם הלומד אז בבחינת גם צפור מצאה בית כמו שכתוב בתיקונים. ועל כן בחורף שהלימוד בלילה והיא עולה להשכינה שהיא בחינת אמונה כנ"ל על כן נעשה מזה בחינת גשמים כנ"ל ועל כן אומרים אז בתפלה מוריד הגשם. אבל בקיץ שעיקר הלימוד ביום כי אז נאמר לא איברי ליליא אלא לשינתא. וביום לאו כל אדם זוכה שיהיה לימודו עולה להשכינה. כי אז אין האדם יכול לבטל עצמו כל כך מחמתצ טרדת העולם. וגם השכינה אז בעולמות העליונים על כן רוב הלימוד של הימים נעשה מהם בחינת טל כנ"ל שזה נעשה מהלימוד של יום דייקא על ידי שמכין עליו ~ אותן הידועים היוצאין בלילה כנ"ל. ועל כן אומרים בקיץ מוריד הטל וכנ"ל. ועל כן אם לא אמר טל אין מחזירין ~ אותו כי טפל אינו נעצר כי זה נעשה על כל פנים. כי מכל הלימודים נעשה על כל פנים טל כנ"ל. אבל אם לא אמר גשם מחזירין ~ אותו. כי הגשמים יכולין להיות נעצרין ח"ו כשאין הלימדו כהוגן ואינו בבחינת אמונה שיעלה להשכינה כנ"ל. ועל כן מחמת שהוא נעצר לפעמים ואינו נעשה על כל פנים על כן צריך להזכירו כדי לעוררו כמו שפירשו רז"ל. ועל כן אומרים טל וגשם בברכה שניה. כי אז נעשה הימין והשמאל של השכינה כמובא ואז יכולין להמשיך טל וגשם שנעשה מהלימוד התורה שיש בהם גם כן ימים ושמאל כנ"ל. ועל כן מתחילין לומר גשם בשמיני עצרת כי אז מתוועדין יחד עם השכינה. כמו שכתוב (עיין מדרש רבה שיר השירים פרק ז') בבקשה מכם עכבו עמי עוד יום אחד קשה עלי פרידתכם וכמובא בספרים. ובמוסף של יום טוב הראשון של פסח מתחילין לומר טל. כי בליל הראשון של פסח הוא מוחין דגדלות ואחר כך חוזקין לקטנות המוחין בחינת ספירה שמתחילין למנות וליטהר. כי מתחלה הרימן שלא כסדר ואחר כך חזרו לילך כסדר כמובא בספרים. ועל כן במנחה של יום טוב הראשון שאז מתחיל להתעורר בחינת הלילה השניה של פסח שאז הוא בחינת התרחקות ועל כן מתחילין אז טל כנ"ל. כי כן נפסק הדין בשמיני עצרת ואין פוסקין גשם עד המנחה רק שבמוסף מודיע השליח צבור בתפלתו שבקול רם שלא לומר גשם עוד כי אם טל. וזה שאמרו רז"ל (עירובין ס"ה) לא איברי ליליא אלא לשינתא. וזה קאי על הקיץ. ואז עיקר לימוד התורה ביום. על כן צריך בלילה דייקא לישן כדי לקבל ולשאוב מהאויר לקבל התורות שנתפזרו לשם:

הלכות תפלה הלכה ב' נכלל בהלכות קריאת שמע הלכה ב'

תפלה ג

הלכה ג

אות א

ענין תפלה על פי מה שאמר רבינו ז"ל (בסימן ע"ח) על פסוק ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר. עיין שם הענין כולו היטב. והכלל. כי עיקר החיות הוא התורה כי הם חיינו ואורך ימינו וכו' עיין שם. אך בודאי אי אפשר להיות עוסק בתורה לבד תמיד בלי הפסק רגע וכו'. כי בהכרח לבטל לפעמים קצת בשביל פרנסה וצרכי הגוף וכו'. ואם כן במה מחיין עצמן בשעת הביטול מאחר שבאמת אין שום חיות כי אם התורה לבד. אך בעת הביטול של תורה מחמת הכרח אז מחיין עצמן על ידי הצדיק הגדול האמת שהוא גם כן לפעמים איש פשוט בעת שבטל מדברי תורה. והוא מחיה עצמו מהדרך של ארץ ישראל וכו'. כי בעת שבטלין מדברי תורה אז הצדיק מחיה עצמו מבחינת ההנהגה היה קודם מתן תורה שאז היה העולם מתקיים בחסדו לבד בחינת (תהלים פרק ט') עולם חסד יבנה. וזה בחינת אוצר מתנת חנם. ואז היה תורה נעלמת בכל דבר שבעולם. בבחינת דרך ארץ שקדם לתורה. כי כל דבר נברא בעשרה מאמרות ועשרת הדברות נעלמין בעשרה מאמרות שהם נעלמין ומלובשין בכל דבר שבעולם. וקודם מתן ת ורה שלא היה עדיין התורה בעולם. אז היה העולם מתקיים רק על ידי חסד חנם בחינת מתנת חנם. שזה בחינת התורה נעלמת שהיתה נעלמת אז בכל דבר שבעולם שנברא בעשרה מאמרות שבהם נעלמין עשרת הדברות וכו. וזה בחינת הדרך לארץ ישראל. כי עיקר קדושת ארץ ישראל על ידי העשרה מאמרות. בחינת (שם קי"א) כח מעשיו הגיד לעמו וכו' כמו שפירש רש"י על פסוק בראשית ברא לא היה צריך להתחיל את התורה וכו'. על כן בקש משה ליכנס לארץ ישראל על ידי בחינת מתנת חנם. שהוא בחינת עשרה מאמרות שבהם נעלם התורה. שעל ידי זה היה מתקיים העולם קודם מתן תורה וכו'. וזהו ואתחנן וכו' וכו' עיין שם כל זה היטב היטב:

אות ב

וזה בחינת תפלה. כי עיקר התפלה הוא רק מתנת חנם כמו שכתוב (אבות פרק ב') אל תעשה תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים וכו'. וכמו שאמרו רז"ל צדיקים אף על פי שיש בידם תורה ומעשים טובים אין מבקשין אלא מתנת חנם. כי עיקר התפלה הוא רק מתנת חנם. ועל כן עיקר התפלה היא רק בארץ ישראל כמו שאמרו רז"ל כמו שכתוב (מלכים א' ח') והתפללו אליך דרך ארצם וכו'. דרך ארצם דייקא. כי עיקר התפלה היא

רק מתנת חנם שזהו בחינת דרך ארץ. בחינת הרך לארץ ישראל כנ"ל במאמר ה"ל. כי התפלה נקראת חיי שעה. כמו שאמרו רז"ל (שבת י') רבא חזיי' לרב המנונא דקא מאריך בצלותיא אמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה. והוא סבר זמן תורה לחוד וזמן תפלה לחוד. ולכאורה קשה מאחר שהתפלה נקראת חיי שעה לדברי רבא מה תירצה הגמרא והוסא סבר זמן תורה לחוד וזמן תפלה לחוד. מהיכן יקבל זמן תפלה. הלא על עסק התתורה אין שום זמן קבוע כלל רק כל היום כולו וכל הלילה אנו מחויבים לעסוק בתורה תמיד. כי הם חיינו ואורך ימינו וכו' כנ"ל. ומהיכן יקבל זמן לחיי שעה. אך באמת מאחר שהתפלה היא רק מתנת חנם כנ"ל, שזה בחינת הדרך לארץ ישראל ששם עיקר התפלה כנ"ל. נמצא שבשעת התפלה הוא דבוק בהתורה הגנוזה והנעלמת שהיא בחינת חסד חנם מתנת חנם שהיה מקיים העולם קודם מתן תורה. ועל כן גם בשעת התפלה הוא דבוק בהתורה ממש. דהיינו בהתורה הנעלמת. ועל כן מתורץ היטב קישית רבא מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה, כי זמן תורה לחוד וזמן תפלה לחוד. כי בזמן תפלה מקבלין חיות על ידי התורה הנעלמת שהיא בחינת מתנת חנם בחינת ארץ ישראל. נמצא שדבקים גם בשעת התפלה, בהתורה. היינו בתורה הנעלמת כנ"ל. וזה שאמר רבינו ז"ל במקום אחר (בסימן ט"ו) שעל ידי התפלה זוכין לסתרי תורה. כי על ידי התפלה שהיא בחינת מתנת חנם על ידי זה דבקים בבחינת התורה הנעלמת שהיא בחינת סתרי תורה. ועל כן נקראת התפלה עבודה שבלב שזה בחינת העלמה בחינת התורה הנעלמת שהיא בחינת מחשבה שבלב. כי בהלב נעלמין כל הדברים בחינת תעלומת לב. ועל כן התפלה היא בחינת גבוה מאד מא. וצריכין דייקא להתפלל בכל יום ולהרבות התפלה ותחנונים. כי על ידי התפלה על ידי בחינת מתנת חנם בחינת התורה הנעלמת בחינת חסד חנם שהיה מקיים העולם קוד מתן תורה. על ידי זהיכולין לחיות כל הזמנים והעתים שהאדם בטל מדברי תורה מחמת הכרח צרכי פרנסה וכיוצא. כי כל העתים שאדם בטל מתורה מחמת ההכרח מקבלין חיות מבחינת חסד חנם הנ"ל על ידי התפלה שהיא בחינת חיי שעה שהיא בחינת מתנת חנם כנזכל. שעל ידי זה מקבלים חיות משם ומחיין כל הזמנים והעתים בטלין מדברי תורה. בבחינת הנאמר במאמר הנ"ל שהצדיק על ידי שדבוק גבשעת ביטולו מדברי תורה בהתורה הנעלמת על ידי זה מחיה כל האנשים הפשוטים וכו' עיין שם כי התפלה היא ממש בחינה זו כנ"ל. כי עיקר התפלה זוכין רק הצדיקים. ועל כן כל אדם צריך להתפלל רק בהתקשרות לצדיקי הדור כמובא בדברי רבינו ז"ל בסימן ב'. כי עיקר התפלה היא בבחינת ארץ ישראל בבחינת מתנת חנם כנ"ל וכתיב (תהלים ל"ז) צדיקים ירשו ארץ. כי ארץ ישראל זוכין הצדיקים. וכמו שכתוב (ישעיה

ס') ועמך ישראל כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ וכו'. כי כל אחד לפי בחינת קדושתו בקדושת הברית שזה עיקר בחינת צדיק כידוע וכפי מה שזוכה להתקשר ולהכלל בצדיק הדור האמתי כמו כן זוכה לירושת ארץ ישראל בבחינת לעולם ירשו ארץ וכו' וכמו כן זוכה לתפלה. כי עיקר התפלה היא בחבינת ארץ ישראל כנ"ל וכמובא בדברי רבינו ז"ל כמה פעמים שבמקום שמתפללין נעשה האויר בבחינת ארץ ישראל. כי התפלה היא בחינת מתנת חנם שעל ידי זה נעשה עיקר קדושת ארץ ישראל כנ"ל כמבואר במאמר הנ"ל שבכל מקום שאנשים כשרים באים לשם יכולין לעשו"ת בחינת ארץ ישראל על ידי בחינה זו עיין שם היטב. וזה שרמז רבינו ז"ל בהראשי פרקים ממאמר הנ"ל שנמצאו בכתיבת ידו על פי ואתחנן. ורמז שם ענין שמירת הברית עיין שם. וזה שרמז רבינו זל בהראשי פרקים ממאמר הנ"ל שנמצאו בכתיבת ידו על פרשת ואתחנן. ורמז שם ענין שמירת הברית עיין שם. כי כל ענין המאמר הנ"ל שהוא בחנת הדרך לארץ ישראל דהיינו לכבוש ארץ ישראל. זה תלוי רק בקדושת הברית בבחינת צדיקים ירשו ארץ וכו' כנ"ל. גם עיקר התפלה תלויה בקדושת הברית כמובא במקום אחר:

אות ג

נמצא שעל ידי התפלה מחיין עצמו מהתורה הנעלמת בחינת מתנת חנם. ועל ידי זה יכולין לקבל חיות תמיד בשעת הביטול מדברי תורה. וזה שאמרו רז"ל (שבת י"א) חברים העוסקים בתורה תמיד כמו רבי שמעון בר יוחאי וחביריו שהיתה תורתן אומנתן מפסיקין לקריאת שמע ואין מפסיקין לתפלה. אבל אנו מפסיקים גם לתפלה. כי גם בלאו הכי אנו מבטלין הרבה מדברי תורה כמובא בפוסקים. היינו כנ"ל. כי מאחר שאנו מבטלין גם בלאו הכי מדברי תורה. בוודאי ההכרח להתפלל. כדי לדבק בהתורה הנעלמת בבחינת מתנת חנם כדי שיוכל להחיות כל שעת הביטולים כנ"ל. כי על ידי התפלה גם הם מקבלין חיות מהתורה הנעלמת בכל דבר כנ"ל. אבל רבי שמעון בר יוחאי וחביריו שתורתן אומנתן שאין להם שום אומנות כי אם התורה לבד ואין צריכין להחיות עצמן בהתורה הנעלמת בכל משא ומתן ומיני אומנות שבעולם. כי אין להם שום משא ומתן ואומנות בעולם כלל רק תורן אומנתן. ועל כן היו מגלין סתרי תורה ולהם ניתן רשו"ת לגלות רזין דאורייתא. כי אצלם לא היתה התורה בהעלם. כי התורה הנלמת נתגלה להם. מאחר שלא היו עוסקין בשום אומנות ששם התורה נעלמת רק בהתורה לבד. ועל כן לא היו צריכין לתפלה כנזכר. כי לא היו צריכין להחיותעצמן על ידי בחינת ההעלמה מאחר שלא היו בטלים מן התורה כלל כנ"ל:

אות ד

וזה בחינת (ברכות ל"ב) חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת וכו'. וכי מאחר שהיו שוהין ט' שעות ביום תורתן מתי נעשית ומלאכתן וכו' אלא מתוך שחסידים היו תורתן משתמרת ומלאכתן מתברכת. כי הם נקראו חסידים שהיו יכולין להמשיך ולקבל בתפלתן חסד חנם בחינת אוצר מתנת חנם שהיא התורה הנעלמת וכו' כנל. ועל כן היו יכולין להאריך בתפלה מאד כי תורתן משתמרת. כי גם בשעת התפלה היו דבקים בהתורה הנעלמת כנ"ל שהיא בחינת חסד חנם בחינת תורת חסד כנ"ל. וזהו ומלאכתן מתברכת. כי מאחר שזכו לבחינת חסד חנם על ידי התפלה שזה עיקר קיום העולם בעת שעוסקין במלאכה ומשא ומתן כנ"ל. דהיינו שמחיין עצמן בבחינת התורה הנעלמה בכל דבר ובכל משא ומתן ואומנות שבעולם. שזהו בחינת חסד חנם וכו' כנ"ל. על כן בוודאי היתה מלאכתן מתברכת. כי משם עיקר הברכהכי עיקר הברכה על ידי שמגלין החיות אלקות דהיינו התוה שנעלם בכל דבר. היפך הקללה ח"ו שהיא מחמת שנעלם ונסתר אור ה' שמלובש שם. בבחינת (דברים ל"א) הלא על כי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה. כמובא בספרים. כי עיקר הברכה והשפע היא רק מאתו יתברך. וכשדבוק בהשם יתברך תמיד ויודע שאילו בכל הדברים ומשא ומתן ומלאכות שבעולם מלובש בהם אלקותו יבתרך שהוא התורה שמלובש בכל דבר שבעולם, אזי בודאי נמשך ברכה במעשי ידיו על ידי שמדבק עצמו לאור ה' שנעלם שם שמשם עיק הברכה. וזה בחינת ברכת כהנים. כי הכהן איש חסד היה יכול לגלות בחינת החסד חנם שהיה מקיים העולם קודם מתן תורה על ידי בחינת העשרה מאמרות שהם נעלמין בכל דבר שהם בחינת התורה שמלובש ונעלם בכל דבר כנ"ל. כי המאמרות הם בחינת חסד בבחינת (תהלים פרק ט') כי אמרתי עולם חסד יבנה. ועל כן היה להם כח להמשיך ברכה לישראל. כי עיקר הברכה משם על ידי שמגלין העשרה מאמרות שבהם נברא העולם, שהם בחינת חסד חנם שהם מלובשין בכל דבר וכנ"ל. וזה בחינת (במדבר ו') כה תברכו את בני ישראל אמור להם, אמור להם דייקא. היינו לבחינת העשרה מאמרות הנ"ל שמלובשין בכל דבר שמשם עיקר הברכה כנ"ל. וזהו יברכך ה' וכו'. כי הברכה היא רק מהשם יתברך לבד. ועל ידי שמדבקין כל דבר לשרשו, לבחינת עשרה מאמרות שבהם נברא כל דבר שבעולם שזהו בחינת החיות אלקות שמלובש בכל דבר שבעולם, על ידיזה נמשך ברכה מה' וכנ"ל. ועל כן צריך הכהן לברך בנשיאת כפים. כי הידים הם כ"ח פרקין שהם בחינת כח מעשה בראשית בחינת עשרה מאמרות הנ"ל כמו שאמר רבינו במקום אחר.ועל כן על ידי הידים שעל ידי זה מגלין כח מעשה בראשית בחינת עשרה מאמרות

שהם מלובשין בכל דבר. על כן על ידי זה יכול הכהן איש חסד להמשיך ברכה כי עיקר הברכה משם מבחינת האלקות המלובש בכל דבר כנ"ל. ועל כן עיקר נשיאת כפים הוא בשעת התפלה כי התפלה היא גם כן בבחינה זו כנ"ל. ועל כן גם התפלה מסוגלת יותר בפרישת כפים כמו שכתוב (תהלים פ"ח) שטחתי אליך כפי. וכמו שאמר רבינו ז"ל, בשעת התפלה טוב לפרש כפיו וכו' וכמובא במקום אחר (סימן מ"ד) ענין מחאת כפיים בשעת התפלה. כי הידים הם כ"ח פרקין בחינת כח מעשה בראשית שעל ידי זה יכולין לכבוש ארץ ישראל שזה עיקר בחינת התפלה בחינת מתנת חנם וכו' כנ"ל:

אות ה

ועל כן מזכירין האבות בתפלה. אלקי אברהם אלקי יצחק וכו'. וגם עיקר התפלה תיקנו הם כמו שאמרו רז"ל (ברכות כ"ו) אברהם תיקן שחרית וכו'. כי האבות היו קודם מתן תורה שאז היה מתקיים העולם בחסדו בבחינת התורה הנעלמת שזהו בחינת תפלה כ"ל. ועל כן היתה עיקר עבודתם רק תפלה. כי תפלה היא חסד חנם שהיה מקיים העולם קודם מתן תורה וכו' כנ"ל. ועל כן עיקר התפלה התחיל מאברהם שהוא התחיל לגלות אלקותו בעולם והוא עיקר קיום העולם כמו שכתוב (בראשית ב') אלה תולדות השמים והארץ בהבראם באברהם (בראשית רבה פרק י"ב). ועל כן עיקר חתימת הברכה באברהם כמו שאמרו רז"ל (פסחים קי"ז) יכול יהיו חותמין בכולם תלמוד לומר והיה ברכה בך חותמין וכו'. כי עיקר הוא אברהם שהוא בחינת חסד חנם שהואט עיקר קיום העולם קודם מתן תורה שזה עיקר בחינת תפלה וכו' כנ"ל. ועל כן נמסרו הברכות לאברהם. וממנו ליצחק ויעקב. כי משם עיקר הברכה על ידי שמגלין אלקותו יתברך שמלובש בבכל דבר וכו' כנ"ל:

אות ו

ועל כן אסור לאכול קודם התפלה משום לא תאכלו על הדם. כי עיקר האכילה והפרנסה היא רק בבחינת מתנת חנם, כמו שכתוב הזן את העולם כולו בטובו בחן ובחסד וברחמים הוא נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו וכו'. כי עיקר האכילה והפרנסה היא רק מארץ ישראל כידוע. ועל כן צריכין להזכיר ארץ ישראל בברכת המזון כמו שכתוב ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה וכו'. כי עיקר הפרנסה מארץ ישראל ועיקר קדושת ארץ ישראל היא מבחינת עשרה מאמרות בחינת חסד חנם הנ"ל. ועל כן צריכין להמשיך האכילה והפרנסה רק בבחינת מתנת חנם בבחינת ארץ ישראל כ"ל. ועלכ ן צריכין לאכול עם דרך ארץ. כי רוב הלכות דרך ארץ הם רק בענין סעודה. כי כי האכילה היא רק בבחינת דרך ארץ הנ"ל שקדם לתורה כ"ו דורות שהיה מתקיים העולם בחסדו כמובא במאמר הנ"ל עיין שם שזהו בחינת דדרך לארץ ישראל עיין שם

שמשם עיקר האכילה כנ"ל. ועל כן צריכין ליתן מלחמו לדל כדי להמשיך בחינת מתנת חנם בשעת האכילה על ידי שחונן את העני מסעודתו. וזה בחינת נטילת ידים קודם האכילה בחינת (תהלים קל"ד) שאו ידיכם קודש וברכו וכו'. כדי לגלות הארת הידים שהם כ"ח רקין בחינת כח מעשה בראשית שזה בחינת עשרה מאמרות הנ"ל שהם בחינת חסד חנם כנ"ל, בחינת הדרך לארץ ישראל שמשם עיקר המזון והאכילה וכנ"ל. ועל כן אסור לאכול קודם התפלה כיד ייקא על ידי התפלה ממשיכין בחינת החסד חינם כנ"ל. שמשם עיקר המזון דקדושה שנמשך מארץ ישראל מבחינת חסד חנם וכו' וכנ"ל. וזהו שאמרו רז"ל (ברכות י') שהאוכל קודם התפלה עובר משום לא תאכלו על הדם, שהוא בחינת גבורות. כי אז נמשך ח"ו האכילה בבחינת תוקף הגבורות שהם בחינת דם, ואכילה כזו אסורה לנו. כי אנו צריכין להמשיך המזון רק מבחינת ארץ ישראל שהוא בחינת חסד חנם שהוא בחינת התורה הנעלמת בכל דבר. נמצא שהחיות שמקבלין על ידי המאכל שמחיה ומקיים הגוף מקבלין מהתורה ממש בבחינת (תהלים מ') ותורתם בתוך מעי. מאחר שהמאכל נמשך מבחינת חסד חנם בחינת ארץ ישראל וכו' כנ"ל. אבל כשאוכל ח"ו קודם התפלה קודם שזכה לגלות בחינת החסד חנם, ואזי אינו ממשיך המאכל מבחינת חסד חנם, ואזי אין מקבל החיות מבחינת התורה הנעלמת שם שמשם עיקר החיות כי הם חיינו כנ"ל ועל חיות שמקבלין מאכילה כזו נאמר רשעים בחייהם קרויים מתים (ברכות י"ח). כי אין זה חיות כלל כי עיקר החיות הוא רק מהתורה כנ"ל. ועל אכילה כזו נאמר (דברים ח') פן תאכל ושבעת ורם לבבך ושכחת את ה' אלקיך. כי שוכח את ה' ח"ו מאחר שאינו ממשיך בשעת אכילה מתנת חנם שהוא בחינת החיות אלוקות דהיינו התורה הנעלמת שמלובש בהמאכל כנ"ל. וזהו (שם) וזכרת את ה' כו' כי הוא הנותן לך כח לעשו"ת חיל. כח דייקא בחינת כח מעשה בראשית שהוא בחינת חסד חנם. שזה צריכין לזכור בשעת האכילה כדי להמשיך החיות שמקבלין מהמאכל מהתורה הנעלמת שם שהוא חינת כח מעשה בראשית בחינת חסד חנם כנ"ל. ועל כן אסור לאכול עד אחר התפלה, שאז ממשיכין חסד חנם וכו' כנ"ל:

תפלה ד

הלכה ד

אות א

על פי המעשה נוראה של הבעל תפלה. עיין שם כל המעשה הזאת מתחלתה ועד סופה: וזהו בחינת תפלה בצבור דהיינו בעשרה. כי מבואר שם שהמלך עם אנשיו היו עשרה. שהם המלך והמלכה, הבת מלכה והתינוק. המליץ והאוהב נאמן. הממונה וכו'. והם

בחינת עולם התיקון. והנה מי שיש לו עינים לר~ אות יכול להבין מעט שסוד מעש זאת נוגע בענין מיתת המלכים ושבירת כלים ותיקונן. וכבר אמרנו כמה פעמים שכל מה שאנו מוצאין בהמעשיות הוא רק רמז בעלמא, פחות מטפה מן הים ואפילו במקום שהשם יבתרך בעזרנו לכוין האמת, היינו שזה אמת שגם ענין זה נרמז בסוד המעשיות. אבל סוד גוף המעשה בעצם רחוק ונשגב מאד מדעתנו. כי גאו המים נחל נובע אשר לא נוכל לעבור בו:

אות ב

אבל על כל פנים זה מובן בביאור שם שמרומז בענין המעשה הזאת מענין שבירת כלים ותקונן. והם עשרה בחינות כנגד עשר ספירות אשר בהם היה השבירה והפגם והביטול כמבואר בעץ חיים. שאף על פי שהשביהר לא היתה כי אם בבחינת ז' מלכים. אבל אף על פי כן גם בג' ראשונות היה בחינת פגם וביטול עיין שם. כי על ידי שבירת כלים משם נמשכין כל התאוות והמדות רעות וכל הטעיות והמבוכות של כל באי עולם הרחוקים מהשם יתברך. שכל אחד נתעה למקום שנתעה על ידי תאוותיו שהתעו ~ אותו לדעות זרות כוזביות. שזהו בחינת כל עניני השטות והטעיות של כל הכתות המבוארים שם. שכולם נתעו ונבוכו מאד מאד על ידי תאוותיהם הרעות. כי זאת הכת נתעו מדעה לדעה ומסברא לסברא עד שאמרו שעיקר התכלית הוא כבוד. והיה להם סברות גדולות והוכחות על זה שעיקר התכלית הוא כבוד. וכת אחרת נתעו ואמרו שעיקר התכלית הוא רציחה וכו' והיה לה גם כן סברות רבות על זה. וכיוצא בזה בשאר הכתו. וכל אחת היה להם סברות רבות על טעותם עד שאפשר באמת לטעות בהם.כמו שאמר רבינו ז"ל שאינו רוצה לגלות כל הסברות שיש לכל כת וכת. כי יש להם כל כך סברות שאפשר לטעות בהם באמת. וכל זה נמשך מבחינת שבירת כלים הנ"ל. שהם בחינת המדות העליונות הקדושו"ת שלא יכלו הכלים לקבל אורם. ועל ידי זה נשברו ונפלו הכלים למטה למדור הקליפות. עד שנתהפך אצלם כל המדות טובות מהיפך אל היפך והפכו דברי אלקים חיים עד נעשה אצלם סברות להיפך מן האמת. והכל מחמת הנצוצות קדושו"ת של המדות העליונות שנפלו בהם. שעל ידי זה נתאחזו בהם הקליפות ומקבלים מהם כח להפוך את האמת לשקר גמור מעין ~ אותו האמת. בבחינת כל שקר שאין בו אמת בתחלתו אינו מתקיים בסופו. כי כל כת וכת מהכתות הרעות הנ"ל שהיו להם סברות בדויותוכוזביות להיפך מן האמת, כל זה נמשך בשרשו מאיזה צד אמת בשרשו ובמקומו. אבל אצלם נתקלקל הזה האמת ונתעו על ידי זה לדעות זרות מאד. כל אחד מעין ~ אותה המדה שנפל אצלם על ידי בחינת השבירה:

אות ג

למשל הכת שאמרו שעיקר התכלית הוא כבוד. והיה להם הוכחות וסברות רבות על זה, זה הטעות נמשך מנפילת הכבוד דקדושה. כי יש כבוד דקדושה שהוא כבוד השם יבתרך וכבוד תורתו הקדוה וצדיקיו האמתיים. שכל העולמות נבראו בשביל זה הכבוד כמו שאמרו רז"ל (יומא ל"ח) כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא בראו אלא לכבודו. שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו וכמבואר בכמה תורות בדברי רבינו ז"ל שכבוד דקדושה הוא שורש כל הבריאה שורש כל הנפשו"ת בחינת (בראשית ל"ט) בסודם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבודי וכו'. עיין שם בהתורה על פסוק ואיה השה לעולה (בסימן י"ב), והבתורה חבלים נפלו לי בנעימים (בסימן ע"א) בלקוטי תנינא ובשאר מקומות. ומחמת שכבוד דקדושה הוא שורש כל הבריאה שנברא בשביל הכבוד. על כן מעת שהיה שבירת כלים ומיתת המלכים שאז נפלו כל המדות הקדושו"ת למטה, ואז נתבלבלו כל העולמות כולם כידוע. שזהו בחינת מה שכתב בהמעשה הנ"ל. שפעם אחת היה רוח סערה שבלבל והפך את כל העולם כולו וכו'. שכל זה הוא סוד בחינת שבירת כלים וכו' שאז נתבלבלו כל העולמות ונתהפכו מסדרן האמת כידוע. ועל כן אז אחר הרוח סערה הנ"ל שהוא בחינת שבירת כלים, אז נתהוו כל הכתות רעות המבוארין שם. שנתעו ונבוכו בדעות זרות שלהם. שכל זה נמשך מנפעילת הנצוצות ממדות הקדושו"ת שנפלו אליהם על ידי שבירת כלים שעל ידי זה טעו והפכו האמת מהיפל אל היפך ואמרו שעיקר התכלית הוא כבוד מה שבאמת אדרבא הדבר הוא בהיפך מש. כי עיקר התכלית של הבריאה הוא רק כבוד השם יתברך ותורתו וצדיקיו האמתיים. שאי אפשר לזכות לזה. כי אם כשממעטין בכבוד עצמו לגמרי וברוחים מן הכבוד לגמרי באמת. ויודעין פחיתותו ושפלותו והוא נבזה בעיניו נמאס ואת יראי ה' יכבד אז דייקא יזכה להגיע אל התכלית האמתי לעתיד להכלל בכבוד ה' באמת. בבחינת (ישעיה נ"ח) כבוד ה' יאספך, בחינת (שמואל א' ב') כי מכבדי אכבד וכו'. שאין אדם זוכה לזה כי אם כפי מה שמבטל כבודו באמת לגמרי ומשתדל ומתייגע כל ימיו להרבות כבוד המקום שהוא כבוד התורה והצדיקים האמתיים. ואינו חושש על כבוד עצמו כלל וכו' כמבואר במקום אחר. והם הפכו האמת מהיפך אל היפך ואמרו שעיקר התכלית הוא כבוד לרדוף אחר הכבוד ח"ו. רחמנא ליצלן מהאי דעתא:

אות ד

וכן כת האחרת שטעו בסברותיהם הרעות ואמרו שעיקר התכלית הוא רציחה והיה להם סברות והוכחות רבות על זה. ובאמת אף על פי שלכאורה קחוק להאמין שימצאו אנשים כאלה שיהיה להם סברות שרציחה היא מצוה. אבל באמת יש טעותים כאלה

בעולם. עד שיכולין לטעות גם בזה. כי יש סברות רעות כאלה שיוכלו לטעות על ידם לומר שרציחה היא מצוה. כאשר כבר שמעתי מפי רבינו ז"ל קודם שסיפר מעשה זאת. שאמר. שיש שהיה אצלם סברות והוכחות שרציחה היא מצוה. וכפי הנראה מדבריו היה שראה כתוב באיזה ספר שנמצאו והיו אנשים כאלה שאמרו שרציחה היא מצוה. והיה להם סברות רבות על זה. וגם זה הטעות נמשך מנפילת נצוצות מגבורה דקדושה. כי בקדושה יש כעס ונקמה שהיא מצוה גדולה כמו שכתוב אל קנא ונוקם ה'. שזהו בחינת ד' מיתות בית דין ול"ט מלקות. שמצוה על הבית דין לדון בם את מי שנתחייב בהם. והוא תיקון העולמות מאד. כי על ידי מצות ד' מיתות בית דין מייחדין ד' ~ אותיות שם הוי' ברוך הוא וד' ~ אותיות שם אדני וכו'. ושאר יחודים גדולים ותיקונים עליונים נוראים שנעשו על ידם. ואצלם נפלה זאת המדה עד שבאו לידי כעס ורציחה ממש. והפכו דברי אלקים חיים על ידי תאוותיהם הר~ אות ונטו מסברא לסברא עד שנתגעו ואמרו שרציחה מצוה היא, והיא התכלית:

אות ה

וכן הכת שאמרו שניאוף הוא התכלית. זה הטעות כבואר לכל מהיכן הוא נמשך. כיידוע שמצות פריה ורביה היא מצוה ראשונה שבתורה כי לא תהו בראה לשבת יצרה (ישעיה מ"ה). והשם יתברך חפץ בקיום העולם על כן מצוה לפרות ולרבות. אבל אין צריכין לעסוק בזה כי אם בשביל קיום המצוה לבד בקדושה ובטהרה גדולה כמבואר בכל הספרים הקדושים. והם מגודל תאוותם הטו את דעתם מן האמת עד שאמרו שזה עיקר התכלית. רחמנא ליצלן מהאי דעתא ומכל דעותיהם הרעות. רחמנא לישזבן:

אות ו

וכן הכת שאמרו שזה שאוכל מעט ואינו ניזון ממאכלים של שאר בני אדם הור ראוי להיות מלך. ובחרו להם לפי שעה עשיר למלך. זה הענין יכולין להבין קצת ענין הטעות הזה מהיכן נמשך. כי יש צדיקים אמתים שהם קדושם באמת ושברו תאוות אכילה באמת לגמרי עד שאינם יכולים לאכול כי אם מעט דמעט וגם זה המעט שאוכלין הוא בקדושה נוראה עד שכל מאכלים ומזונם אינו מאכל ומזון שהעולם ניזונין ממנו. כי מאכלם הוא בבחינת מן שהוא בחינת (תהלים ע"ח) לחם אבירים אכל איש. שהוא מזון שהמלאכי השרת ניזונין ממנו והוא בחינת מאכל הצדיקים האמתיים בבחינת (מכילתא בשלח) לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן. וכמבואר בספר הא"ב (~ אות א' אכילה סימן ה'). מי שלימודו במוחין זכים עד שהוא ניזון ממאכל שהמלאכים ניזונין ממנו וכו'. וכן מבואר בדבריו ז"ל שיכולין לזכות על ידי ריבוי התבודדות וכיסופין להשם יתברך שעל ידי זה עושה נפשו"ת וכו'. ועל ידי זה זוכין שיהיה כל מאכלו בבחינת לחם הפנים. כמובאר

בהתורה אית לן בירא בדברא (בסימן ל"א). וכן מבואר בהתורה תפלה לחבקוק (בסימן י"ט). שעל ידי שלימות לשון הקדש שעל ידי זה זוכין לשמירת הברית. על ידי זה זוכין שכל מאכליו ותענוגיו אינו כי אם מההתנוצצות ה~ אותיות הקדושים שב~ אותו הדבר שהוא אוכל ושותה וכו'. נמצא שזה הצדיק שזוכה לזה אינו אוכל ושותה מאכל ומשקה של שאר בני אדם כלל. רק הוא אוכל ושותה ~ אותיות קדושו"ת שהם בחינת נפשו"ת קדושו"ת שהוא בחינת פנימיות חיות המאכל שמשם עיקר החיות הפנימי וכו'. וכבר מבואר אצלינו מעשה נוראה מענין הצדיק שזכה לזה. שראה בשעת אכילתו שכל הלחם שהיה מונח לפניו היה כולו ~ אותיות וכו'. נמצא שיש צדיקים אמתיים גדולים כאלו שמאכלם אינו כלל מאכל של זה העולם. ומזה נמשך הטעות של הכת הנ"ל שאצלם נפל האמת כנ"ל. עד שחברו בצבועים ושקרנים המתדמין עצמן כקוף בפני אדם, ומרגלין עצמן לאכול מעט מחמת גדלות וגסות הרוח כדי להתכבד ולהתיקר על ידי זה מחמת שרואין שזה הדבר חשוב עכשיו. ובשביל זה מקבלין ~ אותו לרבי ומנהיג כשרואין שאוכל מעט בדקות בחן של שקר. אשר באמת עדיין לא התחילו לילך בדרכי ה'. ועדיין לא נגעו בהקדושה והבתורה הקדושה כלל. ועדיין לא התחילו לשבר שום תאוה ומדה כלל. וגם אפילו תאוות אכילה עדיין לא התחילו לשבר כלל רק ממעטים באכילה בשביל כבוד. וכל זה ויותר מזה מרומז בדברי רבינו ז"ל בהמעשה הנ"ל בהכת שטעו בו ובחרו להם שראוי לקבל מלך מי שיש לו שפע מזונות הרבה ואינו ניזון ממזונות של שאר בני אדם. רק ממזונות דקים וכו'. והבן:

אות ז

וכן הכת שאמרו שמליצה ודיבור הוא התכלית דהיינו שידע כמה לשונות ויהיה מליץ נאה וכו'. זה הטעות מבואר גם כן קצת. כי ידוע את כל המעשה הרע הנעשה תחת השמש עכשיו על ידי המליצים הפושעים.כמו שאמר רבינו ז"ל בדרך צחות כששבח את המליצה מאד. ואמר אחר כך אבל יש מליצים שהם פושעי ישראל כמו שכתוב (ישעיה מ"ג) ומליציך פשעו בי. כי כל המחקרים והפלוסופים והאפיקורסים רובם ככולם הם מליצים גדולים. ובחרו בדרכי המליצה מאד ללמוד לשונות רבות ולדבר צחות. ולהיות בעל לשון ומליץ נאה. כידוע ומפורסם כל זה. ובאמת בשרשו שבקדשוה המליצה טובה מאד. וכאשר שבח רבינו ז"ל בעצמו את המליצה מאד. ואמר שהמליצה יש לה כח גדול מעורר את האדם. וגם למעלה יכולין לפעול לעורר רחמים וישועה גדולה על ידי המליצה. כי אמר שגם המלמד זכות למעלה נקרא על שם זה מליץ על שם המליצה דייקא. כי זה הזכות בעצמו שהוא מלמד על איזה אדם אם היה אומרו כך בלי דרכי

המליצה לא היה פועל כלום לעורר רחמים עליו. כי הלא גם בלעדו יודעין מזה הזכות אך עיקר כחו של המלמד זכות לפעול ישועה ורחמים הוא עלידי המליצה על ידי שאומר ~ אותו הזכות וכיוצא שמלמד בדרך מליצה. דהיינו שמציע הדבר יפה בטענות נ~ אות ונכונות ובדיבורים יפים ובמליצה נאה. על ידי זה יש לו כח לעורר למעלה רחמים וישועה. וכן למטה רואים בחוש כח המליצה. כי אם היו אומרים לאדם סתם שפלוני מת לא יתעורר כל כך לבכות הרבה. אבל אם יעוררו עליו בדרך המליצה להציע הדבר ולהרחיבו. כמה נאה היה אדם זה וכמה נאים מעשיו וכו' וכיוצא בזה כדרך המליצים אז יש כח על ידי המליצה לעורר ולשבר לב הבאדם מאד. כל זה נשמענו מפי רבינו ז"ל. ואחר כך סיים אבל יש מליץ שהוא פושעי ישראל בחינת ומליציך פשעו בי כנ"ל. והנה ענין זה של מעלת המליצה הוא נצרך מאד לכל אדם החפץ חיים אמתים ונצחיים. הרוצה לגשת אל הקדש לילך בדרכי ה' לשוב אליו יתברך. אשר העצה הכללית שהוא יסוד כל העצות. הוא ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו כמבואר אצלינו כמה פעמים. דהיינו שירגיל עצמו בכל יום לילך למקום מיוחד להתבודד שם ולפרש שיחתו לפניו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו. ולהרבות בטענות והפצרות ובקשו"ת ופיוסים בלשון שמדברים בו. (דהיינו במדינתינו בלשון אשכנז שאנו מדברים בו). שיעזרהו השם יתברך ויזכהו לשוב ממעשיו הרעים ולהתקרב אליו יתברך וכו'. ולענין זה הוא דבר גדול ענין המליצה. דהינו שירגיל עצמו להרחיב שיחתו ולהרבות בטעות ולבקש למצוא לעצמו בכל פעם דברי תחנונים ופיוסים חדשים וטענות נ~ אות ודברי התעוררות של רחמים הרבה. כדרך המפצירים. כדרך הבאים לפני מלכים ושופטים להתחנן על נפשם כשיודעים בעצמם שהם חייבים והם באים לפייסם. שאז מגודל מרירות נפשם יוצא מלבם ממילא דברי תחנונים ופיוסים הרבה עד שלפעמים מעוררים לב המלך או השופט עד שמתחיל לבכות עמהם גם כן מגודל הרחמנות וכיצא בדיבורים אלה הרבה. כי לענין שיחה בינו לבין קונו. שהוא עיקר התכלית האמת שצריכין לזכות על ידי זה לחיים נצחיים לעולמי עד ולנצח נצחים. ולהנצל מבאר שחת ומטיט היון וכו' וכו'. לענין זה צריכין כל מיני דיבורים שבעולם תחנות ובקשו"ת וריצויים ופיוסים והפצרות ורחמנות וחנינה וטענות וכיוצא בזה הרבה. וכל עניני דיבורים אלה וכאלה הם כולם כלולים בבחינת מליצה. כי כל זה נמשך בשרשו מבחינת מליצה העליונה שמשם יסוד דוד המלך עליו השלום ספר תהלים ברוח קדשו שזהכה על ידי רוח קדשו למליצה דקדושה באמת. עד שזכה שספרו הקדוש בפר תהלים כלול מכל לשונות המליצה הקדושה, ועל כן באמת יש לו כח גדול לעורר לב האדם ולעורר רחמים העליונים כשאומרים ~ אותו

בכוונת הלב ולקרב את האדם להשם יתברך. והנה מחמת שבקדושה המליצה יקרה מאד. מזה נמשך שאצל הכת הנ"ל נפלה המליצה עד שהפכו דברי אלקים חיים. ובחרו במליצה לרעתם לבלות כל ימהים על דרכי מליצה. כדי להמשיך לב ישראל ח"ו לדרכי המחקרים והפלוסופים אשר כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים אשר על ידי זה עוקרין את עצמן ואת בניהם ותלמידיהם ההולכים בעקבותם משני עולמות כידוע ומפורסם דרכיהם הרעים למה שבאים על ידי מליציהם הפושעים אעד שמחללים שבת בפרהסיא. ומדברים סרה על ה' ועל תורתו הקדושה על תנאים ואמוראים. ומתלוצצים מאגדת רז"ל שבגמרא ומדרשים. והולכים בדרכי העובדי כוכבים ובמנהגיהם ומכריחים את עצמם ומרגילים את עצמם בכל עת ללכת בדרכיהם ובמנהגיהם דייקא הן בעניני הדירות וכלים ובמלבושיהם ובכל תנועותיהם כמפורסם. אשר התורה הקדושה הזהירנו על זה (ויקרא י"ח) ובחוקותיהם לא תלכו. שאסור להתדמות להם בשום דבר כמבואר בשולחן ערוך (יורה דעה סימן קע"ח). ולבלות ימים על מליצה כזו שאינה מקרבת להשם יתברך ולעבודתו. אדרבא מרחקות ועוקרת את האדם מלגמרי רחמנא ליצלן בוודאי אין שגעון יותר מזה. והוא ממש ענין הכת הנ"ל. שבחרו באיש צרפתי משוגע למלך בשביל שהיה מליץ נפלא והיה יודע כמה לשונות והיה מדבר תמיד אפילו לעצמו. ואף על פי שהם רוצים לכסות השקר והאפוקורסות שלהם באמת. דהיינו שבתחלה מטעים את בני ישראל ואומרים שרוצים ללמדם מקרא היטב בכל דקדוק הלשון. אבל באמת כל כוונתם להרע וזה עיקר האפיקורסות שלהם שכופרים בתורה שבעל פה לגמרי כמו הקראים ממש. וכשכופרים בתורה שבעל פה אזי ממילא הם כופרים בתורה שבכתב. כי אין יודעים שום דבר מתורה שבכתב בלי דברי רז"ל בגמרא ומדרשים שהוא תורה שבעל פה. ותיפח רוחם ונשמתם שמכריחים עצמם תמיד לפרש המקרא על פי דרך הפשוט דייקא בלי שום דרשה מדרשו"ת רז"ל ופנימיות כוונתם הרעה ניכר לעין כל למי שבקי בהם קצת ובדרכיהם הרעים. שכל כוונתם לפרש המקרא על פי דרכי המליצה לבד כאלו אין בה שום פנימיות ח"ו. והם משבחים את משה רבינו עליוה שלום מאד ואומרים עליו שהיה מליץ ובעל לשון גדול מאד. וקצת נביאים אין נרא להם דברי מליצתם. אוי להם אוי לנפשם ואם ידלגו על ההרים ואם יקפצו על הגבעות לא יוכלו לפרש את התורה הקדושה שתהיה מתיישבת על פי דרכי המליצה. כי יש הרבה מקר~ אות בתורה בלי שיעור שאין סובלים פירוש על פי פשוט כלל. ובפרט שהם סותרים הדין כפי המקובל בידינו מפי משה רבינו עליו השלום בעצמו. כגון (דברים ט"ז) ששת ימים תאכל מצות וכו'. וכן (שם) ובשלת ואכלת בפסח שבאמת אינו נאכל אלא צלי. וכן (שם כ"ה) ארבעים

יכנו וכו'. וכיוצא בזה הרבה. ובפרט כל הסיפורי מעשיו שבתורה שכל אותו~ אות ובכל נקודה ונקודה של כל התורה הקדושה יש רזין עילאין רזין גניזין רזין ורזין דרזין לעילא ולעילה עד אין סוף ואין תכלית. וכבר מבואר בזוהר הקדוש שמקלל הרבה את הכופרים שאומרים שאין בהתורה כי אם הפשוטו. ועל כן באמת אין צריכין ללמוד מקרא כי אם עם פירוש רש"י לבד. שרש"י הקדוש מכריח עצמו מאד לפרש המקרא על פי פשוטו. אבל בכל המקומות שאי אפשר לפרשו על פי פשוטו מחמת שקבלת רז"ל הוא מפרשו על פי דברי רבותינו ז"ל. וגם בהמקומות שמפרש המקרא על פי פשוט מביא על פי רוב דברי ז"ל במדרשים וגמרא. לידע ולהודיע שיש עוד כמה דרשו"ת בזה המקרא. והפורש עצמו מפירוש רש"י ללמוד ביאור שלהם הרע וכיוצא באלו הפירושים הוא פורש מן החיים. ועוקר את עצמו מחי החיים ומתורתו הקדושה. ואי אפשר להאריך בזה כאן. כי יקצרו המון יעריעות לספר בגודל מרירות הצרה הזאת שנתהוה עכשיו בדורותינו שנתפשטה הנגע הזאת גם במדינתינו. ועיקר מעלת המליצה הוא בשביל התכלית האמתי לזכות להתקרב על ידה להשם יתברך. ומי שזוכה לליצה כזאת ומבלה ימיו להמליץ דבריו לפני השם יבתרך בתפלה ותחנונים וכו'. או להמליץ דבריו לישראל לעוררם לעבודתו יתברך באמת. בודאי אשרי לו אשרי חלקו. ומי שאינו זוכה לזה בשלימות אינו מעכב לעבודתו. כי אן הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו. ואינו חפץ מהאדם שיעה זמה שאין ביכלתו. ויכול להתקרב להשם יבתרך על ידי שיחתו איך שהוא ואיך שדבר יהיה נחשב בעיני השם יבתרך למליצה יפה ונאה. כי אצל השם יתברך העיקר הוא האמת שיהא כוונת לבו באמת. ומי שמכווין לבו באמת. אזי אף על פי שאינו מליץ ולא למד דרכי המליצה מעולם. אף על פי כן ממילא נפתח פיו ולבו. ויוכל לדבר דיבורים נאים וטענות נכונות להשם יתברך וכו'. שהם נמשכין מבחינת מליצה דקדושה. ועל כל פנים לא יקלקל בדבריו. אבל אלו הנ"ל המרגילים בניהם ללמוד מקרא על פי דרכי המליצה שלהם, שבאים על ידי זה לכפירות גדולות ורשעות מפורסם כנ"ל. על זה נאמר ומליציך פשעו בי כנ"ל. ועל זה נאמר (ערכין ט"ו) ומה יתרון לבעל הלשון. וכמו שכתוב (עמוס ה') הסר מעלי המון שיריך וכו'. וכתיב (יחזקאל ל"ה) העתרתם עלי דבריכם. וכתיב (תהלים ע"ה) אל תרימו למרום קרנכם תדברו בצואר עתק. וכתיב (שם ל"א) תאלמנה שפתי שקר הדוברות על צדיק עתק בגאוה ובוז. וכמו שאמרו רז"ל תאלמנה יתפרכון יתרחשון ישתתקון הדוברות על צדיקו של עולם וכו'. הכלל שעל ידי שיש מליצה דקדושה שהיא דבר יקר מאד על ידי זה נתעו על ידי תאוותם הרעות עד

שאמרו שעיקר התכלית הוא דברן ובעל מליצה. ובחרו להם איש צרפתי משוגע שהיה יודע כמה לשונות, למלך. ובוודאי הוליך ~ אותם בדרך הישר. אוי להם:

אות ח

וכן הכת שאמרו שעיקר התכלית שמחה ושכרות מבואר גם כן קצת. כי שמחה דקדושה הוא בוודאי דבר גדול מאד. דהיינו לשמוח בה' ובתורתו הקדושה שזה עיקר שלימות העבודה. כמו שכתוב (דברים כ"ח) תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה וכו'. כי שמחה דקדושה הוא הנקודה הקדושה של כל המצות שכמו שכתוב (תהלים י"ט) פקודי ה' ישרים משמחי לב. כי העיקר הוא לזכות לשמוח בה' בבחינת (שם ק"ד) אנכי אשמח בה'. וכמו שכתוב (שם ל"ג) כי בו ישמח לבנו וכו'. וכתיב (שם מ"ג) ואבואה וכו' אל אל שמחת גילי. וכתיב (שם ל"ב) שמחו בה' וגילו צדיקים. וכתיב (שם צ"ג) ה' מלך תגל הארץ וכו'. ישמחו השמים ותגל הארץ וכו'. ועל זה אמר שלמה המלך עליו השלום (קהלת ח') ושבחתי אני את השמחה אשר אין טוב לאדם וכו' כי אם לאכול ולשתות ולשמו שדרשו רבותינו ז"ל לאכול ולשתות ולשמוח בשבתות וימים טובים. כי באמת מי שהוא בכלל האמונה הקדושה האמתיית יש לו לשמוח כל ימיו בכל עת ובכל רגע. כשיזכור את עצמו הטובה והחסד הנפלא שעשה השם יתברך עמנו על ידי משה רבינו עליו השלום אשר פתח את עיניו והמשיך עלינו את האמונה הקדושה להאמין בה' ובמשה עבדו. לקיים תורתו ומצותיו הקדושים בכל יום. אשר אפילו פושעי ישראל מלאים מצות כרמון. וכולנו מאמינים באלקים חיים ומלך עולם, חי לעד וקים לנצח. אדון כל לעילא מן כולא ולית לעילא מיני'. יתברך שמו בפי כל חי לנצח. ואי אפשר לבאר בכתב ובעל פה עוצם השמחה האת. כי לגדולתו אין חקר. כי השמחה הזאת הוא לכל חד כפטום מה דמשער בלבי' בבחינת נודע בשערים בעלה וכו' כמבואר מזה במקום אחר. ומהשמחה הקדוה הזאת כשנפגמת ח"ו. מזה נשתלשל הטעות של הכת הנ"ל שבחרו בהשמחה של הוללות ושכרות שעל זה נאמר (קהלת ב') ולשמחה מה זו עושה. וכמו שאמרו רז"ל בפרק במה מדליקין (דף ל'), ולשמחה מה זו עושה זו שמחה שאינה של מצוה. ושבחתי אני את השמחה זו שמחה של מצוה. ללמדך שאין השכינה שורה מתוך עצבות וכו' אלא מתוך שמחה של מצוה:

אות ט

וכן בענין החכמה. שהיתה כת אחת שחקרו ואמרו שעיקר התכלית הוא חכמה. זה הטעות מבואר מאד מהיכן נמשך. כי בוודאי הוא אמת שחכמה דקדושה יקרה מאד. כי כל הבריאה היתה על ידי החכמה כמו שכתוב (תהלים ק"ד) כולם בחכמה עשית. והחכמה היא חיות הכל כמו שכתוב (קהלת ז') החכמה תחליה. אבל עיקר החכמה היא

ליראה את ה' ולעבוד ~ אותו יתברך כמו שכתוב (תהלים קי"א) ראשית חכמה יראת ה' וכו'. כי עיקר אמתיית החכמה הוא לדעת שרחוק ממנו החכמה. בבחינת (קהלת ז') אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממנו וכו'. כמבואר בדברי רבינו ז"ל שעיקר החכמה שישכיל שרחוק ממנו החכמה.כי באמת אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה'. ועיקר החכמה האמתיית הוא מי שזוכה לשכל האמת להבין ולהשכיל האמת שהעיקר הוא לעבוד ~ אותו יתברך בתמימות ובפשיטות גמור. ועל ידי זה דיקיא יזכה לעיקר החכמה האמתיית דהיינו לדעת ~ אותו יתברך באמונה שלימה באמת. שזה עיקר החכמה. כמו שכתוב (ירמיה ט') אל יתהלל חכם בחכמתו וכו' כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע ~ אותי. וכתיב (משלי א') יראת ה' ראישת דעת. אבל מי שחכמתו מרובה ממעשיו. מכל שכן הכופרים לגמרי במצות מעשיות רחמנא ליצלן. עליהם נאמר (ירמיה ח') הנה בדבר ה' מאסו וחכמת מה להם. כי אין שטות ושגעון יותר מזה. כשאדם ילוד אשר קרוץ מחומר רוצה לחקור ולהשיג בשכלו דרכי ה'. ורוצה להתחכם על ה' לידע טעמי מצותיו על פי שכלו או לידע דרכי הנהגותיו יתברך. ועל זה נאמר (משלי כ"ו) ראית איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו. וכתיב (ישעיה ה') הוי חכמים בעיניהם ונגד פניהם נבונים. וכיוצא בזה הרבה. ושלמה המלך עליו השלום לרוב חכמתו אמר (משלי ל') כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי. ואפילו על קצת הטעות שטעה ורצה להתחכם מעט כנגד תורת משה. התחרט אחר כך מאד ואמר לאיתיאל ואוכל וכו' כי בר אנכי וכו' מי עלה שמים וכו' כמו שאמרו רז"ל. מכל שכן וק"ו שאר אנשים. הכלל שעיקר החכמה שיקרה מאד היא בחינת יראת ה' בחינת (תהלים קי"א) ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושהים. ללומדיהם לא נאמר אלא לעושיהם (ברכות י"ז) ועל ידי זה דייקא זוכה לחכמה האמתיית דהיינו לדעת ולהשיג ~ אותו יתברך בחינת (דברים ד') וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים וכו'. שזה הדעת הקדוש אי אפשר להשיג כי אם על ידי תורה ומצות ומעשים טובים בתמימות ובפשיטות. שזהו בחינת חכמת תורתינו הקדושה שהוא עיקר החכמה האמתיות. כמו שכתוב (משלי ח') אני חכמה וכו' אני בינה וכו'. ואצלם נפל החכמה הזאת דקדושה. עד שאמרו שהחכמות שלהם שהם חכמות חיצוניות הם עיקר התכלית. אשר על ידי חכמות כאלו הם עוקרים עצמן ואת הנמשכין אחריכם מעולם הזה ועולם הבא. ואין להם שום חיות לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. כמבואר בדברינו במקום אחר שמי שאין לו אמונה אין לו שום חיים כלל וכמו שכתוב (איוב ה') לוכד חכמים בערמם. שהחכמים נלכדים בחכמתם של עצמם וכמבואר בדברינו בכמה מקומות. נמצא שגם אלו שחברו בחכמה לתכלית צריכין גם כן

תקון גדול להשיבם מחכמות שלהם אל החכמה האמתיית, שהוא תורה ומצות ומעשים טובים וכנ"ל:

אות י

וכן הכת שבחרו להם שלמלך מי שאוכל הרבה. גם זה נמשך מחמת שבקדושה ודאי מצוה שיאכל האדם כפי ההכרח כדי שיהיה לו כח לעבוד את ה'. וגם יש אכילה של מצוה ממש, כגוון אכילת שבת ויום טוב ואכילת מצה וקדשים. ומזה נמשך ונפל להם הטעות שאמרו שהתכלית היא האכילה ושצריכין לאכול הרבה. ונשתגעו בשגעון שלהם שזהו עיקר התכלית וכבר מובא בספרים שהיה מלך אחד שהיה בטעות של הכת הזאת. שאמר שהתכלית היא האכילה והיה מתפלל ואומר אלקי תן לי בטן שאוכל לאכול הרבה. כאשר שמעתי סיפר זה מפי רבינו ז"ל בפעם אחר קודם שסיפר מעשה זאת:

אות יא

וביותר נתעו ונבוכו ~ אותה המדינה של עשירות שנפלו לתאוות ממון כל כך. עד שכל החשיבות והגדולה והכבוד שלהם הכל היה כפי ריבוי הממון שיש לו וכו'. ומי שיש לו ממון מעט היה נחשב אצלם לחיה או לעוף וכו'. והיה להם כוכבים ומזלות ומלאכים עד שבאו לידי עבודה זרה ממש. שעשו לעצמן את הבעלי ממון הרבה לאלהים אחרים והקריבו להם קרבנות וכו' ככל המבואר שם במעשה הנ"ל. ומבואר שם שמכל התאוות יכולין להוציא אבל לא מתאוות ממון. כי אם על ידי הדרך שיש להגבור וכו'. כי זה הטעות והמבוכה של הכת והמדינה שבחרו בתאוות ממון. זה הטעות גדול יותר מכל מיני טעיות של כל הכתות הרעות הנ"ל. כי מחמקת שהממון המוכרח הוא הכרח גדול להאדם. על כן שם מתגבר הטעות והמבוכה ביותר. עד שנדמה להם שהממון עיקר התכלית ח"ו. ושצריכין לבלות כל ימיו על זה כאשר מצוי ברוב העולם רחמנא ליצלן אשר באמת הוא בהיפך ממש. כי באמת עיקר הפרנסה הוא רק מהשם יתברך לבד. כמו שכתוב (תהלים ע"ה) כי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר הרים כי אלקים שופט וכו'. וצריכין למעט בעסק ולעסוק בתורה ולבטוח בה' שיצליחו במעט העסק שעוסק. ויזמין לו פרנסתו בסבה קלה. ויהיה לו אמונה שלימה בהשם יתברך שהכל ממנו יתברך לבד:

אות יב

וזה בחינת תפלה. כי עיקר התיקון של כל המדות הנפולין. שהם בחינת כל הכתות רעות הנ"ל. הוא על ידי תפלה כנ"ל. כמבואר בכתבים שעיקר תקון ובירור כל המדות הוא על ידי תפלה דייקא. וזה בחינת תפלה בעשרה כדי לברר ולתקן כל הכתות הנ"ל על ידי הבעל תפלה עם שאר אנשי המלך הנ"ל. שכולם יחד הם מספר עשרה כנ"ל. כי בכל מקום שמתקבצין מנין עשרה להתפלל נמשך עליהם הארה מעשרה בחינות הנ"ל

של אנשי המלך הנ"ל. שהם בחינת עולם התיקון שעל ידי זה מתקנים כל הכתות רעות הנ"ל. שזהו עיקר בחינת תיקון ועליית העולמות והמדות. כי כל אחד מאנשי המלך הנ"ל יש לו כח מיוחד לתקן מדה מיוחד. כגון המליץ של המלך צריך לתקן בחינת המליצה הנפולה שהם הכת הרעה שבחרו מליצה ודיבור לתכלית שבחרו להם תחלה איזה מליץ רע למלך ואחר כך מצאו את המליץ של המלך הנ"ל. וקבלו ~ אותו למלך ועל ידי זה המליץ נתתקנו אחר כך וכיוצא בזה בשאר הכתות שכל אחת זכתה אחר כך לקבל למלך אחד מאנשי המלך השייך להם לפי מדתם שעל ידי זה נתתקנו אחר כך. אך עיקר התיקון היה על ידי הבעל תפלה שעל ידו נתקבצו ונתאספו וחזרו ונתחברו יחד המלך עם כל ביתו ואנשיו כמבואר שם בהמעשה הנ"ל. וגם אחר כך שלחו את הבעל תפהל בכחם לכל הכתות הנ"ל לתקנם כמו שכתוב שם. כי עיקר התיקון על ידי תפלה כנ"ל. ועל כן כשמתקבצין עשרה להתפלל. הם בחינת עשרה אנשים הנ"ל. שהם המלך ואנשיו כנ"ל. ועל ידי זה מתקנים בחינת פגם המדות של כל הכתות רעות הנ"ל. שעיקר התיקון על ידי התפלה כנ"ל ועל כן העיקר הוא הבעל תפלה שהוא השליח צבור והחזו העובר לפני התיבה הוא נקרא בעל תפהל שמוציא את הרבים ידי חובתן כי עיקר התקון כל ידי הבעל תפלה כנ"ל:

אות יג

כי כל הכתו רעות הנ"ל הם בחינת מדות הנפולין כנ"ל. והם בכל אדם ובכל זמן כנראה בחוש את כל המעשה הרע הנעשה תחת השמש על ידי פגם המדות רעות הנ"ל. שהוא בחינת פגם וטעיות ומבוכה של כל התכתות הנ"ל. כי יש בני אדם שלהוטים ביותר אחר הכבוד. ורודפים אחר הכבוד מאד. ואובדים עולמם הנצחי וגם העולם הזה בשביל כבוד מעט שרוצים להשיגו. זה רוצה להתכבד על ידי עשירותו. שיהיה לו שם וכבוד בין נגידים וקצינים וחורי ארץ וכו'. וזה רוצה להתכבד ולהתיקר על ידי תורתו ועבודתו. וחותר כל ימיו שיהיה נתקבל לרב ומנהיג בעיר גדולה וכו'. ויש שמתגבר בהם ביותר מדת הרציחה. כגון רוצחים ממש. או שאינם רוצחים ממש. רק שיש להם בחינת רציחה. שהם בעלי מחלוקת ושנאה וקנאה. ורודפים את האדם עד לחייו וכו'. שזהו גם כן בחינת רציחה. שזאת הרציחה שכיחא מאד בעולם רחמנא ליצלן. וכן בשאר הכתות. כמובן למעיין מאליו. ואפילו באדם אחד נמצאים בחינות מכל הכתות הנ"ל. כי האדם בטבעו יש לו כל המדות רעות קנאה ותאוה וכבוד ושארי תאוות ומדות הרעות שכולם נמשכין מבחינת הכתות הרעות הנ"ל. רק שאצל זה האדם מתגבר זאת המדה רעה ביותר. ועל כן נקרא על שם כת זאת. ואצל אדם אחר מתגברת מדהת רעה אחרת. על כן נקרא על

שם ~ אותה הכת האחרות וכן כולם. ומי שרוצה לבעלי להטעות את עצמו ולחשוב על התכלית האמתי תכלית הנצחי. אי אפשר לזכות לזה כי אם כשיזכה להיות מהכת הקדושה של הבעל תפלה הקדוש. שרק הם בחרו בתכלית האמתי והנצחי. שהוא תפלה ושירות ותשבחות להשם יתברך וכו'. ועל ידי התפלה זוכין לשבר כל המדות רעות שיש בכל אדם שנמשכין מכל הכתות הנ"ל. שכולם מתבטלים ונתתקנים על ידי התפלה דייקא כנ"ל. וזהו בחינת תפלה בעשרה כנ"ל:

אות יד

ועיקר התפלה הוא לתקן את הכת שנפלו לתאוות ממון ביותר. שעליהם נתייגע הבעל תפלה ביותר ויותר לתקנם. כמובן ומבואר שם במעשה הנ"ל. כי רוב המעשה מדברת שם מענין תאוות ממון. שזה טעות והמבוכה של תאוה זאת גרועה מכל הטעיות של כל הכתות. כי תאוות ממון הוא עבודה זרה ממש כמו שכתוב שם שעשו עצמן אלהות וכו'. כי בזה הטעות של תאוות ממון טועים העולם ביותר עד שרובם ככולם מבלים ימיהם ושנותיהם בשביל ת~ אות ממון ומאומה לא ישאו בעמלם כי אין אדם מת וחצי תאוותו בידו. ואין מלוין לו לאדם בשעת פטירתו לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד. ועיקר התפלה הוא בשביל לתקן תאוות ממון שהוא עבודה זרה ממש. כי התפלה הוא בחינת אמונה כמו שכתוב (שמות י"ז) ויהי ידיו אמונה ותרגומו והוו ידוהי פרישן בצלו. כמבואר במקום אחר (בלקוטי א' סימן ז'). ואמונה הוא היפך העבודה זרה והכפירות שהוא בחינת תאוות ממון שהוא עבודה זרה וכפירות כנ"ל. וכמבואר בהתורה צוית צדק (בסימן כ"ג). שכל העובודות זרות תחובים בממון עיין שם. ובשביל זה צריכים ליתן צדקה קודם התפלה. כי עיקר שבירת ת~ אות ממון שהוא בחינת התפלה כנ"ל. הוא על ידי צדקה כמו שכתוב בהתורה אשרי העם השגחה (בסימן י"ג) עיין שם:

אות טו

ועל כן בתחלת התפלה אומרים פרשת הקרבנות שנחשב כאלו הקרבנו הקרבנות. כי עיקר שבירת וביטול ת~ אות ממון הוא על ידי קרבנות. כי הקרבנות שמקריבין הם נקראין בחינת מאכלין דמלכא כמבואר בזוהר הקדוש. וזה בחינת המאכלים המבוארים בהמעשה הנ"ל. שעל ידים עיקר התיקון של הכת נפלו לתאוות ממון. כמבואר שם שמכל התאוות שאפשר להוציא אבל מת~ אות ממון אי אפשר להוציא כי אם על ידי אלו המאכלים המבוארים שם שהוליך ~ אותם עד שהגיע להם הריח של אלו המאכלים ונתאוו להם מאד וכו'. ואחר כך כשנתן להם מאלו המאכלים אז ראו מיאוס סרחון ת~ אות ממון עד שמאסו בחייהם. וברחו וקברו את עצמן בחפירות וקברים מחמת בושה

וכו' עיין שם. ואלו המאכלים הם בחינת קרבות שעיקרם בחינת הריח. בחינת (במדבר כ"ח) אשר ריח ניחוח לה'. והם נקראים מאכלים דמלכא כנ"ל. כי מבואר בכוונת פרשת התמיד שעל ידי הקרבנות נכנע העבודה זרה. וזהו בחינת צו את בני ישראל. אין צו אלא עבודה זרה וכו' עיין שם. היינו שהקרבנות מכניעין ומבטלין העבודה זרה של ת אותממון הוא עיקר העבודה זרה. כי כל העבודה זרה הם בממון כנ"ל. וזה שאמרו ר"ל (ת"כ) על פסוק צו את אהרן וכו' הנאמר בפרשת העולה. אין צו אלא זירוז מיד ולדורות. ביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון כיס. היינו כנ"ל. כי הקרבנות הם חסרון כיס. שזהו בחינת שבירת ת~ אות ממון על ידי שמחסרים ממונם בשביל השם יתברך שקונים קבנות מממונם. שזהו עיקר שבירת תאוות ממון כשמוציאין הממון על דבר שבקדושה. כמבואר בהתורה צוית צדק הנ"ל. וזה צו וכו' ביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון כיס. שהוא בחינת שבירת תאוות ממון שזוכין על ידי הקרבנות שהם נדבת לב בחינת צדקה. כי על שבירת תאוות ממון בחינת חסרון כיס בשביל דבר שבקדושה. צריכין לזרז על זה ביותר מאד מאד. כי להוציא מתאוות ממון קשה ביותר מכל התאוות כנ"ל. נמצא שצו הנאמר בקרבנות מרמז על שבירת תאוות ממון. שזהו בחינת אין מצו אלא זירוז ביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון כיס כנ"ל. וזהו בעצמו בחינת אין צו אלא עבודדה זרה. כי שבירת תאוות ממון הוא ביטל העבודה זרה. כי כל העבודה זרה הם בת~ אות ממון כנ"ל:

אות טז

וזהו בחינת קטרת, כי קטרת ישמח לב (משלי כ"ז) היפך תאוות ממון שהוא בחינת עצבות ומרה שחורה בחינת (בראשית ג') בעצבון תאכלנה. וכן מבואר בהתורה אשרי העם (סימן י"ג) ששבירת תאוות ממון הוא בחי' קטרת ישמח לב. ועיקר הקטרת הם בחינת הריח הקדוש. זה בחינת הריח של המאכלים הנ"ל שעיקר שבירת תאוות ממון הוא על ידי זה. וזה בחינת קטרת מעשרת (יואמ כ"ו) היינו בחינת תיקון העשירות דקדושה שהוא בחינת שבירת תאוות ממון. כי זה הנופל לתאוות ממון אין לו שום עשירות לעולם. כי הוא בעל חוב תמיד ת~ אותו. וכל מה שיש לו חסר לו בייותר ויותר. בחינת (אבות פרק ב') מרבה נכסים מרבה דאגה וכו'. ואין אדם זוכה לעשירות באמת כי אם כשמשבר תאוות ממון ומאמין בהשם יתברך שיזמין לו פרנסו בסבה קלה והוא שמח בחלקו. שזהו עיקר העשירות. כמו שאמרו רז"ל (שם פרק ד') איזהו עשיר השמח בחלקו כמבואר כל זה בהתורה צוית צדק הנ"ל והעשירות דקדושה כזאת שהוא בחינת שבירת תאוות ממון זוכין על ידי קטרת בחינת קטרת ישמח לב בחינת קטרת מעשרת כנ"ל:

אות יז

וזה בחינת הקרבן פסח שאינו נאכל אלא צלי. שהוא סיון פרשיות ומשניות הקרבנות שאומרים בבקר בעשת התפלה. כי צלי ריחו נודף. כדי להכניע ביורת עבודה זרה של הממון שהכנעתה על ידי הריח של המאכלים ה"ל שהם בחינת מאכלין דקורבנין כנ"ל. וגם צלי שולט בו האש ביותר. כי עיקר הכנעת העבודה זרה שהוא תאוות ממון הוא על ידי האש המבואר בהמעשה הנ"ל. וכמבואר בכוונות שהעבודה זרה הם קליפות קשו"ת מאד. שאי אפשר לבערם כי אם על ידי האש. ועל כן הקרבן פסח הוא צלי אש דייקא. כי הקרבן פסח הוא עיק שבירת תאוות ממון שהוא העבודה זרה. כי קרבן פסח נצטוו ישראל ביציאתן ממצרים ועיקר יציאת מצרים הוא בחינת שבירת תאוות ממון ולזכות לתקון העשירות דקדושה. בחינת (בראשית ט"ו) ואחרי כן יצאו ברכוש גגדול. כי מצרים מלאה גלולים ועבודה זרה שזהו בחינת תאוות ממון ששם כל העבודות זרות כנ"ל. וכן מבואר בסוף המעשה הנ"ל. שמצרים הוא המדינה שסברו בעלי תאוות ממון שהם כולם אלהות מריבוי הממון שלהם. עד שאמרו שהם כולם אלהות ונוסעים עם מלאכים שהסוסים שלהם הם מלאכים מחמת שמצופין בעשירות גדול. עיין שם מה שכתוב שכל המעשה נוראה מרומזת בישעיה קפיטל ל"א הוי היורדים מצרים לעזרה ועל סוסים ישענו וכו' עיין שם. נמצא שמצרים הוא עיקר בחינת העבודה זרה של תאוות ממון וזה עיקר בחינת יציאת מצרים בחינת שבירת תאוות ממון. וכן מבואר בהתורה תקעו א' בליקוטי תנינא שפסח הוא תיקון תאוות ממון וזהו בחינת הקרבן פסח שהוא צלי אש וכנ"ל. כי הקרבן פסח היה מן הצאן שזה היה העבודה זרה של מצרים שבשביל זה נצטוינו להביא הקרבן פסח מן הצאן כדי להכניע ולשבר העבודה זרה שלהם כמו שאמרו רז"ל (שמ"ר פרק י"א) כי המצרים שהיו שקועים בעבודה זרה שהוא תאוות ממון היו עובדים לצאן שהוא בחינת העשירות כמו שכתוב ועשתרות צאנך שמעשרות את בעליהן (חולין פ"ד). על כן נמשכו בטעיות שלהם עד שעשו הצאן שהוא בחינת עשירות לעבודה זרה ממש ועל כן נצטוינו להביא הקרבן פסח מן הצאן כדי להכניע העבודה זרה זאת של ממון ועשירות. וזהו בחינת שני כבשים של התמידים בכל יום שהם מן הצאן. כדי לשבר ולבטל בכל יום ויום תוקף הקליפה והעבודה זרה של ממון והעשירות. שצריכין להקריב שני תמידין מן הצאן בכל יום ערב ובוקר כדי שבר עבודה זרה זאת של ממון שקשה מאד לשברה כי אם על ידי המאכלים הנ"ל שהם בחינת קרבנות כנ"ל. ובשביל זה היו יעקב אבינו והאבות רועי צאן כדי לברר העשירות מן הקליפה כדי להניע תאוות ממון שהוא בחינת העבודה זרה של מצרים שהיו צאן כנ"ל. ועל כן זכה יעקב על

ידי זה לעשירות דקדושה, כי זכה להכניע העבודה זרה זאת של ממון שעל ידי זה דייקא זוכין לעשירות אמתי דקדושה כנ"ל. וזה שמבואר בפרשה של כניסתן למצרים שאמר להם יוסף שיאמרו שהם רועי צאן כי תועבת מצרים כל רועי צאן (בראשית מ"ו). כי כל עיקר כניסתן למצרים היה להכניע ולשבר תאוות הממון והעשירות שהוא בחינת צאן שמעשרות את בעליהן וכנ"ל:

אות יח

ובשביל זה אומרים קריאת שמע אצל הקרבנות. כי קריאת שמע היא אמונת היחוד שזה עיקר בחינת הקרבנות שמכניעין העבודה זרה והכפירות שהוא בחינת תאוות ממון ששם מכל העבודה זרה כנ"ל ולזכות לאמונה הקדושה בהשם יתברך שזהו עיקר בחינת קריאת שמע:

אות יט

ואחר הקרבנות אומרים פסוקי דזמרה. כי אחר שמכניעין ומשברין העבודה זרה והקליפה הקשה של תאוות ממון אחר כך מעלין כל נצוצות הקדושה של העשירות על ידי פסוקי דזמרה שהם מבררין הטוב מהרע כמבואר בדברי רבינו ז"ל (סימן נ"ד) שעיק הבירור הוא על ידי בחינת ניגון וזמרה וכו'. כי פסוקי דזמרה אחר פרשת הקרבנות הם בבחינת מה אמר רבינו ז"ל בהתורה אשרי העם השגחה (סימן י"ג). על מאמר הזוהר הקדוש רוחא נחית לשכך חמימא דלבא. ולבא מקבל לי' בחדוה דנגונא דליוואי וכו' עיין שם. מבואר שם שרוחא הוא בחינת רוח נדיבה צדקה שמשבר חמימות הלב של תאוות ממון ואז זוכה להיות שמח בחלקו. וזה בחינת ולבא מקבל ליה בחדוה דנגונא דליוואי זה בחינת משא ומתן באמונה. בחינת שאו זמרה ותנו תוף בחינת שמח בחלקו וכו' עיין שם. וזהו בחינת קרבות ופסוקי דזמרה אחר כך. כי קורבנות הם בחינת רוחא הנ"ל. שהוא בחינת רוח נדיבה צדקה. שזהו בחינת קרבנות שהם בחינת נדבת לב. כמו שכתוב (שמות כ"ה) איש אשר ידבנו לבו וכו'. ועל ידי ההוא רוחא בחינת קרבנות משככין חמימות הלב של תאוות ממון. ואחר כך אומרים פסוקי דזמרה. זה בחינת ולבא מקבל לי' בחדוה דנדגונא דליוואי כי פסוקי דזמרא הם בחינת חדוה דנגונא דליוואי שהם היו עוסקים בשיר על הדוכן שהם פסוקי דזמרה כי כל נגינה וזמרה הוא מסטרא דליוואי כידוע. ועל כן מתחילין הודו שהם הפסוקים בעצמן היו אומרי הלוים לפני הארון כמובא. ועל כן אומרים פסוקי דזמרה אחר הקרבנות. כי אחר שזוכין לשבר תאוות ממון על ידי הקרבות שזהו בחינת רוחא נחית וכו' כנ"ל. אחר כך זוכין לבחינת חדוה דנגונא דליוואי שהוא בחינת משא ומתן באמונה וכו' כנ"ל. שזהו בחינת פסוקי דזמרה שהם בחינת חדוה דנגונא דליוואי כנ"ל:

אות כ

ועיקר פסוקי דזמרה שהם בחינת עשרה מיני נגינה נמשכין מבחינת כנור של דוש שהיתה רוח צפונית מנשבת בו שמשם נמשכין כל פסוקי דזמרה שיסד דוד המלך עליו השלום. וכל זה הוא בחינת היד הנ"ל המבואר בהמעשה הנ"ל עיין שם ענין הנפלא והנורא הזה מה שמבואר שם שהיה אצל המל "יד" שהיתה מפת כל העולמות היינו (לאנד _ קארט) של כל העולמות. שהיה כתוב שם כל הדרכים וכל הנתיבות ממקום למקום ומעיר לעיר וממדינה למדינה וכל בני אדם וכו' עם כל המאורעות שיארע להם וכו'. וכל הדרכים מעולם לעולם וכו'. וכל הדרכים שיש מן הארץ לעלות לשמים. הן הדרך שעלה בו משה ואליהו וכו'. הכל כאשר לכל היה כתוב על היד נ"ל. דהיינו בשרטוטי היד היה מצוייר ומבואר כל זה וכו'. שים לבך היטב שם לדברים האלה ותעמוד מרעיד ומשתומם ותתבונן נפל~ אות אל. הנשמע כזאת וכו'. והנה מבואר שם שעיקר תיקון של המדינה הנ"ל שנפלו לתאוות ממון עם תיקון כל שאר הכתות הנ"ל הכל היה על ידי היד הנ"ל ששם היה כתוב הדרך שיש להגבור לקבל גבורתו שעל ידי הדרך הזה דייקא יכולין להוציא מתאוות ממון וכן היו כתובים שם כל הדרכים של כל אנשי המלך הנ"ל. מהיכן יקבל כל אחד ענינו ומדתו מה שהוא צריך. כגון המליץ כהראה לו המלך הדרך מהיכן יקבל מליצה דקדושה. וכן החכם וכן כולם. וכל אלו הדרכים היו כתובים על היד הנ"ל ועל ידי זה תקנו אחר כך את כל הכתות שנתעו כנ"ל. כי כל אחד תיקון הכת שלו על ידי מדתו בקדושה שיבלו על ידי דרכו שהשיג וקבל מן המלך עלידי היד הנ"ל ששם היו כתובים הדרכים כנ"ל. נמצא שעיקר התיקון של כל הכתות הנ"ל. ובפרט תקון תאוות ממון שהוא העיקר. הכל היה על ידי היד הנ"ל. וזה בחינת פסוקי דזמרה שהם בחינת היד הנ"ל שכתובים שם כל הדרכים וכל העולמות וכל אשר בהם וכו'. כי פסוקי דזמרה הם נמשכין מבחינת כנור של דוד כנ"ל. שעיקרן נמשך מבחינת היד בבחינת ונגן בידו וטוב לך וכמבואר זה בהתורה ויהי מקץ (בסימן נ"ד) שנגון וזמרה הם בחינת יד בחינת (שמואל א' י"ט) ונגן בידו וכו', כי בהפסוקי דזמרה אנו מהללים ושבחים ~ אותו יתברך על כל ברואי מעלה ומטה על כל אשר פעל ועשה ויצר וברא והאציל את כל הנאצלם והנבראים והנוצרים והנעשים כמו שנזכר כמה פעמים פל~ אות הבריאה כולה בפסוקי דזמרה. כמו שכתוב עושה שמים וארץ את הים ואת כל אשר בם וכו'. ובפרט במזמור הללו את ה' מן השמים ששם חושב הכל. כמו שכתוב הללו את ה' מן השמים הללוהו במרומים וכו'. הללוהו שמי השמיים וכו' כי הוא צוה ונבראו וכו'. הללו את ה' מן הארץ וכו'. ועל ידי שאנו מזמרים להשם יתברך ומשבחין ומפארין

~ אותו יתברך על כל הבריאה. ומגלין ומפרסמין ומודיעין לכל כי הוא יתברך ברא הכל כמו שכתוב כי הוא צוה ונבראו וכו'. על ידי זה מגלין ומאירין הדרכים והנתיבות של כל העולמות כולם, שזהו בחינת היד הנ"ל שהוא (הלאנד קארט) של כל העולמות. כי כל הדרכים והנתיבות שיש ממקום למקום מעיר לעיר ומכפר לכפר וממדינה למדינה ביבשה ובים וכן מעולם לעולם. מן הארץ לשמים. ומשמים לשמי השמים וכו'. הכל הוא בחינת חיבור והתאחדות בפרטי הבריאה שנתאחדין ונתחברין יחד זה בזה וזה בזה. כדי שיוכלו לעלות לעמלה מעלה בדרך העולה בית אל בדרך הקדש מעולם לעולם. כדי שיחזרו ויוכללו בשורש האחדות שהוא הבורא היחיד יתברך שמו שזה עיקר תכלית הכל. כי על ידי הדרכים שיש ממקום למקום. על ידי זה נתחברין ונתאחדין אלו שני המקומות יחד. כי הדך מחברן יחד וכוללם יחד. כי על ידי הדרך שממקום למקום על ידי זה יכולין להביא השפע שבזה המקום למקום אחר. וכן להיפך. כגון מבקום זה שפע התבואה הרבה ובמקום אחר שפע המלבושים הרבה ומוליכין סחורות התבואה לשם. ומשם מוליכין לכאן סחורות המלבושים וכיוצא זה בכל המקומות ועל ידי זה נתחברין זה בזה ונתאחדין יחד. וחיים ונשפעים זה מזה. נמצא שכל הדרכים הם בחינת חיבור ואחדות המקומות יחד. ועיקר הכוונה בשביל התכלית כדי שיוכללו יחד זה בזה. כדי שיוכלו לחזור לשרשן להכלל באחד כנ"ל. ורק זה נקרא בשם דרך כי מי שהולך באיזה דרך בגשמיות או ברוחניות שלא בשביל כוונה זו ח"ו אף על פי שנדמה לו הושלך בדרך הישר ל~ אותו המקום ואינו תועה בדרך אף על פי כן באמתאין תועה בדרך יותר ממנו. בבחינת (משלי י"ד) יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות. כי בוודאי ההולך בדרך הישה ומכוון למקום גדודי חיות ולסטים. אף על פי שזה הדרך כבושה וסלולה. בוודאי אין משוגע ופתי ותועה בדרך עקומה יותר ממנו. מכל שכן וכל שכן כשאדם תועה מדרך השכל והולך בדרך חטאים והולך למורחקים לסחורה ואינו מכוון בשביל השם יתברך אף על פי שנדמה לו שהולך בדרך הישר לברעסלא או ללייפסיק. אף על פי כן באמת בוודאי אין דרך עקומה מזה מאחר שמאבד את עולמו הנצחי על ידי זה וטוב יותר היה לו להיות תועה ביערים ומדבריות ולבלי לעבור על מצות ה'. מלילך בדרך הזה המטרידו משני עולמות ח"ו. הכלל כי עיקר הדרך שנקרא בשם דרך הוא הדרך של צדיקים וכשרים כי דרך רשעים תאבד שדרכם אבודה. כי אינו נקרא בשם דרך כלל אף על פי שנדמה להם שהוא דרך הישר לפניהם. מאחר שאחריתה דרכי מות רחמנא ליצלן כנ"ל. ועל כן בפסוקי דזמרה שאנו מגלין ומודיעין שהשם יתברך ברא הכל מראש ועד סוף. ופורטין רוב פרט הבריאה. בזה אנו מגלין כל הדרכים של כל הבריאה כי עיקר כל

הדרכים בשרשן נמשכין משורש האחדות. ששם הכל אחד בתכלית האחדות ומשם יפרד כל הבריאה למיניהם למקומותם במושבותם וכפי הצנור והנתיב שדרך שם מקבל שה המקום חיות משורש אחדות. כמו כן הולכין מזה המקום צנורות ונתיבות ודרכים למקום אחר הסמוך אליו בשרשו וכן ממקום למקום ועל ידי אלו הדרכים הם מתחברין יחד כדי שיוכלו לחזור ולהתאחד ולעלות לשרשם לתכלית האחדות כנ"ל. נמצא שכל הדרכים נמשכין משורש האחדות ועל כן כשאנו פורטין את הבריאה בפסוקי דזמרה ומגלין כי הוא צוה ונבראו וכו'. על ידי זה נתגלין כל הדרכים והנתיבות שכולם נמשכין משורש האחדות שהוא הבורא היחיד יתברך. ועל כן על ידי פסוקי דזמרה נתגלה ומאיר בחינת י"ד ה' שהוא בחינת היד הנ"ל ששם כתובים כל העולמות עם כל הדרכים שלהם וכנ"ל. וכן מבואר על פי כוונות שפסוקי דזמרה הם בחינת חג"ת שהם בחינת ידים היינו בחינת היד הנ"ל כנ"ל. ועל ידי היד הזאת שהוא בחינת פסוקי דזמרה על ידי זה נתגלין כל דרכי הקדושה ועל ידי זה נתתקנין כל הכתות הנ"ל. על ידי המלך ואנשיו שהם עשרה שזהו בחינת עשרה הלליה שאומרים בחינת עשרה הלוים שבמזמור הללו אל בקדשו. ועיקר להכניע תאוות ממון כנ"ל. כי עיקר בירור ותקון העשירות הוא על ידי בחינת פסוקי דזמרה שהם בחינת כנור של דוד כנ"ל. שהיתה רוח צפונית מנשבת בו. ורוח צפונית הזה המנשב בכנור של דוד ומנגן שזה בחינת פסוקי דזמרה. על ידי זה נתברר ונתתקן העשירות נמשך מצפון כי מצפון זהב יאתה ועל כי עיקר תיקון העשירות הועא על ידי פסוקי דזמרה. שהוא חדוה דנגנא דליוואי כנ"ל. וזהו והעושר והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל ובידך כח וגבורה ובידך וכו'. כי עיקר תיקון העשירות דקדושה הוא על ידי בחינת יד. היינו בחינת היד הנ"ל:

אות כא

וזה בחינת שירת הים שאומרים אחר כך. כי אז בשעת קריעת ים סוף זכו לעשירות גדול דקדושה שהוציאו מן הסטרא אחרא ממצרים כמו שאמרו רז"ל (מכילתא בשלח). שגדולה היתה ביזת הים מביזת מצרים וכו' כי אז נתברר ונתתקן העשירות בקדושה. כי אז נתגלה יד ה' כמו שכתוב (שמות י"ד) וירא ישראל את היד הגדולה וכו'. ועל כן זכו אז לשירה שהוא ניגון וזמרה בחינת פסוקי דזמרה הנמשך מבחינת היד כנ"ל בחינת (שמואל א' י"ט) ונגן בידו וטוב לך כנ"ל:

אות כב

ועל כן כל הקרבנות היו בבית המקדש. כי בבית המקדש שם מאיר בחינת היד הנ"ל. בבחינת (שמות ט"ו) מקדש ה' כוננו ידיך. ועל כן כל הדרכים והשבילים והנתיבות כולם יוצאים משם ושם נכללים יחד. כי האבן שתיה היא הנקודה שממנה הושתת העולם

שמשם מתחילין להתפשט ולהתפרד כל הדרכים שבעולם. ששר שלמה המלך עליו השלום היה מכיר בהם והיה נוטע בהם עץ כל פרי כי היה ידוע הדרך ההולך לכוש ונוטע בו פלפלין וכו' כמו שפירש רש"י שם. וגם בבית המקדש הוא שער השמים שדרך שם עולין מארץ לשמים. וכן מעולם לעולם עד אין סוף ברוך הוא. ועל כן שם בבית המקדש היו יכוים לידע כל העצות והדרכים שהיו מסופקים ונבוכים בהם.כ י שם היה האורים ותומים שהוא חשן המשפט שנשא אהרן על לבו ששם נודע ונתברר כל העצות והדרכים. כי חשם המשפט שנשא הכהן על לבו ועל כתיפיו בין שני ידיו זה בחינת הארת היד הנ"ל שהוא (הלאנד קארט) של כל העולמות. ועל כן שם בחשם המשפט היה ~ אותיות בולטות ומצטרפות שעל ידי זה נודע לכל כל הדרכים איך להתנהג. כי עיקר הארת היד ששם מאירין ומתגלין בשרטוטי היד כל הדרכים והנתיבות וכו' של כל העולמות. עיקר בחינה זאת נמשך מרוחא דלבא שהוא רוח הדופק שבלב שנמשך ביותר בידים ועל כי עיקר הדפק ביד. ושם בדפק יכול לידע היודע ומבין את כל דרכי האדם ומאורעותיו ועניניו מעשה איש ופקודתו ועלילות מצעדי גבר. וזה הדפק נמשך לתוך היד. ושם מתעלם. ומתגלה כל זה בשרטוטי היד. שמורין על כל דרכי האדם שכלול מכל העולמות מראש ועד סוף. ועיין בהתורה וביום הבכורים הסתרה (בסימן נ"ו) מבואר ענין רוח בהדופק שבלב שנמשך לתוך הידים ביותר עיין שם. ועיקר כח וחיות של זה רוח הדופק שבלב שמתפשט בהידים ביותר, נמשך מבחינת רוחא דנשיב בכנפי ריאה שמשם עיקר חיות הלב והאדם. כי אלמלא כנפי ריאה דנשבי על לבא הוי לבא אוקיד כל גופא. ורוח שבכנפי ריאה הוא בחינת רוחא הנ"ל בחינת רוחא נחית לשכך חמימא דלבא וכו' שהוא בחינת שבירת ת~ אות ממון. וזה בחינת חשן המשפט על לב הכהן שהוא בחינת הארת היד העליונה ששם כתובים כל הדרכים וכל המאורעות וכו'. ועל כן שם היה מתבאר ומצטרף ובולט כל הדרכים והעצות שהיה האדם מסופק בהם כי הכל נמשך מבחינת היד הנ"ל שם היה כתוב הכל כנ"ל. כי היד הוא בחינת רוח הדופק שבלב כנ"ל. ועל כן נקרא חשן המשפט כי משפט הוא בחינת תיקון ת~ אות ממון. כי דיני ממונות נקרא משפט וכל דיני ממונות הם בחינת תיקון תאוות ממון. כי הם מבררין האמת ומצילין עשוק מיד עושקו ומכניעין הגזלנים והשקרנים המכחשים ממון חבריהם שזהו עיקר בחינת הכנעת תאוות ממון. ועל שם זה נקראים האורים ותומים חשן המשפט כי הם בחינת הארת היד הנ"ל שעיקר הכנעת תאוות ממו על ידה שזהו בחינת משפט שהוא בחינת תיקון תאוות ממון כנ"ל:

אות כג

כי עיקר ביטול תאוות ממון הוא עלידי היד הנ"ל ששם היה כתוב הדרך של הגבור וכו' שעל ידי זה מבטלין תאוות ממון. ושם היה כתוב שאם ילכו להמדינה שכולם אלהות לדעתם וכו' יפלו שניהם וכו'. שזה מרומז בפסוק וה' יטה ידו וכשל עוזר ונפל עזור וכו' עיין שם. כי עיקר תאוות ממון הוא בבחינת פגם הידים בבחינת כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה שזה עיקר תאוות ממון שהוא בחינת עבודה זרה וכפירות שכופר בהשגחתו יתברך שהכל מאתו יתברך לבד. ועל כן עיקר הכנעתו ותקונו של אתוות ממון הוא על ידי אמונה בהשם יתברך והשגחתו שזהו בחינת יד בחינת ויהי ידיו אמונה. ועל כן כל הקרבנות. שהם בחינת ביטול תאוות ממון כולם היו בבית המקדש כי הבית המקדש הוא בחינת יד כנ"ל. על ידי זה עיקרר הכנעתם כנ"ל. ועל כן בשעת העבודה של הקרבנות היו הלוים מנצחים בשיר וכו'. זה בחינת הנ"ל, בחינת רוחא נחית לשכך חמימא דלבא וכו' שהם בחינת הקרבנות בחינת שבירת תאוות ממון כנ"ל. ואז כד נחית ההוא רוחא לבא מקבל לי' בחדוה דנגונא דליוואי. שהוא שיר של הלוים בשעת הקרבן שזה בחינת פסוקי דזמרה אחר פרשת הקרבנות, היינו כנ"ל:

אות כד

וה בחינת נשיאת כפים בשעת התפלה שהוא ברכת כהנים. כי בשעת התפלה נתגלה הארת היד הנ"ל שעיקר תקון כל התאוות והמדות ובפרט תאוות ממון הוא על ידי זה ועל כן צונו השם יתברך שהכנים ישאו ידיהם ויברכו ברכת כהנים בשעת התפלה. כי על ידי נשיאת כפיהם הם ממשיכין בחינת התגלות הארת היד הנ"ל שעל ידי זה עיקר התיקון כנ"ל שזהו בחינת ברכת כהנים כי הברכה היא בחינת התיקון היפך הקללה שנמשכת מחורבן העולמות מבחינת שבירת הכלים והמדות שהם בחינת פגם כל הכתות הנ"ל. והברכה היא ההיפך מזה בחינת תיקון כל המדות בחינת עולם התיקון שמשם כל הברכות. ועל כן עיקר הברכות מקבלים מידים כמו שכתוב (ויקרא ט') וישא אהרן את ידיו ויברכם כמו שאמר רבינו ז"ל במקום אחר (סימן כ"ד) כי עיקר הברכה שהוא בחינת התיקון הוא על ידי בחינת היד הנ"ל. וזהו בחינת ברכת כהנים בנשיאת כפים דייקא בשעת התפלה כי הברכה שהוא בחינת התקון הוא על ידי התגלות הארת היד שזהו בחינת נשיאת כפים וזה זוכין בשעת התפלה דייקא. כי עיקר התיקון על ידי התפלה. שזהו בחינת הבעל תפלה שעיקר התיקון היה על ידו. והוא זכה למצוא את החכם היה אצלו היד הנ"ל וכו'. ועד שבאו אל המלך וכו' ונתתקן הכל כמבואר שם בהמעשה הנ"ל. וזהו יברכך ה' בממון כי עיקר ברכת כהנים ונשיאת כפים הוא לתקן תאוות ממון שהוא קשה מכולם כנ"ל. ועלגכן עיקר הברכה מתחלת, יברכך ה' בממון וישמרך

מן המזיקין דהיינו שיזכה לממון ועשירות דקדושה שהוא בחינת ברכה שיהיה נשמר הממון והעשירות ממזיקי עלמא שהם הקליפות המכניסין תאוות ממון בלב האדם. רק שיזכה לעשירות דקדושה שהוא בחינת ברכה בחינת ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה. שלא יהיה בממונו שום אחיזת העצבות והדאגה והמרה שחורה של תאוות ממון בחינת בעצבון תאכלנה. ורק יזכה לשמוח בחלקו תמיד. ולבטוח בהשם יתברך שהכל מאתו לבד. שזה בחינת שבירת תאוות ממון שזו עיקר העשירות דקדושה כנ"ל:

אות כה

וזה בחינת נפילת אפים אחר התפלה. ואחר כך אומרים אשרי ובא לציון וכו'. שאז הוא ירידת השפע כידוע. כי אחר שנתגלה בחינת היד הנ"ל. על ידי נשיאת הפים של הכהנים. על ידי זה נתגלין כל הדרכים של כל העולמות כולם. ואזיהוא בחינת נפילת אפים שאז היא בחינת עליית נשמה בחינת אליך ה' נפשי אשא כידוע. כי כל אדם יש לו אחיזה ושורש באיזה מדה של עשרה בחינות הנ"ל. שהם המלך ואנשיו. וכל אחד כפי מדתו כן צריך להעלות נפשו בכל עת לחדש כחו ומדתו. אבל אין אדם יודע הדרך של עליית נפשו כי אם על ידי התגלות בחינת היד הנ"ל. שהם המלך ואנשיו. וכל אחד כפי מדתו כן צריך להעלות נפשו בכל עת לחדש כחו ומדתו. אבל אין אדם יודע הדרך של עליית נפשו כי אם על ידי התגלות בחינת היד הנ"ל ששם כתובים כל הדרכים וכו' וכו' כנ"ל. ועל כן אחר נשיאת כפים שאז היא בחינת התגלות היד הנ"ל כנ"ל. אז הזמן להעלות נפשו לחדש כחו שזהו בחינת נפילת אפים אחר שים שלום אחר נשיאת כפים שהוא בחינת עליית הנפש. בחינת אליך ה' נפשי אשא כידוע. כי אז עולה נפש כל אחד לחדש כחו ומדתו דקדושה על ידי שנמשך על נפשו הארת היד שעל ידי זה נתגלה להנפש הדרך איך לעלות לחדש נפשו וכחו ומדתו כנ"ל. ואחר כך חוזרים כל הנפשו"ת וכל אחד מוריד שפע וחיות כפי התחדשו"ת נפשו וכחו. וזהו בחינת ירידת השפע שנמשך אחר כך באשרי ובא לציון וכו'. היינו כנ"ל:

תפלה ה

הלכה ה

אות א

על פי התורה (בליקוטי תנינא סימן פ"ד) וזה לשונו. דע שעיקר התחברות ודביקות להשם יתברך הוא על ידי התפלה וכו'. ובשביל זה על פי רוב כשאדם מתפלל נופל לו מחשבות של גדלות כי התפלה היינו בחינת מלכות בחינת אני. היא בגלות בתוך מלכות הרשעה וכו' וכשהיא רוצה לצאת אזי מתאחזת בה מלכות הרשעה היינו גדלות וכו'

ועל ידי שמתפללים בכח על ידי זה נותן כח בתפלה להתחזק כנגד מלכות הרשעה וכו'. נמצא שהתיקו לפניות של גדלות העולים בשעת התפלה הוא להתפלל בכח. ובזה יתגבר עליהם ויבטלם וכו' ועל ידי זה מתקן אשת חיל בחינת מלכות ומוציא ~ אותה מגלותה מלבושין אוכמין לבושין דקליפה שהיא מכוסה בהם בגלותא ונעשית קן להקדוש ברוך הוא וכו' ועיקר כוונתך יהיה שתתקן השכינה כדי לזווגה עם בעלה וכו'. כי מתחלה צריך אתערותא דלתתא וכו'. ואזי השכינה מתלבשת בלבושין נהורין חוור סומק ירוק בחינת אבות. והיא בחינת שבועה בחינת שבעה ונעשה כאלו עכשיו נשבע לאבות ביום הזה נמצא על ידי תפלה בכח נתחדש השבועה לאבות עד כאן עיין שם:

אות ב

וזהו בחינת תפלות אבות תיקנום כי עיקר התפלה בבחינת אבות כנ"ל. כי על ידי התפלה בכח נתחדש השבועה לאבות כנ"ל כי השלשה אבות הם בעצמן בבחינת תיקוני מעלות התפלה המבוארים בתורה הזאת כי אברהם איש החסד הוא עיקר ההתחברות ודביקות להשם יתברך שזוכין על ידי התפלה. כי אברהם בחינת חסד שהוא אהבה והשתוקות והתחברות ודביקות להשם יתברך שכל זה בחינת חסד ואהבה בחינת אברהם כי אברהם הוא הראשון שהתחיל לעסוק בתפלה בשלימות ולהמשיך דרך התפלה בעולם. כי הוא התחיל להמשיך האמונה בעולם שהיא בחינת תפלה וכמבואר בכמה מקומות דבריו ז"ל. יצחק הוא בחינת גבורות בחינת כח וגבורה שמתפללין בכח גדול ובגבורה גדולה כדי להכניע ולשבר מלכות הרשעה היינו גדלות שעולה על הלב שבעת בתפלה כי באברהם ויצחק היה עדיין אחיזת מלכות הרשעה שהם עשו וישמעאל שיצאו מהם. ועל כן צריכין להמשיך בחינת גבורות יצחק הקדושים שהם בחינת מה שמתפללין בכח וגבורה כדי להכניע ולבטל מלכות הרשעה שהוא מלכות עשו וישמעאל שלא יבטלו התפלה על ידי מחשבות של גדלות וכנ"ל. ועל כן היה עיקר קיום העולם על ידי עקידת יצחק. כי עקידת יצחק זה בחינת מסירת נפש שמסר נפשו למות בשביל השם יתברך. וזה בחינת תפלה בכח שצריכין להניח כל כחו וחיותו בתוך דיבורי התפלה שזה בחינת מסירת נפש בחינת עקידת יצחק שמסר כל חיותו בשביל השם יתברך והכל בשביל לבטל מלכות הרשעה שהם תוקף הגבורות דסטרא אחרא שהיו נאחזין בו שהם בחינת מלכות הראשה של עשו וישמעאל. ועל ידי העקידה שהיאמסירת נפש בחינת תפלה בכח. על ידי זה הכניע וביטל ~ אותם וכנ"ל. על כן בכל פעם שרוצים להזכיר לפני השם יתברך את הברית ואת השבועה שנשבע להאבות מזכירין ~ אותה על ידי הזכרת זכות עקידת יצחק. כמו שאומרים בראש השנה וכן בכל יום וזכור לנו ה' את הברית ואת

החסד ואת השבועה וכו' ואת העקידה וכו'. כי עיקר הזכרת השבועה לאבות הוא על ידי תפלה בכח הוא בחינת עקידת יצחק כנ"ל. יעקב היה מטתו שלימה בלי שום פסול. ועל כן עיק התיקון על ידי יעקב. כי יעקב הוא בחינת שלימות תיקון התפלהשהוא לייחד השכינה עם דודה כנ"ל. וזה זכה יעקב בשלימות. כי זכה מטה שלימה בלי שום פסול שעל ידי זה גרם יחוד וזווג עליון בחינת וישתחו ישראל על ראש המטה שהיתה מטה שלימה והיתה השכינה שורה על מטתו תמיד. כי גרם יחוד וזווג עליון שהוא בחינת מטה שלימה ועל כן יצא ממנו י"ב שבטים הם כנגד י"ב ברכות אמצעיות שבתפלה בהם כלולים כל התחנות ובקשו"ת שהם עיקר התפלה. כי ג' ראשונות וג' אחרונות הם בחים לפני התפלה ולאחריה כמו שאמרו רז"ל (ברכות ל"ד). אבל עיקר התפלה הם י"ב אמצעיות כנגד י"ב שבטים שהם בחינת המטה שלמה בחינת הזווג הנעה על ידי התפלה. ואלו הי"ב אמצעיות הם חוץ ברכת המינים. כי כל הי"ב אמצעיות שהם כלל התפלה היא להכניע המינים והמלכות הרשעה שהם בחינת עבודה זרה ומינות נמצא עיקר שלימות התפלה שהוא היחוד עליון הוא על ידי בחינת יעקב. ועל כן תפלות אבות תיקנום כי כל התפלה צריכה להיות כלול משלשה אבות דהיינו להתחבר ולהתדבק להשם יתברך וכו'. שזהו בחינת אברהם ולהתפלל בכח שזהו בחינת יצחק. והעיקר ליחד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשלימות, שזה בחינת יעקב שזכה למטה שלימה כנ"ל:

אות ג

והנה בארנו שי"ב אמצעיות הם כנגד י"ב שבטי בני יעקב שהם בחינת מטה שלימה שהם עיקר התפלה. ועתה נבאר בחסדי ה' בפרטיות י"ב ברכות אמצעיות איך הם כנגד י"ב בני יעקב. ברכה א' מהי"ב אמצעיות הוא אתה חונן לאדם דעת היא כנגד ראובן כי ראובן על שם הראיה כמו שכתוב (בראשית כ"ט) כי ראה ה' בעניי וכמו שאמרו רז"ל (ברכות ז') ראו בן וכו'. וראיה הוא בחינת הדעת כמו שכתוב (קהלת א') ולבי ראה הרבה חכמה ודעת וכמו שכתוב (בראשית ג') ותפקחנה עיני שניהם ופירש רש"י לענין הדעת כי עינים על שם החכמה נאמר. השיבנו כנגד שמעון שנקרא על שם כ(שם כ"ט) כי שמע ה' כי שנואה אנכי זה בחינת הבעל תשובה שנלכד תחלה בחטאים ועל כן הוא שנוא בעיני ה' ובעיני עצמו וכשהשם יבתרך עוזרו מתעורר בתשובה אזי השם יתתרך מרחם עליו על בזיונו שהוא שנוא כל כך בבחינת כי שמע ה' כי שנואה אנכי. בחינת (תהלים ל"ח) כי כסלי מלאו נקלה וכו' שהוא מבוזה ונקלה בעיני עצמו בחינת (משלי י"ד) גם לרעהו ישנא רש שהוא הרש מתורה ומעשים טובים. ועל זה מבקשים שהשם יתברך ירחם וישמע כי שנואה אנכי על ידי מעשי הרעים ויחזירני בתשובה שלימה לפניו. וזה

בחינת (דברים ל"ג) שמע ה' קול יהודה ואל עמו תביאנו שנאמר לענין תשובה של יהודה שהתוודה ושב בתשובה כמו שאמרו רז"ל (סוטה ז'), מי גרם לראובן שיודה יהודה וכו' וראובן הוא הראשון שהתחיל בתשובה כמו שאמרו רז"ל (בראשית רבה פרק פ"ד) אתה פתחת בתשובה תחלה וכו' נמצא שפסוק שמע ה' קול יהודה מדבר בתשובה שישמע קול ישראל המכונים על שם יהודה ויחזירם בתשובה ובאלו התיבות שמע ה' רמז ברכה לשמעון כמו שפירש רש"י שם. נמצא ששמע ה' בחינת שמעון הוא בחינת תשובה וכנ"ל. ועל כן ברכת השיבנו כנגד שמעון. סלח לנו כנגד לוי שהם הלוים והכהנים בני לוי העוסקים בעבודת בית המקדש תמיד לכפר ולסלוח עון ישראל. כי כל עבודת בית המקדש וקרבנות הכל לכפר ולסלוח עוונות ישראל. ראה נא בעניו שהוא ברכת גואל ישראל כנגד יהודה שממנו יצא משיח שהוא גואל ישראל גואל צדק. ראנו כנגד יששכר שהיו עוסקים בתורה הרבה כמו שאמרו רז"ל (יומא כ"ו) והתורה היא רפואה לכל כמו שכתוב (משלי ג') רפ~ אות תהי לשרך. ברך עלינו שהוא ברכת הפרנסה כנגד שבולן שהיו עוסקים בפרקמטיא להספיק פרנסה ליששכר העוסקים בתורה כמו שאמרו רז"ל (בראשית רבה פרק צ"ט) ועל כן הם צריכים ברכת הפרנסה. תקע בשופרש הוא קיבוץ נדחים כמו שכתוב מקבץ נדחי עמו ישראל כנגד שבט דן (עיין בסימן נ"ו חלק א

אות '

שהיה מאסף לכל המחנות דקדושה שזהו בחינת קיבוץ נדחים. כי עמלק היה רודף תמיד אחרי מחנה דן כי עמלק הוא בחינת פגם הברית בחינת מקרה לילה רחמנא ליצלן כמו שכתוב אשר קרך בדרך שמשם כל הנדחים כידוע. ועל זה עיקר התפלה שהשם יתברך ירחם עלינו ויקבץ נדחינו בגשמיות ורוחינות דהיינו שיקבץ ויאסף לתוך מחנה ישראל הקדושה כל הנצוצות הנדחים על ידי פגם הברית שכל התיקון הזה הוא בבחינת מחנה דן שהוא מקבץ ומאסף לכל המחנות להכניס כל הנחשלים והנדחים לתוך מחנה ישראל הקדושה. נמצא שמקבץ נדחי עמו ישראל הוא כנגד דן. השיבה שופטינו ויועצינו וכו' כנגד נפתלי בבחינת (בראשית מ"ט) נפתלי אילה שלוחה הנותן אמרי שפר שהם אמרים נאים לברר המשפט והעצה על מכונה וכמבואר במדרש רבה סדר ויחי (פרשה צ"ח) הנותן אמרי שפר, אמרי שופר שהם משפרין אמרים שנתנו בשופר ובתרועה. את מוצא בשעה שעלו לקברו את יעקב אבינו באו בני חת להתעורר עמהן על הקבורה ורץ נפתלי כאילה והביא את הספר ממצרים ושיפר על ידו. ופי' המ"כ, ושיפר השקיט המריה שביניהם ועיין שם בהמ"כ. וזה בחינת בירור המשפט שמשקיט המריבה שנעשה עלידי נפתלי שנותן אמרי שפר שהם דברי תורה שניתנו בשופר ובתרוה וכמו שפירש המ"כ

שם. ועל כן זכר שופר ותרועה שהוא בחינת ראש השנה שהוא יום שופר ותרועה שאז הוא יום המשפט. וזה בחינת ומנפתלי שרים אלף כמובא זה הפסוק במדרש שם כי הם שרים שמוציאין ומבררין המשפט לכל. כי הם נותנים אמרי שפר לברר המשפט והעצה להשקיט המריבה וכנ"ל ועל כן השיבה שופטינו כנגד נפתלי. ואז מתחיל עליית המלכות, כי עיקר המלכות הוא המשפט שיוצא ממנו כמו שכתוב (משלי כ"ט) מלך במשפט יעמיד וכו' ועל כן מזכירין בברכה זאת דייקא שם מלכות כמו שכתוב מלך אוהבה צדקה ומשפט. כי עיקר תיקון שלימות המלכות על ידי משפט. ועל כן מתפללין אז תיכף ברכת המינים שיעקור המינים ומלכות הרשעה שלא יתגברו כנגד מלכות דקדושה. היינו שלא יתגבר ח"ו הגדלות שהוא בחינת מינות ועבודה זרה בחינת מלכות הרשעה שלא יתגבר על מלכות דקדושה שהיא התפלה וכנ"ל. על הצדיקים כנגד יוסף שנקרא צדיק. ולירושלים כנגד בנימין. כי ירושלים היה החלקו של בנימין. את צמח דוד וכו' כנגד גד שממנו יצא אליהו שהוא יקרב הגאולה וכל צמיחת קרן ישועה על ידו וכמו שכתוב במדרש פרק צ"ט סדר הנ"ל לענין דן כיון שראה ~ אותו יעקב אמר לישועתך קויתי ה' אין זה מביא את הגאולה אלא מגד שנאמר (בראשית מ"ט) גד גדוד יגודנו והוא יגד עקב. ל~ אותו שהוא בא בעקב, הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא שהוא משבט גד. זה שאנו מתפללין בברכת את מצמח כי לישועתך קוינו כל היום. היינו בחינת לישועתך קויתי ה' הנ"ל שאמר יעקב שנסמך לברכת גד גדוד יגודנו. היינו שעתה אנו מקוים רק לישועתך על ידי זרע גד שהוא אליהו שיבא בקרוב ויבשרנו הגאולה וכ"ל ועל כן את צמח כנגד גד. שמע קולנו כנגד אשר שנקרא על שם (בראשית ל') באשרי כי אשרוני בנות. כי כשהשם יתברך שומע תפלת ישראל אזי הכל רואין מ עלת ישראל והכל מאשרין ~ אותם בבחינת (תהלים קמ"ד) אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלקיו, ששומע תפלתם בכל קראם אליו בחינת (דברים ל"ג) אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה' ששומע תפלתם ומושיעם תמיד. ועל כן ברכת שומע תפלה כנגד אשר:

הלכות תפלה הלכה ו' נכללת בהלכות ברכת השחר הלכה ה':

ראשי פרקים שייכים להלכות תפלה

תפלה ו

הלכה ו

אות א

שנכללת בהלכות ברכת השחר

תפלה ה

הלכה ה

אות א

על פי ואת העורבים (סימן ד' לקוטי תנינא)הושיעה ה' וכו'. כי פסו אמונים וכו'. אשר אמרו ללשונינו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו. כי הדיבור יש לו כח גדול כמו שכתוב שם על מאמר רז"ל (במדרש רבא פרק כ') אף אנו באין עליו באדם שכחו בפיו וכו':

ואברהם זקן בא בימים דסיב ועל ביומין שהיה מתחדש בכל יום וכו'. תלמידיו של אברהם אבינו עיקטובה וכו'. ההיפך תלמידיו של בלעם הרשע עין רעה וכו'. כי אברהם זכה למה שזכה רק על ידי רצון הטוב שהיה מוציאו בפיו וכו'. וזה בלעם לעומת זה התגבר ברצונות רעים והוציאם בפיו. ומה בין תלמידיו וכו'. כי הלא שניהם פועלים פעולות כרצונם בזה העולם אבל אחירת לאיש שלום ואחרית רשעים נכרתה. כי תלמידיו של אברהם אבינו עליו השלום נוחלין העולם הזה וכו'. ותלמידיו של בלעם הרשע יורדים לבאר שחת וכו'. וזה שאמרו רז"ל במדרש רבה (בראשית רבה פרק ג') אור אלו מעשיהם של צדיקים. חשך אלו מעשיהם של רשעים. ועדיין איני יודע באיזה מהם חפץ תלמוד לומר וירא אלקים את האור כי טוב. כי מקרה אחד לצדיק ולרשע וכו'. אך מי יודע רוח האדם העולה. ורוח הבהמה היורדת וכו'. ואיך ימות החכם עם הכסיל:

מה אקוב לא קבה אל ומה אזעום לא זעם ה'. כי ב~ אותן ימים לא כעס (ברכות ז'). כי משה בכחו המשיך אז דייקא עת שיהיה רק רצון היפך הזעם וכו'. כי מראש צורים אראנו מגבעות אשורנו שהם האבות והאמהות שכל עבודתם היה רק רצון טוב. וזה בחינת צורים בחינת צור לבבי וחלקי אלקים לעולם. וזה בחינת גבעות בחינת הר המור וגבעת הלבונה מקום הבית המקדש ששם עלה הכל לרצון. כי שם אור הפנים וכו' שעולין לשם בג' רגלים וצור וגבעה הם חזקת חזקים מאד וגבוהים ורמים מאד. כי הרצון עולה על הכל. ואצל הסטרא אחרא להיפך שהעמידו פסיליהם על גבעה גבוה וכו'. ולבם חזק מצור להשכיל אל האמת. אבל זרע אברהם וכו' הם חזקים כצור ברצונם הטוב. ועולים למעלה מכל ההרים והגבעות שהם בחינת הידיעות שהם גבוהים מהשכל בחינת מקיפים שהם גבוהים ורמים שעל ידי זה נתפקרו הרבה רחמנא ליצלן. אבל ישראל בני האבות עולים על כולם כי הם נקראים עבריים, והעיקר על ידי הרצון וכו':

הן עם לבדד ישכון. שהם מתבודדין בינם לבין עצמן ומיישבין עצמן היטב היטב מה יהיה בסופם ותכליתם שזה כל ענין ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו. ובגוים לא יתחשב שאינם חושבים בדעתם מעשה הגוים שרודפים אחר הממון שהוא בחינת שמד ועבודה זרה. מי מנה עפר יעקב, מה שנעשה מכל פסיעה ופסיעה מזה וכו'. ומספר את

רובע ישראל בחינת ד' דגלים בחינת ד' דאחד וכו'. תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו. כי עקם את פיו והוכרח להודות שבעת המיתה והאחרית ובסוף אז יבינו החילוק שבין ההולך בדרכו ובין ההולך בדרך אבותינו המחזקים את הרצון וכו':

נשיאת כפים א

הלכות נשיאת כפים

הלכה א

אות א

אין מברכין אלא בלשון הקדש. ובעמידה. ובנשיאת כפים. ובקול רם. כי הברכות מסורות לכהנים. כי הם בחינת שומרי הברית. כמו שכתוב (דברים ל"ג) יורו משפטיך ליעקב וכו'. ובריתך נצורו. ובני לוי לא טעו בעגל שהיה בחינת פגם הברית כמו שאמרו רז"ל לא עבדו ישראל עבודה זרה אלא כדי להתיר להם עריות הפרהסיא. כי כל התאוות ובפרט תאוות ניאוף שהוא הרע הכולל של כל התאוות הם באים משבירת כלי החסד כידוע שמזה נתהווה התאוות שבאים מאהבות הנפולות. והכהן הוא בחינת איש חסד שהוא בחינת שלימות האהבות העליונות כש"ר כל זה על פסוק חרפה שברה לבי (בסימן ל"ד) עיין שם. ומחמת שהם בבחינת תיקון הברית על ידי זה הם יכולין להמשיך הברכות. כי כליהם שלם. היפך בלעם הרשע שרצה להמשיך קללה על ידי קלקול הכלי מחמת שהיה משוקע מאד בתאוה זו. כמו שאמר רבינו על פסוק בקרוב עלי מרעים (בסימן ל"ו ליקוטי חלק א') ועל כן נהרג בלעם על ידי פינחס דוקא. כי שפינחס היה בחינת תיקון הברית ועל ידי זה זכה לכהונה על ידי שקנא קנאת ה' צב~ אות על פגם הברית. על כן מעל ידו דייקא נהרג בלעם שהיה היפכו ממש כנ"ל. ועל כן סמכו רז"ל ברכת כהנים לתפלה. כי הוא גם כן בחינת תיקון הברית בחינת ח"י ברכאין כמו שאמר רבינו כמה פעמים. ועל כן צריך לברך בלשון הקדש דוקא. כי שמירת הברית תלוי בשלימות לשון הקדש שעל ידי לשון הקדש מכניעין תאוות ניאוף שהוא הרע הכולל של כל השבעים לשונות כמו שאמר רבינו על פסוק תפלה לחבקוק הנביא (סימן י"ט ליקוטי חלק א' עיין שם. ועל כן מברכין בקול רם שהוא בחינת תיקון הדעת שהוא תיקון הברית כמו שאמר רבינו שמחמת זה אומרים את ההגדה בקול רם. כי ההגדה הוא תיקון הברית עיין שם. ועל כן הוא בעמידה שהוא בחינת סטרא דדכורא, היפך בלעם הרשע שהיה נופל מחמת שהיה ערל כמו שפירש רש"י ז"ל. וזה פירוש כה תברכו ודרשו רז"ל (סוטה ל"ח) מזה שצריך לברך בלשון הקדש. כי כה הוא בחינת השכינה שהיא בחינת מלכות שהיא בחינת שלימות לשון הקדש. ועיקר ברכת כהנים לתקן הכלי של ישראל על ידי בחינת

תיקון הברית כדי שיהיו ראוים לקבל ברכות. וזה שכתוב (במדבר ו') ושמו את שמי על בני ישראל. כי השם הוא הנפש והוא הכלי של החיות כמובא בדברי רבינו (סימן נ"ו). והכהנים על ידי ברכתם הם משלימין הכלי של ישראל שהוא השם והנפש בחינת ושמו את שמי וכו' כנ"ל ועל ידי זה (שם) ואני אברכם. כי ממילא תחול הברכה עליהם על ידי שיהיו כלים ראויים לקבל כנ"ל. וזה פירוש הברכה, יברך ה' בממו וישמרך מן המזיקין (במדרש רבה פרק י"א). כי הממון הוא שמירת הנפש כמו שאמר רבינו (בסימן נ"ט גליקוטי חלק א' עיין שם). וזהו יברכך ה' בממון על ידי זה וישמרך מן המזיקין. וכל זה תלוי בשמירת הברית. שעל ידי שמרית הברית זוכין לעשירות. ועל ידי זה נשמר הנפש. וזהו יאר ה' פניו אליך, היינו בחינת אנפין נהורין שבא על ידי תיקון הברית כמו שאמר רבינו (סימן כ"ג). וזהו יאר ה' פניו אליך. פניו אליך דייקא. היינו שתזכה שיזדכך פניך עד שיהיה פניך יאר בך. היינו שיתראה פניו בפניך בבחינת פנים בפנים כמו שאמר רבינו (סימן י"ט). וזהו ישא ה' פניו אליך. זה בחינת תיקון תאוות אכילה שעל ידי זה זוכין לנשיאת פנים בבחינת (ברכות כ') וכי לא אשא פנים לישראל שהם מדקדקין על עצמן מכזית ועד כביצה כמו שאמר רבינו (סימן מ"ז). כי על ידי שמירת הברית שבא על ידי שלימות לשון הקדש זוכין שיהיה כל אכילתו מהתנוצצות האור של כח משעשה בראשית כמו שאמר רבינו (סימן י"ט) שזהו תיקון האכילה. וזהו וישם לך שלום. כי על ידי כל זה זוכין לשלום. כי על ידי שמירת הברית זוכין לשלום בחינת (במדבר כ"ה) הנני נותן לו את בריתי שלום. היפך החרפות ובזיונות שמחרפין את האדם על ידי פגם הברית בחינת חרפה שברה לבי הנ"ל. וכן על ידי תיקון תאוות אכילה זוכין לשלום כמו שאמר רבינו (בסימן ל"ט):

וזהו שאנו נוהגין בחוץ לארץ שלא לברך ברכת כהנים כי אם ביום טוב. כי בחוץ לארץ נתונים תחת שרי השבעים אומות, על כן אין בהם כח להכניע ~ אותם על ידי ברכת כהנים שהוא בחינת שלימות לשון הקדש כי אם ביום טוב שאז מתקנין המלכות דקדושה ומכניעין מלכות הרשעה של האומות כמו שאמר רבינו על פסוק וישסף שמואל את אגג (בסימן קל"ה ליקוטי חלק א'). על כן אז הלשון הקדש שהוא בחינת מלכות דקדושה הנ"ל יש לה כח להכניע את הרא של השבעים אומות. על כן מברכין אז דוקא ברכת הכהנים כנ"ל. וזה שאנו אומרים בקידוש של יום טוב אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון כנ"ל כי אז אנו מרוממים מכל הלשונות. כי נתעלה הלשון הקדש שהוא בחינת מלכות דקדושה ונכנעין ונופלין השבעים לשונות שהוא מלכות הרשעה. ועל כן בשבת אין נושאין כפיהם אף ששבת קדושתו מעולה. כי אדרבא מחמת זה אין

מברכין אז. כי עיקר שלימות לשון הקדש על ידי לשון תרגום על ידי שמעלין הטוב שבתרגום. ועל כן ביום טוב שעדיין יש אחיזה ושליטה להאומות רק שמכניעין ~ אותם על ידי קדושת יום טוב על כן שייך אז שלימות לשון הקדש ועל כן יש אז גם כן. אבל בשבת שהוא ביטול הרע ושביתתו לגמרי. כי הטוב שבתרגום נתעלה ללשון הקדש והרע נתבטל וזה נעשה כבר בערב שבת על ידי רחיצת חמין (כמובא בסימן י"ט). אבל בשבת איך שייך כל זה. כי שבת כולו קדש ואין שייך להזכיר שם של הרע של השבעים אומות כלל. ועל כן אין אנו נושאין כפים בשבת כי אין שייך אז להכניע הרע של האומות כי כבר נתבטל בערב שבת כנ"ל. ושבת הוא שביתה לגמרי כנ"ל. וזה שאין אנו זוכרין כלל בקידוש של שבת ולא בתפלה של שבת אשר בחר בנו וכו'. ורוממנו מכל לשון כמו שאומרים ביום טוב כי שבת למעלה מזה כנ"ל. ועל כן קדושת יום טוב תלוי בישראל על ידי שמקדשין החודש. כי מחמת שיש בו עדיין קצת אחיזה להשבעים אומות שהוא הסטרא אחרא, על כן צריכין לעשו"ת עשיה לזה לקדשו. והעיקר תלוי בהדיבור שצריך לומר מקודש מקודש. כי הדיבור הוא בחינת לשון הקדש של ידי ממשיכין קדושה להיום טוב ומכניעין הרע של האומות. אבל שבת אין צריך לכל זה. כי שבת קביעא וקיימא, ואז הוא ביטול הרע ושביתתו לגמרי ואין צריך כלל לקדשו כי הוא קדוש מאליו כנ"ל:
ועל כן מבקשין על החלום בשעת נשיאת כפים כי פתרון החלום תלוי בשלימות לשון הקדש. שעל ידי לשון הקדש בשלימות יכולין לפשר חלמין כמו שכתב רבינו שם. (סימן י"ט). ועל כן בשעת נשיאת כפים שהוא בחינת שלימות לשון הקדש כנ"ל מבקשין אז על החלום כדי להפכו לטוב על יכי הכהנים. כי בהם תלוי הפתרון כנ"ל:
שייך לעיל ועל כן צריך לברך בנשיאת כפים. כי ברכת כהנים הוא כדי להכניע הרע של האומות שהם כל התאוות כנ"ל שזה בחינת כח המדמה שבלב שמתאוה לכל התאוות כמובא בדבירי רבינו (סימן נ"ד). ועל ידי זה מכניעין העצבות רוח שבא על ידי התאוות של האומות שהם בחינת אנפין חשוכין שהוא עצבות ומרה שחורה. וזה שאמרו רז"ל (שבת קל"ט) על ידי וראך ושמח בלבו זכה לכהונה כי על ידי שמחת הלב שעל ידי זה מכניעין כח המדמה שבלב שהם אהבות הנפולות שהם בחינת עצבות רוח וכמוש כתב רבינו שם (סימן נ"ד) שעל ידי בחינת ושמחתם בכל משלח ידכם מכניעין כח המדמה עיין שם. על ידי זה זכה לכהונה. היינו בחינת כהן איש חסד שהוא בחינת שלימות האהבות העליונות כנ"ל. ועיקר הפסוק הזה נאמר שם על שלא יתקנא אהרן בגדולתו של משה כמו שכתוב (שמות ד') הנה הוא יוצא לקראתך וראך וכו'. כי זה שייך לזה. כלומר לא די שלא יתקנא בגדולתך שזה חבינת רע עין. כי אם אפילו מכח המדמה יהיה

נשמר אהרן. אדרבא וראך ושמח בלבו שזה היפך כח המדמה כנ"ל עיין שם כל זה היטב במאמר התחיל ויהי מקץ (בסימן נד). ועל כן על ידי ברכת הכהנים שמכניעין המדמה שבלב שהוא בחינת עצבות רוח על ידי זה נחללין האברים ונעשה בחינת נשא לבבינו אל כפים אל אל בשמים. בחינת כי אל אל שמים ידי. וזה בחינת נשיאת כפים. (עיין במאמר המתחיל וביום הביכורים בסימן נ"ו):

נשיאת כפים ב

הלכה ב

אות א

על פי המאמר של חנוכה בליקוטי תנינא (סימן ב') עיין שם כל המאמר היטב שעל ידי ההלכות שהם בחינת תורה והודאה בחינת שעשוע עולמה בא על ידי זה נתגלה אור האמת שהוא מאיר על ידי ג' שמות להדיבור ונשלם הדיבור. ושלימות הדיבור הוא לשון הקדש הוא מקושר לשבת בבחינת (סוטה לח) כה תברכו בלשון הקדש וכו' עיין שם. ועל ידי זה נמשך השמחה של שבת לששת ימי החול. ואזי נתגכלה בחינת אחדות הפשוט ויודעין שכל הפעולות משתנות שהם בחינת ששת ימי החול כולם נמשכין מאחד הפשוט יתברך וכו' עיין שם היטב:

וזה בחינת ברכת כהנים בלשון הקדש שקבעו בין הודאה לשלום. כי הכהן הוא איש החסד בחינת חסדים ועל כן זוכה להלכות כמון שכתוב (דברים ל"ג) יורו משפטיך ליעקב. וכמו שכתוב ובא אל הכהן או אל השופט לשאול מהם ההלכה. כי לכהנים נמסרו ההלכות כי הם בחינת חסדים. כי ההלכות הם בחינת חסדים כמבואר שם. ועל ידי זה זוכים לאמת כמו שכתוב (שם) תומיך ואוריך לאיש חסידך. דהיינו הכהן שזוכה לאמת על ידי ההלכות שהם בחינת חסדים ועל כן הכהן זוכה לשלימות הדיבור בבחינת (שמות ד') והוא יהיה לך לפה הנאמר באהרן הכהן. ועל כן נמסר לכהנים הברכה בלשון הקדש דהיינו ברכת כהנים בחינת כה תברכו בלשון הקדש כי הם זוכים לשלימות הדיבור שהוא לשון הקדש בחינת כה תברכו וכו' כנ"ל על ידי ההלכות כנ"ל. כי על ידי הלכות זוכים לזה כנ"ל וכמבוא שם עיין שם. ועל כן קבעו ברכת כהנים אחר הודאה כי על ידי ההודאה בחינת כלכות זוכים לברכת כהנים בחינת לשון הקדש כנ"ל. ועל כן צריך לברך בשמחה כמו שכתוב בשלחן ערוך. כי ברכת כהנים שהוא בחינת לשון הקדש הוא מקושר לשבת שעל ידי זה ממשיכין השמחה של שבת לששת ימי החול כנ"ל. ועל כן תיכף אחר ברכת כהנים אומרים שים שלום בחינת שלום ואחדות שזוכין על ידי ברכת כהנים. היינו בחינת ההתגלות אחדות הפשוט שנתגלה על ידי בחינת שבת

כנ"ל. ועל כן הכהן עוקר רגליו בעבודה כי עיקר ברכת כהנים הוא בשביל העבודה. דהיינו לתקן בחינת עבודה דהיינו בחינת עבד מט"ט. כי על ידי ברכת כהנים שהוא בחינת לשון הקדש נמשך השמחה של שבת לששת ימי החול שהם בחינת עבד מט"ט. וזה שקבעו ברכת כהנים בתפלה. כי התפלה נקראת עבודה כמו שאמרו רז"ל (ברכות ל"ד) ג' ראשונות כעבד המסדר שבחו של רבו. אמצעיות כעבד השואל פרס מרבו וכו'. נמצא שבתפלה האדם כעבד בחינת מט"ט דכלול ח"י ברכאין דצלותא. וצריך להמשיך מהשמחה של שבת לבחינת עבד מט"ט בחינת (תהלים ק') עבדו את ה' בשמחה כמו שכתוב שם. וזה נעשה על ידי ברכת כהנים כנ"ל. ועל כן בעבודה עוקר רגליו לרמז שעוקר רגליו לברכת כהנים שעל ידי זה יתתקן העבודה בשמחה לשל שבת כנ"ל. כי גם עקירת רגליו להליכה לברכהת כהנים הוא מעין הברכה. כי ההליכה הוא בחינת הלכות כי על שם זה נקראין הלכות על שם ההליכה כמו שכתוב שם. ועל כן הכהנים מבקשין בשעת הליכה על הברכה. ואומרים יהי רצון שתהא הברכה וכו'. כי ההליכה שהוא מרמז על בחינת הלכות היא סגולת הברכה. ככי עיקר הברכה על ידי הלכות כנ"ל. נמצא שעקירת רגליו להליכה לברכת כהנים בעבודה הוא רמז על תיקון העבודה, דהיינו בחינת עבד מט"ט על ידי שמחה של שבת שנמשך על ידי ברכת כנהנים שהוא בחינת כה תברכו בלשון הקדש כנ"ל וכמבואר שם. עיין שם במאמר הנ"ל. וזה בחינת ג' ברכות של ברכת כהנים שיש בהם ג' שמות. שהם מרמזים על ג' שמות של אמת. כי גם אלו הג' שמות הם בחינת ג' קוין של אמת כמובא. ועיקר ברכת כהנים הוא שלום. דהיינו בחינת שלום ואחדות הפשוט שנתגלה על ידי ברכת כהנים בלשון הקדש שהוא מקושר לשבת כנ"ל, וכמבואר שם עיין שם:

אות ב

וזה בחינת נפילת אפים אחר התפלה. שאז הוא תכלית היחוד בחינת אחדות הפשוט שנתגלה כנ"ל. וענין הנפילה שצריכין ליפול על פניהם, ואיתא בכתבים שהוא נפילה ממש שמפילין עצמן אז למדריגות התחתונות כמבוא עיין שם, הוא כי בחול שהוא בחינת עולם הזה אי אפשר לנו להכלל בקדושת היחוד בבחינת אחדות הפשוט כי אם על ידי נפילה וירידה שהוא תכלית העליה וכמובא בדברי רבינו נ"י (בלקוטי תנינא סימן י"ב) ענין תכלית העליה באר היטב עיין שם היטב. והכלל שכשנופלין ח"ו למקומות הנמוכים מאד ואז מבקשין ומחפשין איה מקום כבודו. וזהו בחינת תכלית העליה. כי אי"ה הוא קדושה העליונה עיין שם היטב וזה בחינת נפילת אפים שבשעת הנפילה והירידה אזי דייקא הוא תכלית היחוד בחינ ת תכלית העליה. כי בחינת איה שהיא

הקדושה העליונה הוא בחינת אחדות הפשוט דלית מחשבה תפיסא בי' כלל שזה בחינת אי"ה וכו' ולבחינת קדושה עליונה זו צריך להיות בחינת ירידה שהיא תכלית העליה. וזה שאומרים ווידוי קודם נפילת אפים. כי נפילה וירידה זו שהוא תכלית העליה הוא בחינת תשובה כמבואר שם. כי זה עיקר התשובה כשמבקשין ומחפשין איה מקום כבודו כמו שכתוב שם. וזהו בחינת י"ג מדותש אומרים אז שהם י"ג ת"ד הנמשכין מא"א שהוא בחינת כתר בחינת איה כידוע. ועל כן אין נפילת אפים כי אם בחול. אבל בשבת ויום טוב אין נופלין על פניהם. כי בשבת ויום טוב אזי הוא עצם ההתגלות אחדות הפשוט. ועל כן אין צריכין אז ירידה בשביל העליה, רק בימי החול שהם בחינת עולם הזה בחינת פעולות משתנות. ואפילו התפלה של חול היא גם כן בבחינת פעולות משתנות. כי מתפללין י"ג ברכטות אמצעיות שהם משונים זה מזה. ועל כן כשרוצים להכלל בבחינת אחדות הפשוט אי אפשר לבא לעליה זו כי אם על ידי בחינת ירידה שהיא תכלית העליה כנ"ל. אבל בבת ויום טוב שהם בחינת עולם הבא שבהם עצם ההתגלות אחדות הפשוט בחינת (זכריה י"ד) ביום ההוא יהיה ה' אחד וכו'. ועל כן אז נכללין כל ברכות האמצעיות בברכה אחת שאין מתפללין רק ברכה אחת באמצע, ועל כן אז אין צריכין לנפילה וירידה דהיינו נפילת אפים. כי הנפילה והירידה הוא רק כדי לעלות לעליה דהיינו לבחינת קדושת שבת שהוא בחינת אחחדות הפשוט, ועל כן בשבת ויום טוב בעצמו אין צריכין לזה כנ"ל. וכן בכל יום שיש בו איזה תוספת קדושה. וכל תוספת קדושה נמשך משבת שהוא כלליות הקדושה. ומאחר שיש בו בחינת התגלות קדושת שבת על כן אין צריכין לנפילה וירידה. ועל כן אין בו נפילת אפים. וזהו בחינת הימים שאין נופלין בהם על פניהם כמבואר בשלחן ערוך:

אות ג

וזה בחינת קדושה דסידרא שנתקנה בלשון תרגום היינו שהתרגום נכלל בקדושה. כי פעולות משתנות שנכללין באחדות הפשוט על ידי תיקוני התפלה כנ"ל. זה בחינת לשון תרגום שעולה ונכלל בלשון הקדש. כי תרגום הוא בחינתעץ הדעת טוב ורע כמו שכתב רבינו נ"י (בסימן י"ט חלק א') וזה בחינת מט"ט כמובא שהוא בחינת ששת ימי החול כנ"ל. וזה בחינת פעולות משתנות. כי כל הפעולות משתנות הם בחינת עץ הדעת טוב ורע. כי הקדושה בעצמה היא בחינת כולו טוב כולו אחד ואין שם פעולה משונה ח"ו רק כולו אחד כולו טוב. ותיכף שנמצא פעולה משונה יש שם אחיזת הרא שזה בחינת עץ הדעת טוב ורע וכמובן זאת במאמר אמר ר' עקיבא כשתגיע לאבני שיש טהור וכו' (בסימן נ"א חלק א') עיין שם. נמצא שתרגום שהוא בחינת עץ הדעת הוא

בחינת מט"ט בחינת פעולות משתנות בחינת ששת ימי החול. ועתה הוא נכלל בקדושה בתוך לשון הקדש שהוא מקושר לשבת דהיינו שאומרים הקדושה בלשון הקדש ובלשון תרגום ונכלל התרגום בקדושה וזה בחינת פעולות משתנות ששנכללין באחדות הפשוט שהוא עצם הקדושה. וזה שאמרו רז"ל עלמא אמאי קאי אקדושה דסידרא. כי עיקר קיום העולם הוא בשביל התכלית שיחזור ויוכלל בשרשו. כי בשביל זה נברא העולם ועל זה קיים העולם. וזהו שאמרו שהעולם קיים אקדושה דסידרא שנתקנה בלשון תרגום שהוא בחינת פעולות משתנות שנכללין באחדות הפשוט שזהו קיום העולם כנ"ל. כי קיום העולם הוא דבר נלא שפעולות משתנות דהיינו העולם ומלואו יקבלו חיות ויהיו נמשכין מאחדה שפשוט. ועל כן אין קיום להעולם כי אם על ידי קדושה דסירא שלע ידי זה נכללין כל הפעולות משתנות באחדות הפשוט כנ"ל וזהו קיום העולם כנ"ל:

אות ד

וזהו בחינת שיר של יום שאומרים אחר קדושה דסידרא שאנו מזכירין בכל יום שבת, כמו שאומרין היום יום ראשון בשבת וכו' וכמובא בספרים שזה בביל לזכור בכל יום את השבת היינו כנ"ל. כדי להמשיך השמחה של שבת לששת ימי החול כנ"ל שזהו בעצמו בחינת השיר של יום שאומרים. כי עיקר כל השירות הם רק בשבת שהוא בחינת עולם הבא שאז יתער השיר של לעתיד. וכל השירות של ששת ימי החול בחינת עולם הזה. הם רק מה שנמשך משבת לששת ימי החול שיר ושמחה כנ"ל. ועל כן אומרים מתחלה היום יום א' בשבת וכו' ואחר כך אומרים השיר. כי השיר נמשך משמחת שבת שנמשך לימי החול כנ"ל. וזהו גם כן בחינת קטורת של אחר התפלה בחינת שמחה כמו שכתוב קטרת ישמח לב. כי עכשיו זוכין לשמחה על ידי שנמשך השמחה של שבת לימי החול כנ"ל. וחוזרין ומסיימין בהלכות ושלום. דהיינו כל השונה הלכות בכל יום וכו'. כי זה כלל כל הבחינות הנ"ל. כי כל זה נעשה על ידי הלכות שעל ידם זוכים לשלום בחינת אחדות הפשוט שנתגלה כנ"ל. ברוך השם לעולם אמן ואמן:

אות ה

וזהו בחינת קדושה דסידרא שאומרים במוצאי שבת. היינו כנ"ל שתיכף אחר יציאת השבת ומתחילין ששת ימי החול על כן אומרים אז קדושה דסידרא שנתקנה בלשון הקדש ובלשון תרגום. כדי להמשיך קדושה של שבת לששת ימי החול על ידי שמקשרין וכוללין לשון תרגום בלשון הקדש שהוא מקושר לשבת ואומרים סדר הקדושה בהם כנ"ל. ועל כן נוהגין בשת ויום טוב שאין אומרים בהם קדושה דסידרא בשחרית כי אם במנחה. כי אז אין צריכין להמשיך עליהם הקדושה כנ"ל כי הם עצמם קדש וגם יום טוב מתגלה בו קדושת שבת כמובא רק במנחה אומרים הקדושה דסידרא. כי מנחה הוא

סמוך לימי החול. כי תפלת המנחה כרוך ליום שלאחריו לענין תחנון על כן אומרים אז קדושה דסידרא כנ"ל:

נשיאת כפים ג

הלכה ג

אות א

על פי המאמר המתחיל אית לן בירא בדברא וכו' (בסימן ל"א ליקוטי חלק א') עיין שם היטב כל המאמר כולו. ובקיצור. כי צדקה הוא בחינת הגלגולים וכו' ואין שלימות לצדקה כי אם על ידי אמונה שהיא מקור הברכות. ועל כן חסר מברכות הנאמרות אצל צדקה שהיו ראויים שיהיה י"ט ברכות כנגד ז' כוכבי לכת וי"ב גלגלים, ורז"ל אמרו הנותן צדקה מתברך בשש ברכות והמפייסו בי"א (בבא בתרא ד' ט' ע"ב). נמצא שחסר מהם, זה מורה שאין שלימות להצדקה כי אם על ידי אמונה וכו'כ נ"ל. ואמונה היא תלוי בברית, ושמירת הברית הוא בב' בחינות שהם בחינת מלאך ה' צב~ אות. ומי שזוכה לשמירת הברית אזי חד מתגלה, היינו אהבה והשתוקקות וכיסופין להשם יתברך. ועל ידי זה נעשין נפשו"ת ונעשין נקודות לה~ אותיות, היינו שנצטירין ה~ אותיות לקבל טוב. ולא די בהשתוקקות וכיסופין לבד אלא צריך גם להוציא בשפתיו הכיסופין שלו כדי שתצא הנפש מכח אל הפועל. וזה בחינת גלגולין הנפשו"ת וכו' עיין שם. וזה בחינת זווגי הנפשות, כי אתערותא דלתתא שכוסף אל הדבר שבקדושה עביד נפש נוקבא. ואזי חוזר הדבר ונכסף אליו. וזה בחינת אתערותא דכורא עביד נפש דכורא וכו'. ואזי כשהוא בעל נפש אזי כל אכילותיו וסעודותיו בבחינת לחם הפנים וכו'. ואזי כל העובדי כוכבים וכו' כולם טורחים בשביל פרנסתו. ואזי נתגלה בחינת פנים בחינת אור החמה בחינת (ישעיה ל') ולא יכנף עוד מוריך. כי נתגלה פני ה' כי סר צלם וכו'. עיין שם כי הם דברים עליונים מאד:

אות ב

וזה בחינת ברכת כהנים. כי הכהן איש החסד כידוע. והוא בחינת חסד דמתגלה וכו' הנ"ל שהוא חסד השורה אצל הברית שלום בבחינת (במדבר כ"ה) הנני נותן לו את בריתי שלום והיתה לו וכו' ברית כהונת עולם. כי הכהונה שהיא בחינת חסד מתגלה על ידי בחינת שמירת הברית כנ"ל. כי הכהנים הם בבחינת שמירת הברית כמו שכתוב (דברים ל"ג) כי שמרו אמרותיך ובריתך ינצורו. ועל כן הכהן הוא בבחינת רצון וכיסופין. כי כל מעשה הקרבנות הם על ידי הכהן ובכל הקרבנות נאמר רצון כמו שכתוב (ויקרא י"ט) לרצונכם תזבחו והיוצא בזה בכל מעשה הקרבנות על ידי הכהן נאמר לרצון. כי הכהן

דייקא יכול להקריב את הקרבנות לרצון. כי הכהן הוא בבחינת רצון כי הוא בחינת חסד ואהבה שהוא בחינת השתוקקות ורצון כנ"ל, ועל כן הרב שהוא דומה למלאך ה' צב~ אות דהיינו שהוא בבחינת שמירת הברית שאזי מתגלה החסד על ידו דהיינו אהבה והשתוקקות וכיסופין וכו' כמבואר היטב במאמר הנ"ל, זה הרבה נקרא כהן כמפורש שם בפסוק זה (מלאכי ב') כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צב~ אות הוא ודרשו רז"ל (מו"ק י"ז) על זה אם הרב דומה למלאך ה' צב~ אות תורה יבקשו מפיהו. וביאר רבינו ז"ל במאמר הנ"ל ענין זה. כי כשהרבה דומה למלאך ה' צב~ אות דהיינו בבחינת שמירת הברית בב' בחינות כמו שכתוב שם ואזי חסד מתגלה דהינו כיסופין והשתוקקות, וצריך להוציא הכיסופין מפיו. ועל ידי זה נעשין נקודות לה~ אותיות התורה ונצטיירין ~ אותיות התורה לטוב לעשו"ת פעולות טובות. וזהו תורה יבקשו מפיהו, ש~ אותיות התורה מבקשין להצטייר על ידי זה הרב שדומה למלאך ה' צב~ אות, כמבואר כל זה היטב במאמר הנ"ל עיין שם היטב. וזה הרב הנ"ל נקרא כהן כנ"ל כי הכהן הוא בבחינת הרב הנ"ל, כי הכהן הוא בבחינת שמירת הברית כנ"ל. ועל כן נצטוה הכהן בקדושה יתירה בקדושת הברית יותר מישראל כמו שכוב קדושים יהיו וכו' אשה זונה וחללה וכו' וגרושה לא יקחו וכו'. ועל כן הכהן הוא בבחינת חסד כמבוא. כי על ידי ברית חסד מתגלה כנ"ל. ועל כן הוא בבחינת רצון וכיסופין כנ"ל. ועל כן הכהן הוא בבחינת הרב הנ"ל כנ"ל. וזה שכתוב בכהנים תומיך ואוריך לאיש חסידך וכו' כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו יורו משפטיך ליעקב ותרותך לישראל. כי הכהן שהוא איש חסידך שזוכה לזה על ידי זמירת הברית בחינת כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו. על כן על ידי זה יורו משפטיך ליעקב ותורתך וכו'. כי הוא בודאי ראוי להורות משפט ותורה לישראל, כי תורה יבקשו מפיהו. כי ~ אותיות התורה מבקשין שיצטויירו על ידי בחינת כהן איש החסד שהוא בחינת הרב הנ"ל. ועל ידי שהכהן שהוא בחינת הרב הנ"ל מורה תורה לישראל. על ידי זה מצייר ~ אותיות התורה לטוב. כי הוא יכול לציירם לטוב מחמת שהוא בבחינת חסד על ידי בחינת ברית. ועל כן בודאי הכהן הוא ראוי להורות תורה ומשפט לישראל כנ"ל:

נמצא שהכהן הוא בבחינת ברית בבחינת חסד הנ"ל. ועל כן כל הברכות על ידי הכהן. כי על ידו נשלמין כל הברכות. כי כל הברכות חסרים ואין להם שלימות כי אם על ידי אמונה. ואמונה תלויה בשמירת הברית. ועל ידי ברית חסד מתגלה וכו' כנ"ל דהיינו רצון וכיסופין להשם יתברך כנ"ל. ואזי נצטיירין ~ אותיות התורה לטוב. ועל ידי זה דייקא נשלמין הברכות. כי כל הברכות באין על ידי זה, על ידי הכיסופין דקדושה שעל ידי זה

מציירין ~ אותיות התורה שהם פועלים ועושים כל דבר בעולם, מציירין ~ אותם לטוב ולברכה. ומשם עיקר הברכה. כי כל הברכות הכל מהתורה שמשם חיות כל הדברים שבעולם. אך ~ אותיות התורה אין להם שום פעולה רק כפי מה שמציירין ~ אותם על ידי הכיסופין לטוב או להיפך ח"ו. כמבואר במאמר הנ"ל עיין שם, אחר המימרא דסבי דבי אתונא המתחיל זווגן והצטרפותן של ה~ אותיות. נמצא שעל ידי כיסופין דקדושה משם כל הברכות כנ"ל. ועל כי דייקא על ידי החסד שמתגלה על ידי שמירת הברית שהוא בחינת רצון וכיסופין דקדושה על ידי זה נשלמין כל הברכות ששלימותן על ידי אמונה שתלויה בשמירת הברית שעל ידי זה מתגלה חסד הנ"ל. ובזה מקושר היטב במאמר הנ"ל ענין החסד שהוא הכיסופין דקדושה לענין שלימות הברכות הנ"ל והבן:

וזה בחינת ברכת כהנים. כי הכהן איש החסד על ידי שהוא בבחינת ברית הוא דייקא יכול להמשיך ברכות לישראל. כי שלימות כל הברכות הם על ידו כנ"ל. וזה בחינת יברכך ה' בממון וכו'. כי מבואר שם בסוף המאמר הנ"ל שמי שהוא בעלנפש דהיינו על ידי החסד והרצון בחינת כיסופין דקדושה הנ"ל על ידי זה אכילתו ופרנסתו בבחינת לחם הפנים. ואזי כל העובדי כוכבים טורחים בשביל פרנסתו ואזי סר צלם. דהיינו העובדי כוכבים שהם בחינת הצל שמכסה על אור החמה ונתגלה ומאיר אור החמה ונתקיים והיו עיניסך רו~ אות את מוריך וכו' עיין שם היטב. וזהו יברכך ה' בממון (במדרש רבא פרק י"א). כי על ידי הכהן שהוא בחינת חסד הנל שהוא יכול להמשיך ברכות לישראל כנ"ל. על ידו נמשך ממון ופרנסה גדולה בחינת לחם הפנים הנ"ל. שאזני הכל טורחים בשביל פרנסתו כנ"ל. וזהו וישמרך מן המזיקין (שם) היינו בחינת סר צלם הנ"ל. כי עובדי כוכבים דעלמא שהם הצל שמכסה על אור החמה כנ"ל במאמר הנ"ל. הן הן מזיקי עלמא. ועל כן עכשיו שהם מכסין על החמה נאמר יומם השמש לא יככה וירח בלילה וכו' ה' ישמרך וכו'. כי עכשיו צריכין שמירה מן החמה ולבנה שלא יגיע היזק על ידם מחמת שעובדי כוכסים דלמא שהן מזיקי עלמא נאחזין בהם כנ"ל. ועל כן הכהן איש החסד שהוא ממשיך הפרנסה בבחינת לחם הפנים. ואזי נתגלה מראה חמה. כי סר צלם וכו' כמבואר שם. ונכנעים ונתבטלים עובדי כובדים דעלמא הנאחזין בהחמה ומכסין אור החמה על ידי צלם כנ"ל. על כן נשמרין על ידי זה מן המזיקין. היינו מעובדי כוכבים דעלמא שהן המזיקין כנ"ל. וזהו שמברך כהן איש החסד. יברכך ה' בממון וישמרך מן המזיקין כנ"ל. וזהו יאר ה' פניו אילך, שיתגלה בחינת פנים שתהיה הפרנסה בבחינת לחם הפנים על ידי שמתגלה פני ה' שזהו בחינת ולא יכנף עוד מוריך הנאמר שם במאמר הנ"ל עיין שם:

אות ג

ועיקר ברכת כהנים הוא בשעת התפלה. כי התפלה שהיא ח"י ברכאין דצלותא הוא בבחינת הנ"ל. כי התפלה היא בבחינת ברית בחינת ח"י ברכאין דצלותא שהוא בחינת צדיק חי עלמין כידוע. ועל כן עיקר התפלה זוכין הצדיקים. כי עיקר התפלה להמשיך רב טוב ושפע וברכה לישראל. ושלימות הברכות הם על ידי אמונה כנ"ל. וזהו בחינת תפלה שהוא בחינת אמונה כמו שכתוב ויהי ידיו אמונה ותרגומו פרישן בצלו כמו שמובא זאת בדבריר בינו ז"ל כמה פעמים. ואמונה תלויה בברית שזהו בחינת ח"י ברכאין דצלותא שהוא בחינת צדיק כנ"ל. וזה בחינת ח"י ברכאין חוץ ברכת המינים. כי עיקר בחינת אמונה הוא בחינת ברכת המינים שמתפללין שיעקור את המינים והכופרים כדי שתתגלה האמונה בעולם. ועל כן עיקר התפלה תלויה בברכת המינים כמו שאמרו רז"ל (ברכות כ"ט) בכל הברכות אם טעה השליח צבור אין מעבירין ~ אותו חוץ מברכת המינם. וזהו בחינת ח"י ברכאן חוץ ברכת המינים. היינו על ידי ח"י ברכאין שהם בחינת שמירת הברית בחינת צדיק כנ"ל, על ידי זה נתגלה ונתחזק האמונה. כי עיקר האמונה על ידי שמירת הברית כנ"ל, ואזי נכנעין כל המינים והכופרים שזהו בחינת ברכת המינים כנ"ל:

ועל ידי ח"י ברכאין וברכת המינים שהם בחינת ברית ושלימות אמונה התלויה בברית כנ"ל, על ידי זה נשלמין כל הברכות כנ"ל. ועל כן ח"י ברכאין וברכת המינים הם י"ט ברכות, זהו בחינת שלימות הברכות שהם כנגד י"ג גלגלים וז' כוכבי לכת ששניהם יחד הם י"ט שזהו בחינת שלימות הברכות כשהם בחינת י"ט ברכות כנגד כל הגלגלים וז' כוכבי לכת כמובן במאמר הנ"ל בתחלתו שכתב שם, ומה שחסר מהברכות שאינם אלא י"ז והיה ראוי שיהיה שבעה וי"ב וכו'. היינו י"ט ברכות וכו'. זה מורה שאין שלימות לצדקה כי אם על ידי אמונה וכו' עיין שם. ועל כן על ידי התפלה שהיא בחינת אמונה שנתגלה עלידי בחינת ברית כנ"ל, על כן על ידה נשלמין כל הברכות ואזי הם י"ט ברכות כנ"ל. ועל כן התפלה בכלל היא י"ט ברכות כנ"ל:

אות ד

ואני חסד מתגלה היינו אהבה ורצון וכיסופין דקדושה להשם יתברך וצריכין להוציא הכיסופין בפה. וזה עיקר בחינת התפלה שהוא עבודה שבלב. בחינת דביקות והשתוקקות וכיסופין. וצריכין להוציא התפלה בפה כדי להוציא הכיסופין בפיו כדי שתצא הנפש מכח אל הפועל שעל ידי זה נסדר סדר התפלות כמו שכתב רבינו ז"ל שם. ואיתא שם באמצע התורה. שעל ידי השתוקקות והכיסופין הנ"ל נעשה בחינת זווגין וכו'. כי מה שהוא נכסף להדבר שבקדושה. זה בחינת אתערותא דלתתא ועביד נפש נוקבא.

ואזי חוזר הדבר שבקדושה ונכסף אליו וזה בחינת אתערותא דדכורא עביד נפש דכורא עיין שם. וזה בחינת ברכת כהנים בשעת התפלה ואין הכהנים רשאים לעלות לדוכן עד שיקרא ~ אותם השליח צבור. ואסמכוה אקרא, אמור להם. שצריכין דוקא לומר להם ולקרוא ~ אותם כהנים. ואז יעלו לב רך את ישראל. וכן צריכין להקרות להם ברכת כהנים מלה במלה ונסמך גם כן על מקרא הנ"ל אמור להם כמבואר בשלחן ערוך (אורח חיים קכ"ח סעיף י"ג). היינו כי התפלה שהיא בחינת דביקות והשתוקקות וכיסופין דקדושה וכו' כנ"ל הוא בבחינת אתערותא דלתתא. כי התפלה היא בחינת מלכות כידוע שהוא בחינת אתערותא דלתתא אתערותא דנוקבא כנ"ל. ואתערותא דלתתא צריך להיות קודם אתערותא דלעילא. כי על ידי אתערותא דלתתא איתער לעילא. והכהן כנגד כלל ישראל הוא בבחינת דכורא בחינת אתערותא דלעילא. כי הכהן הוא בחינת הרב והצדיק שבדור כנ"ל. והצדיק וכל ישראל הם בבחינת דכר ונוקבא כידוע. ועל כן החסד של הכהן שמשם כל הברכות כנ"ל. אין מתעורר להמשיך ברכה כי אם בשעת התפלה על ידי שקוראין ~ אותו דוקא. כי צריכין אתערותא דלתתא תחלה כנ"ל. ועל כן בשעת התפלה שהוא בחינת כיסופין דקדושה וכו' כנ"ל. אז על ידי הכיסופין של התפלה השהוא בחינת אתערותא דנוקבא כנ"ל. על ידי זה מעוררין הכהן איש החסד שהוא בחינת אתערותא דדכורא אתערותא דלעילא. וצריכין לקרותו בפה דייקא כמו שכתוב אמור להם. כי עיקר יציאת הנפש מכח אל הפועל הוא על ידי הפהה בבחינת נפשי יצאה בדברו כה"ל במאמר הה"ל. ואזי כשקוראין הכהן בפה בעשת התפלה אזי נתעורר גם החסד העליון בבחינת אתערותא דלעילא שהוא בחינת כהן איש החסד. ואזי הכהן עולה ומברך את ישראל. כי על ידי זה נשלמין כל הברכות כנ"ל. וזהו גם כן מה שמקרין את הכהן מלה במלה כל ברכת כהנים כי הכהן הוא בחינת אתערותא דלעילא שמתעורר דייקא על ידי אתערותא דלתתא כנ"ל. ועל כן צריך המתפלל להקרות תחלה את הכהן כל ברכת כהנים מלה במלה. ואזי מתעורר הכהן בחינת חסד העליון בחינת אתערותא דלעילא ומברך את ישראל כנ"ל:

וזה בחינת מה שנוהגין לברך בברכת כהנים את היוצא לדרך.כי על ידי ברכת כהנים נתתקן הדרך מכל היסורין וצער שיש לאדם בדרכים. כי כל היסורים שיש לאדם בדרך הוא בסבת גלגלי הרקיע. והכל תלוי בברית כמבואר היטב כל זה במאמר הנ"ל. ועל כן על ידי ברכת כהנים שהוא בחינת חסד שמתגלה על ידי בחינת ברית כנ"ל. שעל ידי זה נשלמין כל הברכות שהם כנגד הגלגלים על ידי אמונה שקיומה על ידי ברית כנ"ל, על

כן על ידי זה ניצול מכל צער ויסורין בדרך. כי הדרכים נתתקנים על ידי בחינת ברית שהוא בחינת ברכת כהנים כנ"ל:אף על פי כן

נשיאת כפים ד

הלכה ד

אות א

על פי התורה חותם בתוך חותם סימן כ"ב ליקוטי חלק א'. עיין שם כל התורה מראשה לסופה. וכבר דברנו בתורה הזאת כמה פעמים:

וזה בחינת נשיאת כפים. כי הכהנים על ידי נשיאת כפיהם בברכת כהנים הם ממשיכין בחינת חותם הידין שהוא בחינת אמונה בבחינת (ויקרא ט') וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם. כי מבואר שם בהתורה הנ"ל שלזכות לבחינת חותם הידין צריכין למל~ אות הידים משבעה רועים וכו' בבחינת (שמות כ"ט) שבעת ימים תמלא ידם וכו' עיין שם. וזה זוכין הכהנים דייקא כי על חינוך הכהונה נאמר מקרא זה שבעת ימים תמלא ידם כמבואר שם בפרשה. וכל זה היה אז לתקן חטא העגל זהוא עבודה זרה שהוא פגם הברית שעיקר כחם היה על ידיע הידים דייקא על ידי שקבל מידם כמו שכתוב ויקח מידם ויצר ~ אותו בחרט וכו' כמבואר שם בהתורה הנ"ל עיין שם. ואחר כך כשנתרצה השם יתברך ורצה למחול ולתקן זה החטא של העבודה זרה של העגל. וצוה לעשו"ת המשכן. אז בשעת החינוך של המשכן והכהנים נאמר שם שבעת ימים תמלא ידם שהוא בחינת תיקון חותם הידין שהוא בחינת האמונה שמקבלין מהרועים. שכל זה זוכין הכהנים שעליהם נאמר מקרא זה שבעת ימים תמלא ידם כנ"ל. נמצא שהכהנים זוכין לבחינת חותם הידין שהוא בחינת אמונה. בחינת ירושלים קריה נאמנה. ועל כן כל עבודתם של הכהנים הוא בירושלים דוקא. כי עיקר שלימות ובנין של ירושלים שהוא בחינת אמונה הוא על ידי הכהנים שזוכין לחותם הידין שהוא בחינת אמונה כנ"ל:

אות ב

וזהו בחינת ברכת כהנים בגמר התפלה אצל שים שלום. כי מבואר בהתורה הנ"ל, שאי אפשר לזכות להתקרב לבחינת שבעה רועים הנ"ל שהם ממשיכין וממלאים את חותם הידין. כי עיקר האמונה נמשך על ידם. ואי אפשר להתקרב אליהם כי אם על ידי עזות דקדושה ולעזות דקדושה אי אפשר לזכות כי אם על ידי שמחה וחדוה וכו'. ועיקר השמחה זוכין על ידי בחינת נעשה ונשמע דהיינו על ידי תורה ותפלה שהוא בחינת נגלה ונסתר. כי תפלה הוא בחינת נסתר בחינת נשמע בחינת דביקות וביטול לאין סוף. וצריך כל אחד לעלות בכל פעם מדרגא לדרגא לעשו"ת מהנשמע נעשה מנסתר נגלה מתפלה תורה וכו'. ואז יהיה לו נשמע אחר גבוה ממנו וכו'. וכן לעולם וכו' עיין שם

כמבואר כל זה שם באר היטב. ומבואר שם שהנשמע שהוא בחינת תפלה הוא בחינת בראשית שהוא בחינת יראה בחינת מאמר השלם וכו'. ועל ידי זה זוכין לשמחה, כי עיקר שלימות השמחה על ידי התפלה שהוא בחינת יראה שלם וכו'. ועל ידי השמחה זוכין לעזות דקדושה שעל ידי זה משברין עזות הגוף וזוכין להתקרב להנשמה ולהצדיק הדור. ושיקבל הגוף מהנשמה. וכן כלליות העולם מהצדיק יקבלו כל ההארות וההשגות הנשמה והצדיק הדור רואין ומשיגין תמיד וכו' ואז נשלם האמונה שהיא בחינת ירושלים קריה נאמנה. ועל שם זה נקראת האמונה ירושלים שהיא יראה שלם. כי עיקר בנינה על ידי בחינת הנשמה שהוא בראשית ירא בשת מאמר השלם היינו יראה שלם וכו'. עיין שם כל זה היטב:

אות ג

ועל כן בגמר התפלה. והתפלה הוא בחינת נשמע בחינת נסתר וכו' כנ"ל. ובגמר התפלה כשמגיעין לברכת רצה ומודים וכו' שהם גמר התפלה כעבד שקיבל פרס מרבו וכו', כמו שאמרו רז"ל (ברכות ל"ד). ואז צריכים לזכות להשיג הנשמע, לעשו"ת מהנשמע נעשה. דהיינו לזכות לבחינת ירושלים יראה שלם. וזהו בחינת ברכת רצה שהוא בחינת יראה כמו שאנו אומרים שם בעת שהכהנים רוצין לישא כפיהם שאז אומרים שם. ושם נעבדך ביראה וכו' וסיום הברכה ש~ אותך לבדך ביראה נעבוד. ועל כן אז הכהנים עוקרין רגליהם בשביל נשיאת כפים. ואחר כך מברכין את ישראל אצל שים שלום. ועיקר הברכה הוא שלום שהוא סיום גמר ברכתם כמו שכתוב וישם לך שלום. כי עיקר נשיאת כפים של הכהנים הוא להמשיך בחינת חותם הידין שהוא בחינת ירושלים קריה נאמנה שזוכין על ידי התפלה שהוא בחינת נשמע כנ"ל. ועל כן נושאין כפיהם בשעת תפלה דייקא. והעיקר הוא אצל ברכת שים שלום. וזה עיקר ברכתם בחינת וישם לך שלום כנ"ל. היינו בחינת מאמר השלם הנ"ל. כי עוקרין רגליהם בעבודה שהוא בחינת יראה כנ"ל. ואחר כך מברכין בשלום. היינו בחינת יראה שלם שהוא בחינת ירושלים קריה נאמנה שזה עיקר בחינת חותם הידין שממשיכין הכהנים דייקא על ידי נשיאת ידיהם כנ"ל:

אות ד

כי באמת הכל אחד וזה תלוי בזה. כי מבואר בהתורה הנ"ל. שצריכין לקבל שלימות האמונה מהצדיק הדור שהוא כלליות שבעה רועים וכו'. וכן צריך כל אחד לקבל מהנשמה שלו כל ההארות וההשגות שהנשמה משגל שהגוף גם כן ידע מזה. וכל זה אי אפשר לזכות כי אם על ידי עזות דקדושה וכו' כמבואר שם. ולעזוק זוכין על ידי השמחה שהוא בחינת נעשה ונשמע ועיקר שלימות השמחה הוא בחינת הנשמה כמו

שכתוב שם. וצריכין בכל פעם לילך מדרגא לדרגא לעשו"ת מהנשמע נעשה. ושיהיה לו נשמע גבוה ממנו וכו'. וכן לעולם עד שיהיה נכלל באין סוף וכו'. ואז זוכה לשמחה שעל ידי זה זוכין לעזות. ועל ידי זה זוכין לקבל ההארות וההשגות שהנשמה משגת.וכל כלליות העולם יכולין לקבל מצדיק הדור וכו'. ואז זוכין לאמונה שלימה ונשלם חותם הידין וכו'. כל זה מבואר שם בהתורה הנ"ל. ולכאורה לפום ריהטא נראה שאי אפשר לזכות להתקרב להנשמה שלו וכו'. וכן לצדיק הדור וכו'. כי אם על ידי נעשה ונשמע העליון דהיינו שנכלל באין סוף וכו'. ואם כן לפי זה הדבר תמוה מאד. כי בודאי כשכבר זכה לנעה ונשמע גבוה כזה דהיינו שהשיג הנסתרות אם כן כבר קיבל הארות והשגות הרבה מהנשמה. כי השגת הנשמע בעצמו דהיינו השגת הנסתר, זהו בעצמו בודאי הארת והשגחת הנשמה, ואיך שייך לומר שעל ידי השגת הנשמע הזה יזכה לעזות לשבר עזות הגוף ולזכות להתקרב להנשמה ולהצדיק. כי בודאי כשכבר השיג נעשה ונשמע כזה, בודאי כבר שבר עזות הגוף. כי אם לאו איך היה זוכה להשגת הנשמע כזה. אך באמת הדברים קשורים זה בזה. כי בודאי השגת הנשמע זהו בעצמו ההארות וההשגות שצריכין לקבל הגוף מהנשמה, כלליות העולם מהצדיק כנ"ל. כי כל מה שמקבלין הגוף וכלליות העולם מהנשמה והצדיק הוא בחינת נשמע ונסתר שבתחלה היה נסתר מהם, אך המשך הדברים וקישורם הוא כך. כי באמת נשמע נקרא בעת שההשגה עדיין נסתר ממנו. כי אחר כך כשזוכה להשיג הנשמע שוב אינו נקרא בשם נשמע כי אם בשם נעשה. כי כשמשיג הנשמע אזי נעשה מהנשמע נעשה ויש לו נשמע גבוה ממנו וכן לעולם. ועיקר שם נעשה ונשמע בכל דרגא ודרגא הוא בחינת נגלה ונסתר בחינת תורה ותפלה. ועל ידי זה זוכין לבחינת שמחה שהוא בחינת עזות דקדושה שעל ידי זה זוכין לקבל כל ההארות וההשגות מהנשמה ומהצדיק שזהו בעצמו בחינת השגת הנשמע בעצמו. דהיינו למשל אדם פשוט העומד במדריגה התחתונה והנעשה שלו הוא בחינת תורה בפשיטות, והנשמע שלו שהוא הנסתר הוא גם כן איזה מדריגה קטנה הגבוה ממנו כי הוא אינו יודע עדיין שום דרך ועצה בעבודת ה'. וכל הדרכים והעצות הם בחינת נשמע בחינת נסתר אצלו שהוא בחינת תפלה דביקות. היינו שהוא צריך להתפלל הרבה להשם יתברך ולבטל עצמו אליו יתברך ולהרבות בהתבודדות ושיחות בינו לבין קונו ובתחינות ותפלות ובקשו"ת וכו'. וכל זה הוא בחינת נשמע שהוא בחינת תפלה, דהיינו מה שמתפלל להשם יתברך שיורהו השם יתברך דרך ועצה ישרה לעבודתו יתברך. שעתה הדרך והעצה הזאת היא נסתר ממנו בבחינת נשמע כנ"ל. ואזי על ידי זה הדביקות והתפלה בעצמו שהוא בחינת נשמע על ידי זה זוכין לבא לשמחה בחינת ושמחת עולם

על ראשם שנעשה מנעשה ונשמע כנ"ל. היינו מתורה ותפלה. כי על ידי התורה הפשוטה שלומד לפי מדריגתו ועל ידי התפלה וההתבודדות שלו שפורש כפיו ומשתטח עצמו לפני השם יתברך שיורהו דרך ועצה לעבודתו הנסתר ממנו. על ידי זה בעצמו זוכה לשמחה. ועל ידי השמחה הזאת זוכה לעזות דקדושה כנ"ל. ואזי נשבר עזות גופו וזוכה לקבל הארות והשגות מהנשמה שלו, וכן מהצדיק הדור. היינו שמקבל מהם השגת הנשמע שהוא השגת הנסתר. היינו שמשיג עתה הדרך והעצה שהיה נסתר ממנו. ואז לפי השגתו כן נהשלם האמונה שהו בחינת חותם הידין שהוא בחינת ירושלים קריה נאמנה שההוא בחינת יראה שלם שזוכין על ידי הנשמע שהוא בחינת יראה מאמר השלם כנ"ל. כי השגת הנשמע בעצמו זהו בחינת ירושלים קריה נאמנה היינו בחינת שלימות האמונה שמקבלין מהצדיק והנשמה כנ"ל:

אות ה

והכלל שבכל דרגא ודרגא כשזוכין לצאת מנעשה ונשמע זה לנעשה ונשמע גבוה יותר כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל, זהו בעצמו בחינת ההשגות וההארות שמקבלין מהנשמה ומהצדיק. וזוכין לזה על ידי נעשה ונשמע בעצמו. דהיינו על ידי נגלה ונסתר תורה ותפלה. היינו על ידי התפלה והדביקות שמתפללין ומדבקין עצמן להשם יתברך בעת שהדבר נסתר ממנו. על ידי זה בעצמו זוכין לשמחה שעל ידי זה זוכין לעזות דקדושה ולשבר עזות הגוף ולקבל הארות והשגות מהנשמה והצדיק, שזהו בעצמו בחינת השגת הנשמע והנתר. ואז נשלם האמונה בחינת ירושלים קריה נאמנה שהוא בחינת חותם הידין וכו' כנ"ל. ואז נעשה מהנשמע נעשה ואז שוב אין הנשמע והנסתר הזה נקרא בשם נשמע ונסתר כי אם בשם נעשה ונגלה, ואז יש לו בחינת נשמע ונסתר גבוה מזה, ואז חוזר ומתפלל ומשתטח עצמו לפני השם יתברך ומרבה בשיחה והתבודות שיורהו השם יבתרך הנסתר והנמשע הזה. ואז זאת התפלה וההתבודדות והדביקות נקרא בשם נשמע, ואז על ידי הנשמע הזה שהוא התפלה הנ"ל חוזר ומשבר ביותר העזות דסטראא אחרא, וחוזר ומקבל הארה יותר גדולה מהנשמה ומהצדיק. וזאת ההארה וההשגה הוא בעצמו השגת הנשמע הנ"ל הגבוה יותר. ואז נשלם ונבנה ביותר ירושלים קריה נאמנה. וכן מדרגא לדרגא. וכן לעולם:

אות ו

כי קודם שצריך לצאת מהנעשה ונשמע זה לנעשה ונשמע גבוה יותר צריך שיהיה לו ירידה קודם העליה. והירידה היא תכלית העליה. והירידה שקודם העליה זהו בעצמו בחינת עזות הגוף שמתגבר בכל פעם כשרוצה לצאת מדרגא לדרגא. ועיקר שבירת עזות הגוף עזות דסטרא אחרא הוא על ידי השמחה. כי אי אפשר להתגבר עליו כי אם על ידי

שמחה וחדוה דייקא, ולשמחה זוכין על ידי נעשה ונשמע, היינו תורה ותפלה, היינו על ידי התורה שלומד, ועל ידי התפלה וההתבודדות שמתפלל להשם יתברך שיזכה לצאת ממדריגה זאת ולעלות למדריגה גבוה יותר. ועיקר על ידי התפלה וההתבודדות שהוא בחינת נשמע שהוא עיקר שלימות השמחה כנ"ל. כי עיקר השמחה זוכין על ידי התפלה וההתבודדות וכו' שעל ידי זה זוכין לעזות דקדושה לשבר עזות הגוף שמתגבר בכל פעם שהוא בחינת הירידה שקודם העליה. כי זוכין על ידי התפלה וההתבודדות להתחזק בשמחה ולהתגבר בעזות ועקשנות גדול דקדושה, עד שמשברין עזות הגוף דסטרא אחרא ומהפכין הירידה לעליה, וזוכין להשיג הנשמע והנסתר שהתפלל עליו. שזהו בעצמו בחינת ההשגה וההארה שהנשמה והצדיק מאירין בו שעל ידי זה נשלם ירושלים קריה נאמנה כנ"ל:

אות ז

ועל פי הדברים האלה מבוארים היטב ענין נשיאת כפים בגמר התפלה בשלש אחרונות. כי התפלה הוא בחינת נשמע. דהיינו שמתפללין להשם יתברך להשיג הנשמע והנסתר. כי עיקר תפילתינו הוא בשביל זה שנזכה לרפואת הנפש ולפרנסתה כמבואר בדברי רבינו ז"ל (בסימן י"ד חלק א'). ואז בגמר התפלה בגמר ברכות האמצעיות שאנו בטוחים השם יתברך שומע תפלת כל פה וימלא משאלתינו כמו שאנו מסיימין ברוך אתה וכו' שומע תפלה. ואז מתחילין לסדר ג' אחרונות כעבד שקיבל פרס מרבו וכו'. ועל כן אז מזכירין יראה, כמו שכתוב ש~ אותך לבדך ביראה נעבוד. כי היראה הוא בחינת מאמר השלם כנ"ל שזוכין להשיג על ידי התפלה שאז מתחיל להיות נשלם בנין ירושלים שהוא בחינת חותם הידין כנ"ל. ועל כן אז הכהנים עוקרין רגליהם לנשיאת כפים וכנ"ל. ואחר כך אמרים מודים וכו'. וכורעין במודים ומודים להשם יתברך על כל הנסים והנפל~ אות שעושה עמנו בכל יום ובכל עת וכו' כמו שאנו אומרים מודים אנחנו וכו' ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפל~ אותיך וכו'. ועיקר ההודאה הוא על ישועת הנפש. על הנסים והנפל~ אות והטובות שהשם יתברך עושה עדם כל אחד ואחד מישראל בכליום ובכל עת ושעה שמסבב סיבות לטובתו בכל עת באופן שסוף כל סוף יהיה לו תיקון לנצח על כל פנים. ואם ירצה יוכל לזכות על ידי זה למעלות גדולות ונפל~ אות בכל עת שירצה להתעורר לשוב להשם יתברך. כי השם יבתרך טוב לכל תמיד ורחמיו על כל מעשיו, וזה ידוע שעיקר הרחמנו והטובות אמתיות עהוא טובה הנצחיית לזכות להתקרב לעבודתו יתברך באמת וחוץ מזה הכל הבל, ובודאי אין עיקר רחמי השם יתברך לתת לה אדם פרנסה וברי~ אות וכיוצא בזה. כי מה יתרון לו בכל זה אם לא יזכה ח"ו על ידי זה להתקרב

אליו יתברך. כי בודאי אין זה נקרא טובה ורחמנות אם יתנו לאדם אלף אדומים או יותר במתנה ואחר כך יכו וייסרו ~ אותו בעינויים קשים ומרים כמה מ~ אות שנים. ובפרט השם יתברך שהוא יודע כל העתידות ומי יודע כמותו שכל העולם הזה הבל וריק כצל עובר. ואין שום טובה של העולם הזה נקראת בשם טובה כלל. ואין שום טובה ורחמנות נקראין בשם טובה כי אם כשיצמח מזה איזה טובה וישועה לעבודת השם יתברך. וכל הטובות והנסים והנפל~ אות שהשם יתברך עושה עמנו בכל יום ובכל עת הכל הוא רק מה שהוא יתברך חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח לעולם. והוא מסיבות מתהפך לפעלם, באופן שיזכה האדם למה שיזכה אם ירצה. ואם לאו על כל פנים לא יהיה נאבד לגמרי. כי השם יבתרך נתן הבחירה לאדם. אך אף על פי כן אמרו רז"ל (קידושין ל') בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו היה נופל בידו וכו'. ומי שנכנס איזה זמן בעבודת ה' יכול לר~ אות מרחוק פלאי פל~ אות נסים ונפל~ אות שהשם יבתרך עושה עם כל אחד ואחד באופן שישאר קיים בקדושת ישראל וכו'. והכלל שעיקר הנסים והנפל~ אות שאנו משבחין הלהשם יתברך שזוה בחינת מודים כנ"ל, עיקר ההודאה הוא על ישועות הנפל~ אות של הנפש שעושה עמנו נסים ונפל~ אות גדולות ונור~ אות בכל יום ובכל עת ובכל שעה באופן שנזכה לבלי להתרחק ממנו ח"ו. ולא די שאין מרחק ~ אותנו בעונותינו הרבים אף גם בעוצם רחמיו המרובים הוא מהפך הירידה לעליה, העונות לזכיות. ועושה עמנו נסים ונפל~ אות נור~ אות בכל עת באופן שנזכה בכל פעם צאת מאפילה לאורה מחושך לאור גדול. שזהו בחינת הנס של חנוכה ופורים שמזכירין בברכת נסים שהוא מה שזכו כלל ישראל להכניע מלכות יון. וכן המן הרשע ימח שמו שכולם נתקנאו בישראל ורצו לבטלם מעבודתם, והמן הרשע מחמת קנאה זאת רצה לכלותם לגמרי ח"ו. והשם יבתרך ברחמיו העצומים הפך מיגון לשמחה, שהיפך הדבר בהיפך ממש שלא די שלא נתקימה מחשבתם הרעה ח"ו, אף גם זכינו שנתוסף לנו על ידי זה שני ימים טובים קדושים שהם חנוכה ופורים שאנו זוכין לקבל בהם הארות גדולות ונפל~ אות ולקיים בהם מצות חדשו"ת שנתחדשו על ידי הנסים אלו שהם הדלקת נר חנוכה וכו' ומקרא מגילה וכו'. נמצא שנתהפך הירידה שהיו ישראל מרודים אז מאד מאד והושחרו פניהם כשולי קדירה וכו'. עתה נתהפך בהיפך ממש. ונתהפך מירידה לעליה גדולה שזכינו לאור גדול כזה למצות קדושו"ת וימים קדושים כאלו. וכן הוא בכל אדם ובכל זמן. שבכל יום ובכל עת ערב ובקר וצהרים השם יתברך עושה עמנו נסים ונפל~ אות אמתיות באופן שנזכה לבלי ליפול לגמרי ח"ו

כמו שרוצה הבעל דבר בכל יום ח"ו. אדרבא ברחמיו העצומים הוא מהפך לנו בכל עת הירידה לעליה גדולה וכנ"ל:

אות ח

וזהו עיקר ברכת מודים. וזהו בחינת הכריעה של מודים. כי הכריעה וההשתחויה שמודים להשם יתברך כשניצולין מהצרה של הנפש שזה עיקר הצרה ח"ו כנ"ל. זהו בעצמו בחינת הירידה שנתהפכה לעליה. כי הירידה הוא בחינת נפילה בחינת (תהלים ע"ג) כמעט נטוי רגלי. והוא בחינת (שם מ"ד) כי שחה לעפר נפשנו דבקה לארץ בטננו. ואז צריכין להשתטח לפני השם יתברך בכריעה ובהשתחויה בתחנה תפלה בקשה בבחינת (איכה ג') יתן בעפר פיהו אולי יש תקוה. ואז כשהוא חזק בזה כמבואר אצלינו במקומות אחרים באריכות. אז זוכה שיתהפך הירידה לעליה גדולה שזהו בחינת הכריעה של מודים שאז כורעין בהודאה. שמרמז שהנסים והנפל~ אות שזכינו להנצל ממה שנצלנו ולשבר עזות הגוף עד שאנו זוכין להמשיך עתה הארת והשגת הנשמע שהוא בחינת יראה שלם כנ"ל. כל זה זכינו על ידי הירידה שהוא תכלית העליה שזהה בחינת הכריעה. כי הירידה נתהפכה לבחינת כריעה והשתחויה להשם יתברך שאז מקבלין אור גדול כידוע מגודל עוצם האורות והנור~ אות הנמשכין על ידי הכריעות של התפלה ובפרט על ידי כריעת מודים. נמצא שברכת מודים והכריעה הוא בחינת ירידה תכלית העליה הנ"ל. ואז נשלם בחינת השגת הנשמע ה"ל שהוא בחינת מאמר השלם בחינת שלום. ועל כן אז אחר ברכת מודים אז עולין הכהנים ונושאין ידיהם ומברכין את ישראל בשלום. כי אז זוכין לקבל בשלימות בחינת השגת הנשמע שהוא בחינת מאמר השלם בחינת שלום. שזהו בחינת חותם הידין בחינת ירושלים קריה נאמנה כנ"ל וזהו בחינת נשיאת כפים היינו בחינת חותם הידין שהוא בחינת האמונה שזוכין ישראל לקבל על ידי ידים אלו שזהו עיקר הברכה. בחינת (משלי כ"ח) איש אמונות רב ברכות. כמו ששכתב רבינו ז"ל במקום אחר (סימן כד). וזהו בעצמו בחינת מאמר השלם שזהו בחינת ירושלים קריה נאמנה יראה שלם. ועל כן עיקר הברכה הוא שלום וכנ"ל.וזהו (שם כ"ט) ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום. היינו על ידי עזות דקדושה זוכין לשלום בחינת יראה שלום שהוא בחינת ירושלים קריה נאמנה שזוכין לזה על ידי עזות דקדושה שזהו עיקר הברכה בחינת ברכת כהנים כנ"ל שעיקר ברכתם שלום, בחינת ה' יברך את עמו בשלום אמן ואמן:

נשיאת כפים ה

הלכה ה

אות א

על פי התורה ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וכו' (בסימן ל"ד ליקוטי חלק א') עיין שם כל התורה. מבואר שם ענין התפלה שהוא לקשר הנקודה שהוא בחינת צדיק מושל אל הלב שזהו ענין מה שצריכין לדבר בינו לבין קונו לפרש שיחתו לפניו יתברך לעורר לבו לעבודתו יתברך. וכן צריכין לדבר עם חבירו ביראת שמים וכו'. וכן צריכין לדבר עם הצדיק בעצמו. הכל כדי לקבל אור הנקודה הקדושה שהוא בחינת צדיק מושל לקשרו אל הלב להאיר בחינת פי ידבר חכמות לתוך בחינת והגות לבי תבונות כדי לבטל חרפת לב ערלת לב שהם כל האהבות רעות אהבת הנפולין. כי שם אצל הנקודה שורה אהבה הקדושה. כי אור החסד שנשאר שם עיין שם ועל ידי האהבה הקדושה נתבטלין כל החרפות לב. כי על כל הפשעים תכסה אהבה וכו' עיין שם כל זה היטב. ומבואר שם בתחלתו שזהו ענין התפלה עיין שם ב~ אות ג' מה שכתוב שם מענין התפלה שהוא כדי להמשיך השפע על ידי כלי הדיבור כמו שכתוב (דברים א') ויברך אתכם כאשר דבר לכם וכו'. והדיבורים של הצדיק הם בודיאי בשלימות ובמלואה לכן יכול להמשיך השפע לישראל.ועל ידי זה נקרא בחינת מלאפום להורות שהפה שלו במלואה ובשלימות. וכל אחד ואחד מישראל יש בו בחינת צדיק מושל שהוא בחינת מלאפום וכו'. ומלאפום הוא בחינת נקודה עם ואו וכו'. ובחינת מלאפום יש בכלליות ובפרטיות. כי עשרת הדברות עם הלוחות וכו' עיין שם כל זה היטב. נמצא שעיקר התפלה הוא מחמת שבכל אחד מישראל יש נקודה טובה שהוא בחינת צדיק מושל בחינת (ישעיה ס') ועמך כולם צדיקים. וכפי הנקודה טובה שלו כן יכול להמשיך שפע על ידי הדיבור דייקא בחינת הרחב פיך ואמלאהו. ועיקר הממשלה בחינת צדיק משול הוא להאיר ולהתעורר הלב להשם יתברך וכו' כמו שתכוב שם. וזה נעשה על ידי הדיבור של התפלה והתבודדות שהוא שיחה בינו לבין קונו שעל ידי זה מאיר הנקודה בחינת פי ידבר חכמות לתוך הלב לבחינת והגות לבי תבונות. שעל ידי זה נתבטלין כל החרפות לב שהם כל התאוות שהם אהבות הנפולין. כי שם אצל הנקודה טובה שורה אור האהבה הקדושה וכו' עיין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת ברכת כהנים בסוף התפלה אצל שים שלום. כי הנקודה טובה הנ"ל הוא בחינת ברית שלום כמו שכתוב שם. ושם שורה אהבה הקדושה שהוא בחיתנ כהן בחינת אברהם בחינת אתה כהן לעולם כמו שכתוב ששם בהתורה הנ"ל עיין שם. ובשביל זה עיקר התפלה להאיר ולקשר הנקודה הזאת אל הלב כדי לבטל חרפת לב על ידי אור האהבה הקדושה ששורה אצל הנקודה הזאת כנ"ל. ובשביל זה צריכין להתפלל בכל לבו

כי התפלה הוא עבודה שבלב כמו שאמרו רז"ל (תענית ב') איזהו עבודה שבלב זו תפלה. כי זהו עיקר עבודת התפלה לטהר ולזכך הלב מכל החרפות לב ערלת לב על ידי הדיבור של התפלה שהוא בחינת צדיק מושל שהוא בחינת הנקודה הקדושה ששם שורה אהבה הקדושה וכו' כנ"ל. ועל כן בשעת התפלה מתגברין ביותר כל הבלבולים וכל מחשבות רעות שבלב. כי עיקר התפלה באה בשביל זה כדי לבטלם. כי כל המחשבות זרות וכל הבלבולים כולם הם בחינת חרפת לב ערלת לב שבירת לב. כי הם מחרפין ומבזין ושוברין לבו של אדם. ומחמת שעל ידי הדיבור של התפלה רוצה לבטלם כנ"ל על כן הם מתגברין אז ביותר כדרך כל הנלחמים זה עם זה שכשבא צד אחד לבטל את חבירו, אז מתעורר חבירו ומתגבר יותר ויותר בכל כחותיו וחיילותיו מחמת שרואה שרוצים להעבירו ולבטלו לגמרי. על כן בשעת התפלה הוא מלחמה גדולה וכנ"ל. וזהו בחינת וחנה מדברת על לבה (שמואל א' א'), שעיקר התפלה לקשר הדיבור אל הלב כדי לבטל חרפת לב שבירת לב על ידי הדיבור שהוא בחינת הנקודה הקדושה שהוא בחינת צדיק מושל ששם שורה אהבה הקדושה שעל ידי זה נתבטלין כל החרפת לב כנ"ל. ועל כן בסוף התפלה אצל שים שלום אז עולין הכהנים לדוכן לברך את ישראל. כי זה עיקר תיקון התפלה. וזה מה שפעלנו בכל התפלה שזוכין שעתה בגמר התפלה עולין הכהנים לברך ברכת כהנים. כי הכהנים הם בחינת אהבה דקדושה הנ"ל שורה אצל הנקודה שהוא הדיבור של התפלה שעל ידי זה עיקר תיקון התפלה כנ"ל. ועל כן בגמר התפלה אז צריכין הכהנים לעלות לדוכן, כי אז נתגלה האהבה הקדושה בחינת כהן שעל ידי זה עיקר תיקון התפלה כנ"ל, ועלכ ן עולין אצל שים שלום, וסיום ברכותיהן הוא שלו. כי האהבה בחינת כהן שורה אצל הנקודה שהוא בחינת ברית שלום כמו שכתוב בכהונה של פינחס הנני נותן לו את בריתי שלום כמו שכתוב שם עיין שם:

אות ג

ועל כל אין מברכין אלא בנשיאת כפים. כי נשיאת כפים הוא בחינת נשיאת הלב. כי הידים סמוכין ללב. ועל ידי נשיאת כפים נתנשא הלב בבחינת (איכה ג') נשא לבבינו אל כפים אל אל בשמים. היינו שעל ידי נשיאת כפיהם של הכהנים לברך את ישראל הם מנשאין הלב אל הדיבור פה ששם אהבה הקדושה שורה כדי שיקבל הלב הארה ותיקון משם כנ"ל. כי זה עיקר תיקון התפלה שנגמר התיקון בשלימות על ידי הכהנים שהם בחינת האהבה השורה אצל הברית שלום שהוא הנקודה וכו' כנ"ל. ועל כן מברכין לברך את עמו ישראל באהבה, באהבה דייקא. כי עיקר התיקון על ידי התגלות האהבה

הקדושה בחינת כהן בחינת על כל פשעים תכסה אהבה כנ"ל. ועל כן הכהן מכפר על כל העונות. זה בחינת על כל פשעים תכסה אהבה וכנ"ל:

אות ד

וזה בחינת ג' ברכות של הכהנים שהם ג' שמות. בחינת יברכך ה'. יאר ה'. ישא ה' כנגד שלשה נקודות הנ"ל, שהם נקודת הצדיק בעצמו, ונקודת כל אחד מישראל שיש בו מה שאין בחבירו. ונקודת כל אחד ואחד בעצמו כמבואר שם עיין שם. שעל ידי שלשה נקודות אלו עיקר התיקון כי הנקודה הוא בחינת צדיק בחינת כולו טוב בחינת שמו יתברך שהוא צדיקו של עולם בחינת (תהלים קמ"ה) צדיק ה' בכל דרכיו. כי הנקודה טובה הוא בחינת החלק אלוה ממעל שיש בכל אחד מישראל. ועל כן מרומזין השלש נקודות בהג' שמות של ברכת כהנים וכנ"ל. ויש לרמז בפרטיות ג' הנקודות הנ"ל בהשלש ברכות של הכהנים. כי ברכה ראשונה יברכך ה' וכו' כנגד נקודת הצדיק בעצמו שהוא מקור הברככה כמו שכתוב (משלי י') וברכות לראש צדיק וכמו שכתוב (תהלים כ"ד) ישא ברכה מאת ה'. שתחלה צריכין לקבל ממנו כי הוא נקודה הכללית שהוא מקור הברכה. וזהו וישמרך מן המזיקין שהם מזיקי עלמא שהם הקליפות שכולם נתהוו מן שבירת כלים כידוע. ועל ידי הברכה הנמשכת ממקור הברכה מבחינת נקודת הצדיק יסוד עולם, על ידי זה נתתקן ונתבטל בחינת השבירה, ועל ידי זה נשמרין מן המזיקין. יאר ה' פניו וכו' זה בחינת נקודה הב' שיש בכל אחד מישראל מה שאין בחבירו. וכל אחד צריך לקבל מחבירו זאת הנקודה וכו'. וזהו בחינת יאר ה' פניו בחינת הארת פנים. כי הנקודות טובות שיש בכל אחד משיראל שהם בבחינת צדיק הם בחינת פני ה'. כי צדיקיא אנפי שכינתא. וכל מה שמאירין יותר מאחד לחבירו מאיר יותר הארת פני ה'. וזה עיקר עבודת האדם להמשיך ולהאיר בעולם הארת פניו יתברך כמו שכתוב (תהלים ק"ה) דרשו ה' ועוזו בקשו פניו תמיד. וכתיב (שם כ"ד) זה דור דורשיו מבקשי פניך יעקב סלה. ועיקר בקשת פניו יתברך הוא על ידי בחינת הנ"ל על ידי שכל אחד מדבר עם חבירו ביראת שמים בכל פעם, ומבקש ומשתדל שיקבלו הארה זה מזה מהנקודות טובות שבלבם שהם בחינת פני ה'. שעל ידי זה זוכין שהשם יתברך ימלא משאלות לבם ויאר בהם פניו באהבה כמו שכתוב אם תדרשנו ימצא לך (דברי הימים א' כ"ח). וזה בחינת ברוב עם הדרת מלך, שעל ידי רוב עם שמבקשין לדבר ביראת שמים לגלות ולהאיר הנקודות טובות מזה לזה כנ"ל על ידי זה הדרת מלך. כי על ידי זה מאיר פני ה', שהוא בחינת הדרת מלך בחינת הוד והדר לפניו וכו'. וכן מבואר שם במזמור הודו הנ"ל שבקשת פניו יתברך בחינת בקשו פניו מיד הוא על ידי השיחה שמדבר אחד

עם חבירו לעוררו להשם יבתרך כמבואר שם מקודם שמזהיר, שיחו בכל נפל~ אותיו. דהיינו בחינת הנ"ל שצריכין לשוח ולדבר הרבה אחד עם חבירו בכל נפל~ אותיו יתברך כדי לעורו אליו יבתרך כדי שתאיר הנקודה מזה לזה וכנ"ל,-שזהו בחינת דרשו ה' וכו' בקשו פניו תמיד שמזהיר אחר כך וכנ"ל. ועל כן ברכת יאיר ה' פניו הוא בחינת הנקודה הב' הנ"ל שצריכין להאיר מאחד לחבירו וכנ"ל. וזהו ויחונך שיתן לך חן. כי עיקר החן והיופי וההידור הוא בחינת כלליות הגוונין. כי כשנכללין הגוונין רבים זה בזה זה עיקר החן והיופי כמו שכתוב בהתורה אחוי לן מנא על פי חן בעיני ה' (סימן כ"ה ליקוטי חלק א') עיין שם. וזה בחינת נקודה הב' הנ"ל שצריכין לדבר עם חבירו ביראת שמים להאיר הנקודות מזה לזה שהם בחינת הארת פנים. ועל ידי שנכללין הנקודות טובות מכמה בני ישראל מנזה לזה שהם עיקר התפארותו יתברך בחינת ישראטל אשר בך אתפאר. על ידי זה נתרבה ונתגדל החן של ישראל על ידי ריבוי הגוונין וההתפארו שמאירין ונתגלין מזה לזה. כי הנקודות טובות שבכל אחד מישראל הן הן הן וההתפארות של ישראל. וכל מה שמרבין לדבר אחד עם חבירו ביראת שמים שעל ידי זה הנקודות טובות מאירין יותר על ידי זה נתגלין ההתפארות והחן של ישראל ביותר. וזהו יאר ה' פניו אליך ויחונך שהוא בחינת נקודה הב' וכנ"ל. ישא ה' פניו אליך זה בחינת נקודה הג' הנ"ל, שצריכין להאיר הנקודה טובה מיני' ובי' כדי לקשר פי ידבר חכמות אל הלב וכו'. וזהו ישא ה' פניו אליך שישא הנקודה טובה שהוא בחינת פניו יתברך כנ"ל אליך, היינו שברחמיו יקשר הנקודה אל הלב שתאיר הנקודה אל הלב כדי לבטל חרפת לב וכו'. ואחר כך מסיימין וישם לך שלום. זהו תכלית שלימות כל הג' ברכות שהם להמשיך האהבה הקדושה השורה אצל הברית שלום שהוא כלל כל הג' נקודות הנ"ל אל הלב זהו בחינת שלום. כי כשהנקודות רחוקין מהלב ח"ו, אזי אין שלום, בחינת (תהלים ל"ח) אין שלום בעצמי וכו'. בחינת (הושע י') חלק לבם, שהלב חלק מהנקודה. אבל כשמקשרין הנקודה אל הלב שזה עיקר השלום בחינת וישם לך שלום שמסיימין ברכת כהנים וכנ"ל:

אות ה

והנה מבואר על פי התורה הזאת שעיקר התפלה כדי להאיר ולקשר הנקודה שהוא בחינת פי ידבר חכמות אל הלב שהוא בחינת והגות לבי תבונות שזהו בחינת מלאפום בחינת צדיק מושל. כי ישראל מושלין בתפלתן להמשיך כל ההשפעות רפו~ אות ופרנסה בני חיי ומזוני וכו', ואפילו לשנות הטבע. ועל כן הם ח"י ברכאין דצלותא כנגד בחינת צדיק חי עלמין כידוע. ומבואר בהתורה הנ"ל ב~ אות ו' וזה לשונו ובחינת מלאפום יש בכלליות ובפרטיות. כי עשרת הדברות עם הלוחות הוא בחינת חמלאפום

שהוא יוד, והלוחות הם וא"ו כמו שאמרו רז"ל (בבא בתרא י"ד) וכו'. והתורה עם העולם גם כן יוד וא"ו. כי התורה היא יוד שנקראת ראשית חכמה והעולם הוא ואו שנברא בששת ימי המעשה. וצדיק עם ישראל הם גם כן יוד ואו וכו'. ואצל כל אחד מישראל בפעם אחת יש גם כן בחינת יוד ואו. יוד ל שם הפה כמו שכתוב פי ידבר חכמות. ו' על שם והגות לבי תבונות שהוא בחינת לוחות שהם וא"ו כנ"ל כמו שכתוב (משלי ג') קשרם וכו' כתבם על לוח לבך וכו' עיין שם. ועל פי זה נוכל לבאר שזהו בחינת ד' חלקי התפלה שהם קרבנות וקטורת שזהו בחינת עשיה. ופסוקי דזמרה, וקריאת שמע וברכותיה, ושמונה עשרה שהם כנגד ד' עולמות כידוע. היינו כי בהתורה הנ"ל הוא חושב בענין המלאפום ד' בחינת הנ"ל. וכנגד זה הם ד' חלקי התפלה כנ"ל. כי התפלה עיקרה להמשיך ולהאיר ולקשר הנקודה שהוא בחינת מלאפום כנ"ל:

כי בתחלה אומרים קרבנות וקרטת שהם לטהר עולם העשיה כידוע שעיקר תיקון ובירור עולם העשיה הוא על ידי הקרבנות וקטרת. ועל ידי זה נעשה בחינת המלאפום של התקשרות העולם אל התורה כנ"ל. כי קודם שמטהרין עולם העשיה בודאי אין לו כח להתקשר אל התורה הקדושה. אבל על ידי שאומרים קרבנות וקטרות שבזה מטהרין ומבררין עולם העשיה מהקליפות על ידי זה אנו מקשרין עולם העשיה שנברא בששת ימי המעשה שהוא בחינת וא"ו אל התורה שהיא בחינת יוד. ובשביל זה היו אנשי המעמד עוסקים בתורה בשעת הקרבנות. כי עיקר הקרבנות לטהר העולם ולקשרו אל התורה. ובשביל זה היו עוסקין בפרשת בראשית שמדבר מתחלת הבריאה שברא את העולם בששת ימי המעשה. שעל ידי זה ממשיכין ומאירין בחינת הואו הנ"ל שיתקשר אל התורה שהוא בחינת יוד בחינת בראשית. כי בראשית הוא בחינת נקודה כמו שכתוב (בתיקונים תיקון ה') בראשית נקודה בהיכלי' בחינת ראשית חכמה. כי כשמעידין שהשם יתברך ברא העולם בששת ימי המעשה על ידי זה עיקר הארת הנקודה שהיא חכמה בחינת התורה. כי בה ברא העולם. כי באורייתא ברא קודשא בריך הוא עלמא שהוא בחינת חכמה כמו שכתוב (תהלים ק"ד) כולם בחכמה עשית. וזה בחינת פרקק איזהו מקומן של זבחים שאומרים כדי לברר ולהאיר כל הנקודות טובות שיש בכל המקומות של הבית המקדש שיאירו בכל העולם. שעל ידי זה יש כח להעולם להתקשר אל התורה. כי עיקר הארת עצם הנקודה הקדושה הוא בבחינת המקדש עיקר יסודו על נקודת האבן שתיה, שהוא בחינת הנקודה הקדושה של העולם ששם היה עומד הארון עם עשרת הדברות ושם עיקר התקשרות וכלליות העולם אל התורה. ומשם נמשך הקדושה לכל מקומות הבית המקדש ומשם לירושלים ולכל ארץ ישראל שנתקדשה

בעשר קדושו"ת זו למעלה מזו כנגד אור הנקודה שעיקרה בחינת יוד בחינת עשרת הדברות. וכל מה שהמקום סמוך יותר לנקודת האבן שתיה הוא מקודש ביותר. וכל קרבן לפי כפרתו כן היה לו מקום בבית המקדש לשחיטתו ולזריקתו וכו'. כי עיקר כפרת כל העונות הם על ידי אור הנקודה ששם אור האהבה הקדושה שורה בבחינת על כל פשעים תכסה אהבה. ועל כן היו כל הקרבנות על ידי הכהן. כי הכהן הוא בחינת חסד בחינת אהבה הקדושה כנ"ל. ועל כן כפי שהיה הקרבן צריך לכפר כן היה לו מקום בבית המקדש. כי כל מה שהיה הקרבן צריך לכפר ביותר היה לו מקום מיוחד וקבוע ביותר. כגון ק"ק שצריכין צפון דייקא. וכן יש קרבנות שהיו צריכין להכניס דמן להיכל. הכל כפי מה שהיו צריכין בזה הקרבן להמשיך הכפרה ביורת מנקודת האבן שתיה ששם עיק האהבה הקדושה ששורה אצל הנקודה כנ"ל. ועל כן ביום הכורים שאז אנו צריכין לכפר על כל ישראל כולם על כל העונות והחטאים והפשעים של כל השנה כולה. על כן אז היה צריך הכהן גדול ליכנוס לפני ולפנים לנקודת האבן שתיה בעצמה למקום הארון והלוחות להמשיך הכפרה והסליחה מעצם הנקודה ששם עיקר האהבה הקדושה שעל ידי זה עיקר הכפרה בחינת על כל פשעים תכסה אהבה כנ"ל:

אות ו

ואחר כך אומרים פסוקי דזמרה לקשר העשרה הדברות עם הלוחות. כי התקשרות והתחברות ~ אותיות התורה של העשרת הדברות אל הלוחות הוא נפל~ אות תמים דעים. כי התורה היא אחדותו יתברך, והשם יבתרך מרומם ומנושא מכל הרוחניות. ועל כן הוא דבר פלא מאד שתוכל התורה להתלבש ב~ אותיות עד שיצטיירו ויוכתבו על הספר או על הלוחות. רק השם יבתרך מאהבה ישראל צמצם את אור התורה בכמה וכמה צמצומים עד שנתצמצמה התורה ב~ אותיות עד שנכתבו על הלוחות. וזה בחינת (שמות ל"ב) והלוחות מעשה אלקים המה והמכתב מכתב אלקים הוא וכו'. היינו שהלוחות שהיה להם כח להצטייר בהם ~ אותיות התורה זה מעשה ה' כי הם מעשיו ונפל~ אותיו בחינת מעשה אלקים המה. וזהו, והמכתב, שנכתבו ~ אותיות התורה על הלוחות. מכתב אלקים הוא, כי הם מעשה ה' ונפל~ אותיו העצומים שיוכלו ~ אותיו התורה להצטייר ולהכתב על הלוחות. כי ~ אותיות התורה בשרשם הם אורות נשגברים ועצומים מאד שאין כל העולמות יכולים לסבול אורם מכל שכן עולם הזה הגשמי. אך בנפל~ אותיו העצומים נתצמצמו כל כך עד שנכתבו על הלוחות וכנ"ל. וכל זה כדי שיוכלו ישראל לקבל את אור התורה כדי שידעו לעשו"ת רצונו ולהתדבק בו יתברך. ועל כן כשחטאו ישראל בעגל נשתברו הלוחות ואמרו רז"ל (תנחומא עקב י"א) שפרחו ה~ אותיו ונעשו

הלוחות כבדים ביד משה ועל ידי זה נשתברו. כי בודאי כשאין ישראל עושין רצונו יתברך אין הלוחות יכולים לקבל אור הגדול של ~ אותיו התורה. ועל כן פרחו ה~ אותיות מהלוחות ועל ידי זה נשתברו. כי אי אפשר להלוחות שיקבלו ויסבלו את אור ~ אותיות התורה הקדושה כי אם כשישראל עושין רצונו של מקום ומכוונין את לבם אל התורה ומשתדלים שיהיו דברי התורה נחקקים ונכתבים על לבבם בבחינת (משלי ג') כתבם על לוח לבך. ואז השם יבתרך עושה למען אהבתם ומצמצם ~ אותיו התורה בדרכים נפלאים ומזכך את זה העולם עד שיהיה לו כח לקבל אור התורה. ואז יכולים ~ אותיו התורה להצטייר ולהכתב ולהתקיים על הלוחות שזהו בחינת כתיבת ספר תורה על הקלף. ועל כן עתה בעוונותינו הרבים אחר שנשברו הלוחות. אף על פי שאנו כותבים ספרי התורה על הקלף והנייר. אף על פי כן לאו כל אחד זוכה לאור התורה. כי לאו כל אדם זוכה שיהיה אצלו ~ אותיו התורה כתובים וקשורים היטב על הספר. כי יש בחינת ~ אותיות פורחות הוא בחינת שברי לוחות שמשם נמשך השכחה כמו שאמרו רז"ל (עירובין נ"ד). שמשם נמשך שאף על פי ש~ אותיות התורה כתובים על הספר אף על פי כן אינו רואה אורם כלל שזהו בחינת שכחת התורה שנמשך משברי לוחות שהוא בחינת שה~ אותיו פרחו מהלוחות שעל ידי זה נשברו כנ"ל. עד שיש לפעמים שרואה בהתורה להיפך ח"ו אם אינו מכווין את לבו את האמת כמו שאמרו רז"ל (יומא ע"ב) זכה נעשה לו סם חיים לא זכה נעשה לו סם מות. וכל זה נמשך מבחינת הנ"ל ועיקר התקשרות והתחברות אור ~ אותיות התורה אל הספר שזהו בחינת תיקון ברי לוחות כנ"ל, הוא על ידי ניגון וזמרה להשם יתברך שהם בחינת כל השירות והתשבחות שאומרים להשם יתברך שזהו בחינת כל ספר תהלים שיסד דוד המלך עליו השלום שכלול מכל העשרר מיני נגינה. כי עיקר התחברות שני דברים הרחוקים זה מזה מאד שהם כמו שני הפכים, עיקר התחברותם על ידי ניגון כמו שכתב אדמו"ר ז"ל (בסימן רל"ז) שזהו בחינת הפעם ילוה אישי אלי שאמרה לאה כשנולד לוי שהוא בחינת סטרא דנגונא. כי עיקר הדביקות וההתחברות להשם יתברך מזה העולם השפל והגשמי והנמוך מאד הוא על ידי ניגון וזמרה. וכמו שרואין בחוש שאפילו האדם הרחוק מאד מהשם יתברך ומונח בדיומא התחתונה על פי רוב על ידי ניגון נתעורר להשם יתברך ומזכיר את עצמו היכן הוא בעולם. רק כששומעין הניגון ממנהנים רשעים או קלים המצוים עכשיו ביותר אזי יוכל להזיק לו ביותר כמו שכתוב במקום אחר (בסימן ג' לקוטי א). אבל כששומעים ניגונים וזמירות מאנשים כשרים באמת המכוונים את לבם להשם יתברך או כשמנגן בעצמו איזה ניגון וכוונתו לשמים יכולים להתעורר על ידי זה מאד להשם יתברך וכמו ששמעתי מאדמו"ר ז"ל. כי

עיקר החיבור והדביקות מעולם הזה הגשמי להשם יתברך שהוא מרומם ונשגב מאד. בפרט מי שחטא ונתרחק מאד מאביו שבשמים הוא על ידי ניגון וזמרה שהוא בחינת כל השירות והתשבחות שאומרים להשם יתברך. ועל כן יסד דוד המלך עליו השלום כל ספר תהלים שכלול מכל העשרה מיני נגינה כמו שאמרו רז"ל. כי דוד הוא בחינת משיח שהוא עוסק לתקן פגם שברי לוחות שבא על ידי חטא העגל שהיה על ידי פגם הברית כמו שאמרו רז"ל לא עבדו ישראל עבודה זרה וכו'. שעל ידי זה היה כל החרבנות כידוע, ודוד שהוא משיח שעוסק לתקן זאת שהוא תיקון כל העולמות, על כן יסד ספר תהלים שהוא בחינת עשרה מיני נגינה. כי על ידי עשרה מיני נגינה מתקנים שברי לוחות. כי על ידי ניגון מדבקים ומחברים הלב להשם יתברך מכל מקום שהוא עד שיוכל לקבל אור ~ אותיות התורה בבחינת כתבם על לוח לבך. וכמו כן כפי מה שהלב נמשך אחר השם יבתרך, כמו כן יש כח להלוחות לסבול אור ~ אותיות התורה שזהו בחינת תיקון שברי לוחות שהם בחינת שבירת הלב כנ"ל. וזהו בחינת (משלי ג') קשרם על גרגרותיך כתבם על לוח לבך שנסמכו זה לזה. כי הגרגרת שהוא הגרון הוא מוציא קול הנגינה כי משם יוצאין כל הקולות שעל ידי זה נתתקן בחינת ששברי לוחות. וזהו כשהנגינה שלו לשמים, שמנגן ומזמר להשם יתברך כדי דבק את עצמו להשם יתברך ולהתורה וכנ"ל. וזהו קשרם על גרגרותיך. שיראה לקקשר דברי התורה אל הגרגרת ששם קול הנגינה. היינו שכל קולות הנגינה שלו יהיו לשמים לקשר דברי התורה בלבו, ועל ידי זה כתבם על לוח לבך. כי על ידי זה יזכה שיהיו נכתבין ונחקקין ~ אותיו התורה בלבו שעל ידי זה יש כח להלוחות והספרים לקבל אור ~ אותיות התורה ושיתקיימו בהם שזהו בחינת תיקון שברי לוחות וכנ"ל:

אות ז

וזהו בחינת פסוקי דזמרה שאומרים קודם קריאת שמע ותפלה כי אי אפשר לנו לדבק עצמינו להשם יתברך לכלול באחדותו יתברך ולדבק אליו יתברך בקריאת שמע ותפלה כי אם על ידי שירות ותושבחות שהם בחינת עשרה מיני נגינה שהם בחינת פסוקי דזמרה שאומרים מקודם. ועל כן פסוקי דזמרה הם בבחינת חיבור העשרת הדברות אל הלוחות שהם בחינת מלאפום. כי עיקר החיבור של ~ אותיו הקדושים של העשרת הדברות אל הלוחות הוא על ידי ניגון וזמרה שהוא בחינת פסוקי דזמרה, ועל כן הם עשרה הללויות כנגד עשרת הדברות שהם כנגד עשרה מיני נגינה וכנ"ל:

אות ח

וזהו בחינת שירת הים שאומרים בכל יום קודם קריאת שמע ותפלה. כי קריאת ים סוף הוא בבחינת כתיבת ספרים הקדושים של התורה שהוא דבר נפלא מאד שיהיו יכולים

להצטייר אור ~ אותיו התורה על הספר וכנ"ל, אך השם יתברך מאהבתו את ישראל מצמצם ~ אותם בצמצומים נפלאים עד שיוכלו להצטייר על הספר וכנ"ל, וזהו בחינת קריעת ים סוף שהוא בבחינת (בראשית א') יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה, שמשם הנס של קריעת ים סוף כמובא. כי קריעת ים סוף מורה על חידוש העולם. שכמו שבשעת הבריאה קבץ וכנס כל המים למקום אחד כמו כן בכחו צוה גם עתה שיקוו המים ויבקעו כדי שיעברו ישראל בתוך הים ביבשה. וזהו בחינת צמצום אור התורה שיוכל זה העולם לסבול ~ אותו. כי אור התורה בשרשו הוא בחינת ים גדול ורחב ידים בחינת ים החכמה כמו שכתוב ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים. ומחמת גודל הים של החכמה אי אפשר ליכנוס לתוכו ולקבל ממנו כי אם כשמכינין לבו היטב להשם יתברך שאה השם יתברך חומל עליו ובדרכיו הנפלאים הוא מצמצם מימי הדעת ונותן בים דרך ובמים עזים נתיבה כדי שיוכלו התחתונים לקבל מימי הדעת בהדרגה ובמדה. וזהו בחינת צמצום ~ אותיות התורה הקדושה. כי כל אותו~ אות נמשך ממעין הנובע ממעין היוצא מבית ה'. ומאהבת ישראל המכינים לבם להשם יבתרך הוא נתן כח ב~ אות שיוכל לצמצם ים החכמה כדי שנוכל לעבור בו לינק מאור התורה. ועל כן זכו ישראל להשגות נור~ אות בשעת קריעת ים סוף כמו שאמרו רז"ל (מכילתא בשלח) שאפילו שפחה ראתה על הים וכו'. כי קריאת ים סוף הוא בחינת בקיעת מימי הדעת על ידי צמצומים נפלאים של ~ אותיות התורה כדי שנוכל לעבור דרך שם ולשאוב משם בבחינת (ישעיה י"ב) ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה ותרגומו ומקבלון אולפן חדת וכו'. וזה שכתוב בזוהר הקדוש ובגלותא קדמאה במטה דילך בזע ימא ובגלותא בתראה בקנה דאיהו קולמסא בזע ימא דאורייתא. כי הקולמס שכותב דברי תורה על הספר הוא בבחינת קריעת ים סוף וכנ"ל. ועל כן אמרו שירה על הים. כי עיקר הדביקות והחיבור של ~ אותיות התורה על הספר שזהו בחינת קריעת ים סוף הוא על ידי שירה ונגינה כנ"ל:

אות ט

וזה בחינת תיבת נח ותיבת משה שהלכו על פני המים. כי התיבות של נח ומשה נמשכו מתיבות ו~ אותיות הדיבורים של התורה. כי עיקר מימי המבול נמשכו מחמת שחטאו נגד השם יבתרך ופגמו בברית עד שאל יכלו ~ אותיות התורה להתצמצם בזה העולם ולקיים העולם. כי גם בימי נח קודם מתן תורה היה עיקר קיום העולם על ידי ~ אותיות התורה שקדמה לעלום ובה ברא העולם כידוע. וגם כבר נצטוונו בז' מצות ובהם היה תלוי קיום העולם אז והם עברו עליהם. ועל ידי זה לא היו ~ אותיות התורה יכולים

לצמצם מימי הים והתהום ומשם נמשך שנפתחו כל מעיינות תהום רבה עד שבא המבול. ונח שהיה צדיק ניצול על ידי התיבה שנמשכה מתיבות ודיבורים ממש. היינו על ידי ~ אותיות ותיבת התורה שזכה לקיים. על ידי זה זכה ליכנוס בתיבה ועל ידי זה היה כח בהתיבה לילך על פני המים. ועל יד זה ניצול הוא וזרעו וכו' ונתקיים העולם. וזהו גם כן בחינת תיבת משה שניצול בתיבה על פני המים מחמת היה עתיד לקבל את התורה שהם מצמצמין את מימ הים הגדול כנ"ל. רק נח לא זכה על ידי התיבה שהם בחינת ~ אותיו התורה כי אם להציל את עצמו וזרעו לקיום העולם אבל משה הציל את כל ישראל ומסר ~ אותיות ותיבות התורה לכל ישראל לדורות עולם. נמצא שפסוקי דזמרה ושירת הים הם כנגד חיבור עשרת הדברות עם הלוחות שהם בחינת מלאפום וכנ"ל:

אות י

ואחר כך אומרים קריאת שמע וברכותיה שהם ברכת המאורות והתורה וגאל ישראל. זה בחינת נקודת המלאפום שנעשה על ידי הצדיק עם ישראל. כי עיקר הנקודה הוא הצדיק שהוא נקודה הכללית שזהו בחינת קריאת שמע וברכותיה. כי קריאת שמע שהיא קבלת אחדותו יתברך זה עיקר אור הנקודה הקדושה. כי עיקר הנקודה טובה הוא לכלול באחדותו יתברך שמשם נמשכה הנקודה הטובה. כי הנקודה בחינת צדיק הוא אחדות פשוט עמו יתברך. וזה בחינת ברכת המאורות. כי האור של כל המאורות נמשכין מנקודת הצדיק שנקרא אור כמו שכתוב (תהלים צ"ז) אור זרוע לצדיק וממנו נמשך כל התורה שהוא ברכת אהבת עולם. וזהו בחינת ברכת גאל ישראל שזהוא בחינת סמיכת גאולה לתפלה.כי גאולה זה בחינת הצדיק כידוע שנקרא גואל כמו שכתוב אם יגאלך טוב וכו' (רות ג') וכמו שכתב אדמו"ר ז"ל במקום אחר שגאולה ותפלה הם בבחינת בועז ורות. כי בועז שהוא הצדיק הוא בחינת גאולה וכו' (עיין בסימן ק"ב חלק שני):

אות יא

ואחר כך מתפללין עיקר התפלה שהוא תפלת י"ח הוא עבודה שבלב שזהו בחינת נקודת המלאפום שנעה אצל כל אחד ואחד בפני עצמו על ידי שמחבר בחינת פי ידבר חכמות לבחינת והגות לבי תבונות. דהיינו על ידי שמדבר דיבוקי התפלה בכוונה גדולה ומכוין לבו היטב למה שאומר עד שמקשר דיבוק פיו אל הלב שעל יד יזה מאירה הנקודה אל הלב שעל ידי זה נתתקן הכל שזהו כל עבודת התפלה כנ"ל:

אות יב

וזה בחינת כל פרשת פינחס. כי פינחס זכה לכהונה על ידי שקנא על מעשה זמרי שפגם בברית, ופינחס קנא על זה והמשיך בחינת תיקון הרית, ועל ידי זה זכה לכהונה שהוא בחינת אהבה הקדושה השורה אצל הנקודה שהוא ברית שלום. כמו שכתוב (במדבר

כ"ה) הנני נותן לו את בריתי שלום וכו'. וכמבואר ענין זה של כהונת פינחס בהתורה הנ"ל עיין שם.וכל מעשה פינחס היה תיקון להכניע ולבטל קליפת בלעם מן העולם שהוא פגם הברית כמו שכתוב (שם ל"א) הן הנה היה בדבר בלעם. כי בלעם היה פגום ומשוקץ ומתועב בתאוה הזאת מאד כמו שאמרו רז"ל (סנהדרין ק"ו) ונמשך כל ימיו אחר תאוה הזאת ולא רצה להשתדל לבטל ת~ אות לבו על ידי דיבורים קדושים שהם בחינת ג' הנקודות הנ"ל שצריכים לדבר דיבורים קדושים בינו לבין קונו ולדבר עם חבירו ביראת שמים ולדבר עם הצדיק וכו' כנ"ל, ואז יכול אפילו הגרוע שבגרועים לצאת מעמקות נפילתו ולעלות ולהתקרב להשם יתברך ובלעם הרשע ותלמידיו אינם חפצים בזה. ולא די שנמשכין אחר ת~ אות המשגל כל כך, אף גם אינם משתדלים לדבר דיבורים קדושים בג' בחינות הנ"ל. ולא די להם בזה, אף גם הם עושים מהיפך אל היפך שמטמאים דיבוק פיהם מאד על ידי דיבורים רעים של ליצנות ורכילות ולשון הרע ודבקים בטלים וניבול פה, ובפרט על ידי ליצנות ולשון הרע שמדברים על הצדיקי האמת ואנשיהם הכשרים ועל ידיז ה בודאי הם מתרחקים מג' נקודות הנ"ל, ועל כן באמת הם משוקעים בכל פעם יותר בתאוותם הרעות ולא די מה שמזיקים להם בעצמם אף גם על ידי פיהם הרע ח"ו הם רוצים להזיק לכל ישראל. כי כמו שהצדיקים והכשרים מאירים הנקודות טובות בישראל על ידי דיבורים הכשרים והטובים כמו כן להיפך על ידי דיבורים רעים של בחינת בלעם וסיעתו מרחיקים מאד מהנקודה, וזה היה עצת קליפת בלק להביא את קליפת בלעם על ישראל. היינו להזיק לישראל ח"ו על ידי דיבורים רעים של המשוקעים מאד בתאוות ניאוף החולקים על הצדיק בחינת משה שהם בחינת בלעם וסייעתו כנ"ל וכמו שאמרו רז"ל (במדרש רבה פרק כ') שאלו למדין על משה ואמרו לו אין כחו אלא בפה אמרו אף אנו נבא עליהם באדם שכחו בפיו. היינו שאמרו שכחו של הצדיק בחינת משה הוא רק על ידי פיו. על ידי שמאיר וממשיך הנקודות טובות על ידי דיבור פיו כנ"ל, על כן אף אנו נבא עליהם באדם שכחו בפיו שהוא בלעם הרשע שמדבר בפיו דיבוקים להיפך ממש מדיבורים של הצדיק בחינת משה, ועל כן היו ישראל באמת בסכנה גדולה אז כששלח בלק אחר בלעם. כי הדיבור יש לו כח גדול מאד מאד בין בקדושה בין להיפך ח"ו. וכמו שכתוב (מיכה ו) עמי זכר נא מה יעץ עליך בלק מלך מואב ומה ענה ~ אותו בלעם בן בעור וכו'. שנראה מדברי הפסוק שהיתה עצה עמוקה מאד של הסטרא אחרא להביא את בלעם. אך השם יבתרך ברחמיו עמד בעזרתם והפך הקללה לברכה. ועל כן עמד המלאך בג' מקומות ואמרו רז"ל (שם) כי סימני אבות הראהו כמובא בפירוש רש"י. כי ג' אבות הם כנגד ג' נקודות הנ"ל כמובא במקום אחר. היינו שהראהו שהג' נקודות

שהם בחינת ג' אבות שממשיכין הצדיקים ואנשיהם בדיבור פיהם הקדוש כחם עולה יותר על דיבור פיו הטמא ובודאי יכניעו ~ אותו. וזהו גם כן בחינת מה שאמרה האתון כי הכיתני זה שלש רגלים ופירש רש"י אתה מבקש לעקור אומה החוגגת ג' רגלים. כי גם ג' רגלים הם כנגד ג' נקודות הנ"ל, כי הג' רגלים הם כנגד הג' אבות כמובא היינו כנ"ל. שאמרה לו שבודאי הג' נקודות של ישראל שממשיכין בדיבור פיהם הקדוש יתגברו כנגד דיבור פיו הטמא כנ"ל. ועל כן כשנתהפך הקללה לברכה ברכם שלש פעמים כמו שכתוב (במדבר כ"ד) והנה ברכת ברך זה שלש פעמים כנגד ג' נקודות הנ"ל שהתגברו בכחם על דיבור פה של בלעם עד שנתהפך הקללה לברכה:

אות יג

וזה בחינת הסמיכות של כל הפרשיות שבסר פינחס. כי פינחס הכניע קליפת בלעם ועל ידי זה זכה לכהונה שהוא בחינת אור האהבה הקדושה ששורה אצל הנקודה שהוא בחינת ברית שלום וכנ"ל. ואז נפלו ונתבטלו כל הקליפות והסטרין אוחרנין שמהם אהבות הנפולין. ועל כן על ידי זה היה להם כח לכלות ולבער כל המדינים כמו שכתוב שם תיכף אחר נתינת הכהונה לפינחס צרור את המדינים והכיתם ~ אותם. כי בודאי עתה אחר שזכה פינחס לכהונה שהוא אהבה הקדושה על ידי זה נתבטלו הקליפות שהם אהבות הנפולין. ובודאי עתה יכולין להכות ולבער את המדינים שהחטיאו את ישראל בכח בלעם הרשע שהם בחינת הקליפות הבאים משברי כלים שהם אהבות נפולין. כי עתה הם מתבטלין על ידי פינחס שזכה לאהבה הקדושה וכנ"ל. ועל כן הלך פינחס בעצמו אל המלחמה הזאת והוא בעצמו הרג את בלעם כמו שאמרו רז"ל (במדרש רבה פרק כ"ב). כי עיקר הכנעתם היה על ידי פינחס שזכה לאהבה הקדושה שהוא בחינת הכהונה כנ"ל:

יד) וזה שנצטוו תיכף אחר כך למנות את ישראל. כדי לעורר כח כל נפש ונפש ששים רבוא נפשו"ת ישראל כדי להמשיך בחינת הנקודה טובה שיש בכל נפש ונפש מישראל כדי לטהר ~ אותם מטומאת קליפת בלעם שהוא בחינת פגם הברית. כי בכל אחד ואחד מישראל יש נקודה טובה מה אין בחבירו כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל. ועל כן הוצרכו למנות כל ישראל כל יוצאי צבא כל היוצא ללחום מלחמות ה' בזה העולם כדי לעורר כח הנקודה טובה של כל אחד כנ"ל. וזה שפירש רש"י שם החנוכי שמי מעיד עליהם על תיקון הברית. כי ה' בראש יוד בסוף. היינו שעל ידי הזכרת שמותם הקדושים נתעוררה הנקוה טובה שיש בהם בכל אחד ואחד שהוא בחינת שמו יתברך. כי הנקודה טובה הוא בחינת החלק אלקי ממעל שיש בכל אחד ואחד שהוא בחינת שמו יתברך. ועל כן בכל

עת שיצאו מחול לקודש מנאום. כי כשיצאו מטומאת מצרים מנאום. וכשחטאו בעגל ונפלו מנאום אחר כך כשהיו צריכים להטהר מעון זה על ידי מעשה המשכן. וכן כשנפלו על ידי מעשה בלעם ומדין מנאום אחר כך כשניצלו. כי המנין הוא לעורר הנקודה טובה שיש בכל אחד מישראל שעל ידי זה נטהרין מכל הטומ~ אות וכנ"ל:

אות טו

וזה שנסמך מיד אחר כך ירושת ארץ ישראל כמו שכתוב (במדבר כ"ו) לאלה תחלק הארץ בנחלה במספר שמות וכו'. כי אור הנקודה הקדושה נמשכת בכמה בחינות כפי האדם והמקום והזמן. ובכלליות בני העולם עיקר הנקודה הם כלל ישראל. ובין כלליות ישראל עיקר הנקודה הוא הצדיק האמת. וכן במקום. כי גם בבחינת מקום יש נקודה טובה שהוא ארץ ישראל שהיא הנקודה טובה של כל העולם. ובארץ ישראל בעצמה יש עשר קדושות. ועיקר הנקודה הוא מנקודת אבן שתיה שהיא הנקודה של ארץ ישראל שהיא נקודת כל העולם. וכן בזמן. כי בכל יום ויום יש בו נקודה טובה.כי לית יום דלית בו טוב (זוהר פרשת נשא). אך הנקודה של כלל הזמן כלל שבעת ימי בראשית הוא שבת. שהיא הנקודה שמאיר בכל ששת ימי המעשה שבהם נברא העולם. והנקודה של כל השנ והחדשים הם ראשי חדשים וימים טובים. ועיקר הנקודה של כל השנה ושל כל הימים טובים הוא יום כפור כמו שכתוב (תהלים קל"ט) ימים יוצרו ולו אחד בהם, זה יום כפור שבו נכנס הכהן גדול שהוא בחינת צדיק הדור בחינת נקודה הכללית למקום האבן שתיה שהיא נקודת העולם. נמצא שאז נכללו כל הנקודות טובות הכלליות של הצדיק והמקום והזמן. ועל כן אז הוא מחילת וכפרת כל העונות מחמת שאז מאירה עצם הנקודה ביותר ויותר על ידי כל הבחינות הנ"ל של אדם ומקום וזמן. ועל ידי זה מאירה ביותר האהבה הקדושה ששורה אצל הנקודה שעל ידי זה מחילת כל העונות בחינת על כל פשעים תכסה אהבה וכנ"ל. ועל כן נסמכה ירושת ארץ ישראל בפרשת פינחס אחר מנין בני ישראל. כי ארץ ישראל הוא בחינת נקודת המקום. כי שם בארץ ישראל זוכין בני ישראל שיקבל כל אחד ואחד אור הנקודה שלו כפי חלקו בארץ ישראל. ועל כן נסמכו זה לזה:

אות טז

ואחר כך נסמכה הפרשה של הסתלקות משה. כי משה הוא צדיק הדור בחינת נקודה הכללית הואו נתן התורה לישראל שהוא בחינת הנקודה כנ"ל. והוא היה צריך להכניס את ישראל לארץ ישראל ששם נקודת העולם ושם עיקר מקום הקדושה שהוא אור התורה. כי עיקר קבלת אור התורה בשלימות הוא בארץ ישראל כידוע. ואז היה מתתקן הכל. אבל על ידי פגם בני ישראל גרמו שגם משה נכשל בהכאת הצור במי מריבה שעל

ידי זה נגזר שלא יכנוס לארץ. ועיקר פגם הכאת הצור היה בחינת פגם הדיבור כמו שכתוב בפרשה זאת כאשר מריתם פי במי מריבה וכו'. כי עיקר הפגם היה על שלא דיברו אל הסלע כמו שצוום השם יתברך ודברתם אל הסלע שבזה היו מראים גודל כח הדיבור שלהם שיש לו כח להוציא המים בגשמיות ורוחניות. כי כמו שהיו מוציאים מים בגשמיות כך היו מוציאים מימי דעת התורה ברוחניות. ועל ידי זה היה נתקדש שם שמים כי היו הכל רואים גודל כח הדיבור. והיו הכל משתדלים להמשיך הקדושה על עצמם על ידי הדיבור שעל ידי זה ממשיכין אור הנקודה שעל ידי זה עיקר ההתקרבות להשם יתברך כנ"ל. וכל זה גרם המריבה והמחלוקת בחינת מי מריבה שעל ידי זה בלבלו גם דעת משה כמו שכתוב (קהלת ז') כי העושק יהולל חכם וכו' כמו שאמרו רז"ל (שמות רבה פרק ו'). כי הנקודה הקדושה הוא בחינת שלום בחינת ברית שלום כי עיקרה תלויה בשלום. כי מי שאין משתדל להתבודד ולדבר בינו לבין קונו לעורר לבו להשם יתברך זה בחינת מחלוקת בחינת (הושע י') חלק לבם. כי לבו חלק מפיו מבחינת הנקודה הקדושה. וכן כשח"ו אין שלום בין ישראל בין אדם לחבירו בודאי אין יכולין לדבר זה עם זה ביראת שמים מחמת המחלוקת שביניהם. ואפילו כשאין מחלוקת אלא שאין האהבה בשלימות בין אדם לחבירו בודאי אין יכולין לדבר זה עם זה ביראת שמים מחמת המחלוקת שביניהם. ואפילו כשאין מחלוקת אלא שאין האהבה בשלימות בין ישראל שמצווים לאהוב אחד את חבירו כנפשו כמו שכתוב (ויקרא י"ט) ואהבת לרעך כמוך. ובפרט החברים העוסקים בתורה שצריכים ליזהר ביור ויותר שיהיה ביניהם אהבה רבה כמובא גודל האזהרה שהזהיר האריז"ל על אהבת החבירם בלי שיעור. וכשאין האהבה בשלימות אינם יכולים לדבר זה עם זה כראוי ואינם מאירים זה בזה אור הנקודה הקדושה ומכל שכן וכל שכן כשחולקין ח"ו על הצדיק האמת שהוא עיקר הנקודה הכלליות של כל ישראל. וכשחולקים עליו ח"ו אין יכולין לקבל אור הנקודה שלו. נמצא שעיקר קבלת אור הנקודה הנ"ל הוא על ידי שלום. ועל כן על ידי המחלוקת והמריבה בחינת מי מריבה גרמו שגם משה טעה והכה את הצורה ולא דיבור בפיו. ועל ידי זה נגזר שלא יכנוס לארץ ששם המקום לקבל אור הנקודה בשלימות. ואם היה משה נכנס עמהם לארץ היו מקבלים ממנו שם אור הנקודה בשלימות והיה נתתקן הכל. ובעונותינו על ידי המחלקות גרמו שלא נכנס משה עמהם לארץ ישראל שעל ידי זה גלינו מארצנו וכו'. וכן בכל דור ודור באים צדיקי אמת שהם בחינת משה בחינת נקודה הכללית שעל ידי זה מתקנים נפשו"ת רבות ומחזיקים ~ אותם בתשובה ובכחם הגדול היו יכולים לתקן הכל. אך על ידי המחלוקת גורמים מה שגורמים רחמנא ליצלן המקום

ירחם ויסלח להם ויסבב סיבות לטובה שיתתקן הכל. ועל כן בקש משה (במדבר כ"ז) יפקוד ה' אלקי הרוחות איש על העדה וכו'. ופירש רש"י שיודע להלוך נגד רוחו של כל אחד ואחד. היינו שיוכל להאיר הנקודה בלב כל אחד מישראל כי הנקודה היא בחינת רוח אלקים בחינת יוסף הצדיק שנאמר בו (בראשית מ"א) איש אשר רוח אלקים בו. ואז זכה לבחינת יויוסף־הוא השליט שהוא בחינת צדיק מושל בחינת נקודה הכללית שמאיר בכל אחד מישראל בחינת שיודע להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד כנ"ל:

אות יז

ואחר כך נסמך פרשת הקרבנות של כל ימות השנה שהם התמידין שבכל יום ומוספין של שבת יום טוב וראש חדש. זה בחינת להמשיך הנקודה שבכל יום ויום. וכן נקודה הכלית של שבת ויום טוב שבשביל זה באו קרבנות התמידין וקרבנות המוספין של שבת ויום טוב. הכל כפי הנקודה שצריכין להמשיך ב~ אותו היום. כי על ידי הקרבנות שהקריבו בבית המקדש על ידי הכהן. על די זה המשיכו והאירו אור הנקודה הקדושה שעיקרה במקום הבית המקדש שנמשכת על ידי הכהן כפי היום וכנ"ל. שעל ידי זה מחילת כל העוונות בבחינת על כל פשעים תכסה אהבה כנ"ל. נמצא שכל פרשיות אלו של סדר פינחס סמוכים בסמך נפלא זה לזה. כי כולם מדברים להמשיך אור הנקודה הקדושה בכלליות ובפרטיות כפי האדם והמקום והזמן, שעל ידי זה מכניעין כל הקליפות והסטרא אטחרא שהם אהבת הנפולין שזהו בחינת כל הקרבנות להכניע רוח הבהמיות שהם תאוות הבהמיות זה בחינת אהבת הנפולין להכניעם על ידי הכהן שהוא בחינת אהבה הקדושה השורה אצל הנקודה הקדושה שמאירה בבית המקדש ביותר וכנ"ל. שעל ידי זה נתתקן בחינת שבירת כלים בחינת שברי לוחות שעל ידי זה נתתקן הכל ועל ידי זה תבא הגאולה שימה במהרה בימנו אמן:

הלכות נפילת אפים

אות יח

וזה בחינת הוידוי ונפילת אפים שאומרים תיכף אחר התפלה. כי אחר התפלה אז הזמן להתוודות על כל החטאים ולבקש עליהם מחילה וכפרה כמו ביום הכפורים. כי על ידי התפלה מקשרין הלב אל הנקודה שעל ידי זה נתבטלין כל החרפות לב שהם בחינת כל החטאים והפשעים בבחינת על כל פשעים תכסה אהבה כנ"ל. ועל כן עתה הוא הזמן להתוודות על כל החטאים והפשעים ולבקש עליהם מחילה מאחר שעתה נתעוררה האהבה שאצל הנקודה שמכסה על כל הפשעים שהם חרפות לב. נמצא שעתה הוא זמן סליחת עונות על כן בוודאי עתה צריכין להתוודות עליהם ולבקש מחילה עליהם כמו ביו סהכפורים שהוא זמן סליחת עונות מחמת שאז עיקר הארת הנקודה.

כי אז נכנס הכהן גדול לפני ולפנים לנקודת אבן שתיה וכו' כנ"ל. ואזי ביום הכפורים צריכין להתודות ולבקש מחילה על כל החטאים. כמו כן עתה אחר התפלה שאז מאירה הנקודה על ידי עבודת התפלה כנ"ל. שעל ידי זה נמחלין כל העונות כנ"ל. על כן בודאי צריכין אז לבתודות ולבקש מחילה. כי בזמן הסליחה והמחילה צריכין להתודות ולבקש מחילה, כמו שעושין ביום הכפורים וכנ"ל.וזה בחינת נפילת אפים. זה בחינת גודל הבושה והחרפה שאנו מתביישין בעצמינו לפני השם יבתרך על עוצם פשעינו שהרבינו לפשוע לפני, והוא ברחמיו מעורר אהבתו וסולח לנו ומכסה על כל פשעינו באהבתו הגדולה. ועל זה אנו מתביישין בעצמינו מאד לפניו. וזהו בחינת נפילת אפים שאנו מפילין עצמינו לארץ ומכסין פנינו מגודל החרפה והבושה לפניו על עוצם חסדו אשר עושה עמנו ומכסה פשעינו באהבה ומעביר חרפתינו. כי כן צריכים שדייקא בעת שהשם יבתרך עוסק למחול פשעינו ולהעביר חרפתינו ובשתינו, אז דייקא אנו צריכין להתודותולהתבייש בעצמינו מאד מאד על עוצם פשעינו ועל גודל חסדו שעוה עמנו באהבתו. וכן מבואר בכמה פסוקים שבעת שימחול השם יתברך עונותינו למען אהבתו אז נתבייש לפניו מאד. כמו שכתוב (ביחזקאל ט"ז) למען תזכרי ובשת ולא יהיה לך עוד פתחון פה מפני כלימותיך בכפרי לך לכל אשר עשית. וכן בקפיטל לו שמדבר שם מגודל החסד שיעשה עמנו השם יתברך ויטהרינו מכל טומאתינו כמו שכתוב וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וכו'. ומספר שם ריבוי הטובות נפל~ אות שיעשה עמנו למען חסדו ואהבתו לבד, מסיים שם וזכרתם את דרכיכם הרעים ומעלליכם אשר לא טובים ונקטותם בפניכם וכו' בושו והכלמו מדרכיכם וכו' וכן בכמה מקומות. וזהו בחינת נפילת אפים אחר התפלה. כי כל עבודת התפלה לקשר הלב אל הנקודה כדי לעורר האהבה שורה שם שעל ידי זה השם יתברך מכפר על כל פשעינו כנ"ל, על כן עתה העת להתודות על חטאתינו ולבקש עליהם מחילה ולהתבייש בעצמינו הרבה על מעשינו הרעים שעשינו נגדו יתברך, ועל עוצם אהבתו וחסדו שעושה עמנו שזהו בחינת נפילת אפים שמפילין עצמן לערץ ומכסין פנינו מחמת הבושה כנ"ל, ועל דיי זה הקדוש ברוך הוא מרבה לסלוח עונותינו. כי עיקר התשובה היא בהבושה כמובא במקום אחר. וכל מה שאנו מתביישין עצמינו ביותר כמו כן הוא יתברך מרבה לסלוח ולמחול חטאתינו ביותר. כי השם יבתרך רוצה שעל כל פנים נדע עונותינו שפשענו נגדו כמו שכתוב (ירמיה ג') אך דעי עונך כי בה' אלקיך פשעת וכו'. גם על ידי שאנו מפילין עצמינו לארץ על ידי זה אנו ממשיכין אור הנקודה שבפה בחינת פי ידבר חכמות, לכל העולמות התחתונים ולכל המדריגות התחתונות עד דיוטא התחתונה מאד כדי להעלות

משם כל הניצוצות הקדושים שנפלו לשם על ידי עונותינו. כי מאחר שכבר קשרנו הלב אל הנקודה כנ"ל שעל ידי זה נתבטל בחינת שבירת כלים שנלו אל הבריאה בחינת בינה לבא. עתה צריכין להמשיך הארת הנקודה אל שאר העולמות ואל כל המדריגות התחתונות מאד כי שם עיקר אחיזת הקליפות שנתהוו משבירת כלים. כי בבריאה בעצמה אין להם אחיזה כל כך, ועיקר התפשטותם הוא בשאר העולמות, קצת ביצירה וביותר בעשיה מכל שכן למטה יותר רחמנא ליצלן. וכשזוכין לקשר הלב אל הנקודה על ידי שיחה בינו לבין קונו וכו' כנ"ל, שזהו בחינת עבודת התפלה שעל ידי זה נתקן השבירה. אזי יכולין להמשיך הארת הנקודה גם לכל שאר העולמות ולכל המדריגות התחתונות להודיע ולהאיר בכולם אמתת אלקותו וקדושת תורתו הקדושה. ולהעלות כל הניצוצות שנפלו לשם על ידי עונותינו שגורמים בחינת שבירת כלים ביותר רחמנא ליצלן. כי עתה נתתקן בחינת השבירה על ידי אור הנקודה שנתקשרה אל הלב על ידי תפלותיהו וכנ"ל:

אות יט

וכל זה בימי החול שאומרים בהם תחנון. אבל בשבת ויום טוב ושאר הימים שיש בהם איזה תוספת קדושה שהוא בחינת קדושת שבת ויום טוב אין אומריסב הם תחנון כלל. כי אז נתעורר אהבה גדולה כל כך עד שאין צריכין להתודות ולהתבייש כלל. וגם אין צריכין אז לירד לעולמות התחתונים להעלות הנצוצות משם. כי הכל נתתקן ממילא על ידי ריבוי החסד והאהבה שנמשך אז ביותר ויותר מחמת שיש אז תוספת קדושה שהוא בחינת קדושת שבת אז עיקר הארת הנקודה שמאיר בששת ימי החול כנ"ל. כי אף על פי שאמרנו למעלה שבעת שהשם יתברך מעביר חרפתינו אז אנו צריכין להתבייש ביותר כמבואר בכמה פסוקים כנ"ל. אבל זה לא יהיה לעולם ח"ו. כי בודאי בגמר התיקון לגמרי ביום שכולו שבת בודאי אז לא נתבייש כלל כמו שכתוב (צפניה ג'). ביום ההוא לא תבושי מכל עלילותיך וכו' וכתיב ולא יבושו עמי לעולם (יואל ב'). ועל זה מרמזין הימים שאין אומרים בהם תחנון כי נמשך בהם קדושת שבת ביורת שמרמז על סוף גמר התיקון שאז תתבטל הבושה לגמרי כנ"ל. ועל כן אין בהם נפיל אפים כלל וכנ"ל:

אות כ

וזה בחינת המשכת השפע שאנו ממשיכן באשרי ובא לציון וכו' שאז הוא ירידת השפע כמובא בכוונות. כי על ידי הנקודה בחינת מלאפום על ידי זה נמשכין כל ההשפעות בבחינת הרחב פיך ואמלאהו כמבואר ב חלת התורה כהנ"ל. ועל כן אומרים ג' פעמים קדוש בובא לציון כנגד ג' נקודות הנ"ל. שמשם נמשכה השפע כנ"ל. כי הנקודה בחינת קדש וכו' כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל עיין שם. ועל כן בתחלה אומרים קדושה דיוצר,

כי ברכת המאורות וקריאת שמע הם בבחינת עולם הבריאה כמו שכתוב בכוונות ששם צריכין לקשר הנקודה. כי בריאה בחינת לבא כנ"ל. ועל כן שם צריכין לומר קדושה דהיינו ג' פעמים קדוש. כדי להמשיך הארת ג' הנקודות הנ"ל שהם בחינת קדש וא"ו כנ"ל וכמו שכתוב שם עיין שם. ואחר כך בתפלת י"ח שם עיקר הקדושה בציבור. כי אז עיקר הארת הנקודה שמאיר באצילות שהוא בחינת תפלת י"ח שהוא בחינת פי ידבר חכמות. ועל כן אומרים אז עיקר הקדושה, ואחר כך כשחוזרין וממשיכין השפע מאצילות לבריאה באשרי ובא לציון צריכין לומר שם גם כן קדושה. כי עיקר בחינת הקדושה צריכין לומר בבריאה ואצילות שהם בחינת הלב והפה. כדי לקשר הלב אל הפה שזה בחינת קדוש, קדש וא"ו כנ"ל. ועל כן בברכת יוצר שהוא בחינת בריאה שצריכין לקשר בחינת בריאה דהיינו הלב לאצילות דהיינו אל הפה, על כן אומרים שם ג' פעמים קדוש כדי להמשיך הקדושה מהנקודה דהיינו מג' נקודות הנ"ל. ואחר כך בתפלת י"ח בבחינת אצילות בודאי שם צריכין לומר קדושה. כי שם עיקר הקדושה כי שם עצם הנקודה שהם בחינת קדש. ומשם ממשיכין הקדושה אל הלב שהוא בחינת בריאה. ואחר כך כשחוזרין וממשיכין השפע מאצילות לבריאה שהוא באשרי ובא לציון צריכין לחזור ולומר קדושה כדי שנוכל לקבל השפע הנמשכת מג' נקודות הנ"ל. כי עיקר הקדושה בחינת בריאה ואצילות שהם בחינת לב ופה שהם בחינת קדוש, קדש ואו"ו וכנ"ל:

אות כא

וזה בחינת השיר של יום שאומרים אחר כך. כי התקשרות והארת הנקודה לכל העולמות הוא על ידי שיר וניגון בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל שזהו מה שהיו צריכין הלוים לעסוק בשירה בשעת עבודת הקרבנות. כי כל הקרבנות היו לקשר כשל העולמות אל הנקודה המאירה בבית המקדש וכנ"ל. ועל כן היו צריכין לזה להרבות בשירות וזמירות שהוא עבודת הלוים בשעת הקרבן כי עיקר ההתקשרות על ידי שיר וזמרה ונגון כנ"ל. וזהו בחינת שיר של יום. כי כל יום ויום יש לו שיר מיוחד כפי הארת הנקודה שמאירה בו משבת שיא עצם הנקודה. ועל כן מזכירין שבת בשיר של יום דיקיא שאומרים בכל ום היום יום ראשון בשבת וכן בשני וכו'. כי על ידי השיר עיקר התקשרות והארת הנקודה אל כל העולמות. ועיקר הנקודה היא בחינת שבת כנ"ל. על כן מזכירין שבת בשיר של יום. ותיכף אחר כך אומרים קטרת שחביה מכל הקרבנות שמטהרת כל העלמות בפרט עולם העשיה מכל הקליפות על ידי קדושת אור הנקודה שנמשכת ומאירה עתה. כדי שכולם יקבלו השפע ורב טוב שנמשך על ידי התפלה כנ"ל:

אות כב

ועל כן אומרים בשבת השיר שהיו הלוים אומרים בבית המקדש בכל יום ויום. כי עיקר השיר שהיו אומרים בבית המקדש בכל יום ויום נמשך משבת שהוא עיקר הנקודה שמאירה בו בכל ששת ימי המעשה שבהם נבראו כל העולמות. ועל כן אומרים שיר מיוחד בכל יום ויום. כי כל יום ויום יש בו הארת מנקודה מיוחדת מה שאין בשאר הימים. ועל כן דקדק אדמו"ר ז"ל בתחלת התורה הנ"ל שצריכין לקשר הלב אל הנקודה המאירה בעת הזאת דיקיא וכמבואר מזה במקום אחר:

הלכות קריאת התורה

אות ג

וזה בחינת קריאת התורה בצבור בשעת התפלה. כי התפלה היא לקשר הנקודה אל הלב כנ"ל. ועיקר הנקודה היא התורה הקדושה שכלולה בעשרת הדברות כמו שכתוב שם. כי עיקר צדקת הצדיק שזוכה להנקודה הוא על ידי התורה שמקיים. כי התורה נקראת ברית כמו שכתוב (דברים כ"ח) אלה דברי הברית וכו'. ועל כן צריכין לקרות בתורה בשעת התפלה כדי להמשיך הנקודה מהתורה שהיא עיקר הנקודה כנ"ל:

אות כד

ואין קורין בתורה כי אם בצבור דהינו ביוד כמו שכתוב בשלחן ערוך (אורח חיים קמ"ג סימן א') אין קורין בתורה בפחות מיוד וכו'. כי עיקר שלימות התפלה הוא בצבור, דהיינו כשיש מנין יו"ד. כי יו"ד בחינת הנקודה כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל. ואז כשיש מנין עשרה מאירין כל השלשה נקודות הנ"ל. כי מתפללין ביחד ועל ידי זה מקבל הארה כל אחד מחבירו בבחינת ומקבלין דין מן דין. וכל אחד מקבל מיני' וביה, וגם מאירה בהם נקודה הכללית של הצדיק. כי אכל בי עשרה שכינתא שריא שהוא בחינת הארת אור הצדיק שהוא בחינת השכינה. כי השראת שכינתו הוא על הצדיקים כי הצדיקים הם מרכבתו של מקום. כי כשיש צבור אזי יורד שליח צבור לפני התיבה והשליח צבור צריך להיות המבחר שבעדה כמו שאמרו רז"ל. והוא בבחינת הצדיק בבחינת הנקודה הכללית נגד כל המתפללין כי הוא מוציא את כולם. ועל כן כשיש מנין עשרה מאירין כל הג' נקודות הנ"ל ואז קורין בתורה להמשיך עצם הנקודה מהתורה. וצריכין לברך על התורה בצבור אף על יש שכבר בירך בבקר ברכת התורה. וברכת התורה הוא נותן התורה. כי עיקר קריאת התורה בברכותיה בצבור הוא להמשיך מחדש בחינת קבלת התורה. כי צריכין לעמוד באימה ויראה ורתת וזיע בשעת הקריאה כאלו מקבלה עתה. כי בשביל זה עיקר הקריאה בצבור כדי לתקן בחינת שבירת הלוחות שהוא בחינת שבירת הכלים שהוא בחינת ~ אותיות פורחות למעלה על ידי מה שחטאו אז כנ"ל.

דהיינו שנסתלקה בחינת הנקוה שהוא בחינת העשרת הדברות מהלוחות משהם בחינת וא"ו ועל ידי זה נשתברו כנ"ל. כי עתה אנו עוסקין להמשיך ולקשר הנקודה אל הלב שהוא בחינת לוחות על ידי עבודת התפלה שזהו בחינת תיקון שברי לוחות כנ"ל. ועל כן צריכין לקרות בתורה בפה מלא דייקא כדי להמשיך אור הנקודה של התורה על ידי הדיבור פה בבחינת פי ידבר חכמות וכנ"ל. וזהו (משלי ד') כי חיים הם למוצאיהם ודרשו רז"ל (עירובין נד) למוציאיהם בפה דייקא כי אז דייקא הם חיים. כי בזה מתקנים בחינת שבירת לוחות שהיו ה~ אותיות פורחות מהלוחות. כי על ידי הדיבור מקשרים ה~ אותיו אל הלוחות. ואז הם חיים בחינת (יומא ע"ב) זכה נעה לו סם חיים היפך שבירת הלוחות שהם בחינת שבירת כלים שמשם נמשך סטרא דמותא כמו שכתוב (תהלים פרק ב') אכן כאדם תמותון שנאמר על מעשה העגל כמו שאמרו רז"ל (שמות רבה פרק ל"ב). ומשם נמשך בחינת לא זכה נעשית לו סם מות. כי מי שאינו זוכה אזי אינו רואה אור ~ אותיו התורה שהוא בחינת הארת הנקודה. כי אור ה~ אותיות פורחין מנו ואז לימודו בבחינת שברי לוחות שמשם השכחה שמשם סטרא דמותא כנ"ל וכמבואר לעיל מזה עיין שם. ועל כן צריכין לקרות בתורה בצבור בשעת התפלה בפה מלא בספר תורה כשר שנכתב כדינו על הקלף וכו' ולקרותו בטעמים ונקודות ולברך תחלה וסוף נותן התורה. ועל ידי כל זה ממשיכין עלינו בחינת נתינת התורה מחדש ומתקנים בחינת שבירת הלוחות וכנזכר לעיל:

אות כה

וזה בחינת מה שאמרו רז"ל (נדרים פרק א') שעיקר החורבן היה על שלא ברכו בתורה תחלה. כמו שכתוב (ירמיה ט') על מה אבדה הארץ וכו'. דבר זה שאלו וכו'. מאי ולא הלכו בה שלא ברכו בתורה תחלה. כי כשאין מברכין בתורה אף על פי שעוסקין בתרוה בזה מראין שאין התורה חשובה בעיניהם ואין מחיין עצמן בה בכל עת ורגע רק היא אצלם כמו נימוס ודת ח"ו כמו ארי נימוסים ודתי העובדי כוכבים שזוה בחינת חטא הגל שאמרו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו שבקשו עבודה זרה כדי שיהיו להם מי שילך לפניהם. כי זה היה עיקר חפצם שיהיה להם מי שילך לפניהם ויוליכם באיזה נימוס ודת כדי שלא יהיו בולעים איש את רעהו. אבל לא הסתכלו על התכלית האחרון הנצחי כלל, ועל ידי זה נכשלו בעבודה זרה. כי אז היה היצר הרע של עבודה זרה בעולם. וכמו כן עכשיו אף על פי שאין עובדים עבודה זרה. כי הרגו היצר הרע של עבודה זרה (יומא ד') אבל אף על פי כן עדיין יש כמה כופרים בעולם שהולכים בדרכי האפיקורסים שרוצים להשוות ח"ו תורת משה כשאר נימוסי הדתות רחמנא ליצלן ואומירם מה

שאומרים טעמים של הבל ושטות על מצות תורתינו הקדושה כאלו כולם על פי שכל אנושי ח"ו בשביל לקיים נימוס המדינה כידוע דבריהם הרעים והמרים וזהו בחינת פגם העגל כנ"ל. וזהו בחינת שלא ברכו בתורה תחלה. כי אלו הכתות בודאי אינם מברכים על התורה מאחר שאצלם התורה שוה לשאר הדתות והנימוסים ח"ו. כי עיקר ברכת התורה הוא אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו שמה שנתן לנו את התורה, בזה בחר בנו מכל העמים והבדילנו מהם לגמרי. כי נימוסיהם ודתיהם הוא רק על פי שכל אנושי בשביל חיי שעה של זה העולם. וגם זה אינו בשלימות ואין לו קיום כלל, כי על פי דתיהם ודרכיהם אינם מפרישין את האדם אפילו מדברים שבין אדם לחבירו מאחר שאינם מסתכלין על התכלית האחרון ואינם מתייראין מעונשים של אחר מיתה רק מתייראין מאימת מלכות. על כן אם יוכל לעשו"ת גזילות ורמ~ אות שלא יוודע למלך ושופטיהם עושים כל מה שיכוין לעשו"ת כנראה בחוש. אבל ~ אותנו בחר ה' יתברך מכל העמים ונתן לנו את תורתו אשר היא בחיינו ואורך ימינו לעולמי עד ולנצח נצחים. כי עיקר כל מצות תורתינו הקדושה הוא בשביל התכליתה אחרון. ואפילו המצות שבין אדם לחבירו יש בהם סודות עמוקים ורזין גדולים מאד עד אין סוף ואין תכלית. וכולם בשביל התכלית האחרון למען ייטיב לנו לעולם שכולו ארוך וטוב. ועל זה מורה ברכת התורה שאנו מברכין אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו וכנ"ל. ואנו מסיימין נותן התורה. דהיינו שהמש יבתרך נותן התורה בכל יום מחדש כמו שכתוב (דברים ו') אשר אנכעי מצוך היום ודרשו רז"ל (ספרי שם) בכל יום יהיו בעיניך כחדשים. כי התורה עמוקה ורחבה מני ים וכו'. ובכל יום נמשכת עלינו בהתחדשו"ת נפלא. וגם בזה נבדלת תורתינו הקדושה מדתי שאר האומות להבדיל. כי אצל דתיהם שהם חוק המלכות לתיקון המדינה אין שייך התחדשו"ת בכל יום. כי כבר ניתן הדת מאיזה טעם שהוא על פי שכלם. לא כן תורתינו הקדושה שהיא אחדותו יתברך אשר אין חקר לתבונתו ודבריו חיים וקיימים נאמנים ונחמדים לעד וכו'. כי הם באר מים חיים נובעים בכל עת ורגע מאחר שכלולים בו יתברך והם מחיין ומקיימין כל העולמות עם כל אשר בהם בכל עת ורגע. והם מתחדשים בכל יום ובכל עת ובכל שה. ועל כן אנו מברכין נותן התורה. כי הוא יתברך נותן התורה בכל יום מחדש. כי בכל יום ועת מסבב השם יבתרך סיות בתחבולותיו להכניס קיום התורה בעולם. ושולח לנו צדיקים אמתיים שמחדשין בכל פע חידושין דאורייתא אמתיים. ואפילו מי שאינו בר הכי לחדש חידושין אף על פי כן בכל פעם שנתעורר מחדש לקיים התורה זהו גם כן בחינת קבלת התורה מחדש. כי עיקר הוא קיום התורה כי לא המדרש עיקר אלא המשעה. ועל כן על ידי ברכת התורה

אנו ממשיכין עלינו קבלת התורה מחדש. וזהו תיקון שבירת הלוחות שפגמו בנתינת התורה וכנ"ל. ועל כן על ידי שלא ברכו בתורה תחלה על ידי זה נחרב הבית המקדש ששם עיקר הנקודה הקדושה כנ"ל, שעיקר חורבנו היה על ידי חטא העאגל שעל ידי זה נשתברו הלוחות שמאז נגזרה הגזירה הזאת. כי הלוחות נשברו בי"ז בתמוז שאז נגזר החורבן שהתחיל בי"ז בתמוז. אשך על ידי ברכת התורה שממשיכין על עצמן קבלת התורה מחדש מתקנים זאת כנ"ל. ועל כן על ידי שלא ברכו בתורה תחלה ופגמו בזה על כן נחרב הבית וכנ"ל. ועל כן צריכין לברך על התורה בצבור אף על פי שכבר בירך בבקר. כי עיקר בחינת קבלת בהתורה מחדש לתקן שבירת הלוחות הוא על ידי קריאת התורה בצבור וכנזכר לעיל:

אות כו

ובשביל זה אומרים ברכת כהנים אחר ברכת התורה בבקר. כי עיקר ברכת התורה הוא לתקן בחינת שבירת הלוחות לזכות להמשיך אור נקודת התורה שם אהבה הקדושה שורה שעל ידי זה נתתקן שבירת כלים שהוא בחינת שבירת הלוחות, שזהו בחינת ברכת כהנים וכמבואר לעיל באריכות:

אות כז

וזה בחינת מה שקוראין הסדרא בכל שבוע מבראשית עד לעיני כל ישראל עד שגומרין את התורה בכל שנה. כי מבואר בהתורה הנ"ל שצריך כל אחד לקשר את עצמו להנקודה השייך ללבו בעת הזאת וכו'. כי הנקודה מאירה כפי העת והיום וכנ"ל. ועיקר הנקודה הוא התורה כנ"ל ועל כן צריכין לקרות ולגמור הסדרא בכל שבוע עד שיגמרו כל התורה בכל השנה וכן לעולם. כי הסדרא שבכל שבוע מנהגת כל השבוע. כי כל ימות השבוע מקבלין חיות מהנקוה שמאירה בהם על ידי קריאת ~ אותו הסדרא. כי כפי הנקודה שצריכין לקבל ב~ אותו השבוע כן היא הסדרא שהולכת ב~ אותו השבוע. וכן מתנהג כל ימות השנה וכן לעולם. נמצא שכל ימות השנה מקבלין חיות מהתורה שהיא כלל הנקודה. וכל שבוע ושבוע מקבלת מסדר מיוחד וכן כל יום ויום מפרשה מיוחדת. כי ז' פרישו"ת שבכל סדר הם כנגד ז' ימי השבוע שבכל יום ויום צריכין לקבל הנקודה מפרשה מיוחדת. וכן בכל שבוע מסדר מיוחד. וכן בכל שנה מכלל התורה שהוא כלל הנקודה כלל השנה. ועיקר קריאת כל הסדר הוא בשבת כי עיקר הנקודה הוא שבת שקביעא וקיימא שמאירה בכל ששת ימי המעשה כנ"ל. ועל כן קורין ז' קרואים בשבת כנגד שבעת ימי השבוע כדי להאיר הנקודה בשבת על ידי התורה לכל ימות השבוע וכנ"ל:

אות כח

ועל כן אין קורין בתורה בפחות משלשה ואין קורין לכל אחד פחות מג' פסוקים כנגד ג' הנקודות הנ"ל. ועל כן כל התורה משולשת כמו שאמרו רז"ל בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תליתאה ביום תליתאה על ידי תליתאה וכו' (שבת פרק ח') הכל כנגד ג' נקודות הנ"ל שהתורה כלולה מהם כנ"ל:

אות כט

ועל כן בכל יום שיש בו תוספת קדושה קוראין קרואים ביותר. דהיינו בראש חדש שיש בו מוסף ד'. וביום טוב שיש בו ביטול מלאכה ה' וכו'. כי כל מה שנתוספין הקרואים יכולין לקבל אור הנקודה ביותר. כי אלו הקרואים בתורה מאירין הנקודה בכל השומעים. ועל כן צריכין להטות אזנו ולבו היטב לשמוע קריאת התורה ושלא להסיח דעתו ח"ו, מכל שכן וכל שכן שלא לשיח אז כי גדול עונו מנשוא רחמנא ליצלן רחמנא לשיזבן. כי על ידי ששומעין קריאת התורה ממשיכין על עצמו הארת הנקודה מהתורה שבזה תלוים כל תיקונים העונות והת~ אות שבאים משבירת כלים שמתקנים על ידי אור הנקודה כנ"ל שהוא תיקון כל העולמות, כידוע שתיקון כל העולמות הוא על ידי תיקון שבירת כלים. וכל מה שנתרבין הקרואים לתורה מאירה הנקודה יותר. כי בכל אחד ואחר מישראל יש בו נקודה טובה מיוחדת. ועל כן כל מה שמתרבין הקרואים יכולים להאיר הנקודה בישראל משרשה שבתורה כפי תוספת הנקודה שבכל אחד מהקרואים שנתרבה. ועל כן בראש חדש קורין ד' מחמת שיש בו קרבן מוסף. כי הקרבנות שהיו מקריבין בבית המקדש על ידי הכהן, היה להכניע ולבטל ת~ אות הבהמיות שהם בחינת אהבת הנפולין על ידי הנקודה שהאיר בבית המקדש כנ"ל. ועל כן ביום שיש בו מוסף כגון ראש חדש וחול המעוד מאירה הנקודה ביותר, על כן מוסיפין בהם הקרואים כדי להמשיך על ידם הארת הנקודה ביותר כנ"ל. וביום טוב שיש בו ביטול מלאכה קורין עוד יותר דהיינו ה'. כי ביטול מלאכה זה בחינת שמאירה בהם ביותר קדושת בת שאז בטלים כל המלאכות שהם מזוהמת הנחש שכחו מהקליפות משבירת כלים שעל ידי זה נגזר בעצבון תאכלנה בזעת אפך וכו'. שמשם כל היגיעות של כל הל"ט מלאכות. כי מחמת שעל ידי חטא אדם הראשון גרם ביותר שבירת כלים כידוע, על כן צריכים כל הל"ט מלאשכות. כי כל המלאכות הם בחינת תיקון שבירת כלים שצריך האדם להתייגע בל"ט מלאכות לתקן ולגמור כל הדברים שהוא בחינת תיקון כלים. היינו לתקן בחינת שבירת כלים שגרם אדם הראשון בחטאו. ועל כן עיקר התיקון על ידי מלאכת המשכן שהיה בו כח הל"ט מלאכות. כי המשכן הוא בחינת הבית המקדש ששם עומד הארון עם הלוחות ששם עיקר הארת הנקודה שעל ידי זה עיקר תיקון שבירת כלים כנ"ל. ועל

כן צריך האדם ליזהר כשעוסק במלאכה או במשא ומתן שהכל כלול בל"ט מלאכות שיעשה המלאכה ועסק המשא ומתן בקדושה גדולה על פי התורה כדי שיוכל להמשיך הארת הנקודה בתוך המלאכה והמשא ומתן שעל ידי זה עיקר תיקון הכלים כנ"ל. ואז כל מלאכתו ומשא ומתן שלו בבחינת מלאכת המשכן (כמבואר במקום אחר שהמשא ומתן והמלאכות צריכים לקדשם שיהיו בבחינת מלאכת המשכן עיין שם בסימן י"א ליקוטי חלק א'). אבל בשבת בטלים כל הל"ט מלאכות. ואפילו מלאכת המשכן אינו דוחה שבת. כי שבת היא עצם הנקודה. שעל ידי זה עיקר תיקון של כל הכלים. ועל כן אז הוא שביתה ונייחא. כי הנקודה קביעא וקיימא. ועיקר תיקון הכלים שבכל ששת ימי החול שכולם מקבלים חיותם משבת כידוע, היינו מהנקודה שעיקר הארתה בעצם הוא בשבת וכנ"ל. וכל הימים טובים שיש בהם ביטול מלאכה הם סמוכים וכלולים ביותר בשבת. ועל כן יום טוב נמי איקרי שבת כמו שאמרו רז"ל. ועל כן קורין בהם גברי ביותר להאיר בהם הנקודה ביותר על ידי ריבוי הקרואים. כי ביום טוב מאירה הנקודה ביותר כי הוא כלול ביותר בבחינת שבת שעל כן יש בו ביטול מלאכה כנ"ל:

אות ל

ועל כן ביום הכפורים סמוך ביותר לקדושת שבת יותר מכל הימים טובים והוא סמוך וקרוב לקדושת שבת בתכלית הסמיכה בבחינת (מגילה ') אין בין יום הכפורים לשבת וכו'. נמצא שאין ביניהם אלא חילוק מעט. כי ביום הכפורים מאירה הנקודה ביותר ויותר כי הוא נקודת כל השנה כמו שכתוב ולא אחד בהם כנ"ל. ועל כן אז נכנס הכהן גדול לפני ולפנים לנקודת האבן שתיה ששם הארון והלוחות לכפר כל העונות וכנ"ל. ועל כן אז קוראים קרואים ביותר דהיינו ששה. וששה הוא בחינת ו' של המלאפום שנשלם אז בתכלית השלימות. ואז מקבל עצם הנקודה משבת שהוא בחינת שלימות הדעת והחכמה בחינת יו"ד שהוא עצם הנקודה. כי זה כלל בכל מקום שכל הבחינות והמדות וכל התקונים הם בכלליות ובפרטיות. וכל בחינה ומדה ותיקון כלולה מכולם וכמבואר בדבריו ז"ל בענין זה של המלאפום שהוא בכלליות ובפרטיות. ועל כן אף על פי שבכל יום ויום מאיר בו הנקודה וכן בכל אדם ואדם. אף על פי כן האדם הפשוט כנגד הרבה והצדיק שמאיר בו הוא בבחינת ו' בחינת לב, והצדיק בבחינת יו"ד בחינת הנקודה. וכן כל יום נגד יום הגדול ממנו במעלה הוא בחינת ו' נגדו. כי יום הגדול בקדושה הוא בחינת נקודה נגדו ומאיר בו. אבל כל הימים אפילו כל הימים טובים אינם בתכלית שלימות התיקון אפילו בבחינת ו' של המלאפום עד שנכללין ביום הכפורים עשהוא יום אחד בשנה שכלול מכל השנה. שאנ נמחלין כל העונות כי הוא בבחינת נקודה נגדם

מחמת שקדושתו סמוכה לשבת מאד שהוא עצם הנקודה. אבל כל קדושת יום הכפורים כנגד קדושת שבת הוא בבחינת ו' של המלאפום שנשלם אז בתכלית השלימות. עד שמאירה בו בשלימות גדול עצם אור הנקודה של שבת קדש שקדושתה קביעא וקיימא. כי יום הכפורים אף על פי שקדוש מאד מאד ונקרא שבת שבתון אף על פי כן אין קדושתה קביעא וקיימא כמו שבת. כי קדושת יום הכפורים תלוי בישראל דהיינו בבית דין שמקדשין החדש. ועל כן גם ביום הכפורים מברכין מקדש ישראל ויום הכפורים כמו בשאר ימים טובים כי ישראל מקדשי להו כמו שאמרו רז"ל (ראש השנה כ"ד). אבל שבת קביעא וקיימא. כי שבת עצם הנקוה שנמשכת ממנו יתברך בעצמו כי שבת שמא דקודשא בריך הוא. ועל כן יום הכפורים נגד שבת הוא בבחינת ו' של המלאפום ושבת בחינת הנקודה כנ"ל. רק שביום הכפורים נשלמת בחינת הוא"ו בתכלית השלימות יותר מכל הימים טובים שבשנה ועל כן סמוכה אל הנקודה ביותר. כי כשהוא"ו שהוא בחינת הלב בחינת הלוחות נשלמין בשלימות בודאי בקל מקבלין אור הנקודה שהוא בחינת יו"ד בחינת עשרת הדברות בחינת קדושת שבת. ועל כן ביום הכפורים ניתנו הלוחות שניות שהם תיקון של שבירת לוחות שנשתברו בראשונה, היינו כנ"ל. כי עיקר בחינתיום הכפורים תקן שבירת לוחות שמהם כל החטאים. כי ביום הכפורים מאירה הוא"ו בשלימות שהוא בחינת לוחות בשלימות היפך שברי לוחות שעל ידי זה מקבלין אור הנקודה בחינת עשרת הדברות שנחקיין עליהם שיתקיימו לעולם ולא יהיה ה~ אותיו פורחות עוד. ועל כן אז נמחלין כל העונות. כי נתבטלין אז כל החרפות לב וכו' על ידי אור הנקודה שהוא תיקון הכל כנ"ל:

אות לא

ועל כן נוהגין בשמחת תורה שהוא שמיני עצרת לקרות כל ישראל לעלות לתורה. כי אז גומרין התורה שהוא כלל הנקודה שכלולה מכל הנקודות שיש בכל אחד ואחד מישראל. כי נקודת כל אחד מישראל הוא כפי ה~ אות שיש לו בתורה שמשם שורש נפשו כידוע. ועל כן קורין כל אחד ואחד כדי יאיר בו הנקודה מהתורה שגומרין אז. וזה נעשה בשמיני עצרת הוא שמחת תורה. כי שמינת עצרת הוא גמר וסוף כל הימים טובים. וכל התיקון של ראש השנה ויום הכפורים נגמר בשמיני עצרת כידוע בכתבים. ועל כן נקרא עצרת לשון אסיפה שאוסף ומקבץ כל התיקונים שנעשו בכל השנה בפרט בימים טובים וראש השנ הויום הכפורים הכל נאסף ונתקבץ בשמיני עצרת שאז נגמר כל התיקונים. כיה וא הגמר של חג הסוכות שהוא רל האחרון שנקרא חג האסיף תקופת השנה שבו מקיף וסובב כל השנה. כי תיקון כל ימות השנה נכלל ונגמר בו. על כן גומרין אז כל התורה

וקורין כל ישראל לתורה. כי עיקר התיקון על ידי הנקודה שהוא כלל התורה שנגמרת אז. שאז כל אחד ואחד מישראל מקבל מקודתו מהתורה ומאירה בכל ישראל וכל כל אחד בחבירו שעל ידי זה נשלם ונגמר התיקון של כל השנה. כי עיקר כלל כל התיקונים על די הנקודה כנ"ל. ועל כן אז השמחה גדולה מאד מאד מחמת שמאירין אז כל הנקודות של כל ישראל. וכולן מאירין זה בזה ונתוסף האור ביותר ויותר על ידי כלליות הארות הנקודות זה בזה. ועל ידי זה נתרבה השמחה מאד מאד. כי כל הנקודות הם בחינת צדיק כנ"ל ובבחינת צדיק שם עיקר השמחה כמו שכתוב (משלי י"ג) אור צדיקים ישמח וכתיב (תהלים צ"ז) שמחו צדיקים בה'. וכתיב (שם ס"ח) וצדיקים ישמחו יעלצו וכו'. וכתיב (שם צ"ז) אור זרוע לצדיק ולישראל לב שמחה אמן ואמן:

אות לג

וזה שאמרור ז"ל (במגלה פרק הקורא עומד) לענין קריאת התורה. הני שלשה, חמשה, שבעה, כנגד ברכת כהנים. כי עיקר קריאת התורה בצבור הוא להמשיך ולהאיר הנקודה הקדושה ששם שורה אהבה הקדושה שעל ידי זה נתתקן בחינת שברי לוחות. שזהו בחינת ברכת כהנים כנ"ל. ובשביל זה אומרים ברכת כהנים אחר ברכת התורה בכל יום כנ"ל. כי עיקר התיקון הוא בבחינת ברכת כהנים שהוא לעורר האהבה הקדושה ששורה אצל הנקודה הקדושה שממשיכין על ידי קריאת התורה שעל ידי זה נתתקן הכל כנ"ל:

(הלכות נשיאת כפים הלכה ו' נכללת בהלכות ברכת השחר הלכה ה'

הלכות נפילת אפיסוקדושה דסידרא א'לאחר התפלה נופלין על פניהם שהוא בחינת העלאת מסירות נפש שנעשה על ידי השתוקקות וכיסופין דקדושה במסירת נפש שזה בחינת נפילת אפים כמו שכתב רבינו בפירוש במאמר המתחיל זווגן של ~ אותיות וכו' (בסימן ל"א ליקוטי חלק א'). ועל ידי זה אנו מציירין ה~ אותיות ונעשין כלי לקבל טוב. ובזה אנו גומרין לתקן ההשפעה שנמשכת בתפלה שתהיה שפע טובה וברכה על ידי כיסופין של נפילת אפים. כי העיקר תלוי בכיסופין אם הם דקדושה מציירין ה~ אותיות ועושין ~ אותו כלי לקבל טוב כמבואר שם. ועל כן אין אומרים תחנון ואין נופלין על פניהם בכל יום שיש בו איזה תוספת קדושה. כי כשיש בו תוספת קדושה יש בחינת תוספת נפש יתירה כמו בשבת. רק שבשבת שקדושתו גדולה יש בו נפש יתירה ממש. ובשאר הימים שיש בהם קצת תוספת קדושה יש בהם בחינת וניצוצות נפש יתירה וכשיש בחינת נפש יתירה אין צריך ליפול על פניהם שעל ידי זה מחדשין הנפש, ובזה מציירין השפע כמבואר שם. כי כבר נתחדש נפשו ונתוסף קדושה בנפשו בכניסת היום שזכה לבחינת נפש יתירה על ידי הכיסופין דקדושה שהם בחינת כיון ששבת ווי אבדה

נפש שזה בחינת כיסופין דקדושה שעל ידי זה בעצמו נעשה הנפש. ועל כן אין צריך עוד ליפול על פניו שהוא גם כן בחינת כיסופין כנ"ל. עיין שם במאמר הנ"ל היטב:

ועל כן אומרים אחר כך קדושא דסידרא. כדי להמשיך קדושה על עצמינו כדי שנהיה כלים ראויים לקבל טוב. ועל כן אומרים הקדושה בלשון הקדש ובלשון תרגום כדי להשלים הלשון הקדש על ידי לשון תרגום שזה בחינת שלימו לשון הקדש. שעיקר הקדושה על ידי שלימות לשון הקדש שעלי דו זוכין לשמירת הברית שהוא עיקר הקדושה. כי כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה כמו שאמרו רז"ל (ויקרא רבה כ"ד). ועל ידי קדושה זו שהוא בחינת שלימות לשון הקדש בחינת שמירת הברית על ידי זה עושין כלים קדושים להמשיך השפע למטה. כי עיקר תיקון הכלים שיקבלו טוב הוא על ידי שמירת הברית כנ"ל:

וכן שאר הפסוקים של ובא לציון כולם הם השתוקקות וכיסופין אחר השם יתברך. הכל כדי לתקן ולצייר הכלים לטוב להמשיך השפע טובה וברכה. כי אז הוא המשכת השפע למטה כמובא:

ועל כן בשבת ויום טוב אין אומרים קדושה דסידרא בשחרית כי אם במנחה. כי בחול אין נמשך השפע כי אם בשעת התפלה ואחר כך נסגר השער. אבל בבת ויום טוב כל היום קדש כי הם עצמם אותונמשך השפע כל היום. ועל כן אין אומרים קדושה דסידרא כי אם בגמר היום שהוא תפלת מנחה. וכן ביום הכפורים שיש עוד תפלה יתירה אין אומרים כי אם בתפלה האחרונה שהיא תפלת נעילה שהוא בגמר היום. כי בגמר היום אומרים הקדושה הנ"ל כדי לתקן ולצייר השפע שנמשכה כל היום שתהיה שפע קדושה טובה וברכה כנ"ל:

(הלכות נפילת אפים הלכה ב' נכללת בהלכות נשיאת כפים הלכה ב'. והלכות נפילת אפים הלכה ג' לא מצאנו באמתחת כתביו הקדושים. ולא נודע לנו אם ביארה בפעם הג' גם כן אך נאבדה בעוונותינו הרבים כמו שכמה וכמה הלכות נאבדו. או לא ביארה אז:

נשיאת כפים ד

הלכה ד

אות א

ובו יתבאר ענין פורים ופסח וד' פרשיות:

על פי התורה אמצעותא דעלמא היכא וכו' (בסימן כ"ד בליקוטי חלק א') עיין שם כל התורה מראשה לסופה. והכלל שעל ידי עשיית המצוה בשמחה זוכין להעלות השכינה מהגלות.ולעלות מדרגא לדרגא ומעולם לעולם עד שזוכין לעלות למעלה למעלה. עד

שזוכין להשיג אור האין סוף בחינת מטי ולא מטי שהוא למעלה מנפש רוח נשמה למעלה מהספירות וכו'. עיין שם כל זה היטב מה שכתב שם שמפנימיות הברכאן שהם דקות הברכאן נתברך המסדר והמיישב את המוחין שהוא בחינת הכתר שהוא הבחינה המעכב והמסדר את המוחין לבל יהרסו לעלות אל ה' וכו'. שעל ידי בחינת הרדיפה והמעכב על ידי זה נעשין בחינת הט' היכלין שעל ידם משיגין אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי וכו' עיין שם כל זה היטב:

וזה בחינת נפילת אפים שאז הוא תכלית היחוד והזווג העליון כמובא בכוונות התפלה. כי כל הבחינות הנ"ל המבוארין בהתורה הנ"ל, דהיינו שמלכות עולה מן הקליפות ומלכות מלביש ועולה לבחינת נה"י ונה"י לחג"ת וחג"ת לחב"ד וכו'. כל זה הוא כוונת סדר התפלה שאומרים מתחלה קרבנות וקטרת, ואחר כך פסוקי דזמרה, ואחר כך ברכת קריאת שמע, ואחר כך התפלה שמונה עשרה וכו'. שעל ידי כל זה עולין העולמות בבחינות המבוארין בתורה הנ"ל. שמלכות עולה מן הקליפות ומלכות מלביש נה"י וכו' וכו'. כמובאר היטב בכוונות. ורבינו ז"ל גילה וביאר שכל סוד עליית העולמות בבחינה הנ"ל נעשין על ידי עשיית המצוה בשמחה כנ"ל. נמצא שעשיית המצוה בשמחה ובחינת סדר התפלה הם בחינה אחת שעל ידם עולין העולמות בבחינת הנ"ל המבוארין בתורה הנ"ל שהם סוד כוונות סדר התפלה כנ"ל. עד שזוכין על ידי זה לעלות עד הכתר לברך ולתקן בחינת המסדר והמיישב את המוחין שעל ידי זה זוכין להשיג אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי שעל ידי זה נעשין בחינת הט' היכלין הנ"ל כנ"ל. וזהו בחינת נפילת אפים אחר גמר התפלה. כי אחר גמר התפלה אז כבר נגמרו עליית כל העולמות למעלה עד אצילות למעלה כמובא בכוונות. ואז צריכין להכלל באור האין סוף שזהו עיקר סוד היחוד והזווג שנעשה בגמר התפלה. כי עיקר בחינת היחוד והזווג הוא התחברות עלמא תתאה בעילאה כמובן בזוהר בכמה מקומות. ובפרט בפרשת ויגש עלפי כי הנה המלכים נועדו וכו' עיין שם. היינו כשהנפש מישראל שהיא בחינת עלמא תתאה נגד אור אין סוף ברוך הוא. כשזוכה להיות נכלל באור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי, זהו בחינת תכלית היחוד והזווג של עולמות עליונים. וזה אי אפשר כי אם על ידי תיקון המסדר והמיישב את המוחין שהוא בחינת כתר כנ"ל. שעל ידי בחינה זו נמשך בחינת מעכב אל המוחין לבל יהרסו הגבול. ועל ידי שני בחינת אלו דייקא, דהיינו הרדיפה והמעכב. על ידי זה דייקא נעאשין ההיכלין הנ"ל שעל ידם משיגין אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי שזהו עיקר בחינת היחוד כנ"ל. וזה בחינת נפילת אפים שאז הוא עיקר בחינת היחוד והזווג כמבואר בכוונות כנ"ל. ועל כן צריכין אז ליפול

על פניו, זהו בחינת ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלקים שבחינה זאת נמשכת מבחינת המסדר והמיישב שנתברך מפנימיות הברכאין וכו' כנ"ל שהוא בחינת הכתר כנ"ל. ומבחינה זאת יש כח בהמוחין לעכב את המוחין מרדיפתן וכו' כנ"ל. שזהו בחינת נ"א בחינת ויסתר משה פניו בחינת הכח המעכב המסדר והמיישב את המוחין כנ"ל. שעל ידי זה דייקא משיגין אור האין סוף ברוך הוא כנ"ל:

אות ב

ועל כן צריכין לומר ווידוי על חטאיו קודם נפילת אפים. זה סוד מה שכתב רבינו ז"ל שם בהתורה הנ"ל על מה ששאלו סבי דבי אתונא מי יימר. ופירש שם מי יכול לכנוס להיכלי התמורות להעלות הקדושה והשמחה משם כדי שעל ידי זה תעלה השכינה מהגלות ותעלה בכל עליות הנ"ל. עד שיזכה להשיג אמצעותא דעלמא שהוא בחינת אור אין סוף עיין שם. וזה בחינת ווידוי על החטאים שאומרים קודם נשיאת אפים שאז הוא תכלית היחוד שנכללין באין סוף בבחינת מטי ולא מטי וכו' כנ"ל. כי אי אפשר להשיג זה האור בחינת אור אין סוף כי אם על ידי שמעלין כל ניצוצות הקדושה מעמקי הקליפות שזהו בחינת עליית השכינה מהגלות כנ"ל. ולזה צריכין ווידוי דברים. כי על ידי כל החטאים נופלין ניצוצי הקדושה בין הקליפות שזהו עיקר פגם של כל החטאים שבעולם כידוע. ועיקר הפגם הוא מה שמתגבר ח"ו העצבות על ידי החטאים בבחינת (תהלים ל"ח) אדאג מחטאתי בחינת (בראשית ו') ויתעצב אל לבו. כי השכינה שהיא כלליות הקדושה היא שמחתן של ישראל. והקליפות שכנגד הקדושה הם בחינת עצבות תוקפא דדינא כמבואר בהתורה הנ"ל. ועל ידי החטאים גורמים ח"ו שניצוצי הקדושה בחינת ניצוצי השמחה לשמוח בהשם יבתרך לשמוח בשמחת אחדותו יתברך. אלו ניצוצות השמחה הם בחינת ניצוצי הקדושה שנופלים בין הקליפות שהם בחינת עצבות. כי השמחה היא הקדושה כנ"ל. ואזי העצבות והמרה שחורה מתגבר ח"ו ואינם מניחים לישראל לשמוח. וזה עיקר גלות השכינה עיקר פגם כל החטאים שבעולם. ועל כן אחר התפלה שצריכין לכלול באור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי כנ"ל, שזה אי אפשר כי אם על ידי שמחה כנ"ל. ומחמת שעכשיו בגלות, השכינה שהוא בחינת השמחה בגלות, על כן אי אפשר לזכות לשמחה כדי להשיג אור האין סוף כנ"ל כי אם על ידי שיורדין לעמקי הקליפות להעלות ניצוצי השמחה שהם ניצוצי הקדושה להעלותם מעמקי הקליפות שעל ידי השמחה הזאת עולין מעולם לעולם וכו' עד שמשיגין אור האין סוף בבחינת הנ"ל. ועל כן צריכין ווידוי דברים אז כי על ידי הווידוי שמתוודין על החטאים על ידי זה מתכפרין החטאים כמו שכתוב (משלי כ"ח) ומודה ועוזב ירוחם. כי על ידי הווידוי

מעלין כל הנצוצות שנפלו על ידי החטאים. ואז כשעולין ניצוצות הקדושה על ידי מחילת עוונות שזוכין על ידי הווידוי אזי עולה השמחה מהגלות שהוא עיקר הקדושה כנ"ל. ועל ידי שמחה זאת זוכין להכלל באור האין סוף להשיגו בבחינת מטי ולא מטי כל אחד לפי בחינתו. וזהו בעצמו בחינת נפילת אפים שמבואר בכונות שאז מפילין את עצמם למטה למטה לסטרא דמותא כדי להעלות הקדושה משם. ואז נעשה תכלית היחוד עיין שם היינו כנ"ל. כי הא בהא תליא כי אי אפשר להשיג ולהגיע לבחינת תכלית היחוד שהוא בחינת השגת אור האין סוף בבחינת הנ"ל כי אם על ידי שמחה שזוכין על ידי שיורדין לעמקי הקליפות להעלות הקדושה שהוא השמחה משם כנ"ל שזהו בחינת מי יימר הנאמר בהתורה הנ"ל. ואף על פי שכבר העלינו ובררנו את הקדושה מעמקי הקליפות על ידי אמירת קטרת וקרבנות בבחינת (משלי כ"ז) קטרת ישמח לב. כי על ידי קטרת עולה הקדושה שהיא השמחה מהקליפות כמבואר בהתורה הנ"ל. אף על פי כן עתה אחר גמר התפלה קודם שזוכין לתכלית היחוד להשיג אור האין סוף בבחינת הנ"ל צריכין לחזור ולירד להעלות הקדושה מעמקי הקליפות שזהו בחינת ווידוי דברים בחינת נפילת אפים כנ"ל. כי מתחלה בררנו הקדושה והשמחה בשביל עליית העולמות כדי שנוכל לעלות מעולם לעולם. כדי שנזכה להשיג המוחין הקדושים כדי שנזכה לרדוף להשיג אור האין סוף שכל זה אנו עוסקין לעשו"ת על ידי עבודתינו מתחלת סדר התפלה עד סוף שעל ידי שעולין מעשיה ליצירה ומיצירה לבריאה וכו'. ומלכות מלביש נה"י ונה"י מלביש חג"ת וכו' וכו'. אבל עכשיו שכבר זכינו להמוחין. אבל העיקר מה שצריכין עכשיו הוא לתקן בתכלית השלימות את המסדר והמיישב את המוחין, דהיינו בחינת המעכב הנ"ל. ובשביל זה צריכין שמחה יתירה וצריהכין לחזור ולירד לעמקי הקליפות לברר הקדושה מעמקי הקליפות על ידי ווידוי דברים ונפילת אפים שמפילין עצמן למטה כדי שנזכה להעלות השמחה מעמקי עמקי הקליפות כדי שיתברך ויושלם בתכלית השלימות המסדר והמיישב כדי שנזכה להשיג אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי. כי עיקר שלימות ההשגה הוא על ידי כח המסדר והמיישב הנ"ל שהוא בחינת כתר שבגבוה מן הכל. שעל ידי זה דייקא משיגין אור האין סוף על ידי הרדיפה והמעכב דייקא כנ"ל. כי עיקר תיקון המסדר והמיישב הוא על ידי השמחה. כי המסדר והמיישב הוא בחינת כתר ששם מקור השמחה בחינת (ישעיה ל"ה) ושמחת עולם על ראשם, על ראשם דייקא זה בחינת כתר שהוא למעלה מהראש שהוא בחינתהמוחין. כי השמחה מרחבת המוחין ואז יש להם כח לסבול מה שמשיגין מאור האין סוף ולבלי להרוס את הגבול. אבל העצבות ח"ו מצמצם את הדעת עד שהוא קטן מהכיל את האור. ואז אינו

יכול לסבול אפילו מעט ניצוצי האור שמאירין לו ויכול להרוס את הגבול ח"ו. ועל כן עיקר ההשגה על ידי השמחה בבחינת (שבת ל') אין השכינה שורה מתוך עצבות אלא מתוך שמחה:

אות ג

ועל כן בשבת ויום טוב ושאר ימים שאין אומרים בהם תחנון אין בהם נפילת אפים. כי שבת הוא מעין עולם הבא שאז תגדל השמחה מאד בחינת (ישעיה נ"ה) כי בשמחה תצאו בחינת (שם כ"ה) ואמר ביום ההוא וכו' זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו וכו'. וכן ביום טוב וכל הימים שאין אומרים בהם תחנון כולם הם בחינת ימים טובים שמאיר בהם הארת שבת. ועל כן אין אומרים אז ווידוי ואין נופלים אז על פניהם. כי אז אין שליטה להקליפת שהם בחינת עצבות. ועל כן אז השמחה בשלימות ואין צריכין אז לירד לעמקי הקליפות להעלות השמחה משם כי אז אין להקליפות שהם העצבות שליטה כלל. ואז נתעורר בחינת שלימות השמחה שלעתיד כנ"ל. ועל כן אז ממילא זוכין להשיג אור אין סוף בבחינת הנ"ל שעיקר השגתו על ידי השמחה. כי אז הם ימי שמחה ואין צריכין אז לירדש להעלות ולברר השמחה מהקליפות. כי אז אין להקליפות שהם העצבות שום שליטה כלל. ואז מאיר השמחה ממילא מעצם תוספת קדושה שב~ אותו היום שזאת התוספת קדושה של אלו הימים שאין אומרים בהם תחנון הוא בחינת שבת שהוא מעין עולם הבא שאז הוא עיקר השמחה. ועל ידי זה נכללין באור האין סוף בבחינה הנ"ל. ואין צריכין אז ווידוי דברים ולא נפילת אפים כלל מחמת גודל השמחה שמאיר אז כנ"ל:

אות ד

וזה בחינת פורים. שעיקר מצות פורים הוא לשמוח בכל עת, לשמח את עצמו בכל מיני שמחה כמו שכתוב (אסתר ט') לעשו"ת ~ אותם ימי משתה ושמחה. וכמו שנוהגים כל ישראל לשמוח בכל מיני שמחות בפרוים שזהו עיקר מצות פורים. כי עיקר הכנעת הסטרא אחרא שהוא זוהמת הנחש הוא בפורים. כי אז מכניעין קליפת המן עמלק שהוא עיקר זוהמת הנחש שנמשך על ידי חטא עץ הדעת שמשם אחיזת המן הרשע ימח שמו כמו שאמרו רז"ל (חולין קל"ט) המן מן התורה מנין שנאמר (בראשית ג') המן העץ וכו'. נמצא שהמן הרשע ימח שמו הוא בחינת פגם עץ הדעת טוב ורע שעל ידי זה נמשך זוהמת הנחש. ועיקר זוהמת המן זוהמת הנחש הוא בחינת עצבות ומרשה שחרוה שמתגברים בכל עת על ישראל ואינם מניחים ~ אותם לשמוח. כי עיקר הסטרא אחרא הוא עצבות כנ"ל. שזה נמשך מפגם עץ הדעת בחינת (שם) בעצבון תאכלנה שנגזר אז בחינת (שם ו') ויתעצב אל לבו הנאמר בדור המבול שכל זה נמשך על ידי פגם עץ

הדעת כידוע. כי עיקר הקדושה הוא שמחה דהיינו לשמוח בהשם יתברך. כי מי שיש לו אמונה שלימה בהשם יבתרך בודאי ראוי לו לשמוח תמיד בהשם יתברך. וזה הדבר אי אפשר לבאר בכתב כי הוא לכל חד כפום מה דמשער בלבי' וכבר מבואר בדברינו מזה כמה פעמים. והמן ועמלק שהם בחינת המחקרים והכופרים מהם נמשך עיקר העצבות והמרה שחורה. כי עיקר השמחה הוא שמחת המצות בחינת (תהלים י"ט) פקודי ה' ישרים משמחי לב. ומי שמאמין בהשם יתברך ובתורתו הקדושה בתממותובפשיטות כמו שכל ישראל מאמינים, בודאי אין שמחה בעולם כמו שמחת עשיית המצוות שאו זוכין לעשו"ת נחת רוח ליוצרנו ובוראנו יתברך. ואנו קונים לנו חיי עולם לעולמי עד ולנצח נצחים על ידי חוטי הציצטית שקונים אותבעד גדול אחד ואנו נכללים על ידי זה באור האין סוף. היש שמחה גדולה מזו. כי זה כל אדם יכול להבין שבעולם הזה אין שום שמחה בעולם. כי מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש. ואם יצבור כעפר כסף וזהב סוף כל סוף מה יתרון לו בכל זה כי לא במותו יקח הכל. והכל יודעין שסוף אדם למות וימינו כצל עובר. ומי שיש לו רק איזה רש"ימה בעלמא של שכל אמתי אפילו נכרי יכול להבין שאין שום שמחה בזה העולם כלל. כי אחרית שמחה תוגה, ועל זה נאמר ולשמחה מה זה עושה (קהלת ב'). ועל כן אלו המחקרים והכופרים אין להם שום שמחה אמתיות כלל. והרת פניהם ענתה בהם שעל פי רוב הם מלאים עצבות יגון ואנחה. כי מהיכן יקבלו חיות ושמחה אמתיות מאחר שכופרים בתורתו הקדושה ובעשיית מצותיו יתברך. ובודים מלבם טעמים של הבל ושטות על עשיית המצות הקדושים. ויחפאו על ה' ועל תורת משה דברים אשר לא כן אשר בדו מלבם. כאלו ח"ו כל טעמי המצות הקדושים הם נימוסיות ח"ו בשביל תיקוקה עולם תיקון ההמדינה ח"ו. אוי הם ואוי לנפשם, תיפח רוחם ונשמתם כי אין כפירה גדולה מזו. ולדבריהם הרעים והזרים והמרים והמטונפים בודאי אין לשמוח בשום מצוה ח"ו מאחר שתכלית המצוה הוא בשביל תיקון זה העולם. ואם בגוף העשירות והממון ושאר חפצי העולם אין שום שמחה אמתיית כי אחריתו מרה כלענה כנ"ל. מכל שכן איך ישמח בהמצוה שהיא רק בשביל קיום נמוס המדינה ח"ו לפי דעתם הרעה והמשובשת.ואיך ישמח במצות סוכה מאחר שאומר עליו טעם של שטות כזה שאז טוב לישב באויר כזה. והוא בעצמו יודע שזה שטות כי על פי פשוטו בודאי אז טוב יותר לשבת בביתו מלישב בסוכה. ואם ירצה לישב בצל יעשה לו אהל של פשתן כדרך השרים ולא סוכה העשויה כדינו שסככה מפסולת גורן ויקב דייקא. וכן בשאר המצות. ואין צריכין לחזור לסתור שטותים ושקרים ודברים בדוים כאלה שהם הם עיקר האפיקורסות והכפירות שכופרים בתורת משה

לגמרי ומחפין השקר שלהם בשטותים כאלה כאלו הם מתרצים את דברי משה רבינו עליו השלום ונותנים טעם לדבריו טעמים מרים וסרוחים שכאלה אם יש טעם בריר חלמות ושטותים כאלה. בפרט עתה שכבר זכינו לספרי הזוהר הקדוש וכתבי האריז"ל שמבואר בהם שכל מצוה ומצוה מרמז לדברים גבוהים ועליונים מאד מאד עד אין סוף ואין תכלית. כי הם חיינו ואורך ימינו בזה ובבא לעולמי עד ולנצח נצחים. ואנו בני ישראל אשר השם יבתרך הבדילנו ברחמיו מן התועים והכופרים האלה שהם בודאי מן הערב רב. מה טוב חלקנו ומה נעים גורלינו וכו'. כמה וכמה יש לנו לשמוח בכל עת ובפרט כשאנו מגיעים לעשו"ת איזה מצוה. אשר אנו זוכים ברגע קלה של עשיית המצוה להיות נכללים בהשם יתברך באור האין סוף ברוך הוא. ואנו קונים לנו חיי עולם לעד ולנצח על די כל מצוה ומצוה שרובם ככולם קלים לעשותם ונעימים מאד כמו שכתוב (משלי ג') דרכיה דרכי נועם וכו'. ואין להאריך בזה לאחינו בני ישראל מאמינים בני מאמינים. כי החכם יבין מדעתו כמה יש לו לשמוח בשעת עשיית כל מצוה ומצוה. ודייקא על ידי שמחת המצוה על ידי זה דייקא עיקר עליית השכינה מהגלות עד שזוכין להעלות כל העולמות למעלה למעלה עד שמשיגין אור האין סוף בבחינה ה"ל כנ"ל. וזה עיקר בחינת פורים שהוא בחינת עשיית המוה בשמחה. כי אז שמחים כל ישראל בשמחה גדולה מאד עד אין סוף ואין תכלית. כי המן זוהמת הנחש הוא בחינת עצבות כנ"ל. כי המן בגימטריא צ"ו עם הכולל שהוא בחינת תוקף הקליפו שבעשיה כמבואר בכוונת כי אין צ"ו אלא עבודה זרה כמו שאמרו רז"ל (סנהדרין נ"ו). היינו שעיקר בחינת צ"ו שהוא בחינת כלליות צווי המצות, העיקר הוא בביל להכניע העבודה זרה שהם הכפירות שהם בחינת המן שעולה צ"ו עם הכולל. שהוא כופר בעשיית המצות ובודה עליהם טעמים של שקר. ועל כן עיקר קטרוגו והתגרותו הוא בהשמחה של המצות. כי אינו מניח לשמוח בשום מצוה מחמת שמכניס כפירות שהם טעמים של שטות בשביל עסקי עולם הזה ח"ו. שעל ידי זה בודאי אין לשמוח ח"ו בשום מצוה כי בעולם הזה אין שום שמחה כנ"ל. ומחמת קנאתו של המן במרדכי וישראל שראה שהם חזקים כל כך בעשיית מצותיהם ועושין ~ אותם בשמחה גדולה ובמסירת נפש. על ידי זה נתקנא בהם מאד עד שרצה להעבירם מן העולם ח"ו. ומחמת שעיקר קנאתם הוא בהשמחה של המצוה. כי על גוף המצוה הם יכולים לומר ח"ו הוא נימוס ח"ו כמו שאר נימוסי העובדי כוכבים ח"ו. אבל מאחר שרואים שישראל מוסרים נפשם עך קידוש השם בשמחה גדולה בשביל עשיית המצות כמו שראינו שר' עקיבא הוה גחין וחייך בשעת שדנו ~ אותו לפני טורנוסרופוס הרשע ימח שמו כמובא במדרש שוחר טוב משלי, וכיוצא בזה

בשאר קדשים. וכל ישראל קדושים שמחים במצותם. ובזה מתקנא המן שהוא בחינת הכופרים ביותר. ועל כן בפורים שאז נכנע המן עמלק שהם בחינת הכופים הנ"ל. אז עיקר המצוה הוא שמחה כי זה עיקר הכנעתו כנ"ל:

אות ה

וזה בחינת גודל הפלגת השמחה מאד מאד שנוהגים כל ישראל בפורים. להרבות אז בשמחה גדולה מאד ועושים אז כל מיני צחוק ושחוק בשביל להרבות השמחה. כי עיקר מצות פורים הוא השמחה כנ"ל. ועל כן עושים כל מיני שחוק ומילי דשטותא. ועושים אז מעה שכרות ושטות בשביל השמחה. כי איתא בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות כמה אזהרות גדולות שצריך האדם להרגיל את עצמו להיות בשמחה תמיד. ואיתא בדבריו הקדושים שאי אפשר להיות בשמחה כי אם על ידי מילי דשטותא דייקא, שעושין עצמן כשוטה ומשמחין את עצמן במילי דשטותא. כי מחמת שטבע האדם נמשך אחר העצבות מאד, כי כל אדם מלא יסורים ויגונות כידוע לכל אחד ואחד. על כן צריכין להכריח את עצמו בכל הכחות להיות בשמחה. ועיקר השמחה אי אפשר להיותכעי אם על ידי מילי דשטותא, כמו שמעתי מפיו ז"ל שאמר בזה הלשן "סע האט א פנים אז מע ען מער ניט פרייליך זיין נאר מיט נאריש מאכין זיך". וכן דיבר עוד מזה כמה פעמים. וזהו הענין מה שהיו נוהגין כל הצדיקם הגדולים המפורסמים שהיו בימינו שעל פי רוב היה להם אנשים שהיו כמו בדחנים. והיו עושים לפנים כל מיני צחוק ושטות כמפורסם. והכל בשביל שמחה כי אין דבר מזיק לעבודת ה' כמו העצבות כמובא בכל הספרים הקדושים. ומגודל מרירת וצרות הגלות המר הזה בגוף ונפש וממון אי אפשר להיות בשמחה כי אם על ידי מילי דשטותא דייקא כנ"ל. וזה בחינת מילי דבדיחותא שהיו נוגים התנאים ואמוראים הקדושים קודם הלימוד כדי לבא לשמחה על ידי מילי דבדיחותא שהם מילי דשטותא דייקא. וזהו בחינת מה שכתוב בזוהר הקדוש (ויקרא ד' מ"ז ע"ב) שרב המנונא סבא הוה מסדר קמי חברייי' פרקא דמילי דשטותא. היינו כנ"ל. כי עיקר גלות ישראל שהוא גלות השכינה. עיקר הגלות הוא מה שהעצבות שהם הסטרא אחרא והקליפות מתגברין על ישראל, ואינם מניחים ~ אותם לשמוח בה' ובתורתו הקדושה. כמבואר בהתורה אמצעותא דעלמא הנ"ל. שזהו עיקר גלות השכינה שהוא שמחתן של ישראל. שעיקר גלותה כשהעצבות מתגבר עליה דהיינו על ישראל ח"ו עיין שם. נמצא שעיקר גלות השכינה וכנסת ישראל הוא מה שהשמחה היא בגלות. ועל כן עכשיו בגלות שעיקר הגלות הוא שהשמחה נפלה למטה בגלות ומשם נמשך כל השמחה של העובדי כוכבים והרשעים ההולכים בשרירות לבם אשר באמת הם רחוקים משמחה אמתיית

כמו שכתוב (משלי י"ז) ילד כסיל לתוגה לו. כי כל ימיו כעס ומכאובות וכו'. כי הסטרא אחרא נקראת יגון ואנחה כידוע. אך כל השמחה שיש אצלם נמשך רק מבחינת גלות השכינה שהיא שמחתן של ישראל שהוא עכשיו בגלות. ומשם נמשך ניצוצי השמחה שנפל אצלם בגלות ומשם כל שמחתם לפי שעה. ועליהם נאמר ולשמחה מה זו עושה כמו שכתוב (קהלת ב') לשחוק אמרתי מהולל ולשמחה מה זה עושה. לשחוק אמרתי מהולל לשון מעורבב, היינו שכל השמחה שאינה לשמים היא נמשכת רק מתערובות ניצוצי השמחה שנפלה על ידי גלות השכינה ונתערבה ביניהם. והם מהפכים וממירים רע בטוב ולוקחים השמחה שבאה ממקום עליון מאד ושמחים עמה בדברי ת~ אות רעות שלהם אשר באמת הם יגון ואנחה ומרים ממות. ועל כן בודאי ולשמחה כזאת מהזה עושה כי אחריתה יגון ואנחה כמו שכתוב (משלי י"ד) ואחריה שמחה תוגה. ועל כן מחמת שעכשיו השמחה בגלות היא מלובשת במילין דעלמא שהם מילין דשטותא. על כן מי שרוצה לבא לשמחה לשמוח בקדושת יהדותו במה שזכה להיות מזרע ישראל ולא עשני גוי אי אפשר לבא לשמחה כי אם על ידי מילי דשטותא דייקא. כי לשם נפלה השמחה מחמת גלות השכינה שהוא שמחתן של ישראל כנ"ל. ועל כן איש הישראלי כשמשמח את עצמו על ידי מילי דשטותא אזי נעשה מזה תיקון גדול בחינת עליית ניצוצי השכינה מגלותה. כי מעלה ניצוצי השמחה מן הגלות מאחר שהוא בא לשמחה על ידי מילי דשטותא אלו. כי תיכף כשיאש ישראל הוא בשמחה, יכף חזרה ועלתא השמחה למקומה ושרשה שהיא אצל ישראל ששם שורש השמחה האמתיית כי ישראל יש להם לשמוח כל ימיהם בכל מיני שמחה בלי קץ וסוף מאחר שזכינו להאמין בה' ובמשה עבדו ובתורתו הקדושה וכו'. כי מקור נשמת ישראל הוא בבחינת שמחה שהיא השכינה שהיא שמחתן של ישראל ששם שורש נשמתינו, כמו שכתוב (ישעיה מ"ו) העמוסים מני בטן הנשואים מני רחם. שישראל הם חלק מהשכינה שהיא השמחה כנ"ל:

אות ו

וזה בחינת (תהלים ל"ד) לדוש בשנותו את טעמו לפני אבימלך ויגרשהו וילך. כי דוד המלך הוא בחינת מלכות דקדושה שהוא בחינת השכינה שהוא בחינת מלכות דוד משיח כידוע שהוא בחינת שמחה כנ"ל. ועיקר המלחמה של דוד עם הסטרא אחרא והקליפות היה רק לשבר העצבות ולזכות לשמחה שזהו בחינת עשרה מיני נגינה שהמשיך דוד בעולם על ידי ספר תהלים שכלול מכל העשרה מיני נגינה שהם בחינת שמחה כמו שכתוב (שם צ"ג) עלי עשר ועלי נבל וכו' כי שמחתני ה' בפעליך וכו' כמו שכתב רבינו ז"ל במקום אחר. וכן מבואר בזוהר הקדוש שדוד המלך עליו השלום הוא

בדחא דמלכא שאפילו בעת שהתוודה על חטאו בשבירת לב לא עזב את דרכי בדיקחתו כמבואר שם בזוהר עיין שם. כי דוד הוא בחינת מלכות דקדושה שהיא בחינת השכינה שהיא שמחתן של ישראל כנ"ל. ועל כן בעת שבא דוד ביד הפלשתים בגלות ותפסו ~ אותו והביאוהו לפני אבימלך ורצו לנקום בו. וראה דוד שאי אפשר להתגבר עיהם ולצאת מהם כי אם על ידי שמחה שעל ידי זה עיקר ההתגברות על הקליפות והסטרא אחרא שהם בחינת עצבות כנ"ל. אבל בעת תוקף הגלות שמתגברין במרירת השעבוד ואינם מניחים לשמוח. ואם כן מאין יבא עזרנו כי אם אפשר להמלט מהסטרא אחרא כי אם על ידי שמחה, ולשמחה אי אפשר לזכות מחמת תוקף התגברותם בגלו כנ"ל. על כן דוד המלך שהיה שמחתן של ישראל, כשנפל בגלות ביד הסטרא אחרא שהם הפלשתים. חנן ה' ~ אותו בעצה הזאת שעשה עצמו כשוטה מש ועשה מעשה שטות ושגעון ממש והוריד רירו על זקנו ויתו על דלתות השער וכו' (שמואל א' כ"א) ועל ידי זה נמלט מידם. כי על ידי מילי דשטותא דייקא באים לתוך שמחה שעל ידי זה ניצולין מהם כי עיקר ההתגברות עליהם הוא על ידי שמחה, ואי אפשר בגלות שללשמוח כי אם על ידי מילי דשטותא דייקא כנ"ל. וזהו בחינת שמחת פורים שעושין אז כל מיני שחוק ומילי דשטותא בשביל שמחה. כי עיקר השמחה הוא על ידי מילי דשטותא דייקא כנ"ל:

אות ז

וזהו בחינת (מגילה ז') חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. כי בפורים אז עיקר הכנעת זוהמת הנחש שהוא העצבות בחינת בעצבון תאכלנה כנ"ל. וצריכין אז להעלות השמחה מעמקי הקליפות בבחינת מי יימר הנ"ל עד שנזכה על ידי השמחה להשיג בחינת הט' היכלין הנ"ל שעל ידם משיגין אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי שזהו בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע כנ"ל. ועל כן חייב אינש לבסומי דהיינו להשתכר בפורים בשביל שמחה כמו שכתוב (תהלים ק"ד) ויין ישמח לבב אנוש. וצריכין להגדיל השמחה עד שיזכה על ידי השכרות והשמחה של פורים לבא לבחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע שזהו בחינת עד דלא ידע וכו'. כי עיקר אחיזת הטוב והרע שזהו בחינת ברוך מרדכי וארור המן, עיקר אחיזתו הוא מעץ הדעת טוב ורע שעיקרו נמשך מבחינת (משלי ט"ז) נרגן מפריד אלוף דהיינו שמפריד בחינת הכתר שהוא בחינת אלף בחינת פלא שהוא המסדר והמיישב את המוחין שהוא המעכב את המוחין מרדיפתן, שעיקר השגת הידיעה הוא על ידי זה דייקא בבחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע. שבחינת לא נדע הוא עיקר תכלית הידיעה ומי שזוכה לזה אז נכלל הידיעה והעדר הידועה יחד שהם בחינת הרדיפה והמעכב שבאמת שניהם אחד בשרשם. ועל ידי זה

עיקר תכליתה ידיעה ואז נתבטל הרע לגמרי. כי עיקר אחיזת הרע הוא העדר הידיעה והסתרתו שנמשך מחמת ריבוי אור שגורם שבירת כלים. שזהו מחמת שאינם כוללים הידיעה והעדר הידיעה יחד (וכאשר יבואר עוד מזה לקמן בעזרת השם יבתרך). ועל כן בפורים אז צריכין להשתכר עד שיבואו ליד שמחה כזאת עד שיזכה לבחינת תכלית הידיעה הנ"ל ששם נכלל הרדיפה והמעכב יחד, שהם הידיעה והעדר הידיעה שניהם נכללין יחד בבחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע, ושם נתבטל כל הרע לגמרי כנ"ל. וזהו בחינת עד דלא ידע בין ארוא המן לברוך מרדכי, כי שם אין שייך לומר טוב ורע כי שם כולו אחד כולו טוב וכנזכר לעיל:

אות ח

וזה בחינת ד' פרשיות, פרשת שקלים, ופרשת זכור, ופרשת פרה, ופרשת החדש, שקורין באדר סמוך לפורים מלפניו ומלאחריו. שכל זה הוא הכנה לגאולת וישועת ישראל שנזכה בניסן שבו נגאלו ובו עתידין להגאל כמו שאמרו רז"ל (ראש השנה י"א). כי עיקר גאולת ישראל מן הגלות הוא על ידי השמחה כמו שכתוב (ישעיה נ"ה) כי בשמחה תצאו כמו שכתוב לעיל בהתורה הנ"ל. היינו על ידי עשיית המצוה בשמחה שעל ידי זה עולה השכינה מהגלות וכו' כנ"ל, עד שזוכין להשיג אור האין סוף וכו' כנ"ל. וזהו בחינת פרשת שקלים. כי מצות שקלים היא בשביל הקרבנות וקטרת שעל ידי זה עיקר עליית ניצוצות הקדושים מן הקליפות. ועל כן נאמר בקרבנות וקטרת שמחה. כמו שכתוב בקרבנות (דברים י"ב) ושמחתם בכל משלח ידכם ושמחת בכל הטוב אתה וביתך וכיוצא בזה בפסוקים הרבה. וכן בקטרת נאמר קטרת ישמח לב וכמו שכתוב בהתורה הנ"ל. ועל כן היו הלוים מנצחים בשיר על הדוכן בשעת הקרבנות. כי שיר וזמרה הוא בחינת שמחה. כי על ידי הקרבנות וקטרת עולין כל ניצוצות הקדושה מן הקליפת והעיקר על ידי השמחה שנמשכת על ידי הקרבנות וקטרת. כי עיקר עליית הקדושה מן הקליפות הוא על ידי השמחה כנ"ל. וזהו בחינת שקלים שמחוייבם ליתן בכל שנה בשביל קרבנות צבור וקטרת שהם בחינת שמחה כנ"ל, כדי להעלות על ידי זה כל ניצוצי הקדושה מגלות הקליפות. ועל ידי זה עולין למעלה עד שזוכין לברכת שהשכל עד שמתקנין המסדר והמיישב את המוחין שהוא בחינת הכתר. שעל ידי זה דייקא זוכין על ידי הרדיפה והמעכב של המסדר והמיישב הנ"ל להשיג אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי. ואז נעשין הט' היכלין דלאו אינון נהורין וכו'. כמבואר היטב בהתורה הנ"ל עיין שם היטב. וכל זה זוכין על ידי עשיית המצות בשמחה דייקא שהוא בחינת קרבנות וקטרת כנ"ל, שזהו בחינת שקלים שמהם נעשו קרבנות וקטרת כנ"ל. וזה בחינת (שמות ל"ח) בקע

לגלגלת. לגלגלת דייקא כי גלגלתא דא כתר כי עיקר התיקון הוא לזכות לתקן המסדר והמיישב את המוחין שהוא בחינת כתר גלגלתא שעל ידי זה עיקר השגת בחינת ט' היכלין הנ"ל כמובן בהתוהרה הנ"ל:

אות ט

וזהו (שם ל') כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו וכו' ולא יהיה בהם נגף בפקוד ~ אותם זה יתנו וכו' מחצית השקל בשקל הקדש וכו'. מחצית השקל תרומה לה'. ומבואר בפירוש רש"י ובדברי רז"ל (ברכות ס"ב) שהמגפה תוכל לשלוט ח"ו על ידי המנין. על כן צותה התורה שיתן כל אחד מחצית השקל כדי שלא יהיה בהם נגף כמבואר בפסוק גופיה. כי עיקר אחיזת סטרא דמותא ח"ו נמשכת מבחינת מנין שהוא בחינת (קהלת ז') בקשו חשבועות רבים שנמשך על ידי פגם עץ הדעת טוב ורע אז נגזר מיתה על העולם. כי עיקר פגם עץ הדעת טוב ורע הוא בחינת בקשו חשבונות רבים שהוא בחינת פגם כל החוקרים הנכנסין בחקירות וקשיות למעלה משכלם עד שבאים על ידי זה לכפירות גדולות ולאפיקורסות גמורה. כי באמת אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' וכמו שכתוב (ירמיה ח') הנה בדבר ה' מאסו וחכמת מה להם. כי השם יתברך לית מחשבה תפיסא בי' כלל. ואי אפשר לידע מאלקותו יתברך כי אם על ידי מעשים טובים, היינו על ידי עשיית המצוה בשמחה שעל ידי זה דייקא זוכה לעלות למעלה מעלה עד שזוכה להשיג אור אין סוף בבחינת מטי ולא מטי בבחינת הט' היכלין הנ"ל, שזה עיקר השגת אלקות אשרי הזוכה לזה. ועיקר תכלית שלימות התיקון שזוכין על ידי עשיית המצוה בשמחה הוא מה שזוכין על ידי זה לתקן את בחינת המסדר והמיישב את המוחין שהוא חבינת כתר שהוא גבוה מן הכל. ואף על פי שזאת הבחינה הוא כמו מונע ומעכב את המוחין מרדיפתן להשיג אור האין סוף, אף על פי כן באמת אדרבא זהו עיקר תכלית שלימות תיקון המוחין. ואי אפשר להשיג שום השגה אמתיית כי אם על ידי זה דייקא. דהיינו על ידי תיקון המסדר והמיישב שהוא בחינת כתר שהוא כמו מעכב את המוחטין מרדיפתם וכמבואר בהתורה הנ"ל. וזה הכתר שהוא בחינת המעכב המסדר והמישב את המוחין כנ"ל, זה אי אפשר להשיג כי אם על ידי עשיית מצות מעשיות דייקא, דהיינו על ידי עשיית המצות בשמחה כנ"ל. כי עיקר תכלית שלימות השמחה הוא שם בבחינת כתר בבחינת (ישעיה ל"ה) ושמחת עולם על ראשם. על ראשם דייקא זה בחינת כתר גלגלתא שהוא בחינת על ראשם כנ"ל. כי הכתר הוא על הראש כי הוא למעלה מהראש והמוחין. כי הוא המסדר והמיישב את המוחין ושם עיקר השמחה בחינת ושמחת עולם על ראשם על ראשם דייקא כנ"ל.

והעיקר כשזאת השמחה עולה מעולם העשיה דייקא, הדהיינו כשזוכין לעשו"ת מצות בשמחה שאז דייקא זוכין לבחינת כתר הנ"ל שהוא המסדר והמיישב. שעל ידי זה דייקא נעשין ט' היכלין הנ"ל שעל ידי זה דייקא משיגין אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי וכו' כנ"ל. כי עיקר שלימות זכות הצדיק שזוכה על ידי מעשיו הטובים הוא כשזוכה לבחינת כתר שהוא גבוה מן הכל הוא בחינת המסדר והמיישב הנ"ל. שעל ידי זה עיקר השגת אלקות, דהיינו השגת אור אין סוף וכו' כנ"ל. וזהו החילוק שביקא דם למלאך שהאדם הצדיק הוא גבוה הרבה מן המלאך כמובא. ועיקר החילוק הוא בבחינת השגת הכתר הנ"ל. כי לבחינת השגת הכתר הנ"ל אין זוכין כי אם על ידי מעשה התחתונים דייקא בעובדות ובמעשים טובים דייקא. ובשביל זה נברא האדם בזה העולם השפל לעבדה ולשמרה בפיקודין דעשה ולא תעשה כדי לזכות לבחינת הכתר הנ"ל שוא תכלית שלימות האדם, כי על ידי זה עיקר השגת אלקות כנ"ל. כי השם יתברך ברוך הוא מרומם ומנושא למעלה מכל המחשבות מאד מאד. כי לית מחשבה תפיסה בי' כלל. ואין שום נוצר ונברא ונעשה ונאצל למטה ולמעלה למעלה שיוכלו להשיגו.כי ה' עליון נורא מאד, נעלה על כל ההשגות של כל דרי מעלה ומטה. וכל ברואי מעלה ומטה כולם ירעדון ויפחדון מאימת שמו הגדול. ומלאכים יחפזון וחיל ורעדה יאחזון בזכרם אימת שמו וזכרו הגדול והנורא יתברך ויתעלה לנצח. וכמו שאנו אומרים בברכת קריאת שמע וכולם עושים באימה וביראה רצון קונם וכו' והאופנים וחיות הקדש ברעש גדול מתנשאים לעומת שרפים וכו' וכמבואר בפסוקים רבים ובדברי רז"ל. וכל ברואי מעלה ומטה הכל רועשין ובוערים ומתלהבים ורודפים מחשבתם להשיג השגת אלקותו תברך. אבל אי אפשר להשיג השגת אלקותו יתברך כי אם בבחינת מטי ולא מטי כנ"ל. וזה אי אפשר להשיג בתכלית השלימות כי אם על ידי העבודה של מעשה התחתונים דייקא. כי עיקר מניעת ההשגה הוא מחמת ריבוי אור שאי אפשר לקבל כידוע. ועיקר הכלים וההיכלות לקבל האור בהדרגה ובמדה בבחינת מטי ולא מטי הם נעשין על ידי תיקון הכתר דייקא שהוא המסדר והמיישב את המוחין שהוא כמו מעכב ומונע את המוחיןמרדיפתם שעל ידי זה עיקר ההשגה כנ"ל. וזה אין זוכין כי אם על ידי מצות מעשיות דייקא וכמו שאמרו רז"ל (שבת פרק ח') בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע ירדו ששים רבוא מלאכים ונתנו שני כתרים על ראשם וכו' שנאמר ושמחת עולם על ראשם. נמצא שעל ידי קבלת התורה בחינת נעשה ונשמע זכו לבחינת כתר שעל ידי זה עיקר ההשגה. כי זה העולם העשיה הוא תכלית הגשמיות והוא עיקר מסך המבדיל בפני השגת אלקותו יתברך. אבל כשזוכין לעבוד את ה' בזה העולם העשיה ולעשו"ת מצות

מעשיות בשמחה, אזי זה עיקר התיקון. כי זוכה על ידי המצות מעשיות בשמחה שמברר ומתקן ומעלה את בחינת העשיה מבחינת מסך המבדיל נעשה ממנו בחינת כתר שהוא גם כן בחינת המבדיל ברוחניות עליון. כי הכתר פרוס בין הנאצלים לבין המאציל כמו שכתוב בהתורה הנ"ל. כי הכתר הוא כמו מונע ומעכב את המוחין מרדיפתם להשיג אור האיון סוף. אבל זה המניעה והמעכב הוא עיקר התכלית שלימות התיקון כנ"ל. כי אי אפשר להשיג השגת אור האין סוף כי אם על ידי זה דייקא. נמצא שמבחינת עשיה גשמיות שהוא עיקר המניעה והמעכב והמסך המבדיל והמונע מהשגת אלקותו יתברך כשזוכה לטהר ולקדש את העשיה על ידי עשיית המצות בשמחה. אז מזה דייקא עיקר התיקון. כי עולה על ידי זה למעלה למעלה עד שנעדה ל ידי זה דייקא בחינת כתר שהוא גם כן בחינת מונע ומעכב שזה המונע והמעכב הוא עיקר תכלית שלימות התיקון כנ"ל. וזה בחינת סוף מעשה במחשבה תחלה. כי סוף מעשה שהוא תכלית גשמיות העשיה העשיה הוא במחשבה תחלה שהוא בחינת כתר שהוא בחינת תחלת המחשבה. כי הכתר הוא שורש כל המוחין שהם המחשבות כידוע וזה עיקר התכלית והתיקון כשזוכין להשלים כוונת הבריאה להעלות סוף המעשה לתחלת המחשבה. היינו שמגשמיות העשיה שהוא בחינת סוף מעשה מזה דייקא יזכו להשיג תחלת המחשבה שהוא בחינת כתר שנעשה על ידי תיקון העשיה דייקא דהיינו על ידי עשיית המצות מעשיות דייקא כנ"ל שעל ידי זה עיקר השגת אלקות כנ"ל. ועל כן אמרו רז"ל (שבת פרק ב' בירושלמי) עתידין צדיקים שיהיה מחיצתן לפנים ממלאכי השרת שנאמר (במדבר כ"ג) כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל, מחיצת דייקא. שהוא בחינת כתר שהוא בחינת מחיצה. כי הוא פרוס בין הנאצלים לבין המאציל כנ"ל.וישראל ישיגו השגות אלקותו יתברך על ידי זה דייקא. ובזה יהיו גבוהים מן המלאכים. כי המלאכים הם עומדים. ולא עמדו בנסיון של זה העולם המגושם על כן אין זוכין לבחינת כתר כנ"ל, ועל כן אי אפשר להם להשיג אלקותו יתברך כמו הצדיקים. כי לא יוכלו לקבל ריבוי האור מחמת שאין להם כלים ומחיצות בדעתם לעכב ההשגה אצלם. ועל כן נקראים שרפים. כי הם נשרפים ונתלהבים מאור השגתם העצומה מחמת שאין להם מחיצות לעכב מחמת שאין להם מצות מעשיות וכו' כנ"ל. (ועיין בהתורה ויהי מקץ כי מרחמם ינהגם וכוף בלקוטי תנינא סימן ז' שם מבואר גם כן זה המאמר עתידין צדיקים שיהיו מחיצתן וכו'. שמחיצן הוא בחינת כתר. ועיין עוד במקום אחר והבן היטב):

אות י

וזהו החילוק שבין פסח לשבועות. ובשביל זה בפסח אסור החמץ בבל יראה ובל ימצא באיסור חמור מאד באיסור כרת. ובשבועות צריכין להביא שתי הלחם מחמץ דייקא. כי איתא בפרי עץ חיים בכוונות של פסח, שבפסח יורדת הארה גדולה מן השמים הארת מוחין גדולם מאד מאד שיורדים בליל פסח בפעם אחת שלא בהדרגה ושלא כסדר. כי יורדין כל המוחין בפעם אחת וכו' מה שאין נמצא כן בכל השנה ואפילו בשבת ושבועות. כי תמיד צריכין לקבל הארת המוחין וכ סדר מדרגא לדרגא בהמשך הזמן. אבל בליל פסח יורדין כל המוחי ברגע אחת. ועל ידי זה היה תוקף הנס והגאולה הנפלאה של יציאת מצרים. אבל אף על פי כן בבחינה האחרת ההארה של שבועות גדולה ייותר מפסח כי בשבועות מקבלין גם אור הכתר באור הבקר על ידי עסק התורה בלילה שנעורין כל הלילה. שעל ידי זה מקבלין המוחין כסדר בהדרגה עד שזוכין באור הבקר לבחינת כתר שהוא בחינת ההארה של שבת בעצמו. אבל בליל פסח אף על פי שמקבלין כל המוחין בבת אחת שזאת הבחינה אין נמצא אפילו בשבת ושבועות. אבל אף על פי כן אין זוכין לבחינת כתר. כל זה מבואר בכוונות של פסח. היינו כיבפסח הוא בחינת אתערותא דלעילא קודם אתערותא דלתתא. כי אז הוא עדין קודם קבלת התורה. ועל כן באמת עדיין לא היו ישראל ראויין להגאל אלא שהקדוש ברוך הוא דלג על הקץכמובא שבשביל זה נקרא פסח לשון דלוג וקפיצה שפסח ודלג על הקץ. כי עדיין לא זכו למעשים טובים שיהיו ראויים לגאולה כי עדיין לא קבלו את התורה. וכמו שכתוב בזוהר ובגלותא קדמאה דנפקו בלא אורייתא כעבדא דברח מרבוני' וכו'. ועל כן מחמת שהגאולה היתה בלי מעשה התחתונים רק על ידי אתערותא דלעילא אף על פי שהאיר השם יתברך עליהם הארה גדולה מאד מאד בחסדיו ההגדול שעל ידי ה היתה הגאולה כמבואר בכוונות. אבל אף על פי כן אי אפשר לתקן את בחינת הכתר שהוא המסדר והמיישב את המוחין הוא בחינת המעכב את המוחין מרדיפתם וכו'. שזה אי אפשר לתקן כי אם על ידי מעשה התחתונים דייקא על ידי עשיית המצות בשמחה כנ"ל. ועל כן אסור החמץ אזו באיסור חמור מאד. כי חמץ הוא על ידי איחור הזמן כנראה בחוש שעיקר החימוץ העיסה על ידי השהיה שכשמשהין את העיסה איזה זמן היא באה לידי חימוץ. ושורש החמץ הוא מבחינת חימוץ המוח כי הלחם של ה' מינים שהוא עיקר אכילת האדם ומזונו הוא בחינת דעת כי על ידי האכילה נמשיכן המוחין כידוע. וכמו שכתוב (שיר השירים ה') אכלו רעים שהם תרין רעין דלא מתפרשין שהם חו"ב שהם המוחין שנמשכין כפי האכילה שהוא חיות האדם. כי עיקר החיות הוא הדעת והמוחין

כמו שכתוב (קהלת ז') החכמה תחיה וכמבואר בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות שהמוח והדעת כפי האכילה. ועיקר האכילה הוא הלחם שהוא סועד לבב אנוש שזה ה' מיני דגן שמברכין עליהם המוציא וברכת המזון. שהם עיקר המזון וחיות האדם דהיינו בחינת מוחין ודעת שזהו עיקר החית כנ"ל. ועל כן הם ה' מיני דגן בחינת ה' הדעת וכמבואר במקום אחר (סימן נ"ג חלק א'). ואלו הה' מיני דגן שהם בחינת דעת הם באים לידי חימוץ על ידי שהיה והמתנה. ואז עיקר תיקון אכילתם כנראה בחוש. ושורש החמץ בקדושה עליונה הוא משתלשל מבחינת הכח המסדר והמיישב את המוחין שהוא בחינת כתר שהוא בחינת המתנה בחינת כתר לי זער וכו' (איוב ל"ו). כי כשאחד שואל את חבירו איזה דבר הוא אומר לו המתן עד שאתיישב שזהו בחינת כתר שהוא לשון המתנה כנ"ל כמבואר כל זה בהתורה הנ"ל. ועיקר תיקון הדעת והמוחין היא על ידי בחינה זאת שהוא הכח המסדר והמיישב בחינת כתר כנ"ל. ומשם שורש החמץ בקדושה שהוא על ידי המתנה ושהיה שזהו בחינת הכח המסדר הנ"ל שהוא בחינת המתנה בחינת כתר דהיינו בחינת המתן עד שאתיישב וכנ"ל. וכשזוכין לתקן את המסדר והמיישב בקדושה כראוי על ידי שמקבלין הארת הכתר אזי עיקר תיקון המוחין על ידי זה. עד שיכולין לזכות על ידי זה לבחינת ט' היכלין הנ"ל שהם בחינת אורות הצחצחות שעל ידם משיגין ~ אותו יתברך. כי על ידי זה משיגין אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי כנ"ל. אבל זה הכתר אי אפשר לתקן כי אם על ידי מעשה התחתונים דייקא וכנ"ל. וכל זמן שאין האדם זוכה למעשים טובים בשמחה בתכלית השלימות כראוי. דהיינו לשבר את היצר הרא ולבטל כל המניעות והעיכובים מעבודת השם יתברך. עד שיזכה לעבודה תמה כראוי. כל זמן שאין זוכה לזה, עדיין לא זכה לתקן את בחינת הכתר שהוא הכח המסדר והמיישב הנ"ל. וכל זמן שאינו מתקן את כח המסדר הזה, אינו רשאי ליכנוס לשום שגה ולא לשום חקירה בידיעתו יתברך. כי עליו נאמר וכל זר לא יאכל קדש. רק צריך לסמוך על אמונה לבד לילך בעקבות הצדיקים האמתיים בעקבות אבותינו הקדושים הם זכו לזה על ידי מעשיהם טובים. ואנו מחוייבים לילך בדרכיהם באמונה לבד בלי שום חקירה כלל. ומי שמקדים ח"ו חכמתו ליראת חטאו וחכמתו מרובה ממעשיו, מכל שכן וכל שכן כשאין מעשים טובים ויראת חטא כלל ח"ו. ורוצה להתחכם בחכמת ידיעת אלקותו יתברך ודרכיו הנפלאים הוא מקלקל ופוגם הרבה, וראוי לו שלא בא לעולם. כי בודאי יפול באין סומך בכפירות ואפיקורסות גדול ויעקור עצמו משני עולמות. ועליו נאמר (ישעיה מ"ז) חכמתך ודעתך הוא שובבתך. כי מאחר שלא זכה למעשים טובים ולא תיקון עדיין המסדר והמיישב, על כן אין לו שום כלי לקבל את הדעת דקדושה.

ובודאי יקלקל הרבה על ידי דעתו וחכמתו. כי יכנוס במופלא ממנו. כי הכל מופלא ורחוק ממנו. וכל ההשגות הם כנגדו בחינת מה למעלה מה למטה וכו' מאחר שלא תיקן עדיין כלי המוחין שעיקר תיקונם נמשך מבחינת הכח המסדר והמיישב הנ"ל שמשם נמשך תיקון כל המוחין כי הכתר הוא שורש תיקון כל המוחין. וזה בחינת מה שכתוב בזוהר הקדוש לענין תיקון בחינת שבירת כלים ומיתת המלכים (אד"ר קל"ה) כל רישא דעמא דלא אתתקן בקדמיתא. לית עמא מתתקנא וכו' עיין שם. שעיקר התיקון הוא על ידי תיקון הכתר שהוא בחינת עתיד שהוא ראש כל המוחין והמדות וכו'. וזה הכתר אי זוכין לתקן כי אם על ידי מעשה התחתונים דייקא כנ"ל. וזה בחינת חטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע שעל ידי זה נגזר עליו מיתה לדורות. ונמשך העצבות ח"ו שהוא סטרא דמותא בחינת בעצבון תאכלנה כי אדם הראשון היתה השגתו עצומה מאד מאד כמבוא בדברי רז"ל. עד שכל המלאכים היו מקנאין ~ אותו וכו' כמובא אבל כל השגתו היתה עדיין בבחינת אתערותא דלעילא לבד בלי אתערותא דלתתא כלל. כי לא זכה להשגתו על ידי תפלה ומעשים טובים שהקדים מקודם רק השם יתברך בראו בעצמו בהשגה עצומה הזאת. וכל עיקר בריאתו והשגתו הכל היו על ידי אתערותא דלעילא לבד. כי בשעת בריאת העולם והאדם לא היה עדיין מי שיעורר אתערותא דלתתא כמובא בספרים. ועל כן מחמת שהשגת אדם הראשון היה בבחינת אתערותא דלעילא לבד בלי אתערותא דלתתא כלל. על כן עדיין היה צריך תיקון האדם עם כל העולמות התלויים בו וכמובא בספרים שכל העולמות היו תלוים ועומדים אז עד שיתפל תפלתו וימתין בזווגו עד שבת ולא יעבור על חטא עץ העת, שא היה זוכה לתקן כל העולמות והיה הכל מתוקן אז כמו שיהיה לעתיד. ולכאורה הדבר תמוה איזה תיקון היו צריכין העולמות מאחר שעדין לא היה שום חטא ופגם כלל. וגם מה ענין עץ הדעת טוב ורע. אך כל עיקר התיקון שהיו צריכין להאדם והעולמות אז, הכל היה בסוד שבירת כלים ומיתת המלכים כידוע בכתבי האריז"ל. וכל עיקר התיקון שהיו צריכין, הכל היה מחמת שכל העולמות נבראו בלי אתערותא דלתתא, ועל ידי זה נגע איזה פגם דק מן הדק בבחינת כתר. ומשם נמשך ונשתלשל בחינת שבירת כלים וכו' כמובא בכתבים שהכתר אף על פי שלא היה בו שבירה נגע בו אזיה בחינת פגם בחינת ביטול. ועיקר הפגם היה מחמת שלא היה עדיין אתערותא דלתתא. כי הכתר שהוא בחינת המסדר והמיישב וכו' אינו נתתקן בשלימות כי אם כשמשברין את היצר הרע והמניעות שאז מהפכין היצר הרע והמניעות לבחינת טוב נפלא. כי נעשין מהמניעות בחינת כח המסדר שהיא מעכב ומונע את המוחין מלצאת חוץ לגבול זהו בחינת כתר שהוא עיקר התיקון כנ"ל. ומחמת שאדם

הראשון בנברא בלי אתערותא דלתתא וכן היתה כל השגתו כנ"ל, על כן עדיין לא היה לו שלימות. ועיקר שלימותו היה נגמר אם היה עומד בנסיון של אכילת עץ הדעת טוב ורע. ועיקר איסור עץ הדעת טוב ורע הוא בחינה זאת שאסר עליו השם יתברך שלא יאכל אכילה כזאת שעל ידה יכנוס מוחו לדעת ולחקור בחינת טוה ורע, מהיכן נמשך הטוב והרע. היינו בחינת חקירות וידיעות בדרכי הנהגתו יתברך. שאסר עליו לכנוס בזה מאחר שלא זכה עדיין לתקן בחינת הכתר על ידי מעשיו הטובים. ואם היה זוכה לעמוד בנסיון זה והיה מתפלל תפלתו היה זוכה על ידי זה לתקן את בחינת הכתר והיה משיג בחינת הט' היכלין הנ"ל בשלימות על ידי אתערותא דלתתא. ואז היה מתבטל אחיזת עץ הדעת לגמרי. כי עיקר אחיזתו אז לא היתה כי אם מבחינת השבירה שהיתה מחמת שנבראו העולמות בלי אתערותא דלתתא כנ"ל:

אות יא

וזהו בחינת איסור חמץ בפסח שהוא חמור מאד שהוא בחינת חטא עץ הדעת שהוא סטרא דמותא כמבוא מחמצת תמן חמץ תמן מת. כי חמץ הוא בחינת חימוץ המוח כנ"ל שבא על ידי המתנה ושהיה כנ"ל. וכל זמן שאין זוכין לתקן המוחין על ידי אתערותא דלתתא על ידי תפלה ומצות ומעשים טובים אזי עדיין אינו זוכה לבחינת הכתר כנ"ל. ועל כן אסור לו להחמיץ את מוחו בשום ידיעה והשגה כנ"ל וישראל במצרים שהיו בגלות גדול מאד והיו משוקעים במ"ט שערי טומאה שנפלו לשם על ידי חטא אדם הראשון כמובא. ולא היה אפשר לגאם כי אם על ידי שיאיר עליהם השם יתברך אור גדול מאד להשיג אלקותו יתברך בהארה גדולה מאד כמובא בכונות. ועל כן באמת חמל עליהם השם יתברך והאיר עליהם הארה נפלאה אז כנ"ל. אבל מחמת שכל הארתם היה עדיין בלי אתערותא דלתתא. כי היה קודם קבלת התורה על כן עדיין לא זכו לבחינת כתר כנ"ל, על כן אסור אז החמץ באיסור חמור מאד, כי השגתם והארתם אז היה רק לפי שעה כמובא, בבחינת חפזון כמו שכתוב כי בחפזון יצאת וכו' ולא יראה לך חמץ כי אסורים להחמיץ מוחם ודעתם כלל בהשגתם העצומה מאחר שעדיין לא תיקנו את כח המסדר והמיישב שהוא בחינת כתר כנ"ל. על כן עדיין לא נתתן החמץ בקדושה, ועל כן אז בפסח אז החמץ הוא סטרא דמותא ממש. כי הוא בחינת עץ הדעת טוב ורע ממש מאחר שעדיין לא תיקנו את הכתר. על כן אסור עליהם ההמתנה והשהיה בדעתם, כי אין זוכין עדיין לבחינת הכתר שהוא בחינת המתנה כנ"ל. על כן כל אכילתם צריך להיות מצה לבד. כי כל הארתם והשגתם אז הוא בחינת מוחין גדולים מאד שהם למעלה ממדריגתם שבאו רק לפי שעה לצורך הגאולה כנ"ל. שכל זה הוא בחינת מצה שהוא

בחינת מוחין גדולים מאד שמקבלין בחפזון שלא בהדרגה ושלא כסדר מחמת שעדיין לא תקנו את הכח המסדר והמיישב את המוחין שאז יורדין המוחין בהדרגה כסדר. ומחמת זה אסור החמץ עתה באיסור חמור מאד. כי אם ירצה להמתין ולהחמיץ מוחו באור ההשגה הגדולה הזאת יכול לתעות מאד. כי תתגבר הסטרא אחרא מאד שהם הכפירות ובלבול המוחין. וכל זה מחמת שעדיין לא תקנו את הכלח המסדר הנל, והמוחין יורדין בחפזון שלא כסדר. וזה הוא תוקף הנס של הגאולה של פסח שהשם יבתרך עשה עמנו חסד נלא ונורא מאד שאנו זוכין להארה גדולה כזאת שאין אנו ראוים לזה, על ידי אתערותא דלעילא. כי בלא זה לא היה אפשר להגאל בשום אופן. כי אי אפשר לקבל אז המוחין כסדר על ידי כח המסדר הנ"ל מחמת שבמצרים נאחזו בהם הקליפות מאד. וכבר מבואר בהתורה הנ"ל שאי אפשר לזכות לתקן את הכח המסדר הנ"ל שעל ידו משיגין אמצעותא דעלמא שהוא אור האין סוף, כי אם כשיודין תחלה לעמקי הקליפות להעלות ניצוצי השמחה שהם ניצוצי הקדושה לבררם משם שזהו בחינת מי יימר הנאמר שם בהתורה הנ"ל עיין שם היטב. אבל עכשיו בששעת גאולה הראשונה בשעת יציאת מצרים אז אי אפשר להתחיל כסדר לבר תחלת ניצוצי הקדושה מעמקי הקליפות על ידי עשיית המצות בשמחה, ולעלות אחר כך בבחינת הנאמרים בהתורה הנ"ל. עד שיזכו לתקן המסדר והמיישב עד שיזכו על ידי זה להשיג אמתת השגת אלקותו יתברך. כי אז במצרים נאחזו בהם הקליפות מאד. ולא היה להם כח להעלות השכינה לגלותה בהדרגה כסדר. על כן הפליא השם יתברך חסכו עמנו והאיר עליהם התגלות אלקותו בהארה נפלאה שלא בהדרגה ושלא כסדר. ועל ידי זה נתבטלו הקליפות ויצאו שכינה וכנסת ישראל משם. וההארה העליונה הבאה מלמעלה בפסח שאז עדיין אין זוכין להמשיך הכח המסדר והמיישב מבחינת כתר כנ"ל. זאת ההארה היא בחינת מצה שהוא בחינת מוחין גדולים מאד. כי בבחינת חימץ שהוא בחינת חימוץ המוח שם נאחז אז הסטרא אחרא מאד מחמת דעדיין לא זכו להמשיך בחינת כח המסדר והמיישב את המוחין מבחינת כתר וכנ"ל:

אות יב

אבל אחר כך אחר יום ראשון של פסח נסתלק הארה הגדולה הזאת, ולא נשאר רק הרשימו ואז מתחילין לקבל המוחין בהדרגה כסדר על ידי ספירת העומר כידוע. עד שזוכין בשבועות על ידי קבלת התורה לתקן גם המסדר והמיישב את המוחין. כי נמשך עליהם הארה מכתר עליון כנ"ל, שאין זוכין לזה כי אם על ידי מצות ומעשים טובים בשמחה שזהו בחינת קבלת התורה וכנ"ל. ועל כן אז צריכין להביא שתי הלחם מחמץ

דיקיא כמו שכתוב (ויקרא כ"ג) חמץ תאפינה. כי אז מעלין בחינת החמץ לשרשו העליון בקדושה העליונה שהוא בחינת כח המסדר שהוא בחינת המתן בחינת כתר שזהו בחינת חמץ שנעשה על ידי המתנה ושהיה וכו' כנ"ל:

אות יג

וזהו החילוק שבין ישראל לעובדי כוכבים. כי בישראל נאמר (דברים ז') כי אתם המעט מכל העמים שאתם ממעיטין עצמיכם כשאני משפיע לכם טובה (כמובא בפירוש רש"י). שכשהשם יתברך מאיר עליהם הארת התנוצצות אלקותו יתברך. אינם רודפים לחקור אחר חקירות וידיעות וחכמות. רק הם מתחזקים באמונה ורודפים אחריו מיד בבחינת (שיר השירים א') משכני אחריך נרוצה שתיכף כשהשם יתברך מתחיל למושכם אליו, אזי תיכף הם רצים אחריו. וכמו שפירש רש"י שם אני שמעתי משלוחיך שאתה רוצה למשכני אליך ואני תיכף רצתי אחריך וכו'. ותכיף כשישראל מתחילין לרדוף אחריו יתברך אזי השם יתברך עושה עצמו כמו מי שבורח ומסתיר ומעלים עצמו בבחינת (שם ח') ברח דודי וכו' בבחינת (שם ה') פתחתי אני לדודי ודודי חמק עבר וכו'. ואחר כך צריכין להתחיל בהדרגה כסדר לרדוף אחיו ולבקשו לעבדו בעודות ובמעשים טובים בשמחה עד שנזכה למוצאו בהתגלות נפלא יותר ויותר, שכל זה הוא בחינת פסח ושבועות כנ"ל. כי על ידי מעשיהם הטובים בשמחה זוכין לתקן המסדר והמיישב, ואזי זוכין למה שזוכין היינו בחינת השגת הט' היכלין וכו' הנ"ל. וזהו בחינת (שמות כ"ד) כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע שהקדימו נעשה לנשמע. ולכאורה איאפשרלהבין הדבר כלל איך אפשר לעשו"ת קודם שישמעו. האמת שהתורה שבחה ~ אותם על זה שמגודל תשוקתם להשם יתברך הקדימו נעשה לנשמע כמבואר בדברי רז"ל (שבת פרק ח') גודל שבח ישראל בזה. אבל אף על פי כן קשה הדבר מאד איך יצוייר ענין זה. ואיך עולה על הדעת לעשו"ת קודם שנשמע. אך באמת בהתורה גופה מבואר הענין היטב. כי מבואר בפסוק שתשובתם היתה כך. כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע. נמצא שאמרו מה שידבר ה' יעשו וכו'. נמצא שבאמת הם עושין אחר שישמעו דברי ה'. כמבואר בפסוק כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע. אך לפי זה קשה אם כל מה מעלתם שהקדימו נעשה לנשמע הלא כבר הקדימו לומר שיעשו מה שידבר ה' כנ"ל. אך באמת הענין מבואר היטב על פי הנ"ל. דהיינו שישראל אמרו שהם אינם רוצים לחקור שום חקירה בטעמי המצות ובדרכי השגתו והנהגותיו יתברך, רק כל אשר ידבר ה' נעשה מיד תיכף בלי שום שאלה וחקירה כלל. ואחר כך ונשמע, כי נשמע לשון הבנה בלב כמבואר בפירוש רש"י ובדברי רז"ל בכמה מקומות. היינו שישראל אמרו, שכל אשר ידבר ה' יעשו מיד כפי

אשר יצא מפי משה רבינו בלי שום חקירה ושאלה אחר שום טעם כלל. ואחר כך על ידי זה ונשמע, כי על ידי עשיית המצות באמת בתמימות בשמחה זוכין אחר כך להשיג מה שמשיגין על ידי שזוכין לתקן בחינת הכח המסדר שהוא בחינת כתר וכו' כנ"ל. ששם מקור השמחה כידוע וזה גודל מעלת ישראל. ועל כן באמת זכו על ידי זה לשני כתרים שהם בחינתשמחה כמו שאמרו רז"ל (שם) שבשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע ירדו מלאכים ונתנו שני כתרים בראש כל אחד וכו' שנאמר ושמחת עולם על ראשם. כי אלו ההשגות והעדיין שזכו על ידי נעשה ונשמע הם בחינת כתרים בחינת שמחה בחינת ושמחת עולם על ראשם. כי זכו לבחינת כתר שהוא בחינת המסדר והמיישב כנ"ל:

אות יד

אבל העובדי כוכבים האפיקורסים הם מזוהמת הנחש מפגם עץ הדעת טוב ורע שאינם בני אמונה, וקודם שעושים שום עובדא טובה והם משוקעים עדיין בתאוותיהן הרעות הם רוצים תיכף להשיג בשכלם המגושם בת~ אות להשיג חקירות בידיעת אלקותו יתברך. והם רוצים להקדים הנשמע לנעשה. שבתחלה יגלה להם השם יתברך כל סודותיו ויגלה להם כל דרכי הנהגותיו וטעמי כל המצות ואז אפשר היו מרוצים לעשו"ת איזה מצוה. כי בודאי אם היו רואים אור המצוה בשרשה שהיא מאירה בכל העולמות והיא תכלית כל התענוגים שבעולם ולמעלה מכל התענוגים. למעלה מכל הטובות וההצלחות וכו' וכו'. בודאי מי פתי יסיר הנה שלא ירצה לקבל טוב נפלא ונצחי כזה. בפרט שיכולין לקנותו בדמים קלים לזכות בעד גדול אחד לקנות ציצית לטליתו אשר כל העולם אינו יכול לקבל אור הציצית. כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא. כי אור כל מצוה ומצוה נעלה ונשגב מאד מאד. אשרי הזוכה לעשותם בשמחה כאראוי לנו לשמוח אשר זיכה ~ אותנו משה רבינו עליו השלום להצלחה אמתיית ונצחית כזאת וראוי לנו לומר אשרנו מה טוב חלקנו וכו' אשרנו וכו' בכל יום ויום בשמחה רבה נפלאה עד אין קץ ותכלית. כי אנו זוכיל להאמין בו יתברך ובמשה עבדו ובתורתו ובמצותיו הקדושים ולשמוח בהם על ידי האמונה לבד. ועל ידי זה נזכה אחר כך למה שנזכה. כל אחד לפי מדריגתו. אבל העובדי כוכבים הרשעים החוקרים ההולכים בדרכיהם אינם רוצים להאמין בסודות כונות המצות. ואומרים דברים בדויים על משה רבינו עליו השלום. ומפרשים טעמים של שטות והבל על מצותיו יתברך הקדושים והנוראים. כי הם רוצים להשיג ולהבין קודם המעשה שזהו עיקר פגם חטא עץ הדעת טוב ורע שהסיתו הנחש הקדמוני ואמר לו שהשם יתברך מטעה ~ אותו ח"ו. כמו שכתוב (בראשית ג') כי יודע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם וכו'. וזה עיקר הנסיון של ישראל שזכו על

יד זה לקבלת התורה על ידי שהקימו עשיה לשמיה דהיינו לעשו"ת ככל אשר ידבר ה' בלי שום שאלה וחקירה כלל, ואחר כך יזכו להבין כי מה שיזכו על ידי עבודתם כנ"ל. ועל כן על ידי זה זכו לכתרים הנ"ל בחינת שמחת עולם כי על ידי זה זוכין לבחינת כתר שהוא מקור השמחה כנ"ל:

אות טו

הכלל שעיקר תיקון כל העולמות הוא על ידי שמקדימין עשיה לשמיעה שזהו בחינת אמונה. דהיינו שמקדימין לעשו"ת כל המצות בשמחה גדולה עלידי האמונה לבד אף על פי שאין מבינין בהם שום טעם. ואז על ידי זה על ידי עשיית המצות בשמחה זוכה לעלות מעלה מעלה עד שזוכה להמשיך ברכת השכל ולתקן המסדר המיישב שהוא בחינת כתר. ואז זוכה על ידי הרדיפה והמעכב להשיג השגת הט' היכלין הנ"ל שעל ידי זה משיגין אלקותו יתברך שהוא אור האין סוף כנ"ל. כי אי אפשר להשיג שום השגה אמתיית בהשגת אלקותו יתברך כי אם כשזוכה לקבל ולהמשיך כח המסדר והמיישב שנמשך מבחינת כתר שהוא בחינת המונע והמעכב את המוחין שעל ידי זה עיקר השגת אור האיון סוף בבחינת מטי ולא מטי שעל ידי זה נשעין הט' היכלין הנ"ל כנ"ל. וזה הכח של המדבר והמיישב אין זוכין כי אם על ידי עשיה ועובדא דייקא דהיינו על ידי עשיית המצות בשמחה כנ"ל. ואז דייקא זוכה להשיג אור האין סוף על ידי הרדיפה והמעכב דייקא בבחינת מטי ולא מטי כנ"ל שזהו בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע. וזה התכלית אין מי שזוכה כי אם הצדיקים הגדולים במעלה מאד. כי אף על פי שהכל אומרים שתכלית הידיעה אשר לא נדע אבל אין מי שידע פירוש דבר זה בשלימות כי אם מי שאוחז בזה, דהיינו שזוכה לזה על ידי מעשיו הטובים כאשר הבנתי מפי רבינו "ל כמבואר בשיחותיו הקדושים. ואז כשזוכה לזה אז הידיעה והעדר הידיעה הכל אחד כי על ידי שניהם דייקא נגמר הידינה וההשגה. כי שניהם אחד בבחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע שהלא נדע בעצמו שהוא העדר הידיעה הוא בעצמו הידיעה. ובאמת אין מי שיבין ענין זה בשלימות כי אם הזוכין לזה אשרי להם. כי הידיעה והעדר הידיעה הם בחינת הרדיפה והמעכב שבאמת שניהם אחד. כי על ידי שניהם דייקא נמשך ההשגה בבחינת מטי ולא מטי. ועל כן באמת ההשגה הזאת הוא בחינת השגת הט' היכלין הנ"ל דלית מאן דקיימא בהו ולא מתדבקין ולא ידיעין וכו' שזהו בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע כנ"ל. ומי שזוכה להשגה זאת הוא מתקן חטא אדם הראשון ומבטל סטרא דמותא שהוא הסטרא אחרא שהוא בחינת הכפירות שהם בקשו חשבונות רבים שנמשכין מפגם עץ הדעת שעיקר הפגם היה בבחינת בקשו חשבונות רבים. כמו שפירש רש"י על פסוק

(קהלת ז') עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים. שזה נאמר על חטא אדם הראשון עיין שם. כי עיקר חטא אדם הראשון היה הסתלכ במה דלא הוו לי' רשו כמובא בזוהר הקדוש. הינו כנ"ל כי הוא לא זכה עדיין תקן הכח המסדר והמיישב וכו' כנ"ל. על כן היה צריך לבלי להחמיץ מוחו בהשגתו ולבלי לרדוף כלל להשיג ולחקור במה שאין לו רשו"ת רק להאמין בהשם יתברך לקיים המצוה שמצוה עליו לבלי לאכול מעץ הדעת. והוא עבר על זה והרהר אחר השם יתברך ואחר מצותיו ואכל מעץ הדעת והסתכל במה דלית לי' רשו לאסתכלא ועל ידי זה נגזר עליו מיתה לדורות. כי על ידי שאכל מעץ הדעת טוב ורע ורצה לידע שורש הטוב והרע קודם שתיקון את הכל המסדר וכו' על ידי זה נפל לכפירות כמו שאמרו רז"ל. כי היה בחינת נרגן מפריד אלוף שהפריד אלופו של עולם הוא בחינת כתר שנקרא פלא בחינת אלף כידוע. דיהינו שעשה פירוד בין בחינת הדעת ובין בחינת הכתר שהפריד הרדיפה מהמעכב. ועל ידי זה נפל לגמרי ונשבר ונתבטל הדעת וההשגה לגמרי עד שאי אפשר להבין שום השגה שלימה בבחינת מטי ולא מטי הנ"ל כי אם ממעט דמעט הצדיקים הגדולים שזכו לזכך עצמן מזוהמת הנחש לגמרי שהם מתקנין חטא אדם הראשון. כי זוכין לעשו"ת מצות בשמחה באמונה לבד כנ"ל עד שזוכין על ידי זה להשיג השגת הכתר לתקן בחינת המסדר והמיישב הנ"ל שעל ידי זה נעשין הט' היכלין הנ"ל שעל ידי זה משיגין אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי וכ' כנ"ל:

אות טז

וזהו (שמות ל') כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם וכו' היינו כשתרצה למנות את ישראל ואז צריכין שמירה ותיקון שלא ישלוט סטרא דמותא ח"ו על ידי המנין כמו שכתוב (שם) ואל יהיה בהם נגף בפקוד ש~ אותם. כי המגפה בחינת מיתה שולטת ח"ו על ידי המנין. כי עיקר אחיזת הסטרא אחרא הוא סטרא דמותא הוא מבחינת מנין. כי הסטרא אחרא הוא בחינת בקשו חשבונות רבים כנ"ל. כי זה ידוע שהשם יתברך הוא למעלה מהמנין והמספר בבחינת לפני אחד מה אתה סופר. וכל עיקר המנין והמספר שהוא בחינת ריבוי מתחיל אחר הבריאה. כי אחר הבריאה יש כמה גוונין ופרטים. ושם שייך מנין שהוא רק במקום הריבוי. וזה הדבר אי אפשר להשיג בשום דעת אנושי איך נמשך הריבוי שהוא בחינת מנין ומספר ממקור האחדות, דהיינו בחינת פעולות משתנות שנמשכין מאחד הפשוט יתברך. כי זה אי אפשר להשיג עכשיו בהדת כי אם באמונה לבד שממשיכין לנו הצדיקים הגדולים הנ"ל שזוכין להשגת הט' היכלין הנ"ל. כי אלו הצדיקים הזוכין להשגה זאת הם כוללין ומייחדין כלליות הבריאה שהוא בחינת

מספר ומנין שהוא בבחינת אחר הבריאה כנ"ל. הם כוללין הכל בקודם הבריאה בשורש האחדות. כי הם משיגין השגת אלקותו ואחדותו יתברך ויתברך בבחינת מטי ולא מטי בבחינת רדיפת ומעכב עד שנעשין אצלן ט' היכלין הנ"ל. ואלו הט' היכלין בשרשם למעלה הם גבוהים ונעלמים מאד מאד בתכליתה העלם.כי הם בחינת אורות הצחצחות הם למעלה מהספירות כי לית מאן דקיימא בהו ולא מתדבקין ולא ידיעין וכו' כנ"ל. אבל אף על פי כן מחמת הרדיפה והמעכב הנ"ל. על ידי זה מכה הרדיפה בהמעכב עד שנעשין כביכול בחינת היכלות בההשגה בבחינת מספר ומנין כי הם ט' היכלין. ואלו הט' היכלין שורש כל הספירות הם שורש המספר והמנין. כי אלו הט' היכלין אם אורות הצחצחות שהם שורש הספירות כידוע שמשם נמשכין כל המספרים שבעולם שהם בחינת כלליות הבריאה כנ"ל. ועל כן הם במספר ט' היכלין. ט' דייקא. כי מספר תשעה הוא שורש כל המספרים שבעולם כידוע בחוש שהמספר כלה אצל תשעה. כיא אחר תשעה חוזר המספר למקור האחדות שהוא עשרה. שהוא בחינת אחד. כי עשרה הוא עשירית אחד וכן הולך המספר עד תשעה עשיריות ואחר כך חוזר ונכלל באחד שהוא מאה אחת. וכן לעולם כידוע. נמצא שעיקר שורש המספר הוא תשעה. ואחר כך חוזר ונכלל באחדות. כי כן הדבר באמת שהמספר והמנין חוזר ונכלל תמיד באחדותו יתברך שזה עיקר תיקון כל העולמות. כי באמת שורש המספר נמשך מאחדותו יתברך על ידי בחינת ט' היכלין הנ"ל שנעשין על ידי הרדיפה והמעכב הנ"ל שהם בבחינת מטי ולא מטי רצוא ושוב רצוא ושוב שהם שבים ורצים תמיד ונכללין באחדותו יתברך ואינם נפרדים לעולם ממקור האחדות יתברך. ועל כן הם רק ט' היכלין. כי אחר שמגיעין לבחינת ט' היכלין הנ"ל אזי אל מקום שהם הולכים שם הם שבים ללכת ברצוא ושוב בבחינת מטי ולא מטי וחוזרים ונכללים באחדותו יתברך נמצא שאלו הט' היכלין שהם שורש כל המספרים שבעולם הם מקושרים ומיוחדים באחדותו יתברך. ומי שזוכה להשגה זאת אזי נתבטלין כל הכפירות ונתבטל סטרא דמותא שהוא בחינת בקשו חשבונות רבים שהם החקירות והכפירות הנמשכין מהריבוי. כי זה הצדיק שזוכה להשגה זאת זוכה לכלול כל המספרים והמנין שהם באים אחר הבריאה, לכלול הכל במקור האחדות על ידי השגת הט' היכלין הנ"ל כנ"ל:

וזהו בחינת מצות שקלים לצורך קרבנות צבור וקטרת ומלאכת המשכן. כי על ידי מצות שקלים שמביאין מהם קרבנות וקטרת על ידי זה נמשך שמחה בחינת קטרת ישמח לב כנ"ל וכן בקרבנות כתיב שמחה כמו שכתוב (דברים י"ב) ושמחתם בכל משלח ידכם. וכן בפסוקים הרבה שעל ידי השמחה הזאת של קרבנות וקטרת שזהו בחינת עשיית המצוה

בשמחה על ידי זה מעלין הקדושה מהקליפות עד שזוכין להשגת ט' היכלין הנ"ל כנ"ל, ואזי כשזוכין להשגה זאת נתבטל סטרא דמותא והכפירות הנאחזין בהמנין והמספר כי נכלל המספר והמנין באחדותו יתברך כנ"ל.ועל כן צותה התורה ליתן שקלים לצורך קרבנות וקטרת בעת המנין כדי שלא יהיה בהם נגף בפקוד ~ אותם. כי נתבטל סטרא דמותא שהוא הסטרא אחרא הנאחז בהמנין הוא נתבטל על ידי השקלים שהם לצורך הקרבות וקטרת שהם בחינת עשיית המצוה בשמחה שעל ידי זה נכלל המנין באחדותו יתברך על ידי השגת הט' היכלין הנ"ל כנ"ל:

אות יז

וזה בחינת מחצית השקל. מחצית השקל דייקא בחינת מחצית השקל תרומה לה'. כי השגה הנפלאה הזאת שהם השגת הט' היכלין הנ"ל שזוכין על ידי השקלים שהם בחינת עשיית המצוה בשמחה. זאת השגה היא בבחינת מחצית השקל שזהו בחינת מטי ולא מטי. בבחינת רדיפה ומעכב. שצריך לעמוד על המשקל תמיד. כי אם ירדוף להשיג יותר מהראוי לפי בחינתו תתבטל ההשגה לגמרי כי יבוי השמן גורם כיבוי הנר. ואם יעכב וימנע ההשגה לגמרי גם כן לא ישיג כלל.על כן זאת ההשגה היא בבחינת מחצית השקל. וצריך תמיד להכריע המשקל למעלה לכלול באחדותו יתברך תמיד ברצוא ושוב בבחינת מחצית השקל תרומה לה'. אשרי הזוכה לזה. ועל כן נצטוו ליתן שקלים בעת הקמת המשכן. כי כל חדרי המשכן ובית המקדש וכליהם, כולם הם בחינת כלים והיכלות דקדושה שנמכין מהיכלין העליונים ששורש כולם הם בחינת הט' היכלין הנ"ל שעל ידם עיקר השגת אלקותו שזוכין להם על ידי עשיית המצוה בשמחה שזהו בחינת מצות שקלים כנ"ל. על כן נצטוו ליתן שקלים בשביל בנין המשכן. כי המשכן שהוטא בחינת היכלין הנ"ל נבנה ונעשה על ידי עשיית המצוה בשמחה שהוא בחינת שקלים כנ"ל. וכן מבואר בהתורה הנ"ל על פי מקדש ה' כוננו ידיך. שמקדש הוא בחינת ברכת השכל כמבואר שם עיין שם. כי עיקר השגת אלקות היה בבית המקדש והמשכן. כמו שכתוב (שמות כ"ה) ונועדתי לך שם וכו':

אות יח

ועל כן אחר פרשת שקלים קורין פרשת זכור שהוא בחינת מחיית עמלק והמן ימח שמו שהם בחינת הכפירות של המחקרים שהם עיקר זוהמת הנחש בחינת סטרא דמותא. ועל כן רצה המן בתוקף אחיזתו שם בהכפירות שאלו שהם סטרא דמותא, על כן רצה ח"ו להתגבר להמית ולהשמיד ח"ו את כל ישראל. והשם יבתרך בעצמו הפר עצתו וקלקל מחשבתו ומחה ~ אותו מן העולם על ידי כח השקלים של ישראל שהם בחינת עשיית

המצוה בשמחה. שעל ידי זה נתבטלין כל הקליפות כנ"ל. וכמו שאמרו רז"ל (מגילה יג") רשע כבר קדמו שקליהם לשקליך. היינו כנ"ל

אות יט

ואחר כך קורין פרשת פרה שהיא מטהרת מטומאת מת. כי פרשת פרה אדומה מגלה לנו שאי אפשר להשיג ולהבין שום טעם במצות הבורא יתברך שמו. ואסור להרהר בזה כלל כמו שכתוב (במדבר י"ט) זאת חוקת התורה וכמו שפירש רש"י שם לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל מה מצוה הזאת ומה טעם יש בהם לכך כתוב חוקה לומר חוקה חקקתי גזירה גזרתי אין לך רשו"ת להרהר אחריה. וזאת המצוה של פרה אדומה לא ללמד אעל עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא, לגלות ולהורות על כל מצות התורה שאסור להרהר אחר טעמים כלל. ועל כן גם שאר המצות נקראים חוקים כמו שכתוב והחוקים והתורות ופירש רש"י גם שם כגון אכילת חזיר ולבישת שעטנז וכו' שאומות העולם מונין את ישראל כי אין בהם שום טעם וכו'. כי באמת טעמי המצות נעלמים ונסתרים ואי אפשר להשיגם בעת אנושי כלל. רק צריכין לקיימם באמונה בלבד להאמין בה' ובמשה עבדו כמו שכל שראל מאמנים בפשיטות בלי דרכי החכמות והשטות שלהם שרוצים לחקור ולהבין איך דיבר השם יתברך עם משה. שאסור להעלות על הכתב מכל שכן על הפה דבריהם ודעותיהם הזרות והסרוחות והמטונפות המלאים קיא צואה יותר מבית הכסא. ואין סרחון וריח רע גרוע מהם בעולם. ועל כן מצות פרה אדומה מטהרת מטומאת מת. כי פרשת פרה הוא בחינת אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני (קהלת ז') כי היא מטהרת טמאים ומטאת טהורים שזה וודאי אי אפשר להשיג ולהבין בשום דעת אנושי כלל. והיא דייקא מטהרת מטומאת מת. שעיקר הטומאה היא בחינת חקירת המחקרים והכופרים הם סטרא דמותא, כי הם עיקר זוהמת הנחש כנ"ל. ועל כן על ידי מצות פרה שהיא בחינת חוקת התורה שמגלית לנו שהתורה היאר בחינת חוקה בחינת אמרתי אחכמה והיא רחוקה בחינת חוקה חקקתי גזירה גזרתי אין לך רשו"ת להרהר אחריה, על ידי זה נטהרין מטומאת מת. כי על ידי זה נתבטל סטורא דמותא על ידי שמאמינים בהשם יתברך ובמצותיו ואין חוקרין אחר שום טם כלל רק מקיימין ~ אותם בדרך חוקה לבד שזה עיקר האמונה, ועל ידי זה דייקא זוכין לשמחה שעל ידי זה משיגין הט' היכלין הנ"ל בבחינת מטי ולא מטי ששם נכלל הרדיפה והמעכב יחד באחדות גדול ושם נכללין ונתיחדין כל הפכיים יחד, וכולם נכללין באחדותו יתברך ששם שורש סוד פרה אדומר שהיא בחינת שני הפכים בנושא אחד. כי מטהרת טמאים ומטמאת טהורים שזה נמשך מסוד בחינת הרדיפה והמעכב הנ"ל, שעל ידי שפגם בו אדם הראשון

והפריד הרדיפה מן המעכב על ידי אכילת עץ הדעת וכו', על ידי זה המשיך המיתה והטומאה בעולם. ומשם כל ההפכים שבעולם. ומשם כל הקשיות הם בחינת הפכיים. כגון קשיות הידיעהוהבחירה וכיוצא בזה שאי אפשר להבין אלו הקשיות מחמת שלפי דעת אנושי של עכשיו נראים כשני נפכים בנושא אחד. אבל אנו מאמינים שבאמת הכל נכון וצדק ובאמת אינם שני הפכים כלל. רק שמחמת חטא אדם הראשון ומחמת גשמיותינו וחטאתינו של עצמינו על די זה אי אפשר להבין בשכלינו איך נכללים אלו ההפכים יחד. וכל זה נמשך מפגם הפירוד שגרם אדם הראשון בהשגתו בין הרדיפה והמעכב. ועיין בתיקונים בענין חטא אדם הראשון ותבין עתה קצת. ועל כן על ידי מצות פרה דייקא שאנו מקיימין מצותיו אף על פי שיש בה שני הפכים שהיא מטהרת טמאים ומטמאת טהורים שזה אי אפשר להבין בודאי, ואף על פי כן אנו מקיימין ~ אותה באמונה לבד, על ידיז ה אנו ממשיכין עלינו אמונה לקיים כל מצותיו וחוקותיו בלי שום טעם כלל ועל ידי זה נטהרין מטומאת מת שהוא בחינת החקירות והכפירות הנ"ל. כי על ידי שמקיימין המצות באמונה לבד שזה עיקר השמחה כנ"ל, על ידי זה נכללין בבחינת הט' היכלין הנ"ל ששם נכללין כל ההפכים יחד שלעתיד תתגלה השגה זאת ויראו שונאינו ויבושו ואנחנו נגיל ונששיש בה' כמו שכתוב (ישעיה מ"א) ואתה תגיל בה' בקדוש ישראל תתהלל:

אות כ

ואחר כך קורין פרשת החדש. כי כל זה הוא סוד קידוש החדש שהוא בחינת תיקון הלבנה מפגימתה. כי חמה ולבנה שווים נבראו. כמו שכתוב (בראשית א') את שני המאורות הגדולים. וכמו שאמרו רז"ל (חולין ס'). אך על ידי קטרוג הירח שאמרה אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד על ידי זה נתמעטה. ועל ידי מצות קידוש החדש על ידי זה אנו עוסקין בתיקונה למל~ אות פגימת הלבנה וכו'. וכל זה נמשך מבחינת הנל. דהיינו זה שזוכה להשיג השגות הנ"ל על ידי הרדיפה והמכב בבחינת מטי ולא מטי שזהו בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע כנ"ל, זה זוכה למל~ אות פגימת הלבנה שהוא בחינת קידוש החדש כנ"ל, כי חמה ולבנה אורם נמשך מבחינת האין סוף שהוא למעלה מנפש רוח נשמה וכו' כנ"ל בהתורה הנ"ל. כי משם עיקר האור של כל המאורות שבכל העולמות, ומחמת שזה האור אי אפשר להשיג כי אם על ידי שני בחינות הנ"ל שהם הרדפה והמעכב כנ"ל, על כן משני בחינות אלו נמשך ונשתשל בחינת שני המאורות הגדולים שהם חמה ולבנה שהם נמשכין משני בחינות אלו שהם בחינת הרדיפה והמעכב ששניהם נכללין יחד, ועל ידי שניהם דייקא משגין אור האין

סוף בבחינת מטי ולא מטי וכו' כנ"ל. כי חמה הוא בחינת ידיעה שהוא בחינת רדיפה הנ"ל היינו רדיפת המוחין כנ"ל. ולבנה הוא בחינת העדר הידיעה שהוא בחינת המעכב הנ"ל. כי שמש ידע מבואו, אבל לבנה לא ידע מבואו כמו שאמרו רז"ל (ראש השנה כ"ה), נמצא כי חמה הוא בחינת ידיעה בחינת שמש ידע מבואו. אבל לבנה לא ידע מבואו זה בחינת העדר הידיעה שהוא בחינתהמעכב הנ"ל. ובאמת שניהם שווין בבחינת שני המאורות הגדולים. כי בשרשם הכל אחד כי נכללים ביחד הרדיפה והמעכב שהם בחינת ידיעה והעדר הידיעה. כי דייקא על ידי שניהם יחד משיגין אור האין סוף כנ"ל, ועל כן החמה ולבנה נמשכין משני בחינות אלו כנ"ל נבראו שניהם שווין והיו שניהם גדולים. כי באמת שניהם שווין מאחר שעל ידי שניהם יחד דוקא משיגין אור האין סוף כנ"ל אך על ידי קטרוג הירח שאמרה אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד. כי נתקנאה בחמה ופגמה הפגם שפגם אדם הראשון שלא רצה להמתין שעה אחת עד שיהיה ראוי להשיג מה שישיג. ורצה לידע ולהסתכל תיכף במה שאין לו רשו"ת ועל ידי זה נתמעטה השגתו לגמרי וזהו בעצמו בחינת פגם הירח שנתקנאה בהחמה שנמשכת אורה מבחינת הידיעה. ואורה של הלבנה נמשכת מבחינת המעכב הנ"ל. על כן לא רצתה להמתין ולהאמין שיהיו שניהם שווין, ואמרה אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד. כי לא רצתה להאמין שהרדיפה והמעכב נכללין שניהם יחד ועל ידי שניהם יחד דייקא משיגין השגת אלקותו יתברך, ועל ידי זה נתמעטה. ועל כן עיקר תיקון הבנה למל~ אות ~ אותה מפגימתה הוא על ידי בחינת הנ"ל, דהיינו על ידי השמחה של מצוה שעל ידי זה זוכין להשיג אור האין סוף על ידי הרדיפה והמעכב על ידי שנים יחד דייקא כנ"ל. ואז נכללין החמה ולבנה ביחד ונמשך עליהם אורם בשוה בבחינת את שני המאורות הגדולים וכנ"ל. וזהו בחינת סוד העיבור שלא נמסר כי אם לגדולי ישראל. כי זה הסוד נמשך מסוד השגת הט' היכלין הנ"ל על ידי הרדיפה והמעכב כנ"ל, שאין מי שיזכה לזה כי אם גדולי גדולי הדור. ועל כן נוהגין לשמוח מאד בשעת קידוש הלבנה כמו שכתוב בשלחן ערוך שנוהגין לעשו"ת ריקודין ומחולות וכו'. כי עיקר תיקון פגימת הלבנה הוא על ידי שמחת המצוה וכו' כנ"ל. וזה שאנו אומרים ששם ושמחים לעשו"ת רצון קונם. וכן אומרים בברכת המאורות בשבת שמחים בצאתם וששים בבואם כי עיקר המאורות הוא על ידי השמחה שעל ידי זה דיקיא זוכין להשיג אלקותו יתברך על ידי הרדיפה והמעכב נ"ל שעל ידי זה נתתקן פגימת הירח וכנ"ל. ועל כן מצות קידוש החודש היא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל. כי עיקר מצות קידוש החודש שהוא תיקון הירח תלוי בשמחה כנ"ל שזהו שורש כל המצות שבתורה בחינת פקודי ה' ישרים משמחי

לב. ועל כן נצטוו במצוה הזאת בשעת יציאת מצרים כמבואר שם בפרשה. כי עיקר יציאת מצרים הוא על ידי השמחה שעל ידי זה יוצאין מן הגלות כמו שכתוב כי בשמחה תצאו כנ"ל:

אות כא

וזה בחינת חצות לילה שאז היה עיקר גאולת מצרים כמו שכתוב (שמות י"א) כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים. כי יום ולילה הם בחינת חמה ולבנה שרשם נמשך משני הבחינות הנ"ל. שהם בחינת הרדיפה והמעכב הנ"ל שעל ידי שניהם יחד דייקא משיגין השגת אלקותו בבחינת מטי ולא מטי בבחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע כנ"ל. ועל כן שם נכללין יום ולילה יחד שזהו בחינת (זכריה י"ד) והיה יום אחד הוא ידוע לה' לא יום ולא לילה והיה לעת ערב יהיה אור. כי לעתיד נזכה להשגה זאת שנמשכת על ידי כלליות הרדיפה והמעכב ביחד כנ"ל, ששם נכללין לילה ויום יחד כנ"ל. ועל כן יהיה אז יום אחד אשר הוא לא יום ולא לילה. כי שם הוא למעלה מהזמן, ושם נכלל יום ולילה יחד כנ"ל. וזהו והיה לעת ערב יהיה אור. כי עיקר השגת האור שהוא אור האין סוף הוא על ידי המסדר והמיישב שהוא בחינת המעכב הנ"ל שהוא בחינת חשך בחינת (תהלים י"ח) ישת חשך סתרו. שזה החשך הוא למעלה מכל האורות. כי על ידי זה משיגין אור האין סוף כנ"ל, וזהו והיה לעת ערב יהיה אור. כי עיקר השגת האור אין סוף הוא על ידי המעכב שהוא המסדר והמיישב שהוא בחינת חשך העליון כנ"ל. ועל כן גם בסדר הבריאה קדשם החשך לאור כמו שכתוב ויהי ערב ויהי בקר וכו' ברישא חשוכא והדר נהורא (שבת ע"ז) כי אי אפשר להשיג האור כי אם על ידי החשך בבחינת (קהלת ב') כיתרון האור מן החשך. כי כל האורות נמכין מאור האין סוף שאי אפשר להשיגו אלא על ידי בחינת החשך שהוא בחינת המעכב בחינת העדר הידיעה. דהיינו כשיש לו זה הכח במוחו שיודע בעצמו שאינו יודע כלל. כי אי אפשר להשיג זה האור כי אם כשיש לו כח המסדר שהוא כח המעכב כדי שיעכב מוחו בשעת רדיפה שלא יכנוס במה שאין לו רשות, אז דייקא יכול להשיג מה שישיג בבחינת מטי ולא מטי וכו' כנ"ל. וזה בחינת חצות שהנקודה האמתיית של חצות לילה קשה להשיג. עד שאמרור ז"ל (ברכות ג') שאפלו משה לא ידע חצות אימת וכו'. כי בחצות הלילה אז מתחיל להצנוצץ אור היום. היינו שאז נמשך התגלות אלקותו יתברך שהוא בחינת אור האין סוף שהוא שורש של כל המאורות שנתגלה בחצות דייקא. כי אז נכללין לילה ויום יחד שהם בחינת הרדיפה והמעכב ששניהן נכללין יחד שעל ידי זה דייקא משיגין אורו יתברך. ועל כן אז הוא זמן יציאת מצרים שאז נתגלה אלקותו יתברך בבחינת כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים.

דהיינו שאז בחצות כביכול השם יתברך בעצמו יוצא ומגלה עצמו שעל ידי זה יוצאין ממצרים שהם כלל כל הגליות. כי הקליפת שהם הכפירות שהם עיקר הגלות נתבטלין ונכנעין על ידי התגלות אלקותו שנתגלה בחצות דייקא שאז בעת הנקודה של חצות לילה אז נכללין החשך והאור יום ולילה יחד שהם בחינת הרדיפה והמעכב שנכללין יחד. שעל ידי זה נתגלה השגת אלקותו כנ"ל. וזאת הנקודה אי אפשר להשיג. ועל כן אמרו רז"ל (שם) שגם משה לא ידע חצות אימת. כי זהו בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע. שזה אי אפשר להשיג איך נכללין הידיעה והעדר הידיעה יחד ואי אפשר לכוין הרגע והנקוה שם נכללין שניהם יחד, שזהו בחינת חצות כנ"ל. ועל כן נסמך פרשת כחצות הלילה וכו' לפרשת קידוש החודש. כי שניהם בחינה אחת. כי זהו גסכ ן סוד העיבור שהוא סוד קידוש החודש למל~ אות פגימת הלבנה עכל ידי זה הסוד ששם נכללין חמה ולבנה יחד וכו' כנ"ל:

אות כב

וזהו שאמרו רז"ל (שם) מכדי משה לא ידע חצות אימת ודוד ידע. אלא כנור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד וכו'. כי משה הוא בחינת חמה בחינת פני משה כפני חמה (בבא בתרא ע"ה). ודוד הוא בחינת לבנה, כי מלכות דוד נמשל ללבנה כידוע, ומאחר שמשה לא השיג בחינת הנקודה של חצות איך אפשר לדוד להשיג ומסיק אלא כנור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד וכיון שהגיע חצות לילה היה מנגן מאליו, ועל ידי זה היה יודע חצות אימת. כי כנור הוא בחינת שמחה שנמשכת על ידי עשרה מיני נגינה כמו שכתב רבינו ז"ל בפסוק עלי עשור ועלי נבל עלי הגליון בכנור כי שמחתני ה' בפעלך. היינו בחינת שמחה של מצוה שנמשכת מכנור של דוד שעל ידי זה זוכין להשיג אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי על ידי הרדיפה והמעכב שעל ידי זה היה יודע חצות אימת כי זה הוא סוד חצות לילה סוד קידוש החודש כנ"ל:

אות כג

ועל כן דוד דייקא זכה לזה. כי דוד הוא בחינת מלכות משיח והוא בחינת אתערותא דלתתא בבחינת (תהלים נ"ז) עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר. ודרשו רז"ל (ברכות ד') אני מעורר השחר ואין השחר מעורר ~ אותי. דהיינו שזכה לאתערותא דלתתא קודם אתערותא דלעילא. (וכמו שפירש הטורי זהב בתחלת אורח חיים עיין שם) כי משה רבינו הוציא את ישראל ממצרים שהיא גאולה הראשונה, שאז היה קודם קבלת התורה שההכרח היה לגואלם על ידי אתערותא דלעילא לבד כנ"ל. ומחמת זה אז נאסר החמץ. ומחמת זה אמר כחצות כי אי אפשר להשיג נקודת חצות שהוא נקודת תכלית העליה הנ"ל מחמת היה קודם קבלת התורה שלא זכו ישראל עדיין לבחינת אתערותא

דלתתא בשלימות כנ"ל. וזהו (שמות י"ב) ויאפו את הבק אשר הוציאו ממצרים עוגות מצות כי לא חמץ כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וכו'. וכל זה היה בעת נקודת חצות לילה שאז היה עיקר הגאולה. וב~ אותה הנקודה היה תלוי בגאולתם שאם היה מתמהמה הגאולה עוד רגע אחת היו נשקעים שם ח"ו כמבוא בספרים. ומשם נמשך איסור חמץ בפסח שאסור במשהו שהוא סוד משהו הנ"ל שלא יכלו להתמהמה עוד אפילו משהו שמחמת זה נאסר החמץ כמבואר שם בפסוק גופי' שזהו סוד איסור חמץ כמו שכתוב ויאפו את הבצק וכו' עוגות מצות כי לא חמץ כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה. וכל זה היה בעת חצות לילה שאז היה עיקר הגאולה כנ"ל. כי עיקר התגלות אלקותו יתברך הוא בבחינת חצות לילה שאז נכלל לילה ויום יחד שהם בחינת הרדיפה והמעכב כנ"ל ומחמתש אז לא זכו עדין לבחינת כתר ולא זכו עדיין לתקן בחינת המעכב מחמת שלא היה להם אתערותא דלתתא בשלימות. על כן הוצרכו לצאת בחפזון ונאסר החמץ אז באיסור חמור מאד. כי כשההארה וההשגה נמשכת מלמעלה בלי אתערותא דלתתא צריך לרוץ אחריו יתברך בחפזון גדול ולבלי להחמיץ מוחו ולייישב דעתו כלל. כי אם ירצה אז ליישב דעתו יהיה נכשל ויפול מאד מאד כמו אדם הראשון שחטא בזה שרצה תיכף לחקור וכו' כנל מאחר שההשגה גדולה וששגבה מאד מאד מכלי המוחין שלו, מאחר שיורדת מלמעלה בלי אתערותא דלתתא. ועל כן צריכין לאכול אז מצה דייקא שהוא בחינת חפזון בחינת הארה העליונה הגבוה מאד. והמצה בעצמה היא אסוותא כמו שכתוב בזוהר הקדוש. כי על ידי זה בעצמו שאנו אוכלין מצה שבעת ימים ונזהרין מחמץ מבמשהו, על ידי זה אנו שומרין אותמוחנו לבלי להרהר אחרי מדותיו ולבלי להסתכל במה שאין לנו רשות, ועל ידיז ה בעצמו נעשה בחינת אתערותא דלתתא עד שאזו זוכין לקבל אחר כך המוחין בהדרגה כסדר. ועל כן אחר פסח הותר החמץ. כי כשהמוחין יורדין כסדר על ידי אתערותא דלתתא אז כל אחד לפי בחינתו זוכה לבחינת כח המסדר והמיישב את שכלו, ואז אין צריכין חפזון.כי נמשך עלינו הארה מבחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע, ואז הותר ונתתקן החמץ קדושה על ידי כח המסדר והמיישב שנמשך עלינו שהוא הארת הכתר כנ"ל:

אות כד

כי אין בין חמץ למצה אלא משהו. שזה המשהו אי אפשר להשיג, שהוא סוד נקודת חצות לילה סוד קידוש החודש, סוד תכלית הידיעה אשר לא נדע. שזהו הסוד לא יתגלה עד שיבא משיח בן דוד במהרה בימינו, שאז תהיה הגאולה על ידי התורה על ידי אתערותא דלתתא, ואז יאיר עלינו הארת הכתר שישיג משיח בבחינת ועד עתיק יומין

מטא וכו' (דניאל ז') ועל כן אז נאמר כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכון וכו' (ישעיה נ"א). ואז יהיו נכללים משה ודוד ביחד, כיע משיח יהיה כלול משניהם שהם בחינת חמה ולבנה רדיפה ומעכב שהם בחינת דעת ואמונה כי המעכב הוא בחינת אמונה שהוא בחינת מלכות דוד. דהיינו שמעכב המוחין מרדיפתם רק לסמוך על אמונה, וכשזוכין שיהיו נכללין שנים יחד אז עיקר השכתגת אלקותו יתברך. שאז יהיה בימי המשיח שיהיה כלול משניהם ממשה ודוד כנ"ל, ואז יתתקן חטא אדם הראשון בשלימות. וכל זה נזכה על ידי עשיית המצות בשמחה, שעל ידי זה תהיה עיקר הגאולה, בחינת כי בשמחה תצאו. ועל ידי זה נזכה להשגה הנ"ל כנ"ל בהתורה הנ"ל. אשרי מי שיזכה לזה במהרה בימינו אמן:

אות כה

ונחזור לענין ראשון שכל זה הוא בחינת סוד נפילת אפים שאז הוא תכלית הזווג והיחוד שלמעלה שהוא בחינת השגת אור האין סוף על ידי כלליות הרדיפה והמעכב וכנ"ל, ועל כן אחר נפילת אפים אומרים קדושה דסידרא ואז יורדת ונמשכת השפע למטה כידוע בכוונות, כי עיקר המשכת השפע למטה על ידי כח המסדר את המוחין שהוא כח המעכב את המוחין מרדיפתם, כי לפי רהיטת ורדיפת המוחין למעלה למעלה להשיג אור האין סוף אם לא היה כח המעכב הנ"ל, היו המוחין עולים למעלה, והיו יוצאים מכליהם והיו מתבטלים לגמרי, ואז בואי לא היה שום שפע יורדת למטה מאחר שהיו מהמוחין עולים ולא חוזרים כלל, והיה באמת ח"ו נחרב העולם. כי זהו בחינת מיתת המליכם מחמתש לא היו הכלים יכולים לקבל האור וחזרו האורות שהם המוחין למעלה לשרשם. אבל על ידי כח המסדר שנמשך מבחינת הכתר שעל ידיו עיקר תיקון כל העולמות כנ"ל, על ידי זה כשהמוחין רודפין למעלה אזי זה הכח המסדר שהוא כח המעכב,הוא מעכב ~ אותם מרדיפתם. ואז מחמת מהירת רדיפת המוחין והמעכב מעכב ~ אותם. אזי מכה הרדיפה בהמעכב עד שנעשין על ידי זה ט' היכלין דלאו אינון נהורין וכו'. שעל ידים משיגין אור האי סוף ברצוא ושוב בבחינת מטי ולא מטי כנ"ל. ועל כן על ידי זה ממשיכין ומורידין השפע למטה. כי על ידי הרדיפה נכללין המוחין למעלה בבחינת רצוא, ועל ידי המעכב הם חוזרין בבחינת שוב. ובחזירתם נמשך כל ההשפעות והברכות למטה. כי עיקר כל הברכות נמשכין משם מאור האין סוף יתברך שמו שהוא מחהי את כולם והוא שורש כל הברכות וההשפעות שבעולם. ואי אפשר לקבל השפע כי אם על ידי הכלים שנעשין על ידי בחינת הט' היכלין שנעשין על ידי הרדיפה והמעכב כנ"ל. ועל כן אומרים אז קדושה אחר נפילת אפים הוא קדושת ובא לציון. כי קודש הוא

בחינת המוחין כידוע, והם שלש קדושו"ת כנגד תלת מוחין שנכללין יחד בשעת רדיפה שעל ידי זה נעשין ט' היכלין על ידי הרדיפה והמעכב כמבואר שם בהתורה הנ"ל. ועל כן נקראת זאת הקדשוה קדושה דסידרא, דסידרא דייקא. על שם המסדר והמיישב את המוחין שעיקר השפע יורדת למטה על ידי זה דייקא. כי על ידי זה חוזרין המוחין לתוך כליהם וממשיכין שפע ורב טוב לבית ישראל כנ"ל אמן ואמן:
(הלכות נפילת אפים הלכה ה' נכללת בהלכות נשיאת כפים הלכה ה

נשיאת כפים ו

הלכה ו

אות א

על פי התורה ואיה השה לעולה, בלקוטי תנינא סימן י"ב עיין שם היטב היטב כי הוא ענין עמוק מאד ודרך עצה טובה לכל וכו'. והכלל שאפילו כשאדם נתרחק מהשם יתברך מאד מאד על ידי מעשיו הרעים, אף על פי כן כשהוא מחזק את עצמו עדיין ודורש ושואל ומחפש ומבקש עצה ותחבולה וכו' לשוב אליו יתברך, אזי זוכה שתהא הירידה תכליתה עליה. כי יש שנפלו לבחינת מקומות המטונפים ח"ו שם נאמר (ישעיה מ"ב) וכבודי לאחר לא אתן וכו'. אבל באמת בודאי גם אלו המקומות מקבלים חיות ממנו יתברך, אך הם מקבלין חיות ממאמר סתום שהוא בראשית וכו' שהוא בחינת אי"ה וכו'. כי מגודל ההעלמה של זה המאמר הם מקבלין חיות מבחינת ההעלמה וההסתרה דייקא. ועל כן מי שנופל לשם ח"ו כשאינו מייאש את עצמו לגמרי ועדיין הוא מחפש ומבקש אי"ה וכו' על ידי זה עולה בתכלית העליה. כי עולה לבחינת איה שהוא בחינת בראשית מאמר סתום הנ"ל עיין שם היטב:

אות ב

וזה בחינת נפילת אפים. כי מבואר בכוונות האר"י ז"ל בסוד נפילת אפים שאז מפילין עצמן לבחינת סטרא דמותא כדי להעלות משם ניצוצי הקדושה שנפלו מאד שאי אפשר לעשו"ת גמר היחוד של התפלה כי אם על ידי עליית אלו הנצוצות וכו' עיין שם. וכל זה הוא סוד התורה הנ"ל, בחינת ירידה תכלית העליה. כי בענין ירידה תכליתה עליה יש כמה וכמה בחינות.כי יש שנפלו וירדו ממש, שירדו על ידי מעשיהם ות~ אותיהם למקום שירדו ונפלו לשם ח"ו. אבל גם הם יכולין לעלות כשחותרין לשוב להשם יבתרך באמת ומקרבין עצמן לצדיקי אמת שמלמדים ומחזקים ~ אותם שלא יתייאשו עצמן מן הצעקה להשם יתברך ומהחיפוש ובקשה וכו' כנ"ל, שאז על ידי הבקשה והחיפוש אי"ה וכו', על ידי זה עולין לתכלית העליה לבחינת בראשית איה מאמר סתום וכו' כנ"ל, אבל גם כשרים וצדיקים גדולים ונוראים בהכרח שיעבור עליהם כל הנ"ל. וכמה פעמים

הם מורידים את עצמן בכוונה לבחינת מקומות הנ"ל שהם בחינת מקומות המטונפים כדי להעלות משם ניצוצות ונשמות קדושו"ת שנפלו לשם בבחינת ירידה תכלית העליה כנ"ל, וכמובן שם בהתורה הנ"ל בסופו שכתב שם שזה בחינת הליכה ברדכים וכו'. כי קודם כל חידושי תורה צריכין לעבור תחלה באלו המקומות שמהם כל הבלבולים וכו' עיין שם. ובאמת הכל אחד. וזה תלוי בזה. כי גדולי הצדיקם מורידין עצמן למקומות הנ"ל, בשביל להעלות נשמות שנפלו לשם. ובענין עליית הנשמות שנלו יש כמה בחינות. כי יש נשמות המתים שנפלו לשם כמה וכמה שנים שאין להם תיקון כי אם על ידי צדיקם כאלו וכו' כמובן במקום אחר וכמובן מהמעשיות שמספרין מהבעל שם טוב זצוק"ל. ובפרט מה שמענו מפיו הקדוש הרבה בענין זה. אבל הם עוסקים העיקר לברר ולהעלות נפשו"ת החיים עדיין בעולם הזה. והעיקר על ידי בחינת הנ"ל שעל ידי ירידתם לשם הם מכניסים הרהורי תשובה גם להיורדים והנופלים מאד. אבל מחמת שאלו הנופלים הם בחיים עדיין ויש להם עדיין כח הבחירה. על כן קשה וכבד מאד מאד לעזור להם. כי לבעל בחירה קשה מאד לעזור כמו שכתוב במקום אחר. אבל אף על פי כן יש הרבה שזוכים על ידי כח הצדיקים הנ"ל להתעורר באיזה התעוררות עד שמתחילין להתקרב אליהם, ואזי הצדיקים מאירין בהרחוקים הנ"ל שאיך שהם עדיין יחפשו ויבקשו את השם יתברך וכו' כנ"ל, ועל ידי זה הם מעלין גם את הירודים משם הנ"ל שגם הם יעלו בבחינת ירידה תכלית העליה. והכל בכחם ובכל תורתם ועצותיהם ורמזיהם הקדושים העמוקים והשגבים מאד מאד עד אין סוף ותכלית אשרי שיאחז בהם:

אות ג

וכל זה הוא סוד נפלת אפים שאז מפילין את עצמן בכוונה למקומות הנ"ל כדי להעלות הנצוצות הקדושו"ת שהם בחינת נפשו"ת החיים והמתים בבחינת ירדיה תכליתה עליה בבחינה הנ"ל. ועל כן נופלין אז על פניהם. זה בחינת הסתלקות והעלמת וכיסוי בחינת הפנים שהוא בחינת חכמה בחינת (קהלת ח') חכמת אדם תאיר פניו שהוא עיקר החיות כמו שכתוב (שם ז') החכמה תחיה וכו'. כי בכל המאמרות יש חכמה בכל מאמר ומאמר שבהם נברא העולם כי כולם בחכמה עשית. ועל ידי זה עיקר התגלות הכבוד שבשביל זה נתהוה המאמר כמו שכתוב שם בבחינת כבוד חכמים ינחלו (משלי ג') וכמו שכתוב במקום אחר שכבוד הוא בחינת חכמה. אבל בהמאמר סתום שהוא בחינת אי"ה בחינת בראשית שם החכמה שהוא בחינת הפנים בהעלם והסתר גדול. כי שם הוא בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע. וזהו בחינת סוד נפילת אפים בחינת (במדבר כ') ויפלו על פניהם שהצדיקים מפילין עצמן ומכסין ומעלימין ומסלקין פניהם הוא חכנמתן ומורידין

עצמן לבחינת סטרא דמותא שהוא בחינת מקומות המטונפים הנ"ל ששם אין רואין כבודו שהוא בחינת חכמה בחינת פנים. אבל המאגם שם מבקשין ומחפשין בבחינת אי"ה וכו' כנ"ל.ו על ידי זה עולין בתכלית העליה ומעלין הנצוצצות והנפשו"ת מעמקי עמקי הקליפות בבחינת ירידה כלית העליה כי עולם בחינת אי"ה בראשית שהוא שורש הקדושה שורש כל העשרה מאמרות שורש כל התורה שכלולה בעשרת הדברות וכנ"ל שעל ידי ה עיקר גמר היחוד של כל התפלה כנ"ל:

אות ד

ועל כן אומרים וידוי מקודם וי"ג מדות של רחמים. ואיתא שסוד הוידוי הוא בסוד ונשא השעיר עליו את כל עונותיו וכו'. כי שני שעירי יום כפור היו שווים בקומתם וכו' (יומא ס"ב). והכהן גדול היה צריך ליתן גורלות על שני השעירים. גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל. והוא בחינת סוד עמוק הנ"ל שאחיזת הסטרא אחרא שמשם כל העונות השוא עזאזל הוא דייקא מסוד הקדושה העליונה מאד שהוא בחינת קדשי קדשים שהוא הקדושה העליונה מכל העשר קדושו"ת שנתקדשה בהם ארץ ישראל. ועל כן שני השעירים שווין בקומתן ומראיהם ממש. ואף על פי כן אחד עולה לה' לבית קדש קדשים ואחד יורד לעזאזל ואי אפשר לשום אדם לידע לכוון איזה להף ואיזה לעזאזל. כי הוא סוד כמוס ונסתר מאד בחינת מאמר סתוך מאד, על כן צותה התורה שיטיל הכהן גדול גורל ורק הגורל היוצא מהשם יתברך בעצמו יברר איזה לה' ואיזה לעזאזל. ועל ידי זה עיר התיקון וסליחת עונות של יום הכפור שאז הוא יום עשירי מעשרת ימי תשובה ואז עולין לבחינת איה בחינת כתר כידוע. והעליה הוא דייקא על די שמזכירין כל עונות ישראל שהוא ריבוי הוידוים שאומרים ביום כפור שזהו בחינת הוידוי שעל שעיר המשתלח שהוא עיקר הוידוי של הכהן גדול בעד כל ישראל כי הוידוי שמזכירין העונות שהם בחינת מקומות המטונפים זהו עיקר בחינת הנ"ל בחינת ירידה תכלית העליה על ידי בקשת אי"ה הנ"ל כי כל הבריאה היתה על ידי ~ אותיות ודיבורים הם העשרה מאמרות. וכמו שכתוב (תהלים ל"ג) בדברי ה' שמים נעשו וכו'. בל בראית שהוא מאמר סתום שם ~ אותיות הדיבור בהעלם נפלא בבחינת כבד פה הנאמר במשה. ומגודל ההעלמה, מזה דייקא יונקים מקומות המטנפים עד שנעשים אצלם ~ אותיות ודיבורים של שקר שמסיתין ומפתין ומדיחין את מי שניסת אחריהם רחמנא ליצלן שהם בחינת דיבורי הנחש הקדמוני שהסית בדיבוריו את אדם וחוה וכו', שזהו בחינת תאלמנה שפתי שקר הדובקרות על צדיקו של עולם עתק. תאלמנה ודאי. כי באמת אין להם שום דיבור, ואחיזתם רק מהעלמת הדיבור מבחינת יונת אלם. ועל כן נקראים אלילים אלמים, בחינת

פה להם ולא ידבר. אבל מגודל ההעלמא של המאמר סתום הנ"ל שהוא בחינת (שם ל"ט) נאלמתי דומיה החשיתי מטוב בחינת (שם) נאלמתי לא אפתח פי, משם דייקא הם יונקים וממשיכם לעצמן דיבורים של שקר שמשם כל מיני הסתות של הסטרא אחרא מקומות המטונפים הנ"ל בחינת אשר אמרו ללשונינו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו וכו'. ומאלו ה~ אותיות והדיבורים רעים נתהוו כל העונות והפשעים רחמנא ליצלן שאי אפשר למצוא בהם את כבודו יתברך כי אם על ידי הבקשה והחיפוש איה וכו' כנ"ל. כי מאחר שמחפשים ומבקשים את כבודו, נמצא שמודים על כל פנים באלקותו יתברך ובתורתו שיודעים שהשם יתברך מושל בעולמות ואסר עלינו בתורתו לבלי לעשו"ת אלו החטאים, רק שמתוקף תאוותם עבר על רצונו יתברך, ועתה מבקש ומחפש סליחה וכפרה ולשוב אליו יתברך, אף על פי שאינו יודע באיזה דרך. כי נתעה מאד מאד בחינת תעיתי כשה אובד אף על פי כן עדיין אינו מייאש את עצמו ומבקש עצה ותחבולה אם ירצה השם וכו', ועל ידי זה הוא עולה בתכלית העליה לבחינת איה מאמר סתום וכו' כנ"ל. וזהו בחינת הוידוי שצריכין להזכיר החטאים והעונות הגמורים בפה מלא ולהזיר בפירוש דברים מגונים כאלה. אבל זהו כל תקונו. כי מאחר שמתודה ואומר חטאתי הרי הוא מודה שיש בורא יחיד קדמון נמצא המחויב יתברך שמו ומודה בתורת משה אמת שהבורא היחיד קדמון הזהירנו על ידי משה לבלי לעשו"ת אלו החטאים רק שיצרו התגבר עליו וכו' ומודה שחטא ועוות בזה. כי בודאי היה לו כח להתגבר נגדו וכו', אך אף על פי כן מאחר שמתודה על החטאים ומבקש תשובה ומחילה, הרי הוא מחפש ומבקש עדיין איה וכו' כנ"ל ועל ידי זה עיקר עלייתו כנ"ל:

אות ה

וזהו שאומרים בהוידוי תבא לפניך תפלתנו ואל תתעלם מתחנתנו אשאין אזו עזי פנים וקשי עורף לומר לפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו, אבל אנחנו ואבותינו חטאנו וכו'.ולכאורה הענין פלא. מה זה שמזכירין לשון שלילה שאין אנו עזי פנים וכו' לומר לפניך וכו' צדיקים ולא חטאנו וכו'. מה טענה היא זאת, ולמה לנו להזכיר כל זה. הה לנו להתחיל תיכף אנא ה' חטאתי וכו'. וגם קשה איך נוכל לומר צדיקים אחנו ולא חטאנו מאחר שאנו יודעים בעצמינו שחטאנו. ומה זה זכות שאינו עזות פנים כל כך לאמר לא חטאתי, הלא אי אפשר להכחיש החוש מאחר שיודע שחטא. אך עיקר הטענה הוא על פי הנ"ל שמבקש מהשם יתברך שלא יתעלם מתחנתנו ותבא לפניך תפלתנו, ואזי הוא יכול תיף ליפול בדעתו איך אבקש שלא יתעלם מתחנתנו מאחר שאי יודע בעצמי שגרמתי בעונותי העלמה והסתרה כזאת. כי על ידי כח חטא ועון

ופשע מעלימים ומסתירים כבודו יתברך בבחינת (ישעיה נ"ט) כי אם עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם. על כן תיכף מחזק את עצמו ומתנצל את עצמו לפניו יתברך וואמר שאין אנו עזי פנים וקשי עורף לומר לפניך צדיקים אנחנו ולא חטאנו. היינו שזה עקר הזכות שלי מה שעדיין אני יודע ומאמין שחטאתי לפניך ואני מבקש ומחפש עדיין תשובה ומחילה. כי היה אפשר ח"ו ליפול כל כך עד שיכחיש לגמרי ח"ו כמו שנמצאים בעוונותינו הרבים אפיקורסים וכופרים גמורים שנלו לכפירות גמורות רחמנא ליצלן עד מכחישין בהחטאים לגמאי כי אומרים שאין זה חטא ועון כלל. שעליהם נאמר (ירמיה ב') הנני נשפט ~ אותך אל אומרך לא חטאתי. כי האפיקורסים אפילו ~ אותם שמודים במצי~ אותו יתברך אבל רובם כופרים בפגם החטאים וכופרים בתורת משה או שמגלים פנים בתורה שלא כהלכה כמו ירבעם בן נבט וחביריו. ואומרים מה שאומרי עד שלעדתם אין שייך מצוה ועבירה ח"ו רק בשביל נימוסי המדינה וכו' רחמנא ליצלן רחמנא לשזבן מכפירות כאלה. על כן אנו מתנצלים מאחר שאנו מאמינים בהאמת ואין אנו עזי פנים וכו' לומר צדיקים אנחנו ולא חטאנו כמו הכופרים הנ"ל שעושים כל העבירות ואומרים שהם צדיקים ולא חטאו כלל. כי מכחישים בכל מצות התורה נ"ל. אבל מאחר שאין אנו עזי פנים לומר כך ח"ו ואנו אומרים בפה מלא חטאנו עוינו ופשענו. על כן בודאי ראוי לך שלא תתעלם מתחנתנו. כי עיקר ההעלמה הוא מחמת שעלידי העון נעש מסך המסגיל ויכול להכניס בדעתו איזה יראה ח"ו כמו שכתוב בספר המדות על פי א"ב הפשע מכניס כפירה באדם. כי עיקר שורש היצר הרע הוא בחינת א"ל אחר כפירות כמו שכתוב במקום אחר ששרשו מההעלמה הנ"ל. אבל כח נשמות ישראל גדול מאד ובפרט גודל הכח של הצדיקים העוסקים תקונם. על כן אפילו אחר כל החטאים והעונות הגמורים ח"ו עדיין הנשמה מזכרת עצמה בהאמת ומרגשת כאבה העצום של עונותיה. עד שמבקש עדיין תשובה ומחילה וכל זמן שמבקש עדיין יש לו תקוה יהיה איך שיהיה וכנ"ל. וזהו שמבקשים מאחר שאין אנו עזי פנים הנ"ל להכחיש ולומר לא חטאת וכו' כנ"ל רק עדיין אני מבקש ומחפש תיקון וכו. על כן תיכף נתבטל ההעלמה וההסתרה שהם יונקי משם וכמבואר היטב בסף התורה הנ"ל כי עיקר יניקתם היה מההעלמה וכו' עיין שם היטב. ועל כן בודאי ראו לך שלא תתעלם מתחנתנו. כי ראוי שתתבטל ההעלמה על ידי המה שאנו מבקשים ומחפשים עדיין תיקון וצועקים ומתודין חטאינו ואין אנו עזי פנים הנ"ל ליפול להסתרה והעלמה גמורה לאמר צדיקים אנחנו ולא חטאנו וכנ"ל. על כן בודאי ראוי לך שלא תתעלם מתחנתנו וכנ"ל:

וזה שאומרים בשעת הוידוי מה נאמר לפניך וכו' ומה נספר לפניך וכו' הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע. ואתה יודע רזי עולם ותעלומות סתרי כל חי וכו'. אין דבר נעלם ממך ואין נסתר מנגד עיניך וכו'. כי זה עיקר הוידוי והתשובה שאנו מודים ומתודים שאין אנו יודעים כלל היכן אנחנו בעולם כי הרבינו לפשוע נגך כמו שמתודים על פי א"ב אשמנו בגדנו וכו' שהוא שפגמנו בכל הכ"ב ~ אותיות התורה וכמובא עד שמסיימין תעבנו תעינו תעתענו. שאנו הולכים כתועה ומתעה ואין אנו יודעים מה נאמר לניך וכו' מה נספר לפניך וכו' רק אנו מאמינים שכל הנסתרות והנגלות אתה יודע. כי רק אתה יודע רזי עול ותעלוות סתרי כל חי וכו'. היינו שכל הרזין והנסתרות הנמשכין מהמאשמר סתום ונסתר מאד שמשם כל יניקת הסטרא אחרא שמהם העונות כנ"ל אתה יודע כולם. כי באמת יש בההסתרה וההעלמה עצמה דעת עמוק ונסתר ונעלם מאד רק שמעוצם העלמו אי אפשר להשיגו ומשם נמשך יניקת הסטרא אחרא כנ"ל. אבל אנו מאמינים שאתה יודע כל תעלומות ונסתרות, ועל ידי זה כל תקותינו מאחר שאנו יודעים שגם שם אתה נעלם מאד בבחינת (ירושלמי תענית פרק א') אם יאמר לך אדם היכן אלקיך תאמר לו בכרך גדול של רומי כמובא שם בסוף התורה הנ"ל. על כן על ידי זה אנו מצפים ומבקשים ומחכים עדיין לשוב אליך ושיתתקן הכל בבחינת ירידה תכלית העליה וכו' כ"ל:

אות ו

וזה בחינתD" מדות של רחמים שנמשכין מי"ג ת"ד שמזכירין אחר הוידוי כי י"ג ת"ד נמשכין מבחינת עתיק שוהא בחינת מאמר סתום הנ"ל כמובן בכוונות. ועל כן אחר הוידוי מזכירין י"ג מדות. כי עיקר תיקון החטאים שהתודו עליהם הוא על ידי בחינת בראשית מאמר סתום שהוא בחינת כתר בחינת עתיק שמשם משכין הי"ג מדות של רחמים כנ"ל. כי משה רבינו המשיך הי"ג מדותשל רחמים אחר חטא העגל שכולל כל החטאים עד שהשם יבתרך אמר לו ואמחה את שמם וכו', ונדמה שכבר אפס תקוה ח"ו. אבל משה לא הניח את מקומו והרבה להתפלל ולצעוק מאד להשם יתברך כמו שכתוב במדרש (דברים רבה פרק ג') שלא הניח זוית ברקיע שלא נשתטח ונתחבט עליו וכו'. וכל זה הוא בחינת הנ"ל. כי משה זכה שהתחזק עצמו מאד בזה שידע שאין שום ייאוש בעולם ואין עון ולא ריבוי עונות בעולם שיעלימו ~ אותו יתברך ואת רחמיו בשום אופן. על כן חפש וביקש ומצא עד שנתרצה לו השם יתברך ואז דייקא גילה לו השם יתברך סוד י"ג מדות של רחמים. וכל זה הוא בחינת הל בחינת ירידה תכלית העליה על ידי בקשת וחיפוש אי"ה הנ"ל. וזהו בחינת מה שאמר (שמות ל"ב) ואם אין מחני נא. כי שם

ישראל בפרט שם הצדיק נמשך משמו יתברך כי שמו משותף בשמינו. והוא עיקר החיות בבחינת נפש חיה הוא שמו. והוא בחינת כח הדבור שבאדם בבחינת (בראשית ב') ויהי האדם לנפש חיה ותרגומו לרוח ממללא. וכל השמות כולם מתגלים רק על ידי המאמרות המתגלים. אבל בהמאמר סתום שם הכל בהעל גדול כיה וא למעלה מכל השמות. ועל כן טען משה ואם אין שאי אפשר לישא חטאתם ולמחול להם מתוקף הדין על ידי עוצם חטאם שגרמו להעלים הרחמים כל כך. כי עיקר הדין מבחינת ההעלמה וההסתר הנ"ל שהוא בחינת תוקף הצמצום שמשם עיקר הדין כידוע. על כן טען משה ואם אין כי גברה ההעלמה וההסתרה כל כך, על כן מחני נא מספרך וכו'. כי אני מבטל עצמי לתוך שורש ההעלמה וההסתרה ששם למעלה מכל השמות כנ"ל. ועיקר התיקון תמדי הוא לגלות ההסתרה להמשיך מבחינת אי"ה בראשית מאמר סתום הנ"ל את כל האמרות מתגלים להוציאם מההעלם אל הגילוי לגלות שמו וכבודו יתברך בבחינת (תהלים ע"ב) עשוה נפל~ אות לבדו. זה בחינת כתר בראשית מאמר סתום. (שם) וברוך שם כבודו לעולם שצריכין להמשיך משם התגלות שם כבודו על ידי המאמרות המתגלים הנמשכין משם, שעל ידם מאירין כל השמות שעל ידי זה נתגלה כבודו יתברך עד שיתקיים (שם) וימלא כבודו את כל הארץ וכו'. וזה כל עבודת האדם על ידי תורה ומצות. אבל עתה שחטאו כל כך עד שאין אתה רוצה להמחול להם מתוקף התגברות ההעלמה על כן מחני נא מספרך וכו'. שאינו רוצה שום חיות הנמשך מהמאמרות המתגלים שמשם כל השמות שהם החיות כנ"ל רק אני מרוצה להיות נכלל תמיד בבחינת איה הנ"ל בבחינת המאמר סתום הנ"ל. כי אני מרוצה לחפש ולבקש שם רחמנותך לעולם עד שתשא חטאתם. ואם אין אהיה נשאר שם בבחינת הבקשה והחיפוש של המאמר סתום ולא אצא משם לעולם שזהו בחינת מחני נא. כי שם בהמאמר סתום אין שייך שום שם כלל כנ"ל. היינו כי היה חזק בדעתו שבודאי יש רחמים אצלו יתברך שעל ידים יהיה מוחל להם גם חטא העגל, רק שאי אפשר למוצאם מגודל ההעלמה הנ"ל שמשם עיקר הדין כנ"ל. על כן אמר שהוא מרוצה לירד לתוך תוקף ההעלמה ולבקש שם רחמיו תמיד שהם בחינת התגלות שם כבודו. כי הדין הוא בחינת העלמת שמו וכבודו כידוע. והוא מרוצה להיות נשאר שם שזהו בחינת מחיית השם בחינת מחני נא. היינו שיהיה נשאר שם ויבקש ויחפש בבחינת אי"ה הנ"ל תמיד, ועל ידי זה דייקא נתרצה לו השם יתברך וגילה לו י"ג מדות של רחמים שזכה להוציא מההעלם אל הגילוי רחמים רבים כאלה שאינם כלים לעולם. והכל על ידי תוקף הבקשה והחיפוש בבחינת אי"ה הנל שנתרצה להיות מחפש ומבקש לעולם וכנ"ל:

אות ז

וזה בחינת שבירת הלוחות. כי עשרת הדברות שבלוחות שהם כלל התורה כולם הם בחינת המאמרות המתגלים. אבל שם בבראשית מאמר סתום הכל בהעלם ובהסתר. רק שבאמת משם דייקא נמשך כל התורה שהם כל העשרת הדברות שהם בחינת עשרה מאמרות וכו'. ועל כן כשחטאו ישראל והבין שכל ת קונם לבקשו יתברך בבחינת אי"ה הנ"ל עד שיזכו לעלות לבחינת מאמר הסתום כנ"ל, על כן שבר את הלוחות הם העשרת הדברות כלל התורה. כי ביטל את עצמו מכל וכל, וסילק ממנו כל החכמות הכלולים בשבעים פנים של תורה והפיל את עצמו למקום ירידת ישראל על ידי עונותיהם שזהו סוד נפילת אפים העלמת הפנים וכו' כנ"ל. ועל ידי זה דייקא היה כל התיקון. והשם יתברך שיבח ~ אותו על זה ואמר לו יישר כחך דייקא ששברת (בבא בתרא י"ד) יישר כחך דייקא. כי בודאי הוא כח גדול ועצום לבטול בכחו עד שיפיל את עצמו כל כך לסלק ממנו כל הפנים של התורה שהוא בחינת שבירת לוחות. כי משה הוא בעצמו התורה וכשהשליל את הלוחות מידיו ושברם הרי הוא כאלו הפיל והשליך את עצמו משמים לארץ. והכל בשביל טובות ישראל כי היה חזק בכחו שדייקא על ידי זה על ידי הירידה הגדולה שהפיל והוריד את עצמו על ידי שבירת הלוחות על ידי זה דייקא יעלה בתכלית העליה. כי יחפש ויבקש כל כך אי"ה וכו' כנל עד שיעלה לשם בבחינת ירידה תכלית העליה וכנ"ל. ובעוצם כחו זכה לזה וחזר וקבל את הלוחות שניות והמשיך י"ג מדות של רחמים שעל ידי זה הורה דרך תשובה לנצח. שבכל עת שיפלו לעונות ח"ו יהיו חזקים לחפש ולבקש ~ אותו יתברך מכל מקום שהם בבחינת אי"ה הנ"ל, ועל ידי זה יתהפך להם הירידה לעליה גדולה רק שיהיו חזקים בזה לחפש ולבקש תמיד יהיה איך שיהיה אפילו אם יעבור עליו ימים ושנים בזה. בפרט באריכת מרירת הגלות הזה שהתגברה ההסתרה וההעלמה מאד מאד בבחינת ואנכי הסתר אסתיר את פני וכו'. על כן עיקר התקנה והתקוה הוא רק על ידי דרך הנ"ל לחפש ולבקש תמיד בבחינת איה וכו' וכנ"ל:

אות ח

וזה בחינת (בראשית י"ב) לך לך מארצך וכו'. אל הארץ אשר אראך. ופירש רש"י ולא גילה לו הארץ מיד כדי לחבבה בעיניו וליתן לו שכר וכו'. וכן על אחד ההרים אשר אומר אליך. וכן וקרא עליה את הקריאה וכו'. כל זה הוא בחינת מה שכתוב בסוף התורה הנ"ל שגם על גדולי הצדיקים עובר בחינה זאת שקודם כל תורה מוכרח לעבור דרך אלו הבלבולים וספיקות שהם בחינת לבי סחרחר וכו' וכו' כמו שכתוב שם. וזהו בחינת הנ"ל מה שהשם יתברך לא גילה לאברהם את הארץ מיד כדי שיצטרך לחפש ולבקש אחר

רצונו היטב. וזה עיקר הנסיון שלו וכן של כל הצדיקים. וכמו ששמעתי מפיו הקדוש שבשעת הנסיון של כל האדם, אין האדם בדעתו בשלימות בענין הנסיון כי אם היה דעתו שלם בזה, לא היה לו נסיון כלל. וכל זה הוא ענין הנ"ל שהשם יתברך נסה את אברהם ולא גילה לו את הארץ מיד כדי שהיה נבוך ומסופק, ואף על פי כן ויחפש ויבקש אחר רצונו ועל ידי זה דייקא יזכה שהשם יתברך יגלה לו רצונו וירבה שכרו על ידי זה כי על ידי הבקשה והחיפוש יזכה לעליה גדולה וכנ"ל. וכן העקידה נאמר בו (שם כ"ב) על אחד ההרים וכו' וכן ביונה שנאמר בו (יונה ג') וקרא עליה את הקריאה. כי יונה לפי דעתו לא הוטב בעיניו שליחות זה לנינוה כמו שאמרו רז"ל (מובא בפירוש רש"י יונה א') כי לא הבין עוצם רחמי השם יבתרך עד היכן הם מגיעים, על כן התעה ~ אותו השם תרך כמו שאמרו רז"ל לענין זה, הקדוש ברוך הוא מתעה את הצדיקים וכו'. ולא גילה לו מיד כדי שיחפה ויבקש הרבה, ועל ידי זה ישיג רצונו ומדת רחמינו המרובים שהוא יתברך מרבה להיטיב ורוצה בתשובה אפילו של אומות העולם מכל שכן של ישראל. ועל כן באמת כשהיה יונה במעי הדגה הודה להשם יתברך על ריבוי רחמיו כמו שכתוב שם מבטן שאול שועתי משמעתי קולי וכו' ואני אמרתי נגרשתי מנגד עיניך וכו' כל משבריך וגליך עלי עברו וכו' אך אוסיף להביט אל היכל קדשך שכל זה הוא ענין הבקשה והחיפוש הנ"ל, שגם מבטן שאול ממש צריכין לצעוק אל ה' כמו שמעתי מפיו הקדוש שאמר בזה הלשון שעיקר הוא מבטן שאול שועתי היינו כנ"ל:

אות ט

וזה בחינת לקיחת שרה לבית פרעה שנסמך לזה. שהכל בבחינת ה"ל שהצדקת הוכרחה לירד למקום טמא ומטונף כזה כדי שבעוצם כחה תבקש ותחפה גם שם את השם יתברך ועל ידי זה תעלה עם אברהם בעליה גדולה בבחינת (בראשית י"ג) ויעל אברם ממצרים. ועל ידי זה הכינה הצלה וישועה גדולה לישראל בגלות מצרים שעל ידי זה לא יכלה טומאת מצרים לשלוט בהם ויצאו משם על ידי עשר מכות שהכה את פרעה ומצרים שכל זה היה על ידי וינגע ה' את פרעה ואת ביתו כשלקח את שרה כמו שאמרו רז"ל. כי על ידי זה המשיכה דרך הנ"ל לישראל שבכל מקום שיהיו בגלות אפילו במקומות המטונפים מאד גם שם יבקשו ויחפשו בבחינת אי"ה וכו' כנ"ל ועל ידי זה יעלו משם כנ"ל. וזהו גם כן בחינת לקיחת אסתר לבית אחשורוש שאז צעקה אלי אלי למה עזבתני כמו שאמרו רז"ל (מגילה ט"ו). ועל ידי זה היה מפלת המן עמלק שהוא תוקף זוהמת הסטרא אחרא הכל בבחינת הנ"ל כדי להורות לישראל שגם במקומות המטונפים יצעקו אל ה' ויחפשו ויבקשו ~ אותו. וכמו שעשו אז מרדכי ואסתר שכנסו את כל היהודים

לזעוק הרבה לה'. וכן צריכין בכל דור ודור בכלליות ישראל ובפרטיות כל אחד ואחד לבקש תמיד את השם יתברך בכל מקום שהוא ולזעוק בכל עת להשם יתברך בבחינת מבטן שאול שועתי. ואל יתתיאש מן הצעקה ובקשה לעולם עד ישקיף וירא ה' משמים: ענין קדושה דסידראענין קדושה דסידרא שהוא קדושת ובא לציון שאומרים בלשון הקדש ובלשון תרגום. ואז ממשיכין השפע למטה כמובא בכוונות. על פי מה שכתב רבינו ז"ל במאמר כי תצא למלחמה בליקוטי תנינא (סימן פ"ב) עיין שם היטב כל המאמר. כי יש בחינת כסדר ושלא כסדר. בחינת א"ב ותשר"ק, בחינת אחור וקדם וכו'. וזה אדם וחוה, כסדר ושלא כסדר הוי' במילוי אלפין גימ' מ"ה אדם. וחוה בחינת מלכות פה ותורה שבעל פה וכו'. וחוה לשון דיבור וכו', והכלל כשהולך לו לאדם שלא כסדר ה מחמת שהוא מחלק בחינת מלכות לעצמו היינו שיש לו גדלות בחינת אנא אמלוך, ואז הולך לו שלא כסדר. כי הוא בתוך בחינת שלא סדר, היינו מלכות חוה תשר"ק. וכשזאת הבחינת חוה היא מקושרת להקדוש ברוך הוא היינו לבחינת אד"ם אזי הולך לו כסדר. כי באתר דאית כדר וכו'. ובחינת כסדר נקרא יו"ד וכו'. וכשמחלק הד' בחינת מלכות לעצמו אזי נעשה שלא כסדר, דוי וכו'. בחינת (ישעיה א') וכלל לבב דוי. כי כשהולך לו לאדם שלא כסדר זה לו מחת לב כמו שכתוב (משלי י"ג) תוחלת ממושכה וכו'. וכשרואה אדם שהול לו שלא כסדר ידע שיש לו גדלות וכו'. יעשה תשובה וישפיל את עצמו ויהיה לו בבחינת מ"ה וכו. ואז נחזר חוה לבחינת אדם לבחינת מ"ה ונעשה כסדר וכו'. כי עיקר חיות המלכות הוא בחינת מ"ה שהוא בחינת חכמה כ"ח מ"ה שהוא החיות של כל הדברים בחינת מה כחינו מה חיינו וכו'. כמו שכתוב (קהלת ז') החכמ התחיה. וזהו (תהלים כ"ד) לה' הארץ ומלואה. כשהארץ בחינת חוה מלכות מקושרת לה' אזי היא במלואה ובשלימות וכו' עיין שם כל זה היטב. ועיקר התשובה בחשש אלול. כי אז פתח משה דרך כבושה לילך בה. כי משה קשר עצמו אפילו להפחות שבפחותים ומסר נפשו עליהם וכו. גם בכל עליה ועליה מצא שם הקדוש ברוך הוא וכו'. בחינת אם אסק שמים שם אתה וכו'. וזה סוד כוונות אלול וכו'. עיין שם כל זה היטב:

וזה בחינת קדושה דסידרא שאומרים אחר התפלה. כי זה ידוע שהתפלה היא בחינת מלכות פה. בחינת אדני שפתי תפתח וכו'. ועיקר שלימות התפלה שמקשרין ומייחדין התפלה להשם יתברך באחדות גמור. כי מי שזוכה לתפלה כראוי בשלימות אזי התפלה היא אחדות הפשוט עם השם יתברך בבחינת הוא תהלתך והוא אלהיך כמובא בדברי רבינו ז"ל במקום אחר. ותפלה כזו נתקבלת בודאי בבחינת והיה טרם יקראו ואני אענה וכו'. ונתמלא בקשתו מיד בודאי. כי כשהתפלה נכללת בו יתברך, זה בחינת אשר שלא

כסדר בחינת חוה מלכות בחינת תפלה נכלל בבחינת כסדר שהוא בחינת אדם דהינו בהקדוש ברוך הוא שאז נעשה הכל כסדר כנ"ל במאמר הנ"ל ואזי הולך להאדם כסדר דהיינו שנתמלא בקשתו היפך בחינת שלא כסדר חו שהיא בחינת תוחלת ממושכה מחלת לב שאין נתמלא רצונו ובקשתו ח"ו שזה הוא בחינת שלא כסדר. אבל כשנכללת התפלה בו יתברך ונכלל בחינת תפלה מלכות שהוא בחינת שלא כסדר בבחינת כסדר כנ"ל, אזי נעשה הכל כסדר ונתבטל בחינת שלא כסדר בחינת מחלת לב רק נתמלא כל משאלות לבו לטובה שזהו בחינת כסדר שהולך לו כסדר כרצונו ונתמלא כל משאלותיו בחינת (שם כ') ימלא ה' כל משאלותיך וכו'. אבל מי שאין זוכה שתהיה התפלה נכללת בו יבתרך, וזה מחמת שמחשבות זרות שבתפלה, דהיינו פניות וגדלות שיש לו בתפלתו ח"ו שזה בחינת אנא אמלוך שאז מחלק ח"ו בחינת מלכות שלא כסדר לעצמו, ואזי הוא בבחינת שלא כסדר ואזי אין מנתקבל בתפלתו ולא נתמלא משאלתו כי נעשה לו שלא כסדר ח"ו שהוא בחינת תוחלת ממושכה וכו' כנ"ל דהיינו שאין נתמלא תפלתו ותוחלתו מחמת שהוא בתוך בחינת שלא כסדר עלי ידי שחלק בחינת מלכות לעצמו על ידי הפניות והגדלות שהיה לו בתפלתו שהוא בחינת אנא אמלוך כנ"ל. על כן צריך לעשו"ת תשובה וישפיל את עצמו ואזי חוזר לבחינת מ"ה. ואזי חוזר שלא כסדר ונכלל בכסדר. ואזי נתמלא בקשתו והולך לו כסדר כנ"ל. וזהו בחינת קדושה דסידרא שאומרים אחר התפלה, להמשיך השפע כי כשרוצים להמשיך השפע שבאה על ידי התפלה דהיינו שיתמלא בקשתו וחפצו שהתפלל עליו אזי צריכים שיתבטל בחינת שלא כסדר. דהיינו שבחינת שלא כסדר יהיה נחזר ונכלל בבחינת כסדר כנ"ל. שעל ידי זה נתמלאין כל הבקשו"ת וכו' כנ"ל. על כן אומרים אז קדושה דסידרא. ואזי נכלל שלא כסדר בבחינת כסדר. כי קדוש הוא בחינת חכמ"ה כמובא. וחכמה הוא בחינת מה כנ"ל. וזה בחינת (ירמיה ב') קדש ישראל לה' ראשית וכו' וכתיב (תהלים קי"א) ראשית חכמה. נמצא שקדש הוא בחינת חכמה שהוא בחינת מה אדם בחינת אתם קרויין אדם. היינו ישראל עם קדוש קרויים אדם שהוא בחינת מה בחינת חכמה כנ"ל, בחינת ישראל עלה במחשבה תחלה שהוא בחינת חכמה. כי המחשבה הוא בחינת חכמה כמובא נמצא שקדושה הוא בחינת חכמה מה אדם שזה בחינת כסדר וזה בחינת יוד מיני קדושה כמו שאמרו רז"ל. וזה בחינת אין קדושה בפחות מיוד. כי קדושה זה בחינת כסדר שהוא בחינת יוד כנ"ל במאמר הנ"ל. ואנו אומרים הקדושה אז בלשון הקדש ובלשון תרגום. לשון תרגום הוא בחינת שלא כסדר בחינת חוה שעיקר בנינה על ידי תרדמה. כמו שכתוב (בראשית כ') ויפל ה' אלהים תרדמה וכו'. תרדמה הוא כמספר תרגום כמובא. כי

לשון הקדש ולשון תרגום שממנו יונקים השבעים לשונות הם בחינת כסדר ושלא כסדר. כי עיקר סידור הלשון הוא לשון הקדש שבו נברא העולם. וזהו הצירוף האמתי מסודר כראוי בחינת כסדר. אבל הצירופים שלא שאר לשונות הם בבחינת שלא כסדר, כי הם נקראים לשון עלגים ואין להם שלימות והם בבחינת שלא כסדר. כי צירופיהם אינם מסודרם כסדר הראוי משׁשׁת ימי בראשׁית בעת בריאת העולם כי סדר הבריאה היה רק על ידי לשון הקדש ועל כן אנו אומרים קדוש דסידרא בלשון הקדש ובלשון תרגום, כדי שיהיה נכלל בחינת תרגום בחינת שאל כסדר בתוך בחינת כסדר שהוא בחינת הקדושה בלשון הקדש שהוא בחינת כסדר בחינת חכמה וכו' בחינת קדוש. ובשביל זה נקרא לשון הקדש על שזה הלשון נכלל בבחינת כסדר שהוא בחינת קדוש כנ"ל. ועכשיו אנו כוללים גם לשון תרגום שמשם יניקת השבעים לשונות שהוא עיקר בחינת שלא כסדר בחינת תרדמה כנ"ל ונכלל הכל בבחינת קדש בלשון הקדש על ידי הקדושה שאומרים בלשון הקדש ובלשון תרגום כנ"ל. ועל כן אז נמשך השפע ונתמלא כל משאלות לבנו לטובה על ידי שנכלל שלא כסדר בתוך בחינת כסדר כנ"ל. ועל שם זה נקרא קדושה דסידרא, דסידרא דייקא. כי עיקר קדושה זו כדי שיהיה נעשה הכל כסדר כנ"ל, כדי שיתמלא אזי משאלות לבנו שזהו בחינת ירידת השפע בעת שאומרים קדושה דסידרא כנ"ל:

וזה בחינת שלש קדושו"ת כנגד בחינת שלשה אלפין שיש בשם מ"ה שהוא בחינת אדם. וזה בחינת קדיש בשמי מרומא עילאה ביתשכינתי'. קדיש על אטרעא וכו'. זה בחינת התשובה הנקל במאמר הנ"ל שהוא בבחינת אם אס שמים שם אתה ואציעה שאול נך כנ"ל במאמר הנ"ל, שזהו בעצמו בחינת קדיש בשמי מרומא עילאה קדיש על ארעא וכו'. וזה מלא כל הארץ כבודו. בחינת לה' הארץ ומלואה שממשיכין קדושה עלינו על בחינת מלכות שהוא בחינ ארץ. ועל ידי זה הוא במלואה ובשלימות כנ"ל. כי מלכות בחינת ארץ נכלל בבחינת כסדר בחינת אדם בחינת קדוש כנ"ל:

וזה בחינת אשרי שאומרים מקודם. דהיינו תהלה לדוש שנתייסד על פי א"ב שכלולים בו הכ"ב אתוון. כי תהלה לדוד זה בחינת מלכות פה כדי שתהיה נכללת בבחינת א"ב כסדר על ידי קדושה דסידרא כנ"ל:

וזה בחינת ובא לציון גואל ולשבי פשע וכו'. כי בציון ששם הבית המקדש וקדש קדשים שם כלולים כל היוד מיני קדושו"ת שיש בארץ ישראל. ועל כן שם שער השמים שדרך שם עולין כל התפלות. כי העולם בכללו נגד השם יתברך הוא בבחינת שלא כסדר בחינ תשר"ק בבחינת בתשרי נברא העולם. תשרי הוא בחינת תשר"ק כמובא. כי כסדר זה בחינת מ"ה. והעולם הוא בחינת יש שהוא בחינת שלא כסדר. כי הנהגת העולם על ידי

בחינת מלכות שהוא בחינת שלא כסדר, ועיקר חיות וקיום העולם על ידי שהעולם נכלל בקדושתו יתברך דהיינו על ידי ישראל קדושים שמקדשין עצמן ומקדשין את העולם ואז נכלל העולם בקדושתו יתברך ואז נכלל העולם בבחינת כסדר שהוא בחינת קודש, וזה עיקר החיות כנ"ל. כי עיקר החיות הוא על ידי בחינת כסדר כנ"ל במאמר הנ"ל, ועיקר קיום וחיות העולם על ידי ארץ ישראל ששם כל היוד מיני קדושות. כי יש קדושה למעלה מקדושה כמו שאמרו רז"ל ההיכל מקודש ממנו וכו'. עד לפני ולפנים שהוא קדש קדשים הוא האבן שתיה שהוא הקדושה העשירית העליונה מכולם, ושם כלולים כל היוד מיני קדושות. והאבן שתיה היא הנקודה שממנה הושתת העולם והנקודה אין בה תפיסה והיא בבחינת מ"ה. כי זאת הנקודה שכלולה מיוד מיני קדושו"ת נכללת בבחינת מה שהוא בחינת חכמה קדש. ועל כן עיקר עליית התפלות הם דרך האבן שתיה. כי דרך שם נכללין התפלות בחינת שלא כסדר בבחינת מה כסדר כנ"ל. וזה שמזכירין בקדושה דסידרא קדושת ציון בחינתובא לציון גואל, כי עיקר כלליות שלא כסדר בבחינת כסדר שזהו בחינת קדושה דסידרא הוא דרך ציון ששם האבן שתיה שדרך שם עולין כל התפלות על ידי הנקודה של האבן שתיה שנכללת בבחינת מ"ה בבחינת קדוש. כי שם כלולין כל היוד מיני קדושו"ת כנ"ל. וזהו ובא לציו גואל. כי עיקר בחינת כסדר יהיה בעת ביאת הגוטאל צדק במהר בימינו. כי עכשיו מתנהג הכל שלא כסדר כי ישראל למטה בשפלות והאומות הגם בגדולה שלא כסדר הראוי. אבל כשיבא משיח יהיה הכל כסדר, שישראל יהיו למעלה. וכן בין ישראל בעצמן כל מי שמקורב יותר אל השם יתברך באמת יהיה למעלה בגדולה וטובה. לא כמו שמתנהג עכשיו שלא כסדר. נמצא שעיקר בחינת כסדר יהיה בעת שיבא לציון גואל כנל. ועל כן מזכירין ובא לציון גואל בקדושה דסידרא כדי לעורר התנוצצות משיח כדי להמשיך גם עכדיו בחינת כסדר היינו שפע ברכה וטובה כנ"ל:

(ושארי הלכות המדברים מעניני קדושה דסידרא, נכלל כל אחד ואחר בהלכות נפילת אפים):

קריאת התורה א

הלכות קריאת התורה

הלכה א

אות א

אין קורין בתורה בפחות מיוד פסוקים. וידבר עולה וכו'.ואי סליק ענינא וכו' כגון פרשת עמלק שאין בה אלא ט' פסוקים שפיר דמי:

על פי מה שכתוב רבינו נ"י שצריך להמשיך אריכת ימים לתוך המלכות. וזה נעשה על ידי עסק התורה שהיא שמא דקודשא בריך הוא שעל ידה קורין את החיים וממשיכין לתוך המדות והכלים וכו' עיין שם כל המאמר המתחיל וביום הביכורים (בסימן נ"ו ליקוטי חלק א'). וזה בחינת קריאת התורה. כי אף שעל ידי עסק התורה בכל מקום ממשיכין אריכת ימים, על כל זה ביותר מסוגל לזה קריאת התורה. כי התורה בעצמה כמו שהיא כתובה פנינו היא בחינת שמא דקודשא בריך הוא שם העצם ממש. וכן הפסוק והיתה עמו וקרא בו וכו' נאמר גם כן על ספר התורה שצריך המלך לכתוב לו. ועל כן נקרא בלשון קריאת התורה. היינו בחינת קריאה ממש בחינת וקרא בו כל ימי חייו שעל ידי זה קורין את חי החיים כמו שכתוב שם. וזה שאמרו רז"ל כל המניח ספר תורה כשהיא פתוחה ויוצא נתקצרין ימיו היפך אריכת ימים הנ"ל. ועל כן תקנו קריאת התורה בשבת ויום טוב ובמנחה בשבת ובשני ובחמישי כי כולם הם ימי רצון ואז נמשך שפע, על כן צריך לקרות בהתורה כדי לקרות את החיים שהוא השפע לתוך המדות וכלים כדי שלא יהיה ריבוי אור וכו' כמו שכתוב שם. ועל כן תקנו קריאת ספר תורה בשעת התפלה. כי התפלה היא בחינת מלכות. ועל ידי התפלה מעוררין השפע. וצריך להמשיך אריכת ימים לתוך המלכות. היינו שצריכין להמיך את החיים לתוך המדות כנ"ל. ובכל יום נעשה זאת על ידי קדוה דסידרא שהיא גם כן קריאת פסוקים ועל ידם קורין את השפע לתוך המדות כנ"ל. ועל כן אסור לצאת מבית הכנסת קודם קדושה דסידרא כמו שאסור לצאת באמצע קריאת התורה. אבל בשני וחמישי ושאר ימים קדושים שהם ימי רצון ומחמת שאז עת רצון ונתעורר חיים ושפע גדול, על כן אין מספיק קדושה דסידרא הנ"ל, וצריך גם כן לקרות בתורה כשרה שעל ידה עיקר קריאת החיים כנ"ל כדי לקרות הרצון והחיים והשפע לתוך המדות כנ"ל, כדי להמשיך אריכת ימים לתוך המלכות כנ"ל. ועל כן אין קורין פחות מיוד פסוקים כדי לתקן המלכות שהבחינה הקטנה שבה היא בחינת עשרה בחינת שרי עשרות. כי יש שרי אלפים ושרי מ~ אות וכו'. כי היא כלולה מעשר ועשר מעשר ועשר וכו'. והמיעוט שבכללות הוא כלליות מעשר, ועל כן אין קורין פחות מיוד פסוקים חוץ מפרשת עמלק שאף על פי שאין בה אלא ט"פ וכו'. (כי מהש כתבו בשלחן ערוך כגון פרשת עמלק הוא לאו דוקא. כי באמת לא נמצא שום קריאתה בתורה של ט"פ רק פרשת עמלק שקורין בפורים לבד). כי כנגד מלכות דקדושה הוא מלכות הרשעה שהוא מלכות המן שהוא יונק מעשירות עיין שם היטב. והנה מלכות עמלק הוא בחינת הנחש שכרוך אחר הקדושה ויונק מרגלי הקדושה. ועל כן מתגבר בעשירות שהוא בבחינה האחורונה בחינת רגלין כמו שכתוב

במקום אחר. ועל כן אין בפרשת עמלק אלא ט' פסוקים. כי אז לא נמחה זכרו לגמרי כמו שכתוב (שמות י"ז) כי יד על כ"ס וכו'. ועדיין יש לו קצת יניקה מרגלי הקדושה שהיא בחינת העשירות, ועל כן אין בה כי אם ט"פ. ובאמת כל יניקתו והתגברותו שמתגבר על הקדושה הוא בחינת (קהלת ח') עת אשר שלט האדם באדם לרע לו כמבואר בכמה מקומות. וכמו שכתוב שם ישיש כח במלכות דקדושה שהוא בחינת מרדכי להוציא בלעו מפיו בבחינת חיל בלע ויקיאנו ועושה מזה תורה שהיא בחינת אשת חיל עיין שם. כי מוסרין לו בכוונה מלכות וממשלה, והמלכות בגלות שם כדי שתוציא משם כל ניצוצי הקדושה שיש שם. וזה בחינת כי יד על כס י"ה מלחמה לה' בעמלק. היינו מה שהכסא חסר וכן השם חלוק. וכל זה מחמת התגברותו ויש לו יניקה גדולה מהקדושה, זה בעצמו מלחמה לה' בעמלק מדר דר. כי בזה בעצמו נלחם ה' בעמלק מדר דר. כי בזה בעצמו נלחם ה' עמו עד שימחה זכרו לגמרי בחינת עת אשר שלט וכו' כנ"ל, ועל כן נשבע ה' שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד וכו'. כי כל זמן שאין נמחה זכרו לגמרי כביכול אין השם והכסא שלם ועל ידי יניקתו והתגברותו משם כדי להוציא כל עצם חיותו וכל ניצוצות הקדושה ממנו כדי שימחה זכרו לגמרי על ידי זה דוקא כנ"ל:

וזה ראינו בימי מרדכי. כי לכאורה תמוה כי לפי גודל הרשעת של ושתי הרשעה, מאין בא שהמן יהיה קטיגור הגדול עליה לגודל הרשעת של המן הרשע. והיה ראוי שיהיה סניגור גדול עליה. כי היא דוגמתו ברשעות. אך הנראה שמחשבת הסטראאחרא היה על הסוף כדי שתלקח אסתר אל בתי המלך כדי שיכבשו המלכות דקדושה אצלם. ובאמת בסוף זה דייקא היה אצלם מפלתו. וכל מה שהתגברו כדי להביא המלכות יותר בהסתרה אצלם שזה בחינת אסתר שנלקחה לבית המלכות, על ידי זה דיקיא היתה מפלתם העצומה כאשר נתגלגל בסוף. ולהיפך מלכות דקדושה עלתה עליה גדולה מאד, ואז הוציאה עמה כל ניצוצות הקדושה שבלעו ועשו מזה תורה חדשה היינו המגילה שדמוה רז"ל (מגילה ט"ז) להתורה בכל דיניה הן בכתיבה ושרטוטה וקריאתה. כי אחר כך כשנתהפך והוציאו בלעו מפיו בחינת חיל בלע ויקיאנו. כמו שכתוב (אסתר ח') ותשם אסתר את מרדכי על בית המן. אז נעשה מכל זה תורה היינו המגילה שנעשית מהמעשה האת. ועל כן בפורים קורין אז פרשת עמלק אף שאין בה אלא ט' פסוקים. כי אדרבא על ידי זה היתה מפלתו כנ"ל. וזה החסרון אנו משלימין בקריאת המגילה שקורין אחר כך היא נעשית מבחינה זו כנ"ל. ועל כן לא נמצא בשום פעם שנקרא ט"פ אלא בפורים שקורין פרשת עמלק כי אז היתה מפלתו. והמפלה היתה דייקא על ידי בחינה זו כנ"ל. ואז באמת נשלם החסרון בתוספת מרובה מאד, כי על ידי זה נעשה

מגילה שלימה, וזהו בחינת המגילה שקורין אחר כך שהוא גם כן בחינת קריאת התורה בכל דיני הכתיבה והקריאה כנ"ל. כי לא נמצא שום קריאה בצבור כי אם קריאת התורה וקריאת המגילה. כי הוא בחינת קריאת התורה ממש כנ"ל. וזה שאמרו רז"ל (שבת פ"ח) קימו מה שקבלו כבר. כי אז נשלם קבלת התורה, כי על ידה נשלם התורה שהיתה חסירה כנ"ל:

וזה שצריך לקרות ג' פסוקים לכל אחד, וכן אין קורין בתורה בפחות מג' אנשים העולם לתורה. כי שלימות המלכות על ידי שממשיכין לתוכה חים ואריכת ימים שהיא בחינת דעת שהיא בחינת שלום ובחינת מחלוקת לשם שמים, והשלום הוא בחינת השלישי המכריע. כי אין שלום אלא כשיש ני הפכים והשלישי מכריע ביניהם בחינת ימין ושמאל ואמצעי המכריע. ועל כן צריכין גם כן ג' עולים כדי להשלים המלכות על ידי השלום שהיא בחינת דעת בחינת אריכת ימים כנ"ל. ועל כן תקנו גם כן בשני וחמישי שיהיו בית דין יושבין כדי לפסוק המשפט שהוא השלום. כי הפסק דין הוא ההכרעה והשלום, וכמו שכתוב (זכריה ח') ומשפט שלום שפטו בשעריכם:

אחר כותבי זאת ראיתי שהביא הט"ז מה שכתב הב"י בשם א"ח ז"ל כגון פרשת עמלק. ב"י הביא בשם א"ח לא הוסיפו בה מלמעלה או מלמטה מפני שאמר הקדוש ברוך הוא עמלק גרם להיות שמי וכסאי חסרים כך פרשתו חסירה. ובירושלמי אמר הוא עשה מעשה קטועה לפיכך פרשתו עד כאן לשונו. ואורו עיני כי תודה לאל ראיתי שהנחני ה' בדרך אמת כמו שכתוב למעלה שמה שאין בפרשת עמלק כי אם ט"פ הוא בבחינת כי יד על כס יה כנ"ל:

גם מצאתי אחר כך שכתב הב"י בשם הפוסקים שמה שנתקן ובא לציון כדי שיקיימו כל ישראל לימוד התורה בכל יום עיין שם, מכוון כמו שכתוב למעלה שובא לציון הוא במקום עסק התורה. כי צריכין דוקא ללמוד אחר התפלה כדי להמשיך חיים ואריכת ימים וכו' כנ"ל. וכן מבואר גם כן בשלחם ערוך (אורח חיים סימן קנ"ה ס"א) שצריך לצאת מבית הכנסת לבית המדרש כדי ללמוד כנ"ל:

על פי טעם זה נכון גם כן מה שאין אומרים ובא לציון בשבת כי אם במנחה. כי אז קורין בתורה ובנביא כמו שכתב הב"י שם טעם זה. ואף שבשני וחמישי קורין גם כם, אף על פי כן מחמת שקורין מעט ואין מפטירין בנביא על כן צריכין גם כן ובא לציון. והכל נכון על פי מה שנתבאר למעלה:

(הלכה ב' לא נודע איה. ולא נודע לנו אם לאו נתבארה או נתבארה ונאבדה בעוונותינו הרבים)

קריאת התורה ג

הלכה ג

אות א

ענין קריאת התורה בשעת התפלה בשני וחמיני וכו':

על פי מה שכתב רבינו ז"ל בליקוטי תנינא (סימן פ"ז) שכוונות אלול הם תקון הברית. כי כוונות אלול הם בחינת הנותם בים דרך שצריך להאיר הדרך בים וכו'. ועל ידי זה הוא מוצא זווגו והיא אינה כנגדו וכו'. וסוד זה מסר אברהם לאליעזר בעת שלח ~ אותו למצוא הזווג של יצחק בנו. וזה שאמר לו ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך ראשי תיבות אלול. ובאמצע הם תיבות תאבה האשה. כי על ידי כוונות אלול שעל ידי זה נעשה תיקון הברית. על ידי זה נעשה בה רצון אליו, ואזי תאבה האשה. כי על ידי פגם הברית היא נוטה מרצונו וכו'. ועל ידי תיקון הברית על ידי כוונות אלול שהם בחינת הנותן בים דרך, על ידי זה תאבהה האשר וכו'. עיין שם ענין זה היטב, כי הוא סוד עמוק ונסתר מאד מאד:

וזה בחינת ואם לא תאבה האשכ ללכת אחריך, ללכת דיקא. כי עלידי כוונת אלול המרומז בראשי תיבות, מתקן בחינת הדרך בחינת הנותן בים דרך. ואזי תאבה האשר ללכת אחריך ללכת דייקא. כי היא מרוצה לילך בדרך אחריו מאחר שכבר תיקן והאיר בה בחינת הדרך שהוא בחינת כוונות אלול המרומז בראשית תיבות של זה הפסוק שהם בחינת הנותן בים דרך כנ"ל. ועל כן על ידי זה תאבה האשה ללכת וכו', ללכת דייקא שהוא בחינת דרך כנ"ל:

אות ב

וזה בחינת תפלה. כי תקון התפלה הוא בחינת זווג דקדושה כידוע כמו שאמר רבינו ז"ל במקום אחר שאצל הצדיקים הגדולים אין הפרש בין תפלה לזווג כמו שכתב רבינו ז"ל על מאמר רז"ל שתהא תפלתי סמוכה למטתי וכו' עיין שם. כי התפלה היא בחינת אשה יראת ה', ועיקר תיקון התפלה הוא על ידי בחינת כוונות אלול שהוא בחינת הנותן בים דרך שעל ידי זה תאבה האשר ללכת וכו'. וזהו בחינת תקון התפלה שהוא בחינת אשה יראת ה'. כי עיקר תיקון התל הוא בבחינת אם שגורה תפלתי בפי ידוע אני שהוא מקובל, שהוא בחינת (בראשית כ"ד) ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת וכו'. הה"ד (תהלים פ"ה) צדק לפניך יהלך וישם לדרך פעמיו כמו שכתוב בתיקונים (תי' תמני סרי עיין שם+(. ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת שהוא בחינת תיקון התפלה בחינת שגורה תפלתי בפי כנ"ל, והא בחינת תאבה האשה ללכת אחריך שהאשה יראת ה' היא רבקה אשת יצחק נמשך בה רצון על ידי כוונות אלו שעל ידי זה ויהי הוא טרם

כלה לדבר והנה רבקה יוצאת. וזה בעצמו תיקון התפלה בחינת שקורה תפלתי בפי כמבואר בתיקונם כנ"ל שהאשה יראת ה' שהיא בחינת התפלה הולכת ונמשכת אחר האדם בחינת אם שגורה תפלתי בפי יודע אני שהוא מקובל. וכל זה על ידי כוונות אלול שהוא בחינת הנותן בים דר וכמו שסיים שם בתיקונים הנה"ד צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו. כי צ ריך להאיר בבחינת התפלה בחינת הדרך שהוא בחינת כוונות אלול כדי שתהיה התפלה כראוי בבחינת שגורה תפלתי בפי וכו'. בבחינת ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת וכו' כנ"ל. ועל כן עיקר תיקון התפלה הוא בחדש אלול שאז מרבים ישראל בתפלות ותחנונים. כי עיקר התיקון התפלה על ידי כוונות אלול שהם בחינת הנותן בים דרך שעל ידי זה תאבה האשכ ללכת אחריך שזה בחינת ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת שזה בחינת תיקון התפלה כנ"ל:

אות ג

כי צריך להאיר בחינת הדרך בהתפלה כדי שתוכל התפלה ללכת בדרך הישר מחוץ לארץ ישראל, ומשם לירושלים ולבית המקדש ולקדשי קדשים בבחינת (מלכים א' ח') והתפללו אליך דרך ארצם. דרך דייקא. כי התפלה צריכה לילך לארץ ישראל וכו' ולקדש קדשים, ומשם לשמים, ואחר כך מרקיע לרקיע ומעולם לעולם עד שתלך ותעלה למקומה. ועל כן צריכין להאיר בה בחינת הדרך על ידי כוונות אלול שהוא בחינת הנותן בים דרך כנ"ל:

אות ד

וזה בחינת קריאת התורה בשעת התפלה. כי עיקר הדרך מאיר על ידי התורה. כי התורה מאירה את הדרך. כי על שם זה נקראת תורה, על שם שהיא מורה לנו את הדרך. כמו שכתוב (שמות יח). להורות להם את הדרך אשר ילכו וכו'. וכמו שכתוב (תהלים קי"ט) דרך מצותיך ארוץ וכו' דרך פקודך בחרתי וכו'. וכתיב (משלי ג') דרכיה דרכי נועם. ועל כן על ידי התורה שקורין בשעת התפלה על ידי זה מאירין את הדרך בים. דהיינו בבחינת התפלה, ואזי התפלה מקובלת בבחינת אם שגורה תפלתי בפי יודע אני שהוא מקובל שזה בחינת ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת שהוא בחינת והיה טרם יקראו ואני אענה וכו'. כי התורה מאירה בחינת הרך שהוא בחינת כוונות אלול בבחינת התפלה. ועל כן נתקן קריאת התורה בשעת התפלה בשני ובחמיי שהם הימים שעלה וירד משה בארבעים ימים האחרונים שהם ימי אלול לקבל לוחות אחרונות כמו שאמרו רז"ל (תוספות ב"ק דף פ"ב בשם במדרש) כי באלו הימים שקבל לוחות אחרונות שהם ימי אלול עשה משה דרך כבושה שהוא כוונות אלול כמו שכתב רבינו זל במקום אחר

(לקוטי תנינא סימן פ"ב). ועל כן קורין באלו הימים שעלה משה וירד. כי עיקר קריאת התורה בשעת התפלה הוא כדי להאיר הדרך בים כנ"ל:

אות ה

ועל כן עיקר קריאת התורה בשני וחמישי נתתקן בעת שהלכו ישראל בדרך בלא תורה ג' ימים ונתייגעו וכו', עמדו נביאים שביניהם ותקנו שיהיו קורין בתורה בשני וחמישי כמו שאמרו רז"ל (ב"ק פ"ב). כי עיקר תיקון קריאת התורה בשני וחמישי הוא בשביל תיקון הדרך הוא על ידי התורה שהיא מורה דרך כנ"ל. וזה בחינת (משלי ו') בהתהלכך תנחה ~ אותך וכו'. ועל כן כשהלכו ישראל בדרך בלא תורה נתייגעו ועל כן תקנו אז דיקיא קריאת התורה. כי על ידי התורה מתקנים בחינת דרך כנ"ל, ועל כן תקנו קריאת התרוה בשעת התפלה בימים שעלה משה בימי אלול לקבל את התורה ועשה דרך כבושה כנ"ל, כדי להמשיך בחינת כוונות אלול להאיר הדרך בים כדי שתהיה התפלה בבחינת אם שגורה התפלה בפי יודע אני שהוא מקובל שהוא בחינת ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת בחינתטרם יקראו ואני אענה שזהו בחינ תאבה האשה שהיא רבקה ללכת וכו' שזה נעשה כל ידי כוונות אלול שנמשך על ידי קריאת התורה בשני וחמישי וכו' כנ"ל:

אות ו

כי שני וחמישי הם בבחינת כוונות אלול בחינת הנותן בים דרך הנ"ל. כי בשני נאמר יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים, בין מים עליונים למים תחתונים. וזה בחינת סוד כוונות אלול בחינת דרך הנ"ל שנעשה על ידי בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך. אם אסק שמים ואציעה שאול הם בחינת יו"ד עליונה שעל האלף ויו"ד תחתונה שתחת האלף שהם בחינת סגול דקס"א וחיריק דס"ג שמהם נעשה בחינת הדרך כמבואר בכוונות וכמבואר במאמר ויאמר ה' אל משה קרא את יהושע (בסימן ו' ליקוטי חלק א') ובמאמר כי תצא (לקוטי תנינא סימן פ"ב) עיין שם היטב. וזה בחינת יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים שזה בחינת סוד תמונת אלף כמובא בתיקונים כי מים עליונים הם בחינת יו"ד עליונה שעל גג האל, ומים תחתונים הם בחינת יו"ד תחתונ שתחת גג האלף, ורקיע המבדיל בין מים למים הוא בחינת הוא"ו שבתוך האלף כידוע, וזה בחינת הנותן בים דרך שוא בבחינת הבדלה בין מים למים שעל ידי זה נעשה דרך בים שזה עיקר בריאת העולם, כי על ידי זה עשו שמים וארץ. כי בחינת הדרך הנ"ל שהוא בחינת דרך התשובה בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך, זה עיקר בריאת העולם וקיומו. כי תשובה קדם לעולם, ובלא זה אין העולם מתקיים. כי עיקר בריאת העולם בגין דישתמודעין לי' דהיינו להכיר ~ אותו יתברך

בכל מקום, בבחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך. נמצא שיום שני הוא בבחינת הנותן בים דרך שהוא בחינת כוונות אלול בחינת אלף כנ"ל, שהוא בחינת יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל וכו':

אות ז

וזה בחינת יום חמישי. כי בחמישי נאמרה ברכה לדגים, ודגים הם בבחינת זרעו של יוסף שנתברכו וידגו לרוב וכו'. כי עיקר הדרך המאיר בים הנ"ל הוא בבחינת יוסף הוא בחינת שמירת הברית שעל ידי זה מאיר הדרך בים כנ"ל. ועל כן עיקר קריעת ים סוף שעליו נאמר הנותן סים דרך היה על ידי יוסף כמו שכתוב (תהלים קי"ד) הים ראה וינס ויצא החוצה כמו שדרשו רז"ל. כי יוסף הוא בחינת שמירת הברית שעל ידי זה הוא בחינת הנותן בים דרך כנ"ל שזה הוא בחינת קריעת ים סוף שנעשה דרך בים, בחינת (תהלים ע"ז) בים דרכך על ידי (שם) גאלת בזרוע עמך בני יעקב ויוסף סלב. כי הדרך נעשה על ידי בחינת יעקב ויוסף שהם בחינת שמירת הברית כנ"ל, ועל כן נתברכו זרעו של יוסף ברכת דגים. כי הדגים יש להם דרך בים יותר מכל מין חי. כי עיקר חיותם במים. וכל מין חי אין לו דרך בים כי יהיה נטבע שם, והדגים עיקר חיותם שם. נמצא שיש להם דרך בים שחיים והולכים שם, ועל כן הם בבחינת זרעא דיוסף שהם בבחינת הנותן בים דרך כנ"ל, ועל כן בחמישי שנאמרה בו ברכה לדגים תקנו חז"ל בו נישואין כמו שאמרו רז"ל בכתובות (שף ה'). כי הנשואין דקדושה דהיינו נשואין של ישראל הם בבחינת הנותן בים דרך כמובן בדברי רבינו הנ"ל, על כן תקנו נשואין בחמישי הואיל ונאמרה בו ברכה לדגים. כי ברכת דגים הם בבחינת זרעא דיוסף שהוא בחינת הנותן בים דרך שהוא בחינת תיקון הברית בחינת נשואין דקדושה כנ"ל:

נמצא ששני וחמישי הם בבחינת הנותן בים דרך שהוא בחינת כוונות אלול, ועל כן בהם עלה משה וירד במ"ם ימים האחרונים שהם ימי אלול לקבל לוחות האחרונות שאז עשה משה בשעת קבלת הלוחות דרך כבושה הנ"ל כמבואר בדברי רבינו ז"ל, ועל כן בימים אלו דהיינו שבשני וחמישי קורין בתורה בשעת התפלה כדי להמשיך כוונות אלול כדי להאיר הדרך בים שזה עיקר תיקון התפלה כנ"ל:

אות ח

וזה בחינת מה שאמרו רז"ל (ב"ק פ"ב) כשהלכו ישראל במדבר שלשה ימים בלא תורה היו יגיעים. ובשביל זה תקנו קריאת התורה בשני וחמישי כמובא לעיל. ועיקר הקפידא שלא ילכו ג' ימים בלא תורה. כי עיקר קריאת התורה הוא בשביל בחינת תיקון הדרך. כי על ידי התורה מאיר הדרך כנ"ל, ועיקר תיקון בחינת הדרך הוא בבחינת משולש שהוא בחינת שלשה ימים. כי ג' ימים הם בחינת ימין ושמאל ואמצע, ועיקר תיקון הרך הוא

בבחינת המכריע שהוא בחינת ממוצא בין ימין ושמאל בבחינת בכל הדרך אשר צויתי אתכם תלכו לא תסורו ימין ושמאל. כי זה עיקר תיקון הדרך שלא לנטות לימין ושמאל. וזה בחינת אלף הנ"ל, שהוא בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך. והוא"ו שבתוך האלף הוא בחינתה דרך שמכריע בין יוד עליונה ליוד תחתונה וכלול משניהם. וזה עיקר בחינת הדרך שעשה משה בחדש אלול שנוכל למצוא את השם יתברך תמיד הן בבחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול ח"ו. כי יש מי שנוטה מהשם יתברך ח"ו על ידי עלייתו שהוא בחינת אסק שמים. ושם דייקא הוא תועה מן הדרך ושוכח בהשם יתברך. ויש להיפך שעל ידי נפילתו הוא תועה ושוכח בהשם יתברך. ומשה רבינו עליו השלום עשה דרך כבושה לבלי לנטות ימין ושמאל רק להשיב הכל אל הדרך הישר אל הדרך הממוצע. כי משה רבינו מאיר לשניהם ומורה ~ אותם דרך ישרה לבל יתעו מן הדרך, הן העולים למעלה בחינת אם אסק שמים, לבל יתעו מן הדרך ח"ו על ידי עלייתם רק בכל עליה ועליה ימצאו את השם יתברך בבחינת אם אסק שמים שם אתה. וכן משה רבינו מאיר גם להיורדים ח"ו אפילו ל~ אותן שנפלו מאד מקדושתם והם בשאול תחתיות ח"ו, גם להם מאיר משה רבינו עליו השלום ומורה להם את הדרך לבל ישכחו בהשם יתברך כי גם שם נמצא הוא יתברך בבחינת ואציעה שאול הנך וכמבואר במאמר כי תצא הנ"ל. וזה עיקר בחינת הדרך שהוא בחינת מכריע בין ימין לשמאל בין עליונים ותחתונים ומשלים לשניהם להשיבם כולם להדרך הישר. ועל כן בחינת הדרך כלול משלשה שהוא בחינת אלף שכלול מתלת, נקודה עליונה ונקודה התחתונה וואו שבאמצע וכנ"ל. ועל כן התורה שהוא בחינת דרך כנ"ל, כל בחינותיה הוא שלש שלש כמו שאמרו רז"ל (שבת פ"ח) בריך רחמנא דיהיב לן אוריאן תליתאה ביום תליתאה על ידי תליתאה וכו'. ועל כן דיקיא כשהלכו ישראל שלשה ימים בלא תורה נתייגעו. כי שלשה ימים אי אפשר לילך בלא תורה. כי ג' ימים הם בחינת ימין ושמאל ואמצע שהוא בחינת כלליות הדרך. ועיקר הוא בחינת יום השלישי הוא בחינת ממוצע שזה עיקר בחינת דרך הישר שלא לנטות לימין ולשמאל כנ"ל. ועל כן אי אפשר להיות ג' ימים בלא תורה שהוא בחינת הדרך שעיקרו בבחינת שלשה ימים וכו' כנ"ל. ועל כן תקנו קריאת התורה וכנ"ל:

ועל כן אין קורין בתורה בפחות משלשה אנשים שהם כהקלוי ישראל וכן כל אחד אינו קורא פחות מג' פסוקים. כי עיקר קריאת התורה הוא בשביל להאיר בחינת הדרך שהוא כלול משלשה שהוא בחינת אלף שהוא בחינת כהן לוי ישראל כמובא. וכנ"ל:

קריאת התורה ד

הלכה ד

אות א

על פי התורה ואת העורבים צויתי לכלכלך וכו' בלקוטי תנינא סימן ד' עיין שם כל התורה:

וזה בחינת קריאת התורה אחר התפלה. כי התפלה היא בחינ מקרא קדש שקרואת ומגלה את הרצון שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך, ואין שום חיוב הטבע כלל. כי בזה שאנו מתפללין להשם יתברך על כל דבר כגון על מטר ופרנסה ורפואה בני חיי ומזוני וכיוצא בזה, בזה אנו מראין שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לבד ואין שום חיוב הטבע כלל. כי התפלה משנה הטבע. וכמבואר במקום אחר (סימן ז'). נמצא שהתפלה הוא בבחינת מקרא קדש בחינת יום טוב שקרוא ומגלה שהכל ברצונו יתברך לבד ואין שום טבע כלל. כי גם כל ה~ אותות הנור~ אות והמופתים הגדולים וכל היד החזקה והמורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל שכל הימים טובים מקראי קדש הם זכר להם, הכל היה רק על ידי תפלה. כי כל המופתים האמתיים של משה רבינו עליו השלום ושל כל נביאי האמת וצדיקים האמתיים הבאים אחריהם עד היום הזה כולם הם על ידי תפלה כמו שאמרו רז"ל (מגילה כ"ז) ואלישע מה דעביד על ידי תפלה הוא דעביד וכמובא בדברי רבינו ז"ל (סימן ס"ו) ליקוטי חלק א'). נמצא שתפלה הוא עיקר בחינת קדושת יום טוב מקראי קדש שהם זכר ליציאת מצרים זכר לה~ אותות הנור~ אות שעשה שהשם יתברך בכל יום טוב ויום טוב כמבואר בהתורה הנ"ל שעל ידי זה הם קוראים ומגלין שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לבד כנ"ל. כי כל עיקר קדושה זאת שהוא התגלות הרצון על ידי ה~ אותות והמופתים הנוראים, כל זה נעשה על ידי תפלה כנ"ל. ועל כן הם ג' תפלות ביום כנגד תלת אבהן שהם בחינת שלש רגלים כידוע ומובא בספרים שהג' רלים הם כנגדג' אבות שזהו בחינת גף תפלות ביום שהם גם כן כנגד שלשה אבות שתקנו ג' תפלות אלו כמו שאמרו רז"ל (ברכות כ"ו). כי התפלה היא בחינת יום טוב בחינת מקרא קדש שקורא ומגלה את הרצון שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לבד ואין שום חיוב הטבע כלל כנ"ל. אבל מבואר שם בהתורה הנ"ל שכנגד קול הקריאה של יום טוב שקורא ומגלה את הרצון שהכל מתנהג ברצונו יתברך לבד, כנגד זה יש קול שאגת החיות רעות הדורסים וטורפים וכו', שהם שואגים בקולם על פי חכמתם הרעה המוטעת שהכל על פי הטבע ח"ו וכו' עיין שם ולזה צריכין חכם גדול דקדושה שיוכל

לקשר כל הרצונות לשורש הרצון שהוא בחינת מצח הרצון שהוא בחינת רעוא דרעוין בחינת הסתלקות משה שנסתלק שם בתוך רצון שברצונות וכו' עיין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת קריאת התורה אחר התפלה. כי התפלה קוראה ומגלה את הרצון כנ"ל, אך כנגד ג' התפלות שהם בחינת ג' רגלים מקראי קדש שמגלים את הרצון, כנגד זה יש חיות רעות הנ"ל שהם בחינת הג' חיות רעות המובא בתיקונים שהם קטרוגא דג' תפלות שהם כלב חמור נץ, שמשם נמשכין כל המחשבות זרות שבתפלה. וידוע ומבון בדברי רבינו ז"ל שעיקר כל המחשבות זרות שבתפלה נמשכין מכפירות ואפיקורסות ופגם אמונה של כל אחד ואחד. (כי אפילו אנשים הכשרים קצת והמון עם שאינם הולכים בדכי החקירות של הפילוסופים והאפיקורסים, אף על פי כן רובם יש להם בלבולי אמונה ונזרק בהם קצת אפיקורסות בלבם שנמשך להם על ידי חטאת נעורים וכו'. וצריכין התגברות גדול וישועה ורחמים גדולים לגרש ולבער הכפירות ובלבולי אמונה מלבם וכמבואר בשיחותיו הקדושים של רבינו ז"ל) וכל זה נמשך מבחינת הגף חיות רעות הנ"ל שהם קטרוגא דשלשה תפלות כנ"ל. כי הם בחינת קול החיות רעות הנ"ל הם בחינת כפירות של חכמי הטבע שהם שואגים בקולם כנגד קול הקריאה של יום טוב שהוא בחינת קול התפלה וכנ"ל. ובשביל זה קרואים בתורה אחר התפלה כדי להכניע ולשבר קול שאגת הצוררים הם קול החיות רעות הנ"ל שהם חכמי הטבע, כי התורה היא בחינת חכמה דקדושה שיש לה כח לקשר כל הרצונות לשורש הרצון בחינת רעוא דרעוין שם שורש התורה, כי משם יוצאת ונמשכת התורה שניתנה בשבועות על ידי משה רבינו עליו השלום ששורש נשמתו הוא משם מבחינת רעוא דרעוין, ועל כן נסתלק נשמתו לשם. כי משה רבינו הוא כלליות התורה ששרשה מבחינת רעוא דרעוין, ועל כן ניתנה התורה בשבועות ואז נדמה להם כזקן כמו שאמרו רז"ל (מכילתא בשלח). כי זקן הוא בחינת מצח הרצון בחינת רעוא דרעוין שמתגלה על ידי בחינת הזקן דקדושה כמבואר בהתורה הנ"ל, נמצא שהתורה שרשה מבחינת רצון שברצונות. ועל כן קוראין בתורה אחר התפלה. כי זהו בחינת מה שכתוב בהתורה הנ"ל שלהכניע קול החיות הוא על ידי חכם דקדושה שמקשר כל הרצונות לשורש רצון לרצון שברצונות וזהו בחינת קריאת התורה אחר התפלה, כי התורה הוא בחינת חכם דקדושה שמקשר כל הרצונות לבחינת רצון שברצונות שמשם שורש התורה כנ"ל שעל ידי זה נכנעין ונופלין ונתבטלין קול החיות רעות שהם חכמי הטבע ונשמע קול הקריאה של התפלה שהוא בחינת יום טוב שקוראה ומגלה את הרצון כנ"ל, נמצא שקריאת התורה הוא תיקון התפלה. על כן

קוראין בתורה בשעת התפלה, ועל כן אין קורין בתורה בפחות משלשה פסוקים ותלתא גברא כנגד ג' תפלות שהם בחינת שלש רגלים שמגלים את הרצון שתקום על ידי התורה שמקשרת כל הרצונות לשורש הרצון כנ"ל:

אות ג

ועל כן קוראין בתורה בשני וחמישי שהם ימי רצון, ימי רצון דייקא. כי עיקר קריאת התורה הוא בשביל לגלות הארת הצון שנתגלה על ידי התפלה וכנ"ל. כי עיקר הארת הרצון שמאיר בשני וחמישי הוא מחמת שבו עלה משה לקבל לוחות האחרונות כמו שאמרו רז"ל (תוספות ב"ק דף פ"ב בשם המדרש). וכל זה הוא בחינת הנ"ל המבואר בתורה הנ"ל. דהיינו להכניע הכפירות של חכמי הטבע ולהגברי התגלותה רצון דהיינו חיזוק האמונה הקדושה לגלות האמת שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לבד. כי ארבעים ימים האחרונים שקיבל בהם משה הלוחות האחרונות היה ברצון כמו שאמרו רז"ל (מובא בפירוש רש"י שמות פרק ל"ג) ואתנפל וכו' כימים הראושים מה הראשונים ברצון אף האחרונים ברצון אמור מעתה אמצעיים היה בכעס. כעס הוא הפך הרצון. וכל זה היה מחמת חטא העאגל שעבדו עבודה זרה וכפרו ברצון שלא האמינו שהכל מתנהג רק ברצונו הפשוט יתברך לבד וטעו בעבודה זרה ורצו להמשיך כחות ממקום שרצו להמשיך שזה היה ענין העבודות זרות שלהם, נמצא שחטא האעגל הוא פגם הרצון בחינת כפירות של חכמיהטבע. כי בדורות הראשונים היו כל הכפירות על פי דרכי העבודה זרה שלהם, ועכשיו בדורות אלו מעת שנתבטל היצר הרע של עבודה זרה התגבר היצר הרע של פילוספיא שהם כפירות של חכמי הטבע שמכניסין כפירות על פי חכמתם הרעה. ובאמת הכל אחד. כי שורש חכמתם של חכמי הטבע נמשך מחרטומי מצרים שהיו מכשפים גדולם ובעלי שמות הטומאה, ועל ידי זה יודעו גם חכמות גדולות בחכמות הטבע. ועל כן יסוד ושורש ועיקר של כל החכמות שבעולם נמשך מהם כמובא בספרי המחקרים. שתחלת חכמה זו היה אצל בני קדם ואצל חרטומי מצרים. ואחר כך הלכה מאומה לאומה עד שבאה ליונים. וכן מאומה לאומה עד שבעוונותינו הרבים התחילו גם בני ישראל להיות נלכדים ברשת חכמתם הרעה העוקרת את האדם משני עולמות. (וברוב הימים נשכח חכמת הכישוף לגמרי עד שהם מתלוצצים מעניני כישוף ושדים וכופרים בדברי רז"ל שאמרו מפורש בגמרא ומדרשים הרבה מעשיות לאין מספר מעניני כשוף ושדים אשר באמת גם כל חכמתם הרעה בעצמה נמשך מהם כנ"ל). הכלל שכל עניני עבודה זרה של הדורות הקודמים וחטא העגל הכל הוא בחינת פגם הרצון של חכמי הטבע שכופרים ברצון ואומרים שח"ו הכל על פי מערכת המזלות שהוא

חיות הטבע ח"ו. ועל ידי זה היו הארבעים ימים האמצעים בכעס והוא היפך הרצון, אבל אחר כך בימים האחרונים המתיק משה הכעס ונתרצה השם יתברך לישראל. ועל כן הם ימי רצון, כי בהם חזר משה והמשיך הארת הרצון והכניעו כפירות של חכמי הטבע שהוא בחינת פגם חטא העגל כנ"ל שתיקון בימים אלו, והמשיך הארת הרצון. ועל כן הם ימי רצון. וזהו בחינת שני וחומישי שהם ימי רצון מחמת שבהם עלה משה לקבל לוחות אחרונות שהם התיקון של חטא העגל שהוא פגם הרצון כנ"ל. ועל כן קוראין בהם בתורה. כי עיקר קריאת התורה הוא בשביל להגביר התגלות הרצון שנתגלה על ידי התפלה כנ"ל:

אות ד

וזה בחינת הגבהת התורה שאחר הקריאה מגביהין את התורה וכו' ונוהגין לקנותו בדמים יקרים כמו שכתוב בשלחן ערוך (סימן קמ"ז ס"א). כי מבואר בהתורה הנ"ל שאפילו כשמקשרין כל הרצונות לשורש הרצון, לפעמים מתגבר ח"ו מצח הרצון שהוא שורש הרצון. ואזי חוזרים ומתגברים קול החיות רעות שהם הדעות זרות של חכמי הטבע וכו'. ולזה צריכין צדקה כי על ידי מצות צדקה מוציאין החיות של מצח הנחש שיונק חיותו מזקני הדור שאין בהם שלימות. ועל ידי מצות צדקה מוציאין החיותממנו וחוזר ומתגבר התגלות מצח הרצון ואזי נשמע קול הקריאה של יום טוב שמגלה את הרצון וכו' עיין שם כל זה היטב. וזהו בחינת מצות הגבהה אחר קריאת התורה שקונין ~ אותו בדמים יגרים. כי אחר קריאת התרוה שאנו מקשרין על ידי ה את כל הרצונות לשורש הרצון, עדיין צריכין תיקון שלא יתגבר ח"ו מצח הנחש וכו' כנ"ל. ובשביל זה מגביהין את התורה להורות שאנו מגביהין את התרוה שכלולה מכל המדות ומכל הימים ומכל החכמות שבעולם. הכל אנו מגביהין למעלה להשם יתברך. כי אנו מראין הכתב לעם והכל קוראין ומעידין כי זאת תורתינו הקדושה. וזאת התורה אשר שם משה וכו' לידע ולהודיע ולהוודע שורש הרצון שהוא שורש התורה הוא מהשם יתברך בעצמו להכניע ולעקור ולבטל מצח הנחש שמטיל פגם וכפירה בשורש הרצון בעצמו ח"ו. כי ההגבהה הוא בידים והוא תיקון לפגם חטא העגל שהוא פגם הרצון כנ"ל, שעל זה נאמר וישלך משה מידיו את הלוחות. כי היו כבדים עליו מחמת שכפרו ברצון וכמו שאמרו רז"ל (תנחומא עקב פרק י"א) ועכשיו אנו מתקנים זאת ומגביהים התורה בידים וקוראין ומודיעין שהתורה ניתנה מאת השם יתברך, נמצא שאנו מעידין על שורש הרצון שהוא התורה שהוא מהשם יתברך, ועל ידי זה ממילא אנו מקשרין כל הרצונות לשורש הרצון. כי על ידי התורה מקשרים כל הרצונות לשורש הרצון שהוא שורש התורה כנ"ל. ועל כן

הגולל ספר תורה שהוא המגביה הוא כנגד כולם כמו שאמרו רז"ל (מגילה ל"בכ). כי זה העיקר התיקון של כל קריאת התורה. כי על ידי ההגבהה מכניעין מצח הנחש ומגלין מצח הרצון כנ"ל. וזה שכתב בשלחן ערוך שנוהגין לקנות מצוה זאת של הגבהה בדמים יקרים. כי עיקר הכנעת מצח הנחש הוא על ידי צדקה כנ"ל. ועל כן נותנין ממון הרבה בעד מצוה זאת. כי הממון שנותניזה וא בחינת צדקה שעל ידי זה מכניעין מצח הנחש שזהו עיקר הגבהת התורה כנ"ל:

אות ה

ועתה מבואר ומובן מה שנוהגין לגזור תענית בשני וחמישי לאחר יום טוב. ואיתא שהטעם שמא מחמת שמחת יום טוב באו לידי איזה חטא ח"ו. ולכאורה אין שייך לגזור ולחשוש חששא כזאת, הלא שמחת יום טוב היא מצוה גדולה מן התורה, וישראל קדושים שמחים אז בהשם יתברך ובתורתו הקדושה שעשה עמנו נסים ונפל~ אות והוציאנו ממצרים ונתן לנו את התורה וקרבנו לשמו הגדול כמו שאנו אומרים בימים טובים אתה בחרתנו מכל העמים וכו', ואיך שייך לחשוש חששא זאת שמא באו לידי חטא על ידי זה ח"ו. אך על פי הנ"ל מבואר היטב. כי עיקר שמחת יום טוב נמשך על ידי התגלות הרצון בחינת ישמח צדיק כי חזה נקם פעמיו ירחץ וכו' כמבואר בהתורה הנ"ל. אבל יש קול החיות רעות הנ"ל שהם קול חכמי הטבע שהם רוצים להתגבר כנגד קול הקריאה של יום טוב ח"ו, וכשהם מתגברים ח"ו על ידי זה נשבת שמחת יום טוב כמו שכתוב שם עיין שם, על כן אחר יום טוב אנו חוששין שלא יתגברו ח"ו קול החיות רעות הנ"ל. כי זה כלל כי את זה לעומת זה עשה אלקים. ותיכף שמתגבר סטרא דקדושה מתגבר כנגדה הסטרא אחרא. וכל זמן שהיתה ההקדושה נחה ולא נתגברה לגלות הרצון, היו גם הם נחים. אבל תיכף כשמתחילין להתגבר לגלות הרצון אזי מתחילין גם הם להתגבר ומתחילין לשאוג בקולם כנ"ל. כי הענין הוא כמו שני בני אדם הנלחמים, שכשאחד מתחיל להתגבר אזי מתחזק השני כנגדו ביותר כמבואר במקום אחר. ועל כן אנו מתייראין אחר יום טוב שמא מתוך שמחת יום טוב בא איזה פגם. היינו שמא מתוך שמחת יום טוב שבא על ידי קול הקריאה של יום טוב שמגלה את הרצון, שמא על ידי זה דייקא בא איזה פגם ח"ו. כי מחמת התגברות התגלות הרצון שזהו עיקר שמחת יום טוב כנ"ל, יכול להיות שמחמת זה התגבר כנגדו קול החיות רעות עד שנכנס איזה מחשבה רעה ח"ו שנמשכת מדעות חכמי הטבע. כי מחמת שהתגבר קול דקדושה של יום טוב התגברו הם כנגדם כנ"ל, ועל כן אנו גוזרין תענית שני וחמישי אחר יום טוב. שני וחמישי דייקא, כי הם ימי רצון שבהם קבל משה לוחות האחרונות ותקן חטא העגל

שהוא פגם הרצון כנ"ל. ועל כן על ידי תענית של שני וחמישי מתגבר הארת הרצון ונתתקן שמחת יום טוב שנמשך על ידי התגלות הרצון כנ"ל. כי עיקר מצח הנחש יניקתו מנחיש הקדמוני שהתגבר על ידי חטא ופגם אכילה שהוא אכילת עץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת התגברות חכמת הטבע. כי אדם הראשון כפר בעיקר כמו שאמרו רז"ל. ועל כן על ידי התענית שני וחמישי מתקנים פגם האכילה ואז מתגבר הארת הרצון. כי בהם קיבל משה הלוחות אחרונות שהם בחינת תיקון חטא העגל שהוא פגם הרצון וכנ"ל. ועל כן קורין בהם ויחל שהוא תפלת משה שהתפלל להמתיק הכעבה והחרון אף של חטא העגל שעל ידי זה ביטל הכעס והפכו לרצון והמשיך הארת הרצון בעולם שהו בחינת שלש עשרה מדות של רחמם שנתגלה לו אז שרואין ~ אותן ביום התענית כי י"ג מדות של רחמים הם בחינת רצון. ועל כן הם י"ג מדות כנגד תליסר תיקוני דיקנא כידוע, שזהו בחינת זקן דקדושה שעל ידו מתגבר מצח הרצון כנ"ל. גם התענית הוא בחינת צדקה, בחינת אגרא דתעניתא צדקתא. וכמו שכתוב בהתורה דרשו (סימן ל"ז) בליקויט חלק א' עיין שם. ועל ידי הצדקה עיקר הכנעת מצח הנחש, על כן מתענין אחר יום טוב וכנ"ל:

(הלכות קריאת התורה הלכה ה' נכללת בהלכות נשיאת כפים הלכה ה'

קריאת התורה ו

הלכה ו

אות א

על פי התורה תקעו תוכחה בלקוטי תנינא סימן ח':

וזה בחינת קריאת התורה בצבור בספר תורה כשרה בניגון ובטעמים. ועיקר הקריאה הוא בשבת ויום טוב שאז תיקן משה לקרות בתורה. אך כשהלכו ישראל בלא מים ג' ימים, עמדו הנביאים שביניהם ותקנו הקריאה בשני וחמישי כדי שלא יעברו ג' ימים בלא תורה. ואעזרא תיקון בשבת במנחה כמבואר בדברי רז"ל בגמרא ופוסקים:

כי עיקר הקריאה בתורה הוא בשבת שאז ניתנה תורה כמו שאמרו רז"ל. כי מבואר בהתורה תקעו הנ"ל, שעיקר בירור האמונה הקדושה שהוא אמונת חידוש העולם הוא דל יעי רוח נבואה שמברר המדמה שבזה תלויה האמונה הקדושה. וזה בחינת מתן תורה שאז זכו כולם על ידי משה לרוח נבואה, ואז נתבסס ונתקיים העולם וכו'. דהיינו שנתגלה אז אמונת חידוש העולם וכו'. דהיינו שנתגלה אז אמונת חידוש העולם וכו'. וכן בכל דור ודור בהכרח שיהיו צדיקים שיש להם בחינת רוח נבואה בחינת רוח הבא מן הקדש וכו'. שעל ידי זה עיקר המשרכת אמונת חידוש העולם וכו' עיין שם. ומבואר שם

שעל ידי אמונת חידוש העולם זוכין לחידוש העולם של לעתיד וכו'. ועל ידי זה נתעורר שיר של נפל~ אות שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע שיתער לעתיד שיתנגן על ע"ב נימין וכו'. שעל ידי קול השיר הזה דייקא יכולין להוכיח בבחינת נרדי נתן ריחו וכו' עיין שם כל זה היטב. ועל כן עיקר קריאת התורה בשבת. כי שבת מורה על חידוש העולם כי זה עיקר מצות קדושת שבת להודיע כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבתוכו' כמו שכתוב ברית עולם ביני ובין בני ישראל וכו' כי ששת ימים עשה ה' וכו'. וכן חידוש העולם של לעתיד הוא גם כן בחינת שבת כי אז יהיה יום שכולו שבת וכו'. וזה בחינת כל השירות והזמירות והנוגינם שמתעוררין בשבת שאז נוהגין כל ישראל להרבות בנגונים ובזמירות ושירות שהכל נמשך מקול השיר והניגון הנ"ל שיתער לעתיד בעת חידוש העולם שהוא יום שכולו שבת. ועל כן עיקר קריאת התורה בשבת כי כל הנ"ל הוא בחינת קריאת התורה. כי על ידי התורה זוכין לכל זה לברר אמונת חידוש העולם של תחלת הבריאה ולזכות לחידוש העולם של לעתיד וכו'וכנ"ל שכל זה הוא בחינת שבת כנ"ל:

אות ב

אבל כשהלכו ישראל ג' ימים בלא תורה, עמדו הנביאים שביניהם ותקנו שיהיו קורין בשני וחמישי. והנביאים דיקיא. כי מבואר בהתורה הנ"ל שכשהסטרא אחרא יונקת מהרחמנות וכו', אזי צריכין בעל כח גדול שיתפלל תפלה בבחינת דין וכו'. שעל ידי זה נעשין כל התקונים המבוארין שם עד שזוכין לבחינת רוח נבואה שעל ידי זה עיקר בירו האמונה שהוא אמונת חידוש העולם וכו' עיין שם כל זה היטב היטב. וזהו בחינת כל הנביאים ובעלי רוח הקדש עמדו לישראל בכל דור ודור אחר מתן תורה על ידי משה רבינו שהוא רבן של כל הנביאים.כי עיקר ובירור האמונה הוא על ידי משה שנתן לנו את התורה שהיא עיקר הנבואה שהיא קיימת לדורות לנצח ועליה אין להוסיף ולא לגרוע כמו שאמרו רז"ל (מגילה ב') שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה. אך כל הנביאים והצדיקים בעלי רוח הקדש שעמדו אחר משה עד היום הזה, כולם לא באו רק להוכיח את ישראל על עונותיהם בבחינת קולו של משה שנמשך על ידי רוח נבואה וכו' כמו שכתוב שם עיין שם, שזהו בחינת כשפר הרם קולך הנאמר לענין נבואה. וכל זה הוא מחמת בחינת הנ"ל המבואר בתורה הנ"ל שהוא מה שלפעמים הסטרא אחרא יונקת מהרחמנות, ואז נתמעט הרחמנות אצלינו וכו' עד שבאין כל הקלקולים המבוארין שם והתיקון הוא על ידי הבעל כח המתפלל תפלה בבחינת דין שעל ידי זה נתתקן הכל עד שזוכין לרוח נבואה שהוא בחינת קבלת התורה וכו' וכל זה נעשה בכל דור ובכל

עת בכמה בחינות. כי אף על פי שכבר קבלנו את התורה על ידי משה רבינו הוא עיקר התיקון לכל הנ"ל, אף על פי כן הסטרא אחרא וחיילותיה הם אורבים וחותרים בכל עת לקלקל ח"ו כל התקונים הנמשכין על ידי התורה שכל זה הוא בחינת מה שכתוב שם בתחלת התורה (ב~ אות ב') שלפעמים הסטרא אחרא יונקת מהרחמנות שעל ידי זה כל הקלקולים ח"ו. כי נתמעט הרחמנות אצלינו ונעשה אכזריות וכו', עד שנקטן הדעת ונתקלקלין המוחין שהם מחיצות פרוסות בפני ת~ אות ניאוף. כי הג' מוחין הם מחיצות פרוסות בפני זאת התאוה וכו'. היינו כי עיקר הדעת שהוא עיקר הרחמנות היא התורה הקדושה שנתן לנו באהבתו ובחמלתו עלינו בבחינת חמלה גדולה ויתירה חמלת עלינו הנאמר לענין התורה וזהו בחינת (משלי ל"א) ותורת חסד על לשונו. והוא עיקר הדעת והמוחין שהם מחיצות פורוסות בפני זאת התאוה בבחינת אורייתא מגינה ומצלי וכמו שכתוב מזמה תשמור עליך. וכמו שאמרו רז"ל (קידושין ל') בראית יצר הרע בראתי תורה תבלין. אך כשהסטרא אחרא יונקת מהרחמנות הזה, אז נתקלקל הרחמנות וכו'. היינו שבכל פגם מתגברת הסטרא אחרא וחילותיה לינק מהרחמנות והדעת שהיא התורה הקדושה שהוא עיקר הדעת והמוח, כי אין חכמה כחכמת התורה. וכל החכמות חיצוניות אף על פי שנראים כחכמות, באמת הם כסילות כנגד חכמת התורה כמו שכתוב בהתורה דרשו ה' וכו' (סימן ל"ז חלק א') וכמו שכתוב (ירמיה ט') אל יתהלל חכם בחכמתו וכו'. אבל הסטרא אחרא מתגברת לינק מהרחמנות האמתי שהיא התורה, ורוצים להמשיך לעצמם הרחמנות. שזהו מה שאנו רואים שהם חותרים להכניס זרה בבית ה'. להכניס חכמות חיצוניות התוך התורה הקדושה ולפרש התורה על פי דרכיהם הרעים שמגלים פנים בתורה שלא כהלכה ומהפכים דברי אלהים חיים לדרכיהם ומחציפים פניהם ואומרים שכל כוונתם לטובת ישראל שיש להם רחמנות גדול על ישראל על שהם נבוכים כל כך לפי דעתם הרעה, דהיינו מה שמדקדקים רק במצות וכל לימודם הוא רק גמרא ופוסקים וספרי מוסר וכו', והם שוקדים לתקנת ישראל ברחמנות המר והמרור שלהם, ורוצים לפתות ולהסית ולהכריח את ישראל שילכו ח"ו בדרכיהם אשר כבר ראינו מה שנמשך על ידי הרחמנות שלהם של מי שנמשך אחריהם פורק עול לגמרי כמבואר בכל הספרים הקדושים שצועקים על זה בקול מה ונמהר, וכמבואר בדברינו כמה פעמים. וכל זה כלול בדיבור הקדוש הזה שכתב אדמו"ר ז"ל שלפעמים הם יונקים מהרחמנות. כי כך מורגל בלשונם הטמא ומובא בספריהם הרעים שהם רוצים רק באמת, כי יש להם רחמנות על נערי בני ישראל ורוצים להדריכם בדרך ישרה על פי פירושי התרוה שלהם לשאול ולאבדון וכו' רחמנא ליצלן. וזה הקלקול מצוי

בכל דור בכמה בחינות שונות כי תיכף אחר מתן תורה קודם שירד משה מן ההר נתקבצו על אהרן לעשו"ת להם את העגל שאמרו גם כן שהוא מצד הרחמנו שלהם כמובן בפרשה שם שאמרו קום עשה לנו אלהים כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו, שדבריהם אלו בוטים כמדקיקות חרב. שמתקבצים בקיבוץ גדול לפקח על תקנת ההמון ומרחמים עליהם ומבקשים להם מי שילך לפניהם להדריכם בדרך שהם רוצים כמו שכתוב שם אשר ילכו לפנינו. וכן הוא בכל דור ודור בפרט בדור הזה כמובן למי שבקי קצת דבריהם ודרכיהם הרעים שאומרים בפיהם וממלאים בידיהם להדפיס ספרים על זה, וכל זה הוא בחינת הנ"ל מה שכתוב לעיל שלפעמים הם יונקים מהרחמנות וכו' ועל ידי זה בא ת~ אות ניאוף ונתקלקל התפלה ח"ו. והתיקון הוא על ידי הבעל כח הנ"ל וכו' שמתפלל תפלה בבחינת דין וכו' עד שנמשך רוח נבואה וכו'. וזהו בחינת כל הנביאים שעמדו אחר משה שבאים רק להוכיח את ישראל לקיים את התורה באמת כי עיקר התיקון על ידם. כי כל נבואתם נמשך מהבעל כח הנ"ל שעל ידו עיקר התיקון. וכן בכל דור ודור כל הצדיקי אמת יש להם בחינת רוח נבואה גם עתה וכו' כמבואר שם היטב.וכל כן הנביאים כשראו שהלכו ישראל במדבר ג' ימים בלא מים. שהוא מחמת שנתמעטו מימי הדעת שהם בחינת כמים לים מכסים שהוא בחינת התורה שזזה נמשך רק מהרחמנות דסטרא אחרא הנ"ל. על כן מדו ותקנו שיהיו ישראל קורין גם בשני וחמישי כדי שלא יעברו ג' ימים בלא תורה. ועל כן תקנו בשני וחמישי דייקא. כי בשני וחמישי אז הוא בחינת דינים כמובן בכוונות שיום שני הוא בחינת גבורה, ויום חמישי הוא בחינת הוד שהוא גם כן ענף הגבורה כידוע. ועל כן בהם בתי דינין יושבין ועל כן צריכין אז ביותר להמשיך על כעצמו כח התפלה בבחינת דין של הבעל כח כדי שלא תינק הסטרא אחרא מהדינים וכו' כמו שכתוב שם. ועל כן נוהגים להרבות התחנונים ותפלות הרבה בשני וחמישי כדי להמשיך עלינו כח של הבעל כח הנ"ל שיכול בכחו הגדול להתפלל תפלה בבחינת דין וכו'. כי אז צריכים תפלות ותחנונים הרבה מאד שלא תתגבר הסטרא אחרא לינק מהתפלה על ידי הדינים. רק נזכה על ידי ריבוי התפלות והתחנות לעורר רחמיו עלינו. שימשיך עלינו כח הבעל כח הנ"ל שיודע להתפלל תפלה בבחינת דין שעל ידו נתתקן כל התקינוים הנ"ל עד שזוכין לבחינת רוח נבואה שהוא קיום התורה שעל ידי זה נתתקן הכל. על כן עמדו הנביאים דייקא ותקנו לישראל שיהיו קורין בתורה בשני וחמישי דייקא שהם ימי דין וכו'. כדי שכל ישראל ימשיכו עליהם על ידי קריאת התורה בצבור כח הבעל כח הנ"ל שמשם נמשך הרוח נבואה שהוא בחינת התורה. כדי לזכות גם בימי החול להמשיך קדושת שבת לזכות לברר אמונת חידוש העולם עד שיהיה נמשך

בחינת חידוש העולם שלעתיד. עד שיהיה נמשך בחינת הקול המשקה את הגן שהוא בחינת קול הניגון שיתער לעתיד שהוא שיר פשוט כפול וכו' שעולה ע"ב וכו'. שעל ידי זה יכולין להוכיח את ישראל ונתתקן הכל כמו שכתוב שם. ובשביל זה צריכין לקרות בתורה בניגון ובטעמים כדי להמשיך על עצמו קול הניגון הנ"ל שנמשך על ידי התורה כנ"ל שהוא גבוה מן הכל. כי יש בהתורה טנת"א, והטעמים שהם בחינת ניגון גבוהים מן הכל כמבוא. כי הטעמים שהם בחינת ניגון הנ"ל הם בבחינת שם ע"ב כמובא שזהו בחינת השיר והניגון הנ"ל שעולה ע"ב כמנין חסד כמו שכתוב שם:

אות ג

ובשביל זה קורין בשני וחמישי שלשה כהן לוי ישראל שהם בחינת חכמה בינה דעת לתקן בחינת הג' מוחין הנ"ל שי היו מחיצות פרוסות וכו' שהם בחינת ג' מיני רחמנות בחינת ג' תפלות ביום כמו שכתוב שם:

אות ד

וזה בחינת קריאת התורה בשבת במנחה. כי אז במנחה הוא סמוך לאפוקי שבתא סמוך לימי החול, על כן קורין אז בתורה להמשיך קדושת שבת שאז עיקר קבלת התורה עיקר בירור אמונת חידוש העולם וכו', להמשיך כל הקדושו"ת האלו לימי החול שיהי לנו כח גם בימי החול לברר האמונה הקדושה שעל ידי זה כל התיקונים הנ"ל. כי במנחה בחול דינא תקיפה שלטא. אבל בכח מנחה של שבת שהוא עת רצון על ידי זה זוכין שיתהפך הדין לרחמים גדולים, והכל בכח הבעל כח הנ"ל שהוא בחינת ג' צדיקים שנסתלקו אז בשבת במנחה שעל ידי זה זוכים לתקן הכל כנ"ל, שזהו בחינת קריאת התורה כנ"ל. ועל כן נוהגים כל הצדיקים והיראים לומר תורה ומוסר בסעודה שלישית של שבת ביותר כי אז נתעורר קול הנגון הנ"ל שעל ידי זה יכולין להוכיח את ישראל בבחינתקולו של משה שנסתלק אז וכנ"ל:

אות ה

וזה בחינת מה שאמרור ז"ל לענין מנין גברי העולים לתורה. בשני וחמישי וכו' ג', בראש חדש וכו' ד', ביום טוב ה', ביום כפור ו', בשבת שבעה. והקדשו (בגמרא מגילה פרק הקורא דף כ"ג) הני ג' חמשה שבעה כנגד מי. חד אמר כנגד ברכת כהנים וחד אמר כנגד שלשה שומרי הסף וחמשה רואי פני מלך ושבעה רואי פני המלך. ואחר כך הקשו על ששה של יום כפור כנגד מי וכו'. והוא תמוה תיכף בתחלת העיון מפני מה לא הקשו על ד' של ראש חדש וחול המועד. וכן הקשו התוספות שם ויישבו בדוחק שבראש חדש הסברא נותנת להוסיף אחד עיין שם, ואף אנו נאמר על פי הנ"ל. שבודאי על פי טעם הנ"ל על קריאת התורה בצבור הוא להמשיך עלינו קדושת מתן תורה שצריכין להמשיך

עלינו בכל דור בכל עת, והעיקר בימים קדושים שעיקרם הוא שבת קדש שבו ניתנה תורה. וכן יום טוב וחול המועד שמקבלים כל קדושתם משבת שהוא תחלה למקראי קדש וכו'. וכן ראש חדש שהוא גם כל בחינת קדושת יום טוב בבחינת (תהלים ק"ד) עשה ירח למועדים. כי מראש חדש מונין המועדין ובהם עיקר תיקון קריאת התורה כמו שאמרו רז"ל שם משה תיקון להם ל ישראל שיהיו קורים בשבת ובמועדים וכו'. ועיקר קדושת מתן תורה שאנו ממשיכין עלינו על ידי קריאת התורה הוא בשביל להמשיך עלינו בירור המדמה וכו', שעל ידי זה נתברר אמונת חידוש העולם שכל העולם תלוי ואינו מתקיים בכל דור ובכל עת כי אם על ידי אמונת חידוש העולם שישראל ממשיכין עליהם על ידי קריאת התורה כנ"ל. ועל ידי זה זוכין לחידוש העולם שלעתיד שאז יתער השיר חדש שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע וכו'. ועל כן צריכין לקרות בתורה בטעמי ובניגון וכנ"ל. ועל כן לא הקשו רז"ל על מנין ד' גברי של ראש חדש וכו'. כי בודאי עיקר הקריאה של כל הימים הקדושים ראוי להיות מנין ד', כי עיקר הקריאה בשביל לעורר השיר חדש הנ"ל שהוא בבחינת ד', כי הוא שיר פשוט כפול משולש מרובע שנמשך מד' ~ אותיות השם שעיקר שלימות השיר הוא כשהוא מרובע. ועל כן בודאי היה ראוי לקרואת תמיד בכל הימים הקדושים מנין ד'. כי עיקר הקריאה בשביל רבוע הנ"ל. ועל כן לא הקשו כלל על מניין ד' של ראש חדש וכו'. כי עיקר הקריאה צריכה להיות מנין ד'. ועל כן באמת ברא חדש שהוא תיקון המועדות אז מזכירין בתפלת מוסף ומתפללין לזכות לשירי דוד מכמו שכתוב ובשירי דוד עבדך וכו'. כי עיקר השיר הנ"ל נזכה על ידי בחינת דוד מלך ישראל שוא בחינת משיח שהוא בחינת השיר הנ"ל, כי עסק כל ימיו בזמירות שירות ותשבחות וכו'. כי הוא נעים זמירות ישראל שוהוא בבחינת שלימות המרכבה ששלימותה על ידי רבוע דייקא דהיינו ד' רגלי הכסא וכו' כי דוש ברגל רביעי כמו שאמרו רז"ל. וכל עיקר קדושת ראש חדש שהוא בשביל המועדים הוא בבחינת דוד כמבואר בדברי רז"ל, ועל כן אומרים בשעת קידוש לבנה דוד מלך ישראל חי וקים. כי ביומי דדוד ושלמה קיימא דיהרא באשלמותא כי עיקר השיר הנ"ל שהוא בחינת אמונת חידוש העולם של תחלת הבריאה שעל ידי זה נזכה לחידוש העולם שלעתיד עיקרו נזכה על ידי דוד שהוא משיח שיהא תיקון העולם בימיו, והוא עתיד לבא ולתקן העולם עד שיזכה לשיר הזה בשלימות כמו שאמרו רז"ל לי נאה לברך וכו' שזה יהיה כל הקיבול שכר של הצדיקים והשרים וכו' ודוד הוא בבחינת ראש חדש שהוא תיקון המועדות כנ"ל שאז הוא בחינת חדתותי דסיהרא שאז בעת חדתותי דסיהרא כל נושאי הכסא מתקנים שיר חדש כשמביאים הארון לבית שמש שהוא שיר ששררו פרות

הבשן אז כשנשאו הארון לבית שמש הוא מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפל~ אות עשה וכו'. (שכל זה מבואר ברמזים נפלאים בסוף המעשה של ב' הבנים שנחלפו עיין שם היטב והבן) וזה השיר הוא בעצמו השיר הקדוש והנורא הנ"ל שהוא שיר פשוט כפול ומשולש ומרובע שבשביל זה קורין בתורה כנ"ל, וכו שכתוב שם בסוף התורה תקעו תוכחה שיר הנ"ל הוא בחינת שירו לה' שיר חדש כי נפל~ אות עשה וכו' עיין שם. כי ראש חדש שהוא חדתותי דסיהרא הוא בחינת חידוש העולם כמו שכתוב בברכת קידוש הלבנה וללבנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן שהם עתידים להתחדש כמותה וכו', ועל כן מצות קידוש הלבנה יקר מאד מאד וכמו שאמרו רז"ל אלמלא לא זכו ישראל להקביל פני אביהם שבשמים אלא פעם אחת בחדש דים וכו':

אות ו

ועל כן עיקר קידוש הלבנה הוא כשאין עננים מכסין ~ אותה מלר~ אותה. כי עיקר תיקון השיר הנ"ל הוא על ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח הנ"ל שעל ידי זה העננים כלים בבחינת (ישעיה י') מחיתי כעב פשעיך וכו' כמו שכתוב שם עיין שם. ובשביל זה הרבה מדקדקים יותר מדאי שלא לקדשה עד שיעברו העננים לגמרי. אבל הם טועים בזה כאשר שמענו מכמה צדיקים ומאדמו"ר ז"ל, ובפרט בעת שהזמן דחוק שסמוך לסוף חצי החדש, בפרט בחורף שבואי הוא שטות גדול לדחות מצוה נוראה כזאת בשביל דקדוש קל שלא נזכר בגמרא כלל. כי לא אמרו רק הרואה לבנה בחידושה מברך וכו'. שמובן שתיכף כשרואין ~ אותה צריכין לברך, רק שבפוסקים מבואר שכשהיא מכוסה בעננים לא יברכו, והוא דבר אמתו מובן בודאי. אבל תיכף כשרואין ~ אותה אפילו כשהעננים סביבה והיא נראית מתוך ענן קלוש בודאי מחוייבים לקדשה וכמבואר בפירוש שם בסימן תכ"ו אם יש עליה ענן קלוש וכו', ואין נוכל להחמיר בפרט כשהזמן דחוק, לדחות מצוה כזאת בשביל דקדוש קל. ובאמת זה הטעות נמשך מחמת גודל חביבת המצוה שיקרה מאד אצל ישראל וכמו שאמרו רז"ל. והיא מרמזת על חידוש העולם שישראל עתידין לעתחדש כמותה. על כן הכל חפצים שתהא זכה לגמרי אבל לא כיוונו יפה בזה, כי הם שוכחים שאנו עתה בזה העולם השפל והחשך. בפרט עתה בדורות הללו באחרית הימים האלה שהגלות, בפרט גלות הנפש מתגבר ומתפשט מאד מאד בכלל ובפרט על כל אחד ואחד. על כן עתה כל המאורות אינם מאירין כראוי. כי מיום שחרב ביתה מקדש חשכו המאורות. כי אז נאמר (שם י"ג) חשך השמש בצאתו וירח לא יגיה אורו. ואנו מחיין עצמינו במעט דמעט אור המאיר עלינו מתוך עומד החשד אפילה הזאת. ועל כן בכל המצות ובכל הקדושו"ת אם נרצה ח"ו להמתיק עד שנוכל לקיים המצוה בבהירות

ובזכות ובצחות גדול כראוי. כבר בטלה כל התורה והמצות ח"ו ח"ו. כי בודאי אין בידינו לקיים שום מצוה בשלימות עתה בכל הדקדוקים והפרטים, ובפרט בזכות וצחות המחשבה שהוא העיקר. אבל אף על פי כן אנו צריכין לקיים כל המצות כפי מה שנוכל, ורק בזה אנו מחיין עצמינו ומשיבין נפשינו בגלות המר הזה, בפרט כפי מה שיודע כל אחד מרירת נפשו ונגעי לבבו וכו', על כן בודאי חלילה לנו למנוע ממצות ברכת הלבנה בשביל דקדוקים הנ"ל, רק לקיים כמו שאמרו רז"ל בגמרא ופוסקים שמבוא שחייבים לקדשה אפילו כשרואין ~ אותה מתוך ענן קלוש וכנ"ל. ועיין היטב בדברי אדומו"ר ז"ל בכמה מקומות ובמה שעזרנו השם יבתר לבאר ולחדש בהם, מבואר ומובן היטב שעתה כל קיומינו וחיותינו הוא רק על ידי הנקודות טובות שאנו חוטפין מתוך הענן והחשך וכו', והבן היטב האמת לאמתו. כי יש בה הרבה לדבר הנוגע לכלל קדושת איש הישראלי ובפרט להקטנים במעלהלהחלושי כח שבישראל ובפרט כמו שיודע כל אחד בנפשו. אם ירצו עוד לדקדק ולהחמיר בחומרות יתירות יכולים להכשל וליפול על ידי זה יותר ח"ו ח"ו וכמבואר בדברינו הרבה בזה:

אות ז

ונחזור לענינינו. שבשביל זה לא הקשו רז"ל על מספר ארבע קרואים שבראש חדש וחול המועד. כי אדרבא עיקר תיקון הקריאה הוא רק בחינת ארבע שהוא בחינת שיר הנ"ל כנ"ל, ועל כן הקשו רק על שאר המספרים כנגד מי הם, והשיבו שביום טוב הוא כנגד ה' רואי פני המלך ובשבת כנגד ז' רואי פני המלך. כי עיקר השיר הנ"ל שיזכה המלך האמתי של ישראל שהוא מלך המשיח שיבא במהרה בימינו שהוא בחינת דוד המלך, וכל סמוכים אליו ביותר שהם רואי פני המלך הם יזכו ביותר לנפל~ אות נעימת השיר הזה ומהם יקבלו כל ישראל כל אחד כפי קירובו לרואי פני המלך ועל כן תקנו קריאת התורה שהוא בשביל השירה כנ"ל כנגד רואי פני המלך שהם ה' וז' וכנ"ל:

אות ח

ועל כן אמרו שג' שבחול הם כנגד ג' שומרי הסף. כי בחול בודאי רחוקים משיר הזה שהוא מתעורר רק בשבת וים טוב וראש חדש הוא גם כן יום טוב שהם בבחינת יום שכולו שבת יום שכולו טוב. שכל ענג שביתתו וטובו יהיה השיר הזה. אבל בחול רחוקים מזה, רק צריכים להתייגע בחול להמשיך קדושת שבת כדי לזכות על ידי זה לקדושת שבת ויום טוב בבחינת מי שטרח בערב שבת וכו', ואז כל עיקר תיקון הקריאה הוא בכח הבעל כח גדול הנ"ל שיכול תלתקן הג' מוחין על ידי תפלתו בבחינת דין וכו'. על כן עיקר הקראיה אז הוא רק בבחינת שמירת הג' מוחין הנ"ל שנזכה בכח בהתורה שיהיו ג' מחיצות פרוסות כנגד התאוה הנ"ל וכנ"ל, על כן תקנו בהם ג' קרואים כנגד

שלשה שומרי הסף שהם שומריי הסף והפתח של המלך שלא יכנוס בהם זר, היינו בחינת שמירת הג' מוחין שיהיו מחיצות פרוסות בפני הרהורי התאוה הנ"ל שלא יכנוס זר בבית ה' שהם המוחין שהם בחינת קדושת הבית המקדש בבחינת (ברכות ל"ג) כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו:

אות ט

וזה בחינת ברכת התתורה שתקנו לקורא בצבור, ברכה לפניה ולאחריהכ אפילו אם כבר בירך ברכת בתורה בבקר. כי עיקר קריאת התרוה בציבור הוא להמשיך קדושת מתן תורה שאז נמשך רוח נבואה על כל ישראל על ידי משה רבינו וכו'. שעל ידי זה מתברר המדמה שעל ידי זה זוכין לאמונה שלימה וברורה שהעיקר הוא אמונת חידוש העולם וכו' כנ"ל. וכן הוא בכל דור וכו' כמו שכתוב שם. ומבואר שם שכנגד זה יש בחינת נביאי שקר שדהם בחינת זוהמת הנחש בחינת מנחשים ומעוננים וכו'ש על ידם מתבלבל המדמה יותר ובאים לכפירות ח"ו. על כן צריכין לברך תחלה וסוף כשקורין בתורה שמברכין אשר בחר בנו מכל העמים וכו'. היינו שמודיעין ומפרסמין שהתורה הקדושה שלנו לא נמשכה ח"ו משכל אנושי אפילו משכל אנושי של גדולי המחקרים והפילוספים או של המנחשים והמעוננים וכו'. רק שתורתנו היא תורת אמת שנמשכה רק מרוח הקדש ונבואה ברורה של משה רבינו עליו השלום שעל ידי זה בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. היינו שמודיעים שבנו בחר מכל העמים במקבלצתן נימוסיהם ותורתיהם מהחכמים והמחנחשים הנ"ל. אבל כל תורתנו הקדושה נתן לנו רק על ידי שבחר בנו מכל העמים. כי אנו מובחרים ומובדלים מהם ומדעותיהם כי כל תורתנו היא תורת משה אמת שניתנה רק על ידי רוח נבואה אמתיית שמברר המדמה וכו'. וזהו שמברכין לאחריה אשר נתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו, שעיקר תורתנו הקדושה תורת אמת שנתן לנו הוא לזכות לחיי עולם שהוא קיבול השכר של לעתיד שעיקרו הוא השיר הקדוש הנ"ל שהוא שיר פשוט כפול משולש ומרובע שנזכה בעת חידוש העולם של לעתיד על ידי שזכינו להאמין בחידוש העולם של תחלת הבריאה שכל זה אי אפשר לזכות כי אם על ידי תורת אמת שבלנו שהוא בחינת רוח נבואה אמתיית וכ' וכנ"ל:

אות י

ועל כן באמת אמרו רזל שבשעת קריאת התורה צריכין לעמוד באימה ויראה ורתת וזיעה כאלו ניתנה עכשיו ממש כמבואר בכל הספרים הקדושים. כי עיקר קריאת התורה בצבור הוא להמשיך בחינת נתינת התורה ממש וכנ"ל:

אות יא

וזה שאמרו רז"ל (ב"ק פ"ב) שקריאת התורה בשני וחמישי תקנו מחמת שהלכו ג' ימים וכו' כדי שלא יעברו ג' ימים בלא תורה. ג' ימים דייקא. כי העיקר הוא לתקן הג' מוחין שיהיו ג' מחיצות פרוסות בפני זאת התאוה של משגל וכו' כמובן שם בהתורה הנ"ל. והעיקר הוא על ידי הדעת שהוא המוח הג' מהג' מוחין חכמה בינה דעת שצריכין ליזכה ביורת לבלי לפגום בו כלל.כי כל הפגמים הם על ידי פגם הדעת בבחינת פגם עץ הדעת טוב ורע שפגם אדם הראשון שעיקר הפגם היה בהדעת כמובא. ומשם היינו מהדעת הוא עיקר התיקון. כי עיקר תיקון המחשבה הוא על ידי הדעת שיודע בבירור האמת שאין צריכין להרהר ח"ו ולחשוב מחשבות חוץ. ועל כן אין צריך להתחיל ליכנוס בטוען ונטען כלל וכו' (וכמובא בספר הא"ב אל תכנוס עם פתויך בטוען ונטען וכו'). וכמו שכתוב במקום אחר בספריו הקדושים שהעיקר לבלי להתחיל לחשוב כלל וכלל. כי אף על פי שבאמת בודאי שהחכמה והתבונה מחוייבין לבטל התאוה וכו'. אבל מריבוי פגם המוחין על כן אי אפשר עם חכמה ותבונה לבטלם כי אם על יד הדעת. שיודע סוף הדבר אחר כל החקירות וההתבונות שכך הוא האמת ועל כן אין צריכין עוד לחשוב בזה כלל וכנ"ל. וגם בעיקר האמונה הקדושה העיקר הוא הדעת שיודע האמת בלבבו כי ה' הוא האלקים וכו' בלי שום חקירות כלל רק כפי מה שבלנו מאבותינו הקדושים שבירורו לנו האמונה קדושה שעיקרה היא אמונת חידוש העולם על ידי התורה הקדושה שהוא רוח נבואה וכו' מכמו שכם שם. ועל ידי זה אנו יודעים בידיעה ברורה כי ה' הוא האליקם וכמו שכתוב במקום אחר שעיקר הידניה הברורה האמתיית הוא על ידי אמונה וכמו שכתוב (הושע ב') וארשתיך לי באמונה וידעת את ה'. וזהל זה נאמר (דברים ד') וידעת היום והשבבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים. וכתיב (דברי הימים א' ח') דע את אלקי אביך שפירושו הוא הידיעה הברורה שהיא על ידי אמונה שקבלנו מאבותינו כמובא בספרי קדש בפרט בדברינו עיין שם. וזה שאמר להם משה רבינו (דברים ד') אתה רהראת לדעת כי ה' הוא האלקים. לדעת דייקא. כי זה הפסוק נאמר שם אחר שהאריך להזכיר את כל המופתים נוראים והתגלות אלקות שהכניס בהם ביצירת מצרים וכו' ובמתן תורה וכו'. ואמר להם שעתה אחר כל מה שראיתם ראוי לכם לדעת בידיעה ברורה בלי שום חקירה עוד לכל כי ה' הוא האלקים וכנ"ל. כי מוח הD' שהוא הדעת עולה למעלה למעלה מאד ויורד עד למטה מטה מאד כמובן למשכיל בספרי קבלה הקדושה כי הדעת בבחינתכתר כמובא:

אות יב

נמצא שעיקר הוא שמירת הדעת שיודע אמתת סוף הדבר שעל ידי זה יכולין להציל את עצמו מכל תוקף מצולות ים השוטפים על האדם ח"ו. שהעיקר הוא להציל את עצמו הוא על ידי פנימיות הדעת שיוע האמת כי ה' הוא האלקים ואסר לנו בתורתו להרהר וכו'. ועל ידי זה יודע לבלי להתחיל לחשוב כלל וכו'. ומה שנעשה עמו ממילא שרודפין אחריו המחשבות רעות בעצמן אל יסתכל על זה כלל ויעשה עצמו אינו יודע ואל יסתכל לאחוריו כלל וכמבוא מזה הרבה בדבריו הקדושים. ואי אפשר לבאר כל זה רק שצריך להבין בעצמו איך לברוח על ידי הדעת מכל המחשבות רעות. והכל בכח הצדיק האמת הבעל כח הנ"ל. ועל פי דרכי עצותיו והתחזקותו שמשיב כל נפש בשבעה משיבי טעם מאין סוף עד אין תכלית:

אות יג

ועיקר שמירתה דעת הוא על ידי התורה הקדושה שניתנה על ידי משה רבינו שהוא בחינת דעת כמובא כי הוא הודיע לנו תכלית סוף הדעת האמתי שהוא לקיים התורה והמצות ולבלות ימינו על זה שעל ידי זה ניצולין מכל רע וזוכין למה שזוכין עין לא ראתה וכו'. ועל כן תיקנו קריאת התורה בצבור בשני וחמישי שלא יעברו ג' ימים בלא תורה כדי שיהיו נשמרין הג' מוחין שהעיקר הוא מוח הג' שהוא הדעת וכנ"ל:

אות יד

וכבר מבואר שעיקר קריאת התורה בצבור בניגון ובטעמם הוא לעורר ולהמשיך בחינת נתינת התורה. כי צריך בשעת קריאת התרוה לעמוד באימה וביראה וכו' כאלו היום ניתנה בסיני וכנ"ל (ב~ אות יו"ד וכו') ועיקר הדבר כדי שנתעורר בכל יום ובכל עת ועת שיהיו דברי תורה חדשים אצלינו בכל יום כאלו היום ניתנו שבשביל זה ניתנה התורה מתחלה בסיני כמו שפירש רש"י כל פסוק (שמות י"ט) ביום הזה באו מדבר סיני שנאמר הזה וכו' שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאלו היום ניתנו. וכן מבואר בדברי רז"ל במקומות הרבה מאד כמו שפירש רש"י על פסוק אשר אנכי מצוך היום בכל יום יהיו בעיניך כחדשים וכן הרבה. כי אורייתא שמא דקודשא בריך הוא כי עיקר כלל העבודה הוא לשמו יתברך להגדיל ולקדש שמו יתברך בבחינת (מלאכי א') בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי וכו'. וכמו שכתוב (שמות ט') ולמען ספר שמי בכל הארץ. וכן בפסוקים הרבה וכמובא הרבה מזה בדרי רז"י. ובשביל זה ניתנה תורה שהיא שמא דקודשא בריך הוא כדי שעל ידי התורה והמצות נזכה להכיר שמו יתברך ולגדל ולקדש שמו ברבים כמו שתוב (דברים כ"ח) לעשו"ת את כל דברי התורה הזאת וכו' ליראה את השם הנכבד והנורא הזה וכו'. ועל כן בתחלת שליחות משה להוציא את ישראל ממצרים כדי שיקבלו

את התורה שאל משה תיכף (שמות ג') ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם והודיעו השם יתברך שמותיו הקדושים כמו שכתוב שם זה שמי לעולם וכו':

אות טו

וזהו (נחמיה ט') ותרא את עני אבותינו במצרים ואת זעקתם שמעת על ים סוף ותתן ~ אותות ומופתים בפרעה וכו' כי ידעת כי הזידו עליהם ותעש לך שם כהיום הזה, שהשם יתברך כביכול עשה לעצמו שם על ידי ה~ אותות והמופתים הנוראים שעשה ביציאת מצרים ומתן תורה שעל ידי זה נתגלה שמו יתברך בעולם מדור לדור עד היום הזה. וזהו ותעש לך שם כיום הזה, כיום הזה דייקא. כי צריך כל אדם להמשיך הגדלת שמו יתברך בכל יום ויום מחדש שזה עיקר קבלת התורה שצריכין לקבל על עצמו בכל יום מחדש כנ"ל. וזהו ותעש לך שם כיום הזה, כיום הזה דייקא. שעשיית שמו יתברך צריך להיות בכל יום מחדש שזה בחינת כיום הזה שנאמר על כל יום ויום שכל כל אדם שעומד בו בכל דור ודור:

אות טז

וכל זה זוכין רק על ידי הצדיק הגדול הבעל כח שיכול להתפלל תפלה בבחינת דין שעל ידי זה נעשה כל התקונים הנאמרים שם עד שזוכין לבחינת רוח נבואה שהוא בחינת מתן תורה שעל ידי זה נתגלה אמונת חידוש העולם וכו' שעל ידי זה זוכין לחידוש העולם שלעתיד וכו'. שעל ידי זה זוכין לניגון הנ"ל שעל ידי זה יכולין להוכיח את כל אחד בבחינת התוכחה שעל משה שעל ידי זה הפך עונות לזכיות והוסיף בהם ריח טוב בבחינת נרדי נתן ריחו וכו' שבשביל זה צריכין לחפש הרבה ולבקש מהשם יתברך הרבה שיזכה למוצא את הצדיק הבעל כח הזה וכו' כמו שכתוב שם, ואזי כל אחד כפי מה שזוכה לקבל כח דקדושה מהצדיק זה כמו כן ממשיך על עצמו קדושת אמונת חידוש העולם וכו' שעל ידי זה זוכה שתהיה התורה והעבודה אצלו בכל יום מחדש (כמבואר מזה במקום אחר) וזהו ואת זעקתם שמעת על ים סוף ותתן ~ אותות ומופתים בפרעה וכו'. כי כל קריעת ים סוף וה~ אותות והמופתים שנתן בפרעה וכו' הכל היה על ידי המטה עוז שהוא בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח הנ"ל. כמו שכתוב שם על פסוק ויפלל שהוא ראשי תיבות והשלך לפני פרעה יהי לתנין וכו'. ועל ידי זה זכו לקבלת התורה על ידי כל התיקונים הנ"ל שעל ידי זה זוכין לבחינת חידוש העולם וכו' שעל ידי זה זוכין שיהיו דברי תורה אצלו בכל יום כחדשים וכנ"ל. וזהו שנסמך לזה ותעש לך שם כהיום הזה, כי על ידי זה אנו זוכין להגדיל שמו יתברך בכל ום מחדש שזהו בחינת כהיום הזה שהוא כל יום ויום שהאדם עומד בו כל ימי חייו וכנ"ל, שכל זה זוכין על ידי

התפלה בבחינת דין של הבעל כח שעל ידי זה עשה כל ה~ אותות והמופתים וכו'. ועל כן נסמכו זה לזה וכנ"ל:

אות יז

הכלל שכל מי שרוצה לחוס על עצמו ולחשוב על תכליתו הנצחי, כל תקנתו שאיך שהוא איך שהוא יהיה בעיני עצמו בכל יום ויום כבריה חדשה ממש וכמו שמבואר בשלחן ערוך ובפוסקים לענין כל ברכות השחר שמברכין בכל יום שכולם הם בשביל שנעשה כבריה חדשה כמו שמברכין המחזיר נשמות לפגרים מתים וכו'. וכן הנותן ליעף כח שנאמר על התחדשו"ת הנשמה שהוא השכל וכו'. ועל כן איך שהוא צריך שתהיה העבודה שעוסק בכל יום חדשה אצלו לגמרי. כי כל אחד מישראל איך שהוא כל זמן שם ישראל נקרא עליו הוא עושה כמה מצות בכל יום. כי מניח ציצית ותפילין ואומר ברכת השחר וקריאת שמע ותפלה, והרבה אומרים תהלים ולומדים תורה מעט או הרבה. אך העיקר שיראה ליישב דעתו בכל יום שזה היום שעומד בו עדיין לא היה בעולם, וכן לא יהיה עוד יום הזה בעולם. והעבודה להשם יתברך שצריכין בזה היום היא חדשה לגמרי, ורק האדם שעומד ב~ אותו היום ב~ אותו הדור צריך לעסוק בזה. (וכמו שכתוב בשערי ציון השייך ליום ו') כי עליך נפל חובת היום. ואפילו אם יודע בעצמו שמעשיו מקולקלין הרבה וכו', וכבר נכשל במעשיו פעמים אין מספר, אף על פי כן זה היום הוא חדש לגמרי ויכול גם ממקומו שהוא שם להגדיל ולקדש שמו יתברך. כי בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי (מלאכי א'), בכל מקום דייקא אפילו במקומות הטמעים לגמרי של העובדי עבודה זרה כמו שאמרו רז"ל (מנחות ק"י) על פסוק זה. מכל שכן איש הישראלי אפילו הגרוע שבגרועים, מאחר שעתה כוונתו לשמים ורוצה עתה להניח טלית ותפילין ולהתפלל וכו' שבודאי הוא מגדל ומקדש שמו יתברך מחדש כפי ~ אותו היום שזאת העבודה אינו יכול להשלים שום מלאך ושרף וכו'. ואפילו נשמות קדושו"ת של ישראל שבגן עדן העליון אינם יכולים להשלים העבודה הזאת. כי לא המתים יהללויה וכו'. כי במתים חפשי כתיב, וכמו שאמר חזקיהו (ישעיה ל"ח) חי חי יודוך כמוני היום אב לבנים יודיע אל אמתך, המוני היום דייקא. היינו כמו אני היום באיזה מדריגה פחותה מאחר שאני חי, אני דייקא צריך להודות לך. אדרבא כל מה שיודע בנפשו שהוא גרוע ומקולקל ביותר, על ידו דייקא יתגדל ויתקדש שמו הגדול ביותר בבחינת כד אתי יתרו וכו' כדין איסתלק ואתייקר שמא דקודשא בריך הוא עילא ותתא. כמו שאמר אדמו"ר ז"ל (בסימן יוד חלק א') שעיקר גדולתו של השם יתברך כשהרחוקים מתקרבים וכו'. ומביא שם מאמר זה של הזוהר הקדוש. וכן במקומות הרבה. וזהו (נחמיה ט') כי ידעת

כי הזידו עליהם ותעש לך שם כהיום הזה שדייקא על ידי מה שהזידו עליהם וכבשו ~ אותם בגלות מר כזה בגוף ונפש וכו', על ידי זה דייקא ותעש לך שם כהיום הזה. כי כל מה שהבעל דבר מתגבר על האדם ביותר, כשהאדם חזק בדעתו וחזק עצמו בכחו של הבעלי כח הנ"ל, אזי אדרבא נתהפך הכל לטובה בבחינת נרדי נתן ריחו הנ"ל, שעל ידי זה נתגדל ונתקדש שמו יבתרך ביותר על ידו דייקא וכנ"ל:

אות יח

ובשביל זה תיקנו לנו משה רבינו והנביאים לקרות בתורה בצבור כדי להזכיר ~ אותנו בכל פעם מתן תורה כדי שנזכה לקבל עלינו קבלת התורה בכל יום מחדש כנ"ל. ועל כן עיקר קריאת התורה בשבת ויום טוב שבו ניתנה תורה וכו' כנ"ל אבל אחר כך כשהלכו ג' ימים וכו', תקנו לקרות בצבור גם בשני וחמישי. כי ראו שאין מספיר להזכיר בשבת לבד על כל ימות השבעת על כן תקנו לקרות גם בשני וחמישי, להזכיר בתוך כל ג' ימים מתן תורה בסיני שניתנה לג' ימים. כי הן כל אלה יפכל אל פעמים שלש עם גבר (איוב ל"ג). כי בהכרח שיעברו על כל אדם עליות וירידות הרבה מאד. והכל בשביל התחדשו"ת הנ"ל שבשביל זה נברא יום ולילה אור וחשך, והוא יתברך מאפיל ומאיר בגשמיות וברוחניות בכלל ובפרט בכל אדם ובכל זמן וכמו שפירש רש"י על פסוק (דברים כ"ט) אתם נצבים היום וכו' שנאמר אחר התוכחות, כיום הזה שהוא מאפיל ומאיר, כך עתיד להאפיל ולהאיר לכם. וכל התוכחות וכו', הן הן המציבין אתכם וכו' כי לעולם ידו על העליונה וגומר ברחמיו תמיד כרצונו. ועל כן יחיינו מיומים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו. וכמו שכתוב במדרש רבה (פרק צ"א) על פסוק (בראשית מ"ב) ויאמר להם יוסף ביום השלישי וכו' שלעולם אין הקדוש ברוך הוא משהה הצדיקים בצרה ג' ימים וכו'. וכן לדוד וליונה וכו'. כי הוא יכאיב ויחבש ימחץ וידיו תרפאנה. וכתיב (שמואל א' ב') ה' ממית ומחיה מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם מוריד שאול ויעל (ועיין לקמן בסוף הלכה זאת). ובשביל כל זה קורין בתורה בצבור בניגון ובטעמים בכל ג' ימים. כי להזכיר ~ אותנו בתוך כל ג' ימים יום מתן תוה בסיני לשלשת ימים וכו', כדי שעל ידי זה נזכיר בכל יום ויום שתהיה התורה והעבודה אצלינו מחדש שזה העיקר וכנ"ל:

אות יט

וזה מה שכתוב בשלחן ערוך מקום שמפסיקין בשבת בשחרית משם מתחילין בשבת במנחה ובשני ובחמישי ובשבת הבאה. ודין זה הוא מהמשנה (מגילה פרק ג') ששנו שם בשבת במנחה ובשני וחמישי קורין כסדרן ואין עולים להם מן החשבון. והוא פלוגתא בגמרא בין ר' מאיר וכ' יהודה, ו הלכה כר' יהודה שצריכין להתחיל בכל פעם מתחלת הסדר בשבת במנחה ובשני וכחמשי ובשבת הבאה

ובזה מרמזין לנו כל הנ"ל. וזה בחינת מה ששאל משה (שמות ג') הנה אנכי בא אל בני ישראל ואמרתי להם אלקי אבותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם ויאמר אלקים אל משה אהיה אשר אהיה. ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם ויאמר עוד וכו'. ולכאורה אינו מדוקדק הלשון שאל ואמרו י מה שמו מה אומר אליהם היה לו לשאול כפשוט שיודיעו השם יתברך שמו כדי שיודיעו לישראל, ומהו הלשון מה אומר אליהם שנראה בזה אמירה ושיחה ופלפול שנאה שידע איך להשיב להם תשובה מקובלת על שאלתם הגדולה. וגם קשה על גוף השאלה ואמרו לי מה שמו. הלא כבר הודיעם משמו כמובא בזה הפסוק בעצמו שהזכיר ואמרתי להם אלהי אבותיכם שלחני אליכם, וכי אינו מספיק זה השם הקדוש שהוא אלהי אבותיכם. גם התשובה של השם יתברך אינו מובן היטב שהשיב לו אקי' אשר אקי', ואחר כך אמר לו עוד הפעם אקי'. מהו ענין ג' פעמים אקי'. וגם הלא השם אקי' הקדוש אינו עיקר השם שציוה עלינו להזכירו לעולם, כי עיקר שמו יתברך שאנו מ זכירין תמיד הוא שם הוי' בכינוי אדנ"י, וכמו שסיים שם בעצמו ויאמר עוד אלקים אל משה וכו' ה' אלקי אבותיכם שלחני אליכם וכו' עד זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור. הרי צוה בפירוש שעיקר שמו לעולם הוא שם הוי' ברוך הוא, ומה זה שלא אמר לו תיכף זה השם רק אמר לו תחלה ג' פעמים אקי'. אך חחדא קושיא מותרצת בחברתאה. שזהו בעצמו שאלת משה שדקדק בלשונו והאריך בשאלתו. הנה אנכי בא אל בני ישראל ואמרתי להם אלקי אבותיכם שלחני אליכם ואף על פי כן אואמרו לי מה שמו לא יספיק להם מה שאמרתי להם אלקי אבותיכם, על כן אני שואלך מה אומר אליהם. כי בודאי יש להם כוונה עמוקה בשאלתם מה שמו אף על פי שכבר אמרתי להם אלקי אבותיכם. ועתה השיבני נא מה אומר ואשיב להם על שאלתם הגדולה הזאת. והשיב לו השם יתברך תחלה אקי' אשר אקי' וכו' ואחר כך הודיע עיקר שמו שהוא שם הוי' ברוך הוא שהוא שמו לעולם וכו': והענין על פי מה שכתבנו לעיל שעיקר העצה לקיום התורה הוא להתחיל בכל יום מחדש ובשבל זה הזהירם בתחלת נתינתה שיהיו דברי תורה בעיניו בכל יום כאלו היום ניתנה כמו שכתבו על פסוק ביום הזה וכו' וכנ"ל. כי עיקר קבלת התורה הוא שנזכה לקימה, כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. ולהכניס קיום התורה בעולם זה קשה וכבד מן הכל. כי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום וכמו שאמרו רז"ל (קידושין ל'). וצריכין לזה עצות עמוקות מאד מאד בכל דור ודור ובכל יום ויום. וזה עיקר הוויכוח והפלפול הארוך שהיה בין משה ובין השם יתברך כל שבעת הימים שמיאן משה בשליחותו. כי כל עיקר קוטב טענותיו היה שאינו רוצה לילך בשליחותו מחמת ריבוי החולקים שמערבבין העולם

שהם בחינת דתן ואבירם, ויצר לב האדם של כל אחד ואחד רע מנעוריו, ועל כן אני יודע שיקלקללו בכל פעם וכמו שרמז לו השם יתברך בפסוק (שמות ג') ראה ראיתי וכו' רואה אני שסופן לחטוא וכמו שאמרו רז"ל (שמות רבה פרק ג'). ועל כן לא רצה להתחיל לילך. וכמו שכתוב (שם) שלח נא ביד תשלח, ופירש רש"י יודע אני שאיני מכניסם לארץ ואיני גואלם לעתיד וכו'. וכל זה מחמת ריבוי הקלקולים שלהם אז ואחר כך בכל דור. כי אז במדבר נסו ~ אותו יתברך עשר נסיונות.וכן בכל דור שעל ידי זה כל אריכת הגלות. ועל כן שאל ואמרו לי מה שמו וכו'. היינו מאחר שכבר אמרתי להם אלקי אבותיכם שלחני אליכם, ואף על פי כן ישאלו מה שמו, שמובן כוונתם שאין מספיק להם ידיעת השם הזה לבד שהוא אלקי אבותיכם, רק הם שואלים עדיין מה שמו שנראה כוונתם במה יתקיים שמו יתברך אצלם לעולם שיזכרו ~ אותו תמיד ולא ישכחוהו. ועל כן אני מבקש מה אומר להם. השיב לו השם יתברך אקי' אשר אקי' וכו'. והענין כי מבואר בהתורה קרא את יהושע בסימן ו' שכשהאדם רוצה לעשו"ת תשובה הוא בבחינת אקי' שהוא בחינת אנא זמין למיהוי שמתחיל שיהיה לו הוי' בעולם וכו' עיין שם היטב. ומבואר שם שצריכין לעשו"ת תשובה על תשובה. כי אפילו בשעה שאומר חטאתי איני זך בלי פניה וכו'. ואפילו מי שכבר עשה תשובה שלימה צריך גם כן לעשו"ת תשוב על השגתו הראשונה וכו' עיין שם כל זה היטב. נמצא שאקי' מרמז שצריכין להתחיל בכל פעם מחדש בבחינת אנא זמין למיהוי כאלו לא היה לו עדין שום הוי' בעולם וכנ"ל. וזהו עיקר העצה לקיום התורה שהוא שמו יתברך על כן השיב לו אקי' אשר אקי'. שמרמז שצריכין להתחיל להזמין עצמו בכל פעם שיהיה לו הויהי צריכין להתחיל התחלה אחר התחלה. וכמו שכתוב לעיל שצריכין לעשו"ת תשובה על תשובה:

אות כ

וזה בחינת אקי' השלישי שאמר לו עוד כה תאמר וכו' אקי' שלחני אליכם. כי אם תדקדק בדברי התורה קרא את יהושע הנ"ל תראה שמדבר שם בכלל מג' מיני תשובות. כי בתחלה מבאר שם שהתשובה הוא בחינת אקי' אנא זמין למיהוי וכו'. ואחר כך כתב שם שצריכין לעשו"ת תשובה על תשובה. כי אפילו בשעה שאדם אומר חטאתי וכו' גם זה אי אפשר לומר בלי פניה וכו'. נמצא שצריך לעשו"ת תשובה על תשובה. ואחר כך כתב ואפילו מי שעשה תשובה שלימה אף על פי כן צריך לעשו"ת תשובה על תשובה. דהיינו שצריך בכל פעם לשוב אעל השגתו הראשונה וכו' שזהו בחינת שבת בחינת עולם הבא וכו' עיין שם היטב. נמצא שבדרך כל מזכיר כאן ג' תשובות. דהיינו תשובה הראשונה, ואחר כך מה שצריך לעשו"ת תשובה על תשובה מחמת שהתשובה

הראשונה לא היתה עדיין בשלימות כראוי כנ"ל, וזהו בחינת תשובה ב'. ואף על פי שיש בזה אלפים ורבבות מדריגות ובחינות שצריך בכל פעם להתחיל ולשוב על תשובה הראשונה שלא היתה כראוי. אבל כל זה נכלל בב' תשובות שהוא תשובה הראשונה שהתחיל להתקרב להשם יתברך, ואחר כך מה שמחזק את עצמו בכל פעם ואינו מניח את עצמו ליפול ומתחיל בכל פעם מחדש שזהו בעצמו בחינת בקי ברצוא בקי בשוב שמבאר שם אחר כך (ועיין בדברינו בזה במקום אחר). כל זה הוא בחינת תשובה ב'. אבל אחר כך כשזוכה לתשוב שלימה באמת כראוי בתכלית השלימות בלי שום פניה, ואף על פי כן הוא עושה תשובה על תשובה דהיינו על השגתו הראשונה וכו' כמו שכתוב שם, זהו ענין אחר לגמרי. וזהו בחינת תשובה ג'. וכל תשובה ותשובה הנכללין בג' תשובות כנ"ל היא בחינת אקי' שהוא בחינת אנא זמין למיהוי שצריך להתחיל להכין את עצמו בכל פעם מחדש כנ"ל. וזהו בחינת ג' פעמים אקי' שגילה השם יתברך למשה אז, שגילה לו שיוליך את ישראל בדרך זה שיתחלו בכל פעם מחדש. ואפילו אם אין יכולין לעשו"ת כלו מגודל התגברות הגלות בגוף ונפש ופרנסה.אף על פי כן יתחילו בכל פעם להכין ולהזמין את עצמם בבחינת אקי' אנא זמין למיהוי וכו'. ועל ידי דרך זה בודאי יוציא ~ אותם מזוהמתם וטומאתם שזה עיקר הגלות ויקרב ~ אותם לשמו יתברך. ועל כן תיכף אחר כך גילה לו מיד עיקר השם הקדוש שהוא שם הוי' ברוך הוא כמו שכתוב שם ויאמר לו אלקים עוד כה תאמר וכו' ה' אלקי אבותיכם שלחני אליכם וכו'. כי זה ידוע שכל התורה והמצות שבהם תלוים כל העלמות כולם כלולים בשם הוי' ברוך הוא שהוא עיקר ושורש כל השמות כולם. ועל כן בכל הברכות וההוד~ אות ובכל התפלות ובכל המצות אנו מכוונים העיקר לשם זה. וכל התיקונים שנעשים בכל העולמות על ידי תורה ומצוה, וכן להיפך ח"ו כל הפגמים שפוגמים על ידי כל עבירה או ביטול מצוה. כל הפגמים והתיקונים עיקרם בשם זה כמובן בכל הספרים הקדושים. נמצא שעיקר ההתקרבות להשם יתברך בתורה ומצות ותפלה וכו' הוא על ידי שם זה. אבל אי אפשר שיתקיים זה השם אצלו לעולם כי אם על ידי בחינת אקי' שהוא בחינת אנא זמין למיהוי שהוא להתחיל בכל פעם מחדש כנ"ל. ועל כן אחר שגילה לו ג' פעמים אקי' שהוא עיקר כלל כל העצות והדרכים והנתיבות להתקרב לשמו הגדול יתברך שהוא על ידי שיקבלו על עצמן להתחל להזמין ולהכין עצמן בכל פעם מחדש. אז דייקא גילה לו מיד עיקר שם העצם שהוא שם הוי' ברוך הוא שבו תלוי הכל כל התקונים וכו'. ואמר לו זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור. כי עתה בודאי יתקיים שמו וזכרו לעולם לדור ודור מאחר שכבר הקדים לגלות העצה הנ"ל שהוא בחינת שהקדים הרפואה למכה כדרכו יתברך

כמו שאמרו רז"ל (מגילה י"ג) שהוא מה שגילה לו סוד ג' פעמים אקי' שהוא להכניס בלב ישראל להתחיל בכל פעם מחדש שעל ידי זה ישארו קיימים בקדושת ישראל תמיד יהיה איך שיהיה בכל מה שיעבור עליהם בכל הגליות בגוף ונפש ופרנסה בכלל ובפרט וכו'. ועל כן על ידי זה נתקרבו לשמו הגדול שהוא שם הוי' ברוך הוא. ויתקיים אצלם לנצח בבחינת זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור וכנ"ל:

אות כא

ועתה נוכל לומר שבשביל זה תקנו רז"ל להתחיל כל סדר וסדר ג' פעמים בכל שבוע. דהיינו בשבת במנחה ובשני וחמישי שבכל אלו הג' פעמים חוזקם לאחוריהם ומתחילין הסדר מתחלתו ואחר כך בשבת הבאה חוזרים ומתחילין הסדר מתחלתו וגומרים ~ אותו. וכן בכל שבת ושבת. כי כבר מבואר שקריאת התורה בצבור הוא להזכיר ולעורר את האדם שיתחיל בכל פעם מחדש שזה עיקר קבלת התורה כנ"ל, על כן מתחילין כל סדר ג' פעמים בכל שבוע, כנגד ג' פעמים אקי' הנ"ל שגילה השם יתברך למשה בתחלת הגאולה שעיקרה היה מתן תוה שהם מרמזין שצריכין להתחיל בכל פעם מחדש כנ"ל, וזה מרמז מה שמתחילין הסדר ג' פעמים ובכל פעם חוזרים ומתחילין ~ אותו מחדש כנגד ג' פעמים אקי' הנ"ל וכנ"ל. ואחר כך חוזרים ומתחילין בשבת הבאה וגומרים הסדר בשלימות. כי על ידי כל אלו ההתחלות הכלולים בג' כנ"ל, על ידי זה זוכין אחר כך להתחיל ולגמור בשלימות. כי לית רעותא טבא דאיתאביד. מכל שכן עובדא ועשיה טובה שעושין בכל פעם שמתחילין בעבודת ה' וכולם מתקרבין ומתקבצין לעזרתו עד שזוכה להתחיל ולגמור עבודתו כראוי שזהו בחינת מה שאחר אלו הג' פעמים שמתחילין הסדר מתחלתו בכל פעם ואין גומרין ~ אותו. אחר כך מתחילין ~ אותו בבת וגומרין ~ אותו. כי כן הדבר בעבודת ה' שהוא בחינת קבלת התורה וכנ"ל:

אות כב

וכל זה הוא בחינת שיר פשוט כפול ומשולש ומרובע שהוא הניגון הקדוש שזוכין על ידי בחינת קבלת התורה שהוא בחינת נבואה שנמשך על ידי כל התיקונים המבוארים שם. כי שיר פשוט כפול ומשולש ומרובע הוא בחינת שם הוי' ברוך הוא באחוריים שכותבים תחלה היוד, ואחר כך י"ק, ואחר כך יק"ו וכו'. נמצא שחוזקים בכל פעם לאחוריו לתחלת השם. וזהו בחינת מה שחוזרם בכל פעם ומתחילין מחדש. (וכן מבואר בהורה ויסב אלקים בסימן ס"ב חלק א' שההתחלה בכל פעם זה בחינת השם שכותבין באחוריים וכו' עיין שם(. וכן הוא ג' פעמים שהוא בחינת שיר פשוט כפול ומשולש שהוא י' י"ק יק"ו, שבכל אלו הג' פעמים חוזרים לאחוריים לתחלתו ואין גומרים השם, ואחר כך מתחילין ~ אותו וגומרים שהוא בחינת מרובע שהוא שם הוי' בשלימות, זה

בחינת הנ"ל שאחר כך בפעם הרביעי שהוא בשבת הבאה מתחילין סדר וגומרים וזוכין לבחינת קבל התורה בשלימות שהוא שמא דקודשא בריך הוא שעל ידי זה נשלם השיר והניגון הנ"ל, שהוא שיר פשוט כפול ומשולש ומרובע. כי פשוט כפול משולש נמשך בג' פעמים שקראו קודם שבת, ומרובע נמשך בשבת שהוא ההתחלה והגמר וכנ"ל, ואז נתקיים זה שמי לעולם וכו' וכנ"ל. וכל זה הוא בסדר של שבוע זאת, ואחר כך תיכף בשבת במנחה חוזרים ומתחילין הסדר השני ומתנהגים בו כנ"ל. וכן בכל שבת ושבת עד שגומרים בכל שנה כל התורה כולה מבראשית עד לעיני כל ישראל שהכל המשיך אמונת חידוש העולם בכל העולם כולו וכנ"ל, ואחר כך תיכף שגומרים ~ אותר בשמיני עצרת ושמחת תורה חוזרים ומתחילים ~ אותו מיד בראשית, כי כן הדבר שצריכין בכל דור ודור ובכל שנה ושנה ובכל שבוע ושבוע ובכל יום ויום להתחיל בתורה, וכמה וכמה פעמים צריכין להתחיל ואין גומרים. וכל זה כלול בג' פעמים אקי' וכנ"ל ואחר כך כשגומרים כפי הגמר כן זוכין ליחד שם הוי' ברוך הוא שם עיקר התיקון וכנ"ל:

אות כג

גם מבואר בכתבי האר"י ששם אקי' הוא בחינת שם יק"ו שהם ג' ~ אותיות ראשונות של שם הוי' ברוך הוא שעולים כל אחד כמו מספר אקי'. נמצא ששיר פשוט כפול משולש שהוא רק עד אותג' משם הוי' ברוך הוא, הוא בבחינת אקי' שזה זוכין על ידי הג' פעמים שקורין קודם שבת הבאה. ואחר כך בשבת הבאה קורין כל הסדר מתחלתו ועד סופו, ואז נשלם שם הוי' בבחינת שיר פשוט כפול משולש מרובע שהוא בחינת הניגון הנ"ל שזוכין על ידי קבלת התורה וכו' וכנ"ל:

אות כד

ועל כן בשמחת תורה כשמסיימין התורה עוסקים אז בשיר וניגון בשמחה גדולה. כי כל זה נמשך משמחת הניגון הקדוש הנ"ל שזוכין על ידי קבלת התורה וכנ"ל:

אות כה

ועתה מדוקדק היטב לשון הקדוש של המשנה הנ"ל. בשני ובחמישי ובשבת במנחה קורין כסדרן ואין עולין להם מן החשבון, שמרמז שקיום התורה צריכין להתחיל בכל פעם וכנ"ל.וזהו ואין עולין להם מן החשבון שפירושו בפשיטות, שהקריאה שקראו ג' פעמים בשני וחמישי ובשבת במנחה אינו עולה להם מן החשבון כלל כאלו לא התחילו לקרות הסדר כלל. רק צריכין להתחליל בשבת הבאה מתחלת הסדר וכן הוא ממש לענין העצה הנוראה לקיום התורה הנ"ל שהוא בחינת אקי' להתחיל להכין את עצמם בכל פעם מחדש וכו' כנ"ל, שזהו בחינת ההתחלות שמתחילין בכל פעם מתחלת הסדר ואחר כך מתחילין וגומרין ~ אותו כנ"ל. וזהו ואין עולין להם מן החשבון, שצריך האדם לסלק

מדעתו בכל יום ובכל פעם כל מה שעבר עליו עד ~ אותו היום ו~ אותו השעה, ואל יעלה אצלו בחשבון כלל כאלו לא התחיל עדיין מעולם כלל. כי אם תשכיל ותבין בענין הירידות והנפילות שעוברין על כל אחד, עיקר נפילתו בדעתו של כל אחד הוא מחמתש נדמה לו בדעתו שכבר נסה את עצמו והתחיל קצת בעבודת ה' ונפל מזה ואחר כך התחזק להתחיל עוד ונפל עוד הפעם וכן היה כמה פעמים. על כן מסיתו הבעל דבר לייאש את עצמו ח"ו לגמרי ואומר לו בלבו הלא אתה רואה כי אפס תקוה וכו', כידוע כל זה למי שעוסק בלימוד הקדוש הזה של התקרבות בני הנעורים לעבודת השם יתברך. אבל מי שזוכה להתחבר לחבירם כשרים ואמתיים תמיד עד שיזכה לקבל ולקבוע בלבו עצה הקדושה הנ"ל לשכוח בכל פעם כל מה שעבר עליו, על פי שכבר התחיל אלפים ובבות פעמים בלי מספר, רק עתה יתחיל מחדש להכין ולהזמן את עצמוב כל מה שיוכל הן לצעוק אל ה' מעומק הלב כמו שצריך עתה ב~ אותה שעה, הן להתחיל ללמוד ולהתפלל ולעסוק במצות, הן לשמח את נפשו במה שלא עשני גוי וכו', והבדילנו מן התועים וכו', ולהפוך היגון ואנחה לשמחה וכו' וכו', על ידי כל זה ישאר קיים בקיום התורה תמיד. שזהו בחינת ואין עולין להם מן החשבון שכל ההתחלות בתורה ועבודה שהתחיל עד עתה לא יעלה לו מן החשבון כאלו לא התחיל עדיין מעולם. כי זה ידוע לכל שאפילו אם חטא כל ימיו ושב באחרונה מוחלין לו הכל כמו שאמרו רז"ל (קידושין מ'), וכמבואר בכל ספרי מוסר. וכן כבר נמצאו כמה בעלי תשובות בעולם שלא שבו בתשובה עד סוף ימיהם. כי בודאי מי שב בימי נעוריו אין למעלה הימנו. אבל אם כבר נתרשל ח"ו ולא שב עד סוף ימיו, גם כן אשרי לו מה ששב בסוף ימיו על כל פנים. אבל עיקר הנפילה בדעתו של הרבה בני אדם שכבר התחילו כמה פעמים ונפלו וכו', עיקר נפילתם הוא מחמת שראו שכבר התחילו כמה פעמים ונפלו, על כן רוצה הבעל דבר להסיתם לייאש את עצמו ח"ו. על כן צריכין לילך בדרך הנ"ל להתחיל מחדש באיזה בחינה שהוא וישכח מדעתו לגמרי כל מה שעבר עליו בבחינת ואין עולין להם מן החשבון שכל ההתחלות שהתחיל עד הנה שכלולים בג' פעמים שמתחילין הסדר בכל שבוע כנ"ל, כל זה לא יעלה לו מן החשבון, כי עתה צריך להתחיל מחדש לגמרי. וכן לעולם עד שיזכה לבחינת תשובה של שבת (עיין בהתורה בטח בה' סימן ע"ט חלק א') שאז יתחיל ויגמור בשלימות כראוי וכנ"ל. כי בכלל ישראל מרמזין על זה ג' פעמים בכל סדר שמתחעילין ג' פעמים בכל שבוע כנגד ג' פעמים אקי' הנ"ל ובשבת מתחילין וגומרין כנ"ל. ודעת לנבון נקל שאצל כל אדם בפרטיות מרמזין לו על ידי זה שיתחיל בכל פעם מחדש כמה וכמה פעמים בכל שבוע ובכל יום ויום וכו'. וכמו שאמר אדומו"ר ז"ל שהיה לו כמה וכמה

התחלות ביום אחד כמובא בשבחיו הקדושים. ועל ידי זה דייקא זכה אחר כך למה שזכה וכנ"ל. והבן היטב:

אות כו

וזה בחינת קריאת מפטיר שתקנו לקרות בנביא אחר קריאת התורה בשבת ויום טוב שז עיקר הקריאה. והטעם מובא בפוסקים.כי פעם אחת גזרו שלא לקרות בתורה והיו קורין בנביאים וכו', ואחר כך נתבטלה הגזירה שונארה תקונה במקומה שגם כשקורין בתורה יקראו אחר כך בנביא מעין הפרשה שהוא קריאת המפטיר, היינו על פי המבואר בתורה תקעו הנ"ל, שבכל דור יש צדיקים שיש להם איזה בחינת רוח הקדש הוא בחינת רוח נבואה וכו' שעל ידי זה עיקר בירור המדמה שהוא בירור האמונה. וצריך כל אחד הרוצה לחוס על תכליתו הנצחי לחפש ולבקש מאד מאד אחרי הצדיקים כאלה. כי כל האמונה הקדושה שעיקרה היא אמונת חידוש העולם תלוי בזה וכו' כמו שכתוב שם. וכבר בארנו שזהו בחינת קריאת התורה בצבור שהוא בחינת המשכת קבלת התורה וכו' כנ"ל. ועל כן אחר קריאת התורה קורין בנביא למפטיר, להודיע ולהורות שעיקר המשכת קדושת האמונה הקדושה שהוא בחינת קבלת התורה, עיקרה נמשך בכל דור על ידי הנביאי אמת שהם בחינת בעלי רוח הקדש שבכל דור שעל ידיהם לא תשתכח התורה מישראל. ועל כן המפטיר קורא בתורה תחלה ג' פסוקים משום כבוד התורה ואחר כך מברך על ההפטרה וקורא בנביא להורות שעיקר הוא הלדורה שניתנה על ידי משה רבינו שהוא רבן של כל הנביאים ואין נביא רשאי לחדש דבר מעתה. אך כל הנביאים שאחריו לא באו רק לחזר דברי תורה ולהמשיך בירור האמונה בכל דור ודור על ידי רוח הקדש שלהם שזה אינו נפסק לעולם כנ"ל. ועל כן אפילו בעת שמלכות הרשעה התגברו וגזרו שלא לקרות בתורה, כי רצו להשכיח ח"ו התורה מישראל. נתייעצו בני ישראל הקדושים ועשו תקנה נפלאה לקרות בנביאים. כי על ידי המשכת הנביאים לא תשתכח התורה. כי הנביאים הם מבררים האמונה שזה עיקר קבלת התורה כנ"ל. ועל כן גם עתה שנתבטלה הגזירה נשארה התקנה במקומה לקרות בנביאים למפטיר, להורות שגם עכשיו כל תקותינו שתתקיים התורה ולא תשתכח עוד הוא על ידי בחינת הנביאים שהיו בכל דור שהמשיכו ברוח קדשם בירור המדמה שהוא בירור האמונה. וכן עתה בכל דור ודור, כל קיומנו הוא על ידי הצדיקים בעלי רוח הקדש שהם מבררים האמונה כנ"ל. ועל כן אומרים בברכת ההפטרה ומספרין בשבח נור~ אות גדולתו יתברך שבודאי יגמור הכל כרצונו עד שיבא משיח כמו שאומרים בברכות שלאחריה צור כל העולמים צדיק בכל הדורות האל הנאמן האומר והעושה המדבר והמקיים שכל דבריו אמת וצדק

וכו' ודבר אחד מדבריך אחור לא ישוב ריקם וכו' וכן על כסאו לא ישב זר וכו' כי בשם קדשך נשבעת לו שלא יכבה נרו לעולם ועד וכו'. כי כל זה נזכה על ידי כח הצדיקים בעלי רוח הקדש שבכל דור ודור שעל ידי זה זוכין לאמונת חידוש העולם עד שזוכין לבחינת חידוש העולם של לעתיד וכו', שעל ידי זה זוכין לקול השיר הנ"ל שעל ידי זה גדילין כל הריחות והיר~ אות שהם בחינת התנוצצות משיח וכו' כמו שכתוב שם. וזהו בחינת צדיקי בכל הדורות, כי השם יתברך מגלה אלקותו וצדקתו בכל הדורות על ידי צדיקי אמת בעלי רוח הקדש שבכל דור שעל ידם עיקר בירור האמונה שעל ידי זה עיקר התגלות אלקותו יתברך בכל דור ודור:

אות כז

וזהו לשון הפטרה ומפטיר שהוא לשון גמר. כי עיקר הגמר והפטור מכל השיעבודים והחובות והצרות שעיקרם צרות הנפש הוא על ידי בחינת הנביאים שמכניסים קיום התורה בעולם שהם הצדיקי אמת שבכל דור בעלי רוח הקדש שעל ידם לא תשתכח התורה והאמונה מישראל וכנ"ל. ועל כן נקרא הפטרה, כי על ידם תתקרב הגאולה שלימה לגאלינו ולפוטרינו מכל הצרות בגוף ונפש במהרה בימינו אמן סלה:

גם הפטרה הוא לשון התחלה כמו שפירש רש"י על פי פטר רחם שהוא לשון פתח והתחלה כמו פוטר מים וכו'. ושניהם אמת. כי קריאתה הפטרה מרמז על התהחלה ועל הגמר. כי עיקר קריאת ההפטרה שקורין בנביא אחר קריאתה תורה הוא בשביל להמשיך קדושת קבלת התורה בכל דור שעיקרה הוא שנזכה להתעורר להתחדש בכל יום ויום להתחיל בכל יום חדש וכנ"ל, וזהו לשון הפטרה שהוא לשון התחלה כנ"ל. ועל ידי זה בעצמו נזכה לגמר הגאולה לפטור כל הצרות וכל השיעבודים כי על ידי כל אלו היראים שילכו בדרך זה לבלי להניח להפיל את עצמו בשום אופן בעולם, רק להתחיל בכל יום מחדש, על ידי זה נזכה לביאת משיח שנמשך על ידי כל הבחינות הנ"ל כמו שכתוב שם על פסוק וירא מנוחה כי טוב וכו' עד ויהי למס עובד וכו' עיין שם. נמצא שעל ידי שמתגברין להתחיל בכל יום מחדש נזכה לגמר טוב שהוא גמר הגאולה שלימה. וכל זה זוכין על ידי בחינת הנביאים שהם בחינת צדיקי אמת שבכל דור כנ"ל. ועל כן קורין בנביא אחר קריאת התורה כנ"ל, ועל כן נקרא הפטרה לשון התחלה ולשון גמר וכנ"ל:

ועל כן בשבועות שהוא קבלת התורה שהעיקר לקבל התורה מחדש באופן שנזכה לקיימה, על כן נוהגין שמתחילין ההתחלה מכל ספר ומסיימין הגמר. היינו בחינת הנ"ל. שעל ידי שמתחילין בכל פעם מחדש על ידי זה זוכין לגמור כנ"ל. כי בכל שנה

ושנה בשבועות שהוא זמן מתן תורתנו צריכין להמשיך עלינו מחדש הארת קדושת כל הצדיקים שהתחילו תקונים נוראים וגמרו שהם בחינת ספריהם הקדושים שגילו בעום. והעיקר הוא ספרי תנ"ך וש"ס משניות שהם כלל כל התורה שבכתב ובעל פה. על כן אומרים ההתחלה והסוף מכל ספרים הנ"ל כדי להמשיך עלינו מחדש התחלת תקונם שעל ידי זה זוכין לגמור בכי טוב וכנ"ל:

אות כח

וה בחינת (ברכות ח') לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום, ואפילו עטרות ודיבון וכו'. תרגום בחינת בירור המדמה שהוא בבחינת שינה ותרדמה שהוא בחינת תרגום כי תרגום בגימטריא תרדמה כמו שכתוב בהתורה תפלה לחבקוק (סימן י"ט חלק א' עיין שם). כי כבר מבואר שקריאת התורה בצבור הוא להמשיך על כל אדם שמטה אזנו היטב לשמוע קריאת התורה הקדושה להמשיך עליו בחינת נתינת התורה ממש מחדש וכנ"ל. ועל כן אין קוראין בתורה בפחות מיוד כי צריכין לקרות בצבור דייקא. כי עיקר קבלת התורה שהוא בחינת כלליות רוח הנבואה נמשך רק מצבור שהם קיבוץ נפשו"ת שיראל רבים יחד ולפחות עשרה, כי אכל בי ערה שכינתא שריא. וכמבואר שם בהתורה הנ"ל, שהנבואה נמשכת מנפשו"ת ישראל וכמו שכתוב שם על פפסוק בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה וכו'. (וגם זה בחינת מה שכתבו שם מענין המעלה המופלגת מתוספת שכנים וכו', שזה בחינת התיקון הנעשכה על ידי התפלה בבחינת דין וכו'. כי כל מה שנתרבה נפש יותר אל הקיבוץ הקדוש וכו', יש כח יותר להמשיך רוח נבואה שהוא בחינת קבלת התורה שנמשך מקיבוץ הרבה נפשו"ת ישראל יחד. ועיין מזה במקום אחר). אבל אף על פי שעיקר קריאת התורה הוא בצבור. אף על פי כן בודאי צריך גם כל יחיד ויחיד ללמוד ולהגות בתורה בכל יום בפני עצמו כמו שכתוב (יהושע א') והגית בו יומם ולילה וכו'. וכן אפילו מי שזוכה ללמוד אצל קיבוץ ישיבה קדושה אמתיית שהוא מעלה גדולה. כי תלמוד תורה דרבים יקר מאד מאד כמו שאמרו רז"ל (מגילה ג'). אף על פי כן בודאי אי אפשר לפטור עצמו בזה לבד. כי צריך גם להרבות בתורה בפני עצמו. כי לימוד תורה דרבים אי אפשר שיהיה בקביעות כל היום רק איזה שעות ביום כנהוג. כי אי אפשר שיהי ומקובצים כל היום מכל שכן גם בלילה. אבל בפני עצמו הוא מוחויב ללמוד תמיד כנ"ל, על כן צריך לאחוז בזה ללמוד ברבים, וגם מזה אל תנח ידך להגות בתורה בפני עצמו. כי באמת צריכים שניהם דייקא. כי בודאי עיקר קבלת התורה הוא על ידי קיבוץ נפשו"ת רבים מישראל כנ"ל שזהו בחינת קריאת התורה בצבור כנ"ל. אבל צריכין לזה זכיה גדולה שיזכה להתחבר ולכלול נפשו

בתוך נפשו"ת ישראל של בני צבור הגונים אשר על ידם נמשך בחינת רוח נבואה אמתיית שהוא בחינת נתינת התורה כנ"ל.וזהו בחינת מה שכתוב שם בתורה הנ"ל (ב~ אות ח') שצריכין לחפש ולבקש מאד מאד את הצדיק האמת שיכול להמשיך בחינת רוח נבואה על ידי קיבוץ נפשו"ת ישראל וכו' עיין שם. כי בשעה שעודמים לשמוע קריאת התורה צריכים לעמוד באימה ויראה ברתת וזיער ולהטות אזנו היטב לכל דיבור ודיבור של התורה הקדושה כאלו הוא עומד תחת הר סיני (כמובא בספרי קדש וכמבואר לעיל מזה) ולכווין להמשיך על עצמו קדושת קבלת התורה שניתנה בסיני על ידי משה רבינו עליו השלום, על ידי קיבוץ נפשו"ת ישראל יחד כמו שכתוב (שמות י"ט) ויחן שם ישראל נגד ההר ופירש רש"י כולם יחד כאיש אחד וכו'. כי אז היתה גם נפשו שם כמו שכתוב (דברים כ"ט) את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה וכו' וכמו שאמרו רז"ל (תנחמא פקודי ג') שכל נפשו"ת ישראל של כל הדורות העתידין לבא כולם עמדו על הר סיני. וכן בכל דור ודור שנמשכה התורה אלינו על ידם כמו שכתוב (אבות פרק א') משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים וכו' עד היום הזה, בכולם היה עיקר המשכת התורה על ידי קיבוץ הישיבות ההקדושו"ת אצל רבם האמתי שעל ידי זה נכללו נפשותם יחד שעל ידי זה נמשך בחינת קבלת התורה בכל דור ודור. ועל כן בכל עת שבאים לשמוע קריאת התורה בצבור צריכין לכווין שתהיה נפשו נכללת בכל נפשו"ת ישראל שהצדיקים אמתיים שבכל דור ודור עוסקים לקבצם ולכוללם יחד שמשם נמשך בחינת קבלת התורה בכל דור ודור כנ"ל שזה עיקר בחינת קדושת הצבור כשהם מקובצים ומחוברים ולכולים נפשותם יחד על ידי הצדיק הרבי האמתי שבכל דור ודור שהוא נקרא רועה ישראל בחינת (ישעיה מ') כרועה עדרו ירעה בזרועו יקבץ טלאים ובחיקו ישא עלות ינהל. ומהצדיקים הרועים האמתיים האלו שבכל דור מקבלים כל צבור וצבור בכל מקום שהם מתקבצים לקרות בתורה ולעסוק בה. אבל כל יחיד ויחיד צריך לכין את עצמו הרבה לזה שיזכה שתהיה נפשו נכללת בתוך הצבור הקדוש הזה שנכללים יחד על ידי הרבי האמת שבכל דור וכנ"ל. וזה בחינת לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור. שכל יחיד ויחיד אף על פי ששומע בכל שבת קריאת התורה בצבור אף על פי כן אינו יוצא בזה לבד וצריך לקרות בעצמו הפרשה תחלה כמבואר לשון זה בשלחן ערוך אורח חיים (סימן רפ"ה ס"א). כי צריך להכין את עצמו קודם שבת לקרות הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום כדי שיזכה להכלל יחד בתוך נפשו"ת הצבור הקדוש בעת קריאת התורה כנ"ל עד שימשיך על עצמו בחינת קבלת התורה מחדש ממש כנתינתה מסיני על ידי זה על ידי קיבוץ הנפשו"ת יחדיו וכנ"ל. ועתה מדוקדק היטב

הלשון לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור ולא אמרו לעולם יקרא אדם הפרשה תחלה. אך דקדקו ואמרו לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור. כי כל כוונת קריאת הפרשה תחלה הוא כדי שישלים פרשיותיו עם הצבור שיהיה נשלם ונכלל חלקו בתורה כפי שורש נפשו שזהו בחינת פרשיותיו, שהם פרשיות התורה שלו של נפשו כנ"ל, שיהו נשלמים עם הצבור שיהיה נשלם ונכלל עמהם יחד על ידי שהכין את עצמו לזה מקודם כנ"ל. וכמו שכתוב במתן תורה (שמות י"ט) והיו נכונים ליום השלישי וכו' וכתיב (שם) היו נכונים לשלשת ימים. כי צריכים הכנה רבה לקבלת התורה שיזכה להכלל עם הנפשו"ת יחד וכנ"ל. שזהו בחינת הכנה רבה דשבת בחינת (שם ט"ז) והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה, שמרמז גם על קריאת הפרשה שנים מקרא וכו' כמובא. כי עיקר קריאת התורה בשבת שאז ניתנה תורה, ועל כן צריכין הכנהנ רבה שזהו בחינת לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור וכנ"ל:

אות כט

וזהו בחינת שנים מקרא ואחד תרגום. כי עיקר המשכת רוח נבואה שהוא בחינת קבלת התורה מחדש בכל דור ובכל יום הוא על ידי הצדיק הבעל כח שעוסק לתקן הג' מוחין על ידי כל התיקונים המבוארים שם. וזהו בחינת שנים מקרא ואחד תרגום שהם בחינת תיקון הגף מוחין שהם חכמה בינה דעת. כי שנים מקרא הם בחינת חכמה ובינה שהם תרין רעין דלא מתפרשין. ואחד תרגום בחינת מוח הג' שהוא הדעת שם צריכין עיקר התיקון לברר הדעת מאחיזת עץ הדעת טוב ורע שחטא בו אדם הראשון ביום הששי שעל ידי זה נתבלבל המדמה על ידי זוהמת הנחש שעל ידי זה כל הקלקולים. והעיר הוא בלבול אמונת חידוש העולם שצריכין הצדיקים לברר ולתקן בכל דור ודור וכמבואר לעיל (ב~ אות י"א י"ב) שעיקר התיקון צריכין בבחינת המוח הגף שהוא הדעת. וזהו בחינת ואחר תרגום כי תרגום בגימטריא תרדמה בחינת תיקון המדמה שהוא בחינת שינה ותרדמה שתקונו על ידי בחינת תרגום שנאמר ברוח הקדש על ידי אונקלוס הגר. כי על ידי הגרים נתתקן ביותר כל הנ"ל עד שנמשך בחינת קבלת התרוה שנכתבה בפרשת וישמע יתרו. כי יתרו שמע ונתגייר על ידי ששמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק שנמשך מהתפלה בבחינת דין של הבעל כח וכו' כמבואר שם היטב שעל ידי זה נתרבה כבודו יתברך וכו' עד שזכו לקבלת התורה כמו שכתוב שם עיין שם שעל ידי זה נתברר המדמה שהוא בחינת תרגום. ועל כן נאמר התרגום על ידי אונקלוס הגר דייקא וכנ"ל:

אות ל

ועיקר בחינת קבלת התורה הוא לברר המדמה כדי שנזכה לאמונה שלימה שעיקרה הוא אמונת חידו העולם שעל ידי זה זוכין לחידוש העולם שלעתיד שעל ידי זה נמשך

השיר הנ"ל.וזה זוכין על ידי תיקון המוחין כנ"ל. כי הב' מוחין חכמה ובינה הם בחינת י" כידוע. ועל ידם נברא העולם הזה והעולם הבא כמו שכתוב (ישעיה כ"ו) כי ביה ה' צור העולמים כמו שאמרו רז"ל (מנחות כ"ט) שזהו בחינת חידוש העולם של תחלת הבריאה שהוא בחינת בריאת העולם הזה, וחידוש העולם של לעתיד שהוא בחינת בריאת העולם הבא. כי כל העולם הבא יזכה כל אחד בעת חידוש העולם לעתיד. ועל כן על ידי תיקון המוחין זוכין לשני עולמות שהם בחינת אמונת חידו העולם הזה וחידוש העולם שלעתיד. אבל אי אפשר לזכות לזה כי אם על ידי בירור עץ הדעת טוב ורע. כי האדם נברא ביום השי כדי שעל ידו יהיה נכלל כל הבריאה בשב. והעיקר היה תלוי על ידי שיהיה נזהר מפגם אכילת עץ הדעת טוב ורע. כי כל הבריאה שנבראה בששת ימי המעשה מיום א' עד יום הששי, כל זה הוא חידוש העולם זה שנבראה באלו הימים. ושבת הוא בחינת עולם הבא בחינת חידוש העולם של לעתיד. ועיקר התיקון שיהיה נכלל ההעולם הזה בהעולם הבא, ששת ימי המעשה בשבת. כי אי אפשר לזכות ליום שכולו שבת שהוא חידוש העולם של לעתיד כי אם מי שטרח בערב שבת כמו שאמרו רז"ל (עבודה זרה ג'). ועיקר הטירחא בערב שבת שהוא כלל העולם הזה הוא לעמוד בנסיון בזה העולם שכל הנסיונות נמשכין מבחינת עץ הדעת טוב ורע. ועל כן צריכין ביום הששי דייקא לקרות שנים מקרא ואחד תרגום כמובא בכתבי האר"י. כי אז ביום הששי נברא האדם, ואז צריכין לכלול העולם הזה בהעולם הבא על ידי תיקון הב' מוחין י"ק שבהם נבראו שעיקר התיקון על ידי שמבררין המוח הג' שהוא הדעת שמחברם יחד כידוע שם עיקר כל נסיונות כי שם אחיזת עץ הדעת טוב ורע שהיה צריך האדם לבררו אז אם היה נזהר שלא לאכול ממנו. ועתה עוסקים כל הצדיקים והיראים הנלוים אליהם לעסוק בתיקון זה בכל דור ודור, וכפי התיקון כן זוכין לחבר ולכלול העולם הזה והעולם הבא יחד שהם בחינת ב' המוחין הנ"ל. כי על ידי אמונת חידוש העולם הז זוכין לחידוש העולם של לעתיד שזה נמשך על ידי תיקון המוחין כנ"ל נמצא שעל ידי תיקון המוחין נכללין יחד. כי כן הדבר כי שרשם מב' המוחין הנ"ל. ועיקר התיקון על ידי בירור המוח הגף שהוא הדעת ששם כל הנסיונות וכו' שעל ידי זה נכללין יחד כפי מה שזוכין לברר על ידי כל הבחינות הנ"ל. ועל כן כל העולם היה תלוי עד ששי בסיון שנרמז בה' דהששי דייקא (שבת פ"ח). כי עיקר התיקון על ידי בחינת יום הששי דיקיא שאז הוא בחינת לחם משנה. כי אז צריכין לכלול שני העולמות יחד העולם הזה והעולם הבא על ידי שממשיכין אמונת חידוש העולם של עכשיו שהוא בחינת העולם הזה שעל ידי זה

זוכין לאמונת חידוש העולם של לעתיד שכל זה תלוי בקבלת התורה שעל ידי זה נתברר המדמה וכו' וכנ"ל:

אות לא

ועל ידי ה' דהששי נשלם השם הקדוש הוי' ברוך הוא שהוא בראשי תיבות יום הששי ויכלו השמים, שמשם מתחילין הקידוש בשבת שאז נכללין ששת ימי המעשה בשבת שהוא בחינת חידוש העולם של לעתיד שעל ידי זה זוכין לשיר פשוט כפול משולש מרובע שהוא בחינת ד' ~ אותיות הוי'. וזהו בעצמו בחינת ע"ב תיבות של קידוש. כי שיר פשוט וכו' עולה ע"ב כנל, כי הקידוש על היין הוא בבחינת שיר הנ"ל בבחינת (ברכות ל"ה) אין אומרים שיר אלא על היין. היינו שיר פשוט וכו' שעולה ע"ב בחינת ע"ב תיבות דקידוש עם הב' תיבות יום הששי כמבוא שהכל כלול בשם הוי' שמרומז בראשי תיבות יום הששי ויכלו השמים וכנ"ל גם תיבות ויכלו עולה ע"ב כמובא. כי ויכלו לשון תכלית שבסוף יום הששי כלתה מלאכתו של יוצר בראשית שעיקרה בשביל התכלית שהוא שבת שהוא תכלית שמים וארץ שעיקר התכלית הוא השיר והניגון הנל שעולה ע"ב שיתער אז וכו' וכנ"ל:

אות לב

שייך לעיל וזהו (אבות פרק א') אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני ואם לא עכשיו אימתי. היינו ענין הנ"ל שצריכין שניהם דוקא לקרות בחבור ולהשלים פרשיותיו בפני עצמו כדי שעל ידי זה יזכה להכלל בתוך נפשו"ת הצבור הקדוש שזה עיקר בחינת קבלת התורה כנ"ל. וזהו אם אין אני לי מי לי שאם לא אשתדל בעצמי ללמוד ולהגות בתורה ועבודה מי לי כי חובבת האדם של כל אחד ואחד אין מי שיפטור ~ אותו מזה. וכשאני לעצמי מה אני כי בודאי תורתי ועבודתי בעצמה אינה נחשבה. כי עיקר בחינת קבלת התורה שמחויב כל איש ישראלי לקבל בכל דור שהוא רק על ידי שיתחבר ויכלול בתוך הצבור הקדוש כנ"ל. ואם אומר שלא ללמוד ולהתפלל כי אם כשאזכה לבא ולהתחבר לצבור הגון העוסקים בתורה ועבודה, על זה משיב לעצמו ואם לא עכשיו אימתי. כי ח"ו יכלה זמן ימי חייו ולא יזכה לזה כי לימוד ועבודה של הצבור אינו קבוע בתמידות כנל, ובתוך כך יאבד הרבה מימי חייו בלא תורה ועבודה. וגם כי לא בנקל זוכין למצוא צבור הגון שיזכה להשלים עבודתו על ידם. וכל כוונת התנא להורות לאדם הרוצה לפקח על ימי חייו שלא יאבד ימיו ח"ו. שצריך להשתדל לבקש ולחפש מאד ולהתפלל להשם יתברך שיזכה למצוא רבי אמתי עם צבור הגון שהם תלמידיו הנלווים אליו, ויאחז בזה וגם מזה אל תנח ידך להתחבר בכל עבודתו בתורה ותפלה עם הצבור ההגון כנ"ל. וגם בפני עצמו יעסוק בתורה ותפלה בעת שאינו יכול להתוועד עם הצבור, וגם אז יהיה

מקושר עצהם בפנימיות לבבו שכל כוונתו בעוסקו בתרוה ותפלה יהיה שיזכה להכלל תמיד עם הצבור הקדוש הנכללים בהרבי האמתי שיש לו בחינת רוח הקדש וכו' שעיקר התיקון על ידו וכנ"ל:

אות לג

וזהו מה שהזכירו אצל האזהרה להשלים פרשיוטתיו עם הצבור שמות ואפילו עטרות ודיבון. ולמה תפסו עטרות ודיבון דייקא, הלא יש עוד פסוקים שאין להם תרגום כגון ראובן ושמעון וכו' אך בזה רמזו לנו ענין נפלא המרומז בדבריהם על פי מה שכתוב בתורה תקעו הנ"ל בסופה שכל מה שנאמר שם הכל הוא בחינת מלחמת עוג מלך הבשן עיין שם היטב. כי עוג הוא בחינת הקליפה שרוצה לינק מהרחמנות והדעת וכו', והכנעתו על ידי הגעל כח הנ"ל וכו' וכו' שהוא בחינת משה שקבל התורה והרג ~ אותו על ידי זה וכו' כמו שכתוב שם. ועל כן תפסו עטרות ודיבון וכו' שהם העיירו של עבר הירדן שהיה של סיחון ועוג. כי עיקר התיקון של קריאת הפרשה שמו"ת שהוא בשביל לזכות לבחינת קבלת התורה שהוא בחינת קריאת התורה בצבור כנ"ל העיקר הוא לזכות לשיר הנל שיתער בעת שיהיה חידוש העולם שעל ידי זה מכניעין עקב עשו שהוא בחינת קליפת עוג בבחינת ומחייה בקרסולי' וקטלי' כמו שכתוב שם. ומבואר שם שחידוש העולם הוא בבחינת ארץ ישראל וכו', ועיירות של סיחון ועוג היו סמוכין לארץ ישראל והיו יונקים מקדושת ארץ ישראל הרבה, ועל כן היה קשה מאד להכניעם. כי הם עמדו על גבול הקדושה שהוא ארץ ישראל ולא רצו להניח את ישראל לכנוס לתוכה והיה בלתי אפשר להכניעם כי אם על ידי משה רבינו שהיה בעל כח גדול וכו' וכנ"ל. ועל כן הזכירו עטרות ודיבון שהם עיירות של עבר הירדן שהיו של סיחון ועוג שהיו סמוכים לארץ ישראל שצריכים בשעת קריאת הפרשה שמו"ת לקרואת גם שמות אלו העיירות כדי להכניע ולבטל מהם קליפות סיחון ועוג כדי לכובשם בקדושת ישראל:

אות לד

ועל כן אחר שכבש משה ארץ סיחון ועוג שהוא עבר הירדן, אז התפלל הרבה לכנוס לארץ ישאל. כמו שכתוב (דברים ג') ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר. אתה החילות להר~ אות וכו'. ופירש רש"י שסבר מאחר שכבש סיחון ועוג כבר נתבטלה הגזרה ויוכל לכנוס לארץ ישראל וכו'. היינו על פי הנ"ל. כי סבר מאחר שכבר כבש סיחון ועוג שהם הקליפות שסמוכים לארץ ישראל שאי אפשר להכניעם כי אם על ידי התפלה של הבעל כח וכו' עד שזוכין לבחינת חידוש העולם של לעתיד שהוא בבחינת ארץ ישרא וכו'. על כן מאחר שהוא כבר זכה לזה לכבוש ארצם ולהכניעם על כן עתה בודאי יוכל לכנוס לארץ ישראל. כי הלא כבר זכה לבחינת קדושת ארץ ישראל הוא בחינת חידוש העולם

של לעתיד שעל ידי זה הכניעם כנ"ל. אבל השם יבתרך השיב לו (שם) רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה. ועיקר העיכוב היה מחמתש בני הצבור לא היו באחדות עמו בשלימות כמו שכתוב ויתעבר ה' בי למענכם וכו'. והעיקר היה על ידי מי מריבה אשר רבו בני ישראל וכו'. כי עיקר העיכוב מהש אין הצדיקים אמתיים יכולים הכניס את ישראל לארץ ישראל הוא מחמת קלקול הצבור והעיקר על ידי המחלוקת. ועל כן אמר לו השם יתברך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה. כי לבי' לפומי' לא גלי כי צריכים עוד בעלי כח הרבה שיעסקו בתקונים הנ"ל, עד שיכניסו נקודת האמת בלב ישראל עד שיחפשו באמת אחרי הצדיקי אמת עד שימצאו ~ אותם עד שיבררו המדמה ויחזו אמונת חידוש העולם בלב כל ישראל עד שיזכו לכל הנ"ל עד שיכניסו כל ישראל לארץ ישראל:

אות לה

וזהו (תהלים מ"ב) אלקי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ ירדן וחרמונים מהר מצער. שדוד המלך עליו השלום צועק בקול מר עבור אריכת הגלות של עכשיו ואומר עלי נפשי תשתוחח שנפשי תשתוחח עלי מגודל הכליון עינים שאנו מצפים על הגאולה ועדיין הקץ סתום מאתנו ועיקר דאגותינו הוא על כן אזכרך מארץ ירדן וחרמונים מהר מצער שהוא הר סיני שם קבלנו התורה היינו שנפשינו עלינו תשתוחח ואנו דואגים ומתאוננים מתי נזכה לגאולה שלימה מאחר שאנו זוכרים ~ אותך מארץ ירדן וחרמונים שעשית לנו נסים ונפל~ אות ונור~ אות כאלה לכבוש כל ארץ עבר הירדן ששם הר חרמון ששם היו קליפות חזקות וקשו"ת מאד שהם סיחון ועוג ואף על פי כן כבשם משה בכחו הגדול. וכל זה היה מהר מצער שהוא הר סיני ששם קבלנו התורה שעל ידי זה זכה משה להכניעם כנ"ל. ואחרי שהיה לנו כבר בכל כח כזה שהכניע לקיפות סיחון ועוג, ואף על פי כן עדיין לא נכנסנו לארץ ישראל עד שגרם החטא שנחרב הבית ב' פעמם ואנו בגלות הארוך הזה זה כמה, על כן עלי נפשי תשתוחח מתי מתי נוכל לזכות לגאולה שלימה. כי הלא אחרי כל הנסים והישועות האלה שעשית לנו ברץ ירדן וחרמונים וכו' כנ"ל, אחרי כל אלה עברו עלינו צרות ותל~ אות בלי שיעור מאז ועד הנה. כי (שם) תהום אל תהום קורא שצרה קוראה לחברתה כמו שפירש רש"י וכל משברך וגליך עלי עברו שכל מיני צרות עברו עלינו, ועתה מתי נזכה למצוא הבעל כח הזה שיוכל לגמור התיקונים הנ"ל ולהכניסנו לארץ ישראל. ועלכן נסמך לזה יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי וכו', יומם יצוה חסדו זה בחינת להגיד בבקר חסדך שהוא בחינת חידוש העולם של לעתיד כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל. ובלילה שירה עמי, בלילה זה בחינת הזמן של עכשיו שגם עתה שירה עמי. כי בכח שאנו מאמינים בחידוש העולם על ידי זה נמשך עלינו

הארת קדושת חידוש העולם של לעתיד שאז יעתר שיר חדש שמשם אנו מקבלים כל השירות והתשבחות שאנו עוסקים בזהם עכשיו לשיר ולשבח ~ אותו יתברך בשירות ותשבחות אשר רק הם חיינו ומשיב נפשינו להתקיים במרירת הגלות הזה. וזהו תפלה לאל חיי, כי על ידי זה יש לנו כח להתפלל להשם יתברך ולצעוק לפניו על אריכת הגלות. וזהו אומרה לאל סלעי למה שכחתני וכו' וכו'. ועל כן סיים מה תשתוחחי נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו וכו', כי עדיין יש לי תקוה לחלות לה'. כי השם יתברך ברחמיו שולח לנו צדיקים אמתיים בעלי כח גדולים בכל דור ודור שעל ידי זה יגמור התיקון שהתחיל משה עד שיעקרו ויבטלו קליפת עוג לגמרי שהוא בחינת זוהמת הנחש בחינת עקב עשו עד שיגמרו הגאולה שלימה ויכנסיו כל ישראל לארץישראל במהרה בימינו אמן:

אות לו

וזהו שהזכיר קריאת התורה בשפ פרשיות כמו שהזכירו שם במאמר ה"ל לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור. כי כל ענין וענין שנזכר בתורתנו הקדושה נקרא בשם פרשה, על שם הוא מפורש ומוציא לאור מהעלם אל הגילוי אמונתו הקדושה שעיקרה הוא אמונת חידוש העולם שאי אפשר להשיג בשום שכל כי אם על ידי התורה הקדושה. כי התורה מעידה על השם יבתרך שעל כן נקראת עדות (וכמבואר מזה בהלכות עדות עיין שם). כי חידוש העולם אי אפשר להבין איך נמשך היש מאין כי אם על ידי אמונה הקדושה שמתחזקת על ידי התורה הקדושה שנקראת פרשיות על שם שפירשה והוציאה מהעלם גמור אל הגילוי שבזה אנו רואין עין בעין יציאת יש מאין. כי מי שרוצה להסתכל על האמת יכול להבין שאי אפשר לגלות תורה קדושה כזאת עם כל החידושים נוראים ונפלאים שגילו חכמינו ז"ל עד שהיום הזה, כי אם על ידי הבורא היחיד הקדמון יתברך שמו ויתעלה שהופיא רוח קדשו על הצדיקים אמתיים והוציא חכמות התורה מאין ליש ממש. ועל ידי התגלות התורה מאין ליש אנו יכולין להבין ולהתחזק באמונת חידוש העולם שהמציא כל הבריאה מאין ליש כמו שאנו רואין שנתן לנו התורה הקדושה עם כל חידושיה וכו' מאין ליש ממש כנ"ל:

כי כל החכמות החיצוניות אף על פי שיש מהם כמה חכמות גדולות, אבל כולם הם יש מיש. כי כולם מיוסדים על מושכלות הראשונות, ועל הר~ אות החושים ומהם המציאו חכמתם. ובאמת אנו מאמינים שגם חכמתם נמשך רק מהשם יבתרך המלמד לאדם לדעת. רק שנתן להם כח בחכמתם להטות דעתם כמו שירצו עד שיכולם להתפקר ח"ו והכל בשביל הבחירה. כי הבחירה יש לה כח גדול. כי הכל נברא בשביל הבחירה כמו

שכתוב במקום אחר, אבל חכמות התורה עולה על הכל. וכל החכמות חיצוניות הם כסילות וחשך נגד עאור חכמות התורה ששנמשכת רק מאין ליש ממש. וזה שאמר איוב לענין הטענות שטען עם חביריו שהוא חזק באמונתו יתברך וענה ואמר כי יש לכסף מוצא ומקום לזהב יזוקו ברזל מעפר יקח וכו', עד שמסיים והחכמה מאין תמצא ואיזה מקום בינה וכו' ונעלמה מעין כל חי. היינו שאמר שמעלת החכמים שהמציאו עשיית כסף וזהב מעפר הארץ וכו' אינו כלום נגד חכמות התורה שעליה סיים והחכמה מאין תמצא וכמו שפירשו רז"ל. היינו אף על פי שהיא חכמה גדולה למצוא עשיית כסף וזהב וכו', אבל הל הוא יש מיש. כי יש לכסף מוצא ומקום לזהב יזוקו וכו' רק שהם בחכמתם חקרו עד שמצאו הזהב והכסף שהיה נעלם בעפר הארץ וכן שאר כל מיני חכמות. אבל החכמה מאין תמצא ואיזה מקום בינה. כי חכמות ותבונות התורה היא נמשכת מאין גמור כנ"ל, ועל כן על ידה זוכין לאונת חידוש העולם וכנ"ל:

וכל זה מרומז סוד המעשה של היום ג' מהמעשה של הז' בעטלירש שהתפאר הכבד פה שחכמתו עולה על כל החכמים שהתפארו בחכמתם שזה המציא עשיית מין מתכות פלוני וזה מין מתכות פלוני וזה המציא כסף וזה זהב וכו' וכו', אבל הוא יודע מהיכן נתהוה הזמן מהיכן נמשך היום שבא בשירים ושבחים שבהם כלולים כל החכמות וכו' וכו' עיין שם היטב והבן:

אות לז

ועוד לאלקי מלין. בענין דברי רז"ל הנ"ל לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור וכו'. שכל דבריהם עמוקים מאד ובכל דיבור ודיבור יש בהם רזין עמוקין. והענין לעולם ישלים אדם וכו', לעולם דייקא. שבכל דרגא שהוא צריך לעולם להשלים פרשיותיו עם הצבור. כי אם אפילו הגיע כבר למעלה גדולה מאד שלימודו בעצמו גבוה ויקר אצלו השם יתברך מאד, אף על פי כן צריך לקשר עצמו עם הצבור כדי להעלות הצבור לקשרם אליו כדי שיוכל להמשיך בחינת קבלת התורה מחדש בכל פעם. כי אפילו משה רבינו בעצמו שקדושתו ומעלתו היתה גבוה מאד מאד אף על פי כן לא היה יכול לעלות לה' ולהמשיך תורה כי אם על ידי קיבוץ נפשו"ת ישראל אליו וכמו שאמרו רז"ל (ברכות ל"ב) על פסוק לך רד כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל. וכל הפגם שלו בענין הכאת הצור שעל ידי זה לא זכה לכנוס לארץ ישראל היה בענין זה שסילק אז תפלתו ולא קשרה כראוי עם כלל נפשו"ת ישראל (כמבואר בהתורה ט' תיקונין וכו' עיין שם) מכל שכן וכל שכן אנשים פשוטים, מכל שכן הנמוכים והגרועים ביותר שכל תקונם שיבקשו מהשם יבתרך תמיד ויכוונו בכל עבודתם שיזכו להתקשר עם הצבור הקדוש

וכו' כנ"ל. וזה שאמרו במדרש רבה (דברים ב') בתוכחות על עון יסרת איש זה משה דכתיב בי' והאיש משה שבשביל עון אחד קל של הכאת הצור יסרת ~ אותו. ותמס עכש חמודו, שהמסת ובטלת חמדתו וחמד מאד ליכנוס לארץ ישראל. אך כל הבל כל אדם נצב סלה, שאר בני אדם הם בודאי כל הבל. הבל הבלים וכו' היינו כנ"ל. שכוונת המדרש להזכיר ולהזהיר את האדם שיפקח על דרכיו ויחוס על עצמו לבקש תחבולה לנפשו להנצל ממש שצריך להנצח בעלמא דיקובעלמא דאתי. וזה שההירו שילמוד ק"ו ממשה רבינו שבשביל עון קל לא נכנס לארץ ישראל, וכל פגמו היה שלא קישר את עצמו עם הציבור כנ"ל, מכל שכן וכל שכן כל אדם שמלא עונות הוא בודאי הבל. ועלכ ן בודאי כל תקנתו שישתדל כל ימיו לבקש על נפשו להיות נכלל בתוך הצבור בתוך נפשו"ת שיראל המקושרים להצדיק האמת העוסק תמיד לקבצם ולקשרם אליו חד. כי רק על ידי זה יש לו גם כן תקוה גדולה כי הן אל כביר לא ימאס, ובתוך הכלל יעלה הצדיק גם נפשו אף אם היא פגומה בעונות מאד וכמבואר בדבריו ז"ל הרבה בזה (וכמו שכתוב בהתורה אשרי העם השגחה סימן י"ג על פסוק אריתי מורי עם בשמי וכו' עיין שם) וכמו ששמעתי מפיו הקדוש בזה:

אות לח

וזה בחינת מה שכתוב בשולחן ערוך (אורח חיים סימן קל"ח ס"א) שאסור להתחיל להקורא ב' פסוקים סמוך לפרשה שלפניה, וכן אסור לסיים ב' פעמים סמוך לפרשה שלאחריה. והטעם אמרו בגמרא (מגילה כ"ב) משום הנכנסים והיוצאין שלא יטעו הנכנסין שקראו לזה שלפניו רק ב' פסוקים וכן שלא יטעו היוצאין שיקראו לשלאחריו רק ב' פעמים. והנה נראה מדבברי רז"ל שהאיסור לקרות רק ב' פסוקים חמור מאד עד שמחמת זה גזרו גזיחרה שלא להתחיל ולסיים ב' פעמים סמוך לפרשה, והענין על פי הנ"ל שצריכן לשמור מאד את הג' מוחין שיהיה מחיצות פרוסות בפני זאת התאוה. והעיקר הוא מוח הג' שהוא הדעת ששם אחיזת עץ הדעת טוב ורע שעל ידי זה עיקר הנסיון והבירור, ועל ידו עיקר התיקון וכנ"ל (ב~ אות י"א י"ב). שזהו בחינת קריאת הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום. כי אי אפשר לזכות לשיר הנ"ל שיהיה בעת חידוש העולם לעתיד שהוא תכלית שעשוע עולם הבא כי אם על ידי בירור הדעת מאחיזת עץ הדעת טוב ורע שזהו בחינת תרגום שזוכה לזה כל אחד מישראל כפי מה שעמד בנסיון וצירוף בתאוה הנ"ל. וכפי מה שזכה לחפש ולבקש את הצדיק האמת הבעל כח הנ"ל שעל ידו עיקר בירור המדמה וכו' וכנ"ל. וכנגד זה הם בחינת ג' פסוקים שבתורה שמחויב כל אחד מהקוראים לקרות לפחות. וזה כל בחינת שלשה ושלשה

של התורה כמו שאמרו רז"ל (שבת פ"ח) בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תליתאי ביום תליתאי בירחא תליתאי וכו'. כי הכל כנגד בחינת השלשה מוחין הנ"ל שעיקר הוא המוח השלישי שהוא הדעת ששם עיקר הבירור שהוא בבחינת תרגום וכו' וכנ"ל. ועל כן צריך לידע כל אחד מישראל שרוצה לחוס על נפשו ולצאת מזוהמתו ולהתקרב לצדיקי אמת וכוונתו באמת לשוב להשם יתברך צריך לידע שבהכרח שיעברו עליו כמה וכמה משברים וגלים ובחינות ונסיונות וצירופים. ואם לא יהיה שוטה ופתי וכסיל ולא יניח את מקומו בכל מה שיעבור עליו בודאי יזכה לאחרית טוב לנצח. וזהו בחינת מה שכתוב בסימן ו' שמי שרוצה לשוב בתשובה צריך שיהיה בקי בהלכה בקי ברצוא בקי בשוב בבחינת זכאה מאן דעייל ונפיק וכו' עיין שם היטב. וכל זה הכח מקבלין רק מהצדיק האמת שהוא בחינת משה שהוא מוסר נפשו תמיד בשביל חלושי כח שבישראל, ועושה כמה תחבולות בחכמה נפלאה כדי להחיות ולקיים את כל הנפשו"ת החפצים להתקרב כמבואר בדברי אדומו"ר ז"ל הרבה בזה. וזהו בחינת ההפסקות שבתורה שבין פרשה לפרשה שהם הפתוחות והסתומות. כי מבואר בדרי רז"ל ומובא בפירוש רש"י בפרשת ויקרא ומה היו הפסקות משמשו"ת ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין ק"ו להדיוט הלמד מן הדיוט עד כאן לשונו. והעיקר מה שהיה צריך משה ריוח להתבונן בין פרה לפרשה הוא מחמת עכירת המעשים של העולם שמחמת זה קשה מאד להצדיק שהוא בחינת משה להמשיך תורה להעולם מההעלם אל הגילוי שזהו בחינת פרשה כנ"ל. כי יש כמה וכמה קטרוגים על זה כמבואר בדברי רז"ל (שם) כמה קטרגו המלאכים על קבלת התורה. וכן הוא בכל דיבור ודיבור ובכל ענין וענין שהיה צריך משה לקבל. ומחמת זה נתייגע מוחו בעת שקיבל הדיבור עד שהיה צריך ליתן לו רווח להתבונן בין פרשה לפרשה וכו'. ובזה הרווח שהיה מפסיק ומתבונן וכו', על ידי זה עשה טובה נוראה להעולם הצריכים לקבל ממנו. כי זה ההפסק הוא בבחינת ביטולה של תורה זהו קיומה. שזהו בחינת מה שכתב אדומו"ר ז"ל על מאמר רז"ל ודמיא עיניו כתרי סיהרא וכו' עיין שם (בסימן ט"ז) וכן במקומות אחרים. ומבואר מהם שעל ידי הביטול של הצדיק שמבטל עצמו מהשגתו בין ענין לענין על ידי זה הוא מחיה ומקיים את כל העולם את כל האנשים הפשוטים הן אנשים פשוטים ממש הן הלומשים והיריאים שמבטלים לפעמים וכו' (כמבואר בסימן עקח לקוטי תנינא ובמקום אחר) נמצא שעל ידי ההפסקות שבין הפרשיות שהם סימני הפרשיות, על ידי זה דייקא יכולים להתקיים כל הרחוקים הבאים להתקרב שצריכם לקבל בחינת בקי~ אות הנ"ל בחינת בקי ברצוא בקי בשוב בקי בעייל בקי בנפיק וכו', שמקבלים כל זה מהביטול של הצדיק שזהובחינת

ההפסקות שבין פרשה לפרשה וכנ"ל. כי עלידי הצדיק מבטל עצמו מהתורה בין ענין לענין על ידי זה מתבונן איך להכניס הפרשה והענין הזה לתוך העולם באופן שיתקיים אצלם ויתחזקו על עמדם בכל מה שיעבור עליהם. כי דייקא על ידי הביטול וההפסקה מכניס בהם התחזקות הזה כנ"ל, וכמובן בדבריו ז"ל בכמה מקומות. וכל אלו המקורבין הזוכין להתחזק כנ"ל על ידי זה עיקר הבירור שלהם שהוא בחינת בירור עץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת מוח השלישי שבשביל זה צריכין לקרות ג' פסוקים דיקיא כנ"ל:

אות לט

ועתה תראה שזהו מרומז בדברי רז"ל שאמרו שאסור להתחיל ולסיים פחות מג' פסוקים סמוך לפרשה משום הנכנסין והיוצאין, רמזו בזה שכל מי שרוצהלקבל על עצמו בחינת קבלת התורה שזהו בחינת קריאת התורה כנ"ל שההכרח שיקרא דייקא לפחות ג' פסוקים שהעיקר לתקן מוח הגף כנ"ל ששם כל הנסיון והבירור כנ"ל. על כן אסור להתחיל ולסיים פחות מג' פסוקים סמוך לפרשה משום הנכנסין והיוצאין שלא יטעו וכו' כנ"ל. היינו שלא יטעה הנכנס להתקרב להשם יתברך שיכולין לכנוס בתורה ולהתקרב להשם יתברך על ידי בחינת ב' פסוקים לבד בלי בירור מוח הג', שבו אחיזת עץ הדעת. כי אז ח"ו אם יטעה בזה לא יתקרב לעולם כנ"ל. כי תיכף כשיעבור מה שבהכרח לעבור עליו יוכל יפול לגמרי ח"ו. וכן היוצא צריך ליזהר ביותר שלא יטעה שיקראו לאחריו רק ב' פסוקים.היינו שבהכרח שימצאו גם יוצאים. כי אי אפשר להיות בפנים תמיד, ובהכרח לצאת לחוץ קצת, אבל אז צריך ליזהר ביותר שלא יפול לגמרי ח"ו שזהו בחינת אזהרת הבקי~ אות הנ"ל בחינת בקי בעיל בקי בנפיק בחינת זכאה מאן דעייל ונפיק. ועל כן צריכים ליזהר שלא לסיים ב' פסוקים סמוך לפרשה שלא יטעה היוצא שאפשר להתקרב אל התורה והעבודה על ידי בחינת ב' פסוקים בלבד בלי בירור הדעת שהוא בחינת גף פסוקים דייקא. כי אם יטעה בזה ח"ו יוכל לצאת לגמרי וכנ"ל, ועל כן רמזו כל זה בהדין של ההפסקות שבין פרשה לפרה שלא להתחיל ולסיים ב' פסוקים סמוך להם. כי כל עיקר ההפסקות שבין הפרשיות היה בשביל זה בשביל להחזיק ולקיחים את הנכנסין והיוצאין שישארו על עמדם בבחינת זכאה מאן דעייל ונפיק וכנ"ל:

אות טמ

וזה בחינת (איוב ל"ג) הן כל אלה יפעל אמר לו פעמים שלש עם גבר. וזה בחינת יחיינו מיומים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו (הושע ו') שבשביל זה מתארך עתה הגלות השלישי כל כך בשביל לברר המוח הג' לברר בחינת עדץ הדעת וכו', שזה נעשה עיקרו על ידי בחינת יעקב שהוא שלישי לאבות שהבית השלישי שאנו מקוים יהיה נבנה על ידו כמו שאמרו רז"ל, שזהו בחינת (קהלת ד') והחוט המשולש לא במהרה ינתק. וכמו

שהוא בכלליות כן הוא בפרטיות אצל כל אדם שהעיקר לברר המוח הג' כנ"ל, שזהו בחינת קריאה בתורה ג' פעמים דייקא שזה אי אפשר לברר כי אם על ידי כמה עליות וירידות שהם בחינת עייל ונפיק. ועל כן גזרו שלא להתחיל ולסיים פחות מג' פעמים סמוך לפרשה בשביל הנכנסין והיוצאין וכנ"ל:

אות מא

וזהו שרמזו רז"ל בדבריהם הנ"ל שאמרו לענין הנפסקות שהיה ליתן ריווח למשה וכו' וסיימו שם ק"ו להדיוט הלמד מן ההדיוט. היינו שההפסקות של שמשה שהיה להתבונן וכו' עיקרם היה בשביל שילמדו ק"ו ההדיוטות שישימו ריווח בין ענין לענין להתבונן כו'.ומאלו הבחינות של ריווח שצריכין ליתן בשביל ההתבוננות משם נשתלשל ונמשך כל בחינת עייל ונפיק הנ"ל שצריכיין להפסיק ולבטל מן הלימוד כל אחד לפי בחינתו.וכמו שהוא בענין הלימוד כמו כן הוא בדרכי עבודת ה' שהוא העיקר שבהכרח שיעברו עליו עליות וירידות הרבה שהם בחינת עייל ונפיק שעיקר הכח להתזחזק בהם הוא על ידי בחינת ההפסקות הנ"ל וכו' כנ"ל:

אות מב

וזה בחינת שני כתובים המכחישים זה את זה עד שיבא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם, שהעיקר הוא הכתוב השלישי שהוא המכריע שהוא בחינת המוח הג' הנ"ל ששם עיקר הצירוף והבירור וכו' כנ"ל. כי עיקר ההכחשה שבין ב' הכתובים הוא מצדינו, מחמת חסרון דעתינו. כי בודאי משפטי ה' ישרים צדקו יחדיו, ובאמת בודאי אין בהם שום הכחשה ח"ו רק מחמת חסרון דעתינו נראין ב' הכתובים כמכחישין זה את זה. וכל זה מחמת שלא נתברר עדיין מוח הג' שהוא הדעת ששם עיקר הבירור הנ"ל, שזהו בחינת הכתוב השלישי כנ"ל. ועל כן ההכרעה והתיקון הוא על ידי הכתוב הג', המכריע בין ב' כתובים המכחישין זה את זה. כי עיקר שלימות ידיעת התורה הוא על ידי הדעת ששם עיקר הבירור שהוא המוח הג' בחינת הכתוב השלישי וכנ"ל. (ועיין לעיל ב~ אות י"ח בסופו):

בית הכנסת א

הלכות בית הכנסת

הלכה א

אות א

כי בית התפלה נקרא בית הכנסת על ששם מתכנסין כל הנפשו"ת על ידי התפלה שמתפללין שם. כי התפלה הוא בחינת נפש כמו שכתב רבינו. ועל כן עיקר התפלה בבית הכנסת ובצבור. כי עיקר עליית הנפש ושלמותה הוא כשנכללין כל הנפשו"ת

ונעשין אחד, כי אז עולין אל הקדושה. כי הקדושה הוא אחד. וכמו שפירש רש"י על השבעים נפשו"ת בית יעקב שכולן נקראין נפש אחד. ועל כן התפלה שהוא בחינת הנפש עיקרה תלוי כשנתאחדין הנפשות. ועל כן צריך לקבל עליו קודם התפלה מצות עשה ואהבת לרעך כמוך וכמו שכתב רבינו שאי אפשר לדבר דיבורי התפלה כי אם על ידי השלום שנתחבר עם כל נפשו"ת ישראל. על כן עיקר התפלה בצבור ולא ביחיד שלא יהיה כל אחד חלוק בפ"ע שזה היפך הקדושה רק צריכין לחבר יחד העדה הקדושה ונעשין בחינת אחד, וזה בחינת תפלה בצבור ובבית הכנסת דוקא ששם נתכנסין ונתאחדין הנפשות, וזה הוא שלימות התפלה כנ"ל. ועל כן נקראין הבתי כנסיות על שם יעקב כמו שכתוב (במדבר כ"ד) מה טובו אהליך יעקב. כי יעקב הוא כלליות כל הנפשו"ת של ישראל בבחינת כל הנפש הבאה לבית יעקב כמו שכתב רבינו נ"י.ובבחינת יעקב כל הנפשו"ת הם באחודת כפירוש רש"י הנ"ל על שבעים נפש הנ"ל. אבל בבחינת אברהם ויצחק שיצאו מהם ישמעאל ועשו שהם בבחינת פירוד נקראים נפשו"ת בלשון רבים כמו שפירש רש"י שם. ועל כן אברהם קראו הר ויצחק קראו שדה שאינו מקום שמוקף מחיצות ואין שם כניסה והתועדות והתחברותיחד. אבל יעקב שם בחינת האחדות על כן קראו בית בחינת התוועדות והתחברות, שכל הנפשו"ת מתכנסין ומתחברין למקום אחד. וזה בחינת בית הכנסת שהוא בחינת בית יעקב בחינת בית תפלה שהוא רק על ידי בחינת יעקב כנ"ל. כי הבתי כנסיות הם בחינת בית המקדש כמו שכתוב (יחזקאל י"א) ואהי להם למקדש מעט. ועיין היטב ענין זה בתחלת המאמר המתחיל ואלה המשפטים בסימן יו"ד המדבר מענין הר ושדה ובית (בליקוטי חלק א') ועל כן צריך דוקא להתפלל בבית הכנסת. כי עיקר שלימות התפלה כשהוא בבחינת בית כמו שכתוב שם. ועל כן יכול אחד לכוף את חבירו לבנות בית כנסת כי מאחר שהוא בחינת אחדות על כן יכול כל אחד לכוף את חבירו כמו שבאדם אחד יכול לכוף אבר אחד את חבירו כשיודע תועלתו אף שהאבר השני אינו מרגיש כלל מה שצריך, על כל זה האבר השני מרגיש כאב חבירו ומשתדל בהצלתו, כן כשזה רוצה לבנות בית כנסת נמצא שהוא בבחינת אחדות עם חבירו כ"ל. על כן יכול לכופם ולהכריחם כנ"ל: ועל כן בתי כנסיות נוהגין בהם כבוד. כי עיקר הנפש תלוי בכבוד כמו שכתב רבינו שם בבחינת (בראשית מ"ט) בסודם אל תבא נפשי ובקהלם אל תחד כבודי. וזה בחינת מה שאמרו רז"ל (ברכות מ"ז) אין מכבדין אלא בפתח שיש בו מזוזה, ומכבדין בפתח בית הכנסת אף על פי שאין בו מזוזה. כי מזוזה היא בחינת מלכות כמובא והיא בחינת הכבוד בחינת מלך הכבוד והוא בחינת הנפש כנ"ל. וזה שכתב רבינו נ"י בסימן כ"ג

שמזוזה היא בחינת עשירות דקדושה. כי עשירות הוא שורש הנפשו"ת כמו שכתב רבינו נץ בסימן ס"ח. ועל כן רבי מכבד עשירים. מכבד דייקא. כי העשירות שהוא שורש הנפשו"ת הוא בחינת כבוד כנ"ל. וזה בחינת עושר וכבוד. ועל כן אין ראוי לכבד כי אם בפתח שיש בו מזוזה, כי שם הוא מקום הכבוד. ועל כן צריך לכבד שם כל אחד את חבירו כדי להאיר בהנפש משרשה שהוא הכבוד כמו שכתב רבינו במקומו במאמר דרשו ה' ועזו (בסימן ל"ז) אבל בבית הכנסת אף שאין בו מזוזה מכבדין שם. כי שם מקום הכבוד כי הוא בחינת בית יעקב שהכבוד והנפש נקראין על שמו כמו שכתוב בסודם וכו' נפשי ובקהלם וכו' כבודי כמו שכתוב רבינו עיין שם. ועל כן צריך לנהוג כבוד גדול בבית הכנסת כדי להאיר בכלליות הנפשו"ת משרשם שהוא בחינת כבוד כנ"ל:

בית הכנסת ב

הלכה ב

אות א

מכרו תיבה יקנו מטפחת עיין שם. אבל להיפך לא. מעלין בקדש ולא מורידין. תשמישי קדושה נגנזין, תשמישי מצוה נזרקין. כי הירידה היא תכלית העליה כמובא וכמבואר היטב בדברי רבינו נ"י (בסימן י"ב בלקוטי תנינא) על פסוק ואיה השה לעולה. שכשיורד ונופל ח"ו למדרגות התחתונים מאד רחמנא ליצלן לבחינת מקומות המטונפים ומתחיל לבקש ~ אותו יתברך איה מקום כבודו, מחמת ששם נסתר ונעלם מאד הוא יתברך ובזה בעצמו הוא חוזר ומדבק עצמו אליו יתברך. כי מקומות אלו מקבלין חיות מבחינת איה שהוא הכבוד העליון עיין שם היטב היטב, כי הוא ענין דק ועמוק. והנה הירידה לצורך העליה הוא רק בעולם הזה שהוא עולם העשיה שהוא מלא קליפות שאי אפשר לעלות כי אם על ידי ירידות. כי בלא זה יהיה עליו קטרוגים רבים ומניעות רבות, על כן צריך דייקא לירדה למדור הקליפות להכניעם במקומם ולמצוא שם דייקא ~ אותו יתברך בבחינת ירידה תכלית העליה כנ"ל ואז עולה לבטח בלי מונע. אבל לעתיד לבא שיהיה כולו קדש ואתרוח הטומאה יעביר מן הארץ ויתבטל כל הקליפות, אז יעלו מדרגא לדרגא מחיל אל חיל בלי ירידה וכמובן במאמר ר' יוחנן משתעי חזינא כוורא דאפיק רישי' ממיא ודמיא עיניו כתרי סיהרי וכו' עיין שם היטב (בסימן ט"ז) והכלל היוצא משם שמה שצריך הצדיק לבטל מדביקותו הוא רק בעולם הזה מחמת עננין דמכסיין על עייניו כדי שלא יתגברו ח"ו ויתבטל מכל וכל. אבל לעתיד לבא שיתבטלו העננין וכו', אז לא יצטרך לבטל מדביקותו וכו' עיין שם. וכל זה הוא בעצמו ענין ירידה לצורך העליה, כי כשהצדיק מבטל מדביקותו אזי הוא בבחינת סיהרא כמבואר שם, זהו ירידה אצלו. אבל

הוא לצורך העליה. כי אחר כך נתחדש שכלו ומשיג יותר מבתחלה וכל ה אינו נוהג רק בעולם הזה, אבל לעתיד לבא יתבטלו העננין ולא יצטרך לירידה כנ"ל. וזה בחינת מעלין בקדש ולא מורידין. כי תשמישי קדושה הם רמז על בחינת עלמא דאתי שיהיה כולו קדש כולו טוב. ועל כן נאמר בהם מעלין בקדש ולא מורידין, כי שם הוא העליות בלי ירידות כנ"ל. וזהו בחינת תשמישי מצוה נזרקין תשמישי קדושה נגנזין. כי תשמישי מצוה הם בחינת מלכות כמו שכתוב כל מצותיך צדק וצדק מלכותא קדישא. ובבחינה זו יש עליות וירידות. כי לפעמים נקטן ונתצמצם בחינת המלכות ויורד למדריגות התחתונים ואפילו במדור הקליפות בסוד ומלכותו בכל משלה וזהו בעצמו בחינת איה שמחיה מקומות אלו בסוד אני ראשון ואני אחרון. כי מלכות בראש ומלכות בסוף. היינו שבחינת מלכות שרשה בכתר שהוא בחינת איה. כי סוף מעשה במחשבה תחלה, וכשהמלכות בהסתרה וקטנות גמור עד שמלובש במקומות כאלו להחיותם, אזי דייקא הוא בבחינת איה כי אזי נסתלקין המוחין שבאין אליו בתוספת ואין לה רק עצם חיותה שיש לה בסוד נקודה. ושורה חיות הנקודה הוא מבחינת איה כי שם שורה כי סוף מעשה במחשבה תחלה וכו' כנ"ל. נמצא שמה שכתוב שם בדברי רבינו נ"י במאמר ר' יוחנן הנ"ל שכשהצדיק מבטל מדביקותו הוא בבחינת סיהרא זהו בעצמו בחינת הירידה צורך העליה הנ"ל. כי סיהרא הוא בחינת מלכות. וכל העליות וירידות הם בבחינת מלכות כי בחינת מלכות עולה ויורד למדרגות ה"ל להכניעם ואחר כך עולה משם כידוע. וזהו בעצמו בחינת איה שמחיה מקומות האלו שהוא בכחינת שורש נקודות המלכות כידוע שעל ידי זה הירידה תכלית העליה כנ"ל. ועל כן תשמישי מצוה כשנסתלקין ממצותן נזרקין כי שם יש בחינת הסתלקות הקדושה לפעמים בעת הירידה כנ"ל. אבל תשמישי קדושה נגנזין, כי הם בבחינת עלמא דאתי כולו קדש ואז לא יהיה ירידה כלל ועל כן אסור לזורקן כי אין בהם ירידה רק נגנזין והגניזה היא בחינת קבורה והעלמה. וכן הדין באמת לקוברם וזהו גניזתן היינו שצריך לגונזן באור הגנוז שהוא אור אין סוף ברוך הוא ששם הוא סוד קבורת תלמידי חכמים ושם הוא גניזתן. כי הקדושה נכרללת בקדושה העליונה על למעלה מעלה וכו'. וזהו בעצמו בחינת מעלין בקדש ולא מורידין כי העליות אלו הם בלי ירידה. כי לעתיד לא יהיה שום ירידה לצורך העליה רק יהיה כולו קדש כנ"ל:

בית הכנסת ג

הלכה ג

אות א

ענין קדושת בית הכנסת ושאר תשמישי קדושה שכל אלו הדברים שבקדושה תלוים בדעת האדם כשמזמין הדבר לתשמיש קדושה ומשתמש בו לדבר שבקדושה אזי נתקדש כמו שכתב בשלחן ערוך אזמני' ולא צר בי' צר בי' ולא אזמני' לא חיילא קדושא רק אזמני' וצר בי' אז חיילא קדושה ואסור להוציאו לחולין. נמצא שתשמישי קדושה קדושתם חיילא על ידי האדם. וכן קדושת בית הכנסת הכל תלוי בז' טובי העיר וכו' כמבואר בשלחן ערוך:

כי איתא בדברי רבינו ז"ל (בלקוטי תנינא סימן ע"ח) שעיקר קדושת ארץ ישראל הוא על ידי בחינת כח מעשיו הגיד לעמו וכו'. ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו וכו' עיין שם. וכמבואר שם בדברי רבינו ז"ל על פי ואתחנן וכו' שזה בחינת כל המקומות שבקדושה שישראל כובשים לפעמים איזה מקום ומקדשים ~ אותו בקדושת ישראל והיו יכולים לומר לסטים אתם וכו' אך על ידי כח מעשיו הגיד לעמו וכו'. על ידי זה יש לנו כח לכבוש כל העולם ולקדשו בקדושת ישראל כי ברצונו נתנה להם וברצונו וכו':

וזה בחינת קדושת בית הכנסת. כי עיקר קדושת הבית הכנסת הוא על ידי בחינת כח מעשיו וכו' הנ"ל שעל ידי זה יש לנו כח לקדש כל המקומות שבעולם. כי השם יתברך ברא הכל וברצונו נתנה לנו שזהו בחינת קדושת ארץ ישראל כי גם קדושת הבית הכנסת הוא בחינת קדושת ארץ ישראל והבית המקדש בבחינת (יחזקאל י"א) מקש מעט אלו בתי כנסיות ובתי מדרשו"ת כמו שאמרו רז"ל (מגילה כ"ט) וזה בחינת (שמות ט"ו) מקדש ה' כוננוידיך שעיקר קדושת המקדש שזהו בחינת בית הכנסת ובית המדרש כנ"ל, הוא על ידי בחינת ידים שיש בהם כ"ח פרקין שהם בחינת כח מעשיו כמבואר בדברי רבינו ז"ל במקום אחר (סימן מ"ה חלק א') שעל ידי זה עיקר קדושת הבית הכנסת כנ"ל. ועל כן בכל תשמישי קדושה לא חל הקדושה עד שישתמש בו דהיינו אזמני' וצר בי' כנ"ל. כי עיקר הקדושה הוא בבחינת ידים שיש בהם כ"ח פרקין שהם בחינת כח מעשיו שמשם עיקר הקדושה בחינת קדושת ארץ ישראל שנמשכת מבחינת כ"ח פרקין כנ"ל. ועל כן בעינן שנשתמש דייקא בקדושה. כי השימוש זה בחינת עשיה בחינת ידים ואז דייקא חיילא הקדושה. כי עיקר מה שנמשך קדושה על הדבר הוא מבחינת כח מעשיו שמשם נמשך קדושת ארץ ישראל כנ"ל זה בחינת ידים בחינת כ"ח פרקין כנ"ל ועל כן בעינן אזמני' וצר בי' דהיינו מחשבה ומעשה. כי שורש הקדושה הוא במחשבה. כי מחשבה הוא בחינת חכמה בחינת קדש כמובא. אבל עיקר שלימות הקדושה הוא כשהקדושה נמשכת בידים בבחינת עובדא, זה עיקר מעלת ושלימות הקדושה

כשמקשרין העובדא והעשיה אל הקדושה בבחינת (תהלים קל"ד) שאו ידיכם קדש שעיקר שלימות הקדושה הוא בידים ששם עיקר הקדושה כשמנשאין ומעלין הידים שהם בחינת עשהי אל הקדושה זה עיקר שלימות הקדושה כי עיקר שלימות הקדושה כשנמשך הקדושה גם במדריגה התחתונה בבחינת עשיה. וזה בחינתשכל התשמישי קדושה חיילא קדושתם דייקא על ידי מחשבה ועובדא דהיינו אזמני' וצר בי' וכנ"ל. אבל הזמנה לבד לאו מילתא הוא. כי עיקר מעלת ושלימות הקדושה הוא כשנמשכת בעובדא דייקא בבחינת עשיה. כי עיקר הקדושה הוא בחינת קדושת ארץ ישראל ועיקר קדושת ארץ ישראל הוא בבחינת כח מעשיו וכו'. דהיינו בחינת אמונה שיודעין שהשם יתברך ברא את כל העולם ברצונו וברצונו נטלה מהם וכו'. וזה עיקר הקדושה כשיודעין שהכל מאתו יתברך. כי השם יתברך ברוך הוא נקרא קדוש. ותיכף כשיודעין שהשם יתברך ברא הדבר נמשך לשם קדושה ועיקר מעלת הידיעה הוא כשיודעין בעולם העשיה הגשמי מקדושתו יתברך. כי מחמת שצמצם הקדושתו עד שברא עולם הגשמי הזה על כן נתעלם קדושתו עד שיש כח לבחור בקדושה או להיפך ח"ו. ועל כן עיקר המעלת הקדושה כשמקדשין עולם העשיה שזה נמשך מבחינת ידים בחינת כח מעשיו בחינת כ"ח פרקין זה בחינת קדושת ארץ ישראל וכו' וכנ"ל:

וזה בחינת ז' טובי העיר שהם ראשי עם בחינת מוחין שמשם שורש הקדושה כנ"ל. ועל כן נקראין טובי העיר לשון טוב כי הדעת והמוח הוא בחינת טוב. כמו שכתוב (משלי י"ט) גם בלא דעת נפש לא טוב כמובא בדברי רבינו ז"ל (סימן כ"ט חלק א'). וזה בחינת קדושת ארץ ישראל בחינת ההר הטוב הזה והלבנון וכו'. כי ז' טובי העיר בהם תלויה קדושת הבית הכנסת וכל תשמישי קדושה שהם בחינת קדושת ארץ ישראל, גם הם מתקנים תקנות ישרות ומדריכין את העם בדרך הטוב והישר בדרך ארץ. כי הם מנהיגים את העולם שלא יצא אחד חוץ לשורה ולא יעשה אחד עולה לחבירו רק יתנהגו כראוי בדרך הישר וכו' שכל זה הוא בחינת קדושת ארץ ישראל בחינתד רך ארץ כמבואר במאמר ואתחנן הנ"ל. ועל כן נקראים ז' טובי העיר לשון טוב שהוא בחינת מוחין כנ"ל בחינת ארץ ישראל שנקראת ההר הטוב וכו'. ועל כן הם ז' טובי היר כי הם ממשיכין קדושת ארץ ישראל בכל הדברים שבקדושה ובית הכנסת ובית המדרש ומוציאין ~ אותם מבחינת ז' עממין שהיתה ארץ ישראל בתחלה בידם. כי כל הדברים וכל המקומות צריכין לקדש בקדושת ארץ ישראל ועל כן צריכים להוציאם מבחינת ז' עממין ולקדש כל הדברים שהם תשמישי קדושה וכן בתי כנסיות ובתי מדרשו"ת בקדושת ארץ ישראל בחינת ההר הטוב וכו' כנ"ל:

כי בכל הדברים שבעולם נעלם בהם קדושה דהיינו חיות אלקות. וזה בחינת התורה הנעלמת שהיה מקיים אתה עולם קודם מתן תורה בחינת דרך ארץ שקדם לתורה שזהו בחינת הדרך לארץ ישראל כמבואר כל זה היטב במאמר הנ"ל. ועל ידי בחינה זו דייקא יכולים לקדש כל הדברים שבעולם ולעשו"ת מחול קדש כגון כל הדברים שבקדושה או בתי כנסיות ובית המדרש שבתחלה היה חול גמור, ואחר כך עושין מהם קדש. הכל על ידי בחינה זו על ידי בחינת התורה הנעלמת הנ"ל בחינת דרך ארץ הנ"ל שזה בחינת כח מעשיו. ועל כן נקרא ארץ ישראל על ידי בחינת כח מעשיו על ידי שמגלין שהשם יתברך ברא הכל ותיכף כשנתגלה אלקותו יתברך הוא בחינת טוב כמו שכתוב טוב ה' לכל וכו' ברוך השם לעולם אמן ואמן:

בית הכנסת ד

הלכה ד

אות א

על פי התורה המתחלת יברכנו אלהים ויראו ~ אותו כל אפסי ארץ (בסימן ע"ה ליקוטי חלק א') עיין שם כל התורה. והכלל שדיבורי תורה ותפלה הם בחינת העלמת מסירות נפש שעל ידי זה נעשה שלום. דהיינו שמעלין כל הנצוצות שנפלו ומחברין ~ אותם יחד שזהו בחינת שלום. ובוראין מהם עולמות חדשים. וקודם שמעלין הנצוצות אזי הנצוצות הם בחינת דמים, אזי הם בבחינת צולע על יריכו בחינת פגם הרגלים ששם עיקר אחיזת הקליפות שנאחזין בהנצוצות שנפלו. על כן צריכין להעלות הנצוצות להכניסם בתוך הדבור, שיהיה נעשה מהדמים דיבור דקדושה של תורה ותפלה ואז מעלין בחינת העלאת מסירות נפש שעל ידי זה עולין ומתחברין הנצוצות ונעשה שלו וחיבור ביניהם ואז נתתקן פגם הרגלין בבחינת (בראשית ב') ויבן את הצלע וכו' וצריכין לדבר בתורה ותפלה עד שיבטל הגוף לגמרי שיהיה הגוף בטל ואפס ואז נתבטלין כל הארציות וזוכין לשלום. כי עיקר המחלוקת והנצחון הוא מהדמים שעדיין לא עבד בהם את שם יתברך. כי צריך האדם לעסוק כל כך בעבודתו ~ אותו יתברך עד שיזכה שיעבור את השם יתברך בכל טפי דמים שיש בו ולא יהיה נשאר בו טפת דם אלא עבד בה את השם יתברך היינו בחינת הנ"ל שצריכין לדבר בתורה ותפלה כל כך עד שיתבטל הגוף לגמרי. כי חיות הגוף הם הם הדמים. וצריכין להכניס כל החיות של כל הדמים לתוך דיבורי התורה ותפלה עד שיהיו נכללין כל הדמים עם החיות שבהם בתוך תורה ותפלה עד שיתבטל הגוף לגמרי כנ"ל ואז זוכה לשלום כנ"ל, ולבטל הגוף לגמרי זוכין על ידי יראה וכו', וזהו בחינת ויראו ~ אותו כל אפסי ארץ שעל ידי היראה נתבטלין כל הארציות כאין וכאפס

ואז זוכה לשלום בחינת יברכנו אלהים. כי לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה אלא השלום עיין שם. כי כל הנ"ל מבואר שם מתוך התורה הנ"ל אף על פי שיש דברים שכתבתי כאן שאינם מבוארים שם כך בפירוש. בל באמת כל דברי נכללין שם:

אות ב

וזה בחינת קדושת בית הכנסת. כי בבית הכנסת מגדלין תורה ותפלה ועל ידי דיבורים הקדושים שעוסקין שם תמיד בתפלה וקריאת התורה וכו', על ידי זה מעלין בחינת העלאת מסירות נפש ועל ידי זה נתבטלין כל הארציות ומעלין כל הנצוצות ועושין שלום כנ"ל. ומשם עיקר קדושת הבית הכנסת. כי עיקר הקדושה הוא כשמבטלין הארציות והגשמיות ומעלין ומבררין הנצוצות ומחברין ~ אותם ובונין מהם עולמות קדושים שאז נתקדש זה המקום, כי נתבטל משם אחיזת הקליפות שהיו נאחזין באלו הנצוצות שהם עיקר הטומאה. כי על ידי דיבורי התורה ותפלה מבטלין הקליפות ומקדשין המקום. כי נתגלה בו התגלות אלקות שהם בחינת הנצוצות שעולין משם תמיד. וע כן צריכין לנהוג מורא גדול בבית הכנסת ובבית המדרש השזהו בחינת מורא מקדש. כי בית הכנסת ובית המקדש הם בחינת מקדש מעט. כי עיקר הקדושה על ידי היראה. כי על ידי היראה נתבטל הארציות כנ"ל. ועל כן צריכין לנהוג מורא גדול בבית הכנסת ובבית המדרש כדי לזכות לבטל כל הארציות שזהו עיקר בחינת קדושת בית הכנסת שהמקום ההוא קודש מחמת ששם נתבטל הארציות על ידי דיבורי תורה ותפלה שמדברים שם הרבה תמיד עד שנתהפך המקום למקום קדוש. כי נכלל בקדושתו יבתרך. כי הארציות והגשמיות ששם אחיזת בחינת החול והטומאה שהוא היפך הקדושה נתבטול שם על ידי ריבוי דיבורי התורה ותפלה שמדברים שם תמיד. אבל עיקר הביטול הוא על ידי היראה כנ"ל. על כן צריכין לנהוג שם מורא גדול כנ"ל. וזהו בחינת האזהרה על מורא מקדש כמו שכתוב (ויקרא י"ט) ומקדשי תיראו וכו' וכמו שכתוב (בראשית כ"ח) מה נורא המקום הזה וכו'. ובכלל זה מורא בית הכנסת ובית המדרש שהם מקדש מעט כנ"ל. כי עיקר ביטול הארציות להפכו לקדושה גמורה הוא על ידי היראה כנ"ל. כי כשזוכין ליראה אז דייקא יכולין לבטל הגוף וכל בחינת הארציות על ידי דיבורי תורה ותפלה כנ"ל. ועל כן אסור לדבר בבית הכנסת ובית המדרש שום שיחה בטלה. כי צריכין לדבר שם רק דיבורי תורה ותפלה שעל ידי זה מעלין מסירות נפש ועושין שלום ומתקנין כל העולמות וממשיכין לשם קדושת השם יבתרך. אבל על ידי שיחה בטיחלה במקום קדושה כזה ח"ו פוגמין שם מאד כאלו רוצה להחזיר הקלקול למקומו ח"ו, כאלו מחזיר העולם לתהו ובהו ח"ו שהם בחינת שבירת כלים. כי חוזר ומגביר ח"ו בחינת שבירת כלים על ידי

שיחה בטילה במקום קדוט כזה שעוסקים שם תמיד בדיבורים קדושים של תורה ותפלה ויראת שמים שעל ידי זה מעלין כל הנצוצות משבירת כלים. והוא על ידי דברים בטלים שלו מקלקל ח"ו תיקון כזה. כי צריכין לדבר שם רק דיבורים קדושים תמיד, עד שיתהפך המקום לקדושה גמורה. דהיינו שיתבטל כל הארציות וכנ"ל. ותכף כשמדבר שיחה בטלה ח"ו הוא פוגם בזה, וחוזר ומגביר הארציות והקליפות הנאחזין בהם ח"ו. ועל כן פגם שיחה בטלה בבתי כנסיות ובתי מדרשו"ת גדול מאד כמבואר בזוהר הקדוש ובכל הספרים (ובפרט בהקונטרס מורא מקדש מהרב החסיד המפורסם מוה' יוסף זצוק"ל מ"מ מאוסטרא בעל המחבר ספר רב ייב"י עיין שם).:

אות ג

ובשביל זה נקרא בית הכנסת. כי שם כונסין ומחברין יחד כל הנצוצות הקדושים ועושין שלום ביניהם על ידי ההעלאת מסירות נפש שעולה שם תמיד על ידי דיבורי תורה ותפלה כנ"ל. וזה בחינת בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס. ירושלים הוא בחינת קדושת הבית כנסת. כי כל הבתי כנסיות מקבלין קדושתם מירושלים ששם מקום הבית המקדש שמשם עיקר קדושת הבית הכנסת שנקרא מקדש מעט כמו שאמרו רז"ל (מגילה כ"ט). ועל שם זה נקרא ירושלים על שם יראה שלום כמו שאמרו רז"ל (בראשית רבה פרק נ"ו) כי זה עיקר הקדושה של הבית המקדש ובית הכנסת. כי על ידי היראה נתבטלין הארציות ועולין כל הנצוצות ועושין שלום ביניהם וחוזרים לקדושתם. נמצא שעיקר הקדושה הוא בבחינת יראה שלום כנ"ל. ועל כן מקום שהבית המקדש עומד שם שהוא תכלית הקדושה של כל הקדושו"ת נקרא על שם זה ירושלים עיין שם יראה שלום שמשם עיקר הקדושה כנ"ל. כי עיקר קדושת כל הדברים הוא כפי עליית ובירור הנצוצות שמבררין שם דהיינו שמבטלין שם כל הקליפות שהם בחינת ארציות ומגלין הקדושה שיש שם שהם הנצוצות שהיו מפוזרין שם על ידי הקליפות הנאחזין בהם. ועכשיו כשנתבטלין הקליפה והארציות הם מתחברין יחד בבחינת שלום ומתגלה קדושתם. כי הנצוצות הם קדש כי ממקום קדושה יהלכו. נמצא שעיקר קדושת כל הברים הוא בבחית ירושלם בחינת יראה שלו. כי על ידי היראה עיקר הביטול הארציות שעל ידי זה נעשה שלום בין הנצוצות שזה עיקר הקדושה של הבית המקדש ובית הכנסת ושל כל הדברים שבקדושה וכנ"ל. וזהו בחינת בונה ירושלם ה' נדחי ישראל יכנס. יכנס זה בחינת בית הכנסת שהוא בחינת בית המקדש כנ"ל, שם מתכנסין כל הנצוצות שהם בחינת נדחי ישראל כידוע ומתברים יחד בבחינת שלום שזהו בחינת ירושלים שזהו עיקר קדושת הבית הכנסת וכו' כנ"ל. וזה שכתוב (ביחזקאל י"א) כי הרחקתים

בגוים וכי הפצותים בארצות ואהי להם למקדש מעט ודרשו רז"ל (מגילה כ"ט) אלו בתי כנסיות וכו' ועתה מחובר הפסוק היטב היטב סופו לראשו. היינו כי הרחקתים בגוים טוטכי הפצותים בארצות שזהו בחינת פיזור הנצוצות שנתפזרו לשם כידוע. ועל כן סיים הפסוק ואהי להם למקדש מעט אלו בתי כנסיות וכו'. כי על ידי בתי כנסיות ובתי מדרשו"ת שעוסקין שם בתורה ותפלה, על ידי זה מתכנסין ומתחברין שם הנצוצות כנ"ל בבחינת נדחי ישראל יכנס כנ"ל. נמצא שהמקדש מעט דהיינו בית הכנסת וכו', הוא התיקון והרפואה של הפיזור של ישראל שהפיצם בגוים וכו' ובזה מקושר ומחובר יפה הפסוק כי הפיצותים הנ"ל מראשו לסופו כנ"ל:

אות ד

ועל כן חששו רז"ל ביותר על השלום בבית הכנסת כמו שאמרו רז"ל (גיטין נ"ט) שתיקנו בבית הכנסת כהן קורא ראשון וכו' מפעני דרכי שלום כי היכי דלא ליתי לאיצנוייי.כי עיקר קדושת הבית הכנסת הוא בבחינת שלום שזהו עיקר בחינת עליית הנצוצות שעולין משם על ידי דיבורי תפלה ותורה שעיקר תיקונם כשמתחברים יחד בבחינת שלום כמבואר היטב בהתורה הנ"ל עיין שם. שעיקר הוא השלום, ומחמת שבבית הכנסת עוסקין ביותר להעלות הנצוצות על ידי שדוברים שם תמיד דיבורים קדושים, על כן צריכין ליזהר שם ביותר ויותר מחחלוקת ח"ו. כי המחלוקת בבית הכנסת ובבית המדרש פוגם מאד מאד. כי באמת בכל מקום שנאוי המחלוקת מאד כאשר הפליגו רז"ל בגודל איסור המחלוקת רחמנא ליצלתן. אבל ביותר ויותר צריכין ליזהר ממחלוקת ח"ו בבית הכנסת ששם עוסקין תמיד לתקן הנצוצות שעיקר תיקונם כשיש שלום, שאז יכולין הנצוצות להתחבר בבחינת שלום שזהו עיקר תקונם כנ"ל. אבל כשמעוררין מחלוקת שם ח"ו מקלקלין מאד מאד. כי יכולין לקלקל ח"ו כל התקונים והקדושו"ת הנעשין בבית הכנסת ובבית המדרש. כי עיקר תקונם בבחינת שלום דייקא כנ"ל:

אות ה

וזה בחינת ספירה ול"ג בעומר שאז פסקו למות תלמידי ר' עקיבא כי הם מתו על ידי פגם השלום, על ידי שלא נהגו כבוד זה בזה. ועל כן מתו בימי הספירה שאז עוסקין על ידי מצות ספירה לתקן הדמים לטהר עצמינו מטומאת מצרים כאשה המטהרת לבעלה. כי עיקר טומאת מצרים הוא בחינת פגם הדמים כידוע בבחינת (יחזקאל ט"ז) ואעבור עליך וארא מתבוססת בדמיך וכו' וכמבואר בפרי עץ חיים שכל כוונת הספירה לזכך ולטהר בחינת הדמים כידוע. ועל כן צריכין לספור הימים בפה מלא דוקא. כי הימים הם המדות שהם כלליות העולמות שקודם התקון הם בבחינת פגם הדמים שהם בחינת החיות של העולמות. כי הדם הוא הנפש והחיות ועל כן צריכין לספור הימים

בפה כדי להכניס הדמים לתוך הדיבור הקדוש שיהיה נעשה מהם בחינת הדיבור של הספירה שעל ידי זה עולה מסירות נפש וזוכין לחבר הנצוצות בבחינת שלום כנ"ל, נמצא שעיקר התיקון שאנו עוסקין בימי הספירה הוא לעשו"ת שלום שזהו עיקר בחינת עליית הנצוצות בחינת תיקון כל העולמות שאנו עוסקים לתקנם ולקדשם שיהיו כולם מוכנים לקבלת התורה בשבועות. כי עיקר קבלת התורה הוא על ידי השלום כמו שכתוב ויסעו מרפידים וכו' ויחן ישראל נגה ההר ודרשו רז"ל ומובא בפירוש רש"י שם כולם כאחד בלב אחד. מה שאין כן שארי החניות שהיו במחלוקת וכו'. נמצא שעיקר קבלת התורה היה על ידי השלום. וזה אנו עוסקין בימי הספירה שזהו בחינת תיקון הדמים כנ"ל. ועל כן תלמידי ר' עקיבא שפגמו בשלום ולא נהגו כבוד זה בזה על כן היה עונשם בימי הספירה דייקא כי נאחז בהם הדין של ימי הספירה. שעיקר הדין הוא מפגם הדמים של מצריסש הם בחינת דינים שאנו עוסקים לתקנם ולהמתיקם על ידי הספירה שעל ידי זה עושין שלום כנ"ל, ומחמת שהם פגמו בשלום והיו ביניהם מחלוקת על כן לא היו יכולים להמתיק דין של ספירה. על כן נאחז בהם הדין אז דייקא ונענשו אז דייקא כנ"ל. ור' שמעון וחביריו היו התיקון של הם על כן אמר אנן בחביבותא תליא שהוא שלום וכמבואר בדברי רבינו ז"ל בהתורה חדי ר' שמעון בסימן ס"א. וזהו בחינת ל"ג בעומר שאז פסקו למות תלמידי ר' עקיבא ואז הוא הלולא רבא דרבי שמעון בר יוחאי שהוא התיקון שלהם. כי עיקר תיקון הדמים והנצוצות הוא כנשתתקנין בחינת הרגלין שזה התיוקן יהיה נגמר בשלימות כשיבא משיח שאז יתקיים (זכריה י"ד) ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים שזהו בחינת עד דמטו רגלין ברגלין הנאמר בזוהר הקדוש כמובא בכתבים. ועל כן עיקר ההמתקה של ימי הספירה הוא בל"ג בעומר, כי אז כבר הגיע התיקון עד בחינת הוד שבהוד שהוא בחינת רגלין דרגלין. כי נצח והוד הם בחינת רגלין כידוע. ועיקר אחיזת הקליפות הוא בבחינת הוד בבחינת (איכה א') כל היום דוה כמובא ושם עיקר התיקון כשזוכין לתקן בחינת הוד זה עיקר שלימות התיקון. ועל כן תיכף כשמגיע יום ל"ג בעומר שאז זוכין לתקן בחינת הוד שבהוד שהוא עיק התיקון בחינת רגלין שברגלין, על כן אז נתתקן בחינת צולע על יריכו, ואז עיקר ההמתקה עיקר עליית הנצוצות ונעשה שלום ביניהם. ועל כן אז נתתקן פגם תלמידי ר' עקיבא שפגמו בשלום. ועל כן אז הוא הילולא רבא דרבי שמעון בר יוחאי שהוא בחינת שחם שלום כי הוא היה התיקון שלהם. כי עיקר בחינת השלום שהוא בחינת תיקון הנצוצות הוא כשנתתקנין בחינת הרגלין שזה זוכין בל"ג בעומר כנ"ל. ועיקר ההילולא הוא שאז נסתלק רבי שמעון בר יוחאי. כי בעשת הסתלקות נשמת הצדי אז הוא מעלה מסירות נפש ביותר ויותר. כי

אז עיקר ההתפארות שהשכינה מתפארת חזי במה ברא קאתינא לגבך שזה עיקר בחינת העלאת מסירות נפש ועל ידי זה עיקר עליות הנצוצות עיקר תיקון השלום כנ"ל. ועל כן בל"ג בעומר שאז צריכין לתקן הרגלין שלזה צריכין העלאת מסירות נפש מנשמה גדולה מאד בפרט שהיו צריכין לתקן הפגם של תלמידי ר' עקיבא שפגמו בשלום כנ"ל על כן זהכ התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי ללתקן תיקון זה. כי נסתלק בשלום ביום ל"ג בעומר וזכ ה להעלות נשמתו בסוד העלאמת מסירות נפש בשעת הסתלקותו למעלה למעלה כמובן באדר"ז הקדושה על פסוק (תהלים ל"ג) כי שם צוה ה' את הברכה חיים וכ' עיין שם שאז נסתלק נשמתו הקדושה, ועל ידי זה זכה להמשיך שלום ולתקן הפגם של תלמידי ר' עקיבא שזהו בחינת המתקת הדין של ימי הספירה שעיקר ההמתקה על ידי השלום כנ"ל, כי בשעת הסתלקות הצדיק נתרבה השלום מאד בבחינת (ישעיה נ"ז) יבא שלום ינוחו וכו' הנאמר על סילוק הצדיק כמו שדרשו רז"ל וכן מבואר באדר"ז שם בפירוש על הסתלקות רבי שמעון בר יוחאי ששמעו קול שאמר יבא שלום היינו כנ"ל. אשרי לו:

אות ו

ובשביל זה התחיל שלמה המלך עליו השלום לבנות יסוד בית המקדש בחודש אייר. שכל החודש הזה הוא כולו בימי הספירה, ועל ידי הספירה מתקנין הדמים וזוכין לשלום, ועל כן אז התחיל בנין בית המקדש שמשם קדושת הבית כנסת ובית המדרש שכל קדושתם הוא בבחינת שלום כנ"ל. ובשביל זה נקרא הביתה מקדש סוכת שלם כי עיקר קדושתו בבחינת שלום כנ"ל:

אות ז

ועל כן אמרו רז"ל (עיין מגיהל כ"ט) עתידין כל בתי כנסיות שיעלו לירושלים כי על ידי קדושת הבית כנסת והיראה שנוהגין בו על ידי זה נתבטל כל הארציות משם לגמרי. ועל כן מאחר ששם נתבטל הארציות בודאי יוכל לעלות ממקומו לירושלים. כי עיקר ההפסק והריחוק שבין מקום למקום הוא מחמת הארציות. כי הארציות נותן גבול והפסק והבדל בין מקום למקום. אבל כשנתבטל הארציות ועושין שלום אזי הכל אחד. כי אין נפסק וגבול בין ירושלים להבית הכנסת מאחר שנתבטל כל הארציות. ועל כן בודאי יעלו כל המקומות הקדושים שהם בית הכנסת לירושלים. כי רוחנית אינו תופס מקום. אבל זה יהיה לעתיד כשיושלם הבירור בשלימות. כי אין הקדושה נשלם בשלימות עד לעתיד לבא כשיתקיים ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים, ואז יהיה נשלם קדושת הבית הכנסת בשלימות עד שיעלו כולם לירושלים כי הארציות יתבטל מהם לגמרי אז וכנ"ל. וכן מבואר שם בפסוק זה גופי' ועמדו רגליו ביום הוא על הר הזיתים ונבקע חצי ההר

וכו'. נמצא שמבואר שם שיהיו אז נסים גדולים בענין בקיעת ההר שיגיעו ההרים זה לזה כמו שכתוב שם כי יגיע גי הרים אל אצל עיין שם בפירוש רש"י. וכל זה יהיה מחמת גודל שלימות הקדושה שיהיה אז כשישלם בירור הרגלין שזהו בחינת ועמדו רגליו וכו' כנ"ל שמחמת זה בעצמו יתברטל הארציות עד שיוכלו ההרים להתקרב זה לזה. ועל כן אז יעלו כל הבתי כנסיות לירושלים. כי כשנתבטלים הארציות יכולין כל המקומות הרחוקים להתקרב ולהתחבר יחד כנ"ל.וזהו בחינת גודל השלום שיהיה אז. כי שלום הוא בחינת אחדות והתחברות כי יתבטל הארציות שהוא מסך המבדיל ויעלו ויתחברו כל הקדושו"ת יחד בבחינת שלום וכנ"ל:

אות ח

וזה בחינת (מגילה ט') מעלין בקודש ולא מורידין. ועיקר תכלית הקושה הוא קדושת ספר תורה כמבואר במשנה (מגילה כ"ה) ובשלחן ערוך, בני העיר שמכרו וכו'. מכרו בית הכנסת לוקחין וכו'. עד מכרו ספרים יקנו ספר תורה שמעלין בקדש וכו'. כי עיקר הקדושה הוא כשנתבטלין הארציות לגמרי שזהו בחינת קדושת ספר תורה שעור הקלף מחובר ל~ אותיות הכתב בחיבור חזק לעולם. ועל ידי זה נתהפך הקלף לקדושה גמורה של ה~ אותיות הקדושים שבספר תורה. כי עיקר עליית הקדושה הוא על ידי הדיבור כנ"ל שזהו בחינת ה~ אותיות שבספר תורה שהם ~ אותיות הדיבור. ומאחר שהקלף דבוק באלו ה~ אותיות בקשר חזק ובאחדות גדול כל כך על כן נתבטל הקלף לגמרי לגבי ~ אותיות הכתב וקונים קדושה גמורה. ועל כן הספר תורה וספרים הם מצות שיש בגופן קדושה. כי גופן קדושים מחמת שמקושרין לה~ אותיות, על כן הגשמיות שלהם נתבטל לגמרי לגבי הקדושה עד שאי אפשר לשנות הקדושה עוד לעולם. כמבואר בפוסקים שדבר שיש בגופו קדושה אינו משתנה מקדושתו לעולם. כי תשמישי קדושה שבלו צריכין גניזה, אבל הבית הכנסת אף על פי שמדברים בו דיבורים קדושים של תורה ותפלה, עדיין הוא נקרא תשמישי ממצוה שכמבואר בפוסקים ויכולין לשנות קדושתו זט"ה במא"ה כמבואר בשלחן ערוך. כי אין הבית הכנסת מקושר כל כך להדיבור הקדוש כמו הקלף בה~ אותיות. ועל כן צריך האדם שיקדש עצמו כל כך בדיבורי התורה ותפלה עד שיתבטל לגבי הדיבור לגמרי כנ"ל דהיינו שיהיה גופו מחובר וכלול בהדיבור כמו הקלף המחובר הבה~ אותיות עד שהקלף עם ה~ אותיות הם דבר אחד ממש. כי שניהם יחד הם ספר תורה. כמו כן ממש יהיה הגוף מחובר ונכלל בהדיבור עד שיהיה כתוב ונחקק בו היטב. ולא יהיה נכתב ונחקק בגופו שום אותאחר רק ~ אותיות ודיבורי התורה כמו קלף של הספר תורה שאין נכתב בו שום דבר רק ~ אותיות התורה, ואזי זה האדם

הוא קדוש בקדושת הספר תורה ויותר. ועליו נאמר זאת התורה אדם. דהינו שהאדם הזה בעצמו הוא התורה כמובא זה בדברי רבינו ז"ל. ועל תלמיד חכם כזה אמרו רז"ל (מכות כ"ב) כמה טפשאי שאר אינשי דקיימו מקמי ספר תורה ולא קיימו מקמי צורבא מרבנן וכו'. וזה בחינת (משלי ג') כתבם על לוח לבך. היינו שיהיו דיבורים התורה כתובים בו ממש כמו ה~ אותיות הנכתבים בספר תורה ממש כנ"ל. וזה שנסמך מצות לימוד והדיבור בדברי תורה למצות כתיבת תפילין (שהוא בחינה אחת עם כתיבת ספר תורה כי דיניהם אחד). כמו שכתוב בפרשת קריאת שמע ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך וקשרתם ל~ אות על ידך וכו' וכתבתם וכו'. היינו שהתורה מזהיר את האדם שידבר דברי תורה תמיד ולא ידבר דברים בטלים כמו שדרשו רז"ל (יומא י"ט) על פסוק זה ודברת בם ולא בדברים בטלים. היינו שידבר כל כך דברי תורה בשבתו בביתו ובלכתו בדרך ובשכבו ובקומו עד שיתבטל הגוף לגבי הדיבור לגמרי אעד שיהיה הגוף מקושר ונכלל בהדיבור כמו הקלף של ספר תורה ותפילין ומזוזות. וזהו ודברת בם וכו' וקשרתם וכתבתם וכו'. היינו שתדבר כל כך בתורה עד שיתבטל הגוף לגמרי לגבי הדיבור עד שיהיה בבחינת תפילין ומזוזות הנכתבים על הקלף שה~ אותיות והקלף שניהם אחד ממש כן יהיה הגוף מקושר ונכלל בהדיבורים הקדושים של התורה עד שיתבטל אצלם לגמרי כנ"ל. ובשביל זה מעלין בקדש ולא מורידין כי צריכין להעלות הנצוצות אל הקדושה מעלה מעלה. כי צריכין בירור אחר בירור עד שיעלו תכלית הקדושה שהוא קדושת ספר תורה ששם הקלף מקושר ובטל לגברי ~ אותיות התורה שזהו עיקר שלימות עליית הקדושה בחינת שלום ואחדות. וכנ"ל:

בית הכנסת ה

הלכה ה

אות א

על פי התורה המתחלת בענין הנהגת הפשיטות בלקוטי תנינא סימן ע"ח עיין שם כל הענין היטב. והכלל לענינינו שעיקר הדרך לארץ ישראל הוא עלידי האוצר מתנת חנם שהוא בחינת חסד חנם שהיה מקיים העולם קודם מתן תורה שעל ידי זה מחיה את עצמו הצדיק הגדול בעת פשיטותו. ובזה הוא מחיה כל הפשוטים שבעולם. ואפילו המונחים במקום שמונחים אפילו ~ אותן שהם בידוטא התחתונה מאד אפילו בשאול תחתיות ממש כי אין שום ייאוש בעולם וכו' עיין שם כל זה היטב:

וזה בחינת קדושת בית הכנסת. כי עיקר קדושת בית הכנסת נמשך מבחינת קדושת ארץ ישראל שם עיקר עליית התפלה כמו שכתוב (מלכים א' ח') והתפללו אליך דרך

ארצם וכו'. היינו כי עיקר קדושת בית הכנסת הוא מבחינת הדרך שהולכין לארץ ישראל שעיקר הכח לילך ולכבוד ארץ ישראל הוא על ידי כח מעשיו וכו' שהוא בחינת העשרה מאמרות שבהם נברא העולם שהם האוצר מתנת חנם שבחינת החסד חנם שהיה מקיים העול קודם מתן תורה. ומבואר שם בהתורה הנ""ל וזה לשונו וגם כאן בחוץ לארץ נמצא בחינה זו כי ישראל באים לפעמים במקומות שהיו רחוקים מאד מאד מקדושת ישראל וכו' והם רוצים לקדש המקום בקדושת ישראל וכו' והיו יכולים לומר גזלנים אתם שכבשתם זה המקום שאינו שלכם. אך כעל ידי כח מעשיו בחינת עשרה מאמרות על ידי זה יש לנו רשו"ת לכבוש כל העולם ולקדשו בקדושת ישראל כי הוא יתברך בראה וברצונו נתנה לנו וכו' עיין שם ומשם נמשך קדושת הבית הכנסת שיש כח לישראל לקדש כל המקומות בקדושה גדולה דהינו בקדושת בית הכנסת. כי אנו מאמינים שהשם יתברך ברא את העולם בעשרה מאמרות וברצונו נתנה לנו. כי כל העולם לא נברא כי אם בשבילנו ישראל כדי שנקדש כל המקומות על ידי תפלה ותורה. ובכל מקום שאנו רוצים לבנות מקום קדוש דהיינו בית הכנסת או בית המדרש לעסוק בו בעבודתו יתברך תיכף אנו קונין המקום. כי הכל של השם יתברך והוא ברא הכל רק בשביל זה כנ"ל רק מה שהיה עד הנה ברשו"ת מי שהוא רחוק מקדושתו יבתרך היה הכל ברצונו כי כך רצה הוא שיהיה עד עתה ברשו"ת מי שהוא עד שיבואו ישראל ויטלו המקום מהם ויקדשו בקדושת ישראל. כי יש להם זה הכח כי הוא יתברך בראה רק בשביל זה, רק ברצונו נתנה להם עד הנה וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו. נמצא שעיקר קדושת הבית הכנסת הוא רק מבחינת הנ"ל מבחינת הדרך לארץ ישראל. היינו מבחינת כח מעשיות שהוא בחינת החסד חנם הנ"ל:

אות ב

וזה בחינת מה שהיו ישראל מהלכיסן במדבר עם המשכן ובכל מקום היו מקימין המשכן היה המקום קדוש בקדושת הבית המקדש. כי ישראל היו הולכין לכבוש ארץ ישראל שלזה צריכין להמשיך בחינת כח מעשיו לגלות לכל באי עולם שהכל שלנו כי השם יבתרך ברא העולם בשבילנו וברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו שעל ידי זה כובשין ארץ ישאל ועל ידי זה יכולין לקדש כל המקומות בקדושת ישראל כנ"ל. על כן צוה ~ אותם השם יבתרך להוליך המשכן במדבר ולהקים ~ אותו בכמה מקומות שחנו שם. כי בזה המשיכו בחינת כח מעשיו בחינת חסד חנם הנ"ל שעל ידי זה יכולין לילך ולכבוש ארץ ישראל כנ"ל. כי על ידי שהקימו את המשכן בכל מקום שחנו וקידשו תיכף את המקום בקדושה גדולה בקדושת הבית המקדש, בזה הראו שיש לנו כח לקדש כל

המקומות שבעולם אפילו במדבר שממה מקום נחש שרף ועקרב וצמאון שהם בחינת מקום הקליפות וישראל יכולים לקדש אפילו אלו המקומות בקדושה גדולה כל כך הוא קדושת המשכן והכל על ידי בחינת כח מעשיו. כי ברצונו נתנה להם וברצונו וכו'. ובזה יכולין לילך ולכבוש ארץ ישראל כנ"ל. עלכן מחמת ש~ אותו הדור היו הראשונים שהלכו לכבוש ארץ ישראל מיד שבעה עמיין הוכרחו לעשו"ת משכן ולהקימו בכל פעם כי בזה הכח בעצמו הלכו לכבוש ארץ ישראל כנ"ל:

אות ג

וזה גודל המעלה והזכות המופלג של הזוכים לעסוק בבנין בתי כנסיות ובתי מדרשו"ת לשם שמים. כי אנו צריכין גם עתה להמשיך הדרך לארץ ישראל. כי על זה אנו מצפים ומחכים בכל יום שנזכה לשוב לארצינו בקרוב. ועל כן אנו צריכין להשתדל מאד לעשו"ת דרך לארץ ישראל. ועל ידי זה שבועין בית הכנסת או בית המדרש ומקדשין מקום חול בקדושת בית הכנסת על ידי זה ממשיכין בחינת הרך לכבוש ארץ ישראל כנ"ל. כי כשמקדשין מקום חול ועושין ממנו בית הכנסת בזה ממשיכין בחינת כח מעשיו הנ"ל שמראין שהכל שלנו וברצונו וכו', שעל ידי זה אנו יכולין לקדש המקום בקדושת בית הכנסת וזהו בעצמו הדרך לארץ ישראל כנ"ל. ועתה מה נמלצו לחיך דברי הפסוק (יחזקאל י"א) כי הרחקתים בגוים וכי הפצותים בארצות ואהי להם למקדש מעט ודרשו רז"ל (מגילה כ"ט) אלו בתי כנסיות ובתי מדרשו"ת היינו כנ"ל. כי הבתי כנסיות שהם מקדש מעט הם הם עיקר התיקון והנחמה על צרות הגלות אשר גלינו מארצינו אשר הפיץ ~ אותנו בגוים ובארצות. כי על ידי המקדש מעט שהם הבתי כנסת על ידי זה נזכה לשוב לארצינו, כי על ידי זה עושין דרך לכבוש ארץ ישראל כנ"ל. וזהו כי הרחקתים בגוים וכי הפצותים בארצות ואהי להם למקדש מעט שהם בית הכנסת שהם התיקון והנחמה על אשר הפיצותים וכו'. כי על ידי המקדש מעט שהם הבתי כנסיות נשוב לארץ ישראל כנ"ל:

אות ד

וזהו שאמרו רז"ל (בבא בתרא ג') שאסור לסתור בית הכנסת קודם שבונין החדשה כמבואר בשלחן ערוך כי חיישינן לפשיעותא וכו'. כי מחמת שבכל פעם שרוצין לקדש איזה מקום שזהו בחינת קדושת ארץ ישראל כנ"ל. כי כל הקדושו"ת נמשכין מארץ ישראל שכלולה מעשר קדושו"ת שהם כלל כל הקדושו"ת שבעולם. ומחמת זה נתעורר בכל פעם קטרוגים ומניעות רבות שכולם נמשכין מבחינת אומות העולם שהם בחינת הקליפות וסטרא אחרא שמקטריגים על שכבשו ארץ ישראל ואומרים לסטים אתם וכו'. וכן הם מקטרגים ומזמינים מניעות רבות בכל פעם שרוצים לקדש איזה מקום בקדושת

ארץ ישראל כגון לבנות בית הכנסת ובית המדרש. ועל כן אסרו רז"ל שלא לסתור בית הכנסת וכו', כי חששו למניעות רבות שיכולים להזדמן כגון הטעמים שאמרו ר"ל משום פשיעותא או דילמא מתרמי פדיון שבוים וכו'. וכל החששו"ת הם מחמת שיש קטרוגים ומניעות רבות על בנין בית הכנסת ובית המדרש שהם בחינת קדושת ארץ ישראל כי הסטרא אחרא וכו' מקטרגים תמיד על בחינת קדושת ארץ ישראל ואומרים לסטים אתם שכבשתם וקדשתם מקום שאינו שלכם עד שבשביל זה התחיל השם יתברך התורה מבראשית כדי לגלות להם שהכל שלו ובשבילנו ברא הכל וברצונו נתנה להם וברצונו וכו'. אבל על כל פנים היא מלחמה גדולה, על כן אסור חז"ל לסתור הוכו' פן יזדמנו מניעות שכולם נמכין מבחינה הנ"ל כנ"ל:

אות ה

ועל כן הזהירו רז"ל להתפלל בבית הכנסת ואפילו כשאין שם מנין כמבואר בספרים. כיע קיר שלימות התפלה הוא בבית הכנסת כי כבר מבואר שעיקר קדושת הבית הכנסת נמשך מבחינת החסד חנם שהיה מקיים העולם קודם מתן מתורה, שעל ידי זה כובשים ארץ ישראל כנ"ל. ועל כן עיקר התפלה בבית הכנסת. כי עיקר התפלה צריכה להיות בבחינה זאת לבקש מהשם יתברך רק מתנת חנם. כי כל אחד יודע שלפי מעשיו אינו ראוי שימלא השם יתברך בקשתו רק צריכין לבקש מתנת חנם. ועל כן צריכין להתפלל בבית הכנסת או בבית המדרש כי שם יכולין להמשיך החסד חנם מחמת שכל קדושתם נמשך מבחינת אוצר מתנת חנם שהוא בחינת החסד חנם היה מקיים העולם קודם מתן תורה. ועל שם זה נקרא בית הכנסת על כם שכונס ומאסף לשם הכל אפילו כל האנשים הפשוטים (שקורין פראסטאקיס) ואפילו המגושמים מאד אפילו ~ אותן שחטאו ופגמו כמו שפגמו כי על ידי בחינת החסד חנם הנ"ל הכל יכון להתתקן ולשוב להשם יתברך כמובן בהתורה הנ"ל שעל ידי החסד חנם הזה שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל על ידי זה מחיה ומקיים כל הפשוטים שבעולם ואפילו המונחים במקום שמונחים. כי אין שום ייאוש בעולם כלל. והכל בכח החסד חנם הנ"ל כמובן שם (וכמבואר בדברינו מזה במקומות אחרים) ומאחר שכל קדושת הבית הכנסת נמשך משם מבחינת החסד חנם הזה כנ"ל, על כן נקראת בית הכנסת שהוא כונס ומאסף כל הנדחים בעונותיהם וכל הפשוטים שבעול אפילו אם הם כמו שהם. כי על ידי החסד חנם שממשיך הצדיק הגדול הכל יכולים להתתקן. ועל כן כל מי שהוא עדיין בכלל ישיבת בתי כנסיות ובתי מדרש"ת הוא בכלל ישראל ויש לו תקוה עדיין. כי קדושת הבית הכנסת שנמשך מבחינת החסד חנם הנ"ל מתקן הכל כ"ל. כי אין לנו עתה שום סמיכה כי אם על חסד

חנם שממשיכין הצדיקי אמת שהם בחינת הדרך לארץ ישראל וכנ"ל וזה בחינת ואני ברוב חסדך אבוא ביתך שאומרים כשנכנסין לבית הכנסת. כי עיקר קדושת הבית הכנסת הוא רק על ידי רוב חסדו יתברך בחינת החסד חנם הנ"ל:

אות ו

וזה שאמרו רז"ל (ברכות ח') כל מי שיש לו בית הכנסת בעירו ואינו נכנס בו להתפלל נקרא שכן רע שנאמר (ירמיה י"ב) הוי על כל שכני הרעים הנוגעים בנחלה אשר הנחלתי את עמי ישראל וכו'. כי שכנים הרעים הנוגעים בנחלה הנזכרים בפסוק הם האומות העולם שהם הקליפות והסטרא אחרא המקטריגין על הנחלה שהוא ארץ ישראל שכבשו ישראל ואומרים תמיד לסטים אתם. ובאמת כל החורבות שהחריבו העובדי כוכבים את ארץ ישראל הכל נמשך מקטרוגים הנ"ל. כי השם יתברך נטל מהם ארץ ישאל ונתנה לנו כדי שנעשה רצונו שם כמו שכתוב ויתן להם ארצות גוים וכו' בעבור ישמרו חוקיו ותורותיו וכו'. אבל כשישראל חוטאים ח"ו אזי הם חוזרים ומעורבים על כבישת ארץ ישראל ואומרים לסטים אתם. ועל ידיז ה באמת החריבו ארץ ישראל גלו ~ אותנו מארצנו כי אין מתגלה בחינת כח מעשיו יתברך שעל ידי זה כובשין אשץ יראל כי אם כשעושין רצונו יתברך כי בשביל זה ברא את העולם ובשביל זה נתן לנו ארץ ישראל כמו שכתוב בראשית ברא וכו' בשביל ישראל שנקראו ראשית ובשביל בתורה שנקראת ראשית היינו כדי שישראל יקיימו את התורה בשביל זה ברא את העולם שהם כח מעשיו ואזי מאירין ונתגלין כח מעשיו שהם העשרה מאמרות שבהם נברא העולם. ואזי הכל יודעין שהכל נברא בשבילנו וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו וכנ"ל. אבל כשח"ו אין מקיימין את התורה נתעלמין בחינת העשרה מאמרות ואין מתגלה בחינת כח מעשיו ואזי הם חוזרים ומקטריגים על כבישת ארץ ישראל וזה גרם כל הגליות מארץ ישראל. ועל כן עיקר תקותינו לשוב לארץ ישראל הוא רק בכח הצדיקי אמת שמשתדלין לעשו"ת הדרך לארץ ישראל על ידי שחוזרים וממשיכין החסד חנם שהיה מקיים העולם קודם מתן תורה שעל ידי זה מקיימין הכל ומרימין נפשו"ת רבות על ידי זה ומשיבין אום להשם יתברך הכל על ידי החסלד חנם הזה כמובן שם הבתורה הנ"ל. נמצא שכל השכנים רעים הנוגעים בנחלת ארץ ישראל הם בבחינת המקטרגיים על קדושתה ואומרים לסטים אתם כנ"ל. ועל כן זה שאינו נכנס להתפלל בבית הכנסת נקרא גם כן שכן רע כי מראה בעצמו שאינו מאמין בקדושת בית הכנסת שהוא בחינת קדושת ארץ ישראל שנמשך מכח מעשיו שעל ידי זה נתבטל הקטרוגיסש ל השרכנים רעים כנ"ל. ומאחר שהוא אינו

נכנסת לבית הכנסת להתפלל הרי הוא ככל השכנים הרעים המקטרגים על קדושת ארץ ישראל וא בחינת קדושת הבית הכנסת וכנ"ל:

אות ז

וזה בחינת מה שכתוב בהפטרת שבת נחמו קול קורא במדבר פנו דרך ה' ישרו בערבה מסילה לאלקינו. כי זה עיקר הנחמה והתקוה על ידי כח הצדיקים אמתיים שעושים דרך כבושה להתקרב להשם יבתרך גם במדבר ובערבה. דהיינו שמקדשים כל המקומות הרחוקים מאד מאד מהשם יתברך שהם בבחינת מדבריות שממות וערבות וחורבות כולם הם מקדשים ~ אותם בקדושת ישראל שהוא בחינת ארץ ישראל והכל בכח החסד חנם שממשיכין שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל. ועל ידי זה יש לנו תקוה לשוב לארצנו בקרוב. כי עיקר תקותינו הוא על ידי החסד חנם הנ"ל שהוא הדרך לארץ ישראל נשוב לארצנו בקרוב. וכל זה נמשך על ידי שמקדשין מקומות הרחוקים בקדושת ישראל בבחינת ארץ ישראל שזהו בחינת קול קורא במדבר פנו דרך ה' ישרו בערבה מסילה לאלקינו. שצריכין לפנות דרך ה' במדבריות שממות ולישר מסילה לאלקינו בערבה דהיינו בכל מקומות הרחוקים מהשם יתברך. והכל בכח החסד חנם הנ"ל שעל ידי זה נשוב לארצנו ועל כן קורין זאת בשבת נחמו וכנ"ל. (ועיין בהלכה ג' נתבאר גם כן על פי התורה הנ"ל אך הוא בסגנון אחר קצת עיין שם). (ודברי תורה הם כפטיש יפוצץ סלע. מאמר א' מתחלק לכמה טעמים כמו שאמרו רז"ל):

אות ח

וזה בחינת משא ומתן. וזה לשון השלחן ערוך בסוף הלכות בית הכנסת בסימן קנ"ו. אחר כך ילך לעסקיו דכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטילה וגוררת עון וכו' ומכל מקום לא יעשה מלאכתו עיקר אלא עראי ותורתו קבע. וזה וזה יתקיים בידו וישא ויתן באמונה וכו'. ויזהר מלהשתתף עם עובדי כוכבים וכו' עיין שם. כי בשעת המשא ומתן אינו עוסק בתורה והוא אז איש פשוט (דהיינו פראסטיק) וכל חיותו וקיומו הוא על ידי הצדיק הגדול שהוא לפעמים איש פשוט וכו' שעל ידי זה ממשיך חיות מבחינת קיום העולם קודם מתן תורה שהוא על ידי החסד חנם שהוא בחינת התורה הנעלמת שהוא בחינת הערשה מאמרות שבהן נברא העולם שעל ידיהם נעשין כל עניני דרך ארץ שהם כל המלארות והמשא ומתן שזהו בחינת הדרך לארץ ישראל כנ"ל. וזה בחינת טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון וכו'. כי בודאי צריכים שניהם תורה ודרך ארץ שהוא משא ומתן או מלאכה כדי להמשיך החיות מהחסד חנם הנ"ל שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל שעל ידי זה מבטלין וסותמין פיהם של כל המקטריגים על כבישת ארץ ישראל שהוא כלל הקדושה שאומרים לסטים אתם וכו' כנ"ל. וזהו שיגיעת שניהם

משכחת עון שהוא הסטרא אחרא והקליפה שהם בחינת עון שמקטרגים ומתגרים בהאדם הרוצה לגשת לאיזה קדושה שזהו בחינת כבישת ארץ ישראל. כי כלל הקדושה של ישראל הוא ארץ ישראל וכל מה שהאדם מקדש ומטהר עצמו על ידי איזה מצוה או דבר שבקדושה כן הוא כובש איזה חלק מארץ ישראל ועוסק בתיקון הדרך לארץ ישראל כי ה עיקר עבודתינו בקיום התורה והמצוה כדי שנזכה לבא לארץ ישראל ששם עיק הקדושה כמו שכתוב (דברים ון') שמור תשמרון את מצות ה' וכו' ועדותיו וחוקיו וכו'. ועשית הישר והטוב בעיני ה' למען ייטה לך ובאמת וירשת את הארץ הטובה וכו'. וכתיב כל המצוה אשר אנכי מצוך היום תשמרון לעשו"ת למען תחיו וכו' וירשתם את הארץ וכו' וזכרת את כל הדרך וכו'. וכן מבואר עוד בפסוקים רבים שהוכיחם והזהירם משה לקיים התורה והמצות כדי לבא ולכבוש ארץ ישראל. נמצא שכל מה שהאדם עוסק לקדש ולטהר עצמו על ידי תורה ועבודה הוא הולך וכובש בזה ארץ ישראל. ועל כן הסטרא אחרא מתגרה בו תמיד בכל יום. כי הם מקטרגים בכל פעם ואומרים לסטים אתם ואיך אתם באים בגבולותינו אבל על ידי שממשיכין החסד חנם הנ"ל הוא בחינת העשרה מאמרות שבהם נברא העולם וכו' על ידי זה סותמין פיהם ומבטלין קטרוגם כי ברצונו וכו' וברצונו וכו' ונתנה לנו כנ"ל. ועל כן צריכין לעסוק בשניהם בתורה ודרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון הוא הסטרא אחרא שלא יקטרג עוד. כי משא ומתן לבד בודאי אינו כלום. כי אי אפשר להמשיך החסד חנם הנ"ל בשעת המשא ומתן לבטל קטרוגם כי אם כשעוסקים בתורה באמת כמבואר בהתורה הנ"ל שרשעים אינם יכולים קלבל מהחסד חנם הזה כי אם על ידי הצדיק הגדול שעוסק בתורה באמת שהוא מקבל מהחסד חנם בעת פשיטותו וכו' כנ"ל ובזה הוא מחיה הכל. אבל בודאי כל מי שהוא קרוב אל התור היותר נמשך עליו החסד חנם יותר שעל ידי זה מגלין שהכל שלנו כי ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו. כי רק בשביל זה נטלה מהם ונתנה לנו כדי שנשמור את התורה והמצות שבשביל זה נברא הכל וכנ"ל. וכן אפילו תורה לבד כם כן אינו שלימות. כי בהכרח צריכין לבטל את עצמו לפעמים אפילו מי שדבוק בהתורה מאד וכנ"ל, כדי להמשיך החסד חנם הנל שהוא הדרך לארץ ישראל כדי להחיות כל באי עולם כל הפשוטים שבעולם ואפילו אומות העולם שעל ידי זה מבטל קטרוגם ועושה דרך לארץ ישראל כנ"ל. כי על ידי עסק התורה לבד אף על פי שהוא עיקר החיות וקיום העולם כמו שכתוב כי הוא חייך וכו', אף על פי כן אי אפשר להמשיך חיות לכל באי עולם כי אם על ידי בחינת פשיטות הנ"ל שהוא מה שמבטלין עצמו בעת ההכרח שזהו בחינת עסקי משא ומתן ומלאכה כנ"ל. כי גם מגושמים שהם רחוקים מהתורה מאד

מכל שכן וכל שכן אומות העולם שאי אפשר להם לקבל חיות מהתורה מחמת שהם רחוקים ממנה מאד, כל חיותם הוא רק על ידי בחינת הפשיטות הנ"ל של הצדיק הגדול שאז ממשיך החסד חנם הנ"ל כנ"ל. ועל כן צריכין שניהם דייקא תורה ומשא ומתן. וזהו שיגיעת שניהם משכחת עון. כי גם כשעוסק בתורה לבד ואינו מבטל עצמו כלל אפילו מה שמוכרח על ידי זה נתעורר העון שהוא הסטרא אחרא גם כן לקטרג מחמת שאין נמשך להם שום חיות על ידי זה האיש שאינו מבטל את עצמו כלל. כי מהתורה בעצמה אי אפשר להם לקבל חיות כנ"ל, ועל כן מהם מקטרגים הרב. כי זהו בחינת מה שכתוב בזוהר שצריכים בכל דבר שבקדושה ליתן להסטרא אחרא גם כן איזה חלק כדי שלא יקטרגו שזהו בחינת פגם איוב שהעלה עולות לבד וכו' עיין שם על כן צריך אפילו הצדיק הגדול לבטל את עצמו לפעמים כדי להחיות הכל על ידי פשיטותו דייקא ואפילו אומות העולם. ועל ידי זה דייקא מבטל קטרוגם ומראה להם שברצונו נטולה מהם ונתנה לנו. כי כשנותנים להם די חיותם בצמצום בזה מכניעין ~ אותם וסומתין פיהם שלא יקטרגו. וזהו שיגיעת שניהם דייקא משכחת עון וכו'. וזהו וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטילה וגוררת עון מגודל קטרוגם והתגרותם וכנ"ל. ועל פי זה מיושב מה שקה לכאורה שהתנא מזהיר מאד לעסוק בדרך ארץ ומלאכה והלא אנו רואין כמה צדיקים ותלמידי חכמים שאינם עושים שום מלאכה ומשא ומתן כלל. אך על פי התורה הנ"ל מיושב הכל היטב. כי כל הצדיקים והתלמידי חכמים אפילו ~ אותן שאינם עושים מלאכה ומשא ומתן, אף על פי כן בהכרח שיבטלו את עצמים לפעמים בעת ההכרח. ואז הם בבחינת עוסקם במלאכה ומשא ומתן שהם בחינת דרך ארץ. כי על ידי ביטולם שאז הם אנשים פשוטים לגמרי אז הם מחיין את עצמם מהדרך של ארץ ישראל שהוא בחינת החסד חנם הנ"ל שבזה הם מחיין ומקיימין כל האנשים פשוטים העוסקים במלאכות ובמשא ומתן וכו'. נמצא שכל המלאכות והמשא ומתן שבעולם הכל נעשה ונתקיים רק על ידם כי אין חיות וקיום לשום עסק ומלאכה כי אם עלידי החסד חנם הנ"ל הם ממשיכין בעת פשיטותם כנ"ל. ועל כן בודאי גם הצדיקים והתלמידי חכמים מקיימים טוב תרוה עם דרך ארץ וכו' כי כל הדרך ארץ שהם המשא ומתן והמלאכות של כל העולם הכל מקתיים רק על ידם על ידי ביטולם בעת ההכרח שאה הם אנשי פשוטים וכו' וכנ"ל:

אות ט

אבל בודאי אף על פי שצריכין לבטל את עצמו ולעסוק באיזה משא ומתן או מלאכה, אבל העיקר הוא התורה כמו שהזהירו רז"ל עשה תורתך קבע ומלאכתך עראי. כי החיות של בחינת הביטול שהוא החסד חנם שהיה מקיים העולם קודם מתן ת ורה הוא רק

מבחינת עראי בחינת דירת עראי. ועיקר הקיום בדרך קבע הוא רק על ידי התורה שהוא עיקר קיום העולם בקביעות. ועל כן קודם שקיבלו ישראל את התורה נאמר ומוגים ארץ וכל יושביה שהיה העולם מתמוטט כמו שאמרו רז"ל כמו דירת עראי שהוא מתמוטט ועיקר הקים בקביעות הוא על ידי התורה בחינת אנכי תכנתי עמודיה סלה שנאמר על קבלת התורה שאז נתבסס העולם. כי עיקר קיום העולם בקביעות הוא על ידי התורה שבשבילה נברא הכל:

אות י

וזה בחינת סוכה דירת עראי בעינן. כי סוכה בחינת חסד חנם הנ"ל כי סוכה בחינת חסדים רבים וגדולים מאד שנמשכין אז כידוע וכמובא בדבריו ז"ל. היינו כי אז אנו ממשיכין בחינת הדרך לארץ ישראל בחינת החסד חנם הנ"ל שמקיים העולם בעת שבטלים מהתורה. ועל כן מקריבין בסוכות שבעים פרים כנגד השבעים אומות כדי ליתן להם איזה חיות מה שמוכרח ליתן להם בצמצום שזה החיות נמשך על ידי חסד חנם הנל שהוא בחינת סוכה. ועל כן הסוכה היא דירת עראי, כי זה החיות הוא בבחינת עראי כנ"ל. כי אז בסוכות עוסקין לגמור את התורה ולחזור ולהתחילה בשמיני עצרת ואין רוצין להפסיק כלל בין הגמר וההתחלה להר~ אות שצריכין תמיד לעסוק בתורה כמו שכתוב והגית בו יומם ולילה אבל אם כן מהיכן יקבלו חיות כל הרחוקים מהתורה מכל שכן אומות העולם שרחוקים בתכלית. וגם כי אי אפשר לבלי להתבטל כלל כנ"ל. על כן חמל עלינו השם יתברך ונתן לנו מצות סוכה הקדושה כדי להמשיך בחינת החסד חנם הנ"ל כדי להמשיך משם חיות בעת פשיטותו שעל ידי זהמחיין כל הרחוקים מהתורה ואפילו אומות העום שעל ידי זה בעצמו בחינת השבעים פרים שהיו מקריבין בשביל שבעים אומות וכנ"ל:

אות יא

וזה בחינת (דברים ל"ג) שמח זבולון בצאתך וישששכר באהלך. כי דייקא כשישששכר באהלך שהצדיק עוסק בתורה ואתה מחזיק ~ אותו, אז יש לך לשמוח בצאתך לסחורה ומשא ומתן. כי הצדיק יחיה ויקיים ~ אותך כנ"ל. וזהו עמים הרי יקראו שם יזבחו זבחי צדק וכו' ופירש רש"י שיבואו העמים ויתגיירו. כי על ידי בחינת צאתך ואשהלך שהוא בחינת תורה ודרך ארץ על ידי זה מחיין הכל אפילו אומות העולם כנ"ל ואזי כשנותנים לאומות העולם חיותם בצמצום אזי מתבטל קטרוגם כנ"ל, ואזי אדרבא לא די שאינם מקטרגים על ירושת ארץ ישראל אף גם הם בעצמם באים ומתגיירים בחינת עמים הר יקראו שם יזבחו וו' כנ"ל. וזהו כי שפע ימים יינקו שנותנים להם יניקה בצמצום משפעט ימים של התורה הנעלמת שהוא הדעת הנפלא שהוא נעלם עתה שיתגלה לעתיד בבחינת

ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים. וזהו (שם) ושפוני טמוני חול זאת התורה הנעלמת שהוא בחינת החסד חנם הנ"ל הוא ספון וטמון בכל עסקי חול שהם כל מלאכות ומשא ומתן שכולם מקבלים חיות מהחסד חנם שהוא בחינת התורה הנעלמת כנ"ל:

אות יב

וזהו (שיר השירים א') לריח שמניך טובים שמן תורק שמך על כן עלמות אהבוך. שמן תורק זה בחינת ביטולה של תורה הנ"ל. כי בעת עסק התורה זה בחינת המשכת המוחין שהם בחינת שמן משחת קדש בחינת (תהלים כ"ג) דשנת בשמן ראשי שזהו בחינת לריח שמניך טובים. אבל כשהצדיק מבטל את עצמו מהתורה כנ"ל, זה בחינת שמן תורק בחינת הסתלקות המוחין לפי שעה. אבל אז דייקא מחיה את עצמו מהתורה הנעלמת שעל ידי זה מחיה הכל ואפילו אומות העולם שעל ידי זה באים ומתגיירים כנ"ל. וזהו שמן תורק שמך על כן עלמות אהבוך שהם בחינת גרים כמו שפירש רש"י בא יתרו ונתגייר וכו'. כי דייקא על ידי בחינת שמן ורק בחינת ביטולה של תורה זהו קיומה של הצדיק האמת על ידי זה דייקא נעשין גרים שהוא בחינת עלמות אהבוך כנ"ל:

אות יג

ועל כן אסור להשתתף עם העובדי כוכבים שלא יעבור ח"ו על ושם אלהים אחרים לא תזכירו. כי אף על פי שצריכין לעסוק במשא ומתן כנ"ל, אבל היא סכנה גדולה. כי אז הוא מלחמה גדולה מחמת שבזה שעוסקים במשא ומתן עושין דרך לארץ ישראל על ידי החסד חנם שממשיכין אז שהוא חיות וקיום המשא ומתן וכנ"ל. ועל כן צריכין ליזהר מאד לעשו"ת המשא ומתן באמונה כמו שכתוב נשאת ונתת באמונה. כי עיקר הוא האמונה בהמשא ומתן כדי להמשיך האמונה הקדושה על עצמו להאמין שהוא יתברך ברא הכל. כמו שכתוב בראשית ברא אלהים וכו', וברצונו וכו', וברצונו וכנ"ל.ועל כן צריכין לקשר את עצמו לצדיקי אמת שהם מחיין ומקיימין כל הבעלי משא ומתן ו מלאכה כנ"ל, כי הם ממשיכין החסד חנם הנ"ל שהוא בחינת אמונה להאמין בהעשרה מאמרות שהבם ברא השם יתברך את העולם. ועל כן צריכין לרחק את עמצמו מאד מלעשו"ת שותפות עם עובדי כוכבים, שלא יתגברו ח"ו ויאמרו שהכל שלהם מחמת שהם מתגרים ומקטרגים תמיד על שרוצים לקדש מקומות החצונים שהוא בחינת כבישת ארץ ישראל שהוא בחינת עסקי משא ומתן וכנ"ל. על כן כשיעשה שותפות והתחברות עמהם יוכלו ח"ו להתגבר עליו עד שיעבור ח"ו על ושם אלהים אחרים לא תזכירו, שיתן יניקה ח"ו לאמונת כוזביות שלהם שהם מתגרים כנגד האמונה הקדושה על כן אסור להשתתף עמהם. כי בשעת המשא ומתן צריכין להתחזק את עצמו באמונה יתירה להאמין שהשם יתברך ברא הכל בכ"ח אתוון דמעשה בראשית שהם בחינת

העשרה מאמרות שזהו בחינת מה שהזהירה התורה שלא לומר ח"ו כחי ועוצם ידי עשה לי וכו' (דברים ח') וזכרת את ה' אלהיך כי הוא הנותן לך כח לעשו"ת חיל דהיינו משא ומתן כמו שת"א למיקני נכסין. כ"ח דייקא. בחינת כ"ח אתוון דעובדא דבראשית שהם בחינת העשרה מאמרות שבהם ברא השם יתברך את העולם בחסדו שעל ידי אמונה זאת עיקר קיום המשא ומתן ותקונו כנ"ל:

אות יד

וזה בחינת ראש השנה. כי בראש השנה נברא העולם, על כן אז אנו עוסקין לעשו"ת דרך כבושה לארץ ישראל שכל תקותינו לשוב לשם בקרוב. כי עיקר התגלות קדושת ארץ ישראל הוא בראש השנה. כמו שכתוב (שם י"א) תמיד עיני ה' אלהיך בה מראשית השנה וכו'. כי עיקר הדרך לארץ ישראל הוא על ידי שממשיכין החסד חנם שבו נברא העולם כנ"ל. וזה נעשה בראש השנה, כי זה היום תחלת מעשיך. כי אז נברא העולם בחסדו בעשרה מאמרות, ועל כן אז אנו מגלין מלכותו עלינו. כי הוא הבורא הכל בשבילנו הוא המנהיג הוא השליט ומושל וברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו. ועל כן אנו מתפללין אז הרבה על צמיחת קרן משיח כמו שכתוב שמחה לארצך וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך. כי עיקר התקוה לשוב לארצינו על ידי משיח צדקינו הוא על ידי קדושת ראש השנה שבו נברא העולם בחסדו חנם, ובו נתגלה בכל שנה ושנה על ידי שישראל עם קדוש שהוא יתברך בראה. ומאחר שאנו מגלין זאת בודאי הכל שייך לנו. רק ברצונו נתנה להם מטעם הכמוס עמו יתברך, וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו. כי בכל ראש השנה וראש השנה הוא נוטלה מהם ונותנה לנו. כי בכל ראש השנה וראש השנה נכנע ונופל הקליפות וממשלת העובדי כוכבים על ארץ ישראל ונתגלה ונמשך קדושת ארץ ישראל לנו עד שנזכה שיכמרו רחמיו ויכניע ויבטל ~ אותם לגמריוישוב ויתן הארץ לנו במהר בימינו:

ועל כן ראש השנה הוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה. כי עיקר התשובה הוא על ידי החסד חנם שבו נברא ונתקיים העולם קודם מתן תורה כמובן בהתורה הנ"ל וכמבואר קצת מזה למעלה בדברינו. כי ~ אותן שכבר עברו על מצות התורה, אין להם קיום על ידי התורה מאחר שעברו עליה ולא היו יכולים לשוב. כי על פי דין תורה באיתגליא שנמסר לבית דין שלמטה אין מועיל תשובה. כי מי שעבר ח"ו על איזה לאו שחייב בו מלקות או אחד מד' מיתות בית דין כשמביאין ~ אותו לבית דין אפילו אם ירצה לשוב בכל מיני תשובות בעולם לא מועיל לו לפטור מדין מלקות או מיתה. ועיקר התשובה שמועיל הוא על ידי בחינת החסד חנם שהיה מקיים את העולם קודם מתן תורה. כי כמו

שקיים את העולם בחסד הזה כ"ו דורות קודם מתן תורה עד שיקבלו ישראל את התורה, כמו כן הוא מקיים את הרשעים אף על פי שעוברים על התרוה עד שישיבו ויקיימו את התורה. ועל כן מחמת שבראש השנה שבו נברא העולם נמשך החסד הזה שהוא הדרך לארץ ישראל כנ"ל, על כן אז הוא עיקר התחלת התשובה ועל כן אז מתחילין עשרת ימי תשובה. כי עיקר התשובה הוא על ידי החסד חנם הזה כנ"ל:

אות טז

ועל כן צריכין לנסוע לצדיקי אמת על ראש השנה. כי זה החסד חנם שהיה מקיים העולם קודם מתן תורה שהוא הדרך לארץ ישראל אין מי שיוכל להמשיכו בעולם כי אם הצדיקים האמתיים הגדולים במעלה שהם ממשיכין זה החסד בעת פשיטותם כמבואר היטב בהתורה הנ"ל עיין שם. ובזה הם מחיין כל הפשוטים שבעולם הן אנשים פשוטים ממש, הן הלומדים ותלמידי חהמים שבטלים לפעמים מן התורה ואפילו הרחוקים מהתורה מאד וכו'. וזה אנו צריכים בראש השנה. כי הכל צריכין לשוב בתשובה בראש השנה. כי אפילו לומדים ותלמידי חכמים אמתיים שעוסקים בתורה ועבודה באמת בכל השנה צריכין לשוב בראש השנה. כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא מכל שכן שעל פי רוב בפרט בדורות הללו אין מצוי תלמיד חכמם ולמדן שיהיה בן חורין מחטאים ופגמים הרבה. מכל שכן שאר האנשים שנקראים לומדים וחסידים ואינם נקיים כלל כאשר הם יודעים בעצמם נגעי לבבם ומכאובם מכל שכן שאר אנשים הפשוטים המגושמים וכו'. ועל כן בודאי הכל צריכין לשוב. ועיקר התשובה הוא בכח הפשיטות האמתי של הצדיקים הנ"ל, שבעת פשיטותם הם מחיין כל הפשוטים שבעולם וכל הרחוקים מהתורה על ידי החסד חנם הנ"ל שממשיכין בעת פשיטותם דייקא. כי בעת שעוסקים בתורה ועבודה אנו רחוקים מהם מאד מאד ואי אפשר לקבל אז אורם הגדול ביותר רק בעת פשיטותם הם מורידים עצמם אלינו בכמה וכמה תחבולות כדי לחיותינו לנצח למען יוכלו לשוב כל הפשוטים והרחוקים שבעולם, על כן צריכין לנסוע על ראש השנה. כי עיקר התגלות החסד חנם הנ"ל שבו מחיין ומקיין הכל הוא בראש השנה דייקא כי בו נברא העולם וכנ"ל:

אות יז

ועל כן עיקר העבודה של כל ישראל בראש השנה וביום הכפורים וכל עשרת ימי תשובה הוא בפשיטות ובתמימות גמור בלי שום חכמות כלל. כי אז הכל שבין את האמת ומתפללין וצועקין להשם יתברך מעומק הלב בפשיטות ובתמימות בלי חכמות כלל ומבקשים רק מתנתחנם כמו שכתוב לא בחסד ולא במעשים באנו לפניך כדלים וכרשים דפקנו דלתיך וכו'. וכן כי על רחמיך הרבים אנו בטוחים ועל חסדך אנו נשענים וכו'

וכן הרבה. וכן (תהלים ק"ל) כי עם ה' החסד והרבה עמו פדות שאומרים בעשרת ימי תשובה במזמור ממעמקים וכו' וכיוצא בזה הרבה. כי זה עיקר דרך התשובה שמקבלין מהצדיק הגדול האמתי בעת פשיטותו שאז ממשיך בחינת האוצר מתנת חנם, ואז מאיר בישראל דרכיו האמתיים להתנהג רק בתמימות ופשיטות באמת ובאמונה שלימה בלי שום חכמות כלל ולבקש תמיד מהשם יתברך רק מתנת חנם. וגם מתנת חנם אין אנו ראויים לקבל רק הכל בכח וזכות הצדיקים האמתיים שממשיכין האוצר מתנת חנם בעולם בעת פשיטותם שהוא הדרך לארץ ישראל שבו מחיין ומקיימין הכל וכו' וכמבואר היטב בהתורה הנ"ל. ועיין שם בסוף התורה בשיחתו הקדושה שהשיח אחר שגילה התורה הנ"ל שמדבר שם הרבה ממעלת האמונה ותמימות ופשיטות עיין שם היטב. כי זה עיקר דרך התשובה של כל מי שרוצה לחוס על חייו הנצחים ולשוב אליו יתברך באמת. וזה צריכין בראש השנה שהוא ראשון לעשרת ימי תשובה, על כן צריכין לנסוע לצדיקים אמתיים על ראש השנה:

אות יח

וזה בחינת השינה והדורמיטא המובא בכתבים ובזוהר הקדוש שנעשה בראש השנה דאפיל דורמיטא וכו'. כי שינה הוא בחינת הסתלקות המוחין, היינו שאז צריכין להתחיל לשוב בתשובה שהוא על ידי החסד חנם שבו נברא העולם ונתקיים קודם מתן תורה שממשיך הצדיק על ידי פשיטותו דייקא. וזהו בחינת שינה הסתלקות המוחין בחינת קיום העולם קודם מתן תורה כי עיקר המוחין הם חכמות התורה. אבל אז צריכין לשוב על כל מה שעברנו על התורה. וזה על ידי שהצדיק מסלק מוחו בכונוה ומתנהג בפשטיות כדי להמשיך החסד הנ"ל שמקיים העולם הרחוקים מהתורה וכו' כנ"ל. ואחר כך על ידי השופר הוא התעוררות השינה. ואז חוזרין ונמשכין המוחין שהם בחינת קבלת התורה שהוא המוחין שחוזרים ונמשכין על ידי השופר שבו ניתנה התורה. ואז נמתקין ונתבטלין כל הדינים לגמרי, ואז עיקר תיקון התשובה בשלימות. כי עיקר קיום העולם הוא על ידי התורה רק שהצדיק מבטל עצמו איזה שעה ומתנהג בפשיטות, ואז ממשיך החסד חנם הנ"ל שהיה מקיים העולם קודם מתן תורה. ועל ידי זה מחיה כל הרחוקים ומכניס בהם הרהורי תשובה על ידי המשכת הפשיטות ותמימות בעולם. אבל זה החיות והקיום של כל העולם הורא רק על ידי התרוה שחוזר הצדיק וממשיך אחר שהיה בטל איזה שעה בבחינת ביטולה של תורה זה קיומה. ואז עיקר קיום העולם בשלימות. וזהו בחינת השינה והתעוררות השינה על ידי השופר שנעשה בראש השנה שהוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה וכנ"ל:

אות יט

וזה בחינת יום תרועה יהיה לכם. וכל תרועה פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה. תרועה בחינת התורה שניתנה בקול שופר. כי תרועה ~ אותיות תורה שבעים בחינות שבעים פנים לתורה כמובא. וכל תרועה פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה. זה מרמז על בחינת הנ"ל. שעיקר קבלת התורה הוא על ידי התמימות והפשיטות כנ"ל. בבחינת ביטולה של תורה זהו קיומה. בחינת אין התורה מתקיימת אלא במי שמשים עצמו כאינו יודע כאשר ראינו זאת בעיניו מאדומו"ר ז"ל כמה פעמים, שבכל פעם היה אומר שעתה אינו יודע כלל. וכמה פעמים נשבע על זה שעתה אינו יודע כלל. ואחר כך תוך כדי דיבור פתח פיו הקדוש וגילה מה שגילה. וכן היה המעשה בזאת התורה בעצמה שאנו עוסקין בה עתה. (כמבואר בהשיחות שלאחר הסיפורי מעשיות) ואחר שגילה מה שגילה ונודע לו חזר ואמר שאינו יודע כלל. וכן היה פעמים אין מספר וזה בחינת פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה של התרועה שהוא עיק קול שופר כמו שכתוב (במדבר כ"ט) יום תרועה וכו'. כי תרועה בחינת התורה בחינת השבעים פנים לתורה שאי אפשר לגלותם בעולם כי אם על ידי בחינת הפשוטות הנ"ל לפניה ולאחריה כנ"ל. וכן עושין כמה פעמים בראש השנה. כי בכל פעם שצריכין לתקוע תרועה שהיא המשכת איזה פנים מהשבעים פנים לתורשה צריכין לתקוע פשוטה לפניה ולאחריה להמשיך החסד חנם הנ"ל שהוא בחינת התורה הנעלמת ומשם ממשיכין התורה מהעלם אל הגילוי וכנ"ל:

אות כ

ולבאר הענין יותר הוא כי תקיעת שופר שהוא בחינת התעוררות השינה בחינת המשכת המוחין שהוא בחינת קבלת התורה שניתנה על ידי קול שופר זה בחינת שבאין לארץ ישראל. היינו כי מבואר בהתורה הזאת שכתב שם בשיחתו הקדושה שאחר התורה הזאת וזה לשונו. כי למעלה דברנו מבחינת דרך ארץ היינו הדרך לארץ ישראל. אמנם ארץ ישראל בעצמה יש בה גם כן בחינת עשר קדושו"ת וכו'. וכל מאמר יש לו יראה בחינת (תהלים קי"ט) הקם לעבדך אמרתך אשר ליראתך. כי יש יראה למעלה מיראה וכו'. עד כאן לשונו עיין שם. היינו כי יש בחינת עבודה שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל ויש בחינת עבודה שהוא בחינת שבאין לארץ ישראל ממש. וזה בחינת ראש השנה שאז עוסקין להמשיך קדושת ארץ ישראל שנעשה אז בחינת שינה והתעוררות השינה על ידי השופר שזהו בחינת הדרך לארץ ישראל שהוא בחינת שינה בחינת הנהגת הפשיטות הנ"ל שעל ידו ממשיכין החסד חנם הנ"ל שעל ידי זה הולכין לכבוש ארץ ישראל שזהו בחינת הדרך לארץ ישראל. ואחר כך זוכין להתעוררות השינה על ידי השופר שזהו בחינת שבאין לארץ ישראל ממש. כי המשכת המוחין שהוא התעוררות השינה על

ידי השופר זהו בחינת ארץ ישראל ממש. כי עיקר המוחין בארץ ישראל כי אין חכמה כחכמת ארץ ישראל (כמו כתוב במדרש פרשת שמיני וכמובא בליקוטי תנינא סימן ע"א) וזה בחינת קבלת התורה שניתנה בקול שופר כמו שכתוב (שמות י"ט) ויהי ביום השלישי וכו' ויהי קולות וברקים וכו' וקול שופר וכו'. כי עיקר המשכת התורה הוא בארץ ישראל כי אין תורה כתורת ארץ ישראל כמו שכתוב במדרש שם וכמו שכתוב כי מציון תצא תורה. וזה בחינת גודל עוצם היראה שנמשכת על ידי השופר כמו שכתוב (עמוס ג') היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו וכו'. כי כשנמשכין המוחין שהוא בחינ התורה נמשך יראה גדולה. כי אם אין חכמה אין יראה וכו'. וכמו שכתוב בקבלת התורה ולבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו וכו'. וזה בחינת היראה הנזכרת בסוף התורה שכל מאמר יש לו יראה בחינת הקם לעבדך אמרתך אשר ליראתך, שזה זוכין כשבאין לארץ ישראל שיש שם עשר קדושו"ת שהם בחינת עשרה מאמרות וכו' עיין שם. ועל כן עיקר כבישת ארץ ישראל היה עלידי קוד שופר כי כשנכנסו ליריחו שהוא תחלת כניסתם לארץ ישאל תקעו בשופר כמו שכתוב ביהושע כי תקיעת שופר שהוא בחינת התעוררות השינה המשכת המוחין שהוא המשכת התורה זהו בחינת שבאין לארץ ישראל ששם עיקר המוחין והתורה כנ"ל. וזהו בחינת (תהלים פ"ט) אשרי העם יודעי תרועה וכו'. אשרי העם זה בחינת תמימות ופשיטות בחינת באשורו אחזה רגלי דרכו שמרתיו ולא אט (איוב כ"ג) שלא הטה ימין ושמאל מדרכיו יתברך רק בדרכו ובאשורו אחזה רגליו שזהו בחינת תמימות ופשיטות שאינו נוטה מהדרך על ידי איזה חכמות שכמו שנמצאו כמה וכמה שנטו מהדרך האמת והתמים על ידי חכמות וזהו עיקר אשוריו ותהלותיו של איש כשהולך בתמימות כמו שכתוב (שם קי"ט) אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'. וזהו אשרי העם בחינת תמימות על ידי זה זוכין אחר כך להמשכת המוחין שזהו בחינת יודעי תרועה בחינת תקיעת שופר שהוא בחינת התעוררות השינה המשכת המוחין כנ"ל. וזהו (שם פ"ט) ה' באור פניך יהלכון בחינת המוחין הם אור הפנים בחינת חכמת אדם תאיר פניו וכו'. וזהו (שם) בשמך יגילון כל היום כי על ידי זה זוכין לשמחה כמו שכתוב שם בסוף התורה הנ"ל שיכולין לבא לשמחה גדולה על ידי התמיצות והפשיטות וכו' עיין שם. כי עיקר הוא תמימות ופשיטות ואמונה, ואז דייקא זוכין למוחין שלמים שהם חכמה אמתיית. שעיקר החכמה להמשיך דרכי התמימות יותר ויותר וכן בכל פעם ופעם שזהובחינת כל תרועה פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה וכנ"ל:

וזה ענין כל המזמור פ"ט שנאמר שם פסוק אשרי העם הנ"ל. כי מתחלה מדבר מחד חנם שבו נברא העולם וכו' כנ"ל וזהו חסדי ה' עולם אשריה וכו' כי אמרתי עולם חסד יבנה וכו'. ותיכף מתחיל לדבר ממלכות דוד משיח כמו שכתוב שם כרתי ברית לבחירי נשבעתי לדוד עבדי וכו'. וכן כל המזמור מדבר מזה מנפל~ אות בריאת העולם וממלכות דוד שהוא משיח כמו שכתוב שם לך שמים וכו' צפון וימין אתה בראתם וכו'. ומדבר מהכנעת האויבים והשונאים כמו שכתוב שם אתה דכאת כחלל רהב בזרוע עוזך פזרת אויביך וכו'. כי הכל בחינה אחת. כי על ידי החסד חנם שבו נברא העולם על ידי זה עושין דרך לארץ יראל שהוא הכנעת האויבים והשונאים הרוצים למנוע מלבא לארץ ישראל האומרים לסטים אתם וכו'. שכל זה הוא בחינת מלכות דוד משיח שלחם מלחמת ה' לכבוש ארץ ישראל. וכן אנו מצפים בכל יום על ביאת משיח שישיבנו לארץ ישראל. והכל בכח החסד חנם הנ"ל שבו נברא העולם שהוא הדרך לארץ ישראל. וכל זה הוא בחינת ראש השנה יום תרועה שינה והתעוררות שינה על ידי השופר שהוא בחינת הדך לארץ ישראל וארץ ישראל ממש כנ"ל, שזהו בחינת אשרי העם יודעי תרועה וכו' כנ"ל. ועל כן נסמכו זה לזה במזמור הנ"ל:

אות כא

וזה בחנית מלכיות וזכרונות ושופרות. מלכיות זה בחינת שמגלין מלכותו דהיינו שהוא יתברך מלך העולם כי הוא ברא הכל ומנהיג ומושל בכל כמו שמתחילין מלכיות עלינו לשבח לאדון הכל לתת גדולה ליוצר בראשית וכו' שהוא נוטה שמים ויוסד ארץ וכו' ועל ידי זה אנו ממשיכין החסד חנם שבו נברכא העולם שעל ידי זה נתגלה מלכותו יתברך. כי עיקר בריאת העולם בחסדו הוא כדי לגלות מלכותו כידוע, נמצא שמלכיות הוא בחינת התגלות החסד שבו נברא העולם כנ"ל, ועל ידי החסד חנם הזה עושין דרך לארץ ישראל כנ"ל. וזה בחינת זכרונות. כי עיקר בחינת זכרונות הוא שאנו מבקשין מהשם יתברך שיזכור ברית אבותינו וישיבנו לארץ ישראל שהוא בית חיינו וכו'. כמו שכתוב (ויקרא כ"ו) וזכרתי את בריתי יעקב וכו' והארץ אזכור. וכמו שמסיימין הברכה זוכר הברית דהיינו שהוא זוכר הברית שכרת את אבותינו להשיבנו לארץ ישראל. ועל כן זכרונות הוא בחינת שממשיכין הדרך לארץ ישראל על ידי החסד הנ"ל. ואחר כך אומרים שופרות שמדבר ממתן תורה כמו שכתוב אתה נגלית וכו', היינו בחינת המשכת המוחין שהוא התורה שזהו בחינת תקיעת שופר התעוררות השינה כנ"ל שהוא בחינת שבאין לארץ ישראל ממש כנ"ל ועל כן מתחילין ברכת שופרות ממתן תורה כמו שכתוב אתה נגלית וכו', ומסיימין בקיבוץ נדחים לארץ ישראל על ידי קול שופר כמו שכתוב

תקע בשופר גדול לחירותנו ושא נס לקבץ גליותינו וכו' דהיינו קיבוץ כל הנדחים לארץ ישראל, היינו כנ"ל. כי קבלת התורה שהוא בחינת השמכת המוחין ולבא לארץ ישראל הם בחינה אחת שכל זה הוא בחינת קול שופר וכנ"ל:

אות כב

ועל כן הם עשרת ימי תשובה כנגד העשרה מאמרות בהם נברא העולם שהם בחינת חסד חנם הנ"ל שעיקר התשובה הוא על ידי זה כנ"ל. ועל כן ביום הכפורים שהוא סוף העשרת ימי תשובה אז ניתנו הלוחות האחרונות שהם עשרת הדברות. כי עשרת הדברות הם כנגד העשרה מאמרות כנ"ל. ועיקר קבלת התורה הוא שמוציאין התורה מהעלם אל הגילוי דהיינו מה שבתחלה היו העשרת הדברות שהם כלל התורה נעלמין ונסתרין בהעשרה מאמרות הם בחינת דרך ארץ כנ"ל, ועל ידי התשובה שעושין בעשרת ימי תשובה זוכין וממשיכין העשרת הדברות שהם כלל התורה מההעלם אל הגילוי שזהו בחינת שבאין לכל העשר קדושו"ת של ארץ ישראל. כי העשר קדושו"ת שבארץ ישראל הם גם כן בחינת העשרה מאמרות שהם בחינת העשרת הדברות כנ"ל. ועל כן אז ביום הכפורים נכנס הכהן גדול לפני ולפנים למקום הארון והלוחות שעומד על האבן שתיה שמשם הושתת העולם בחסדו ששם תכלית הקדושה העליונה של כל העשר קדושו"ת שבארץ ישראל כי הכל בחינה אחת כנ"ל, היינו עשרת ימי תשובה והשרה מאמרות ועשרת הדברות ועשר קדושו"ת שבארץ ישראל הכל בחינה אחת וכל קדושו"ת אלו נגמרין ביום הכפורים וזוכין לקבלם על ידי התשובה שעושין כל הצדיקי אמת שממשיכין החסד חנם הנ"ל ומכניסין דרכי הפשיטות והתמימות בעולם שעל ידי זה עיקרא ההתקרבות להשם יבתרך לכל אחד ואחד מכל מקום שהוא וכנ"ל:

אות כג

נמצא שעיקר קדושת ראש השנה הוא להמשיך קדושת ארץ ישראל כנ"ל. וזהו בחינת גודל בירור וקדושת המחשבה שצריכין בראש השנה כמו שכתב אדמו"ר ז"ל במקום אחר שבשביל זה צריכין לנסוע לצדיקים על ראש השנה כדי לברר ולקדש המחשבה עיין שם (בסימן רי"א בליקוטי חלק א') כי בירור וקדושת המחשבה זהו בחינת התגלות קדושת ארץ ישראל. כי כל בלבולי המחשבות הם בחינת מבול כמו שכתוב אדמו"ר ז"ל בהתורה אתם נצבים (בסימן מ"ד ליקוטי הנ"ל) כי מבול לשון בלבול ובארץ ישראל לא היה המבול, אבל איתא שמימי המבול התיזו לשם (כנשמע שיחה זאת מפיו הקדוש). כי עיקר בלבולי המחשבות רעות הם בת~ אות ניאוף רחמנא ליצלן, והם עיקר בחינת מימי המבול. כי המבול בא על פגם הברית על השחתת זרע רחמנא ליצלן שבא על ידי בלבולי המחבות והרהורים רעים רחמנא ליצלן כמו שכתוב (בראשית ו') כי השחית כל

בשר את דרכו על הארץ. ואפילו שאר מיני בלבולי מחשבות זרות ורעות הכל נמשך משם מפגם הברית שעל ידי זה נשחת ונפגם הדעת עד שבאין לכל הבלבולים וערבובי המחשבות שמבלבלים רוב בני אדם מאד מאד ומהם באים כל החטאים והפגמים שבעולם רחמנא ליצלן, וכשבלבולי המחשבות מתגברים על האדם בפרט בלבולים והרהורי ניאוף בעצמם רחמנא ליצלן זהו בחינת מבול ממש שרוצים לשטוף את האדם ממש ולהאבידו משני עולמות רחמנא ליצלן כאשר יודע כל אחד את נגעי לבבו ומכאוביו שעובר עליו בענין זה. והכל על ידי פגם המחשבה. ועל זה הזהיר דוד המלך עליו השלום (תהלים ל"ב) על זאת יתפלל וכו' רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו. ועל זה צעק (שם ס"ט) טבעתי ביון מצולה ואין מעמד באתי במעמקי מים וכו' וכו' וכתיב (שם) אל תשטפני שבולת מים ואל תבלעני מצולה וכו' וכתיב (שם) הצילני מטיט ואל אטבעה אנצלה משונאי וממעמקי מם שכל זה נאמר על בלבולי המחשבות הנ"ל וכמבואר בכתבי האר"י ז"ל שהתגברות ההרהורים ובלבולי המחשבות נקראים מצולות ים עיין שם. וזה עיקר עסקינו וצעקתינו בראש השנה לברר ולקדש המחשבה שבזה תלוי כל הקדושו"ת והמתקת כל הדינים שבעולם שבשביל זה נוסעים לצדיקים על ראש השנה כנ"ל. וכל אחד כפי מה שזוכה לקדש מחשבתו כמו כן נתגלה קדושת ארץ ישראל. כי בעת שהמחשבות רעות שוטפים על האדם ח"ו שהם בחינת מימי המבול אזי נתעלם קדושת ארץ ישראל כנ"ל, וכל אחד כפי מה שמתגבר לדחות מעצמו בלבולי המחשבות ומברר ומקדש מחשבתו כמו כן נתגלה בחינת קדושת ארץ ישראל. כי עיקר קדושת ארץ ישראל הוא בחינת תיקון הברית שתלוי בקדושת המחשבה בחינת צדיקים ירשו ארץ כמו שכתוב במקום אחר. וכל זה עוסקים בראש השנה כנ"ל. ועל כן מתחילין בברכת זכורנות בפסוקי זכרון של נח שזכר השם יתברך ~ אותו בעת המבול שלכאורה הוא תמוה מה ענין זה לראש השנה אך על פי הנ"ל מבואר היטב. כי זה עיקר קדושת ראש השנה שנזכה לדחות מימי המבול שהם בלבולי המחשבות על ידי שיזכור לנו השם יתברך זכות וכח הצדיקים בחינת זכרון נח הצדיק שזכרו השם יתברך באהבה וכו' כמו שכתוב (בראשית ח') ויזכור אלהים את נח וכו', שעל ידי זה מתחיל להתגלות קדושת ארץ ישראל כנ"ל. ועל כן נסמכה פרשת לך לך לפרשת נח כי לך לך מדבר מהתחלת קדושת ארץ ישראל שנתגלה לאברהם אבינו שהוא הראשון שזכה שהשם יתברך גילה לו קדושת ארץ ישראל ואמר לו לך לך מארצך וכו' אל הארץ וכו', ועל כן נסמכה לפרשת נח. כי על ידי שנדחין מימי המבול ונזכר צדקת נח שזהו בחינת פרשת נח, על ידי זה נתגלה קדושת ארץ ישראל שזהו בחינת פרשת לך לך כנ"ל. וזהו בחינת שאר פסוקי

התרוה שמזכירין בברכת זכרונות שמדברים מיציאת מצרים וקדושת ארץ ישראל על ידי שזכר זכות אבותינו הצדיקים כמו שכתוב ונאמר וישמע אלהים את נאקתם ויזכור אלהים את בריתו וכו' שזהו נאמר לענין יציאת מצרים שעיקר הגאולה היתה לבא לארץ ישראל כמו שכתבו ו~ אותנו הוציא משם להביא ~ אותנו אל הארץ וכו', וזהו שנסמך ונאמר וזכרתי את בריתי יעקב וכו' והארץ אזכור. כי כל ברכת זכרונות הוא שיזכור השם יתברך ברית אבותינו הצדיקים ויגלה לנו קדושת ארץ ישראל שזהו עיקר קדושתינו כי שם כל העשר קדושו"ת שזוה עיקר קדושת ראש השנה כנ"ל:

אות כד

וכל זה זוכין על ידי הצדיק האמת שממשיכך דרכי הפשיטות והתמימות בעולם כנ"ל. כי כל בלבולי המחשבות רעות הם בחינת עקמימיות ועמקות דסטרא אחרא רחמנא ליצלן. כי זה כלל גדול בידינו וצריכין לזכור זאת בכל עת ורגע שהמחשבה ביד האדם להטותה כרצונו בכל עת. כי אי אפשר שיהיו שני מחשבות ביחד בשום אופן. ואפילו אם מחמת ההרגל מכבר רגיל אצלו שתלך ותתע מחשבתו ברעיונות רעים רחמנא ליצלן, אף על פי כן הבחירה בידו בכל עת לתופסה בעל כרחה ולהטותה לדרך הישר (וכמבואר מזה במקום אחר). על כן עיקר העצה הוא פשיטות ותמימות שירגיל עצמו לבלי לילך עם חכמות ולבלי לחשוב שום מחשבות יתירות רק יפשיט מחשבתו בתכלית הפשיטות והתמימות, ואל ירבה לחשוב בשום דבר בפרט בענין תאוה הרעה הזאת שיש בני אדם שיש להם חקירות ועיונים ורעיונים רעים מאד בענין המיאוס הזה. כי נדבק רוח שטות ושגעון ממש במשחבתם עד שחושבים מה שחושבים כאשר הם יודעים בעצמם רחמנא ליצלן ובאים על ידי זה למה שבאים רחמנא ליצלן. ולהנצל מזה הוא רק על ידי דרכי התמימות והפשיטות של הצדיק האמת. כי ריבוי המשחבות אפילו לבחינת השולל דהיינו כדי לבטל התאוה הזאת הוא גם כן גורם התגברות התאוה כמו שכתוב בספר הא"ב אל תכנוס עם פתויך בטוען ונטען וכו' ואי אפשר לבאר כל זה בכתב. אך העיקר העצה הוא בחינת תמימות ופשיטות גדול ולצעוק הרבה להשם יתברך. כי בודאי מי שכבר נתפס בזה כל אחד כפי בחינתו צריך שלא לייאש את עצמו כלל רק לצעוק בכל פעם להשם יתברך מכל מקום שהוא ולתפוס מחשבתו בכל עת להשיבה מהעמקות דסטרא אחרא אל מקום הישר לבחינת תמימות ופשיטות של הצדיק האמת. וזה עיקר התשובה בחינת שובו לאשר העמיקו סרה בני ישראל (ישעיה ל"א) וכתיב ושחטה שטים העמיקו (הושע ה') וכו' וכתיב העמיקו שחתו (שם ט') וכתיב באתי במעמקי מים (תהלים ס"ט) וכו'. ומי שאינו שב בתשובה ח"ו עליו נאמר שם פ"ד) עוברי בעמק הבכא

וכו'. על כן צריכין להשתדל למלט נפשו מני שחת ולברוח לצדיקי אמת ולהתמימים והישרים הנלווים אליהם כדי שיוכלו להתגבר לצאת ולברוח מהעמדות דסטרא אחרא להמשיך עצמו לדרכי התמימות והפשיטות כנ"ל שעל ידי זה זוכין לקדש מחשבתו שזהו עיקר קדושת ראש השנה כנ"ל. וזה כל צעקתינו בראש השנה כדי לזכות לקדש המחשבה כנ"ל. וזהו שצועקין בראש השנה ממעמקים קראתיך ה' ממעמקים דייקא. כי מכל מיני עמקים צריכין רק לצעוק ולקרוא לה' כדי לזכות לדרכי הפשיטות והתמימות שעל ידי זה עיקר קדושת המחשבה כנ"ל. כי יש עשרה עמקים עומק טוב ועומק רע וכו' (כמובא בספר יצירה) ואפילו מעומק טוב צריכין לצעוק לה'. כי אפילו מחשבות טובות אסור להעמיק בהם יותר מדאי כידוע שלא יצא חוץ מן הגבול ח"ו. ואפילו מי שזוכה למחשבות טובות ולהעמיק בהם כראוי אף על פי כן צריך בכל פעם לקרוא מהם אל ה' שיוציא ~ אותו השם יתברך מהם ויעלהו למעלה ומדריגה גבוה יותר. וזה אי אפשר כי אם על ידי תמימות ופשיטות שמסלק דעתו בכל עת כאלו אינו ידוע כלל כלל לא שעל ידי זה זוכה בכל פעם למדריגה יותר גבוה על ידי שצועק בכל פעם להשם יתברך בפשיטות ובתמימות כאלו לא ידע מעולם כלל. כמבואר ומובן כל זה בשיחותיו הקדושו"ת של אדמו"ר ז"ל מכל שכן וכל שכן מי שאין ידיעתו בתכלית השלימות מכל שכן וכל שכן מי שמתגבר עליו עומק רע ח"ו כנ"ל, כמה וכמה הוא צריך צעוק ממעמקים בחינת ממעמקים קראתיך ה' כדי שיזכה לבטל העמקות הרע דסטרא אחרא שנפל לתוכו בחינת ושחטה שטים העמיקו וכו' כנ"ל. שזהו בחינת (יונה ב') מבטן שאול שועתי הנאמר שם בסוף התורה הנ"ל. שזהו בחינת (איכה ג') צפו מים על ראשי אמרתי נגזרתי קראתי שמך ה' מבור תחתיות. ועל ידי זה זוכה להמשיך על עצמו דרכי התמימותוהפשיטות של הצדיק האמת שעל יד זה עיקר התיקון לזכות לכל טוב אמן:

אות כה

וזה בחינת סוכות שאז נמשכין כל החסדים כידוע בכוונות. דהיינו בחינת חסד חנם הנ" שהתחלנו להמשיכו בראש השנה שאז נברא העולם כנ"ל. ועתה בסוכות נמשכין ונתגלין כל החסדים על ידי זה. כי בראש השנה עדיין היו החסדים בהעלם גדול מחמת שעדיין לא נתגלה מלכותו וכל עבודת הצדיקים וישראל אז הוא לגלות מלכותו, להודיע לכל באי עולם כי הוא יתברך ברא את העולם בחסדו. ועוסקין בזה מראש השנה ועד יום כפור. וכל מה שמגלין יותר בחינה זאת כמו כן נתגלה ביותר קדושת ארץ ישראל. כי עיקר התגלות קדושת ארץ ישראל הוא כפי מה שמגלין יותר כלל באי עולם שהשם יתברך ברא את העולם וכו' כנ"ל. וכמו כן נתגלין החסדים ביותר. כי כל מה שנתגלה

יותר שהשם יתברך ברא את העולם והוא מלך ומושל ושליט בעולם כמו כן נתגלה ביותר החסד שבו ברא את העולם וביום הכפורים כבר נשלם ונגמר בחינה זאת. ועל כן אז נגמרו התגלות כל העשר קדושו"ת שבארץ ישראל. ועל כן נכנס אז הכהן גדול לפני ולפנים שהוא תכלית הקדושה העליונה של העשר קדושו"ת שבארץ ישראל כמו שכתוב במשנה עשר קדושו"ת וכו' לפני ולפנים מקודש ממנו וכו'. ועל כן אז נתגלה ונמשך החסד חנם הנ"ל בהתגלות גדול, ואז מתחילין כל החסדים להתמשך בהתגלות גדול שזהו בחינת סוכות כמובא בכוונות. כי סוכה הוא בחינת קדושת ארץ ישראל וירושלים שנקרא סוכת שלם. ועל כן הסוכה נעשית מפסולת גורן ויקב דייקא. כי הפסולת הוא בחינת הנהגת הפשיטות של הצדיק האמת שהוא בחינת פסולת כנגד עבודתו הפנימיות בתורה ותפלה כמובן במקום אחר. כי עיקר הסוכה שהוא בחינת התגלות החסד הנ"ל שהוא בחינת התגלות קדושת ארץ ישרראל הוא על ידי הנהגת הפשיטות שלו שהוא בחינת פסולת גורן ויקב ששממנו דייקא נעשה סכך הסוכה וכנ"ל. כי בראש השנה ויום כפור וכל עשרת ימי תשובה המשכנו קדושת ארץ ישראל שהוא בחינת עשר קדושו"ת שכנגד עשרת ימי תשובה, ועכשיו בסוכות אנו מגלין גודל כח ישראל שלא די שאנו יכולין לכבוש ארץ ישראל שזהו בחינת ראש השנה ויום כפור כנ"ל אף גם אנו יכולין לקדש כל המקומות בחוץ לארץ בקדושת ארץ ישראל על ידי שאנו מגלין שהוא יתברך ברא את העולם כמבואר לעיל. וזה בחינת סוכות שהשם יתברך זיכה ~ אותנו שכל אחד מישראל ישב בסוכה שהוא צלא קדישא צלא דמהימנותא שהוא בחינת קדושת ארץ ישראל כנ"ל. היינו שאנו יכולין להמשיך קדושת ארץ ישראל אפילו בחוץ לארץ. וכל אחד מישראל יכול לקדש מקומות החיצונים בקדושת ארץ ישראל שהוא בחינת סוכת שלם, עלידי אמונתו השלימה שזכה בראש השנה ויום הכפורים לידע ולהודיע שהוא היוצא הוא הבורא שעל ידי זה יכולין להמשיך קדושת ארץ ישראל אפילו בחוץ לארץ כנ"ל:

אות כו

וכל זה נעשה על ידי שזוכין לקשר עצמו עם הצדיק האמת שהוא לפעמים איש פשוט וכו'. וזהו בחינת אגודת הלולב. כי לולב הוא בחינת הצדיק האמת בחינת (תהלים צ"ב) צדיק כתמר יפרח. והשם יתברך צונו ליקח רק העלין של התמרין דהיינו כפת תמרים שהוא הלולב להורות שאין לנו כח לקשר עצמינו עם הצדיק האמת לעוצם קדושתו כי אם על ידי בחינת הנהגת פשיטותו כנ"ל. שזהו בחינת עלין ולולבין בחינת (שם א') ועלהו לא יבול שדרשו רז"ל על שיחת חולין של הצדיק. היינו בחינת הנהגת פשיטותו

וכנ"ל. וזהו בחינת לולב שהוא פשוט, ובו נקשר ונאגד ההדבר והערבות שמרמז על כל הכתות שבישראל כמו שדרשו רז"ל (ויקרא רבה ל'). כי כולם צריכין לקבל מהצדיק הנ"ל שהוא בחינת איש פשוט הגדול בחינת הלולב שהוא פשוט וגדול מכל מינים כי כל הכתות שבישראל הן בעלי מצות הן בעלי תורה הן הריקים לחגמרי מתורה ומצות שהם בחינת ערבי נחל, כולם צריכין לקבל מהאיש פשוט הגדול וכו' כנ"ל. וכל הד' מינים שהם כלל כל הכתות שבישראל כולם מאירים וממשיכים הידור ויופי האתרוג שהוא בחינת קדושת ארץ ישראל שהוא קדושת התגלות מלכותו יתברך בחינת כבוד הדר מלכותו. כי כל ההידור והיופי הוא בארץ ישראל כמו שכתוב מציון מכלל יופי אלהים הופיע. וזה (תהלים ק"ג) וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו "וצדקתו "לבני "בנים "לשומרי בריתו וכו' ראשי תיבות לולב. כי על ידי הלולב שהוא בחינת הצדיק הנ"ל על ידו נמשכין ונתגלין החסדים הנ"ל שבהם נברא העולם בחינת וחסד ה' מעולם ועד עולם:

אות כז

וזה בחינת שמיני עצרת ושמחת תורה שאז מסיימין התורה וחזורין ומתחילין ~ אותה. כי אז הוא גמר התיקון שהתחיל בראש השנה כידוע בכוונות. היינו כי עיקר התיקון הוא להמשיך קדושת ארץ ישראל ששם עיקר התגלות מלכותו יתברך שבזה אנו עוסקין מראש השנה עד שמיני עצרת והכל בכח הצדיק האמת שהוא איש פשוט לגמרי שממשיך החסד חנם שבו נברא ונתקיים העולם קודם מתן תורה שבזה מחיה כל הפשוטים שבעולם וכו' כנ"ל. וזהו בחינת מה שמסיימין התורה וחוזרין ומתחילין ~ אותה ביום האחרון של חג שהוא שמיני עצרת ושמחת תורה כי בזה ממשיכין כח הצדיק הנ"ל שהולך בדרך זה תמיד שבכל פעם שבא להשגה שלימה גבוה מאד אינו מסתפק בזה כלל, רק הוא מתחיל מיד לחזור ולחפש ולבקש אחר השגה הגבוה יותר ויותר, ואזי עושה עצמו כאינו יודע כל ומסלק דעתו לגמרי ונעשה איש פשוט גמור (שקורין פראסטיק) כאלו לא התחיל מעולם להשיג כלל עד שאינו יכול להחיות את עצמו בשום דבר כי אם בחסד חנם שהיה מקיים העולם קודם מתן תורה שהוא הדרך לארץ ישראל וכנ"ל. וזהו בחינת סיום התורה בשמחת תורה וחוזרין ומתחילין ~ אותה מיד. כי סיום התורה זה בחינת שלימות הדעת וההשגה שמשיג הצדיק. כי כל הדעת וההשגות כלולים בהתורה. וכשמסיימין התורה זהו בחינת שלימות ההשגה שהוא בחינתכלל התורה. וכמו שמסיימין התורה בעוצם שלימות השגת משה רבינו שהוא בחינת הצדיק האמת. כי מסיימין בעוצם השגתו כמו שכתוב (דברים ל"ד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל פנים לכל ה~ אותות והמופתים וכו' ולכל היד החזקה וכו' שקבל

את הלוחות בידיו כמו שפירש רש"י שם. ואחר שמסיימין חוזרין ומתחילין בראשית ברא אלקים וכו'. וזה בחינת הדרך הקדש של צדיקי אמת שהם בחינת משה. שאף על פי שבא להשגה שלימה גבוה מאד שהוא בחינת סיום התורה בחינת כלל התורה אף על פי כן אינו מסתפק בזה ותיכף ומיד הוא מתחיל מחדש כאלו לא התחיל לקבל את התורה כלל רק הוא מחיה את עצמו בבחינת קיום העולם קודם מתן תורה שהוא בחינת החסד חנם שבו נברא העולם שהוא הדרך לארץ ישראל כנ"ל שזהו בחינת התחלת התורה שהוא בראשית ברא וכו', שמדבר מתחלת בריאת העולם קודם מתן ת ורה שנברא בחסדו לבד שזהו בחינת הדרך לארץ ישראל כמו שפירש רש"י על פי בראשית שלא היה צריך להתחיל את התורה מבראשית אלא משום שלא יאמרו לסטים אתם שכבשתם ארץ ישראל וכו' וכנ"ל:

אות כח

וזהו בחינת הסמיכות לעיני כל ישראל בראשית. כי רש"י פירש על לעיני כל ישראל שהוא מה שנשאו לבו לשבר את הלוחות לעיני כל ישראל והשם יתברך הודה לדבריו וכו' עיין שם. ובאמת שבירת הלוחות הוא פליאה גדולה. ואם ישראל חטאו מה שחטאו מה ענין לשבר לוחות קדושו"ת כאלה ומה ענין התיקון בזה עד שהשם יתברך שבחו כל כך ואמר לו יישר כחך ששברת (בבא בתרא י"ד). והתורה מסיימת שבח משה בזה ששיבר הלוחות לעיניהם שזהו בחינת לעיני כל ישראל כנ"ל, שנראה שעשה בזה תיקון נפלא ודבר גדול מאד. ולכאורה יתפלא האדם מה ענין התיקון הזה. אך על פי הנ"ל אפשר למצוא איזה רמז בזה. כי שבירת הלוחות וה~ אותיות פרחו למעלה זהו בחינת שמשה רבינו כשראה שישראל חטאו ופגמו כל כך. והקטרוג גדול כל כך על שזה סמוך שקבלנו את התורה ב~ אותות נור~ אות כאלה בקולות וברקים וכו' וכו' ובתוך חופתם קלקלו כל כך, וכמו שהפליגו רז"ל בזה ואמרו עלובה כלה שזינתה בתוך חופתה וכו' (שבת פרק ח' ע"ב) על כן התחכם משה רבינו וסילק השגתו לגמרי כאלו לא קיבל את התורה כלל, שזהו בחינת שבירת לוחות ששבר את הלוחות בידיו עד שנסתלקו ~ אותיות התורה למעלה שזהו בחינת הסתלקות השגת התורה ובזה הוריד את עצמו משה רבינו לבחינת פשיטות לגמרי כאלו הוא איש פשוט ממש שאינו יודע שום השגה כלל וכאלו לא קבל את התורה כלל. ומאחר שנעשה איש פשוט החיה את עצמו רק בהחסד חנם שהיה מקיים את העולם קודם מתן תורה, ובזה החיה וקיים את כל ישראל וכל העולם התלוי בהם על ידי החסד חנם הזה שיש לו כח לקיים העול אפילו בעת שחוטאים לפניו מאד רחמנא ליצלן והכל על ידי כח הצדיק האמת בחינת משה שמסלק השגתו ועושה את

עצמו כאלו הוא איש פשוט ממש שזהו בחינת שבירת לוחות שהוא בחינת הסתלקות ההשגה כנ"ל כי כשהצדיק מסלק השגתו ונעשה איש פשוט, זהו בחינת שכחה שמשכח מעצמו ההשגה הראשונה בכוונה ומסלקה מדעתו כאלו לא השיג כלל, והכל כדי שיבא להשה גבוה יותר ובזה מחיה כל הפשוטים וכל הנופלים שבעולם וכנ"ל. וזהו בחינת שבירת לוחות שהוא בחינת שכחה כמו שאמרו רז"ל (עירובין נ"ד) אלמלא לא נשתברו הלוחות לא היתה השכחה בעולם. וכמו ששמענו מפי אדמו"ר ז"ל שיחה נפלאה בענין זה שמצד זה השכחה הוא מעלה גדולה אצלו וכו' עיין שם. ועל כן עשה משה תיקון גדול על ידי שבירת הלוחות שהוא בחינת הסתלקות הדעת בבחינת שכחה. דהיינו שסילק השגתו כאלו לא קיבל את התורה כלל רק הוא איש פשוט לגמרי ומקבל חיות רק מקיום העולם קודם מתן תורה שהוא בחינת חסד חנם, ובזה היה מחיה ומקיים כל ישראל אף על פי שחטאו ועשו מה שעשו כי על ידי החסד חנם שממשיך הצדיק על ידי פשיטותו דייקא, על ידי זה דייקא מחיה את כל הפשוטים וכל החוטאים וכל הנופלים שבעולם וכמובן ומבואר בהתורה הנ"ל. ועל פי זה מחובר ומקושר היטב סיום התרוה בהתחלתה שהוא לעיני כל ישראל בראשית וכו'. כי לעיני כל ישראל זהו בחינת שבירת לוחות שהוא הסתלקות המוחין שמסלק הצדיק מעצמו המוחין בכל פעם ונעשה איש פשוט שאז מחה את עצמו בהחסד חנם שבו נברא העולם וכו' כנ"ל שזהו בחינת בראשית ברא אלקים וכו'. כי בריאת העולם היה בחסד חנם שזהו בהדרך לארץ ישראל כמו שפירש רש"י שם וכנ"ל:

אות כט

והו דרך ועצה טובה לכל אדם שבעולם הרוצה ליכנוס בעבודת ה' שבהכרח שיעבור עליו מה שיעברו שאי אפשר לבאר ולפרש כלל לא בכתב ולא בעל פה. וכמה וכמה עליות וירידות ונפילות והשלכות וכו' צריכין לעבור עליו. והרבה נפלו על ידי זה ואבדו את עולמים רחמנא ליצלן רחמנא ליצלן. ועיקר החיות והיום של ~ אותן שנשארין על עמדן הוא רק בכח הפשיטת של הצדיק שממשיך אז החסד חנם וכו' כנ"ל. וכן צריך כל אחד להמשיך על עצמו בחינת הפשיטות של הצדיק ויסלק בכל פעם דעתו ושכלו ויעשה עצמו כאינו יודע כלל. והעיקר שיתחיל בכל פעם מחדש וכמבואר בדבריו ז"ל כמה פעמים כי עיקר נפילתו הוא מחמת שכבר התחיל כמה פעמים ונפל, אבל אם יעשה את עצמו כאל לא התחיל מעולם רק הוא צמחיה את עצמו בחסד חנם על ידי כח פשיטות הצדיק כנל, בזה יכול להחיות את עצמו לעולם. כי חסדי ה' לא תמנו ולא כלו רחמיו לעולם::

הלכות נטילת ידים לסעודה

אות ל

וזה בחינת נטילת ידים קודם האכילה. כי עיקר קדושת אכילת ישראל הוא בארץ ישראל ששם כל הקדושות. ועיקר קדושת ארץ ישראל הוא בענין האכילה. כי הכל המצות התלויות בארץ הוא בענין האכילה כן תרומות ומעשרות וחלה וביכורים וקרבנות וכו'. ועל כן עיקר הברכה שמברכין על כל המאכלים הוא לברך להשם יתברך על ארץ ישראל שנתן לנו כמו שכתוב (דברים ח') ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה וכו' ומשם אנו למדין גם כל הברכות שלפני הכמו שאמרו רז"ל (ברכות ל"ה) השתא לאחריו מברך לפניו מבעיא. נמצא שכל הברכות הוא להמשיך קדושת ארץ ישראל על האכילה כי משם נמשכין הכל הקדושו"ת כנ"ל. ועל כן כשאיש ישראלי רוצה לאכול לחם שהוא עיקר האכילה עיקר חיות האדם צריך לר~ אות לקדש את עצמו עד שיהיה נמשך קדושת ארץ ישראל על מה שאוכל כי משם עיקר קדושת האכילה כנ"ל. ועל כן תקנו רז"ל לנטילת ידים שצריך כל אחד לקדש את ידיו במים קודם אכילתו. כי הידים הם כ"ח פרקין שהם כנגד כ"ח אתוון דעובדא דבראשית שהם בחינת כח מעשיו (כמובא במקום אחר). ועלכן צריכין לטהר הידים במים שהוא מצוה נטילת ידים כדי להמשיך מימי החסד שהוא בחינת החסד חנם הנ"ל שבו נברא העולם על ידי כ"ח אתוון, ועל ידי זה נתגלה ונמשך קדושת ארץ ישראל בכל מקום האדם עומד שם. כי עיקר קדושת ארץ ישראל הוא על ידי כח מעשיו שנתגלין ומאירין על ידי שממשיכין ומאירין החסד שבו נברא העולם שעל ידי זה נתגלה שהכל של השם יתברך וברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו וכנ"ל:

אות לא

וזה שאמרו רז"ל שלמה המלך עליו השלום תיקן נטילת ידים כמו שאמרו רז"ל (שבת י"ד) בשעה שתיקן שלמה עירובין ונטילת ידים יצתה בת קול וכו'. כי דייקא שלמה תיקן זה התיקון של נטילת ידים שהוא להמשיך קדושת ארץ ישראל תמיד בכל מקום שהוא כנ"ל. כי עיקר כבישת ארץ ישראל בשלימות לא נכבש עד ימי שלמה. כי עד שלמה היו האויבים עדיין מקטרגים על כבישת ארץ ישאל ואמרו לסטים אתם ורצו ללחום בכל פעם עם ישראל כמו שהיה בכל ימי השופטים עד שבא דוד ולחם עמהם והכניעם תחת כפות רגליו. אבל מחמת שבימיו היה עדיין מלחמות על כן עדיין לא ניתן לו רשו"ת לבנות הבית עד שבא שלמה שאז נתבטלו כל האויבים לגמרי והיה לו שלום מכל עבריו כמו שכתבו כי שלמה יהיה שמו ושלום אתן לו מכל עברי וכו', על כן אז דייקא נבנה הבית כמו שכתוב והיה בהניח לך ה' אלקיך מכל אויביך ופירש רש"י ואין זה אלא בימי

שלמה, אז והיה המקום אשר יבחר ה' וכו' ואז דייקא נתגלה קדושת ארץ ישראל מחמת שכבר נכנעו האויבים לגמרי ולא קטרגו כי ידעו כולם כי השם יבתרך נתן לנו ארץ ישראל ברצונו ואז נבנה הבית המקדש שדה עיקר שלימות התגלות קדושת ארץ ישראל. כי כל זמן שלא נבנה הבית אין קדושת ארץ ישראל בשלימות, מחמת שעדיין לא נשלמו כל העשר קדושו"ת שעיק הקדושו"ת העליונות הם בבית המקדש כמבואר בהמשנה של העשר קדושו"ת (כלים פ"א). נמצא שעיקר הגלות קדושת ארץ ישראל בשלימות היה רק בימי שלמה שאז נכנעו האויבים לגמרי ונבנה הבית, על כן הוא דייקא תיקן נטילת ידים שהוא להמשיך קדושת ארץ ישראל בכל מקום כנ"ל. כי מגודל התגלות קדושת ארץ ישראל שהיה בימיו דייקא כנ"ל, על כן היה לו דייקא זה הכח להמשיך זה התקון של נטילת ידים שהוא להמשיך קדושת ארץ ישראל בל מקום מאחר שבימיו היה עיקר התגלות ארץ ישראל בשלימות כנ"ל:

אות לב

וזהו גם כן בחינת עירובין שתיקן כדי שלא יהיו נכשלין להוציא מרשו"ת לרשו"ת בשבת. כי כל איסור הל"ט מלאכות בשבת הוא מחמת שבשבת אסור לברר בירורים כמובא בדברי אדמו"ר ז"ל בהתורה היכל הקדש (בסימן נ"ט חלק א'). כי על ידי כל המלאכות שעושין בחול מבררין בירורים ובשבת השכינה שובתת, על כן אסור לעשו"ת שום מלאכה בשבת. ועל כן התחיל התנא מסכת שבת באיסור הוצאה מרשו"ת לרשות. כי כל איסור של כל הל"ט מלאכות הם בבחינת הוצאה מרשו"ת לרשות, דהיינו מה שמבררין ונושאין הניצוצות מרשו"ת הסטרא אחרא והקליפות לרשו"ת הקדשוה שזה נעשה על ידי כל המלאכות שבשביל זה אסורים כל המלאכות בשבת כנ"ל. על כן כל המלאכות הם בחינת בירורים מהסטרא אחרא הם בבחינת הוצאה מרשו"ת לרשות, על כן הקדים התנא הוצאה ברישא קודם כל המלאכות. כי כולם בבחינת הוצאה מרשו"ת לרשו"ת כנ"ל. ועיקר הבירור על ידי אמונה. ובשביל זה צריכין לעשו"ת משא ומתן באמונה. וכן כל הבעלי מלאכות העוסקין בדרך ארץ צריכין לעשו"ת מלאכתיהם ועסקיהם באמונה. כי האמונה מבררת כל הבירורים. כי כל התגרות ואחיזת החיצונים והקליפות בבהניצוצות קדושים הכל הוא בבחינת התגרות השונאים על כבישת ארץ ישראל שאומרים לסטים אתם וכו'.כי כל הקדושו"ת שבעולם וכל הניצוצות הקדושים כל קדושתם הוא בבחינת קדושת ארץ ישראל ששם עיקר הקדושה כי שם כל העשר קדושות, וכשרוצים להוציאם מהחיצונים שהם בחינת שרי השבעים עובדי כוכבים שאחיזתם בבחינת חוץ לארץ כידוע לברם משם ולהעלותם ולקדשם בקדושת ארץ

ישראל אזי החצונים מתגרים בהם ואומרים לסטים אתם וכו'. על כן עיקר הכח להכניע החיצונים ולברר הניצוצות מהם על ידי כל הל"ט מלאכות הוא על ידי אמונה על ידי כל הל"ט מלאכות הוא על ידי אמונה על ידי שמאמינים שהשם יתברך ברא את העולם מבחינת בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. כי על ידי זה נתגלין כח מעשיו בחינת (תהלים קי"א) כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים שעל ידי זה יכולים לברר ולהוציא מהם כל הניצוצות שזהו בחינת כבישת ארץ ישראל כי ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו. ובשביל זה תיקון שלמה עירובין לשבת, דהיינו שיהיה איסור להוציא אפילו מבית לבית מרשו"ת היחיד לרשו"ת היחיד של חבירו בלי עירוב ושיתוף. כי עיקר אחיזת החיצונים הוא מבחינת שינוי רשו"ת בחינת מחלוקת כי הסטרא אחרא הוא בחינת כפירות שהוא בחינת מחלוקת בחינת חלק לבם כמבואר במקום אחר (בסימן ס"ב חלק א'), ועיקר אחיזת המחלקות הוא בששת ימי החול שבהם אחיזת העץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת מחלוקת שמשם בחינת אסור ומותר כשר ופסול וכו' שצריכין לבררם על ידי פסקי הלכות של ששה סדרי משנה כידוע שבשבילז ה צריכין יגיעה גדולה כל מי שאינו עוסק בתורה שצריך לייגע עצמו בל"ט מלאכות לברר הבירורים על ידי הל"ט מלאכות אם יתנהג בהם כראוי. ואפלו כשזוכין לברר הניצוצות בימי החול על ידי הל"ט מלאכות עדיין אינם שבים ועולים למקום מנוחתם בשלום עד שבא שבת שהוא בחינת שלום בחינת שבת שלום שאז הוא בחינת נייחא לעילאין ותתאין, ואז דייקא יתפרדו כל פועלי און שכל השונאים והאויבים המתגרים כל כבישת ארץ ישראל בכל ימי החול כולם בטלים אז. כי אז כל שולטני רוגזין ומארי דדינין כולהו עקרין וכו', ואז הוא נייחא לכל הניצוצות. כי אז בשבת הוא בחינת והיה בהניח לך ה אלקיך מכל אויביך שזה הוא בימי שלמה שהוא מלך שהשלום שלו שהוא בחינת שבת (כמובא בדבריו ז"ל בהמעשה של בן המלך שנחלף עיין שם) על כן שבת מאיר להבית המקדש שנבנה על ידי שלמה דיקיא כמו שכתוב (ויקרא י"ט) את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו (כמו שכתוב במקום אחר בסימן ס"ז ליקוטי תנינא). כי שבת הוא בבחינת שלמה בחינת שיר השירים אשר לשלמה שנתעורר בשבת כידוע. ועל כן שלמ ה המלך שהוא בבחינת שבת שלום שאז הוא עיקר כבישת ארץ ישראל בחינת והיה בהניח ה' וכו' מכל אויביך וכו' כנ"ל, על כן הוא דייקא תיקון עירובין לשבת שלא להוציא בשבת משום רשו"ת לרשו"ת חבירו בלי עירוב ושיתוף כדי שלא לעורר בשבת שום שינוי רשויות שכשמוציאין מאחד לחבירו אף על פי ששניהם רשו"ת היחדי שהוא כעין בירור שאסור בשבת שלא לעורר אז שום מחלוקת ח"ו. כי אז הכל שלום כנ"ל. על

כן תיקן שלא להוציא לרשמותו לרשו"ת חבירו כי אם על ידי עירוב ושיתוף שיתערבו וישתתפו הרשויות יחד על ידי הפת שנותנין כדי שיוחשבו כולם כאחד ולא יהיה ביניהם שום שינוי רק שלום ואחדות שזהו עיקר ענין עירוב כמבואר בדברי רז"ל בגמרא. ועל כן צריכין שלא יקפיד אחד על חבירו, וכן תיקנו כמה דברים בעירוב ושיתוף מפני דרכי שלום כמו שאמרו רז"ל (גיטין נ"ט). כי עיקר העירוב הוא בביל ביטול המחלוקת שמשם אחיזת החיצונים המתגרים על כבישת ארץ ישראל וכו' כנ"ל. ועל כן היה התיקון על ידי שלמה דייקא שבנה הבית שאז נכבשה ארץ ישראל בשלימות כי הוא בחינת מלך שהשלום שלו בחינת שבת שלום וכנ"ל:

אות לג

וזעל כן אין נוטלין לידים אלא מן הכלי וצריך שיהיה הכלי שלם דוקא. כי אי אפשר להמשיך מימי החסד הנ"ל שעל ידי זה נמשך קדושת ארץ ישראל שזהו בחינת נטילת ידים כנ"ל אי אפשר להמשיכם כי אם על ידי כלי שלימה. כי החסד חנם שנמשך תמיד רק אי אפשר לקבלו כי אם על ידי כלי. ועל כן אין מי שיוכל לקבל מהאוצר מתנת חנם שהוא החסד חנם כי אם הצדיק האמת בעת פשיטותו. כי הצדיק אפילו בעת פשיטותו שאינו עוסק בתורה אף על פי כן הכלי שלו הוא תמיד בשלימות גדול. ועל כן הוא דייקא יכול לקבל החסד חנם ולהחיות ולקיים בו את כל הפשוטים שבעולם וכל אחד ואחד כפי מה שמתקרב יותר לדרכי הפשיטות והתמימות של הצדיק דהיינו שמתנהג בתמימות ובפשיטות ברך אמונה בלי חכמות של העולם כמו כן הוא יכול לינק ולקבל יותר מהחסד חנם שממשיכך הצדיק. כי עיקר הוא אמונה ותמימות שהוא בחינת כלי שלם ותמים לקבל על ידו כל טוב. ועל כן הכלי של נטילת ידים צריך שיהיה שלם ותמים בבחינת תמימות שהוא עיקר השלימות. כי חכמות אין בהם שלימות, כי אי אפשר להשיג שום דבר על פי חכמה בשלימות כידוע כמו שכתוב (קהלת ז') אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני וכמו שכתב (שם א') כל הדברים יגעים וכו' וכתיב (שם ח') וגם אם יאמר החכם לדעת לא יוכל למצוא וכו'. וכמו שכתוב (שם ג') גם את העלם נתן בלבם מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלקים וכו'. ופירש רש"י העלם חסר וכו' עיין שם. ועל כן אין שלימות כי אם מי שזוכה לאמונה ותמימות. ועל כן נקרא בשם תמים כמו שכתוב (דברים י"ח) תמים היה עם ה'אלקיך. כי כשמו כן הוא כי תמים פירושו שלם. כי מי שזוכה לתמימות באמת זה עיקר השלימות וכנ"ל. וזה בחינת כלי שלם של נטילת ידים שעל ידיו נמשכין מימי החסד חנם הנ"ל שעל ידי זה נמשך קדושת

ארץ ישראל שזהו עיקר תיקון האכילה וכנ"ל. (וכן מבואר בהתורה אית לן בירא בדברא בסימן ל"א חלק א' שעיקר שלימות כל הדברים הוא על ידי אמונה עיין שם):

אות לד

ועל כן צריך שיהיה מים שלא נעשה בהם מלאכה. כדי שלא יהיה בהם אחיזת הל"ט מלאכות שנמשכין מזוהמת הנחש על ידי טא אדם הראשון שפגם באכילת עץ הדעת טוב ורע שעל ידי זה פגם באמונה ותמימות ופשיטות הנ"ל. ונמשך אחר החכמות והדעת של ההעולם שהוא בחינת עץ הדעת טוב ורע. כי אדם הראשון שהוא עיקר הבריאה כי בשבילו נברא הכל בחסד חנם, היה הוא צריך אז להשתדל להמשיך זה החסד חנם. כי אז לא היה עדיין שום תורה רק הכל נברא בחסד חנם. והכל בשביל האדם. וכשבא אדם היה צריך רק לשמור את עצמו לבלי לקלקל הכלי שלו דהיינו על ידי אמונה ותמימות ולא ילך אחר עצת הנחש שנדמה לו כאלו הוא חכמה כמו שכתוב ונחמד העץ להשכיל וכו'. ואז היה ממשיך החסד חנם כראוי והיה יכול לחיות ולהתקיים בגופו לעולם. אבל על ידי שקלקל ונמשך אחר חכמות ועצת הנחש היה ראוי שיחרב לגמרי. כי סילק מעצמו החסד על ידי שקלקל הכלי על ידי חכמות פגומים של עצת הנחש.רק השם יתברך בחסדו הנפלא סיבב סיבות ברחמיו ודיבר עמו והאיר בו הרהורי תשובה עד שאף על פי כן נמשך עליו הארת החסד חנם ועשה מיומו אלף שנים כדי שיתקיים העולם. שעל זה נאמר (תהלים כ"ה) זכור רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה כמו שדרשו רז"ל ומובא בפירוש רש"י שזה נאמר לענין אדם הראשון שעה מיומו אלף שנים שה עהיה על ידי חסדיו הגדולים היינו בחינת חסד חנם הנ"ל. אבל על ידי הקלקול לא היה אפשר עוד שיחיה לעולם עלידי החסד חנם מאחר שקלקל הכלי כל כך, ועל כן נתגרש מגן עדן שהוא קדושת הבית המקדש הוא קדושת ארץ ישראל כי ציורא דמשכנא ודמקדשא כציורא דגן עדן. כי על ידי שפגם בתמימות ופגם בהחסד חנם הנ"ל על ידי זה פגם בקדושת ארץ ישראל הואא בחינת קדושת הבית המקדש הוא בחינת הגן עדן. כי עיקר קדושת ארץ ישראל הוא על ידי החסד חנם הנ"ל ועל כן נתגרש מגן עדן ונתרחק מהנהר היוצר מעדן להשקות את הגן וכו' שהוא בחינת מימי החסדים הנמשכין מעדן העליון שהוא בחינת התורה הנעלמת שהוא בחינת רחמים פשוטים וחסדים גדולים ואז נגזר עליו בעצבון תאכלננה בחינת הל"ט מלאכות. על כן המים של נטילת ידים צריכין שיהיו מים שלא נעשו בהם מלאכה כדי שלא יהי בהם אחיזת הל"ט מלאכות שנמשכין מפגם החסד הנ"ל, רק יהיו מים טהורים בחינת מימי החסד הנמשכין מהנהר היוצא מעדן שהוא בחינת התורה העלמת שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל שממשיך הצדיק

בעת פשיטותו שעל ידי זה מטהרין מכל הטומ~ אות וזוכין להמשיך קדושת ארץ ישראל שעל ידי זה עיקר תיקון האכילה כנ"ל:

אות לה

ועל כן הדורות הראשונים אף על פי שהיו מתקיימים על ידי החסד חנם כנ"ל, אף על פי כן מרוב קלקולם בא עליהם המבול וסדום נהפכה ובדור אנוש הציף הים וכו'. כי אף על פי שהחסד חנם מקיים העולם בלי התורה, אבל על כל פנים צריכין שלא לקלקל הכלי כדי שיוכל לקבל החסד חנם. והם על ידי מעשיהם הרעים מאד שקלקלו כליהם כל כך ולא רצו להתקרב להצדיקים שהיו אז כמו שכתוב לא יפנה דרך כרמים (איוב עיין ברש"י על כן הביא עליהם את מי המבול רק נח ניצול על ידי החסד חנם, כי לא קלקל הכלי שלו והיה לו כח לקבל החסד חנם. וזה שאמרו רז"ל (בראשית רבאה פרק כ"ט) ונח מצא חן שלא שהיה כדאי אלא שמצא חן, היינו שעיקר מה שניצול היה על ידי מציאתחן שהוא בחינת מתנת חנם חסד חנם שכי הוא לא קלקל הכלי והיה יכול לקבל החסד חנם כנ"ל. אבל נח לא הציל את דורו. עד שבא אברהם אבינו שממנו עיקר התלת קיום העולם כמו שכתוב (בראשית ב') בהבראם באברהם כמו שאמרו רז"ל. ועל כן היה אברהם איש החסד ועסק תמיד בחסדים כי ראה שעדיין לא ניתנה תורה ואין העולם מתקיים אלא בחסדו על כן השתדל ועסק כל ימי להמשיך החסד חנם ולקיים כל העולם על ידי זה. כי הצדיק הגדול כפי גודל מעלתו יכול להמשיך החסד חנם הזה על כל העולם אפילו על הרחוקים מאד מאד כמובן בהתורה הנ"ל. ועל כן העיקר הוא התקרבות לצדיקים וכשרים אמתיים. כי הצדיק האמת יכול להמשיך החסד חנם על כל העולם אפילו אם נפלו כמו שנפלו רחמנא ליצלן כמו ששכיח עתה בעוונותינו הרבים ובלבד שיתנהגו וימשיכו עצמן לדרכי התמימות והפשיטות באמת ובאמונה וכנ"ל. ועל כן אברהם היה הראשון שזכה להשיג קדושת ארץ ישראל כמו שכתוב בזוהר הקדוש והשם יתברך צוה לו לך לך מארצך וכו' אל הארץ וכו'. כי על ידי החסד שעסק בו כל ימיו שעל ידי זה המשיך בשלימות החסד חנם הנ"ל על ידי זה זכה להמשיך הדרך לארץ ישראל, כי עיקר הדרך לארץ ישראל הוא על ידי החסד חנם כנ"ל. ועל כן הוא היה הראשון שעסק בתיקון חפירת הבארות כדי להמשיך מימי החסדים הנמשכין מהנהר היוצר מעדן שהוא עיקר תיקון חטא אדם הראשון. כי אברהם היה הראשון שהתחיל לתקן חטא אדם הראשון כמובא ועל כן נקרא אברהם תמים כמו שכתוב (בראשית י"ז) התהלך לפני והיה תמים, כי עיקר המשכת החסד חנם הנ"ל הוא על ידי תמימות וכנ"ל:

אות לו
ועל כן צריך שיבואו המים על ידי כח גברא (שלחן ערוך אורח חיים סימן קנ"ט ס"ז) כדי להמשיך בחינת כח מעשיו הנ"ל שעל ידי זה נמשך קדושת ארץ ישראל שה עיקר התיקון של נטילת ידים כנ"ל:

אות לז
ועל כן המאכיל לחבירו אין צריך נטילת ידים והאוכל צריך נטילת ידים (שם סימן קס"ג ס"ב). כי עיקר נטילת ידים הוא להמשיך קדושת שארץישראל שזה צריך האוכל דוקא שצריך שתהיה אכילתו בקדושת ארץ ישראל זה נעשה על ידי מצות נטילת ידים וזה אין שייך במאכיל על כן תיקנו מצות נטילתידים על האוכל דייקא כדי שתהיה אכילתו קדש כאלו אוכל בארץ ישאל וכנ"ל:

בית הכנסת ו

הלכה ו

אות א
על פי התורה תקעו תוכחה בסימן ח' עיין שם מה שכתוב (ב~ אות ו') בענין נפל~ אות נור~ אות עוצם ריבוי הבתים שבונה הצדיק על ידי שנתוסף שכן להקיבוץ הקדוש של ישראל כי נתרבין הצרופים עד שאין חקר וכו' עיין שם היטב ובמה שמבוא בדבריבו בזה בפרט בהלכות ציצית הלכה ז' ובהלכות פריה ורביה הלכה ה' וכו'
וזה בחינתמצות בנין בית הכנסת ובית המדרש שהיא מצוה רבה מאד הקיימת לדורות אם כוונתו לשם שמים. כי בבית הכנסת מתכנסים כל הנפשו"ת של קיבוץ בני ישראל להתפלל ולומר קדושה וברכו וכו', ולשם מתכנסים כל השכנים הנוספים בכל פעם אל הקיבוץ הקדוש. וכנראה בחוש שבמקום שאין בו בית הכנסת ובית המדרש קשה לקבץ מנין ואפילו כשיש לפעמים מנין מתפללין זה בכה וזה בכה והרבה מתפללין ביחידות ואינם באים להתוסף להיות שכנים אל קיבוץ הקדוש שעוסקים בדברים שבקדושה לומר קדיש וברכו וכו' ועל כן הוא בודאי מצוה רבה עד אין חקר לבהשתדל בבנין בית הכנסת ובית המדרש לשם שמים וכמו שפירש רש"י על פסוק (קהלת ה') ומי אוב בהמון לא תבואה גם זה הבל, שאפילו כשאעושה מצות רבות ואין בהם מצוה הקיימת לדורות כגון בנין בית הכנסת וספר תורה וכו' עיין שם:

אות ב
ובשביל זה כופין בני העיר זה את זה לבנות בית הכנסת ובית המדרש. כי בודאי יכולין לכפות זה את זה. מאחר שמכל הנפשו"ת שמתכנסים לבית הכנסת נעשים צירופים נפלאים, וכל אחד מישראל מצטרף עם חבירו ונצטרפים ונעשים מהם בתים ובנינים

נפלאים, על כן בודאי יכולין לכפות זה את זה. כי כולים חשובים כנפש אחד כמו שאמרו רז"ל (מובא בפירוש רש"י בראשית מ"ו) על שבעים נפש של בית יעקב שנקראים נפש בלשון יחיד. כי זהו המעלה של ישראל עם קדוש שכל מה שנתרבין יותר נכללין בתכלית האחדות יותר על ידי הצירופים הנ"ל, וכמבואר מזה במקום אחר. ומאחר שכולם חשובים כאחד ונצרטפין יחד בודאי יכול כל אחד לכוף את חבירו כמו שבאדם אחד יכול אבר אחד לכוף שאר הגוף בשביל טובתו של כלל האדם. גם מבואר ומובן שם בהתורה הנ"ל שהתפלה הנוראה נבנית על פי תוספת שכנים אל הקדושה הוא בבחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח גדול המבואר שם. (וכמבואר לקמן ב~ אות י"ב) ועל כן בודאי כופין זה את זה לבנות בית הכנסת ובית המדרש, כי יש להם כח לכפות על ידי הכח של הבעל כח הנל, שמתפלל תלה בבחינת דין שזהו בחינת כפיה שהוא בחינת דינים וגבורות שיש להם כח לכפות לבנות בית הכנסת כדי שיתוספו שכנים רבים אל בית התפלה שיעלו משם שעשועים נפלאים לפניו יתברך שזה נמשך מהכח של הבעל כח הנ"ל כנ"ל:

אות ג

ועל כן צריכין לנהוג כבוד גדול מאד בבית הכנסת ובית המדרש. כי עיקר תכלית בנין הבית הכנסת ובית המדרש הוא בשביל לגלות אמונת חידוש העולם שנתגלה על ידי בחינת רוח נבואה של צדיקי אמת שבכל דור שהוא בחינת קבלת התורה שזה נמשך על ידי הכבוד שנתרבה על ידי הגרים ובעלי תשובה שנעשין על ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל כמו שכתוב שם. ועל כן צריכין לנהוג כבוד גדול שם בבית הכנסת ובית המדרש הוא כבוד המקום השוכן שם. כי על די הכבוש נמשך קבלת התורה בחינת רוח נבואה שעל ידי זה מתברר אמונת חידוש העולם שזה העיר כנ"ל:

אות ד

ועל כן קדושת בית המדרש חמורה יותר מקדושת בית הכנסת. כי שם בבית המדרש עוסקים בתורה שזהו בחינת קבלת התרוה שעל ידי זה עיקר בירור האמונה כנ"ל. וגם בבית הכנסת עוסקים בתורה, כי אומרים שם קריאת שמע ופרשת הקרבנות וקדושת ובא לציון שכל זה בחינת עסק התורה שמקיימין כל הפשוטים שבישראל בכל יום כמו שאמרו רז"ל. אבל בית המדרש קדוש ביותר כי שם עוסקים בתורה הרבה בכל יום ועל כן קדושתו חמורה יותר. כי עיקר תיקון התפלה הנ"ל הוא לזכות לגלות אמונת חידוש העולם שה נעשה על ידי עסק התורה לשמה שהוא בחינת קבלת התורה שזוכין עלידי צדיקי אמת שמהם נמשך עיקר קדושת הבית הכנסת ובית המדרש, כי הצדיקים עוסקים תמיד בבנין המשכן והבית המקדש כמו שכתב אדמו"ר ז"ל במקום אחר וכמו שאמרו

רז"ל (ברכות ל"ג) כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו שמשם כל קדושת הבית הכנסת ובית המדרש בבחינת (יחזקאל י"א) כי הרחקתים בגוים וכי הפיצותים בארצות ואהי להם לקדש מעט ודרשו רז"ל (מגילה כ"ט) אלו בית כנסיות ובתי מדרשות, כי הם מקדש מעט שנמשך קדושתם מהמשכן ובית המקדש שעוסקים הצדיקים בבנינו בכל דור ודור כנ"ל. כי הם ממשיכין בחינת רוח בואה שהוא בחינת קבלת התורה שעל ידי זה מתברר האמונה שזה עיקר קדושת הבית הכנסת ובית המדרש. כי עיקר כלל הקדושה היא האמונה הקדושה בבחינת (תהלים פ"ט) אף אמונתך בקהל קדושים וכתיב (הושע י"ב) ועם קדושים נאמן (וכמו שכתוב בהתורה חב"ח בסימן כ"ב). כי עיקר בחינת קבלת התורה הוא במשכן שם דיבר ה' עם משה כמו שפירש רש"י, שמיום שהוקם המשכן לא נדבר עמו אלא באהל מועד. וכן בבית המקדש שם נתבררו כל הלכות התורה כמו שכתוב (ישעיה ב') כי מציון תצא תורה. וזה בחינת קדושת הבית הכנסת ובית המדרש שהם מקדש מעט. ועל כן בית המדרש קדושתו חמורה יותר כי שם עיקר עסק התורה וכנ"ל:

אות ה

ועל כן נקרא בית המדרש, בחינת דרשו ה' ועוזו כי צריכין לבקש ולדרוש את ה' מאד, דהיינו לחפש ולבקש את האמונה הקדושה בבחינת אם יש עשה משפט מבקש אמונה ואסלח לה (ירמיה ה') וכמו שכתוב בהתורה תקעו אמונה בסימן ה' שצריכין לחפש ולבקש את עצמו מאד איך אוחזין באמונה וכו' עיין שם. והעיקר על ידי שמחפשין ודורשין ומבקשין באמת למצוא את הצדיקי אמת שיש להם בחינת רוח הקדש רוח נבואה שעל ידם עיקר המשכת התורה בכל דור שעל ידי זה עיקר בירור אמונת חידוש העולם שהוא העיקר כנ"ל. ועל כן נקרא בית המדרש לשון דורש ומבקש וכנ"ל. וגם על פי פשוטו שנקרא בית המדרש על שם הדרשו"ת שדורשים שם בתורה. הכל הוא בחינה אחת עם הנ"ל שהוא מה שצריכן לדרוש ולבקש את הצדיק אמת שממשיכין אמונת חידוש העולם. כי כל הדרשו"ת שמחדשים בתורה בדרך האמת הכל הוא בשביל זה כדי להמשיך מחדש בחינת קבלת התורה בכל עת כדי לגלות אמונת חידוש העולם. ועל כן הוא מעלה גדולה ונוראה מאד כשזוכין לחדש בתורה חידושים אמתיים כי נחשב כאלו ברא את העולם מחדש כמו שכתוב בזוהר הקדוש שנעשין מהם שמי חדשים וארץ וחדשה כי חידושי תורה אמתיים הם בחינת עדות על מצי~ אותו ואחדותו וחידוש העולם על ידי שרואין שנמשכין חידושים נפלאים כאלו בדרך האמונה הקדושה שאי אפשר לגלותם כי אם ברוח הקדש וכו' עיין שם. וכן ראינו אחר כך מהצדיקים הגדולים

שבאו אחריו וכמובא מזה במקום אחר (ולעיל בהלכות קריאת התורה אותל"ו) שבשביל זה נקראת התורה עדות עיין שם. ועל כן קדושת בית המדרש חמורה ביותר. כי עיקר התגלות אמונת חידוש העולם הוא על ידי בחינת בית המדרש על ידי שואלין ודורשין למצוא חידושי תורה של הצדיקי אמת שיש להם בחינת רוח הקדש על ידי זה עיקר בירור האמונה שזה עיקר הקדושה כנ"ל:

אות ו

ועל כן (ברכות ח') רב אמי ורב אסי אף על גב דהוי להו תליסר בי כנישתא לא הוו מצלי אלא היכי דהוו גרסי. כי מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה. משמוע דייקא. כי שמיעה בלבא תליא. בחינת הט אזנך ושמע דברי חכמים שזהו בחינת אמונת חכמים. כי צריכין להטות אזנו היטב היטב לשמוע דברי חכמים להבחין בין האמת הברור ובין האמת אינו ברור מכל שכן בין השקר, עד שיזכה למצוא נקודת האמת לאמתו שעל ידי זה מתברר האמונה כנ"ל. כי עיקר עסק התורה צריך שיהיה ללמוד וללמד לשמור ולעשו"ת ולקיים, ומי שמסיר אזנו משמוע תורה בבחינה זאת גם תפלתו תועבה. כי בודאי לא תיקן הגי' מוחין שהם בחינת ג' מחיצות פרוסות בפני תאוה זאת שנקראת תועבה. ועל ידי זה אמונתו פגומה שהוא בחינת עבודה זרה (כמו שכתוב במקום אחר שפגם אמונה הוא בחינת עבודה זרה) שנקראת תועבה. ועל כן צריכין לחפש ולבקש ולדרוש מאד למצוא את הרבה האמת שימשע ממנו תורה שנאמרה בבחינת רוח הקדש שעל ידי זה מתברר האמונה שזה עיקר קדושת הבית המדרש ועל ידי זה עיקר תיקון התפלה עלידי השיר שיתעורר על ידי תיקון האמונה שמשם כל התפלות והשירות והתשבחות כמו שכתוב שם:

אות ז

וזה שכתוב בשלחן ערוך (אורח חיים סימן ק"נ ס"א) שגם כופין זה את זה לקנות תורה ונביאים וכתובים. והאחרונים כתבו שהאידנא כופין לקנות גמרות ושאר ספרים קדושים. כי בודאי כופין לקנות תנ"כ וללמוד בהם להמשיך בחינת רוח נבואה שעל ידי זה עיקר בירור האמונה כנ"ל. ועל כן כתבו האחרונים שעכשיו צריכין לקנות גם שאר ספרים קדושים. כי בודאי אין דור יתום וכל הספרים הקדושים יש בהם בחינת רוח הקדש שעל ידי זה מתברר האמונה וכנ"ל, שבשביל זה עיקר בנין הבית הכנסת ובית המדרש ועל כן בודאי כופין על זה וכנ"ל:

אות ח

וזה בחינת (שם ס"ב) אין בונין בית הכנסת אלא בגובהה של עיר ואסור להגביה ביתו מבית הכנסת. כי כבר מבואר שעיקר קדושת הבית הכנסת הוא שיתוספו ויתקבצו

ויתכנסו לשם תוספת שכנים הרבה בכל פעם עד שנזכה על ידי זה לבנין ירושלים ובית המקדש בבחינת (תהלים ק"מ) בונה ירושלים וכו' נדחי ישראל יכנס. נדחי ישראל יכנס זה בחינת תוספת השכנים אל קיבוץ ישראל הקדוש בבתי כנסיות ובתי מדרשו"ת שעל ידי זה נתכנסין כל הנדחים שבעולם, אפילו ~ אותן המונחים בחוץ בבחינת (איכה ד') תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות וכמבואר כל זה במקום אחר על ידי זה בונה ירושלים ה'. כי עיקר בנין ירושלים עיר הקדש שנבנית מבתים רבים של הקדושה, כי בנינה נמשך מבחינת ריבוי הבתים הנ"ל של תוספת שכנים. ועל כן הפסוק משבח ומפליג מאד מאד בשבח הבתים והארמונות של ירושלים כמו שכתוב (תהלים מ"ח) שיתו לבכם לחילה פסגו ארמנותיה. וכתיב (שם) יפה נוף משוש כל הארץ קרית מלך רב אלקים בארמנותיה נודע למשגב. בארמנותיה דייקא כי הבתים והארמונות של ירושלים נבנים בשרשן מבחינת הצירופים הנפלאים והנוראים הנ"ל שעל ידי זה יתגלה אלקותו ואחדותו וממשלתו לעינן כל בחינת אלקים בארמנותיה נודע למשגב. כי על ידי ריבוי הצירופים הנ"ל שנעשין על ידי התפלה השלימה בתוספת שכנים שזה נמשך מהכח של הבעל כח גדול הנ"ל שעל ידי זה עושה בעלי תשובה וגרים, על ידי זה מתרה כבודו יתברך מאד כמו שכתוב שם ועל ידי זה זוכין לבחינת קבלת התורה שהוא בחינת רוח נבואה וכו', שעל ידי זה זוכין לאמונת חידוש העולם וכו' כנ"ל. שזה עיקר ידיעת אלקותו יתברך כמובן לכל וכמבואר בכל הספרים הקדושים שאמונת חידוש העולם הוא עיקר היסוד של כל ידיעות נשגבות אלקותו יתברך ועל כן דייקא על ידי הבתים והארמונות של ירושלם שנבנים מצירופים הנ"ל, שעל ידי זה מתברר ונתחזר אמונת חידוש העולם כנ"ל, על ידי זה דייקא אלהים נודע למשגב ועל כן אלהים בארמנותיה נודע למשגב וכנ"ל וכל זה זוכין על י ידי הבית הכנסת ובית המדרש שהם בחינת מקדש מעט שלשם מתכנסין כל השכנים שהם הנפשו"ת הנוספין אל הקיבוץ הקדוש וכו' וכנ"ל:

אות ט

נמצא שעיקר בנין הבית הכנסת והבית המדרש הוא בשביל ריבוי כבודו יתברך על ידי ריבוי הנפשו"ת וכוף על כן צריכין ליזהר מאד מאד בבית הכנסת ובית המדרש לבטל כבוד עצמו לגמרי רק להרבות כבוד המקום כנ"ל.וכל העוסקים בבנין הבית הכנסת ובית המדרש ובקיומו להספיק הצטרכות הבית הכנסת והבית המדרש וכן כל הנכנסין לבית הכנסת ולבית המדרש שהם עיקר קדושת הבית הכנסת ובית המדרש, שכולם לא יהיה כוונתם ח"ו בשביל כבוד עצמן רק בשביל כבוד המקום ברוך הוא. כי עיקר התיקון על ידי הכבוד דהיינו על ידי כבוד שמים שנתרבה על ידי קיבוץ הנפשו"ת כנ"ל,

שעל ידי זה זוכין לבחינת רוח נבואה וכו' וכל התקונים הנ"ל. ועל כן כל מי שעוסק בבנין הבית המדרש ותקונו וקיומו, או אלו הנכנסין לבית המדרש וכוונתו בשביל עצמו בשביל כבודו ח"ו, הוא פוגם מאד כנ"ל. בפרט כשבאים ח"ו לכלל מחלוקת על ידי רדיפת הכבוד של כל אחד ואחד שכל אחד רוצה שהוא יהיה מראשי הקרואים לספר תורה ויעלה לששי וכו' וכו' כמצוי הרבה כל זה בעוונותינו הרבים. מכל שכן וכל שכן כשחולקים על יראי ה' האמתיים הנמצאים בכל בית המדרש החותרים ומתיגעים להתפלל בכוונה עד שמוכרחים להגביה קולם לעורר הכוונה, ושאר העם לא די שאינם מייגעים עצמם בזה להתפלל בכוונה והם טרודים מבמחשבתם בשעת התפלה בכל מיני שטותים ובלבולים שלהם במשא ומתן וכו' כאשר הם יודעים בנפשם, אף גם הם חורקים שנם וגוערים על המתייגעים להתפלל בכוונה ומבלבלים ~ אותם מן הכוונה. והם עוסקים בדברים בטלים ושיחות חולין בשעת התפלה ובשעת קריאת התרוה וכו'ומבלבלים התפלה. ועוד הם מחציפים פניהם ואומרים שאלו היריאים המגביהים קולם בתתפלה הם מבלבלים ~ אותם מבלבול מחשבות רעות שלהם. וכל אלו וכיוצא בהם הם בכלל מחריבי הבית הכנסת ובית המדרש. כי עיקר חורבן בית המקדש היה על ידי שנאת חנם שנתרבה על ידי רדיפת הכבוד של כל אחד וכו' ועל ידי זה כל אריכת הגלות (כמו שכתבו במקום אחר בהתורה אני ה' הוא שמי בסימן י"א). אבל סתם ישראל הכשרים רובם כוונתם לטובה. אך בעוונותינו הרבים יש בתי כנסיות לרעה ממש והם אלו שנתחדשו עכשיו וכו' המקום ירחם. בפרט ~ אותן נשמעין מרחוק ריחם הרע שפרקו עול לגמרי וכו', אשר הם בעצמן מעידין שעדיין לא היתה כזאת רק זה כמו עשרים שנה שנתחדשו (שנקראים קירחע) אשר גם רוב מלכיהם געלו ומאסו בהם כאשר כבר נדפס גודל הרעש שנעשה שם עד שרוב הרבנים הכשרים פעלו אצל השרים לעקרם ולבטלם אוי לאזנים שכך שומעות אוי לדור שעלתה בימיו כך. ועל כל אלו הבתי כנסיות לרעה נאמר מה שכתוב בזוהר הקדוש (בראשית דף כ"ה ע"ב) שהם בכלל בוני המגדל כי כל בוני המגדל היו כופרים באמונת חידוש העולם שמשם היו כל טעותיהם (אשר גם עתה כל הכופרים הגדולים נקראים על שמם פ"מ כידוע). ועל כן אמרו (בראשית י"א) הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים, כי הם ההיפך מכל התיקונים הנ"ל שעל ידי זה זוכין לאמונת חידוש העולם. כי הם אומרים הבה נבנה לנו עיר כי את זה לעומת זה שרוצמים להתקבץ ולבנות עיר מבתים רעים שלהם מבניני דעות רעות שלהם עד שרוצים לעשו"ת מגדל וראשו בשמים לבנות בנין גבוה מדעות רעות שלהם עד שיגיע ראשו בשמים למרוד נגד המקום להפוך הקערה על פיה ח"ו ולכפור בעיקר כמו שכתוב

שם ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחרים ופירש רש"י ודברים אחדים אמרו וכו' שכל זה הוא בחינת כפירות בחידוש העולם כמובן למשכיל. כי בודאי לא היו משוגעים וטפשים גמורים שאמרו שיעשו מלחמה עם הבורא יתברך רק כל כוונתם היה שיעשו מלחמה בעותיהם הרעות שיבנו שם נגד הדעות האמתיות של אמונת חידוש העולם שהם מכניסים וקובעים בלב כל אחד ידיעת אלקותו יתברך. והם רצו לסלק שכינתו מן התחתונים שלא יזכר ח"ו שם ה' עוד שזה כל פנימיות כוונתם הרעה של בוני המגדל שהיה אז ושל כל הכופרים של עכשיו שהם גם כן בבחינת בוני המגדל וכמו שכתוב החושבים להשכיח את שמי וכו'.ול כן אמרו ונעשה לנו שם, כי רוצים להמשיך השם והכבוד לעצמו כי הם פוגמים בשם ה' שהוא בחינת כבודו יתברך כמו שכתוב (תהלים ע"ב) וברוך שם כבודו לעולם וכו':

אות י

וכל זה מרומז בדברי רז"ל (שבת י"א) שאמרו שאסור להגביה ביתו מבית הכנסת. כי הבית של כל אחד זה בחינת כבוד, כי עיקר הכבוד הוא בחינת ביתו של אדם כמו שכתוב (תהלים מ"ט) כי ירבה כבוד ביתו וכמו שכתוב (ישעיה מ"ד) כתפארת אדם לשבת בית. היינו שאסור להגביה ביתו שהוא בחינת כבודו, להגביהו יותר מהבית הכנסת, שירצה ח"ו להגביה כבודו על כבוד הבית הכנסת. עד שכל כוונתו בעוסקו בבנין הבית כנסת ובקיומו הוא בשביל כבוד עצמו כנ"ל. כי אז הוא בבחינת בוני המגדל וכו' כנ"ל. כי צריך להגביה רק את הבית הכנסת שיהיה גבוה מכל הבתים שבעיר, למסור כל הכבוד להבית הכנסת ולבטל כל הכבודו נגד הבית הכנסת ובית המדרש. כי עיקר תיקון הבית הכנסת ובית המדרש הוא על ידי ריבוי כבוד השם יתברך שנתרבה על ידי קיבוץ כל הנפשו"ת וכו' שעל ידי זה זוכין לאמונת חידוש העולם ולבטל ולעקור דעות בוני המגדל שזה עיקר קדושת ישראל וכנ"ל:

אות יא

ועל כן נאמר בשבח ירושלים (תהלים מ"ח) ספרו מגדליה. מגדליה דייקא. כי הם ההיפך מבוני המגדל וכנ"ל. וזהו (שיר השירים ז') צוארך כמגדל השן וכו'. שנאמר על הבית המקדש שהוא בחינת בית הכנסת ובית המדרש שהם בחינת בית המקדש על ידי זה ממשיכין אמונת חידוש העולם כנ"ל על ידי בחינת קבלת התורה שנמשך לשם על ידי הכבוד דקדושה וכנל. וזהו שכתב שם בנוי לתלפיות אלף המגן תלוי עליו וכו' נאמר על קבלת התורה כמו שפירש רש"י שם. כי לשם נמשך בחינת קבלת התורה כנ"ל. וזהו כל שלטי הגבורים כי עיקר כל התיקון נעשה על ידי הגבורים בעלי כח שיכולים להתפלל בבחינת דין וכו' וכנ"ל:

אות יב

וזה בחינת מלאכת המשכן. כי המשכן הוא בחינת הבית המקדש כמו שכתוב (שמות כ"ה) ועשו לי מקדש וכו'. שהוא בית התפלה כמו שכתוב (ישעיה נ"ו) והבי~ אותים וכו' כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים שנבנה על ידי קיבוץ נפשו"ת שיראל על ידי תוספת השכנים כמובן בהתורה הנ"ל, שמביא זה הפסוק ושמחתים בבית תפלתי עולותיהם וזבחיהם, שהתפלה בתוספות שכנים הנ"ל היא בחינת קרבנות שמכפרין וכו' עיין שם. וכבר מבואר שהתפלה בתוספת שכנים וכו' הוא בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח. כי הכל אחד ותלוי זה בזה. כי על ידי עוצם כחו של הבעל כח הנ"ל שמתפלל תפלה בבחינת דין שהיא בחינת מטה עוז שעומדת להסטרא אחרא בבית הבליעה שלה עד שמוכרחת להקיא ולהוציא כל חיותה כל הדעת וכו' עד שנעשין גם גרים וכו' על ידי זה בעצמו נתרבין השכנים אל הבית התפלה הרבה מאד. שהם אלו הרחוקים מאד שהיו נבלעים בתוך הסטרא אחרא ועכשיו על ידי עוצם כחו של הבעל כח הנ"ל הוציאם משם ונעשו בעלי תשובה וגרים, ואזי הם באים ומתקרבים להשם יתברך שהעיקר על ידי תפלה. ועל כן על ידי זה נתוספים שכנים רבים אל בית התפלה שעל ידי זה נתרבין הבתים עד אין חקר וכו' כמו שכתוב שם. וכל זה הוא בחינת מעשה המשכן, משנבנה אחר המעשה הרע מאד שעשו את העגל אחר מתן תורה בעת שהיה משה במרום לקבל כל התורה. שכל זה היה על ידי הערב רב שנתחבר אליהם כל ~ אותם שהיה טינא בלבם על משה. שכל אלו הם בחינת נביאי השקר בחינת מנחשים וקוסמם. כי ידוע שעשו את הבעגל על ידי ניחושים וכשפים רבים כמבוא בדברי רז"ל. שאלו המנחשים וכו' כהם כנגד בחינת משה שממשיך התורה כדי להאיר ולגלות אמונת חידוש העולם וכו' כמו שכתוב שם. כי הם ההיפך מזה. אשר על כן צריכין לחפש ולבקש מאד את הצדיק האמת בכל דור ודור שהוא בחינת משה וכו' כמו שכתוב שם. כי עיקר קבלת התורה המשיך משה רבינו על ידי בחינת הנ"ל. שעל ידי זה היה יציאת מצרים וקריעת ים סוף הוא על ידי התפלה בבחינת דין שהוא בחינת מטה עוז שעל ידי זה עשה כל המופתים בחינת ויפלל והשלך לפני פרעה יהי לתנין וכו'. ועל ידי זה היה קריעת ים סוף בחינת (תהלים ע"ד) אתה פוררת בעזך ים וכו' כמו שכתבו שם ועל ידי זה שמע יתרו ונתגייר וכו' כמו שכתוב שם, ועל ידי זה היה קבלת התורה על ידי ריבוי הכבוד שנתרבה על ידי יתרו שנתקייר כי כדין איסתליק ואתייקר שמא דקודשא בריך הוא עילא ותתא וכו' (זוהר שמות דף ס"ט) ועל כן כל פרשיות מתן תורה כתובים בסדר יתרו כי על ידו היה עיקר קבלת התורה הנ"ל ועיקר קבלת התורה היה לגלות אמונת חידוש העולם כמו שכתוב

שם. אבל זה ידוע כי את זה לעומת זה עשה האלקים והכל בשביל הבחירה שיש לה כח גדול מאד על כן תיכף התגבר בהם הנחש הקדמוני ונתלבש בהערב רב ובהחולקים על משה והסית והדיח ~ אותם בעת שהיה משה במרום לקבל שאר כל התורה עד שהביאם למעשה העגל שהוא עבודה זרה וכפירות שהם היפך אמונת חידוש העולם. כי עיקר כל העבודה זרה של דורות הקודמים והכפירות והאפיקורסות של דורות אלו הם על ידי פגם אמונת חידוש העולם כמובן למשכיל, שעל ידי פגם זה באים לכל מיני טעותים ומחמת שאמונת החידוש אי אפשר כי אם על ידי בירור המדמה שמתברר על ידי רוח נבואה דייקא שעיקרו הוא קבלת התורה כמו שכתוב שם. על כן אז דייקא התגרה הבעל דבר למרוד במשה ולמשוך אחרי נביאי השקר שהם בחינת נערב רב וכו' כנ"ל עד שעשו מעשה הנ"ל. וזה בחינת (תהלים ק"ו) וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב. היינו שרצו להגביר בחינת מזונא דגופא שהוא בחינת שור אוכל שב כמו שאמרו רז"ל (מובא בפירוש רש"י שם) אין לך משוקץ כמו שור אוכל עשב. כי כמו שעל ידי קבלת התורה שעל ידי זה מתברר המדמה עד שזוכין לאמונת חידוש העולם וכו' וכו' על ידי זה נכנע מזונא דגופא ומתגבר מזונא דנשמתא בחינת ריח כמו שכתוב שם, כמו כן להיפך על ידי בחינת הערב רב שעשו עבודה זרה היפך האמונה על ידי זה מתגבר מזונא דגופא שהוא בחינת תבנית שור אוכל עשב וכנ"ל:

אות יג

אבל משה רבינו היה בעל כח גדול מאד ולא הניח את מקומו אף על פי שראה את המעשה הרע הזה, והתגבר בעוצם כחו וחזר והתפלל תפלות הרבה בבחינתדין כמו שכתוב (שמות ל"ב) ויחל משה וכו' ויאמר למה ה' יחרה אפך וכו' שטען ועשה פלילות הרבה עם השם יתברך כמבואר בדברי רז"ל ריבוי הטענות והוויכוחים שטען עם השם יתברך שימחול להם שכל זה בחינת תפלה בבחינת דין עד שחזר ופעל להוציא מהסטרא אחרא כל חיותה וכו' ועסק לתקן הכל ואז נצטווה על מעה המשכן הוא תיקון העגל כמו שאמרו רז"ל. כי כל מעשי המשכן הם בחינת התיקונים המבוארין בתורה הנ"ל שכולם נמשכין על ידי הבעל כח הנ"ל שהוא בחינת משה:

אות יד

כי המשכן הוא בחינת בית התפלה שנבנה על ידי ריבוי השכנים ועל כן נקרא משכן לשון שכן וכמו שכתוב במקום אחר. וכל זה נמשך על יהי הכח של הבעל כח הנ"ל שמתפלל תפלה בבחינת דין שעל ידי זה נעשין בעלי תשובה וגרים שעל ידי זה נתרבה כבודו יתברך ששם כל נפשו"ת ישראל שמשם נמשך הנבואה בחינת (שבת צ"ב) אין הנבואה שורה אלא על חכם גבור ועשיר וכו'. כי כולם הם בחינת כבוד וכו' כמו שכתוב

שם עיין שם. וכל זה מרומז בהי"ג דברים של המשכן וכליו. כי עיקר עצם המשכן נבנה מהקרשים שהיו עצי שטים שעומדים זה בחינת התפלה בבחינת דין שהוא בחינת מטה עוז שהוא בחינת עץ חזק כארז וזהו בחינת עצי שטים עומדים שעומדם בחוזקם ותוקפם בתוך בית הבליעה של הסטרא אחרא עד שמקיאה הק~ אות בכל פעם כנ"ל. ועל כן היה עשר אמות אורך הקשר כנגד כל בחינת עשר המבואר שם בסוף התורה הנ"ל לענין מלחמת עוג וכו' כמו שכתוב שם משה כמה הוי עשר אמין וכו' כי המשכן לא יכול שום אדם להקימו כי אם משה והעיקר מחמת כובד הקרשים שהיו עשר אמות כמו שאמרו רז"ל ומשם אנו למדים עוצם גבורתו וכחו של משה כמו שאמרו רז"ל היינו כנ"ל. כי הקרשים החזקים והגבורים הם בבחינת תפלה החזקה הנ"ל של הבעל כח שאין מי שיכול לעסוק בה ולהקימה כראוי כי אם משה וכה"ל. וזהו בחינת עצי שטים, לרמז שהם מקתנים בחינת הרוח שטות שהוא בחינת תאוה הנ"ל שנמשך על ידי פגם מחיצות פרוסות של המוחין. אבל התפלה של הבעל כח הנ"ל עומדת בבבית הבליעה של הסטרא אחרא בתוך הרוח שטות עד שמקיאים משם דייקא כל הקדושו"ת וכו'.והו בחינת עצי שטים כלליות ב' העצים שהם בחינת עץ החיים אשר בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע. שעיקר התגברות הנחש הוא על ידי שהסית את האדם לאכול מעץ הדעת שעל ידי זה נפגם הדעת עד שבאים לרוח שטות הנ"ל ונתגרשין מעץ החיים אשר בתוך הגן שהוא בחינת מזונא דנשמתא שמשם כל החיים אבל על ידי הבעל כח הנ"ל שמתפלל תפלה בחינת דין על ידי זה מוכרח הנחש והסטרא אחרא להקיא כל הקדושו"ת וכו' ואזי נכלל עץ הדעת בתוך עץ החיים ומשניהם דייקא נבנה בחינת המשכן וזהו בחינת עצי שטים עומדים וכנ"ל:

אות טו

והיריעות של המשכן שהיו של מיני בגדים תכלת וארגמן, זה בחינת הכבוד שנתרבה על ידי התפלה הנ"ל שהוא בחינת לבושים כי ר' יוחנן קרא למאני' מכבדותא (שבת קי"ג). כי היריעות היו חופין על המשכן כענן בחינת (איוב ל"ח) בשומי ענן לבושו שהוא בחינת ענני כבוד בחינת (שמות ט"ז) כבוד ה' נראה בענן וכו' כמו שכתוב שם. וזה בחינת יריעות עזים שהיו על יריעות המשכן שהיה של תכלת וכו'. כי יריעות עזים גסים יותר. כי הם מרמזים על בחינת הגרים שהם בחינת הקדושו"ת העולות מעמקי הקליפות מעצם חיותם ועל כן הם עשתי עשר יריעות כי הסטרא אחרא היא בבחינת אחד עשר כמובא. כי עיקר יריעות המשכן שהיו של מיני בגדים דקים יקרים שהם תכלת וארגמן זה בחינת בעלי תשובה של שיראל שהם בחינת לבושין דמלכא בחינת בגדי פאר

וכבוד. אבל הגרים שהיו תחלה בבחינת עשו איש שעיר, כשחוזרין אל הקדושה נעשה מהם בחינת ירעות עזים לאהל על המשכן. כי הם מחפין ו מגינים על ישראל ועובדים ומשמשים לישראל כמו שיהיה לעתיד. וזה בחינת (שמות כ"ו) מכסה וכו' עורות אילם מאדמים ומכסה עורות תחשים מלמעלה זה בחינת הגרים הגסים עוד יותר, שנעשה מהם בחינת עורות שהם מגושמים עוד יותר בבחינת כתנות עור. אבל גם הם נעשים מרכבה אל הקדשוה וחופין על המשכן וכנ"ל:

אות טז

וזה בחינת כלי המשכן, מנורה ושולחן ומזבח מקטר קטרת. זה בחינת חכמה וגבורה ועשירות. כי מנורה בדרום זה בחינת חכמה בחינת הרוצה להחכים ידרים. ושולחן בצפון בחינת עשירות כמו שאמרו רז"ל (בבא בתרא כ"ה) הרוצה להעשיר יצפין וסימנך שולחן בצפון ומנורה בדרום. ומזבח מקטר קטרת זה בחינת גבורה כי שם עיקר הגבורה והכח של הצדיקים. כי עיקר גבורתם להכניע הסטרא אחרא שהוא היצר הרע שזהו בחינת קטרת שעל ידי זה מוציאין מהסטרא אחרא כל נצוצות הקדושה בסוד י"א סימני הקטרת ומכניעין סטרא דמותא כמו אהרן שהתגבר כנגד המלאך המות ועכבו כמו שכתוב (במדבר י"ז) ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה. ועל ידי אלו הג' חכמה גבור ועשירות שהם בחינת כבוד על ידי זה נמשך בחינת קבלת התורה שזהו בחינת ארון עם הלוחות שהם כלל התורה שהיו עומדים בבית קדש קדשים. ומשם נמשך כל הגבורה כמו שכתוב ודברתי אתך מעל הכפרת וכו'. ועל ידי זה מתברר המדבר וזוכין לאמונת חידוש העולם. וזה בחינת מה שאמרו רז"ל שציורא דמשכנא היה כציורא דעובדא דבראשית כמבואר בזוהר הקדוש (ת"ז דף י"ב בהקדמות) ועל כן על ידי כל המשכן וכליו שעיקרו היה הארון עם התורה שהיה מצוייר שם כל בריאת מעשה בראשית, על ידי זה נמשך האמונה הקדושה של חידוש העולם שידעו הכל כי השם יתברך ברא הכל השמים והארץ וכל צבאם כמו שהוא מצוייר במשכן בקרסיו וקרשיו וכו' ועל ידי זה זוכין לחידוש העולם של לעתיד שאז יתנהג העולם בחינת נפל~ אות שלא כדרך הטבע. וזהו בחינת (אבות פרק ה') עשרה נסים שהיו בבית המקדש היינוש שם היה מתנהג רק בדרך נסים ונפל~ אות שלא כדרך הטבע כלל. ועל ידי זה מתעורר השיר חדש וכו'. וזהו בחינת כל השירים של לוים שהיו בבית המקדש ובכל יום ויום היו אומרים שיר מיוחד כפי הבריאה של ~ אותו היום שמושך התגלות הבריאה שהוא אמונת חידוש העולם על ידי עבודת הבית המקדש, וכמו כן אמרו שיר שהוא בחינת השיר של לעתיד הנמשך על ידי זה שמשם כל השירים. וזה בחינת הקרנות של

הבהמות שהיו בבית המקדש ובמשכן שבשביל זה היה בנין המשכן והבית המדרש. כי כל הקרבנות של הבהמות הם בחינת בירור המדמה שהוא בחינת בהמיות כמו שכתוב במקום אחר. כי כל עיקר כלל המשכן והבית המקדש היה בשביל בירור המדמה כדי לגלות אמונת חידוש העולם כנ"ל:

אות יז

וזה בחינת כהנים בעבודתם ולוים בדוכנן לשירן ולזמרן וישאל במעמדן. כי ישראל במעדן היו עוסקין בתורה שזהו בחינת המשכת רוח נבואה שעל ידי זה מתברר המדמה וכו'. וזהו בחינת כהנים בעבודתן שהם עבודת הקרבנות שהוא בירור המדמה כנ"ל. וזהו ולוים בדוכנם לשירן בחינת שיר הנ"ל שזוכין על ידי כל הנ"ל כנ"ל. ועל כן היו ישראל במעמדם עוסקים בפרשת בראשית ובפרשת האזינו. כי פרשת בראשית הוא בחינת בהתגלות אמונת חידוש העולם שמתגלה על ידי עסק התורה כנ"ל. כי בפרשת בראשית מבואר כל חידוש העולם שהשם יתברך ברא הכל יש מאין כמו שכתוב בראשית ברא אלקים וכו' ויאמר אלקים יהי אור וכו'. ויאמר אלקים תדשא הארץ וכו'. ובפרשת האזינו חוזר ומזכיר את ישראל את כל פעולות ה' ונפל~ אותיו אשר עשה הכל בשביל ישראל בשבילם ברא העולם וכו' כמו שכתוב שם (דברים ל"ב) האזינו השמים וכו' הצור תמים פעלו וכו' זכור ימות עולם וכו' עד שמסיים בחידוש העולם שלעתיד שהוא בעת תחיית המתים כמו שכתוב שם ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלקים עמדי אני אמית ואחיר וכו' שהוא תחיית המתים בחינת חידוש העולם של לעתיד וכנ"ל:

אות יח

ועל כן כל המשכן וכליו נמשח בשמן המשחה שהוא ריח טוב מאד. כי כל קדושת המשכן וכליו נמשך רק על ידי הצדיק בחינת משה שעוסק בכחו הגדול בכל התקונים הנ"ל עד שממשיך בחינת ריח טוב שהוא בחינת יראה כמו שכתוב שם. ומשם כל קדושת המשכן וכליו ועל כן נמשח בריח הקדוש הנפלא של שמן המשחה. ועל כן שם מקום היראה כמו שכתוב (בראשית כ"ח) מה נורא המקום הזה. כי עיר הריח הטוב הוא היראה כמו שכתוב שם. ועל ידי כל זה זכו שנתכפר להם מעשה העגל ונתהפך לזכיות בבחינת נרדי נתן ריחו הנאמר על זה כמו שאמרו רז"ל (שבת פ"ח) הינו כנ"ל כמו שכתוב שם בתחלת התורה שעל ידי זה זוכין להוכיח בקולו של משה בבחינת נרדי נתן ריחו וכו' עיין שם היטב היטב:

אות יט

ועיקר תיקון המשכן היה בשביל שילך עמם במדבר שפרקוהו והעמידוהו בכל פעם והוא מרמז על החורבן והגלות שכל קיומינו הוא על ידי בחינתתיקוני המשכן הנ"ל

בבחינת (שמות ל"ח) אלה פקודי המשכן משכן. משכן בבנינו משכן בחורבנ' כמו שאמרו רז"ל (בהקדמת התיקונים ובתיקון מ"ח). וכמו שאמרו רז"ל (שמות רבה פרק נ"א) למה נקרא שמו משכן שמתמשכן בעוונותיהם של ישראל היינו שמשה רבינו כשראה עוצם התגברות והתגרות הסטרא אחרא כל כך כל כך, על כן עשה תיקון כזה איך שיהי' יגמור תמיד את שלו עד שתבוא הגאולה שלימה שתהיה על ידו בבחינת מה שהיה הוא שיהיה. היינו שיוכלו ישראל לדעורר בכל פעם בחינת התפלה הנל עד שימשיכו בכחו בכל פעם כל התקונים הנ"ל עד שיעוררו הריח טוב וכו' שהוא בחינת משיח שיבא על ידי זה כמו שכתו שם על פסוק וירא מנוחה כי טוב וכו' עד ויהי למס עובד וכו' עיין שם:

אות כ

ועל כן עמד המשכן על מאה אדנים שהם בחינת מאה ברכות בחינת כלליות התפלה. כי המשכן בחינת בית תפלה כנ"ל:

ר"פ כא) וזה בחינת בגדי כהונה אפד וחשן שהיו י"ב אבנים שחקק עליהם שמות בני ישראל שהם בחינת קיבוץ נפשו"ת ישראל. וזה (שמות כ"ח) ועשית בגדי קדש וכו' לכבוד ולתפארת. כי על ידי זה עיקר הכבוד דקדושה וכנ"ל. וזה (תהלים מ"ה) מור ואהלות קציעות כל בגדותיך בחינת ריח טבו וכו' מן היכלי שן מני שמחוך וכו'. וזה בחינת מעשה המנורה שהאיר הכבוד גם בחשכת לילה. כי עיקר הכבוד בבחינת יום בחינת (ישעיה ס') וכבוד ה' עליך זרח המובא שם וכו'. וזה (שמות כ"ז) ואתה תצוה את בני ישראל לשון צ וותא והתחברות וכו' ויקחו אליך שמן זית זך וכו' להאיר הכבוד על ידי זה. כי בלילה יורדת השכינה לקבץ נדחים וכו'. (וכל זה צריך ביאור הרבה):

אות כב

וזה בחינת (במדבר כ"ד) מה טובו אהליך יעקב מכשנותיך ישראל שנאמר על המשכן ובית המקדש ובית כנסת ובית מדרש של ישראל שהם בחינת מקדש מעט כמו שאמרו רז"ל (מגילה כ"ט). וזהו (שם) כנחלים נטיו כגנות עלי נהר כאהלים נטע ה' כארזים עלי מים כנחלים נטיו, זה בחינת נחל נובע מקור חכמה שמשם עיקר הכח והגבורה של כל הבעלי כח הנ"ל בבחינת (קהלת ז') והחכמה תעוז לחכם מעשרה שליטים. כי עיקר הכח וההתגברות הוא על ידי החכמה שהוא בחינת כח מה כמובא. כי החכמה תחיה ומשם כל הכח והחיות של כל הברואים. ועל כן כנחלים נטיו מרמז על כח התפלה של הבעל כח שנמשך מבחינת נחל נובע מקור חכמה, שחכמתו הוא כנהר שאינו פוסק וכמעין המתגבר. כי הוא נובע תמיד מקור החכמה ומתגבקר בכל פעם בעוצם כחו נגד הסטרא אחרא עד שממשיך כל התקונים הנ"ל, שעל ידי זה גדלים כל הריחות על

ידי הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן. וזה כגנות עלי נהר בחינת נהר שמשקה את הגן כנ"ל שמשם גדלים כל הריחות וזה כאהלים נטע ה' שהם מיני בשמים וריח טוב ונפלא שנמשך על ידי הנהר המשקה את הגן כנ"ל. וזהו כארזים עלי מים בחינת התפלה בבחינת דין שהוא מטה עוז הנ"ל היא קשה כרז כנ"ל. וזהו עלי מים כי על ידי זה נמשכין מימי הדעת בחינת (ישעיה י"א) ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים כמו שכתוב שם שעל ידי זה נמשכין כל התקונים הנ"ל כנ"ל:

אות כג

ועיין בזוהר הקדוש בר"מ בפרשת בשלח על פסוק תביאמו ותטעמו בהר נחלתך מה שמפליג שם בשבח קדושת בית כנסת שהוא בחינת המשכן ובית המקדש כמו שכתוב שם דהא בי כנישתא דלתתא קיימא לקביל בי כנישתא דלעילא בית המקדש דלתתא איהו כגוונא דבית המקדש דלעילא וכו' עיין שם כל זה היטב עד דהא כגוונא דא קלא דשופר וכו' עיין שם. כי עיקר הקיבוץ של בית כנסת ובית מדרש העיקר הוא בראש השנה שאזי תקועין בשופא שמקב נדחים ואובדים שזה עיקר קדושת הבית כנסת ובית מדרש כדי שיתכנסו ויתקבצו לשם כל הרחוקים ויתוספו שכנים רבים אל הקיבוץ הקדוש כדי שיתרבה ויתגדל מאד מאד בית התפלה וכו' וכנ"ל:

הלכות משא ומתן

אות כד

וזה לשון השלחן ערוך אורח חיים סימן קנ"ו. אחר כך ילך לעסקיו וכו', ואל ישתתף עם העובדי כוכבים וכו'. וגם כל זה יתבאר על פי התורה הנ"ל:

כי משא ומתן באמונה גדול מאד כמו שאמרו רז"ל (שבת ל"א) ששואלין את האדם נשאת ונתת באמונה וכו' וכמבואר בדברי אדמו"ר ז"ל כמה פעמים. ומבואר שם שכל המשא ומתן וכל העסקים ומלאכות כלולים בל"ט מלאכות, ול"ט נמלאכות ממשכן גמרינן. על כן צריכין לעסוק במשא ומתן ומלאכות באמונה שלמה עד שיהיו כל המשא ומתן והמלאכות בבחינת מלאכת המשכן (כמו שכתוב בהתורה אני ה' הוא שמי וכו' בסימן י"א ובלקוטי תנינא בהתוררה ואת העורבים בסימן ד' ובשארי מקומות). ולבאר קצת איך זוכין שיהיה כל עסקי המשא ומתן והמלאכות בבחינת מלאכת המשכן שאפילו אנשים פשוטים שאינם יודעים נסתרות יכולים לזכות לזה הוא שיעהש המשא ומתן באמונה שיהיה ההן הן והלאו לאו. ויכוון בכל עשיה ועשיה בובכל היילוך ודיבור שעושה והולך ומדבר בשעת המשא ומתן שכוונתו שירוויח כדי שיעשה מזה צדקה (וכמו שכתוב בהתורה האי מאן דאזיל למנסיב סימן כ"ט). וזה ידוע שעיקר הצדקה הוא כשזוכה ליתן לעניים הגונים באמת עוסקים בתורה ותפלה באמת והעיקר שיזכה

ליתן לצדיקי אמת והנלווים אליהם הם כלולים מכמה נפשו"ת ישראל שאז הוא זוכה להתחבר ולהתקשר להקיבוץ הקדוש של הרבה נפשו"ת ישראל שהם עיקר קיום המשכן ובית המקדש שהם בחינת בית כנסת ובית מדרש שמתקיימין על ידי אלו הנפשו"ת שמתקבצין ועוסקין שם בתורה ותפלה. כי כבר מבואר לעיל ובהלכות קריאת התורה שעיקר שלימות האדם הוא כשזוכה להיות שכן טוב להקיבוץ הקדוש וכו' שזה עיקר בחינת בנין המשכן שהם בחינת בית כנסת ובית מדרש. ועיקר ההתקשרות והחיבור אליהם הוא על ידי ממון וצדקה כשזוכה ליתן להם להיות בכל תומכי אורייתא. וכמו שרואין שמשתדלין ביותר להחיזק בעלי הישיבות שהם הרבנים והתלמידים והחברים ההגונים הלומדים בישיבה. כי על ידי הממון של הצדקה שמחזיק ~ אותם הוא נכלל בהם וכמו שאמרו רז"ל (ילקוט שמעוני קכ"ט) על פסוק שמח זבולון בצאתך וישכר באהליך. וגם בהמשא ומתן בעצמו צריך לכווין שעל ידי המשא ומתן שנושא ונותן ועוסק עם חבירו על ידי זה יתחבר עמהם יחד שימשיכו זה את זה להיות שכנים טובים אל הקיבוץ הקדוש שעוסקים בתרוה ותפלה באמת. כי חוץ מזה הכל הבל ומה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש (קהלת א') ופירש רש"י חוץ התורה שנקרא שמש אין יתרון לאדם בכל עמלו וכו', כידוע לכל מי שמשים לב להסתכל על אחריתו. כי כל העסקים והמלאכות והמשא ומתן שכלולים בל"ט מלאכות כולם בשביל לבר ניצוצות הקדושים כידוע ועיקר הבירור על ידי שזוכה את השם יבתרך בשעת המשא ומתן כמו שכתוב (דברים ח') וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשו"ת חיל. ועל כן צריכין לעסוק במשא ומתן עם ישראל דייקא כמו שכתוב (ויקרא כ"ה) כי תמכרו ממכר לעמיתך מכור או קנה מיד עמיתך תקנה כמו שדרשו רז"ל ומובא בפירוש רש"י. ועלכ ן ראוי להשתדל בכל מה דאפשר כשהולך בדרך או עוסק במשא ומתן בביתו שיתחבר עם כשרים והגונים ויהיה רגיל בכל פעם לדבר עמהם בדברי תורה ויראת שמים באופן שיזכיר את חבירו או חבירו יזכיר ~ אותו בכל יום מהתכלית האחרון וכמו שכתוב בזוהר הקדוש שאסור ליילך בדרך כי אם כשיש עמדו אחד שיעסוק עמו בדברי תורה. ואפילו אם אינו מוצא חברים כאלו בעת המשא ומתן, על כל פנים צריך הוא ליזהר במחשבתו שלא ישכח בהשם יתברך בשעת המשא ומתן ויהיה משתוקק תמיד ברצון חזק להמשיכל את עצמו ואת חביריו העוסקים עמו להשם יתברך ותורתו. כי זה כל כוונת השם יתברך שמסבב עסקי המשא ומתן והמלאכות בעולם שהכל בשביל ברורים כנ"ל. ועיקר שעל ידי המשא ומתן שעוסקים מתחברים בני אדם זה עם שזה עד שסוף כל סוף יתגבר האמת שבלב כל אחד מישראל וימשיך אחד את חבירו עד שישובו

כולם להשם יתברך ותורתו והעיקר שיתחברו יחד ויתקבצו אל הקיבוץ הקדוש שיתרבה בשכנים רבים עד אין חקר כנ"ל שזהו בחינת בנין המשכן כנ"ל. נמצא מי שעוסק במשא ומתן בכוונה זאת בודאי הוא עוסק אז במלאכות המשכן. כי כל זה הוא בחינת מעשה המשכן וקיומו וכנ"ל:

אות כה

וזה בחינת (שמות ל"ה) ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשו"ת ~ אותם ואז צוום על מלאכת המשכן ודרשו רז"ל (שבת ע') מפסוק זה ל"ט מלאכות. ועל כן הקדים לומר ויקהל משה כי עיקר בנין המשכן היה בשביל הקהלת והקיבוץ והכניסה כדי שיקהלו ויתקבצו כל ישראל שם כדי שיתרבה בית התפלה בריבוי עצום וכו' כנ"ל. ועל כן אז רמז להם ל"ט מלאכות בפסוק אלה הדברים שכל יום במשכן להורות את בני שיראל שיעשו כל ל"ט מלאכות שהם כלל כל העסקים והמשא ומתן בבחינת מלאכות המשכן. כי עיקר התיקון שיהיה המשא ומתן והעסקים בבחינת מלכות המשכן הוא על ידי בחינת ויקהל משה שהוא מה שהצדיק האמת בחינת משה עוסק להקהל ולקבץ כל נפשו"ת שיראל שזה עיקר בנין המשכן כנ"ל שצריך כל אחד לכווין דעתו בשת המשא ומתן והעסקים שיזכה על ידי זה לתקבץ ולהתחבר עמהם על ידי הצדקה שיתן להם וכו'וכנ"ל:

אות כו

ועל כן אסור להשתתף עם העובדי כוכבים כדי שלא יתקשר ויתחבר עם העובדי כוכבים שכפי ההתקשרות וההתחברות עמו כמו כן הוא מתרחק מהקשר והקיבוץ של נפשו"ת שיראל. כי העובדי כוכבים הם בהיפך מקדושת קיבוץ ישראל כי עיקר קיבוץ נפשו"ת ישראל הוא בשביל להמשיך בחינת רוח נבואה בחינת קבלת התורה שנמשך מנפשו"ת ישראל כמו שכתוב שם שעל ידי זה זוכין לאמונת חידוש העולם שכל זה נעשה על ידי צדיקי אמת כמו שכתוב שם. אבל העובדי כוכבים בהם נאחז ביותר זוהמת הנחש שהם המנחשים והקוסמים בחינת נביאי השקר ועל כן הם רחוקים מקבלת התורה ועל כן אין האמונה ברורה אצלם ויש להם אמונות כוזביות. על כן צריך איש הישראלי להתרחק מהם ולבלי להשתתף עמהם כדי שלא יתקשר עמהם שלא יתרחק מהקיבוץ הקדוש וכנ"ל:

אות כז

וזה שאמרו רז"ל ומובא בשלחן ערוך שאסוק להשתתף עם העובדי כוכבים משום ושם אלהים אחרים לא תזכירו לא ישמע על פיך שמא יתחייב לו שבועה וכו'. כי עיקר התגלות האמונה הקדושה בעולם הוא על ידי הדיבור פה כמו שכתוב (תהלים פ"ט)

אודיע אמונתך בפי כמו שכתב אדמו"ר ז"ל האמונה תולה בפה של אדם וכו'. וזה בחינת מה שכתוב שם בתורה הנ"ל על פי בכסא ליום חגינו, שכל התארים והשבחים שאנו מתארין ומשבחין ~ אותו הם כפי בירור המדמה שעל ידי זה מתברר האמונה וכו'. כי עיקר התגלות האמונה הקדושה הוא על ידי התארים והשבחים שישראל עוסקים בכל יום לשבח ולהלל ~ אותו יתברך בפיהם. אבל את זה לעומת זה כי יש פה דובר תהפוכות שהם דברי פיהם של המאמינים באמונות כוזביות אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקר. וצריך איש הישראלי שלא ליתן להם יניקה כי כל כחם כשחותרים לינק מקדושת ישראל כיודע. ועל כן כשאיש הישראלי גורם ח"ו שנשמע שם אלהים אחרים אפילו מעובדי כוכבים על ידו הוא גם גדול מאד. ועל כןאסור להשתף עם עובדי כוכבים שלא יעבור על לא ישמע על פיך כנ"ל. כי איש הישראלי צריך להשתדל תמיד להגדיל שם ה' בכל מה שיכול שזה כל עבודת האדם בזה העולם שבשביל זה בא לעולם כדי להגדיל שמו יתברך כידוע. ועל כן העיקר להתחבר ולהתקשר להקיבוץ הקדוש של ישראל שעוסקים תמיד להודות ולהלל לשמו הגדול וכל מה שמתרבים יותר נתגדל ונתקדש שמו יתברך יותר ויותר בבחינת (משלי י"ד) ברב עם הדרת מלך. כי שמו יתברך משותף בשמינו. וכל אחד מישראל מושרשת נפשו בשמו הגדול יתברך על כן כל מה שמתרבים נפשו"ת ישראל יותר שמתקבצים ומגדלים שמו יתברך נתגדל ונתקדש שמו יתברך יותר ויותר. אבל להיפך כשמשתתף ומתחבר עם העובדי כוכבים אשר פיהם דבר שוא כי מזכירים שם אלהים אחרים ואמונות כוזביות הוא גורם ח"ו להתרחק מהקיבוץ הקדוש כפי התחברותו עמהם על כן אסור להשתתף עמהם וכנ"ל:

אות כח

ועל כן הקדים להזהיר על שמירת שבת קודם מלאכת המשכ כמו שכתוב בפרשת ויקהל הנ"ל ובשארי מקומות. כי שבת שמא דקודשא בריך הוא. כי עיקר מעשה המשכן שהוא להגדיל הקיבוץ הקדוש של נפשו"ת שיראל הוא בשביל להגדיל שם ה' שהוא בחינת שבת שהוא שמא דקודשא בריך הוא. כי עיקר האמונה הוא אמונת חידוש העולם כמו שכתוב שם. שזהו בחינת שבת שמורה על חידוש העולם שברא את העולם בששת ימי המעשה ושבת בשבת. ועל כן עיקר קדושת כל הל"ט מלאכות של ימי החול שהם כלל כל העסקים והמשא ומתן עיקר קדושתם על ידי שבת על ידי שממשיכין קדושת שבת לששת ימי החול היינו על ידי אמונת חידוש העולם שזוכין על ידי שבת כנ"ל. שעל ידי זה עיקר הבירור והתיקון של כל הל"ט מלכות של ששת ימי החול שמאמינים שכל המלאכות שעושין בכל הדברים שבעולם כולם ברא השם יתברך יש מאין המוחלט

בששת ימי המעשה שבהם עשה ה' כל מלאכתו ושבת בשבת כמו שכתוב (בראשית ב') ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וכו'. ועל ידי זה עיקר התיקון של כל המלאכות והעסקים והמשא ומתן שעושין בימי חול שיהיה בבחינת מלאכת המשכן שנזכר לעיל. על כן הקדים שבת למלאכת המשכן וכנ"ל:

מפתחות ומראה מקומות על פי סדר הפרשיות מכל פסוקי חמשה חומשי תורה המובאים בספר לקוטי הלכות:

(בראשית) בראשית ברא אלקים. בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין ראה וכו' בהלכות תפילין הלכה ה' אותא' כ"ז. בראשית ברא אלהים סופי תיבות אמת בהלכות תפילין הנ"ל אותמ"א. אנשי המעמד היו קורין בכל יום בפרשת בראשית ובפרשת האזינו. בהלכות השכמת הבקר הלכה א' אותח'. בראשית ברא וכו' וכל הפרשה עד יום אחד הלכות תפילין הלכה ז' אותד'. והארץ היתה תהו ובהו וכו' ורוח אלהים דא רוחו של משיח וכו' בהלכות השכמת הבקר הלכה א' אותח'. ויבדל אלהים בין האור ובין החשך וכו'. הלכות ברכת השחר הלכה ג' אותי"א. ויהי ערב וכו' יום אחד. וכן ביום ב' כתיב ויהי ערב וכו'. בהלכות ציצית הלכה ג' אותט"ו. כי טוב הנאמר בכל מעשה בראשית הלכות השכמת הבקר הלכה א'. יקוו המים וכו' הלכות תפילין הלכה ו' אותמ"א. שני המאורות הגדולים וכו' מיעוט הירח ותיקונה הלכות ציצית הלכה ג' מ~אות י"ז ואילך. אלה תולדות וכו' בהבראם באברהם. הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ב' אותה', ובהלכות תפלה הלכה ד' אותה'. כל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו הלכות תפילין הלכה ה' אותל"ז. ובהלכות ברכת השחר הלכה ג' אותכ"ב. בריאת אדם וחוה וחטאם וגזירות המיתה וכו' ותשובתם ותקונם הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ג' אותה'. ובהלכות ציצית הלכה ג' אותי"ג, והלכה ה' אותי'. והלכות תפילין הלכה ה' אותי"ח, ל"ו. והלכות תפילין הלכה ו' אותד'. ו'. י"ג כ"ב. והלכות ברכת השחר הלכה ג' אותב'. ועפר תאכל וכו'. הלכות תפילין הלכה ה' אותמם. כתנות עור בקדמייתא כתנות אור וכו'. בהלכות תפילין הלכה ז' אותה'. כל ענין קין והבל. בהלכות ציצית הלכה ג', והלכה ד':

אות נח

ענין נח ששתה מן היין וכו'. ויקח שם ויפת את השמלה וכו'. הלכות ציצית הלכה ה' אותי"א וכו'. ארו כנען עבד עבדים וכו'. בהלכות ברכת השחר הלכה ג' אותי"ב וי"ח. ענין אברהם שיצא מתרח וענין נמרוד שחלק עליו. בהלכות ברכת השחר הלכה ג' אותד' ח' וכו' לך לך) לך לך נפיל אפים הלכה ו' אותח'. לך לך מארצך וכו' אל הארץ וכו'

נסמך לפרשת וימת תרח בחרן בהלכות תפילי הלכה ה' אותי"ד. ענין לקיחת שרה לבית פרעה ולבית אבימלך בהלכות ציצית הלכה ד' אותכ"ד והלכות תפילין הלכה ה' אותכ"ז. ויחלק עליהם לילה וכו'. בהלכות נטילת ידים שחרית הלכה ב' אותד'. ויוצא ~ אותו החוצה וכו' בהלכות הנ"ל אותי"ב. ותרדמה נפלה על אברם וכו' בהלכות הנ"ל. ענין אברהם שלקח את הגר וענין יצחק וישמעאל בהלכות ברכת השחר הלכה ג' אותג'. אני אל שדי. שיש די באלקותי לכל בריה. בהלכות תפילין הלכה ו' אותח'. ולא יקרא עוד וכו' והיה שמך אברהם. הא דאברהם בהלכות תפילין הלכה ז' אותח':

וירא) ענין מעשה של בנות לוט שמשם נשתלשל לידת דוד ומשיח בהלכות ברכת השחר הלכה ג' אותד'. הנה נתתי אלף כסף לאחיך הנה הוא לך כסות עינים בהלכות ציצית הלכה ה' אותכ"ד. ותרא שרה את וכו' מצחק וכו' כי לא יירש וכו'. בהלכות ברכת השחר הלכה ג' אותג'. עקידת יצחק בהלכות תפלה הלכה ה' אותב':

חיי שרה) ויהיו חיי שרה מאה שנה כו' הלכות תפילין הלכה ה' אותל"ח. קרית ארבע מערת המכפילה הלכות הנ"ל אותל"ט. ואברהם זקן בא בימים הלכה הנ"ל אותמם:

תולדות) שני גוים בבטנך. וענין יעקב ועשו בהלכות ברכת השחר הלכה ג' אותג'. יעקב לקח הבכורה מעשו בהלכות תפילין הלכה ד' אותב', ובהלכה ה' אותל' ולהלכות ברכת השחר הלכה ג' אותח'. כל הפרשה של ויהי כי זקן יצחק וכו' וענין המטעמים כו' והברכות שקבל יעקב וכו' הלכות ציצית הלכה ח' ט' וכו' הלכות ברכת השחר הלכה ג' הלכה ד'. יעקב ברח מעשו אל לבן הלכות ברכת השחר הלכה ג' ובענין קדיש:

ויצא) ויפגע במקום שקפצה לו הארץ ויקח מאבני וכו' הלכות ציצית הלכה ג' ח'. ופרצת ימה וקדמה וכו' בהלכות הנ"ל י"ח. ועיני לאה רכות הלכות תפילין הלכה ב' אותט'. ענין יעקב עם לבן ומביתו הוצי לאה ורחל וכו' בהלכות ברכת השחר הלכה ג' אותל"א. הלכות תפלה הלכה דף אותי"ז. יעקב וכל האבות היו רועי צאן הלכות ברכת השחר הלכה ג' אותל' ל"א. כי ראה ה' בעניי. כי שמע ה' כי שנואה אנכי וכל בחינת הי"ב שבטים הלכות תפלה הלכה ה'. הפעם אודה את ה' הלכות ברכת השחר הלכה ה' אותכ"ד. נפתולי אלהים נפתלתי בהלכות תפילין הלכה ה' אותמ"ג. אסף אלהי את חרפתי. יוסף ה' לי בן אחר בהלכות השכמת הבקר הלכה ד' אותי"ז. ובהלכות נטילת ידים שחרית הלכות ד' אותז'. ויגנוב יעקב את לב לבן הארמי הלכות תפילין הלכה ו' אותל"ב. עד הגל הזה שם אותהנ"ל:

וישלח) עם לבן גרתי הלכות ברכת השחר הלכה ג'. ובענין קדיש מעבר יבק וכו'. ויעבר את אשר לו הלכות תפילין הלכה ה' אותי"א. מ"א. ח' מלכי אדום לפני מלך מלך לבני ישראל בהלכות ברכת השחר הלכה ג' אותמ"ב:

וישב) וישב יעקב וכו' והפסוקים הסמוכים וענין מחלוקת השבטים על יוסף הלכות השכמת הבקר הלכה ד' אותט"ז, והלכות ברכת השחר הלכה ג' אותי"ז. ענין יהודה ותמר שמשם נמשך דוד משיח הלכות ברכת השחר הלכה ג' אותד'. ויבא יוסף הביתה לעשו"ת מלאכתו הלכות תפילין הלכה ו', ל"ג:

מקץ) חלום פרעה ופתרונו על ידי יוסף הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ד' אותז':

ויגש) ויבך על צואריו וכו' שהיה קורא את שמע הלכות קריאת שמע הלכוכה ד', ט"ו. רועי צאן עבדיך וכו'. וכן יעקב היה רואה צאן הלכות תפלה הלכה ד', י"ז:

ויחי) וישתחו ישראל על ראש המטה שהיתה מטתו שלימה הלכות תפלה הלכה ה' אותב'. האלהים אשר התכלו אבותי לפניו בהלכות תפילין הלכה ה' אותכ"ז. ויקרא יעקב לבניו וכו' הלכות קריאת שמע הלכה ד' אותט"ז, הלכה ו' אותכ"ו. לישועתך קויתי ה', גד גדוד וכו' הלכות תפלה הלכה ה' אותג'. נפתלי אילה שלוחה וכו', שם. בן פורת יוסף וכו' הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ד' אותז'. מאשר שמנה לחמו והוא ראשי תיבות שלום. השם גבולך שלום חלב חטים וכו'. בחינת שמנה לחמו כמבואר בדבריו ז"ל שכפי השלום כן הפרנסה:

שמות) ויהי כי יראו המילדות וכו' ויעש להם בתים הלכות תפילין הלכה ה' אותל"ו. והנה נער בוכה שם, משה שין מ"ה, שם. וירא מלאך ה' אליו בלבת אש וכל הפרשה בהלכות ציצית המחובר להלכות נטילת ידים שחרית הלכה ד'. אהי אשר אהיה הלכות תפילין הלכה ה' אותכ"ו. זה שמי לעולם הלכות תפילין הלכה ז', הלכות ברכת השחר הלכה ג' אותכ"ג. וזה זכרי לדר דר הלכות תפילין הלכה ה', ל"א, ל"ז. שלח נא ביד תשלח הלכות ברכת השחר הלכה ' אותיוד. הלא אהרן אחיך וכו' וראך ושמח בלבו הלכות תילין הלכה ו', ט'. בני בכורי ישראל הלכות תפילין הלכה ה', ל'. הלכות ברכת השחר הלכה ג', י"ח. תכבד העבודה וכו' ואל ישעו בדברי שקר ומאז וכו' הלכות תפילין הלכה ה' אותכ"ט:

וארא) ולא שמעו אל משה מקוצר רוח הלכות תפילין הלכה ה' אותי"ב. ולמען תספר שמי בכל הארץ הלכות ברכת השחר הלכה ג', ל"ז. והפשתה והשעורה נכתה וכו' הלכות ציצית הלכה ג', כ"ה:

בא וישאלו כלי כסף וכו' הלכות ברכת השחר הלכה ה' אותי"ד. כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים ומת כל בכור וכו', ומעלת קימת חצות הלכות השכמת הבקר הלכה א', כ"ז. והלכה ו', י"ב. אל תאכלו כי אם צלי אש הלכות תפילה הלכה ד' אותי"ז. וגם ערב רב וכו' בהלכות קריאת שמע שנכללת בהלכות ברכת השחר הלכה ה' אותכ"ז. וגם צדה לא עשו להם הלכות ברכ השחר הלכה ה' אתו י"ב. בבית אחד יאכל בהלכות תפילין הלכה ו', ט"ו. והיה כי יאמרו אליכם בניכם וכו' שאלת הד' בנים הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ב' אותי"ד. ל~ אות על ידכה יד כהה הלכות לבישת בגדים המחובר להלכות השכמת הבקר הלכה ד'. תפילין ולזכרון בין עיניך הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ד הלכות תפילין הלכה ה:

אות צו

בשלח) ויקח משה את עצמות יוסף עמו הלכות ברכת השחר הלכה ה' אותי"ג וכו'. המבלי אין קברים במצרים, וכן שאר הנסיונות שנסו את השם יתברך הלכות תפילין הלכה ו' אותל"א. רדיפת פרעה אחרי ישראל אחרי שיצאו משם וקריעת ים סוף הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ד' אותג'. הלכות תפילין הלכה ה', מ"א. וירא ישראל את היד הגדולה וכו' ויאמינו בה' ובמשה עבדו הלכות תפילין הלכה ה', ל"ה. שר לא נאמר וכו' הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ב', י"ז.מקדש ה' כוננו ידיך הלכות תפלה הלכה ד', כ"א. פרשת המן הנני ממטיר לכם לחם וכו' הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ב', ט"ו. כי לא ידעו מה הוא הלכות תפילין הלכה ה', ל"ו. היש בה' בקרבנו אם אין ויבא עמלק הלכות תפילין הלכה ה', ל', וכו'. והיה כאשר ירים משה ידו וכו' הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ב', י"ב. כי יד על כס י"ק הלכות ברכת השחר הלכה ג', מ"א. מלחמה לה' בעמלק מדר דר הלכות תפילין הלכה ה', ל"א. הלכה ז' אותז':

יתרו) קבלת התורה אחר יציאת מצרים הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ד', ד', ד' י"ד. ואשא אתכם על כנפי נשרים דא כנפי מצוה הלכות ציצית הלכה י' ט'. שת ימים תעבוד ועשית וכו' וביום השביעי שבת הלכות ברכת השחר הלכה ג', מם:

משפטים) כי היא כסותה לבדה דא ציצית הלכות ציצית הלכה ג', הלכה ד'. היא שמלתו לעורו דא תפילין הלכות תפילין הלכה ד', ל"ו:

תרומה) מלאכת המשכן הלכות השכמת הבקר הלכה א'. ועשו לי מקדש הלכה ז', י"ג. ארון העדות הלכות ברכת השחר הלכה ג', ט"ו:

תצוה) אשחר מצות עשיית המשכן נסמך מיד מצות הדלקת נרות המנורה וכן בפרשת בהעלותך הלכות ברכת השחר הלכה ה', כ"א. חשן משפט אורים ותומים הלכות תפילין הלכה ו' אותט':

כי תשא) כי תשא את ראש. ענין שקלים בהלכות השכמת הבקר הלכה א' אותד', הלכות ציצית הלכה ז' אותח', הלכות תפילין הלכה ו', כ"ה. קטרת הלכות השכמת הבקר הלכה א', הלכות קריאת שמע הלכה ב', הלכה ד' אותי"ד, הלכות תפלה הלכה ד' אותט"ז. ענין י"ג מדות של רחמים, ואם אין מחני נא, וענין שבירת הלוחות הלכות נפילת אפים הלכה ו' אותו' ז'. ואם אין מחני נא, ומשה יקח את האהל וכו' אני בכעס ואתה בכעס מי יקרבם הלכות השכמת הבקר הלכה ד'. אותי"א בהלכות חנוה המחובר שם. ונפלינו אני ועמך הלכות תפילין הלכה ה' אותכ"א. אני אעביר כל טובי וכו' י"ג מדות של רחמם הלכות השכמת הבקר הלכה א', הלכות ציצית הלכה ג' אותי"ט, הלכה ה' אותח', הלכות תפילין הלכות ה' אותו'. הנה מקום אתי הלכות ציצית הלכה ג', כ'. וראית את אחורי זה קשר של תפילין הלכות תפילין הלכה ה' אותכ"א. כי קרן עור פניו הלכות תפילין הלכה ה' אותל"ו:

ויקרא) קרבנות הלכות השכמת הבקר הלכה א', הלכות ציצית הלכה ג' אותי"ג, הלכה ה' אותי"ד, הלכות ברכת השחר הלכה ג' אותכ"ז, הלכה ה' אותט"ו, הלכות קריאת שמע הלכה ד' אותי"ד, הלכות תפלה הלכה דף אותט"ו:

צו את אהרן וכו' ביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון כיס הלכות תפלה הלכה ד' אותט"ו. תודה באה מחמץ ומצה וענין הד' צריכין להודות שהם מביאין קרבן תודה בהלכות ברכת השחר הלכה ה' אותט"ו:

שמיני) פגם נדב ואביהוא בהלכות ציצית הלכה ו' שנכללת בהלכות נטילת ידים שחרית הלכה ד':

תזריע) וביום השמיני ימול בשר וכו' מצות חיתוך ופריעה הלכות תפילין הלכה ז' אותז':

מצורע) ורחץ את בשרו במים וטהר בהלכות ברכת השחר הלכה ה' אותמ"א:

אחרי) ענין הגורל של יום כפור, וכל אדם לא יהיה באהל מועד הלכות תפילין הלכה ו' אותכ"ג, ל"ז. נפילת אפים הלכה ו' אותד' הלכות קריאת שמע הלכה דף, י"ג. התענית של יום כפור הלכות תפילין הלכה ו', ל':

קדושים) לא תאכלו על הדם הלכות תפלה הלכה ג' אותו':

אמור) שבת ויום טוב לאו זמן תפילין הלכות תפילין הלכה ב' אותו'. הלכה ו' אותד':

שבת) הלכות ציצית הלכה ג' אותי"ח, הלכה ה' ט"ו. הלכות ברכת השחר הלכה ג' אותמם:
פסח) הלכות נטילת ידיספ שחרית הלכה ב', הלכה ה', הלכות תפילין הלכה ו' אותל"א.
ספירת העומר והנפתו הלכות ציצית הלכה ג' אותי"א וכו' הלכות תפילין הלכה ו' אותל"ג, ל"ח:
שבועות) הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ב', הלכות ברכת השחר הלכה ג'. ובענין קדיש אותי"א הלכות קריאת שמע הלכה ה'. חמץ תאפנה הלכות ברכת השחר הלכה ה', ט"ז:
ראש השנה ומצות שופר) הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ג' הלכות תפילין הלכה ה':
יום טוב בכלל) הלכות ציצית הלכה ה' אותט"ו, הלכות ברכת השחר הלכה ג', בענין קדיש:
בהר) כי לי בני ישראל עבדים הלכות ברכת השחר הלכה ד' מ"ד:
במדבר) דגלים הלכות קריאת שמע הלכה ה' אותו':
נשא) ברכת כהנים הלכות ברכת השחר הלכה ד' אותכ"ה, הלכות תפלה הלכה ג', הלכות נשיאת כפים הנכללת בהלכות ברכת השחר הלכה ה':
בהעלותך) בהעלותך את הנרות וכו' בהלכות קריאת שמע הלכה ו' מחובר להלכות ברכת השחר הלכה ה' אותמ"ד. מעשה המנורה וכו' מקשה הוא שם מ"ה. והאיש משה עניו מאד הלכות תפילין הלכה ה' ~ אותל"ו. בחלום אדבר בו הלכות ציצית הלכה ה' אותי"א, הלכות קריאת שמע הלכה ה', ח':
שלח לך) פרשת ציצית בהלכות ציצית. ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם הלכות תפילין הלה ה' אותל"ד.הסמיכות של כל הסדר שלח לך הלכות ציצית הלכה ה' בסוף:
קרח) ענין קרח וכל הפרשה הלכות תפילין הלכה ו', כ' וכו'. הלכות ציצית הלכה ז' אותז'. מצות תרומה ומעשר הלכות קריאת שמע הלכה ג' אותז'. ופדויו מבן חדש הלכות תפילין הלכה ה' אותכ':
חוקת) ענין פרה אדומה בהלכות השכמת הבקר הלכה א' אותי"ב:
בלק) ענין מעשה בלעם וכו' הלכות תפלה הלכה ו' הנכללת בהלכות ברכת השחר הלכה ה' אותע"ב, ע"ג. הן עם לבדד ישכון מי מנה עפר יעקב שם אותפ"ז. מן ארם ינחני בלק, בענין קדיש, הנה ברך לקחתי הלכות קריאת שמע הלכה ד' אותו'. ראשית גוים עמלק וכו' הלכות תפילין הלכה ה', ל'. הלכות ברכת השחר הלכה ג' בענין קדיש:

פינחס) ענין פינחס שקנא קנאת ה' צב~ אות הלכות תפלה הלכה ו' שנכללת בהלכות ברכת השחר הלכה ה' אותפ"ח וכו'. פינחס זה אאליהו שעל ידו בא תחיית המתים הלכות תפילין הלכה ו', יוד. פרשת התמיד שני כבשים בכל יום הלכות ברכת השחר הלכה ג' אותכ"ז, הלכות תפלה הלכה ד', ט"ו:

ואתחנן) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום הלכות תפילין הלכה ה', כ"ה. כה' אלקינו בכל קראנו אליו ולא למדותיו הלכות ברכת השחר הלכה ג', ל"ד. והודעתם לבניך ולבני בניך הלכות תפילין הלכה ז', ו'. וידעת היום והשבות אל לבבך הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ג', י"ג. הלכות תפילין הלכה ו', ט"ו. קריאת שמע וברכותיה בהלכות השכמת הבקר הלכה א', הלכות ברכת השחר הלכה ג', בענין קדיש. הלכות ברכת השחר הלכה ה' אותכ"ח, כ"ט. הלכות קריאת שמע הלכה ד' בסוף. ואהבת וכ' בכל לבבך בשני יצריך הלכות ברכת השחר הלכה ג', י"ח. אשר אנכי מצוך היום בכל יום יהיו בעיניך כחדשים הלכות תפילין הלכה ה' אותה'. כי אתם המעט וכו' שאתם ממעיטין עצמיכם הלכות תפילין הלכה ו' אותב' כ"ה: עקב) מצות ברכת המזון ואכלת ושבעת וברכת וכו' על הארץ וכו' הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ב' ט"ו, הלכות ציצית הלכה ה'. פן תאכל ושבעת וכו' ורם לבבך ושכחת וכו' וזכרת וכו' הלכות נטילת ידים הנ"ל אותט"ו, הלכות תפילין הלכה ו', י"ב. הלכות תפלה הלכה ג' אותא', ו'. ארבעים יום לחם לא אכלתי וכו' הלכות תפילין הלכה ו' אותי"ב. ושני לוחות הברית על שתי ידי הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ג' אותג'. מעלת ארץ ישראל תמיד עיני ה' אלקיך בה, הלכות תפילין הלכה ה'. למען ירבו ימיכם וכו' לתת להם, מכאן לתחיית המתים מן התורה, הלכות תפילין הלכה ו':

ראה) בנים אתם לה' וכו', הלכות ברכת השחר הלכה ג' אותמ"ה. כי יהיה בך אביון וכו' פתח תפתח וכו' מצות צדקה, הלכות תפילין הלכה ו' אותכ"ה וכו'. בענין קדיש הלכות תפילין הלכה ו' י"ג:

שופטים) כי יפלא ממך וכו' בין דם לדם וכו'. וקמת ועלית אל המקום וכו'. לא תסור מן הדבר וכו'. הלכות ציצית הלכה ג' י"ב. לא תלבש שעטנז צמר ופשתים וכו' גדילים תעשה לך, הלכות ציצית. ענין פרשת זכור הלכות השכמת הבקר הלכה א' י"ב. הלכות ציצית הלכה ז' אותיוד:

כי תבא) וידוי ביכורים ארמי אובד אבי הלכות תפילין הלכה ו' אותל"ז הלכות ברכת השחר הלכה ה' בענין קדיש. היום הזה נהיית לעם. בכל יום יהיו בעינך כאלו היום

נכנסת עמו בברית. הלכות תפילין הלכה ה' אותה'. וראו כל עמי הארץ וכו' ויראו ממך אלו תפילין וכו' הלכות תפילין הנ"ל אותל"ו:
נצבים) בן מאה ועשרים שנה אנכי היום לא אוכל עוד וכו'. מלמד שנסתמו וכו' הלכות תפילין הלכה ה' אותל"ו:
וילך) ואנכי הסתר אסתיר ועתה כתבו לכם וכו'. וענתה השירה וכו'. הלכות השכמת הבקר הלכה א' אותח':
האזינו) שירת האזינו, כי חלק ה' עמו ימצאהו בארץ מדבר וכו' הלכות השכמת הבקר הלכה א' אותח':
וזאת הברכה) שמע ה' קול יהודה. הלכות תפלה הלה ה' אותג'. לא כהתה עינו ולא ס ליחה הלכות תפילין הלכה ה' ל"ו. ולא ידע איש את קבורתו וכו' בחינת למעלה מן המקום הלכות ציצית הלכה ג' אותח':
מפתחות לימים טוביסובהם נכל חנוכה ופוריסוד' פרשיות:
הלכות פסח וספירה ושבועות) בהלכות נטילת ידים שחרית הלכה ב' ובהלכות ד' מהנ"ל. הלכות תפילין הלכה ה אותי"ג הלכות ברכת השחר הלכה ו אותיוד:
אות א הלכות ראש השנה) הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ג'. הלכות תפילין הלכה ה' אותכ"ג:
הלכות יום כפור) רובם ככולם נכללים בהלכות ראש השנה המובאים בהלכות הנ"ל. ובהלכות ציצית הלכה ב' הלכה ג' והלכה ה':
הלכות סוכות) גם ד' מינם, נכלל בהלכות ראש השנה הנ"ל והלכות ציצית הלכה ג' אותכ"ב:
הלכות חנוכה) הלכות השכמת הבקר הלכה ד'. הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ד'. הלכות ברכת השחר הלכה ג':
הלכות פורים) הלכות ציצית הלכה ה' אותכ" כ"ו הלכות תפילין הלכה ו', והלכה ז':
מפתחות וראשי פרקים(מהתנצלותו של הר' נחמן טולטשינר זצ"להמביא לבית הדין הוצאה ראשונה:)(אמר המעתיק מפתחות וראשי פרקים מכל הלכה ומכל אותשבכל הלכה היה על האורח חיים והיורה דעה אך נאבדו מאתנו בעת רעד הסתלקותו _ ולא נשאר כי אם זה המעט אשר העתקתי כאן. וקיימתי אל תמנא טוב בעליו כי כמה שנמצא אתי טוב אדמו"ר מוהרנ"ת זצוק"ל חובה עלי להוציאו לאור. כי כל דיבור ודיבור הנמצא מכתביו הנ"ל. הן מפתחות וראשי פרקים וכו. כולם משיבין את הנפש בשבעה משיבי

טעם, ומלמד לאדם דעת ועצות להתקרב להשם יתברך מכל מקום אשר נתעה בעוונותינו הרבים ולהנטותו לתחיה לנצח נצחים אמן כן יהי רצון):

הלכות השכמת הבקר הלכה א') על פי התורה אזמרה וכו'. ה' מה רבו צרי (תהלים ג'). התחזקות. הקיצותי ועודי עמך. עורה כבודי עורה וכו'. שחורה אני ונאוה וכו', ומה שאמרו רז"ל על זה שחורה אני במעשה העגל ונאוה אני במעשה המשכן וכו'. למה ה' יחרה אפך בעמך, וינחם ה' וכו'. אני אעביר כל טובי וכו' י"ג מדות של רחמים. ותרא ~ אותו כי טוב הוא. מלאכת המשכן, ישראל אשר בך אתפאר, בקר דאברהם, אברהם מגייר גרים, שויתי אדני לנגדי תמיד וכו' אם אמרתי מטה רגלי וכו' אזכרה נגינתי בלילה וכו'. תקון התפילה וקרבנות וקטרת. כל תפלה שאין בה מתפלת פושעי ישראל וכו' כל העוסק בתורת עולה וכו'. נאלמתי דומיה וכו' יונתי בחגוי הסלע וכו' היושבת בגנים. כהנים בעבודתם ולוים בדוכנם וישראל במעמדן. אנשי המעמד היו קורין פרשת בראשית ופרשת האזינו. ובטובו מחדש בכל יום וכו', והארץ היתה תהו וכו' ורוח אלקים וכו' רוחו של משיח וכו', כי טוב וכו' אם יגאלך טוב וכו', ההר הטוב וכו' היינו הבית המקדש. שירת האזינו כי חלק ה' עמו וכו', ימצאהו בארץ מדבר וכו', ואנכי הסתר אסתיר ועתה השירה וכו'. פסוקי דזמרה ברכות קריאת שמע, כי ביתי בית תפלה וכו', מקבץ נדחי ישראל, ברכות השחר, וד' פרשיות, צדקה, יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים וכו' והמשכילים וכו' ומצדיקי הרבים וכו'. הללוהו כל כוכבי אור. ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך, בשביל ד' דברים נגאלו. ויהי בהחלק עליהם לילה. הצלת לוט בשביל רות שיצא ממנה משיח, בז"ח היושבת בגנים וכו' בגנותא וטנופא דהאי עלמא שפילה. חצות מכדי משה לא ידע דוד ידע וכו' אלא כנור היה תלוי וכו'. ניגון משיח אלקי יעקב ונעים זמירות ישראל, לבישת בגדים:

הלכה ב') על פי התורה זריזות אמונה בסימן קנ"ה ועל פי התרוה אשרי העם סימן י"ג. עד מתי עצל תשכב וכו'. חצות, כל המתאבל על ירושלים:

הלכה ג') על פי התורה ויסב אלקים סימן ס"ב. ענין האיסור לאכול קודם התפלה מאמר הזוהר כד פריס לילא גדפהא וכו'. חצות:

הלכה ד') על פי התורה מישרא דסכינא סימן למד. קריאת שמע שעל המטה, ביאור פרשת שויתי ה' לנגדי תמיד עד סוף המזמור. כחצות אלה אזכרה וכו' כי אעבור בסך וכו', לצעוק מאד על הסתלקות הצדיקים בפרט בחצות כי סילוקן קשה מחורבן בית המקדש. הצדיק אבד ואין איש שם על לב וכו' כי כל הצרות רחמנא ליצלן נמשכין מזה רחמנא ליצלן. אל תתן שינה לעיניך וכו' הנצל וכו' לך התרפס ורהב רעיך מעט שנות

וכו' ובא כמהלך רישך וכו' הכל קאי על התקרבות להצדיק שצריכשין לנדד שינה על זה וכו'.הלכות לבישת בגדים על פי הנ"ל בסמוך. כתפילין כך מנעלים. יד כהה ולא כהה בם. תפילין של ראש ושל יד חכמה עילאה וחכמה תתאה. שחרות של תפילין:

הלכות הנהגת בית כנסת שם) הרוצה לקבל עליו עול מלכות שמים שלימה יפנה ויטול ידיו וכו'. ענין חנוכה גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי. כי אשב בחשך ה' אור לי. בית שמאי אומרים פוחת והולך וכו' בית שמאי לטעמי' כי היה קפדן וכו' כי דחף הגרים וכו' אבל הלל קירבן וכו'. אור של ז' ימי בראשית עמד וגנזו. ומשה יקח את האהל וכו' אני בכעס ואתה בכעס מי יקרבן. קנא קנאתי וכו' אי אפשי בנבואתך וכו', ואם אין מחני נא. כינר מצוה ותורה אור וכו' מצוות ביקור חולים ה' יסעדנו וכו' כל משכבו הפכת בחליו. מחלוקת השבטים על יוסף וישב יעקב וכו' אלה תולדות יעקב יוסף וכו' וכל הפרשה אשת חיל כולה:

הלכות נטילת ידים הלכה א') על פי התורה וביום הביכורים הסתרה סימן נ"ו שמאלו תחת לראשי כל הנפנה ונוטל ידיו וכו' כאלו טבל. מי יעלה בהר ה' וכו' מאמר זוהר הקדוש וצריך לארכא בד' דאחד הה"ד למען יאריך ימים על ממלכתו, בערב ילין בכי וכו':

הלכה ב') על פי התורה בשעה שהקדוש ברוך הוא זוכר את בניו וכו' בסימן ר"נ. ה' אורי וישעי, אל ה' ויאר לנו, כי שמש ומגן וכו', חשך השמש בצאתו, שמש וירח קדרו, במה אדע וכו', ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשיכה וכו' שהראהו ד' מלכיות, אף ידי יסדה ארץ וכו' והיה כאשר ירים משה ידו וגבר וכו'. ראשית גוים עמלק. ענין מקוה, שבעה אלה עיני ה' וכו'. קימת חצות, יציאת מצרים כחצות הלילה וכו'. ומת כל בכור וכו'. ויחלק עליהם לילה וכו', מסטרא דיובלא נפקי, הבט נא השמימה וכו'. אלה תולדות השמים והארץ וכו. אכילת מצה ואיסור חמץ. חפזון זריזות, זכרון, שבת הגדול. אור לארבעה עשר בודקין את החמץ וכו'. ליל שימורים, גם חשך לא יחשיך ממך, והיה לעת ערב יהיה אור, מילוי הלבנה, והיה אור הלבנה וכו'. קידוש החדש, אין ביעור חמץ אלא שריפה, מהאש יצאו וכו'. הבדלה על האש במוצאי שבת, קריעת ים סוף וקושית מה נשתנה וכו' טבילת כלים. פן תאכל ושבעת וכו'. וז כרת וכו' ואכלת ושבעת וברכת וכו'. הנני ממטיר לכם לחם וכו'. לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן, ד' כוסות יין, זכה נעשה ראש וכו'. וחכך כיין הטוב, ויין ישמח לבב, יין נסך, על ידי הנגיעה בידים ידי עשיה. כי נסך ה' עליהם רוח תרדמה, אין אומרים שיר אלא על היין, אז ישיר משה שר לא נאמר וכו':

הלכה ג') על פי התורה כי תצא למלחמה בלקוטי תנינא סימן פ"ב. בתשרי נברא העולם, וידעת היום וכו'. היום לעשותן, ושני לוחות הברית על שתי ידי, ר' אליעזר בשעת הסתלקותו וכו' ווי לתרי' תורות וכו'. קימת חצות, הנה ברכו את ה' וכו'. שאו ידיכם קדש וכו'. בחינת ראש השנה ותקיעת שופר, טובה מרדות אחת וכו'. ועובר על פשע לשארית וכו'. על ידי גאוה באדם כל החטאים. לב נשבר ונדכה וכו'. כי יודע אלקים וכו' והייתם כאלקים וכו', בעצבון אכלנה וכו'. הוי' בקול ודיבור באדנ"י. תקיעת שופר חכמה ואינה מלאכה:

הלכה ד') על פי התורה ויאמר בועז אל רות. חנוכה קבלת התורה אחר יציאת מצרים. ליל שימורים וכו' ורדיפת מצרים אחריהם אחר כך וקריעת ים סוף. גלות המר הזה ותרד פלאים ואין נחמה כי אם על ידי התורה. זאת נחמתי בעניי. חלום פרעה ותקונו על ידי יוסף. בן פורת יוסף. אסף אלקים את חרפתי. מצות ה' ברה מאירת עינים:

הלכות ציצית) הלה א' מחובר להלכה ד' מהלכות נטילת ידים שחרית הנ"ל. הוקשה כל התורה לתפילין וענין תפילין. התורה אש שחורה על גבי אש לבנה. לשון מצוה ועבירה. מצוה גוררת מצוה וכו'. בכל אדם יש התנוצצות אלקות שהוא בחינת זריחת אור האין סוף. גם כי אלך וכו' כי אתה עמדי. גם חשך לא יחשיך ממך וכו' כי נפלתי קמתי כי אשב בחשך ה' אור לי. ענין צמר ופשתים ואיסור שעטנז וכלאים בציצית. ענין בגדים שנעשו לאחר חטא אדם הראשון וישיבת אדם הראשון בגן עדן וגירושו משם וישם וכו' ואת להט החרב המתהפכת. מן המצר קראתי ~ אותיות צמר ת"ד. ושער ראשי' כעמר נקא ואם יאדימו כתולע וכו'. חוט של צמר שהיה תלוי ביום כפור. אין מיתה בלא חטא וכו'. ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל וכו'. קין הביא פשתן והבל הביא וכו'. וישע ה' וכו'. בההוא יומא הציץ ומת. פגם נדב ואביהוא פגם הנכנסין לפרד"ס שלא זכו כר' עקיבא. מי עלא שמים וירד וכו'. ורוח אלקים מרחפת על פני המים וכו' שמלה לך קצין תהיה לנו וכו' נמוגים ארץ וכו' הרים נזלו. כפה עליהם הר כגיגית וירא אליו ה' בלבת אש וכו' וכל הפרשה. עצת ה' לעולם תעמוד. זאת נחמתי בעניי וכו'. אל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה. חשבתי דרכי וכו' חלקתי ה' אמרתי וכל הפסוקים הסמוכים. קימת חתות לעסוק בתורה:

הלכה ב') על פי התורה האי מאן דאזיל למינסב. הני מאני דרבנן דבלו. בכל עת יהיו בגדיך לבנים זה ציצית. ואשא אתכם על כנפי נשרים. שנתעטף הקדוש ברוך הוא בטלית ולמדו למשה וכו'. תפלה לעני כי יעטוף וכו' מי שלבוש שעטנז אין תפלתו עולה:

הלכה ג') על פי התורה ואיה השה לעולה רבי יוחנן קארי למאני' מכבדותא. ושער ראשי' כעמר נקא. ונוגה לו סביב ומלכותו בכל משלה. קין הביא מפשתן. איסור שעטנז צמר ופשתים. מה שמתעטפין בטלית בליל יום כפור. שנתעטף הקדוש ברוך הוא בטלית ולמדו למשה י"ג מדות של רחמים. אפרו של יצחק נראה וכו'. מה שקבעו פרשת ציצית בקריאת שמע. ענין ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. ציקי קדירה וכו'. על כן אומרם בחשאי אבל היום הכפורים אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם. כולי שתא אית לי' רשו בר מיום כפור:

הלכה ד') על פי התושרה תקעו א' בלקוטי תנינא סימן א'. ועל פי המעשה של הז' בעטלירש מיום החמישי. תכלת דומה לים וים דומה לכסא הכבוד. ר"י קארי למאני' מכבדותא. וירא אלקים את האור כי טוב. קימת חצות. כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה וכו'. כל העוסק בתורה בלילה מושכין עליו חוט של חסד ביום. צדק לפניו יהלך וכו'. שלש פעמים בשנה יראה וכו'. צדק לבשתי וכו'. תן חלק לשבעה וכו' יציאת מצרים שנזכר בפרשת ציצית. הלילה אני יוצא בתוך מצרים. ואת ערום ועריה וכו'. כי הוא כסותה לבדה וכו' דא ציצית וכו'. הבו לה' כבוד שמו. וברוך שם כבודו. ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד וכו'. רבי מכבד עשירים. אין בשת וכו' שלחן מלכים מלך הכבוד. ד' ציצית בחינת תלת גוונין דעינא ובת עין בחינת ג' אבות ודו ברגל רביעי. לדרתם דור תם מעבודה זרה ומגילוי עריות ומשפיכות דמים. ולא תתורו אחרי לבבכם זו מינות, ואחרי עיניכם זו זנות. ויצא הראשון אדמוני כולוו כאדרת שער כטלית. גם בכנפיך נמצאו וכו'. מדוע אדום ללבושיך. איזהו מכובד המכבד וכו'. על ידי ציצית דן את העולם ברחמים כי על ידי הציצית עולין לבחינת למעלה מן המקום וכו'. ה' מלך ג~ אות לבש וכו' נכון כסאך מאז וכו' עדותיך נאמנו וכו'. ואשא אתכם על כנפי נשרים דא כנפי מצוה. כנשר יעיר קנו. ויפגע במקום שקפצה לו הארץ במקום האבן שתיה. תשובה קדמה לעולם. גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד שהוא בחינת מקומו של עולם. אין שום נפילה בעולם כלל. ובקשת משם את ה' אלקיך משם דייקא. והחזיקו עשרה אנשים וכו' בכנף וכו' והביאנו לשלום וכו' אז אוחזין הציצית. יציאת מצרים שיצאו מבחינת מקום וכו'. כי היסורים מכונים בשם צרות רחמנא ליצלן. מבצר הרחבת לי. מן המצר קראתי וכו'. ספירת העומר. מעשה הקרבנות שהם בבית המקדש. עומדים צפופים ומשתחוים רווחים ולא אמר אדם לחבירו צר לי המקום שאלין בירושלים. גשו הנה (יהושע ג') צמצם את כולן בין שני בדי הארון וכו' שהחזיק מועט את המרובה. אבן שתיה וכו'. בבית המקדש ישבו סנהדרין ודנו את העולם לכף זכות כמו שכתוב והצילו העדה. לא

תסור מן הדבר וכו' מן המקום ההוא דייקא. והיה המקום אשר יבחר ה'. בית המקדש גבוה מכל הארצות כמו שכתבו וקמת ועלית. אדם הראשון נברא ממקום הבית המקדש, והכניסו לגן עדן בחייו ששם העץ חיים וכו' אשר מזוזון לכולא בי' וכו'. אדם ביקרא בל ילין וכו'. אדם כי יקריב מכם קרבן וכו', הן גרשת ~ אותי היום וכו'. לא ראיתי שועל חנוני וכו'. אם אסק שמים שם אתה וכו'. אנה אלך מרוחך וכו' גלמי ראו עיניך וכו'. ולא אחד בהם זה יום כפור. ויהי ערב יום אחד. וכן ביום שני וכן בכל הימים. מיהוט הירח על ידי קטרוגה אי אפשר לשני מלכים וכו' ותיקונה והיה אור הלבנה כאור כחמה וכו' שני המאורות הגדולים. שבת למעלה מהזמן והמקום. וברכתי מכל הימים. אל יצא איש ממקומו ביום השביעי. כי המקום אשר אתה וכו' אדמת קדש. כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים. נחלת יעקב וחפרצת ימה וקדמה וכו' סעודה שלישית של שבת שהוא כנגד יעקב אז הוא הסתלקות משה ברעוא דרעוין. ולא ידע איש את קבורתו עליונים נדמה להם וכו'. ואני תפילתי עת רצון אז מתעטפים בציצית. לבושי' וכו' כעמר נקא. נתעטף הקדוש ברוך הוא בטלית וסידר י"ג מדות של רחמים ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו. חזה הווית עד די כרסוון רמיו וכו'. בכניסת יום הכפורים מתעטפים בציצית. הנה מקום אתי וכו' הוא יתברך מקומו של עולם וכו'. ר' שמעון היה דורש כמין חומר שהוא קשר. חבלים פרשו לי רשת. אסירי עני וברזל. טל אורות. ותקשר החומה עד חציה, ל"ט מלאכות ממשכן גמרינין, עשה אדם חבילות וכו' יעשה חבילות של מצות והחוט המשולש וכו'. ענף עץ עבות, כנפות והד' מינים, והאיש גבריאל לבוש בדים. קין הביא זרע פשתן. חונה מלאך ה' וכו'. והפשתה והשעורה נוכתה וכו':

הלה ה') על פי התורה תקעו ג' בלקוטי תנינא סימן ח' (~ אות ג') עוז והדר לבושה וכו'. ה' מלך ג~ אות לבש וכו'. (~ אות ה') הוד והדר לבשת (~ אות ו') קימת חצות כנור שהיה תלוי למעלה ממטתו של דוד וכיון שהגיע חצותוכו'. אין אדם זוכה לכתרה של תורה אלא בלילה, קומי רוני בלילה, כל העוסק בתורה בלילה מושכין עליו חוט של חסד ביום. (~ אות ז') בכל עת יהיו בגדיך לבנים אלו ציצית, אזמרה לאלקי בעודי בסימן רפ"ב. בגדים צואים ולהיפך תקון הבגדים שמעלין ריח טוב וריח שלמותיך וכו'. מור ואהלות קציעות כל בגדותיך, אל תאמר בגדותיך אלא בגידותיך. חוט של צמר שהיה מלבין העונות ביום הכפורים, לכו נא ונוכחה וכו'. ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו, (~ אות ח') שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור וסידר י"ג מדות של רחמים, מה שמתעטפין בציצית בכניסת יום הכפורים. (~ אות ט' ו~ אות יוד) ענין יעקב שנכנס עם המטעמים וכו'. וירח את ריח בגדיו וענין חטא אדם הראשון ובגדיים שעשה לו השם יתברך. (~ אות י"א י"ב

י"ג) ענין נח ששתה מן היין וכו'. ויקחו שם ויפת את השמלה דא ציצית. יין, זכה משמחו וכו'. אין אומרים שיר אלא על היין. חלום על ידי מלאך חלום על ידי שד, בחלום אדבר בו. נח לא התפלל על דורו כאברהם מכל שכן כמשה. כהתעות שכור בקיאו. (~ אות י"ד) יין של נסכים, קרבנות. (~ אות ט"ו) כוס יין של קידוש ושל ברכת המזון ושל הבדלה וענין שבת ויום טוב וענין ברכת המזון. יוד קבין שינה וכו' ט' נטלו עבדים וכו'. (~ אות כ"ד) לקיחת שרה לבית פרעה ולבית אבימלך, הנה נתתי אלף כסף לאחיך הנה הוא לך כסות עינים. עת אשר שלט האדם באדם לרע לו. (~ אות כ"ה) לקיחת אסתר לבית אחשורוש וכל ענין פורים. (~ אות כ"ט) הסמיכות של כל סדר שלח לך, ובהלכות הכשר כלים הלכה ד', אותנ"א על פי התורה ויהי נא פי שנים ברוחך. ובהלכות גילוח הלכה ד' אותי"א על פי התורה צוית צדק, ועל פי התורה משפטים אמונה סימן ז' ובהלכות הפקר הלכה ד' אותה' על פי התושרה תקעו אמונה:

הלכות תפילין הלכה א') על פי התורה האי מאן דאזיל למינסב ועל פי התורה תפלה לחבקוק:

הלכה ב') על פי התורה ואתם להיו לי (~ אות ה') שבת ויום טוב אל יצא איש ממקומו ביום השביעי, ג' תפילות ביום. (~ אות ז') יצחק תיקן תפילת המנחה, אברהם תיקון שחרית, ותכהין עיניו מר~ אות. ועיני לאה רכות. (~ אות ח') תפלה בצבור, אין דבר שבקדושה בפחות מיוד, ג' קדושות, חזרת התפלה על ידי השליח צבור. (~ אות ט') חומר העון הגדול של הוצאת זרע לבטלה רחמנא ליצלן. התורשה בחצוצרות, ועיקר תיקון עון זה על ידי משיח, ונפוצות יהודה יקבץ. ובא לציון גואל ולבי פשע וכו' ועושה חסד למשיחו. קדושה דסידרא:

הלכה ג') על פי התרוה ואתם תהיו לי, סימן ט"ו המדבר מהעלאת היראה וכו':

הלכה ד') על פי התורה בחצוצרות סימן ה', (~ אות ב') הוה חדי כולא יומא תפילין קמנחנא, שימני כחותם על לבך, קימת חצות, מי נתן לשכוי בינה. ועל העבים אצוה וכו' תרכתיו מגן עדן. ענין יעקב שהשתדל ליקח הבכורה מעשו. אש שחורה על גבי אש לבנה. כתנות עור בתורתו של ר' מאיר היה כתוב כתנות אור באלף, כי ר' מאיר היה מטהר השרץ בק"ן טעמים וכו'. ערומים בדעת ומשימין עצמן כבהמה:

הלכה ה') על פי המעשה הנוראה של הז' בעטלירש מענין העוור וכו', ועל פי התורה אריכת אפים זוכין בארץ ישראל. המניח תפילין זוכה לחים בחינת חיים ארוכים וכו'. אשר אנכי מצוך היום בכל יום יהיו בעיניך כחדשים, היום הזה נהיית לעם בכל יום יהיה בעיניך כאלו היום נכנסת עמו בברית. תתחדש כנשר וכו' הנשר הזה כשמזקין וכו'.

י"ד מדות של רחמים. והעיקר ארץ אפים לצדיקים ולרשעים וכו'. והדרת פני זקן, אהיה, מעברתא של תפילין מעבר יב"ק, בק"י ברצוא וכו'. ולא שמעו אל משה מקוצר רוח. הרתחן חייו אינם חיים. כשמן הטוב וכו' זקן אהרן. ושמן על ראשך אל יחסר אלו תפילין. התורה אני היום ילדתיך. חיים שאל ממך נתת לו, היינו לדוד משיח. דוד מלךישראל חי וקים. צרור החיים. (~ אות ט"ז י"ז) רצועות של ראש, אחד עד הטבור ואחד עד הלב. (~ אות י"ח) שררך אגן הסהרוכו' הם השבעים סנהדרין כנגד שבעים פנים לתורה. ודוד בראשם יושב שבת תחכמוני. שבעים שנים שחי דוד. מעולם לא ישן שיתין נישמי וכו'. חידוש הלבנה. וללבנה אמר שתתחדש וכו'. ראש חדש. ופדויו מבן חדש תפדה. דוד היא ראוי להיות נפל. סומך ה' לכל הנופלים. ונפלינו אני ועמך. ראש השנה ארץ ישראל. תמיד עיני ה' אלקיך בה וכו'. זכרון אחד עולה לכאן ולכאן. (~ אות כ"ה) ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום. כל כוונת התפילין של האר"י ז"ל. ומתלמידי יותר מכולם. למנצח לדוד להזכיר את עצמו. משל למלך שכעס על צאנו וכו'. התורה קרא וכו' אהיה אנא זמין למיהוי. אהיה אשר אהיה. (~ אות כ"ז) תפילין דרש"י ודרבינו ת"ם. בתחיה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין וכו'. בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו וכו' האלקים אשר התהלכו אבותי לפניו וכו'. שלא היה צריך סיוע. ה' צדיק יבחן כפשתני הזה וכו'. ענין ר' עקיבא שסרקו את בשרו וכו'. זו תוה וכו' כך עלה במחשבה וכו'. (~ אות כ"ח) התורה בא אל פרעה חלל הפנוי. (~ אות כ"ט) הגאולה בחינת הולדה. ומאז באתי אל פרעה וכו' תכבד העבודה בחינת קישוי הולדה. ענין גודל האפיקורסות שנמשך עתה בעולם רחמנא ליצלן. ראשית גוים עמלק, יעקב לקח הבכורה מעשו. בני בכורי ישראל. יציאת מצרים והריגת בכוריהם וקדושת בכורי ישראל. ובטובו מחדש בכל יום וכו' אין טוב אלא תורה וצדיקים. (~ אות ל"א) אין הקדוש ברוך הוא עושה שני פעמים דבר אחד. ועל כן אין המגולגלין שווין לגמרי וכו'. זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור. דור לדור ישבח מעשיך. ועד דור ודור אמונתו. מלחמה לה' בעמלק מדור דור. מזמור לתודה מסוגל למקשה לילד. (~ אות ל"ב) אל תשליכני לעת זקנה. (~ אות ל"ג) סמיכת ובא לציון גואל למזמור יענך. השיבנו וכו' חדש ימינו (~ אות ל"ד) כתיבת התפילין על גבי עור דייקא. שין של ג' ראשין ושין של ד' ראשין תלת אבהן ודוד ברגל רביעי. צריכין לעבוד את הגוף כמו שמעבדין את העור שלא ישאר בו שום ריח. (~ אות ל"ה) ויאמינו בה' ובמשה עבדו. (~ אות ל"ו) ויהי כי יראו ויעש להם בתים. וראו כל עמי הארץ וכו' אלו תפילין. והנה נער בוכה. נער הייתי גם זקנתי. לא כהתה עינו ולא נס ליחה. אתה חילות להר~ אות את עבדך. כי לא ידעו מה הוא בחינת משה שהוא בחינת

מן. משה שין מ"ה. והאיש משה עניו מאד. כגמון עלי אמו כגמול וכו'. משה אצל הסבין הוא סבא ואצל הינוקות הוא ינוקא כמו שכתוב בזוהר הקדוש. בן מאר ועשרים שנה אנכי היום. מלמד שנסתמו ממנו וכו' כי קרן עור פניו. ויעש ה' אלקים וכוף כתנות עור וכו' היא שמלתו לעורו דא תפילין (~ אות ל"ז) שמי עם י"ה שסקה וכו' נפש יה הוא שמו (~ אות ל"ח) ויהיו חיי שרה וכו' אמונה ודביקות מלכות אמונה של עולם שלמעלה ממנ גבוה מבחינת עתיק שבעולם הנמוך וכו' (~ אות ל"ט) מערת המכפילה. כי כפלים לתושיה. כי כל ביתה לבוש שנים שניים (~ אות מ"ם) ונחש עפר לחמו ועפר תאכל. שכן ארץ ורעה אמונה עפר מאני' דכולהי. ואברהם זקן בא בימים. (~ אות מ"ה) תיתורא של תפילין ויעבור את אשר לו עשה עצמו כגשר. תתן אמת ליעקב. האדם צריך לעבור בזה העולם על גשר צר וכו'. חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת בראית ברא אלקים סופי תיבות אמת. קריעת ים סוף מה לך הים כי תנוס כה אמר בוראך יעקב וכו' כי תעבור במים וכו'. (~ אות מ"ב) ג' כריכות על האצבע וארשתיך לי וכו'. (~ אות מ"ג) קשר של יוד תפלה והתבודדות נפתולי אלקים נפתלתי צריכין להיות עקשן בעבודת ה'. כי לא בזה ולא שקץ ענות עני. תפילה למשה ותפילה לדוד ותפילה לעני שהיא יקרה מכולם. תפילה לעני כי יעטוף קודשא בריך הוא אמר יתעטפון כל צלותין דעלמא וכו' אין עני אלא מן הדעת. מה בצע בדמי וכו' הצילה מחרב נפשי. (מ"ד) ענין יאר צייט וקדיש תפילין לצדיקים אינון וכו' ולרשעים אינון קשורין וכו':

הלכות תפילין הלכה ו' על פי התורה חיים נצחיים בלקוטי תנינא סימן ע"ב). (~ אות ב') המניח תפילין זוכה לחיים. הוי חדי כוי ימא. תפילין קמנחנא. תודיעני אורח חיים. קשר של יוד שלא יתרחק מהתפילין. כי אתם המעט מכל העמים. (~ אות ג') פושעי ישראל בגופן קרקפתא דלא מנח תפילין. (ד') שבת לאו זמן תפילין וכן יום טוב וחול המועד. כל רודפיה השיגוה בין המצרים. חטא אדם הראשון שעל ידי זה נתגרש מגן עדן וכו'. (ה') אבל אסור להניח תפילין. ענין אבילו רחמנא ליצלן. התפארות של צדיקים אסהדנא עלי וכו' וכן ראיתי בני עליה וכו' אם שנים הם וכו' עיקר הענוה שיוכל לכתוב על עצמו שהוא עניו וכו'. שחורה אני ונאוה. וישוב העפר וכו' והרוח וכו'. (ו') קימת חצות על ידי זה זוכין לאור התפילין. שלש פעמים בשנה יראה וכו'. (ח') שם שדי של תפילין שיש די באלקותו לכל בריה. בה' תתהלל נפשי ישמעו ענים ושימחו. עד בלי די עד שיבלו שפתותיכם מלומר די. (ט') הלא אהרן אחיך וכו' וראך ושמח בלבו. (יוד) תחיית המתים בא על ידי אליהו זכור לטוב. (י"א) למען ירבו ימיכם וכו' לתת להם מכאן רמז לתחיית המתים וכו' ארץ ישראל נקרא ארץ החיים. (י"ב) אכילת מצה ואיסור חמץ. אשרבעים

יום לחם לא אכל וכו'. יעקב אבינו לא מת ותורתך בתוך מעי. לחם עוני. (י"ג) תפילין צריכין גוף נקי. יען גבה לבך וכו'. מלאכת תופיך ונקביך וכו' (יחזקאל כ"ח) ויבו על אדמתם וכו' כמו שניתנה ליעקב בלי מצרים שם ביחזקאל. (י"ד) תפילין של ראש והקשר של דלת ותפילין של יד וקשר של יוד וכו'. קשרם על לבך בבית אחד יאכל. יד כה"ה ולא כהה בם ופשתה כהה לא יכבנה. (ט"ו) הצדיקים וכל הנלווים אליהם וכו' הם בחינת התפילין של כל ישראל. (ט"ז) תפילין דרש"י ודרבינו ת"ם ויגבה לבו בדרכי ה' במקום גדולו שם אתה מוצא ענוותנותו: הלכות תפילין המובאים במקומות אחרים. בהלכות לת ידים שחרית הלכה ד', הלכות תפילת המנחה הלכה ג', ובהלכות נדרים הלכה ג' אותי"א וכו' על פי התורה לשמש וכו', הלכות הפקר ונכסי הגר הלכה ד' על פי התורה תקעו אמונה: הלכות ברכת השחר הלכה א' מחובר להלכות תפילין הנ"ל הלכה ו'. (י"ז) ברכת המחזיר נשמות וכו', ונטילת ידים שחרית. (י"ח) ברכת אשר יצר. (י"ט) ברכת הנותן לשכוי בינה. (כ') ענין קרח שפגם בגאוה. (כ"א) ענין אדם הראשון קודם החטא והמיתה שנגזר עליו. (כ"ג) ענין פורים: ענין פגם שאול שהחיה את אגג. הלא אם קטן אתה בעיניך וכו' ויבזהו וכו' ויהי כמחריש. ענין ההשתחוו~ אות של יעקב לעשו ובנימין לא היה אז. דוד היה עדיני העצני כשהיה עוסק בתרוה וכו' וכל אדם לא יהיה באהל מועד. ענין הגורל של יום הכפורים והמן רצה לפגום בו. שני שעירי יום הכפורים שווין בקומתן. (כ"ד) ענין שקלים מחצית השקל תרומה לה' העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט משה נתקשה על שקלים המעשה של חזה ציון קרית וכו' דרך העניו שכל מהש מגדלין ~ אותו וכו' כי אתם המעט שממעטין עצמן. (כ"ה) ומרדכי יצא מלפני המלך ליהודים היתה אורה כו'. (כ"ו) ענין לקיחת שרה לפרעה ואסתר לאחשורוש. (כ"ז) קריאת המגילה. מבטלין תלמוד תורה וכו' וכהנים בעבודתם לוים בדוכנם וכו' לשמוע מקרא מגילה. (כ"ח) חייב אינש לבסומי בפורי' וכו'. (כ"ט) ויא עמלק וכו'. (ל') סעודת פורים. באתי לגני וכו' אריתי מורי וכו' תענית אסתר. תענית של כל הבעלי תשובה. משלוח מנות. מתנות לאביונים. צדקה. (ל"א) פסח. ענין הנסיונות שנסו את הקדוש ברוך הוא. (ל"ב) ספיה ושבועות. עומר שעורים. המחשבה ביד האדם וכו'. (ל"ג) שבת. שת ימים תעשה מלאכך וכו' מלאכת מעשי בראשית. ויבא יוסף הביתה לעשו"ת מלאכתו. (ל"ד) העומר היה מנופה בי"ג נפה. ד' מדות ביושבים וכו' משמרת ונה. (ל"ה) ל"ג בעומר. עד הג"ל הזה. (ל"ו) הסימן פל"ג ביום שחל פורים היה ל"ג בעומר. מי פלג לשטף תעלה. הגורל של יום הכפורים. הן עשו אחי איש שעיר. (ל"ז) ווידוי ביכורים בשבועות:

הלכות ברכת השחר הלכה ב' על פי התורה וביום הביכורים הסתרה סימן נ"ו. דיני השליח צבור על פי התורה ויאמר בעז אל רות. למה השליח צבור עובר לפני התיבה כדי להוציא את שאינו בקיא. הוא בסוף כל ההלכות של ברכת השחר. בהלכות השכמת הבקר הלכה א' מבואר קצת ענין ברכת השחר:

הלכה ג') על פי התורה בקרוב עלי מרעים. שם מבואר ענין ברכת התורה. ברכת כהנים. ולא שמעו בקולי וכו' שלא ברכו בתורה. ארץ ישראל נתחלק לי"ב גבולין וכו' דבר אתה עמנו ונשמעה וכו'. עשה לך רב והסתלק מן הספק. ענין קדיש על פי התורה וביום הביכורים את העורבים צויתי. ג' תפילות ביום. סדר התפילה בשחרית. קריאת שמע וברכותיה. יום טוב. קדושה שביוצר. ארמי אבד אבי וכו'. יעקב ברח אל לבן מפני עשו. עם לבן גרתי. עשו התקנא על הברכות שקבל יעקב. לשון הקדש ולשון תרגום. ענין ברעו אקדמות בשבועות. מן ענין קדיש עד כאן הכל נמצא בסוף כל הלכות ברכות השחר:

הלכה ד') על פי המעשה של הבן מלך שנחלף (~ אות א') כד שמע קול תרנגול וכו' וברכת שלא עשני גוי ועבד ואשה. וענין ברכת התורה. וענין פרשת התמיד וקרבות, ופסוקי דזמרה. (ב') כל ענין גלות ישראל בגוף ונפש בכלל ובפרטיות. חטא אדם הראשון. נשמות העשוקות בטיקלא. כל ישאל בני מלכים הם. והיו מלכים אומניך. תחת שלש רגזה ארץ וכו' ראיתי עבדים על סוסים ושרים וכו'. (ג') ענין יצחק וישמעאל יעקב ועשו. (ד') ענין דוד ומשיח הם עיקר התיקון של פגם היכלי התמורות. ענין אברהם שיצא מתרח. (ט"ז) חנוכה. (י"ז) מכירת יוסף. מחלקות שאול ודוד. (י"ח) מה שמזכירין שם האם דיקיא כשמתפללי על החולה. בן ועבד. (כ"ג) זה שמי לעילום וכו' לא כשאני נכתב וכו'. (כ"ו) מה שבכל ספר מכלים מזכיר שם אמם של כל המלכים. (כ"ז) פרשת התמיד וקרבנות ואיזהו מקומן שאומרים בכל יום. (כ"ט) קריאת שמע ותפלה. (למד) כל האבות היו רועי בהמות. (ל"ב, ל"ג, ל"ד וכו'(בענין שם כבודו יתברך. (מ') נר של שבת. (מ"א) הכסא שסידר וכו'. כי יד על כס י"ה. (מ"ב) ח' מלכים של אדום לפני מלוך וכו'. (מ"ג) ההלל של חנוכה. (מ"ד) ישראל נקראים עבדים להשם יתברך ובנים. ובהלכות שכירות פועלים הלכה א' אותו'. המספר בין ישתבח ליוצר וכו':

הלכות קריאת שמע הלכה א') על פי התורה ויאמר בועז אל רות: (הלכה ב') על פי התורה ששון ושמחה ישיגו וכו'. ושם נכלל גם הלכות תפלה. קטרת שהיה שם חלבנה. קטרת מכפר על לשון הרע: (הלכה ג') על פי התורשה כי מרחמם ינהגם: (הלכה ד') על פי התורה בקרוב עלי מרעים. זמן קריאת שמע עד ג' שעות ביום, טל ומטה, הזכרת גשם, עשרה בטבת, ג' צרות שארעו אז, קרבנות וקטרת. יעקב קרא קריאת שמע כשבא אליו

יוסף: (הלכה ה') על פי כי אני ידעתי. פסח וספירה ושבועות. תהלים מסוגל לתשובה. אתערותא דלתתא ואתערותא דלעילא כלולים יחד. הללויות שאומרים בתפלה. כל האומר תהלה לדוד וכו' מובטח וכו משום דאית ביף תרתי. י"ב שבטים ד' דגלים שום דאית בי' תרתי. י"ב שבטים ד' דגלים, דגל מחנה יהודה מזרחה. מה שאומרים רות בשבועות. מעשה המנורה וכו' מקשה הוא:

הלכות תפלה) הלכה א' על פי התורה של ענין טל. מה שמזכירין טל וגשם בתפלה: (הלכה ב') נכלל בהלכות קריאת שמע הלכה ב': (הלכה ג') על פי ואתחנן. ענין ברכת כהנים, מה שמזכירין האבות בתפלה, אסור לאכול קודם התפלה, נטילת ידים קודם האכילה: (הלכה ד') על פי המעשה של הבעל תפילה. קרבנות וקטרת. קרבן פסח אינו נאכל אלא צלי. פסוקי דזמרה וקריאת שמע שירת הים. חשן המשפט אורים ותומים. בית המקדש. נשיאת כפים. נפילת אפים: (הלכה ה') על פי סימן פ"ד עיקר התחברות להשם יתברך על ידי התפלה. עקידת יצחק. י"ב אמצעיות כנגד י"ב שבטים. כל ברכה כנגד שבט מיוחד: ובהלכות כלאי הכרם הלכה ג' אותט', ובהלכות אבידה הלכה ג' אותנ' וכו'. ובהלכות הפקר ונכסי הגר הלכה ד' אותד' וכו', ובהלכות חכירות הלכה א' אותה':

הלכות נשיאת כפים) הלכה א: על פי תפלה לחבקוק ועוד מלוקט מכמה תורות: (הלכה ב') על פי התורה ימי חנוכה הם ימי הודאה. (ב') נפילת אפים. (ג') קדושה דסידרא. (ד') שיר של יום. (ה') קדושה דסידרא שאומרים במוצאי שבת. ומה שבשבת ויום טוב אומרים ~ אותה במנחה: (הלכה ג') על פי התורה אית לן ביראה: (הלכה ד') על פי התורה חותם בתוך חותם: (הלכה ה') על פי התורה ואתם תהיו לי וכו'. ד' חלקי התפלה קרבנת ופסוקי דזמרה וקריאת שמע ושמונה עשרה. איזהו מקומן. יום הכפורים. ענין כתיבת ספרי התורה. קריעם ים סוף. שבירת הלוחות מעלת הנגון לשם שמים. תיבת נח תיבת משה. כל פרשת פינחס כל ענין בלעם. נפילת אפים אשרי ובא לציון. שיר של יום וקטרת. קריאת התורה. על מה אבדה וכו' על שלא ברכו בתורה וכו'. שמיני עצרת ושמחת תורה שאז כל אחד עולה לתורה. ובהלכות תפילין הלכה ב': הלכות נפילת אפים וקדושה דסידרא) הלכה א': על פי התוה כיסופין (סימן ל"א):

(הלכה ב') מחובר להלכות נשיאת כפים הלכה ב': (הלכה ג') על פי התורה כי תצא כסדר וכו': (הלכה ד') על פי התורה אמצעיתא דעלמא. פורים לשמח את עצמו במילי דשטותא: לדוד בשנותו. ד' פרשיות. חצות. כנור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד. קדושה דסידרא. ענין חמץ ומצה: (הלכה ה') מחובר להלכותנשיאת כפים הלכה ה'):

הלכות קריאת התורה) הלכה א': על פי וביום הביכורים. פורים. קדושה דסידרא: (הלכה ב') על פי כוונות אלול הם תיקון הברית. ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה. בעת שהלכו ישראל ג' ימים בלא תורה תקנו קריאת התורה וכו': (הלכה ג') על פי התורה ואת העורבים. ענין הגבהה. תענית שני וחמישי ואחר יום טוב: (הלכה ד') מחובר להלכות נשיאת כפים הלכה ה':

הלכות בית הכנסת) הלכה א': על פי סימן קפ"א כשמתקשרים בקשר וכו'. ועל פי סמין יו"ד משפטים: (הלכה ב') על פי התורה ואיה השה לעולה בלקוטי תנינא סימן י"ב. ועל פי התוה ר' יוחנן משתעי סימן ט"ז: (הלכה ג') על פי התורה ואתחנן: (הלכה ד') על פי התורה יברכנו אלקים. בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס. ספירה ול"ג בעומר. ודברת בם ולא בדברים בטלים וקשרתם וכתבתם וכו' שידבר כל כך בדברי תורה ויקשר עצמו לדיבורי התורה כל כך עד שיהיה קשור כמו הקלף בה~ אותיות עד שיהיה נעשה ממנו בחינת ספר תורה וכו'. זאת התורה אדם: (הלכה ה') על פי התורה ואתחנן הנ"ל, אך נתוספו בה דברים הרבה. נסיעות ישראל במדבר עם המשכן וכו'. כל מיש שיש לו בית כנסת בעירו ואינו וכו' נקרא שכן רע וכו'. משא ומתן. סוכה. שמח זבולון בצאתך. לריח שמניך טובים וכו'. ראש השנה. בחינת השינה והדורמיטא של ראש השנה. אשרי העם יודעי תרועה וכל מזמור פ"ט. מלכיות זכרונות שופרות. קבלת התורה בקול שופר. ולבעבור תהיה יראתו וכו'. עשרת ימי תשובה. יום כפור. עשר קדושו"ת של ארץ ישראל. תיקון פגם המבור בראש השנה. ובשביל זה נוסעים לצדיקים על ראש השנה. והעיקר על ידי התמימות וכו' וצעקה להשם יתברך. ממעמקים קראתיך וכו'. שעל ידי זה מבטלין העמקות והעקמימיות הרע של הסטרא אחרא וכו'. סוכות וד' מינים. שמיני עצרת ושמחת תוה. סיום התורה והתחלתה. הלכות נטילת ידים מחובר להלכות בית הכנסת הלכה ה'. בשעה שתיקן שלמה עיבורין ונטילת ידים: (~ אות ל"ג) תמימות הוא בחינת כלי שלם. אמרתי אחכמה והיא רחוקה וכו'. כל הדברים יגעים. וגם אם יאמר החכם לדעת לא יוכל למצוא. גם את העלם נתן בלבם חסר כתיב וכו'. תמים תהיה וכו' תמים בחינת שלימות וכו'. (ל"ד) כל נין חטא אדם הראשון ותיקונו. (ל"ה) ענין המבול וסדום ודור אנוש. הכל על ידי שקלקלו כליהם ולא יכלו לקבל החסד חנם. ונח מצא חן בעיני ה' לא שהיה כדאי וכו'. אברהם איש החסד בחינת חסד חנם הנ"ל בהבראם באברהם. לך לך וכו' אל הארץ וכו'. התהלך לפני והיה תמים:

(בראשית) בראשית ברא אלקים. בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין ראה וכו' בהלכות תפילין הלכה ה' אותא' כ"ז. בראשית